

హిందీ - తెలుగు కోష్

(30 వేల పదములతో)

HINDI - TELUGU DICTIONARY

సంకలనం

శ్రీ కవ్య గంతుల
సత్యనారాయణ

రాహిణి పబ్లికేషన్స్

రాజమండ్రి - 1

ROHINI Hindi-Telugu Dictio

By

Sri Kappagantula Satyanarayana

© Publisher's

First Edition:
August 1998

PRICE :
Rs., 130/-

Printers

శ్రీ అరుణోదయ ప్రింటింగ్ ప్రెస్

నీలారావురం, విజయవాడ-2.

ఫోన్ : 431422

Published By:

ROHINI PUBLICATION

Main Road, Rajamundry.

491.43394019
SAT

వేదన

హిందీ బహు సంఖ్యాకుల భాష యావత్ భారతావనికి రాష్ట్రభాష, రాజభాష. బహుప్రాంతములలో విద్యార్థులకు హిందీ అనివార్యముగా బోధింపబడుచున్నది. హిందీయేతర ప్రాంతములలో కూడా హిందీ భాషాధ్యయనము గంభీరముగా కొనసాగుచున్నది. కనుకనే వ్యాకరణములు, నిఘంటువులు అందుబాటులో నుండుట బహుఆవశ్యకమని గుర్తించి ఈ హిందీ-తెలుగు నిఘంటువు సంకలింపబడినది. విద్యార్థులకు, సాహిత్యాభిలాషులకు, వ్యావహారిక జ్ఞానాభిలాషులకు అధికముగా ఉపయోగపడాలనే ఉద్దేశ్యముతో సుమారు 30వేల పదములతోపాటు చివర అనుబంధముగా హిందీ జాతీయములు, లోకోక్తులు, అతి ఆవశ్యకమగు ఇంగ్లీషుప్రేజు పదప్రయోగములకు హిందీ పర్యాయములు కూడా సమకూర్చబడినవి. ఈ నిఘంటువు ఉపయోగాలను ఇనుమడింప జేయుటలో ఏక్కడో ఏదో దోసము, లొసుగు దొరలియుండవచ్చును. విద్వాంసులు అట్టి దోసములను సానుభూతితో తెలియపర్చినచో మలిముద్రణలో తప్పక సవరించి నిఘంటువు ఘనతను ద్విగుణీకృతము చేయ గలనని సవినయముగా విన్నవించు చున్నాను.

ఇట్లు

సంకలన కర్త

संकेत सूची

आ०क्रि	-	अकर्मक क्रिया
अव्य०	-	अव्यय
उप०	-	उपसर्ग
क्रि०वि०	-	क्रिया विशेषण
पु०	-	पुल्लिङ्ग
प्र०	-	प्रत्यय
बहु०	-	बहुवचन
मु०	-	मुहावश
चौ०	-	चौगिक
स.क्रि०	-	सकर्मक क्रिया
सर्व०	-	सर्वनाम
स्त्री०	-	स्त्रीलिङ्ग

रोहिणि हिन्दी - तेलुगु कोश

రోహిణి హిందీ - తెలుగు కోశ

अ

अंक - पुं० गुರುతు; అంకె; ఒడి; అక్షరము;
నాటకపరిచ్ఛేదము.

अंककार - पुं० ఆటలలో మధ్యవర్తి.

अंकरा - पुं० రాతిముక్క; కంకరముక్క.

अंकन - पुं० వ్రాయుట; గుర్తించుట,
ముద్రించుట; తేల్చించుట.

अंकवार - पुं० ఒడి; ఆలింగనము; గర్భము
అకవార భరనా ; ఆలింగనము
వేయుట.

अंकपाली - स्त्री० దాది

अंकाना - सं०क्रि० అంచనా వేయుచుట;
మూల్యము నిర్ణయించుట; పరీక్ష
చేయుచుట.

अंकुडा - पुं० ఉక్కుములికి.

अंकडी - स्त्री० కొక్కము.

अंकुर - पुं० మొలక; చిగురు; మొగ్గ.

अंकुरना - अ०क्रि० మొలకెత్తుట.

अंकुरित - वि० మొలకెత్తిన.

अंकुश - पुं० అంకుశము.

अंकुस - पुं० అంకుశ ; అంకుశము.

अंकोर - पुं० ఒడి; వక్షస్థలము; కానుక;
లంచము; పాఠములో పనిచేయువారికి
పంపు భోజనము - छाक.

अंकोरी - स्त्री० అంకోర ; ఒడి; ఆలింగనము.

अंखडी - स्त्री० కన్ను; చూపు - आँखिया
- स्त्री० కన్ను; సూది రంధ్రము.

अंखुआ - पुं० అంకుర , అంకురము.

अंखमीचनी - स्त्री० దే. ఆంఖమిచౌనీ

अंग - पुं० అంగము; దేహము.

अंगचारी - पुं० సహచరుడు.

अंगज - पुं० కుమారుడు; మన్మథుడు;
చెమట; దేహమునుండి పుట్టిన.

अंगडाई-स्त्री० అంగరాई ; బడలికతో కూడిన

ఒడలు విరుపు.

అంగడాई లేనా; అంగడానా; అంగరానా -

అం.క్రిం ఒడలు విరుచుకొనుట.

అంగబీక - పుం శహద ; తేనె.

అంగరఖా - పుం చొక్కా; అంగరఖా.

అంగరాగ - పుం అంగరాగము; గంధాదుల

పూత; పారాణి.

అంగరేజీ - విం ఆంగ్లేయులకు సంబం

ధించిన; స్త్రీం ఇంగ్లీషు భాష.

అంగలేర - పుం శరీర నిర్మాణము; శరీర

సౌష్ఠ్యము.

అంగా - పుం అంగరఖా ; చొక్కా.

అంగార - పుం నిప్పుకణము, అగ్నికణము.

అంగారా - పుం దేం అంగార

అంగీతా - పుం అంగీతీ - స్త్రీం కుంపటి;

కొలిమి.

అంగుర, అంగుల - పుం అంగుళము.

అంగులీ - స్త్రీం వ్రేలు.

అంగురత - పుం బొటనవ్రేలు.

అంగురతనుభా - విం చెడ్డగా ప్రసిద్ధమైన;

కుఖ్యాతమైన; Notorious.

అంగురతనుమాई - స్త్రీం కళంకము; అపకీర్తి.

అంగురతరీ - స్త్రీం ఉంగరము.

అంగురతానా - పుం కుట్టుపనివారు వేలికి

ధరించు ఇనుప లేక ఇత్తడి తొడుగు.

అంశు - పుం అంగూ ; బొటనవ్రేలు.

అంగూ చూసనా - ముఖస్తుతి చేయుట.

అంగూ దిఖానా - నిర్ముఖమాటంగా

తిరుస్కరించుట.

అంగూఠీ - స్త్రీం ఉంగరము.

అంగూ - పుం ద్రాక్ష; పుండుమాను సమయ

మునకు కనిపించు ఎర్రకండ- అంగూ ఖడ్గా

హోనా ద్రాక్షపండు పుల్ల నగుట, ప్రయ

త్నముఫలించుప్పుడు వాంఛితమస్తువుతో

దోషము చూపుట.

అంగూరీ - విం లేత ఆకు పచ్చరంగు గల;

ద్రాక్షతో చేసిన.

అంజనా - సం.క్రిం సహించుట; స్వీకరిం

చుట; ఎత్తుట.

అంగేర - స్త్రీం అంగదీప్తి.

అంగేతా - పుం పెద్ద కుంపటి.

అంగోతా - పుం అంగవస్త్రము.

అంగోతనా - సం.క్రిం తువ్వలుతో లేక అంగ

వస్త్రముతో ఒడలు తుడుచుకొనుట.

అంచరా; అంచల - పుం అంచు; కొంగు;

సరిహద్దు ప్రదేశము.

అంచనా - అం.క్రిం ఆచమనము చేయుట.

అంజన - పుం కాటుక; సిరా; రాత్రి.

అంజనా ; అంజనీ - స్త్రీం ఆంజనేయుని

తల్లి.

అంజర-పంజర - పుం. అష్టిపంజరము.

అంజలి ; అంజలీ - స్త్రీ. దోసిలి.

అంజవనా - స్త్రీ. కాటుక పెట్టుట.

అంజహీ - స్త్రీ. ధాన్యము అమ్ము బజారు;

అన్నముతో తయారైన మిఠాయి.

అంజామ - పుం. పరిణామము; సమాప్తి.

అంజీర - పుం. అత్తిపండు.

అంజుమ - పుం. నక్షత్ర సమూహము; నక్షత్రములు.

అంజుమన - స్త్రీ. సభ.

అంజురీ - స్త్రీ. అంజలీ

అంజోర - పుం. ప్రకాశము; వెలుతురు

అంజోరా - వి. వెలుతురు గల.

అంజ్రా - పుం. సెలవు; ఆటవిడుపు.

అంఠనా - అం.క్రి. ఇముడుట; నిండుట.

అంఠా - పుం. పెద్దగుండు; నూలు లేక పట్టుకుండె.

అంఠియానా - సం.క్రి. మాయముచేయుట; జీర్ణించుకొనుట.

అంఠీ - స్త్రీ. చూపుడువ్రేలు నడుమవ్రేలు కలిసినపుడు ఉండు ముద్రావిశేషము; పిల్లలు పైరీతి వేళ్ళు కలిపి జీల్గాయి అని కేకవేతురు.

అంఠీ - స్త్రీ. టెంక; బీజము; రొండి లేక బొడ్డు.

అంఠ - పుం. వృషణము; గుడ్డు; బ్రహ్మాండము.

అంఠకోశ - పుం. వృషణము; బ్రహ్మాండము; పండుపై తోలు లేక తొక్క.

అంఠజ - వి. గుడ్డులోంచి పుట్టినటువంటి - పక్షిమొదలగునవి.

అంఠబంఠ - వి. అసంబద్ధ ప్రలాపము.

అంఠా - పుం. గుడ్డు.

అంఠీ - స్త్రీ. ఆముదపు చెట్టు.

అంఠుఆ (బేల) - పుం. బుడ్డకొట్టని ఎద్దు లేక ఆబోతు.

అంఠుఆనా - అం.క్రి. దూడ గిత్తగా పెరుగుట; బుడ్డకొట్టుట.

అంఠుఆ బేల - పుం. సాంఠ ; ఆబోతు.

అంత - పుం. అంతము; తుది; సమాప్తి.

అంతఃకరణ - పుం. అంతఃకరణము; మనస్సు.

అంతక - పుం. యముడు; శివుడు.

అంతడి - స్త్రీ. షేగు; ఆంఠ.

అంతకాల - పుం. వృత్త్యవు.

అంతక్రియా - స్త్రీ. అంత్యక్రియ.

అంతరంగ - వి. ఆత్మీయుడైన; లోపలి; అన్యోన్యతగల.

అంతర - పుం. దూరము; భేదము; వ్యవధి; లోపలి (వి).

అంతరపర; అంతఃపర - పుం. యవనిక, తెర.

అంతరా - పుం. మధ్యభాగము; మధ్యమి

క్రిం.విం. వినా; దగ్గర, వేరుగా.
 అంతరాయ - పుం. అంతరాయము. విఘ్నము.
 అంతరాల - పుం. అవరణము; మధ్యభాగము.
 అంతరీయ - పుం. ద్వీపము; సముద్రమునచొచ్చు
 కొనియుండు మొనగల భూభాగము.
 అంతర్గత - విం. దాగియున్న; గూఢమైన;
 లోపలికివచ్చిన.
 అంతర్దూర - పుం. గుప్తద్వారము.
 అంతర్దాత - విం. అంతర్దేశీయమైన.
 అంతర్దేశిక - పుం. అంతఃపుర రక్షకుడు.
 అంతిమ - పుం. చివరి, కడపటి.
 అంతేవాసి - పుం. గురుకుల శిష్యుడు; అంత్య
 జుడు.
 అంతఃకరణ - పుం. అంతఃకరణము. వివేకము.
 అంత్య - పుం. చివరి; కడపటి.
 అంత్యజ - పుం. శూద్రుడు; అస్పృశ్యుడు.
 అంత్యేష్ఠి - పుం. అంత్యక్రియలు.
 అంత్ర - పుం. అంత్రీ - స్త్రీ. ప్రేగు.
 అందర - క్రిం.విం. లోపల.
 అందరి; అందఱుని - విం. లోపలి.
 అందాజ - పుం. అంచనా; ఊహ.
 అందాజా - పుం. దే. అందాజ.
 అందాజన - క్రిం.విం. దాదాపు; దాదాపుగా.
 అందేశా - పుం. సంశయము; సందేహము;
 జంకు; చింత.

అందోరా - పుం. హంగామా, గలభా.
 అందోహ - పుం. దుఃఖము.
 అందోహగి; అందోహగిని - విం. దుఃఖించు
 వాడు; దుఃఖితుడు.
 అంధ - విం. గ్రుడ్డి; చీకటిగా; వెర్రెత్తిన;
 అజ్ఞాని.
 అంధకార - పుం. చీకటి.
 అంధకూప - పుం. అంధకూపము; పాడుబాప;
 చీకటిబావి.
 అంధఖోపడి - పుం. మూర్ఖుడు; తెలివితేని.
 అంధక - పుం. తుఫాను.
 అంధతమస - పుం. కటిక చీకటి.
 అంధతా - పుం. గ్రుడ్డితనము.
 అంధపరంపరా - స్త్రీ. విచక్షణలేకుండా గ్రుడ్డిగా
 నమ్ముట.
 అంధా - పుం. గ్రుడ్డివాడు; వివేకహీనుడు. అంధా
 భుంధ-స్త్రీ. అలోచనలేని పని; ఘోరమైన
 అంధకారము; అన్యాయము; గడబిడ.
 అంధిచార; అంధిచారా - పుం. చీకటి;
 విం. చీకటిగానున్న.
 అంధిచారా - పుం. దే. అంధిరా.
 అంధిచారి - స్త్రీ. చీకటి; గుట్టము కళ్ళ
 గంతు; వేటపక్షుల కళ్ళగంతు.
 అంధిర - పుం. అత్యాచారము; దుండగము.
 అంధిరక్షాతా-పుం. వ్యతిక్రమము; అన్యాయము;

తక్కువత్రములేని ఖాతా లేక వ్యవస్థ.

అధేరా - పుం. మసక; చీకటి.

అధేరే ఘర కా ఉజాలా - కులదీపకుడు.

అధేరే ముఠా యా ముఠా అధేరే - చీకటిముఖమున.

అధేరా గుప్త - కటిక చీకటి.

అంబ - స్త్రీ. తల్లి; మామిడిచెట్టు.

అంబక - పుం. తండ్రి; నేత్రము.

అంబర - పుం. వస్త్రము; ఆకాశము; అబ్రకము;

మేఘము; సుగంధ ద్రవ్యము.

అంబరడంబర - పుం. సంధ్యారాగము; సూర్యాస్త

సమయమున, పడమటిదిక్కున వ్యాపిం

చు ఎర్రదనము.

అంబరాయి - స్త్రీ. ఆమరాయి; మామిడి తోట.

అంబా - స్త్రీ. దుర్గ, పార్వతి; తల్లి; మామిడి.

అంబార - పుం. అంబారము; సమూహము; రాశి.

అంబారి - స్త్రీ. ఏనుగుమీది అంబారి.

అంబియా - పుం. మామిడి పిందె.

అంబు - పుం. జలము; నీరు.

అంబుజ - పుం. కమలము; వి. నీటిలో ఉత్పన్న

మైన; జలమున పుట్టిన.

అంబుడ ; అంబుధర - పుం. మేఘము; నీరు

ఇచ్చునది.

అంబుధి ; అంబురాశి - పుం. సముద్రము.

అంబురు - పుం. కమలము.

అంబువహ ; అంబువాహ - పుం. మేఘము.

అంబోహ - పుం. సమూహము; గుంపు.

అంభోజ - వి. నీటిలో పుట్టిన.

అంభోరు - పుం. శంఖము; కమలము; చంద్రుడు;

కర్పూరము.

అంశ - పుం. అంశము; భాగము; వంతు.

అంశసుతా - స్త్రీ. యమునా నది

అంశీ - పుం. భాగస్థుడు.

అంశు - పుం. కాంతి; కిరణము; భుజము.

అంశుమాన ; అంశుమాలి - పుం. సూర్యుడు.

అంస - పుం. కిరణము.

అంసుకా - పుం. కన్నీరు.

అంహడా - పుం. తూనికరాయి; తూనికరాళ్లు.

అక - పుం. పాపము; దుఃఖము.

అకడ - స్త్రీ. దర్పము; పాగు; మిడిసిపాటు.

అకడ వాజ ; దర్పము గలవాడు; పాగురు

బోతు.

అకడనా - పుం. మిడిసిపాటు; పాగురుగా

ప్రవర్తించుట; బిరుసెక్కుట; కొంకర

పోవుట.

అకడావ - పుం. మిడిసిపాటు ; దర్పము;

పాగురు.

అకల ; అకలనీయ - వి. అనిర్వచనీయ

మైన; చెప్పనలవికాని.

అకదస - వి. శ్రేష్ఠమైన; పవిత్రమైన

అకథక - పుం. ఆగో-పీఠే ; వెనుకముందు.

అకనా - అంక్రింగ్ బరాజెందుట; భయ
పడుట.

అకబ - పుం వెనుక భాగము; వృశ్చికము;
వృశ్చికరాశి.

అకబక - పుం అసంబద్ధ ప్రలాపము.

అకబకానా - అంక్రింగ్ సంభ్రాంతుడగుట;
చేతుడగుట.

అకబర - విం మహానుడు; గొప్ప; అక్షరు
చక్రవర్తి.

అకబాల - పుం దే. ఒకబాల.

అకరా - విం శ్రేష్ఠముగ; ప్రియమైన; విలువ
గల.

అకరాస - స్త్రీం ఒళ్ళువిరుపు.

అకశూ - స్త్రీం గర్భవతి.

అకరూణ - విం కరుణలేని; జూలిలేని.

అకర్మ - విం పనిలేని, సోమరి; కర్మలేని.

అకర్మణ్య - విం సోమరితనముగల; పని
చేయని.

అకర్మా - విం దే. అకర్మణ్య.

అకర్మీ - పుం చెడుపని చేయువాడు; పాపి;
దుష్కర్మి; అపరాధి.

అకలంక - విం నిర్మలమైన; కళంకము లేని.

అకల - విం యావత్తు; నేర్చులేని; స్త్రీం
తలివి.

అకల్యియత - స్త్రీం సంఘము; మతము;

అల్పసంఖ్యాకమైన సంఘము లేక మతము.

అకవన - పుం జిల్లేడు.

అకస - పుం ద్వేషము; వైరము; అక్కసు.

అకసర ; అకसर - స్త్రీం విం తరచుగా;
సామాన్యముగా.

అకసామ - పుం (కిస్మ కా బహుం) - పలు
రకములు.

అకసీర; అకसीర - విం గుణము కలుగ
జేయునది; గుణము నిచ్చునది; స్త్రీం రూ
యనము; సర్వరోగ నివారిణి.

అకహ - విం అకథ ; చెప్పదగని; అనిర్వచ
నీయమైన.

అకాండ - విం కొమ్మలేనిది; అకారణము;
అకస్మాత్తుగా; అసందర్భముగా ఘటించు
నది.

అకాండ - తాండన - పుం పసలేని కుప్ప
గంతులు; పనికిమాలిన చర్మ; వితండ
వాదము.

అకాజ - పుం విం చెడ్డపని; విఘ్నము;
ఆటంకము; పాపము క్రి విం నిష్ప్ర
యోజనముగా.

అకాజనా - అంక్రింగ్ హానికలుగుట; గతిం
చుట. సాంక్రింగ్ నష్టము కలిగించుట;
ఆటంకపరచుట.

అకాజీ - విం దుష్కర్మము చేయువాడు;

కార్యభంగము చేయునాడు; ఆటంక
పరచునాడు.

అకార; ఆకాఘ - విం దృఢమైన; ఖండింప
నలవికాని.

అకామ - విం కామనా రహితుడు; నిస్సృ
హుడు; కోరికలేని, వ్యర్థమైన; పని లేని;
నిస్ప్రయోజనమైన.

అకాయ - విం అశరీరుడు; శరీరములేని;
నిరాకారుడు; జన్మరహితుడు.

అకారజ - పుం నోని; స్వము; కార్యభంగము.

అకాల - పుం అనుసయుక్త సమయము;
కుసమయము; కురుకాలము; కాలక్షుమ;
అభావము; లోటు. విం నిత్యము;
శాశ్వతము.

అకాలీ - పుం శిక్కుల సంప్రదాయ నిశేషము.

అకావ - పుం ఆక; జిల్లేడు.

అకాస - పుం ఆకాశ; ఆకాశము.

అకించన - పుం నిష్ఠదరిద్రుడు; కడు
దరిద్రుడు.

అకించనతా - స్త్రీం దారిద్ర్యము; బీదరి
కము; గరిబీ

అకిదత - స్త్రీం ధార్మిక విశ్వాసము; మత
సంబంధమైన నమ్మిక.

అకిదా - పుం దృఢమైన విశ్వాసము; మతము;
ధర్మము.

అకీల - విం బుద్ధిమంతుడు; తెలివితల.

అకుంఠ; అకుంఠిత - విం పదునుగల; వాడి
అయిన; అకుంతితమైన; అప్రతి హత
మైన.

అకుతానా - స్త్రీం విం ఉబనా; విసుప
నొందుట.

అకుల - విం కులములేని; నీచుడు.

అకులూనా - స్త్రీం విం కలతచెందుట;
వ్యాకులపడుట.

అకూత - విం లెక్కలేని; లెక్కింపశక్యము
గాని; అపరిమితమైన.

అకూల - విం ఒడ్డులేని; అపారమైన.

అకృత - విం చేయనిది; కృత్రిమముకానిది;
ప్రకృతమైన.

అకృతీ - విం అనాడి; చేతకానివాడు.

అకేలా - విం ఏకాకి; అద్వితీయమైన
పుం ఒంటరి; ఏకాంతము నిర్జనస్థానము
అకేలా - దుకేలా; ఒకటి - రెండు;
ఒక్కొక్కరు.

అకేలే - క్రిం విం ఒంటరిగా.

అకోర - పుం దే. అకోర.

అకోవా - పుం జిల్లేడు; కంఠనాళము.

అకల - స్త్రీం బుద్ధి; తెలివి.

అకల మంద - విం బుద్ధిమంతుడు; తెలివి
గలవాడు.

అక్ల-మంది - స్త్రీ. తెలివి.

అక్లీ - వి. బుద్ధి సంబంధమైన; తెలివితే
సంబంధించిన.

అక్స - పుం. చిత్రము; ఫోటో; ఛాయ.

అక్ఖడ - వి. మొండితనముగల; మూర్ఖ
డు; మోటైన; అనాగరి.

అక్ఖడపన - పుం. మోటుతనము; నిర్భీతి;
పోట్లాట స్వభావము అనాగరికము.

అక్సర - క్రి. వి. దే. అకసర.

అక్షంతవ్య - వి. క్షమింపరాని.

అక్ష - పుం. నేత్రము; సర్పము; పాచిక; రుద్రాక్ష;
ఆత్మ.

అక్షత - వి. గాయపడని; నొప్పింపబడని;
అఖండమైన పుం. అక్షతలు; అక్షింతలు.

అక్షమ - వి. ఓర్పులేనివాడు; సామర్థ్యము
లేని.

అక్షమతా - స్త్రీ. అసమర్థతా; అసమర్థత.

అక్షమ్య - వి. క్షమింపరాని.

అక్షయ - వి. నశించని పుం. పరమాత్మ.

అక్షయలोक - పుం. స్వర్గము.

అక్షర - వి. నశించని; చెడని; పరివర్తనలేని
పుం. ఆత్మ; బ్రహ్మ; శివుడు; విష్ణువు;
ఆకాశము; మోక్షము; అక్షరము.

అక్షరగణిత - పుం. బీజగణితము.

అక్షరశః - క్రి. వి. ఉన్నది ఉన్నట్లుగా;

పూర్తిగా; అక్షరశః.

అక్షరౌటీ - స్త్రీ. వర్ణమాల; వర్ణమాలనను
సరించి వ్రాయబడిన పద్యములు.

అక్షి - స్త్రీ. కన్ను.

అక్షిగత - వి. దృష్టము; కనిపించినది.

అక్షిత - వి. శిథిలముకాని; నశించని.

అక్షుణ్ణ - వి. విరగని; యావత్తు.

అక్షోనీ; అక్షౌहिणी - స్త్రీ. చతురంగిణి
సేన; 109350 హై సైనికులు; 65610
అశ్వములు 4,21,870 గజములు గల
సైన్యము.

అక్షోభ - వి. క్షోభములేని; గంభీరమైన;
శాంతముగల; నిర్భయుడు; పుం. శాంతి;
క్షోభము లేనివాడు.

అక్షండ్ - వి. సమస్తము; యావత్తు; ఖండము
లేని.

అక్షడేత - పుం. మల్లుడు; మల్ల విద్యా ప్రవీ
ణుడు.

అక్షవార - పుం. వార్తాపత్రిక; అక్షవార
నవీస; పత్రికలో వ్రాయువాడు.

అక్షర - పుం. అక్షరము.

అక్షరనా-అంక్రి. అస్థియముగా నుండుట;
కఠినంగా నుండుట.

అక్షరోట - పుం. అఖరోటాపండు.

అక్షలాక-పుం. మర్యాద; శీలము; అలవాటు

అఖాడా - పుం. మల్లయుద్దము చేయచోటు,
గోదా; సాధువులు ఉండుచోటు.

అఖాద్య - విం. తినదగని.

అఖిల - విం. భీలముకాని; యావత్తు.

అఖీర - పుం. సమాప్తి; తుది; చివర.

అఖేర - పుం. దేం. ఆఖేర.

అఖోహ - పుం. ఎగుడు దిగుడు భూమి.

అఖతర - పుం. నక్షత్రము.

అఖతయార - పుం. దేం. ఖితయార.

అగరనా - అం.క్రిం. జమకూడులు; ఏకత్రయ
గుట.

అగాడ-బగాడ - విం. తలాతోకలేని;

वे सिर पैर का.

అగాణిత - విం. లెక్కలేని.

అగావ్య - విం. లెక్కకురాని; లెక్కలేని;
తుచ్చమైన; సామాన్యమైన.

అగత; అగతి - స్త్రీం. దుర్గత. నరకము.

అగత్యా - క్రిం.విం. అకస్మాత్తుగా; విధిలేక.

అగమ్య - విం. దుర్గమమగు; పోరాని; పొంద
రాని.

అగర - పుం. అగరు; చందన విశేషము;

अव्यं ఒకవేళ యాది.

అగలబగల - క్రిం.విం. ఇరుగు పొరుగున

అడోసబడోస; ఇటునటు.

అగాలా - విం. మొదటి; ప్రాచీనపు; రానున్న;

పిమ్మట పుం. పూర్వజాడు; నాయకుడు.

అగావాడా - పుం. ఇంటిముందు ప్రదేశము.

అగావనీ - స్త్రీం. స్వాగతము; ఎదురువెళ్ళి,
స్వాగతించుట; నేతృత్వము; అభ్యర్థన.

అగావార - పుం. దేం. అగావాడా.

అగాहन - పుం. మార్గశీర్ష మాసము.

అగాहनी - స్త్రీం. మార్గశీర్ష మాసమున
పంటకు వచ్చు పైరు

అగాऊ - విం. సంచకరువు; ముందటి;
క్రిం.విం. తొలి; ముందు.

అగాडी - క్రిం.విం. ముందు; ఎదుట; తొలి.

అగాध - విం. గంభీరమైన; మిక్కిలి రోతు
గల; అర్థము కాని.

అగాस - పుం. ఇంటిముందరి అరుగు.

అగాसी - స్త్రీం. తలపాగ.

అగాह - విం. దేం. ఆగాహ.

अगिन - స్త్రీం. అగ్ని; విం. లెక్కలేని.

अगियाना - అం.క్రిం. వండిపడుట;
మిక్కిలి కోపగించుట.

अगुआ - పుం. నాయకుడు; మార్గదర్శకుడు;
మొసాడు.

अगुआई - స్త్రీం. మార్గదర్శకత్వము; నాయక
త్వము; స్వాగతము.

अगोचर - విం. అగోచరము; తెలియరాని.

अगोरना - సం.క్రిం. ఎదురుచూచుట;

కాపలా కాయుట.

అగోరా - విం రక్షించువాడు.

అగోని - స్త్రీం దేం అగ్రానీ.

అగ్ర - పుం మొన; ముందటి భాగము ;

వి. శ్రేష్ఠమగు.

అగ్రజ - విం ముందు జన్మించినవాడు; అన్న.

అగ్రసర - పుం ముందునడుచువాడు; నాయకుడు.

అగ్రహాయణ - పుం అగ్రహన ; మార్గశీర్ష మాసము.

అగ్రహార - పుం బ్రాహ్మణులకు పారితోషిక ముగా ఇవ్వబడిన భూమిలేక గ్రామము.

అగ్రాహ - విం హ్రీంపరాని; స్వీకరించదాని.

అగ్ర - పుం పాపము; దుఃఖము.

అగ్ర - విం దుర్బలమైన; కష్టమైన.

అగ్రత - విం అసంభవమైన; కఠినమైన; ఘటింపని ; అనివార్యమగు; తగని.

అగ్రమర్షణ - పుం సర్వపాపములను నశింపజేయు జనము; ఒక ఋషి.

అగ్రానా - అంక్రిం ప్రసన్నమగుట; భోజన పానాదులచే తృప్తిజెందుట; సంతృప్త మగుట.

అగ్రాడ ; అగ్రాక - పుం తృప్తి; సంతృప్తి.

అగ్రీ - విం పాపి; దురాత్ముడు.

అగ్రో - విం సుందరమగు; మనోహరము

కాని; పుం శివుని రూపములలో ఒకటి ఒక మతసంప్రదాయము.

అగ్రోరి - పుం అఘోర సంప్రదాయమునకు చెందినవాడు; భక్త్యాభక్తవివేకములేనివాడు అసభ్యముగా ఉండు వ్యక్తి.

అగ్రోష - పుం కవర్గాది 5 వర్ణములలోని మొదటి రెండు అక్షరములు శ, ష, స లును అఘోష వర్ణములు అనబడును.

అగ్రాననా - సంక్రిం సృగనా ; వాసన సూచుట.

అగ్రంభా - పుం ఆశ్చర్యము.

అగ్రంభిత - పుం ఆశ్చర్యము నొందిన

అగ్రకన - పుం ఒక విధమగు చొక్కా, లాట్టి

అగ్రకా - విం తెలియని

అగ్రగరీ - స్త్రీం తుంటరి తనము; అల్లరి.

అగ్ర - పుం జడ పదార్థము.

అగ్రరజ - పుం ఆశ్చర్యము అగ్రంభా.

అగ్రల - విం చలించని పుం పర్యతము.

అగ్రలా - విం స్థిరమగు స్త్రీం భూమి, పృథ్వి.

అగ్రానక - క్రింవిం అకస్మాత్తుగ.

అగ్ర - పుం ఊరగాయ.

అగ్రిత్య - విం చింతించదగని.

అగ్రీతా - విం ఆకస్మికమగు; చింతలేని; ఊహింపని.

అచూక - విం వ్యర్థముగాని; అమోఘమైన.

అచేత - విం ఏమరుపాలుగల; తెలియని;

స్మృతిలేని; తప్పిన.

అచేతన - పుం స్మృతిలేని; చేతనలేని; చైతన్యములేని.

అచఱ - పుం అక్షర ; అక్షరాలు.

అచ్ఛా - విం మంచి; సరైన; బాగుగానున్న.

అచ్ఛాఁ - స్త్రీం మంచితనము.

అచ్యుత - విం చ్యుతముగాని; ధృఢమగు; నాశములేని.

అఱక - విం ఆకలిగొన్నవాడు; తృప్తి నొందనివాడు

అఱత-క్రివిం ఎదుట ఉండగా; సమక్షమున.

అఱ్ఱ; అఱ్ఱా - విం అంటరాని; అస్పృశ్యమగు, తాకరాని.

అఱేహ - విం ఎడతెరిపిలేని; అధికమగు; అసరిమితమగు.

అజ - విం అజన్మా; పుట్టని; బ్రహ్మ; విష్ణు; శుభాశ్వరుడు; మన్మథుడు; మేక; ప్రకృతి.

అజకార - పుం జికా కా బహువచన.

అజకుద - క్రివిం ఆపా సే ఆపా ; స్వయముగ.

అజగర - పుం కొండచిలువ.

అజగరి - విం సోమరి; కొండచిలువవలె; స్త్రీం సోమరితనము.

అజదహ - పుం దేం అజగర.

అజనబీ - విం నిరగని; పరాయి; పరదేశి; అనజాన.

అజనబీపన - పుం పరిచయములేని; వింత.

అజబ - విం విచిత్రమగు; విలక్షణమగు; వింతయైన.

అజబర - క్రివిం కేవలము స్మరణశక్త్యధారముగ; అశుభగ.

అజమత - స్త్రీం మహానత; గొప్పదనము.

అజమాగా - సంక్రిందేం ఆజమానా.

అజర - విం వార్తక్యములేని; ముసిలితనములేని; క్షీణించని.

అజవాఙ్న ; అజవాచన - స్త్రీం నాము.

అజస - పుం అపకీర్తి.

అజసరే - క్రివిం మొదటినుండి.

అజస్ర - క్రివిం సర్వదా; ఎల్లప్పుడు; అనిచ్చిన్నముగా.

అజహ ; అజహ్ - క్రివిం ఆజా బీ ; నేటికిని.

అజా - స్త్రీం అజ్ఞానము అవ్యం ఇందువలన

అజా - విం జన్మించని; జన్మలేని స్త్రీం ఆడమేక; ప్రకృతి, భ్రమ.

అజాచీ - విం ఆయాచీ ; యాచించని.

అజాత - విం కులములేని; వెలివేయబడిన; జన్మించని.

అజాన-శ్రీ.బాగ; నమాజుకొరకు సిలుపు.

అజాన - విం. తెలివితేని; పుం. అజ్ఞానము.

అజాబ-పుం. యాతన; దండన; ప్రాయశ్చిత్తము.

అజాయబ-ఖానా; అజాయబ ఘర - పుం. ము

ప్రదర్శనశాల; సంగ్రహాలయము.

అజిత - విం. జయింపబడని.

అజిన - విం. పులి తేక జింక చర్మము; తోలు.

అజిర - పుం. ముంగిలి; వాకిలి.

అజీ - అవ్యం. సంబోధన శబ్దము; అయ్యా!

ఓయీ!

అజీజ - విం. ప్రియమైన; ఆదరింపదగిన

పుం. మిత్రుడు.

అజీత - విం. జయింపబడని.

అజీబ - విం. అద్భుతమైన అనోఖా.

అజీబ గరీబ-పుం. అపూర్వమైన; అనోఖా.

అజీమ - పుం. వృద్ధుడు; పూజ్యుడు; బ్రతుగ;

విం. మహత్తరమైన; విస్తృతమైన.

అజూహ - పుం. చమత్కారము; విలక్షణ పదార్థ

ము; అద్భుతము.

అజూహ - పుం. యుద్ధము.

అజౌ - క్రి.విం. ఇంకనూ; నేడు కూడా;

నేటివరకు.

అజ్ఞ - విం. తెలివితేనివాడు; మూర్ఖుడు.

అజ్ఞాతా - శ్రీ. అజ్ఞానము.

అజ్ఞాత - శ్రీ. తెలియని.

అజ్ఞానీ - విం. తెలియని; మూర్ఖుడైన.

అజ్ఞేయ - విం. తెలియశక్యముగాని.

అట - శ్రీ. ప్రతిబంధకము; సరతు.

అటక్ర - శ్రీ. అడ్డు; చిక్కు; అడ్డంకు;

పెప్పుము. విం. విచ్చలవిడిగా తిరుగు
వాడు.

అటకనా - అం.క్రి. తగుల్కొనుట; చిక్కు

కొనుట; నిలుచుట; తూలయన ఆగుట.

అటకల - శ్రీ. ఊహ, అంచన.

అటకలనా - సం.క్రి. అంచనా వేయుట,

ఊహించుట.

అటకలపచ్చ - పుం. కపోల కల్పన.

అటకలబాజ - పుం. అంచనా వేయుటలో

దిట్ట.

అటకా - శ్రీ. విప్పుము.

అటకానా - సం.క్రి. అటకాయించుట;

అడ్డుపెట్టుట; ఆటంకురచుట.

అటకాన-పుం. విప్పుము; అడ్డంకి ఆటంకము.

అటఖట - విం. అస్తవ్యస్త; గడబిడ.

అటనా-అం.క్రి. తిరుగుట; విహరించుట.

అటపట-విం. అసంబద్ధమైన; మకరూహితంగా.

అటపటా - విం. దే. అటపట.

అటపటానా-అం.క్రి. సంకోచించుట; తట

పటాయించుట; తూలుచు నడచుట.

అటల - విం. అచంచలముగ; స్థిరముగ.

అటవీ - ఖీం జంగల ; అడవి.
 అటా - ఖీం అటక; మేడమీది గది.
 అటారి - ఖీం మేడ; అటక; పై అంతస్తు;
 ధాన్యరాశి.
 అటాల - పుం బురుజు.
 అటూట్ - విం విరగని; దృఢమగు.
 అటేరనా - సాంక్రిం మితిమీరి మద్యపానము
 చేయుట; ఆసుపోవుట.
 అట్రహాస - పుం అట్టపోసము; పెద్ద నవ్వు.
 అట్రాలికా - ఖీం మేడ; మేడపై గది.
 అట్రీ - ఖీం లచ్చా ; నూలు విచ్చు.
 అట్రాईస్ - విం 28.
 అట్రానవే - విం 98
 అట్రాహ - విం 18.
 అట్రావన - విం 58.
 అట్రాసీ - విం 81.
 అఠఖేలీ - ఖీం ఒయ్యారపు నడక; వేడుక.
 అఠత్రి - ఖీం అర్థరూపాయి నాణెము.
 అఠపావ - పుం కొంటెతనము.
 అఠమాసా - పుం సీమంతము విం ఎనిమిది
 మాసాలకేపుట్టిన.
 అఠలనా - అంక్రిం దే. ఇఠలనా.
 అఠబారా - పుం ఎనిమిది రోజుల కాలము.
 అఠోఠ - పుం ఆడంబరము.
 అఠంగా-పుం విఘ్నము; ఆటంకము; కుస్తీ.

అఠచన - ఖీం విఘ్నము; ఆటంకము.
 అఠతాలీస - విం 48.
 అఠతీస - విం 38.
 అఠనా - అంక్రిం ఆగుట; మొండిగా
 నుండుట (తన నూటమీద) ఠఠనా.
 అఠనా-సాంక్రిం అడ్డుగించుట; చొప్పించుట
 పుం పోటీగుంజ.
 అఠార - పుం సమాచారము; రాశి; కట్టెల సోగ;
 కట్టెల అడిలి.
 అఠారనా - సాంక్రిం వేయుట; ఇచ్చుట.
 అఠిగ - విం అచంచల ; అచంచలమైన;
 దృఢమైన.
 అఠియల-విం మంకుపట్టుపట్టిన; మొండి;
 సోమరియైన.
 అఠి - ఖీం అవసర సమయము; మొండి
 పట్టు.
 అఠిఠ - విం కనిపించని.
 అఠొల - విం అచంచల ; చలించని.
 అఠొస-పఠొస - పుం ఇరుగు - పొరుగు.
 అఠొసీ-పఠొసీ - పుం ఇరుగు - పొరుగు
 వారు.
 అఠ్ఠా - పుం కేంద్రము; బసచేయుచోటు;
 ఆగుచోటు; ప్రధానస్థానము; కార్లు,
 రిక్షాలు మొ.నవి ఆగుచోటు Stand.
 అఠతయ - పుం కమీషన్ వర్తకుడు; దళారి.

అడ్రా - విం. డ్రా ; రెండున్నర.

అడ్రుక - పుం. ఠోకర ; ఎదురు దెబ్బ.

అణి - స్త్రీం. ఇరుసుచీల ; మురికి ; హద్దు ;

అండు.

అణిమా - స్త్రీం. అష్టసిద్ధులలో ఒకటి ; ఒక

విశ్వరూపు.

అణు - పుం. అణువు ; సూక్ష్మకణము.

అతః - క్రిం. విం. కనుక ; కాబట్టి.

అతః - క్రిం. విం. కనుకనే ; కాబట్టే.

అతను - విం. శరీరములేని ; పుం. మనస్సుడు.

అతర - పుం. ఇతర ; అతరు.

అతరసో - క్రిం. విం. మొన్నటి క్రితపురోజు ;

ఎల్లండితరవాతి రోజు.

అతల - పుం. సౌతాళలోకము.

అతసీ - స్త్రీం. అలసీ ; అవిని చెట్టు.

అతా - స్త్రీం. బహుమానము ; దానము ;

అనుగ్రహము.

అతాలీక - పుం. గురువు.

అతాడ - విం. నేర్పరియగు ; ధూర్తుడు ;

అనుభవశాలి.

అతి - పుం. ఎక్కువ ; మక్కుటము.

అతిక్రమ - పుం. మీరులు ; ఉల్లంఘించుట.

అతిక్రాంత - విం. హద్దుమీరిన.

అతియార - పుం. అతిక్రమణము.

అతిరథ ; అతిరథి - పుం. పెక్కుమందితో

యుద్ధము చేయు మహా యోధుడు.

అతిరిక్త - క్రిం. విం. అలవా ; అధిక.

అతిరేక - పుం. అధిక్యము.

అతిరొగ - పుం. క్షయ.

అతివాద - పుం. కఠోరనడనము ; కుటూక్తి ;

అతిశయోక్తి.

అతిశయ - విం. చాల ఎక్కువ.

అతిశయోక్తి - స్త్రీం. అతిశయోక్తి అనబడు

అలంకారము ; ఒక అర్థాలంకారము ;

గొప్పగా సాగడుట.

అతిసార - పుం. సంక్రమణరోగము ; సామాన్య

రోగము.

అతీంద్రియ - విం. అగోచర ; అగోచరమైన

అతీంద్రియ - విం. గడచిన ; సెనుకటి.

అతుర - స్త్రీం. చాంచల్యము ; శీఘ్రత ; అదుర్త.

అతురానా - అం. క్రిం. అతురనడుట.

అతుల ; అతులత - పుం. సాటిలేని ; అమిత

మగు.

అతుల్య - విం. అనుపమ ; అనునవైన ; సాటి

లేని.

అతుల్య - విం. కోరికలు లేని.

అతుర - విం. దృఢమైన ; ఎరుగని.

అత్త - స్త్రీం. తల్లి ; తల్లిసోదరి ; అత్త.

అత్తార - పుం. అత్తరు అమ్మనాడు ; యానాని

మందులు అమ్మునాడు.

అత్యంత - విం బహునిక్కువ; మిక్కిలి.

అత్యయ - పుం మృత్యువు; నాశము; దుఃఖము;
దుండన; శిక్ష; దోషము.

అత్యాచార - పుం దుండగము; దురాచారము;
దౌర్జన్యము.

అత్యాచారి - విం దురాచారి; అన్యాయము
చేయువాడు; క్రూరుడు.

అత్యుక్తి - స్త్రీం అతిశయోక్తి.

అత్ర - క్రింవిం ఇచ్చట.

అత్రక - విం ఇచ్చటి.

అత్రప - విం సిగ్గులేని; నీతిలేని.

అథ - క్రింవిం మంగళవాచకము; ఇప్పుడు.

అథక - విం అలసిపోని.

అథవా - అవ్యం లేక యా.

అథాఙ్ - స్త్రీం ఇంటిముందు అరుగు;
పంచాయతీ నభజరుగు చోటు; కూడలి;
రచ్చచానడి.

అథాహ - విం గంభీరమైన; లోతైన; లోతు
వైయని.

అత్య - విం దుండింపదగి; దుండింపరాని.

అతంత - విం దంతములేని; సళ్ళులేని.

అద - స్త్రీం సంఖ్య; లెక్క.

అదనా - విం అతిసామాన్యమైన; తుచ్చమైన.

అదబ - పుం మర్యాద; వినయము; ఆదర -
సత్కారము; వాఙ్మయము.

అదబదాకర - క్రింవిం అవశ్యముగా; తప్పని
సరిగా.

అదబీ - విం సాహిత్య సంబంధమైన;
సాహిత్యవేత్త.

అదమపైరవీ - స్త్రీం న్యాయ విచారణకు తగిన
చర్య తీసుకొనకుండుట.

అదమ్య - విం అణచశక్యముగాని.

అదరక - పుం అల్లము.

అదల - పుం న్యాయము విం సైన్యములేని;
ఆకులు లేని.

అదల-బదల - పుం మార్పిడి; పరివర్తన;
ఛేరఛేర.

అదहन - పుం ఎసరు; ఎసరు నీరు.

అదా - విం చెల్లింపు; నిర్వహించుట;
స్త్రీం ఒయ్యారము; కులుకు ఆదా
కరనా; చెల్లించుట; బాకీ తీర్చుట.

అదాఙ్ - స్త్రీం చెల్లింపు.

అదాబందీ - స్త్రీం అప్పుతీర్చుటకు కాలనిర్ణయము;
అప్పును వాయిదా పద్ధతిలో
తీర్చు.

అదాయగీ - స్త్రీం అప్పుతీర్చుట; అప్పు
తీర్చు.

అదాలత - స్త్రీం న్యాయస్థానము; కోర్టు.

అదాలతీ - స్త్రీం న్యాయస్థానమునకు
సంబంధించిన; కోర్టు వ్యవహారములు

తెలిసిన లోకికుడు.

అదావత - స్త్రీ. విరోధము; శత్రుత్వము;
ద్వేషము.

అదీత - వి. చూడబడని; గుప్తమైన.

అదీబ - పుం. సాహిత్యవేత్త.

అదృశ్య - వి. అదృశ్యమైన.

అద్ద, అద్దా - పుం. అర్థాంశము; సగము.

అచ్చ - క్రి. వి. నేడు; ఇప్పుడు.

అత్రి - పుం. పర్వతము; కొండ.

అద్వితీయ - వి. అద్వితీయమైన; సాటిలేని.

అద్వైత - వి. రెండులేని, ఒంటరి పుం. పర

(బ్రహ్మ; వేదాంత మార్గము; బ్రహ్మమే
సత్యమని హేపించు సిద్ధాంతము.

అధ: - క్రి. వి. క్రింద.

అధకచరా - వి. అపరిపక్వమైన; బాగుగా
పండని. Half backed.

అధకపారి - స్త్రీ. పార్శ్వపునొప్పి.

అధకహ - వి. అస్పష్టముగా చెప్పబడిన.

అధఖిలా - వి. సగము విచ్చిన.

అధమ - వి. నీచుడు; నీచము.

అధమరా - వి. సగము చచ్చిన.

అధర - పుం. క్రింది పెదవి; పాతాళము;
ఆకాశము.

అధారి - స్త్రీ. ఆధారము; సాధువుల చేతి
దండము.

అధిక - వి. ఎక్కువ; అధికము.

అధికరణ - పుం. అధ్యాయము; ఆధారము;
సప్తమీ విభక్తి.

అధికృత - వి. స్వాధీనమైన.

అధికృతి - స్త్రీ. స్వత్వము; అధికారము.

అధిక్షేప - పుం. ఆక్షేపము; అనమానము.

అధిగత - వి. లభించిన; తెలిసిన; చదువ
బడిన.

అధిదేవ - పుం. ఇష్టదేవత; కులదైవము.

అధినాయక - పుం. నియంత; ముఖ్యుడు;
నాయకుడు.

అధిప - పుం. రాజు; స్వామి; యజమాని.

అధియానా - సం. క్రి. ఒకదానిని రెండు
సగభాగములు చేయుట లేక రెండు సగ
భాగములుగా పంచుట.

అధివర్ష - పుం. లీపు సంవత్సరము (366
రోజులుగల సంవత్సరము)

అధివేశన - పుం. సమావేశము; సభ.

అధిష్ఠాన - పుం. నివాసస్థానము; ప్రభుత్వము;
రాజ్యాధికారము; ఆశ్రమము; సన్నిధి.

అధీన - వి. అధీనము; ఆధారపడిన.

అధీర - వి. అధీరుడు, ధైర్యములేని;
కలతజెందిన.

అధీశ - పుం. రాజు; పతి; స్వామి; యజమాని.

అధూరా - వి. సగము పూర్తి అయిన.

అధేడ - పుం నడివయస్సుగల

అథేలా - పుం అరగాని.

అధ్యవసాయ - పుం నిరంతర పరిశ్రమ;
పట్టుదల.

అధ్యవసాయీ - విం నిరంతరము శ్రమించు
వాడు; ప్రయత్నించువాడు.

అధ్యవసిత - విం ప్రయత్నింపబడిన

అధ్యాపక - పుం ఉపాధ్యాయుడు; అధ్యా
పకుడు.

అధ్యాపన - పుం బోధించుట; చదువు
చెప్పుట.

అధ్యాపికా - స్త్రీం ఉపాధ్యాయిని.

అధ్యాయ - పుం అధ్యాయము; పరిచ్ఛేదము.

అధ్యారోప ; అధ్యారోపణ - పుం మిథ్యా
జ్ఞానము; మిడిమిడి జ్ఞానము; నేరము;
దోషము.

అధ్యాహర - పుం వాక్యమును పూరించుటకు
మరియొకచోటునుండి శబ్దములు
తెచ్చుట; తెచ్చి పూరించుట; తర్క-
సతర్కము.

అध्येता - పుం అధ్యయనము చేయువాడు.

అध्य - పుం దారి; మార్గము; బాట.

అध्यగ - పుం పొండుడు; బాటసారి.

అధ్వర - పుం యజ్ఞము.

అనంగ - పుం సుస్వచ్ఛుడు; విం శరీరములేని.

అనంగ క్రీడా - స్త్రీం రతి; సంభోగము.

అనంత - విం అంతములేని; అపరిమితమైన.

అనంతర - క్రింవిం పిమ్మట; పిదప.

అన - క్రింవిం లేని; విना, बिना, बगैर.

అనకరీబ - క్రింవిం రమారమి; తరచుగా.

అనకహ - విం చెప్పబడనది.

అనఖ - పుం క్రోధము; ఈర్ష్య; ద్వేషము
దుఃఖము; కోపము.

అనఖనా - అంక్రిం కోపగించుట.

అనఖీ - విం కుళ్ళబోతు; త్వరగా కోప
గించువాడు; తీయగాలేని. गुस्सावर.

అనగడ - విం మొరలు అయిన; చిత్రమైన.

అనగినత - విం లెక్కలేని; లెక్కింపరాని.

అనघ - విం పాపయోతుడు; పుణ్యాత్ముడు;
పుణ్యము.

అనచాఖా - విం ఎంగిలిచేయబడని; రుచి
చూడబడని.

అనజాన - విం తెలియని; అజ్ఞాని; సరి
చయుములేని.

అనత - విం వంగని; మరియొకటి; విన
యములేని క్రింవిం మరియొకచోట.

అనధికార - విం అధికారము లేని.

అనత్రాస - పుం అనాసదుంస (పండు).

అనన్య - విం సాటిలేని.

అనన్వయ - విం సాందికలేని పుం తనకు తనే

సాటి - సాటివేది; ఒక అర్థాంతరము.

అనన్విత - విం అసంబద్ధమైన; సాందిత తేని.

అనపచ - పుం అజ్ఞేర్లము.

అనపథ - పుం ఎదుపు రానినాడు

అనపత్య - విం నిస్సంతానుడు; సంతాన ములేని.

అనపేక్ష - విం అనేక్షలేని; అక్ష్యములేని.

అనపేక్షిత - విం శ్చ్యములేని; అనాసక్య మైన.

అనబన - విం వైనునస్యము; నిరోధము; జూడుము.

అనభల - స్త్రీం కీడు; చెరుపు.

అనభలా - విం చెడ్డ పుం కీడు.

అనభిజ్ఞ - విం తెలియని; అజ్ఞాని.

అనభిमत - విం శ్చ్యములేని; అభిమతిము కాని.

అనభ్యస్త - విం అభ్యాసములేని; అలవాటు లేని.

అనమన - విం దిగాలుగానున్న; విచారము గల.

అనమనా - విం దేం అనమన.

అనమిల ; అనమెల - విం అసంబద్ధమైన; తొలికలేని; కలవని.

అనమీలనా - సంక్రిం (కన్నులు) తెరుచుట.

అనమోల - విం అమూల్యమైన; అందమైన; నిల్చునైన.

అనయ-పుం అనీతి; అన్యాయము; అనుంగము.

అనయన - విం కన్యలేని; గ్రుడ్డివాడు.

అనరథ - పుం అనర్థము.

అనరీతి - స్త్రీం కురీతి; చెడ్డ అదారము; చెడునడక.

అనగల - విం శ్చ్యంసచ్చినట్లు; నిరాటం కముగా.

అనర్య-విం అమూల్యమైన; నిక్కున నిల్చునైన.

అనర్హ - విం అర్హముకాని; అయోగ్యమైన.

అనర్థ - విం అర్థములేని; అన్యము; అనడ.

అనల - పుం అగ్ని.

అనలఖ - విం కంటికి కనిపించని.

అనలహక - పుం వేనే భాగవంతుడును అను నాడు; అనాం బ్రహ్మాస్మి.

అనల్ప - విం నిస్తారము; నిక్కున.

అనవట - పుం గానుగ నిద్దు కళ్ళిగంత; కాలిపెట్టి.

అనవఘ - విం లోపములేని; నిర్దోషమైన.

అనవధి - క్రిం విం నిల్లప్పుడు; విం అంతు లేని.

అనవరత - క్రిం విం నిల్లప్పుడు; నిరంతరము.

అనశన - పుం ఉపవాస ; ఉపనాసము.

అనసునా - విం వివనస్తి.

అనాహద-నాద - పుం ప్రణవాదము; ఓంకార
నాదము.

అనాహిత - పుం కీడు; విరోధము; విం హాని
కరమైన.

అనాహిత్ - పుం అసకారి విం కీడు కోరు
నాడు.

అనాహోని - స్త్రీ అసాధారణ విషయము;
విం అసంభవము.

అనాకాని - స్త్రీ పెడదెనిని పెట్టుట;
నినీనినట్లుండుట.

అనాగత - విం రానిది; లేనిది; జరుగబోవు
నది; తెలియనది. క్రింవిం హఠాత్తుగా.

అనాజ - పుం ధాన్యము.

అనాఢీ-విం అనుభవములేని; అయోగ్యుడు;
'దేహాని; తెలియని.

అనాథ - విం దిక్కులేనివాడు; దీనుడు.

అనాది - విం ఆదిలేని; నిత్యమైన.

అనాదృత - విం త్రింస్కరింపబడిన; ఆచ
రింపబడని.

అనాప-శనాప - విం నిరర్థకరమైన; ఓం
యోగములేని; అర్థం - సర్థం లేని
ప్రలాపము.

అనామయ - విం జబ్బులేని; పుం అరోగ్యము.

అనామా - విం పేరు ప్రఖ్యాతులు లేని.

అనామికా - స్త్రీ ఉంగరపు వ్రేలు.

అనాఘాస-క్రింవిం సులువుగా; ప్రయాసము
లేకుండా తూలున.

అనార - పుం దానిమ్మ చెట్టు లేకాయ; చిచ్చు
బుడ్డి

అనావృత - విం ఆవరణలేని; కప్పబడని.

అనావృణ్ణి - స్త్రీ వర్షాభావము.

అనాస - పుం మిత్రుడు.

అనాసక్త - విం ఆసక్తిలేని; కోరికలేని.

అనాస్థా - స్త్రీ అశ్రద్ధ; నమ్మకము లేని.

అనాహార - విం నిరాహారము; పుం ఉప
వాసము; అంభుగము.

అనాహూత - విం ఆహ్వానింపబడని.

అనిఁద - విం దోషరహితమైన; ఉత్తమమైన;
దోషములేని.

అనిచ్ఛా - స్త్రీ అయ్యుష్టము.

అనిత్య - స్త్రీ అస్థిరమైన; అశాశ్వతమైన.

అనిమిష ; అనిమిష - క్రింవిం చెప్పనేయ
కుండా; నిరంతరము పుం చేసెద; చేసె.

అనియన్త్రిత - విం నిరాలంకృతమైన నిగ్రహము
లేని.

అనియమిత-విం నియమములేని; అనిశ్చితము.

అనియారా - విం మొనగాల; సదుదైన.

అనిర్దిష్ట - విం నిర్దేశింపబడని.

అనిర్వచనీయ - విం చెప్పదగిన; వర్ణింప

సలవిగాని.

అనివాచ్య - విం. ఎన్నుకొనడగని; వర్ణింప
వీలులేని.

అనివార్య - విం. రప్పనిసరి.

అనిల - పుం. గాలి; వాయువు

అనిష్ట - విం. ఇష్టముకాని; పుం. అశుభము.

అని - స్త్రీ. కొన, మొన, లజ్జ, దెప్పి పాడుపు;
సేన.

అనీక - పుం. సేన.

అనీఠ - విం. ఇష్టములేనిది; చెడ్డది.

అనీత ; అనీతి - పుం. నీతిలేని; పోకిరి
తనము; అన్యాయము; అనీతి.

అనీశ - పుం. అనాధుడు; దిక్కులేనివాడు;
దీనుడు; శ్రేష్ఠుడు.

అనీస - పుం. దే. అనీశ.

అను - ఒకఉపసర్గము - తరువాత, ప్రతియొక్క
మాటి మాటికి; తొక్కాడ అను ఎన్నో
అర్థములిచ్చును.

అనుకంప - స్త్రీ. దయ; దాక్షిణ్యము.

అనుకరణ - పుం. నకలు.

అనుగ్రహీత - విం. కృతజ్ఞుడు.

అనుగ్రహ - పుం. దయ; అనుగ్రహము;
సహాయము.

అనుగ్రహీ - విం. దయగల; పుం. సంరక్షకుడు.

అనుగత - పుం. సేవకుడు.

అనుగామీ - పుం. ఆజ్ఞానువర్తి; వెంటనడచు
వాడు.

అనుచర - పుం. అనుచరుడు; సేవకుడు.

అనుచ్ఛేద - పుం. అధ్యాయము; పరిచ్ఛేదము.

అనుజ - పుం. తమ్ముడు.

అనుజ్ఞా - స్త్రీ. ఆజ్ఞ.

అనుపాత - పుం. దుఃఖము; సశ్చాత్తాపము;
సంబంధము, Ratio.

అనునయ - పుం. వినయము; ప్రార్థన; నేడు
కొనుట.

అనునయీ - పుం. విధేయుడు.

అనునాద - పుం. ప్రతిధ్వని గృజ.

అనునాసిక - విం. ముక్కుతో నలకబడు
నది Nasal.

అనుపమ - విం. అద్వితీయము; సాటిలేని.

అనుపయుక్త - విం. సనికిమాలిన.

అనుపలబ్ధ - విం. పొందబడనిది.

అనుపస్థిత - విం. హాజరుకాని.

అనిపస్థితి - స్త్రీ. గైరుహాజరు.

అనుప్రాణిత - విం. ప్రేమింపబడిన; పోషింప
బడిన; జీవించుచున్న.

అనుప్రాశన - పుం. అన్నప్రాశన.

అనుప్రాస - పుం. వర్ణసామ్యము; ఒక శబ్దాలం
కారము.

అనుబంధ - పుం. అనుబంధము; ఒప్పందము;

సంబంధము.

అనుభూతి - స్త్రీం అనుభవము.

అనుభోగ - పుం అనుభవము; భోగము.

అనుమతి - స్త్రీం అనుజ్ఞ; సమ్మతి.

అనుమాన - పుం అంచనా; ఉజ్ఞాయింపుగా.

అనుమానత - క్రిం.విం అండాజన ; ఉజ్ఞాయింపుగా.

అనుమేయ - విం ఉహింపదగినది.

అనుమోదన - పుం ఆమోదము.

అనుయామి - పుం అనుసరించువాడు; విం.మెంబడించువాడు.

అనురక్త - విం అనురాగముగల; పుం అనురాగముగలవాడు.

అనురాగ - పుం అనురాగము; ప్రేమ; ఎరుపు. రంగు; శ్రద్ధ.

అనురోధ - పుం మర్యాదగా బలవంతపెట్టుట; ఆటంకము.

అనులేపన - పుం లేపనము; అలుకు; నలుగుపెట్టుట.

అనుశృతి - స్త్రీం పారంపర్యము; వినికిడి.

అనుభంగి - విం సంబంధించిన; తప్పని సరిగా జరుగునది; అనురాగముగల.

అనుష్ఠాన - పుం నేదోక్తవిధి; ఆచారము.

అనుసరణ - పుం అనుసరణము.

అనుసార - క్రిం.విం అనుసారముగా; అను

గుణముగా.

అనూత - విం అద్భుతమైన.

అనూఢ - విం వివాహముకానివాడు.

అనూఢా - విం వివాహముకాని స్త్రీ.

అనూదిత - విం అనువదించబడిన.

అనూప - విం అనుపమైన; సాటిలేని.

అనువాద - పుం తర్జుమా; అనువాదము.

అనువాదక - పుం అనువాదకుడు; తర్జుమా చేయువాడు.

అనెరా - విం వ్యర్థము; నిజముకాని; వృధా; అన్యాయముగా వ్యవహరించువాడు.

అనైస - పుం కీడు; దిగులు విం చెడ్డ; అయిష్టమైన; పనికిమాలిన.

అన్దేశా - పుం సంశయము; తటపటాయింపు; హాని; దుఃఖము.

అన్న - పుం ధాన్యము; అన్నము.

అన్నా - స్త్రీం తల్లి; దాది.

అన్య - విం పరాయి; ఇతర.

అన్యత్ర - క్రిం.విం మరియొక చోట.

అన్యతా - క్రిం.విం లేనియెడల; మేర విధముగా.

అన్యపురుష - క్రిం.విం ప్రథమ పురుషము third person ; ఇతరుడు.

అన్యమనస్క - విం సరధ్యానములోనున్న; దిగులుగానున్న.

అన్యోన్య - సర్వం సరస్పరము.

అన్వయ - పుం పరస్పర సంబంధము; అన్వయము; వంశము.

అన్వీక్షణ - పుం సూక్ష్మ పరిశీలన.

అన్వేషణ - పుం అన్వేషణ; వెదకుట; పరిశోధన.

అన్వేషి - పుం పరిశోధించువాడు.

అపంగ - విం వికలాంగుడు; అంగహీనుడు.

అప - उपस - విరుద్ధమునిచ్చు ఉప సర్గము.

అపకంఠ - పుం పతనము; అవమానము.

అపకాజి - విం స్వార్థపరుడు; స్వార్థము కలవాడు; చెడ్డపని చేయువాడు.

అపకార - పుం అపకారము; అవమానము; హాని.

అపకీర్తి - స్త్రీం అపకీర్తి; అప్రతిష్ఠ.

అపక్ర - విం పండని; పక్వముకాని.

అపగా - స్త్రీం నది; దరియా ; నది.

అపచ - పుం అజీర్ణము.

అపచయ - పుం లోటు; వినాశము; హాని.

అపచార - పుం అపచారము; తప్పు; అపకీర్తి.

అపజయ - స్త్రీం ఓటమి.

అపఢ - విం అసమర్థుడు; చేతకాని.

అపఢ - విం చదువురాని; అజ్ఞాని.

అపత - విం ఆకులులేని; సిగ్గులేని.

అపత్య - పుం సంతానము.

అపన - సర్వం మనము.

అపనా - సర్వం తన; ఆత్మీయుడు.

అపనానా - సంక్రిం దగ్గరకు తీసికొనుట; తనలో లేక తమలో కలుపుకొనుట.

అపనాపన ; అపనాయత - పుం స్త్రీం ఆత్మీయత

అపనాపా - పుం దేం అపనాపన.

అపనే ఆప - సర్వం స్వయముగా.

అపభ్రంశ - పుం పదముల యొక్క వికృత రూపము; అపభ్రంశము.

అపమాన - పుం అవమానము.

అపమార్గ - పుం చెడుదారి.

అపయశ - పుం అపకీర్తి.

అపర - విం ఇతరము; వెనుకటి.

అపరా - స్త్రీం లోకవిద్య; మరియొక పశ్చిమ దిశ.

అపరాజితా - స్త్రీం కోకిల; దుర్గాదేవి.

అపరాహ - పుం మిట్ట మధ్యాహ్నము.

అపరిమిత - విం మితములేని.

అపరిమేయ - విం ఊహితీతమైన.

అపర్ణా - స్త్రీం పార్వతి; దుర్గ.

అపల్క - విం రెప్పవాలక.

అపవర్గ - పుం మోక్షము; దానము; నిర్వాణము.

అపవాద - పుం సాధారణ నియమునకు భిన్నముగా నున్నది; అపకీర్తి.

అపశబ్ద - పుం చెడు శబ్దము; తిట్టు.
 అపసరణ - పుం దూరముచేయుట; వెడలు
 గొట్టుట.
 అపస్మార - పుం మూర్ఛరోగము.
 అపహత - విం దొంగిలించబడిన.
 అపాంగ - పుం కటాక్షము; క్రిగంటి చూపు ;
 విం వికలాంగుడు.
 అపా - పుం అహంకారము; గర్వము;
 దర్పము.
 అపాదాన - పుం విడిపోవుట; వేరగుట;
 పంచమీ విభక్తి.
 అపాయ - పుం అపాయము; ఆపద; నాశము.
 అపార - విం దాటశక్యముగాని; అంతులేని.
 అపావన - విం అపవిత్రమైన, అపావనమైన.
 అపాహిజ - విం అపాంగుడు; వికలాంగుడు;
 కుంటి గ్రుడ్డి; సోమరి.
 అపితు - అవ్యం బలిక ; కాని; అదిగాక.
 అపీల - స్త్రీం నివేదనము; ప్రార్థన.
 అపూర్వ - విం అద్భుతమైన పుం పశ్చిమదిశ.
 అపేక్షా - స్త్రీం కోరిక; వాంఛ; ఆశ
 అవ్యం కంటె ; సే.
 అపేక్షిత - విం కోరబడిన; వాంఛితము.
 అపేయ - విం త్రాగకూడని.
 అపేల - విం అటల ; దృఢమైన.
 అప్రతిభ - విం నిష్వేరబోయిన; తెల్లబోయిన.

అప్రతిహత - విం అడ్డు ఆపుబో; జయించిన.
 అప్రాప్త - విం పొందని.
 అప్రాప్య - విం ప్రాప్తించని; లభ్యముగాని;
 దొరుకి.
 అప్రియ - విం ప్రీయముకాని; రుచిలేని.
 అఫడ్ - పుం త్రాచుపాము.
 అఫగన - పుం విజయము సాధించినవాడు,
 పడగొట్టువాడు.
 అఫరనా ; అఫరానా - అంక్రిం కడుపు
 నిండా భుజించుట; భోజనముతో తృప్తి
 నొందుట.
 అఫలాతన - పుం ప్లేట్ అను గ్రీకుదేశపు
 తత్వవేత్త.
 అఫవాహ - స్త్రీం నదంతి.
 అఫసర - పుం ఆఫీసరు, అధికారి.
 అఫసానా - పుం కిస్సా ; కథ.
 అఫసోస - పుం దుఃఖము.
 అఫీక - విం సదాచారి
 అఫీమ - స్త్రీం నల్లమందు.
 అఫీమచీ - పుం అలవాటుగా నల్లమందు
 తినువాడు.
 అబ - క్రిం విం ఇప్పుడు.
 అబఖరా - పుం అవిరి.
 అబతర - విం చెడ్డ; చెడిన; పతనమైన.
 అబతరీ - స్త్రీం చెడుగు; పతనము.

అబద - పుం. అనంతము.

అబరక ; అబరఖ - పుం. అభ్రకము.

అబలక ; అబలాఖ - విం. చితకబరా;

దొరంగా యా దురంగా ; రెండు రంగులు

కలసిన పుం. నలుపు రెలుపుల గుట్టుము.

అబలా - స్త్రీ. స్త్రీ.

అబలాబ - పుం. అచనపు పన్ను; cess.

అబాకబా - పుం. వదులైన పాడుగుపాటి

అంగరఖా లేక చొక్కా.

అబాదాన - విం. నిండిన; నిండుగనున్న;

సమర్థమైన.

అబాదానీ - స్త్రీ. దే. ఆబాదానీ.

అబాధ ; అబాధిత - విం. నిరాటంకమైన;

విప్పురహితమైన.

అబార - స్త్రీ. ఆలస్యము క్రిం. విం. శీఘ్ర

మూ.

అబీర - పుం. బుక్కా; గులాము; పుప్పొడి

అబుధ - విం. బుద్ధిహీనుడు.

అబ్ - పుం. తండ్రి.

అబ్జ - విం. దే. అబుధా.

అబె - అవ్య. తిరస్కార సూచక శబ్దము;

అరే!

అబె తబె తబె కరనా - సం. క్రిం. - అసభ్యతా

పూర్వంగా నిందించుట లేక మాట్లాడుట.

ఉట.

అబెర - స్త్రీ. ఆలస్యము.

అబ్ద - పుం. సంవత్సరము; మేఘము.

అబ్ధి - పుం. సముద్రము.

అబ్బా - పుం. తండ్రి.

అబ్బాస - పుం. సింహము; మహమ్మదు

సాహెబు యొక్క పినతండ్రిపేరు.

అబ్ర - పుం. మేఘము.

అభద్ర - విం. అసభ్యుడు; నీచమగు.

అభాగ - పుం. దురదృష్టము.

అభాగా - పుం. భాగ్యహీనుడు.

అభాగ్య - పుం. దే. అభాగ.

అభావ - పుం. అభావము; లోటు.

అభాస - దే. అభాస.

అభిఘార - పుం. మంత్రములతో ఇచ్చుబలి.

అభిజాత - విం. గొప్ప వంశములో

జన్మించిన

అభిజిత - విం. విజయుడు; జయించిన

వాడు.

అభిజ్ఞ - విం. తెలిసినవాడు.

అభిజ్ఞా - స్త్రీ. స్మృతి; అలోకిక జ్ఞానము.

అభిజ్ఞాన - పుం. గురువు; స్మృతి చిహ్నము;

జ్ఞానము.

అభిధాన - పుం. పేరు; ఉపాధి; హోదా.

అభినందన - పుం. ప్రశంస; అభినందన;

ఆనందము; సాగడ.

అభినయ - పుం. నటన; అభినయము.
 అభినవ - పుం. అధునికము.
 అభినివేశ-పుం. తత్పరత, మనో యోగము.
 అభినేతా - పుం. నటుడు; actor.
 అభినేత్రీ - పుం. నటి; actress.
 అభిన్న - విం. తేడాలేని; భిన్నముకాని.
 అభిపత్ర - విం. ఆపద గ్రస్త్రుడు; పుం. పాపి;
 అపరాధి.
 అభిభావక - పుం. సంరక్షకుడు; పోషకుడు.
 అభిభాషణ - పుం. ఉపన్యాసము.
 అభిమత - పుం. సమ్మతి.
 అభిమాన - పుం. అభిమానము; అహం
 కారము; గర్వము.
 అభిధాన - పుం. దాడి; ముట్టడి; యాత్ర.
 అభియుక్త - పుం. నేరస్థుడు.
 అభియోగ - పుం. నేరారోపణ; నేరము.
 అభియోగి - పుం. ఫిర్యాది.
 అభిరామ - విం. మనోహరమైన.
 అభిరుచి - స్త్రీ. కోరిక; ప్రవృత్తి.
 అభిలాష ; అభిలాషా - పుం. స్త్రీ. అభి
 లాష; వాంఛ.
 అభిలేఖ - పుం. శిలాశాసనము; తామ్ర
 పత్రములలో వ్రాయబడిన శాసనసూచన
 అభివందన ; అభివందనా - పుం. నమస్కార
 ము; స్తుతి.

అభివందనీయ; అభివంద్య- పుం. నమస్కరింపదగిన; స్తుతింపదగిన.
 అభివాదక - పుం. సమస్కరించువాడు;
 స్తుతించువాడు.
 అభివాదన - పుం. శ్రద్ధాంజలి; స్తుతి.
 అభివ్యంజన - పుం.; అభివ్యంజనా - స్త్రీ.
 అభివ్యంజన; అభివ్యక్తి.
 అభిశంస ; అభిశంసా - పుం. స్త్రీ. నేరము
 ఋజువుపరచుట; శిక్షనిధించుట.
 అభిశాస - పుం. శపింపబడిన.
 అభిశాప - పుం. శాపము.
 అభిసంధి - స్త్రీ. కుట్ర; మోసము.
 అభిసార - పుం. ప్రియుని కలసికొనుటకు
 చేయు యాత్ర.
 అభిసారనా - అం. క్రిం. ప్రియుని కలసి
 కొనుటకు వెళ్ళుట.
 అభిసారికా ; అభిసారిణి - పుం.
 ప్రియుని కలసికొనుటకు సంకేతస్థలము
 నకు వెళ్ళు ప్రియురాలు.
 అభిసారి - పుం. ప్రియురాలిని కలసికొను
 టకు సంకేతస్థలమునకు వెళ్ళు ప్రియుడు.
 అభిహిత - విం. చెప్పబడిన.
 అభీ - క్రిం. విం. ఇప్పుడే; ఇప్పుడు కూడ
 అభీప్సా - స్త్రీ. తీవ్రవాంఛ.
 అభీర - పుం. గొల్లవాడు.

అభీష్ట - పుం. కోరిక విం. కోరిన.

అభుజానా - అం.క్రి. - గణము పూనుట;

ఒప్పు పెరుగుట; భూతము ఆవేశించుట.

అభూత - విం. లక్షణమైన.

అభ్యంతర - పుం. నడుమ; లోన; హృదయము.

అభ్యర్థనా - స్త్రీ. వేడుకోలు.

అభ్యస్త - విం. అభ్యసించిన; అభ్యసించ

బడిన.

అభ్యుత্থాన - పుం. సమృద్ధి; ఔన్నత్యము.

అభ్యాగత - పుం. అతిథి.

అభ్యుదయ - పుం. శుభోదయము.

అభ్ర - పుం. మేఘము.

అభ్రాంత - విం. భ్రాంతిలేని.

అమచూర - పుం. మామిడి; బురుగు; ఎండిన

మామిడికాయచూర్ణము.

అమర - విం. చావు లేని పుం. దేవత.

అమరాఙ్గ - స్త్రీ. మామిడితోపు లేక మామిడి

తోట.

అమరుద - పుం. జామిచెట్టు లేక కాయ.

అమర్త్య - విం. చావులేని పుం. దేవత.

అమర్ష - పుం. కోపము; కినుక.

అమల - విం. స్వచ్ఛమైన; దోషములేని

పుం. నడవడి; అధికారము.

అమలదారి - స్త్రీ. రాజ్యాధికారము; పరి

పాలనా కాలము.

అమలా - స్త్రీ. లక్ష్మి; నేల ఉసిరిచెట్టు.

అమలీ - విం. అమలులోనికివచ్చు; పుం. (అమల)

బోతు.

అమాత్య - పుం. మంత్రి.

అమాన - విం. కొలతలేని; గౌరవములేని;

గర్వములేని పుం. రక్షణ; శరణు.

అమానా - అం.క్రి. పూర్తిగానుండుట;

ఇముడుట.

అమానీ - స్త్రీ. పోరంబోకు భూమి;

పుం. గర్వములేని.

అమానుషీ - స్త్రీ. సైశాచికము; పాశవికము.

అమమా - పుం. సాఫా ; తలపాగ.

అమారి - స్త్రీ. అంబారి

అమాల - పుం. అధికారి; శాసకుడు.

అమాలనామా - పుం. కార్యవివరణము (వా)

ఉంచు పుస్తకము.

అమావట - స్త్రీ. మామిడి తాండ్ర.

అమిట - పుం. శాశ్వతమైన; సశ్వరముకాని.

అమితాభ - పుం. అమితమైన లేజస్సుగల ;

పుం. బుద్ధుడు.

అమియ - పుం. అమీ ; అమృతము.

అమియమూరి - స్త్రీ. సంజీవని మూలిక.

అమిష - విం. మిషలేని; కపటములేని.

అమీ - పుం. దే. అమియ.

అమీన - పుం. కోర్టు అమీనా; న్యాయస్థానము

నుంచి ఉత్తర్వులు తెచ్చు కర్మచారి.

అమీర - పుం ధనవంతుడు; భాగ్యవంతుడు.

అమీరజాదా - పుం ధనవంతుని కుమారుడు.

అమీరానా - పుం ధనవంతులరీతి; ధనవంతుల

వలె; ప్రభువుల రీతి.

అమీరీ - స్త్రీ ధనాధ్యత; సంసన్నత.

అమీరుల అస్కర - పుం సేనాధిపతి.

అమృక - విం ఫలానా; ఒకానొక.

అమూన - పుం సాధారణమైన.

అమూర్త - విం రూపములేని.

అమూల - విం ఆధారములేని; వేరులేని.

అమూలక ; అమూల్య - విం వెలలేని;

అమూల్యమైన; అతి విలువైన.

అమృత - పుం అమృతము.

అమెఠనా - సంక్రిం దేం. అమెఠనా.

అమెయ - విం ఆసరిమితము.

అమోఘ - విం అమోఘమైన; వ్యర్థముకాని.

అమోల ; అమోలక - విం దేం. అమూల్య.

అమోలా - పుం మామిడిమొక్క; మొలకెత్తు

చున్న మామిడిమొక్క.

అమ్జద - విం ఎక్కువపనిత్రమైన పూజ్యుడు.

అమ్జాద - పుం పూజ్యులు.

అమ్లాన - విం వాడనిది; నిర్మలమైన.

అమ్మోరీ - స్త్రీ. ఒంటిపేలుడు; శరీరపు

పేలుడు.

అయన - పుం ఇల్లు; మార్గము; ఉత్తర దక్షిణా
యనములు.

అయశ - పుం అసక్తి.

అయో - విం స్పష్టమైన; గోచరమైన.

అయాచిత - విం కోరబడనిది; యాచింప
బడనిది.

అయాచీ - విం యాచించనివాడు పుం అయా
చకుడు.

అయాదత - స్త్రీ. రోగియొక్క క్షేమ సమా
చారము విచారించుట.

అయాల - పుం గుఱ్ఱపు జూలు; సింహము
జూలు.

అయోగ - పుం అకలయిక; అనాచిత్యము;
చెడుకాలము.

అయ్యామ - పుం సమయము.

అయ్యార - పుం బహుచెడ్డవాడు; ధూర్తుడు.

అయ్యారా - పుం వ్యభిచారి; విలాసి.

అరండ్ - పుం ఆముదము.

అరక - పుం అరకు; రసము.

అరగజా - పుం సుగంధ ద్రవ్యము.

అరగానీ - స్త్రీ. దే. అలగానీ.

అరజ - స్త్రీ. నివేదనము; ప్రార్థన పుం వెడల్పు

అరజనా - సంక్రిం. ప్రార్థించుట.

అరజీ - స్త్రీ. దరఖాస్తు విం దరఖాస్తు
దారుడు.

అరజమంద - పుం ప్రార్థించువాడు.

అరజా - విం చౌక

అరథానా - సంక్రిం - అర్థము చెప్పుట;
తెలియచెప్పుట.

అరథీ - స్త్రీం పాడ.

అరదలీ - పుం బిళ్ళబంట్లోతు.

అరనా - పుం అడవి ఎనుబోతు;
అంక్రిం హఠము చేయుట.

అరబ - పుం నూరుకోట్లు; అరేబియా నివాసి.

అరబీ - పుం అరేబియా నివాసి (స్త్రీ) అరబీ
భాష.

అరమాన - పుం ఆకాంక్ష.

అరవా - పుం పచ్చిబియ్యము.

అరవింద - పుం తామరపువ్వు; పద్మము.

అరవీ - స్త్రీం అరుई; చామదుంప.

అరస-పరస - పుం ఒక విధమైన పిల్లల ఆట
(దాగుడు మూత).

అరసా - పుం సమయము; వ్యవధి.

అరస్తూ - పుం గ్రీకు దేశపు తత్వవేత్త.

అరహ్ట - పుం బావి గిలక.

అరహర - స్త్రీం కందులు.

అరాజకతా - స్త్రీం అరాజకత్వము; అరాచ
కత్వము.

అరాజీ - స్త్రీం సాగులోకి వచ్చిన భూమి.

అరాల - విం వంకరైన పుం మదపుటేనుగు.

అరాతి - పుం శత్రువు.

అరివన - పుం చేంత్రాడు.

అరిఱ - పుం అరిష్టము; కీడు; అపశకునము.

అరు - అవ్యం మరియు और.

అరుई - స్త్రీం దేం అరవీ.

అరుజ - విం రోగములేని.

అరుణ - విం కొంచెము ఎర్రని సూర్యుడు;
సూర్యసారథి.

అరుణశిఖా - పుం కోడిపుంజు.

అరుణాई; అరుణిమా - స్త్రీం ఎఱ్ఱదనము.

అర్క - పుం సూర్యుడు.

అర్గల - పుం అర్గలా-స్త్రీం తలుపు గడియ.

అర్ఘ; అర్ఘ్య - పుం అర్ఘ్యము; పూజ; వెల.

అర్చక - పుం పూజారి.

అర్చన - పుం అర్చనా - స్త్రీం పూజ.

అర్చి - స్త్రీం అగ్నిజ్వాల; కిరణము.

అర్చిత - విం పూజింపబడిన; సత్కరింప
బడిన.

అర్జ - పుం నివేదన; ప్రార్థన; వెడల్పు.

అర్జక - విం సంపాదించువాడు.

అర్జన - పుం సంపాదన.

అర్జా - విం చౌక.

అర్జిత - విం సంపాదించిన.

అర్జీ - స్త్రీం దరఖాస్తు; ప్రార్థనాపత్రము.

అర్జీ-దావా - పుం న్యాయస్థానమునందు

దాఖలు చేయుట అర్హి.

అజీ - నవీస - పుం అర్హిలు వ్రాయువాడు.

అర్ణవ - పుం సముద్రము; సూర్యుడు;

ఆకాశము.

అర్థ - పుం అర్థము; ఉద్దేశ్యము; అభిప్రాయము;

ధనము; కారణము.

అర్థకర - విం ధనోపార్జన చేయు; లాభ

దాయకమైన.

అర్థదण्ड - పుం జరిమానా.

అర్థశాస్త్ర - పుం ఆర్థికశాస్త్రము; అర్థ

శాస్త్రము.

అర్థాత్ - అవ్యయిని అనగా.

అర్థి - పుం అర్థించువాడు; యాచకుడు.

అర్దలీ - పుం బిళ్ళబంట్లంతు.

అర్ధాంగి - పుం భార్య.

అర్పణ - పుం అర్పణ; అర్పించుట.

అర్బఖణ - విం రెక్కలేనన్ని.

అర్భక - పుం దుర్బలుడు; అర్బకుడు; చిన్న

బాలుడు; శిశువు.

అలగా - విం వేరుగా; భిన్నమైన.

అలమ - అవ్యయిని పర్యాప్త ; చాలినంత.

అలమ - పుం దుఃఖము; వేదన; జండా.

అలగౌఝా - పుం సంపకము; వేర్పాటు.

అలతమిశ - పుం సేనా నాయకుడు.

అలఫాజ - పుం శబ్దములు. లఫజ కి

బహువచన.

అలబత్తా - క్రిం.విం నిస్సందేహముగా.

అలబేలా - విం షోకిలా; విలాసి.

అలమస్త-విం చీకూచింతలేని; మదించిన.

అలమాస - పుం వజ్రము.

అలస - విం సోమరి.

అలసానా - అం.క్రిం బద్ధకించుట.

అలసుబహ - క్రిం.విం తెల్లవారుఝామున.

అలసీ - స్త్రీం అవిని చెట్టు.

అలసెట్ - స్త్రీం అడ్డంకి; లేనిచోనిజాగు.

అలహదా - విం వేరు; వేరైన ; అలాగ.

అలాన - పుం ఏనుగును కట్టివేయుటకు

గొలుసు.

అలాపనా - అం.క్రిం రాగాలాపనచేయుట.

అలార - పుం చలిమంట; ఆవము.

అలాల - విం పనికిరాని; సోమరి

అలావ - పుం చిట్టి; కొలిసి.

అలావా - క్రిం.విం అంతేకాక; తప్ప.

అలి - పుం గండు తుమ్మెద.

అలీ - స్త్రీం చెలికత్తె; సఖి; సంక్తి; తుమ్మెద.

అలీక - పుం మర్యాదహీనత; విం దారి

తప్పిన.

అలోనా - విం ఉప్పులేని; రుచిలేని.

అలౌకిక - విం అద్భుతమైన; లోక

తీతమైన.

అల్తాఫ - పుం దయ; అనుగ్రహము.

అల్పసంఖ్యక - పుం అల్పసంఖ్యాకులు.

అల్హక - విం వాస్తవముగా; నిజానికి.

అల్హడ - విం పిన్నవయస్సుగల; నిర్లక్ష్యముగా

తిరుగు; అమాయకమైన; లేగదూడ.

అవగత - విం తెలిసిన; విదితమైన.

అవగృంథన - పుం ముసుగు; ఆచ్ఛాదనము.

అవగృంథిత - విం దాచబడిన; ఆచ్ఛాదితము;

ముసుగు వేయబడిన.

అవగృంథన - పుం గ్రుచ్చుట; కూర్చుట;

అల్లుట.

అవఘట - విం దుర్గమమైన; కఠినమైన.

అవఞ్నా - స్త్రీం తిరస్కారము, అమూలము.

అవడెర - పుం ఇబ్బంది; తగులాటము.

అవతంశ; అవతంస - పుం శిరోభూషణము;

కీరీటము; శ్రేష్ఠుడు.

అవదాత - విం స్వచ్ఛమైన; ఉజ్జ్వలమైన.

అవఘ - విం అధముడు; పాపి.

అవధి - స్త్రీం గడుపు; వ్యవధి; మేరఅయోధ్య

సంబంధమైన.

అవధీ - స్త్రీం అవధిభాష - అయోధ్య

ప్రాంతపు భాష.

అవధూత - పుం సన్యాసి; దిగంబర సన్యాసి;

సాధువు.

అవధ్య - విం వధింపరానిది; చంపరానిది.

అవనత - విం పతితమైన; వంగిన.

అవనతి - స్త్రీం అధోగతి; హీనదశ; లొంగిన.

అవని - స్త్రీం భూమి.

అవనియ - పుం రాజా; రాజు.

అవమాన - పుం అవమానము; తిరస్కారము.

అవయవ - పుం అవయవము; శరీరాంగము.

అవయస్క - విం అల్పవయస్కుడు; మైనరు;

ఈడురాని.

అవస్క - విం అవరుద్ధమైన, ఆగిన; అడ్డ

గింపబడిన.

అవరుధ - విం దిగిన.

అవరెబ - పుం వంకరనడత; పేచీ; వంకర

కత్తిరింపు (గుడ్డ).

అవరోధ - పుం అడ్డు; అడ్డగింత; అవ

రోధము; అంతాపురము.

అవరోహణ - పుం దిగుట; పఠనము.

అవరోహనా - అంక్రిం దిగుట; సంక్రిం అడ్డ

గించుట.

అవలంబ; అవలంబన - పుం ఆధారము;

ఆశ్రయము.

అవలంబిత - విం ఆశ్రయించిన; ఆధార

పడిన.

అవలి; అవలీ - పుం పంక్తి సమూహము.

అవలొకన - పుం పరిశీలన; అవలోకనము.

అవలొకనా - సంక్రిం చూచుట; పరి

శీలించుట.

అవశ - పుం. వశములేని; విధిలేక.

అవశ్య - క్రిం. విం. జర్మ; తప్పక; అవశ్యము.

అవశ్యమేవ - క్రిం. విం. తప్పకుండా; నిశ్చయముగా.

అవశిష్ట - విం. బాకీ; మిగిలిన.

అవసన్న - విం. చివరిదశలోనున్న; నశించును.

అవసాద - పుం. విషాదము; అలసట.

అవसान - పుం. మరణము; నాశనము.

అవసి - క్రిం. విం. దే. అవశ్య.

అవస్థా - స్త్రీ. స్థితి; వయస్సు; దశ

అవస్థిత - విం. ఆగిన. హాజరైన.

అవహిత్య - పుం. అవహిత్యా - స్త్రీ - గోపనము;

చాలు; మనోభావములను గోప్యముగా నుంచుట.

అవహేలనా - స్త్రీ. తృణీకాయము; అనాదరణము; తిరస్కారము.

అవహేలా - స్త్రీ. దే. అవహేలనా.

అవాంతర - విం. తోపలి; నడుమ పుం. మధ్య.

అవాఙ్ - స్త్రీ. అనునము; తోటగా నున్నట్లు.

అవాక్ - విం. స్తబ్ధుడైన; నిశ్చేష్టుడైన.

అవాచ్య - విం. చెప్పకూడనిది.

అవाम - పుం. (आम का बहु वचन) - జనసమూహము; సామాన్య ప్రజ.

अवारजा - పుం. భాతా పుస్తకము.

अविफल - విం. మార్పులేని; తారుమారు లేని; వ్యవస్థితము.

अविकार - విం. వికారములేని; మార్పులేని.

अविगत - విం. తెలియశక్యముకాని; గతించనిది.

अविचल - విం. చలనములేని.

अविध्या - స్త్రీ. అజ్ఞానము, మాయ; భ్రాంతి.

अविनय - పుం. అవిధేయత.

अविरत - విం. నిరంతరము; ఎల్లప్పుడు.

अविरल - విం. దట్టమైన.

अविराम - విం. విరామములేని; క్రిం. విం. నిరంతరము.

अविलंब - విం. ఆలస్యములేని; క్రిం. విం. శీఘ్రముగా.

अविश्रांत - విం. ఆలయని; ఆగని; క్రిం. విం. ఎడతెరిసి లేకుండా.

अवीरा - స్త్రీ. భర్త కుమారులు లేని స్త్రీ. విం. స్వతంత్రమైన.

अवैतनिक - విం. జీతములేని.

अवैधा - విం. చట్ట విరుద్ధము; నియమ విరుద్ధము; చట్టవిరుద్ధమైన.

अव्यय - విం. నశించని; మార్పులేని; వికారము లేని.

అవ్యవస్థా - స్त्री. గడబిడ; నియమ
రాహిత్యము.

అవ్యవస్థిత - విం. వ్యవస్థలేని; నియమ
పాలనలేని.

అవ్యాధాత - విం. అడ్డులేని.

అవ్వల - విం. ప్రథమము; మొదటి శ్రేణిమైన
ప్రారంభము.

అశంక - విం. బేషక; జంకులేని; సందేహ
ములేని.

అశంకిత - విం. దే. అశంక.

అశకున - ప్రం. అపశకునము.

అశన - ప్రం. భోజనము; ఆహారము.

అశరణ - విం. శరణులేని; నిస్సహాయుడు;
అనాధుడు.

అశరఫ - విం. కులీనుడైన; పునమైన గొప్ప
హోదా గలవాడు.

అశరాఫ - ప్రం. సౌజన్యముగల.

అశిక్షిత - విం. చదువులేని; సభ్యతలేని.

అశిష్ట - విం. అసభ్యమైన; విధేయతలేని.

అశోష - విం. అంతయు; నిశ్శేషము.

అశోక - విం. దుఃఖములేని; అశోకపుష్పము.

అశక; అశ్రు - ప్రం. ఆంశు; కన్నీరు.

అశ్రుత - విం. వినని.

అశలీల - విం. అసభ్యమైన; అవాచ్యము;
బూతు.

అశ్వ - ప్రం. అశ్వము; గుఱ్ఱము.

అశక్త - ప్రం. లక్షణ; కంచరగాడిద.

అశ్వాత్ - ప్రం. రావిచెట్టు; అశ్వని నక్షత్రము.

అఘ - విం. ఎనిమిదవ.

అసంఖ్య - విం. లెక్కలేని అనగినిత.

అసంగత - విం. పాసగని; యుక్తముకాని.

అసంగతి - స్त्री. అనాచిత్యము; పాసగి.

అసంతుష్ట - విం. తృప్తిలేని.

అసంబద్ధ - ప్రం. పాసగని; సంబంధములేని.

అసంభావనా - స్त्री. అసంభవము; సంభా
వ్యముకాని.

అసంభవ - విం. స్వచ్ఛందముగా; నియంత్రము
లేని.

అసగు - ప్రం. దుశ్శకునము.

అసబాబ - ప్రం. సామాన; సామానులు;
కారణములు.

అసభ్య - విం. సభ్యతలేని; అసభ్యమైన.

అసమంజస - స్त्री. అనిశ్చయమైన స్థితి;
తటపటాయంపు; ఇబ్బంది.

అసమ - ప్రం. పాపము; అపరాధము.

అసమత; అస్మత - ప్రం. పవిత్రత; పాతి
వ్రత్యము.

అసమగ్ర - విం. అసంపూర్ణమైన.

అసర - ప్రం. ప్రభావము; ఒత్తిడి.

అసరార - క్రిం. విం. బారబార; మాటి

మాటికి; ఎడతాకి పుం యాస్యము.

అసల - పుం. మూలధనము; అసలు; పునాది;

విం. యధార్థమైన; పరిశుద్ధమైన.

అసలియత - స్త్రీ. అసలు విషయము;

వాస్తవము; సారము.

అసలీ - విం. కట్టిలేని; నిజమైన; ప్రధానమైన;

శుద్ధమైన; నిజమైన.

అసహ - విం. సహించరాని.

అసహయోగ - పుం. సహాయ నిరాకరణము.

అసహాబ - పుం. (సాహబ్ కా బహుం); గొప్ప

వాడు.

అసహాయ - విం. నిస్సహాయమైన; తోడులేని;

దిక్కులేని.

అసహిష్ణు - విం. ఓర్పులేనివాడు.

అసహ్య - విం. సహించలేని.

అసాధ్య - విం. సాధ్యముకాని; సాధ్యపడని.

అసామీ - పుం. ఆసామి; వ్యక్తి; రైతు; కౌలు

దారు.

అసావధానీ - స్త్రీ. అజాగ్రత్త; ప్రమత్తత.

అసి - స్త్రీ. ఖడ్గము.

అసిత - విం. తెలుపుకాని; సులినమైన;

స్థలని; కుటిలమైన.

అసీమ - విం. అసరిమితమైన; అంతులేని.

అసీర - పుం. ఖైదీ.

అసీరీ - స్త్రీ. ఖైదు; చెర.

అసీల - విం. అభిజాత్యమైన; గొప్ప

వంశమున పుట్టిన.

అసీస - స్త్రీ. దే. ఆశిష.

అసీసనా - సంక్రి. ఆశీర్వదించుట.

అసు - పుం. ప్రాణము.

అసువిజ్ఞా - స్త్రీ. ఇబ్బంది; కష్టము.

అసుఖ - స్త్రీ. ఈర్ష్య; ఓర్వలేని తనము.

అసోచ - విం. చింతలేని; నిశ్చింత; దుఃఖము

లేని.

అసోజ - పుం. అశ్వయుజమానము.

అస్తబల - పుం. అశ్వశాల; గుఱ్ఱముల

చావడి; ఘటసాల.

అస్తర - పుం. ఒకరకమైన మానసిక; ఒకరకమైన

అత్తరు; కంచరగాడిద.

అస్తరకారి - స్త్రీ. సున్నమువేయుట;

గచ్చుచేయుట.

అస్తవ్యస్త - పుం. గడబిడగానున్న; గజిబిజి

గానున్న; అస్తవ్యస్తముగానున్న.

అస్తిత్వ - పుం. అస్తిత్వము; ఉనికి.

అస్తీన - స్త్రీ. దే. ఆస్తీన.

అస్తు - అవ్య. అగూఢక.

అస్తురా - పుం. మంగలికత్తె.

అస్థి - స్త్రీ. ఎముక.

అస్పతాల - పుం. ఆసుపత్రి; వైద్యశాల.

అస్పృశ్య - విం. అంటరాని.

అస్ఫుట - విం స్పష్టముకాని; స్ఫుటముకాని.

అస్మత - స్త్రీం పాతివ్రత్యము; పావనత.

అస్ర - పుం కాలము; సమయము; హమ - అస్ర;
సమకాలీనుడు.

అస్వస్థ - విం అనారోగ్యమైన; జబ్బుగా
నున్న.

అస్వీకార - పుం అనంగీకారము.

అస్వీకృత - విం అంగీకరింపని; ఇష్టపడని.

అస్సీ - విం ఎనుబది; ఎనభై.

అహం - సర్వం నేను.

అహక - స్త్రీం కామన; ఆకాంక్ష.

అహకామ - పుం (हुकम का बहुं) ఆజ్ఞలు;
నియమములు.

అహద - పుం ప్రతిజ్ఞ.

అహదనామా - పుం సంధిపత్రము; ప్రతిజ్ఞ
పత్రము.

అహదీ - విం సోమరి.

అహదే హక్మత - పుం శాసనకాలము.

అహమక - విం మూర్ఖుడు.

అహరహ - క్రిం విం ప్రతిదినము.

అహరా - పుం పిడకల రాశి.

అహల - విం యోగ్యమైన; పుం వ్యక్తి;
యజమాని.

అహలకార - పుం కార్యకర్త.

అహలకలామ - పుం సాహిత్యపరుడు లేక

పరులు; విద్యాంసులు.

అహలే వతన - పుం తనదేశవాసులు.

అహसान - పుం దేం ఎహसान.

అహసాస - పుం స్పర్శజ్ఞానము.

అహాతా - పుం ఆపరణ.

అహార - పుం ఆహారము.

అహారనా - సంక్రిం భుజించుట; నూలుకు
గుంజి పెట్టు.

అహి - పుం సర్పము; పాము ; కొన నల్ల
మందు.

అహిత - విం హితముగాని; చెడు శత్రువు.

అహివాత - పుం పునిస్త్రీతము; పుణ్యస్త్రీ
తము - ముతెదవతము; సౌభాగ్యము.

అహివాతిన - స్త్రీం సౌభాగ్యవతి; ముత్తయి
దు; పుణ్యస్త్రీ.

అహీర - పుం గొల్లవాడు.

అహురనా - సంక్రిం తొలగుట.

అహెర - పుం వేట; వేటాడబడు మృగము.

అహెరీ - పుం అహెరీయా - వేటకాడు శికారి.

అహోరాత్ర - పుం రాత్రింబవళ్ళు.

ఆ

ఆంక - పుం అక్షరము; ఒడి; అంకె; గురుతు.

ఆంకడా - పుం సంఖ్య; గురుతు; అంకె కొంకె

ఆంకనా - సంక్రిం అంచనావేయుట;
ఊహించుట; గురుతువేయుట.

ఆంఖ - స్త్రీం కన్ను; ధన్యపు కంకె; ఆంఖ
ఆనా; కళ్ళ కలక వచ్చుట.

ఆంఖ మిచౌనీ; ఆంఖ మిచౌలీ - స్త్రీం
దాగుడుమూత (ఆట)

ఆంగ - పుం అంగము.

ఆంగన - పుం ఇంటిముంగిలి, పాకిలి.

ఆంగీ - స్త్రీం రవిక.

ఆంచ - పుం సెగ; తాపము; నిప్పు.

ఆంచనా - సంక్రిం సెగూపుట; సెగపెట్టు.

ఆంచర; ఆంచల - పుం కొంగు; అంచు.

ఆజన - పుం కాటుక.

ఆంటి - స్త్రీం చిన్నగడ్డిమోపు; బిల్లింగోడు
(ఆటవస్తువు); నూలు కట్టు.

ఆంటి - పుం గింజ; పెరుగు; మీగడ.

ఆండ - పుం అండకోశము.

ఆండి - స్త్రీం బండిచక్రమునకు వేయు ఇను
పట్టా.

ఆంత - స్త్రీం ప్రేగు.

ఆందోలన - పుం ఉద్యమము; అల్లకల్లోలము.

ఆంధీ - స్త్రీం గాలి దుమారము.

ఆంచ - బాంచ - పుం అసంబద్ధపు ప్రలాపము.

ఆవ - పుం ఆమము; జిగుట.

ఆవలా - పుం ఉసిరిక (చెట్టు లేక కాయ)

ఆవా - పుం కుమ్మరి ఆవము; బట్టి.

ఆంశిక - విం. అంశము; అంశసంబంధమైన.

ఆంసూ - పుం కన్నీరు.

ఆండా - విం. అనాగతము; రానున్న.

ఆండా; ఆండా - పుం అద్దము.

ఆండ్ - స్త్రీం మృత్యువు; చావు.

ఆండ్ - పుం చట్టము; నియమము.

ఆక - పుం జిల్లేడు.

ఆకబత - స్త్రీం పరలోకము.

ఆకర - పుం. గని, నిధి; ధనాశి; సమూహము.

ఆకర్ణ - విం. చెవి వరకు.

ఆకలన - పుం సంగ్రహము.

ఆకలా - విం. వేగముగల.

ఆకలీ - స్త్రీం వ్యాకులత.

ఆకాక్షా - స్త్రీం అభిలాష; కామన.

ఆకాక్షీ - విం. అభిలాషి.

ఆకా - పుం యజమాని.

ఆకార - పుం ఆకారము.

ఆకల - విం. తెలివిగల; జ్ఞాని.

ఆకలనా - విం. వివేకముగా.

ఆకుంచ - పుం ముడత.

ఆకుల - విం. వ్యాకులత చెందిన.

ఆకృతి - స్త్రీం ఉత్సాహము; ఆశయము;
సదాచారము.

ఆకృష్ట - విం. ఆకర్షింపబడిన.

ఆక్రమణ - పుం దాడి; ఆక్రమణ.

ఆక్రాంత - విం. ఆక్రమింపబడిన, ఓడింపబడిన.

ఆక్రామక - విం ఆక్రమించువాడు; దాడి చేయువాడు.

ఆక్రోశ - పుం ఆక్రోశము; దూషణ; శపించుట.

ఆక్షేప - పుం ఆక్షేపము; ఆరోపణ (దోషము) వినరుట.

ఆఖర - పుం అక్షరము.

ఆఖరీ; ఆఖిరీ - విం చివరి; కడపటి.

ఆఖిర - క్రిం.విం చివరకు; పుం చివర.

ఆఖిరకార - క్రిం.విం చివరికి; తుదకు.

ఆఖిరత - స్త్రీం ప్రళయము; చివరిదశ; పరలోకము.

ఆఖెట - పుం వేట.

ఆఖెటక - పుం వేటకాడు.

ఆఖోర - పుం పనికిమాలిన వస్తువు; గుట్టములు ఉండు చోటు.

ఆఖతా - విం బధియా ; బుద్ధవేయబడిన ఎద్దు.

ఆఖ్యా - స్త్రీం కీర్తి; పేరు; వ్యాఖ్యానము.

ఆఖ్యాత - విం ప్రతిష్ఠగల; ప్రసిద్ధమైన.

ఆఖ్యాన - పుం వృత్తాంతము; కథ; వర్ణనము.

ఆఖ్యాధికా - స్త్రీం కథ.

ఆగతుక - విం ఆనెవాలా ; వచ్చునట్టి; పుం అతిథి.

ఆగ - స్త్రీం నిప్పు; ప్రేమ ; బబ్లా హోనా;

కోపముతో మండిడుట.

ఆగత - విం ఆయా हुआ ; వచ్చివున్న; పుం అతిథి.

ఆగత-స్వాగత - పుం ఆదరణ.

ఆగమ - పుం రాక; రానున్న; సంగమము; వేదశాస్త్రము.

ఆగమన - పుం రాక; ఆదాయము.

ఆగామీ - పుం జ్యోతిష్కుడు.

ఆగర - విం (శ్రేష్ఠమైన; చాతుర్యముగల; పుం గది; సమూహము; కోశగారము.

ఆగా-పుం ఎదుటిభాగము; రొమ్ము; నొసలు; నోదురుడు.

ఆగా - పుం సజ్జనుడు; యజమాని; మహమ్మదీయులలోని ఒక తెగ బిరుదు.

ఆగా-పీఠా - పుం సంకోచనము; వెనక ముందాడుట.

ఆగాజ - పుం ప్రారంభము.

ఆగామీ - విం రానున్న; జరుగుబోవు.

ఆగాహ - విం పరిచితమైన; తెలిసిన భవిష్యము.

ఆగీ - స్త్రీం ఆగ ; అగ్ని.

ఆగో - క్రిం.విం ముందు; సమక్షమున; తరువాత; భవిష్యత్తులో.

ఆగోశ - స్త్రీం రొమ్ము; ఆలింగనము.

ఆగ్రహ - పుం పట్టుదల.

ఆగ్రాణ - పుం వాసున (గంధము) చూచుట.

ఆచార - పుం సంప్రదాయము, ఆచారము;

పద్ధతి; రివాజు.

ఆఘాత - పుం దెబ్బ.

ఆచార-విచార - పుం రీతి, రివాజు; జీవన

పద్ధతి.

ఆచ్ఛాదన - పుం మూత; ఆచ్ఛాదనము.

ఆచ్ఛత్ర; ఆచ్ఛాదిత - వి. కప్పబడిన.

ఆజ - క్రి.విం. ఈనాడు; నేడు; మేక

సంబంధమైన.

ఆజన్మ - విం. జన్మ పర్యంతము.

ఆజమ - విం. మహాన; గొప్ప.

ఆజమాదీశ - స్త్రీ. పరిశీలన; పరీక్షణ.

ఆజమానా - క్రి.విం. పరిశీలించుట.

ఆజమూదా - విం. పరిశీలించబడిన.

ఆజా - పుం. దాదా; తాత; పితామహుడు.

ఆజాద - పుం. స్వతంత్రమైన; స్వతంత్రము.

ఆజాదీ - స్త్రీ. స్వాతంత్ర్యము; స్వతంత్రత.

ఆజాను - విం. మోకాలువరకునున్న.

ఆజాను-బాహు - విం. మోకాలివరకు పొడవు

గల చేతులు గలవాడు.

ఆజార - పుం. రోగము; దుఃఖము; కష్టము.

ఆజిజ - విం. దీనమైన; కలతచెందిన;

వినీతమైన; విసిగిన.

ఆజిమ - విం. సంకల్పించువాడు.

ఆజిజీ - స్త్రీ. దైన్యము; అశక్తి; గలిలేము.

ఆజీ - స్త్రీ. నాయన పట్ట.

ఆజీవన - విం. జీవిత సర్వంతము.

ఆజీవికా - స్త్రీ. బ్రతుకు తెరువు.

ఆజుదగీ - స్త్రీ. దుఃఖము; క్షేమము.

ఆజుదా - విం. ఖిన్నుడైన.

ఆజ్ఞా - స్త్రీ. ఆజ్ఞ; ఆదేశము; ఉత్తరువు.

ఆజ్ఞాకారి - విం. ఆజ్ఞను పాటించువాడు;

విధేయుడు.

ఆజ్య - పుం. ఘృతము; నెయ్యి.

ఆడా - పుం. పిండి; గిరిలా కరనా; కష్టము

ఎక్కువచేయుట.

ఆఠ - విం. ఎనిమిది.

ఆఠంబర - పుం. ఆడంబరము; అట్టహాసము.

ఆఠ - స్త్రీ. చాటు; మాటు; అడ్డు.

ఆఠా - విం. వంకరూనున్న; అడ్డుముగానున్న

పేక (నేత).

ఆఠ్ - పుం. తియ్యలియ్యగా పుల్లపుల్లగా

నుండు ఒక ఫలము.

ఆఠె ఆనా - పుం. ఇబ్బంది పెట్టుట; కష్ట

కాలమున నహాయపడుట.

ఆఠత - స్త్రీ. కమీషను వ్యాపారము; కమీ

షను వ్యాపారపు సామానులుండు చోటు.

ఆఠాతియా - పుం. దలారి.

ఆతంక - పుం. ప్రతాపము; పలుకుబడి;

(ప్రభాము; రోగము.

ఆతంకవాది - విం భయపెట్టువాడు;
బెదిరించువాడు.

ఆతతాई ; ఆతతాయీ - పుం దురాచారి;
అత్యాచారి.

ఆతప - పుం ఎండ; జ్వరము.

ఆతపత్ర - పుం తాతా ; గొడుగు.

ఆతశ - స్త్రీ. దే. ఆతిశ.

ఆతశబాజ - పుం దే. ఆతిశబాజ.

ఆతిథ్య - పుం అతిథి సత్కారము.

ఆతిశ - స్త్రీ. ఆగ ; అగ్ని.

ఆతిశబాజ - పుం బాణసంచా తయారు
చేయు లేక అమ్మ లేక కాల్చువాడు.

ఆతిశ మిజాజ - పుం కోపస్వభావముగల.

ఆతిక్త - స్త్రీ. మేఘబాని ; దయ.

ఆత్మీయ - విం తన; పుం సన్నిహిత మిత్రుడు
లేక బంధువు.

ఆదత - స్త్రీ. అలవాటు.

ఆదతన - క్రి. విం. అలవాటుగా.

ఆదమ - పుం ఆదిమానవుడు.

ఆదమకద - విం మానవాకారమువలె.

ఆదమఖోర - పుం నరమాంస భక్షకుడు.

ఆదమజాద - పుం మానవ సంతానము.

ఆదమియత - స్త్రీ. మానవత్వము; నాగరికత.

ఆదమీ - పుం మానవుడు; వ్యక్తి.

ఆదర - పుం ఆదరము; గౌరవము; మర్యాద.

ఆదరణీయ - విం. మర్యాదింపదగిన; గౌర
వించదగిన.

ఆదర్శ - పుం ఆదర్శము; అద్దము.

ఆదాన - ప్రదాన - పుం ఇచ్చుట; పుచ్చు
కొనుట; ఇచ్చి పుచ్చుకొనుట; మార్పిడి.

ఆదాబ - పుం నమస్కారము; శిష్టాచారము.

ఆదాబ అర్జ - పుం నమస్కారము; ప్రణా
మము.

ఆది - విం మొట్టమొదటి ; ప్రప్రథమ.

ఆదిక - అవ్యం వగైరహ ; మొదలైన.

ఆదిమ - విం మొదటి; కడు ప్రాచీనమైన.

ఆదిల - విం న్యాయపరుడు.

ఆదీ - విం అలవాటు పడిన.

ఆదేశ - పుం ఆదేశము; ఆజ్ఞ.

ఆద్యంత - విం మొదటినుండి చివరవరకు.

ఆధ ; ఆధా - విం సగము; సగభాగము.

ఆధార - పుం ఆధారము; ఆశ్రయము; పాదు;
పునాది.

ఆధారి - విం సాధువుల చేతిదండము;
ఆధారుడి యుండువాడు.

ఆధికారిక - విం అధికార పూర్వకమైన.

ఆధిక్య - పుం ప్రాధాన్యము; ఎక్కువ; వృద్ధి.

ఆధి దైవిక - విం దైవకృతము.

ఆధిపత్య - పుం అధికారము; రాచరికము.

ఆధిభౌతిక - విం భౌతికమైన.

ఆధునిక - విం ఈ కాలమునకు సంబంధించిన; ఆధునికమైన.

ఆధృత - విం ఆధారపడిన.

ఆధ్యాత్మిక - విం ఆత్మసంబంధమైన.

ఆనందిత - విం సంతోషించిన; ఆనందించిన

ఆన - స్త్రీం ప్రతిష్ఠ; శపథము; మర్యాద; క్షణము.

ఆనకీ ఆనమే - పుం తక్షణం.

ఆనబాన - స్త్రీం తీవి; ఒయ్యారము; అలంకారము.

ఆనన - పుం ముఖము; నోరు.

ఆనన-ఫానన - క్రిం.విం వెంటనే; తక్షణమే; శీఘ్రముగా.

ఆననా - సం.క్రిం లానా; తెచ్చుట.

ఆనా - అం.క్రిం వచ్చుట; పుం అణా అనబడునాణము.

ఆనాకానీ - స్త్రీం నిర్లక్ష్యము; నిర్లక్ష్యపెట్టు; పెడచెవిని పెట్టుట; గుసగుసలు.

ఆనుభంగిక - విం అప్రధాన విషయము; ప్రాసంగికము.

ఆప - సర్వం తమరు; తాను; స్వయము;

గౌరవ సూచకముగా; తుమ కి బదులుగా

వచ్చు శబ్దము; పుం జలము.

ఆపత్తి - స్త్రీం అభ్యంతరము; విపత్తు.

ఆపదా - స్త్రీం విపత్తు; ఆపద.

ఆపస - పుం సంబంధము; పరస్పరము; అన్యోన్యత.

ఆపసీ - పుం పరస్పరముగా; అన్యోన్యముగా.

ఆపా - పుం అహంకారము; స్మృతి - అపి
से बाहर होना; పుం ఎక్కువగా కోప
గించుట.

ఆపాత - పుం పతనము.

ఆపాతీ - విం పతితమగు స్త్రీం ఆపద.

ఆపా-ధాపీ - స్త్రీం త్రొక్కినలాట; పీకు
లాట; పరస్పరచింత.

आपेक्षिक - విం అపేక్షించువాడు; ఇతరుల
పై ఆధారపడువాడు.

आप्त - విం ఆప్తుడు; ఆత్మీయమైన.

आफत - స్త్రీం ఆపద; సంకటము.

आफताब - పుం సూర్యుడు.

आफताबा - పుం కొమ్ముచెంబు.

आफरीदगार - పుం స్పృహకర్మ; ఈశ్వరుడు.

आफरीन - अव्यं. శాబాశ; వాహ వాహ.

आफाक - పుం క్షితిజ ; క్షితజము;

భూమ్యాకాశములు కలిసినట్లు కనబడు
ప్రదేశము.

आफियत - స్త్రీం సుఖ-శాంతులు; క్షేమము;

सुख-चैन.

आब - పుం జలము; నీరు; త్రేజము.

आबकारी - स्त्री० कल्लु లేక మాదక ద్రవ్యములు అమ్ముచోటు; మాదక ద్రవ్యములకు సంబంధించిన; ప్రభుత్వవిభాగము.

आब-खाना - పుం० మరుగుదొడ్డి.

आब-खोरा - పుం० ఆపుకోరా; నీరు త్రాగుగ్గాను.

आबगीना - పుం० అద్దము; వజ్రము.

आबगीर - పుం० తాలాబు; చెఱువు.

आबजोश - పుం० మాంసపు పులుసు.

आबताब - स्त्री० తడక-భడక; తీకురాకు; తీవి.

आबदस्त - పుం० గుర ప్రక్షాళనము.

आबदान - పుం० చెఱువు.

आबदाना - పుం० బ్రతుకు తెరువు; జీవిక.

आबदार - వి० మెరుపుగల.

आबदीदा - వి० కన్నీరునిండిన కళ్ళు.

आबनूस - పుం० ఒక విధముగు బరువైన నల్లని కొయ్య. आबनूस का कुंदा - ముం० బహు నల్లని మనిషి.

आबपाशी - स्त्री० నీటి తడుపు.

आबखाँ - పుం० ప్రహించెడి నీరు.

आबरु - स्त्री० ప్రతిష్ఠ; గౌరవము; మర్యాద.

आबशार - పుం० సెలయేరు; జలపాతము.

आबो हवा - स्त्री० వాతవరణము; జల వాయువు.

आबाद - वि० వర్ధిల్లుచున్న; కుశలముగ; జనులను నివసించునట్లు చేసిన.

आबादी - स्त्री० జనసంఖ్య.

आबिद - పుం० ఆరాధకుడు; భక్తుడు.

आबी - वि० నీటి సంబంధమైన.

आबेजर - పుం० బంగారపు మెరుగు; పూత.

आबेशोर - పుం० खारा पानी ; సముద్రపు నీరు; ఉప్పునీరు.

आबेहयात - పుం० आबे बफा; అమృతము.

आब्दिक - वि० బార్షిక ; వార్షికము; సంవత్సరీకృత.

आभा - स्त्री० శోభ; కాంతి.

आभार - పుం० బరువు; ఉపకారము.

आभारी - वि० కృతజ్ఞుడు.

आभास - పుం० झलक ; ఆభాసము; అల్పజ్ఞానము.

आभीर - పుం० दे० अहीर.

आभूषण - పుం० గహనా; ఆభరణము.

आमंत्रण - పుం० భోజనమునకు పిలుపు.

आमंत्रित - वि० ఆహ్వానింపబడిన; పిలువబడిన.

आम - పుం० మామిడి చెట్టు లేక కాయ ; వి० సాధారణముగ; సామాన్యముగ.

आमद - स्त्री० రాక; ఆగమనము; రాబడి; ఆదాయము.

ఆమదీ-ఖర్చ - పుం. ఆదాయ వ్యయములు.

ఆమద-రఖత - పుం. రాకపోకలు.

ఆమదనీ-స్त्री. ఆయ; రాబడి; ఆదాయము.

ఆమనే-సామనే - క్రి. వి. ఎదురెదురుగా;

ముఖముఖి.

ఆమఫహమ్ - వి. సుబోధమైన; సామాన్య

ప్రజ తెలుసుకొనగలిగిన.

ఆమరణ - క్రి. వి. మృత్యువు పర్యంతము;

(బలికిస్తూవు).

ఆమర్ష - పుం. దే. అమర్ష; చిరుకోపము.

ఆమలక; ఆమలా - పుం. ఆవలా.

ఆమాదా - వి. సన్నద్ధుడుగుట.

ఆమాల - పుం. (అమలే కా బహుం) పని;

సములు.

ఆమాశయ - పుం. జీర్ణకోశము, అన్నకోశము.

ఆమాస - పుం. సూజన; వాపు.

ఆమిల - పుం. హాకిమ; అధికారి.

ఆమిష - పుం. మాంసము.

ఆమీ - స్त्री. మామిడిపిందె.

ఆమీన - అవ్యం. తథాస్తు; అటులనే అగు

గాక

ఆముఖ - పుం. ప్రస్తావన; భూమిక.

ఆమూదా - వి. అలంకృతమైన.

ఆమేజ - పుం. మేళవింపు వి. కలిసిన; మేళ

వించిన.

ఆమోద-ప్రమోద - పుం. భోగవిలాసము.

ఆయదా - వి. దే. ఆఇదా.

ఆయ - స్त्री. ఆదాయము; రాబడి.

ఆయ-కర - పుం. ఆదాయపు పన్ను.

ఆయత - స్त्री. కురానులోని ఒక వాక్యము;

చిహ్నము; సంకేతము.

ఆయత్త - వి. అధీనము.

ఆయద - వి. ఆరోపింపబడిన.

ఆయస - పుం. ఇనుము; ఇనుప కవచము.

ఆయా - స్त्री. దాది.

ఆయాత - పుం. దిగునుతి సరుకు.

ఆయाम - పుం. విస్తారము; పొడవు.

ఆయ - స్त्री. వయస్సు; ఆయువు.

ఆయోజన - పుం. వ్యవస్థ; ఏర్పాటు.

ఆరజా - పుం. రోగము; జబ్బు.

ఆరత - వి. ఆర్త; దుఃఖముగల.

ఆరజూ - స్त्री. ప్రార్థన; కామన. కోరిక.

ఆరపార - పుం. ఇద్దరి నుండి అద్దరివరకు;

ఈ ఒడ్డు నుండి ఆ ఒడ్డువరకు; ఈ ఒడ్డు

ఆ ఒడ్డు.

ఆరసీ - స్त्री. ఆరీనా; అద్దము.

ఆరా - పుం. రంపము.

ఆరాఇశ; ఆరాస్తాగీ-స్त्री. అలంకారము;

అలంకరణ.

ఆరాకశ - పుం. రంపముతో కోయువాడు.

ఆరాజీ - స్త్రీం భూమి; పాలము.
 ఆరाम - పుం తోట; విశ్రాంతి; సుఖము.
 ఆరामకుసీ - స్త్రీం పడక కుర్చీ.
 ఆరामగాహ - స్త్రీం విశ్రమించు స్థలము.
 ఆరामతలబ - విం ఎప్పుడు సుఖ -
 శ్రాంతులు కోరువాడు; సోమరి; పని
 చెయ్యని.
 ఆరాస్తా - విం అలంకృతమైన; ముస్తాబైన.
 ఆరిజ - పుం కపోలము; బుగ్గ; సంభవించు
 నది; బాధించునది; ఆపునది.
 ఆరిఫ - వింగుర్తించువాడు; సహనశీలుడు.
 పుం సన్యాసి; మహాత్ముడు; సాధువు.
 ఆరీ - స్త్రీం చేరంపము; విం అలసట
 చెందిన.
 ఆరుఢ - విం సవార; పైకెక్కిన; దృఢమైన.
 ఆరోహీ - విం సవార; ఎక్కువాడు.
 ఆర్త - విం ఆర్తుడు; పీడితుడు;
 ఆర్తి - స్త్రీం దుఃఖము.
 ఆర్థిక - పుం అర్థ సంబంధమైన; ధన
 సంబంధమైన.
 ఆర్ష - విం ఋషి సంబంధమైన.
 ఆలంబన - పుం ఆధారము.
 ఆలమ - పుం దునియా; ప్రపంచము; జన
 సమూహము; దళ.
 ఆలమగీర - విం పుం నిశ్చవిజయి; ప్రపంచ

మంత్రుల వ్యాపించిన; చక్రవర్తి.
 ఆలమె-ఫానీ - పుం సశ్వరజగత్తు.
 ఆలమె-బాలా - పుం స్వర్గము బాహిరత.
 ఆలమె-సిఫలీ-పుం పృథ్వి; ప్రపంచము.
 ఆలయ - పుం నివాస స్థానము; ఆలయము;
 ఇల్లు; ఆశ్రయ స్థానము.
 ఆలబాల - పుం సోదరు; తాలా.
 ఆలస్య - పుం సుస్థి; సోమరితనము.
 ఆలా - పుం గూడు, కీర్తి; విం ఎత్తయిన;
 శ్రేష్ఠమైన.
 ఆలాన - పుం ఏనుగును కట్టినేయు మేకు
 లేకగొలుసు.
 ఆలాప - పుం రాగాలాపము; సంభాషణ.
 ఆలాపనా - సంగ్రం ఆలాపించుట;
 పాడుట.
 ఆలి - స్త్రీం సఖి; పంక్తి; వరుస.
 ఆలిమ - విం సండితుడు.
 ఆలిమానా - విం సండితుని పతి.
 ఆలీ - విం ఉన్నతమైన; ఉత్తమము స్త్రీం.
 సఖి; పంక్తి
 ఆలీ జనాబ - విం మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన;
 ఉన్నతపదవియందున్న.
 ఆలీశాన - విం విశాలమైన; భవ్యమైన.
 ఆలూ - పుం బంగారమున.
 ఆలూచా - పుం ఆలూబుఖారా మాదిరి

సండు; ఆలబకరా సండు మాదిరి.

आलूदगी-स्त्री० मालिन्यము; అపరిశుభ్రత.

आलूदा - वि० तडीసిపోయిన, మునిగి పోయిన.

आलूबुखारा - पुं० ఆలబకరా పండు.

आलेख - पुं० लिखावट ; వ్రాత.

आलेप - पुं० ఆలేపము; మలాము.

आलोक - पुं० प्रकाशము; దర్శనము.

आलोचक - पुं० ఎమర్చుకుడు.

आलोचन - पुं०; आलोचना - स्त्री० గుణ దోష విశేషము; నిమర్చము; సమీక్ష.

आलोडन - पुं० మధనము; నిపురముగా శోధించుట; తరచుట.

आवभगत - स्त्री०; आवभाव-पुं० స్వగత సత్కారము

आवश्यक - वि० जरूरी ; అవసరమైన.

आवाँ - पुं० కుమ్మరి ఆవము; ఇటుకల బట్టి లేక ఆవము.

आवागमन - पुं० आमदरफ्त; రాకపోకలు; జనమరణములు.

आवाज - स्त्री० ध्वनि; శబ్దము.

आवाजा - पुं० ప్రసిద్ధి; వ్యంగ్యము; పదంతి.

आवाजानी - स्त्री० दे० आवागमन.

आवारगी - स्त्री० आवारापन ; చిరుగు బోతు దనము.

आवारजा - पुं० खातापुस्तकము; ఆనర్హ.

आवारा - वि० देशदिगुम्वि; సోకిరి; భ్రష్టుడు.

आवारागर्द - वि० दे० आवारा.

आवास - पुं० मकान; ఇల్లు; నివాస స్థానము.

आवाहन - पुं० పిలుపు; పిలిచి రప్పించుట; ఆదరణ.

आविद्ध - वि० धేदिంపబడిన.

आविर्भाव - पुं० उत्पत्ति ; పుట్టుక.

आविर्भूत - वि० పుట్టిన

आविष्कार - पुं० ప్రకటన; క్రొత్త సృష్టి.

आविष्कृत - वि० కనుగొనిన.

आवृत - वि० చుట్టబడిన; కప్పబడిన.

आवृत्ति-स्त्री० చూటిచూటికి అభ్యసించుట.

आवेग-पुं० అవేశము; గోశ; తొందరపాటు

आवेज - वि० వేలాడుచున్న.

आवेदक - पुं० प्रार्थी; అభ్యర్థి; నివేదించు వాడు.

आवेदन - पुं० प्रार्थन; నివేదించు.

आवेदन-पत्र - पुं० దరఖాస్తు; అర్జీ.

आवेश - पुं० दे० आवेग.

आशंका - स्त्री० भीति; సంశయము; అనిష్ట భావము.

आशंसा - स्त्री० ఆశ; కామన; ప్రశంస; సంభాషన; కోరిక; ఆదర - సత్కారము.

आशाना - पुं० प्रियुడు యా.

ఉండు ఫలము; మేడిపండు.

ఇంద్రియ - స్త్రీ. ఇంద్రియము (పంచేంద్రియములలో ఏది అయిననూ) వీర్యము.

ఇథన - పుం. దే. ఇథన.

ఇసాఫ; ఇన్సాఫ - పుం. న్యాయము; తీర్పు.

ఇఆనత - స్త్రీ. ఇనాయత; దయ; అనుగ్రహము; మేఘవానీ; సహాయము.

ఇకడ్రా - విం. ప్రాగ్న; కూడిన; చేరిన.

ఇకతార - విం. బరాబర; సమానముగా నున్న; క్రి. విం. నిరంతరము; వరుసగా; లగాతార.

ఇకతారా - పుం. ఒకే తీగగల వాద్యము; ఏక నాదము.

ఇకతీస - పుం. ముప్పది ఒకటి; 31.

ఇకబాల - పుం. అద్భుతము; విశ్వరూపు; కీర్తి.

ఇకదామ - పుం. సంతకలము.

ఇకబారమీ - క్రి. విం. దే. ఒకబారగి.

ఇకరామ - పుం. ఇనామ; బహుమానము; పారితోషకము.

ఇకరార - పుం. ప్రతిజ్ఞ; వాగ్దత్తము.

ఇకరారానామ - పుం. ప్రతిజ్ఞాపత్రము. ఖరారు పత్రము.

ఇకలా - విం. దే. అకేలా.

ఇకలౌతా - పుం. ఏకమాత్రపుత్రుడు.

ఇకహరా - విం. దే. ఒకహరా.

ఇకా - విం. ఏకాకి; ఒంటరి; పుం. ఒక విధమగు గుట్టుపు బండి.

ఇకా-దుకా - విం. ఒకటి- రెండు మాత్రం; ఒకటిగాని రెండూగాని.

ఇకాई - స్త్రీ. ఒకటి సంఖ్య; ఒక సమూహమును సూచించు సంఖ్య. Unit.

ఇక్షు - పుం. ఇక్ష; చెఱకు.

ఇఖరాజ-పుం. బాహర నికలనా; బయటకు బయలుదేరుట; ఖర్చు; ఖర్చు.

ఇఖితయార - పుం. శక్తి; సామర్థ్యము; అధికారము; స్వత్వము.

ఇచ్ఛా - స్త్రీ. కోరిక; ఇచ్ఛ.

ఇచ్ఛిత - విం. కోరిన; అపేక్షితము.

ఇచ్ఛుక - విం. అభిలాషపరుడు; కోరువాడు.

ఇజరా - స్త్రీ. సాగుచేయక వదలిన భూమి; పుం. జారీ చేయుట; అమలు పరచుట.

ఇజలాస - పుం. కచ్చేరి.

ఇజహార - పుం. ప్రకటన; వాఙ్మూలము; సాక్ష్యము.

ఇజాజత - పుం. అనుమతి; ఆదేశము.

ఇజాఫత - పుం. ఒక వస్తువుతో మరియొక వస్తువు జోడించుట.

ఇజాఫా - పుం. బడతీ; వృద్ధి

ఇజార - స్త్రీ. లాగు; బంద-పుం. లాగుబొందు; నాడ; పయిజమా.

ఇజారా - పుం. ఠేకా; గుత్త; కంట్రాక్టు.

ఇజారాదార ; ఇజారేదార - పుం. ఠేకేదార ;

గుత్తదారు; కంట్రాక్టరు.

ఇజత - స్త్రీ. గౌరము; మానము; మర్యాద.

ఇజతదార-విం. గౌరముగల; గౌరవనీయుడు.

ఇతలనా-అం. క్రి. నిక్కులు; మిడిపిపడుట.

ఇడా - స్త్రీ. భూమి; ఆవు, స్తుతి; వాణి;

కామాయని కావ్యములోని ఒకపాత్ర.

ఇతనా - విం. ఇంత.

ఇతబార - పుం. విశ్వాసము; నమ్మకము.

ఇతమమ్ - పుం. ఏర్పాటు; బందోబస్తు.

ఇతమీనాన - పుం. నమ్మకము; సంతోషము;

తృప్తి.

ఇతర - విం. ఇతర; సాధారణమైన; పుం. ఇత్ర ;

అత్తరు.

ఇతరానా - అం. క్రి. ఇతలనా; నిక్కులు;

గర్వించుట.

ఇతరాఫ - స్త్రీ. చుట్టుప్రక్కలు; వైపు.

ఇతరాహర-స్త్రీ. ఇతలాహర; గర్వము; దుంభము;

నిక్కు.

ఇతరేతర - క్రిం. విం. ఒండొరులయందు;

పరస్పరముగా.

ఇతరౌహీ-విం. నిక్కువాడు; మిడిపిపడువాడు.

ఇతలాక - పుం. జారీచేయుట; విడిచి

పెట్టుట; ప్రయోగించుట.

ఇతవార - పుం. ఆదివారము.

ఇతస్త - క్రిం. విం. ఇటునటు.

ఇతాబ - పుం. కోపము; గద్దెంపు.

డౌంట్ ఫంట్కార

ఇతిశ్రావ్య ; ఇతిశ్రీ-స్త్రీ. సమాప్తిసూచక

అధ్యాయము; సమాప్తి.

ఇతివృత్త - పుం. ఇతివృత్తము; కథ.

ఇతివృత్తాత్మక - విం. ఇతి వృత్తాత్మకమైన;

వ్యూహాత్మకమైన.

ఇతిహాస - పుం. చరిత్ర (History).

ఇత్తఫాక - పుం. సంయోగము; కలయిక;

అదను.

ఇత్తఫాకన ; ఇత్తఫాకియా - క్రిం. విం.

అకస్మికముగ; సంయోగాత్మకముగా;

అనుకోకుండా.

ఇత్తలా - పుం. సూచన.

ఇత్తహాద - పుం. ఐకమత్యము; మైత్రి.

ఇత్తహామ ; ఇత్తిహామ - పుం. దోషోపేక్షము.

ఇత్యాది - అవ్యం. మొదలగు.

ఇత్ర - పుం. అత్తరు.

ఇత్రఫరోశ - పుం. అత్తరు అమ్మువాడు.

ఇథర - క్రిం. విం. ఇటు; ఈవైపున.

ఇనకార - పుం. అస్వీకారము; నిషేధము.

ఇనसान - పుం. ఆదమీ ; మానవుడు.

ఇనसानియత - స్త్రీ. ఆదమియత; మాన

వత్సము.

ఇన్సాఫ - పుం. దే. ఇన్సాఫ.

ఇనాద - పుం. వైరము.

ఇనామ - పుం. బహుమానము; పారితోషికము.

ఇనాయత - స్త్రీ. దయ; కృప; ఉపకారము.

ఇనే-గిने - వి. వేళ్ళమీద తెక్కింపగలిగిన;

కొద్దిమంది.

ఇన్కలాబ ; ఇన్కిలాబ - పుం. విప్లవము.

ఇన్కిలాబ జిందాబాద - పుం. విప్లవమువద్దిల్లు

గాక!

ఇన్తశార - పుం. దుర్దశ.

ఇన్తహా - స్త్రీ. సమాప్తి; అంతము.

ఇన్తిఖాబ - పుం. ఎన్నిక; నిర్వాచనము.

ఇఫరాత - స్త్రీ. అధిక్యము.

ఇఫలాస - పుం. గరిబీ; దారిద్ర్యము; బీద
తనము.

ఇఫ్తఖార - పుం. అభిమానము; గర్వము;

ప్రతిష్ఠ.

ఇఫ్ఫత - స్త్రీ. శీలము; పవిత్రత; పాతి

వత్సము.

ఇబలీస - పుం. శీతాన; పైతాను; దయ్యాలు.

ఇబాదత - స్త్రీ. పూజ; ఆరాధన.

ఇబారత - స్త్రీ. వ్యాసము; వ్యాసరచనాశైలి.

ఇబ్తదా - స్త్రీ. ప్రారంభము; జన్మ; ఆది.

ఇబ్న - పుం. పుత్రుడు; కుమారుడు.

ఇబ్నత - స్త్రీ. పుత్రిక; కుమార్తె.

ఇమకాన - పుం. శక్తి; సామర్థ్యము; హాము.

ఇమరతీ - స్త్రీ. ఒక విధమగు మిఠాయి.

ఇమరోజ - క్రి.వి. ఈనాడు; నేడు.

ఇమలీ - స్త్రీ. చింతచెట్టు; చింతపండు;
చింతాయ.

ఇమసాల-అవ్య. ఈ సంవత్సరము; ఇస వర్ష.

ఇమామ - పుం. ముసల్మానుల పురోహితుడు;
నాయకుడు; ముఖ్యుడు.

ఇమామదస్తా - పుం. ఖరల-బట్టీ; పాత్రము;
రుబ్బురోలు; సన్నికల్లు రాము.

ఇమామబాడా-పుం. ముసల్మానుల గోరీల దొడ్డి

ఇమామా - స్త్రీ. తలపాగ.

ఇమారత - స్త్రీ. భవనము; భవంతి.

ఇమ్తహాన - పుం. పరీక్ష.

ఇమ్దాద - స్త్రీ. ఇమదాద ; సహాయము.

ఇయత్తా - స్త్రీ. హద్దు; సీమ.

ఇరశాద - పుం. ఆజ్ఞ; ఆదేశము.

ఇరసాల - పుం. పంపులు; ప్రేషణము.

ఇరాదా - పుం. సంకల్పము; నిశ్చయము.

ఇర్దగిర్ద - క్రి.వి. సమీపమున ; ఇరుగు
పొరుగున; చుట్టు ప్రక్కల.

ఇలజామ - పుం. దోషోపహా ; నేరము ;
కళంకము.

ఇలాకా - పుం. సంబంధము; ప్రాంతము;

చిన్నరాజ్యము.

ఇలాజ - పుం చికిత్స; ఉపాయము; పరిష్కారము.

ఇలాయచీ - స్త్రీం ఏలక్కాయ.

ఇలాహీ - పుం ఈశ్వరుడు.

ఇల్జామ - పుం దేం ఇల జామ.

ఇల్తిజా - స్త్రీం. ఇల్తిమాస - పుం ప్రార్థన; వినయము; నివేదనము.

ఇల్మ - పుం విద్య; జ్ఞానము.

ఇల్మయా - పుం విద్యావంతుడు.

ఇల్మియత - స్త్రీం పాండిత్యము.

ఇల్మె అద్బ - పుం సాహిత్యశాస్త్రము.

ఇల్లత - స్త్రీం దోషము; చెడు అలవాటు; ఘోరము.

ఇలిల్లాహ - పుం ఓ భగవంతుడా సహాయపడు; రక్షించు.

ఇవ - అవ్యం వలె.

ఇశరత - స్త్రీం సుఖము; భోగము.

ఇశారా - పుం సంకేతము; రహస్య ప్రేరణ.

ఇశక - పుం ప్రేమ; కోరిక; అనురాగము.

ఇశకబాజ - విం రేకుడు; ప్రేమించువాడు.

ఇశితాల - పుం మంట; ప్రజ్వలనము.

ఇశితహార - పుం విజ్ఞాపన; విజ్ఞాపనము.

ఇశితయాక - పుం అనురాగము; ఆశ; కోరిక; ప్రేమ.

ఇసపాత ; ఇస్పాత - పుం ఫौలాద; ఉక్కు.

ఇసరాఫ - పుం దుబారా ఖర్చు.

ఇసరార - పుం జిద ; మొండిపట్టు; మొండితనము.

ఇసలाम - పుం మహమ్మదీయ మతము.

ఇస్తద్దుఆ - పుం ప్రార్థన; దరఖాస్తు; వేడుకోలు.

ఇస్తమరారి ; ఇస్తమరారి - విం ఎప్పుడు ఒకే మాదిరిగా ఉండువాడు లేక ఉండునది; శాశ్వతమైన.

ఇస్తీఫా - పుం त्याग-పత్ర ; రాజీనామా.

ఇస్మ - పుం నామ పేరు.

ఇస్తిరీ - స్త్రీం ఇస్తిరీ; ఇస్తిరీ చేయు పెట్టె.

ఇస్తేమాల - పుం ప్రయోగము; ఉపయోగము.

ఇస్తేమాలీ - విం ప్రచలితమైన; ఉపయోగించబడిన.

ఇస్మశరీఫ - పుం శుభనామము; నామ ధేయము.

ఇసలాహ ; ఇస్లాహ - స్త్రీం సంస్కారము; సంశోధనము; రచన, కావ్యము. మొ. వానిని పరిష్కరించుట; సంస్కరణ.

ఇహతిమाम - పుం ఏర్పాటు; బందోబస్తు.

ఇహతిమాల - పుం సందేహము; సంశయము.

ఇహతియాత - స్త్రీం సావధానీ ; జాగ్రత్త; అప్రమత్తత.

ఇహతియాతన - క్రిం.విం సావధానీ సే ;

జాగ్రత్తా; అప్రమత్తతతో.

ఇహతిరाम - పుం. గౌరవము.

ఇహसान - పుం. దే. అహसान.

ఇహలీలా - స్త్రీ. ఇహలోక జీవితము.

ఇహతా - పుం. దే. ఆహతా.

ई

ईगुर - పుం. ఇంగలీకము.

ईट - స్త్రీ. ईटा - పుం. ఇటుకరాయి.

ईधन - పుం. వంట చెరకు; కట్టెలు.

ईख - పుం. చెఱుకు.

ईजद - పుం. భగవంతుడు; ఈశ్వరుడు.

ईजा - స్త్రీ. దుఃఖము; కష్టము.

ईजाद - స్త్రీ. ఆవిష్కార; కొత్తవిషయము

కనిపెట్టుట లేక కొత్తజాడ తెలిసికొనుట.

ईति - స్త్రీ. వ్యవసాయమునకు లేక పైరును

నష్టపరుచు ఆరు రకముల అరిష్టములు

- బాధలు.

ईद - స్త్రీ. మహమ్మదీయుల పండుగ सुं का

चाँद होना ; అరుదుగా కనిపించుట.

ईदगाह - స్త్రీ. ఈడు పండుగనాడు మహమ్మ

దీయులందరు చేరి నమాజు చేయు

ప్రదేశము.

ईदिया - పుం. ఈడు పండుగ కానుక.

ईठसा - స్త్రీ. అభిలాష; కోరిక.

ईप्सित - पुं. వాంఛిత; వాంఛితము; కోర

బడిన; నచ్చిన.

ईमान - పుం. విశ్వాసము; మత విశ్వాసము;

నిజాయితీ.

ईमानदार - वि. నమ్మదగిన; నిజాయితీగల.

ईमानदारी - स्त్రీ. నిజాయితీ; నమ్మకము.

ईमानफरोश - वि. బేరీమాన; నమ్మకద్రోహ.

ईमानफरोशी - स्त్రీ. బేరీమానీ; నమ్మక

ద్రోహము; కృతఘ్నత.

ईरान - పుం. పర్షియాదేశము; పాల్ దేశము.

ईषत - वि. కొంచెము; కొద్ది.

ईसवी - वि. యేసుతో సంబంధించిన;

సన; యేసు పుట్టుకతో ప్రారంభమగు

శకము.

ईसा ; ईसामसीह - పుం. యేసుక్రీస్తు.

ईसाई - वि. క్రైస్తవ మతస్థుడు.

ईहा - स्त్రీ. కోరిక; ప్రయత్నము.

ईहित - वि. కోరబడిన; ప్రయత్నింపబడిన.

उ

उँगनी - स्त్రీ. బండికి తారువేయుట; నూనె

పట్టించుట.

उँगली - स्त్రీ. వ్రేలు.

उँघाई - स्त్రీ. ఇంకా; కునికిపాటు.

उँचाई - स्त్రీ. ఎత్తు.

उँछवृत्ति - स्त్రీ. పరిగ ఏరుకొని జీవించుట;

లేక బ్రతుకుట.

ఉడెలనా - సంక్రిం పారపోయుట; బోర్ల
తిప్పుట.

ఉక్రణ - విం. ఋణ విముక్తుడైన.

ఉకటనా - పుం. మాటిమాటికి చెప్పుట;
దెప్పుట.

ఉకటా-పూన- పుం. పూర్వపు విషయములు
మాటిమాటికి ఎత్తుట; పాత విషయము
లను త్రవ్వుట.

ఉకటా-విం. సూక్ష్మా; ఎండిన; ఎండగట్టబడిన;
బిగిసిన

ఉకడ్ (బేఠనా) - పుం. గొంతు కూర్చుం
డుట.

ఉకతానా - అంక్రిం. ఉబనా; విసుగు
నొందుట.

ఉకబా - పుం. పరలోకము.

ఉకలాడ్ - స్త్రీ. కే; వాంతి; వమనము.

ఉకలానా - అంక్రిం. వమనము చేయుట;
వాంతించుట.

ఉకసానా - సంక్రిం. ఆవేశపరచుట; రెచ్చ
కొట్టుట.

ఉకాబ - పుం. రాబందు.

ఉక్త - విం. చెప్పిన; చెప్పబడిన.

ఉఖటనా - అంక్రిం. తడబడుట; తొలు
తెటుబడుట.

ఉఖడనా - అంక్రిం. చిందరవందర అగుట;

సుం. పావ ఉఖడనా; నిలపజాలకపోవుట;
వెన్నిచ్చి పారిపోవుట.

ఉఖలీ - స్త్రీ. దే. ఆఖలీ.

ఉఖాడనా - సంక్రిం. పెకిలించుట; ధ్వంసము
చేయుట.

ఉగానా - అంక్రిం. మొలచుట; ఉదయించుట.

ఉగాలనా - సంక్రిం. వెళ్ళగ్రక్కట; డోకుట.

ఉగానా - సంక్రిం. మొలపించుట.

ఉగాహనా - సంక్రిం. వసూలుచేయుట.

ఉగాహీ - స్త్రీ. వసులు; వసూలైన మొత్తము;
భూమి పన్ను.

ఉగ్రతా - స్త్రీ. ఉగ్రత; దౌర్జన్యము.

ఉఘటనా - సంక్రిం. దెప్పిపాడుచుట.

ఉఘడనా - అంక్రిం. ఖోలనా; బహిర్గతము
చేయుట; గుట్టురట్టు చేయుట.

ఉచకనా - అంక్రిం. మునివ్రేళ్ళమీద నిల
బడుట.

ఉచక్తా - పుం. దొంగ; దూర్తుడు స్త్రీ. ఉచక్తీ.

ఉచటనా - అంక్రిం. ఉబనా - విసుగుచెందుట;
విరక్తుడగుట.

ఉచాట - పుం. ఉబ; విరక్తి.

ఉచాటనా - సంక్రిం. విసిగించుట.

ఉచ్చాటన - పుం. గిల్లుట; చెరుకుట; విరక్తి;
ఔదాసీన్యము; విసుగుగలిగించుట.

ఉచ్చిష్ట - విం. ఎంగిలి పుం. జూఠన; ఎంగిలి

మస్తువు ; తినూ మిగిలిన ; తేనె.

అక్షరములు - పుం అడుపులేని ; నిరంకుశమైన.

అక్షర - పుం విచ్చేదము ; నిర్మూలము.

అక్షర - పుం గోద ; ఒడి ; హృదయము ;

రొమ్ము.

అక్షర - క్ష - క్షీ. గంతులు - చిందులు ;

సంబ్రమము ; సంతోషము.

అక్షర - అక్ష. గంతులు వేయుట ;

సంతోషముతో ఉప్పొంగిపోవుట.

అక్షర - క్షీ. కుప్పిగంతు ; బొన్నత్యము.

అక్షర - అక్ష. పైకివిసరుట ; ప్రకటించుట.

అక్షర - పుం ఉత్పాదము.

అక్షర - అక్ష. నిర్మూలించుట ; నాశము

చేయుట.

అక్షర - విం పరమ మూర్ఖుడు.

అక్షర - విం పాడుపడిన ; ధ్వంసావశేషము.

అక్షర - విం నాగరికతలేని ; మూర్ఖుడైన ;

పుం ఒక జాతి విశేషము.

అక్షర - క్షీ. బాడుగ ; కూలి ; ప్రతిఫలము.

అక్షర - క్షీ. శీఘ్రత.

అక్షర - విం ఉజ్వలమైన ; స్వచ్ఛమైన.

అక్షర - పుం ప్రకాశము ; కాంతి ; ప్రసిద్ధి.

అక్షర - విం పాడుపడిన ; ధ్వంసమైన ;

పుం ధ్వంసావశేషము ; పాడుపడిన ప్రదేశము.

అక్షర - అక్ష. పాడుచేయుట ; పాడు

పెట్టుట ; ధ్వంసముచేయుట.

అక్షర - అక్ష. నలు ; సాములు మొ.

వానిని మెరుగు పెట్టుట ; శుభ్రపరచుట.

అక్షర - పుం వెలుతురు ; కాంతి ; వంశో

ద్వారకుడు వి. నిర్మలమైన.

అక్షర - క్షీ. వెన్నెల ; జ్యోత్స్న

అక్షర ; అక్షర - పుం దే. అక్షర.

అక్షర - విం ఉజ్వలమైన ; ప్రకాశించుచున్న.

అక్షర - పుం ఆపత్తి ; అభ్యంతరము ; ఆటంకము.

అక్షర - క్షీ. దే. అక్షర.

అక్షర ; అక్షర - విం సరిపడని వస్త్రము.

అక్షర - అక్ష. పోటీ పెట్టుట టెకనా ;

టికనా.

అక్షర - అక్ష. ఊహించుట ; అంచనా చేయుట.

అక్షర - పుం ఇంపడి ; పర్ణశాల.

అక్షర - అక్ష. లేచుట ; మొలకెత్తుట ; మేల్కొనుట.

అక్షర - విం ఆవారా ; తిరుగుబోతు ; దేశదిమ్మరి.

అక్షర - పుం అక్షర ; జేబు దొంగ.

అక్షర - పుం లేచుట ; వెల్లువ.

అక్షర - అక్ష. ఎత్తుట ; మోయుట ; మేల్కొనుట.

ఉడద - పుం. మినుములు.

ఉడనఖటోలా - పుం. ఊయల; ఎగురునట్టి
ఊయల; విమానము.

ఉడనఱ్ఱ - విం. మాయమైన; జాడతెలియని.

ఉడనా - అంకిం. ఎగురుట; అదృశ్యమగుట.

ఉడక; ఉడక - విం. దుబారా ఖర్చుచేయు;
మిడిపిడు; ఎగురునట్టి.

ఉడన - స్త్రీ. దుముకు; ఎగురుట.

ఉడనా - సంక్రిం. ఎగిరించుట; ఎగుర
వేయుట; మాయము చేయుట; పార
దోలుట; మోసము చేయుట; దొంగి
రించుట; ఖర్చుచేయుట.

ఉడు - పుం. నక్షత్రము; జలము; పక్షి.

ఉడుప; ఉడుపతి - పుం. చంద్రుడు.

ఉడుస - పుం. ఖటమల; నల్లి.

ఉడెనా; ఉడెలనా - సంక్రిం. దెం. ఉడెలనా.

ఉడెనా - అంక్రిం. వివాహమైన స్త్రీ పర
పురుషునితో లేచిపోవుట.

ఉడెరి - స్త్రీ. రఖెలీ; ఉంపుడుకత్తె.

ఉడనా - సంక్రిం. దెం. ఆడనా.

ఉతంగ - విం. కేచా; ఎత్తయిన.

ఉతనా - విం. అంత.

ఉతపాత - పుం. దెం. ఉత్పాత.

ఉతరన - పుం. విడిచిన దుస్తు లేక వస్త్రము.

ఉతరనా - అంక్రిం. క్రిందకు దిగుట; దిగుట;

తగ్గుట; బసచేయుట; రంగుపోవుట.

ఉతరాई - స్త్రీ. దిగుట; దేవు (పడవ) కూలి;
ఏటవాలు భూమి.

ఉతరనా - అంక్రిం. తేలుట; నీటిపై తేలుట.

ఉతరావ - పుం. ఉతార; ఏటవాలు; దిగువ.

ఉతాన - విం. వెలికిలగ.

ఉతార - పుం. ఏటవాలు భూమి; తగ్గుదల;
దొడుచోటు; సముద్రపు పాలు.

ఉతారనా - సంక్రిం. దింపుట; దిష్టితీయుట.

ఉతారు - విం. సన్నర్దుడెన; తయారూ నున్న;
సంసిద్ధమగు.

ఉతావలా - విం. జల్దబాజ; తొందరపాలు
గల; తొందరపెట్టు; హడావిడిచేయు.

ఉతావలాపన - పుం. ఆతురత; ఓర్పులేమి;
తొందరపాలు.

ఉతావలీ - స్త్రీ. తొందరపాలు; హడావిడి
విం. హడావిడి చేయునట్టి (స్త్రీ).

ఉత్కంఠా - స్త్రీ. కుతూహలము; తహతహ.

ఉత్కంఠిత - విం. మిక్కిలి కుతూహలము
గల; తహతహలాడునట్టి.

ఉత్కట - విం. ప్రబలమైన; తీవ్రమైన;
ఉత్కటమైన.

ఉత్కర్ష - పుం. ఔన్నత్యము; సంపన్నత; ఎదుగు.

ఉత్కీర్ణ - విం. చెక్కిన; వ్రాసిన.

ఉత్కోచ - పుం. ఘోస లంచము.

उत्कान्ति - स्त्री० (क्रमिकवृद्धि.

उत्तप्त - वि० मिश्रित्वा वेदित्वा; कुपितुद्देश;
न्यायकुलम्बित.

उत्तर - पुं० उत्तरार्ध दिश; ज्ञानाद्यु.

उत्तर दायित्व - पुं० ज्ञानाद्युदारी; बाध्यत्व.

उत्तरक्रिया - स्त्री० उत्तराश्रय; श्रद्धाश्रय.

उत्तराधिकारी - पुं० उत्तराधिकार.

उत्तरोत्तर - वि० क्रमानुसारम्; नीच
मिश्रित.

उत्तान - पुं० उत्तरीयवस्त्र; उत्तरीयवस्त्र.

उत्तीर्ण - पुं० उत्तरार्धवेदित (परीक्षार्थ)
उत्तरार्धवेदित; उत्तरार्धवेदित.

उत्तुंग - वि० उत्तुंग; मिश्रित्वा उत्तुङ्ग.

उत्तेजक - वि० उत्तेजित; उत्तेजित.

उत्तेजना - स्त्री० उत्तेजना; उत्तेजना;
उत्तेजना.

उत्तेजित - पुं० उत्तेजित; उत्तेजित;
उत्तेजित.

उत्सुक - वि० उत्सुक; उत्सुक; उत्सुक.

उत्थल-पुथल - पुं० उत्थल; उत्थल;
उत्थल; उत्थल.

उत्थला - वि० उत्थला; उत्थला; उत्थला.

उदंत - पुं० उत्तरार्धवेदित; उत्तरार्धवेदित;
उत्तरार्धवेदित.

उदधि - पुं० जलनिधि; जलनिधि;

मेषुषु; नीलकुण्ड.

उदात्त - वि० उदात्त; उदात्त; उदात्त;
उदात्त.

उदारचेता - वि० उदारचेता; उदारचेता.

उदाराशय - पुं० उदारचेता.

उदास - वि० उदास; उदास; उदास;
उदास.

उदासी - स्त्री० उदासी; उदासी; उदासी.

उदासीन - पुं० उदासी; उदासी; उदासी.

उदित - पुं० उदित; उदित; उदित.

उदीचीन; उदीच्च - वि० उदीचीन; उदीचीन;
उदीचीन.

उदूल - पुं० उदूल; उदूल; उदूल.

उदूलहुक्मी - पुं० उदूलहुक्मी; उदूलहुक्मी;
उदूलहुक्मी.

उद्गार - पुं० उद्गार; उद्गार; उद्गार;
उद्गार.

उद्घाटन - पुं० उद्घाटन; उद्घाटन; उद्घाटन;
उद्घाटन.

उद्दंड - वि० उद्दंड; उद्दंड; उद्दंड;
उद्दंड.

उद्दंडता - स्त्री० उद्दंडता; उद्दंडता; उद्दंडता;
उद्दंडता.

उद्दाम - वि० उद्दाम; उद्दाम; उद्दाम;
उद्दाम.

उद्दिष्ट - वि० ఉద్దేశింపబడిన.

उदीपक - वि० ఉత్తేజపరచు; రేకెత్తించు.

उदीपन - पुं० ఉద్దీపన; ఉత్తేజితము; ప్రేరేపణ; ఉత్తేజపరచు పదార్థము.

उद्धत - वि० అపాంకారముగల; దురుసు తనముగల; ఉగ్రమైన.

उद्धरण - पुं० ఉటంకించబడినది; ఉద్ధరణ; ఉద్ధరింపు.

उद्धार - पुं० విముక్తి, వడ్డీలేని అస్థు, అభ్యుదయము.

उद्भर - वि० ప్రవండుమైన, శ్రేష్ఠమైన

उद्भावना - स्त्री० పుట్టుక, ఉత్పత్తి, కల్పన

उद्भासित - वि० స్వక్తమైన, కాంతిగల, ప్రకాశింపబడిన.

उद्भिज - वि० భూమిని ఛేదించి ప్రస్ఫుటమైనది - వెట్టు; చాప మొదలగునవి.

उदयत - वि० సంసిద్ధముగా నున్న; సిద్ధముగా నున్న.

उद्यम - पुं० యత్నము, సరిశ్రమ.

उद्यमी - वि० శ్రమించునట్టి, పాటుపడునట్టి

उद्यान - पुं० ఉద్యానవనము, తోట.

उद्योग - पुं० ప్రయత్నము, ప్రయాస, ఉద్యమము, ఉద్యోగము, వృత్తి.

उद्योत - पुं० ప్రకాశము, వెలుగు.

उद्विग्न - वि० కలత చెందిన.

उद्वेग - पुं० అవేశము, విజృంభణ.

उद्भासन - पुं० వెడలు గొట్టుట, ద్వంసము చేయుట, వధించుట.

उद्वेलित - वि० పొంగిపొర్లిన.

उधर - अव्य० అటు, అవైపు.

उधार - पुं० ఋణము.

उधारना - सं०క్రి० ఉద్ధరించుట.

उधेडना - स्त्री० ఒలుచుట (తొక్క, వర్షము మొ.) వేరు సరచుట; కుట్టుచున్నట్లు.

उधेडबुन - स्त्री० వింత; కలసరము.

उनचास - वि० సలభైతాస్మిది; 49.

उनतीस - वि० ఇరవైతాస్మిది; 29.

उनमना - वि० అన్యమున స్మృతైన; కలత చెందిన.

उनमद - वि० మదించిన; మత్తుగొనిన.

उनींदा - वि० కునికిపాటు పడుచున్న.

उन्नावी - पुं० ఒక రకమైన ముదురు నిరుంపు రంగు వి० ముదురు నిరుంపురంగుగల.

उन्मत्त - वि० मतवाला ; మత్తిక్కిన; మదించిన.

उन्माद - पुं० ఉన్మాదము ; సిచ్చి ; వెట్టి ; पागनपन.

उन्मादी - वि० ఉన్మత్తుడు; సిచ్చెక్కిన.

उन्मुख - वि० ముందుచూపుగల; సన్నద్ధముగ.

उन्मीलन - पुं० అర్థ నిమిలిత నేత్రములు.

అమ్మలన - పుం. అజాడ; నిర్మూలనము;

ధ్వంసము.

అమ్మె - పుం. వికాసము.

అమ్మోచన - పుం. విమోచనము; విముక్తి.

అమ్మ - పుం. ప్రేమ, అనురాగము.

అమ్మకూల - పుం. ఒడ్డు.

అమ్మకృత - వి. ఆభారీ ; కృతజ్ఞుడు.

అమ్మకృప - పుం. ప్రారంభము; ఉపాధ్యక్షము.

అమ్మకృమణికా - పుం. విషయసూచి.

అమ్మకాంత - పుం. ప్రారంభింపబడిన.

అమ్మచయ - పుం. వృద్ధి.

అమ్మచార - పుం. సేవ; చికిత్స

అమ్మజ - స్త్రీ. ఉత్పత్తి; కల్పన.

అమ్మజనా - అం. క్రి. మొలచుట; పుట్టుట.

అమ్మజాత - వి. ఉత్పన్నుడైన; సారవంతమైన.

అమ్మజానా - పుం. మొలిపించుట; పుట్టించుట;

పండించుట.

అమ్మజీవిక - స్త్రీ. జీవనసాధి.

అమ్మజ్ఞా - స్త్రీ. సహజమైన ప్రజ్ఞ.

అమ్మటన - పుం. ఉబటన; దెబ్బగుర్తులే మచ్చు.

అమ్మత్యకా - స్త్రీ. సర్వత సమీప భూమి;

లోయ; కొండచెరియ.

అమ్మదంశ - పుం. కొరుకుడు అవబడు సుఖ

రోగము.

అమ్మదిష్ట - వి. ఉపదేశింపబడిన; ఉపదేశము

పొందిన.

అమ్మధా - స్త్రీ. కపటము; మోసము.

అమ్మధాన - పుం. దిండు; టిక్క.

అమ్మనామ - పుం. ఉపనామము.

అమ్మనివేశ - పుం. వలస.

అమ్మన్యాస - పుం. నవల.

అమ్మపతి - పుం. ప్రియుడు; రంకుమగడు.

అమ్మభోగ - పుం. భోగము; ఆస్వాదనము;

సంభోగము.

అమ్మరనా - పుం. చాదర ; దుప్పటి.

అమ్మమా - స్త్రీ. అమ్మమాన - పుం. ఉపమానము.

అమ్మమే - పుం. పోల్చబడిన వస్తువు

వి. పోల్చబడిన.

అమ్మయ్యుక్త - వి. తగిన; అర్హమైన.

అమ్మరాంత - క్రి. వి. పిమ్మట; పిదప; అనంత

తరము.

అమ్మరీ - స్త్రీ. అమ్మరీ ; చిన్న పిడక.

అమ్మరా-అమ్మరీ ; అమ్మరా-చదీ - మం. హిడ

పోలాపోటీ.

అమ్మల - పుం. అలా వడగల్గు ; రాము;

రత్నము.

అమ్మలా - పుం. కడా పిడక.

అమ్మలబ్ధ - వి. ప్రాప్తించిన; లభించిన.

అమ్మలబ్ధి - స్త్రీ. ప్రాప్తి; లబ్ధి.

అమ్మవాస - పుం. ఉపవాసము ; ఫాకా.

అపవీత - పుం. యజ్ఞోపవీతము ; జందెము.

అపస్థిత - విం. హాజరైన.

అపస్థితి - స్త్రీం. హాజరు; ఉపస్థితి.

అపహర - పుం. కానుక.

అపహాస-పుం. దిల్లగి; ఎగతాళి; పరిహాసము.

అపాటనా-సంక్రిం. అజాదనా ; పెల్లగించుట;

ధ్వంసము చేయుట.

అపాదేయ - విం. గ్రహింపదగిన; ఉపయోగ

కరమైన; శ్రేష్ఠమైన.

అపాధి - స్త్రీం. బిరుదు; ధర్మచింత; ఉప

ద్రవము; కుటము.

అపానహ - పుం. చెప్పలు.

అపాయన - పుం. అపహర కానుక.

అపాలంభ - పుం. దూషణ; ఎత్తిపాడుపు.

అపాలంభన - పుం. దేం. అపాలంభ.

అపాస - పుం. అపవాస ; పస్తు ; ఉపవాసము.

అపాసక - విం. ఆరాధకుడు; పూజించు

వాడు; భక్తుడు.

అపాసనా - స్త్రీం. ఆరాధనా ; పూజ;

ఆరాధన; పరిచర్య.

అపాస్య - విం. ఉపాస్యడు; సేవ్యుడు.

అపేక్షా - విం. నిర్లక్ష్యము; తిరస్కారము.

అపేక్షిత - విం. నిర్లక్ష్యముచేయబడిన;

తిరస్కరింపబడిన.

అప - అవ్యం. అయ్యో! అబ్బా స్త్రీం. ఆహ;

నిల్వూర్పు.

అపననా - అంక్రిం. పొంగుట; (పాలు మొ)

అపాన - పుం. అపాల; పొంగు.

అపకనా - అంక్రిం. వాంతి అగుట.

అపకాఢ్ - స్త్రీం. వాంతి.

అపకటన - పుం. నలుగురిపిండి; అభ్యంగసము.

అపరనా - అంక్రిం. బచనా; రక్షింపబడుట;

ముక్తి పొందుట.

అపరా - విం. ఉద్ధరింపబడిన; రక్షింపబడిన.

అపలనా - అంక్రిం. అపననా ; పొంగుట.

అపహన - పుం. చేంతాడు; నీళ్ళు తోడుత్రాడు.

అపార - పుం. రక్షణ; విడుదల; ముక్తి.

అపారనా - సంక్రిం. రక్షించుట; కాపాడుట.

అపాల - పుం. అపాన - పొంగు (పాలు మొ)

అపాలనా - సంక్రిం. పొంగించుట; పొంగు

వచ్చువరకు కాచుట.

అపీఠనా - సంక్రిం. వెగటు పుట్టించుట;

విరక్తి కలిగించుట అం. క్రిం. అపనా;

విసుగు జెందుట.

అపేనా - విం. పాదరక్షలు లేని (పాదములు)

అపదనా - అం. క్రిం. పాటమరించుట;

వాచుట; పెంపొందుట.

అపరనా - అం. క్రిం. దేం. అపదనా.

అపాదనా - సంక్రిం. ప్రేరేపించుట; రెచ్చ

గొట్టుట.

అభారనా - సంక్రిం దేం అభాడనా.

అమంగ - ఖీం ఉల్లాహము; ఉల్లాసము;

పాయు.

అమగనా-అంక్రిం ఉల్లాసపడుట; పాయుట;

అవేషుడుట.

అమదగీ - ఖీం శ్రేష్ఠత్వము; మంచితనము.

అమదా - విం. బడియా; శ్రేష్ఠమైన; ఇంపైన.

అమర; అమ్ర - ఖీం వయస్సు.

అమరా; అమరావ - పుం. అమీర కా బహు.

ప్రతిష్ఠగలవాడు; రాజసభయందలి

సభాసదులు; ధనవంతులు.

అమస - ఖీం ఉక్చ.

అమాహ - పుం. అమంగ; ఉల్లాహము; ఉల్లాసము.

అమెతన - ఖీం మెలి.

అమెతనా - సంక్రిం మెలిబెట్టుట.

అమెడనా - సంక్రిం దేం అమెతనా.

అమదగీ - ఖీం దేం అమదగీ.

అమదా - విం. దేం అమదా.

అమ్మీద; అమ్మెద - ఖీం ఆశ; కోరిక;

నమ్మకము.

అమ్మీదవార; అమ్మెదవార - పుం. అభ్యర్థి;

దరఖాస్తుదారు.

అమ్ర - ఖీం దేం అమర.

అర - పుం. హృదయము; మనస్సు; వక్షస్థలము.

అరగ - పుం. సౌప్; పాము.

అరాహనా - పుం. దేం అలాహనా.

అరు - పుం. దేం అరు.

అరుజ - పుం. బడతీ; వృద్ధి.

అరుస - ఖీం. దులహిన్; పెళ్ళికూతురు.

అరుసీ - పుం. ముసల్మానులు నికాహ్ పద్ధతిలో

చేయువివాహము.

అరెహనా - పుం. చిత్రించుట; వ్రాయుట.

అరోజ - పుం. కుచము; చన్ను.

అర్ద - ఖీం. సిపాయిల బజారు; విపణి వీధి;

ఉర్దూ భాష.

అర్ద - ఐం. ముఅల్లా; ఖీం. హైన్యశిబిరము;

దర్బారు భాష.

అర్ఫ - పుం. ఉపహామము; మరియొకపేరు.

అర్ఫీ - విం. ప్రసిద్ధమైన; మశాహూ.

అర్మి - ఖీం. అల; తరంగము.

అర్వరా - విం. అపజాతు; సారవంతమైన.

అర్వీ - ఖీం. భూమి.

అర్స - పుం. వివాహాది శుభకార్యమందు లేక

సంవత్సరీకములందు పెట్టుబడు భోజ

నము; సంతర్పణ.

అలంగ - విం. నన్నుమైన; కప్పబడని.

అలంధన - పుం. దేం అల్లంధన.

అలకా - ఖీం. దేం అలకా.

అలఙ్గన - ఖీం. చిక్కు; చింత; ఇబ్బంది.

అలఙ్గనా - అంక్రిం చిక్కుపడుట; చిక్కు

కొనుట; పుష్కలపడుట.

ఉలఙ్గానా - సంక్రిం చిక్కించుట; ఇబ్బంది పట్టుట.

ఉలఙ్గావ - పుం. దే. ఉలఙ్గాన.

ఉలటనా - అంక్రిం తారుమారు అగుట; తలక్రిందులగుట. సంక్రిం బోర్లించుట.

ఉలటా - విం. తలక్రిందైన; తారుమారైన.

ఉలటానా - సంక్రిం మరల్చుట; (త్రిస్వి) పైచుట; బోర్లించుట.

ఉలటీ - స్త్రీ. వంతి.

ఉలటే - క్రిం. విం. వేరు విధముగా; వ్యతిరేకముగా; మారుట.

ఉలతా - పుం. దే. ఉలతా.

ఉలఫత - స్త్రీ. (ప్రేమ; స్నేహము; కోరిక.

ఉలమా - పుం. గొప్ప విద్వాంసుడు; ధార్మిక విషయములు బాగుగా తెలిసినవాడు.

ఉలహనా - అంక్రిం పొంగుట; వెడలుట; పు. మొర; ఫిర్యాదు.

ఉలారనా - సంక్రిం ఎగరవేయుట.

ఉలాహనా - పుం. నింద; ఒకని దోషము మరియొకనితో చెప్పుట; నిందించుట.

ఉలీచనా - సంక్రిం గూడ్చేయుట; స్పర్శము నుండి మెరకకు నీరు తోడి సోయుట.

ఉలూక - పుం. ఉల్ల; గుడ్లగూబ.

ఉలూఖల - పుం. ఆఖలీ; రోలు.

ఉల్కా - స్త్రీ. తోకచుక్క; కాగడా.

ఉల్కాపాత - పుం. ఉల్కాసాతము; తోకచుక్క పడుట.

ఉల్కాముఖ - నక్క.

ఉల్తా - పుం. తర్జుమా; అనువాదము.

ఉల్ఫత - స్త్రీ. దే. ఉల్ఫత.

ఉల్లఘన - పుం. డాలుట; మీరుట.

ఉల్లసిత - విం. సంతసించిన.

ఉల్లిఖిత - విం. చెప్పబడిన; చెక్కిన.

ఉల్ల - పుం. గుడ్లగూబ.

ఉల్ల సీధా करना - ము. స్వార్థము సాధించుట.

ఉల్లెఖ - పుం. చర్చ; వ్రాయుట.

ఉల్లెఖనీయ - విం. చెప్పదగిన; వ్రాయదగిన.

ఉశీర - పుం. సట్టినేరు.

ఉష్మ - పుం. వేడిమి; నింద; వేసన.

ఉసకానా - సంక్రిం. భడకానా; రెచ్చ గొట్టుట; ప్రేరేపించుట.

ఉసాస - స్త్రీ. ఆహ; నిట్టూర్పు.

ఉసారా; పుం. బరామదా; వసారా; నరండా.

ఉసాసీ - స్త్రీ. విశ్రాంతి; డిగిరి నీలు కొనుటకు కాలము.

ఉసీజనా - అంక్రిం ఉడుకుట.

ఉసీర - పుం. దే. ఉశీర.

ఉసీస; ఉసీసా - పుం. దిండు.

అసూల - పుం సేద్యంతము.

అస్తరా - పుం మంగళికత్రి.

అస్తవార - పుం సక్రా, దృఢమైన; మన్నికల;
సమతలము.

అస్తాద - పుం గురువు; ఉపాధ్యాయుడు;
చతురుడు.

అస్తాదీ - స్త్రీం ప్రాసాదము; ఆక్షణము.

అస్తూరా - పుం దేం అస్తరా.

అహర - పుం సుందా; తెరి.

అ

అఁఘ - స్త్రీం కునికిపాలు; కునుకు.

అఁఘనా - అంక్రిం కునికిపాలు సంచులు.

అఁచ - విం ఎత్తయున; శ్రేష్ఠమైన.

అఁచా - విం ఎత్తయున; చిగ్గరియును.

అఁచాఁదీ - స్త్రీం ఎత్తు; గొప్పదనము.

అఁచే - క్రిం విం పైపైపు; మీద.

అఁట - పుం ఒంటె.

అఁఖ - పుం ఁఖ; పెలుకు.

అఁఖల - పుం అఁఖలి; రోలు.

అఁజడ - విం అఁజాడ; పాడుపడిన.

అఁకపటాంగ - విం స్వర్ణమైన; అనంబుద్రమైన.

అఁద - పుం అగురు.

అఁదబత్తీ - స్త్రీం అగరబత్తీ; అగురు ఎత్తి.

అఁదబిలావ - పుం ఒకరుమైనట్టి; మూర్ఖుడు.

అఁదసాజ - పుం అగురువత్తులను పెట్టి తెలి

గించుపాత్ర.

అఁదా - విం ఊదారంగు గల.

అఁథమ - పుం గందర్గోళము; కోలాహలము;
అల్లరి; కొట్లాట.

అఁథమీ - విం అల్లరిచేయు; ఉపద్రవము
చేయునట్టి.

అఁన - పుం ఉన్ని; విం అక్కున; అచ్చమైన.

అఁనా - విం అక్కునైన; అచ్చమైన.

అఁనీ - విం ఉన్నితో అయ్యారైన; అక్కునైన.

అఁపర - అవ్యం మీద; అదనముగా;

పైభాగమున.

అఁపరీ - విం పైకి సంబంధించిన; అదంబ
రముగల.

అఁబడ - పుం కఠినమార్గము.

అఁబడ - ఖాబడ - విం మెరుకైనట్లుములుగల;
సమతలముగాని.

అఁబనా - అంక్రిం నిమగులు; కలతచెందులు.

అఁమస - స్త్రీం అమస; ఉక్కిరి; వేసంగి.

అఁరు ; అఁరు - పుం జొర; తొడు.

అఁజ - విం శక్తివంతమైన; బలమైన.

అఁజస్వీ - విం ప్రతాపముగల; శక్తిగల.

అఁఘ - క్రిం విం అఁఘ; పై; విం పైనుండు.

అఁమి ; అఁమీ - స్త్రీం అల; తెరింగుము.

అఁమిమాలీ - పుం సముద్రము.

అఁలజలూల - విం అనంబుద్రమైన; తెలి తోకవేసి.

ఉసర - పుం. చవటి నేల; ఊసర క్షేత్రము;

సారములేని భూమి.

ఉహాపోహ - పుం. అలోచన; తర్క-వితర్కము.

ఉహ - విం. ఊహింపదగిన.

ఋ

ఋక్ - పుం. వేదమంత్రము.

ఋక్ష - పుం. భాల్మ; ఎలుగుబంటు; నక్షత్రము.

ఋచా - స్త్రీ. ఛందోబద్ధమైన వేద మంత్రము.

ఋజు - విం. తిన్నని; సరళముగ; సులభమైన;

కుటములేని.

ఋణ - పుం. అప్పు; ఋణము.

ఋణి; ఋణియా - పుం. అప్పుతీసుకున్నవాడు.

ఋతు - పుం. ఋతువు.

ఋతురాజ - పుం. వసంతఋతువు; వసంతుడు.

ఋత్విజ - పుం. యజ్ఞము చేయువాడు.

ఋషభ - పుం. ఋషభము; ఎద్దు.

ఋషి - పుం. ఋషి.

ఋ

ఋచ-పేచ-పుం. ఉలకన; చిక్క; గూఢయుక్తి

ఋడా-బేడా - విం. తలక్రిందు.

ఋడా - స్త్రీ. దే. ఋడి.

ఋక - విం. ఒకటి; ఒంటరి; సాటిలేని.

ఋకక - విం. ఒకే ఒక; విం. ఒంటరి.

ఋకజ - పుం. రాజు; శూద్రుడు; విం. ఒకే ఒక.

ఋకజదీ - విం. సగోత్రీకుడు.

ఎకటక - అవ్యం. రెప్పవార్చక; రెప్పవార్చ

కుండా.

ఎకతరఫా - విం. ఒక పక్షమునకు చెందిన;

పక్షసాతముగల.

ఎకతా - స్త్రీ. ఐకమత్యము.

ఎకతారా - పుం. ఏకానాదనము; ఒక తీగల

వాద్యము.

ఎకత్ర - అవ్యం. ఒకచోట.

ఎకత్రిత - విం. ఒకచోట చేరిన; సమకూర్చ

బడిన.

ఎకదంత - పుం. వినాయకుడు; గణపతి.

ఎకదమ - పుం. ఒకేసారిగా; నిరంతరము.

ఎకదా - క్రి. విం. ఒకసారి; ఒకసమయమున.

ఎకనిష్ఠ - విం. ఒకదానియందే శ్రద్ధ

ఉండుట.

ఎకఫసలా - విం. ఒక పంట మాత్రము

పండు.

ఎక-బ-ఎక - క్రి. విం. ఒకరి తరువాత

ఒకరు ఒక ఒక కరకే.

ఎక బారగి - పుం. ఒకేసారి; తటాలున.

ఎకబాల - పుం. దే. ఇకబాల.

ఎకమత - విం. ఒకే అభిప్రాయము కలిగిన;

సర్వసమ్మతిగల.

ఎకమశత - అవ్యం. మొత్తముగ; ఒకేసారి.

ఎకరంగ - విం. ఒకేరంగుగల; కపటములేని

నిర్మలమైన హృదయముగల.

ఎకరస - పుం. ఒకే విధమగు; మార్పులేని.

ఎకరార - పుం. ప్రతిజ్ఞ; అంగీకారము.

ఎకలింగ - విం. శివుడు.

ఎకలౌతా - పుం. ఏకైకపుత్రుడు.

ఎకరర - విం. ఒంటరిగా.

ఎకసా - విం. ఒకేమాదిరిగా; సమానముగా.

ఎకహత్యా - పుం. ఏకాధిపత్యము; విం. ఒకే వ్యక్తిచేతిమీదుగా జరుగునట్టి.

ఎకహరా - విం. ఇకహరా; ఒకే పేటగల.

ఎకాంకి - పుం. ఏకాంకి (నాటకము)

ఎకాంగీ - విం. ఒకే అంగముగల; ఒకపక్షము నకు చెందిన.

ఎకాంత - విం. వేరుగానున్న; ఒంటరి;

పుం. ఏకాంతము; ఒంటరితనము.

ఎకాई - స్త్రీ. ఒకట్ల స్థానము; ఒకటి; ఇకాई.

ఎకాయక - అవ్యం. అకస్మాత్; తటాలున;

అకస్మాత్తుగా.

ఎకాకార - విం. సమానమైన; ఒకే ఆకారము గల.

ఎకాకి - విం. అకేలా; ఒంటరి; తోడులేని.

ఎకాగ్ర - విం. అచంచలమైన; ఏకాగ్రముగా.

ఎకాగ్రతా - పుం. ఏకాగ్రత, స్థిరత; అచంచలత.

ఎకాధికార - పుం. ఏకాధిపత్యము.

ఎకీకరణ - పుం. ఏకీకరణము; ఒకటిగా

చేయుట.

ఎకీభావ - పుం. ఐక్యము; ఏకీభావము.

ఎకా - విం. ఒంటరి పుం. ఆసు; ఒక విధమగు గుఱ్ఱపు బండి; ఇకా.

ఎకా - దుకా - విం. అకేలా - దుకేలా; ఒకరిద్దరు.

ఎకకావాన - పుం. ఇకావాలా; ఇక్కా - యా
ఎకా అనుటగుఱ్ఱపు బండి తోలువాడు.

ఎక్కి - స్త్రీ. ఒంటెద్దు బండి.

ఎడి - స్త్రీ. మడమ.

ఎతకాద - పుం. భరోసా; నమ్మకము.

ఎతదర్థ - అవ్యం. ఇసलिए; కనుక; ఈ
కారణము వలన.

ఎతబార - పుం. విశ్వాస; యకీన; నమ్మకము.

ఎతమాద - పుం. భరోసా; ఎతబార; నమ్మకము.

ఎతరాజ - పుం. ఆపత్తి; అభ్యంతరము;
ఆక్షేపణ.

ఎరండ; రేండ - పుం. అముదపు చెట్టు.

ఎలచీ - పుం. దూత; రాజదూత.

ఎలా - స్త్రీ. ఇలాయచీ; ఏలక్కాయ.

ఎవం - అవ్యం. और; మరియు ऐसा ही;
ఇట్లే

ఎవ - అవ్యం. హీ; భీ; మాత్రమే; కూడ.

ఎవజ - పుం. ప్రత్యామ్నాయ.

ఎవజీ - పుం. ఇంకొక స్థానములో పని చేయు

వాడు; బదులుగా పనిచేయువాడు.

అహతమమ ; అహతిమమ - పుం బందోబస్తు;

పిర్పాటు; నిరీక్షణ.

అహతరమ - పుం ఆదరము; సమానము.

అహతియాత-స్త్రి. సావధానీ; జాగరూకత;

జాగ్రత్త; అనుచిత కార్యములయెడల విముఖత.

అహసాన - పుం కృతజ్ఞత; అనుగ్రహము;

ఉపకారము.

అహసాన ఫరామోశ-విం. పొందిన ఉపకారము

మరిచిన; కృతఘ్నుడైన; కృతఘ్నుడు.

అహసానమంద - పుం కృతజ్ఞుడు.

అహసానమందీ - స్త్రి. కృతజ్ఞుత.

అహసాస - పుం చేతితో ముట్టుట; తెలిసి

కొనుట; అనుభూతి పొందుట.

ఁ

ఁచన - పుం. ఖింఛావ ; బిగువు; లాగుడు.

ఁచనా - సంక్రి. ఖీంఛనా ; లాగుట.

ఁచాతానా - విం. భేగా ; మెల్లకన్నుగల.

ఁచాతానీ - స్త్రి. ఖీంఛాతానీ; తమ తమ

వైపునకు లాగుకొనుట.

ఁఠ - స్త్రి. అకడ; నిక్కు; గర్వము; మెలి;

పొగుడు.

ఁఠన - స్త్రి. మరోడ ; పురి; మెలి.

ఁఠనా - సంక్రి. పేనుట; పురిపెట్టుట;

గుంజుట; బలవంత పెట్టి వసూలు

చేయుట; అంక్రి. మెలిపడుట; మిడిసి

పడుట.

ఁడ - పుం. దేం ఁఠ; విం. నికమ్మా; పనిలేని.

ఁడనా - అంక్రి. మెలిపడుట; నిక్కుట;

నీల్గుట. సంక్రి. పేనుట; పురిపెట్టుట;

ఒడలు విరచుకొనుట.

ఁఞ్చిక - విం. శ్వాము వచ్చినది; వైకల్పిక్కు.

ఁజన - అవ్యం. పైన పేర్కొన్న; డిటో; Ditto.

ఁజాజ - పుం. ఇజ్జత ; మర్యాద; గౌరవము;

ఆదరము.

ఁతిహాసిక - విం. చారిత్రకము; చరిత్రా

తృక్తున చరిత్ర తెలిసినవాడు.

ఁన - విం. ఠీక; సరియగు; తగిన

స్త్రి. ఆంఖ ; కన్ను.

ఁనక - స్త్రి. కళ్ళజోడు.

ఁకన - ఫరోశ - పుం. కళ్ళజోళ్ళు అమ్ము

వాడు.

ఁబ - పుం. దోషము; కళంకము; అవగుణము.

ఁబక - పుం. ప్రియుడు; దూత.

ఁబగో - పుం. పరనింద చేయువాడు.

ఁబగోఁ - స్త్రి. సరనింద.

ఁబీ - విం. అవగుణములుగల.

ఁమాల - పుం. (అమల కా బహుం); కార్య

ములు; పనులు.

ఐయామ - పుం పైరు; పంట; ఋతువు; దినము.

ఐయార - పుం బదమాశ; మోసాడు; ధూర్తుడు;

మేషములు మార్చి మోసగించువాడు.

ఐయారి - స్త్రీ. మోసము; ధూర్తత్వము;

కుటుము.

ఐయాశ - విం. భోగా - విలాసి; భోగవిలా

సుడు; వ్యభిచారి.

ఐయాశీ - స్త్రీ. విషయాసక్తి; వ్యభిచారము.

ఐరా గెరా - స్త్రీ. పరాయివాడు; తెలియని

వాడు; తుచ్చుమగు.

ఐలన - పుం ప్రకటన; దండోరా.

ఐలనియా - విం. స్పష్టముగా ప్రకటింపబడిన;

బహిరంగమైన.

ఐవాన - పుం భవంతి; రాజప్రాసాదము.

ఐశ - పుం భోగవిలాసము; విషయ సుఖము.

ఐసా - విం. ఇటువంటి; ఇట్లు.

ఐసే - అవ్యం. ఈ విధముగా; ఈ ప్రకారముగా.

ఐహిక - విం. ఇహలోక సంబంధమైన.

అం

అండ్రినా - సంక్రి. నిత్యావర కరనా ;

అర్పించుట; దిగతుడుపు తీయుట.

అంకనా - అంక్రి. విరక్తచెందుట; విసుగు

జెందుట; మమనము చేయుట.

అంథ - పుం పెదవి.

అంక - పుం ఇల్లు.

అంకనా - అంక్రి. మమనము చేయుట;

వాంతి అగుట; గేదెవలె అరచుట.

అంకాడ - స్త్రీ. వాంతి; కక్కు.

అంఖల - పుం ; అంఖలి - స్త్రీ. రోలు.

అంఠా - విం. నీచమైన; రోతులేని; గంభీ

రముకాని.

అంఠాపన - పుం నీచత్వము; తుచ్చుత.

అంజ - పుం తేజస్సు; ప్రతాపము; ప్రకాశము.

అంజస్విता - స్త్రీ. తేజము; ప్రతాపము;

కాంతి.

అంజల - పుం చాటు; అదృశ్యము.

అంజల హంసా - అంక్రి. అదృశ్యమగుట.

అంజా - పుం బ్రాహ్మణులలో ఒక శాఖ;

భూతవైద్యుడు.

అంజాడ - పుం భూతవైద్యము.

అంథ - స్త్రీ. చాటు; మరుగు.

అంథనా - సంక్రి. ప్రత్తిరాట్నమునందుంచి

ప్రత్తిని గింజలను వేరు చేయుట; తన

మాటే మరల మరల చెప్పుచుండుట.

అంథనీ - స్త్రీ. ప్రత్తిరాట్నము.

అంథగనా - అంక్రి. నడుము వాల్చుట;

విశ్రాంతి నొందుట; ఆనుకొని కూర్చుం

డుట.

అంథనా - సంక్రి. అడ్డగించుట; గ్రహించు

టకు చేయి చాచుట.

ఆంధ్రనా - సంక్రిం వస్త్రముతో శరీరమును

క్షుప్తకౌసుట; దుప్పటి.

ఆంధ్రనీ - స్త్రీం ఓణీ.

ఆంధ్రనానా - సంక్రిం ఆంధ్రనానా ; కప్పుట
(వస్త్రముతో).

ఆంధ్ర - పుంపడుగునూలు; పాదుపు; లాభము;
లోటు.

ఆంధ్రప్రొత్ - పుంపడుగుపేక, వింపడుగుపేకల
వలె కలసి ఉన్న.

ఆంధ్ర - పుం చెమ్మ; తడి విం తడిసిన చెమ్మగల.

ఆంధ్రన - పుం భాత ; అన్నము.

ఆంధ్రనా - అంక్రిం చినుగుట; పాడుగుట;
హులుట.

ఆంధ్ర - విం గీలా ; తడిసిన.

ఆంధ్రనానా - సంక్రిం విదీరనా ; చింపుట;
చీల్చుట; విరుచుట.

ఆంధ్రనానా ; ఆంధ్రనానా - పుం ఆంధ్రనానా ; మంచు
కాళ్ళకాటిత్రాడు.

ఆంధ్రనానా - స్త్రీం అక్షరాభ్యాస ప్రారంభము.

ఆంధ్ర - స్త్రీం చమక ; మెరుగు; శోభ, కాంతి.

ఆంధ్రనా - సంక్రిం చమకానా ; మెరుగు
పెట్టుట.

ఆంధ్రనీ - విం చమకీలా ; మెరయుచున్న;
కాంతిపంతమైన.

ఆంధ్ర - అవ్యం ఆంధ్ర ; అయ్యో బాధతో

కూడిన మూలగు; అరుపు.

ఆంధ్ర - స్త్రీం వైపు; దిక్కు.

ఆంధ్ర - ఆంధ్ర - పుం మొదలు; తుది; అంచు.

ఆంధ్రనీ - స్త్రీం ఇంటి చూరు; ఆలనీ.

ఆంధ్రనా - పుం నీళ్ళు తోడుటకు ఉపయోగ
పడు గూడ.

ఆంధ్ర - పుం వడగల్లు; తెరచాటు రూప్యము;
విం వడగల్లువలె చల్లవి.

ఆంధ్ర - పుం హొంత పెదవి.

ఆంధ్ర - స్త్రీం మంచు.

ఆంధ్రనా - స్త్రీం తూర్పాత; తూరుపాట.

ఆంధ్రనానా - సంక్రిం తూర్పాత పట్టుట;
తూరుపాట బట్టుట.

ఆంధ్రనా - పుం కేలావ; వ్యాప్తి; వెడల్పు;
విం వెడల్పుయిన.

ఆంధ్రనా - పుం బరామదా ; వసారా.

ఆంధ్ర - అవ్యం ఆహా; అయ్యో.

ఆంధ్రనా - పుం హోదా; పదవి.

ఆంధ్రనా - పుం హోదాపరుడు; గొప్ప
హోదా గలవాడు.

ఆంధ్రనా - పుం పల్లకి తెరుచు.

ఆంధ్రనా - అవ్యం ఆశ్చర్యార్థకము; భలే!

ఆంధ్ర

ఆంధ్రనా - విం మూక యా గుండా ; మూగ.

ఆంధ్రనా - అంక్రిం బోరగిలపడుట.

ఔధానా - సంక్రిం బోర్లింఁచుట; తలక్రిందు
చేయుట.

औ - अव्यं और ; మరియు.

औकात - पुं (वक्त का बहु०) కాలములు;
సమయములు ; స్వార్థము.

औरंग - पुं సింహాసనము.

और - अव्यं మరియు ; वि० అధికము;
ఇతరమైన; ఇంకను.

औरत - स्त्री० భార్య ; స్త్రీ.

औरस - पुं० వివాహము చేసుకున్న భార్యకు
పుట్టిన కుమారుడు.

औलाद - स्त्री० సంతానము.

औलिया - पुं० సిద్దిపాందిన ముసల్మాను
ఫకీరు.

औवल - वि० अव्वल మొదటి; ప్రథమము;
మొట్టమొదటి.

औसत - पुं० సగటు; మాధ్యమము;
వి० సగటున.

औसतन् - वि० సగటున; నిష్పత్తి ప్రకారము.

औसर - पुं० అవసర ; సదవకాశము.

औसान - पुं० అవसान ; అంతము; తుది.

औसाफ - पुं० (वस्फ का बहु०) గుణములు.

औसेर - स्त्री० కలత; దిగులు; బెంగ.

औहाती - स्त्री० అహివ్రాతీ; సౌభాగ్యవతి
స్త్రీ; ముత్తయిదువ.

క

कंक - पुं० క్షత్రియుడు; తెల్లగద్ద లేక డేగ;
యముడు; అజ్ఞాత వాస

సమయమున ధర్మరాజు పేరు.

कंकड - पुं० కంకర.

कंकडीला - वि० కంకర కలసి ఉన్న.

कंकण - पुं० కంకణము ; మురుగు ; కంగన.

कंकाल - पुं० ఠెఠి; అస్థిపంజరము.

कंगनी - स्त्री० చిన్న కంకణము లేక
మురుగు.

कंगारु - पुं० కంగారు జంతువు.

कंगाल - वि० గరిబ ; బీద ; పేద.

कंगाली - स्त्री० బీదతనము.

कंगूरा - पुं० గుబద ; శిఖరము; బురుజు.

कंधा - पुं० పెద్ద దువ్వెన.

कंधी - पुं० చిన్న దువ్వెన; దువ్వెన.

कंधी करना - पुं० దువ్వెనకొనుట.

कंधेरा - पुं० దువ్వెనలు తయారు చేయు
వాడు.

कंचन - पुं० సోనా ; బంగారము.

कंचनी - स्त्री० వేశ్య.

कंचुक - पुं० రవిక; కుబుసము; కవచము.

कंचुकी - स्त्री० చోలీ; రవిక; అంతఃపుర

కావలివాడు; సర్పము; లంపటుడు.

कंज - पुं० కమలము; బ్రహ్మ; కేశము.

కంజర్ - విం ధూమ్రవర్ణముగల.

కంజా - పుం గచ్చ చెట్టు; విం ధూమ్రవర్ణముగల;
నల్లని కళ్ళు గల.

కంజూస - విం లోభి; పిసిని గొట్టు; హీనా.

కంజూసీ - స్త్రీం లోభత్వము; హీనాసితము.

కంఠక - పుం ముల్లు; సూది మొన; విఘ్నము;
శత్రువు.

కంఠియా - స్త్రీం గాలము; చిన్న సీల.

కంఠీలా - విం ముళ్ళుగల; ముళ్ళుతో
నిండిన.

కంఠోప - పుం చెవులను కూడ కప్పు టోపి.

కంఠమాలా - స్త్రీం ఒకవిధముగు కంఠరంగము.

కంఠా - పుం కంఠమునకు ధరించు ఒక నగ.

కంఠార్గ - విం జబానీ ; కంఠస్థమైన.

కంఠీ - స్త్రీం చిన్న పూసలదండ; రుద్రాక్ష
మాల; చిలకమెడమట్టు ఉండు ఎర్రని
రేఖ.

కంఠీరవ - పుం సింహము; శార్దూలము;
మధుర వేమగు.

కంఠా - పుం ఉపలా ; పిడక.

కంఠా హోనా - పుం చిక్కిపోవుట; చనిపోవుట.

కంఠీల - పుం కాగితముతో చేసిన లాంతరు.

కంఠు - స్త్రీం గజ్జి; దురద; క్షుజలీ.

కంఠరా - పుం దూదేకు జాతి.

కంఠరా ; కంఠీరా - పుం పిడకలు చేయు

చోటు; పిడకలు ఉంచుచోటు.

కంత - పుం కాంతుడు; భర్త; ప్రియుడు.

కంఠా - స్త్రీం బొంత; గంత.

కంద - పుం సూన ; కంద; పటికబెల్లము.

కందరా - స్త్రీం గుఫా ; గుహ.

కందర్ప - పుం మన్మథుడు.

కందీల - పుం దేం కందీల.

కందుక - పుం బంది; గుండ్రని దిండు;
పోకమ్మ.

కందూరి - స్త్రీం దొండతీగ.

కందర - పుం మెడ; కంఠము.

కంఠా - పుం భుజము.

కంఠా దేనా - పుం సహారా దేనా; సహాయపడుట.

కంప - పుం కంప కంపి - స్త్రీం వణుకు.

కంపా - పుం పిట్టలు పట్టుకొనుట జరిగు రాసి
తయారుచేసిన బద్దలు.

కంపానా - సంక్రిం వణకించుట; భయ
పెట్టుట.

కంపాయమాన ; కంపిత - విం వణకుచున్న;
భయపడు చున్న.

కంపూ - పుం సేనాశిబిరము; సేనా సమూహము.

కంపబఖత - విం దేం కంపబఖత.

కంబల - పుం కంబళి.

కంబు - పుం శంఖము; ఏనుగు; కంఠము.

కంబలగడ - పుం దేం కంబలగడ.

కई - విం పెక్కు; ఎన్నో; అనేకముగు.

కకడీ - స్త్రీం దోసకాయ.

కకహరా - పుం 'క' కారమునుండి 'హ'

కారము వరకు గల అక్షరములు.

కకుద-పుం రాజచిహ్నము; ఎద్దు మూపురము.

కకుభ - పుం దిక్కు - దిశ.

కకెడా ; కకోడా - పుం పొట్లపాదు;

పొట్లకాయ.

కకోడనా-సంక్రిం త్రవ్వుట; పెకలించుట.

కకా - పుం కాకా ; పింతండ్రి.

కక్ష - పుం చంక; గడప; గది.

కక్షా - స్త్రీం తరగతి; వర్గము.

కగార; కగార - పుం ఎత్తయిన ఒడ్డు; ఎత్తయిన దరి.

కచ - పుం కేశసమూహము.

కచక - స్త్రీం త్రొక్కుడు నలన కలుగు దెబ్బ.

కచకచ - స్త్రీం కేశకర్షణ; నాగుర్వము; ఇకఇక.

కచనార - పుం కోవిదారవృక్షము.

కచరకూట - పుం ఎక్కువగా తన్నుట లేక కొట్టుట.

కచరనా - సంక్రిం కాలితో నలిపివేయుట; బాగా తినుట.

కచరా - పుం సచ్చిపుచ్చకాయ; దోసకాయ;

చెత్త - చెదారము.

కచహరీ - స్త్రీం కచ్చేరి; కార్యాలయము; న్యాయస్థానము.

కచాई - స్త్రీం అపరిపక్వత, అనుభవహీనత.

కచారనా - సంక్రిం బట్ట ఉటుకుట.

కచియానా - సంక్రిం జంకుట.

కచూర - పుం దంచిన వస్తువు; త్రొక్కిచేసిన ఊరూయ.

కచూర నికాలనా - మం చావమోదుట; చిత్కొట్టుట.

కచూర - పుం కచ్చారము; కర్పూరము.

కచౌడీ - స్త్రీం ఒక రకమైన పూరి; మినుప; పెసరమొ. రుబ్బు సిండితో తయారైన తిను సదాగము.

కచౌరీ - స్త్రీం దేం కచౌడీ.

కచ్చా - విం సండని; సక్తమునకు రాని; సచ్చి, అనుభవము లేని.

కచ్చా చిడా-పుం అసలు సంగతులు; యాన్యములు; సిసలు చేయబడని తల్కలు.

కచ్చా చిడా ఖొలనా - మం ఉన్నది ఉన్నట్లుగా చెప్పుట.

కచ్చా మాల - పుం ముడిసరుకు.

కచ్చీ రసోई - స్త్రీం సాధారణమైన వంట సదాగములు; అన్నము; కూరలు మొ.

కచ్చీ సడక - స్త్రీం మట్టిరోడ్డు.

కచ్చి బహి - ల్లి. రోజువారి ఛిరా పుస్తము.

కచ్చ - ల్లి. ఘడ్డయీ ; చేమదుంప.

కచ్చె బచ్చె - పుం. చాల చిన్న పిల్లలు;
పిల్లాజెల్ల.

కచ్చ - పుం. నీటిమయమైన భూమి; నదీ
తీరభూమి; కాసె; గోచి.

కచ్చప - పుం. తాబేలు.

కఱార - పుం. సముద్రము లేక నదియొడ్డున
నుండు నెమ్ముగల పల్లపు ప్రదేశము.

కఱారనా - సంక్రిం. శుభ్రపరచుట.

కఱు - విం. కుత ; కొద్ది ; కొంత ; కొన్ని.

కఱుఆ - పుం. తాబేలు.

కఱోటి - ల్లి. గోచి.

కజ - పుం. వక్రతా ; వంకర; దోషము.

కజ-ఆదాఁ - ల్లి. కుటీల స్వభావము.

కజక - పుం. అంకుశము.

కజకోర ; కజకోల - పుం. ఫకిరుల
భిక్షావ్రత.

కజదుమ - పుం. బిచ్చు ; తేలు.

కజఫహమ - విం. ప్రతిమాటకు వ్యతిరేక
అర్థము తీయువాడు.

కజ-బహస - విం. కఠిన్జాతీ; వితండ
వాది; ల్లి. వితండవాదము; వంకర
వాదము; పుష్కమైన చర్చ.

కజబీ - విం. ప్రతిమాటను వక్రబుద్ధితో

చూచువాడు; ప్రతి విషయమును చెడు
దృష్టితో చూచువాడు.

కజరీ ; కజలీ - ల్లి. కాటుక; కాటుక
కళ్ళుగల ఆవు; శ్రావణమాసములో ముప్ప
ఒకపండుగ.

కజలౌటా - పుం; కజలౌటీ - ల్లి. కాటుక
భరణి.

కజా - ల్లి. మౌత ; మృత్యువు ; చావు;
అదృష్టము.

కజాక - పుం. లుటెరా ; దోసిడిదారుడు;
బందిపోటు దొంగ.

కజాకీ-ల్లి. లూట్ ; దోసిడి; బందిపోటు
దొంగతనము.

కజారా - క్రిం. విం. సహసా ; హతాత్మకా;
అకాత్మకా.

కజీ - ల్లి. దోషము; వంకర.

కజల - పుం. కాజల; కాటుక; మస.

కజాక - పుం. దే. కజాక.

కటక - పుం. సైన్యము; కంకణము.

కటకటానా - అం. క్రిం. సళ్ళు సట సట
కొరుకుట.

కటఖనా - విం. కరచునట్టి; కొరుకునట్టి;
పుం. యుక్తి.

కటధరా - పుం. బోను; పెద్ద బోను.

కటజీరా - పుం. నల్లజీలకర్ర.

కटना - అంకిం తెగుట; గడచుట;
క్షీణించుట; ముగించుట.

కఠనీ - స్త్రీం కోయు పనిముట్టు; పంట
కోత; పంట (పైరు) కోతకాలము.

కఠరా - పుం. చతుర్ముఖముగల చిన్న వీధి;
దున్నపోతు (దూడ)

కఠహల - పుం. మనన చెట్టు లేక కాయ.

కఠహ - విం. కోయువాడు; ప్రేతకర్మములు
చేయించువాడు; కొరికి తినువాడు.

కఠాఙ్ - స్త్రీం కత్తిరింపు; కోత; కోతకూలి.

కఠాకఠీ - స్త్రీం మారకాఠ; దెబ్బలాట.

కఠాక్ష - పుం. క్రీగంటిచూపు; దెప్పిపొడుపు.

కఠానా - సంక్రిం. కోయించుట.

కఠార - పుం. ఇరువైపులపదునుండు ఒక
విధమైన కత్తి.

కఠారీ - స్త్రీం. దే. కఠార.

కఠావ - పుం. కోత; కత్తిరింపు.

కఠాస - పుం. ఒక విధముగ అడవి పిల్లి; కత్తి.

కఠాహ - పుం. గుండిగ; వంటగుండిగ.

కఠి - స్త్రీం. కమర; నడుము.

కఠి-బంద - పుం. వడ్డెణము; బెల్లు;
మొలత్రాడు.

కఠీలా - విం. ముళ్ళగల; పదునైన;
మొనగల.

కఠు - విం. కటువైన; ఇంపుకాని.

కఠుతా - స్త్రీం. పరుషత్వము; ఇంపుకాని
తనము; కటుత.

కఠ్ఠక్తి - స్త్రీం. అప్రియమైన మాట;
కూర్కాక్తి

కఠరా - పుం. ; కఠరీ - స్త్రీం. చిన్న గిన్నె;
కప్పు.

కఠరీ - స్త్రీం. కోత; తగ్గింపు.

కఠర - విం. అంధ విశ్వాసముగల; మూర్ఖు
డైన; మొండిపట్టుదలగల.

కఠా - విం. హఠా - కఠా ; బలవంతుడైన;
ధైర్యముగల.

కఠ - పుం.దే. కాఠ.

కఠఘరా - పుం. కొయ్యబోను.

కఠపుతలీ - స్త్రీం. కొయ్యబొమ్మ; నృబుద్ధి
లేశీఇతరులు చెప్పినట్లు నడుచువాడు.

కఠఫొడా ; కఠకోడవా - పుం. వడంగి
పిట్ట; చెట్టుగొట్టుపిట్ట.

కఠబంధన - పుం. ఏనుగు కాలికివేయు కొయ్య
బేడి.

కఠబాప - పుం. సవతి తండ్రీ.

కఠమలియా - పుం. కుట సన్యాసి.

కఠమరత - విం. చీకుచింత లేని; వ్యభిచారి.

కఠహ్సీ - స్త్రీం. విషపు నప్పు.

కఠిన - విం. కఠినమైన.

కఠినాఙ్ - స్త్రీం. కఠినము; కఠోరత.

కథులా - పుం కంఠహారము.

కథువానా - అంక్రిం ఎండికొయ్యవలె
బిగుసుకొని పోవుట.

కఠౌతా-పుం కఠౌతీ-స్త్రీం కొయ్యపాత్ర.

కడక - అంక్రిం కోరమైనధ్వని; ఉరుము.

కడకనా - అంక్రిం గర్జించుట.

కడకకడాహట్ - స్త్రీం గర్జన; గర్జింపు; కడకడా
మను భీకరధ్వని.

కడకకర బొలనా - అంక్రిం గర్జించి
మాట్లాడుట.

కడఖేత - పుం యుద్ధకాలపు పాట; సైనికు
లను ఉత్సాహపరచుపాట; కడఖా.

కడవా - విం దేం కడువా.

కడవీ - స్త్రీం జొన్న చొప్పు.

కడా - పుం కడియము; ఒక విధమగు
పాపురము; విం గట్టిపడిన; కఠినమైన;
మొరలు; ఉగ్రమైన.

కడాई - స్త్రీం గట్టిదనము; కఠినము;
బిగువు.

కడాకా - పుం ఏదైనా పెద్ద వస్తువు విరిగిన
ధ్వని; ఉపవాసము; లంఘనము.

కడెకె కా - మం బహుత జోరదార ; తీవ్ర
మైన; ప్రబలమైన.

కడాహ ; కడాహా - పుం పెద్దబూరెల
మూకుడు; బాణలి.

కడాహీ - స్త్రీం చిన్న బాణలి.

కడీ - స్త్రీం గొల్చుము; కొత్తము; గొలుసు
నందలి ఒక ఉంగరము ; విం కోరమైన.

కడుఆ - విం చేదైన; కోపిష్టి; ఘాటైన.

కడుఆ తేల - పుం ఆవనూనె.

కడుఆనా - అంక్రిం చేదగుట; చిలుము
పట్టుట; కోపపడుట.

కఢనా - అంక్రిం నికలనా; బయలు
దేరుట; ఉదయించుట.

కఢావ - పుం అల్లిక; అద్దకపు పని.

కఢీ - స్త్రీం ఒక విధమగు మజ్జిగ పులుసు.

కణ - పుం కణము; రవ.

కణికా - స్త్రీం చిన్నకణము; మెళుకు.

కత - పుం కలము; పాళి.

కతई - అవ్యం బిలకుల ; బొత్తిగా;
పూర్తిగా; ఏమాత్రము.

కతనీ - స్త్రీం రాల్చుపు కదురు.

కతరన - స్త్రీం కత్తిరించిన మిగులు పీలికలు.

కతరనా - సంక్రిం కత్తిరించుట; పుం పెద్ద
కత్తిర.

కతరనీ - స్త్రీం కత్తిర.

కతర-బ్యోత-స్త్రీం కాట - తొడ కత్తిరింపు;
తారుమారు; యుక్తి; ఆలోచన.

కతరా - పుం బుద్ధ ; బిందువు; ముక్క.

కతరానా - అంక్రిం తప్పించుకు తిరుగుట;

సంక్రిం కత్తిరింపజేయుట.

కతల - పుం హత్య; వధ.

కతలా - పుం ఫాక; తాన; ముక్క.

కతవార - పుం కూడా-కరకట; చెత్తచెద
రము; పనికిరాని; గడ్డిగాదము.

కతాई - స్త్రీ వడకుట (నూలు); వడుకు
కూలి.

కతా-కలाम - పుం అడ్డు ప్రసంగము.

కతార - స్త్రీ పంక్తి; శ్రేణి; నరున.

కతిపమ - విం కొంతమంది; కొన్ని; ఎన్నో
కొన్ని.

కతారా - విం లావుసాటి నిట్టని చెలుకు.

కత్తి - స్త్రీ బాకు; చిన్న కత్తి లేక బాకు.

కత్తిई - విం కామ రంగుగల.

కత్తా - పుం కామ.

కత్త - పుం హత్య.

కత్తె - ఆమ - పుం బాహులమైన హత్య
కాండ.

కత్తక; కత్తకడ - పుం కథలు చెప్పునాడు;
పురాణము లేక సారికథ చెప్పునాడు.

కత్తన - పుం కథనము; చెప్పునూట.

కత్తనీ - స్త్రీ నూట; కథనము; నాగుడు.

కత్తనీయ - విం చెప్పదగిన.

కత్తరీ - స్త్రీ గుదడి; బొంత.

కత్తిత - విం చెప్పబడిన.

కత్తీర - పుం తగరము.

కత్తానక - పుం కథ; కథావస్తువు; చిన్న కథ.

కత్తొపకత్తన - పుం నార్తాలాపము.

కదంబ - పుం కదంబ వృక్షము; కడిమిచెట్టు;
సమూహము; గుంపు.

కద - పుం కుంచాई; ఎత్తు.

కదన - పుం యుద్ధము; వధ.

కదమ - పుం దేం కదంబ.

కదమ - పుం కాలు; అడుగు; అంగ; గుట్టపు
నడక.

కదమచా - పుం మరుగు చొడ్డిలో కాళ్ళు
పెట్టుటకు ఉపయోగించుచోటు.

కదమ-బొస - విం సాద ప్రణామము చేయు
నాడు; సాదములను ముద్దిడునాడు.

కదమ బొసీ - స్త్రీ సాద ప్రణామము; సాద
మంబనము; సాదనన.

కదర - స్త్రీ ఇజ్జత; అదరము; గౌరవము;
అదరణ.

కదరదాన-పుం గుణగ్రాహి; అదరించునాడు.

కదరదాని - స్త్రీ గుణ గ్రహణశక్తి; అదరణ.

కదర శనాస - విం కదరదాన; గుణగ్రాహి.

కదరాई - స్త్రీ కాయరతా; సరికితనము.

కదరానా - అంక్రిం భీతినందుట; భయ
పడుట.

కదర్థ - విం పనికిరాని; నికృష్టమైన.

కదర్థ - విం. కంజూస ; రోభి; పిసిగ్గాట్టు.

కదలీ - ల్లీ. కెలా ; అరటి.

కదా - అవ్యం. కభీ ; ఎప్పుడైనా.

కదాచిత - అవ్యం. శాయద ; బహుశా;
ఒకవేళ, ఎప్పుడైనా.

కదాపి-అవ్యం. కభీ; ఎంతమాత్రమును;
ఎప్పుడూ కూడ.

కదీ - విం. హఠీ ; హఠము చేయువాడు.

కదీమ ; కదీమీ - విం. పురానా; ప్రాచీనమైన;
పాతకాలపు.

కదే ఆదమ - విం. మనిషితో సమానముగు
పాడుగుగల.

కదావర - విం. దీర్ఘకాయుడగు; ఆజాను
బాహువు.

కడ్డ - పుం. ఆనవకాయ; సారకాయ; బూడిద
గుమ్మడి.

కడ్డ కశ - పుం. సారకాయ మొదలగు వాని
తురుము ఇనుప లేక ఇత్తడి కోరం.

కన - పుం. దేం. కణ.

కనక - పుం. బంగారము; ఉమ్మెత్త.

కనకటా - విం. చెవులు తెగినవాడు.

కనక ఫల - పుం. ఉమ్మెత్తకాయ.

కనకీ - ల్లీ. బియ్యపు నూక.

కనకౌఱా - పుం. గాలిపటము.

కనకజూరా - పుం. కాళ్ళ జెఱి.

కనఖియానా - సం.క్రిం. క్రిగంటి చూపుతో
నైచేయుట.

కనలీ - ల్లీ. క్రిగ్గు; క్రిగంటి చూపు.

కనగూరియా - ల్లీ. చిటికెనవ్వులు.

కనతెదన - పుం. చెవులు కుట్టుట.

కనటోప - పుం. చెవులనుకూడ కప్పుటోసి.

కనపటి - ల్లీ. కణిత.

కనఫుసకీ - ల్లీ. దేం. కనాఫ్సీ.

కనసార - పుం. తరెరా ; కంవరి.

కనసుర్ - ల్లీ. అమాకి; ధ్వని.

కనస్తర - పుం. డబ్బా.

కనహ - పుం. పంట అంచా వేయు అధికారి.

కనాత - ల్లీ. ముతక సరదా.

కనియానా - అం.క్రిం. కంటబడకుండ
తప్పించుకు తిరుగుట.

కనిహ - విం. ద్వేషముగల; సగబట్టిన.

కనిహార - పుం. మల్లాహ ; నడవ నడుపువాడు.

కనీ - ల్లీ. నీటిబిందువు; చిన్న ముక్క;
వజ్రపు రవ.

కనీ ఖానా యా ఛాటనా - మం. వజ్రపు రవ
మింగి చనిపోవుట.

కనీజ - ల్లీ. లౌడీ ; దాసి.

కనీనికా - ల్లీ. కంటిపాప; కన్య.

కనెఱి - ల్లీ. చెవిమెలి పెట్టుట.

కనెర - పుం. గన్నేరు.

కనోई - स्त्री. खूंट - గుబిలి (చెవి) కాన
की मैल.

कनौडा - वि०. వికలాంగుడు; అపకీర్తిగల;
ఒకే ఒక కష్టముగల స్త్రీ నీచుడు; డబ్బిచ్చి కొన్న
బానిస.

कन्ना - पुं०. బియ్యపు నూక; తవుడు; గాలి
పటపు మధ్యనున్న దారము.

कन्नासी - स्त्री०. ఆకురాయి.

कन्नी - स्त्री०. గాలిపటపు అంచులు; అంచు;
తాపీ.

कन्नी काटना ; कन्नी काट जाना - मु०
బచకర నికల జానా ; తప్పించుకు
వెళ్ళుట.

कन्हावर - पुं०. ఎడ్డుమెడపై నుండు కాడి;
ఉత్తరీయము.

कन्हाई ; कन्हैया - पुं०. కృష్ణుడు.

कपट - पुं०. కపటము.

कपडछन; कपडछान - पुं०. వస్త్రకాయము;
వస్త్రకాయము పట్టుట.

कपड-मिट्टी - स्त्री०. డొప్పడ పుటమునకు
ఉపకరించు గుడ్డపై పులుము మట్టి.

कपडा - पुं०. బట్ట; వస్త్రము.

कपर्द - पुं०. శివుని జటాజూటము. కౌడీ;
గడ్డ.

कपदीनी - स्त्री०. పార్వతి; దుర్గ.

कपदी - पुं०. శివుడు.

कपार - पुं०. కివాడ ; తలుపు; కవాటము.

कपार ; कपाल - पुं०. తలపుర్రె; బిజ్జాపాత్ర.

कपाली - पुं०. శివుడు.

कपास - पुं०. పత్తి లేక పత్తి చెట్టు.

कपिंजल - पुं०. ఒక విధమగు పక్షి (చాతక
పక్షి) విం లేత పసుపు పచ్చరంగు గల.

कपि - पुं०. మర్కటము; సూర్యుడు.

कपित्थ - पुं०. వెలగచెట్టు లేక వెలగపండు -
కాయ.

कपिल - वि०. బూడిదరంగు గల స్త్రీ కుక్క;
ఒక ఋషి.

कपिला - वि०. బూడిదరంగు గల; కపిల
వర్ణముగల; స్త్రీ. కపిల వర్ణముగల ఆవు.

कपूत - पुं०. కుపుత్రుడు; చెడుపుత్రుడు.

कपूर - पुं०. కర్పూరము.

कपोत - पुं०. పావురము; గువ్వ.

कपोतव्रत - पुं०. నోరు మెదుకుండా మౌనము
మోచి అత్యాచారము సహించుట.

कपोल - पुं०. గాల ; కపోలము; చెక్కిలి.

कपोल-कल्पना - मु०. ఊహాగానము;
కోల కల్పన; పుకారు.

कफ - पुं०. క్షుము; చొక్కాముంజీయి క్షుము.

कफन - पुं०. శవముపై కప్పు వస్త్రము.

कफन-खसोट - पुं०. కంజూస ; తోబి, పిసిని

గొట్టు.

కఫస - పుం. పింజడా పంజరము ; కాదా
గారము; శరీరము.

కఫాలత - స్త్రీ. జమానత ; జామీను.

కఫీల - పుం. జామిన ; పూచీదారుడు;
జామీను ఇచ్చువాడు.

కబంధ - పుం. తలలేని మొండెము; మేఘము;
నీరు.

కబ - క్రి.విం. ఎప్పుడు.

కబడ్డీ - స్త్రీ. చెడుగుడు ఆట.

కబర - స్త్రీ. దే. కబ్ర.

కబరా - విం. రంగబిరంగ ; పలురంగులుగల.

కబరీ - స్త్రీ. స్త్రీల కొప్పు; కేశపాశము.

కబాడ - పుం. చెత్తాచెదారము; పనికిమాలిన
వస్తువులు.

కబాడా - పుం. బఖేడా ; జంజాటము.

కబాడియా ; కబాడీ - పుం. పాతవస్తువులు;
పనికిమాలిన వస్తువులు అమ్మువాడు ;
కలహ ప్రయుడు.

కబాబ - పుం. ఒక విధమగు మాంసపు
ఆహారము.

కబాబీ - విం. కబాబు (కబాబ) ; అమ్ము
వాడు.

కబాయల - పుం. (కబీలా కా బహుం)
కుటుంబ సభ్యులు; జ్ఞాతులు.

కబార - పుం. రోజగార ; వృత్తి.

కబారనా-సంక్రిం.కఖాడనా; పెల్లగించుట.

కబాలా - పుం. దస్తావేజు.

కబాలానవీస - విం. దస్తావేజులు వ్రాయు
వాడు.

కబీర - విం. శ్రేష్ఠమైన; పుం. కబీరుదాసు.

కబీరా - పుం. మహాపాపము.

కబీల-పుం. జాతి; వర్గము; సముదాయము.

కబీలా - స్త్రీ. భార్య; పుం. వంశీయుల -
జ్ఞాతుల వర్గము.

కబూతర - పుం. కపోత ; పాపురము ; గువ్వ.

కబూల-పుం.మంజూ ; అంగీకారము; మంజూరు.

కబూలనా - సంక్రిం. అంగీకరించుట; స్వీక
రించుట.

కబూల - సూత - విం. ఖబుసూత ; అందమైన;
సుందరమైన.

కబూలియత - స్త్రీ. అంగీకారము; అంగీకార
పత్రము.

కబూలీ - స్త్రీ. శనగ పప్పు;

కబ్జ - పుం. మలబద్ధకము; పిడికీలి; అధి
కారము; వశము.

కబ్జా - పుం. భూత ; పిడి; అధికారము;
వశము; పిడికీలి.

కబ్జియత - స్త్రీ. మలబద్ధకము.

కబ్ర - స్త్రీ. గోరి; సమాధి.

కనోడ - స్త్రీ. ఖూట - గుబిలి (చెవి) కాన
కీ మేల.

కనౌడా - విం. వికలాంగుడు; అపకీర్తిగల;
ఒకే ఒక కష్టముల పుం నీచుడు; డబ్బిచ్చి కొన్న
బానిస.

కనా - పుం. బియ్యపు నూక; తవుడు; గాలి
పటపు మధ్యనున్న దారము.

కనాసీ - స్త్రీ. ఆకురాయి.

కనీ - స్త్రీ. గాలిపటపు అంచులు; అంచు;
తాపీ.

కనీ కాటనా ; కనీ కాట జానా - మం.
బచకర నీకల జానా ; తప్పించుకు
వెళ్ళుట.

కనావర - పుం. ఎద్దుమెడపై నుండు కాడి;
ఉత్తరీయము.

కనాడీ ; కనాఘా - పుం. కృష్ణుడు.

కపట - పుం. కపటము.

కపడతన; కపడతన - పుం. వస్త్రకాయము;
వస్త్రకాయము పట్టుట.

కపడ-మిట్టి - స్త్రీ. ఔషధ పుటమునకు
ఉపకరించు గుడ్డపై పులుము మట్టి.

కపడా - పుం. బట్ట; వస్త్రము.

కపర్ద - పుం. శివుని జటాజూటము. కౌడీ;
గవ్వ.

కపర్దీని - స్త్రీ. పార్వతి; దుర్గ.

కపర్దీ - పుం. శివుడు.

కపార - పుం. కివాడ; తలుపు; కపటము.

కపార; కపాల - పుం. తలపుర్ర; బిజాపత్ర.

కపాలీ - పుం. శివుడు.

కపాస - పుం. పత్తి లేక పత్తి చెట్టు.

కపింజల - పుం. ఒక విధముగ పక్షి (చాతక
పక్షి) విం. లేత పసుపు పచ్చరంగుగల.

కపి - పుం. మర్కటము; సూర్యుడు.

కపిత్య - పుం. వెలగచెట్టు లేక వెలగపండు -
కాయ.

కపిల - విం. బూడిదరంగుగల పుం. కుక్క;
ఒక ఋషి.

కపిలా - విం. బూడిదరంగుగల; కపిల
వర్ణముగల; స్త్రీ. కపిల వర్ణముగల ఆవు.

కపూత - పుం. కుపుత్రుడు; చెడుపుత్రుడు.

కపూ - పుం. కర్పూరము.

కపోత - పుం. పావురము; గువ్వ.

కపోతవ్రత - పుం. నోరు మెడకుండా మౌనము
మోచి అత్యాచారము సహించుట.

కపాల - పుం. గాల; కపాలము; చెక్కిలి.

కపాల-కల్పనా - మం. ఊహానము;
కోల కల్పన; పుకారు.

కఫ - పుం. క్షుము; చొక్కాముంజీయ క్షుము.

కఫన - పుం. శవముపై కప్పు వస్త్రము.

కఫన-ఖసోట - పుం. కంజూస; తోబి, పిసిని

గొట్టు.

కఫస - పుం పింజడా పంజరము ; కారా
గారము; శరీరము.

కఫాలత - స్త్రీ. జమానత ; జామీను.

కఫీల - పుం జామిన ; పూచీదారుడు;
జామీను ఇచ్చువాడు.

కబంధ - పుం తలలేని మొండెము; మేఘము;
నీరు.

కబ - క్రింవిం ఎప్పుడు.

కబడీ - స్త్రీ. చెడుగుడు ఆట.

కబర - స్త్రీ. దే. కబ్ర.

కబరా - విం. రంగబిరంగ ; పలురంగులు గల.

కబరీ - స్త్రీ. స్త్రీల కొప్పు; కేశపాశము.

కబాడ - పుం చెత్తచెదారము; పనికిమాలిన
వస్తువులు.

కబాడా - పుం. బఖేడా ; జంజాటము.

కబాడియా ; కబాడీ - పుం పాతవస్తువులు;
పనికిమాలిన వస్తువులు అమ్మువాడు ;

కలహ ప్రయుడు.

కబాబ - పుం ఒక విధమగు మాంసపు
ఆహారము.

కబాబీ - విం. కబాబు (కబాబ) ; అమ్ము
వాడు.

కబాయల - పుం. (కబీలా కా బహుం)
కుటుంబ సభ్యులు; జ్ఞాతులు.

కబార - పుం. రోజగార ; వృత్తి.

కబారనా-సంక్రిం. అఖాదనా; పెల్లగించుట.

కబాలా - పుం. దస్తావేజు.

కబాలానవీస - విం. దస్తావేజులు వ్రాయు
వాడు.

కబీర - విం. శ్రేష్ఠమైన; పుం. కబీరుదాసు.

కబీరా - పుం. మహాపాపము.

కబీల - పుం. జాతి; వర్గము; సముదాయము.

కబీలా - స్త్రీ. భార్య; పుం. వంశీయుల -
జ్ఞాతుల వర్గము.

కబూతర - పుం. కపోత ; పావురము ; గువ్వ.

కబూల - పుం. మంజూర ; అంగీకారము; మంజూరు.

కబూలనా - సంక్రిం. అంగీకరించుట; స్వీక
రించుట.

కబూల - సూర - విం. ఖబ్ సూర ; అందమైన;
సుందరమైన.

కబూలియత - స్త్రీ. అంగీకారము; అంగీకార
పత్రము.

కబూలీ - స్త్రీ. శనగ పప్పు;

కబ్జ - పుం. మలబద్ధకము; పిడికిలి; అధి
కారము; వశము.

కబ్జా - పుం. భూత ; పిడి; అధికారము;
వశము; పిడికిలి.

కబ్జియత - స్త్రీ. మలబద్ధకము.

కబ్ర - స్త్రీ. గోరి; సమాధి.

కబ్రిస్తాన - పుం కబ్రగాహ - స్త్రీం గోరీల
దొడ్డి శ్మశానాటిక.

కబ్రీ - అవ్యం ఎప్పుడైనా; అరుదుగా.

కమంగర - పుం ధనస్సులు తయారుచేయు
వాడు; చిత్రకారుడు; అదుపు తప్పిన లోక
విరిగిన ఎముకలను సరిజేయువాడు.

కమండల - పుం సన్యాసుల జలపాత్ర.

కమ - విం కొద్ది; కొంచెము; తక్కువ; చిన్న.

కమచీ - స్త్రీం బెత్తము; ఉడి.

కమఖాబ - పుం అల్లిక అలంకరణగల ఒక
విధమగు పట్టువస్త్రము.

కమ-జాత - విం నీచ; సంకరజాతివాడు.

కమజోర - విం దుర్బలమగు; బలహీనమైన.

కమజోరీ - స్త్రీం బలహీనత.

కమఠ - పుం కఱ్ఱుకా; తాబేలు.

కమఠా - పుం ధనుష; ధనస్సు.

కమతీ - స్త్రీం కమీ; తక్కువ; తరుగు.

కమనసీబ - అభాగా-విం అర్హస్థములేని.

కమనీయ - విం మనోహరమైన; వాంఛించ
దగిన.

కమనైత-పుం తీరదాజ; విలువిద్య నేర్చినవాడు.

కమఫహమ్ - విం అల్పబుద్ధి గల.

కమబఖత - విం కమనసీబ ; భాగ్య
హీనుడు.

కమబఖ్తీ-స్త్రీం భాగ్యహీనత; దౌర్భాగ్యము.

కమయాబ - విం దుర్లభమైన.

కమర - స్త్రీం నడుము.

కమర కసనా - ముం నడుము బిగించుట;
సంసిద్ధమగుట.

కమర టూనా - ముం ఉత్సాహము కోల్పోవుట;
నిరాశనొందుట; నడుము విరుగుట.

కమర తొడనా - ముం నడుము విరగొట్టుట;
నిరాశపరచుట.

కమరబంద - పుం నడుమునకు పెట్టుకొను
పటక.

కమరా - పుం గది.

కమలగాఢా - పుం తామరబీజము.

కమరీ - స్త్రీం కమలీ; చిన్నకంబళి.

కమసత్తన - విం అల్పభాషి.

కమసిన - విం చిన్న వయస్సుగల.

కమసిని - స్త్రీం చిన్న వయస్సు.

కమాई - స్త్రీం సంపాదన; అర్జన.

కమాऊ - విం సంపాదించువాడు; ఆర్జించు
వాడు.

కమాన - స్త్రీం విల్లు; ధనస్సు; ఆజ్ఞ.

కమాల - పుం ప్రావీణ్యము; చమత్కారము;
కుశలత. విం సర్వోత్తముగు.

కమాలియత - స్త్రీం నైపుణ్యము; కుశలత;
పరిపూర్ణత.

కమీ - స్త్రీం తక్కువ; లోటు.

కమీ బెశీ - క్షీం హెచ్చుతగ్గులు.
 కమీజ - క్షీం చొక్కా.
 కమీనా - విం. నీచ ; నీచమైన; తుచ్చమైన.
 కమీనాపన - పుం క్షుద్రత; హేయత.
 కమ్మన - పుం జీరా ; జీలకర్ర.
 కమెరా - పుం కూలిమనిషి.
 కమోరీ - క్షీం చిన్నమట్టి పాత్ర.
 కయాఫా - పుం ఆకృతి.
 కయాఫా శనాస - పుం ఆకారము చూచి
 మనస్సుతోని భావమును గ్రహించువాడు.
 కయाम - పుం. మకామ ; బస; విశ్రాంతి పొందు
 చోటు.
 కయामత - పుం. ప్రళయము; ఉపద్రవము.
 కయాస - పుం. కఠా ; డిఃసా; తలపు.
 కయాసీ - పుం. డిఃసాజనితము; కల్పితము.
 కయూ - విం. దృఢమైన; స్థిరమైన.
 కరంజా - విం. పిల్లికన్నులుగల.
 కర - పుం. చేయు; కిరణము; తొండము; పన్ను.
 కరకట - పుం. కూడా ; చెత్త - చెదారము.
 కరకచ - పుం. సముద్రపు ఉప్పు; తూదా;
 పోట్లాట.
 కరకరాహట - క్షీం. గరగర; నలుసు సడుట
 వలన కంటితో గరగర అనుట.
 కరథా - పుం. మగ్గము.
 కరగ్రహ - పుం. పాణిగ్రహణము; నివాహము.

కరథా ; కరథుల - పుం. దెం. కలధులీ.
 కరజా - పుం. కర్జ యా కర్జా ; అప్పు;
 ఋణము.
 కరణ - పుం. కారణము; సాధనము; మనస్సు;
 వాగేంద్రియము.
 కరణీయ - విం. కర్తవ్యము; చేయదగిన.
 కరతబ - పుం. పురుషార్థము; వీరత్వము;
 చమత్కారము; గారడీ.
 కరతల - పుం. అరచేయి.
 కరతార - పుం. సృష్టికర్త.
 కరతారి - క్షీం. భగవంతుని మాయ ;
 ఛాశ్వరలీల.
 కరతాల - పుం. చప్పట్లు; చప్పట్లు ధ్వని;
 చేతితో మ్రోగించు తాళములు.
 కరతూత - క్షీం. కరనీ ; చెడుపని; హస్త
 లాఘవము; పని ప్రాసాద్యము.
 కరద - విం. కప్పముకట్టువాడు; క్షీం. చిన్నకత్తి;
 బాకు.
 కరథనీ - క్షీం. నడ్డాణము.
 కరనఫూల - పుం. కర్ణఫూల ; కర్ణాభరణము.
 కరనా - సం. క్రిం. చేయుట.
 కరనీ - క్షీం. కరతూత ; పని; తా.పి.
 కరపత్ర - పుం. నోటీసు ; రంపము.
 కరబలా - పుం. ముసల్మానునిరుడు హుస్సేన్
 (అలీపుత్రుడు) దుసుబడిన; పూర్ణబడిన

అరేబియాలోని ఒకచోటు; ముసల్మానులు మహాద్రము పండుగనందర్శముగా వీధులు పాతిపెట్టుచోటు.

కరభ - పుం. గున్నేనుగు ; అరచేతి వెలుపలి భాగము.

కరభ - పుం. ఔదార్యము; దయ; అనుగ్రహము.

కరమకల్లా - పుం. క్యాబేజి ; పాతగోभी.

కరమౌహా - విం. కళంకపూరితుడు.

కరవట - స్త్రీ. ప్రక్క; కరబట బతలనా ; ఒక ప్రక్కనుండి మరియొక ప్రక్కకు ఒత్తిగిలిపడు కొనుట.

కరవత - పుం. ఆరా ; రంపము.

కరవా - పుం. ఒక విధముగ కూజా.

కరబాల - పుం. తలవార ; ఖడ్గము.

కరశమా - పుం. కరామాత ; చమత్కారము; అద్భుతమైన కార్యము ; కళ్ళతోనూ, కుబ్జమలతోనూ సైగచేయుట.

కరష - పుం. ఖిंचావ ; ఆకర్షణ; లాగుడు.

కరషనా - సంక్రిం. లాగుట; ఈడ్చుట.

కరహ - పుం. ఒంటె; మొగ్గ.

కరాకుల - పుం. క్రొంచ పక్షి.

కరాంతి - పుం. రంపమును ఉపయోగించువాడు.

కరానా - సంక్రిం. చేయించుట.

కరాబా - పుం. ఒక విధముగ గాజు సీసా.

కరామత - స్త్రీ. మహాత్మ్యము; గొప్పదనము; చమత్కారము.

కరామాత - స్త్రీ. వింతపనులు; గారడీ.

కరామాతీ - విం. గారడీ మనిషి.

కరార - పుం. స్థిరత; కరారు.

కరారా - పుం. జల ప్రవాహము వలన నది ఒడ్డున ఏర్పడ్డదిబ్బ ; ఎత్తు అయిన నది ఒడ్డు.

కరాల - విం. భయంకరమైన; భీతి గొలుపు ఆకారముగల.

కరాహ - పుం. నొప్పి వలన వచ్చు మూలుగు; బాధాజనితమైన మూలుగు.

కరాహనా - సంక్రిం. బాధతో మూలుగుట.

కరాహియత - స్త్రీ. అరుచి; అప్రసన్నత.

కరాహీ - స్త్రీ. దేం. కడాహీ.

కరిణి - స్త్రీ. ఆడ ఏనుగు.

కరియా - పుం. సరంగు; ఓడ నడుపువాడు విం. నల్లని.

కరిశమా - పుం. దేం. కరశమా.

కరీ - పుం. ఏనుగు; స్త్రీ. ఇంటిక్కుకు వేయు కడ్డీ దూలము.

కరీనా - పుం. పద్ధతి; క్రమము; అంచా.

కరీబ - క్రిం. విం. లగభగ ; షుమారు; యగ్గర.

కరీబన - క్రిం.విం. షుమారుగా.

కరీమ - విం. దయాళుడు.

కరీర ; కరీల - పుం. ఊసర క్షేత్రములో

ఉండు ఆకు అలమలేని కేవలము ముళ్ళు

గల పొద.

కరూఆ - విం. దే. కడుఆ.

కరుआई - స్త్రీ. దే. కుడుఆపన.

కరుబార - పుం. పడవ లేక ఓడ నడుపు

చుక్కాని.

కరేజా - పుం.దే. కలేజా.

కరేజీ - స్త్రీ. పశువులగుండెకాయ.

కరె - విం. కఠోరమైన.

కరెలా - పుం. కాకర.

కరెలీ - స్త్రీ. పాట్టికాకర.

కరేత - పుం. కృష్ణవర్ణము; నల్లత్రామ.

కరేలా - పుం. దే. కరెలా.

కరోడ - పుం. కోటి.

కరోదనా - సం.క్రి. గోకుట; గీరుట.

కరోడపతి - పుం. కోటిశ్వరుడు.

కరౌబా - పుం. వాక్కాయ.

కరౌత - పుం. దే. ఆరా.

కరౌతీ - స్త్రీ. దే. ఆరీ.

కర్క ; కర్కర - పుం. దే. కేకడా.

కర్కర - విం. కఠినముగు; గరుకుగానున్న.

కర్కశ - వీ. ప్రచండముగు; కర్కశముగు;

పుం. కత్తి; చెఱకు.

కర్కశా - స్త్రీ. లడాక్కు యా ఇగడాలూ औरत ;

కలుభాపిణి; తివులమారి (స్త్రీ).

కర్జ ; కర్జా - పుం. అప్పు ; ఋణ.

కర్జదార - విం. ఋణి ; అప్పు తీసుకొను
వాడు.

కర్ణ - పుం. చెవి; కర్ణుడు; పడవ చుక్కాని.

కర్ణధార-పుం. నావికుడు; పడవ నడుపువాడు;

సహాయము చేయువాడు; సంచాలకుడు.

కర్ణఫల - పుం. కర్ణభూషణము ; చెవినగ.

కర్తన - పుం. కత్తిరింపు.

కర్తనీ - స్త్రీ. కత్తిర.

కర్తా - పుం. చేయువాడు; కర్త.

కర్తారీ - పుం. సృష్టికర్త; భగవంతుడు.

కర్దుమ - పుం. కీచడ ; బురద; అడుసు;
పాపము.

కర్పెట - పుం. చిత్తడా ; చింపిరిగుడ్డ.

కర్బర - పుం. బంగారము ; ఉమ్మెత్త

విం. రంగబిరంగా ; రంగు రంగుల.

కర్మకర; కర్మకార - పుం. కమ్మరి; కంసాలి;
సేవకుడు; నౌకరు.

కర్మశీల - విం. పట్టుదలతో పనిచేయు
వాడు.

కర్మఠ - పుం. కర్మకాండ నిర్వహించువాడు;
విం. కర్మనిష్ఠుడు.

కర్మణ్య - వింకర్మనిరతుడు; కార్యకుశలుడైన
ప్రయత్నశీలుడు.

కర్షక - పుంకిसान; రైతు; వ్యవసాయకుడు.

కర్షణ - పుం. ఖిंचావ ; లాగుడు; ఈడ్చుట;
పొలము దున్నుట; సాగుబడి.

కలంగీ - స్త్రీ. దేం కలగి.

కలందర - పుం. ఒకవిధమైన ముసల్మాను ఫకీరు;
ఎలగుబంటి, కోతినీ వీధులలో ఆడించు
వాడు.

కల - విం. అష్టాదశకరమైన; మనోహరమైన;
అందమైన అవ్యంరేపు; నిన్న స్త్రీ. యంత్ర
ము; సుఖము; విశ్రాంతి కల పడనా
మం విశ్రాంతి లభించుట.

కలई - స్త్రీ. తగరము; కళాయి; వెల్ల కలई
ఖులనా - మం. గుట్టురట్టుగుట; నిజము
బయబడుట.

కలకంఠ - పుం. మధురమైన ధ్వని; కోకిల.

కలईగర - విం. కళాయి పెట్టువాడు.

కలईగారి - స్త్రీ. కళాయి పని.

కలంక - పుం. కళంకము; అప్రతిష్ఠ.

కలక - పుం. బేకలీ ; వ్యాకులత; చింత.

కలకల - పుం. జలప్రవాహపు జల జల
ధ్వని; కోలాహలము; జగడము.

కలకాని - స్త్రీ. ఇబ్బంది; వ్యాకులత.

కలగి - స్త్రీ. నిప్పు కోడి ఈక; పక్షుల

శిరస్సు మీద ఉండు ఎర్రటి జాలు.

కలఱా - పుం ; **కలఱి** - స్త్రీ. గరిబ.

కలత్ర - పుం. భార్య; పత్ని.

కలదార - విం. యంత్రముగల; పుం. రూపాయి.

కలధూత - పుం. చాందీ ; వెండి.

కలధూత - పుం. - బంగారము; వెండి.

కలందర - పుం. దేం కలందర.

కలదనా - అం. క్రిం. విలపించుట; వ్యాకుల
పడుట; దుఃఖించుట.

కలఫ - పుం. మాండ్లి ; గంజి.

కలబల - పుం. యుక్తి; ఎత్తుకు పై ఎత్తు;
గందరగోళము.

కలబూత - పుం. ఠాచా; సాచా ; అచ్చుమూస.

కలమ - స్త్రీ. కీలకము; అంటు (చెట్టు)

కలమ-కసాండ్ - పుం. తన వ్రాతద్వారా ఇతరు
లకు హాని కలిగించువాడు.

కలమ తొడనా - మం. ఎక్కుమా వ్రాయుట;
అదృతముగా వ్రాయుట.

కలమకారి - స్త్రీ. కలముతో అందమైన
చిత్రములు గీయుట.

కలమదాన - పుం. కలము, పెన్నిళ్ళు పెట్టు
కొనుటకు ఉపయోగపడు పెట్టె.

కలమా - పుం. వాక్యము; ఇష్టము ధర్మపు
మంత్రము.

కలమీ - విం. వ్రాసిన; అంటు (మొక్క)

సంబంధమైనది.

కలముహూ - విం కళంకితుడగు; ఒక తిట్టు.

కలరవ - పుం సుధురమైన ధ్వని.

కలవరియా - స్త్రీం కల్లు చుక్కలు.

కలవార - పుం గవ్రండ్ల జాతి సునసి; కల్లు తయారు చేసే అమ్మజాతి.

కలశ - పుం కలశము; కళరము; ముటము.

కలసా - పుం కలశము. ముటము.

కలహీ - విం కలహస్త్రియుడు; జగడుము తాడునాడు.

కలా - విం దీర్ఘకారము గల; గొప్ప; పెద్ద.

కలా - స్త్రీం కళ; కల్పము; శోభ; రీతి.

కలాई - స్త్రీం మణికట్టు; ముంజేయు.

కలాకంద - పుం ఒక రకమైన మిఠాయి.

కలాకౌశల - పుం కళాకౌశలము; కళ యందు ప్రావీణ్యము.

కలాధర - పుం చంద్రుడు.

కలాప - పుం గుంపు; నెమలి పుచ్చము; అంబులసాది; చంద్రుడు; నడ్డాణము.

కలాపి - పుం నెమలి; కోకిల.

కలాబత్తు - పుం జరీ; జలతారు.

కలాబత్నీ - పుం జరీతో తయారైన.

కలామ - పుం కథనము; వాక్యము; మాట.

కలార ; కలాల - పుం దేం కలవార.

కలావంత - విం కూపంతుడు; కూకారుడు.

కలావా - పుం సులు కండె.

కలింగ - పుం ఓండ్రి ప్రదేశము; ఒరిస్సా ప్రాంతము.

కలి - పుం కలియుగము; కలహము; యుద్ధము; సోపము.

కలికా - స్త్రీం కలీ; మొగ్గ; అంశము.

కలిత - విం శోభాయుహానముగా ముప్పు; అలంకరింపబడిన.

కలిమల - పుం సోపము.

కలియా - పుం సందిస మోంసము.

కలియానా - అం క్రిం మొగ్గవేయుట; సత్కలకు కొత్తగా రకలు పెట్టుట.

కలీ - స్త్రీం మొగ్గ.

కలీమ - విం చెప్పునాడు; నక్ష.

కలుష - పుం సోపము; దోషము; మాలిన్యము.

కలుషిత - విం దూషితమైన; సోపము.

కలుషీ - విం దేం కలుషిత.

కలూటా - విం కాలా ; నల్లని.

కలేఱ - పుం కలేవా ; వల్లి అన్నము; ప్రాతః కాలము చేయు అల్పాహారము.

కలేజా - పుం హృదయము; వక్షస్థలము.

కలేజా ముహ్ మే ఆనా ; కలేజా ముహ్ తక ఆనా - మం అతిగా వ్యాకులపడుట.

కలేజెపర సాଁప లోటనా - మం దుఃఖ వార్త జ్ఞప్తికి వచ్చి మరల శోకించుట.

కలేజీ - స్త్రీం గుండె మాంసము.

కలేవర - పుం దేహము; శరీరము; శరీరాకారము.

కలేవా - పుం దేం కలేక.

కలొర - స్త్రీం అశ్రు సాయ్య.

కలొల - స్త్రీం క్రీడ; ఓల్లాసము; ఆనందోల్లాసము.

కలొలనా - ఆంక్రిం క్రీడించుట; ఆనందముతో గుంతులు వేయుట.

కల్పాంత - పుం ప్రళయము ; కయామత.

కల్బ - పుం హృదయము ; అత్మ; చెల్లని బంగారము తోకవెండి.

కల్లర - పుం చుట్టెల ; ఊసర క్షేత్రము.

కల్లా - పుం జబడా చుడ ; మెడ; స్వరము.

కల్లాచ - పుం కంగాల ; నిష్ఠ దలిద్రుడు; సేదనాడు.

కల్లాదరాజ - విం నిక్కునమాట్లాడునాడు; సవరబోతు.

కల్లొల - పుం అల; తరంగము; సొంగు; ఓస్సొంగించు ఆనందము.

కల్లొలిని - స్త్రీం నది.

కల్లర - పుం బంజర ; బంజరు భూమి; ఊసర క్షేత్రము.

కల్లరనా-సంక్రిం భూనా ; వేయించుట.

కవరీ - స్త్రీం కబరీ ; జూడా ; కొప్పు ; కేశ

సమూహము.

కవల - పుం కౌర ; కబళము ; ముద్ద.

కవలित - విం తినబడిన; మ్రింగబడిన.

కవాట - పుం కివాడ ; తలుపు.

కవాయద - పుం నియమము; నియమావళి; నిబంధన; కూతు.

కవాయదగాహ - స్త్రీం కూతు మైదానము; సైనికుల కూతు.

కవిజ్యేష్ఠ - స్త్రీం ఆదికవి వాల్మీకి.

కవిరాజ - పుం శ్రేష్ఠుడుకవి; బంగ్లాప్రాంత మునవైద్యులకుండు బిరుదులలో ఒకటి.

కవిता ; కవిताई - స్త్రీం కవిత్యము; కవిత.

కవిత्व - పుం దేం కవిता.

కశ - పుం కొరడా.

కశమకశ-స్త్రీం ఇటులటు లాగు కొనుట; నెట్టుకొనుట, మునుస్యము; జంజాటము.

కశా - పుం కొరడా త్రాడు.

కశాఘాత - పుం కొరడా దెబ్బ.

కశిశ - పుం ఆకర్షణ, లాగుకొనుట.

కశీదగి - స్త్రీం ద్వేషము; ఈడ్పు; మనుస్సుర.

కశీదా - పుం వస్త్రముపై; నూలుతో కుట్టు అల్లికలు మొ. విం లాగబడిన, లాగిన.

కశతీ - స్త్రీం నావ ; నావ.

కశమల - పుం. మలినము; మూర్ఛ; మోహము.

కషాయ - పుం. కషాయము; వగరు.

విం. సుగంధముగల.

కస - పుం. పరీక్ష; బలము; గీటురాయి;

ఒత్తిడి; ఒక విధమగు మోకు (అదిమి పట్టు) బెకస - విం. అసహాయుడు;

ఆధారములేని వ్యక్తి.

కసక - స్త్రీ. ఉండి ఉండి కలుగు నొప్పి;

తీపు; సానుభూతి; మర్మవేదన.

కసకనా - అంక్రిం. ఉండి ఉండి తీపు

కలుగుట; బాధకలుగుట.

కసకుర - పుం. కాసా; కంచు.

కసన - స్త్రీ. బిగింపు; బిగింపు పని; అదుము పని; క్లేశము; దుఃఖము.

కసనీ - స్త్రీ. బిగించు త్రాడు; రవిక;

గీటురాయి.

కసబ - స్త్రీ. వృత్తి; పడుపు వృత్తి; క్షుణ్ణము.

కసబల - పుం. సామర్థ్యము; సాహసము.

కసబా - పుం. పెద్ద గ్రామము; చిన్న పట్టణము.

కసవాతీ - విం. నాగారిక; నగరవాసి.

కసబీ - స్త్రీ. వేశ్య.

కసమ - స్త్రీ. ఒట్టు; కసమఖానా; ఒట్టు

పెట్టుకొనుట; శుభము చేయుట.

కసమస - స్త్రీ. తొట్రుపాటు; త్రొక్కుడు;

వ్యాకులత.

కసమసానా - అంక్రిం. తొట్రుపాటుపడుట;

వ్యాకులపడుట; త్రొక్కిన లాడుట.

కసమసాహట - స్త్రీ. కుచలాహట - (త్రొక్కిన

లాట; త్రొక్కినపాటు.

కసర - స్త్రీ. కమీ; లోటు; దోషము;

కొరత; పగ. కసర నికలనా; పగతీర్పు

కొనుట. కసర నికాలనా; లోటు

తీర్పుట. కసర పడనా; లోటుపడుట.

కసరత - స్త్రీ. వ్యాయామము; అధిక్యము;

కుర్రు.

కసరతీ - విం. వ్యాయామము చేయువాడు;

కుర్రు చేయువాడు.

కసరహటా - పుం. కంచుపాత్రలు అమ్ము వివణి

వీధి.

కసవానా - సంక్రిం. బిగింపజేయుట.

కసాई - పుం. కటికవాడు; చంపువాడు;

కసాయివాడు; విం. నిర్దయుడు.

కసానా - సంక్రిం. బిగించుట; బిగింప

జేయుట; అంక్రిం. చిలుమెక్కుట;

ఒగూనుండుట.

కసాఫత - స్త్రీ. మురికి; లావు; అనాకారి

తనము.

కసాలా - పుం. క్షుణ్ణము; తగినంతగా లభ్యము

కానిష్ఠితి; కఠినపరిశ్రమ.

కసావ - పుం. బిగింపు; ఒగరు.

కసావట - స్త్రీ. తనావ ; బిగింపు.

కసీదా-పుం. కశీదా; వస్త్రముపై పూలతా
ఇత్యాదుల అల్లిక; ఉర్దూ లేక పారసీ
భాషలో ఒక చందము; ముఖస్తుతి.

కసీర - విం. అధికము; పెక్కు.

కసూ-పుం. దోషము; అపరాధము; తప్పుదము.

కసూమంద ; కసూవార - విం. దోషి; అపరాధి.

కసూరా - పుం. కంచరివాడు; కంచుపాత్రలు
చేయువాడు లేక అమ్మువాడు.

కసేలా - విం. ఒగూనున్న; ఒగైన.

కసేలీ - స్త్రీ. సుపారి; వక్ర (పోకచెక్క).

కసోరా - పుం. మట్టి చిప్ప; చిన్న గన్నె.

కసౌటీ - స్త్రీ. గీలురాయి; వన్నె పరీక్ష;
నిదర్శనము.

కస్తరీ - స్త్రీ. పాలుకాయు మట్టిపాత్ర -
పిడత లేక చట్టి.

కస్తూర - పుం. కస్తూరి మృగము; కస్తూరి
లాంటి మృగముదము.

కస్తూరియా - విం. కస్తూరి రంగువంటి;
కస్తూరి కలిపిన.

కస్తూరీ - స్త్రీ. కస్తూరి.

కస్బ ; కస్బీ - స్త్రీ. వేళ్ళ; గణిక.

కస్బా - పుం. పెద్ద గ్రామము.

కస్సాబ - పుం. దేం. కసాई.

కహకహ - పుం. అహ్లాస ; అట్టహాసు నపు;

పక్షులు.

కहत - పుం. అకాల ; కరువు; ఔషము;
కहतजदा కరువు వీడితుడు.

कहन - స్త్రీ. కథనము; సామెత; మాట.

कहना - సం. క్రి. చెప్పుట; మాట్లాడుట;
అనుట.

कहनूत - స్త్రీ. కహావత ; లోకోత్తి; సామెత.

कहर - పుం. వివత్తు; సంకటము; కరువు.

कहरना - అం. క్రి. కరాహనా ; బాధచే
పెద్దా మూలుగుట.

कहलाना ; कहनाना - సం. క్రి. చెప్పించుట;
చెప్పబడుట; సందేశము పంపుట.

कहवा - పుం. కాఫీ; కాఫీ విత్తనము.

कहाँ - కిం. విం. ఎక్కడ; ఎచ్చట.

कहा - పుం. చెప్పినది; మాట; కథనము;
అదేశము.

कहा कही - స్త్రీ. ఘర్షణ; వివాదము.

कहानी - పుం. కల్పిత కథ; ఉదంతము.

कहार - పుం. డోలి; పల్లకి; మోసెడి ఒక జాతి
లేక నీళ్ళు తచ్చెడి ఒక జాతి.

कहारा - పుం. టోకరా ; బుట్ట, గంప.

कहावत - స్త్రీ. లోకోత్తి; చాటువు; సామెత

कहा-सुना - పుం. చెప్పుడు మాట; వినికిడి
మాట; తానిమాట.

कहा-सुनी - స్త్రీ. వాదవివాదము; తాదా

తరారు.

కావీ - క్రి.వి. ఎచ్చటనో; ఎంతయో;
ఒకనేళ; వి. బాగా ఎక్కువ కావీ కా;
ఎక్కడిదో; గొప్ప; కావీ కా కావీ;
ఒకదోటనుండి మరియొక దోటునకు.

కాడయా - వి. ధూర్తుడు; జిత్తులమారి;
నీచుడు.

కాకర - పుం. కంకర; రాతిముక్క.

కాకరీ - స్త్రీ. చిన్నకంకర.

కాక్షా - స్త్రీ. కోరిక.

కాక్షిత - వి. కోరబడిన.

కాక్షి - వి. కోరువాడు; కోరుచున్నవాడు.

కాక్ష - స్త్రీ. వంక.

కాక్షనా-అం.క్రి. బాధనలన మూలగుట;
ముక్కుట.

కాచ - పుం. గాజు; స్త్రీ. గోచి; కాసె.

కాచన - పుం. బంగారము; ఉమ్మెత్త; సంపెంగ
నాగకేసరము.

కాచరీ; కాచలీ-స్త్రీ. పాము కుబుసము.

కాజీ - స్త్రీ. మజ్జిగతేలు; పులియబెట్టిన
కడుగునీరు.

కాజీ-హౌస - పుం. మవేశీఖానా; బందిల
దొడ్డి.

కాటా - పుం. ముల్లు; చేపలు పట్టు గాలము;
ముల్లుండు త్రాసు; ముల్లువలె మొన తేలి

ఉండు వస్తువు; కాటా హోనా; బెరడు
అగుట, చిక్కి సన్నగిలుట; పూచిక
పుల్లగుట.

కాటి - స్త్రీ. చిన్నముల్లు; గాలము; చిన్న
ముల్లుగల త్రాసు.

కాఠా - పుం. ఒడ్డు; తీరము; పార్శ్వము.
చిలమిడపైనుండు ఎర్రని చార లేక గీత.

కాఠ - పుం. చెట్టు బోది; కాండము; గుత్తి;
అధ్యాయము; సర్గము.

కాఠనా - అం.క్రి. సలుపుట; దంచుట;
చిత్రబాదుట.

కాంత - పుం. పతి; మంత్రముతువు; చంద్రుడు.

కాంతా - స్త్రీ. పత్ని; భార్య; ప్రియురాలు.

కాంతార - పుం. దట్టమైన అడవి; కీకారణ్యము;
ఎడారి; బంజరు భూమి.

కాంతి - స్త్రీ. వెల్తురు; ప్రకాశము; కాంతి;
వెలుగు.

కాందనా - అం.క్రి. ఏడ్చుట; అర్చుట; కేలు
మేస్తాపిలుచుట.

కాదా - పుం. ఒక విధమగు కంద; పెద్ద
ఉల్లిపాయ.

కాదో - పుం. బురద.

కాథ - పుం. కథా; భుజము.

కాపనా - అం.క్రి. కంపించుట; వణుకుట.

కావీ - పుం. కావడి.

కావరి - వీరి కావడి మట్టు.

కావరియా - పుం కావడి మోయువాడు.

కాస - పుం తెల్ల (గడ్డి).

కాసా - పుం కందు.

కా - సంక్రిం యొక్క.

కాఁ - వీరి నామ; తీగసాది; సులము;
మురికి.

కాక - పుం కౌఱా ; కాకి.

కాకతాలీయ - విం తలనని తలంపుగా
అక్కొత్తగా.

కాకదంత - పుం అనంభనమైన నిషయము,
ఘటన.

కాకపక్ష - పుం కాకతాలీయ న్యాయము;
ముంగరులు.

కాకపద - పుం హంససాది; గుర్తు.

కాకల - పుం కంటె నిముక; మెడ నిదుట
కనిపించు నిముక.

కాకలీ - వీరి కలకలధ్వని; మధుర ధ్వని
- నాదము.

కాకా - పుం చాచా ; తండ్రి సోదరుడు -
పెత్తండ్రి, పినతండ్రి.

కాకి - వీరి చాచీ ; పెత్తండ్రి భార్య,
పెత్తల్లి.

కాకు - పుం దప్పిపాడుపు; వ్యంగ్యము.

కాకుల - పుం జల్పాలు; ఉంగరాల జట్టు.

కాగ - పుం కాకి; బెండు; బిరడా.

కాగజ - పుం కాగితము.

కాగజాత - పుం (కాగజ కా బహుం) కాగిత
ములు; పత్రములు.

కాగజీ - విం కాగితముతో చేసిన; కాగితము
నతి; కాగజీ ధోడె దౌడనా మం వ్రాత
మూలముగా వ్యవహరించు నడిపించుట.

కాగద - పుం దేం కాగజ.

కాగా - పుం కాకి.

కాగారోల - పుం గల్లంతు; గోల; కాకిగోల.

కాగోర - పుం శ్రాద్ధసందర్భముల కాకి ఇచ్చు
బలిపెండము.

కాచ - పుం అద్దము ; గాజు పెంకు;
విం సక్యముకాని; సిరికివాడు.

కాఱ - పుం గోది, కాసె, మొల.

కాఱనా - సంక్రిం కాసెసోసి ధోవతి కట్టుట.

కాఱనీ - వీరి కాఱా - పుం కాసెసోసి కట్టిన
ధోవతి; లంగోటి.

కాఱీ - పుం కూరగాయలమ్మనాడు.

కాఱె - క్రిం విం నజదీక ; సమీపమున.

కాజ - పుం కామ ; పని; వృత్తి.

కాజర ; కాజల - పుం కాలుక; కొడి.

కాజివ - పుం ఇల్లె ; మిద్యాభాషి; అబద్ధము
లాడువాడు.

కాజీ - పుం మహమ్మదీయుల న్యాయా

ధీశుడు.

కాజు - పుం జీడిమామిడిచెట్టు; జీడి
మామిడిపప్పు.

కాట - స్త్రీం కోయుపని; కత్తిరింపు పని;
నమ్మక ద్రోహము; టక్కరి.

కాటనా-సంక్రిం కోయుట; ఖండించుట;
చంపుట; గడుపుట; దాటుట; కొట్టి
వేయుట; కుట్టుట (తేలు; దోమలు
మొ॥) కరచుట; కొరుకుట.

కాఠ - పుం కొయ్య; వంట చెరకు.

కాఠ కా ఉల్లు - మం పరమమూర్ఖుడు.

కాఠ హోనా - మం కొయ్యబారుట.

కాఠకబాడ - పుం కొయ్యలో మిగిలిన లేక
విరిగిన పనికిమాలిన ముక్కలు.

కాఠడా - పుం కఠౌతా ; కఠ్ర - కొయ్య
కమండలము.

కాఠి - స్త్రీం గుట్టపుజీను; ఒంటె వీపుమీద
కూర్చుండుటకు వేయుగడ్డి; కొయ్యప.

కాఠనా - సంక్రిం వెలికితీయుట; కొయ్య;
రాయి; వస్త్రము మొదలగువాటి మీద
పులతలు చెక్కుట లేక అల్లుట; అప్పు
తీసుకొనుట.

కాఠా - పుం కషాయము.

కాతనా - సంక్రిం వడకుట.

కాతర - విం పిరికి; భయపడు.

కాతా - పుం దారుము; వంకరకత్తి; వింవడికిన.

కాతిక - పుం కార్తికమాసము.

కాతిక - పుం లేఖకుడు; వ్రాతపని చేయు
వాడు.

కాతిల-వింహంతుకుడు; ప్రాణాంతుకుడు.

కాతీ - స్త్రీం కత్తెర; చాకు.

కాదंबరి - స్త్రీం కల; సారాయి; సరస్వతి;
నవల (మరాఠీ భాషలో) సంస్కృత
భాషలో ఒకగద్యకావ్యము లేకగాధ.

కాదंबిని - స్త్రీం మేఘమాల.

కాదర - విం భయముగలవాడు.

కాదిర - విం శక్తిశాలియగు; ప్రతాపుడు.

కాన - పుం చెవి; వినుశక్తి; కాన అమెఠనా యా
క్షేనా ; చెవిమెలిమేనులు; చెవిమెలివై
చుట; కానకాటనా - మం మించుట.

కానడా - విం ఒంటి కన్నువాడు.

కానన - పుం అడవి; ఇల్లు.

కానా - విం ఒంటి కన్నువాడు; వంకర.

కానాకానీ ; కానాఫూసీ - స్త్రీం గున
గునలు; చెవిలో చెప్పు యావ్యము; యావ్య
సంప్రదింపు.

కాని - స్త్రీం ప్రతిష్ఠ; సంకోచము; లోకాజ్ఞ.

కానీ - విం ఒంటి కన్నుగల స్త్రీ.

కానీన - విం కన్యకు జన్మించిన.

కానూన - పుం చట్టము; నియమము.

కానూనగో - పుం. గ్రామకరణము; గ్రామ లెక్కలను పరిశీలించు ఒక ప్రభుత్వ అధికారి.

కానూనదా - పుం. చట్ట పరిజ్ఞానము గలవాడు; లాయరు; న్యాయవాది.

కానూన - విం. చట్టమును సరించి.

కానూనీ - విం. చట్టరీత్యా; నియమ రీత్యా; చట్టమును సరించి.

కన్యకుబ్జ - పుం. ఉత్తర ప్రదేశములోని బ్రాహ్మణులకు సంబంధించిన ఒక శాఖ.

కాన్హ - పుం. కృష్ణుడు.

కాపాలిక - పుం. శైవ సంప్రదాయమునకు సంబంధించిన ఒక శాఖ.

కాపాలీ - పుం. శివుడు.

కాపురుష - పుం. పిరికిపంద.

కాఫియా - పుం. అంత్యానుప్రాసము కాఫియా తగ్గ కనా - ముప్పది తిప్పలు పెట్టి మూడు చెరువుల నీళ్ళు తాగించుట.

కాఫిర - విం. ముసల్మాను మతానుసారము భగవంతుని నమ్మనివాడు; మహమ్మదీయ మతమును స్వీకరించనివాడు.

కాఫిలా - పుం. కారవా ; యాత్రికుల సమూహము.

కాఫీ - విం. తగినంత; చాలు; చాలినంత.

కాఫూర్ - పుం. కర్పూరము కఫూర్ హోనా ; ముం. అదృశ్యమగుట; మాయమగుట.

కాబ - స్త్రీ. పెద్ద పశుము.

కాబక - పుం. పాపురముల కొయ్యపెట్టె

కాబర - పుం. పలురంగులు కలిసిన.

కాబా - స్త్రీ. ముసల్మానుల తీర్థ (మయందుగల) స్థానము.

కాబిల - విం. యోగ్య ; యోగ్యుడైన సమర్థుడైన.

కాబిలియత - స్త్రీ. లియాకత ; యోగ్య పాండిత్యము.

కాబూ - పుం. వశము; అధికారము.

కామ - పుం. పని; కోరిక; ఉద్దేశ్యము.

కామ ఆనా - ముం. పనికివచ్చుట; చరబడుట.

కామ లగనా - ముం. అవసరమైన పని కేగుట; పని దొరకుట.

కామ-కాజ - ముం. పనిపాట్లు.

కామకాజీ - విం. పనిపాలుగల.

కామగార - పుం. దే. కామదార.

కామజలాऊ - విం. పనికి ఉపకరించు.

కామచోర - విం. పనిదొంగ.

కామదార - పుం. ఏర్పరచువాడు; వ్యవస్థపకుడు; విం. నగిషీ పనిచేసిన.

కామ-థామ - పుం. పనిపాట్లు.

కామనా - స్త్రీ. కోరిక; మనోరథము.

కామయాబ - విం. మనోరథ సిద్ధుడు; సఫలీ

కృతుడైన.

కామయాబీ - శ్రీం సాఫల్యము; సిద్ధి; కృతార్థత.

కామరీ - శ్రీం కంబళి.

కామార - పుం శివుడు.

కామిని - శ్రీం అంగన; మధ్యము.

కామిల - విం యోగ్యము; సామర్థ్యముగల;
పూర్ణముగ.

కామీ ; కామక - విం విషయభోగి;
అంపటుడు; వ్యభిచారి.

కామ్య - విం కోరిన వస్తువు; కామ్యము.

కాయ ; కాయా - శ్రీం శరీరము; దేహము.

కాయదా - పుం నియమ ; నియమము; నిబంధ
నము; ఉర్దూ భాష నేర్పు ప్రారంభిక
పుస్తకము.

కాయనాత - శ్రీం స్పృష్టి; ప్రపంచము;
మహాత్మ్యము; మూలధనము.

కాయమ - విం స్థిరమైన.

కాయమ-మకామ - విం ఒకని బదులుగా
అతని పనిని కొంతకాలము వరకు చేయ
వచ్చిన.

కాయర - విం డరపోక ; పిరికి.

యరతా - శ్రీం భీస్తా ; పిరికితనము.

యల - విం హేతుబద్ధమైన; సత్యమును
అంగీకరించువాడు.

నాయలీ - శ్రీం లజ్జ; సిగ్గు; కవ్వము.

కాయస్థ - పుం హిందువులలో ఒక జాతి.

కాయా - శ్రీం శరీరము.

కాయా-కల్ప - పుం వృద్ధాప్యమును పోగొట్టి
యవ్వనము ప్రసాదించునని చెప్పబడు ఒక
దివ్య ఔషధము.

కాయా-పలట - శ్రీం గొప్ప పరివర్తనము;
అమూల పరివర్తనము.

కాయిక - విం శరీర సంబంధమైన.

కార - పుం పని శ్రీం మోటారు కారు.

కార-ఆమద - విం ఉపయోగకరమైన.

కార-కరదా - విం అనుభవశాలి.

కారకున - పుం కారీదా ; వ్యవస్థాపకుడు;
నిర్వాహకుడు; ఏర్పరచువాడు.

కారఖానా - పుం పాక్షికరీ; కర్మాగారము;
యంత్రశాల కార్యాలయము.

కారగర - విం ఫలప్రదమైన; గుణము నిచ్చు;
ఉపయోగకరమైన; ప్రభావశాలి.

కారగుజార - విం సవ్యముగా పనిచేయువాడు;
కర్తవ్యము నిర్వహించువాడు.

కారగుజారి - శ్రీం కార్యము సాధించు
ప్రావీణ్యము కలిగి యుండుట; కార్య
నిర్వహించు సామర్థ్యము.

కారచోబ - పుం అర్థకృత పని చేయువాడు.

కారచోబీ - శ్రీం అర్థకృత పని.

కారజ - పుం దే. కార్య.

కారజార - పుం యుద్ధము.

కారతూస - పుం తోట.

కారన - పుం కారణ ; కారణము.

కారనామా - పుం దేసిన పనుల నివరణ.

కారనీ - పుం సేవించువాడు; రెచ్చగొట్టు
వాడు; చేయువాడు.

కారబార - పుం న్యాసారము; పనిసాటు; నృత్తి.

కారబారి - పుం న్యాసారి; పనిసాటులు
చేయువాడు; శ్రమించువాడు.

కారబా - పుం కాఫిలా ; ఒక దేశమునుండి
మరియొక దేశము వెళ్ళు న్యాసారుల
సమూహము.

కారసాజ - విం కార్యసాధకుడు.

కారసాజీ - స్త్రీం చెడిన పనిని బాగుచేయు;
సరిదిద్దు యుక్తి.

కారస్తానీ - స్త్రీం రహస్యపు చర్య; కపట
యత్నము.

కారా - స్త్రీం ఖైదు; బంధనము; క్లేశము.

కారాగార ; గారాగృహ - పుం ఖైదు; చెర.

కారామద - విం ఉపయోగకరమైన.

కారిదా - పుం కార్యనిర్వాహకుడు; గుమాస్తా;
కార్యక్తు.

కారిక - పుం (భూమి) జప్తు చేయువాడు;
వేలము; వేయువాడు.

కారిఖ - స్త్రీం కళంకము; సిరా; నలుపు;

కాటుక; దోషము.

కారి - పుం చేయువాడు విం లోతైన;
ప్రాణాంతకమైన; అమోఘమైన.

కారిగర - పుం శిల్పి; చేతి పని నిష్ణాతుడు.

కారిగరి - స్త్రీం హస్తకార్యవృత్త్యము; శిల్ప
ప్రావీణ్యము.

కారుణిక - విం జాలిగలిగిండు; దయగల;
దయగలిగిండు.

కారుణ్య - పుం దయ; జాలి.

కాఠ్ - పుం మోసస్ సేవతండ్రి అయిన
సరమలోభి; కారూ.

కాఠ్ కాఖజానా - పుం అపారమైన సంపద
- ఖజానా.

కార్యవాహ; కార్యవాహక - పుం కార్యభారము
చేపట్టువాడు; కార్యదర్శి.

కారివాడ - స్త్రీం కార్యవాహి చర్య; కార్య
తత్పరత; కార్యము; నిత్తు; కార్యదక్షత.

కాల - పుం సమయము; కాలము; వ్యవధి;
మృత్యువు; యముడు; అంతము.

కాలబంజర - పుం బహుకాలమునుండి
సాగుచెయ్యని భూమి; బీడు పెట్టిన
భూమి.

కాలబృత - పుం చెప్పులు కుట్టుటకు ఉపయో
గించు దిమ్మ; ఆర్చిలు వ్రేరా నిర్మించు
టకు ఉపకరించు చక్రపు పని; బోపీలు

వగైరా కుట్టుటకు ఉపయోగించు.
చటము.

కాలా - విం నల్లని; కలుషితమైన; కళంకిత
మైన; కాలా చొర - ముం గజదొంగ;
కాలా పానీ - ముం దేశ బహిష్కృత
దండన; ద్వీపాంతరవాస శిక్ష

కాలాపన - పుం నలుపు.

కాలాయస - పుం ఇనుము.

కాలిందీ - స్త్రీం యమునానది.

కాలిఖ - స్త్రీం బొగ్గు; సిరా; నలుపు;
కళంకము.

కాలిబ - పుం దేహము; టోపీలు బాగు
చేయు అచ్చు.

కాలిమా - పుం నల్లదనము; దూషణ;
కళంకము.

కాలీ - స్త్రీం కాళికాదేవి; దుర్గాదేవి.

కాలీదహ - పుం కాళిందిమడుగు.

కాలీన - పుం తివాచి; జంపఖానా ;

విం కాలమునకు సంబంధించిన.

కాలీమిర్చ - స్త్రీం మిరియములు.

కాలేయ - పుం పైతృశమము; కాలేహము;
చందనము.

కాలౌఠ - స్త్రీం నల్లదనము; పొగమారుట.

కాల్హ - విం కల ; రేపు; నిన్న.

కాశ - అవ్యం ఎంతబాగుంటుంది అలా

జరిగితే; భగవంతుడు అలా చేయుగాక
అను కోరిక; పుం రెల్లుగడ్డి.

కాశ - స్త్రీం తొన (ఫలము)

కాశానా - పుం ఇంపడి - గుడిసె; ఇల్లు.

కాశీఫల - పుం గుమ్మడికాయ.

కాశత - స్త్రీం సేద్యము; సాగు; కాలు
హక్కు.

కాశతంకార - పుం కర్నకుడు; కృషీవలుడు;
రైతు.

కాశతకారి - స్త్రీం సేద్యము; సాగు; కృషి.

కాశమీరా - పుం ఒకవిధముగ ఉన్ని వస్త్రము.

కాష - పుం సానరాయి.

కాషాయ - విం కాషాయరంగు.

కాఞ్ఠ - పుం వంట చెరుకు; కర్ర; కట్టె.

కాస - పుం రెల్లుగడ్డి; దర్బ.

కాసా - పుం చిన్న గిన్నె; ఆహారము.

కాసార - పుం చిన్న కొలను; కాసారము.

కాసిద-విం. హరకారా ; సందేశ వాహకుడు.

కాసిమ - విం పంచువాడు; విభజించువాడు;
వితరణచేయువాడు.

కాసిర-విం. అసమర్థ ; అసమర్థుడు; తోటు
కలిగిన

కాసీస - పుం అన్నభేది.

కాహ-క్రిం. విం ఏమి; ఏది; స్త్రీం చీపురుపుల్ల;
ఎండుగడ్డి

కాహల - పుం పెద్ద డోలు.

కాహిల - విం. ఆలసీ ; సోమరి.

కాహిలీ - స్త్రీ. సుస్తి ; సోమరి తనము.

కాహీ - స్త్రీ. పచ్చిక రంగుగల.

కాహే - అవ్యం ఏల; ఎందుకు.

కింకర - పుం సేవకుడు.

కింకతవ్య విమూఢ - విం. కర్తవ్యము తోచని
వాడు.

కింకణి - స్త్రీ. గజ్జె, చిరుగంట; వడ్డణము.

కించన - పుం. టాక ; మోదుగ చెట్టు; చిన్న
వస్తువు.

కించిత - విం. కొంచెము; కొద్ది; స్వల్పము.

కింజల్క - విం. పుప్పొడి ; పరాగము.

కింతు ; కిన్తు - అవ్యం కాని; హైగా; ఇక
నేమనూ.

కింవదంతి - స్త్రీ. పుకారు ; నానుడి; వదంతి.

కింవా - అవ్యం. అथవా; లేనిచో; అయినను;
అథవా.

కింశుక - పుం. టాక ; మోదుగు.

కి - అవ్యం ఏమనూ; ఇంతలో; అని.

కిచకిచ - స్త్రీ. జగడము; వ్యర్థపు
పేలుడు.

కిచకిచానా - అం. క్రిం. (కోపముతో)

పల్లు పట పట కొరుకుట.

కిచడానా - అం. క్రిం. క్షుప్త సంతోషించుట.

కించపిచ - విం. అస్పృష్టము.

కిచమిచ - విం. క్రమములేని.

కిఱు - విం. కుఱ ; కొన్ని; కొంత.

కిఱకిఱ - పుం. జగడము; పోట్లాట.

కిజ్జ - పుం. అబద్ధము.

కిఱ - పుం. త్రుప్పు; ద్రవ పదార్థముల
అడుగున ఏర్పడు మట్టి - మురికి.

కితనా - విం. ఎంత, ఎంత మాత్రము ?

కితా - పుం. భూభాగము; అంశము.

కితాబ - స్త్రీ. పుస్తకము.

కితాబత - స్త్రీ. వ్రాత; వ్రాయుట.

కితాబీ - విం. పుస్తక సంబంధమైన.

కితాబీ కీడా - పుం. పుస్తకపు పురుగు;
ఎల్లప్పుడు పుస్తకములు చదువువాడు.

కితాబీ చెहरా - పుం. కోరిముఖము.

కితాబే ఇలాహీ - స్త్రీ. కురాను; మహమ్మదీయుల ధర్మశాస్త్రము.

కితా ; కితేక ; కిత్తీ - క్రిం. విం.
ఎంత; ఎన్ని; ఎందరు.

కిథర - క్రిం. విం. ఎటు; ఏవైపు.

కినాథా - పుం. హైగ; గుర్తు.

కినార - పుం. దేం. కినారా.

కినారా - పుం. ఒడ్డు; అంచు; కొన.

కినారా-కశ - విం. జోక్యము కలిగించు
కొననివాడు.

కినారదార - విం. అంచుకలిగిన.

కినారి - క్షీం వెండి లేక (బంగారు) జరీ అంచు.

కిఫాయత - క్షీం పొదుపు; మిత వ్యయము.

కిఫాయతీ - విం. పొదుపు చేయు; మితముగా వ్యయము చేయు.

కిబలా - పుం. పశ్చిమ దిశ; మక్కా (ముసల్మానుల తీర్థస్థానము); పూజ్యుడు; తండ్రి.

కిబలా ఆజమ - పుం. భవంతుడు; రాజు.

కిబలా - నుమా - పుం. పశ్చిమ దిక్కు చూపించు యంత్రము; పశ్చిమ దిక్కుచి యంత్రము.

కిబ్ర - పుం. గొప్పతనము; వార్ధక్యము.

కిమाम - పుం. తేనెవలె చిక్కచైన; మధురమైన షరబట్టు.

కిమార - పుం. జుఆ ; జూదము.

కిమార - విం. జుఆరీ ; జూదము ఆడువాడు; జూదము.

కిమాశ - పుం. పద్ధతి; రీతి.

కిమ్మత - క్షీం. కీమత ; వెల; ఖరీదు.

కియత - విం. ఎంత.

కియారి - క్షీం. క్యారి ; పూలమడి; మొక్కల కుదుళ్ళు.

కిరికిరా - విం. గలకరాళ్ళుగల; ఒకవిధము

కమ్మరివాని పని ముట్టు.

కిరికిరీ - క్షీం. నలుసు; దూళికణము; కంటి నలుసు; అవమానము.

కిరికిరానా - అం. క్రిం. మొరమొరలాడుట.

కిరికిరా హోనా - పుం. పానములో పుల్ల వచ్చు చందమున రసభంగముగట.

కిరచ - పుం. సూటానుండు తుపాకీకు గల కత్తి.

కిరరానా - అం. క్రిం. పల్లుకొరుకుట.

కిరణ - క్షీం. కాంతి కిరణము.

కిరబార - పుం. ఖడ్గము.

కిరణమాలీ - పుం. సూర్యుడు.

కిరమాల - పుం. ఖడ్గము; కత్తి.

కిరవార - పుం. కరవాలము; ఖడ్గము.

కిరాత - పుం. కిరాత జాతి మనిషి - ఖిల్లుడు?

కిరాతిని - క్షీం. కిరాత జాతి స్త్రీ.

కిరానా - పుం. ఉప్పు; పప్పు; పోపు సామాను మొ. పదార్థములు. సంక్రిం. తూర్పార పోయుట; చెరుగుట.

కిరానీ - పుం. యూర్పు వాసులకు; ఆసియా ఖండవాసులకును; సంకర జాతి వారును.

కిరానా - పుం. అద్దె; బాడుగ.

కిరాదార - పుం. అద్దెకుండు వాడు.

కిరాసన - పుం. కిరసనాయులు.

కిరియా - క్షీం. శ్రాద్ధకర్త; ఒట్టు; కర్తవ్యము;

ఘటము.

కిరీట - పుం కిరీటము.

కిర్మ - పుం పురుగు.

కిర్దగార - పుం సరమాత్మ; నిధాత.

కిలక - పుం బోలుకర్ర; ఇకిలింత; సార్వ
ధ్వని.

కిలకార; కిలకారి - స్త్రీం సార్వధ్వని;
నవ్ర క్షుము.

కిలకిల - స్త్రీం జగడము; ఘర్షణ.

కిలనా - అంక్రిం కట్టుబడుట; చేజిక్కుట.

కిలనీ - స్త్రీం గోమారి; గోమారు;
కుక్కసేను.

కిలబిలనా - అంక్రిం దేం కులబులనా.

కిలవనా - సంక్రిం మేకులు కొట్టించుట;
మంత్రతంత్రముల ద్వారా భూత ప్రేత
కృత్యములను నివారించుట.

కిలా - పుం కోట; దుర్గము.

కిలత - స్త్రీం సంకోచము; ఇబ్బంది;
లోటు.

కిల్లా - పుం పెద్దమేకు; గుంజ.

కిల్లీ - స్త్రీం చిన్నమేకు; చీల; గూటము;
యంత్రము (త్రెప్పెడిపిడి; గడియ; తాళపు
చెవి; కిల్లీ ధుమానా యా ఐథనా - ముం
పేచీవేయుట; యుక్తిపన్నుట.

కివాడ; కివార - పుం తలుపు.

కిశమిశ - స్త్రీం కిసమిస; క్సమిస్పండు;

నిండు ద్రాక్ష

కిశమిశీ - విం ద్రాక్ష సంబంధమైన;
ద్రాక్షనర్సెగల.

కిశలయ - పుం పల్లవ; చిగురుటాకు.

కిశోర - పుం 12-15 సంవత్సరముల మధ్య
వయసు బాలుడు.

కిశోరి - స్త్రీం 11-14 మధ్య వయసుగల
బాలిక కన్య.

కిశత - స్త్రీం నాయిదా పైకము; చదరంగపు
ఆటలో రాజు సామ్రాజ్యంలో చిక్కుట -
దీనినే 'షె' అని అందురు.

కిశతీ - స్త్రీం నావ; నావ. కిశతీ నుమా
- పడవ ఆకారముగల; పడవ మాదిరి.

కిసబత - స్త్రీం మంగలి పొది.

కిసమీ - పుం కాయకష్టము చేసి ఎలాగోలా
జీవము గడుపువాడు.

కిసలయ - పుం కిశలయము; చిగురుటాకు.

కిసాన - పుం కర్షకుడు; వ్యవసాయదారుడు.

కిసానీ - స్త్రీం క్షేత్రీ; వ్యవసాయము;
కృషి.

కిస్త - స్త్రీం నాయిదా పైకము.

కిస్తవార - క్రిం విం నాయిదాల ప్రకారము;
నాయిదాల వంతున.

కిస్మ - స్త్రీం రకము; విధము; పద్ధతి;

ప్రకారము.

కిస్మత - ల్లీం నసీబ ; అదృష్టము;

ప్రారబ్ధము.

కిస్మత ఆజమానా - పుం. అదృష్టమును
పరీక్షించుట.

కిస్మత చమకనా - పుం. అదృష్టము అను
కూలించుట.

కిస్మత ఫూటనా - పుం. అదృష్టము సన్న
గిల్లుట.

కిస్మతవర - విం. నసీబవర ; అదృష్ట
వంతుడు.

కిస్మత కా హేఠా - మం. నుంద భాగ్యుడు;
దురదృష్టుడు.

కిస్సా - ల్లీం. కథ; వృత్తాంతము; జగడము.

కిస్సా కోతాహ - క్రిం. విం. క్లుప్తముగా;
సంక్షేపముగా.

కిసాఖవీ ; కిస్సాగో-విం. కథలు చెప్పు
నాడు; శాస్త్రములు వినిపించు నాడు.

కిస్సా ఖానీ ; కిస్సాగోడీ - ల్లీం. కథలు
చెప్పుట లేక వినుట.

కీక - పుం. సిద్ధి కేక; గలభా.

కీకనా - అం. క్రిం. కీక అని పెద్దగా అరచుట;
సిద్ధి కేక నేయుట.

కీకర - పుం. బబ్బల ; తుమ్మచెట్టు.

కీచ, కిచడ - పుం. బురద ; కీచడ మే

కేసనా - మం. ఇరకాటములో పడుట;
సంకటములో పడుట.

కీట - పుం. కీడా ; కీటకము; పురుగు.

కీడా - పుం. దేం. కీట.

కీడి - ల్లీం. చిన్న పురుగు.

కీనా - పుం. దేవము; వైరము.

కీఫ ; కీఫ - ల్లీం. గెఱాలు.

కీమత - ల్లీం. దర ; వెల, ధర.

కీమతీ - విం. నిక్కువ వెలగల; ప్రియమైన.

కీమా - పుం. కేమా ; తినుటకు వీలగా
చిన్న చిన్న ముక్కలుగా కొట్టిన, కోసిన
మాంసపు ముక్కలు.

కీమియా - ల్లీం. రసాయనము; రసవాదము;

కీమియాగర - పుం. రసనాది; రసాయనము
చేయునాడు.

కీముఖ - పుం. గుట్టుపువర్మము; గాడిద
వర్మము.

కీర - పుం. తోతా ; చిలుక.

కీరతి - ల్లీం. దేం. కీర్తి.

కీర్ణ - విం. న్యసిందియున్న; మూయబడి
యున్న; చెల్లాచెదురయిన.

కీర్తన - పుం. కీర్తన; సాగడ; భజన.

కీర్తనియా - పుం. కీర్తించునాడు; సాగడునాడు;
భజనచేయునాడు. సారి కథ చెప్పునాడు
లేక వినునాడు.

కిల - క్షీమేకు; గూటము; గోక్ష ముల్లు.

కిలనా - సంక్రిం మేకు దిగకొట్టుట;

గుంజ పాతుట; గోక్ష దిగ కొట్టుట;

వశపరమకొనుట; మంత్ర ప్రభావమును తగ్గించుట.

కిలా - క్షం ముల్లు; గూటము; పెద్దమేకు.

కిలిత - విం దిగొట్టబడిన; బంధింప

బడిన; కట్టబడిన; మంత్ర ప్రభావముతో వశపరమకొనబడిన.

కిలీ - క్షీ చిన్నమేకు; ఇరుసు.

కిశ - క్షం కోతి; సూర్యుడు; పక్షి.

కిసా - క్షం సంచి; జేబు; కోతి.

క్కుంజ - క్షం బాలుడు; రాకుమారుడు

కుంజరి - క్షీ బాలిక; రాకుమారి.

క్కుంజా - క్షం బావి; నుయ్యి.

క్కుంజారా - క్షం పెళ్ళికానివాడు.

క్కుంజారి - క్షీ కన్య; పెళ్ళికాని పిల్ల.

క్కుంజీ - క్షీ కుమిదిని; కలువ; తెల్లకలువ.

కుంకుమ - క్షం కుంకుము; సింధూరము; కుంకుమ పువ్వు.

కుంజన - క్షం ముడుచుకొనుట; కుంచనము; మకరంబు.

కుంజికా - క్షీ వెదురురెమ్మ; తాళపుచెవి.

కుంజిత - క్షం ముడుచుకొనిన; ముడుచు కొన్న; మక్కడ.

కుంజ - క్షం పొదరిల్లు; ఒడ్డు; మూల.

కుంజకుటి - క్షీ; కుంజకుటిర - క్షం లత గృహము.

కుంజడా - క్షం కూరాయలమ్మ వృత్తి చేయు వాడు.

కుంజర - క్షం ఏనుగు; శ్రేష్ఠమైన.

కుంజరారి - క్షం సింహము.

కుంజరీ - క్షీ హియిని; ఆడ ఏనుగు.

కుంజీ - క్షీ చాబీ; తాళపు చెవి.

కుంఠ - విం మొక్కపోయిన; మందలుద్దియైన; మూర్ఖుడు.

కుంఠిత - విం మొక్కపోయి ఉన్న; పనికిరాని; మూర్ఖుడు.

కుంఠల - క్షం చెవులకు ధరించు పోగులు; గుండ్రము.

కుంఠలాకార - విం గుండ్రని ఆకారముగల.

కుంఠలియా - క్షీ ఒక విధముగు హిందీ ఛందము లేక పద్యము; ఒక విధముగు మాంసగ్రంథి.

కుంఠలీ - క్షీ జన్మపత్రిక; జాతకచక్రము.

కుంఠా - క్షం పెద్దకుండ; నాగానము - తలుపు కొక్కిము లేకగొళిము.

కుంఠీ - క్షీ గొళిము (తలుపు); రాచిప్ప.

కుంత - క్షం ఈటె; బట్టెము; పేను.

కుంతల - క్షం జాట్టు; వెంట్రుకలు; నాగలి;

యనిధాన్యము; కొంకణము - బరారు
నుచ్చగల ప్రదేశపు ఒకప్పుటి నేరు; చిన్న
గొన్న.

కుంద - పుం జూజి పుచ్చు నూదిరి ఒక తెల్లని
పుచ్చు; తామర పుచ్చు; గన్నేరు (పెట్టు)
9 సంఖ్య; చిన్నపు; కుబేరుని నిధులలో
ఒకటి. విం మొక్క సోయిన; స్వప్నమైన.

కుందన - పుం మేలిని బంగారము; అనరంజి
విం స్వచ్ఛమైన; స్వస్థతగల.

కుందన-సాజ - విం బంగారు రేకులు చేయు
వాడు.

కుందరు - పుం దొండకాయ లేక తీగ.

కుందా - పుం కొయ్యమొద్దు; తుపాకి మడను;
సాలఖోవా.

కుందీ - స్త్రీం బట్టలు బాగుచేయునపుడు
కొయ్యపలకతో కొట్టుట.

కుందీగర - పుం బట్టలు బాగుచేయువాడు.

కుందేనా - సంక్రిం గీకులు; చీల్చుట; చిత్రిక
పట్టుట.

కుందేరా - పుం తరిమనపట్టువాడు; చిత్రిక
పట్టువాడు.

కుంభ - పుం కుంభము - కుండ; ఏనుగు
కుంభస్థలము; గుగ్గిలపు చెట్టు.

కుంభకార - పుం కుమ్హార ; కుమ్మరి; కోడి
పుంజు.

కుంభీ - పుం ఏనుగు; మొసలి; కుంభీసాక
నరకము; గుగ్గలము; స్త్రీం చిన్న నంట
కుండు.

కుంభీపాక - పుం ఒక నిధునుగు నరకము.

కుంఠ - పుం దేం కుంఠ.

కుంఠారా - విం దేం కుంఠారా.

కుంఠా - పుం దేం కుంఠా.

కుంఠార - పుం అశ్వయుజ సూసము.

కుంఠయా - స్త్రీం చిన్న నుయ్య.

కుంఠ - స్త్రీం చిన్నబాని ; తెల్లకలున.

కుంఠడి - స్త్రీం నూలు చిచ్చి లేక కండు; అడుని
కోడి పెట్టు.

కుంఠరీ - స్త్రీం అడుని కోడి పెట్టు.

కుంఠక - పుం చెడునని; చెడునడత; సాస
కార్యము.

కుంఠకీ - విం సాస; చెడు నడత గలవాడు.

కుంఠక - పుం కుక్క; ఒకసాము; ప్రాచీన యదు
వంశీ క్షత్రియులకు చెందిన ఒక శాఖ.

కుంఠక ఖాసీ - స్త్రీం కోరింత దగ్గు; పాడి
దగ్గు.

కుంఠక దాంత - పుం గొగ్గిపన్ను.

కుంఠకమాణి - స్త్రీం కుంఠరౌధి ; గోమాలు
- పశువుకు పట్టు పేను మాదిరి ఒక
పురుగు.

కుంఠకముతా - పుం కుక్కగొడుగు; పుట్టకొక్క.

కుక్కురౌధీ - స్త్రీ. దే. కుక్కురమాళి.

కుక్కుర - పుం. కోడిపుంజు; అగ్నికణము;
డిండులు దిగినముక్క.

కుక్కుభ - పుం. అడవి కోడిపుంజు.

కుక్కుర - పుం. కుక్క; యదు వంశీయులకు
సంబంధించిన ఒక శాఖ.

కుక్షి - స్త్రీ. సొట్టు; కడుపు పుం. బలిచక్రవర్తి.

కుఖేత - పుం. చెడ్డదోలు; కుక్కేతము.

కుఖ్యాత - విం. బదనామ; చెడుపేరుగల.

కుగతి - స్త్రీ. దుర్గతి; దుర్దశ.

కుఘాత - పుం. మోసము; చెడ్డదోలు; అనను
కూల ప్రదేశము.

కుచకుచానా - సంక్రి. కొంచెముగా మర్చిం
చిన లేకుండున; మాటిమాటికి గుచ్చుట
లేక నాలుట.

కుచక్ర - పుం. షడయన్త ; కుట్ర.

కుచక్రీ - పుం. కుట్రచేయువాడు.

కుచలనా-సంక్రి. త్రొక్కుట, కాలరాయుట;
దుంచుట.

కుచాల - స్త్రీ. చెడునడక; దురాచరణము;
దుర్మార్గము.

కుచాలీ - విం. దుష్టుడు; దుర్మార్గుడు.

కుచేశా - స్త్రీ. చెడునడక; దుర్మార్గము.

కుచేల - పుం. మురికిగుడ్డు.

కుచేల - విం. మురికిగుడ్డలవాడు; పుం. మురికి

గుడ్డు

కుచేలా - విం. దే. కుచేల.

కుఱ - విం. కొంచెము; కొద్ది; కొన్ని.

కుఱల - విం. తొడా సా ; కొలది.

కుఱఱేసా - విం. విలక్షణమైన; విశిష్టమైన;
అసామాన్యమైన.

కుఱ కా కుఱ - విం. విపరీతముగా; ఒక
దానికి మరొకటి; అసంగతముగా.

కుఱకుఱ - క్రి.విం. కొద్దికొద్దిగా; కొందరు
కొందరూ.

కుఱ న కుఱ - క్రి.విం. తొడా-బहुत ;
ఒకొకడు.

కుఱ హొ - అవ్య. ఏమైనా సరే.

కుఱేక - విం. దే. కుఱల.

కుజ - పుం. కుజ లేక మంగళ గ్రహము లేక
అంగారకుడు; మంగళవారము. చెల్లు;
పుద్గీపుత్రుడునబడు నరకాసురుడు.

కుజస-పుం.బదనామీ ; కుఖ్యాతి; అపఖ్యాతి.

కుజోగ - పుం. చెడుసాంగత్యము; చెడు
యోగము; చెడుకాలము.

కుట - పుం. చెల్లు; ఇల్లు; కుటీరము; గుడిసె;
కోట, కొండ; ముక్క; కలశము; దంప
బడిది.

కుటనపన ; కుటనపనా - పుం. తార్పుడుపని;
తార్పుడు వృత్తి; సంధానము చేయుట;

పోట్లాట పెట్టు పని.

తనహారి - స్త్రీ. వడ్లు దంచు (స్త్రీ); దంపుడు (స్త్రీ)

తనా - పుం. తార్పుడుకాడు; కొండెము చెప్పువాడు; తాదా పెట్టువాడు; వింకొట్టబడుట; దంచబడుట.

తనానా - సంక్రి. స్త్రీలను మభ్యపెట్టి వ్యభిచార వృత్తి నందు ప్రవేశపెట్టుట.

తనీ - స్త్రీ. తార్పుడు కత్తి; కొండెములు చెప్పి పోట్లాట పెట్టు (స్త్రీ).

తనానా - సంక్రి. దంపించుట.

తాడే - స్త్రీ. దంపుడు; దంపుడు కూలి.

టియా - స్త్రీ. చిన్న గుడిసె.

టిల - విం. టెడా ; వంకరగల; మోస పూరితమైన; వక్రమైన; వక్రబుద్ధి గల; పుం. దుష్టుడు.

టిలతా - స్త్రీ. కుటము; వంచన.

టిలపన - పుం. ; కుటిలాడే - స్త్రీ. వక్ర బుద్ధి; దుష్టత.

టీ - స్త్రీ. ; కుటీర - పుం. కుటీరము; గుడిసె.

టెబ - పుం. కుటుంబము; పరివారము.

టెవ - స్త్రీ. దురభ్యాసము; దురలవాటు; మొండిపట్టు.

టోనీ - స్త్రీ. వడ్లదంపు.

కుడిమ - పుం. రాతి కట్టడపునేల; రత్నముల గని; దానిమ్మ; గుడిసె.

కుడి - స్త్రీ. చొప్ప మొదలగు వానిని చిన్న చిన్న ముక్కలుగా నరికి పశువులకు వేయుమేత; ఈ విధమైన పశుగ్రాసము; పైత్రీ భంగము.

కుటలా - పుం. ధాన్యముంచు పెద్దగాదె లేక బుట్టి; వడ్లపాతర.

కుటావ - స్త్రీ. చెడు స్థలము; చెడ్డచోటు.

కుఠార - పుం. దురాలోచన; అనుచితమైన ఏర్పాటు.

కుఠార - పుం. గొడ్డలి; గండ్రగొడ్డలి; వింనాశము చేయు.

కుఠారాధాత - పుం. గొడ్డలిపెట్టు; గొడ్డలిదెబ్బ; తీవ్రమైన ఆఘాతము.

కుఠారి - స్త్రీ. చిన్న గొడ్డలి.

కుఠాలి - స్త్రీ. కంసాలి వాని మూస.

కుఠియా - స్త్రీ. ; కుఠిలా - పుం. చిన్న ధాన్యపు గాదె.

కుఠేర - పుం. చెడ్డచోటు; అదనుకాని అదను.

కుడక - స్త్రీ. గుడ్లు పెట్టని కోడిపెట్టు.

కుడకుడనా ; కుడబుడనా - సంక్రి.

లోలోన కుములుట; ఇష్టములేనిది విని లేక చూచి లోలోపల బాధనొందుట.

సంక్రి. పాలమునుండి పిట్టలను లేక

మృగములను పారద్రోలుట.

కుడమల - పుం. కలీ ; మొగ్గ.

కుడమార్ద - స్త్రీ.దే. సగార్ద.

కుడొల - విం. వికృతాకారము.

కుడంగ - పుం. చెడు పోకడ; చెడు పద్ధతి.

కుడంగా - విం. తీరుతెన్నులేని; తెలివితేని.

కుడన - స్త్రీ. మనస్సులోని మథన; లోలోన

యలుచుండు క్రోధము; కుళ్ళు (కోపము

ఈర్ష్య వల్ల కలుగు) మనస్తాపము.

కుడనా - అం.క్రి. లోలోన కుళ్ళుట -

లోలోన-ఈర్ష్య లేక క్రోధము వలన బాధ నొందుట.

కుడబ - విం. వికారమైన; వికృతాకారముగల;

కఠినమైనచెడు పద్ధతిగల.

కుడనా-సం.క్రి. ఏడించుట; విసిగించుట;

కోపము తెప్పించుట; బాధించుట.

కుతకా - సం.క్రి. గద; దుడ్డుకర్ర; అధికార

దండము; బొటనవ్రేలు; బడిత; భంగు

ఆకు నలుపుటకు ఉపకరించు దుడ్డుకర్ర.

కుతనా - అం.క్రి. దే. కుతనా.

కుతరన - స్త్రీ. కొరకబడిన ముక్క లేక

తునియ; అంశము.

కుతరనా - సం.క్రి. కొరుకుట; కొరికి ఒక

మృత్యునుండి కొంత తీయుట.

కుతర్క - పుం. హుజత ; వితండ వాదము;

మేరిండ వాదము.

కుతర్కీ - విం. హుజతీ ; వితండవాది.

కుతాహీ - స్త్రీ. దే. కుతాహీ.

కుతియా - స్త్రీ. ఆడకుక్క.

కుతుబ - పుం. పుస్తకములు ; కితాబ కా

బహువచన.

కుతుబ - పుం. ధృవనక్షత్రము.

కుతుబఖానా - పుం. గ్రంథాలయము.

కుతుబనుమా - పుం. దిక్కుచి; దిక్కులను

చూపు యంత్రము.

కుతుబఫరోశ - పుం. పుస్తకములు అమ్ము

వాడు.

కుతుహల - పుం. కుతూహలము, ఉత్సుకత.

కుత్తా - పుం. కుక్క.

కుత్తీ - స్త్రీ. కుతియా ; ఆడకుక్క.

కుత్బ - పుం. దే. కుతుబ.

కుత్ర - క్రి. విం. కహీ ; ఎక్కడ.

కుత్సా - స్త్రీ. నింద.

కుత్సిత - విం. నిందనీయము; నిందింప

బడిన; నీచమైన; గర్హింపదగిన.

కుచనా - అం.క్రి. చాపు దెబ్బలు తినుట.

కుదకనా - అం.క్రి. కుదనా ; దుముకుట.

కుదకకడ - విం. దుముకువాడు; దుముకు

స్వస్తి

కుదరత - స్త్రీ. ప్రకృతి; స్వప్న; మహిమ.

కుదరతీ - విం. (సాకృతమైన; ప్రకృతి సిద్ధమైన; స్వాభావికమైన.

కుదావ - పుం. దుష్టితి; ఇబ్బంది; నిషమష్టితి; విశ్వాసఘాతము; మోసము.

కుదానా - సంక్రిం. దునికించుట.

కుదాల ; కుదాలీ - స్త్రీం. సార; గడ్డసార; తప్పుకోల.

కునకునా - విం. గోరువెచ్చని (నీరు వూర)

కునబా - పుం. పరివార ; పరివారము; కుటుంబము.

కునబీ - పుం. గృహస్థుడు; వ్యవసాయము వృత్తిగా చేయు ఒక హిందూజాతి.

కునహ - పుం. వైరము; సాతమగ.

కునహీ - విం. వైరి; సగమూనినవాడు.

కునాई - స్త్రీం. రంపపు సొట్టు; రంపపు పట్టుకూలి.

కునియా - పుం. రంపము పట్టువాడు; అంచనా వేయువాడు.

కున్దా - పుం. దేం. కుందా.

కుపాఠ - పుం. చెడుసలహా.

కుపాత్ర - విం. అపాత్రుడు; అయోగ్యమైన; తిని.

కుపిత - విం. కోపగించిన క్రుద్ధుడుగు.

కుప్యా - పుం. నెయ్యి; నూనెమొ. ఉంచుతోలు సిద్ధి

కుప్యీ - స్త్రీం. చిన్నతోలు సిద్ధి.

కుప్రబంధ - పుం. కువ్యవస్థా; చెడు ఏర్పాటు వ్యవస్థ.

కుక్ర - పుం. ఇస్లాము మతమునకు భిన్నమైన మతము; విగ్రహారాధన; కృతస్మృత.

కుబండ్ - పుం. విల్లు; ధనస్సు.

కుబజా - స్త్రీం. గూని స్త్రీ; కొంకికర.

కుబడా - పుం. గూనివాడు విం. మంకరూనువు; మంగిన నడుముగల.

కుబడీ - స్త్రీం. గూనిది; కొంకికర.

కుబాని - స్త్రీం. చెడు అలవాటు; దురభ్యాసము.

కుబానీ - పుం. చెడు వ్యాసారము.

కుబేలా - స్త్రీం. చెడు కాలము; తొనికాలము.

కుబ్జ - విం. గూనివాడు; పుం. గూనికలుగు జేయు ఒక వాతవ్యాధి.

కుఱ్ఱజా - స్త్రీం. గూనిది; కంసునిదాసి; కృష్ణుని ప్రేయసి; భక్తురాలు.

కుమంత్రి - పుం. ; కుమంత్రిణా - స్త్రీం. చెడ్డ సలహా.

కుమక - స్త్రీం. సహాయము; కుమ్మకు; సమర్థుడు; పక్షపాతము.

కుమకీ - విం. కుమ్మక్కిన; సాయమైన; పక్షపాతముగల; స్త్రీం. మగ ఏనుగుల పట్టుటకు సహాయపడు అడ ఏనుగు.

కుమకుమ - పుం. కుంకుమ, కేసరము.

కుమకుమా - పుం పివకారు గొట్టము; లక్క-
గొట్టము.

కుమారి - స్త్రీ. 12 సంవత్సరముల లోపు
బాలిక; పెళ్ళికాని పిల్ల లేకయువతి; స్త్రీ.

కుమాగీ - విం చెడు నడతగల.

కుమద - పుం తెల్లకలువ.

కుమదనాథ - పుం చంద్రుడు.

కుమదనీ ; కుమదినీ - స్త్రీ. కుముదముల
సమూహము; తెల్లకలువ తీగ; కుముద
ముఖతో నిండియున్న జలాశయము;
తెల్ల కలువ పువ్వు.

కుమదినీనాథ - పుం చంద్రుడు.

కుమ్మేత - పుం నలుపు వన్నె కలసిన ఎరుపు
రంగు గుట్టము; విం నలుపు - ఎరుపు
రంగులు కలిసిన.

కుమ్హడా - పుం గుమ్మడికాయ.

కుమ్హడె కీ బతिया - స్త్రీ. గుమ్మడిపిందె;
అశక్తుడు.

కుమ్హడోరి - స్త్రీ. గుమ్మడికాయ ఒడియము.

కుమ్హలानా - అంక్రిం వాడిపోవుట; కమిలి
పోవుట; కాంతి విహీనముగుట.

కుమ్హర - పుం కుంభకార ; కుమ్మరి.

కుమ్హరిన - స్త్రీ. కుమ్మరి స్త్రీ.

కుయశ - పుం బదనామీ ; అపకీర్తి.

కురంగ - పుం బాదము రంగుగల జింక; లేడి;

నలుపు ఎరుపు రంగులు గల గుట్టము
విం చెడు రంగు గల.

కురండ - పుం బుడ్డ.

కురలీ - స్త్రీ. దే. కుకీ.

కురకర - పుం కరకరమును ధ్వని; పెళపెళ
మను ధ్వని.

కురకరహర - స్త్రీ. కరకరమును ధ్వని.

కురతా - పుం చొక్కా.

కురతీ - స్త్రీ. రవిక; జాకెట్టు.

కురబాన - పుం బలి; త్యాగము; విం త్యజింప
బడిన; బలి ఇవ్వబడిన.

కురబానీ - స్త్రీ. బలి; ఆత్మసమర్పణ;
అహుతి; త్యాగము.

కురకర ; కురకరా - పుం క్రొంచపక్షి.

కురరీ - స్త్రీ. క్రొంచపక్షిణి.

కురసీ - స్త్రీ. కుర్రీ; తరము; కట్టడమునకు
ముందు నిర్మించు చట్రము లేక పీఠము.

కురసీనామా - పుం వంశవృక్షము.

కురాన - పుం ఇస్లాము మత గ్రంథము.

కురానశరీఫ - పుం పవిత్ర కురాను గ్రంథము.

కురాహ - స్త్రీ. చెడు మార్గము.

కురాహీ - విం చెడు ప్రవర్తనగల; చెడు నడత
గల.

కురిహర - పుం కోలాహలము; గందర
గోళము.

కురీ-శ్రీ.ఖానదాన;వంశము; మట్టి దిబ్బ.

కురీతి - శ్రీ. దురాచారము; చెడు ఆచారము.

కురుఖ - విం.కోపిష్ఠి; కోప స్వభావముగల.

కురేదనా - సం.క్రిం.గోకుట; గీరుట;

త్రప్తుట.

కురేదనీ - శ్రీ. కొలిమి లోనికి నిప్పులు

మొదలైనవి మంత్రయు తెడ్డు; గోకుటకు;

త్రప్తుటకు ఉపకరించు సాధనము.

కుర్క - విం. జప్పు; జప్పుకాబడిన; జప్పు

చేయబడిన.

కుర్కనామా - పుం. జప్పుకు న్యాయస్థానము

వారిచ్చు ఆజ్ఞాపత్రము.

కుర్కీ - శ్రీ. స్కారు వేలంపాట; జప్పు

చేయుట.

కుర్తా - పుం.దే. కురతా.

కుర్బానీ - శ్రీ. దే. కురబానీ.

కుర్మీ - శ్రీ. వ్యవసాయము వృత్తి చేయు

ఒకహిందూజాతి.

కుర్మ - పుం. భద్రుఁడు; తార్పుఁడు; వేశ్యల

దూరి తన భార్యచే వ్యభిచారము చేయు

చువాడు.

కుర్స - పుం. సూర్యబింబము; వెండినాణెము;

మందుబిళ్ల.

కులంగ - పుం. కోడిపుంజు.

కుల - పుం. వంశము; కులము; గోత్రము.

విం.మొత్తము; అంతయు; అందరు.

కుల కాని - శ్రీ. వంశప్రతిష్ఠ, గౌరవము.

కులఠ - పుం. వ్యభిచారి.

కులఠా - శ్రీ. వ్యభిచారిణి.

కులత్య - పుం. ; కులతీ - శ్రీ. ఉలవలు.

కులన - శ్రీ. టీస ; నొప్పి.

కులనా - అం.క్రిం. నొప్పి పెట్టుట; బాధ

పెట్టుట.

కులఫ - పుం. తాలా ; తాళము.

కులఫత - శ్రీ. మనోవృధ; చింత.

కులఘీ - శ్రీ. గడ్డుకట్టిన పాలపాత్ర - ఒక

తిన పదార్థము.

కులబులానా - అం.క్రిం. వ్యాకులపడుట;

కలతజెందుట; చిన్న చిన్న పురుగులు

బిలాబిలా బయటికి వచ్చి ఇటూ -

అటూ తిరుగుట.

కులబోరనా - పుం. వంశనాశకుడు.

కులహ - శ్రీ. టోపి; గంత; వేటూడు;

పిట్టల కన్నులు మూయటకు ఉపకరించు

గంత.

కులహీ - శ్రీ. చంటి పిల్లల కుళాయి లేక

టోపి.

కులాంగార - పుం. కులబోరన ; కులనాశకుడు.

కులాంచ - శ్రీ. దుముకు; గంతు.

కులాంచనా - అంక్రింకలాంగే మారనా ; గంతులు
వేయుట ; దుముకుతూ గంతులు
వేయుట.

కులాల - పుం కుమ్హర ; కుమ్మరి ; అడవి
కోడి ; పుంజ ; గుడ్డగూబ.

కులిక - పుం గొప్పశిల్పి ; కులీనుడు ;
కులశ్రేష్ఠుడు.

కులిశ - పుం వజ్రము ; పిడుగు.

కులీ - పుం కూలివాడు.

కులీన - పుం కులీనుడు ; మంచికులములో
జన్మించినవాడు ; సజ్జనుడు ; సభ్యుడు.

కులేల - స్త్రీం క్రీడ ; ఆట.

కులేలనా - అంక్రిం క్రీడించుట ; ఉల్లాస
ముగా కాలము గడుపుట.

కుల్య - పుం ఎముక ; కులీనుడు.

కుల్యా - స్త్రీం చిన్ననది ; ఏరు ; కులీనురాలు ;
తిప్పతీగ.

కులూ - పుం పుక్కిలింత.

కులీ - స్త్రీం దేం కులూ.

కులహడ - పుం మట్టి పీడత.

కులహడా - పుం పెద్దగొడ్డలి.

కులహాడి - స్త్రీం గొడ్డలి.

కువలయ - పుం నల్లకలువ ; భూమండలము.

కువా - పుం కుఱి ; బావి ; మయ్య.

కువాచ్య - పుం దూషణ ; తిట్టు.

కువార-పుం కుఱార ; ఆశ్వయుజమాసము.

కువిచారి - విం చెడు ఆలోచనగల ; దురు
ద్దేశ్యముగల.

కువ్వత - స్త్రీం క్వత ; శక్తి.

కుశ - పుం దర్బ ; రాముని జ్యేష్ఠపుత్రుడు.

కుశల - పుం క్షేమము ; ప్రావీణ్యము ; శివుడు ;
విం ప్రావీణ్యముగల ; సమర్థుడైన.

కుశల క్షేమ - పుం క్షేమము ; ఆరోగ్యము ;
శ్రేయస్సు.

కుశాగ్ర-విం చురుకైన ; తీక్షణమైన ; పదునైన.

కుశాగ్రబుద్ధి - విం సూక్ష్మబుద్ధిగల.

కుశాదగి - స్త్రీం విస్తీర్ణము ; వ్యాప్తి.

కుశాదా - విం విశాలమైన ; వ్యాపించియున్న ;
బయలుగానున్న.

కుశీలవ - పుం భద్రాజులు ; గాయకులు
నటులు.

కుశతమకుశతా - పుం లడాయి ; కుస్తీ.

కుశతా - విం చంపబడిన పుం పురము వేసి
సిద్ధముచేసిన భస్మము.

కుశతీ - స్త్రీం మల్లయుద్ధము ; కుస్తీ.

కుశతీ ఖానా - కుస్తీ ఓడిపోవుట.

కుశతీబాజ - విం పహలవాన ; కుస్తీ పట్టు
వాడు.

కుశతీ మారనా - అంక్రిం కుస్తీగెలుచుట.

కుసంగ - పుం ; కుసంగతి - స్త్రీం చెడు

సంగ్రహము.

క్ర.స.వ.రీ - పుం. అడవి పట్టుపురుగు.

క్ర.స.ఇత - స్త్రీ. అశుభముహూర్తము;

అనమయము.

క్ర.స. - స్త్రీ. నాగలికరు.

క్ర.స.ద - పుం. సూ. ; వడ్డీ ; వడ్డీధనము;

వడ్డీవీచినడబ్బు.

క్ర.స.దా - స్త్రీ. వడ్డీవ్యాపారముచేయు స్త్రీ.

క్ర.స.దిక ; క్ర.స.దీ - పుం. వడ్డీవ్యాపారి.

క్ర.స.భ - పుం. కేసరము; బంగారము; కుంకుమ.

క్ర.స.మ - పుం. పువ్వు; స్త్రీ. రజస్సు; ఎరని

రంగు; కుసుమ చెట్టు లేక పువ్వు.

క్ర.స.మాంజన - పుం. తుత్తునాగపు భస్మము.

క్ర.స.మాంజలి - స్త్రీ. పూలతోనిండిన

దోసిలి.

క్ర.స.మాకర ; క్ర.స. : మ. - పుం. వసంత

ఋతువు.

క్ర.స.మాబుధ - పుం. కామదేవ ; మన్మథుడు.

క్ర.స.మావలి - స్త్రీ. పుష్పపంక్తి ; పూలుగత్తి.

క్ర.స.మిత - వి. పుష్పించిన; పూసిన.

క్ర.స.ర - పుం. దే. కసూ

క్ర.స.రవార - వి. కసూ వార ; అపరాధి;

దోషి.

క్ర.స.త్వరీ - స్త్రీ. ; క్ర.స.త్వర - పుం. ధనియా;

కొత్తిమీర; కొత్తిమిరి.

క్ర.స. - స్త్రీ. నెమలి; కోడి లేక కోయల కూత;

పుం. మోసము; మాయ; దూకోరు.

క్ర.స.నా - అం. క్రి. పక్షులు కూయుట.

క్ర.స.నీ - స్త్రీ. కాయల ; కోయిల.

క్ర.స.నా - సం. క్రి. చావ మోదుట; చితక

కొట్టుట.

క్ర.స.నీకా - స్త్రీ. మోసము; దంభము;

కుటభక్తి

క్ర.స.నీ - స్త్రీ. కౌహనీ ; మోచెయ్యి.

క్ర.స.ర - పుం. గొప్పరము; రంధ్రము; బొరియ;

పొగమంచు.

క్ర.స.రా - పుం. కౌహసా ; పొగమంచు.

క్ర.స.రామ - పుం. హోహారము; అర్చనాదము.

క్ర.స.సా - పుం. దే. కౌహరా.

క్ర.స.నీ - స్త్రీ. చిన్నడగలాంటి పక్షి.

క్ర.స.క - పుం. క్షణ ; పక్షులకూత.

క్ర.స. - స్త్రీ. అమావాస్యపు గాఢాంధకారము.

క్ర.స. - స్త్రీ. సాతాని కొబ్బరినారతో తయారైన

కుంచి; కాలి పెద్దనరము.

క్ర.స.చా - పుం. చీపురు.

క్ర.స.చీ - స్త్రీ. చిన్నకుంచె; చిన్న చీపురు;

చిత్రారుణి కుంచె.

క్ర.స.జిడి - స్త్రీ. కూరగాయలు అమ్ము స్త్రీ.

క్ర.స. - స్త్రీ. శిరస్త్రాణము; మోటబాన;

నాగలిచాలు.

కృడా - పుం పెద్ద బాస; పూలకుండి.

కృడి - స్త్రీ రాచిపు; పూలకుండి.

కృచనా - అంక్రిం కరాహనా ; బాధతో

మూలుగుట; పాపురముల కూత.

కృడీ - స్త్రీం తెల్లకలువ (పువ్వు)

కృఁ - పుం సందు; గొంది.

కృక - స్త్రీం కృజన ; కోకిల; నెమలి మొ

వాని మధుర కూజనము.

కృకనా - అంక్రిం పక్షులు కూయుట;

గడియారమునకు కీ యిచ్చుట.

కృకర - పుం కుత్తా ; కుక్క.

కృచ - పుం ప్రస్తానము; ప్రయాణము;

అభిమానము.

కృచకరజానా - పుం చనిపోవుట.

(కిసీ కే దేవతా) కృచకరజానా - ముం

ఉన్నచైతన్యము; వివేకము నశించుట.

కృచా - పుం గొంది; సందు; చీపురు;

క్రొంచుకీ,

కృచీ - స్త్రీం దేం కృచీ.

కృజ - స్త్రీం పక్షులకూత; బండి చక్రముల

కదలిక శబ్దము.

కృజన - పుం పక్షులకూత; మధురధ్వని.

కృజా - పుం మట్టికూజా; మల్లెపూవు.

కృజి.1 - విం ధ్వనించిన; ప్రతిధ్వనించిన

పుం పక్షులకూత; బండి చక్రముల ధ్వని.

కృత - పుం కల్ల; మోసము; పర్వత శిఖరము;

చిక్కు (ప్రశ్న); వ్యంగ్యము; కుట్ర;

విం.మోసపు; అబద్ధపు.

కృతకమ - పుం మోసము.

కృతకార - పుం ప్రవచక ; మోసాడు.

కృతనీతి - స్త్రీం కుట్ర; రాజనీతిజ్ఞత.

కృతనా - సంక్రిం దంచుట; కొట్టుట;

నలుపుట; కూరుట.

కృత్యుధ - పుం కర్తృత్వ; కర్త; బెత్తము మొదలగు

వానితో ఉంచినకత్తి.

కృటీ - స్త్రీం దూతిక; తార్చుడుకత్తి.

కృడా - పుం చెత్తా చెదారము; పెంట.

కృడా-కరకట - పుం కుప్ప; చెత్తచెదారము.

కృడ - పుం వెర్రిబాగులవాడు; నాగలిసోగ.

కృడ-మగజ-పుం మూడుడు; బుద్ధిహీనుడు.

కృత - స్త్రీం అండాజా ; అంచనా; ఊహ.

కృతనా - సంక్రిం అంచనావేయుట.

కృద - స్త్రీం గంతు.

కృదనా - పుం దుముకుట; ఎగిరిపడుట;

సంక్రిం ఎగిరిదాటుట.

కృద-ఫాంద - స్త్రీం తెల్ల-కృద ; కుప్పి

గంతులు.

కృప - పుం బావి; నుయ్యి.

కృప మండక - పుం బావిలోని కప్ప; అల్ప

పరిజ్ఞానము గలవాడు; అల్ప పరిజ్ఞాని.

కూబడ - పుం. గూని; వంకర.

కూర - విం. క్రూరుడు; నిర్దయుడు.

కూల - పుం. తీరము; పలము; ఒడ్డు; పెద్ద
కాలువ; సేన వెనుక భాగము; చెరువు;
సారూప్యము; అవ్యం దగ్గర; సమీపమున.

కూలవతీ - స్త్రీ. కూలిని ; నది.

కూలా - పుం. నదినుండి త్రవ్విన చిన్న కాలువ;
తుంటి ఎముక.

కూలిని - స్త్రీ. దే. కూలవతీ.

కూల్హ - పుం. తుంటి ఎముక; ప్రక్కటెముక.

కూవత - స్త్రీ. కువ్వత ; శక్తి; బలము.

కూవర - పుం. బండిపోలు కర్ర విం. సుందర
మైన; మనోహరమైన.

కూష్మాండ - పుం. బూడిదగుమ్మడికాయ.

కూహ - స్త్రీ. ఏనుగు ఘోరము.

కూహీ - స్త్రీ. దేగ జాతికి చెందిన ఒక పక్షి.

కృత - విం. చేయబడిన; రచింపబడిన.

కృతక - విం. కృత్రిమమైన; అనిత్యము;
చేయబడిన.

కృతకామ - విం. కృతకృత్యము; కృతార్థము.

కృతకార్య - విం. ధనుడ్య; కృతార్థము.

కృతఘ్న - విం. పొందిన మేలు మరచినాడు;
కృతఘ్ని.

కృతజ్ఞ - విం. పొందిన మేలు మరచనివాడు.

కృతదండ - పుం. యమరాజ ; యముడు.

కృతవీర్య - విం. పరాక్రమవంతుడు; కార్త
వీర్యని తండ్రి.

కృతాంజలి - పుం. నమస్కరించినవాడు;
విం. జోడించిన డేపిలి.

కృతాంత - పుం. యముడు.

కృతాత్మా - పుం. మహాత్ముడు.

కృతి - స్త్రీ. రచన; చేత.

కృతీ - విం. పుణ్యాత్ముడు; ప్రవీణుడు.

కృత్య - పుం. కార్యము; కృత్యము; కర్తవ్యము.

కృపణ - పుం. తోభి; పిసినిగొట్టు.

కృపయా - క్రి. విం. కృపా కరకే; దయయుంచి.

కృపాణ - పుం. ఖడ్గము; కత్తి.

కృమి - పుం. కీడా ; పురుగు; కీటకము.

కృశాను - పుం. నిఘ్న; అగ్ని.

కృశిత - పుం. కృశించిన; చిక్కిన.

కృషక - పుం. వ్యవసాయదారుడు; రైతు.

కృషి - స్త్రీ. వ్యవసాయము; సాగు.

కృష్ణ - విం. నల్లని; దుష్టుడు; పుం. కాకి;
వేద్యానుడు; కోకిల.

కృష్ణా - స్త్రీ. ద్రావది; కృష్ణానది.

కృష్ణాజిన - పుం. నల్ల జింక వర్మము.

కృష్ణాభిసారికా - స్త్రీ. చీకటి రాత్రి
యందు ప్రయునికొరకు సంకేతస్థలము

నకు వెళ్ళు స్త్రీ.

కేచలీ - స్త్రీ. సాముకుబుసము.

కెచుఆ - పుం. కేచువా ; వానపాము; నులి
పురుగు; ఎర (చేలు పట్టుటకు)

కేచుల - పుం. - పాము కుబుసము.

కేచులీ-విం.దే. కేచుల ; పాము కుబుసము
వంటి.

కేంద్ర - పుం. ముఖ్యస్థానము; వృత్తపు మధ్య
స్థానము; కేంద్రము.

కేకడా - పుం. ఎండ్రకాయ.

కేకర - పుం. మెల్లకన్ను; విం. మెల్ల కన్నుగల.

కేకా - స్త్రీ. నెమలి కూత; కేకారము.

కేకీ - స్త్రీ. మోర ; నెమలి.

కేడా - పుం. మొలక; చిగురుటాకు; నవయు
వకుడు.

కేత - పుం. ఇల్లు; జండా.

కేతక - పుం. జండా; మొగలిచెట్టు లేక పూవు.
విం. చాలా; ఎన్ని; ఎంత; ఎందరు.

కేతకీ - స్త్రీ. మొగలిచెట్టు లేక పూవు.

కేతన - పుం. జండా; స్థానము; ఇల్లు.

కేతిక - విం. ఎన్ని; ఎందరు; ఎంత.
క్రి.విం. ఎందరైననూ; ఎంతైనను.

కేతో-విం. ఎంత క్రి.విం. ఎంతలయుననూ
నరే.

కేదార - పుం. పాదు; నుడి; ఒక రాగము
(సంగీతము) సామాలయ శిఖరము.

కేయूर - పుం. బాజబండు (ఒక నగ).

కేరానా - పుం. తిరుగమూత - పోపు సామగ్రి
సంక్రిం చేటలో బోసికొని నేముట.

కేలా - పుం. అరటిచెట్టు లేక కాయ; పండు.

కేరి - స్త్రీ. కేలి ; కేళి; ఆట; నవ్వులాట;
మైథునము పుం. మొక్క.

కేరీ - స్త్రీ. అంబియా ; మామిడిపిందె.

కేవట - పుం. మల్లాహ ; పడవనడుపువాడు;
చేపలు పట్టువాడు; పల్లె జాతిమనిషి.

కేవటీ - స్త్రీ. రెండు పప్పులు కలిపి వండిన
పప్పు.

కేవడా - పుం. మొగలిచెట్టు లేక పూవు.

కేవల - విం. సిర్ఫ ; మాత్రము; కేవలము.

కేవా - పుం. కనులము; మొగలి.

కేవాడ - పుం. దే. కివాడ.

కేశ - పుం. జుట్టు; వెంట్రుక; జూలు;
కిరణము.

కేశాపాశ - పుం. కేశసమూహము; జూలు.

కేశర - పుం. కుంకుమపువ్వు; పుష్పసరాగము.

కేశరీ - పుం. సింహము; గుట్టము.

కేశవేశ - పుం. వెంట్రుకల కొప్పు.

కేశీ - పుం. దే. కేశరీ.

కేస - పుం. దే. కేశ.

కేసర - పుం. కుంకుమపువ్వు; పుష్పసరాగము;
నాగేంద్రము; జూలు.

కేసరియా - విం. పప్పు పువ్వుగల; కుంకుమ

పువ్వు మౌగల.

కెసరియా బానా-పం. వీరమేషము; 'జోహారు'
సమయమున పసుపు వన్నెగల వేషము
ధరించి ప్రాణములు తెగించి యుద్ధము
చేయునపుడు వేషము.

కెసరి - పం. సింహము; నాగకేసరము;
గుట్టము; హనుమంతుని తండ్రి పేరు.

కెసూ - పం. టెస్ల; మోడుగ పువ్వు.

కెహరి - పం. కెసరి ; కెహరి.

కెహరినహ - పం. బఘనఖ, బఘనఖా ; పులి
గోరు.

కెహరి - పం. దె. కెసరి.

కెహా - పం. మోర ; నెమలి.

కెహునీ - స్త్రీ. కుహనీ ; మోచేయి.

కేకర్య - పం. సేవ; దాస్యము.

కేచా - పం. పెద్దకత్తెర.

కేచీ - పం. చిన్నకత్తెర.

కేడా - పం. పద్మతి; ఒక విధమైన కొలత; రీతి.

కే - విం. ఎన్ని; ఎంతమంది; ఎందరు;

స్త్రీ. డోకు; వమనము.

కేటా - పం. విష్ణువుచే చంపబడిన ఒక
రాక్షసుడు.

కేతవ - పం. మోసము; ఉమ్మెత్త; జూదము.

కేతూన - పం. వస్త్రపు జరి అంచులేక లేను.

కేత ; కేతా - పం. వెలగ.

కేతీ - స్త్రీ. చిన్న వెలగకాయ; ఒక లిపి.

కేద - స్త్రీ. జైలు శిక్ష; ప్రతి బంధము.

కేదఖానా - పం. బందిఖానా; జైలు ఖానా.

కేదతనహాई - స్త్రీ. అపరాధిని ఒంటరిగా
ఇరుకైన చీకటి కొట్లో వేయు జైలు శిక్ష.

కేదమహజ - స్త్రీ. సాధారణమైన జైలు శిక్ష.

కేదసక్త - స్త్రీ - కఠిన కారావాస శిక్ష.

కేదీ - విం. బందీ; క్రైమ చేయబడిన; అపరాధి.

కేఫ - పం. నశా ; మత్తు; కైపు.

కేఫియత - స్త్రీ. వివరణ; స్పష్టీకరణ; సమా
చారము; తబసీలు; ఆశ్చర్యకరముగా
ఆనందము కలిగించు సంఘటన.

కేఫియత తలబ కరనా - పం. నియమాను
సారము వివరణ అడుగుట.

కేఫీ - విం. మత్తెక్కిన; నిషేలోనున్న.

కేరవ - పం. తెల్లకలువ; శత్రువు; మోసాడు.

కేరా - విం. బూడిదరంగుల; పిల్లికళ్ళు
గలవాడు.

కేరాత - పం. నేలవేము.

కేవర్త - పం. కేవట ; పల్లెమనిషి; పడవ
నడుపు మనిషి.

కేవల్య - పం. మోక్షము; కైవల్యము; నిర్లిప్తత.

కేసర - పం. రష్య; జర్మనీ మొదలగు కొన్ని
ఐరోపా దేశములలో చక్రవర్తి - బలుడు.

కేసా - విం. ఎటువంటి; ఎట్టి క్రిం.విం.

కేచుఆ - పుం కేచువా ; వానపాము; నులి
పురుగు; ఎర (చేలు పట్టుటకు)

కేచుల - పుం - పాము కుబుసము.

కేచులీ-విందేం కేచుల ; పాము కుబుసము
పంటి.

కేద్ర - పుం ముఖ్యస్థానము; వృత్తపు మధ్య
స్థానము; కేంద్రము.

కేకడా - పుం ఎండకాయ.

కేకర - పుం మెల్లకన్ను; విం మెల్ల కన్నుగల.

కేకా - స్త్రీ నెనులి కూత; కేకారము.

కేకీ - స్త్రీ మోర ; నెనులి.

కేకా - పుం మొలక; చిగురుటాకు; నవయు
నకుడు.

కేత - పుం ఇల్లు; జండా.

కేతక - పుం జండా; మొగలిచెట్టు లేక పూవు.
విం చాలా; ఎన్ని; ఎంత; ఎందరు.

కేతకీ - స్త్రీ మొగలిచెట్టు లేక పూవు.

కేతన - పుం జండా; స్థానము; ఇల్లు.

కేతిక - విం ఎన్ని; ఎందరు; ఎంత.

క్రింవిం ఎందరైననూ; ఎంతైనను.

కేతో-విం ఎంత క్రింవిం ఎంతలయుననూ
నరే.

కేదార - పుం పాదు; మడి; ఒక రాగము
(సంగీతము) హిమాలయ శిఖరము.

కేయूर - పుం బాజుబండు (ఒక నగ).

కేరానా - పుం తిరుగమూత - పోపు సామగ్రి
సంక్రించేట బోసికాని నేముటు.

కేలా - పుం అరటిచెట్టు లేక కాయ; పండు.

కేరి - స్త్రీ కేలి ; కేళి; ఆట; నవ్వులాట;
మైథునము పుం మొక్క.

కేరీ - స్త్రీ అంబియా ; మామిడిపిందె.

కేవట - పుం మల్లాట ; పడవనడుపువాడు;
చేలు పట్టువాడు; పల్లె జాతిమనిషి.

కేవటీ - స్త్రీ రెండు పప్పులు కలిపి వండిన
పప్పు.

కేవడా - పుం మొగలిచెట్టు లేక పూవు.

కేవల - విం సిర్ఫి ; మాత్రము; కేవలము.

కేవా - పుం కనులము; మొగలి.

కేవాడ - పుం దేం కివాడ.

కేశ - పుం జుట్టు; వెంట్రుక; జూలు;
కిరణము.

కేశపాశ - పుం కేశ సమూహము; జూలు.

కేశర-పుం కుంకుమపువ్వు; పువ్వు సరాగము.

కేశరీ - పుం సింహము; గుట్టుము.

కేశవేశ - పుం వెంట్రుకల కొప్పు.

కేశీ - పుం దేం కేశరీ.

కేస - పుం దేం కేశ.

కేసర-పుం కుంకుమపువ్వు; పువ్వు సరాగము;
నాగేంద్రము; జూలు.

కేసరియా - విం పసుపు ముగ్గుల; కుంకుమ

పువ్వు మొగల.

కెసరియా బానా-పం. వీరమేషము; 'జోహారు'

సమయమున పసుపు వన్నెగల వేషము
ధరించి ప్రాణములు తెగించి యుద్ధము
చేయునపుడు వేషము.

కెసరీ - పం. సింహము; నాగకేసరము;

గుట్టము; హనుమంతుని తండ్రి పేరు.

కెసూ - పం. టెసూ; మోడుగ పువ్వు.

కెహరి - పం. కెసరీ ; కెహరీ.

కెహరినహ - పం. బఘనఖ, బఘనఖా ; పులి
గోరు.

కెహరీ - పం. దెం. కెసరీ.

కెహా - పం. మోర ; నెమలి.

కెహునీ - ఖీ. కుహనీ ; మోచేయి.

కేకర్య - పం. సేవ; దాస్యము.

కేచా - పం. పెద్దకత్తిర.

కేచీ - పం. చిన్నకత్తిర.

కేడా - పం. పద్మతి; ఒక విధమైన కొలత; రీతి.

కే - విం. ఎన్ని; ఎంతమంది; ఎందరు;

ఖీ. డోకు; వమనము.

కేటభ - పం. విష్ణువుచే చంపబడిన ఒక
రాక్షసుడు.

కేతవ - పం. మోసము; ఉమ్మెత్త; జూదము.

కేతూన - పం. వస్త్రపు జరీ అంచులేక లేను.

కేత ; కేతా - పం. వెలగ.

కేతీ - ఖీ. చిన్న వెలగకాయ; ఒక లిపి.

కేద - ఖీ. జైలు శిక్ష; ప్రతి బంధము.

కేదఖానా - పం. బందిఖానా; జైలు ఖానా.

కేదతనహాई - ఖీ. అపరాధిని ఒంటరిగా

ఇరుకైన చీకటి కొట్లో వేయు జైలు శిక్ష.

కేదమహజ - ఖీ. సాధారణమైన జైలు శిక్ష.

కేదసక్త - ఖీ - కఠిన కారావాస శిక్ష.

కేదీ - విం. బందీ; క్రైమ చేయబడిన; అపరాధి.

కేఫ - పం. నశా ; మత్తు; కైపు.

కేఫియత - ఖీ. వివరణ; స్పష్టికరణ; సమా
చారము, తబసీలు; ఆశ్చర్యకరముగా
ఆనందము కలిగించు సంఘటన.

కేఫియత తలబ కరనా - పం. నియమాను
సారము వివరణ అడుగుట.

కేఫీ - విం. మత్తెక్కిన; నిశ్చలోనున్న.

కేరవ - పం. తెల్లకలువ; శత్రువు; మోసాడు.

కేరా - విం. బూడిదరంగుల; పిల్లికళ్ళు
గలవాడు.

కేరాత - పం. నేలవేము.

కేవర్త - పం. కేవర ; పల్లెమనిషి; పడవ
నడుపు మనిషి.

కేవల్య - పం. మోక్షము; కైవల్యము; నిర్లిప్తత.

కేసర - పం. రవ్వ; జర్మనీ మొదలగు కొన్ని
ఐరోపా దేశములలో చక్కవర్తి - బలుడు.

కేసా - విం. ఎటువంటి; ఎట్టి క్రిం.విం.

ఎల్లు, ఎంత.

కేసే - క్రిం.విం.ఎల్లు; ఏ విధముగా.

కొంచినా ; కొంచినానా - సం.క్రిం. చీర

కుచ్చిళ్ళు పోసి బొడ్డుక్రింద దూర్చుట.

కొంత - పుం. చీరకొనలే అంచు; స్త్రీల చెరు
కొన.

కొంతి - స్త్రీం. కుచ్చిళ్ళు.

కొండా - పుం. కొత్తము; ఇనుపనాగవాసము.

కొంఢి - స్త్రీం. కొత్తి; మొగ్గ; కొండి.

కొంప - స్త్రీం. కొంపల ; చిగురుటాకు.

కొంపనా - అం.క్రిం. చిగురువేయుట.

కొయల - స్త్రీం. పల్లవము, చిగురుటాకు

కోఆ - పుం. పట్టుపురుగుగూడ, కంటి కొన,
పనుతొన లేక పనుస గింజ మీద ఉండు
నన్నుని పొర.

కోడరీ - స్త్రీం. కూరగాయలమ్మ జాతి.

కోడల - స్త్రీం. కోయల.

కోడలి - స్త్రీం. మామిడిటెంక; కోయిల

కోడే - सर्व. ఎవరో, ఏదియో, ఎవరైనను,
యూరమి, దాదాపు.

కోడే న కోడే - सर्व. ఏదో ఒకటి, ఎవరో
ఒకరు.

కోక - పుం. చక్రవాకపక్షి

కోకనద - పుం. ఎర్ర తామర.

కోకనాన - పుం. కామశాస్త్రము.

కోకా-పుం. దాది సంతానము, కాఫీ, తేయాకు
మాదిరి ఒక మొక్క ఆకు (లు); ఒక
విధముగా

కోఖ - స్త్రీం. గర్భకోశము, ఉదరము, పొత్తి
కడుపు.

కోఖజలీ - విం. పుట్టిన సంతానము
(బ్రత కన్నట్టి స్త్రీ).

కోచ - పుం. సంకోచము, ఒక విధమగు
(గుట్టపు) బండి.

కోచవాన - పుం. గుట్టపు బండి తోలువాడు

కోట - పుం. కిలా ; దుర్గము, కోట;
కోటబురుజు; కోటి.

కోటర - పుం. చెట్టుతొర్ర, కోట రక్షణ నిమిత్తం
దాని చుట్టూ పెంచిన అడవి.

కోటిక - విం. కరోడో; కోట్లకొలది, అమిత
మగు.

కోటిశ - క్రిం.విం. కోటి విధముల, ఎన్నో
విధములుగా.

కోఠరీ - స్త్రీం. గది, కొట్టు.

కోఠా - పుం. భండారము, పెద్ద గది, డాబా
పైని గది, జీర్ణకోశము

కోఠార - పుం. ధాన్యపు కొట్టు, పాతర, గాదె.

కోఠారీ - స్త్రీం. చిన్నచిన్న సామానుల
కొట్టు; గిడ్డంగి అధికారి.

కోఠి - పుం. పెద్ద భవంతి; వడ్డీ వ్యాపారము

మొజరుగు పెద్దకొట్టు; ధాన్యపు కొట్టు.
కోటివాల - పుం పెద్దవ్యాపారి, వడ్డీవ్యాపారి,
టోకు వ్యాపారి.

కోడనా - సంక్రిం పాలములోని మట్టి
కుళ్ళించుట, పెళ్ళిగించుట, త్రవ్వట.

కోడా - పుం కొరడా, ప్రేరేపించు మాట,
మనసునొప్పించు మాట; సాచ్చరిక.

కోడాई - పుం పాలములోని మట్టికుళ్ళ గించు
పని; కూలి పాలములో గడ్డవిరుపు పని.

కోడి - స్త్రీ 20 వస్తువుల సమూహము
విం ఇరువది.

కోడ - పుం కుష్టు రోగము.

కోడి - పుం కుష్టురోగి.

కోణ - పుం కోణము, మూల, అంచు, దుడ్డు
కర్ర, దిక్కులు.

కోతల - పుం రాజగారి స్వారీ గుట్టము;
అలంకరించిన ఆట గుట్టము, పని పాట
లేనినాడు

కోతవాల - పుం సోలీసు నిభాగపు అధికారి,
సోలీసు ఇన్స్పెక్టరు.

కోతవాలి - స్త్రీ సోలీసు స్టేషను, సోలీసు
అధికారులుండు చోటు.

కోతాహ - విం కురవ, సాట్టి, చిన్న.

కోతాహ గరదన - ముం కురవ మెడ నాడు,
ధూర్తుడు.

కోతాహి - స్త్రీ కమి; లోటు, దోషము,
లోపము; పొట్టితనము.

కోతలా - పుం పొట్టు, పెద్ద సంచి.

కోతలి - స్త్రీ రూపాయలు, వజ్రాలు
పోసి నడుముకు కట్టుకొను ఒకవిధముగు
సంచి.

కోదడ - పుం ధనస్సు, కుమబొమ్మ.

కోదొం ; కోదొ - పుం కొర్రలు; కొర్ర
ధాన్యము.

కోదొం దేకర పదనా యా సీఖనా - ముం వచ్చి
రానట్లు వచ్చుట. (తాతీ పర) కోదొం
దలనా - ముం ఛార్వలు, నిదులనే ఛార్వ
కలుగ చేయుట.

కోనా - పుం మూల, మారుమూల.

కోనియా - స్త్రీ గోడ మూలనున్న అటక
లేకగూడు.

కోపనా - అంక్రిం నారాజ్ హోనా ; కోప
గించుట.

కోపల - పుం కోపల; చిగురు, చిగురు బాకు.

కోపీన - పుం కౌపీన ; గోవి.

కోఫత - స్త్రీ చుట్టుము, కష్టము, కలత,
చింత

కోఫతా - పుం నేయించిన మాంసము, కైమా,
విం కలత చెందిన

కోబీ - స్త్రీ పాత గోబీ ; క్యాబేజి.

కోమల - విం మృదువైన, మెత్తని, అందమైన

కోయల - స్త్రీ. కోకిల.

కోయలా - పుం రాక్షసు బొగ్గు, గని బొగ్గు.

కోయా - పుం కంటికోలికి పను తొన, పట్టుపురుగు గూడు.

కోర - స్త్రీ. పంక్తి; అంచు; మూల; కొన; కొన; ద్వేషము; ఆయుధపు పదును; వాడి తనము.

కోర-కసర-స్త్రీ. కమి; లోటు, లోపము.

కోరనిశ - స్త్రీ. ప్రమాణము, సాష్టాంగ ప్రమాణము.

కోరమా - పుం నేతిలో వేయించిన మాంసము.

కోరా - విం స్వచ్ఛమైన, రంగులేని, ఖాళియగు, ఉపయోగింపని, కళంకములేని; చదువు సంధ్యలు చేసి, బోలుగా నున్న.

కోరీ - పుం హిందూ సాలె వాడు.

కోల - పుం ఒక అడవి జాతి, ఎరుకల జాతి వాడు, పంది, ఒడి, రేగుపండు, మిరియములు.

కోలనా - సంక్రిం బోలుగా చేయుట.

కోలియా - పుం ఇరుకు సందు.

కోలీ - స్త్రీ. ఒడి, గంగరేగు, ఇరుకు గొంది, హిందూ సాలె వాడు.

కోల్‌ - పుం గానుగ.

కోల్‌ కా బేల - మం చేసిన పనే చేస్తూ

ఉండువాడు; ఎద్దువలేచాకీరి చేయువాడు.

కోవిద - విం విద్వాంసుడు, ప్రవీణుడు.

కోశ - పుం నిఘంటువు; ఖజానా, ధన గారము, గ్రంథు, తోడిము, అండకోశము; పట్టుపురుగు గూడు, మొగ్గ, కత్తి ఒర

కోశలర - పుం పట్టుపురుగు ; నిఘంటుకారుడు, కత్తి ఒర చేయువాడు.

కోశిశ - స్త్రీ. ప్రయత్నము.

కోష్ట - పుం ఇంటిలో పలి భాగము, మూత్రశయము, సామాన్ల కొట్టు; ప్రాకారము, పొట్ట, పితృశయము; గాదె, మలశయము, లోకడుపు, కుండలీ కరణము () గుర్తు, బ్రాహ్మణు.

కోష్ఠక - పుం ప్రాకారము; కుండలీ కరణము () గుర్తు, బ్రాహ్మణు.

కోష్ఠబద్ధతా - స్త్రీ. కబ్జియత - మలబద్ధకము

కోష్ఠీ - స్త్రీ. జాతక చక్రము, జన్మప్రతిక.

కోస - పుం రెండు మైళ్ళ దూరము, మూడు కిలోమీటర్ల దూరము.

కోసనా - సంక్రిం తిట్టులు, దూషింపులు.

కోసా - పుం మట్టి మూకుడు, ఒకవిధమైన పట్టు.

కోసియా - స్త్రీ. మట్టి సిడత.

కోహ - పుం పర్వతము, క్రోధము.

కోహకన - విం కొండ త్రవ్వవాడు; తన ప్రేమ, అరబ్దేశాచారము ననుసరించి ఫరహాద్ అను వ్యక్తి బేసతూన్ అను పర్వతమును త్రవ్వకాలువను తయారు చేసెను, కనుకనే కోహాకన్ అను శబ్దము, ఫరహాద్ కు మారు పేరు అయినది.

కోహకాఫ - పుం ఆసియా- ఐరోపా ఖండముల మధ్యనున్న అప్పరసలు ఉండు పర్వత శ్రేణి.

కోహనీ - స్త్రీం కుహనీ ; మోచెయ్యి.

కోహ-నూర్ - పుం కోహే-నూర్ ; కోహీనూరు వజ్రము.

కోహబర్ - పుం వివాహ సందర్భమున కుల దేవతలు స్టాపించు ఇల్లు లేక ప్రదేశము.

కోహరా - పుం కుహాసా ; పొగమంచు.

కోహసార్-పుం పర్వత ప్రాంతము; పర్వతము.

కోహాన - పుం ఒంటె వీపుమిది గూను.

కోహిస్తాన - పుం పర్వత ప్రదేశము; కొండ ప్రాంతము.

కోహీ - విం క్రోధి; క్రోధము గల; పర్వత సంబంధమైన.

కోథ - స్త్రీం మెరుపు; మెరుపు తీగ.

కోథనా - అంక్రిం మెరయుట.

కోథా - స్త్రీం మెరుపు; మెరుపు తీగ.

కౌఆ - పుం కాకి; కొండనాలుక; నీచుడు.

కౌధనీ - స్త్రీం ఒడ్డునము; మొలత్రాడు.

కౌఆనా - అంక్రిం కలవరించుట; ఉలిక్కి పడుట.

కౌఆపరీ - స్త్రీం బహు కురూపియైన స్త్రీ.

కౌటెల్య - పుం చాణక్యుడు; కపటము; కుటీలుడు.

కౌటెంబిక - విం పారివారిక ; కుటుంబ సంబంధమైన.

కౌడా - పుం పెద్ద గవ్వ.

కౌడియా - విం కౌడిల్లా పక్షి ; లకుముకి పిట్ట; గవ్వ వంటి; గవ్వ వంటి ఆకారము.

కౌడీ - స్త్రీం కుటికొలికి; కప్పము; ధనము.

కౌడీకా - మం తుచ్చమైన; విలువలేని.

కౌడీభర్ - మం మిక్కిలి స్వల్పము; గవ్వపొటి.

కౌతుక-పుం విచిత్రము; ఆశ్చర్యము; తమాషా

కౌతుకియా-పుం ; **కౌతుకీ** - విం తమాషా చేయువాడు, పరిహాసము చేయువాడు.

కౌతుహల - పుం ఆశ్చర్యము; జిజ్ఞాస; ఉల్లాసము.

కౌన - సర్వం ఏది; ఎవరు; ఏవి; ఎవడు.

విం ఏవిధమైన; ఎటువంటి.

కౌపీన - పుం గోచి; కాపీనము.

కౌమ - స్త్రీం జాతి; వంశము; కులము.

కౌమార - విం జాతీయ వాది.

కౌమార- పుం కిశోరదశ; కామార్యము.

కౌమియత - **శ్రీ.** జాతీయత; జాతీయ
అభిమానము.

కౌమీ - **వి.** జాతీయము; జాతీయమైన.

కౌమీ జబాన - **శ్రీ.** జాతీయ భాష.

కౌముదీ - **శ్రీ.** స్వచ్ఛమైనమౌల-జ్యోత్స్న.
అశ్వయుజకార్తీకమాసముల పూర్ణిమ
రోజుమౌల.

కౌర - **ప్ర.** ముద్గ కబళము.

కౌరీ - **శ్రీ.** ఒడి.

కౌల - **వి.** కులీనుడు, ఉత్తమ కులమున
జన్మించినవారు.

కౌల-ప్ర. ఉక్తి మాట, వాక్యము, ఒడుబడిక

కౌల కరార - **ప్ర.** పరస్పర ఒడంబడిక;
ఒప్పందము.

కౌలా - **ప్ర.** ఒక విధము కమలాపండు.

కౌవా - **ప్ర.** కాకి; నీచుడు; కొండూలుక.

కౌవాళి - **శ్రీ.** మహమ్మదీయులకు
సంబంధించిన ఒక విధమైన గీతము.

కౌశల - **ప్ర.** బాల్యము; షేమము; కోశల
ప్రాంత నివాసి.

కౌశేయ - **ప్ర.** పట్టువస్త్రము.

కౌస - **శ్రీ.** విల్లు; ధన్యు; ధనాశి; కుమాను.

కౌస - **ఎ.** కజహ ; **శ్రీ.** ఇంద్రధనస్సు.

కౌస్తుభ - **ప్ర.** విష్ణువుచే వక్షస్థలమందు
ధరింపబడురత్నము.

కయా - **సర్వ.** ప్రశ్నవాచక సర్వనామము; ఏమి
కయారి-**శ్రీ.** పూలమడి ఉప్పుమడి పరిమడి

కయో - **(అవ్య.)** క్రి.వి. కిసాలిల ;
ఎందుకు; ఎందుకొరకు.

కయోకి - **అవ్య.** ఎందుకనగా.

కయో కర - **క్రి.వి.** కేసె; ఎట్లు.

కయో నహీ - **అవ్య.** నిస్సందేహముగా ;
తప్పుకుండా.

కయో న హో - **అవ్య.** ఎందుకుకాదు.

క్రందన - **ప్ర.** విలాపము; ఏడుపు; యుద్ధ
ఘోషము.

క్రతుపశు - **ప్ర.** యజ్ఞపు గుఱ్ఱము.

క్రతుపురుష - **ప్ర.** విష్ణువు.

క్రమశః - **అవ్య.** క్రి.వి. క్రమానుసారము;
క్రమక్రమముగా.

క్రమాంక - **ప్ర.** క్రమసంఖ్య.

క్రమాగత - **వి.** వంశపారంపర్యముగా;
ధారావాహిక్మైన.

క్రయ - **ప్ర.** ఖరీద ; కొనుట; కొనుగోలు;
క్రమము.

క్రయ- విక్రయ ; **ప్ర.** కొనుట-అమ్ముట;
క్రయవిక్రయములు.

క్రయీ - **ప్ర.** కొనుపాడు.

క్రాంత - **వి.** ఆక్రమింపబడిన; ఆక్రమించిన;
అణవబడిన; మీరిన.

క్రాంతి - స్త్రీం విప్లవము; పెద్దమార్పు.

క్రిమి - స్త్రీం కీటకము; పురుగు; లక్క; పెద్ద సాచ్చెరుగు.

క్రియా - స్త్రీం పని; చేష్ట; అనుష్ఠానము; ఆరంభము; ధాత్యర్థము.

క్రియా కర్మ - పుం అంత్యేష్టిక్రియ; శ్రాద్ధకర్మ; ఉపహరము; చికిత్స.

క్రిస్తాన - పుం ఐస్డీ; క్రైస్తవ మతావలంబుడు.

క్రీట - పుం కిరీటము.

క్రీడా - స్త్రీం ఆట; క్రీడ; నినోదము.

క్రీడాశీల - విం ఆటలయందు ఆసక్తిగల.

క్రీత - విం కొనబడిన.

క్రేతా - పుం కొనునాడు.

క్రోడ - పుం గోద ; ఒడి; సక్ష్మలము; శని గ్రహము; సంది.

క్రోడపత్ర - పుం అనుబంధము.

క్రోధిత - విం క్రోధించిన.

క్రౌంచ - పుం క్రౌంచసత్తి; ఒక సర్పతము.

క్రౌర్య - పుం క్రౌర్యము; ద్రూరత.

క్లాంత - విం అలసిన; బడలిన.

క్లాంతి - స్త్రీం తగావడ ; అలసట, బడలిక.

క్లిత్ర - విం తడిగానున్న; తడిసిన.

క్లిష్ట - పుం కఠినమైన; క్లిష్టమైన; దుఃఖము నొందిన; త్వరగా బోధపడని.

క్లీబ - పుం నశించుకుడు; సిరికినాడు.

క్లेश - పుం దుఃఖము; నొప్పి; పీడ.

క్లेशकर - పుం బాధాకరమైన.

క్లౌఘ్య - పుం నశించుకత్వము.

क्वचित - अव्य. అరుదుగా; ఎక్కడనో.

क्वणित - वि. ప్రాగుచున్న; ధ్వనించుచున్న; ధ్వనించిన.

क्वच - పుం కషాయము; బాధ.

क्वार - పుం అశ్వయుజమానము.

क्वारा - పుం కారా ; అవివాహితుడు; పెళ్ళి కానివాడు.

क्षंतव्य - वि. క్షమింపదగిన; సహింపదగిన.

क्षंता - वि. ఓర్పుగలవాడు; ఓర్పువాడు; సహించువాడు.

क्षण - పుం క్షణము; క్షణికము.

क्षणदा - స్త్రీం రాత్రి.

क्षणिकता - స్త్రీం అనిత్యత, క్షణభంగురము.

क्षत - పుం గాయము; పుండు; దుఃఖము వింగాయపడిన; ఖండితుడైన; నాశమైన.

क्षतयोनि - वि. పురుషసంసర్గము కల్గిన స్త్రీ.

क्षत-विक्षत - वि. ఖండిఖండములైన; భగ్నమైన; (వ్రణములుగల.

क्षति - స్త్రీం నష్టము; నోని; గాయము; నాశము.

क्षतिग्रस्त - वि. నష్టపడిన; నష్టపోయిన.

క్షతిపూర్తి - స్త్రీ. స్వప్నపరిహారము.

క్షత్ర - పుం. బలము; క్షత్రియుడు; శరీరము; రాజ్యము; ధనము.

క్షత్రధర్మ - పుం. క్షాత్రధర్మము; క్షత్రియుని కర్తవ్యము.

క్షత్రప - పుం. ప్రదేశాధిపతి; గవర్నరు; పాఠశాల మండలాధిపతులు బిరుదు.

క్షపణక - పుం. బొద్దబిళ్ళ; బొద్దమత్తుడు.

క్షపా - స్త్రీ. రాత్రి; పసుపు.

క్షమ - విం. సమర్థుడు; ఓర్పుల; యోగ్యమైన పుం. శక్తి; యోగ్యత.

క్షమంతా - స్త్రీ. యోగ్యత; సామర్థ్యము.

క్షమా - స్త్రీ. మాఫి; క్షమాశీలత; ఓర్పు; సహన శీలత; భూమి.

క్షమా-ప్రార్థనా-పుం. క్షమాపణవేడు కొనుట.

క్షమిత - విం. క్షమించబడిన.

క్షమీ - విం. ఓర్పుగల; క్షమించువాడు.

క్షమ్య - విం. క్షమింపదగిన.

క్షయ-పుం. క్షయరంగము; తగ్గదల; ప్రళయము; అంతము.

క్షయపక్ష - పుం. క్షయపక్షము.

క్షర - విం. నశ్వరము; నశించు.

క్షరణ - పుం. క్షీణత; కారుట; ప్రవించుట.

క్షాత్ర - పుం. క్షాత్రధర్మము; క్షత్రిధర్మము; క్షత్రియత్వము; క్షత్రియ సంబంధమైన.

క్షామ-పుం. క్షామము; నాశము; విం. క్షీణించిన అల్పము.

క్షార - పుం. ఉప్పు; కారము; గాఢ; బూడిద; వెలిగారము.

క్షార భూమి - పుం. చవుటినేల.

క్షాలన - పుం. శుభ్రము చేయుట; కడుగుట.

క్షాలిత - విం. కడగబడిన; శుభ్రపరచబడిన.

క్షితి - స్త్రీ. భూమి; పుధ్వి.

క్షితజ - పుం. భూమ్యాకాశములు కలియు చున్నట్లుతోచురేఖ; క్షీతిజము; వాన పాము; మంగళ గ్రహము; వృక్షము.

క్షిప్ర - క్రిం. విం. శీఘ్రముగా; విం. వేగముగా పోవునట్టి.

క్షీర - పుం. దૂధ; పాలు; క్షీరము.

క్షీరజా - స్త్రీ. లక్ష్మీదేవి.

క్షుణ్ణ - విం. అభ్యస్తమైన; నూరబడిన; పొడివేయబడిన; ఓడింపబడిన.

క్షుద్ధ - విం. నీచమైన; తుచ్చమైన; కుద్రుడు; అల్పము; లోభి.

క్షుధా - స్త్రీ. భూక; ఆకలి.

క్షుధిత - విం. భూకా; ఆకలిగొన్న.

క్షుభ - పుం. పాద.

క్షుభ్య - విం. వ్యాకులపడిన; కలతజెందిన; కల్లోలితమైన; కోపించిన; పుం. కవ్వము.

క్షుభిత - విం. దే. క్షుభ.

క్షుర - పుం. మంగలికత్తి.

క్షురికా - స్త్రీ. మంగలికత్తి.

క్షురీ - స్త్రీ. కత్తి; చాకు పుం. మంగలినాడు;

గిట్టులుగల సశువు.

క్షేత్ర - పుం. పొలము; క్షేత్రము; పరిమడి;

భార్య; శరీరము; ఇల్లు.

క్షేత్రపాల - పుం. కాపరినాడు; కాపలానునిసి.

క్షేత్రఫల - పుం. నిష్పర్థము.

క్షేప - పుం. విఘ్నములు; కాలము నెళ్ళబుచ్చులు;

నింద; నెట్టులు; వ్యాప్తి; లేపము; దెబ్బ.

క్షేపక - విం. నెట్టునాడు; విఘ్ననాడు;

కలసిన; క్షేపము; పైన కలసిన భాగము.

క్షేపణ - పుం. ఆక్షేపణ; పడనేయులు;

నిసరేనేయులు; స్రవించులు; విఘ్నములు;

గడుపులు.

క్షౌణి; క్షౌణి - స్త్రీ. భూమి; '1' (ఒకటి)

సంఖ్య.

క్షౌభ - పుం. కలత; వ్యాకులత; భయము.

క్షౌభనా - అం. భయపడులు; వ్యాకుల

పడులు.

క్షౌణి; క్షౌణి - స్త్రీ. భూమి; ఒకటి

సంఖ్య.

క్షౌర - పుం. క్షరము; తలగొరిగించు కొనులు.

క్షౌరీక - పుం. హజ్జామ; మంగిలి.

ఖ

ఖంఖ - విం. శూన్యము; పాడుబడిన.

ఖంఖర - విం. పాడుబడిన; నిర్జనమైన; బోలగా

నున్న; శూన్యమగు.

ఖంఖార - పుం. కళ్ళు.

ఖంఖారనా - అం. కాండించి ఉమ్మి

నేయులు; సంకేత సూచకముగా సకీ

రించులు లేక దగ్గులు.

ఖంగా - పుం. ఖడ్గము; కత్తి; గాయము.

ఖంగాహ - పుం. గౌడా; ఖడ్గమృగము.

ఖంగానా - అం. తగ్గులు; లోటువచ్చులు.

ఖంగాలనా - అం. పైపైన కడుగులు;

అంతయు కాజేయులు.

ఖంగువా - పుం. ఖడ్గమృగపు కొమ్ములేక ఖడ్గము.

ఖంచనా - అం. చిత్రించులు; చెక్కులు;

దిగ్కొట్టులు.

ఖంజ - విం. కుంటియైన; పుం. ఒక విధమగు

రోగము; కుంటివాడు.

ఖంజడి - స్త్రీ. దే. ఖంజరీ.

ఖంజన - పుం. కాలుక పిట్ట.

ఖంజర - పుం. ఒక విధమగు ఖడ్గము.

ఖంజరీ - స్త్రీ. ఖంజిరా; వాద్య విశేషము;

ఖంజిరి.

ఖండ - పుం. విభాగము; ఖండము; అధ్యాయము

- భాగము; కలకండ; ఖడ్గము; చక్కిర.

ఖండన - పుం. ఖండించుట; నిరుచుట.

ఖండశీలీ - స్త్రీ. వ్యభిచారిణి; వేశ్య.

ఖండహర - పుం. ధ్వంసాచారము; సాధనము
చేయుట.

ఖండిత - విం. భగ్నమైన; నిరంగొట్టబడిన;
నిరగిన.

ఖండితా - స్త్రీ. ప్రేయిచు అన్య స్త్రీలను
ప్రేమించుచున్నాడని కోపించునాయిక.

ఖంతా - పుం. గురువు; సార; అప్రసంగుల
తేగొయ్య.

ఖండక - పుం. కండకము.

ఖంధార - పుం. చౌకీ; సేనలు నిడియుచోలు;
శిబిరము; దేరా.

ఖంధియానా - సం. ఖాళీచేయుట.

ఖంభ ; ఖంభా - పుం. స్తంభము; పోటీ;
అధారము.

ఖఖార - పుం. కఫ ; కళ్ళి; ఉమ్మి.

ఖఖారనా - అం. కళ్ళిపడునట్లు కాండ్రం
చుట; కాండ్రించి ఉమ్మిచేయుట.

ఖగ - పుం. పట్ట; సత్తి.

ఖగనా - అం. గ్రుచ్చుకొనుట; నాలు
కొనుట; సం. దూర్చుట; చొప్పించుట.

ఖగోల - పుం. ఆకాశమండలము.

ఖచన - పుం. చిక్కుకొనుట; రాళ్ళు

(రత్నములు) మొ. సాదగుట.

ఖచనా - పుం. చిక్కుకొనుట; రత్నములు
మొ. సాదగుట; చిత్రింపబడుట;
అంకితముగుట.

ఖచర - విం. గుహము; పుం. సత్తి; మేఘము;
బాణము; గంధర్వులు; రాక్షసుడు.

ఖచరా - విం. స్వల్లసంకరమైన; నీచుడైన.

ఖచాఖచ - క్రి. విం. టసాటస ; క్రి. క్రి. పసి
యించు; పూర్తిగా నిండిన.

ఖచానా - సం. క్రి. చెక్కుట; చిత్రించుట;
రత్నములు మొ. సాదగుట; త్వరిత్యరగా
ప్రాయుట.

ఖచిత - విం. చెక్కుబడిన; సాదగుబడిన.

ఖచ్చర - పుం. కంచరగాడిచ.

ఖజానచీ - పుం. కోశాధిపతి.

ఖజానా - పుం. ఖజానా; ధనాగారము.

ఖజురాహీ - స్త్రీ. ఖర్జూరపు తోట.

ఖజూర - పుం. ఖర్జూరము; చిట్టీ.

ఖజోహరా - పుం. గొంగళి పురుగు.

ఖట - పుం. గ్రుడ్డు; గొడ్డలి; స్త్రీ. రాసిడి ధ్వని.

ఖటసే - క్రి. విం. తక్షణము; తత్కాలము;
మెంటే.

ఖటక - అం. క్రి. చింత; భయము;
సందేహము; దుఃఖము.

ఖటకనా - అం. క్రి. సరిపడకపోవుట; నచ్చక

పోవుట; కలహము; పోగుట; ఖటఖట
మని ధ్వని వచ్చుట; అప్రియ మగుట.

ఖటకా - పుం తలుపు గొళ్ళిము; గొళ్ళిము;
తలుపుకొట్టిన ధ్వని; భయము; చింత;
సంకోచము.

ఖటకట - స్త్రీ. ఖటఖటమను ధ్వని;
జగడము; తక్కారు; తాదా.

ఖటఖటానా-సంక్రిం ఖటఖటమని తలుపు
కొట్టిన ధ్వని; దేనినైనచేతితో తట్టుట;
జ్ఞప్తిచేయుట.

ఖటనా - సంక్రిం ధనోపార్జన చేయుట;
ఎక్కువగా శ్రమించుట అంక్రిం వ్యాకుల
పడుట.

ఖటగీర - పుం. ఖటమల ; నల్లి.

ఖటపర - స్త్రీ. జగడము; తాదా.

ఖటమల - పుం. నల్లి.

ఖటమిటా; ఖటమీరా - విం. పులుపు - తీపి
కలసిన రుచిగల; పుల్ల పుల్లని; తియ్య
తియ్యని.

ఖటరాగ - పుం. జగడము; జంజాటము ;
తంటా; పనికిరాని వస్తువులు.

ఖటాఝ - స్త్రీ. పులుపు; పులుపుదనము.

ఖటాఖట - క్రిం. విం. ఖటపట ; వెంటనే;
శీఘ్రముగా; ఖట ఖటమను శబ్దముతోడ

ఖటానా - అంక్రిం పరీక్షలో ఉత్తీర్ణమగుట;

పులియుట; సంక్రిం నిర్వహించుట
అట్టేపెట్టుట.

ఖటాపట ; ఖటాపటి - స్త్రీ. జగడము;
విరోధము; పోట్లాట.

ఖటావ - పుం. నిర్వహణ; జీవనము.

ఖటాస - స్త్రీ. పులుపు పుం. పునుగు పిల్లి;
అడుపిల్లి.

ఖటిక - పుం. పళ్ళు; కూరగాయలు అమ్ము
వుత్తి చేయు ఒక జాతి.

ఖటికా - స్త్రీ. సుద్ద; బలపము; కర్ణ
రంధ్రము.

ఖటియా - స్త్రీ. చిన్నమంచము.

ఖటెలా - పుం. ఉయ్యాల మంచము (చిన్న
పిల్లలకు).

ఖటా - విం. పుల్లని.

ఖటా హోనా - పుం. కోపగించుట; కుపితుడుట.

ఖటవా - స్త్రీ. దే. ఖటియా.

ఖట - పుం. అతి క్షుంభిం దనంపాదించు వాడు.

ఖడ - పుం. ఒక విధమగు గడ్డి; ఎండుగడ్డి.

ఖడకనా - అంక్రిం. దే. ఖడకనా.

ఖడబడానా - అంక్రిం. గాబరా పడుట;
గల్గెంతు పడుట; కలవరపడుట.

ఖడబడి - స్త్రీ. గడబడి; తారుమారు;
అల్లరి భయము.

ఖడబిడా - విం. మెరుకపల్లములు గల; కలత

చెందిన.

ఖడబీహడ - విం. ఎగుడు దిగుడుగానున్న;

కరుకైక.

ఖడसान - పుం. ఖరसान ; సానరాయి.

ఖడా - విం. నిలబడిన; నిలుచున్న; సిద్ధమైన;

అమలులోనున్న; అవక్యము.

ఖडाऊँ - స్త్రీ. పాపుకోళ్ళు; పాదుకలు.

ఖडाका - పుం. దే. ఖటకా.

ఖडाखेत - పుం. నిలువు పైరు; పంటచేను.

ఖडिया - స్త్రీ. సీనుసున్నపు ముక్క.

खडी बोली - స్త్రీ. ఆధునిక హిందీ

రూపము; చలామణిలోనున్న హిందీ

రూపము.

खड्ग - పుం.దే. తలవార.

खड्ड; खडढा - పుం. గొయ్యి; తొట్ట; బొరియ.

खत - పుం. గాయము.

खत - పుం. ఉత్తరము; జాబు; గడ్డము మీది

వెంట్రుకలు; క్షేరము.

खतकिताबत - స్త్రీ. ఉత్తర ప్రత్యుత్తర

ములు; ప్రత్యవ్వహారము.

खतना - పుం. సున్నీ; ముసల్మానుల సున్నీచేయు

అచారము.

खतम - పుం. సమాప్తి; ముగింపు.

खतरनाक - విం. భయంకరమైన; అపాయ

కరమైన.

खतरा - పుం. అపాయము; గండము; జంకు.

खता-स्त्री. కసూ; అపరాధము; పొరపాటు;

మోసము; పాపము.

खतावार - విం. అపరాధి; పాపి.

खति - స్త్రీ. క్షతి; నష్టము; హాని.

खतियाना - సం. క్రి. పద్దువ్రాయుట.

खतियौनी - స్త్రీ. ఖాతా బహి ; ఆవర్త.

खतीब-పుం. వక్త, ధర్మోపదేశము చేయువాడు.

खत्ता - పుం. పాతర; గుంట లేక గొయ్యి.

खत्म - విం. పుం. దే. ఖతమ.

खत्री - పుం. క్షత్రియులయందొకతె.

खदकदाना ; खदबदाना - పుం. ఖదఖద

మని ధ్వని చేస్తూ ఉడుకుట.

खदर - విం. పనికిమాలినది.

खदशा - పుం. అంధేశా ; భయము ; జంకు.

खदान - పుం. గని.

खदिर - పుం. చండ్రవృక్షము; ఇంద్రుడు;

చంద్రుడు.

खदीजा - స్త్రీ. హజరత్ ముహమ్మద్

మొదటి భార్య.

खदीब - పుం. యజమాని; చక్రవర్తి; భగ

వంతుడు; ఈజిప్టు చక్రవర్తుల బిరుదు.

खदेडना ; खदेरना - సం. క్రి. బయటకు

నెట్టుట; పారత్రోలుట; బలవంతాన

గొంటుట.

ఖడర - పుం ఖద్దరు; చేతితో వడికిచేతి మగ్గము

మీదనేయబడినగుడ్డ.

ఖద్యోత - పుం మిణుగురు పురుగు; సూర్యుడు.

ఖనక - పుం భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞుడు; కన్నపు

దొంగ; ఎలుక; భూమిని త్రవ్వవాడు.

ఖనకనా - పుం ఖణఖణమని మ్రోగుట ;

ఖంగు మని మ్రోగుట.

ఖనఖజూరా - పుం కాళ్ళజెర్ర.

ఖనన - పుం ఖననము; త్రవ్విపూడ్చుట.

ఖననా - సంక్రిం త్రవ్వట.

ఖత్తి - స్త్రీం గని; గుహ; గొయ్యి.

ఖనిజ - పుం ధాతువు; ఖనిజము; వింగని

నుండి బయలుకు తీసినది.

ఖత్తాస - పుం సీశాచము; రాక్షసుడు; దుష్టుడు.

ఖపచీ - స్త్రీం సన్ననిమెరు చువ్వ తోక బద్ద.

ఖపడా - పుం పెంకు; కుండపెంకు; తాబేటి

పుర్ర.

ఖపడి - స్త్రీం ఖొపడి ; పుర్ర; చిల్లపెంకు;

ఒక విధమగు మట్టిపాత్ర.

ఖపడేల - స్త్రీం దేం ఖపరేల.

ఖపత; ఖపతీ - స్త్రీం అమ్మకము; ఖర్చు.

ఖపనా - పుం ఖర్చు అగుట; ఉపయోగపడుట.

ఖపరేల - పుం పెంకు; పెంకు కప్పు; పెంకు

ట్టిల్లు.

ఖపానా - సంక్రిం ఉపయోగించుట; నిర్వా

హము చేయుట; ఖర్చుపెట్టుట.

ఖప్పడయా ఖప్పర - పుం తలపుర్ర; బిడ పాత్ర.

ఖఫగీ - స్త్రీం కోపము; క్రోధము.

ఖఫా - విం క్రోధించిన; కుపిలుడైన.

ఖబర - స్త్రీం సమాచారము; వార్త; సందేశము;

జాడ

ఖబరగీర - పుం గుప్తచారుడు; సాయము

చేయువాడు.

ఖబరదార - విం హెచ్చరిక గల; ముందు

జాగ్రత్తగల.

ఖబరదారి - స్త్రీం మెలుకువ; హెచ్చరిక.

ఖబరరాసీ - పుం వార్తాహరుడు; దూత.

ఖబరలెనా - పుం సమాచార మెరుగుట;

దుండించుట.

ఖబీస - పుం భయంకరుడు; పిసవారి;

ధూర్తుడు; పిశాచి.

ఖబ్త - పుం సనక ; వ్యామోహము; పిచ్చి ;

మెర్ర.

ఖబ్తీ - విం పాగల ; పిచ్చివాడు.

ఖమ - పుం వంపు; వంకర.

ఖమ ఖానా - వంగుట; లొంగుట.

ఖమ ఠొకనా - పుం తొడచరిచి సవాలు

చేయుట.

ఖమదమ - పుం హిమ్మత ; సాహసము;

పురుషార్థము.

ఖమీదా - విం వంగిన; వంకరొనున్న.

ఖమీర - పుం పులిసిన పిండి; స్వభావము;
ప్రకృతి.

ఖమీరా - పుం సొకము పట్టి తయారుచేసిన
దోషము.

ఖమ్మాచ - స్త్రీ. ఒకరాగము; (సంగీతము)

ఖమ్మ - పుం నుద్యము; సారాయి.

ఖయనత - స్త్రీ. దాయమని ఇచ్చిన హస్తవును
తేక తాకట్టు పెట్టిన హస్తవును తిరిగి ఇవ్వ
కుండుట; నమ్మకద్రోహము; అసహరణ.

ఖయాల - పుం దే. ఖయాల.

ఖయాలాత - పుం ఖయాల కా బహు.

ఖయాలీ - విం దే. ఖయాలీ.

ఖయ్యాత - పుం దర్జీ; దర్జీ - దర్జీ పనిచేయు
వాడు.

ఖయ్యామ-పుం దేరాలు తయారుచేయువాడు.

ఖయాలెఖామ - పుం భ్రమ.

ఖర - పుం గాడిద; పదును; వాడియైన;
తీక్షణమైన; ఒక రాక్షసుడు.

ఖరక - పుం పశువుల పాక; గోశాల; వెదురు
బద్దల తలుపు ; తడిక; స్త్రీ బాధ;
భయము.

ఖరకనా - అంక్రిం ఖటఖటమును ధ్వని
వచ్చుట; బాధకులుగుట; నచ్చుకోవుట;
జారుకోనుట.

ఖరకా-పుం తినకా; గడ్డిపరక; పల్లుపుడక-
భోజనానంతయు పల్లు కుభ్రమరమపుడక

ఖరఖశా-పుం ఇగడా ; సోట్లాట; జగడము.

ఖరగ - పుం ఖగ్గము.

ఖరగాహ - పుం దేరా.

ఖరగోశ - పుం కుందేలు.

ఖరచ - పుం ఖర్చు.

ఖరచనా - అంక్రిం ఖర్చు పెట్టుట.

ఖరచా - పుం ఖర్చు; పెట్టుబడి; ఖర్చు.

ఖరతల - విం ప్రదండమైన; స్పష్టవాది;
నిష్కామి

ఖరతూమ - పుం ఏనుగు తొండము.

ఖరదల - పుం అనాలు.

ఖర దిమాగ - విం గోబర గణేశ ; పరమ
మూర్ఖుడు.

ఖరదెల - విం డరపోక ; పిరికివాడు.

ఖరధార - పుం బహుపదునైన.

ఖరనఫ్స - విం బహుదీర్ఘమైన జననేంద్రి
యముగలవాడు; కాముకుడు; వ్యభిచారి.

ఖరబ - విం వంద వందలకోట్ల సంఖ్య ;
1,00,00,00,00,000.

ఖరబూజ ; ఖరబూజా - పుం పుచ్చకాయ.

ఖరభర - పుం కోలాహలము; గలభా.

ఖరభరనా - అంక్రిం గలభా జరుగుట;
అల్లరి జరుగుట.

ఖరమస్తీ - స్త్రీ. శారాత ; కొంటి తనము;

దౌష్ట్యము; నైష్యము.

ఖరభోహరా - పుం. గవ్య; చిన్ననత్తగుల్లి.

ఖరల్ - పుం. కల్పము; మందులునూరు కల్పము.

ఖరసా - పుం. ఒక విధమగు పిండివంట.

ఖరसान - పుం. సానరాయి ; పదును పెట్టు రాయి.

ఖరहरना - పుం. పాలికట్టతో ఊడ్చుట.

ఖరहरा - పుం. పాలికట్ట; గుడ్డముల వెంట్రుకలను శుభ్రపరచు ఒక విధమగు దువ్వెన.

ఖరहा - పుం. కుందేలు.

ఖరాंशु - పుం. సూర్యుడు.

ఖరా - విం. శుద్ధమైన; తీక్షణమైన; కల్తీలేని.

ఖరई - స్త్రీ.; శుద్ధత; నిజాయితీ; మంచి తనము; ఖరాపన-పుం. నిష్కళంకత.

ఖరాद - పుం. చిత్రక తరిమినుట్టు సాధనము.

ఖరాदपर चढना या उतरना - మం. సరి అగుట; నిశ్చేతులు.

ఖరాदना - సంక్రి. చిత్రకపట్టుట; తరిమిన పట్టుట.

ఖరాदी - పుం. చిత్రకపట్టువాడు.

ఖరాब - విం. బురా ; చెడు; చెడ్డ; దిక్కుమాలిన; నీతిలేని.

ఖరాबा - విం. పాడుపడిన; సాగుకు పనికి

రాని; పుం. నాశము.

ఖరాबी - స్త్రీ. బుర్రాई ; దోషము; ధ్వంసము; నాశము.

ఖరాश - స్త్రీ. ఖరోచ ; గీచుకొనినందున పడినగాయపు గీత; గంటు.

ఖరాस - స్త్రీ. పిండి తిరుగలి.

ఖరిया - పుం. సీమనున్నము; జోలె; వలసంచి.

ఖరిहान - పుం. కళ్ళము; రాశి.

ఖरी - స్త్రీ. ఆడూడిద ; సీమనున్నము.

ఖरीता - పుం. పెద్దకవరు; సూది - దారము; ఉంచుచిన్న సంచి; జేబు.

ఖरीद - స్త్రీ. క్రయము; కొనుబడి; కొన్న వస్తువు.

ఖरीद-फरोख्त - స్త్రీ. క్రయ-విక్రయములు; కొనుగోలు - అమ్మకాలు.

ఖरीदना - సంక్రి. కొనుట.

ఖरीदार ; ఖరీదార్ - పుం. గ్రాహకుడు; కొనువాడు.

ఖरीदारी - స్త్రీ. కొనుబడి.

ఖरीफ - స్త్రీ. జూన్ 4 జనవరి మధ్య కాలమున వచ్చుపంట.

ఖరोंच - స్త్రీ. గంటు; గీత.

ఖరोंचना ; ఖరోटना - సంక్రి. గోకుట; గీరుట.

ఖर्च ; ఖర్చా - విం. ఖర్చు; వ్యయము;

పెట్టుబడి ఖర్చు.

ఖచీలా - వి. అమితముగా ఖర్చుచేయు
వాడు; దుబారా ఖర్చు చేయువాడు.

ఖజూర - పుం. ఖజూర ; ఖర్జూరము; వెండి;
తేలు.

ఖర్వ - పుం. కుబేరుని నిధి; భగ్న అంగము
గుఱాడు; పొట్టి; చిన్న వికలాంగుడు.

ఖరీ - పుం. పెద్ద చిట్టా; ఒక విధముగ చర్మ
రంగము.

ఖరాచ - వి. దుబారా ఖర్చు చేయువాడు.

ఖరాట - పుం. గురక.

ఖల - పుం. నీచుడు; ఖలుడు; ధూర్జుడు;
కళ్ళము.

ఖలక - పుం. జీవరాశి; ప్రపంచము.

ఖలకత - స్త్రీ. స్పృష్టి.

ఖలఖల - పుం. ఖలఖలమును ధ్వని; ఖలఖల
సవ్వధ్వని.

ఖలనా - అ. క్రిం చెడ్డగా అనిపించుట;
మనస్సునొప్పుట. సంక్రిం కల్పములో
మందునూరుట.

ఖలఫ - పుం. బాలుడు; పుత్రుడు; ఉత్తరాధి
కారి.

ఖలబల - స్త్రీ. గలభా; గోల.

ఖలబలనా - అం. క్రిం తెర్లుట; చలిం
చుట; కలతచెందుట. సంక్రిం వ్యాకుల

పెట్టుట; కలవరపెట్టుట.

ఖలబలీ - స్త్రీ. గందరగోళము; కల
వరము; వ్యాకులత.

ఖలల - పుం. అడ్డు; అడ్డంకి.

ఖలల అండాజ - వి. అడ్డుపడువాడు;
అటంకురచువాడు.

ఖలల దిమాగ - పుం. చిత్తచాంచల్యము; పిచ్చి;
విశిష్ట విం. చులచిత్తుడు; పిచ్చివాడు.

ఖలవత - స్త్రీ. ఏకాంతవాసము; నిర్జన
స్థానము.

ఖలవత ఖానా - పుం. మంత్రణాగృహము;
స్త్రీలు విశ్రమించు స్థానము.

ఖలా - పుం. శూన్యస్థానము; ప్రకాశము;
మరుగుదొడ్డి; పడవనడుపు తెడ్డు -
చక్కాని.

ఖలాస - వి. సమాప్తమైన; పడిన;
ముక్తిచొందిన; విం. మోక్షము; విముక్తి;
వీర్యపాతము.

ఖలాసీ - స్త్రీ. ముక్తి; నివృత్తి; విడుదల;
ఒడలు; పడవలు మొదలగు వానిలో పని
చేయువాడు; గుడారములు వేయు నౌకరు.

ఖలియన - పుం. కళ్ళము; రాశి.

ఖలియనా - సంక్రిం మేకము. వాటితోలు
వలుచుట; చీల్చుట; ఖాళీ చేయుట.

ఖలిశ - స్త్రీ. బాధ; నొప్పి; ద్వేషము.

ఖలిహాన - పుం.దే. ఖలియాన.

ఖలీ - స్త్రీ. గానుగ పిండి; తెలగపిండి
(చెక్క.)

ఖలీక - వి. సజ్జనుడు; కలుపుగోరు
మనిషి; గుణవంతుడు.

ఖలీజ - స్త్రీ. ఖాడీ ; ఖాతము.

ఖలీతా - పుం. దే. ఖరీతా.

ఖలీఫా - పుం. మహమ్మదీయులు మత
గురువు; వృద్ధుడు; తెలివైనవాడు; వంట
వాడు; మంగలి; హజరత్ మహమ్మద్
వారసుడు; వారసుడు.

ఖలీల - పుం. విజయైన మిత్రుడు.

ఖలేశ - వి. దే. మౌసేరా.

ఖలెల - పుం. నూనె మడ్డి.

ఖల్క - స్త్రీ. జీవరాశి; స్పృష్టి; ప్రపంచము.

ఖల్లడ - పుం. తోలు; తోలుసంచి; మందులు
నూరు కల్పము.

ఖల్వాట్ - పుం. బట్టతల వింబట్టతల గలవాడు.

ఖవాస - పుం. రాజ సేవకుడు; ధనవంతుల
వ్యక్తిగత సేవకులు.

ఖవేయా - పుం. తినువాడు; తిండిబోతు.

ఖశ్మ - పుం. రోషము; క్రోధము.

ఖశ్మగీన ; ఖశ్మనాక - వి. కుపితమైన;
క్రోధముగల.

ఖస - స్త్రీ. వట్టివేరు.

ఖసకనా - అం.క్రి. దే. ఖిసకనా.

ఖసఖస - పుం. గసగసాలు; నల్లమందు
విత్తులు.

ఖసనా - అం.క్రి. రాలుట; జారుట.

ఖసమ - పుం. యజమాని; భర్త.

ఖసరా - పుం. దురద; గజ్జి; పొలము నంబరు,
విస్తీర్ణము మొ॥ వ్రాసి ఉండు గ్రామ
కరణము పుస్తకము.

ఖసలత్ - స్త్రీ. ఆదత్ ; అలవాటు,
స్వభావము, గుణము.

ఖసానా - స.క్రి. పడవేయుట; పడ
త్రోయుట.

ఖసాసత్ - స్త్రీ. నైవ్యము; పిసినారతనము;
కార్పణ్యము.

ఖసియా - పుం. కొజ్జా; మేకపోతు; వి. బుడ్డ
కొట్టిన జంతువు; నపుంసకుడు.

ఖసీ - వి. దే. ఖసియా.

ఖసీస - వి. తోభి; పిసినారి; నీచుడు.

ఖసూసన్ - వి. ఖాసకర్ ; ముఖ్యముగా.

ఖసూసియత్ - స్త్రీ. విశిష్టత; విశేషత;
ముఖ్యత.

ఖసోటనా - స.క్రి. నోచనా; దోచుకొనుట;
లూటీ చేయుట; బలాత్కారముగా
లాక్కొనుట; పెకలించుట.

ఖస్తా - వి. పెళుస్తైన; అలసిన; గాయబడిన.

ఖస్సీ - పుం మేకసోతు.

ఖా - పుం ఖాన ; పరానులకు ఒక బిరుదు;
జాగీరుదారు.

ఖాఖ - స్త్రీం రంధ్రము.

ఖాఖర - విం బహుపల్చని; జల్లినేతగల;
బోలగానున్న.

ఖాంగ - పుం ముల్లు; అడవి పందికోర;
కోడ్రుంజమొ వానికాలిగోరు లేక ఆర
స్త్రీం లోటు; లోపము.

ఖాచా - పుం పెద్దగంప.

ఖాండ - స్త్రీం శుభ్రము చేయని పంచదార;
కుందసారపంచదార లేక బెల్లము; గొయ్యి.

ఖాండా - పుం ఖడ్గము.

ఖాసనా - అంక్రిం దగ్గుట.

ఖాసీ - స్త్రీం దగ్గు.

ఖాఝీ - స్త్రీం కందకము.

ఖాఝ - విం ఖవేయా; తిండిబోతు.

ఖాక - స్త్రీం మట్టి; బూది; బూడిద;
విం తుచ్చమైన; క్రింవిం ఏమియు లేదు.

ఖాక తడనా - ముం నశించుట; అప్రతిష్ఠ
పొలుట; దుమారము లేవుట.

ఖాక తడనా - ముం దిక్కు లేక ఇటు అటూ
తిరుగుట; దుమారము లేవుట.

ఖాక చాటనా - ముం లోంగిపోవుట; తల
యొగ్గుట.

ఖాక తాననా - ముందేం ఖాక తడనా.

ఖాక మేం మిలనా - ముం నాశమగుట; నశిం
చుట.

ఖాక మేం మిలనా - ముం నాశము చేయుట;
నశింపజేయుట.

ఖాకరోబ - పుం ఊడ్చువాడు; పాకీమనిషి.

ఖాకసార - విం తుచ్చమైన; అణుకువగల;
దీనుడు; పుం మహమ్మదీయులలో ఒక
తన.

ఖాకసారి - స్త్రీం దైన్యము; వినమ్రత.

ఖాకా - పుం రేఖాచిత్రము; నకలు;
ముసాయిదా.

ఖాకా తడనా - పుం సరిహసించుట -
ముసాయిదా.

ఖాకి - విం బూడిద వన్నెగల; మట్టి
వన్నెగల; మట్టికి సంబంధించిన.

ఖాగనా - అంక్రిం గ్రుచ్చుకొనుట; అంటు
కొనుట. సంక్రిం అంటించుట; జోడిం
చుట.

ఖాజ - స్త్రీం తీట; దురద పెట్టు గజ్జి.

(कोढ में) ఖాజ - ముం గొరిగిన గుండు
మీద వడగండ్లు; దుఃఖించువానికి మరింత
దుఃఖము.

ఖాజా - పుం కాజా; ఒక విధమగు మిఠాయి.

ఖార - స్త్రీం చారపాఝీ ; మంచము.

ఖాటపడనా యా ఖాటపరపడనా - పుం జబ్బు
పడుట.

ఖాడీ - స్త్రీం అఖాతము - మూడువైపులా
భూమిచే చుట్టబడి వుండెడి సముద్రపు
విభాగము. (ఉదా : బంగాళా ఖాతము)

ఖాత - పుం చెరువు; గొయ్యి; నుయ్యి; అగడ్త;
త్రవ్వకము.

ఖాతమా - పుం సమాప్తి; మృత్యువు.

ఖాతా - పుం జమాఖర్చుపద్దు; ధాన్యపు పాతర;
వడ్డగొడ; ఆవర్ణాపుస్తకము; చెరువు.

ఖాతిమా - పుం దేం ఖాతమా.

ఖాతిర - స్త్రీం ఆదరము; గౌరవము;
సత్కారము. అవ్యం కొరకు; కై.

ఖాతిర ఖవాహ - క్రిం.విం ఇష్టము వచ్చి
నట్లుగా; యథేచ్ఛగా.

ఖాతిరజమా - స్త్రీం సంతోషము; సంతృప్తి;
ఓదార్పు; ఉల్లాసము.

ఖాతిరదార - విం సత్కరించువాడు.

ఖాతిరదారి - స్త్రీం అతిథి సత్కారము;
మర్యాద.

ఖాతిరీ - స్త్రీం దేం ఖాతిరదారి.

ఖాతీ - స్త్రీం గొయ్యి; పుం వడ్రంగి; ఉప్పర
జాతి.

ఖాతూన - స్త్రీం గొప్ప వంశపు మహిళ;
గౌరవించదగిన స్త్రీ.

ఖాద - స్త్రీం ఎరువు.

ఖాదక - విం తినువాడు.

ఖాదన - పుం భోజ్యపదార్థము; భోజ్యము.

ఖాదర - పుం పల్లపు భూమి; తేమ భూమి;
పచ్చిక బీడు.

ఖాదిమ - పుం సేవకుడు; దాసుడు.

ఖాదిమా - స్త్రీం దానీ.

ఖాదీ - స్త్రీం ఖద్దరు.

ఖాన - పుం భోజనము; తినుట; స్త్రీం గని.

ఖాన-పాన - పుం భోజనాదులు.

ఖాన - పుం పరాసుల బిరుదు; నాయకుడు;
ధనవంతుడు.

ఖానక-పుం గని త్రవ్వవాడు విం త్రవ్వవాడు.

ఖానకాహ - స్త్రీం మహమ్మదీయ పకీరుల
మఠము.

ఖానఖానా; ఖానఖానాన - పుం సర్దారులకు
సర్దారు; ముసల్మాను శాసన కాలమున
సర్దారులకు నొసంగబడు బిరుదు.

ఖానగీ - స్త్రీం వేశ్య విం ఖరెల్; ఇంటి
సంబంధమైన; స్వంతముగ; వ్యక్తిగతమైన.

ఖానజాదా - పుం ఉచ్చకులీను; ధనవంతుల
బిడ్డ

ఖానదాన - పుం వంశము; కులము.

ఖానదానీ - పుం మంచి కుటుంబమున
జన్మించిన

ఖానమ - స్త్రీ. గొప్పింటి స్త్రీ; కులీను
రాలు; గొప్పవాని భార్య.

ఖానసామా - పుం. ఆంగ్లేయులకు; ముసల్మా
నులకు వంట చేయువాడు; వంటవాడు.

ఖానా - పుం. భోజనము; సంగ్రాహణ. తినుట;
భోజనములు; కాజీయులు; లంచాండి
తనము ద్వారా ధనోపార్జనచేయుట; స్వస్థ
పరచుట

(मुंह की) ఖానా - ముం. చేసిన పనికి శాస్త్రీ
నొందుట.

ఖానా - పుం. ఇల్లు; అర(ద్రావరు); స్థానము.

ఖానా-పీనా - పుం. భోజనాదులు; అన్న
పానములు.

ఖానా-ఖరాబ - విం. (ముం) ఇల్లు వాకిలి
లేనివాడు; దేశదిమ్మరి వినాశకుడు.

ఖానాజంగీ - స్త్రీ. అంతఃకలహము.

ఖానాజాద - పుం. బానిస; యజమాని
ఇంటిలో పుట్టి పెరిగిన బానిస.

ఖానాతలాశీ - స్త్రీ. కనిపించని లేక
పోయిన వస్తువు కొరకు ఇల్లంతయు
కలయ వెతుకుట.

ఖానాదామాద - పుం. ఇల్లరికపు అల్లుడు.

ఖానాదామాదీ - స్త్రీ. ఇల్లరికము.

ఖానాదార - విం. గృహస్థుడు.

ఖానాదారి - స్త్రీ. గృహస్థధర్మము.

ఖానానశీన - విం. పనీపాటు చెయ్య;
ఎప్పుడూ ఇంటిలోనే ఉండువాడు.

ఖానాపురీ - స్త్రీ. ఖాళీస్థలములు లేకగళ్ళ
పూర్తిచేయుట; లేకపూరించుట; పట్ట
ములు గీయుట.

ఖానాబదోశ - పుం. దేశదిమ్మరి; నిలువనీ
లేనివాడు.

ఖానా-బరబాదీ - పుం. ఇల్లు లేక కుటుంబ
వినాశము.

ఖానా-శుమారీ - స్త్రీ. ఏదేని గ్రామము తే
నగరములోని గృహముల గణన.

ఖానా-సాజ - విం. ఇంటిలో తయారైన.

ఖానా-పీనా - పుం. అన్నపానములు.

ఖానీ - స్త్రీ. దే. ఖాన.

ఖామ - పుం. కవరు; కూడిక; సంధి విం. క్షీణి
చిన; తగిన; పచ్చి; పక్వముకాని.

ఖామ ఖచాలీ - స్త్రీ. పనికివూలిన
అలోచన.

ఖామనా - సంగ్రాహణ. కవరును అంటించుట;
తడిమట్టి లేక పిండితోగాని ఏదేని పాత్ర
మూతని మూయుట.

ఖామీ - స్త్రీ. పచ్చిదనము; దోషము;
రోటు; అనుభవలేమి.

ఖామోశ - విం. నిశబ్దము; మౌనము
మౌంచిన.

ఖామోశీ - స్త్రీ.చుప్పి; నిశ్శబ్దత; మౌనము.

ఖాయన - విం తన వద్ద ఉంచిన లేక తాకట్టు

పెట్టిన ముప్పులు భుక్తము చేసుకొనువాడు;

స్మృతద్రోహి.

ఖాయఫన - పుం కాయర ; పిరికి; పిరికిపంద.

ఖాయా - పుం అండకోశము; కోడిగుడ్డు.

ఖాయాబరదార - విం ఎక్కువగా ముఖస్తుతి

చేయువాడు; ఎక్కువగా సేవచేయువాడు.

ఖార - పుం షారము; బూడిద; చౌడు నేల;

చౌడు; ముల్లు; ద్వేషము; ఈర్ష్య.

ఖార ఖానా - మం ఈర్ష్య వహించుట.

ఖారా - విం ఉప్పని; ఒక విధమగు వల.

ఖారిజ - విం వేరైన; బహిష్కృతమైన;

వెడలగొట్టబడిన.

ఖారిశ ; ఖారిశత - స్త్రీ. దురద; తీట.

ఖారిశతీ - విం దురదగలవాడు; తీట

గలవాడు.

ఖారి - స్త్రీ. ఒకవిధమగు ఉప్పు; విం ఉప్పని.

ఖాల - స్త్రీ. చర్మము; తోలు; బెరడు;

కమ్మరి తీత్తి; పల్లపు భూమి.

ఖాల యెడనా యా ఖీచనా - మం కొట్టి

చర్మమువలచుట; తొక్క తీయుట.

ఖాలసా - పుం సిక్కులకు చెందిన ఒక తెగ.

విం శుద్ధమైన; ప్రభుత్వ సంబంధమైన;

రాజ్యమునకు సంబంధించిన.

ఖాలా - విం పల్లపు.

ఖాలా - స్త్రీ. పినతల్లి (తల్లి చెల్లెలు).

ఖాలాజీ కా ధర - మం సులభమైన

కార్యము; తేలికమని.

ఖాలిక - పుం స్పృష్టికర్త.

ఖాలిస - విం విశుద్ధమైన; కల్తీలేని.

ఖాలీ - విం ఖాళీ; రిక్తమైన; అవ్యం కేవ

లము; వట్టి.

ఖాలూ - పుం మౌసా ; తల్లి సోదరి భర్త.

ఖావింద - పుం యజమాని; భర్త; పతి

ఖాస - విం ముఖ్యమైన; ముఖ్యమగు;

విశేషించి, విశిష్టమైన.

ఖాసకర - విం విశేషించి.

ఖాస వ ఆమ - పుం పెద్దలు - పిన్నలు

అందరూ.

ఖాస కలమ ; ఖాసనవీస - పుం వ్యక్తిగత

కార్యదర్శి; ప్రైవేటు సెక్రటరీ.

ఖాసగి - స్త్రీ. ప్రత్యేకత; విశిష్టత విం వ్యక్తి

గతమైన యజమానికి లేక అధికారికి

సంబంధించిన.

ఖాసతరాశ - పుం రాజుగారి మంగలి.

ఖాసదాన - పుం పానదాన ; తమలపాకుల

పెట్టె

ఖాసబరదార - పుం రాజుగారికి ముందు నడచు

సిపాయి; సర్దారు లేక రాజుగారి అస్త్ర

శస్త్రములు పుచ్చుకొని ముందు నడచు
సేయి.

ఖాస బాజార - పుం రాజు మహలువద్దనున్న
పెద్ద బజారు; మార్కెట్టు.

ఖాస మహల్ - పుం కేలమువైహిక స్త్రీలు
నివసించు భవనము; వైహిక స్త్రీ లేక
రాశి.

ఖాసా - పుం గొప్పవారి భోజనము; ఒక విధ
మగు శ్రేష్ఠైనపట్టువస్త్రము; రాజుగారికి
ఇష్టమైనగుట్టములు, ఏనుగులు ఉండు
శాల; స్వభావము; ప్రకృతి వింశ్రేష్ఠమైన;
స్వష్టమైన; అందమైన; పూర్ణమైన.

ఖాసియత - స్త్రీ విశిష్టత; వైశేష్యము.

ఖాహ - అవ్యం దే. ఖవాహ.

ఖాహిశ - స్త్రీ దే. ఖవాహిశ.

ఖిచనా - అం.క్రి. ఆకర్షింపబడుట; లాగ
బడుట; పీల్చబడుట; ఇంకిపోవుట;
ప్రేమ జనించుట.

ఖిచాడీ - స్త్రీ ఆకర్షణ; పీల్చుట; లాగు
లేక ఈడ్చుకూలి.

ఖిచావ - పుం ఆకర్షింపబడుట; లాగుడు;
ఈడ్చు; బిగింపు.

ఖిచడి - స్త్రీ పులగము.

ఖిచవానా - సం.క్రి. లాగించుట.

ఖిజనా - అం.క్రి. దే. ఖిజనా.

రి.జలానా - సం.క్రి. కోపము తెప్పించుట.

ఖిజా - స్త్రీ శిశిరముతువు; ఆకురాలు
కాలము; ఆసానకాలము; వృద్ధాప్యము.

ఖిజాబ - పుం తెల్ల వెంట్రుకలను నలుపు
చేయు రంగు.

ఖిజాబీ - విం. జుట్టుకు నల్లరంగు వేసు
కొనువాడు.

ఖిజాలత - స్త్రీ. శరమిందగి; సిగ్గు; సిగ్గు
నొందుట.

ఖిజ్జానా - సం.క్రి. కోపము తెప్పించుట;
విసిగించుట.

ఖిడకీ - స్త్రీ కిటికీ; కోట రహస్య
మార్గము.

ఖితాబ - పుం బిరుదు; పదవి.

ఖితాబీ - విం. బిరుదు పొందిన.

ఖిత్తా - పుం భూభాగము; ప్రాంతము;
భూఖండము.

ఖిదమత - స్త్రీ సేవ; చాకిరి; ఊడిగము.

ఖిదమతగార - పుం సేవకుడు; నౌకరు.

ఖిదమతగారి - స్త్రీ సేవ; నౌకరి; దాస్యము.

ఖిదమత గుజార - విం. సేవపరాయణుడు.

ఖిత్త - విం. భిన్నమైన; దుఃఖముగల;
చింతల.

ఖియానా - అం.క్రి. ఒరిసి కొనిపోవుట.

ఖిరద - స్త్రీ బుద్ధి; తెలివి.

ఖిరదమంద - విం బుద్ధిమంతుడు; తెలివిగల.

ఖిరమన - పుం పరికుప్ప; కళ్ళము.

ఖిరాజ - పుం పన్ను; కప్పము.

ఖిర్రామ - స్త్రీం ఒయ్యారము; ఒయ్యారపు నడత.

ఖిర్రామీ - విం ఒయ్యారముగా నడచువాడు.

ఖిర్రామీ ఖిర్రామీ - మం ఒయ్యారముగా మేల్గిమేల్గి నడచుట.

ఖిర్ర - పుం బాల; ఎలుగుబంటు.

ఖిలఅత - స్త్రీం రాజారి ద్వారా సన్మాన సూచకముగా ఇవ్వబడు వస్త్రములు.

ఖిలకత - స్త్రీం స్పృష్ట; ప్రకృతి; జన సందోహము.

ఖిలఱిలానా - అంక్రిం పకపకానవ్వుట.

ఖిలనా - అంక్రిం వికపించుట; సంత పించుట; అందముగా కనిపించుట.

ఖిలవత - స్త్రీం నిర్జనస్థానము; ఏకాంతము.

ఖిలవా - పుం ఆట; వేడుక.

ఖిలలెలెల - అంక్రిం తినిపింపజేయుట; వికపింపజేయుట; అడింపజేయుట.

ఖిలాడీ - విం ఆటగాడు.

ఖిలానా - అంక్రిం అడించుట; తిని పించుట; వికపింపజేయుట.

ఖిలాఫ - పుం విరుద్ధమైన; వ్యతిరేకమైన; విపరీతము.

ఖిలాఫ-గోడ - స్త్రీం మిథ్య భాషణము; అసత్య కథనము లేక సంభాషణము.

ఖిలాఫత - స్త్రీం ఖలీఫా పదవి; వారసుత్వము (ఖలీఫా పదవికి)

ఖిలాఫీ - స్త్రీం విరోధము; వ్యతిరేకత.

ఖిలాల - స్త్రీం ఆటలో ఓటమి; జూద ములో ఓటమి; పేకాటలో ఓటమి; పల్లు కుట్టులో హము ముక్క; దూరము.

ఖిలౌనా - పుం ఆటబొమ్మ.

ఖిల్కీ - పుం స్వాభావికమైన; ప్రకృతి సిద్ధమైన.

ఖిల్లీ - స్త్రీం కిళ్ళీ; పరిహాసము; ఎగతాళి.

ఖిల్లీ ఉడనా - మం పరిహాసించుట; ఎగతాళిచేయుట.

ఖిల్లీబాజ - పుం ఎగతాళిచేయువాడు

ఖిల్లీబాజీ - స్త్రీం ఎగతాళి; పరిహాసము; వినోదము.

ఖిరత - స్త్రీం టీ; ఇటుక.

ఖిసకనా - అంక్రిం జారుకొనుట; నిశ్శబ్ద ముగా తప్పుకొనుట.

ఖిసలనా - అంక్రిం ఫిసలనా; జారుట

ఖిసారా - పుం షరా; నష్టము; హాని.

ఖిసిఆనా; ఖిసిఆనా - అంక్రిం సిగ్గు పడుట; చిరాకు పడుట.

ఖిసిఆహ్ట; ఖిసిఆహ్ట - స్త్రీం చిరాకు;

కోపము; సిగ్గు.

ఖిసౌహ్ - వి. కన్నుబుస్సుమను స్వభావముగల; చిరాకు స్వభావముగల.

ఖిస్మత - స్త్రీ. కంజూసీ; పిసినారితనము; కార్పణ్యము.

ఖీచతాన - స్త్రీ. ఇరుపక్షముల పెనుగులాట.

ఖీచనా - సం.క్రి. లాగుట; ఈడ్చుట; గీయుట; (గీత, చిత్రము)

ఖీచా-ఖీచీ; ఖీచాతాన; ఖీచాతానీ - స్త్రీ. పెనుగులాట; గుంజులాట.

ఖీజ - స్త్రీ. విసుగు; కోపము; చిరాకు.

ఖీజనా - అం.క్రి. విసుగుట; కన్నుబుస్సుముట; కోపగించుట.

ఖీజ్జ - స్త్రీ. దే. ఖీజ.

ఖీమా - పుం. దే. ఖేమా.

ఖీర - స్త్రీ. పరమాన్నము; క్షీరాన్నము.

ఖీర చటానా - మం. శిశువుకు అన్నప్రాసన చేయుట.

ఖీరా - పుం. ఒక విధమగు దోసకాయ.

ఖీరా కకడీ సమజ్జనా - మం. హీనముగా తలచుట, నిర్లక్ష్యము చేయుట.

ఖీరీ - స్త్రీ. పాదుగు.

ఖీల - స్త్రీ. పెద్దమేకు, గుఱుము, పేలాలు.

ఖీస - స్త్రీ. కోపము, లజ్జ, ఇకిలింపు, నాశము, వి. ధ్వంసమైన.

ఖీసనా - అం.క్రి. విస్పష్టమగుట, నాశమగుట.

ఖీసా - పుం. జేబు, సంచి.

ఖుదానా - సం.క్రి. (గుట్టములను) దుమికించుట.

ఖుచర; ఖుచుర - స్త్రీ. ఐబజోరీ; ఇతరుల దోషములు చూపు పని.

ఖుజలానా - అం.క్రి. దురద పెట్టుట. సం.క్రి. గోకుట, గీకుట.

ఖుజలాహట్ - స్త్రీ. దురద.

ఖుజలీ - స్త్రీ. దురద, గజ్జి.

ఖుజానా - అం.క్రి. & సం.క్రి. దే. ఖుజలానా.

ఖుటకనా - పుం. ఏదేని వస్తువును పైపైన త్రుంచుట లేక కొరుకుట.

ఖుటచాల - స్త్రీ. చెడు ప్రవర్తన, కపటము.

ఖుటచాలీ - వి. చెడుగా ప్రవర్తించు, దుండగము చేయు.

ఖుటాడీ - స్త్రీ. ఖోటాపన; దోషము.

ఖుడీ - స్త్రీ. పుండు పైని పక్క లేక చెక్క.

ఖుతకా - పుం. దుడ్డుకర్ర, పురుషుని వీర్యము.

ఖుతబా - పుం. ప్రశంస, పొగడ్డ; రాజాగారి ప్రకటన లేక ఘోషణ.

ఖుతూత్-పుం. (ఖత కా బహుం) ఉత్తరములు.

ఖుత్తామా - స్త్రీ. వ్యభిచారిణి.

ఖుద - వి. స్వయముగ, స్వయము.

ఖుద-బ-ఖుద - క్రిం.విం తనంతట తానే,
తనకు తానే.

ఖుద ఆరాఢ్ - క్రిం. తనకుతాను తన
ప్రదర్శన.

ఖుద-కశీ ; ఖుద-కుశీ - క్రిం. అత్త
హత్య.

ఖుద-గరజ - విం. స్వార్థపరుడు.

ఖుద-నుమా - విం. అహంకారి; అభిమాని.

ఖుద-పరస్త - విం. ఖుద - గరజ ; స్వార్థ
పరుడు.

ఖుద-పసంద - విం. తనని తను మంచి
అనుకొనువాడు.

ఖుద-ముఖతార్ - విం. సర్వస్వతంత్రుడు;
ఎవనికి లోబడనివాడు.

ఖుదనా - అ.క్రిం. త్రవ్వబడుట.

ఖుదరా - పుం. చిల్లరవస్తువులు.

ఖుదరా ఫరోశ - విం. చిల్లర వస్తువులు
అమ్మువాడు.

ఖుదరా కరానా - స.క్రిం. నోటును చిల్లరగా
మార్చించుట లేక మార్పుట.

ఖుదరాఢ్ - క్రిం. నిరంకుశత్వము; స్వేచ్ఛా
చారము.

ఖుదవాఢ్ - స.క్రిం. త్రవ్వించు; త్రవ్వించు
కూలి.

ఖుదవానా - పుం. త్రవ్వించజేయుట.

ఖుదసర - విం. మొండిమనిషి; నిర్లక్ష్యపరుడు;
స్వేచ్ఛారి.

ఖుదసరీ - క్రిం. మొండిపట్టుదల.

ఖుదా - పుం. భగవంతుడు.

ఖుధాఢ్ - క్రిం. దైవత్వము.

ఖుదాఢ్ - క్రిం. త్రవ్వకము.

ఖుదా ఖేర కరే - అవ్యం. దైవము రక్షించు
గాక

ఖుదాతాలా - పుం. భగవంతుడు.

ఖుదాదాద - విం. భగవంతుడు ఇచ్చిన.

ఖుదా-హాఫిజ - అవ్యం. భగవంతుడే
రక్షకుడు. (వీడ్కోలు సమయమున
పలుకు పదము)

ఖుదీ - క్రిం. అహంకారము; అహంభాము;
స్వార్థురత.

ఖునకీ - క్రిం. శీతలత; చలి.

ఖునసనా - అం.క్రిం. కోపించుట; కోప
పడుట.

ఖున్సా - పుం. హిజా ; నపుంసకుడు.

ఖుఫియా - విం. గుప్తమైన; గుప్తముగానున్న.

ఖుబాసత - క్రిం. నైవ్యము; తుచ్ఛత;
దౌష్ట్యము.

ఖుభనా-అం.క్రిం. చుభనా ; (గుచ్చు)కొనుట.

ఖుమ - పుం. కుండ; కల్లుముంత.

ఖుమ-కదా ; ఖుమ-ఖానా - పుం. మధుశాల.

ఖుమార - పుం జాగరణ బడలిక; నిషే తగ్గిన
మీదట కలుగు బడలిక; మత్తు; నిషే.

ఖుమారీ - స్త్రీ. దే. ఖుమార.

ఖుమీ - స్త్రీ. పుట్టగొడుగు మొ. పత్రపుష్ప
రహితమైనది; పల్లుకు వేయు బంగారు,
వెండి మొదలగు తొడుగు; ఏనుగు
దంతములకు వేయు తొడుగు.

ఖుగ్ర - స్త్రీ. కల్లు.

ఖురంద - పుం పుండు; గాయముగానున్నపుడు;
మీద ఏర్పడు పొక్కు లేక పెచ్చు.

ఖుర - పుం గిట్ట.

ఖుర ఖుర - స్త్రీ. గొంతులో గురకమనెడి
జ్వము.

ఖురఖురా - విం గరుకుగల. గరుకైన.

ఖురచన - స్త్రీ. గీకుడు; గీకితీయబడిన
పదార్థము; గోకుడు వౌరా.

ఖురచనా - సంక్రిం గీకుట, గీరుట, తురు
ముట.

ఖురచాల - స్త్రీ. కొంటెతనము; పోకిరీ
తనము; చెడునడత.

ఖురజీ - స్త్రీ. గుట్టము; గాడిద; ఎద్దు
మొదలగు వాటి వీపు మీదమోపెడి పెద్ద
సామానుల పంచి.

ఖురదరా - పుం గరుకుగానున్న; ఎగుడు
దిగుడుగానున్న.

ఖురదా - పుం చిన్న చిన్న చిల్లర వస్తువులు.

ఖురపా - పుం డోకుడు పార; తవ్వకోల.

ఖురపీ - స్త్రీ. చిన్నడోకుడు పార; చిన్న
తవ్వకోల.

ఖురమా - పుం ఖర్జూరపు కాయ; ఒక విధమగు
మిఠాయిలేకపిండివంట.

ఖురశౌద - పుం సూర్యుడు.

ఖురాక - స్త్రీ. ఆహారము; భోజనము;
మందుమోతాదు.

ఖురాకీ - స్త్రీ. భోజనముకొరకై ఇచ్చు
ధనము. విం తిండి బోతు.

ఖురాఫాత - స్త్రీ. గందరగోళము; వ్యర్థ
ప్రలాపము; కలహము; బూతు; తిట్టు.

ఖురీ - స్త్రీ. గిట్టల గుర్తు.

ఖుద - విం చిన్న.

ఖుదబీన - స్త్రీ. సూక్ష్మదర్శక యంత్రము.

ఖుద బుద - పుం అపసవ్యముగా ప్రాప్తించిన
సొమ్ము; అపవ్యయము; ధననాశము.

ఖుదమహల - పుం ఉంపుడు కత్తెలు ఉండు
భవంతి; ఉంపుడు గత్తె.

ఖుద సాల - విం అల్పవయస్కుడు;
తక్కువవయస్కుల.

ఖుద సాలీ - స్త్రీ. అల్ప వయస్కురాలు.

ఖుదా - పుం ఖురదా; చిల్లర సామాను; చిల్లర.
విం తినిన; తినియున్న.

కుర్దా-ఫరేశ - పుం.దే. ఖురదా ఫరోశ.

ఖురటి - విం. ముసిలి; అనుభవముగల;
ధూర్తుడు.

ఖురటి - పుం. గురక.

ఖులనా - అం.క్రిం తెరుచుకొనుట; విడి
పోవుట.

ఖులా - విం. స్పష్టమైన; అడ్డులేని; వెల్లడి
యైన; విశాలమైన.

ఖులాసా - పుం. సారాంశము; సంక్షేపము.
విం. అడ్డులేని; వెల్లడియైన.

ఖులూస - పుం. పవిత్రత; నిష్ఠ.

ఖుల్ల - పుం. సజ్జనత్వము; సత్ప్రవర్తన.

ఖుల్లమఖుల్లా - క్రిం.విం. బాహుళ్యముగా;
బహిరంగముగా; స్పష్టముగా.

ఖుశ వ ఖురీమ్ - విం. ఖుశాహల ; ప్రసన్న
చిత్తుడు.

ఖుశ - విం. ఆనందముగానున్న; ఉల్లాసము
గానున్న; మంచి.

ఖుశ-కిస్మత్ - విం. ఖుశ-నసీబ ;
అదృష్టవంతుడు.

ఖుశ-కిస్మతీ - స్త్రీ. ఖుశానసీబీ.

ఖుశ-ఖత్ - విం. అందమైన దస్తూరి గల.

ఖుశ-ఖబర్ - విం. శుభవార్త వినిపించువాడు.

ఖుశ-ఖబరీ - స్త్రీ. శుభసమాచారము.

ఖుశ - జాయకా - విం. రుచికరమైన;

స్పృద్ధిమైన.

ఖుశ-దామన - స్త్రీ. సాస ; అత్తగారు
(భార్యత్వ)

ఖుశ-నసీబ - విం. దే. ఖుశ-కిస్మత్.

ఖుశ-నుమా - విం. ఖుబసూరత్ ; సుందరమైన.

ఖుశ-బచాన్ - విం. మంచివక్త.

ఖుశ-బూ - స్త్రీ. సువాసన; సుగంధము.

ఖుశ-బూదార్ - విం. సువాసనగల.

ఖుశ-మిజాజ్ - విం. ప్రసన్నచిత్తుడు.

ఖుశ-రంగ - విం. మంచిరంగుగల; అందమైన
రంగుగల.

ఖుశ - వక్త - విం. సంతోషము గల;
సుఖముగల.

ఖుశ-వక్తీ - స్త్రీ. ప్రసన్నతా ; సుఖము;
సంతోషము.

ఖుశ-హాల - విం. సంపన్నుడు; సుఖ
వంతుడు.

ఖుశామద్ - స్త్రీ. చాపలసీ ; ముఖస్తుతి.

ఖుశామదా - విం. చాపలూస ; ముఖస్తుతి
చేయువాడు.

ఖుశీ - స్త్రీ. ఆనందము; ప్రసన్నత; ఖష్టము.

ఖుశీ-ఖుశీ - క్రిం.విం. ఉల్లాసముగా.

ఖుశక - విం. ఎండిన; నీరసమైన.

ఖుశకీ - స్త్రీ. తడిలేని ; అనావృష్టి;
కాటకము; రుచిహీనత.

ఖుసర - పుం. ససుర ; మామగారు, భార్య

తండ్రి లేక భర్త తండ్రి.

ఖుసర - ఖుసర - స్త్రీ. గుసగుసలు.

ఖుసరు - పుం. చక్రవర్తి.

ఖుసర - ఫుసర - స్త్రీ. దే. ఖుసర-ఖుసర.

ఖుసియా - పుం. అండకోశము.

ఖుసూమత - స్త్రీ. వైరము, హ.

ఖుసూసన - క్రి. వి. ముఖ్యముగా, విశేషించి,
ప్రత్యేకించి.

ఖుసూసియత - స్త్రీ. విశిష్టత, ప్రత్యేకత.

ఖ్ఖూర ; ఖ్ఖూరవార - వి. నెత్తురు త్రాగు
వాడు, హంతకుడు, క్రూరమైన.

ఖ్ఖూట్ - స్త్రీ. కొన, వైపు ; అడ్డు, స్త్రీ. చెవి
గుబిలి.

ఖ్ఖూటా-స్త్రీ. తగ్గులు, విరుగులు. సంక్రి. అడ్డు
గిండులు ; విరుగొట్టులు ; త్రోయుట,
జాడతీయుట.

ఖ్ఖూటా - పుం. పెద్దమేకు, గుంజ, గూటము.

ఖ్ఖూటీ - స్త్రీ. మేకు (చిన్న), గుంజ.

ఖ్ఖూరిజ - వి. నెత్తురు ప్రహేంపవేయు వాడు,
హంతకుడు.

ఖ్ఖూరిజీ - పుం. రక్తపాతము.

ఖ్ఖూ - స్త్రీ. ఆదత ; అలవాటు.

ఖ్ఖూ - పుం. రంగ-దంగా ; వాలకము, నడక,
నడత, వర్తతి.

ఖ్ఖూన - పుం. రక్తము; ఖూనీ.

ఖ్ఖూన ఆలూదా - పుం. రక్తసిక్తమైన

ఖ్ఖూనఖరాబ ; ఖ్ఖూనఖరాబా-పుం. రక్తపాతము;
మూకుంహారము.

ఖ్ఖూన ఇబలనా ; ఖ్ఖూన ఖలీలనా - పుం.

క్రొదముతో శరీరము ఎర్ర భారుట;

క్రొదోద్దీప్తడగుట.

ఖ్ఖూన కా ప్యాసా - పుం. చంహారువాడు.

ఖ్ఖూన సఫేద హోనా - ముం. ముఖమంటము
బొత్తిగా లేక పోవుట; మానవత్వము
లేకపోవుట.

ఖ్ఖూన సీర పర సవార హోనా - ముం. చంపసిద్ధ
మగుట.

ఖ్ఖూన పీనా-ముం. చంపివేయుట; వధించుట.

ఖ్ఖూనీ - వి. హంతకుడు.

ఖ్ఖూబ - వి. అందమైన; శ్రేష్ఠమైన.

ఖ్ఖూబసూరత - వి. సుందరమైన; అందమైన
ఆకారముగల.

ఖ్ఖూబరూ - వి. దే. ఖ్ఖూబసూరత.

ఖ్ఖూబసూరతీ - స్త్రీ. సుందరమైన ఆకారము;
సౌందర్యము; సుందర రూపము.

ఖ్ఖూబీ - స్త్రీ. మంచితనము; మేలు; విశేషత.

ఖ్ఖూరాక - స్త్రీ. దే. ఖ్ఖూరాక.

ఖ్ఖూసెట్ - పుం. గుడ్లగూబ; దుశ్శకునము.
వృద్ధుడు, దౌర్భాగ్యమైన.

ఖెచర - విం. ఆకాశమున సంచరించు ;

విం. పక్షి; మేఘము ; నక్షత్రము.

ఖెట ; ఖెటక; ఖెడా - పుం. కుగ్రామము,

చిన్న గ్రామము.

ఖెత - పుం. పొలము, పొలములోని పంట,

యుద్ధక్షేత్రము.

ఖెతిహర - పుం. వ్యవసాయదారుడు, రైతు.

ఖెతి - స్త్రీ. వ్యవసాయము, పంట.

ఖెతిబారి - స్త్రీ. వ్యవసాయము, సాగు.

ఖెద - పుం. క్షేత్రము, దుఃఖము, అలసట.

ఖెదనా - సంక్రిం. తరుముట, వేలాడుట.

ఖెదా - పుం. వేట.

ఖెనా - సంక్రిం. పడవ నడుపుట.

ఖెప - స్త్రీ. ఒకసారి తీసుకువెళ్ళగల్గిన

బరువు; ఒకసారి బరువు ఎక్కింపు.

ఖెపనా-సంక్రిం. గడుపుట, వీడ్కోలిచ్చుట.

ఖెమ - పుం. క్షేమము.

ఖెమా - పుం. గుడారము.

ఖెల - పుం. ఆట, క్రీడ, సుఖపు పని.

ఖెల-కూద - పుం. కుప్పిగంతులు, ఆట.

ఖెలనా - అంక్రిం. ఆడుట, జానపర యా

జీ పర ఖెలనా - మం. ప్రాణమొడ్డుట,

సాహసోపేతమైన కార్యము చేయుట.

ఖెలబాడ - పుం. ఆట, తమాషా.

ఖెలాడి - విం.దే. ఖిలాడి.

ఖెవక - పుం. పడవ నడుపు వాడు.

ఖెవట - పుం. గ్రామ కరణము వద్దనుండు

పొలాల వివరములు చూపు పుస్తకము.

ఖెవనహర - పుం. పడవ నడుపు వాడు, దరి

జేర్చు వాడు (భవంతుడు)

ఖెవనా - సంక్రిం. కాలము వెళ్ళబుచ్చుట.

పడవ నడుపుట.

ఖెవా - పుం. పడవ కూలి; పర్యాయము, పడవ

బరువు వేయబడిన పడవ, వంతు.

ఖెవాई - స్త్రీ. పడవ నడుపుట, పడవ కూలి.

ఖెహ ; ఖెహర - స్త్రీ. దుమ్ము, ధూళి.

ఖేచనా ; ఖేచనా - సంక్రిం.దే. ఖీచనా.

ఖేయाम-పుం. డేరాలు తయారు చేయువాడు,

ఖాముడైనవాడు ; ఉమరఖయాం (గొప్ప

ఫార్సీ కవి).

ఖేర - పుం. కాచు, కుశల-క్షేమము.

ఖేర - అవ్యం. సరే, అస్తు! మంచిది.

ఖేర ఆఫియత - స్త్రీ. కుశల-క్షేమము,

యోగ క్షేమములు.

ఖేర ఖాహ ; ఖేర ఖవాహ - విం. మేలుకోరు

వాడు, తృప్తి.

ఖేర మకదమ-పుం. శుభాగమము; స్వాగతము.

ఖేరాత - స్త్రీ. దానధర్మముము, పుణ్య

కార్యములు.

ఖేరాత ఖానా - పుం. అన్న సత్రము.

ఖేరియత - స్త్రీం యోగక్షేపము, శుభము.

ఖేల - పుం సమాచారము, సముదాయము.

ఖేలా - స్త్రీం వె(రి)బాగుల స్త్రీ.

ఖోई - స్త్రీం చెరకు పిప్పి.

ఖొఖలా - విం బోలు, తొర్ర.

ఖొజ - స్త్రీం అన్వేషణ, వెతుకుట.

ఖొజా - పుం. హిజ్జా ; మహ్మదీయుల రాణి
వాసములో కాపలా కాయు నపుంసక
ప్రహారి.

ఖోట - స్త్రీం దోషము, మంచి మస్తువునందు
చెడు మస్తువును కలుపుట, కల్తీ.

ఖోటా - స్త్రీం చెడుగల, చెడ్డ.

ఖోటాई - స్త్రీం చెడ్డతము, చెడు లక్షణము.

ఖోడా - పుం కోడర ; చెట్టుతొర్ర.

ఖోద - పుం యుద్ధక్షేత్రమున శిరస్సునకు
ధరించు ఇనుకవము, శిరస్రాణము.

ఖోదనా - సంక్రిం త్రవ్వట; చెక్కమీద బహు
విధముగా లతలు వ్రేరాలు చెక్కుట,
పురిగొల్పుట; ఎఱాళి చేయుట.

ఖోదాई - స్త్రీం త్రవ్వకము, తవ్వడు కూలి,
నగిషీపని; చెక్కడపు పని.

ఖొనచా - పుం ఇంటింటికీ తిరిగి అమ్మువాని
తల్లు లేక ఒకవిధముగుంప.

ఖొనా - సంక్రిం పోగొట్టుకొనుట,
అంక్రిం పోవుట.

ఖొపడా - పుం కూలము, పుర్రె, కొబ్బరి చిప్ప.

ఖొపడి - స్త్రీం పుర్రె, తల ; ఖొపడి ఖా
జానా - మం వ్యర్థ ప్రసంగములో విసి
గించుట.

ఖోయా - పుం పాలకోవా.

ఖోర - స్త్రీం ఇరుకు గొంది, సందు; పసుపు
లకు మేత పెట్టు తొట్టి, స్నానము.

ఖోరా - పుం మంచి నీరు త్రాగుటకు ఉప
కరించు పాత్ర. విం కుంటి.

ఖోరి ; ఖోరి - స్త్రీం ఇరుకు సందు లేక
గొంది; దోషము; చెడు.

ఖొల - పుం గలీబు.

ఖొలనా - సంక్రిం తెరచుట, విప్పుట;
ప్రకటించుట, బహిర్గతము చేయుట.

ఖొలీ - స్త్రీం గలీబు, దిండుగలీబు; సంచి.

ఖోవా - పుం ఖోయా ; పాలకోవ.

ఖోహ - స్త్రీం గుహ ; కొండలోయ.

ఖోహీ - స్త్రీం తాటాకు గొడుగు.

ఖొచా - పుం ఖొనచా ; మిఠాయి గంప.

ఖొఫ - పుం భయము, భీతి.

ఖొఫజదా - విం భీతిల్లిన, భయపడిన.

ఖొఫనాక - పుం భయంకరమైన, భయానక
మైన.

ఖోర - స్త్రీం చందనపు బొట్టు; స్త్రీల శిరో
భూషణము.

ఖరైనా - సంక్రిం నుదుట మీద చందనపు
బొట్టు పెట్టుట.

ఖరేహ - విం చుండు వ్యాధిగల, చుండు
వ్యాధిగల.

ఖరై - పుం చుండు వ్యాధి, చుండు వ్యాధి.

ఖలైనా - అంక్రిం అబలనా ; మనులుట,
మరుగుట, కాచుట, కాగిపొంగుట, ఆవేశ
పడుట.

ఖలైనా - సం క్రిం అబలనా ; మరగ
బెట్టుట, కాచుట, కాచిపొంగించుట.

ఖ్యాత - విం ప్రసిద్ధముగు.

ఖ్యాత - పుం ఆలోచన, స్మరణము, భాము,
ధ్యానము, అంచా.

ఖ్యాతీ - విం ఊహించిన, కల్పితమైన,
కృత్రిమమైన

ఖ్యాతీ పులాబ పకానా - ముం అసంభవ
మైన విషయములు ఆలోచించుట లేక
ఊహించుట.

ఖవాజా - పుం యజమాని, ప్రభువు, నాయ
కుడు, మహాదీయపకీరు, కొఞ్చవాడు.

ఖవాజా-సరా - అంతపురకొఞ్చ సేవకుడు.

ఖవాన - పుం భోజనపు కంచము లేక పళ్ళిము.

ఖవాబ - పుం కల ; స్వప్నము.

ఖవార - విం తినువాడు ; తిండిబోతు; చెడ్డ;
తిరస్కృతమైన; విస్మయమైన.

ఖవారి - ఖీం నాశము; చెడు; దుర్దశ.

ఖవాహ - విం కోరువాడు.

ఖవాహమఖవాహ - క్రిం విం ఇష్టమున్న
లేమోయినా; బలవంతముగా; అవశ్యము

ఖవాహిశ - ఖీం కోరిక; అభిలాష.

ఖవాహిశ-మంద ; ఖవాహీ-విం కోరువాడు
అభిలాష; అభిలషించువాడు.

గా

గంగ - ఖీం గంగానది ; పుం ప్రసిద్ధి చెందిన
ఒకహిందీ కవి.

గంగబరార-ఖీం వరద తగ్గిన మీదట బయట
పడిన నదీ భూభాగము.

గంగాజమనీ - విం మిశ్రమమైన; కలనేతగల.

గంగాజలీ - ఖీం గంగాజలము తెచ్చు సాత్ర.

గంగాజలీ అతానా - ముం గంగాజలము
చేతిలోనికి తీసుకొని శుభము చేయుట.

గంగాల - పుం గంగాళము.

గంగాలాభ - పుం మృత్యువు; గంగా తీరమున
మృత్యువు.

గంజ - పుం బట్టతల; ధనాగారము; ధాన్యపు
మార్కెట్టు; వివణి.

గంజన - పుం అనాదరము; తిరస్కారము;
నాశము.

గంజా - పుం చుండు వ్యాధి.

గంజియా - ఖీం నూలు డబ్బు సంఘి; గడ్డి

అమ్మ వారు గడ్డి ఉంచు నంచి.

గంజీ - స్త్రీ. బనియను; సమూహము.

గంజెడి - వి. గంజాయి త్రాగువాడు.

గంఠకटा - పుం. గిరహకత్ ; జేబుదొంగ;

మూటలు కొట్టువాడు.

గంఠజొడా ; గంఠబీదన - పుం. పెళ్ళి సమయ

మున పథావరుల కొంగలను కలిపివేయు

ముడి; వివాహము.

గండ్ - పుం. కణిత; పెక్కిలి.

గండా - పుం. ఒకవిధముగ దిష్టితాడు.

గండా తావీజ - పుం. మంత్ర యంత్రము;

రక్షరేకు.

గండాసా - పుం. సశువులకు వేయు చొప్పుగడ్డి

ము. చిన్నచిన్న ముక్కలుగా నరకడి కత్తి,

ఒకవిధముగ సరకు.

గండ్లీ - స్త్రీ. చెరుకు ముక్క.

గందగి - స్త్రీ. మురికి.

గందలా - వి. మురికిగానున్న.

గందా - వి. మురికిగానున్న; దుర్వాసనల.

గందు - పుం. గెహ్; గోధును.

గందుమీ - వి. గోధును న్నుగల.

గంధ - స్త్రీ. నాసన; సువాసన.

గంధక - పుం. గంధకము; సనువు సచ్చని ఒక

ఖనిజ పదార్థము.

గంధ-బిలావ - పుం. పునుగు పిల్లి; ముంగిస;

గుంటనక్క కలిసిన ఆకారము గల ఒక

మాంసాహారి చిన్న జంతువు, కస్తూరి

పిల్లి.

గంధర్వ - పుం. గంధర్వుడు, గాయకుడు.

గంధర్వ విద్యా - స్త్రీ. గాన విద్య.

గంధర్వ వివాహ - పుం. ప్రేమ పెళ్ళి.

గంధవహ - పుం. గాలి; ముక్కు.

గంధీ - పుం. అత్తార ; అత్తరు అమ్మువాడు.

గంవ - స్త్రీ. యుక్తి; సద్దతి; అదను; నిత్తు.

గంవే-మం. యుక్తి; పెళ్ళి; చెప్పుకోకుండా.

గంవే - పుం. కుగ్రానుము.

గంవర మసలా - పుం. సల్లెయూరి వాండ్ర

సామెత.

గంవానా - సం. క్రి. ఖోనా ; సోగోట్టుకొనుట.

గంవార - వి. దేహాతీ ; సల్లెయూరి బైతు.

గంవారి - స్త్రీ. గంవారపన; గ్రామీణు; అసభ్యు; మూర్ఖు; గ్రామీణస్త్రీ; వి. సల్లెయూరికి

సంబంధించిన; సల్లెయూరి మారిరి.

సంబంధించిన; సల్లెయూరి మారిరి.

గంవారిన - స్త్రీ. గ్రామీణస్త్రీ; మోటుస్త్రీ.

గంవారు - వి. మోటుగా; గ్రామీణమైన;

నాజాకులేని; అసభ్యమైన.

గంస - పుం. పైరుము; చేర్చుము; ముడి.

గంసనా - సం. క్రి. దిగ్విములు; చిట్టముగా

వేయుట.

గంసీలా - వి. మొనతేలిస; గ్రుచ్చుకొను.

గం - గ్రిం గాయ ; ఆపు.

గంఘాట - గుం ఆపుల నీటి రేపు; పశువుల
నీటిరేపు.

గగన - గుం ఆకాశము.

గగనఘ్న - గ్రిం ఒకవిధముగు పుట్టుకొక్కు;
కేతకీపుష్ప పరాగము.

గగరా - గుం బిందె.

గగరి - గ్రిం చిన్న బిందె.

గచ - గుం గచ్చు చేసిన నేల.

గచకారి - గ్రిం గచ్చు పని.

గచపచ - గుందెం గిచపిచ.

గజ - గుం గజము బద్ద. గజ - గుం ఏనుగు.

గజక - గుం సారా మొ || మత్తు పదార్థము
తాగినపిదప నోటిరుచి మార్చుటకై అప్ప
డము మొ || తినుట లేక తిను పదార్థము.

గజన్ఫర - గుం సింహము.

గజపాల - గుం మహావత ; మావటి వాడు.

గజబ - గుం ఆఫత ; ఆపద; కోపము;
అన్యాయము; అత్యాచారము; విచిత్రముగు
విషయము.

గజబకా - గుం విచిత్రముగు; విలక్షణముగు.

గజబనాక - గ్రిం బహుక్రుద్ధుడైన.

గజర - గుం గంట; గంట ధ్వని.

గజరదమ - గుం ప్రాతఃకాలము; పెందలకడ.

గజరా - గుం పూల; పుష్పహారము.

గజల - గ్రిం ఫారసీ; ఉర్దూ భాషలలో
వ్రాయు ఒకవిధముగు శృంగార రసాత్మకమైన
కవిత్వము.

గజి - గ్రిం ఆడ ఏనుగు.

గజి - గుం ముతక వస్త్రము; తక్కువ
వెడల్పుగల మోటు వస్త్రము.

గజ్జ - గుం నీటి బుడగల సమూహము;
ఏనుగు అంబారి; రాశి; సమూహము.

గटकనా - సంక్రిం మ్రింగివేయుట;
కాజేయుట.

గటపట - గ్రిం కలయిక; మైత్రి; ఘనిష్టత;
సంభోగము.

గటా - గుం మణికట్టు; శీలమండ; విత్తు; కమల
బీజము; ఒకవిధముగు మిఠాయి.

గటర - గుం మోపు; పెద్ద మూట.

గటా - గుం పెద్ద మూట.

గట్టి - గ్రిం గాఢ ; ముడి.

గఠన - గ్రిం నిర్మాణము; రచన.

గఠనా - అంక్రిం ధృఢముగా నుండుట;
బిగువుగా నుండుట.

గఠ బంధ ; గఠ బంధన - గుం వివాహము;
వివాహ సందర్భములో వధూవరుల
కొంగులు కలిపి ముడివేయుట.

గఠరి - గ్రిం మూట; పొట్లము; కూడబెట్టిన
ధనము.

గణిత - వి. నిర్మింపబడిన; కూర్చబడిన.

గణిత్యా - స్త్రీ. కీళ్ళ వాతము; చిన్న మూట;
ధాన్యము పోయుటకు ఉపయోగించు
గోనెనంచి.

గణిత్యానా - సం. క్రి. ముడివేయుట; ముడి
మేకట్టుట.

గణితీలా - వి. బలిష్ఠమగు; బిగిసియున్న;
అనేక ముళ్ళుగల; పెలితిరిగిన.

గడ - పుం. కందకము; గుంట; ప్రాకారము.

గడకనా - అం. క్రి. గడగడమనుట; లీన
మరుట.

గడగడా - పుం. ఒకవిధమగు హుక్కా.

గడగడానా - సం. క్రి. గడగడమని శబ్దము
చేయుట; హుక్కా (తాగుట; అం. క్రి.
గర్జించుట (మేఘములు).

గడగడాహట్ - స్త్రీ. మేఘగర్జన.

గడనా - అం. క్రి. దిగబడుట; దూరుట;
గ్రుచ్చుకొనుట; నొప్పిపుట్టుట; పూడ్చి
బడుట.

గడపనా - సం. క్రి. మ్రింగుట; కొల్లగొట్టుట.

గడప్పా - పుం. గొయ్యి; తప్పుదారి; అపాయము
కురుదేయు చోటు.

గడబడ - పుం. గడబడి; తారుమారు; గంద్ర
గోళము.

గడబడల్లలా - పుం. గోలమాల; అవ్యవస్థ;

అక్రమము.

గడబడియా - పుం. గోలచేయువాడు; గండ
గోళము సృష్టించువాడు.

గడబిడి - స్త్రీ. దె. గడబడ.

గడరియా - పుం. గొల్లజాతి మనిషి; గొర్రె
పెంచువాడు.

గడహ - పుం. దె. గడ్డా.

గడా - పుం. రాశి; పోగు.

గడానా - సం. క్రి. గ్రుచ్చుట; పాకుట;
పాడుచుట.

గడారి - స్త్రీ. నూతిగిలక; గుండ్రవిచారలు.

గడ్డ - స్త్రీ. - గడ్డవా - పుం. కొమ్ముచెంబు,
చిన్న రూర.

గడె ముడే అఖాడనా - సు. ఎప్పుడో జరిగిన
విషయాలను లేవనెత్తుట.

గడెరియా - పుం. దె. గడరియా.

గడనా - సం. క్రి. గ్రుచ్చుట; చొప్పించుట.

గడలనా - పుం. చిన్న పిల్లలను కూర్చుండ
బెట్టి (తిప్పేడి బండి.

గడ్డ - పుం. గడ్డి; దొంతర; గొయ్యి.

గడ్డా - పుం. ఎద్దు బండి; మోపు; తాళనిచ్చెన.

గడ్డా - పుం. గొయ్యి.

గడత - వి. కల్పితము స్త్రీ. కలిపించిన
మూట.

గడ - పుం. కోట; దుర్గము; కందకము.

గదన - పుం నిర్మాణము; ఆకారము.

గదనా - సంక్రిం కల్పించి న్నష్టించుట; నిర్మించుట; ఒట్టొట్టి మాటలను వ్యాపింపజేయుట; చిత్రబాదుట.

గదవాల - పుం దుర్గరక్షకుడు; ఒక ప్రాంతము.

గదా - పుం గడ్డా ; గొయ్యి.

గడాई - స్త్రీ నిర్మాణము; నిర్మించుట; రక్ష, రచించుట; కునాలికిప్పు మజూరి.

గడియా - పుం కల్పించువాడు; నిర్మించువాడు.

గడి - స్త్రీ చిన్నకోట; చిన్నగొయ్యి.

గడేయా - పుం దేం గడియా.

గణ - పుం సమూహము; శ్రేణి; శివుని సేవక సముదాయము.

గణక - పుం జ్యోతిష్కుడు.

గణతंत्र - పుం సర్వతంత్రస్వతంత్రరాజ్యము.

గణనా - స్త్రీ లెక్క; గణన

గణనీయ - విం లెక్కంపదగిన; ప్రసిద్ధి గాంచిన

గణపతి - పుం శివుడు; విఘ్నేశ్వరుడు.

గణరాజ్య - పుం ప్రజాతంత్రరాజ్యము.

గణికా - స్త్రీ వేశ్య.

గణ్య - విం లెక్కంపదగిన.

గణ్యమాన్య - విం గౌరవింపదగిన.

గత - విం గతించిన; చనిపోయిన; జరిగి పోయిన; గడచిన.

గతకా - పుం అధికారదండము; దుడ్డుకర్ర; గడ్.

గతకుల - విం లావారిస ; వారసులు లేని.

గతంక - పుం గతసంచిక విం నికృష్టమైన.

గతగత - పుం రాక్షాసము; జననమరణములు విం మస్తాపోతూఉన్న; వచ్చి వెళ్ళిన.

గతానుగతిక - విం అంధానుసరణచేయువాడు; గుడ్డిగా అనుసరించువాడు.

గతి - స్త్రీ చలనము; నడక; స్థితి; దశ; గమనము.

గతి-విధి - స్త్రీ జరుగు రీతి; క్రమము; స్థితి.

గతిశీల - విం గమనముగల; చలనముగల.

గతా - పుం కాగితపు అట్ట.

గతాలఖాతా - పుం బడ్డా ఖాతా; రాని బాకీల ఖాతా.

గత - పుం మూలధనము.

గద - పుం విషము; రోగము.

గదకా - పుం దేం గతకా.

గదకారా - విం మృదువైన; మెత్తని.

గదగద - విం గల్గము; డిగ్గరికపడినమాట.

గదర - పుం విప్లవము; క్రాంతి; తిరుగుబాటు.

గదరానా - అంక్రిం కాయలు మొ॥ దోర పడుట; యువాస్త్రతో అంగ ప్రత్యంగములు మిసమిసలాడుట; కుంటితో వుసి

క్లుప్తములు; వికసించుట.

గదహ పచ్చీస ; గదా పచ్చీసీ - స్త్రీ.

16-25 సంవత్సరముల కాలములో
కలుగు అనుభవ హీనత.

గదహపన - పుం మూర్ఖత; మూర్ఖము.

గదహ - పుం దేం గదా.

గదా - పుం బికారి; యాచకుడు.

గదా - స్త్రీ గద.

గదాई - స్త్రీ భిక్షాటన; భిక్షావృత్తి;
వింక్షుద్రమైన; నీచమైన.

గదీర - విం ధోఖేవాజ ; ప్రపంచకుడు.

గదా - పుం పరుపు; మెత్త.

గదార - విం ద్రోహి; విద్రోహి; తిరుగుబాటు
దారుడు; విప్లవకారుడు; కృతఘ్నుడు.

గదీ - స్త్రీ పరుపు; అధికార పదవి; సింహా
సనము; వంశపారంపర్యముగా లేక శిష్య
పరంపరంగా లభించు అధికార పదవి.

గదీనశీన - విం సింహాసనారూడు; అధి
కార పదవినధిష్టించిన.

గద - పుం గద్యము; వచనము.

గదా - పుం గదహ ; గాడిద.

గదాపన - పుం మూర్ఖత్వము; గాడిద
లక్షణము.

గదీ - విం గొప్ప ధనవంతుడు; పరమ
స్వతంత్రుడు.

గదీమ-పుం దుశ్మన ; శత్రువు; దోపిడీ దారుడు;
బందిపోటు దొంగ.

గదీమత - స్త్రీ దోపిడీ సాత్తు; ఊరికేవచ్చిన
సొమ్ము; ఆస్తి; సంతోషించవలసిన
విషయము.

గదగీ - స్త్రీ దేం గదగీ.

గదమ - పుం గోధుమ.

గదా - పుం చెరుకు.

గద - స్త్రీ బడాయి; పుకారు; కాలక్షేపపు
కబుర్లు.

గదకనా - సంక్రిం గుబుక్కున మ్రింగుట.

గదకచౌత - పుం పనికిమాలిన మాటలు;
గడబిడ; లోకాభిరామాయణము.

గదనా - సంక్రిం గప్పాలుకొట్టుట.

గదొడా - పుం బడాయి.

గదీ ; గదబాజ - విం కోతలరాయుడు;
గప్పాలు కొట్టువాడు.

గదశాప - స్త్రీ ఒట్టొట్టి మాటలు; పిచ్చా
పాటి

గదా - పుం లాభము; పెద్దముద్ద.

గద - విం గాడా ; చిక్కని; దట్టమైన.

గదలత - స్త్రీ అసావధానీ; నిర్లక్ష్యము;
అచేతనత; పొరపాటు; అజాగ్రత్త.

గదలతీ - విం నిర్లక్ష్యముచేయువాడు;
అజాగ్రత్త; జాగ్రత్తలేనివాడు.

గఫూర - విం ఓమించువాడు (భవంతుడు)

గఫ్ఫూర - విం గొప్ప దయార్థుడు (భవంతుడు)

గబన - పుం అమానత మే ఖయానత ; దగ్గర ఉంచిన సరుల సొత్తును భుక్తపరుచుకొనుట.

గబరూ - విం కిశోరావస్థలోనున్న ; నవయువకుడు; అభంశుభం తెలియనివాడు.

గబ్బర - విం అహంకారి; అహంభావి; గర్విష్ట. గమ - స్త్రీం అందుబాటు; ప్రవేశము; నిర్వాహము.

గమ - పుం చింత; దుఃఖము; మనస్తాపము.

గమక - స్త్రీం సువాసన; మద్దెల ధ్వని; విం సూచించునట్టి; బోధించునట్టి.

గమకనా - అంక్రిం గుబాళించుట; సువాసన నచ్చుట.

గమఖానా - పుం సహించుట; పోనిచ్చుట.

గమఖోర - విం సహనశీలుడు; ఓర్పువాడు.

గమగీన - విం దుఃఖముగల; భిన్నుడు.

గమగసార - విం ఇతరుల దుఃఖమును పారదోలువాడు.

గమజదా - విం దుఃఖముగల దుఃఖార్థుడు.

గమఱా - పుం అంగవస్త్రము.

గమజా - పుం ప్రియురాలి హావభావములు; ప్రియురాలి చలిపిచ్చేలు.

గమన - పుం ప్రయాణము; వెళ్ళుట; దారి; సంభోగము; వేశ్యామనము.

గమలా - పుం పూలకుండీ; పూలతొట్టి.

గమీ - స్త్రీం మృత్యువు; మృత్యుశోకము.

గమ్య - విం చేరవలసినది; పొందదగినది; గమ్యము.

గమ్మాజ - విం చాడీకోరు.

గయంద - పుం గజేంద్రము; పెద్ద ఏనుగు.

గయా-గుజరా ; గయా-బీతా - విం గళించిన; పనికీమాలిన; నిక్షప్తమైన.

గర - పుం జహర ; విషము; రోగము; గొంతు; ఒక ప్రత్యయము (ఉదా: కలई గర, బాజీగర) అవ్యం అగర ; అయినచో; ఒకవేళ.

గరక - విం దెం. గర్క.

గరకీ - స్త్రీం బాఢ ; వరద; జలస్థావనము.

గరచె - అవ్యం అగరచె ; అయినప్పటికీ.

గరజ - స్త్రీం గర్జింపు; గర్జన.

గరజ - స్త్రీం ప్రయోజనము; ఆవశ్యకత; అవసరము; ఉద్దేశ్యము; అవ్యం తుదకు; క్షుప్తముగా.

గరజనా - అంక్రిం గర్జించుట.

గరజమంద ; గరజీ ; గరజూ - విం పనిపడినవాడు; స్పృహపరుడు; అక్కరకలవాడు; అవసరముగలవాడు.

గరదన - స్త్రీం మెడ; గొంతు.

గరదనియా - పుం అర్ధమంత్రము గను; మెడ
సెట్టిబయటికిగెంటులు.

గరదా - పుం పూల; ముగ్ధ, ముమ్మ

గరదాన - విం ౧౦గి ౧౦గి ఒకే స్థానమున
మేరము.

గరదిశ - స్త్రీం దే. గర్దిశ.

గరదీ - స్త్రీం గొప్పవారు; ప్లవము; క్రాంతి;
సరిభ్రమణము.

గరద్రు - పుం అకాశము; బండ.

గరబ - పుం సభ్యులు; పడమర దిక్కు.

గరబ - పుం గర్వము, ఏనుగు పడము.

గరబీలా-విం గవీలా; గర్వశీలు; గర్విష్ఠ;
అభిమాని.

గరమ - విం వేడిగల; ప్రవండుమైన; కోపస్థి.

గరమ కపడా - పుం ఉన్నెన్నుము.

గరమ మిజాజ - విం మిక్కిలి కోపస్థి.

గరమాగరమ - విం వెచ్చనెచ్చని.

గరమమరమీ - స్త్రీం ఉద్రేకము; ఉత్సాహము;
ఆవేశము; వాగుర్ద్రుము.

గరమానా - సంక్రిం వెచ్చపెట్టుట; వేడి
చేయుట; కాచుట; ఆంక్రిం వేడెక్కుట;
ఉత్సాహపడుట; కోపపడుట.

గరమీ - స్త్రీం వేడి; ఉష్ణత; సెగ; ఆవేశము;
ఉత్సాహము, గర్వము; గ్రీష్మము.

గరల - పుం గరిశము; సోము నిషము.

గర్రా - విం ప్రియమైన; నిక్కున శరీరము;
బద్ధమైన.

గర్రామాచా - విం బహుమూల్యమైన.

గర్రాజాన - విం అర్హా వాచని; సోమరియగు
సనిలేని లేక సనిదెయ్యనివాడు.

గర్రానీ - స్త్రీం మహిళ; మూల్యాధిక్యము;
ప్రియము; సొట్టభారము.

గర్రాడీ - స్త్రీం నూతి గిలక; రాసిడిన
కలిగిన గీత.

గర్రారా - విం గర్వముగల; సోమగుల.

గర్రామా - స్త్రీం మూల్యము; భారము
గొప్పదము.

గర్రాయార - విం సోమరి; మొండి (పశువు)

గర్రాష్ట్ర - విం మిక్కిలి భారమైన; సర్వ శ్రే
మైన.

గర్రీ - స్త్రీం కొబ్బరి.

గర్రీక - విం ఎమజ్జితమైన; లీనమైన.

గర్రీబ - విం దరిద్రుడు; దీనుడు; బీద.

గర్రీబ-తల-వతన - విం ఇల్లా-చాకి
వదిలి సరదేశమున ఉన్నవాడు.

గర్రీబ ఖానా - పుం వస్త్రత సూచకముగా
తన ఇంటికొరకు వాడుట శబ్దము.

గర్రీబ - నివాజ ; గర్రీబ-పరవర - విం
దయాళుడు; దీనరక్షకుడు.

గరిబానా - విం దరిద్రులవలె; బీదలవలె.

గరిబీ - స్త్రీం దారిద్ర్యము; బీదరికము.

గరియస - విం మిక్కిలిగొప్ప.

గరు ; గరుఆ - విం బరువుగల; గౌరవ
నీయమైన.

గరుఆడీ - స్త్రీం భారము ; బరువు ;
గురుత్వము.

గరుడ - పుం గ్రద్ద; గరుత్మంతుడు.

గరు - విం గొప్ప; బరువుగల.

గరూ - పుం ధమండ్ ; గర్వము.

గరూ ; గరూరి - విం అహంకారి; గర్విష్ఠి.

గరేబాన - పుం చొక్కామెడభాగము; చొక్కా
మెడపట్టీ; చొక్కాకాలరు.

గరేరనా - సంక్రిం చుట్టుముట్టుట; అడ్డ
గించుట.

గరేబ - పుం కోలాహలము; గల్లంతు.

గరోహ - పుం క్షుడ ; గుంపు; మంద.

గర్క - విం నిమగ్నమైన; మునిగి ఉన్న;
విచారముమైన.

గర్కీ - స్త్రీం వరద; నిమజ్జన; మునుగు.

గర్ద - స్త్రీం దుమ్ము; ధూళి.

గర్దఖోర - విం త్వరగా మురికికానిది.

గర్దఖోరా - పుం కాళ్ళ తొక్కుడు; కాళ్ళమట్టి

- మశానము రాయుటకు గుమ్మము
ముందువేయు కొబ్బరి పీచు పట్టా.

గర్ద-గుబార - పుం దుమ్ము - ధూళి; గాలి
దుమారము.

గర్దన - స్త్రీం దేం గరదన.

గర్దభ - పుం గధా ; గాడిద.

గర్దిశ - స్త్రీం తిరుగుడు; విపత్తు.

గర్దిశ में आना - పుం విపత్తులో చిక్కు
కొనుట.

గర్బ - పుం పశ్చిమ దిశ; సూర్యాస్తమయము.

గర్హణ - పుం; గర్హణా - స్త్రీం గర్హించుట; నింద;
తిరస్కారము.

గర్హిత - విం నిందింపబడిన; గర్హింపబడిన.

గలకంబల - పుం ఎద్దు; ఆవు; మొదలగు
మెడక్రింద వ్రేలాడు గంగడోలు.

గలత - విం తప్పు; పొరపాటు; అశుద్ధమైన.

గలతंस - పుం నిస్సంతానమనిగా చనిపోయిన
వాడు.

గలతనామా - పుం తప్పొప్పుల పట్టిక; శుద్ధి
పత్రము.

గలతఫహమీ - స్త్రీం భ్రమ; భ్రాంతి.

గలతీ - స్త్రీం తప్పు; తృటి; అశుద్ధి.

గలయన ; గలయనా - పుం అజస్తనములు;
మేకమెడలో వ్రేలాడుచూ కనిపించు
చున్నలు.

గలనా - సంక్రిం కరుగుట; త్రుళ్ళుట.

గలఘాసీ - స్త్రీం మెడకువేయు ఉరి;

కుటుంబ జంజాటము.

గలబాణి - స్త్రీ. కంఠాలింగము.

గలబా - పుం. గలభా; గల్గింతు.

గలముచ్చా - పుం. ముగ్ధమీసములు.

గలశుండి - స్త్రీ. కౌఠా ; కొండనాలుక.

గలస్తనీ - స్త్రీ. మెడలో ఉన్న గలమేక;

గలయనీ.

గలా - పుం. గర్దన ; కంఠము; మెడ; గొంతు;

కంఠస్వరము.

గలా బేఠనా - పుం. గంతు బొంగురు సోపుట.

గలేకా హర - పుం. బహు శ్వాస్త్రమైన నస్తుపు.

గలే పడనా - పుం. మెడకు చుట్టుకొనుట;

శ్వాస్త్రము లేక సోయినను వెంటనుండుట.

గలే మఢనా - పుం. నెత్తికిరుద్దుట; బలవంత

ముగా అంటగట్టుట.

గలే మిలనా యా గలే లగనా - పుం. ఆలింగ

నము చేయుట; కాగిలింపుకొనుట.

గలాక - వి. కరుగునట్టి.

గలానా - సం. క్రి. కరిగించుట; కరిగెట్టుట;

జీర్ణింపజేయుట.

గలిత - వి. కరిగిన; జీర్ణించిన; నశించిన.

గలిత యౌవనా - స్త్రీ. యువావస్థ దాటిన

స్త్రీ; మధ్యవయస్కురాలు.

గలియారా - పుం. ; గలియారి - స్త్రీ. ద్వార

మండుము; దీర్ఘమైన కూర్పుండు వంకర

తిరిగిన బల్ల.

గలీ-కూచా - పుం. సందు; గొండు.

గలీచా - పుం. తినాచి; రత్నకంబళము.

గలీజ - వి. మురికియగు ; గలీజు ;

పుం. మురికి; పెంట.

గలియా - పుం. ఇరుకుసందు.

గలేబాజ - వి. మధుర నాయకుడు.

గలౌఆ - పుం. కోతినోటిలోని సంచి.

గల్ప - పుం. కహానీ ; చిన్నకథ; బడాలు.

గల్లా - పుం. సశువుల మంద; గోల.

గల్లా - పుం. సంట; ధన్యము; దుకాణములో

దినసరి అమ్మకమునలన వచ్చు పైకము లేక

రాబడి

గవీ - స్త్రీ. ప్రయోజనము.

గవీసే - పుం. అదనుచూచి; పొంచి; మెదల

కుండా.

గవన - పుం. గమన ; గమనము; ప్రస్తావము.

గవాక్ష - పుం. ఇరోఖా ; కిటికీ.

గవానా - సం. క్రి. పొడించుట.

గవారా - వి. పసంద ; నచ్చిన; అనుకూలమైన;

పసందగు.

గవాస - పుం. కసాई ; కసాయివాడు.

గవాహ - పుం. సాక్షి ; సాక్షి.

గవాహి - స్త్రీ. సాక్ష్య ; సాక్ష్యము.

గవేషణ - స్త్రీ. అన్వేషణ; పరిశోధన.

గవేషి - పుం. అన్వేషించువాడు; సరిశోధించువాడు.

గవేయా - పుం. గానవాదా ; గాయకుడు.

గవ్య - విం. ఆపునుండి లభించు పస్తువులు.

గవ్యా - స్త్రీం. ఆపుల మంద.

గశ - పుం. మూర్ఖ.

గశత - పుం. సహారా; గస్తీ; భ్రమణము.

గశతీ - విం. గస్తీ పరుగువాడు.

గశతీ చిద్వి-యా పత్ర - సర్కులరు; గస్తీ ఉత్తర్య.

గసనా - సంక్రిం. ఇరికించుట; ముడ్చుట; సడలునందు సేకమసట్టించినేయుట.

గసీలా - విం. దట్టమైన నేతగల; చిక్కుకొనిన.

గస్సా - పుం. కబళము; ముద్ద.

గహ - స్త్రీం. కత్తిపిడి.

గహగహ - విం. ఆనందాతిరేకములోనున్న.

గహగహనా - సంక్రిం. అమితముగా ఆనందించుట.

గहन - విం. లోతైన; గంభీరమైన; దట్టమైన; కఠినమైన; పుం. లోతు; దట్టము.

గహనా - పుం. ఆభరణము; తాకట్టు; సంక్రిం. పట్టుకొనుట.

గహనీ - స్త్రీం. మొండిపట్టు; హఠము.

గహబర - విం. దుర్గమమైన; చొరశక్తిమూని.

గఱ - స్త్రీం. ఆలస్యము.

గఱనా - సంక్రిం. జాగుచేయుట; పోట్లాడుట; కోసపడుట.

గఱా - విం. లోతైన; గంభీరమైన; చిక్కమైన.

గఱాఁ - స్త్రీం. లోతు; గాంభీర్యము.

గఱవా - పుం. పట్టుకారు; పట్కారు.

గఱవారా - పుం. ఊయల; ఉయ్యాల.

గఱవర - పుం. గుహ్యస్థానము; గుప్తస్థానము; గుహ; అంధకారమయమైన; ప్రదేశము.

విం. దుర్గమమైన.

గాజ - పుం. రాశి; కుప్ప; పోగు.

గాజనా - సంక్రిం. ప్రోగు చేయుట; కుప్పా పోయుట.

గాజా - పుం. గంజాయి.

గాఠ-కర - మం. జేబుదొంగ; మూలల దొంగ.

గాఠ-స్త్రీం. ముడి; మూల; ఈర్ష్య; ద్వేషము; కణపు.

గాఠ పడనా - పుం. మనస్సులో ద్వేషభావము కలుగుట.

గాఠ కా పూ - మం. ధనవంతుడుగు.

గాఠమేబాధనా - మం. జాగ్రత్త జ్ఞాపకముంచుకొనుట.

గాఠ గోభీ - స్త్రీం. కోనుగడ్డ; క్యాబేజి.

గాఠనా - సంక్రిం. ముడిచేయుట; కలుపుట;

బిగించుట.

(मतलब) గాఠనా - మం స్వార్థమును నెరవేర్చుకొనుట.

గాఢ - స్త్రీం గుదస్థానము; ముడ్డి.

గాఢా - పుం చెరుకుముక్క.

గాఢ్ - పుం టుచ్చుడు; పిరికివాడు; ఒక తిట్టు.

గాఠనా - సంక్రిం దేం గూఠనా.

గాఠీ - పుం మహాత్మాగాంధీ గుజరాత్ ప్రాంతములో ఒకవైశ్య తెగ.

గాఠ - పుం గ్రామము.

గాఠ - స్త్రీం అడ్డంకు; విరోధము; ముడి; బాణపు ములికి లేకఫలము; రూప్యము.

గాఠక - పుం చందాదారు; గ్రాహకుడు; గ్రహించువాడు; ఖాతాదారు.

గాగార - పుం కుండ; బిందె.

గాగర మే సాగర భరనా - మం చెంబులో అపార సాగరమును నింపుట; కొద్దిలో ఘనముగా చెప్పుట.

గాగరీ - స్త్రీం చిన్నకుండ లేక బిందె.

గాఠీ - స్త్రీం గంత; తోట.

గాజ - స్త్రీం గర్జింపు; పిడుగు; పిడుగు పడు శబ్దము.

గాజనా - సంక్రిం ఆనందముతో సకిలించుట; గర్జించుట.

గాజర - స్త్రీం ముల్లంగి జాతికి సంబంధించిన

ఒక కందము.

గాజర - మూలీ కే బరాబర - మం టుచ్చుమగు; క్షుద్రమైన.

గాజా - పుం ముఖమునకు రాచుకొను ఒక సువాసనగల చూర్ణము.

గాజా - బాజా - పుం బాజాభజంత్రీలు; మేళము; మేళాళ్ళ సమూహము.

గాడ - స్త్రీం పాతర; గొయ్యి.

గాడనా - సంక్రిం పాతుట; పూడ్చిపెట్టుట; నాటుట.

గాడర - స్త్రీం గొర్రె.

గాడీ - స్త్రీం బండి.

గాడీవాన - పుం బండివాడు; బండి తోలువాడు.

గాఢ - పుం ఇబ్బంది; సంకటము; విం చిక్కని; తోడైన; దృఢమైన; కఠినమైన.

గాఢా - విం చిక్కనైన; దృఢమైన; మోటు అయిన. గాఢే మే పడనా - మం సంకట స్థితిలో చిక్కకొనుట.

గాత - పుం శరీరము.

గాతీ - స్త్రీం మెడకు చుట్టబడు దుప్పటి లేక వస్త్రము; మెడకు వస్త్రము చుట్టుకొను ఒక వర్తతి.

గాత్ర - పుం గాత ; శరీరము.

గాథా - స్త్రీం ఆనవాయితీగా ప్రచారములో

నున్న ఒకగాథ లేక కథ; స్తుతి.

గాద - శ్రీం తలతడ ; మడ్డి ; ద్రవపదార్థము

లో అడుగున పేరు కొనుమడ్డి.

గాదడ ; గాదర - విం. పిరికిపంద, భీరువు;

సోమరి పుం నక్క; గుంట నక్క.

గాదా - పుం సరిగా పక్వమునకు రాని పంట;

పంటకు రాని సైరు. మర్రికాయ.

గాన - పుం పాట; గీతము.

గానా - సంక్రిం. పాడుట; స్తోత్రించుట;

పుం పాట.

గాఫిల - విం. స్వహలేని; ఏమరిపాటున;

జాగ్రత్తలేని.

గాభ - పుం చూడి.

గాభా - పుం మొవ్వాకు; చిగురుటాకు; పచ్చి

ధాన్యము.

గాభిన ; గాభిని - విం. చూడి అయిన.

గామ - పుం గ్రామము; అంగ; అడుగు.

గాయ - శ్రీం ఆవు; విం. అమాయకమైన;

క్లగ్గు కుట మెరుగని.

గాయగోత - శ్రీం. గోశాలా ; ఆవులపాక.

గాయత - విం. చాలా ఎక్కువ; పరమావధి;

చరమసీమ, అసాధారణమైన.

గాయక - పుం. గవैया ; గాయకుడు.

గాయక - విం. అదృశ్యమైన; అంతర్ధానమైన.

గాయబానా - క్రిం. విం. పీఠ పీఠే ; వెన్ను

చాటున; అనుష్ఠితిలో; పరోక్షముగా.

గార - పుం. గుహ; లోతైన గొయ్యి.

గారత - విం. ధ్వంసమైన; వినష్టమైన;

పుం. దోపిడి; వినాశము.

గారతగర - క్రిం. దోపిడి చేయువాడు; నాశము

చేయువాడు.

గారద - శ్రీం. పహరా; సైనికదళము.

గారనా - క్రిం. పిండుట (తడిగుడ్డము)

విడిచిపెట్టుట.

గారా - పుం. అడుగు; గచ్చు.

గారి - శ్రీం. దేం. గాలి.

గారదభ - పుం. గాడిద; గర్భభము; విం. గాడిదకు

సంబంధించిన.

గాల - పుం. బుగ్గ; చెక్కిలి.

గాలకరనా యా మారనా - మం. అధిక ప్రసంగము

చేయుట; నిర్లక్ష్యపు ధోరణిలో మాట్లాడుట;

బడాయి కొట్టుట.

గాల ఫులానా - మం. మూతి ముడుచు

కొనుట; అలిగి మాటాడకుండుట.

గాల సేకనా - పుం. చెంపదెబ్బ కొట్టుట.

గాలా - పుం. పూని; ఏకు (దూది) బడాయి.

గాలిబ - విం. ప్రబలుడు; ప్రతాపుడు;

విజితుడు; సంభావ్యము; ఒక ప్రసిద్ధ

ఉర్దూకవి.

గాలిబన - క్రిం. విం. సంభవతః; చాలా

వరకు.

గాలి - స్త్రీ. తిట్లు; దూషణ; దుర్భాష.
గాలిగలౌజ; గాలిగుప్తా - స్త్రీ. తిట్లు;

తిట్లాట; పరస్పరము తిట్లు కొనుట.

तू मैं मैं की - बात.

గాలిచా - పుం. దే. గాలిచ.

గాలూ - విం. బడాయికోరు.

గావ - స్త్రీ. ఆవు గాయ.

గావకుశీ - స్త్రీ. గోవధ.

గావజోరి - స్త్రీ. బలప్రదర్శనకోరిక.

గావదీ - విం. బేవకూఫ; మూర్ఖుడు.

గాస - పుం. ఆపద; సంకటము.

గాహ - పుం. చేతి పట్టు; చందాదారుడు;

మొసలి; లోతు స్త్రీ. చోటు; స్థానము;

సమయము.

గాహనా - సంక్రి. స్నానము చేయుట; లోతు

కనుగొనుట; చిలుకుట.

గాహా - స్త్రీ. దే. గాథా.

గాహీ - స్త్రీ. ఒకవిధముగ లెక్కింపు; చెయ్యి

(ఏదు ఘృతాల సమూహము, ఇరువది

చేతులు వంద)

గాహే-బ-గాహే - క్రి.విం. కभी కभी ;

అప్పుడు.

గాహేమాహే - క్రి.విం. అప్పుడు; నెలకొక

పర్యాయము.

గింజనా - అంక్రి. చెడిపోవువరకు నలప
బడుట.

గింజురీ - స్త్రీ. గేంజురీ ; చుట్టుకుదురు.

గిచపిచ ; గిచర పిచర - విం. జగిబిగి

నున్న; అన్నప్తునుగానున్న.

గిజా - స్త్రీ. ఆసోరము; భోజనము.

గిజాఫ - పుం. అసత్యకథనము; అబద్ధము.

గిజాల - పుం. గజాల ; లేడిపిల్ల; జింకపిల్ల.

గిడపిడ - స్త్రీ. నిర్లక్ష్య శబ్దజాలము.

గిడీ - స్త్రీ. గులకరాయి; కంకరరాయి.

గిడగిడానా - అంక్రి. (బ్రతిమిలాడుట;

ప్రాధేయపడుట.

గిడగిడాహ్ - స్త్రీ. మనవి; (బ్రతిమిలాట;

విన్నపము.

గిద్ద - పుం. ఉకాబ ; రాబందు.

గినతీ - స్త్రీ. లెక్కింపు; గొప్పతనము;

సంఖ్య.

గిననా - సంక్రి. లెక్కించుట.

గినవానా; గినానా - సంక్రి. లెక్కింప

జేయుట.

గిరగిర - పుం. ఊసరవెల్లి.

గిరజా - పుం. క్రైస్తవుల గుడి లేక చర్చి.

గిరదాబ - పుం. నీటి సుడిగుండము.

గిరనా - అంక్రి. పడుట; రాలుట.

గిరఫ్త - స్త్రీ. పకడ ; చేతిపట్టు; అరెస్టు.

గిరఫ్తార - వి. పట్టుబడిన.

గిరఫ్తారి - స్త్రీ. పకడ ; పట్టుబడుట.

గిరి - పుం. పర్వతము; కొండ; స్త్రీ. కొండ

ఎలుక; చిట్టెలుక; ఆడుఎలుక.

గిరిజా - స్త్రీ. పార్వతి; గంగ.

గిరిమిట - పుం. పెద్ద బరమా; ఒప్పంద

పత్రము.

గిరివీ - స్త్రీ. తాకట్టు; కుదవపట్టిన ముచ్చ.

గిరహ - స్త్రీ. ముడి; మూట; చిక్కు; రెండు

కణుపులు కలియుచోటు; గనుపు; జేబు;

గజము (కొలత) లో 16వ భాగము.

గిరహకర్ - వి. జేబుదొంగ; కత్తిరింపు దొంగ.

గిరహదార్ - పుం. పలు కణుపులు గల లేక

ముడుగుల.

గిరహబాజ - పుం. ఒక విధమగు పావురము.

గిరా - వి. ఎక్కువ వెలగల; ప్రియమైన;

బహు మూల్యముగల.

గిరా - స్త్రీ. వాణి; వాక్కు; సరస్వతి.

గిరానీ - స్త్రీ. గిరాకీ; ఎక్కువ ధర; కరువు;

దుర్భిక్ష.

గిరామీ - వి. మశాహ్ ; ప్రఖ్యాతమైన;

పూజ్యుడు.

గిరి - స్త్రీ. విత్తులొని పప్పు; గుజ్జ.

గిరో - పుం. దే. గిరివీ.

గిరోహ - పుం. శ్రుండ్ ; గుంపు; సమూహము;

మంద.

గిర్ద - అవ్య. సమీపమున; చుట్టుప్రక్కల.

గిర్దబాద - పుం. సుడిగాలి; చక్రాతము.

గిర్దావర్ - వి. తనిఖీకై తిరుగు అధికారి.

గిల - స్త్రీ. గారా ; అడుసు; బంక మట్టి.

గిలకారి - స్త్రీ. అడుసుతో మెత్తుట.

గిలదీ - స్త్రీ. గ్రంధి; వాపు; చంక మొదలగు

చోట్ల వచ్చు బిళ్ళలు.

గిలనా - సం. క్రి. మ్రొంగవేయుట; మనస్సు

లోనే ఉంచుకొనుట.

గిలబిలా - వి. మృదువైన; మిక్కిలి మెత్తని.

గిలబిలానా - అం. క్రి. అస్పష్టముగా

మాట్లాడుట.

గిలమ - స్త్రీ. మెత్తని ఉన్ని కుబళి; దుట్టవైన

బొంత; రజాయ.

గిలహరీ - స్త్రీ. ఉడుత.

గిలా - పుం. దెప్పిపాడుపు; చాడి; ఫిర్యాదు;

నింద.

గిలాజత - స్త్రీ. మురికి; మలము; పెంట;

పురీషము.

గిలాఫ - పుం. గలీబు (దిండు లేక పరుపు)

పెద్దగుడ్డవర.

గిలాబా - పుం. గారా ; అడుసు (సమెంటు

లేక మట్టి)

గిలాస - పుం. లోటా; గ్లాసు.

గిలోయ - పుం. తిప్పతిగ.

గిలోలా - పుం. వడిశాలతో విసరు మట్టి
(గుండు) గోలి.

గిలౌరీ - స్త్రీ. తమలపాకు కిళ్ళీ;
పుంగిలౌరీదాన; కిళ్ళీ ఉంచు డబ్బా లేక
పాత్ర.

గిల్లా - పుం. దే. గిలా.

గిల్లీ - స్త్రీ. గుల్లీ; బిళ్ళింగోడు; చిత్ర
బిళ్ళ; గింజ; టెంక.

గీజనా - సం. క్రి. నలుపుట; చిందరవందర
చేయుట.

గీత - పుం; గీతి - స్త్రీ. గీతము; గీతిక;
పాగడ్డ; యశోగీతము.

గీదడ - పుం. నల్ల; వి. పిరికిపంద.

గీదీ - వి. పిరికివాడు; సిగ్గులేనివాడు;
నవుంసకుడు.

గీఘ - పుం. రాబందు; గ్రద్ద.

గీఘనా - అం. క్రి. ఒకసారి లాభము పొంది
ఎల్లప్పుడు అలాగే లాభము పొందవలెనని
కాంక్షించుట; కుతి కలుగుట; సంకో
చించుకుండుట.

గీబత - స్త్రీ. గైరు హాజరు; అనుపస్థితి;
హీనతము; చాడీలు చెప్పు ప్రవృత్తి.

గీర - వి. పట్టుకొనువాడు; ఉంచుకొను
వాడు; తీసుకొనువాడు; స్త్రీ. సరస్వతి.

గీర్వాణ - పుం. దేవత.

గీలా - వి. తడసిన; నెమ్ముగల.

గీలాపన - పుం. నెమ్ము; ఆద్రత; తడి.

గుంగ; గుంగా - పుం. దే. గుంగా.

గుంగీ - స్త్రీ. రెండు తలల పాము; వి. మూగది.

గుంచీ - స్త్రీ; గుంజా - స్త్రీ. గురిగింజ;
గురిగింజ పొద.

గుంజన - పుం. కలవరము; ఝంకారము;
అస్పష్టానము.

గుంజాఇశ - స్త్రీ. అవకాశము; వీలు.

గుంజాయమాన - వి. ఝంకారము చేయు
చున్న; రొదచేయుచున్న.

గుంజార - పుం. తమ్మెదల ఝంకారము; రొద.

గుంఠన - పుం. ముసుగు; కప్పు (లు) ఆవరణ;
దాచుట.

గుంఠా - పుం. పొట్టి గుట్టము; వి. పొట్టి;
మరుగుజ్జు.

గుండా - వి. ధూర్తుడు; రొడి.

గుంచనా - అం. క్రి. (పిండి వ్హారా) నీరు కలిపి
మెత్తగా కలుపుట; పూలు వ్హారా దార
ముతో గ్రుచ్చుట లేక అల్లుట.

గుంఫన - పుం. కూర్పు; మాటల కూర్పు.

గుంఫిత - వి. కూర్చబడిన; అలంకరించ
బడిన.

గుబజ; గుబద - పుం. దేవాలయముపైన ఉండు

కలశము; గుమ్మటము; గుంబజము.

గుబా - పుం బొప్పి; కణితి.

గుడయ్య-పుం నఖుడు; చెలివాడు; స్త్రీ-నూచరి;

చెలికత్తి.

గుచ్చీ - స్త్రీ-గోలీగుంట; ఆటగుంట.

గుగుల - పుం గుగ్గిలము.

గుచ్చ ; గుచ్చా - పుం గుత్తి.

గుచ్చేదార - విం గుత్తిగనుండు.

గుజర - పుం నిర్వాకము; కాలక్షేపము; జరుగు

బాటు; ప్రదేశము.

గుజరబసర - పుం కాలక్షేపము; జరుగుబాటు.

గుజరజానా - మం గతింఘట; చనిపోవుట.

గుజరనా - అం క్రిం గడచుట; కాలము గడ

చుట; ఒకచోటు నుండి మరియొక

చోటుకు వెళ్ళుట.

గుజరగాహ - పుం దారి; వచ్చేపోయే దారి;

యాదారి.

గుజరతా - విం గడచిన.

గుజారనా - సం క్రిం గడుపుట.

గుజారా - పుం జరుగుబాటు; కాలక్షేపము;

ఉదర పోషణకై ఇవ్వబడు బత్తెము.

గుజారినా - స్త్రీ మనవి.

గుజారినామా - పుం వినతి పత్రము.

గుజ్జియా - స్త్రీ కజ్జికాయ; ఒక విధమగు

మీరాయి.

గుడ ; గుడ - పుం చెడుపని చేయు నిమిత్తం

విప్పాటు; కొద్దిమంది జనసమూహము;

లేక దళము.

గుడకనా - సం క్రిం గుటుక్కుని (మింగి

వేయుట; విం పావురము కూయుట;

పావురమువలె కూయుట.

గుడకా - పుం గుస్తికా ; చిన్న ఆకారము

గల పుస్తకము.

గుడగన్ - స్త్రీ పావురపు కూత.

గుడికా - స్త్రీ మందుకుప్పె; మాత్ర.

గుడ - విం పొట్టి; మరుగుజ్జు.

గుడల - విం జడుడు; మూర్ఖుడు; పెద్ద

టెంకల.

గుఠలీ - స్త్రీ గింజ; టెంక.

గుడబా - పుం గని ఉప్పులో వేసిన; ఉడికించిన

పచ్చిమామిడికాయ.

గుడగుడి - స్త్రీ ఒక విధమగు హుక్కా.

గుడియా - స్త్రీ గుడ్డ బొమ్మ.

గుడ్డా - పుం పెద్దమగ ఆట బొమ్మ.

గుడ్డి - స్త్రీ గాలిపటము; చిన్న హుక్కా.

గుణ - పుం గుణము; దారము; నూలు;

అల్లెత్రాడు లేక అల్లు దారము.

గుణగాన - పుం పాగడ్డ; ప్రశంస.

గుణగ్రాహక ; గుణగ్రాహి-పుం గుణవంతుడు;

ఆదరించువాడు.

గుణాదయ - విం సద్గుణ సంపన్నుడు.

గుణి - విం గుణములు కలవాడు; భూత వైద్యుడు.

గుత్తమగుత్తా - పుం గుడ్డులాట; కలియబడి పోట్లాడుట.

గత్తి - స్త్రీ చిక్కు; గుత్తి.

గుదగుదా - విం మెత్తని; కండగల; గుజ్జుగల.

గుదగుదానా - అంక్రిం ; సంక్రిం చక్కలిగింత పెట్టుట; మనస్సు వంచలమగుట లేక చంచలపెట్టుట.

గుదగుదీ - స్త్రీ చక్కలిగింత; ఉల్లాసము, ఉత్సాహము.

గుదడియా - పుం చింపిరి గుడ్డలు ధరించువాడు లేక అమ్మువాడు.

గుదడీ - స్త్రీ చింపిరి గుడ్డల బొంత.

గుదడీ - బాజార - పుం పలురకముల చింపిరి గుడ్డలు, విరిగినవస్త్రపులు అమ్ముచోటు.

గుదడీ కా లాల - మంషక్తిలో మాణిక్యము.

గుదా - స్త్రీ మలద్వారము.

గుదానా - సంక్రిం పచ్చ పొడిపించుట.

గుదామ - పుం దే. గోదామ.

గునగునా - విం గోరువెచ్చని.

గునగునానా - అంక్రిం గొణుగుట, అస్పష్ట స్వరమున పాడుట.

గుననా - సంక్రిం లెక్కించుట, ఆలోచించుట; సాగడుట.

మట; సాగడుట.

గునహ - పుం దే. గునాహ.

గునహగార - విం దే. గునాహకార.

గునా - పుం రెట్టింపు చేయు ఒక ప్రయత్నము. జैसे సాతగునా ; ఆఠగునా.

గునాహ - పుం అసరాధము; దోషము; సాసము.

గునాహకార - విం సాస; అసరాధి; దోష.

గునీ - విం దే. గుణి.

గుపచుప - స్త్రీ సిల్లల ఒక ఆట. క్రి. వి. రూపముగా.

గుప్త - పుం వైశ్యుల బిరుదు. విం దాచబడిన, గుప్తమైన; గూఢమైన.

గుప్తచర - పుం జామసూ; గుప్తచరుడు; గూఢచారి.

గుప్తీ - స్త్రీ కత్తిగల చేతికర.

గుఫా - స్త్రీ గుహ.

గుప్త - స్త్రీ మాట; కథనము.

గుప్తగూ - స్త్రీ సంభాషణ; వార్తాపాపము.

గుబరేలా - పుం పేడపురుగు.

గుబార - పుం దుమ్ము ; ధూళి ; వైరము ; మనస్సున దాగి ఉన్న కోపము.

గుబారా - పుం గుమ్మటము.

గుబ్బారా - పుం ఒక విధముగ బాణాసంచా.

గుమ - విం గుప్తమైన లోపించిన; అప్రకటితము.

గుమటా - పుం బొప్పి; కదుము.

గుమనామ - విం పేరు లేని లేక పేరు తెలియని.

గుమరాహ - విం దారి తప్పిన; చెడు మార్గమున నడుమవాడు.

గుమసుమ హోనా - పుం నష్టభ్రష్టముగులు.

గుమటీ - స్త్రీ ఇంటి నడికప్పు.

గుమనా - అంక్రిం పోగొట్టుకొనుట, అదృశ్య మగుట.

గుమాన - పుం గర్వము, అభిమానము, చెడు తలంపు.

గుమానీ - విం అహంభావి ; గర్విష్టి.

గుమ్మట - పుం గుమ్మటము.

గుర - పుం సారము, మూలమంత్రము.

గురగా - పుం శిష్యుడు, నమ్మరాని నౌకరు.

గురదా - పుం మూత్రపిండము, సాహసము.

గురబత - స్త్రీ పరదేశ గమనము, పరదేశ నివాసము.

గురాబ - పుం మాలకాకి; ఒకవిధమగు పడవ.

గురిదా - పుం గుప్తచరుడు.

గురియా - స్త్రీ పూస.

గురు - పుం గురువు, బ్రహ్మపుతి; విం బరుజైన; గొప్ప.

గురుఆదిన - స్త్రీ గురువు గారి భార్య; ఉపాధ్యాయని.

గురుआई - స్త్రీ గురువు ధర్మము; నేరువు.

గురుద్వారా - పుం గురువు ఉండు తావు.

గురుभाई - పుం సహోధ్యాయుడు.

గురుमुखी - స్త్రీ పంజాబీ భాష లిపి.

గురు - పుం ధూర్తుడు. గురు-ఘంటాల - ముం సహచరుడు; ధూర్తాశ్రమరుడు.

గురెనా - సంక్రిం ధూనా ; ఉరిమి చూచుట.

గుర్గ - పుం నక్క; తోడేలు.

గుర్జర - పుం గుజరాతు ప్రాంతపు వాడు.

గుర్గానా - అంక్రిం గుర్రుమని కోపముతో ఉరుముట.

గుర్విణి - విం స్త్రీ గర్భిణీ స్త్రీ.

గుర్వీ - విం స్త్రీ బరువైన; విలువైన; ప్రధాన మైన; గర్భవతి ; స్త్రీ గురువత్తి.

గుల - పుం గులాబి పువ్వు; నవ్వునపుడు బుగ్గల యందు పడుగుంట, దీప్తు కొడి; నిప్పు కణిక; కణిత; అల్లరి.

గుల करना - ముం దీపము ఆర్పుట.

గుల खिलना - ముం విచిత్రమైన ఘటన సంభవించుట; ఉపద్రవము కలుగుట.

గులकंद - పుం గుల కంద.

గులकारी-స్త్రీ లతలు; పువ్వులు చెక్కట; వేయుట.

గుलगपाडा - పుం విపరీతమైన గలాభా.

గుलगुल-వింగుलगुला; మెత్తని; మృదువైన.

గుलगुलाना - సంక్రిం రసము పిండుటకు.

పూర్వము పండును ఒత్తి మెత్తగా చేయుట.

గులచా - పుం. ఆప్యాయముగా; ప్రేమగా
బుగ్గలమీద వేళ్ళతో మెల్లిగా కొట్టుట.

గులచానా - సంక్రిం. చేతివేళ్ళతో ఆప్యాయ
ముగా బుగ్గలమీద మెల్లిగా కొట్టుట.

గులచీ-పుం. తోటమాలి; పూలు ఏరువాడు.

గులఊరీ - పుం. అనుచితమైన భోగవిలాసము.

గులఊరీ అదానా-మృంభోగవిలాసముతో

కాలము వెళ్ళి బుచ్చుట.

గులజార - పుం. పూతోట ; వింకన్నుల
పండుగా ఉండు.

గులఝరీ - స్త్రీ. చిక్క-ముడి; పీటముడి;
ముడత.

గులదస్తా - పుం. పూలగుత్తి; పుష్పగుచ్చము.

గులదాఉదీ - స్త్రీ. చామంతి పువ్వు.

గులదాన - పుం. పూలు ఉండు పాత్ర; పూల
పాత్ర ; Flower-vase.

గులదానా - పుం. లడ్డూపూస లేక బూందీ.

గులదుమ - పుం. బుల్బుల్ పక్షి; పికిలి పిట్ట.

గులనార - పుం. దానిమ్మ పువ్వు; దానిమ్మ
పువ్వు రంగు.

గులఫామ - విం. గులాబి పువ్వువలె మృదువైన
రంగుగల లేక శరీరముగల.

గులబకావలీ - స్త్రీ. పసుపు మొక్క-
మారిరి తెలుపు పసుపు పచ్చని సువాసన
గల పూలు పూయు మొక్క.

గులబదన - విం. పువ్వు వంటి మృదువైన
సాగైన శరీరముగల; బహుమందమైన.

గులబగీ - పుం. గులాబి రేకు లేక ఆకు;
పూరేకు.

గులరు - విం. అందమైన; సాగైన ముఖము
గల.

గులరెజ - పుం. ఫులఝరీ ; చిచ్చు బుడ్డి.

గులశాన - పుం. పూతోట; పుష్ప వాటిక.

గులశబ్బో - స్త్రీ. రజనీ గంధా అనబడు
పువ్వు లేక పూతీగ.

గులాబ - పుం. గులాబి.

గులాబజల - పుం. పన్నీరు.

గులాబ - పాశ - పుం. పన్నీటి కూజా.

గులామ - పుం. బానిస; దాసుడు; నౌకరు.

గులామీ - స్త్రీ. బానిసత్వము; దాసత్వము.

గులాల - పుం. అవీర ; ఎర్రని బుక్కాపాడి.

గులిస్తా - పుం. పుష్ప వాటిక.

గుల్ - పుం. స్వరము; కంఠము; మేడ.

గుల్బంద - పుం. ఒక విధమగు నగ; ఆభరణము.

గుల్లూ-పుం; గులేల-స్త్రీ; గులేలా-పుం
వడిసెల (పిట్టలను పారదోలుటకు

ఉపయోగించు); వడిసెల గడ్డ.

గులేలచీ ; గులేలబాజ - పుం. బహేలియా ;
పక్షివేటకాడు.

గుల్ఫ - పుం శీలమండ లేక చీలమండ.

గుల్మ-పుం పొద; సేనాగుల్మము లేక విభాగము;
ఒక విధమగు రోగము.

గుల్లక - పుం గల్లా పెట్టె.

గుల్లా - పుం గలాభా; మట్టిగొని; ఒక విధమగు
మిఠాయి.

గుల్లాలా - పుం ఒక విధమగు ఎర్రని పుష్పము.

గుల్లీ - స్త్రీ గోటీ బిళ్ళ; బిళ్ళంగోడు;
తేనెపట్టు, కణితి, టెంక.

గుల్లీ-డండా - పుం గోడుబిళ్ళ ఆట.

గుసల - పుం స్నానము.

గుసలఖానా - పుం స్నానాల గది.

గుసాई - పుం గోసాई; గోస్వామి; జితేంద్రి
యుడు; సాధువు.

గుస్తాఖ - విం టీఠ; నదురు బెదురులేని,
అదుపు లేని; అవిధేయుడు; పాగరు
బోతు; వదరు బోతు.

గుస్తాఖీ - స్త్రీ టిఠాई; అవిధేయత;
అమర్యాద; పాగరుబోతుత్వము.

గుస్తల - పుం దేం గుసల.

గుస్తా - పుం క్రోధము; కోపము.

గుస్తావర - విం కోపిష్ఠి.

గుస్తేల - విం ముక్కోపి; చిరు బురుమను
స్వభావముగల.

గుహనా - సం క్రిం పోహనా; గుచ్చులు;

కూర్పులు.

గుహర - పుం గౌహర; ముత్యము; నగ.

గుహరానా - సం క్రిం కేకవేసి పిలచుట.

గుహ - స్త్రీ గుహ; గుహ.

గుహర - స్త్రీ గుహాई; సహాయార్థము వేయు
గావుకే.

గుహెరా - పుం గోహ; ఉడుము.

గుహ - విం పోశీదా; గుప్తమైన; రహస్యమగు,
దాచబడిన.

గూగా - విం మూక; మూగ; మాట్లాడలేని.

గూచ - స్త్రీ గురింద గింజ.

గూజ - స్త్రీ ప్రతిధ్వని; తుమ్మెదల ఝంకార
ధ్వని.

గూజనా - అం క్రిం ప్రతిధ్వనించుట.

గూథనా - సం క్రిం అల్లుట (జడ మొ ||)
దారముతో కూర్పుట; తడిపిండిమెదపి
బాగుగా కలుపుట.

గూథనా - సం క్రిం నీటితో తడిపి పిండిమెదపి
సాగదీసి కలుపుట.

గూగల - పుం గుగ్గిలము.

గూజర - పుం ఒక గొల్లజాతి; ఒక క్షత్రియ
జాతి.

గూడడ - పుం చింపిరి గుడ్డ.

గూదా - పుం చేు; సారభాగము; గుజ్జు; మెదడు;
విత్తులోని పప్పు.

గూన - స్త్రీ. రస్సీ ; పడవ లాగు పెద్ద త్రాడు
తేకమోకు.

గూనీ - స్త్రీ. గోనీ ; నార సంచి; గోనె సంచి.

గూలర - పుం. మేడి (చెట్టు తేక సండు)

గూలర కా ఫూల - ముం. ఆకాశ కుసుమము;
అలభ్యమగు వస్తువు.

గూహ - పుం. మలము; మురికి; రెట్టు.

గృధ్ర - పుం. రాబందు; గ్రద్ద.

గృహ - పుం. గృహము.

గృహ మంత్రి - పుం. దేశీయాంగమంత్రి.

గృహస్థ - పుం. గృహస్థుడు; కుటుంబీకుడు;
ఇంటియజమాని.

గృహస్థీ - స్త్రీ. గృహస్థ ధర్మము; సంసారము;
ఇంటిసామాను.

గృహణీ - స్త్రీ. భార్య; యజమానురాలు.

గేంగటా - పుం. కేకడా ; ఎండ్రకాయ.

గేండనా - సంక్రిం. గట్టువేయుట.

గేండలీ - స్త్రీ. కుండలీ ; చుట్టు; తాడుచుట్టు.

గేండా - పుం. చెరుకు గడ పైభాగపు ఆకులు.

గేండుఆ - పుం. తలదిండు; పెద్ద బంతి.

గేండురీ ; గేండులీ - స్త్రీ. చుట్టు కుదురు.

గేండువా - పుం. దేం. గేండా.

గేంద - స్త్రీ. బంతి; చెండు.

గేండా - పుం. బంతి పువ్వు తేకమొక్క.

గేంగలా - విం. మూర్ఖుడు.

గేదా - పుం. రెక్కలు రాని పిట్ట.

గేయ - విం. గేయము; పాగడదగిన.

గేరనా - సంక్రిం. క్రిందపడవేయుట; పార
బోయుట; పారవేయుట.

గేరుఆ - విం. కాషాయరంగుగల.

గేరు - స్త్రీ. ఎర్రనున్ను.

గేసూ - పుం. కేశజాలము; జుట్టు; స్త్రీలనెత్తి
జుట్టు.

గేహ - పుం. గృహము; ఇల్లు.

గేహనీ ; గేహినీ - స్త్రీ. గృహిణీ; గృహ
స్వామిని.

గేహీ - పుం. గృహస్థుడు.

గేహుఆ - విం. బాదామీ ; గోధుమ వన్నెగల.

గేహ్ - పుం. గోధుములు.

గేండా - పుం. ఖడ్గమృగము.

గేంఠీ - స్త్రీ. కుదాల ; గడ్డపార; పార.

గేనా - పుం. నాటా బేల ; పొట్టి ఎడ్డు.

గేబ - పుం. పరోక్షము; అదృశ్యత; అదృశ్య
లోకము.

గేబత - స్త్రీ. చాడీ; పరోక్షమునచేయు నింద
వేయు నింద.

గేబదా - విం. పరోక్షవిషయము తెలిసినవాడు;
అదృశ్య లోకపు విషయమెరిగినవాడు.

గౌబానీ - స్త్రీ. నిర్లజ్జ స్త్రీ; కులట; పెద్ద
విపత్తు.

గౌరీ - విం పరోక్షసంబంధమైన; గుప్తమైన;
తెలియని.

గౌర - పుం ఏనుగు.

గౌరీ - స్త్రీం ఆవు.

గౌర - విం ఇతరుడు; పరాయివాడు; విరుద్ధ
అర్థమునిచ్చు లేక నిషేధవాచక శబ్దము.

గౌరआईनी ; గౌర-కానూనీ - విం చట్ట
విరుద్ధమైన.

గౌర आबाद - విం మానవ నివాసములేని;
దున్నని, నాటని; బంజరు భూమి.

గౌర - స్త్రీం లజ్జ; సిగ్గు.

గౌర-मानकूला - విం స్థిరమైన; స్థావరము;
స్థిరాస్తి.

గౌర-मनकहा-स्त్రీం పెళ్ళికాని స్త్రీ; ఉంపుడు
కత్తి.

గౌర-मामल; గౌర-मामूली-విం అసాధారణ
మైన.

గౌర-मुनासिब - విం అనుచితమైన.

గౌర-मुमकिन - విం అసంభవము.

గౌర-वाजिब - విం అయోగ్యమైన.

గౌర-हाजिर - విం హాజరుకాని.

గౌర-हाजिरी - స్త్రీం అనుష్ఠితి; గౌర హాజరు.

गैशतदार ; गैशतमंद - విం సిగ్గుగల; అభి
మానముగల.

गैरिक - పుం కాషాయరంగు మట్టి; ఒక ఖనిజ

పదార్థము; బంగారము.

गैहान - పుం ప్రపంచము.

गैल - స్త్రీం దారి; మార్గము.

गैला ; गैलरा - పుం బండి చక్రపుచాలు;
బండిదారి.

गैहरी - స్త్రీం నియత నియమము కంటె
ఎక్కుమా నిచ్చు శుల్కము.

गोई - స్త్రీం ఎడ్లజత.

गोठ - స్త్రీం ధోవతి కుచ్చిళ్ళు.

गोठना-संक्रिमोक्ता - పోవునట్లు చేయుట.

गोड - పుం మధ్య ప్రదేశములో కనిపించు ఒక
అనాగరిక జాతి.

गोडा - పుం పశువుల దొడ్డి.

गोद - పుం జిగురు; బంక.

गो - స్త్రీం ఆవు; ఇంద్రియములు.

गोइठा - పుం उपला ; పిడక.

गोइंदा - పుం గుప్తచరుడు; గూఢచారి.

गोइंयाँ - పుం; స్త్రీం సహచరుడు; సఖుడు;
సహచరి; సఖి.

गोखरू - పుం పల్లెరుకాయ.

गोखा - పుం కిటికీ; ఇంటికిప్పులోని అద్దపు
కిటికీ.

गोचर - పుం పచ్చికబీడు; విం గోచరము
కంటికి కనిపించు; ఇంద్రియానుభూతి
కులగు.

గోజ - పుం. అపానవాయ; అపాన వాయువు.

గోజర - పుం. కాళ్ళజెరి.

గోజీ - స్త్రీ. పెద్దకర్ర; లాఠీకర్ర; బాణాకర్ర

గోట - స్త్రీ. లేసు, జరి; గుడ్డ అంచు.

గోఠ - పుం. గోశాల; పర్యటనము; గోష్ఠి;
వివోదయాత్ర; పికారు.

గోఠిల - విం. మొక్కబోయిన; మొద్దు
బారిన

గోడ - పుం. కాలు; పాదము.

గోడనా - సంక్రి. గునుముతో మట్టిని త్రవ్వి
తొగబోయుట.

గోడా - పుం. మంచపుకోడు; చిన్న గుట్టము.

గోడారి పేతానా - స్త్రీ. మంచమునకు కాళ్ళ
వైపు భాగము; చెప్పులు.

గోడీ - స్త్రీ. లాభము.

గోత - పుం. గోత్రము; కులము.

గోతా - పుం. డ్రుబకీ; మునుక; ముణుగు.

గోతా ఖానా - ముం. ముణుగుట; మోస
పోవుట.

గోతాఖోర - విం. మునుకవేయువాడు;
ముణుగు వాడు.

గోతామార - పుం. సముద్రములో మునిగి
ముత్యపు చిప్పలు మొ. తీయువాడు;
విం. మునుకవేయువాడు.

గోతా లగానా - సంక్రి. మునుకలు వేయుట.

గోతియా - పుం. గోత్రజాడు; సగోత్రీకుడు.

గోతీత - విం. అగోచరమైన; జ్ఞానేంద్రియ
ములకు గోచరించని.

గోద - స్త్రీ. ఒడి; గోద దేనా - ముం. పెంపక
మిచ్చుట. గోద భరనా - ముం. సంతానము
కలుగుట; గోద లేనా; దత్తత తీసికొనుట
గోద నశీన - ముం. దత్తుడు.

గోదనా - పుం. పచ్చ; సంక్రి. పొడుచుట; పచ్చ
పొడుచుట; మనస్సుకీనాటుకొను పరి
హాసము చేయుట.

గోదనీ - స్త్రీ. పచ్చపొడుచుసూది; బొట్టు
కడ్డీ

గోదామ - పుం. నిల్వకొట్టు

గోదీ - స్త్రీ. గోద; ఒడి.

గోధా - పుం. ఉడుము.

గోధూలి; గోధూలీ - స్త్రీ. సాయం

సమయము; సంధ్యాసమయము; పచ్చిక
బీళ్ళనుండి ఆవులు తిరిగి వచ్చువేళ.

గోన - స్త్రీ. గోనె సంచి; బస్తాసంచి; పడవ
త్రాడు.

గోనియా - పుం. ధాన్యపు బస్తాలు మోయు
వాడు; ఎడ్లపై బరువు వేయువాడు;
త్రాటితో పడవలాగువాడు; జట్టుకూలి.

గోనీ - స్త్రీ. సంచి; గోనెసంచి.

గోపన - పుం. గుప్తముగా నుంచుట; సాకుట.

మహేంద్రీ-స్త్రీ. ఇంద్రునిభార్య-శచీదేవి.
 మహేరా-ప్రకవిధమైన పక్వానము; మజ్జిగ
 మహోదధి-పుం. సముద్రము.
 మహోదయ-పుం. మహాశయుడు; మహాను
 భావుడు.
 మౌ-స్త్రీ. మాత; తల్లి.
 మౌగ-స్త్రీ. అడుగుడు; యాచన; ఆవ
 శ్యకత; పాపిడి.
 మౌగనా-సంక్రి. అడుగుట; యాచించుట;
 కోరుట.
 మౌఱ-పు. మఱలీ ; చేప.
 మౌజనా-సంక్రి. తోముట; శుభ్రపరచుట
 మౌజా-పుం. చేపలకు మత్తు కలిగించు
 తొలకరివాన.
 మౌఱ-స్త్రీ. భీతర; లోపల; పు. తేడా;
 అంతరము.
 మౌఱా-పుం. నదిలోని లంక.
 మౌఱిల-క్రి.వి. మధ్యన; మధ్యకు
 సంబంధించినదిగా; మధ్యనున్న.
 మౌఱి-పుం. పల్లెమనిషి; పడవనడుపువాడు
 లేక తోయువాడు.
 మౌడ-పు. గంజి.
 మౌడనా-సంక్రి. మర్దించుట; పిండిబాగుగ
 కలిపి సాగదీయుట; మెదుపుట;
 కాళ్ళతో తొక్కి నునుపుట.

మాండలిక-ప్రమండలమునకు అధిపతి;
 చిన్న సామంతరాజు.
 మౌడవ-పు. వివాహమండపము.
 మౌడి-స్త్రీ. మౌడ ; గంజి.
 మౌత-వి. మత్తెక్కిన; పిచ్చెక్కిన.
 మౌతనా-అంక్రి. మదించుట; పిచ్చెక్కుట.
 మౌద-వి. కళావిహీనమైన; విషాదముగల;
 ఓడిన; స్త్రీ. అడవి మృగములుండు
 సొరంగము; గుహ.
 మౌదగి-స్త్రీ. రోగము; జబ్బు.
 మౌదా-వి. అలసియున్న; మిగిలి ఉన్న; రోగి
 మౌపనా-అంక్రి. పూర్తిగా నిషాలోనున్న.
 మాసల-వి. అంగప్రత్యంగములు కం
 డలు తిరిగి ఉన్న; పుష్టిగానున్న.
 మా; మార్డ-స్త్రీ. చిన్నపూరీని అర్పించి వివా
 హసమయమున చేయు మాతృపూజ;
 కుమార్తె; బాలిక; తల్లి.
 మార్డకా-పుం. దే. మాయకా.
 మార్డ-స్త్రీ. జనని; తల్లి.
 మార్డకా లాల-యౌ. ఉదారహృదయుడు;
 వీరుడు; శూరుడు.
 మాకూల-వి. ఉచితమైన; సమంజసమైన;
 యోగ్యమైన; శ్రేష్ఠమైన.
 మాఖన-పుం. దే. మఖన.
 మాఖనా-అంక్రి. చిరాకు పడుట; కోప
 గించుట.

గోశ-వారా - పుం. కూడిక; ఒక విధముగు
జిగురు; కర్ణకుండలములు; ముత్యపు
చిప్పలోనున్న పెద్ద ముత్యము; తలపాగా
అంచు; విడివిడిగా క్లుప్తముగా వ్రాయబడిన
పద్యము.

గోశా - పుం. కోణము; దిశ; ఏకాంతము;
మూల; వింటికొన.

గోశత - పుం. మాంసము.

గోశత రువార - పుం. మాంసాహారి; ఆమిష
భోజి.

గోశతరువారి; గోశతరువారి - స్త్రీ. మాంసా
హరము.

గోశ్త - పుం. గోశాల; సమూహము; సలహా.

గోశ్తీ - స్త్రీ. పణమర్చునభి; సంభాషణము.

గోసా - పుం. ఉపలా; పిడక.

గోసాడీ; గోస్వామి - పుం. ఇంద్రియ నిగ్ర
హుడు; జితేంద్రియుడు; సాధువు; భగ
వంతుడు; గోస్వామి.

గోహ - స్త్రీ. గోధా; ఉడుము.

గోహరా - పుం. కండా; పిడక.

గోహరానా - సంక్రిం. సహాయమునకై పెద్దగా
పిలుచుట; కేకవేయుట అంక్రిం పెద్దగా
అరుచుట.

గో - స్త్రీ. ద్రయోజనము; స్వార్థము; అదను.

గోధాత - స్త్రీ. సరైన అదను; సమయము.

గో నికలనా - పుం. స్వార్థము సిద్ధించుట.

గో పడనా - పుం. అవసరము కలుగుట.

గో కా చార - పుం. స్వార్థపరుడు; స్వార్థి.

గో - స్త్రీ. గేయా; ఆవు.

గోఖ - స్త్రీ. భరోఖా; చిన్నకిటికీ.

గోగా - పుం. కోలాహలము; గలభా; పుకారు.

గోగాడీ ఖబర - స్త్రీ. అఫవాహ; పుకారు.

గోచరీ - స్త్రీ. పుల్లరి; ఆవుల పచ్చికమేపురై
ఇచ్చెడిపన్ను.

గోజ - స్త్రీ. బడాయి; గడ్డాలు; సంభాషణ

గోణ - విం. అప్రధాన్మున; గుణపంబంధము

గోద - పుం. గెల; గుత్తి.

గోదుమా - విం. గావదుమ; ఆవుతోకవలె.

గోనహర - స్త్రీ. అత్తవారింటికి వెళ్ళు పెళ్ళి
కుమారునకు తోడుగా వెళ్ళు స్త్రీ.

గోనహరిన; గోనహరీ - స్త్రీ. పాట కదేరి
వృత్తిచేయు స్త్రీ.

గోనా - పుం. ద్విరాగమనము; వివాహానంత
రము ముడు పద్మవును తనతోకూడ తన
ఇంటికి తీసుకు వెళ్ళు ఆచారము.

గోర - విం. గౌరవార్థముగల; ఉజ్వలమైన
వర్ణగల.

గోర - పుం. చింతనము; ధ్యానము; తదేక
ధ్యానము.

గోరతలబ-విం. ఆలోచించదగిన; విచారించ

దగిన; ధ్యానించదగిన.

గౌరీయా - స్త్రీ. గౌరీయా ; పిచ్చుక.

గౌస - పుం. ఫరియాద ; మొర; మహమ్మదీయ
సాధువులకు చెందు ఒక బిరుదు.

గౌహర - పుం. మోతీ ; ముత్యము; తెలివి;
రత్నము.

గౌహరీ - పుం.దేం. జౌహరీ.

గ్రంథ - పుం. పుస్తకము; గ్రంథము; ముద్దెమలు;
శిక్కులమత గ్రంథము.

గ్రంథ సాహబ - పుం. శిక్కులమత గ్రంథము.

గ్రంథన - పుం. గుచ్చలు; కుట్టులు; జోడించుట.

గ్రంథి - స్త్రీ. ముడి; చిక్కు.

గ్రంథిత - విం. ముడివేయబడిన; కూర్చబడిన.

గ్రసన - పుం. మ్రింగుట; గ్రహించుట;
గ్రహణము.

గ్రసనా - సంక్రిం. మ్రింగుట; పట్టుకొనుట.

గ్రసిత - విం. మ్రింగబడిన; గ్రహించబడిన;
పట్టుకొనబడిన; పీడింపబడిన.

గ్రస్త - విం. దేం. గ్రసిత.

గ్రహణి ; గ్రహణి - స్త్రీ. అతిసార వ్యాధి.

గ్రామీణ ; గ్రామ్య - విం. గ్రామ సంబంధమైన.

గ్రాస - పుం. కబళము; ముద్ద; గ్రాసము; గడ్డి.

గ్రాహ - పుం. మొసలి; పట్టు.

గ్రాహక - పుం. చందాదారుడు; కొనువాడు.

గ్రాహి - పుం. గ్రహించువాడు; పట్టుకొనువాడు.

గ్రాహ్య - విం. గ్రహించదగినది; స్వీకరించ
దగినది; పట్టుకొనదగినది.

గ్రీవా - స్త్రీ. గలా ; మెడ; కంఠము.

గ్లాని - స్త్రీ. శైథిల్యము; దుఃఖము; తన
చెడు ప్రవర్తన యెడల కలుగు దుఃఖము.

గ్వాల్ ; గ్వాలా - పుం. గొల్ల మనిషి;
గోపాలుడు.

గ్వాలిన్ - స్త్రీ. గోపిక; గొల్ల స్త్రీ.

గ్వేడా - పుం. గోడేడా ; గ్రామ పాలిమేర; గ్రామ
సమీప భూమి.

ఘ

ఘేఘరా - పుం. ; ఘేఘరీ - స్త్రీ. దేం. ఘోఘరా

ఘేఘలనా - సంక్రిం. నీటిలో కలగలపుట;
నీటిని కలయబరచి మురికిచేయుట.

ఘట - పుం. చనిపోయిన వాని కర్మకాండ
సందర్భమునరాచి చెట్టుకు కట్టుబడు జల
పాత్ర; జీవిముంత.

ఘటా - పుం. గంట; గంట కాలము.

ఘటాఘర - పుం. గడియారపు స్తంభము.

ఘంటి - స్త్రీ. చిన్నగంట; కాలి చిరుగజ్జె;
కొండులాకు; గంట ధ్వని; చిన్న ఇత్తడి
లేకకుంచు చెంబు.

ఘట - పుం. కుండ; ఘటము; శరీరము.

ఘటక - పుం. పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్య; వివాహ సంబం
ధములు కుదుర్చువాడు; దూరారి.

ఘటకనా - సంక్రిం త్రాగివేయుట.

ఘటతీ - స్త్రీం న్యూనత; హీనత.

ఘటనా - అంక్రిం అగుట; జరుగుట; తగ్గుట;
స్త్రీం ఘటన; ఘట్టము; ఘటించినది.

ఘటవాడీ - స్త్రీం పన్ను వసూలు చేయు
రేవుకాపరి; రేవు పన్ను తగ్గుదల.

ఘటవార - పుం రేవు దగ్గర దక్షిణ పుచ్చుకొను
బ్రాహ్మణుడు; రేవు కూలి పుచ్చుకొను
వాడు.

ఘటహ - పుం రేవు గుత్తదారుడు; రేవు దాటించు
వడవ.

ఘటా - స్త్రీం మేఘము ; మేఘమాల ;
సమూహము.

ఘటారోప - పుం నలువైపుల క్రమ్మిన మేఘ
సమూహము.

ఘటానా - సంక్రిం తగ్గించుట.

ఘటావ - పుం తగ్గుదల.

ఘటిత - విం ఘటించిన; జరిగిపోయిన.

ఘటియా - విం హీనమైన; తక్కువయిన;
తల్చమైన.

ఘటిహ - విం నీచుడు; ధూర్తుడు; వంచ
కుడు; వ్యభిచారి.

ఘటా - పుం శరీరముపై రాపిడివలన ఏర్పడు
కాయ.

ఘటనైల - స్త్రీం తాటిబొందలతో ఏర్పరచిన

సంగడి లేక తెప్ప.

ఘాడా - పుం కుండ.

ఘడియా - స్త్రీం మూస; మట్టికుంపటి;
మూకుడు; చిన్నకుండ.

ఘడియాల - పుం మొసలి; పూజా సమయ
మున మ్రోగించు గంట.

ఘడియాలి - పుం గంట వాయించువాడు.

ఘడి - స్త్రీం గడియారము; గడియ కాలము;
అదను సమయము.

ఘడిభర - క్రిం విం గడియకాలము; క్షణ
కాలము.

ఘడిసాజ - పుం గడియారములు బాగు
చేయువాడు.

ఘడిసాజీ - విం గడియారములు బాగు
చేయు వృత్తి లేక పని.

ఘడీచీ - స్త్రీం నీటిపాత్ర ఉంచు ముక్కాళి
వీట.

ఘటియా - పుం వంచకుడు; మోసగించువాడు.

ఘటియానా - సంక్రిం దాచుట; మోసగిం
చుట; తన వలలో వేసుకొనుట.

ఘన - పుం మేఘము; పెద్ద సమ్మెట.

విం ఘనమైన; ధృఢమైన; దట్టమైన.

ఘనకనా - అంక్రిం గర్జించుట.

ఘనఘటా - స్త్రీం దట్టమైన కారు మేఘమాల.

ఘనచక్ర - విం చుల చిత్తుడు; దేశదిమ్మరి;

మూర్ఖుడు; పుంః ఒకవిధముగా బాణాసంచా.

ఘనఫల - పుంః పాదపు; వెడల్పు; లావు లేక
నిత్తు ఈ మూడింటిని గుణించుటవలన
వచ్చు ఫలము.

ఘనసార - పుంః కర్పూరము.

ఘనా - వింః దట్టమైన.

ఘనిష్ట - వింః సన్నిహితమైన; అంతరంగి
కరమైన; గాఢమైన.

ఘనెరా - వింః ఒత్తుగానున్న; దట్టమైన;
దృఢమైన.

ఘపచియానా - అంక్రిం తొట్టుపాలు
పడుట; గాబరాపడుట.

ఘపచీ - స్త్రీం రెండు చేతులతోనూ గట్టిగా
పట్టినపట్టు.

ఘపలా - పుంః గడబిడ; గందరగోళము.

ఘబడానా ; ఘబరానా - అంక్రిం కలత
చెందుట; గల్లంతు పడుట; విసుగు
చెందుట.

ఘబరాహట్ - స్త్రీం వ్యాకులత.

ఘమండ - పుంః గర్వము; అహంకారము.

ఘమండి - వింః గర్విష్టి; అహంకారి.

ఘమకనా - అంక్రిం గర్జించుట;
సంక్రిం గ్రుడ్డుట.

ఘమకా - పుంః గ్రుడ్డుల ధ్వని; గ్రుడ్డు.

ఘమఖోర - వింః ఎండను సహించువాడు.

ఘమర - పుంః నూరా లేక సెద్ద డోలు మోత.

ఘమరీల - స్త్రీం గడబిడ; కోలాహలము;
గల్లంతు.

ఘమాसान - వింః భయంకరమైన; పుంః భయం
కర యుద్ధము; దొమ్మి.

ఘమోరి - స్త్రీం అమ్మేరి; చెమటకాయలు;
స్రేలుడు పొక్కులు.

ఘర - పుంః ఇల్లు; నివాసస్థానము; జన్మస్థానము.

ఘర ఆబాద करना - సంక్రిం ఇల్లు నిల
బెట్టుట; ఒక ఇంటివానినిగా చేయుట.

ఘర करना - ముం నివసించుట; తావు ఏర్ప
రచుట.

ఘర ధాలనా - ముం కొంప చెడొట్టుట; నాశము
చేయుట; వంశానికి మచ్చ తెచ్చుట.

ఘర ధాలన - వింః ఇల్లు నాశము చేయువాడు.

ఘర ఘుసడా - వింః అడంగి సింగడు.

ఘరజాయా - పుంః ఇంటి బానిస

ఘరనీ - స్త్రీం గృహణి; ఇల్లాలు.

ఘర ఫోడి ; ఘర ఫోరి - స్త్రీం ఇంటిలో
కయ్యము పెట్టు (స్త్రీ).

ఘరబసా - పుంః రంకుమగడు; ఉపపతి.

ఘరబార - పుంః ఇల్లు వాకిలి; కుటుంబము;
పిల్లజెల్లలు.

ఘరబారి ; ఘరబారు - పుంః గృహస్థుడు; పిల్లలు
గలవాడు.

ఘవాలా - పుం ఇంటి యజమాని; భర్త.
ఘవాళి - స్త్రీ. భార్య; ఇంటి యజమానురాలు.
ఘరాజు - విం ఇంటికి సంబంధించిన.
ఘరాతీ - పుం కన్య పక్షమువారు.
ఘరానా - పుం. ఖానదాన; వంశము; ప్రఖ్యాతమైన వంశము; కులము.
ఘరీ - స్త్రీ. దేం. ఘడీ.
ఘరూ - విం. దేం. ఘరాజు.
ఘరేల్ - విం. ఇంటి సంబంధమైన; పెంపుడు.
ఘరీందా - పుం. బొమ్మరిల్లు.
ఘరీ - పుం. ఒకవిధమైన కాటుక, శ్లేష్మము వలన గొంతులో గురుగరాడుట.
ఘరీండా - పుం. దేం. ఖరీండా.
ఘర్షణ - పుం. ఘరసా; ఒరిపిడి.
ఘలనా - అంక్రిం కొట్లాట జరుగుట.
ఘలాఘలీ - స్త్రీ. కొట్లాట; చితకబాడుట.
ఘలుఆ - పుం. కొసరు.
ఘసఖుదా - పుం. మూర్ఖుడు; గడ్డిదోకువాడు.
ఘసనా - అంక్రిం ఘసనా; అరుగుట.
ఘసియారా - పుం. గడ్డిదోకువాడు; గడ్డి అమ్మువాడు.
ఘసియారిన - స్త్రీ. గడ్డిదోకు వది; గడ్డి అమ్మునది.
ఘసీట - స్త్రీ. గొలుసు కట్టు (వ్రాత, ఈడ్పు).

ఘసీటనా - అంక్రిం. ఈడ్పుట; గొలుసు కట్టు (వ్రాత వ్రాయుట).
ఘహరనా; ఘహరానా - అంక్రిం. గర్జించుట; ఉరుముట; గణగణ మ్రోగుట.
ఘాఁఘరా - పుం. ఒక విధముగ పరికిణి.
ఘాటీ - స్త్రీ. కౌఱా; కొండలాలుక.
ఘాఁ - స్త్రీ. మోసము; గాయము; దెబ్బ; వేలికి వేలికి మధ్య నుండు సందు.
ఘాజుఘప - విం. గుట్టుగా పరుల సొత్తును కాజీయువాడు.
ఘాఘ - పుం. జిత్తులమారి; అనుభవశాలి; ఇంద్రజాలికుడు.
ఘాఘరా - పుం. దేం. ఘాఁఘరా.
ఘాఠ - పుం. పుట్టము; రేపు; కొండలోయ స్త్రీ. చెడుపని; కపటము విం. తరిగిన; తక్కువ.
ఘాఠా - పుం. నష్టము.
ఘాఠాఠానా - పుం. నష్టపడుట.
ఘాఠియా - పుం. తీర్థపురోహితుడు.
ఘాఠీ - స్త్రీ. కొండకనుమ; కొండలోయ.
ఘాఠ - పుం. దెబ్బ; ఆఘాతము కీడు. స్త్రీ. స్వార్థసేర్పిడి అనువైన సమయము; పొంచియుండుట; ఎత్తు.
ఘాఠ మేఘ్రినా - మం. తలపెట్టిన కీడు చేయు నిమిత్తం పొంచియుండుట; పొంచి

తిరుగుట.

ఘాతక - పుం హంతకుడు; చంపువాడు.

ఘాతినీ - స్త్రీ. హంతకురాలు

ఘాతీ - పుం విశ్వాస ఘాతకుడు.

ఘాన - పుం ; ఘానీ - స్త్రీ. వాయి.

ఘామ - పుం. ఘృప ; ఎండ.

ఘామడ - విం. ఎండ దెబ్బ తగిలిన; మూర్ఛుడు.

ఘాయ - పుం. దే. ఘావ.

ఘాయల - విం. దెబ్బ తిన్న లేక దెబ్బ తగిలిన;

గాయపడిన.

ఘాల ; ఘాలా - పుం. ఘల్లుతా ; కొసరు.

ఘాలక - పుం. చంపువాడు; నాశము చేయువాడు.

ఘాలనా - సం. క్రి. చంపుట; వినాశపరచుట;

చెడగొట్టుట; మిశ్రము చేయుట.

ఘావ - పుం. గాయము; ఘావ పర నమక త్తిడకనా

- మం. పుండు మీద కారం చల్లుట. ఘావ

పూజనా యా భరనా - మం. గాయవము

మానుట.

ఘాస - స్త్రీ. గడ్డి; పచ్చిగడ్డి; మేత.

ఘాస-పాత-పుం. ఆకు అలము; చెత్తచెదారము.

ఘాస-ఫూస-పుం. కలుపు మొక్కలు; అక్కరకు

రాని ముప్పు.

ఘాస కాటనా - మం. పనికిమాలిన పని

చేయుట; తుచ్చమైన పనిచేయుట.

ఘాసలేట-పుం. మిఠి కా తేల ; కిరసనాయిలు.

ఘాసలేటి - విం. పుం. నికృష్టమైన; మురికిగా
నున్న; పనికిమాలిన.

ఘిగ్ధీ - స్త్రీ. హిచకీ ; ఏడుపునందు
వచ్చు ఎక్కిలి.

ఘిగ్ధీ బంధనా - అం. క్రి. ఎక్కిళ్ళు వచ్చుట;
భయమువలన నోటమాట పెగలక
పోవుట.

ఘిఘియానా - అం. క్రి. దేవించుట; ప్రాధేయ
పడుట.

ఘిచపిచ ; ఘిచర పిచర - స్త్రీ. క్రి. రిసి
ఉండుట; గొలుసు కట్టు వ్రాత; ఇరుకు
విం. క్రి. రిసి ఉన్న; ఇరుకుగానున్న;
అస్పష్టముగానున్న.

ఘిన - స్త్రీ. ఘృణా ; ఏవగింపు; అసహ్యము;
కోత.

ఘినానా - అం. క్రి. అసహ్యపడుట; ద్వేషించుట.

ఘినానా ; ఘినానా - విం. అసహ్యకరమైన;
రోతపుట్టించు.

ఘిన్నీ - స్త్రీ. గిలక; నూలు గిలక; దారము
లేక త్రాడు చుట్టెడు చక్రము.

ఘియ - పుం. ఘీ ; నెయ్యి.

ఘియా - స్త్రీ. లొకీ; సారకాయ, అనుకాయ.

ఘరనా - అం. క్రి. చుట్టబడుట; చుట్టుముట్ట
బడుట; ఆవరింపబడుట.

ధిరనీ - స్త్రీ. దే. ధిరీ.

ధిర వానా - సంక్రి. ముట్టడింపజేయుట.

ధిరార్థ - పుం. చుట్టుముట్టడి; పశువుల
మేపుడు కూలి.

ధిరవ - పుం. చుట్టుముట్టడి.

ధిసకనా - అంక్రి. చల్లగా జారుకొనుట;
తొలగుట; జారిపోవుట.

ధిసనా - సంక్రి. రుద్దుట; అడగదీయుట;
అంక్రి. అరిగిపోవుట.

ధిసధిస - స్త్రీ. పనిలో సడలింపు;
వడలుట; జాప్యము.

ధిసపిస - స్త్రీ. ఒరిపిడి; అన్యోన్యత.

ధిసార్థ - స్త్రీ. అరుగుడు; ఒరిపిడి; ఒరిపిడి
వట్టినందుకు కూలి.

ధిసావ - పుం. రాపిడి; ఒరిపిడి; రుద్దుడు.

ధిస్సా - పుం. దే. ధిసావ.

ధీ - పుం - నెయ్యి. పాచోం కంగలీ ధీ మే -
మం. లమితమైన సుఖమబ్బుట.

ధీ కే దిఁ జలనా - మం. మనోరథము
సిద్ధించుట.

ఘుంఘాయీ - స్త్రీ. ఆరవీ ; చామదుంప.

ఘుంఘచీ - స్త్రీ. గురివిందగింజ లేక తీగ.

ఘుంఘనీ - స్త్రీ. సాతాలించిన శుగులు; భూణి
వౌరా.

ఘుంఘరారే (బాల) ; ఘుంఘరాలే - విం. ఉంగర

ములు తిరిగిన (జాట్టు)

ఘుంఘరూ - పుం. అందియ; కాళికీ కట్టు మువ్వ.

ఘుంఘి - స్త్రీ. గుడ్డగుండీ; గుండ్రనిముడి.

ఘుంఘ - పుం. గుడ్డగూబ.

ఘుంఘానా - అంక్రి. గుడ్డగూబ కూయుట
- కూత.

ఘుంఘకనా - సంక్రి. గుటగుట (త్రాగుట;
మింగుట.

ఘుంఘకీ - స్త్రీ. కంఠనాళము; అహారనాళము.

ఘుంఘటా - పుం. మోకాలు; అంక్రి. ఊపిరి
సలపకపోవుట; మైత్రి కలుగుట.

ఘుంఘటా - పుం. మోకాళ్ళవరకు ఉండు లాగు.

ఘుంఘవానా - సంక్రి. ఊపిరాడకుండా చేయిం
చుట; గొంతుపికించుట తల గొరిగించు
కొనుట.

ఘుంఘార్థ - స్త్రీ. గొంతు పిసుకు; చదును
చేయుట లేక చదును చేయుటకు కూలి.

ఘుంఘానా - సంక్రి. (గొంతు) నొక్కించుట.

ఘుంఘి - స్త్రీ. ఉగ్గు; గుటక.

ఘుంఘకనా - సంక్రి. కుసురుట; అదిలించుట;
బెదిరించుట.

ఘుంఘకీ - స్త్రీ. బెదిరింపు; అదిలింపు.

(బందర) ఘుంఘకీ - మం. మోకోళ్ళు బెదిరింపు.

ఘుంఘ దౌడ - స్త్రీ. గుట్టుపు పరుగు.

ఘుంఘసవార - పుం. గుట్టుముపై నెక్కినవాడు;

గుట్టపు స్వారి చేయువాడు.

ఘటసార ; ఘటసాల - స్త్రీ. అస్తబల

అశ్వశాల.

ఘణ ; ఘన - పుం. కాష్ఠపు కీటకము; కొయ్యను తొలుచు ఒకపురుగు.

ఘననా - అంక్రిం పురుగుతోలిచిన కారణ ముగా బోలుగుట.

ఘనా - పుం. తన చెడు భావములను మనసు లోనే వ్రేంచుకొనువాడు; మితభాషి.

ఘప - విం. కటిక చీకటిగానున్న; గాఢాంధ కాముగానున్న.

ఘమకడ - విం. తిరుగుబోతు; అతిగా తిరుగు వాడు.

ఘమా - పుం. తలతిరుగుడు; తలదిమ్ము.

ఘమడనా - అంక్రిం వర్షపు మబ్బు క్రమ్ము కొనుట.

ఘమరనా - అంక్రిం కల్లకతోరమైన శబ్దము చేయుట.

ఘమరీ - స్త్రీ. నీటిసుడి; తల తిరుగుట.

ఘమానా - సంక్రిం నలువైపుల త్రిప్పుట.

ఘమావ - పుం. తిరుగుడు; మలుపు; చుట్టు.

ఘమావ-ఫిరావ - పుం. డొంక తిరుగుడు; పేచీమాట.

ఘరఘరానా - అంక్రిం గొంతులో గురుగుర మనుట.

ఘరఘరాహర - స్త్రీ. గురుగురధ్వని; గురుగుర మనుట.

ఘరవినియా - స్త్రీ. పరిగి ఏరు స్త్రీ; పెంట; ధూళి; దుమ్ములోని ముప్పులు ఏరు స్త్రీ.

ఘలనా - అంక్రిం కలిసి మెలిసి పోవుట; లీనమైపోవుట; ద్రవపదార్థములో కలిసి పోవుట.

ఘలనా - సంక్రిం కరిగించుట; మేళవిం చుట; మెత్తురచుట.

ఘసనా - అంక్రిం దూరుట; ప్రవేశించుట; చొచ్చుట.

ఘసనా - సంక్రిం చొచ్చుట; దూర్చుట; ప్రవేశింపజేయుట; గ్రుచ్చుట.

ఘసపేఠ - స్త్రీ. ప్రవేశము; చొచ్చు; చొరవ.

ఘసెడనా - సంక్రిం దం. ఘసనా.

ఘీఘట - పుం. ముసుగు; ఘీఘట కాఢనా - సంక్రిం ముసుగు వేసుకొనుట.

ఘీఘర - పుం. మెలి తిరిగిన; వెంట్రుకలు; ఉంగూల జుట్టు.

ఘీఘా - పుం. ఘీసా ; గ్రుడ్డు.

ఘీఘ - పుం. గ్రుక్క; గ్రుక్కెడు; గుటక.

ఘీఘనా - సంక్రిం గ్రుక్క వేయుట; త్రాగుట.

ఘీఘి - స్త్రీ. ఘీఘి ; ఉగ్గ.

ఘీసా - పుం. గ్రుడ్డు.

ఘీసేబాజీ - స్త్రీ. ముష్టియుద్దము; గుడ్డు

లాల.

ఘృ - పుం గుడ్లగూబ (సక్షి)

ఘృ - స్త్రీ తిరుగుడు.

ఘృమధుమారా - విం చక్రదార పెద్ద మలుపు

గల; మట్టు తిరుగుడుగల; మత్తెక్కిన.

ఘృమధుమావ - విం దేం ఘృమధుమారా.

ఘృనా-అంక్రిం తిరుగులు; మట్టు తిరుగులు;

సవారు చేయుట.

ఘృ - పుం పెంటపోగు; పెత్తెదెదారము.

ఘృనా - అంక్రిం గుడ్లరిను మామలు; కోస

ముగా మామలు; గుడ్లరుముట.

ఘృ - పుం పెంటపోగు.

ఘృస - స్త్రీ లంచము; సందికోక్క.

ఘృసఖోర - విం లంచగొండి.

ఘృణా - స్త్రీ ఏవగింపు; పుణ; అసహ్యము;

రోత.

ఘృణిత ; ఘృణాస్పద - విం రోతైన; అసహ్య

కరమైన; పుణాపుదమైన.

ఘృణీ-విం అసహ్యించుకొనువాడు; ఏవగించు

కొనువాడు.

ఘృత - పుం ఘీ ; పుతము; నెయ్యి.

ఘేటా - పుం పంది పిల్ల.

ఘేఘా - పుం ఆహారనాళము; అన్ననాళము;

కంఠము వాయు జబ్బు.

ఘేర - పుం మట్టుకొలత; పరిధి.

ఘేరఘార - స్త్రీ. ఎలుకైపులనుంది ముట్టడి;

పరివ్యాప్తి; సినారము; బ్రతిమాలలు;

ముఖమతి.

ఘేరనా - సంక్రిం మట్టుముట్టులు; అసరిం

చుట; అక్రిమించుట.

ఘేరా - పుం అసహ్యము; ప్రహరీ; మట్టుకొలత.

ఘేలా - పుం కుండ; కలశము.

ఘోఘా - పుం సత్తుగల్గ; గోధుమగింజసైసాట్టు;

నిస్సారమైన మూర్ఖతగల.

ఘోఘాబసంత - విం మహామూర్ఖుడు; సరకు

మూర్ఖుడు.

ఘోఘా - పుం గుత్తి; గెల; కొమ్మలు లేని నిర్దు;

బోడినిర్దు.

ఘోఘీ - స్త్రీ బోడి అపు.

ఘోఘ - పుం తెలిని లేనివాడు; మూర్ఖుడు;

మతిమందుడు.

ఘోటనా - సంక్రిం గడగడ త్రాగులు; జీర్ణించు

కొనుట; మ్రింగుట గొంతు నులుపుట;

వల్లవేయుట.

ఘోసలా - పుం పక్షిగూడు.

ఘోటనా - సంక్రిం నూరుట; రుబ్బుట;

మెరుగు పెట్టు; చిత్రకపట్టుట; గొంతు

నులుపుట; వల్లవేయుట; ఔరము

చేయించుట.

ఘోటా - పుం ఔరము; పశువుల మందు

గొట్టము; పెరుగు పెట్టడి సనిముట్టు.

ఘోటనీ - స్త్రీం సాత్రము.

ఘోటాల - పుం గోల; గడబిడ.

ఘోడ - పుం గుట్టుము.

ఘోడియా - స్త్రీం చిన్న గుట్టుము; గోడను
కొట్టు నందె లేక మేకు.

ఘోడి - స్త్రీం అడగుట్టుము

ఘోరిలా - పుం సిల్లులు ఆడుకొను కొయ్య
గుట్టుము.

ఘోల ; ఘోలా - పుం పూర్తిగా కలిసి మెదిసిన
పేయము; నీళ్ళు కలియని మజ్జిగ.

ఘోష - పుం గొల్ల మనిషి; గొల్ల పల్లె; గోశాల;
మేఘ గర్జన.

ఘోషణా-స్త్రీం మునాదీ ; వాటింపు; ప్రకటన.

ఘోషి ; ఘోసి-పుం గొల్ల మనిషి, పాలు; పెరుగు
మొదలగు అమ్మువాడు.

ఘోద - పుం పశుగల (అరటి మొ॥) లేక గుత్తి.

ఘ్రాణ - స్త్రీం ముక్కు; వాసన; వాసన చూచు
శక్తి

ఘ్రాణేంద్రియ - స్త్రీం నాక ; ముక్కు.

ఘ్రాతా - విం వాసన చూచువాడు.

చ

చంగ - స్త్రీం డప్పు మారిది ఒక చిన్న వాద్యము;
గాలి పటము.

చంగా - విం స్వప్తజల; ఆరోగ్యముగల.

చంగుల - పుం సంజా; పట్టు, హాము; సక్షుల
గోరు; అరి

చంగుల में फैसना - పుం చేతికి లేక చేతిలో
చిక్కుట.

చంగెర ; చంగెరి - స్త్రీం పూలు ఉంచు సాత్ర,
పూబుట్ట; సిల్లులను సరుండబెట్టు నెదురు
బద్దల డోయల.

చంగరీ ; చంగరీక - స్త్రీం తుమ్మెద; భ్రమరి;
హోలి సందుగ దినమున పాడు ఒక పాట,
హరిస్రియ అనబడు ఒక ఛందము -
సద్యము.

చంచు - పుం అముదపు చెట్టు; లేడి; స్త్రీం చోచ;
సక్షుల ముక్కు.

చంఠ - విం ధూర్తుడు; సాషండుడు; జిత్తుల
మారి.

చండ - విం కఠోరహృదయ; తీక్షణవంగు;
క్రోధముగల, పుం వేడిమి.

చండాల - పుం ఛండాలుడు; తుచ్చుడు, అంట
రానివాడు.

చండాల చౌకడి - స్త్రీం దుష్టసమూహము;
రాడిదండు.

చండాలిని - స్త్రీం దుర్మార్గురాలు; అంట
రానిది; దుశ్చరిత్ర స్త్రీ.

చండావల - పుం సైన్యమునకు వెనుక భాగ
మున ఉండి పూర్వ కాయు వీరస్థానికుడు.

చండ్రి - పుం నల్లమందునుండి తయారగు ఒక
మాడకపదార్థము.

చండ్రిబాజ - పుం త్రాగుబోతు.

చండ్రిల - పుం ఒక విధమగు బూడిద రంగు
పక్షి.

చంద-పుంకొంత, కొన్ని; కొందరు; చంద్రుడు;
'చందబరదాయి' అనుబడు ఒకొందీకవి.

చందన - పుం మంచి గంధము.

చందరానా - సంక్రిం తెలిసియే తెలియనట్లున
నడిస్తూ మోసగించుట.

చందలా - పుం బట్టతల గల.

చందవా - పుం నెమలి పురికన్ను; మేలుకట్టు;
చందిని.

చందా - పుం చంద్రుడు; చందా.

చందోవా - పుందేం చందవా.

చంద్రబిందు - పుం 'చ' ; అర్థానుస్వార బిందువు.

చంద్రవార - పుం సోమవారము.

చంద్రహాస - పుం రావణుని ఖడ్గము; ఖడ్గము.

చంద్రాతప - పుం వెన్నెల; ఆరుబయలు.

చంద్రికా - స్త్రీ వెన్నెల; నెమలి పురికన్ను.

చంపई - విం సంపెంగ వన్నెగల.

చంపక - పుం చంపా ; సంపెంగ.

చంపత - విం గాయక ; అదృశ్యమైన;
అంతర్ధానమైన.

చంపనా - అంక్రిం బరువు; కృతజ్ఞత; సిగ్గు

మొదలగు వలన కృంగిపోవుట.

చంపూ - పుం గద్య పద్య మిశ్రిత కావ్యము.

చంబల - స్త్రీం ఒకనది; భిక్షాపాత్ర; నీటి
వెల్లువ; వరద; వ్యవసాయము కొరకు
నదిలోని నీరు పాలమునకు గూడ ద్వారా
తోడిపంపుట.

చంవర - పుం వింజామరము.

చంవరదార - పుం వింజామరము వీచువాడు.

చక - పుం చక్రవాక పక్షి; చక్రము.

చకई - స్త్రీం చక్రవాక పక్షిణి.

చకచూన ; చకచూర - విం చూర్ణము చేయ
బడిన; బహు అలసిన.

చకతీ - స్త్రీం గుండ్రని లేక నాలుగు కోణ
ములుగల పట్టీ లేక అతుకు గుడ్డముక్క.

చకచూరనా - సంక్రిం చూర్ణము చేయుట;
పొడిచేయుట.

చకచౌధనా - అంక్రిం కళ్ళుమిరుమిట్లు
గొల్పుట; ఆశ్చర్యపడుట.

చకతా - పుం ; చకతీ - స్త్రీం మాసిక;
అతుకు; మచ్చ, మరక.

చకతా - పుం దద్దురు; శరీరము మీది
గుండ్రని మచ్చ.

చకనాచూర - విం బాగుగ పొడియైన;
ఎక్కుమా అలసిపోయిన.

చకపక - విం హక్కాబక్కా ; చకితుడైన;

స్తంభితుడైన.

చకపకానా - అంక్రిం స్తంభించిపోయిన;

అతా అశ్చర్యము నొందుట.

చకరీ - స్త్రీం ప్రదక్షణ.

చకబందీ - స్త్రీం భూమిని అనేక భాగము

లుగా విభజించుట.

చకబస్త - విం చిన్నచిన్న ముక్కలుగా

విభజింపబడిన భూమి. పుం కాశ్మీరు

బ్రహ్మణులలో ఒకశాఖ.

చకమక - పుం చకుముకి రాయి.

చకమా - పుం మోసము; టక్కు.

చకరబా - పుం సంకట స్థితి; సందిగ్ధావస్థ;

పోట్లాట.

చకరానా - అంక్రిం దిగ్భ్రమ జెందుట; తల

తిరుగుట; అశ్చర్యము నొందుట.

చకరానీ - స్త్రీం నౌకరానీ ; పనికత్తి; దాసి.

చకరీ-స్త్రీం చక్రీ ; తిరుగలి; ఒకవిధముగు

ఆటబొమ్మ.

చకలా - పుం రొట్టెలు ఒత్తు పీట లేక రాయి

వేళ్ళలుండు చోటు.

చకలనా - సంక్రిం మొక్క పీకివేరొకచోట

నాలుట; వెడల్పు చేయుట.

చకలీ - స్త్రీం గంధపుసాన; నూతి గిలక.

చకవా - పుం చక్రవాకము.

చకవనా - అంక్రిం అశ్చర్యమునొందుట.

చకాచక-విం లతపత ; బాగుగా తడిసిన;

తృప్తి నొందిన; పొట్టునిండుగు.

చకాచౌథ - స్త్రీం కళ్ళుమిరుమిట్లు

గొల్పుట; అశ్చర్యము నొందుట.

చకాబూ - పుం చక్రవ్యూహం; పద్మవ్యూహం.

చకిత - విం చకితముగు; అశ్చర్యము

నొందిన.

చకితాई - స్త్రీం అశ్చర్యము; విస్మయము.

చకులా - పుం చెందుతా ; పక్షి శాపకము.

చకోటనా - సంక్రిం గిల్లుట; గీరుట.

చకోతరా - పుం దబ్బకాయ; గజ నిమ్మకాయ.

చకోర - పుం చకోరపక్షి.

చకోహ - పుం భంగర ; నీటిసుడి.

చక్ర - పుం చక్రవాక పక్షి; కుమ్మరి సారె లేక

చక్రము.

చక్రర - పుం చక్రము; భ్రమణము; చిక్కు;

నీటిసుడి.

చక్రర ఖనా - అంక్రిం చక్రమువలె తిరు

గుట; కలత జెందుట.

చక్రరదార - విం చిక్కుతోకూడిన; చక్రము

వలెచుట్టు తిరుగుడు; దొంగ తిరుగుడు.

చక్రర మారనా - అంక్రిం వంకర టంగరగా

తిరుగుట; ఇటు అటు తిరుగుట.

చక్రర మేం ఆనా యా పడనా - ముం మోస

పోవుట; భ్రమించుట; పరిభ్రమించుట.

చక్కర లగానా - పుం నలువైపుల తిరుగుట.

చక్రా - పుం చక్రము; కుమ్మరి సారె; గడ్డ; రాతి ముక్క.

చక్రీ - స్త్రీం తిరుగలి.

చక్కు - పుం చాకు.

చక్ర - పుం చక్రము.

చక్షు ; చక్ష - పుం నేత్రము.

చక్ష ; చక్ష చక్ష - పుం పోట్లాట; తరారు; పరస్పర దూషణ.

చక్షనా - సంక్రిం రుచి చూచుట.

చక్షాచక్షీ - స్త్రీం విరోధము; వైరము.

చక్షానా - సంక్రిం రుచి చూపుట.

చగడ - పుం జిత్తులమారి; ధూర్తుడు.

చగతాई ; చగతా - పుం మంగోలు వంశీయులు ; బాబరు, అక్బరు మొదలగు చెంగీజఖాన్ వంశీయులు.

చచా - పుం తండ్రి సోదరుడు.

చచీడా - పుం పొట్లకాయ.

చచీ - స్త్రీం తండ్రి సోదరుని భార్య.

చచేరా - విం అన్నదమ్ముల ; చచేరే भाई; అన్నదమ్ముల పిల్లలు.

చట - క్రిం విం ఇట ; వెంటనే; తక్షణమే.

చటకర జానా - పుం పూర్తిగా తినివేయుట;

మాయి వాని వస్తువును మ్రింగివేయుట;

అవహరించుట; తీసుకున్న వస్తువును

తిరిగి ఇవ్వకపోవుట.

చటక - స్త్రీం తళుకు బెళుకు; మొగ్గులు విచ్చు చప్పుడు; పుం పిచ్చుక.

చటకమటక - స్త్రీం సింగారము; అలంకరణ; ఒయ్యారము.

చటకనా - స్త్రీం చటుక్కున విరుగుట; పగులుట; కోసించుట; మెటికలు విరుచుట; చటమని మొగ్గులు వికసించుట పుం చెంప దెబ్బ.

చటకనీ - స్త్రీం తలుపు గొళిము.

చటకా - పుం స్ఫూర్తి; తొందర.

చటకానా - సంక్రిం విరుచుట; మెటికలు విరుచుట; కోసనము కలిగించుట; త్రుంచుట; రెచ్చగొట్టుట.

చటకారా - విం రుచిగల; చంచలమైన; తీక్షణమైన; తొట్టలు వేయు (తుదకు)

చటకీలా - విం భడకీలా ; తళుకు తళుకుమను ; రుచిగల.

చటనీ - స్త్రీం పచ్చడి.

చటపట - క్రిం విం ఇటపట ; వెంటనే; తక్షణమే.

చటపటా - విం రుచిగల; కారము; పులుపు రుచిగల.

చటపటి - స్త్రీం కలత; హడావిడి; వ్యాకులత విం(స్త్రీం) రుచిగల; ఘాటైన.

చటవానా - సంక్రిం నాకించుట; పదును పెట్టించుట; లంచమిచ్చుట.

చటశాలా ; చటసార - స్త్రీం పిల్లలబడి; చిన్న పిల్లల పాఠశాల.

చటసే-క్రిం.విం.ఇట సే ; వెంటనే; తక్షణమే.

చటాई - స్త్రీం చాస.

చటానా - స్త్రీం.క్రిం. దేం. చటవానా.

చటాపటి - స్త్రీం తొందర; హడావిడి; వ్యాకులత; కులరామెదలగు వ్యాధి సోకి కుప్పలు కుప్పలుగా ప్రజలు మరణించుట.

చటావన - పుం అన్నప్రాశన.

చటయల - విం. మిచాట ; చెట్టు చేమాలేని (ప్రదేశము).

చట - పుం చాలుకారిత; ముఖస్తుతి.

చటరా - విం. తిండివాపిరి; రుచి వాపిరి; తోబి.

చటరాపన - పుం. తిండి వాపిరితనము.

చటా - పుం బొబ్బ; దద్దురు; మచ్చ; వాత; శిష్యుడు; ఆరు బయలు; వెదురు చాప.

చటాన - పుం పెద్ద రాతి బండ.

చటా-బటా - పుం కొయ్యబొమ్మల సమూహము; గారడీని సంచించుండి బయలుకు తీయబడు గోలీలు.

(एकही थैली के) चट्टे-बट्टे - మం ఒకేరక మైన మనుష్యులు.

చట్రీ - స్త్రీం కొయ్య చెప్పులు; మడమమీద లేని చెప్పులు ; పాదుకలు.

చట్ర - విం. దేం. చటరా.

చడ చడ - పుం పెళపెళమనుట.

చడి - స్త్రీం తన్ను; ఎగిరి తన్నుట.

చడ్డి - స్త్రీం పొట్టిలాగు; చడ్డ.

చడ్డి - పుం ఒక విధమగు పిల్లల ఆట; వీపు మీద నెక్కి స్వారీ చేయునట్టి ఆట.

చడత ; చడన - స్త్రీం దేవునికిచ్చు కానుక.

చడనా - అం.క్రిం. ఎక్కుట; వృద్ధిచొందుట.

చడాई - స్త్రీం ఆక్రమణ; దాడి; ఎక్కుడు; దేవునికిచ్చు కానుక లేక మొక్కు తీర్పు కొనుట.

చడా-उतरी-స్త్రీం మాటిమాటికి ఎక్కుట దిగుట; ఎగుడు దిగుడు.

చడా-उपरी ; చడా-चढ़ी-స్త్రీం పోలా పోటి ; లాగ-డార.

చడానా - సం.క్రిం. ఎక్కించుట; ఎక్కు పెట్టుట; (బాణము) దేవునికి అర్పించుట; పూయుట; తాగుట.

చడావ - పుం. ఎక్కుడు; పెరుగుట; వృద్ధి.

చడావా - పుం. వివాహ సమయమున వధువుకు వరపక్షము వారు కానుకగా ఇచ్చు న్న.

చడావా-बडावा देना-मुं ఉత్సాహ పరచుట; ఆవేశపరచుట.

చఢేత - పుం ఎక్కువాడు.

చణక - పుం చనా; శనగలు.

చతురంగ-పుం రథగజ, అశ్వపదాదుల సైన్యము;
చతురంగ సైన్యము.

చతుర - విం చతుర్వముగల; జిత్తులమారి;
బుద్ధి కుశలుడు.

చతురాయి - స్త్రీ చాలాకి; బుద్ధిగతనేర్పు;
చాతుర్యము.

చతుష్పద - పుం నాలుగు కాళ్ళగలది - పశువు.

చఢర - స్త్రీ దుప్పటి.

చనక - పుం చనా; శనగలు.

చనఖనా - అంక్రిం నారాజ హేనా; కోప
గించుట.

చపకనా - అంక్రిం చిపకనా; అంటు
కొనుట.

చపకలశ; చపకులిశ - స్త్రీ ఇరకాటము;
ఇబ్బంది; కాఢిన్యము; గొప్ప నమూనాము
- గుంపు.

చపడ - చపడ - స్త్రీ కుక్కల కతుకుడు.

చపడా - పుం శుభ్రపరచిన లక్కరేకు; ఒక
ఎర్రని పురుగు.

చపత - స్త్రీ చాటా చెంపదెబ్బ.

చపనా - అంక్రిం ఒత్తిడికి తోనుట;
అణుట; నలిగిపోవుట; సిగ్గుపడుట.

చపనీ - స్త్రీ మూకుడు; చిన్నగిన్నె (క్లు)

కొబ్బరి పెంకు కమండలము.

చపరగఢ - పుం దౌర్భాగ్యుడు.

చపరనా - అంక్రిం ఒండొరులు కలిసి
కొనుట; మోసగించుట; త్వరపడుట.

చపరా - అవ్యం వెంటనే; తక్షణమే.

చపరాస - స్త్రీ బంట్లోతు ధరించు బిళ్ళ.

చపరాసీ - పుం బిళ్ళబంట్లోతు.

చపల - విం చంచలమైన; చపలమైన;
తొందరగల.

చపలతా - స్త్రీ చాంచల్యము, అస్థిరత.

చపలా - స్త్రీ మెరుపు; లక్ష్మి; వేశ్య.

చపాతీ - స్త్రీ ఒక విధముగ గోధుమ రొట్టె.

చపానా - అంక్రిం సిగ్గుపడునట్లు చేయుట;
అణచునట్లు చేయుట; రెండు త్రాళ్ళను
జోడించుట.

చపెట - స్త్రీ దుముకుడు; చెంపదెబ్బ;
అఘాతము; అదుము.

చపెటనా - అంక్రిం పైనపడి అదుముట;
బలవంతాన పారిపోవునట్లు చేయుట;
భయపెట్టుట; కురుట.

చప్పన - పుం తోతులేని చిన్న గిన్నె.

చప్పల - పుం చెప్పులు.

చప్పా - పుం కొద్దిచోటు; జానెడు చోటు;
బైత్తెడుచోటు.

చప్ప - పుం పడవ తెడ్డు.

చబక - స్త్రీం నొప్పి; తీపు; బాధ.

చబకనా - అంక్రిం తీపు పుట్టుట; నొప్పి పెట్టుట.

చబాई - పుం. చవాई; చుగలఖోర; చాడీలు చెప్పుడు; చెడు ప్రచారము చేయువాడు.

చబానా - సంక్రిం నములుట.

చబూతరా - పుం. అరుగు; వేదిక.

చబేనా - పుం. నములుడు పదార్థము; నమిలి తిను పదార్థము; శనగలు; గుగ్గిలు మొ॥

చబేనీ - స్త్రీం. అల్పాహారపు పదార్థములు.

చభానా-సంక్రిం. కిలీనా; తినిపించుట; భోజనము పెట్టుట.

చభోరనా - సంక్రిం. ముంచుట (నీటితో) తడుపుట; ముంచి తేల్చుట.

చమక - స్త్రీం. తళుకు; మెరుపు; కాంతి.

చమక-దమక - స్త్రీం. తళుకు బెళుకు; వెలుతురు; తడక-బడక.

చమకదార - విం. తళుకు బెళుకుగల.

చమకనా - అంక్రిం. తళుక్కుమనుట; మెరయుట.

చమకీలా - విం.దెం. చమకదార.

చమగాదడ; చమగీదడ - పుం. గబ్బిలము.

చమచమ - స్త్రీం. ఒకవిధమగు బెంగాలు ప్రాంతపు మిఠాయి.

చమచమానా - సంక్రిం. మెరపించుట;

అంక్రిం దీప్తి మంతమగుట.

చమచా; చమ్మచ - పుం. చంచా.

చమటనా - అంక్రిం. దెం. చిమటనా.

చమడా - పుం. చర్మము; తోలు; తొక్క.

చమడా అధేడనా యా ఖీచనా - ముం. తొక్క మలుచుట; చిత్తబాదుట.

చమడీ - స్త్రీం. తోలు; తొక్క; చర్మము.

చమత్కార - పుం. వింత; చమత్కారము; తమాషా.

చమత్కారీ; చమత్కృత - విం. వింతైన; అద్భుతమైన.

చమత్కృతి - స్త్రీం. చమత్కార - చమత్కారము.

చమన - పుం. పూతోట; ఉద్యానవనము.

చమనిస్తా; చమనిస్తాన - పుం. ఫుల్లవారి; పూతోట.

చమర - పుం. చీవర; వింజామరము.

చమరస - పుం. చెప్పుపుండు; చెప్పు రాపిడివలన కలుగు పుండు.

చమరొధా - పుం. చమ్రొవా; చాకబారు చెప్పులు.

చమాచమ - విం. దగదా మెరయు; దేదీప్య మానమైన.

చమార - పుం. తోలుపాదరక్షలు తయారు చేయు ఒక జాతి మాదిగ.

చమారిన; చమారీ - స్త్రీం. మాదిగ స్త్రీ.

చమూ - స్త్రీం. సేనా; సైన్యము.

చమెలియా - విం మల్లెమాదిరి.

చమెలీ - స్త్రీం మల్లె.

చమోటీ - పుం కత్తికి పదును పెట్టెడు తోలు
సట్టా.

చమోటీ - స్త్రీం కొరడా, సన్నని బెత్తము.

చమ్మచ - పుం దం చంచా.

చయ - పుం సమూహము; కుప్ప; పోగు; దిబ్బ;
అరుగు.

చయన - పుం పోగుచేయు పని; సంగ్రహము;
ఎన్నుట; ఏలుట; యజ్ఞము; క్రతువు
సందర్భములో చేయు అగ్నిసంస్కారము.

చర - పుం - గుప్తచరుడు; గూఢచారి;
విం చరించునట్టి.

చరई - స్త్రీం నాద ; పశువులు నీళ్ళు త్రాగు
తొట్టి; పశువులు మేతనుంచు తొట్టి.

చరక - పుం గూఢచారి; దూత; ఒక ఆయుర్వేద
రాచార్యుడు.

చరకా - పుం స్వల్పమైన గాయము; వాత;
మోసము; నష్టము.

చరఖ - పుం కుమ్మరి సారె; నూతి గిలక;
రాట్నము.

చరఖా - పుం రాట్నము; నూతి గిలక.

చరఖీ - స్త్రీం ప్రత్తిరాట్నము; బావిగిలక;
కుమ్మరి సారె; చక్రము.

చరచనా - సంక్రిం మంచి గంధము మొ

పూయుట.

చరణ - పుం సాదము; పద్యసాదము లేక
చరణము.

చరతీ - పుం వ్రతదినమున ఉపవాసము
చేయనివాడు.

చరనా - సంక్రిం పశువులు మేయుట.

చరనీ - స్త్రీం పశువుల మేత బీడు.

చరపర - పుం చెంపదెబ్బ; మోసగాడు;
ధూర్తుడు.

చరపరా - విం ఘాటైన; కారమైన; బాధ
అయిన.

చరపరాహట - స్త్రీం ఘాటుదనము; తీక్షణ
మైన రుచి; కురుపు లేక పుండు తీపు;
ద్వేషము.

చరఫరానా - అంక్రిం బాధ లేక నొప్పితో
తప్పుకొనుట.

చరబ - విం తీక్షణమైన; తీవ్రమైన; పదునైన.

చరబాక ; చరబాక - విం నేర్పుగల;
చాతుర్యముగల; జంకులేని.

చరబా - పుం ఖాకా; నకలు; ప్రతిరూపము.

చరబీ - స్త్రీం క్రొవ్వు.

చరమ - విం తుది; కడపటి.

చరబాई - స్త్రీం మేత; పుల్లరి.

చరబాహ - పుం పశువుల కాపరి; పశువులను
పచ్చిక బయళ్ళలో మేపువాడు.

చరవैया - పుం గడ్డి మేయు నది (పశువు)

పశువులను మేపువాడు.

చరస - పుం మోటబాన; గంజాయి మొక్క

నుండి తయారుచేయబడు ఒక మత్తు పదార్థము.

చరసా - పుం పశుచర్మము; మోట లేక పెద్ద

తోలు సంచి.

చరాయి - స్త్రీ. దే. చరవాయి.

చరాగాహ - పుం మేతబీడు; పచ్చికబీడు.

చరాచర - విం జడ; చేతనములు; పుం సమస్త విశ్వము.

చరానా - సంక్రి. మేపుట; పశువులను మేపుట; మాటల్లో దారి తప్పించుట; మోసగించుట.

చరావర - స్త్రీ. నిరర్థక ప్రసంగము; వట్టి వాగుడు.

చరంద ; చరందా - పుం మేతమేయు పశువు.

చరంద-పరంద - పుం పశుపక్ష్యాదులు.

చరిత - పుం ప్రవర్తన; నడవడి; జీవిత చరిత్ర; స్వభావము.

చరితార్థ - విం సిద్ధించిన; కృతార్థతపొందిన.

చరితర - పుం ధూర్తత; కపట పూరిత ప్రవర్తన.

చరిత్ర - పుం స్వభావము; నడవడి; చరిత్రము.

చరిత్రవాన - విం సచ్చరిత్రుడు; మంచి

స్వభావముగల.

చరీ - స్త్రీ. మేత; మేతబీడు.

చరు - పుం హోమాన్నము; హోమాన్న పాత్ర; పచ్చికబీడు.

చరెరా - విం కరుకుగానున్న; కర్మశ్చైన.

చరేయా - విం మేయునది; మేపువాడు.

చరఖ - పుం.దే. చరఖ.

చరఖా - పుం.దే. చరఖా.

చరచన - పుం గంధపు పూత.

చరచా - స్త్రీ. వాదవివాదము; సంభాషణము; చర్చ; లేపనము.

చరచిత - విం పూయబడిన; చర్చింపబడిన.

చరపెం - పుం చెంపదెబ్బ; లెంపకాయ; తెరచిన అరచేయి.

చరబ - విం నున్నని; లావుగానున్న.

చరబజబా ; చరబజబాన - విం.ఖుశామదీ; ముఖస్థితి చేయువాడు.

చరనా - సంక్రి. సరదాపడుట; కొద్దిగా నొప్పిపుట్టుట; ప్రబలమైన కోరిక కలుగుట.

చరవణ - పుం నములుట; నములు పదార్థము; నెమర.

చర్చిత చర్వణ - పుం నమలినది మరల నములుట; నెమరవేయుట; చేసిన దానినే మరల చేయుట; చెప్పిన దానినే మరల

చెప్పుట

చల - విం చంచలముగ, అస్థిరమైన.

చలచలావ-పుం చలాచలీ ; ప్రయాణపు

వాదవిడి; ప్రస్థానము; స్పృత్యువు.

చలతా - విం నడుకతో నున్న; ప్రచారముతో నున్న.

చలతా కరనా - ముం హతనా ; తొలగించుట;

ప్రక్కన పెట్టుట, సారినోపునట్లు చేయుట.

చలతా బననా - పుం వెళ్ళినోపుట

చలతీ - స్త్రీం ప్రతిష్ఠ; గౌరవము; సుర్యుడ.

చలన - పుం నోకడ; ఆచారము; కదలిక.

చలనసార-విం నడుకతో నున్న; మన్నికగు.

చలనా - అంక్రిం నడచుట; వెళ్ళుట; సాగుట; జరుగుట.

చలనీ - స్త్రీం దేం తలనీ.

చలవిచల - విం తారుమారైన; అవ్యవస్థితమైన; క్రమముగా లేని.

చలాఁ - విం టికాఁ-చాలా కాలముండు; మన్నికగు.

చలాచలీ - స్త్రీం ప్రయాణపు హడావిడి; ఆందరూ కలసి ప్రయాణించుట;

విం ప్రయాణము కొరకు సన్నద్ధమైన.

చలన - పుం దేం చాలన.

చలనా - సంక్రిం నడిపించుట; కలియ

బెట్టుట; నడుకతో పెట్టుట; తోలుట.

చలాయమాన - విం నడుచునట్టి; చంచలమైన.

చలావ - పుం నెడలుట; వెళ్ళుట; యాత్ర.

చలావా - పుం ఆచారము; రివాజు; ఒక విధముగ దిగుడుపు.

చలిత - విం నడచుచున్న; అస్థిరమైన

చవనా - సంక్రిం దేం చూనా.

చవనీ - స్త్రీం సావలాబిళ్ళ; 25 పైసల నాణెము.

చవాई-పుం చుగలఖోర, చాడీలు చెప్పువాడు; దున్నవారము చేయువాడు.

చవావ - పుం ప్రవాదము; పుకారు; అప్రతిష్ఠ; అసక్తి.

చశమ - స్త్రీం ఆంఖ ; కన్ను.

చశమక - స్త్రీం కళ్ళజోడు; కంటి సైగ; వైమనస్వము; జగడము; సరస్వర దూషణ.

చశమదీద - విం కళ్ళారచూచిన.

చశమదీదగవాహ - పుం ప్రత్యక్షసాక్షి

చశమనుమాई - స్త్రీం కంటి బెదిరింపు.

చశమ-పోశీ - స్త్రీం దోషముల యెడల ధ్యాసలేకపోవుట.

చశమా - పుం కళ్ళజోడు; జలస్రోతము.

చసక - స్త్రీం కొద్దిపాటి నొప్పి; పుం చుషకము; మధుపాత్ర

చసకనా - పుం నొప్పి పెట్టుట.

చసకా - పుం. వ్యసనము, కులీ.

చస్పా - విం. అంటుకొనియున్న.

చస్పీదా - విం. అంటింపబడియున్న.

చహ - స్త్రీ. గొయ్యి; పుం. నది ఘట్టమున
పడుచున్నట్లుకు ఉంచుడినట్లై కట్టు
బడిన అరుగు

చహక - స్త్రీ. సత్తుల కలనరము.

చహకనా - అం. క్రి. సత్తులు కూయుట;
సత్తులు అరచుట.

చహకా - పుం. చురద; ఇటుకలు సరిచిన నేల.

చహచహ - పుం. సత్తుల కూత; సత్తులాట;
సకంకలు.

చహబచ్చా - పుం. నీటికుండీ; ధనము చాచుటకు
నిర్వహించిన పాతాళగృహము.

చహల - స్త్రీ. ఆనందోహత్సాహము; ఆనంద
కోలాహలము; శోభ. కీచడ; బురద.

చహల కదమీ - స్త్రీ. సచారు; పిక్వారు.

చహల - పహల - స్త్రీ. ఆనంద కోలా
హలము.

చహలా - పుం. కీచడ; బురద; కీచము.

చహలీ - స్త్రీ. మాతి గిలక.

చహార - విం. నాలుగు; 4 సంఖ్య.

చహారదీవారి - స్త్రీ. ప్రకారము; ప్రహరీ
గోడ

చహారశమ్బా - పుం. బుధవారము.

చహ్ - విం. చారో; నాలుగు.

చహ్ ఆర - అవ్య. నలుదిశల

చహేతనా - సం. క్రి. సెండులు; సారము
తీయుట; అణచుట.

చహేతా - విం. ప్రియుడు.

చహోడనా; చహోరనా - సం. క్రి. మొచ్చునీటి
మరొక దోట నాటుట, సాటుట.

చాఁడీ - విం. మోనాడు; ధూర్తుడు.

చాఁక - పుం. కళ్ళములోని ధాన్యపు రాశిమీద
ముద్రయు కొయ్య అచ్చు

చాఁకనా - సం. క్రి. కళ్ళములోని రాశిమీద
కొయ్య అచ్చుతో ముద్రయుట.

చాంగలా - విం. చాచకములు; చాచుకము
గల; ధూర్తుడు.

చాఁడా - పుం. చెంపకాయ; చీను.

చాఁడ - విం. ప్రబలమైన; స్త్రీ. ప్రబలమైన
కోరిక, ఆనశ్చకత, పోటీగుంజ.

చాఁడ సరనా - ము. కోరికతీరుట.

చాఁడాల - పుం. అంత్యజుడు; క్రూరుడు.

చాఁద - పుం. చంద్రుడు.

చాఁదనా - పుం. వెలుతురు; మైల.

చాఁదనీ - స్త్రీ. మైల.

చాఁదీ - స్త్రీ. వెండి.

చాఁప - స్త్రీ. ఒత్తిడి; తొక్కుడు.

చాఁపనా - సం. క్రి. నొక్కుట; అణచుట;

తొక్కుట.

చాచ చాచ - స్త్రీ. బకవాస ; వాగుడు;

నిర్దోష ప్రలాపము.

చాక - పుం. చక్రము; కుమ్మరి సారె; గిలక;
సీమసున్నము. విం తెగిన; పగిలిన.

చాకనా-సంక్రిం దేనిమీదనైననూ హద్దులు
ఏర్పరచుటకైగుర్తులు పెట్టుట.

చాకర - పుం. నౌకర ; సేవకుడు.

చాకరీ - స్త్రీ. నౌకరీ ; సేవ.

చాకీ - స్త్రీ. తిరుగలి; వజ్రము; మెరుపు.

చాకూ - పుం. చాకు; కత్తి.

చాఖనా - సంక్రిం దే. చఖనా.

చాచా - పుం. తండ్రి సోదరుడు.

చాచీ - స్త్రీ. తండ్రి సోదరుని భార్య.

చాట - స్త్రీ. ఖాహిష ; కోరిక; ఆసక్తి;
వ్యసనము.

చాటనా - సంక్రిం నాకుట.

చాట - పుం. ముఖస్తుతి.

చాటకార - విం. చాపలూస ; ముఖస్తుతి
చేయువాడు.

చాటకారీ - స్త్రీ. చాపలూసీ ; ముఖస్తుతి.

చాతక - పుం. చాతకపక్షి.

చాతురీ - స్త్రీ. చాతుర్యము.

చాతుర్య - పుం. చాతురీ.

చాదర - స్త్రీ. దుప్పటి; ఉత్తరీయము.

చాదరా - పుం. స్త్రీ. ఉత్తరీయము; ఓణీ.

చాప - పుం. ధనస్సు; చాపము.

చాపట - స్త్రీ. తవుడు; చిట్టు; ఊక.

చాపనా - సంక్రిం దబానా ; ఒత్తుట; అణ
చుట.

చాపలూస - స్త్రీ. ఖుశామదీ ; ముఖస్తుతి
చేయువాడు.

చాపలూసీ - స్త్రీ. ఖుశామద ; ముఖస్తుతి.

చాపల్య - పుం. చాంచల్యము.

చాబనా - సంక్రిం నములుట.

చాబీ - స్త్రీ. కుంజీ ; తాళపుచెవి.

చాబుక - పుం. కోడా ; కొరడా; ఉత్తేజపరచు
ఉక్తి

చాబుకదస్త - విం. దక్కుడు; చురుకైనవాడు.

చాబీ - స్త్రీ. దే. చాబీ.

చామ - పుం. చమడా ; చర్మము; తోలు.

చామకేదామచలానా - పుం. అన్యాయముగా
వ్యవహరించుట; దుండగము చేయుట.

చామర - పుం. చంబర ; వింజామరము.

చాయ - స్త్రీ. తేయాకు; తేనీరు; టీ.

చార - విం. నాలుగు.

చార ఆంఖే హోనా - పుం. ఒకరినొకరు చూచు
కొనుట; ప్రేమ జనించుట.

చారజామా - పుం. గుట్టపు వీపు మీద వేయు
గుడ్డ జీను; గుట్టపు జీను.

చారణ - పుం వందిమాగధులు; భిక్షాజులు.

చారదీవారి - స్త్రీ. ప్రహరీగోడ.

చారనాచార - క్రి.వి. విధిలేక; గతిలేక.

చారపాఠ్ - స్త్రీ. ఖాట ; మంచము.

చారపాయ - పుం నాలుగు కాళ్ళ జంతువు - పశువు.

చారబాగ - పుం నలువైపుల గల తోట; నాలుగు చదరపు గళ్ళుగల శాలువ; రుమాలు.

చారబాలిశ - పుం గుండ్రని దిండు.

చారయారి - స్త్రీ. నలుగురు మిత్రుల చర్చ.

చారా - పుం మేత; ఉపాయము; గతి.

చారాజోరీ - స్త్రీ. ఫిర్యాదు; దావా.

చారిత్ర - పుం ప్రవర్తన; ఆచారము; నడవడి.

చారు - వి. అందమైన; పుం బృహస్పతి.

చర్వాక - పుం నాస్తిక మత ప్రవర్తకుడు లేక ప్రచారకుడైన చార్వాకుడు.

చాల - స్త్రీ. నడక; నడత; నడవడి; ఆచారము.

చాల-చలన - పుం ఆచరణ; నడత.

చాల-ఢాల - స్త్రీ. వ్యవహారము; ప్రవర్తన.

చాలక - పుం నడుపువాడు.

చాలన - పుం గమనము; సంచారము; తవుడు; జల్లెడ; కదిలించుట.

చాలనీ - స్త్రీ. తలనీ ; జల్లెడ.

చాల-బాజ - వి. ధూర్జుడు; మంచకుడు.

చాలాన - పుం వస్తువుల పట్టి; చలాను.

చాలియా - వి. టక్కరి; జిత్తులమారి.

చావ - పుం రుచి; ఉత్సాహము; అనురాగము; ఆసక్తి

చావల - పుం బియ్యము.

చాశనీ - స్త్రీ. బెల్లం పాము లేక పంచదార పాము.

చాసా - పుం నాగలితో భూమిదున్నురైతు.

చాలీస - పుం నలుబది ; 40.

చాలీసా - పుం నలుబది దినముల కాలము; మండలము; నలుబది వస్తువుల సమూహము; నలుబది పద్యముల సంకలనము.

చాహ - స్త్రీ. కోరిక; ఆసక్తి; ఆవశ్యకత; గౌరవము.

చాహక - పుం కోరువాడు; కోరిక గలవాడు; ప్రేమించువాడు.

చాహత - స్త్రీ. కోరిక; ప్రేమ.

చాహనా - సం.క్రి. కోరుట; ప్రేమించుట; కోరిక; ఆవశ్యకత.

చాహి - అవ్య. వలయును; కావలయును; తలను.

చాహి - అవ్య. లేనిచో; ఇష్టమైతే; ఇది కాని అది కాని.

చింతి - పుం గండు చీమ.

చింతి - స్త్రీ. చీటి ; చిన్న చీమ.

చింతి కి చాల - మం బహునెమ్మది నడక;
సోమరి నడక.

చింతి కి కె పర నికలనా - మం ప్రాణం
మీదికి వచ్చుట; ప్రాణాంతకమైన పని;
చనిపోవుట.

చింతాడ - త్రిం ఘంకారము (ఏనుగు) పెద్ద
అరుపు.

చింతాడనా-అంక్రిం ఘంకరించుట (ఏనుగు)
పెద్దగా కేకవేయుట.

చింతా - త్రిం చింతచెట్టు; చింతపెక్క.

చింతిని - త్రిం ఇమలి కా పెడ యా ఫల;
చింతచెట్టులేక చింతకాయ ; పండు.

చింతక - మం మననము చేయువాడు; ఆలో
చించువాడు.

చింతన - మం ఆలోచన; చింతన; ధ్యానము.

చింతినియ - విం ఆలోచించదగిన; చింతించ
దగిన.

చింతా - త్రిం ఆలోచన; భావన; విచారము.

చింతిత - విం ఆలోచనలోనున్న, చింతించు
చున్న.

చింత్య - విం ఆలోచింపదగిన; విచారింప
దగిన; సంద్యమైన.

చింది - త్రిం తునక; తునియ.

చింది నికాలనా - మం చాలా చిన్న తప్పును
చూపించుట; కుతర్కము చేయుట.

చిడవా - మం అటుకులు.

చిక్ - త్రిం వెదురు బద్దలతో తయారైన
పరదా; కూయివాడు.

చిక్ర-విం గండా; మురికి అయిన; మురికిగా
నున్న.

చిక్రనా-మం మురికివలన అసలస లాడుట.

చిక్రన - మం అతలు; పూలుకుట్టబడిన
నాజూకైన నేత వస్త్రము.

చిక్రనా-విం నునుపైన; మృదువైన; స్వీమైన;
శుభ్రమైన; సుందరమైన.

చిక్రనా ఘడా - మం సిగ్గులేని; అజ్ఞలేని.

చిక్రని చుపడి బాతే - మం ముఖస్తుతి
మాటలు.

చిక్రనాఁ; చిక్రనాహ్-త్రిం మృదుత్వము;
నునుపు; నిగనిగ.

చిక్రనానా - సంక్రిం నునుపుచేయుట;
మెరిపించుట; అంక్రిం నునుపెక్కుట;
లావెక్కుట.

చిక్రనియా - విం షోకిల్లా; పూలరంగడు.

చిక్రరనా-అంక్రిం చింతాడనా ; ఘంకరిం
చుట.

చిక్రవా - మం ఒక విధమగు పట్టువస్త్రము;
కూయివాడు.

చిక్రటి - త్రిం చురకి ; చిటికె.

చిక్ర - మం కేములు; వెంట్రుకలు; ఉడుత;

కొండ

చికోటి - స్త్రీ. చుటకీ ; చిటిక.

చిక్రణ ; చిక్రన - విం. నునుపైన.

చిచడి - స్త్రీ. గోమారు.

చిచియానా - అంక్రిం. గోలవేయుట; కేసులు వేయుట.

చిఠ - స్త్రీ. పురజా ; చీటీ ; పీలిక.

చిఠకనా - అంక్రిం. ఎండకు లేక చలికి హులుట; కోపించుట.

చిఠనవీస - పుం. చీటీలు వ్రాయువాడు, గుమస్తా.

చిఠ్ఠా - పుం. జమఖర్చుల పుస్తకము.

చిఠ్ఠీ - స్త్రీ. ఖత ; ఉత్తరము.

చిఠ్ఠీ-రసా - పుం. డాకియా ; ఉత్తరములు బల్వాడా చేయు ఉద్యోగి.

చిఠ్ఠిచిడా-పుం. రుసరుసలాడు; కస్సుబుస్సు మను; ముక్కోపి.

చిఠ్ఠిచిడానా - అంక్రిం. కస్సుబుస్సు మనుట; చిటపటలాడుట.

చిఠ్ఠికిడాపన - పుం. ముక్కోపము.

చిఠ్ఠా - పుం. చిఠ్ఠా ; అటుకులు.

చిఠ్ఠియా - స్త్రీ. పక్షి; పిట్ట.

చిఠ్ఠియాఖానా - పుం. జంతు ప్రదర్శనశాల.

చిఠ్ఠిమార్ - పుం. బహెలియా ; బోయవాడు; పక్షుల వేటగాడు.

చిఠ - స్త్రీ. ఏవగింపు; విరక్తి; అసహ్యము; కోధము.

చిఠ్ఠా-అంక్రిం. కోపముతో మండిపడుట; కోపపడుట.

చిఠ్ఠానా - అంక్రిం. విసిగించుట; కోపము వచ్చునట్లు చేయుట; వెక్కిరించి కోపము కలిగించుట.

చిఠ - పుం. మనస్సు; చిత్తము; విం. వెల్లికిలిగా పడిన.

చిఠఠన ; చిఠఠన - పుం. క్రీగంటి చూపు.

చిఠఠకబరా - విం. బహువన్నెలగల; విభిన్న మైన రంగులుగల.

చిఠఠచోర - విం. చిత్తమును; మనస్సును హరించువాడు; ప్రియుడు.

చిఠఠరనా - అంక్రిం. చిత్తములను వేయుట; వ్రాయుట.

చిఠఠన - పుం. దే. చిఠఠన.

చిఠా - స్త్రీ. చితి; స్మశానము; ప్రోగు.

చిఠానా - అంక్రిం. చేతావనా ; జాగ్రత్త పరచుట; హెచ్చరించుట.

చిఠావనీ - స్త్రీ. చేతావనీ ; హెచ్చరిక.

చిఠేరా - పుం. చిత్రకార ; చిత్రకారుడు.

చిత్త - పుం. మనస్సు; హృదయము; చిత్తము.

చిత్తవృత్తి - స్త్రీ. చిత్తావృత్తి; చిత్తము పోకడ.

చిత్తీ - స్త్రీ. చిత్తమచ్చ; చిత్తవాత.

చిత్ర - పుం. చిత్రము; బొమ్మ; చిత్రరపు.

చిత్రక - పుం. చిత్రకారుడు; చిరుతపులి.

చిత్రకలా - స్త్రీ. చిత్రలేఖనము; ఒక
లలితకళ.

చిత్రసారి - స్త్రీ. పలురంగుల చిత్రరపులతో
అలంకరింపబడిన కక్కుము.

చిత్రడా - పుం. చింపిరిగుడ్డ.

చిత్రాడనా - సంక్రి. చించుట; అవమాన
పరచుట; చీల్చిచండాడుట.

చినక - స్త్రీ. మంటతో కూడిన నొప్పి.

చినగారి - స్త్రీ. నిప్పురవ్వ.

చినగి - స్త్రీ. నిప్పురవ్వ; చురుకుబాలుడు.

చినియా - విం. తెల్లని; వైద్యదేశపు.

చినియా బాదామ - పుం. మృగఫలీ; వేరుశన.

చిन्ह - పుం. గురుతు; ముద్ర.

చిन्हానా - సంక్రి. గుర్తుచేయుట; పరిచ
యము చేయుట; గురుతు పట్టించుట.

చిन्हాని - స్త్రీ. గుర్తు; స్మారక చిహ్నము.

చిन्हార - విం. పరిచిత ; పరిచితమైన.

నిन्हారి - స్త్రీ. పరిచయము; ఎరుక.

చిపకనా - సంక్రి. అంటుకొనుట; లీన
మగుట.

చిపకనా - సంక్రి. అంటించుట; లగ్నము
చేయుట.

చిపచిపా - విం. జిగురుగానున్న; బంకగా

నున్న.

చిపచిపానా - పుం. అంటుకొనుట; జిగురు
గా నుండుట.

చిపచిపాహట - స్త్రీ. జిడ్డుగానుండుట;
బంకగానుండుట.

చిపటనా - సంక్రి. చిపకనా ; అంటు
కొనుట.

చిపటా-విం. అణిగియుండు ; చిపటి నాక
- స్త్రీ. చప్పడి ముక్కు.

చిపటనా - సంక్రి. చిపకనా ; అంటిం
చుట.

చిపడి - స్త్రీ. పిడక.

చిబుక - పుం. ఠోడి ; గడ్డము.

చిమటనా - సంక్రి. అతుక్కిరి ఉండుట;
అంటిపట్టుకుని యుండుట; కౌగిలించు
కొనుట.

చిమటా - పుం. పట్టుకారు ; పట్కారు.

చిమటనా - సంక్రి. అతికించుట; కౌగి
లించుకొనుట.

చిమని - స్త్రీ. పొగగొట్టము.

చిర - విం. చాలకాలపు.

చిరకిన - విం. గండా ; మురికిగానున్న.

చిరకుర - పుం. పాత చింపిరి పీలిక.

చిరనా - సంక్రి. చినుగుట; పగులుట;
చీలుట.

చిరబానా - సంక్రిం చీల్చించుట.

చిరాई - స్త్రీం చీల్చుట; చీల్చు మజూరి.

చిరాగ - పుం దీపము.

చిరాగ బదానా - మం దీపమును ఆర్పుట.

చిరాగదాన - పుం దీవట ; దీపపుశమ్మె.

చిరాగంధ - స్త్రీం చర్మము; వెంట్రుకలు;

మాంసము మొదలగునవి తగలబడు

స్పృడు వ్యాపించు దుర్గంధము.

చెరాయతా - పుం నేలవేము మొక్క.

చెరేయా - స్త్రీం దేం చిడియా.

చెరౌరీ - స్త్రీం వినయ పూర్వకమైన ప్రార్థన;
దేవీరింపు.

చిలక - స్త్రీం చమక ; తళుకు - బెళుకు;
మెరుపు; ఉండి ఉండి బాధించునొప్పి;
ద్యుతి.

చెలకనా - అం క్రిం మిణుక్కుమని
కాంతించుట; ఉండి ఉండినొప్పి బాధిం
చుట.

చిలగోజా - పుం మేవా ; ఎండు ఫలములు.

చిలచిలానా - అం క్రిం ఎండ మిటమిట
లాడుట.

చెలడా - పుం చీలా ; ఒకరకమైన తిను
బండారము; పక్షాసము.

చెలబిలా ; చులబులా - విం చంచలమైన;
కొంటె; తుంటరి.

చిలమ - స్త్రీం చిలుముగొట్టము.

చిలమచీ - స్త్రీం ఒకవిధమగు డేకిసా

పుక్కిలింతకు; కాళ్ళ కడుగు కొనుటకు

ఉపయోగించు పాత్ర.

చిలమన - స్త్రీం చిక ; వెదురు బద్దల
పరదా.

చిల్లడ - పుం పేను మాదిరి తెల్లటి పురుగు
- చపి.

చిల్లా - పుం 40 దినములు నిర్వహించు
మహమ్మదీయులకు సంబంధించిన
పుణ్యకార్యపు ప్రతిబంధము; మిను లేక
పెనర అట్టు.

చిల్లె కా జాడా - మం ఎముకలు కొరుకు
చలి.

చిల్లానా - అం క్రిం అరచుట; బిగ్గరా
కేవేయుట.

చిల్లాహట్ - స్త్రీం గోల; అరుపు; సందడి;
గుబా.

చిఱ్ఱ - స్త్రీం పక్షికూత.

చిఱ్ఱకనా - అం క్రిం పక్షులు అరచుట;
పక్షులు కూయుట.

చిఱ్ఱకనా - అం క్రిం చౌకనా ; ఉలిక్కి
పడుట.

చీ-చపడ - స్త్రీం వ్యతిరేక కథనము;
నిషేధము.

చీండా - పుం. చిउँटा ; గండుచీమ.

చీంटी - స్త్రీ. చిన్న చీమ.

చీక - స్త్రీ. చీత్కారము; పెద్ద అరుపు.

చీకట - పుం. నూనె మట్టి; విం. మురైకైన.

చీక - స్త్రీ. అరుపు; కేక.

చీకనా - శంక్రిం. అరచుట; కేకవేయుట;
సంక్రిం. రుచి చూచుట.

చీక - పుకార - స్త్రీ. అల్లరి; గలభా.

చీక - పుం. గిలహరీ ; ఉడుత.

చీక - స్త్రీ. వస్తువు; సాము; ఆభరణము;
విషయము; సామగ్రి.

చీక - పుం. ఒకవిధముగ కలప వృక్షము; జాబి
కాయ చెట్టు.

చీక - పుం. చిరుతపులి; విం. ఆలోచింప బడిన.

చీక - పుం. పెద్దకేక; చీత్కారము.

చీక - పుం. చీకడ ; చీకరా - పుం. దే. చిచడా.

చీక - పుం. - చైనాదేశము.

చీక - పుం. బాదామ - పుం. మృగ-ఫలీ; వేరుశన.

చీక - పుం. చైనాదేశమునకు సంబం
ధించిన.

చీక - పుం. బాదామ - పుం. దే. చీక - బాదామ.

చీక - స్త్రీ. పంచదార; విం. చైనాదేశమునకు
సంబంధించిన.

చీక - పుం. పహచాననా ; గుర్తుపట్టుట.

చీక - పుం. కంటిపుస.

చీమ - విం. లచీలా ; లాగినా; సాగదీసినా;
వంచినా; విరగనటువంటిది.

చీర - పుం. వస్త్రము; చెట్టు బెరడు; నార
చీరము. స్త్రీ. చీలుడు; కోత.

చీర - సంక్రిం. చీల్చుట; కోయుట.

చీర - ఫాడ - స్త్రీ. శస్త్రచికిత్స.

చీల - స్త్రీ. గ్రద్ద.

చీర - పుం. ఒకవిధముగ తలపాగా వస్త్రము;
గ్రామపు పాలిమేరలో పాతబడిన రాయి
తేకస్థంభము; కోసి చేయబడినగాయము.

చీల - పుం. చీలా - పుం. దే. చిల్లడ.

చీల - స్త్రీ. చీల ; గ్రద్ద.

చీల - పుం. బొద్దుబీళ్లు ధరించు వస్త్రము.

చీల - పుం. దే. చీల.

చీల - స్త్రీ. లోలుగేటు పన్ను; చిటికెడు
పదార్థము.

చీల - సంక్రిం. చీలనా ; పీల్చి త్రాగిం
చుట.

చీల - పుం. సూదంటురాయి.

చీల - పుం. ముద్దు; స్పర్శ; ముద్దుపెట్టు
కొనుట.

చీల - విం. తాకబడిన; ముద్దుపెట్టబడిన.

చీల - విం. ముద్దుపెట్టుకొనువాడు; తాకు
వాడు.

చూआई - స్త్రీ. బొట్టు బొట్టుగా కారుట;

కారుడు.

చుఆనా - అంక్రిం కారునట్లు చేయుట.

చుకతా - విం తీర్పు (బాకీ) బడినట్టిది; బాకీలేనట్టిది; మిగిలిలేనట్టిది.

చుకనా - అంక్రిం ముగియుట; తీరుట; బాకీ లేకపోవుట; పారబడుట.

చుకాई - స్త్రీం పరిష్కారము; ముగింపు.

చుకానా - సంక్రిం (బాకీ) తీర్పుట; ముగించుట; పరిష్కరించుట.

చుక్కడ - పుం కుల్లడ; చిన్నమట్టి పడత.

చుగనా - సంక్రిం (పక్షులు) గింజలు ముక్కుతో తీసుకుని మ్రింగుట లేక తినుట.

చుగలఖోర - పుం కొండెములు చెప్పువాడు.

చుగలఖోరి - స్త్రీం కొండెములు చెప్పుట.

చుగలీ - స్త్రీం కొండెము; చాడీ.

చుచకారనా - సంక్రిం పుచకారనా; లాలించుట; బుజ్జగించుట.

చుచకారి - స్త్రీం పుచకారి; లాలన; బుజ్జగింపు.

చుచానా - అంక్రిం కారుట; సంక్రిం కార్చుట.

చుచుక - పుం చన్ను మొన.

చుటకా - పుం చిటికెడు పదార్థము.

చుటకీ - స్త్రీం చిటిక.

చుటకీ లేనా - ముం మజాక కరనా; వేళా కోళమాడుట.

చుటకులా - పుం హాస్యోక్తి; వింతమాట.

చుటకులా థొడనా - ముం వినోదురచు మాట అనుట.

చుటియా - స్త్రీం పిలక; జుట్టు.

చుటీలా - విం గాయపడిన; దెబ్బతినిన; శ్రేష్ఠమైన.

చుడిహారా - పుం గాజుల బత్తుడు; గాజులు అమ్మువాడు.

చుడేల - స్త్రీం పిశాచి; కురూపి; క్రూర స్వభావముగలది.

చునచునా - విం చిమచిమలాడెడు; మంట పుట్టెడు; పుం నులి పురుగు.

చునచునానా - అంక్రిం చిమచిమలాడుట; శరీరమంతయు ఏదో గ్రుచ్చుకొనుచు న్నట్లు బాధ కలుగుట.

చునట; చునన - స్త్రీం ముడతలు; కుచ్చెళ్ళు.

చుననా - సంక్రిం ఏరుట; ఎన్నుట; క్రమము గా సర్దుట; కుచ్చెళ్ళు పెట్టుట.

చునరీ - స్త్రీం అర్ధకపు చీర; కలంకారి చీర; ఒక విధమగు రత్నము.

చునవానా - సంక్రిం ఏరించుట; ఎన్ను కొను నట్లు చేయుట.

చునాచె - అవ్యం ఇసलिए; కాబట్టి; కనుక.

చునావ - పుం. ఎన్నిక.

చునిదా - విం. ఎన్నుకొనిన; ఏరుకొనబడిన;

శ్రేష్ఠుడైన.

చుని - స్త్రీం. రత్నపు తునక; నూక; రంపపు పొట్టు.

చునౌటీ - స్త్రీం. తడినున్నపు బరిణ.

చునౌతీ - స్త్రీం. లలకార; సవాలు; ఛాలెంజి.

చునీ - స్త్రీం. చునీ; రత్నపు తునక; నూక; రంపపు పొట్టు.

చుప - స్త్రీం. మౌనము; విం. మెదలకుండా ఉన్న; మౌనము మోచిన.

చుపకా - విం. ఖామోశ; మౌనముగా నున్న.

చుపకీ - స్త్రీం. చుప్పి; మౌనము.

చుపచాప - క్రిం. విం. మెదలకుండా; నిశ్శబ్దముగా.

చుపడనా - సం. క్రిం. పూయుట; రాయుట; గుడ్డుట; దోషమును దాటవేయుట; ముఖస్తతి చేయుట; నెయ్యి పూయుట; (రాట్టెమోరా)

చుపానా - సం. క్రిం. నిశ్శబ్దముగా నుంచుట; అం. క్రిం. నిశ్శబ్దముగా నుండుట.

చుప్పా - విం. మితభాషి; తక్కువ మాటాడు వాడు.

చుప్పి - స్త్రీం. మౌనము.

చుప్పి సాధనా - మం. మౌనము మోంచుట.

చుబలనా - అం. క్రిం. చప్పరించుట.

చుభకనా - అం. క్రిం. మాటిమాటికి నీటిలో మునుగుట.

చుభకీ - స్త్రీం. గోతా; మునుగు.

చుభనా - అం. క్రిం. గ్రుచ్చుకొనుట; నాటు కొనుట; చొచ్చుట; లీనముగుట.

చుభనా; చుభనా - సం. క్రిం. గ్రుచ్చుట; చొప్పించుట; నాటుట.

చుభీలా - విం. గ్రుచ్చుకొనునట్టి; నాటు కొనునట్టి.

చుమకార - స్త్రీం. పుచకార; ముద్దులాట; మురిపము.

చుమకార - సం. క్రిం. పుచకారనా; మురి పము చేయుట; బుజ్జగించుట; ముద్దు లాడుట.

చుమకారీ - స్త్రీం. దేం. చుమకార.

చుమ్మా - పుం. చూమా; చుంబనము; ముద్దు.

చుర - పుం. గుహ, క్రూరమృగములు ఉండు చోటు; పదిమంది కూర్చుండు చోటు.

చురనా - అం. క్రిం. ఉడుకుట; రూప్య సమా ర్థన జరుగుట; సం. క్రిం. ఉడికించుట.

చురమర - విం. పెళ్ళిమని విరుగు.

చురమరా - విం. పెళ్ళిసైన.

చురనా - సం. క్రిం. దొంగిలించుట; ఉడక బెట్టుట.

చురూట - పుం. పొగాకు చుట్టు.

చుల - స్త్రీం. క్షుజలాహత ; దురద.

చులబుల - స్త్రీం. ఒయ్యారము; చాంచల్యము.

చులబులనా - అంక్రిం. ఒయ్యారము పోవుట;

ఒయ్యారపు చేష్టలు చేయుట.

చుకబులాహత-స్త్రీం.చులబులాపన ; ఒయ్య

రపు పోకడ; చిలిపితనము.

చుల్లా ; చుల్లీ - విం. కొంటివాడు; అల్లరి

వాడు; పాపండుడు.

చుల్ల - పుం. చార; చుల్లభర; చరిడు.

చుల్ల భర పానీ में डूब मरना - మం. సిగ్గుతో

కుమిలిపోవుట.

చువానా-సంక్రిం. బొట్టుబొట్టుగా కార్చుట.

చుసకీ - స్త్రీం. పీల్చుట; గుటకమెల్లిమెల్లిగా

పీల్చి త్రాగుట.

చుసనా - అంక్రిం. పీల్చుబడుట.

చుస్త - విం. చురుకైన; చాకచక్యముగల.

చుస్తీ - స్త్రీం. చరుకుదనము; జాగరూకత;

చాకచక్యము.

చుహచుహాతా - విం. రసవంతమైన; మనో

హరమైన; ఆనందదాయకమైన.

చుహచుహానా - అంక్రిం. పక్షులు కూయుట;

రసము కారుట; ఆహ్లాదకరముగా

నుండుట.

చుహల - స్త్రీం. పక్షులకూత; వేళాకోళము;

మనోరంజనము.

చుహలబాజ - విం. పరిహాసము చేయువాడు;

వేళాకోళమాడువాడు.

చుహలబాజీ - స్త్రీం. పరిహాసము.

చుహియా - స్త్రీం. ఆడుపిలుక; చిట్టెలుక.

చౌ - పుం. పక్షిపిల్లల అరుపు.

చౌక్ - క్రిం.విం. క్యోక్ ; ఎందుకనగా;

ఏలననిన.

చౌచ - స్త్రీం. దెం. చొంచ.

చౌదరీ - స్త్రీం. దెం. చూరీ.

చూక - స్త్రీం. పొరబాటు; తప్పు.

చూకనా-అంక్రిం.పొరబడుట; గురి తప్పుట;

తప్పుపోవుట.

చూకా - పుం. ఒక విధముగ గోంగూర; పుల్ల

గోంగూర.

చూచీ - స్త్రీం. చప్పు; చనుమొన.

చూజా - పుం. కోడిపిల్ల.

చూడాంత - పుం. తురీయావస్త; చరమ సీమ

విం. చివరి హద్దుకు చేరిన.

చూడా-పుం. శిఖరము; జుట్టుముడి కంకణము.

చూడాకరణ; చూడాకర్మ - పుం. పుట్టుమెండ్రు

కులు తీయు సంస్కారము; శిరోజుఖండం

సంస్కారము.

చూడామణి - పుం. శిరోభూషణము; గురి విం

గింజ.

చూడి - స్త్రీం. చేతిగాజు.

చూడిదార - విం. గాజువలెగుండని; గాజులు
ధరించియున్న.

చూత - పుం. ఆమ్రవృక్షము; మామిడిచెట్టు;
శ్రీం. స్త్రీ. యోని; భగము.

చూతడ - పుం. నితంబము (లు) పిరుదులు.

చూతియా - విం. బేవకూఫ; మూర్ఖుడు; ఏమీ
తెలియని.

చూన - పుం. పిండి; చూర్ణము.

చూనా - పుం. సున్నము; అంక్రిం. కారుట.

చూనీ - శ్రీం. మెతుకు; కెంపుతునక.

చూనా - సంక్రిం. ముద్దుపెట్టుకొనుట.

చూమా - పుం. చుమ్మా; చుంబనము; ముద్దు.

చూర - పుం. చూర్ణము; రంపపుపాట్టు; దుమ్ము;
విం. మదించిన; మత్తెక్కిన; నిమగ్నమైన;
చూర్ణింపబడిన.

చూర - పుం. రంపపు పాట్టు; చూర్ణము; మందు
పాడి.

చూరనా - పుం. చూర్ణించుట; పాడిచేయుట.

చూల - పుం. శిఖ; జుట్టు; శ్రీం. కొయ్యమేకు.

చూల్హ - పుం. పొయ్యి.

చూషణ - పుం. చూసనా; పీల్చుట.

చూసనా - సంక్రిం. పీల్చుట; పిండుట.

చూహ - పుం. ఎలుక.

చూహదాన - పుం; చూహదాని - శ్రీం. ఎలుకల
బోను.

చేచక - శ్రీం. శీతలా; మశూచి రోగము.

చేచకరు - విం. మశూచి మచ్చలుగలవాడు.

చేటక - పుం. సేవకుడు; గారడి; శ్రీం. గారడి
వాని భార్య.

చేటకా - శ్రీం. చితి; శ్మశానము.

చేటకీ - పుం. గారడి చేయువాడు.

చేటకీ; చేటి - శ్రీం. దాసి; పనికత్తె.

చేత - పుం. చైతన్యము; జ్ఞానము; జాగరణ.

చేతన - పుం. ప్రాణి; జీవి; విం. చైతన్యముగల.

చేతనతా - శ్రీం. చైతన్యము; జ్ఞానము.

చేతనా - శ్రీం. తెలివి; జ్ఞానము; చైతన్యము;
అంక్రిం. స్వప్నహలోమండుట;
సంక్రిం. ఆలోచించుట.

చేతావనీ - శ్రీం. తమ్బీహ; హచ్చరిక.

చేప - పుం. జిగురుగానుండు రసము.

చేపదార - విం. జిగురుగానున్న.

చేర, చేరా - పుం. నౌకరు; సేవకుడు; శిష్యుడు.

చేరీ - శ్రీం. దాసి.

చేలా - పుం. శిష్యుడు.

చేలీ - శ్రీం. శిష్యురాలు.

చేటా - శ్రీం. ప్రయత్నము; చేష్ట.

చేరెరా - పుం. ముఖము; ముందు భాగము.

చేరెరా తరనా - మం. ముఖము వ్రేలాడవేను
కొనుట; దొలుపడుట.

చేరెరా తమతమానా - మం. ముఖము ఎర్ర

బారుట; కోపముతో ముఖము ఎర్ర
బారుట.

చేహల-కదామీ - స్త్రీ. దే. చేహల కదమీ
చేత - పుం. చైత్రమాసము.

చేత్య - విం. చితికి సంబంధించిన పుండేవాల
యము; సమాధి; బొద్ద భిక్షువు; బొద్ద
విహారము; బుద్ధుని విగ్రహము.

చేన - పుం. విశ్రాంతి; సుఖము; శాంతి.

చేలా - పుం. వంట చెరకు.

చేలీ - స్త్రీ. వంటచెరకు.

చొంక - స్త్రీ. ముద్దిడున్నప్పుడు బుగ్గమీదపడు
పంటిగాటు.

చొంక - పుం. తవుడు; చిట్టు; పొట్టు.

చొంక - విం. విశుద్ధమైన; నిజాయతీగల;
పరుమైన, అందమైన; వంకాయ బజ్జి.

చొంగా - పుం. గొట్టము; టెలిఫోను గొట్టము.

చొంచ - స్త్రీ. పక్షుల ముక్కు.

చొంచలా - పుం. ఒయ్యారపు చేష్టలు; హావ
బావములు.

చొంజ - పుం. చమత్కారము; వ్యంగ్యము.

చొంట్ - స్త్రీ. దెబ్బ; గాయము; దెప్పిపొడుపు.

చొంట్ - స్త్రీ. శిఖ; జాట్టు; జాట్టుముడి.

చొంట్లా - పుం. చొర ; దొంగ.

చొండ్ - పుం. తోలువాడు; ప్రేరించువాడు.

చొండ్ - పుం. తోలుడు; ప్రేరణ.

చొండ్ - స్త్రీ. ప్రేరణ; సంక్రిం. సంభోగిం
చుట.

చొం - పుం. వంఛ; కోరిక; ఆసక్తి; ప్రేరణ.

చొం - స్త్రీ. గుడారపు నిట్రాట; డోలు లేక
తాషామురూ వాయించు బెత్తము లేక కర్ర;
చెత్తము; బంగారము లేక వెండి పూత
పూయబడిన చేతి కర్ర.

చొంబదార - పుం. బంగారు లేక వెండి పూత
తొడిగిన చేతి కర్ర పుచ్చుకుని రాజు
ఊరేగింపు లేక పెళ్ళి ఊరేగింపు ముందర
నడచు అధికారి లేక నౌకరు.

చొం - పుం. దొంగ.

చొం-బాజార - పుం. దొంగవ్యాపారము; దొంగ
మార్కెట్టు.

చొం-చొం - క్రిం. విం. దొంగచాటుగా;
రహస్యముగా.

చొం - స్త్రీ. దొంగతనము.

చొం-చొం - క్రిం. విం. దొంగచాటుగా.

చొం - పుం. ఫకీరులు; సాధువులు ధరించు
శీలమండవరకు ఉండు ఒక విధమగు
అంగరఖా; శరీరము.

చొం - స్త్రీ. అంగియా ; రవిక.

చొం దామన కా సాథ - మం. ఘనిష్ఠమైన
సంబంధము.

చొం - పుం. శోషణము ; పీల్చుట.

చౌక-శ్రీం ఉలికిపాటు; బెదురు; త్రుళ్ళింత.
చౌకనా - అంక్రిం ఉలిక్కిపడుట; బెదురుట; త్రుళ్ళిపడుట.

చౌధియానా - అంక్రిం కన్నులు (ప్రకాశము వలన) మిరుమిట్లుగొలుపుట.

చౌరీ - శ్రీం తెల్ల వెంట్రుకలున్న తోకగల ఆవు; ఈశలు తోలుటకు ఉపకరించు చిన్నకరకు కట్టినగుట్టపు తోకవెంట్రుకలు కట్టిన కుచ్చు.

చౌసఠ - విం అరువది నాలుగు; 64 సంఖ్య.

చౌక - పుం నాలుగు వీధుల కూడలి.

చౌకడి - శ్రీం గుట్టపు నాల్గకాళ్ళదొడు; నల్లరి కుట్రదారుల సమూహము.

చౌకడి భరనా - ముం గుట్టము; లేడి మొబకే పర్యాయము నాల్గకాళ్ళు ఎత్తి పరొత్తుట.

చౌకడి-భూల జానా - ముం మనస్సు చంచల మగుట; బుర్రపని చేయకపోవుట.

(చండాల) చౌకడి - ముం రొడ్డి గుంపు.

చౌకనా - విం సావధాన ; భద్రముగా; జాగ్రత్తగా.

చౌకస - విం జాగ్రత్తపడిన; కట్టుదిట్టము గల.

చౌకసీ - శ్రీం జాగరూకత; అప్రమత్తత.

చౌకా - పుం శుభ్రపరిచిన హిందువుల వంట శాల లేక భోజనశాల; రొట్టెలు వత్తుటకు

ఉపయోగపడు గుండ్రని కొయ్య పీట లేక రాయి.

చౌకీ - శ్రీం నలుచదరపు చిన్న కొయ్య పలక పీట లేక బల్ల; కాపలా; పోలీసు స్టేషను; పన్ను మూలు చేయు చావడి లేక స్థానము.

చౌకీదార - పుం కాపలా మనిషి; పహరా కాయు జవాను.

చౌకీదారి - శ్రీం కాపలా; పహరా; కాపలా కాయుట.

చౌకొన - విం నాల్గకోణములు గల.

చౌకోర - విం దేం చౌకొన.

చౌఖట - శ్రీం గడప; దర్వాజా చట్రము.

చౌఖటా - పుం చిత్రములు మొదలగు అమర్పుటకు ఉపకరించు చట్రము.

చౌగాన - పుం ఒక విధమగు 'పోలో' ఆట.

చౌగిర్ద - క్రిం.విం నలువైపులా.

చౌగునా - విం నాలుగు రెట్లు; నాలుగింతలైన.

చౌగోశియా - విం నాల్గకోణములు గల.

చౌచంద - పుం అపకీర్తి; కళంకము ఆపాదించు పుకారు.

చౌడా - విం వెడల్పు గల.

చౌడాई - శ్రీం వెడల్పు.

చౌతరా - పుం అరుగు.

చౌత - శ్రీం చవితి; నాల్గవ వంతు.

చౌతా - విం నాల్గవ.

చౌథాई - స్త్రీం నాల్గవ భాగము.
చౌథాపన - పుం. బుఢాపా ; వృద్ధాప్యము.
చౌదస - స్త్రీం చతుర్దశి.
చౌదాంత - స్త్రీం రెండు ఏనుగుల పోట్లాట.
చౌపట - విం. నాశమైన; వినష్టమైన.
చౌపటా - విం. నాశముడు.
చౌపడ - పుం. పాచికల ఆట; పచ్చీను. ఆట;
 ఈ ఆట బల్ల.
చౌపథ - పుం. చౌరాహా ; నాలుగు వీధుల
 కూడలి.
చౌపహల - విం. నాలుగు పలకలగల.
చౌపాई - స్త్రీం ఒకవిధముగు హిందీ పద్యము.
చౌపాఱా - పుం. జానవర ; పశువు.
చౌపాల - పుం. పదిమంది కూర్చుండు
 చోటు; రచ్చచావడి.
చౌపూరా - పుం. నాలుగు మోటల బావి.
చౌఫేర - క్రిం. విం. నలువైపులా.
చౌబాई - స్త్రీం నలువైపులనుంచి వచ్చుగాలి;
 పుకారు; వదంతి.
చౌవీస - విం. ఇరువదినాలుగు; 24 సంఖ్య.
చౌమంజిలా - విం. నాలుగు అంతస్తుల గల.
చౌమాస - పుం. వర్షాకాలము.
చౌమాసా - పుం. వర్షముతువు వర్షన.
చౌముఖ - విం. నలువైపుల.
చౌమహానీ - స్త్రీం. చౌక ; నాలుగు మార్గముల

కూడలి.
చౌరస - విం. సమతలమైన.
చౌరాస్తా - పుం. చౌరాహా ; నాల్గువీధులు
 కలియు చోటు.
చౌరా - పుం. అరుగు; రచ్చచావడి; సాధువుల
 సమాధిపైని వేదిక.
చౌరాహా - పుం. దేం. చౌరాస్తా.
చౌరేఠా - పుం. రుబ్బిన బియ్యపు పిండి.
చౌర్య - పుం. చోరి ; దొంగతనము; చౌర్యము.
చౌలడా - పుం. నాలుగు పేటల హోరము.
చౌలాई - స్త్రీం తోటకూర; ఆకుకూర.
చౌవా - పుం. నాలుగు ముక్కల పేక ముక్క;
 పశువు; నాలుగు వ్రేళ్ళ సమూహము;
 బెత్త.
చౌసర - పుం. పాచికల ఆట; పచ్చీను; ఈ
 ఆటలకు ఉపకరించు బల్ల.
చౌహటా - పుం. దేం. చౌరాహా.
చౌహత్తర - విం. డెబ్బదినాలుగు; 74 సంఖ్య.
చౌహదీ - స్త్రీం. నలువైపుల ఎల్లలు లేక
 హద్దులు.
చౌహరా - విం. నాలుగురెట్లు; నాలుగు పొరలు
 గల.
చ్యుతి - స్త్రీం. పతన ; పతనము; స్థలనము;
 భ్రష్టత, లోపము.

త

తంగ - పుం. గోద ; ఒడి.

తంగా - విం. ఆరువ్రేళ్ళు గలవాడు.

తంతనా - అంక్రిం వేరుగులు ; దూరముగులు ; ఎన్నుకొనబడుట ; శుభ్రముగులు క్షీణించుట.

తంతా హుజా - ముం. ధూర్తుడు ; చతురుడు ; పాపండుడు.

తంతవానా - సాంక్రిం ఏరించుట ; వేరు చేయించుట.

తంతా - విం. ధూర్తుడు.

తంతనా - సాంక్రిం దేం తంతవానా.

తంద - పుం. ఛందము ; బంధము ; కపటము ; పద్యము.

తః - విం. ఆరు ; 6 సంఖ్య.

తకడా - పుం. ఎద్దుబండి ; ఎడ్లబండి.

తకడీ - స్త్రీ. ఆరుగురు బోయిలుమోయు పల్లకి ; ఆరు గుట్టముల బండి ; ఆరు ముప్పుల సమూహము.

తకనా - అంక్రిం తృప్తినొందుట ; మోసపోవుట ; భ్రాంతి నొందుట ; మత్తులో నుండుట.

తకాతక - విం. పూర్తిగా మత్తులో నున్న ; సంతృప్తిచెందిన ; సంపూర్ణముగా నిండిన.

తకానా - సాంక్రిం ఇబ్బంది పెట్టుట ;

(భ్రమింపజేయుట ; వంచించుట ; తృప్తి పరచుట.

తకీలా - విం. తృప్తినొందిన ; మత్తెక్కిన ; మోసపోయిన ; ఇబ్బంది పడిన.

తకా - పుం. ఆరు ముప్పుల సమూహము ; ఆరు చుక్కల పేకముక్క ; జూదము.

తకా తుతనా - ముం. అదైర్యపడుట ; ఆలోచన తట్టకపోవుట.

తకా పంజా - ముం. చాలబాజీ ; వంచన ; మోసము.

తగడా - పుం. బకరా ; మేకపోతు.

తగన - పుం. ముద్దు బిడ్డ ; గారాల బిడ్డ.

తగలీ - స్త్రీ. బకరీ ; మేక.

తగునీ - స్త్రీ. చిటికిన వ్రేలు తగ్గునీ.

తతియా - స్త్రీ. తాచ ; మజ్జిగ ; మజ్జిగ పిడత.

తత్తేదర - పుం. చుంచెలుక.

తత్తేదర తొడనా - ముం. నిప్పు పెట్టుట ; గందరగోళము పుట్టించుమాట.

తత్తేదర కే సర మే చమెలీ కా తేల - ముం. దున్నకొమ్ముకి అత్తరు.

తజనా - అంక్రిం శోభిల్లుట ; సరిపడుట ; తగుట.

తజ్జా - పుం. ఇంటిమారు ; ముందుకు చొచ్చుకొచ్చిన ఇంటి పైకప్పు భాగము లేకగోడ అంచు.

తటకనా - అంక్రిం చేజారిపోవుట; వశము
తప్పుట; దూరదూరముగా తిరుగుట;
దుముకుట.

తటకానా - సంక్రిం పట్టునుండి బలవంతాన
విడిపించుకొనుట; తప్పించుకొనుట;
నిర్బంధమునుండి ఒక్క-డిశుతో తప్పిం
చు కొనుట.

తటపట - పుం విలవిల తన్నుకొనుట.

తటపటానా - అంక్రిం బాధలో విలవిలా
తన్నుకొనుట.

తటపటి - స్త్రీ. గాబరా; వ్యాకులత.

తటాంక - స్త్రీ. ఒకపాతతూకము; అయిదు
తులముల తూనిక (రాయి)

తటా - స్త్రీ. ప్రకాశము; తేజస్సు; శోభ.

తటేల - విం. జిత్తులమారి.

తఠ - స్త్రీ. పష్టి తిథి.

తఠా - విం. ఆరవ.

తఠీ - స్త్రీ. శిశువు పుట్టిన ఆరవరోజున
జరుగు పూజ.

తఠీ కా ద్ద యాద ఆనా - మం. గీర అణ
గారుట; వళ్ళు పొగరు కుదురుట; నానా
యాతనల పాలుగుట.

తఠీబరహీ - స్త్రీ. సాలగిరహ ; పుట్టిన
రోజు వండుగ.

తడ - స్త్రీ. ఇనప చువ్వ; వెదురు చువ్వ.

తడా - పుం. కాలికడియము విం. ఒంటరిగా
నున్న; ఏకాకి

తడియా - పుం. ద్వారపాలకుడు.

తడీ - స్త్రీ. బెత్తము; చువ్వ.

తత - స్త్రీ. ఇంటికప్పు; పుం. గాయము.

తతగీర - పుం. తతగీరీ - స్త్రీ. పైకప్పు
నకు క్రిందకట్టిన వస్త్రము చాండినీ
మేలుకట్టు.

తతనా - పుం. తేనె పట్టు; ఆకులగొడుగు.

తతనార - విం. దూరమువరకు గొడుగువలె
వ్యాపించి ఉన్న తీగ విస్తృతమైన.

తతరీ - స్త్రీ. తాతా ; గొడుగు.

తతి - స్త్రీ. క్షతి ; హాని ; నష్టము.

తతియానా - సంక్రిం. కాగిలించుకొనుట;
తుపాకి రొమ్ముకి ఆనించుట.

తత్తీసీ - విం. మోసగత్తె; కులట; వ్యభి
చారిణి.

తత్ర - పుం. చత్రము; రాజచత్రము; రక్షణ;
గొడుగు.

తత్రపతి - పుం. రాజు.

తత్రభంగ - పుం. అరాజకత; ఆశ్రయహీనత.

తత్రక - పుం. గొడుగు; తేనెతుట్టె; కుక్క-
గొడుగు.

తద - పుం. మూత; ఆవరణ; కప్పు.

తదామ - పుం. పాతనాణెము; కానీలో నాల్గవ

వంతు.

ఉదమ - పుం. కుటము; నెపము.

ఉదమీ - విం. మారు మేధారి; మోసాడు;

వంచకుడు;

ఉన - పుం. క్షణము.

ఉనక - క్రిం. విం. క్షణకాలములో పుం. క్షణము;

చెదురు.

ఉనకనా - అం. క్రిం. చెదురుట; చుంయి

మనుట.

ఉనకానా - సం. క్రిం. చెడొట్టుట; చుంయి

మనుపించుట.

ఉనఉనానా - అం. క్రిం. వేడి పెనము మీద

నీటి బొట్టు పడుట వలన చుంయి

చుంయి మనుట.

ఉనఉవి - స్త్రీ. మెరుపు.

ఉనదా - స్త్రీ. క్షణదా ; రాత్రి.

ఉననా - అం. క్రిం. వస్త్రకాయము పట్ట

బడుట; మత్తుపదార్థము సేవించబడుట.

(గహరీ) ఉననా - మం. ప్రాధమికమైన మైత్రి

గలుగుట; చెవిలో గుసగుస లాడుట;

బుద్ధిమూకుడునుంచి పక్ష తిను బండా

రములు వెలువడుట; పోట్లాడుట.

ఉన్న - విం. కప్పబడిన; దాచబడిన.

ఉన్నా - పుం. వస్త్రకాయపు గుడ్డలేక పాత్ర.

ఉపఉపానా - సం. క్రిం. నీటిపై కాళ్ళు చేతులు

తూతుకొట్టుట; కొద్దిగా ఈడుట.

ఉపనా - అం. క్రిం. అచ్చగుట; గురుతిడ

బడుట.

ఉపరఖత ; ఉపరఖాత - స్త్రీ. దోమతెర

కట్టిన మంచము.

ఉపరబంద ; ఉప్పర బంద - విం. ఇంటి కప్పు

నేయు; కప్పువేసుకొని లేక గుడిసె కట్టు

కొని నివసించువాడు.

ఉపరీ - స్త్రీ. ఇంపడి ; గుడిసె.

ఉపాई - స్త్రీ. అచ్చు; ముద్రణ.

ఉప్పన - విం. ఏబదియారు; 56 సంఖ్య.

ఉప్పయ - పుం. ఆరుపాదములు గల ఒక హిందీ

చందము లేక పద్యము.

ఉప్పర - పుం. ఇంటికప్పు; చూరు.

ఉబడా - పుం. బుట్టు; తట్టు.

ఉవి - స్త్రీ. దీప్తి; శోభ.

ఉబీలా - విం. సుందరమైన; సాగసైన.

ఉబ్బీస - స్త్రీ. ఇరువదియారు; 26 సంఖ్య.

ఉమక - స్త్రీ. స్త్రీల ఒయ్యారము; మిడిసి

పాటు.

ఉమఉమ - పుం. గజ్జలు; అందెలమోత.

ఉమాఉమానా - సం. క్రిం. ఘల్లుఘల్లుమని

పించుట.

ఉమా - స్త్రీ. క్షమా ; క్షమ.

ఉమాఉమ - స్త్రీ. ఘల్లుఘల్లుమనెడి ధ్వని;

నల మోత.

తయ - పుం క్షయ ; క్షయము; నినాశము.

తర తరనా - అంక్రిం చరచరలాడుట;

చిమచిమలాడుట.

తరర - విం పలచని; అందమైన శరీరము

గల; చురుకైన స్ఫూర్తిగల.

తరా - పుం త్రాడు; బెత్తము; స్త్రీల చీరముడి;

లాగు; పరికిణీ మొదలగువాని బందు.

తరీదా - విం ఒంటరి; సామానులేని ఒంటరి

ప్రయాణీకుడు.

తల - పుం దూ; మోసము; కుటము.

తలకనా - అంక్రిం తొణకుట; చిందుట.

తల కపట - పుం మోసము; కుటము.

తలకనా - అంక్రిం తొణకించుట; చిందిం

చుట.

తలతంద - పుం దూ; కుటము.

తలతలనా - అంక్రిం జలజల నీరు

పార్లుట; కన్నీరొలుకుట.

తలతాయా - త్రిం కుటజాలము; మాయా

జాలము.

తలతంద్ర - పుందే తలతంద.

తలనా - అంక్రిం వంచింపుట; మోస

గించుట; త్రిం వంచన.

తలనీ - త్రిం జల్లెడ.

తలహా - విం త్రిం చాలబాజ ; వంచకు

రాలు; మోసాత్మ.

తలహాయా - విం పుం తలీ ; వంచుకుడు

దూకేరు.

తలాంగ - త్రిం కుప్పిగంతు.

తలా - త్రిం పన్నగడ; దూ.

తలనా - అంక్రిం మోసము చేయించుట.

తలావా - పుం వంచన; గారడి; కొరః

దయ్యము.

తలనీ ; తలీ - విం మోసాడు; టక్కరి.

తలీరీ - త్రిం గోరుచుట్టు.

తలీ - పుం ఉంగరము; బద్ద ఉంగరము;

గుండ్రని చిన్న ముచ్చ.

తలీదార - విం ఉంగరములు తిరిగిన జాట్లు

గల.

తలనా - పుం పక్షివాకము; దూడ; బిడ్డ.

తనా - పుం కాలిమడిమ; దూడ.

తలనా - అంక్రిం ఇల్లు కప్పువేయించుట;

ఇల్లు కప్పించుట.

తల - త్రిం ఇంటి కప్పువేత; ఇంటి కప్పు

వేయుటకు కూలి.

తని - త్రిం ద్యుతి; కిరణము; తుకు; శోభ

తలనీ - పుం ఇంటి కప్పువేయువాడు.

తర - త్రిం పరివ్యాప్తి; చెల్లాచెదురు; చిందర

వందర.

తరనా - అంక్రిం చిందరవందగుట; చెల్లా

చెదరుట.

త్రహరానా - సాంక్రిం చెల్లాచెదరు చేయుట.

త్రహరీలా - విం వ్యాపింపజేయువాడు;

వ్యాపించునది; చురుకైన; అందముగా పాడవుగానున్న.

త్రాంగనా - సాంక్రిం కొమ్మలు చేదించుట.

త్రాంగుర - విం ఆరువేళ్ళు గలవాడు.

త్రాంట్ - త్రీం కత్తిరింపు; కత్తిరించి వేరు చేయుట; వాంతి; ఏరుడు; కత్తిరించి పనికిరానిదానిని దూరముగా నుంచుట.

త్రాంట్నా - సాంక్రిం కత్తిరించివేరు పరచుట; ఏరి ఎన్నుకొనుట; శుభ్రపరచుట.

త్రాండ్నా - సాంక్రిం త్రాండ్నా ; విడిచి పెట్టుట; త్యజించుట.

త్రాండ్ - పుం నోడీ ; పాలు పితుకునప్పుడు ఆవు మెకకాళ్ళకు వేయు బంధము.

త్రాండ్నా - సాంక్రిం బిగించి కట్టుట; గట్టిగా బంధించుట.

త్రాండ్స - విం ఛందస్సుకు సంబంధించిన; వేద సంబంధమైన పుం ఛాందసుడు; బ్రాహ్మణుడు; ఛాందు బ్రాహ్మణుడు.

త్రాంహ - త్రీం.త్రాయా ; ఛాయ; ప్రతిబింబము; నీడ; ఆశ్రయము.

త్రాంహగీర - పుం దర్పణము; రాజచక్రము; గొడుగు.

త్రాక - త్రీం సంతృప్తి; మత్తు; పాలము కాపరికిపంపబడు మధ్యాహ్న భోజనము; చుట్టి.

త్రాకనా - అం.క్రిం మత్తుమైకముతో నుండుట; తృప్తినొందుట; తల దిమ్మె కుట్టుట; కలతజెందుట.

త్రాగ - పుం. బకరా ; మేక.

త్రాగల - పుం. బకరా ; మేకతోలుతో చేయబడిన వస్తువు; త్రీం కాలిపట్టా - ఒక విధముగ కాలిన.

త్రాత - త్రీం మజ్జిగ.

త్రాజ - పుం. చేట; ఇంటికప్పు.

త్రాజన - పుం. అచ్చాదము; ఇంటికప్పు; నేత.

త్రాజనా - అం.క్రిం నుప్పుట; నచ్చుట; శోభిల్లుట.

త్రాతా - పుం. గొడుగు; తేనెతుట్టె; వక్షస్థలపు కొలత.

త్రాతీ - త్రీం. సీనా ; వక్షస్థలము; ఛాతి; రొమ్ము.

త్రాతీపర మంగ దలనా - పుం. ఎక్కువ కష్టము కలిగించుట; పీడించుట.

త్రాతీపర సాంప్ లోటనా - పుం. భరింపరాని దుఃఖము వలన హృదయము కంపించి పోవుట.

త్రాత్ర - పుం. శిష్యుడు; విద్యార్థి.

తాత్రవృత్తి - త్రిం స్కాలర్పిష్ఠు; విద్యార్థి
ఉపకారవేతనము.

తాత్రాలయ ; తాత్రావాస - పుం విద్యార్థుల
మనతి గృహము.

తాన - త్రిం తాదన ; ఇంటికప్పు.

తాననా - సంక్రిం వస్త్రగాయము పట్టుట;
జల్లించుట; వడబోయుట; అన్వేషిం
చుట; ఏరుట; ఎన్నుకొనుట; మత్తు
పదార్థములు సేవించుట; పరిశీలించుట.

తాన-బీన - త్రిం వడపోత; విచారణ;
తనిఖీ; పరిశీలన.

తానబే - విం తొంబదియారు; 96 సంఖ్య.

తానా - అంక్రిం వ్యాపించుట; వసించుట;
సంక్రిం ఇల్లు కప్పుట పరచుట; వ్యాపింప
జేయుట.

తాప - త్రిం ప్రభావము; ముద్ర; గురుతు.

తాపనా - పుం ముద్రించుట; అచ్చవేయుట;
గురుతు పెట్టుట.

తాపా - పుం ముద్ర; మూస; అచ్చ.

తాపాతానా - పుం ముద్రణాలయము.

తాపామార - విం అకస్మాత్తుగా దాడివేయు
వాడు.

తాపా - త్రిం నీడ; ఛాయ; అంధకారము;
అశ్రమము.

తాపాగ్రహ - పుం ఆదీనా ; అర్ధము.

తాపాచిత్ర ; తాపాపట - పుం ఫోటో.

తాపాదార - విం నీడగల; నీడనిచ్చెడి.

తాపాపథ - పుం అకాశంగ; నక్షత్ర సమూ
హము లేక గ్రహ సమూహము.

తాపవాద - పుం హిందీ సాహిత్య క్షేత్రమున
ఒకప్పుడు ప్రచురితమైన, విశిష్టమైన
సాహిత్య లేక కవిత్వ ధోరణి.

తార - పుం జ్వరము; ఉప్పు; ధూళి; బూడిద.

తాల - త్రిం చర్మము; వల్కలము; బెరడు,
తొక్క.

తాలనా - సంక్రిం ప్రక్షాళించుట; జల్లించుట.

తాలా - పుం బొబ్బ; పైతోలు; చర్మము.

తాలియా ; తాలీ - త్రిం సుపారి ; పోక
కాయ; పోకచెక్క.

తావనీ - త్రిం సేనాశిబిరము; ఇంటికప్పు;
కప్పు.

త్రిగునీ - త్రిం చిటికన వ్రేలు.

త్రితడ - పుం శిశ్నాగ్ర చర్మము లేక తోలు;
పనికొని మాంసపు ముక్క.

త్రితలా - విం తోతులేని (నీరు); తోతు;
బుద్ధిలేని.

త్రితరపన ; త్రితరపన - పుం నీచత్వము;
గాంభీర్యములేమి; వెకిలితనము.

త్రితోరా - విం ఆతా ; నీచస్వభావముగల;

గాంధీర్యములేని స్వభావముగల; వెకిలి.

తెలుగు - అం.క్రి. తీగించుట; తగ్గుట.

తెలుగు - అం.క్రి. పరివ్యాప్తి నొందుట;
వెదజల్లుట.

తెలుగు - అం.క్రి. వెదజల్లుట.

తెలుగు - అం.క్రి. వెదజల్లుట; నీరు
జల్లుట.

తెలుగు - తీ. తెలుగువాని -
అం.క్రి. వెదజల్లించుట.

తెలుగు - తీ. తెలుగు - పుం. చల్లు
(నీరు); తడుపు.

తెలుగు - అం.క్రి. పుష్కల ప్రారంభముగల;
పోట్లాట ప్రారంభముగల.

తెలుగు - అం.క్రి. చెల్లాచెదురు చేయుట;
చల్లుట; అం.క్రి. చిందర వందరగా పడి
యిందుట.

తెలుగు - అం.క్రి. తూట్లుపడుట; బెజ్జము
పడుట; గాయపడుట.

తెలుగు - అం.క్రి. రంధ్రము వేయించుట;
గ్రుచ్చింపజేయుట.

తెలుగు - పుం. తేద; రంధ్రము; బెజ్జము.

తెలుగు - పుం. క్షణ; క్షణము.

తెలుగు - అం.క్రి. చీదిముక్కు - శుభ్రమగు
కొనుట.

తెలుగు - పుం. వ్యభిచారి; లంపలుడు.

తెలుగు; తెలుగు - పుం. తీ. వ్యభిచారి.

తెలుగు - పుం. వ్యభిచారము; సంభోగము.

తెలుగు - పుం. తెలుగు; తెలుగువేరుపడిన; ఖండింప
బడిన.

తెలుగు - పుం. చిందరవందదైన; ముక్కు
ముక్కులైన; స్వప్న భ్రష్టమైన.

తెలుగు - తీ. బల్లి.

తెలుగు - అం.క్రి. దాగుట; అస్తమించుట.

తెలుగు - అం.క్రి. దాచుట; మూయుట.

తెలుగు - పుం. విశిష్టమైన పాండిత్యము
కలిగియు బహు సామాన్యనిగా కనిపించు
వ్యక్తి; సద్గుణ సంపన్నునిగా కనిపించు
దుర్మార్గుడు.

తెలుగు - పుం. దాపరికము; గోషము; చాటు.

తెలుగు - తీ. అసహ్యకరవస్తువు; ఏవగింపు
కలిగించు వస్తువు.

తెలుగు - పుం. చీచి అనుట; పుణా
స్పందనగా తలచుట; అసహ్యించుట.

తెలుగు - పుం. పై తోలు లేక తొక్క; దొప్ప.

తెలుగు - అం.క్రి. గీరుకొనుట; తొక్క
వేరుగల; గీసుకొనుట (చర్మము)

తెలుగు - తీ. దోకుడు; చెక్కు లేక తోలు
తీత; దోకుడు కూలి.

తెలుగు - తీ. తాలా; బొబ్బ.

తెలుగు - తీ. తుమ్ము.

తీకనా - అంక్రిం తుమ్ముట.

తీకా-పం. సికహర ; ఉట్టి; పశువుల ముట్టికి
వేయు చిక్కము.

తీంట్ - త్రిం. సీకర ; నీటి బిందువు;
తుంపర; అద్దకపు బట్ట.

తీంట్నా - సంక్రిం వెదజల్లుట; వ్యాపింప
జేయుట.

తీంట్టా - పం. జలకణము; తుంపర; వ్యంగ్య
కథనము.

తీంట్టె కసనా - మం. వ్యంగ్యముగా మాట్లా
డుట.

తీతడా - పం. పనికిమాలిన; పనికిరాని;
చిన్నమాంసపు తునక.

తీతాలెదర - త్రిం. దర్గతి; దుర్దశ.

తీజనా - అంక్రిం తీణించుట; తగ్గుట;
చెడిపోవుట; స్వము కలుగుట.

తీదా - విం. అనేక బెజ్జములు గల; పల్పని.

తీననా - సంక్రిం బలవంతముగా లాక్కొ
నుట; తీసుకొనుట; నరికివేరుపరచుట;
తిరుగలి రాయని గరుకుగా చేయుట;
దంపుట.

తీనా-భ్రపటి - త్రిం. ఒక వస్తువును
ఒండొరులు బలవంతముగా లాక్కొను
ప్రయత్నము.

తీప - విం. వేగమైన; త్రిం. మచ్చ; ఒక విధ

మగు చర్మరంగము.

తీబర - త్రిం. పూతీగలు అద్దకముగల గుడ్డ;
చీటిగుడ్డ.

తీమీ - త్రిం. బటాణి, కంది వూరాకాయ;
ఆపు చన్ను.

తీర - పం. కీరము; పాలు.

తీలనా - సంక్రిం తోలు తీయుట; చెక్కు
తీయుట; డోకుట (గడ్డి).

తీలర - పం. పల్లము; చిన్న గొయ్యి.

త్రుతాత్రుత - త్రిం. అంటరానితనము;
అస్పృశ్యత.

త్రుతానా - పం. తాకించుట; ఆనించుట.

త్రుత్తుమీ - త్రిం. అత్తిపత్తి మొక్క; తాకూనే
ముడుచుకొని పోవు ఒక మొక్క.

త్రుత్రుతీ - త్రిం. సన్నని గొట్టము; ముక్కు
పుడక; లొంగ.

త్రుత్రుదర - పం. త్రుత్రుదర ; చుంచు; చుంచెలుక.

త్రుత్రుత్రుతానా - అంక్రిం చుంచువలె అటూ
- ఇటూ తిరుగుట; సోమరి తిరుగుడు
తిరుగుట.

త్రుత్రుకారా - పం. విడుదల; విముక్తి; శలవు.

త్రుత్రుపన - పం. చిన్నదనము; బాల్యము.

త్రుత్రు - విం. కట్టుబడని; ఒంటరి; ఏకాకి.

త్రుత్రు - త్రిం. విడుదల; సెలవు.

త్రుత్రుపానా - అంక్రిం జంజాటమునుండి

జైలుపడుట.

త్రుడవానా - సంక్రిం విడుదల చేయించుట;
విడిపించుట.

త్రుడాई - త్రిం విడుదల; ముక్తి.

త్రుడానా - సంక్రిం విడుదల చేయించుట;
వేరు చేయుట; వేరు పర్చుట.

త్రుత - త్రిం కుధ; ఆకలి.

త్రుతిహా - విం మైలపడిన; అంటుపడిన
ప్రంచవిటీనల; ఉప్పు; చప్పుడు.

త్రుద్ర - విం క్షుద్ర; తుచ్చమైన.

త్రుధా - త్రిం క్షుధా; ఆకలి.

త్రుపనా - అంక్రిం దేం త్రిపనా.

త్రురా - పుం కత్తి; పిడికత్తి; మంగలికత్తి.

త్రురీ - త్రిం చిన్నకత్తి; చాకు.

త్రులనా - సంక్రిం తాకించుట; ఆనించుట.

త్రుహారా - పుం ఖజూర; కర్పూరపు కాయ.

త్రుఱ్ఱా - విం బోలు అయిన; సారహీనమైన;
బీద అయిన; రిక్తమగు.

త్రుట్ - త్రిం మినుహాయింపు; ముక్తి; విడుదల.

త్రుటనా - అంక్రిం వేరుగుట; విడిపోవుట;
బయల్వేరుట (రైలు మొదలగు)

త్రుత - త్రిం అంటు; తాకుడు.

త్రునా - సంక్రిం తాకుట; ముట్టుకొనుట.

త్రేకనా - సంక్రిం ముట్టడించుట; అడ్డగించుట.

త్రేక - పుం రంధ్రము; అడ్డము; పెంపుడు
పశువు లేక పట్టు.

త్రేడ - త్రిం సరసాలాపము; విసుగు.

త్రేడఖానీ; త్రేడ-త్రాడ - త్రిం మోటు
సరసము; వేళాకోళము; రెచ్చగొట్టుట.

త్రేడనా - సంక్రిం మోటు సరసమాడుట;
వేకిలిగా ప్రవర్తించుట; ప్రారంభించుట;
రెచ్చగొట్టుట; రేకెత్తించుట.

త్రేద - పుం రంధ్రము; కన్నము; గాయము.

త్రేదనా - సంక్రిం చేదించుట; కోయుట;
బెజ్జము చేయుట; గ్రుచ్చుట; గాయ
పరచుట.

త్రేనా-పుం నీరు తీసివేసిన జన్ను; సంక్రిం నరు
కుట; గొడ్డలితో నరకుట.

త్రేనీ - త్రిం శానము; ఉలి.

త్రేరా - పుం బకరా; మేకపోతు.

త్రేరీ - త్రిం బకరీ; మేక.

త్రేవ - పుం గాయము; దెబ్బ; రంధ్రము.

త్రేవనా - త్రిం తాడి; తాటికల్లు;
సంక్రిం కోయుట; ఖండించుట; గురుతు
వేయుట.

త్రేవర - పుం చర్మము; తోలు; తొక్క.

త్రేల - పుం సాగనూగాడు; పూలరంగడు.

త్రేల-త్రబీలా - పుం సాగనూగాడు; దోకుడు;
విలాసి.

తైలా - పుం. శౌకిన ; వేకిల్ల ; సాగూడు.

తొంకనా - సం.క్రిం. దేం. తొంకనా.

తొండా - పుం. మఠానీ ; కవ్వము.

తొండ్ - స్త్రీ. తొండ్ ; చెరకు పిప్పి.

తొంకడా ; తొంకరా - పుం. బాలుడు ; అను
భవములేనివాడు.

తొంకడి ; తొంకరి - స్త్రీ. బాలిక ; అను
భవములేనిది.

తొండా - విం. చిన్న ; తుచ్చమైన.

తొండాపన - పుం. అల్పత్వము ; లఘుత్వము ;
బాల్యము ; చిన్నత్వము.

తొండా హజరి - స్త్రీ. బారతదేశములో ఉండు
ఐరోపా వాసుల ప్రాతఃకాల భోజనము.

తొండానా - సం.క్రిం. విడుచుట ; విడిచి పెట్టుట ;
వెడలుట.

తొండానా - సం.క్రిం. పోతనా ; పూతవేయుట ;
అలుకుట.

తొం - పుం. కొన ; హద్దు ; అంచు.

తొం - పుం. తొండా ; బాలుడు ; పోరిగాడు.

తొం - స్త్రీ. గంటు.

తొం - స్త్రీ. చిన్నగుడారము లేకడేరా.

తొం - సం.క్రిం. చీల్చుట.

తొం - స్త్రీ. చీల్చుసాధనము ; అట్లకాడ ;
డోకుడు పాద.

తొం - పుం. జాలి ; మమకారము ; దయ ; ప్రేమ.

తొం - పుం. దేం. తొండా.

తొం - స్త్రీ. బఘార ; తిరుమూత ;
తాలింపు.

తొం - సం.క్రిం. బఘారనా ; తాలింపు
వేయుట ; తిరుమూతవేయుట.

తొం - పుం. కత్తా ; ధన్యపూజ ; బాలుడు.

తొం - పుం. మృగశాపము ; లేడిపిల్ల ; దూడ.

తొం - స్త్రీ. దేం. తొండా.

తొం - పుం. స్త్రీ. శింశుక ; ముట్టుకొనుట.

జ

జం - పుం. యుద్ధము ; సమరము ; తుప్పు.

జం - ఆలూదా - విం. తుప్పుపట్టిన.

జం - విం. చరము ; చలనముగల ; జీవము
గల పుం. తెలుగునాట ఒక జాతి శైవుడు.

జం - పుం. అడవి ; వనము ; బంజరు
ప్రదేశము.

జం - పుం. నిర్జన ప్రదేశములో
వాడవిడి ; కోలాహలము.

జం - పుం. కిడికి ; కిటికి.

జం - విం. అడవి సంబంధమైన ; అడవికి
సంబంధించిన.

జం - పుం. తూతీయా ; మైలతుత్తము.

జం - విం. యుద్ధ సంబంధమైన.

జం - పుం. యుద్ధనౌక.

జం - స్త్రీ. తొండా.

జాల - పుం జంజాటము; చిక్కు-స్థితి.

చనా - అంక్రిం అనిపించుట; ప్రతీత మగుట.

జబీల - స్త్రీ. సొంఠ ; శౌంతి.

జాలీ - విం తూదాలమారి; పోట్లాట గొడ్డు.

జీర - స్త్రీ. సంతెలు; గొలుసు; తలుపు గొళిము.

తర - పుం యంత్రము; తాయత్తు.

తర-మंतर-పుం యజ్ఞశాల; వేదశాల; మంత్ర విద్య; తాయత్తు; గారడీ.

తు - పుం జంతువు.

ద - పుం పారశీకుల పవిత్రగ్రంథము; పారశీకుల మూలభాష.

బాల - పుం బురద; అడుసు; పాచి; ఒక సుగంధమైన పుష్పము.

బీర ; జంబీరీ నీబ్ - పుం గజనిమ్మకాయ.

బు - పుం నేరేడు.

బుక - పుం పెద్దనేరేడు; నక్క.

బూ - పుం జామన ; నేరేడు.

భ - పుం దానవుడు; ఒకదైత్యుడు; గజనిమ్మ.

భాई - స్త్రీ. ఆవులింత.

భానా - అంక్రిం ఆవులించుట.

ई - స్త్రీ. అంకురము; బ్రాహ్మణునికి దానముగా నిచ్చు అంకురించిన యవ

దానము.

జईफ - విం ముసలి; వృద్ధాప్యము గల; బలహీనుడు.

జईफी - స్త్రీ. వృద్ధాప్యము; ముసలితనము.

జక - పుం యక్షుడు; స్త్రీ. మొండిపట్టు; పరాజయము; మొండిపట్టుదుల; పసారి.

జకडना - సంక్రిం కసనా ; బిగించుట.

అంక్రిం అంగములు కొంకర్లు పోవుట.

జकन - పుం ఠోడి ; గడ్డము.

జकना - అంక్రిం తత్తరపడుట; దిగ్గ్రమ జెందుట.

జकर - పుం పురుషేంద్రియము; లింగము.

जकात - స్త్రీ. సుంకము; పన్ను; దానము.

जकावत - స్త్రీ. తీక్షణబుద్ధి; బుద్ధిమత్తు; తెలివి.

जकी - విం బుద్ధిమంతుడు; తెలివైన.

जखम - పుం దెబ్బ; గాయము; ఆఘాతము.

जखमी - విం గాయపడిన.

जखीम - విం మోటు; స్థూలమైన; బరు వైన; లావైన.

जखीरा - పుం కుప్ప; ప్రోగు; ఖజానా.

जखम - పుం గాయము; ఆఘాతము.

जखमी - విం దెబ్బతినిన; గాయపడిన.

जग - పుం జగత ; జగత్తు; విశ్వము.

जगत - స్త్రీ. నూతి పశుము.

జగతసేఠ - పుం. ధనాసేఠ ; జగత్ప్రసిద్ధమైన శ్రేష్ఠి; ధనవంతుడు.

జగతీ - స్త్రీ. ప్రపంచము; పృథ్వి.

జగనా - అంక్రిం. మేల్కొనుట; ప్రజ్వరిల్లుట; జాగ్రత్తుడుట.

జగమగ ; జగమగా - విం. తళతళలాడు; ప్రకాశించు.

జగమగానా - అంక్రిం. ప్రకాశించుట; తళతళలాడుట; మెరయుట.

జగమగాహఠ - స్త్రీ. దీప్తి; తళుకు; నిగనిగ.

జగహ - స్త్రీ. చోటు; స్థానము; పదవి.

జగహ జగహ - క్రిం. విం. పలుచోట్ల; ప్రతిచోట.

జగాత - పుం. దానము; సుంకము.

జగాతీ - పుం. పన్ను వసూలుచేయువాడు; పన్ను ఎూలు చేయుపని.

జగానా - అంక్రిం. మేల్కొనుట; ప్రజ్వరింపజేయుట.

జగీర - స్త్రీ. దే. జాగీర.

జఘన - పుం. మొల; తొడ; నితంబము.

జఘచపలా - స్త్రీ. కామిని; వ్యభిచారిణి.

జఘన్య - విం. అసహ్యమైన; నికృష్టమైన; నీచమైన.

జచగీ - స్త్రీ. ప్రసవము.

జచ్ఛా - స్త్రీ. బాలింతరాలు.

జచ్ఛాఖానా - పుం. సౌరీ ; పురిటిల్లు; పురిటిగది.

జచ్ఛాగిరీ - స్త్రీ. సోఠర ; పురిటిపాట.

జజ - పుం. న్యాయాధీశుడు; జడ్జి.

జజమాన - పుం. దే. యజమాన.

జజా - స్త్రీ. ప్రతిశోధము; ప్రతీకారము; బదులు.

జజియా - పుం. దండన; మహమ్మదీయ శాసన కాలమున అన్య మతస్తుల మీద విధింపబడిన పన్ను.

జజీరా - పుం. ద్వీప ; ద్వీపము.

జజ్జ - పుం. శోషణ; పీల్చుట; ఆకర్షణ.

జజ్జా - పుం. ఆవేశము; ఉద్వేగము; ఉద్గారము.

జజ్జాత - పుం. ఆవేశపూరిత మాటలు.

జటనా - అంక్రిం. మోసగించుట; మోసగించి ధనము గుంజుట; పాదుగుట.

జటల - పుం. నిరర్థకవాగుడు; బడాయి; ప్రలాపము.

జటా - స్త్రీ. ఊడ; జడ.

జటాజూట - పుం. పాడుగాటి జడలు గలవాడు; శివుడు.

జటధారి - పుం. శివుడు; కోడిపుంజు జాలు.

జటల - విం. కఠినమైన; దురూహమైన పుం. జటాధారి; న్యూన.

జఠర - పుం. కడుపు విం. జటిలమైన; ముసలి

యైన.

జడ - పుం జడుదార్థము విం చైతన్యములేని;
జీములేని; చెవిటి, మూగ; మూర్ఖుడు.

జడతా - స్త్రీం జడత్వము; మూర్ఖత్వము.

జడనా - సంక్రిం చెక్కుట; పొదుగుట
(రత్నములు మొ) దిగొట్టుట; చాడీలు
చెప్పుట.

జడాక - విం రత్నములు; మణులు మొఁ
పొదిగిన.

జడావ - పుం నగిషీపని; రత్నములు మొదలగు
పొదుగుపని.

జడావర - పుం చలికాలమున ధరించు ఉన్ని
వస్త్రములు; వెచ్చదనము కలుగజేయు
వస్త్రములు.

జడియా - పుం రత్నములు మొదలగు పొదుగు
వాడు; నగిషీ చెక్కువాడు.

జడి - స్త్రీం బూడి ; మూలిక.

జడియా - స్త్రీం జూడి ; చలిజ్వరము.

జతన - పుం యతన ; యత్నము.

జతలనా ; జతనా - సంక్రిం చెప్పుట;
తెలియజేయుట; హెచ్చరిక జేయుట.

జతి ; జతీ - పుం సన్యాసి.

జత్యా - పుం జట్టు; సముదాయము.

జత్యా - క్రిం విం దేం థత్యా. పుం జట్టు;
సముదాయము; స్త్రీం పెట్టుబడి ధనము;

మూలధనము.

జద - పుం తండ్రి తండ్రి; పితామహుడు, తాత.

జద - స్త్రీం దెబ్బ; ఆఘాతము; లక్ష్యము;
స్వప్నము.

జదల - పుం యుద్ధము.

జదా - స్త్రీం నాయనమ్మ; పితామహి.

జదీ - విం పితృసంబంధమైన; తండ్రి -
తాతలకు సంబంధించిన.

జన - పుం జనుడు; వ్యక్తి; మానవుడు;
సేవకుడు.

జన - స్త్రీం స్త్రీ; భార్య.

జనక - పుం తండ్రి.

జనరా - పుం హిరదా ; నపుంసకుడు.

జనరా - స్త్రీం ప్రజలు.

జననా - సంక్రిం ప్రసవించుట; పుట్టించుట;
కుటు.

జనపద - పుం జనపదము.

జనప్రవాద - పుం వదంతి.

జనమనా - అంక్రిం పుట్టుట.

జనమరీద - విం భార్యారోలుడు; భార్య
భక్తుడు.

జనమరీదీ - స్త్రీం భార్యారోలత్వము.

జనరవ - పుం పుకారు; అసనాడు.

జనవాస ; జనవాసా - పుం పెళ్ళివారి నిడిది
ఇల్లు.

జనశ్రుతి - స్త్రీ. పుకారు; కింవదంతి.

జనాई - స్త్రీ. మంత్రసాని; మంత్రసానికిచ్చు
మజారి.

జనాజా - పుం. పాడె; శవము; శవపేటిక.

జనానఖానా - పుం. అంతఃపురము; రాణి
వాసము.

జనానా-సంక్రించెప్పుట; తెలియజేయుట;
ప్రసవించుట; ప్రసవంప జేయుట.

జనానా - పుం. స్త్రీలకు సంబంధించిన
ఆడంగి; నపుంసకుడు; దుర్బలుడు;
పిరికిమంద.

జనానాపన - పుం. ఆడంగిరేకిదనము.

జనాబ - పుం. మహానుభావా, మహాశయా,
అయ్యా, పూజ్యవృత్తిగృహధ్వారము లేక
గడు.

జని - అవ్యం నహి; లేదు; కాదు; పుం. జన్మ;
స్త్రీ. స్త్రీ; భార్య; తల్లి.

జనిత - విం. పుట్టిన.

జని - స్త్రీ. స్త్రీ; దాసి.

జను - క్రిం. విం. మానో; నలె; అనునట్లు.

జనూన - పుం. పాగలపన; సిచ్చి; సిచ్చితనము.

జనూనీ - పుం. పాగల; సిచ్చినాడు.

జనూబ - పుం. దక్షిణదిక్కు.

జనూబీ - విం. దక్షిణమునకు సంబంధించిన.

జనేऊ - పుం. యజ్ఞోపవీతము; జందెము.

జనేत - స్త్రీ. బరాత; వరుషపువారి యాత్ర.

జన్నత - స్త్రీ. బహిశత; స్వర్గము.

జన్నతీ - విం. పుణ్యాత్ముడు; స్వర్గవాసి.

జన్మకుండలీ - స్త్రీ. జాతకచక్రము; జాత
కము.

జన్మపత్రీ - స్త్రీ. దే. జన్మకుండలీ.

జన్య - విం. జన్మించిన; జన్మసంబంధమైన.
పుం. సామాన్యప్రజ; అపవాదు; పుకారు;
వార్త; యుద్ధము; తండ్రి; పుత్రుడు;
విపణివీధి; తోడపెళ్ళికొడుకు.

జన్యా - స్త్రీ. తోటి పెళ్ళికూతురు; పెళ్ళి
కుమార్తె చెల్లెలు.

జపనా - సంక్రి. జపించుట.

జపనీ-స్త్రీ. జపమాల; గోముఖి; జపమాల
ఉంచు చిన్నసంచి.

జఫర - పుం. యంత్రములు; తాయత్తుల
తయారు చేయునాడు.

జఫర - పుం. విజయము; లాభము.

జఫా - స్త్రీ. కారిన్యము; అత్యాచారము
సంకటము; అభ్యంతరము.

జఫా-కశ-విం. క్షుణ్ణములు సహించునాడు

జఫీరీ; జఫీల - స్త్రీ. ఈల శబ్దము
ఈలనేయుగొట్టుము.

జబ - క్రిం. విం. ఎప్పుడైతే.

జబ కभी - క్రిం. విం. ఎప్పుడైనా.

జబ-తబ - క్రిం.విం. అప్పుడప్పుడు ;

కभी-కभी.

జబడా - పుం. కల్లా ; దవుడ ; అంకురము.

జబర - విం. దృఢమైన ; ప్రబలమైన ; బలవంతుడు.

జబరదస్త - విం. ప్రచండమైన ; ప్రబలుడు.

జబరదస్తీ - స్త్రీం. ప్రాబల్యము ; బలాత్కారము ; అన్యాయము ; బలవంతము.

జబరన - క్రిం.విం. బలాత్కారముగా.

జబల - పుం. పర్వతము ; కొండ.

జబరా - విం. బలవంతుడు ; కంచరూడిద.

జబ్బా ; జబాన - స్త్రీం. నాలుక భావ ; మాట.

జబాన-దరాజ-విం.దురుసుగా మాట్లాడు.

జబాన-బందీ-స్త్రీం. లిపి బద్దమైన వక్తవ్యము.

జబానీ - విం. నోటితో చెప్పిన ; మౌఖికము.

జబ్బీ - స్త్రీం. నుదురు ; మస్తకము.

జబ్త - పుం. ప్రభుత్వము ద్వారా అస్తిని స్వాధీన

పరచుకొనిన జప్తు.

జబ్తీ - స్త్రీం. జప్తు అగుట.

జబ్బార-విం.జబరదస్తీచేయువాడు ; బలాత్కారించువాడు ; పుం. భగవంతుని ఒక పేరు.

జబ్ర - పుం. బలప్రయోగము ; జబరదస్తీ ; బలాత్కారము.

జబ్రన - క్రిం.విం. బలవంతముగా ; బలప్రయోగము ద్వారా.

జమజమ - పుం. మహమ్మదీయుల తీర్థస్థాన

మైనకాబాచెంతమున్న ప్రసిద్ధమైన బావి.

జమజమీ - స్త్రీం. పవిత్ర జమజమ బావికి

చెందిన పవిత్రమైన జలము నింపుపాత్ర.

జమई - విం. సమీకరించబడినది ; జమ

అయినది.

జమఘట - పుం. గొప్ప జనసమూహము.

జమజమా - పుం. గానుసభ ; పాటకచ్చేరి.

జమనా - అం.క్రిం. పేరుకొనుట ; సునీభవిం

చుట ; తోడుకొనుట ; రక్తికట్టుట.

జమనీతా - పుం. జామినుగా ఉన్నందుకు

జామీనుదారునికిచ్చు ప్రతిఫలసాము.

జమహూర - పుం. జనసమూహము ; తోక

సమూహము.

జమహూరీ-విం. ప్రజా సమూహ సంబంధమైన ;

ప్రజాస్వామ్యమునకు సంబంధించిన.

జమా - స్త్రీం. కూడబెట్టిన ధనము - పద్దు ;

పెట్టుబడి విం.ఒకటో కూడిన ; పద్దుతో

జమకట్టిన.

జమాई - పుం. జామాత ; అల్లుడు.

జమాత - స్త్రీం. జన సమూహము ; తరగతి ;

వర్గము.

జమానత - స్త్రీం. పూచీకత్తు ; జామీను.

జమానత-దార - పుం. పూచీకచ్చువాడు ;

జామీనుదారుడు.

జమానా - పుం. సమయము; కాలము;

యుగము; జగత్తు. సంక్రిం తోడు
పెట్టుట; గట్టిగా నెలకొల్పుట; స్థాపిం
చుట; గడ్డకట్టించుట; కూడబెట్టుట.

జమా-బन्दी - స్త్రీ. రైతుల పన్ను వివరణ
వ్రాసి ఉన్న కరణంగారి పద్దు పట్టి.

జమానా-సాజ - విం. తాకుట.

జమాల - పుం. సౌందర్యము; బహుసుందర
మైన రూపము.

జమामార్ - విం. ఇతరుల సొత్తును అపహరిం
చువాడు.

జమాలీ - విం. బహు అందమైనవాడు.

జమావ - పుం. ; జమావట్ - స్త్రీ. తోడు
కొనుట (పెరుగు)

జమావడా - పుం. జనసమూహము; సమా
వేశము.

జమీకంద - పుం. సూన; కంద లేక కందగడ్డ -
ఒకడుంప కూర.

జమీదార్ - పుం. భూస్వామి.

జమీన - స్త్రీ. భూమి; నేల.

జమీనీ - విం. భూసంబంధమైన.

జమీమా - పుం. పరిశిష్టపత్రము; అనుబంధ
పత్రము.

జమీర్ - స్త్రీ. మనస్సు; వివేకము.

జమీల - విం. ఎక్కువ అందమైన; బహు

సుందరమైన.

జమేయత్ - స్త్రీ. మనశ్శాంతి; సంతోషము;
సైన్యము.

జమ్హాई - స్త్రీ. ఆపులించ.

జమ్హానా - అం. క్రిం. ఆపులించుట.

జమ్హరీయత్ - స్త్రీ. ప్రజాస్వామ్యము.

जर - పుం. వార్షికము; వృద్ధాప్యము; జ్వరము;
క్షణ.

जर - పుం. బంగారము; సంపద.

जरखेज - विं. ఉర్వరమైన; సారవంతమైన.

जरगर - పుం. సునార్ ; కంసాలి.

जरगा - పుం. గుంపు; జనసమూహము.

जरठ - विं. కర్కశమైన; కఠోరమైన;
పుం. ముసలితనము; పురాతనమైన.

जरतार - పుం. జరీ.

जरद - विं. పీలా ; పసుపుపచ్చని.

जरदा - పుం. ఒకవిధమగు బియ్యముతో
తయారైన వ్యంజనము; తాంబూల
ముతో సేవించు పూకు; పసుపు పచ్చని
గుట్టము.

जरदार - विं. అమరీ ; ధనవంతుడు;
సంపన్నుడు.

जरदी - स्त्री. జదీ ; పసుపు పచ్చదనము.

जरदोज - विं. జరిపని చేయబడిన; పుం. జరి
పని చేయువాడు.

జరదోజీ - స్త్రీ. జరీపని.

జరనా - అంక్రి. దే. జలనా.

జరపరస్త - విం. ధనోపాసకుడు; పిసిని
గొట్టు.

జరబ - స్త్రీ. దెబ్బ; గాయము.

జరబీలా - విం. చమకీలా; తళుకు బెళుకు
గల; సుందరమైన.

జరర - ఆఘాతము; దెబ్బ; స్పృశము.

జరా - స్త్రీ. వార్ధక్యము; ముసలితనము.

జరా - విం. కొంచెము; కొద్ది; తక్కువ.

జరాబత - స్త్రీ. వ్యవసాయము; కృషి; దున్ని
నాటు వేసినచేసు.

జరాఫత - స్త్రీ. పరిహాసము; వేళాకోళము;
మనోరంజనము.

జరాయమ - పుం. (జ్రుమ్ కా బహుం) ; పలు రక
ముల అపరాధములు.

జరాయమ-పేశా - పుం. దోంగతనము; దోపిడీ
మొదలగు దుండగములు వృత్తిగా చేస్తూ
జీవించువాడు.

జరయా - పుం. సంబంధము; సాధనము;
ద్వారా; కారణము. అవ్యం ద్వారా; గుండా.

జరదా - విం. ఒంటరి; ఏకాకి.

జరీబ - స్త్రీ. భూమి, పొలము మొదలగు
వానిని కొలుచుగొలుసు.

జరూర - క్రిం. విం. తప్పకుండా; తప్పక;

నిస్సందేహముగా.

జరూర - స్త్రీ. ఆవశ్యకత; ప్రయోజనము.

జరూరి - విం. తప్పనిసరియైన; అత్యవసర
మైన.

జరే-అసల - పుం. అసలు; మూలధనము.

జరే-తావాన-పుం. స్వప్రతిహార నిమిత్తమిచ్చు
ధనము.

జరే-సఫెద - పుం. చాదీ ; వెండి.

జరే-సుర్ఖ - పుం. సోనా ; బంగారము.

జర్క-బర్క - విం. చమకీలా ; మెరయు;
తళుకు బెళుకుగల.

జర్జర - విం. జీర్ణమైన; జీర్ణించిన; చినిగిన.

జదర - విం. పీలా ; పసుపు పచ్చని.

జదీ - స్త్రీ. పసుపు పచ్చదనము.

జర్ఫ - పుం. గంగాళము; పాత్ర; సామర్థ్యము.

జరీ - పుం. అణువు.

జరీహీ - స్త్రీ. శస్త్ర చికిత్స విం. శస్త్ర చికిత్స
సంబంధమైన.

జరీ - విం. బంగారపు.

జల - పుం. నీరు; జలము.

జలగద - పుం. నీటిపాము.

జలచర - పుం. జలచరము; జలచరములు.

జలజ - పుం. కమలము; చేప; శంఖము;
ముత్యము; నత్తగుల్లి.

జలజలా - పుం. భూకంపము.

జలద - పుం. మేఘము.

జలదస్య - పుం. నీటిదొంగ ; ఒడ, పడవ
మొదలగు వానిలోని వస్తువులను అప
హరించు దొంగ.

జలధర-పుం.బాదల; మేఘము; సముద్రము.

జలధి - పుం. సముద్రము.

జలన - స్త్రీ. మంట (బాధ) ; ఈర్ష్య.

జలనా - అం.క్రి. మండుట; మాడుట;
మెరుగుట; ఈర్ష్యపడుట.

జలపనా - అం.క్రి. బడాయికొట్టుట;
ప్రేలుట.

జలపాన్ - పుం. అల్పాహారము.

జలపాత - పుం. జలహితము.

జలవా - పుం.దే. జల్వా.

జలప్లావన - పుం. జలప్రళయము; పెద్ద
వరద.

జలరూహ - పుం. కమల ; కమలము; తామర
పువ్వు.

జలసా - పుం. ఉత్పవము; గోష్ఠి; జాతర.

జలనా-సం.క్రి. వెలిగించుట; మాడ్చుట;
మండించుట; ఈర్ష్యాద్వేషములు కలిగిం
చుట.

జలాపా - పుం. ఈర్ష్యాగ్ని; కడుపుమంట.

జలాల - పుం. తేజస్సు; ప్రతాపము;
ప్రకాశము.

జలావతన - పుం. ద్వీపాంతర వాస శిక్ష;

విందేశమునుండి వెడల్గొట్టబడిన.

జలావన - పుం. ఇథన ; వంట చెరకు; కట్టె
పుల్లలు.

జలావర్తన - పుం. భీవర ; నీటిసుడి.

జలీల - వి. ప్రఖ్యాతమైన; ప్రతిష్ఠ
పొందిన; పూజ్యమైన.

జలీల - వి. నీచుడు; తుచ్చుడు; క్షుద్రుడు.

జలూస ; జులూస - పుం. ఊరేగింపు; పట్టాభి
షేక ఉత్సవము.

జలొదర - పుం. పొట్టకు సంబంధించిన ఒక
రోగము.

జలొకా - స్త్రీ. జొక ; జలగ.

జల్ద - క్రి.వి. తక్షణమే; తొందరగా;
వేగిరమ్మా.

జల్దబాజ - వి. తొందరపడువాడు; వేగిర
పడువాడు; హడావిడిచేయువాడు.

జల్దబాజీ - స్త్రీ. తొందరపాలు; హడా
విడి.

జల్దీ - స్త్రీ. త్వరితము; క్రి.వి. వేమ్మా;
త్వరగా.

జల్పనా - అం.క్రి. ప్రేలుట; గప్పాలు
కొట్టుట.

జల్లాద - పుం. హంతకుడు; ఉరితీయువాడు;
వి. నిర్మముడు.

జల్వా - పుం. మెరుపు; శోభ; తళకు -

బెళకు; వధువు వరుని ఎదుట మొట్ట
మొదటిసారి ముఖము మీది ముసుగు తీసి
ఉండుట.

జల్వా-గాహ - స్త్రీ. ప్రథమ పర్యాయముగా
ముఖవల్లస్సు చూపునిమిత్తం కూర్చుండు
చోటు; ప్రపంచము.

జల్సా - పుం. ఆనందసమారోహము; ఆనం
దోత్సవము.

జవనికా - స్త్రీ. దే. యవనికా.

జవా - విం. జవాన - యువకుడు; వీరుడు;
సిపాయి.

జవా-మదీ - విం. శూర - వీరుడు.

జవా-మదీ - స్త్రీ. వీరత్వము; శూరత్వము.

జవాన - విం. బహదూరు; వీరుడు; యువకుడు.

జవानी - స్త్రీ. యవ్వనము; యవ్వన
తరుణ్యము.

జవాబ - పుం. జవాబు; ప్రత్యుత్తరము.

జవాబ-తలబ - పుం. ప్రత్యుత్తరము అడగ
బడుట; వివరణ అడగబడుట.

జవాబ-దావా - పుం. వారి కోర్కెలో దాఖలు
చేసిన అర్జీకి సమాధానముగా ప్రతివాది
దాఖలు చేయు ప్రత్యుత్తరము.

జవాబ-దెహ - విం. ఉత్తర దాయిత్యముగల;
పూచీకత్తు.

జవాబ-దేహి - స్త్రీ. బాధ్యత; జవాబుదారి;
ఉత్తరదాయిత్యము.

జవాబీ - విం. జవాబుకు సంబంధించిన;
జవాబు ఇవ్వవలసిన.

జవార - పుం. పరిసరప్రాంతము; ఇరుగు -
పొరుగు ప్రదేశము.

జవాల - పుం. అవనతి; తగ్గుదల; జంజా
టుము.

జవాస; జవాసా - పుం. బ్రహ్మజముడు
మొక్క; మేవిలో పచ్చటిపూలు పూస్తూ
నేవళముగానున్న యీ మొక్క వర్ష
కాలము ప్రారంభము కాగానే మాడి
నశించిపోవును.

జవాహర; జవాహిర - పుం. రత్నము; మణి.

జవాహిరాత - పుం. రత్న సమూహము; మణి
సమూహము.

జవేయా - విం. జానెవాలా; వెళ్ళువాడు.

జశాన; జశ్న - పుం. ఉత్సవము; ఊరేగింపు;
అనందోత్సవము.

జస - పుం. యశము; కీర్తి.

జసీమ - విం. స్థూలకాయుడు.

జస్తా - పుం. తగరము.

జహతియా-పుం. సుంకుముసూలు చేయువాడు.

జహద - స్త్రీ. ప్రయత్నము; పరిశ్రమ.

జహదనా - అం. క్రిం. బురద అగుట; అలసి

పోవుట.

జహదా - పుం. కీచడ ; బురద.

జहन - పు - బుద్ధి; తెలివి.

జహనా - సం.క్రి. తృజించుట; నాశము చేయుట.

జహన్ము - పుం. దోజఖ ; నరకము.

జహमत - స్త్రీ. ఆపద; విపత్తు; సంకటము.

జహర - పుం. విషము; గరళము.

జహర అగలనా - మం. కలుపునా మాట్లాడుట.

జహర కా ఘట్ పీనా - మం. అసహ్య ప్రసంగము విని లోక చూచి కోపమును మనస్సులోనే అణచుకొని ఉండుట.

జహర-కాతिल - విం. ప్రాణఘాతకమైన; విషము.

జహరదార - విం. జహరీలా; విషభరితమైన.

జహరబాద - పుం. ప్రాణఘాతకమైన కురుపు.

జహర కా బుఝాయా हुआ - మం. దుండగము చేయువాడు; అరుచికరమైన విషయము.

జహర-మోहरా - పుం. సర్పవిషమును హరించు ఒక నల్లని రాయి; విషమును హరించు ఆకు పచ్చరాయి.

జహరీలా - విం. విషభరితమైన; విషయుక్త మగు.

జహల - పుం. అజ్ఞానము; అమాయకత్వము.

జహలీ - విం. కలహాపియుడు; వాగుడుకాయ;

షెరివాడు.

జహ్ - క్రి. విం. ఎక్కడైతే.

జహ్ - పుం. జహాన ; ప్రపంచము.

జహ్-గర్ద - విం. ప్రపంచ పర్యాటకుడు.

జహ్-గీర - పుం. జహంగీరు చక్రవర్తి; విం. విశ్వవిజేత.

జహ్-దీదా - పుం. ప్రపంచము చూచినవాడు; అనుభవజ్ఞుడు.

జహ్-పనాహ - పుం. యావత్తు విశ్వమునకు ఆశ్రయదాత; చక్రవర్తులను సంబోధించు మాట.

జహజ - పుం. ఓడ.

జహజీ - విం. ఓడ సంబంధమైన; పుం. నావికుడు.

జహద - పుం. మహమ్మదీయులు ఇతర ధర్మావలంబులతో చేయు యుద్ధము.

జహాన - పుం. దునియా ; ప్రపంచము.

జహాలత - స్త్రీ. బేవకూఫీ ; అజ్ఞానము; మూర్ఖత్వము.

జహీన - విం. బుద్ధిమంతుడు; మేధావి.

జహీర - పుం. సహాయకుడు; సహాయము చేయువాడు.

జహ్ - పుం. ప్రకాశము; బహిర్గతమగుట.

జహే - అవ్య. ధన్యధన్య ; భేష్ భేష్.

జహే కిస్మత - పుం. గొప్ప అదృష్టము.

జాఫరాన - పుం కేసరము; కుంకుమపువ్వు.

జాఫరీ - స్త్రీ. వెదురు బద్దల తెర లేక తడిక;

బంతిపువ్వు.

జాబ-జా - క్రి.వి. అక్కడ్క్కడ పలుచోట్ల.

జాబిత - విం. సహసశీలుడు; ఓర్పులవాడు.

జాబితా - స్త్రీ.దే. జాబ్తా.

జాబిర - విం. ప్రచండుడు; కర్కోటకుడు;

అత్యాచారి.

జాబిహ - పుం. కపాయివాడు; కటికూడు.

జాబ్తగి - స్త్రీ. చట్టప్రకారము; నియమాను

కూలత.

జాబ్తా - పుం. నియమము; చట్టము; వ్యవస్థ.

జాబ్తా-దీవानी-పుం. యావత్తు ప్రజానీకపు

ఆర్థికవ్యవస్థకు సంబంధించిన చట్టము.

జాబ్తా-ఫౌజదారి - పుం. శిక్షాస్మృతి లేక

దుండవీటికి సంబంధించిన చట్టము.

జామ - పుం. ప్యాలా ; చిన్న గిన్నె; కప్పు.

జామదాని - స్త్రీ. లతలు పువ్వులు అల్లబడిన

వస్త్రము.

జామా - పుం. కట్టుబట్ట ; దుస్తు.

జామన - పుం. తోడు మజ్జిగ.

జామె సె బాహర होना - మం. క్రోధముతో

మండిపడుట.

జామాతా - పుం. దామాద ; అల్లుడు.

జామా-మసజిద - స్త్రీ. ప్రధాన మసీదు.

జామిక - పుం. పహరానిచ్చువాడు; కావలి
మనిషి.

జామిన - పుం. జామీను ఇచ్చువాడు; పూచీ
మోంచువాడు.

జామినదార - పుం. దే. జామిన.

జామిని - స్త్రీ. దే. జామానత.

జామన - పుం. నేరేడు (చెట్టు)

జాయ - స్త్రీ. జగహ ; చోటు; స్థానము.

జాయకా - పుం. స్వాధము; రుచి.

జాయచా - పుం. జన్మమండలి; జాతకము.

జాయజ - విం. ఉచితమైన; ఉపయుక్తమైన.

జాయజా - పుం. పరిశోధన; ఖాతా పుస్తకముల
పరిశోధన; బహుమానము; పారితోషి
కము.

జాయద - విం. అవసరానికి మించియున్న;
అతిరిక్తమైన.

జాయదాద - స్త్రీ. ఆస్తి; సంపత్తి.

జాయపత్రి - స్త్రీ. జాపత్రి.

జాయఫల - పుం. జాజికాయ.

జాయా - విం. స్వభవమైన; విస్తృతమైన.

జాయా - స్త్రీ. భార్య.

జార - పుం. వ్యభిచారి.

జారజ - పుం. హరామజాదా ; అంజకొడుకు.

జారన - పుం. ఇథన ; వంటచెరకు; కట్టె
పుల్లలు.

జారనా - సంక్రిం జలనా ; కాల్యుట;

అంటించుట; వెలిగించుట.

జారిణి - స్త్రీం వ్యభిచారిణి.

జారి - విం ప్రచారములోనున్న; చలామణి

లోవున్న స్త్రీం వ్యభిచారము.

జారి - స్త్రీం రోనా-పీటనా ; ఏడుపు;

రోదనము.

జారుబ - పుం ఙ్గాఢ్ ; చీపురు.

జాల - పుం వల; ఉచ్చు; మోసము.

జాల-సాజ - విం ఇతరులను మోస

పుచ్చుటకై హ్యము పన్నువాడు.

జాల-సాజీ - స్త్రీం కుట్ర; మోసము.

జాలా - పుం సాలెపురుగుగూడు; పశువుల

ముట్టెకు తగిలించు చిక్కము.

జాలిగ - విం దుండములు వేయువాడు.

జాలియా - విం జాలసాజ ; వంచకుడు;

దుష్టహ్యములు వేయువాడు.

జాలి - విం కృత్రిమమైన; నిజముకాని.

జావిత్రి - స్త్రీం జాపత్రి.

జావేద - విం శాశ్వతమైన; నికరముగా

నుండు.

జాసు - సర్వం దేనియొక్క; ఎవని యొక్క.

జాసుస - పుం గూఢచారి.

జాహ - పుం గొప్ప పదవి; ప్రతిష్ఠ; గౌరవము.

జాహ వ జలాల - వం పదవి; వైభవము.

జాహిద - పుం సజ్జనుడు; సత్పురుషులవాడు.

జాహిర - విం బహిరంగమైన; ప్రకటితమైన.

జాహిరా - విం బహిరంగముగా.

జాహిల - విం అజ్ఞాని; మూర్ఖుడు.

జాహీ - స్త్రీం మల్లెజాతికి సంబంధించిన

ఒక సుగంధిత పుష్పము.

జాహ్నవి - స్త్రీం గంగానది.

జిందగాని - స్త్రీం జీవితము; జీవనము.

జిందగీ - స్త్రీం జీవితము; జీవనకాలము.

జిందా - విం జీవించియున్న.

జిందాదెల - విం ఉల్లాసముగా ఉండు;

సహృదయుడు; సాహసము గల.

జిందాదెలి - స్త్రీం సహృదయుత; ఉల్లా

సము; సాహసము.

జిందాబాద - పుం శాశ్వతముగా వర్ధిల్లుగాక.

జింస - స్త్రీం భోజనసామగ్రి; వస్త్రపు; రము;

సామగ్రి.

జిక్ర - పుం చర్చ; వర్ణన.

జిగర - పుం హృదయము; మనస్సు;

సాహసము.

జగరీ - విం అంతరంగికమైన; గాఢమైన;

సన్నిహితమైన.

జిగిషా - స్త్రీం విజయకాంక్ష; విజయము

సాధించుటనని కోరిక.

జిగిషు - విం విజయము పొందవలెనని

కాంక్షించువాడు.

జిచ్చ - స్త్రీ. దిక్కుతోచని స్థితి; వివశత
దిగ్బంధన.

జిజియా - పుం. మహమ్మదీయుల శాసన
కాలములో పరధర్మావలంబులమీదవేసిన
జాట్టుపన్ను.

జిజ్ఞాసా - స్త్రీ. ఉత్సుకత; తెలిసికోవలెను
కోరిక

జిజ్ఞాసు - విం. జిజ్ఞాసగల; తెలుసుకొనవలె
ననేకోరికగల.

జిఠానీ - స్త్రీ. దే. జెఠానీ.

జిత - విం. జయింపబడిన; ఓడిపోయిన.

జితనా - విం. ఎంతైతే;

జితనే - విం. ఏదైతే; ఎందరైతే.

జితేయా - విం. జయించువాడు.

జితానా - సం. క్రిం. జయింపజేయుట.

జిద - స్త్రీ. హఠము; మొండిపట్టు.

జిదీ - విం. మొండిపట్టుదలగలవాడు;
మొండి

జిఠర - క్రిం. విం. ఎక్కడైతే; ఎటువైదైతే.

జిఠర-తిఠర - క్రిం. విం. అచ్చటచ్చట;
ఇటు అటు.

జిన - పుం. భూతము; జైనుల శీర్షంకరుడు;
బుద్ధుడు; విష్ణువు విం. సర్వం. జిస కా
బహు. పుం. భూతము; స్రుతము.

జిన సవార హోనా - పుం. అమితమైన కోపము
వలన వివేకహీనుడుగుట.

జినా - పుం. వ్యభిచారము.

జిన్దీ - పుం. భూతవైద్యుడు; విం. భూత
సంబంధమైన.

జిబహ - పుం. గొంతుకోసి ప్రాణము తీయుట.

జిమి - క్రిం. విం. ఎటులైతే; ఏ ప్రకారమైతే.

జిమ్మా - పుం. ఉత్తరదాయిత్యము; బాధ్యత;
జవాబుదారీ.

జిమ్మీ - పుం. మహమ్మదీయ శాసన శరణు
జొచ్చి; జిజియా అనగా జాట్టు పన్ను

ఇచ్చుకుంటూవున్న పరధర్మావలంబులు
జిమ్మెదార; జిమ్మెవార - విం. జవాబుదారీ
గల; బాధ్యతగల.

జియ - పుం. మనస్సు.

జియన - పుం. బ్రతుకు; బ్రతుకుతెరువు.

జియానా - సం. క్రిం. బ్రతికించుట; పోషిం
చుట.

జియాఫత - స్త్రీ. ఆతిథ్యము; విందు.

జియారత-స్త్రీ. శీర్షయాత్ర; శీర్షదర్శనము.

జియారత గాహ - పుం. శీర్షస్థానము.

జియారతీ - విం. శీర్షయాత్రకుడు.

జిరహ - స్త్రీ. సత్యమును తెలుసుకొనే ప్రయ
త్నములో తర్కించుట; వాదించుట.

జిరహ - స్త్రీ. బలతర; కనదము.

జిరాఅత - స్త్రీ.జరాఅత; వ్యవసాయము.

జిరాఫీ - పుం. జిరాఫీ అనబడు పెద్ద మెడ

గల జంతువు.

జిలా - స్త్రీ. మెరుగు; తళుకు - బెళుకు.

జిలాకార - పుం. మెరుగు పెట్టువాడు.

జిలా - పుం. జిల్లా.

జిలానా - సం.క్రి. బ్రతికించుట;

పోషించుట.

జిలేదార - పుం. గ్రామ పన్ను వసూలు చేయు

జమీందారు ఉద్యోగి.

జిల్ద - స్త్రీ. చర్మము; తోలు; బైండు పని

(పుస్తకము.)

జిల్ద-బంద; జిల్ద-సాజ-వి. పుస్తకము

నకు బైండు చేయువాడు.

జిల్లత - స్త్రీ. అమర్యాద; అవమానము;

తిర్కారము.

జిల్లత ఉతానా యా పానా - మం. అవమానింప

బడుట; తిర్కారించబడుట.

జివానా - సం.క్రి. దే. జియానా.

జిస్మ - పుం. శరీరము.

జిస్మానీ - వి. శారీరకమైన.

జిస్మీ - వి. వ్యక్తిగతమైన.

జిహన - పుం. బుద్ధి; తెలివి.

జిహల - స్త్రీ.దే. జహల.

జిహాద - పుం. దే. జహాద.

జిహాలత - స్త్రీ. దే. జహాలత.

జీ - పుం. మనస్సు; స్వభావము; చిత్తము.

జీ అచ్ఛా హోనా - మం. ఆరోగ్యముగా

నుండుట.

జీ ఆనా - పుం. ప్రేమకలుగుట.

జీ కో జీ సమఝనా - మం. ఎదుటివానిని

కూడ మనిషి అనుకొనుట.

జీ ఖటా హోనా - మం. విరక్తిజెందుట.

జీ చురానా - మం. ఏదో వంకపెట్టి చేతిలో

పని వదలి పారిపోవుట.

జీ ఛోటా కరనా - మం. కలతజెందుట;

పిసినారీగా వ్యవహరించుట.

జీ దేనా - మం. చనిపోవుట; ఎక్కువగా

ప్రేమించుట.

జీ పర ఖేలనా - మం. ప్రాణరక్షణను లక్ష్య

పెట్టుకుండుట.

జీ భరనా - మం. తుష్టిచేందుట.

జీక - స్త్రీ. సంక్లేష్టత; ఇరుకు; ఇబ్బంది;

మానకళ్ళము.

జీజా - పుం. అక్క-భర్త - బావ.

జీజీ - స్త్రీ. అక్క.

జీత - స్త్రీ. జయము; గెలుపు.

జీతనా - సం.క్రి. జయించుట; గెలుచుట.

జీత-హార - స్త్రీ. జయాపజయములు.

జీన - వి. జీర్ణమైన; జర్జరమైన; ముసలి.

జీన - పుం. కాఠీ ; గుఱ్ఱపు జీను.
 జీనత - స్త్రీ. శోభ.
 జీన-సాజ - వి. గుఱ్ఱపు జీను తయారు
 చేయువాడు.
 జీనహార - క్రి.వి. కఘీ ; ఎటులైనను.
 జీనా - అ.క్రి. బ్రతుకుట; జీవించుట.
 జీనా - పుం. సీఠి ; మెట్టు; నిచ్చెన.
 జీభ - స్త్రీ. నాలుక; కలము పాళి.
 జీభీ - స్త్రీ. నాలిక గీచుకొను బద్ధ లేక
 సాధనము.
 జీమనా - స.క్రి. భుజించుట.
 జీమూత-పుం. మేఘము; ఇంద్రుడు; పర్వతము.
 జీయట్ - పుం. దే. జీవట్.
 జీరక - వి. బుద్ధిమంతుడు; తెలివైనవాడు.
 జీరా - పుం. జీలకర్ర.
 జీర్ణ - వి. జీర్ణించిన; పురాతనమైన.
 జీవంత - వి. ప్రాణశక్తిగల.
 జీవక - పుం. జీవి; సాములవాడు; వడ్డీ
 వ్యాపారి.
 జీవట్ - పుం. సాహసము; సరాక్రమము.
 జీవన బూటీ ; జీవన మూరి - స్త్రీ. సంజీవని
 మూలిక.
 జీవనీ - స్త్రీ. జీవిత పరిశ్ర.
 జీస్త-స్త్రీ. జిందగీ ; జీవితము; జీవనము.
 జీహ - స్త్రీ. దే. జీభ.

జుఆ - పుం. కాడి (బండి) జూదము.
 జుఆచోర - పుం. దూకరు; వంచకుడు.
 జుఆడి - పుం. దే. జుఆరీ.
 జుఆరీ - పుం. జూదరి; జూదాండి.
 జుడీ - స్త్రీ. చిన్న పేను.
 జుకామ - పుం. రొంప; జలుబు.
 జుగ - పుం. దే. యుగ.
 జుగజుగానా - అ.క్రి. మిణుకు మిణుకు
 మనుట; వృద్ధిచెందుట.
 జుగత - స్త్రీ. ఉపాయము; యుక్తి. వి. కలసి
 యున్న.
 జుగన్ - పుం. మిణుగురు పురుగు.
 జుగమ - వి. యుగ్మము.
 జుగల - పుం. యుగల ; జంబ.
 జుగవనా - స. క్రి. జొడనా ; కలుపుట;
 సంక్రమించుట; జోడించుట.
 జుగార - స్త్రీ. దే. జుగాలీ.
 జుగాలనా - అ.క్రి. నెమరవేయుట.
 జుగాలీ - స్త్రీ. నెమరు.
 జుగుప్సా - స్త్రీ. అసహ్యత; ఏనగింపు. —
 జుజ - పుం. ఖండిము; అంశము; ముక్క; 16
 పేజీలగు. ముద్రాసారము; అవ్యంత్య;
 అతిరిక్తము; అతిరిక్తము.
 జుజదాన - పుం. దురుము; దురుము కట్టుగుడ్డ.
 జుజామ - పుం. కుమ్మరొగము.

జుజ్జ - పుం యుద్ధము.
 జుజ్జాఱ - విం యుద్ధ సంబంధమైన.
 జుజ్జార - విం యుద్ధవీరుడు.
 జుటనా - అంక్రిం కలియుట; సంశ్లిష్ట
 మగుట; కార్య సంలగ్నమగుట.
 జుటానా - సంక్రిం సమకూర్చుట; ప్రోగు
 చేయుట.
 జుటావ - పుం సమకూర్చు; జనసమూహము.
 జుఠారనా - సంక్రిం ఎంగిలిచేయుట.
 జుఠిహారా - పుం ఎంగిలి తినువాడు.
 జుడనా - అంక్రిం కలియుట; పోగవుట;
 లభించుట.
 జుడవా - పుం కవలపిల్లలు; జోడు.
 జడానా - సంక్రిం శాంతపరచుట; చల్ల
 పరుచుట; అంక్రిం శాంతపడుట; చల్ల
 పడుట.
 జుతనా - అంక్రిం దున్నబడుట; కాడికి
 కట్టబడుట; పనితో నిమగ్నమగుట.
 జుతాడ - స్త్రీం దున్నుట; దున్నుడు కూలి.
 జుతియానా - సంక్రిం చెప్పుతోకొట్టుట;
 ఎక్కువగా అవమానించుట.
 జుదా - విం అलग ; ప్రత్యేకమగు; వేరు;
 భిన్నమైన.
 జుదాడ - స్త్రీం ఎడబాటు; వియోగము.
 జుదాగానా - క్రింవిం వేరుగా; భిన్నముగా;

స్వతంత్రముగా.
 జుదాయగి - స్త్రీం దేం జుదాడ.
 జునూన - పుం దేం జనూన.
 జునూర - పుం యజ్ఞోపవీతము; జందెము.
 జున్హాడ - స్త్రీం చాందనీ ; వెన్నెల.
 జుఫ్త - పుం యగ్మమము; జోడు.
 జుబాన - స్త్రీం దేం జబాన.
 జుబ్బా - పుం ఒక రకమైన అంగరఖా; జుబ్బా.
 జుమరా - పుం జనసమూహము; గుంపు;
 సైన్యము.
 జుమలా - పుం సంపూర్ణ వాక్యము; మొత్తం
 కూడిక
 జుమా - పుం శుక్రవారము.
 జుమెరాత - స్త్రీం గురువారము.
 జుమ్బిశ - స్త్రీం సంచలనము; కదిలిక;
 కంపము.
 జురజ్జత - స్త్రీం హిమ్మత ; సాహసము; గుండె
 నిబ్బరము.
 జురమానా - పుం దేం జుమానా.
 జురాఫా - పుం జిరాఫీ అనబడు ఒక పశువు.
 జుర్మ - పుం నేరము; అపరాధము.
 జుర్మానా - పుం దండన; జుర్మానా.
 జురీ - పుం మగడగ; పక్షి
 జురీబ - స్త్రీం షాయతాబా ; మేజోడు.
 జుల - పుం మోసము; వంచన.

జులనా - అంక్రిం మిలనా ; కలియుట.

జులాई - విం దూకోరు; ధూర్తుడు.

జులాబ - పుం విరేచనాల మందు.

జులాల - విం స్వచ్ఛమైన; పరిశుద్ధమైన నీరు.

జులాహ - పుం సాలెవాడు.

జులుఫ - స్త్రీం దేం జులుఫ.

జులుస - పుం ఊరేగింపు; ఉత్సవయాత్ర; పట్టాభిషేక ఉత్సవము.

జులుఫ - స్త్రీం తలవెనకవైపు కేశ జాలము.

జుల్మ - పుం అత్యవారము; దుండగుము.

జుల్మత - స్త్రీం అంధకారము.

జుల్మీ - విం జాలిమ ; దుండగుడు.

జుస్తజూ - స్త్రీం అన్వేషణ; వెతుకుడు.

జుస్సా - పుం శరీరము.

జుహీ - స్త్రీం జూహీ ; సన్నజాజి.

జూ - స్త్రీం పేను.

జూ - స్త్రీం నది; కాలువ; ప్రసంచము.

జూఆ - పుం దేం జుఆ.

జూఝ - పుం యుద్ధము.

జూఝనా - అంక్రిం కలియపడుట; యుద్ధము చేయుట.

జూఠన - స్త్రీం ఎంగిలి.

జూఠా - విం ఎంగిలైన.

జూడా - పుం కొప్పు; జుట్టుముడి; జడ; చుట్టుకుదురు.

జూడీ - స్త్రీం చలి జ్వరము.

జూతా - పుం చెప్పులు; బూట్లు.

జూతా-ఖోర - విం చెప్పుదెబ్బలమారి; సిగ్గుమాలిన.

జూతీ - స్త్రీం స్త్రీల చెప్పులు; చెప్పులు.

జూన - పుం పూట; సమయము; జూన్ నెల.

జూనా - అంక్రిం గుమికూడుట; సమ కూరుట.

జూహ - పుం సమూహము; గుంపు.

జూహీ - స్త్రీం సన్నజాజి; ఒక విధమగు బాణ సంచా.

జేవనా - అంక్రిం భుజించుట; భోజనము చేయుట.

జేవనార - స్త్రీం దావత ; విందు.

జేఠ - పుం జ్యేష్ఠమాసము; భర్త అన్న - బాహారు విం అగ్రజుడు; పెద్ద.

జేఠా - విం అగ్రజుడు; పెద్ద; అందరికంటె మంచి అయిన.

జేఠాई - స్త్రీం పెద్దరికము.

జేఠానీ - స్త్రీం భర్త అన్నగారి భార్య - తోడికోడలు.

జేతా - పుం జయించువాడు.

జేబ - విం తగిన; శోభించు; స్త్రీం శోభ; దీప్తి; జేబు.

జేబకర; జేబకరారా - విం జేబు కత్తిరించు దొంగ

జేబ వ జీనత - స్త్రీం శోభ; అలంకరణ.

జేబా - విం ఉపయుక్తమైన; శోభిల్లిన.

జేబాఙ్గ - స్త్రీం అలంకరణ; శోభ శృంగారము.

జేబీ - విం చిన్న జేబులో ఇమడదగిన.

జేయ - విం జయించదగిన.

జేర-బార - విం ఋణము; వ్యయముతో
అణగారి ఉన్న.

జేల - పుం ఖైదు; చెర; బంధనము.

జేలఖానా - పుం కారాగారము; చెరసాల.

జేవనార - స్త్రీం విందు; విందు భోజనము.

జేవర - పుం ఆభరణము; నగ.

జేవరీ - స్త్రీం రస్సీ; త్రాడు.

జేహ - స్త్రీం వింటినారి.

జేहन - పుం దేం జిहन.

జేల - పుం పమిటకొంగు; క్రిందభాగము;
ముందు వచ్చు అంశము.

జేల में - ముం క్రింద; ముందు.

జేసా - విం ఎంత; ఎలాగైతే; సరిపోలిన.

జేసే కా తేసా - ముం ज्यों का त्यों; ఉన్నది
ఉన్నట్లుగా; తగినట్లుగా.

జేసే - క్రిం విం ఏ విధముగా; ఏ పద్ధతిగానైతే.

జేసే తేసే - ముం ఏదో విధముగా; అతి
క్లుప్తముగా.

జోక - స్త్రీం జలగ.

జో - సర్వం ఒకసంబంధవాచకసర్వనామము;

ఏదైతే; ఎవడైతే; ఎవరైతే అవ్యం. యది;
అగర; అగునో; ఒకవేళ.

జోई - స్త్రీం భార్య; పత్ని.

జోई - స్త్రీం అన్వేషణ; సంతుష్టి; రక్షణ ఉద
: దిల-జోई.

జోఖనా - సంక్రింతాచుట; విచారించుట.

జోఖా - పుం జమాఖర్చుల పుస్తకము లే
వివరణ.

జోఖिम - స్త్రీం అపద; విపత్తు; అపాయము

జోగడా - పుం దొంగయోగి; నకిలీ యోగి

జోగవనా - సంక్రిం ప్రయత్న పూర్వకముగా
కాపాడుట.

జోగिन; జోగిनी - స్త్రీం యోగిని.

జోగీ - పుం యోగి; తపస్వి.

జోటా - పుం జోడా; జంట; జోడు.

జోడ - పుం కూడిక; సమీకరణము.

జోడన - స్త్రీం జామన; తోడు మజ్జిగ.

జోడనా - సంక్రిం కలుపుట; జోడించుట
సమీకరించుట.

జోడా - పుం జోడు; జత; ఒకే విధము
ఉండు రెండు వస్తువులు లేక మనుషులు

జోడాई - స్త్రీం కలుపుట; అతికించుట
కలుపుటకు కూలి.

జోడి - స్త్రీం జోడు; జత.

జోత - స్త్రీం దున్నడు; వ్యవసాయము

జ్యోతి; కాంతి.

జోతనా - సంక్రిం దున్నుట; ఎడ్లను బండికి

కట్టుట; నాగలికి కట్టుట.

జోతా - పుం కాడివలుపు; నాగలి దున్ను వాడు;

పెద్ద దూలము.

జోతాई - స్త్రీం దున్నుడు; దున్నుడు సని;

దున్నుడు కూలి.

జోఫ - పుం వృద్ధాప్యము; దౌర్బల్యము.

జోన్హ - స్త్రీం జ్యోత్సనా ; వెన్నెల.

జోబన - పుం యన్యనము; అందము.

జోమ - పుం ఉత్సాహము; ఉత్సాసము.

జోర - పుం బలము; శక్తి.

జోర - ఆజమాई - స్త్రీం బలసరిక్ష; శక్తి

సరిక్షణ.

జోరదార - విం ప్రబలమైన.

జోరదేనా - మం నొక్కి నక్కాణించుట.

జోర మారనా యా లగనా - మం బలప్రయో

గము చేయుట.

జోర-శోర - పుం అతివేగము.

జోరావర - విం బలవంతుడు; ప్రబలుడు.

జోరు - స్త్రీం భార్య.

జోలీ - స్త్రీం జోడి ; సమానమైనది.

జోశ - పుం అవేశము; సౌగం.

జోర-వ-ఖరోశ - పుం అవేశ:ప్రార్వకమైన

ఉత్సాహము.

జోశ ఖానా - మం ఆవేశపడుట; పొంగి

పోవుట.

జోశన - పుం కువము; బాజాబందు (నగ).

జోశాదా-పుం కుయము; ఔషధ కుయము.

జోశీలా - విం ఉత్సాహ పూరిత ఆవేశము

గల.

జోహ - స్త్రీం నిరీక్షణ; దృష్టి; అన్వేషణ.

జోహనా - సం క్రిం నిరీక్షించుట; వేచి

యుండుట; వెతుకుట.

జోహరా - పుం బృహస్పతి గ్రహము.

జోహర - పుం ననుస్కారము; అభివాదము.

జౌ - పుం యనధాన్యము.

జౌక - పుం సైన్యము; జనసమూహము;

గుంపు.

జౌక - పుం అనందిము; ఉత్సాసము.

జౌక సే - పుం సంత్షిషముగా; ముఖముగా.

జౌఫ - పుం సొల్లు; గొయ్యి చిలము; భాళి

ష్టలము.

జౌర - పుం అత్యాచారము; దుండగము.

జౌహర - పుం రత్నము; గుణము; సౌరముపు;

ఓటమి సందిచ్చమున రాజపుత్ర స్త్రీలు

తమని అహుతి చేయు వ్రతము.

జౌహరీ - పుం రత్నసరిక్షకుడు; రత్నములు

అమ్మురాడు; గుణగ్రహిత.

జ్యాదతీ - స్త్రీం దుండగము; అత్యాచారము;

బలాత్కారము.

జ్ఞాత - విం. ఎరిగిన; తెలిసిన.

జ్ఞాతవ్య - విం. తెలియవలసినది; తెలుసు
కొనదగినది.

జ్ఞాతా - పుం. జ్ఞానకార ; తెలిసినవాడు.

జ్ఞాన - పుం. తెలివి; బుద్ధి; జ్ఞానము.

జ్ఞానీ - విం. జ్ఞానముగల; జ్ఞాని.

జ్ఞాపక - విం. సూచించు; తెలియజేయు.

జ్ఞాపన - పుం. తెలియజేయుట.

జ్ఞేయ - విం. తెలియదగినది.

జ్యా - స్త్రీ. వింటినారి; భూమి.

జ్యాదతీ - స్త్రీ. ఆధిక్యము; అత్యాచారము;
దుండము.

జ్యాదా - విం. ఎక్కువ; అధికము.

జ్యాఫత - స్త్రీ. ఆతిథ్యము; విందు; విందు
భోజనము.

జ్యామితి - స్త్రీ. రేఖాగణితము.

జ్యో - క్రి.విం. ఎలాగైతే; ఏ విధమునైతే;
ఏ క్షణమైతే.

జ్యోకా త్యో - మ్. అదే విధముగా.

జ్యోత్యో - మ్. ఏదో విధముగా; ఏ క్షణమైతే.

జ్యోత్స్నా - స్త్రీ. చాందనీ ; వెన్నెల.

జ్యోనార - స్త్రీ. జేవనార; భోజనము; విందు.

జ్వలంత - విం. ప్రకాశయుక్తమైన; బహు
స్పష్టమైన; దీప్తమైన.

జ్వలన - పుం. అగ్ని; జ్వాల; మంట.

జ్వార - స్త్రీ. జొన్న.

జ్వారభాటా - పుం. సముద్రపు అటు పోటు.

జ్వారి - విం. జువారి ; జూదరి - జూద
మాడువాడు.

జ్వాల - పుం. ; జ్వాలా - స్త్రీ. మంట;
జ్వాల; తాపము.

జ్వాలాముఖీ పర్వత - పుం. అగ్నిపర్వతము.

ఇ

ఇంకే - స్త్రీ. మూర్ఛవలన కళ్ళు చీకట్లు కమ్ము
కొనుట.

ఇంకార - స్త్రీ. ఝంకారము; తుమ్మెదల
రొద; కీమరాయి అరుపు; ఘల్లు ఘల్లు
మను శబ్దము.

ఇంకారనా - సం.క్రి. రణగొణధ్వని చేయుట
అం.క్రి. రణగొణ ధ్వని వచ్చుట.

ఇంకృత - విం. ఝంకార ధ్వని వచ్చుచున్న;
ఝంకృతమైన.

ఇంకాడ - పుం. ముళ్ళపాద.

ఇంగా - పుం. ఇంగా ; పిల్లలదులు చొక్కా లేక
జాబ్బా.

ఇంజిట - స్త్రీ. చిక్కు; జంజాటము; తొదా;
కలవరము.

ఇంజిటి - విం. జగదాలమారి; కలవరపెట్టు;
ఇబ్బంది పెట్టు.

ఇంజరా - పుం. సన్నసన్నని బెజ్జముగల జల్లెడ.

ఇంజరీ - స్త్రీ. జాతీ ; కిటికీలకు, వరండా

లకు వేయు ఇనుప జల్లెడ; కుంపటి

అడుగు భాగమున ఉండు ఇనుప జల్లెడ.

ఇంజా - పుం. ప్రభంజనము; గాలివాన.

ఇంజావాత - పుం. దే. ఇంజా.

ఇంజానీల - పుం. తుఫాను.

ఇంజీ - స్త్రీ. ఫూటీ కౌడీ ; గుడ్డిగవ్వ.

ఇంజొడనా - సంక్రిం. కుదుపుట; ఊపుట.

ఇండా - పుం. జండా; పతాకము.

ఇండా-బరదార - విం. జండా పట్టుకు

వెళ్ళువాడు.

ఇండా గాడనా యా ఫహరానా - ముం. పూర్తి

అధికారము స్థాపించుట; జండా ఎగుర

వేయుట.

ఇంఢీ - స్త్రీ. చిన్న జండా.

ఇంప - పుం. గంతు; దుముకు.

ఇంప దేనా - ముం. గంతువేయుట; ఎగురుట.

ఇంపనా - అంక్రిం. దే. ఇంపనా.

ఇంపరియా ; ఇంపరీ - స్త్రీ. పల్లకీపై కప్ప

వస్త్రము.

ఇంపాన - పుం. డోలీ.

ఇంబా - పుం. ఇంబా ; పాత్ర రుద్ది శుభ్రపరచు

టకు ఉపయోగించు ఇటికమొరుము.

ఇంబానా - సంక్రిం. ఇటికమొరుముతో రుద్ది

శుభ్రపరచుట; వాడొప్పుట.

ఇక - స్త్రీ. పిచ్చి; తిక్క; వెర్రి; వింమెరయు.

ఇక మారనా యా ఇక మారనా - ముం. వృద్ధా

సమయము వెళ్ళబుచ్చుట; గత్యంతరము

తేక.

ఇకఇక - స్త్రీ. బకబక ; వాగుడు;

ప్రలాపము; తర్రాను.

ఇకఇకా - విం. తళతళలాడెడు; మెరయు

చున్న.

ఇకఇకాహట్ - స్త్రీ. తళతళ; మెరుపు;

కాంతి.

ఇకఇకారనా-సంక్రిం. కుదించుట; కుదించి

వేయుట; గట్టిగా ఊపుట.

ఇకనా - అంక్రిం. పనికిమాలినవాగుడు

వాగుట; కోపముతో అనరాని మాటలు

అనుట.

ఇకాఇక - విం. భడకిలా ; ధగధగ.

మెరయుచున్న.

ఇకొర-పుం. గాలిఊపు; కదిలింపు; గాలిదెబ్బ.

ఇకొరనా-అంక్రిం. గాలి తీవ్రముగా వీచుట.

ఇకకడ - పుం. పెద్దగాలివాన; తనవెర్రిముందు

ఎవరిని లక్ష్యపెట్టనివాడు.

ఇక్కి - విం. అక్కర్లేనివాగుడు వాగువాడు;

తనవెర్రి ప్రలాపముతో ఎవరిమాటను

లక్ష్యపెట్టనివాడు.

ఇఖ - ల్లీ. గ్లాని; పశ్చాత్తపము; చేప.

ఇఖ మార కర రహ జానా - మృ. గజ్యంతరము
లేక; విధిలేక.

ఇగడనా - అంక్రిం పోట్లాడుట.

ఇగడా - అంక్రిం తాదా; పోట్లాట.

ఇగడాల - విం పోట్లాటమారి; జగడాల
మారి; కలహప్రియుడు.

ఇగడీ - ల్లీ. దే. ఇగడాల.

ఇగా - పుం. పిల్లల వదులు జాబ్బు లేక చొక్కా.

ఇఇక - ల్లీ. సంకోచము; బిడియము;
తటపటాయింపు.

ఇఇకనా - అంక్రిం సంకోచించుట;
బిడియపడుట; తటపటాయించుట;
(త్రుల్లి)పడుట.

ఇట - క్రిం. విం. తక్షణము; వెంటనే.

ఇట సే - క్రిం. విం. వేగముగా; శీఘ్రముగా.

ఇటకనా - సంక్రిం. జాడించుట; వదిలిం
చుట; ఊపుట.

ఇటకా - పుం. ఊపు; కుదిలింపు; ఆకస్మిక
మైన విపత్తు.

ఇటకారనా - సంక్రిం. జాడించుట; విది
లించుట; వదిలించుట.

ఇటపట - క్రిం. విం. బహుశీఘ్రముగా;
తక్షణమే.

ఇడ - ల్లీ. తీవ్రమైన గాలితో వచ్చువాన;

జడివాన.

ఇడన-ల్లీ. రాలుట; రాలినపదార్థము; గాలి
పంట; అనుకోకుండా వచ్చు ఆదాయము.

ఇడనా - అంక్రిం. రాలుట; పడుట.

ఇడపనా - అంక్రిం. ఇడకనా ; విరుచుకు
పడుట; ఎదుటవాని నుంచి తప్పిమని
ఏదేని లాక్కొనుట; దాడి చేయుట;
పోట్లాడుట.

ఇడపా-ఇడపీ - ల్లీ. గుంజులాట; కలియ
బడుట; కొట్లాట.

ఇడబేరి - ల్లీ. అడవిదేగుపండు.

ఇడీ - ల్లీ. ముసురువాన; నానుడువాన;
తాళములోని బెల్లు.

ఇనక - ల్లీ. ఝుంకారము; ఝునఝున
మను శబ్దము.

ఇనకవాత - ల్లీ. ఒకవిధముగా వాతరోగము;
పశువుల కొచ్చు కాళ్ళు కుంటురోగము.

ఇనకార - ల్లీ. దే. ఇంకార.

ఇనఇనాహట - ల్లీ. ఝునఝునమను
శబ్దము.

ఇప - క్రిం. విం. త్వరగా; వెంటనే.

ఇపక - ల్లీ. రెప్పపాటు; కునుకు.

ఇపకనా - అంక్రిం. కునుకపాట్లు పడుట;
దుముకుట; స్గోపడుట.

ఇపకానా - సంక్రిం. మాటిమాటికి

కుచ్చెల్లాడ్లు; కునికొట్టువడుట.

ఇపకీ - **లీ**. కునుకు; బురిడిమోసము; కునికొట్టు.

ఇపట - **లీ**. పైకురుకుట; ఏదో లాక్కినటకు పైకురుకుట.

ఇపటనా - **అంక్రిం**. పైకురుకుట; తలలున దుముకుట.

ఇపటా - **పుం**. దే. ఇపట.

ఇపనా - **పుం**. రెప్పలువాలట; సిగ్గుపడుట; కునుకు తీయుట.

ఇపాట - **పుం**. చపెట; ఆక్రమణ; ఉడుంపట్టు.

ఇబరా; **ఇబరీలా** - **విం**. దట్టమైన ఉంగూరి జాట్టుగల.

ఇబ్బా - **పుం**. గుత్తి; కుచ్చు.

ఇమక - **లీ**. నిగనిగ; ఒయ్యారము; మువ్వల చప్పుడు.

ఇమకనా - **అంక్రిం**. తళుక్కు తళుక్కు మనుట; ఒయ్యారము చూపుట; సుల్లు సుల్లు మనుట; టెక్కుచోవుట.

ఇమకనా-సంక్రిం. ఝుఝుఝుచూయుచుట; నిగనిగాడించుట; టెక్కుచూపించుట.

ఇమాట - **పుం**. ఇరమిట; తోపు; గుబురు.

ఇమెలా - **పుం**. తంటా; తాదా; జంజాటము; గుంపు.

ఇమెలా - **పుం**. తంటాల తచ్చువాడు;

జగదాలమారి.

ఇర-లీ. జడొన; సెలయేరు; జలపాతము.

ఇరనా - **ప్రవహించుట**; **విం**. **ప్రవహించు** నది; కారుట **పుం**. ఒక విధముగ జల్లెడ; జల్లిగరిటె.

ఇరీ - **లీ**. ఏరు; వాగు; జలశ్రోతము; ఒక విధముగ సంకము; జలధార.

ఇరోఖా - **పుం**. కిటికీ; గూతము.

ఇలక - **లీ**. దీప్తి; తళుకు.

ఇలకదార - **విం**. చమకీలా; తళుకు-బెళుకుగల.

ఇలకనా - **అంక్రిం**. తళుక్కుమనుట; మెరయుట.

ఇలకా - **పుం**. బొబ్బ; కాలిన బొబ్బ.

ఇలకనా-సంక్రిం. మెరిపించుట; తళుక్కుమనిపించుట.

ఇలకనా-సంక్రిం. తళతళలాడుట; నిగనిగాలాడుట; **సంక్రిం**. మిరుమిట్టు గొలుపుట.

ఇలకనా-సంక్రిం - **లీ**. మిరుమిట్టు; జోలు వెలుగు.

ఇలనా - **సంక్రిం**. విసన కర్రతో విసరుట; **అంక్రిం**. ఇలూ-అలూ కదలుట; బడాయలు మెప్పుట.

ఇలమల - **పుం**. మిణుకు మిణుకునును

(ప్రకాశము).

ఇలమలా - విం మిణుకు మిణుకుమను;
తళుక్కుమనుచున్న.

ఇలమలనా - అంక్రిం తళుక్కుమనుట;
మిణుకు మిణుకు మనుట.

ఇల్లా - పుం వెదురుగంప; వర్షము - వాన;
వెరివాడు; మూర్ఛుడు.

ఇల్లనా-అంక్రింకోపముతో మండిపడుట;
కోపగించుట సంక్రిం వెక్కిరించి కోపము
తెప్పించుట; కోపము తెప్పించు పని
చేయుట.

ఇళ - పుం చేప; మొసలి.

ఇళకెతు; ఇళకెతన - పుం కామదేవుడు.

ఇల్లీ - స్త్రీం ప్రతిబింబము; నీడ; ఛాయ;
చీకటి; మోసము.

ఇల్లీ బహనా - పుం మోసగించుట.

ఇల్లీకనా - అంక్రిం తొంగిచూచుట.

ఇల్లీకీ - స్త్రీం దృశ్యము; తొంగిచూచుట;
కిటికీ; దర్శనము.

ఇల్లీ - స్త్రీం కంచుతాళములు (సంగీతము)

ఇల్లీన - స్త్రీం కాలిపట్టా (స్త్రీలు).

ఇల్లీర - స్త్రీం కాలిగజ్జలు; జల్లెడ; కడియము;
కాలిపట్టా; విం పురాతనమైన; బెజ్జము
లున్న.

ఇల్లీయా - పుం తాళములు వాయించువాడు

(సంగీతము).

ఇల్లీపనా-అంక్రిం సిగ్గుపడుట;

సంక్రిం మూయుట; కప్పుట; సిగ్గు
పడుట.

ఇల్లీపీ - స్త్రీం కునుకు; కప్పుగుడ్డ; తట్ట.

ఇల్లీవలీ - స్త్రీం ఓరమాపు; కనుసైగ.

ఇల్లీవా - పుం పాత్రలు శుభ్రపరచుటకు
ఉపకరించు ఇటికెమొరుము.

ఇల్లీసనా - సంక్రిం తగనా; మోసగించుట.

ఇల్లీసా - పుం ధోఖా ధడి; పచ్చిమోసము.

ఇల్లీసియా; ఇల్లీసూ - విం దగాబాజ; దగా
కోరు; మోసగాడు.

ఇల్లీ - స్త్రీం దేం ఇల్లీ.

ఇల్లీ - పుం సరివిచెట్టు.

ఇల్లీగ - పుం నురుగు.

ఇల్లీడ - పుం పొద; దట్టముగా దగ్గర దగ్గరగా
ఉండు పొదల సమూహము.

ఇల్లీడఖండ - పుం అడవి.

ఇల్లీడ-ఇల్లీఖండ - పుం ముళ్ళపొదలు; పనికి
మాలిన వస్తువులు.

ఇల్లీడదార - విం దట్టమైన; ముళ్ళగల.

ఇల్లీడన - పుం గసపు; దుమ్ముదులుపు గుడ్డ.

ఇల్లీడ-పొత్త - స్త్రీం పరిశుభ్రపరచుట.

ఇల్లీడఫానూస - పుం వెల్తురు గ్లోబులు.

ఇల్లీడ-ఘ్ంక - స్త్రీం మంత్రాదులు ప్రయో

गिंचुल.

झाड-बुहार - स्त्री. परिशुद्ध, दुलपुल;
कुपु चिम्पुल.

झाडना - सं. विदिलिचिष्णु; चिष्णु
पेष्णु; मन्दलिचुल; दुलपुल;
शुद्धपरचुल; भूतवैद्यमु चैयुल.

झाडा - पुं. मन्त्रतन्त्रमु; अन्वेषण;
मलमु.

झाडाफिरना - सं. मलविस्तरचैयुल.

झाडी - स्त्री. चिन्ना पद; मुक्कल
गुबुरु.

झाडू - पुं. चिपुरु; त्कचमुक्कल.

झाडूबरदार - वि. चिपुरुत् शुद्धमु
चैयुवाडु.

झापड - पुं. थपड ; चेपकाय; चेप
देष्णु.

झाबर ; झाबा - पुं. पेदु बुल्ललैक तल्ल;
गप.

झार - पुं. ज्वाल; मल ; श्वा;
विन्मलमु; एकमिश्रमु; अन्त्र;
यावत्तु.

झारना - सं. वेन्त्रुकल चिक्क
तियुलकु दुव्वकुनुल; विदिलि
चुल; वेदुपरचुल.

झारी - स्त्री. कुम्पु चेन्नु; जारि; समु

दायमु

झाल - पुं. कुचुलमु; जडान; फालु;
कारमु.

झालना - सं. मालुमै अतिकुल;
त्रागुनीरुनु मन्त्रमु. वानिर् कन्वि
चल्लपरचुल.

झालर - स्त्री. कुचु; जालु; एक तिस
बन्डारमु.

झिझक - स्त्री. हिचक ; सं. चमु.

झिझकना - अ. मन्त्रमु. दुलगाकु;
सन्त्रिचुल.

झिडकना - सं. तिरुगुल; गद्वि
चुल; चिष्णु पेष्णु.

झिडक - स्त्री. गद्विचु; चिष्णु.

झिलना - अ. सन्त्रिचुल; जबर
द्वै चिप्पुकोनिषुल.

झिलमिल - स्त्री. मिणुकुमिणुकुमनु
वेत्तुरु; कवचमु; मिक्किलि सन्त्रि
चमु.

झिलमिला - वि. बहसन्त्रि (चमु)
मिणुकु मिणुकुमनुचुन्ने रेपरेप
लाडु दीवकांति.

झिलमिलाना - अ. मिणुकु मिणुकु
मनुल; कान्ति रेपरेप लाडुल.

झिलमिली - स्त्री. वेदुरु तिर.

ఇల్లడ-పం. ఇంగు; పల్లనినేళల (వస్త్రము).

ఇల్లీ - పం. ఇంగు; కీచరాయి (పురుగు)

ఊం సన్నని పొర.

ఇల్లీదార - విం. బహుసన్నని పొరల.

ఇంగునా - అం.క్రి. మనస్సులో బాధనాం

దుట; దుఃఖించుట; విసుగు జెందుట;

సం.క్రి. తనోడు చెప్పుకొనుట.

ఇంగు - పం. కీచరాయి.

ఇంగు - ఊం. నానతుంపర; తుపరనాన.

ఇంగు - విం. జల్లినేతల; మిక్కిలి సన్నని;

దుర్బలమైన.

ఇంగు - ఊం. సరస్సు.

ఇంగు - పం. దిన్న సరస్సు.

ఇంగు - పం. మల్లాహ; నానికుడు.

ఇంగునా - అం.క్రి. విసుగుకొనుట; విం

విరలాడుట; కోసగించుట.

ఇంగునా - ఊం. దిద్దుబాటు; విసుగుచల.

ఇంగు - పం. గుంపు; సమూహము

ఇంగు - అం.క్రి. సంగులు; లొంగులు.

ఇంగు - సం.క్రి. సంచులు; లొంగులు.

ఇంగు - పం. సంగు; సంగు; మనస్సు సోపు

సోకడ

ఇంగు - పం. మనకదీకటి; సందె దీకటి.

ఇంగునా - సం.క్రి. అబద్ధము చెప్పమోస

గించుట; అబద్ధికుని నిశ్చయించుట.

ఇంగునా - పం. మోగు అట బొమ్మ; డమ
డమాలబండి

ఇంగునీ - ఊం. కాళ్ళు-చేతులకు అప్పు
డప్పుడు కలుగు తిమ్మిరి.

ఇంగు - పం. ఒక విధముగ కర్ణభరణము
జూక.

ఇంగు - సం.క్రి. ప్రకంపించుట.

ఇంగు - పం. దగ్గర దగ్గరగానున్న వృక్ష
సమూహము; చెట్లతోపు.

ఇంగు - అం.క్రి. దేం ఇంగునా.

ఇంగు - ఊం. శిశువు; ముడత.

ఇంగునా-సం.క్రి. కుములున్న చేయుట;
అం.క్రి. కుములుట.

ఇంగునా - సం.క్రి. డిద్దుట (ఉద్ధృత).

ఇంగు - పం. అసత్యము; అబద్ధము.

ఇంగు - విం. ఎట్టిన; అకారణముగా.

ఇంగు - విం. చూటకమైన; అబద్ధాలకోరు;
అబద్ధమైన.

ఇంగు - ఊం. కునికీసాలు; డిగులు; తొట్టు
సాలు.

ఇంగు; ఇంగు - పం. లోలకులు; జూకాలు.

ఇంగునా - అం.క్రి. తూలుట (తాగుడు
ముస).

ఇంగు - పం. దేం ఇంగు.

ఇంగు - పం. అనాస్పృహ; లోటు; కొరత

విం. ఎండిన; శుష్కమైన.

శ్రుల - శ్రీ. పల్లకీ లేక పశువుల వీపుమీద
అలంకారార్థము వేయు వస్త్రము; పల్లె
టూరి స్త్రీలు ధరించు అనాకరమైన
ఒదులుపాటి చొక్కా.

శ్రులన - పుం. శ్రావణమాసమున వచ్చు
ఉయ్యాల పండుగ; ఉయ్యాలపాట.

శ్రులనా - పుం. ఉయ్యాల అంకిం ఊగుట.

శ్రులా - పుం. ఉయ్యాల; పల్లెటూరు స్త్రీలు
ధరించు ధీలాడాల అనుందరుమైనచొక్కా.

శ్రొంపనా - అంకిం. సిగ్గునొందుట.

శ్రొంపూ - విం. సిగ్గుపడువాడు; ముఖమాట
పడువాడు.

శ్రొలనా - సంక్రిం. సహించుట; భరించుట;
ఒర్పుకొనుట.

శ్రొంక - శ్రీ. గాలివిసురు; గాలి డిశపు; గాలి
దెబ్బ; ఆవేశము.

శ్రొంకనా-సంక్రిం. ఏదైనా ముప్పును నిప్పులోకి
విసరివేయుట; అకస్మాత్తుగా నెట్టుట.

శ్రొంకా - పుం. గాలి డిశపు; గాలి విసురు;
త్రోపుడు.

శ్రొంశ్రల - శ్రీ. క్రోధము; కోపము;
మనస్సులో దాగియున్న క్రోధము.

శ్రొండా - పుం. జుట్టు కొప్పు; జుట్టుముడి;
విరబోసినవెంట్రుకలు.

శ్రొండా-శ్రొండా - శ్రీ. ఇద్దరు స్త్రీల సేవపట్టు
కలహము.

శ్రొంపడా - పుం. గుడిసె; కుటీరము.

శ్రొంపడి - శ్రీ. చిన్నగుడిసె; పర్ణశాల.

శ్రొంటింగ - విం. పెద్ద పెద్ద వెంట్రుకలుగల;
పుం భూతము; ప్రేతము.

శ్రొరి - శ్రీ. దెం. శ్రొలి.

శ్రొల - పుం. శొరబా ; ఒకవిధమగు పులుసు
కూర.

శ్రొలా - పుం. పెద్దచేతి సంచి; జోతె; డిశపు;
విసరితమైన మంచు లేక నడూలి తగిలి
చెట్టు సమూలము మాడిపోవుట.

శ్రొలి - శ్రీ. చేతి సంచి; జోలి; బూడిద.

శ్రొంద - పుం. ఓదరము; పొట్ట.

శ్రొరనా - అంకిం. ప్రతిధ్వనించుట.

శ్రొంసనా - అంకిం. దెం. శ్రులసనా.

శ్రొంహనా - అంకిం. గద్దించుట; పెద్దగా
అరుస్తూ గద్దించుట.

త

తంక - పుం. ఒకే విధమగు తూకపు నిత్తు; ఓతి;
గొడ్డలి; పొర; ఖడ్గము; అభిమానము;
కాలు; క్రోధము; మరఫిరంగుల బండి;
వెలిగారము.

తంకణ ; తంకన - పుం. వెలిగారము; వెలిగార
ముతో వేయు మాటు.

టంకనా - అంక్రిం అతకబడుట; కక్కు-
కొట్టుట; కుట్టిసరిచేయబడుట.

టంకశాలా - క్రి. టంకశాల; నాణెములు
ముద్రించెడిచోటు.

టంకార - క్రి. వింటినారి యొక్క ధ్వని.

టంకి - క్రి. పెద్దనీటి తొట్టి.

టంకొర - క్రి. దే. టంకార.

టంగడి - క్రి. దే. టంగ.

టంగనా - అంక్రిం నేలాడుట; ఉరికంబమున
నేలాడుట; కక్కుకొనుట.

టంగారి - క్రి. గొడ్డలి.

టంక - క్రి. పోట్లాట; తంటా; ఆడంబరము.

టంకటకా - అంక్రిం తదేకదృష్టితో
చూచుట; రెప్పవచ్చుచూచుట.

టంకటకీ - క్రి. తదేక దృష్టి; రెప్పవచ్చుని
చూపు.

టంకరనా - అంక్రిం డీకొనుట; కొట్టు
కొనుట.

టంకసాల - క్రి. టంకశాల; విశుద్ధమైన
వస్తువు వి. విశుద్ధమైన.

టంకసాలీ - క్రి. టంకశాలకు సంబంధించిన;
విశుద్ధమైన; ప్రామాణికమైన.

టకా - క్రి. రూపాయి లేక అర్థణా నాణెము.

టకా సాజవాబ్ దేనా - క్రి. తియ్యరించుట;
వ్యతిరేకించుట.

టకుఆ - క్రి. వడికిన నూలుచుట్టుబడు
కదురు; రాళ్ళు చెక్కు ఉలి; నగిషీపని
ముట్టు.

టకౌరీ - క్రి. కంసాలి త్రాసు.

టక్కర - క్రి. డీకొనుట; (రెండు వస్తువులు
లేక పశువులు కుమ్ములాట)

టక్కర కా - క్రి. సమక్షజ్ఞి; తుల్యము.

టక్కర ఖానా - క్రి. పోటీపడుట.

టక్కర లేనా - క్రి. దెబ్బ సహించుట.

టక్షనా - క్రి. శీలమండ; చీలమండ.

టటియా - క్రి. తడిక టటి.

టటొలనా - అంక్రిం తడుముట; వెతు కుట;
మాటల సందడితో అంతర్యము తెలిసి
కొనుట; లోతు పాతులు తెలిసికొనుట;
పరీక్షించుట; (తడిమి)

టడ్ - క్రి. పోట్టిగుట్టుము.

టనటన - క్రి. గంటమ్రోత.

టనమనా - క్రి. స్వప్నము; ఆరోగ్యము నరగా
నున్న.

టంకనా - అంక్రిం బొట్టుబొట్టుగా కారుట;
రాలిపడుట.

టంకనానా - అంక్రిం బొట్టుబొట్టుగా
కావుట.

టపాతప - క్రి. వి. టపటపమని ధ్వనితో;
నిరంతరముగా; త్వరితముగా.

టప్పా - పుం. దుముకు; కుప్పిగంతు; అంత
రము; ఒకవిధముగపాట.

టమట - స్త్రీ. ఒకవిధముగుట్టపుబండి.

టమాడ - పుం. రామములక్కాయ; టమాటో.

టర - స్త్రీ. కప్పల అరుపు - బెక బెక; గీర.

టరటర కరనా యా లగానా - ముం. గీరగా
మాట్లాడుట; కటవూ మాట్లాడుట.

టరకనా - అం.క్రి. తొలగుట; తప్పుకొనుట;
జారుకొనుట.

టరకనా - అం.క్రి. తొలగించుట; వదలుట.

టర-టర - స్త్రీ. కప్పల బెకబెకలు.

టరానా - అం.క్రి. అహంకరించుట; గీరగా
మాట్లాడుట.

టలనా - అం.క్రి. తప్పిపోవుట; తొలగుట;
జారుకొనుట; జారుట.

టలహా - వి. ఖొటా ; చెల్లని; చెడ్డ;
పనికిమాలిన.

టలారలీ - స్త్రీ. టాలమడల ; నెపము.

టస - స్త్రీ. బరువుపాటి వస్తువు కదులు
న్పుడు వచ్చు ధ్వని.

టససెమసన హొనా - ముం. కదలకుండా మెదల
కుండా ఉండుట; స్థిరముగా నుండుట.

టసక - స్త్రీ. కసక ; ఉండి ఉండి కలుగు
బాధ తేకపోటు.

టసకనా - అం.క్రి. ఉండి ఉండి బాధ

కలుగుట; చలించుట; అంగీకరించు
టకు సిద్ధపడుట.

టసకనా - అం.క్రి. హతనా ; తొలగించుట;
చలింపజేయుట.

టహకనా - అం.క్రి. ఉండి ఉండి పోటు
పుట్టుట.

టహనా - పుం. కొమ్మ.

టహనీ - స్త్రీ. రెమ్మ.

టహల - స్త్రీ. సేవ; పరిచర్య; నౌకరి.

టహలనా - అం.క్రి. మెల్లగా పచారు చేయుట.

టహలనీ - స్త్రీ. దాసి.

టహలుఆ - పుం. నౌకరు; సేవకుడు.

టహలూ - పుం. దే. టహలుఆ.

టాక - స్త్రీ. దస్తూరి; కలముమొన.

టాకనా - అం.క్రి. శీలవేసి బిగించుట;
గుడ్డకు అతుకు వేయుట; కాజేయుట;
క్కుక్కొట్టుట.

టాకా - పుం. అతుకు; మాసిక; నీటితొట్టి.

టాకీ - స్త్రీ. రాళ్ళు చెక్కు ఉలి; చిన్న నీటి
తొట్టి

టాంగ - స్త్రీ. కాలు.

టాంగ అడనా - ముం. అనుచితముగా జోక్యము
కలుగజేసుకొనుట; అడ్డుపెట్టుట.

టాంగన - పుం. టర్క; పొట్టి గుట్టము.

టాంగా - అం.క్రి. వ్రేలాడవేయుట; ఉరి

కంబము ఎక్కించుట.

దొంగ - పుం పెద్దగొడ్డలి; ఒకవిధమగు గుఱ్ఱము
బండి

దొంగి - స్త్రీ. గొడ్డలి.

దొంచ - స్త్రీ. ఇతరుల పని భంగపరచు మాట;
మాసిక; అతుకు.

దొంచ-దొంచ - స్త్రీ. వ్యర్థప్రలాపము; పనికి
మాలినవాగుడు.

దాట - పుం. గోనె పట్టా; కులము.

దాటతలదానా యాతలదానా - మృ. దివాళా
తీయుట; దివాళా అగుట.

దాన - స్త్రీ. బిగింపు.

దాననా - సంక్రి. దే. తాననా.

దాప - స్త్రీ. గుఱ్ఱపు డెక్క; డెక్కల ధ్వని;
కోళ్ళగంప.

దాపనా - సంక్రి. డెక్కలు నేలకు కొట్టుట;
ఏదైన వస్తువు కొరకు పూరానుగా
వెతుకుట.

దాపా - పుం. పాడుపడిన మైదానము; గంతు;
గంప.

దాపూ - పుం. ద్విపము; లంక.

దారనా - సంక్రి. దే. దాలనా.

దాల - స్త్రీ. పెద్దకూపు; కట్టెల అడతి; తొల
గింపు; పుం. తార్పుడూడు.

దాలదూల - స్త్రీ. దే. దాలమదూల.

దాలనా - సంక్రి. నెట్టివేయుట; తొలగిం
చుట; ఏదో ఒకవంకపెట్టుట; వాయిదా
వేయుట; నెరవేరని వాయిదా వేసి పీడ
పదిలించుకొనుట.

దాలమదూల - స్త్రీ. వంక; నెపము.

దాలి - స్త్రీ. బహుచురుకైన ఆపు పెయ్య.

టికెట్ - పుం. టిక్కెట్టు.

టికెటి - స్త్రీ. ముక్కలుపీట.

టికనా - సంక్రి. స్థిరమూనుండుట;
మన్నికానుండుట.

టికాక - విం. మన్నికల; చిరకాలము
ఉండు.

టికాన - స్త్రీ. మన్నిక; బస.

టికానా - సంక్రి. నిలబెట్టుట; ఉండుటకు
బస ఏర్పరచుట.

టికావ - పుం. బస; మజిలీ.

టికియా - స్త్రీ. బొట్టు; మందుమాత్ర.

టికులీ - స్త్రీ. టికలీ; స్త్రీలు ముఖమున
అలంకరించు బొట్టు బిళ్ళ.

టికేత - పుం. యువరాజు; నాయకుడు.

టికోరా - పుం. పుల్లని మామిడిపండ్.

టిక్కి - స్త్రీ. దే. టికలీ.

టిక్కి - స్త్రీ. మిడత.

టిప్పణి - స్త్రీ. వ్యాఖ్య; టీక.

టిమిటిమానా - సంక్రి. మిణుకు మిణుకు

మనుట; అమౌనసమయము వచ్చుట.

ఠిఱుకనా - అంక్రిం ఉలిక్కిపడుట; (తుల్లి) పడుట; అలుగుట.

ఠిఱుగనీ - ఊం మోకాలు; మోచేయి.

ఠీక - ఊం కంఠాభరణము; ఫలబాగమున ధరించు ఆ భూషణము.

ఠీకా - ఊంబొట్టు; వివాహ సంబంధమైన ఒక కృత్యము; పట్టాభిషేకము; వ్యాఖ్య; టీక.

ఠీప - ఊం పిసుగుట; వత్తుట; గుచ్చు చేయు పని.

ఠీప-ఠాప - ఊం సింగారము; అలంకరణ; ఆడంబరము.

ఠీపనా - సాంక్రిం వత్తుట; పిసుగుట.

ఠీమ-ఠామ-ఊం అలంకరణ ఆడంబరము.

ఠీలా - పుం దిబ్బ; కొండ దిబ్బ.

ఠీస - ఊం కసక ; ఉండి ఉండి వచ్చు పోటు; బాధ.

ఠీసనా - అంక్రిం పోటు పుట్టుట; నొప్పి కలుగుట.

ఠ్ఠా - విం మొండియైన చెట్టు; మొండి చేతులుగల.

ఠ్ఠాయ్ - విం మరుగుజ్జు; ఊం అల్పజాతి చిలుక

ఠ్ఠా - విం జరా ; కొంచెము; కొద్ది.

ఠ్ఠాగదా - పుం ముష్టివాడు; బిచ్చగాడు

వింతుచ్చమైన; దరిద్రమైన.

ఠ్ఠాకటోడ - పుం ఇతరులు తినగా మిగిలిన రొట్టెముక్కలు తిని జీవించువాడు.

ఠ్ఠాకా - పుం ముక్క; అంశము.

ఠ్ఠాకా తొడనా - పుం తిండికి ఇతరులమీద ఆధారపడి ఉండుట.

ఠ్ఠాకా సాజవాబ దేనా - పుం నిర్మాణ మాట మూసమాధానమిచ్చుట.

ఠ్ఠాకీ - ఊం చిన్న ముక్క; చిన్న సైనిక దళము; మండలి.

ఠ్ఠా - విం తుచ్చుడు; నీచుడు.

ఠ్ఠాపుజియా - విం తక్కువపెట్టుబడిగల; కొద్ది పెట్టుబడిగల.

ఠ్ఠా - పుం ముక్క; తుంపు.

ఠ్ఠా - పుం తుంపు; బిచ్చము; ముష్టి.

ఠ్ఠానా - అంక్రిం తునుగుట; విరుగుట; విరుచుకు పడుట.

ఠ్ఠా - విం తునిగిన; విరిగిన.

ఠ్ఠానా - అంక్రిం తృప్తినొందుట; సంతృప్తి మగుట.

ఠ్ఠే - ఊం చిలకపలుకు.

ఠ్ఠే - పుం వ్యర్థమైన వాగుడు; వితండాదము.

ఠ్ఠేనా యా బొలనా - పుం మెటనేచి పోవుట.

ఠ్ఠే - ఊం నడుముమీది ఛోతి మడత; పత్రికాయ.

టెండువా - పుం. గొంతు; కుత్తుక; బొటనవ్రేలు.

టెక - స్త్రీ. పోటీకర్ర; ప్రతిజ్ఞ; అలవాటు; మొండిపట్టు.

టెకనా - సంక్రిం. ఆనుకొనుట; పట్టు పట్టుట.

టెకనీ - స్త్రీ. పోటీకర్ర.

టెకీ - పుం. మంకు పట్టువాడు; దృఢ సంకల్పుడు.

టెకానా - సంక్రిం. ఊతమిచ్చుట.

టెకుఆ - పుం. తకలా; రాట్నపుకదురు.

టెకురీ - స్త్రీ. దే. టెకుఆ.

టెడా - విం. వంకరగల; కుటిలమైన.

టెడాई - స్త్రీ. వంకర; వంపు; వక్రత.

టెడాపన - పుం. దే. టెడాई.

టెడా-మెడా - విం. వంకరగానున్న.

టెనా - సంక్రిం. పదునుపెట్టుట; మీసము మెలివేయుట.

టెమ - స్త్రీ. దీపశిఖ; దీపపువత్తి; జ్వాల.

టెర - స్త్రీ. పిలుపు; కేక; ఉచ్చ స్వరము (సంగీతము)

టెరనా - సంక్రిం. కేకవేసి పిలుచుట; ఉచ్చ స్వరముతో పాడుట; గడుపుట.

టెవ - స్త్రీ. అలవాటు; స్వభావము.

టెవనా - సంక్రిం. పదునుపెట్టుట.

టెవేయా - పుం. పదునుపెట్టువాడు.

టెసూ - పుం. ఠాక; మోదుగ (చెట్టు)

టొంచనా - సంక్రిం. చుభానా; (గుచ్చుట; నాలుట.

టొండా - పుం. కొమ్ముచెంబు కొమ్ము లేకపీక; నీటిగొట్టము.

టొండ్లీ-స్త్రీ. జంతువుల ముట్టె; నీటిగొట్టము; కొమ్ముచెంబు కొమ్ము లేకపీక.

టొంకనా - సంక్రిం. తొడకొట్టుట; సవాలు చేయుట.

టొకనా - సంక్రిం. మాట్లాడునప్పుడు అడ్డు ప్రశ్నలు వేసి ఆపుట, జ్ఞాపకము చేయుట; దిష్టిపెట్టుట.

టొకనీ - స్త్రీ. గంగాళము; బుట్ట.

టొక-టాక - స్త్రీ. ఎదురుప్రశ్నలవలన కుంగు ఆటంకము.

టొకరా - పుం. వెదురు బుట్ట లేక తట్ట.

టొకరీ - స్త్రీ. చిన్న వెదురు బుట్ట లేక తట్ట.

టొటక; టొటకా - పుం. మంత్రించిన యంత్ర తంత్రము; తాయిత్ర.

టొటకే కారనె ఆనా - మం. వచ్చి వెంటనే వెళ్ళిపోవుట.

టొటకేహాई - స్త్రీ. మంత్రతంత్రములు తెలిసిన స్త్రీ; గారడీ స్త్రీ.

టొటా - పుం. నష్టము; ఫిరంగితూటా.

టొనహాई - స్త్రీ. మంత్రతంత్రము; భూత

వైద్యము.

టెనహాయా - పుం భూత్యుడు; గారడీవాడు.

టెనా - పుం మంత్రకుంఠ్రప్రయోగము; గారడీ

టోప - పుం శిరస్రాణము; పెద్ద టోపి.

టోపా - పుం బహు పెద్ద శిరస్రాణము; చాలా
గొప్ప టోపీ (వ్యంగ్యము)

టోపీ - స్త్రీ టోపి.

టోరనా - సంక్రిం తొడనా ; విరుచుట;

ఔఖ టోరనా - ముం సిగ్గుతో తల తిప్పు
కొనుట.

టెల - పుం సమూహము; మండలి; స్థానీయ
శాసకులు వేయు పన్ను.

టెలా - పుం పేట; కంకర రాయి.

టెలీ - స్త్రీ సమూహము; మండలి; చిన్న
పేట.

టెహ - స్త్రీ వెతుకుడు; అన్వేషణ; జాడ.

టెహనా - సంక్రిం వెతుకుట; అన్వేషించుట;
జాడతీయుట.

టెహియా ; టెహీ - పుం జాడతీయువాడు;
గుప్తచరుడు.

టోరనా - సంక్రిం పరిక్షించుట; జాడ
తీయుట; లోతుపాతులు కనుగొనుట.

త

తండ్ ; తండ - స్త్రీ శీతలవాయువు; చలి;
నెమ్ము.

తండక ; తండక - స్త్రీ.దేం తండ యా తండ.

తండా ; తండా - విం చల్లని.

తంఢీ సాँస - పుం నిట్టూర్పు.

తండాई ; తండాई - స్త్రీ శరీరపు ఉష్ణము
తగ్గించి చల్లపరచు ఔషధము; నూరిన
భంగు ఆకు.

తండ్ई - స్త్రీ. దేం తండాई.

తక - స్త్రీ. పుర్ణ శబ్దము; విం స్తంభించిన.

తకతక - స్త్రీ. తాదా; పుర్ణ; జగడము.

తకతకానా - సం. క్రిం. ఖటఖటానా ;

కొట్టుట; బాడుట; టకుటకుమ శబ్దము
వేయుట.

తకతకియా - విం. జగడాలమారి; వితండీ;

తాదా మనిషి.

తకురసుహాతీ - స్త్రీ. ఖుశామద ; ముఖస్తుతి.

తకురాइन - స్త్రీ. ఇంటి యజమానురాలు;

క్షత్రియుని భార్య; మంగలివాని భార్య.

తకురాई - స్త్రీ. ప్రాముఖ్యము; ఆధిపత్యము;

గొప్పదనము.

తకురానీ - స్త్రీ. దేం తకురాइन.

తకురాయ - పుం ఒక క్షత్రియ తం.

తకురాయత - స్త్రీ. ప్రభుత్వము; ఆధిపత్యము.

తకోరీ - స్త్రీ. ఊతకర; వైరాగిని.

తక్కర - స్త్రీ. దేం టక్కర.

తగా - పుం ప్రపంచకుడు; మోసగించి ఇతరుల

సాత్తును అపహరించువాడు.

ఠాగ్ - ఖీ. దే. ఠాగపనా.

ఠానా - సంక్రి. మోసగించుట; వంచించి
అపహరించుట.

ఠా సా - పుం. ఆశ్చర్యముతో స్తంభించుట;
ఆశ్చర్యచకితుగుట.

ఠానీ - ఖీ. వంచకుని భార్య; మోసకత్తె;
తార్చుడు స్త్రీ.

ఠాగపనా - పుం. మోసము; వంచన.

ఠాగీ - ఖీ. వంచించి ఇతరుల సాత్తును
అపహరించుట; దోపిడి.

ఠాగోరీ - ఖీ. మాయ; గారడీ.

ఠా-పుం. గుంపు; సముదాయము; అలంకరణ.

ఠాకీలా - వి. శృంగారింపబడిన; అలం
కృతమైన.

ఠానా - స.క్రి. నిశ్చయించుట; అలంక
రించుట.

ఠాఠీ - ఖీ. అస్థిపంజరము; పాడె.

ఠాఠా - పుం. అట్టహాసము; వేళాకోళము;
పరిహాసము; ఠాఠాజ-వి.పరిహాసము
చేయువాడు.

ఠాఠాజీ-ఖీ.వేళాకోళము; పరిహాసము.

ఠాఠీ - ఖీ. దే. ఠాఠీ.

ఠానా - సంక్రి. తక్కువను కొట్టుట;
అంక్రి. పకపకనవ్వుట.

ఠాఠా - పుం. కసేరా ; కంచరి.

ఠాఠీ - ఖీ. కంచరివాని భార్య; కంచరివని.

ఠాఠీ-బాజార - పుం. కంచరి విపిణి వీధి.

ఠాఠల - పుం. దిల్లగీబాజ ; హాస్యగాడు;
పరిహాసకుడు.

ఠాఠలీ - ఖీ. దిల్లగీ ; పరిహాసము.

ఠా - వి. ఖడా ; నిలబడిన.

ఠా - ఖీ. ధాతువుమీద అఘాతము పడి
నప్పుడు వచ్చు మోత.

ఠానక - ఖీ. మృదంగము; తబలా మొ॥
నుండి వచ్చు మోత; బాధ; ఉండి ఉండి
కలుగు తీపు.

ఠానకనా - అంక్రి. తన్ తన్ మను శబ్దము
వచ్చుట; ఉండి ఉండి బాధ లేక తీపు
కలుగుట. మాథా ఠానకనా - మం. గొప్ప
సందేహము కలుగుట; తలలో ఉండి
ఉండిపోటు కలుగుట.

ఠానగన - పుం. శుభసందర్భములలో మిరాసీ
దారులు ఇంకా ఎక్కువకావాలని మొండి
పట్టు పట్టుట.

ఠానగోపాల - పుం. నిష్ఠదర్మియుడు, ధన
భావము; లేమి.

ఠానా - అంక్రి. సన్నద్ధముగుట; పాసుగుట;
స్థిరుడుట.

ఠానాఠ - క్రి.వి. తన్ తన్ శబ్దముతో.

తప్పా - పుం. ఇటుకలు మొ. చేయునపుడు
ఉపయోగించు అచ్చు.

తరీ - పుం. ముతకమాల; సగము కాలిన పెద్ద
ఇటుక; చౌకబారు ఇప్ప సారాయి.

తస - విం. దట్టమైన; ప్రబలమైన; తప్పుడు
మోతగల రూపాయి, లోభి; మొండి.

తసక - స్త్రీ. గీర; దర్పము.

తసకదార - విం. గర్విష్ట; అభిమానముగల;
గీరగల.

తసకా - పుం. పొడి దగ్గు; దెబ్బ; ఎదురుదెబ్బ.

తసాతస - క్రిం. విం. ఖచాఖచ ; కూరి
కూరిన; పూర్తిగా నిండిన; క్రిక్కిరిసిన.

తస్సా - పుం. గీరచేష్ట; ఒయ్యారపు చేష్ట.

తహర - పుం. స్థానము; స్థలము; వంట
ప్రదేశము; వంట ఇల్లు.

తహరనా - అం. క్రిం. ఆగుట; ఉండుట;
నివసించుట. **మన తహరనా** - మం. మనసు
అనుకూలత లేకపోవుట.

తహరాక - విం. టికాక ; మన్నికగల;
ఆగునట్టి.

తహరావ - పుం. నిశ్చయము; నిర్ధారణ.

తహరౌనీ - స్త్రీ. పెళ్ళి సందర్భములో కట్టు
కానుకలు నిశ్చయించుట.

తహాకా - పుం. అట్టహాసము; పకపకనవ్వుట.

తాకే - స్త్రీ. దే. తాయ్.

తాయ్ - పుం; స్త్రీ. స్థలము; స్థానము; చోటు;
దగ్గర.

తావ్ - పుం; స్త్రీ. ఠికానా ; స్థానము.

తావ్ కుతావ్ - మం. మంచి; చెడు; ప్రతిచోటు;
ఉచిత అనుచిత ఆలోచనలేక ప్రతిచోట;
తావు.

తాసనా-విం; **సంక్రిం** కుక్కుట; ఆపుట;
నిషేధించుట.

తాకుర - పుం. దేవత; దేవప్రతిమ; పూజ్యవ్యక్తి;
జమీందారు; మంగలి; బెంగాలీ బ్రాహ్మ
ణులలో ఒక తెగ; దేవుడు.

తాకరద్వారా - పుం. దేవాలయము.

తాట - పుం. వెదురు తెర; ఆకారము; వేష
విన్యాసము.

తాటబాట - పుం. అలంకరణ; ఆడంబరము.

తాటర - పుం. దే. తరరి.

తాఠ - పుం. దే. తాఠ.

తాడా ; తాడా - విం. తాడా ; నిలబడి ఉన్న
వాడు.

తాననా - సంక్రిం. సింసిద్ధమగుట; దృఢ
మూని నిశ్చయించుట.

తామ - పుం. స్థానము; చోటు; వ్యవహారసరళి.

తాలా - పుం. పనీపాటు ; ఆదాయము
లేనివాడు.

తాలీ - విం. పనిలేని; ఏమీ చెయ్యని.

ఠికానా - పుం. ఠౌర ; చోటు; ఆశ్రయము.

ఠికానె ఆనా - మం. తనచోటుకు చేరు
కొనుట; చాలా ఆలోచించిన మీదట;
యథార్థ విషయమును గ్రహించుట;
సముచితముగా వ్యవహరించుట.

ఠికనా - అం. క్రిం. తటాలున ఆగుట;
నిలుచుట.

ఠిరనా ; ఠిరునా - అం. క్రిం. ఎక్కువ
చలివలన అంగ ప్రత్యంగములు వంకరలు
పోవుట.

ఠినకనా - అం. క్రిం. పిల్లలు మధ్యలో
వెక్కివెక్కి ఏడ్చుట.

ఠిలియా - స్త్రీ. గగరీ ; చిన్న కుండ.

ఠిలుఆ - వి. నిఠల్లా ; పనిపాటు
లేనివాడు.

ఠిల్లా - పుం. దే. ఠిలియా.

ఠిహరీ - స్త్రీ. ఆగుప్రదేశము; నిశ్చయము;
అంగీకారము.

ఠీక - వి. న్దై; ఉచితమైన; ఉపయుక్తమైన.
పుం. నిశ్చయము; సరిఅయిన విషయము.

ఠీకఠాక - పుం. ఏర్పాటు; నిశ్చయము;
పక్కా విషయము.

ఠీకరా - పుం. కుండ పెంకు; భిక్షపాత్ర.

ఠీకా - పుం. ఠేకా ; కాంట్రాక్టు; గుత్త.

ఠీకేదార - పుం. ఠేకేదార ; ఇజారాదారుడు.

ఠ్ఠ - పుం. దే. ఠ్ఠ.

ఠ్ఠకనా - అం. క్రిం. ఠోకా జానా ; చొచ్చుట
దిగొట్టబడుట; కొట్ట బడుట; నష్ట
పడుట.

ఠ్ఠకరానా - అం. క్రిం. తన్నుతన్నుట; తిరస్కరించుట;
తుచ్చమని తలచి తిరస్కరించుట.

ఠ్ఠి - స్త్రీ. గడ్డము; విచ్చని పేలపు గింజ.

ఠ్ఠకనా - అం. క్రిం. వెక్కివెక్కి ఏడ్చుట;
ఏడుపును నటించుట; ఏదైనా వస్తువు
కొరకు పిల్లలు మారాము పెట్టి ఏడ్చుట.

ఠ్ఠక - స్త్రీ. ఉల్లాసముతో దగ్గర దగ్గరగా
అడుగులు వేస్తూ నడుచుట; గీరుడక.

ఠ్ఠకనా - అం. క్రిం. పిల్లలు కుప్పిగంతుల
వేస్తూ ఉల్లాసముగా నడుచుట; కాలి
మువ్వలు మ్రోగునట్లు వేళ్ళ విసురుతూ
నృత్యము చేయుట.

ఠ్ఠకా - వి. పొట్టి; మరుగుజ్జు; కురచ.

ఠ్ఠకీ - స్త్రీ. ఠిఠక ; ఆశ్చర్యచకితము;
స్తంభనము; తటాలున ఆగుట.

ఠ్ఠరీ - స్త్రీ. చిన్న గేయము.

ఠ్ఠసానా - అం. క్రిం. కుక్కి కుక్కి నింపుట;
పొట్టు నిండా భుజింపజేయుట.

ఠ్ఠ్ఠ - పుం. మోడు.

ఠ్ఠ్ఠా - వి. ఆకులు; కొమ్ములు రెమ్ములు

తేని (మె "డు) వెయ్యిలేని.

తేగనా - విం. దేం. తిగనా.

తేగా - పుం. తి "లునవ్రేలు, బ"గా" కర; వేలి కర.

తేగాదిఖానా - ముం. మె "నిగించుట.

తేఠి - త్రిం. వెనిగులిను; చిరదా.

తేకా - పుం. దేం. తీకా.

తేకి - త్రిం. అభారము; సోటీ.

తేఠ - విం. నిమిత్తమైన; అచ్చమైన;

త్రిం. గ్రాన్యభాష.

తేలనా - సంక్రిం. ముందుకు నెట్టుట;

నెట్టితోయుట.

తేలా - పుం. నెట్టుడుబండి; సామానువేసి మనుష్యులు తోయుబండి.

తేస - త్రిం. దెబ్బ; క్లేశము.

తొంక - త్రిం. అఘాతము.

తొంకనా; బజానా - ముం. పరిశీంచుట.

తొంక బజాకర - ముం. పరిగా పరిశీంచి; అందరితో చెప్పి.

తొంకనా - సంక్రిం. బాగా కొట్టుట; కొట్టి కొట్టిదూర్చుట లేకపాతుట.

తొంకర - త్రిం. ఎదురుదెబ్బ.

తొంకరేఖానా - ముం. చేసే తప్పుకు దుఃఖము నొందుట.

తొడి - త్రిం. గడ్డము.

తొర - పుం. ఒక నిధిమగ సర్వాసము.

తొలీ - త్రిం. రంకుల "డి; డింపుడు కత్తి.

తొస - విం. బోలులేని లే బోలుకా"ని; ప్రబల మైన; గట్టి.

తొసా - పుం. దేం. తేగా.

తొహనా-సంక్రిం. జూడతీయుట; వెతుకుట.

తొర - పుం. జగహ; స్థైర్యము; దోటు; అడను నీలైన సమయము.

క

కంక - పుం. కొండ (తేలు ము) కలము సాళి.

కంకా - పుం. దోలు; ధంకా.

కంకెలీ చోట కహనా - ముం. స్పష్టముగా అందరికి వినిపించేటట్లు చెప్పుట.

కంగర - పుం. దుర్బలవ్యక్తి; సశువు.

కంగరీ - త్రిం. సాధుసాటి దోసకాయ; దయ్యము.

కంఠల - పుం. మొక్క కాడ.

కంఠి - త్రిం. దేం. కంఠల.

కంక - పుం. కంకా; కర (వేలి) దండెము అనబడు కురత్తు.

కంక పేలనా - పుం. దణ్ణములు తీయుట.

కంకపేల - పుం. కురత్తు చేయు పహల్వాను.

కంకా - పుం. వేలి కర; ప్రహరీ గోడ.

కండి - త్రిం. చిన్న వేలి కర; చాడకోరు; త్రాసు దండి.

ఇండి మారనా - మం తు "కములో" మోస
గించుట.

ఇండిమార - విం తు "కములో" మోసము
చేయువాడు.

ఇండోల - స్త్రీ. బవండర ; సుడిగొలి.

ఇండోరనా - సంక్రిం పెతుకుట.

ఇంబర - పుం అడంబరము.

ఇవాండోల - విం దేం డావాండోల.

ఇంస - పుం అడవిదోసు; అడవి దోసుకాటు.

ఇంసనా - సంక్రిం దేం ఇసనా.

ఇకరనా - అబోతు; నిర్దు; దున్నము. వాని
అరుపు.

ఇకార - పుం (త్రస్సు).

ఇకార న లేనా - మం సరలసొమ్ము మెదల
కుండా జీర్ణించుకొనుట.

ఇకారనా - అంక్రిం (త్రస్సు)లు; జీర్ణించు
కొనుట; గర్జించుట.

ఇకైత - పుం బందిపోటు దొంగ.

ఇకైతీ - స్త్రీ. బందిపోటు దొంగతనము;
దోపిడి.

ఇగ - పుం అదును; అంగ.

ఇగమగనా - అంక్రిం ఇలూ అలూ
కరులుట; చలించుట; ఊగిసలాడుట.

ఇగడోర - విందేం డావాండోల.

ఇగర - స్త్రీ. దారి; మార్గము.

ఇటనా - అంక్రిం దృఢముగా నిలబడుట;
నిర్దుముగా నిలబడి ఉండుట.

ఇటెయిల - విం పెద్దగడ్డము (పెంట్లుకలు)
గలవాడు.

ఇపెట - స్త్రీ. డాంట్ ; బెదిరింపు; చీదరింపు;
గుడ్డుపు సమరు గులి.

ఇపెటనా - సంక్రిం బెదిరించుట; చీదరిం
చుట.

ఇపోరసంగ్ఖ - పుం బడాయికోరు; ఆకారమైతే
పెద్దదికాని బుద్ధిపూజ్యము.

ఇఫ ; ఇఫలా - పుం డప్పు.

ఇఫలీ - స్త్రీ. ఖంజరి అనబడు వాద్యము.

ఇఫాలచీ ; ఇఫాలీ - పుం డప్పు; డోలు
మొల వాయింతువాడు.

ఇబడబానా - అంక్రిం అశృపూర్ణమగుట.

ఇబరా - పుం చిన్న నీటిగొయ్య; గుంట; చిన్న
జలాశయము.

ఇబల - విం రెట్టింపు.

ఇబోనా - సంక్రిం దేం ఇబోనా.

ఇయరు - పుం డమరు; బుడబుక్కుల వాని
చేతిలో ఉండు చిన్న వాద్యము.

ఇయనా - పుం దేం డేనా.

ఇర - పుం భయము.

ఇరనా - అంక్రిం భయపడుట.

ఇరపనా - అంక్రిం దేం ఇరనా.

డరానా - సంక్రిం భయపెట్టుట.
 డరావనా - విం భయంకరమైన.
 డసన - స్త్రీం కుట్టుట (తేలు వూర).
 డసనా - తేలు; దోమ మొక కొండెతో
 కుట్టుట.
 డసానా - సంక్రిం పరచుట; వ్యాపింప
 జేయుట; కుట్టించుట (తేలు)
 డహకనా-సంక్రిం మోసగించుట; ఊరించి
 ఇవ్వకపోవుట.
 డహకనా-సంక్రిం పోగొట్టుకొనుట; విస్మయ
 పరచుట; మోసముతో పరుల సొత్తు
 ఆవహరించుట; ఊరించుట.
 డహడహ - విం తాజా; పచ్చపచ్చగానున్న;
 ఆనందముగా;
 డహడహనా - అంక్రిం నవనవోన్మేషముగా;
 ఆనందముగా; ఆకు పచ్చగా.
 డహన - పుం రెక్క (పక్షి) ఈర్ష్య.
 డహనా - అంక్రిం తగలదుట; బూడిదగుట;
 ద్వేషించుట; సంక్రిం దుఃఖము కలిగిం
 చుట; మండించుట; బూడిదచేయుట.
 డాక - స్త్రీం రాగి; వెండి మొ. వాని పల్చని
 రేకు; వాంతి.
 డాకనా - సంక్రిం ఎగిరిదాటుట; వాంతి
 చేయుట; కక్కుట.
 డాంగ - పుం అడవి; ధంక.

డాంగర - పుం పశువు; జంతువు.
 డాంట్ - స్త్రీం గద్దింపు; బెదిరింపు; శాసనము.
 డాంట్నా - సంక్రిం బెదిరించుట; అది
 లించుట.
 డాంఠ - పుందేం డంఠల.
 డాండ - పుం పడవనడుపు గడ; ఎత్తుగట్టు;
 జూర్రాన.
 డాండనా - సంక్రిం జూర్రానావేయుట.
 డాండా - పుం చేనుగట్టు; పడవతోయుగడ;
 దుడ్డుకర్ర; సరళరేఖ.
 డాండ-మేడ ; డాండా-మేడా - పుం అన్యోన్యత;
 విరోధము; పోరాటము.
 డాండి - స్త్రీం పొడుగుపాటి సన్నని కర్ర;
 త్రాసుదండి; డోలీ సరళరేఖ.
 డాంబాండోల - విం అస్థిరమైన; ఇటూ అటూ
 ఊగులాడు.
 డాంస - పుం పెద్ద దోమ లేక ఈగ (అడవి)
 డాइन - స్త్రీం భూతము; పిశాచము;
 దయ్యపు స్త్రీ; మంత్రత్రై.
 డాక - స్త్రీం టపా; వాంతి; ఏలముపాట.
 డాకఖానా - పుం పోస్టాఫీసు.
 డాకగాడి - స్త్రీం టపాబండి.
 డాక-ఘర - పుందేం డాకఖానా.
 డాకనా - అంక్రిం కక్కుట; దుముకుట.
 డాకబంగలా - పుం రహదారి; బంగళా.

డాకా - పుం దారిదోపిడి; లూటి.

డాకాజనీ - స్త్రీ. డకేతీ ; దారి దోపిడి;

కొల్ల కొట్టుట.

డాకిన ; డాకినీ - స్త్రీ. దయ్యము; క్రూర
స్వభావముగల స్త్రీ; కాశీఅమ్మవారి నూ
చరి.

డాకియా - పుం తపాలా బంట్లోతు.

డాక్ - పుం దారిదోపిడిదొంగ; బందిపోటు
దొంగ.

డాట - స్త్రీ. బిరడ; ఊతము.

డాటనా - సంక్రిం ఊతమిచ్చుట; ప్రోద్ధ
లించుట; తృప్తితీరా భుజించుట.

డాడ - స్త్రీ. దంతములు; దంతపు కోరలు.

డాడనా - సంక్రిం జలనా ; కల్పుట.

డాడా - స్త్రీ. దావానలము.

డాదీ - స్త్రీ. గడ్డము.

డాబర - పుం నీళ్ళునిలుచు పల్లపు నేల; గంట
తేగొయ్య.

డాబా - పుం డబ్బా; రైలు పెట్టె.

డాభ-పుం తేతకొబ్బరికాయ; బొండాం; దర్భ.

డామర - పుం ఆడంబరము; చమత్కారము;
ఒక విధముగు జిగురు.

డామల - స్త్రీ. యావజ్జీవన కారాగారశిక్ష;
దేశ బహిష్కరణ శిక్ష.

డాయన - స్త్రీ. దే. డాన్.

డాయరీ - స్త్రీ. రోజునామచా ; డైరీ.

డార - స్త్రీ. దే. డాల.

డాల - స్త్రీ. చెట్టు కొమ్మ; శాఖ.

డాలనా - సంక్రిం వేయుట; పారవేయుట;
విసరివేయుట.

డాలీ - స్త్రీ. చిన్న కొమ్మ; పెద్దలకు
గౌరవార్థమై కానుకగా పంపబడు పండ్ల
బుట్ట.

డావరా - పుం బాలుడు; కుమారుడు.

డావరీ - స్త్రీ. బాలిక; కుమార్తె.

డాసన - పుం పక్క; శయ్య.

డాసనా - సంక్రిం పరచుట (పక్క);
వ్యాపింపజేయుట ; కరచుట (పాము).

డాసనీ - స్త్రీ. మంచము.

డాహ - స్త్రీ. ఈర్ష్య; ద్వేషము.

డాహనా - సంక్రిం బాధించుట; సతాయిం
చుట; మండించుట.

డాహీ - విం ఈర్ష్యించువాడు; ద్వేషించు
వాడు.

డింగర - పుం స్థూలకాయుడు; దుష్టుడు;
కొంటాడు; దాసుడు.

డింగల - పుం రాజస్థాను ప్రాంతపు భాష -
ఒకపుటి కావ్యభాష విం నీచమైన;
తుచ్చమైన.

డిబ్ - పుం కొట్లాట; తాదా గ్రుడ్డు ప్లేము.

డిభ - పుం చిన్నబాలుడు; మూర్ఖుడు;
అభిమానము; గర్వము.

డిగనా - అంక్రిం చలించుట; తొలగుట;
కదలుట; జారుట; భ్రష్టుమగుట.

డిగానా - అంక్రిం కదలించుట; జరుపుట;
భ్రష్టుపరచుట.

డిగి - స్త్రీ చెరువు; సాహసము.

డిఠీనా - పుం దిష్టిబొట్టు.

డివియా - స్త్రీ చిన్న డబ్బా లేక భరణి.

డిబ్బా - పుం మూత్రం దబ్బా; రైలు పెట్టె.

డిల్లా - పుం ఎడ్ల వీపు లేక భుజము మీది
మోపురము.

డింగ - స్త్రీ బడ్రా ; బడాయి.

డిఠ - స్త్రీ దృష్టి; చూపు.

డిమడమ - స్త్రీ గీర; అడంబరిము.

డిల - స్త్రీ శరీరాకారము.

డిల-డిల - పుం శరీరపు ఆకార స్రుకారము;
దేహము; శరీరపు ఒడ్డు - సొడుగు.

డిహ - పుం జననదము; హ్రోర్వకుల నివాస
స్థానము; సాడుబడ్డ గ్రామపు దిబ్బ.

డుగడుగి - స్త్రీ ఒక నిధుమగు నాద్యము.

డుగి - స్త్రీ దేం డుగడుగి ; తప్పెట.

డుపటనా - సంక్రిం చుట్టుట; సుడతలు
వేయుట.

డుబకనీ-స్త్రీ పనడుబ్బి; నీటిలో మునిగి

ప్రయాణించు ఓడ; జలాంతర్గామి.

డుబకీ - స్త్రీ గోతా ; మునుక.

డుబానా ; డుబోనా - సంక్రిం ముంచుట;
విస్తృతపరచుట; నాశముచేయుట.

డులనా - అంక్రిం కదలుట; చరించుట.

డులనా - సంక్రిం కదిలించుట; చలింప
జేయుట.

డూగర - పుం దిబ్బ; గట్ట.

డూబనా - అంక్రిం మునుగుట; అస్తమించుట.

డెండ్రి - స్త్రీ దేహిణి ; గడప; గుమ్మము.

డెండ్రి - విం ఒకటిన్నర. 1^{1/2}

డెండ్రి డిండ్రి కి మసజిద్ బనానా - మం తన
విక్ర-కారణంగా ఇతరులనుంచి వేరూ
ఉండుట.

డెండ్రి చావల కి ఖిచడి పకానా-మం తన
అభిప్రాయము ఇతరులతో ఏకీ భవించక
భిన్నముగా నుండుకొనుట.

డెండ్రి - స్త్రీ డెండ్రి ; దీనిని బుడ్డి.

డెండ్రి - పుం పడవ ; కొద్దిరోజుల మకాము;
దేరా.

డెండ్రి డాలనా-మం సామానుతో సహా మకాము
వేయుట.

డెండ్రి - పుం గుడ్డనూచ; మట్టి పెట్టె; మట్టి
నిడిచిన భూమి.

డెండ్రి - పుం తెల్లగుడ్డు (కంటి); మట్టి పెట్టె;

కుటికొన

డెలీ - స్త్రీ. డలియా ; దె. డాలీ.

డెవడా - వి.దే. డయోడి.

డెహరీ - స్త్రీ.దే. దహలీజ.

డైన ; డైనా - పుం. పక్షిరెక్క.

డొంగా - పుం. తెరచాపలేని పడవ.

డొంగీ - స్త్రీ. చిన్న పడవ.

డొండా - పుం. పెద్ద ఏలకాయ; తుపాకి తోటా.

డొజ - స్త్రీ. మోతాదు (మందు).

డొమ - పుం. మాల; ఒక అంటరాని జాతి.

డొమనీ ; డొమిన - స్త్రీ. ఒక విధమగు

అంటరాని జాతి (స్త్రీ).

డొర - స్త్రీ. ; డొరా - పుం. వారము.

డొరా డాలనా - ము. ప్రేమ సూత్రముతో

బంధించుట.

డొల - పుం. ఉయ్యాల; ఊయల.

డొలచీ - స్త్రీ. చిన్న ఉయ్యాల.

డొలక - పుం. పురుగుము మాదిరి వాడ్యము.

డొలడాల-పుం.కదలికపచారు; బహిర్భూమికి

వెళ్ళుట.

డొలనా - అం.క్రి. కదలుట; చలించుట.

డొలా - పుం. మేనా.

డొలానా - అం.క్రి. కదిలించుట; చలింప

జేయుట.

డొలీ - స్త్రీ. పల్లకీ.

డొండి - స్త్రీ. డిడోరా ; చాటింపు.

డొండి దేనా - పుం. చాటింపు వేయుట.

డొల - పుం. పద్ధతి; ఆకారము.

డొలదార - వి. అందమైన; మంచి ఆకారము

గల.

డ్యోడా - వి. డెడ్యూనా ; ఒకటిన్నరరెట్టు.

డ్యోడి - స్త్రీ. డేవిడి; గడు; భవంతి; వాకిలి.

డ్యోడిదార ; డ్యోడివాన - పుం. ద్వారాలకుడు.

ఢ

ఢకనా - అం.క్రి. మూయుట; మూత

పెట్టుట.

ఢంగ - పుం. పద్ధతి; ప్రకారము; శైలి; యుక్తి;

వంచు.

ఢంగీ - వి. చాలాక ; చతురుడు; నేర్పరి;

జిత్తులమారి.

ఢేడోరనా - అం.క్రి. వెతుకుట; తడుముట.

ఢేడోరా - పుం. చాటింపు; దండోరా.

ఢేడోరియా - పుం. చాటించువాడు; దండోర

వేయువాడు.

ఢేపనా - అం.క్రి. కప్పబడుట.

ఢకనా - అం.క్రి. మూతవేయుట; కప్పుట

అం.క్రి. దాగుట; మూత.

ఢడ్ - స్త్రీ. ధరా దేనా; ముండిపట్టు పట్టుట

ఢకోసనా - అం.క్రి. గడగడ త్రాగుట.

ఢకెలనా - అం.క్రి. నెట్టుట; త్రోయుట

ढकोसला - पुं. बूलाकमु; अडंबरमु.

ढकना - सं. क्रि. मू. యుట; మూత
పెట్టుట.

ढక్తన - पुं. మూత.

ढकनी - स्त्री. మూత.

ढक्का - స్त्री. రాండ్ లు.

ढकर - पुं. తుల; అడంబరము; బూటకము.

ढनमनाना - अ. क्रि. लुढकना ; దొర్లుట;
వ్యర్థముగా శబ్దం అట్లు తిరుగుట.

ढपना - सं. क्रि. ढकना ; మూయుట;
మూతపెట్టుట.

ढफ - पुं. డప్పు.

ढब - पुं. డంగ ; పద్ధతి; రీతి; ప్రకారము;
యుక్తి; రచన; స్వభావము.

ढयना - अ. क्रि. ఇల్లు; గోడ మొ. పడి
పోవుట; ధ్వంసమగుట.

ढरकना - अ. क्रि. పొర్లి ప్రవహించుట; అస్త
మించుట.

ढरका - पुं. పశువులకు మందుపోయు
వెదురుగొట్టము.

ढरी - पुं. పనిచేయు విధానము; పద్ధతి; రీతి;
అలవాటు.

ढलकना - अ. क्रि. నీరు తొణుకుట;
దొర్లుట.

ढलना - अ. क्रि. పల్లమునకు ప్రవహించుట

ढेक जातु (नीरु मे.) పతనమగుట.

ढलवाँ - वि. ఏలవాలుగానున్న పోతపోసి
తయారుచేసిన.

ढलाई - स्त्री. పోతపోయుపని; పోతమజారి.

ढहरी - स्त्री. దెం. డెహరీ.

ढहवाना - सं. क्रि. కూలత్రోయించుట.

ढहाना - सं. क्रि. దెం. డెహవానా.

ढांकना - सं. क्रि. మూయుట; కప్పట.

ढाँचा - पुं. రచనా విధానము; పద్ధతి; తరహా.

ढाँपना - सं. क्रि. దెం. డాకనా.

ढाँसना - पुं. పొడిదగు దగుట.

ढाँसी - स्त्री. పొడి (కచ్చలేని) దగు.

ढाक - पुं. మోదుగచెట్టు; పలాశపుష్పము;
యుద్ధభేరి; డాక కే తీన పాత - मुं.
ఎప్పుడూ ఒకే విధముగా.

ढाड - स्त्री. ఘోరము; గర్జన; పెద్ద అరుపు.

ढाड मारना - मुं. అరుస్తూ ఏడ్చుట.

ढाढस - पुं. ధైర్యము; ఓడార్పు.

ढाना - सं. क्रि. పడగొట్టుట; కూల
ద్రోయుట.

ढाबर - वि. మురికిగానున్న; పుం. గుంట.

ढाबा - पुं. చిన్న మిడ్డె; చూరు; ఒక విధమగు
హోటలు.

ढारना - सं. क्रि. దెం. డాలనా.

ढारस - पुं. దెం. డాడస.

తాల-స్త్రీ. డాలు; అడ్డు; ఏటవాలుభూమి.

(తాలనా-సంక్రి. నీటి మాదిరి ద్రవ
పదార్థమును ధారాపాతముగా
పోయుట, పారబోయుట; మూసలో
అచ్చుపోయుట.

తాలవా; తాలువా-వి. ఏటవాలుగా
నున్న. తాల్ ;

తాస-పు. దోపిడీదొంగ, బందిపోటుదొంగ
తాసనా-పు. పోటీ; ఆనుకొనువస్తువు;
ఊత; దిండు.

తాహనా-సంక్రి. దే. తానా.

తాదోరనా-సంక్రి. చాటింపువేయుట;
తడుముట; వెతుకుట.

తాదోరా-పు. చాటింపు.

తాదోరా పీటనా-పు. బాగా ప్రచారము
చేయుట.

తాదా-క్రి.వి. దగ్గర; సమీపము; స్త్రీ.
అంచు; ఒడ్డు; సామీప్యము

తాదా-స్త్రీ. గుస్తాఖి, దూర్తత; అను
చితమైన ప్రవర్తన.

తాదారి-స్త్రీ. దీపపుబుడ్డి.

తాదాలా-సర్వ. అమృత; ఫలానా.

తాదా-స్త్రీ. తైథిల్యము; సోమరితనము;
విలంబము; వదులు.

తాదానా-సంక్రి. వదులు చేయుట;
సడలించుట.

తాదా-వి. సోమరి.

తాదా-పు. దృఢకాయుడు; రంకుమగడు

తాదా-వి. గుస్తాఖ ; అమర్యాదగా వ్యవ
హరించు; ధూర్తుడు.

తాదా-స్త్రీ. తైథిల్యము; సడలింపు.

తాదానా-సంక్రి. సడలించుట; వదులు
చేయుట.

తాదా-వి. సడలిన; సోమరి, వదులైన.

తాదా ఆంఖ-పు. మదిరనేత్రదృష్టి;
మత్తుతోకూడిన కంటిచూపు.

తాదాపన-పు. తైథిల్యము; సడలింపు.

తాదా-పు. దే. ఢూ

తాదానా-సంక్రి. వెతికించుట.

తాదా-స్త్రీ. పగడడి; కాలిదారి.

తాదానా-అంక్రి. లుడకనా; దొర్లుట,
దొర్లించుట.

తాదా-స్త్రీ. అన్వేషణ; వెతుకుడు.

తాదానా-సంక్రి. అన్వేషించుట, వెతుకుట

తాదా, తాదా-పు. పెద్దకుప్ప; పెద్ద దిబ్బ

తాదా-స్త్రీ. మోటబావి ఏతము.

తాదా-స్త్రీ. దే. తాదా.

తాదా-పు. కాని (పాతనాణము).

ఢేర-పు. కుప్ప; రాశి.

ఢేరకరనా-పు. చంపివేయుట.

ఢేర హొజానా యా హొరహనా-పు. అలసి
పోయి నిర్వీర్యమగుట; కుప్ప కూలి
పోవుట, పడిచనిపోవుట.

ఢేరి-స్త్రీ. డే. ఢేర.

ఢలబాస-స్త్రీ. వడిశల.

ఢేలా-పు. మట్టిగడ్డ; కంకరరాయి,
కంటి తెల్లగుడ్డు.

ఢేలా చౌఠ-స్త్రీ. వినాయకచతుర్థి;
ఈ రోజున పిల్లలు ఇరుగుపొరుగు
ఇళ్ళ మీద గడ్డలు వేసి తిట్లుతెందురు.

ఢొగ-పు. ఢకోసలా ; ఆడంబరము;
బూటకము.

ఢొగీ-వి. పాషండుడు; ప్రవంచకుడు;
బూటకపుమనిషి.

ఢొఢీ-స్త్రీ. నాభి; బొడ్డు.

ఢొటా-పు. కుమారుడు; బాలుడు.

ఢొనా-స.క్రి. మోయుట (బరువు).

ఢొర-పు. చౌపాయా ; పశువు.

ఢొల-పు. డోలు; చెవిలోనిపొర.

ఢొలక-స్త్రీ. చిన్నడోలు.

ఢొలనీ-స్త్రీ. శిశువుల ఊయల.

ఢొలియా-పు. డోలు వాయించువాడు.

ఢొలీ-స్త్రీ. 200 తమలపాకుల కట్ట;
పరిహాసము.

ఢొకన-పు. కానుక; లంచము.

త

తగ-వి. బిగువైన; ఇరుకైన, ఇబ్బంది
కరమైన; గుఱ్ఱపుజీను బిగింపునకు
ఉపకరించు తోలుపట్టీ.

తగఆనా-పు. విసుగు జెందుట; వ్యాకుల
పడుట.

తగ-దస్త-వి. డబ్బులేనివాడు; దరి
ద్రుడు; పీనాసి.

తగ-దిల-పు. సంకీర్ణహృదయుడు; పీనాసి

తగ-హాల-వి. ఆపదలో చిక్కుకొనిన;
దుర్గతిలోనున్న.

తగా-పు. వాడుకలో నున్ననాణెము.

తగీ-స్త్రీ. సంకీర్ణత; ధనాభావము;
ఇబ్బంది; అభావము.

తజెబ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు మేలిరకపు
బహుపల్లని వస్త్రము.

తడ-పు. స్పృశ్యము.

తడల్-పు. చావల; బియ్యము.

తతు-పు. నూలు; దారము; సాలెపురుగు

తతుర-పు. మృణాలము; తామరతూడు;

తత్ర-పు. దారము; నూలు; ప్రమాణము;
నరము.

తత్రీ-స్త్రీ. ఉక్కుతీగ; తంతి; పు.

తీగలుగల వాద్యము వాయించువాడు

తదురుస్త-వి. ఆరోగ్యముగల; స్వస్థతగల

తదురుస్తీ-స్త్రీ. ఆరోగ్యము; స్వస్థత.

తదూ-ప్రం. రాట్టెలు తయారుచేయుటకు
ఉపకరించు పెద్దపొయ్యి.

తదేహి-స్త్రీ. శ్రమ; ప్రయత్నము; తాకిడు;
హెచ్చరిక.

తద్రా-స్త్రీ. నిద్రాజనిత బద్ధకము; నిద్ర
జాగరణల మధ్య స్థితి.

తదాకు-ప్రం. దే. తమాకు
తదీహ-స్త్రీ. చెతావనీ; హెచ్చరిక; తాకిడు.

తదూ-ప్రం. డేరా; గుడారము
తదూరా-ప్రతంబుర అనబడు ఒకవాద్యము

తదూల ; తదూల-ప్రం. దే. తాదూల
తదూలి-ప్రం. తమోలి; తమలపాకులు

అమ్మువాడు

తదజ్జుబ-ప్రం. దే. తాజ్జుబ

తదస్సుబ-ప్రం. మతపక్షపాతము;
జాతిపక్షపాతము

తదీ-స్త్రీ. ప్రత్యయ కి, కు, కొరకు, కై;
అయినను; అయినప్పటికి,

తక-అవ్య. వరకు

తకదమా-ప్రం. అదాజా ఉజ్జాయింపు,
అంచన

తకదీర-స్త్రీ. కిస్మత; అదృష్టము;
ప్రారబ్ధము.

తకదీర-వి. కిస్మంతవర ;
అదృష్టవంతుడు.

తకనా-అం. క్రి. తాకనా; చూచుట;
అవలోకించుట; శరణు చొచ్చుట.

తకరార-స్త్రీ. వితండవాదము; తగాదా;
తంటా.

తకరారి-వి. వివాదము చేయువాడు;
జగడాలమారి.

తకరీబ-స్త్రీ. సామీప్యము; శుభ
సందర్భము.

తకరీబన-స్త్రీ. లగభగ-క్రి. విద
మూరు; రమారమి.

తకరీర-స్త్రీ. ఉపన్యాసము; సంభా
షణము.

తలరీరీ-వి. వివాదగ్రస్తమైన; మాఖి
కము.

తకరీమ-స్త్రీ. సన్మానము.

తకలీ-స్త్రీ. తక్కి; చిన్నకదురు.

తకలీఫ-స్త్రీ. కష్టము; ఇబ్బంది;
విపత్తు.

తకల్లుఫ-స్త్రీ. శిష్టాచారము; మొగ
మాటము పడిచేయు; ఇబ్బందికర
మైన ప్రవర్తన; కృత్రిమత.

తకవా-ప్రం. ఋజుప్రవర్తన; సదాచారము

తకావీయత-స్త్రీ. సమర్థన; పుష్టి

తకసీమ-స్త్రీ. వితరణము; బట్వాడా;
విభాజనము.

తకసీమనామా-పు. వితరణ వివరణ

పత్రము; విభాజనపత్రము.

తకసీర-స్త్రీ. దోపము; లోటు.

తకసీరబార-వి. దోపి అపరాధి.

తకాజా-పు. ఇవ్వవలసినది ఇవ్వమని

అడుగుట, చేస్తానన్నది చెయ్యమని

అధికారపూర్వముగా అడుగుట.

తకానా-సంక్రి. చూపించుట; చూచు

నట్లు చేయుట.

తకావీ-స్త్రీ. విత్తనములు, ఎరువులు

మొ॥ కొనునిమిత్రం ప్రభుత్వము

రైతులకు చేయు ఋణసహాయము.

తకియా-పు. దిండు, టిక్క.

తకియా-కలీమ-ప్రతిపాటుగా మాటి

మాటికి వాడబడు ఊతపదము.

తకీ-విశ్లేషియుడు, ధర్మనిష్ఠాపరుడు.

తకుఆ-పు. తలనా; పెద్దకదురు.

తక్ర-పు. మట్టా; మజ్జిగ.

తక్షక-పు. సర్పము; విశ్వకర్మ; పడంగి

తఖఫీఫ-స్త్రీ. లోటు; లోపము.

తఖమీన-క్రి.వి. దాదాపు, రమారమి.

తఖమీన-పు. అంచనా; ఉజ్జాయింపు.

తఖల్లుస-పు. కవులు, రచయితల

ఉపనామము.

తఖసీస-స్త్రీ. ముఖ్యవిషయము;

ప్రాధాన్యము; వైశిష్ట్యము.

తఖ-ప్రవాజసంహాసనము; పెద్దచెక్కబల్ల

తఖ-గాహ-స్త్రీ. రాజధాని నగరము

తఖ-తాకస-పు. వెనులి సంహాసనము

తఖ-నశీన-వి. సంహాసనమున అధి

ష్ఠించిన.

తఖ-పోశ-పు. సంహాసనం మీద పరచు

వస్త్రము; బల్లపై పరచు గుడ్డ;

పలక.

తఖ-బందీ-స్త్రీ. చెక్కలతో తయారైన

గోడ.

తఖ-ఖా-పు. ఊరేగునప్పుడు అధిష్ఠించు

సంహాసనము; పల్లకి.

తఖా-పు. కొయ్యబల్ల.

తఖా-స్త్రీ. చిన్నబల్ల; పిల్లలువాడు పలక

తఖా-తలటనా-ప్రదాదాపు అయిపోయిన

పని పాడగుట.

తగడా-వి. ప్రబలమైన; దృఢమైన.

తగమా-పు. దే. తమగా.

తగాఫుల-పు. నిర్లక్ష్యము.

తజకిరా-పు. చర్చ.

తజదీద-స్త్రీ. మరలకొత్తదిగాచేయుట;

నవీనత.

తజనా-సంక్రి.త్యజించుట; నదలిపెట్టుట

తజమ్మల-పు. శృంగారము; అలంకరణ;

శోభ.

తజరవా-పు. అనుభవము.

తజరవాకార-పు. అనుభవజ్ఞుడు.

తజల్లా-పు. తజల్లీ-స్త్రీ. తళుకు-

బెళుకు; శోభ; ఈశ్వరీయ శోభ.

తజవీజ-స్త్రీ. నిర్ణయము, తీర్పు;

అభిప్రాయము, ఏర్పాటు.

తజవీజ-సానీ-స్త్రీ. పునర్విచారణకు

వచ్చినదావా.

తజాहुल-పు. కావాలని అజ్ఞానము

నటించుట.

తజ-వి. జ్ఞాని; తత్త్వజ్ఞుడు.

తడ-పు. ఒడ్డు; అంచు; తీరము.

తడస్థ-వి. తటస్థముగా నుండుట;

మధ్యస్థముగా నున్న, నిరపేక్షముగా నున్న.

తడినీ, తడి-స్త్రీ. తటముగలది; నది

తడక-స్త్రీ. పగులు; బీట; గర్జన

(మేఘము); ఉరుము.

తడకనా-అ.క్రి. బీటువారుట;

పగులుట; ఉరుముట; కోపగించుట

తడకభడక-స్త్రీ. ఠాడ-బాడ, కోలా

హలము; తళుకు-బెళుకు.

తడకా-ప్ర.ప్రాతఃకాలము, వేకువజాము,

తాలింపు.

తడప-స్త్రీ. వ్యాకులత; హైరాని; మెరుపు;

బాధ.

తడపనా-అ.క్రి. కలవరపడుట, బాధతో

తన్నుకొనుట.

తడపనా-స.క్రి. విలవిలతన్నుకొనునట్లు చేయుట.

తడాగ-పు. తడాక తటాకము, చెరువు

తడాతడ-క్రి.వి. వెంటనే; వేగిరముగా;

దడదడ.

తడాతడి-స్త్రీ. జల్దబాజీ; తొందర

పాటు; వ్యగ్రత.

తడావా-పు. పై మెరుగు; వంచన; దగా

తడిత-స్త్రీ. బిజలీ మెరుపు.

తడితా-స్త్రీ. దే. తడిత.

తడి-స్త్రీ. చెంపకాయ; దగా.

తదబీర-స్త్రీ. తదబీర.

తతారనా-స.క్రి. వేడినీళ్లలో కడగుట.

తతैया-స్త్రీ. బరే ; కందిరీగ.

తత్కాల-క్రి.వి. తక్షణమే; వెంటనే.

తత్కాలీ, తత్కాలీన-వి. ఆకాలఞ్చ

తత్తా-వి. తప్తమగు, వేడిగల.

తత్తా-తంబా-పు. దే. తత్తో-తంబో.

తత్తిమ్మా-పు. పరిశిష్టము; మిగిలిన;

తతిమ్మా.

తత్తోతంబో-పు. మధ్యవర్తిత్వముతో

తగాదాను రూపుమాపుట.

తత్పర-వి. తయారైన, సన్నద్ధమైన,

నైపుణ్యముగల.

తత్పరతా-స్త్రీ. సన్నద్ధత, నైపుణ్యము.

తత్వావధాన-పు. అధ్వర్యము; నిరీక్షణ;
అజ్ఞాయీషీ

తత్సమ-పు. మూలభాషలో వాడబడు
శబ్దరూపమే ఇతర భాషలో ప్రయుక్త
మగు శబ్దరూపము.

తథా-అవ్య. మరియు, ఇటులనే,
అటులనే.

తథాకథిత-వి. అలా చెప్పబడుచున్న;
ప్రమాణరహితంగా చెప్పబడుచున్న.

తథాగత-పు. గౌతమబుద్ధుడు.

తథాపి-అవ్య. అయినప్పటికీ; అప్పుడు
కూడ.

తయాస్తు-యౌ. అవ్య. ऐसा ही हो;
అలాగే అగుగాక.

తथैव-అవ్య. అటులనే; అలాగే.

तथ्य-ప్ర. యధార్థము; సారము; సత్యము

तदपि-అవ్య. దే. తథాపి.

तदबीर-స్త్రీ. ఉపాయములు; యుక్తి,
యత్నము.

तदारुक-పు. పరాదైన అపరాధిని అన్వే
షించుట; దండన; శిక్ష.

तद्धित-ప్ర. ధాతువుమినహా మిగతా
పదముల చివర చేర్చుప్రత్యయము.

तद्भव-ప్ర. మూలభాషలో చలామణి అగు
శబ్దరూపముకొంత మార్పు జెంది

ఇతర భాషలో వ్యవహృతమగు
రూపము.

तद्रूप-వి. సమానమైన; సమానమగు

तन-పు. శరీరము; దేహము; క్రి. వి. వైపు

तनक-వి. దే. తనిక.

तनकीह-స్త్రీ. అన్వేషణ; సోదా.

तनखाह; तनखाह-స్త్రీ. వేతనము;
జీతము.

तनज-పు. తానా ; వ్యంగ్యము.

तनजीम-స్త్రీ. చెల్లాచదురైన శక్తులను
సమీకరించుట; సంఘటన; వ్యవస్థ

तनजेब-స్త్రీ. దే. తజెబ.

तनज्जुल-పు. అవనతి; లోటు; పదచ్యుతి

तनज्जुली-స్త్రీ. దే. తనజ్జుల.

तन तनहा-वि. अकेला; ఏకాంతమగు;
ఒంటరి.

तन-तना-पु. క్రోధపూర్వకపు అధికార
ప్రదర్శన; అభిమానము; దర్పము.

तन-देह-वि. బహుశ్రద్ధగా పనిచేయు.

तनदेही-स्त्री. పరిశ్రమ; ప్రయాసపూర్వక
ప్రయత్నము.

तनना-अ. क्रि. బిగిసికొనుట; గీరగా
ప్రవర్తించుట; బిరుసుగా నుండుట.

तन-परवर-वि. స్వార్థపరుడు; కేవలము
తన శరీరరక్షణ యెడల ధ్యాస
ఉంచువాడు.

తనయ-పు. పుత్రుడు; కుమారుడు.

తనయా-స్త్రీ. పుత్రిక, కుమార్తె.

తనహా-వి. ఏకాకి, ఒంటరి.

తనహాई-స్త్రీ. ఏకాంతత; ఏకాంతము.

తనా-పు. చెట్టు మొదలు.

తనాజా-పు. ఇగడా, జగడము; వైరము

తనావ-పు. లాగుడు; బిగుతు; త్రాడుపురి;

స్త్రీ. డేరాత్రాడు.

తనావర-వి. ప్రబలమైన; దృఢమైన.

తనాసుఖ-పు. వినాశము; పరకాయ
ప్రవేశము.

తనిక-వి. కొంచెము; కొద్ది; తక్కువ;
చిన్న.

తనిమా-స్త్రీ. తనుత్వము; శారీరక
దౌర్బల్యము; క్షీణత

తనియా-స్త్రీ. లంగోటి; కాపీనము; చోళి.

తనీ-స్త్రీ. బంధనము; నవారు; పాశము

తను-వి. సన్నని; నాజూకైన; శ్రేష్ఠమైన;
సుందరమైన; స్త్రీ. శరీరము;

చర్మము; స్త్రీ.

తనుక-క్రి.వి. దే. తనిక; పు. దే.
తను.

తనుజ-పు. పుత్రుడు; కుమారుడు.

తనుజా-స్త్రీ. కుమార్తె; కూతురు.

తనుతా-స్త్రీ. లఘుత్వము; దుర్బలత,
చిన్నతనము.

తనుమధ్యా-స్త్రీ. సన్నని నడుముగలది

తనూంద-వి. దృఢకాయముగల; ప్రబల
మైన; సంపన్నుడు.

తనూరు-పు. తనూరు వెంట్రుక; రోమము

తనేన; తనేనా-వి. వక్రమైన; వంకర;
కోపముగల.

తనానా-అ.క్రి.శీరగానుండుట; నిక్కుట;
నీలుగుట.

తన్మయ-వి. నిమగ్నమైన.

తన్వంగీ-వి. కోమలాంగి, సుకుమారి,
స్త్రీ. కోమలాంగి; స్త్రీ.

తన్వీ-స్త్రీ. దే. తన్వంగీ.

తప-పు. తపస్సు; తాపము; వేడిమి.

తపనా-అ.క్రి. వెడెక్కుట; కాగుట.

తపస-స్త్రీ. దే. తపస్యా.

తపస్యా-స్త్రీ. తపస్సు.

తపాక-పు. ఉత్సాహము; ఆవేశము
వేగము.

తపానా-స.క్రి. వేడిచేయుట; కష్టపెట్టే
పరీక్షించుట.

తాపిశ-స్త్రీ. తాపము; వేడిమి.

తపేదిక-పు. క్షయరోగము.

తపేలా-పు. తపేశ.

తఫరీక-స్త్రీ. పంపిణి; తీసివేత; తేర

తఫరీహ-స్త్రీ. మనోవినోదము; ఉల్లాసవ

తఫసీల-స్త్రీ. వివరణ; విస్తృతమైన
వర్ణన; సంజాయిషీ

తబ-అవ్య. అప్పుడు; ఆ సమయమున

తబకీ-వి. ప్రకృతసిద్ధమైన; సహజమైన;
అసలైన.

తబక-పు. వెండి, బంగారము మొ॥

వాని సన్నని రేకులేక పార.

తబకగర-పు. తబకియా, బంగారము,

వెండి మొ॥ రేకులు తయారుచేయు
వాడు.

తబకా-పు. ఖండము; లోకము; జన
సమూహము; జనులతండు; మడత

తబదీల-వి. దే. తబ్దీల.

తబదీలీ-స్త్రీ. దే. తబ్దీలీ.

తబర-పు. గొడ్డలి మాదిరి ఒక ఆయుధము

తబరజన-పు. గొడ్డలిమాదిరి ఆయు
ధముతో యుద్ధము చేయువాడు.

తబల-పు. ఢంకా; పెద్దడోలు.

తబలచీ-పు. తబలా వాదకుడు.

తబలా-పు. ఒకవిధమగు మృదంగము.

తబస్సుమ-పు. మందహాసము; చిరునవ్వు

తబాక-పు. ఒక విధమగు పెద్ద పళ్లెము.

తబాదలా-పు. పరివర్తన; స్థానపరివర్తన.

తబాహ-వి. నాశమైన; ధ్వంసమైన.

తబాహీ-స్త్రీ. బరబాదీ ; సర్వనాశము

తబీఅత-స్త్రీ. దే. తబీయత.

తబీబ-పు. హకీమ ; వైద్యుడు.

తబీయత-స్త్రీ. మనస్సు; చిత్తము; ;
వము; ఆరోగ్యము.

తబీయత ఆనా-పు. ప్రేమ జనించు

తబీయత ఫడక తఠనా-పు. మన;
ఉల్లాసపడుట.

తబీయతదార-వి. తెలిసినవాడు; భా
కుడు; రసజ్ఞుడు.

తబ్దీల-విమారిస; స్థానాంతరమం.
స్త్రీ. పరివర్తనము.

తబ్దీలీ-స్త్రీ. పరివర్తనము; మా;
స్థానాంతరణము.

తబ్బాఖ-పు. బావచీ ; వంటవాడ

తబీ-అవ్య. ఆ సమయముననే;
అప్పుడే; ఈ కారణము వల్లనే.

తమచా-పు. పిస్తోలు.

తమ-పు. అంధకారము; చీకటి.

తమక-పు. ఆవేశము; శ్రీఘ్రత; క్రోధావేశ;

తమగా-పు. బహుమాన పతకము; మెడ

తమచర-పు. నిశాచరము; రాక్షసులు
గుడ్లగుబ.

తమచుర-పు. మురగా; కోడిపుంజు.

తమచోర-పు. దే. తమచుర.

తమతమానా-అ.క్రి. ఎండ వలన లే
క్రోధము వలన ముఖము ఎర్రబడు.

తమద్దున-పు. నగర నివాసము; నాగరికత;
సభ్యత.

తమనా-స్త్రీ. కోరిక; కామన.

తమర-పు. ఎండు ఖర్జూరకాయ.

తమస్వినీ-స్త్రీ. చీకటిరాత్రి; అంధకార
పూర్ణరాత్రి.

తమస్వీ-వి. అంధకార పూర్ణమగు.

తమా-స్త్రీ. పేరాశ, లోభము, కోరిక.

తమాకూ ; తమాఖూ-పు. పొగాకు.

తమాచా-పు. తప్పడ ; చెంపకాయ.

తమాదీ-స్త్రీ. గడువుతీరుట.

తమానియత-స్త్రీ. తృప్తి; సంతోషము;
ఊరడి.

తమाम-వి. యావత్తు; అంతయు.

తమामी-స్త్రీ. ఒక విధమగు స్వదేశీ
పట్టువస్త్రము.

తమారి-పు. సూర్యుడు.

తమాల-పు. తమల వృక్షము, గానుగచెట్టు

తమాశబీన-పు. తమాషా చూచువాడు;
రసికుడు; భోగవిలాసి.

తమాశా-పు. అద్భుతమైన దృశ్యము;
వినోదము కలిగించు దృశ్యము;
తమాషా.

తమాశాఝీ-పు. తమాషా చూచువాడు.

తమిస్త్ర-పు. అంధకారము; క్రోధము.

తమిస్త్రా-స్త్రీ. రాత్రి.

తమీ-స్త్రీ. దే. తమిస్త్రా.

తమీజ-స్త్రీ. మర్యాద; జ్ఞానము; బుద్ధి;
వివేకము.

తమ్బీహ-స్త్రీ. చెతావనీ ; ఉపదేశము;
తాకీదు .

తయ-వి. నిశ్చయింపబడిన; నిర్ణీతమైన;
దాటిన

తయూర-పు. పక్షి సమూహము; పక్షులు

తరంగ-స్త్రీ. అల; తరంగము.

తరంగవతీ-స్త్రీ. నది.

తరంగిణి-స్త్రీ. దే. తరగావతీ.

తర-వి. ఆర్థమగు; తడిసిన, చెమ్మగల
క్రి.వి. క్రింద.

తరకశ-పు. తూణిర; అంబులపొది.

తరకా-పు. వారసత్వముగా ప్రాప్తించిన ఆస్తి

తరకారి-స్త్రీ. శాక, కూరగాయ,
కూరాకు, కూరపువ్వు.

తరకీ-స్త్రీ. ఒక విధమగు కర్ణాభరణము

తరకీబ-స్త్రీ. ఉపాయము; యుక్తి; తీరు

తరక్ఖీ-స్త్రీ. వృద్ధి; ఉన్నతి.

తరగీబ-స్త్రీ. ఉద్వేగము; ఉద్వేగపరచుట;
రెచ్చగొట్టుట; నచ్చజెప్పి తనవైపు
తిప్పు కొనుట.

తరజనా-అ.క్రి. చివాట్లుపెట్టుట; మంద
లించుట; బెదరించుట.

తరజనీ-స్త్రీ. దే. తర్జనీ.
 తరజీహ-స్త్రీ. ఒకదానిని ఇతరముల
 కంటే ప్రశస్తముగా భావించుట;
 ప్రాధాన్యము; ప్రధానత.
 తరజుమా-పు. అనువాదము; తర్జుమా
 తరజుమాన-పు. అనువాదకుడు.
 తరణి-పు సూర్యుడు; పడవ.
 తరణిజా; తరణి-తనూజా-స్త్రీ. యమునా
 నది.
 తరణిసుత-పు. యముడు; శని; కర్ణుడు.
 తరణి-స్త్రీ. పడవ; నావ.
 తరతీబ-స్త్రీ. సिलसिला ; క్రమము
 తరదీద-స్త్రీ. ఖండన; ప్రత్యాఖ్యానము;
 రద్దు చేయుట.
 తరదదుద-పు. చింత; సందేహము, వ్యాకు
 లత; ఆశంక.
 తరనతార-పు. ముక్తి; మోక్షము.
 తరనతారన-పు. ఉద్ధరింపు; మోక్షము;
 ఉద్ధరించువాడు.
 తరనా-అ.క్రి. పార కరనా ; దాటుట;
 ముక్తి నొందుట.
 తరనిజా-స్త్రీ. దే. తరణిజా.
 తరని; తరని-స్త్రీ. దే. తరణి.
 తరపనా-అ.క్రి. దే. తడపనా.
 తరపర-క్రి.వి. పైకి క్రిందకి; ఒకదాని
 వెనుక మరియొకటి.

తరఫ-స్త్రీ. వైపు; దిశ; పార్శ్వము.
 తరఫదార-వి. పక్షపాతి; సమర్థించువాడు
 తరఫరానా-క్రి.వి.దే. తడఫడానా.
 తరఫైన-పు. ఇరుపక్షములవారు.
 తరబ-పు. ప్రసన్నత.
 తరబతర-వి. ఎక్కువగా తడిసిన; అర్థ
 పైన.
 తరబూజ-పు. పుచ్చకాయ.
 తరమీమ-స్త్రీ. సంశోధనము; మార్పులు-
 చేర్పులు .
 తరస-పు. జాలి; దయ; తరస ఖానా-పు.
 జాలిపడుట.
 తరసనా-అ.క్రి. లభించని కారణంగా
 బాధపడుట; తహతహలాడుట.
 తరసనా-స.క్రి. లలచానా ఊరించుట.
 తరహ-స్త్రీ. ప్రకారము; రీతి మాదిరి; స్థితి
 తరహదేనా-పు. లెక్కచేయకపోవుట; నిర్ల
 క్ష్యము చేయుట.
 తరహటీ-స్త్రీ. పల్లపుభూమి; కొండ ప్రాంతము
 తరహదార-వి. షోకిల్లా.
 తరాई-స్త్రీ. కొండలోయ; కొండక్రింది
 నిమ్మ ప్రదేశము .
 తరాజూ-పు. త్రాసు; తక్కిడ.
 తరానా-పు. వాడుకలోనున్న ఒక విధమగు
 పాట; గేయము.

తరాబోర-వి. దే. సరాబోర.

తరావట-స్త్రీవిమ్ము; తడి; స్నిగ్ధభోజనం.

తరాశ-స్త్రీ. కోత; రచనావిధానము; జైలి

తరాశనా-సంక్రి. కోయుట; కత్తిరించుట;

సానపట్టుట.

తరాసనా-సంక్రి. భయపెట్టుట; కష్ట

పెట్టుట.

తరివన-పు. చెవిజాకాలు.

తరి-స్త్రీషడవ; నౌక; నిమ్ము; వర్షపునీరు

నిలుచు పల్లపుభూమి; కొండలోయ.

తరికత-స్త్రీమార్గము; ఆచరణ; మాన-

సిక విశుద్ధత.

తరికా-పు. విధానము; పద్ధతి; తీరు;

ప్రవర్తన.

తరు-పు. చెట్టు; వృక్షము.

తరుణ-వి. తరుణుడు; జవసత్త్వములు

గల; నూతనమైన.

తరుణి-స్త్రీ. యువతి.

తరునई, తరునई; -తరుణిమా; స్త్రీ.

జవानी ; యువావస్థ; యౌవనము.

తరెటి-స్త్రీ. దే. తరాయి.

తరెరనా-సంక్రి. కళ్లురుముట; కళ్లు

రిమిచూచుట; చూపుతో బెదిరించుట

తరैया-స్త్రీ. నక్షత్రము.

తరోई-స్త్రీ. దే. తురాయి.

తరौना-పు. కర్ణఫూల ; చెవికమ్మ.

తర్క-పుత్రార్కము; త్యజించుట; త్యాగము

తర్కనా-సంక్రి. తర్కించుట; త్యజించుట.

తర్కశ-పు. తూణీరము; అంబులపాది.

తర్కీ-పు. తర్కించువాడు.

తర్జ-పు. ప్రకారము; తరహా; జైలి.

తర్జన-పు. క్రోధము; బెదిరింపు; చివాట్లు

తర్జన-గర్జన-యౌ. భయప్రదర్శనము;

బెదిరింపు.

తర్జనీ-స్త్రీ. చూపుడువేలు.

తర్జుమా-పు. భాషాంతరీకరణము; అను-

వాదము.

తర్పణ-పు. తర్పణము; పూర్వీకులను తృప్తి

పరచుటకై చేయు శ్రాద్ధము.

తరార-విఘ్నమున మాట్లాడువాడు; చపల

చిత్తుడు.

తరారా-పు. తీవ్రగతి; చురుకుదనము.

తరారా भरना-యౌ. వేగముగా నడుచుట;

త్యరత్యరగా పారిపోవుట.

తల-పు. అడుగుభాగము.

తలక-అవ్య. తక ; వరకు, పర్యంతము

తలख-వి. దే. తలख.

తलछट-స్త్రీ. ద్రవపదార్థము అడుగున

పేరుకొను మడ్డి; గోకుడు.

తలనా-సంక్రిష్టేతిలోగాని, నూనెలోగాని

ఏదేని వేయించుట వండుట.

తలపట-వి. బరబాద నశించిన; ధ్వంసమైన.

తలఫ-వి. దే. తలపట.

తలఫనా-అ.క్రి. దే. తడపనా.

తలఫీ-స్త్రీ. వినాశ ; వినాశము.

తలబ-స్త్రీ. అన్వేషణము; అవశ్యకత; పిలుపు; కోరిక, వేతనము.

తలబ-గార-వి. కోరువాడు.

తలబ-నామా-పు. కోర్టు సమను.

తలబీ-స్త్రీ. పిలుపు; కోరిక.

తలబేలీ-స్త్రీ. ఉత్కంఠ; ఆదుర్దా; వ్యాకులత.

తలమలనా-అ.క్రి. దే. తిలమిలనా

తలవ-పు. పాటుకుడు; సంగీతజ్ఞుడు.

తలవా-పు. పాదతలము; అరికాలు.

తలవె ఖుజలనా-మృ. అరికాళ్లు దురదపెట్టుట; ప్రయాణము చేయనున్న.

తలవె చాటనా యా సహలనా-మృ. మిక్కుటముగా ముఖస్తుతిచేయుట.

తలవార-స్త్రీ. ఖడ్గము; కత్తి.

తలవార కా ఖేత-పు. యుద్ధక్షేత్రము

తలవార కే ఘాట తారనా-పు. ఖడ్గముతో వధించి ప్రాణములు తీయుట.

తలహటీ-స్త్రీ. తర్రాई; కొండక్రింది భూమి

తలా-పు. పేద ; ఏదేని వస్తువు అడుగుభాగాలు

తలాక-పు. వివాహ విచ్చేదము; విడాకులు

తలాబ-పు. దే. తాలాబ.

తలాశ-స్త్రీ. ఖोज, వెతుకుడు; వెతుకుట

తలాశనా-స.క్రి. ఖोजना ; వెతుకుట.

తలాశీ-స్త్రీ. సోదా; తలాశీ లెనా-పు. సోదాచేయుట.

తలీ-స్త్రీ. పేదీ అడుగుభాగము; అరికాలు లేక అరచేయి.

తలే-క్రి.వి. నీచే ; క్రింద.

తలే ఊపర-ప్రజ్ఞకదానిపైన మరియొకటి; క్రమహీనముగా నుంచిన.

తలేటీ-స్త్రీ. దే. తలహటీ.

తలేయా-స్త్రీ. చిన్నచెరువు.

తలఖ-వి. చేదు; కటువైన; అప్రియమైన

తల్య-పు. శయ్యా ; పక్క; పొన్న.

తల్లా-పు. అడుగుమడత; భవనపు అంతస్తు.

తవ-సర్వ నీయుక్త.

తవక్కుల-పు. భగవంతుని మీద విశ్వాసం

తవజ్జహ-స్త్రీ. ధ్యానము; కృపార్థస్థి

తవనా-అ.క్రి. వేడెక్కుట; తపించుట

తవా-పు. పెనము.

తవె కి బ్లంద-పు. క్షణభంగురము.

తవాజా-స్త్రీ. ఆదరము; ఆతిథ్యము;

సత్కారము.

తవాయఫ-స్త్రీ. రడి; వేశ్య.

తవారిఖ-స్త్రీ. చరిత్ర; పురాతనము

తవాలత-స్త్రీ. దీర్ఘము; పొడుగు;

ఆధిక్యము.

తవీల-వి. లబా; పొడుగైన.

తవేలా-పు. అశ్వశాల.

తశఖీస-స్త్రీ. నిలకడ; నిశ్చయము;

రోగ నిదానము.

తశబీహ-స్త్రీ. ఉపమానము.

తశరీఫ-స్త్రీ. బ్రుజుగీ; మహాత్మ్యము,

గొప్పతనము; గౌరవము.

తశరీఫ లానా-పు. పదార్పణ చేయుట.

తశరీఫ రఖనా-పు. విరాజిల్లుట.

తశరీహ-స్త్రీ. వ్యాఖ్య, విస్తృతమైన టీక

తశతరీ-స్త్రీ. చిన్న పల్లెరము.

తసకీన-స్త్రీ. దే. తస్కీన.

తసదీక-స్త్రీ. సమర్థింపు; సమర్థన;

సౌక్యము.

తసద్దుక-పు. దిగదుడుపు; దానము;

సమర్పణ.

తసబీహ-స్త్రీ. జపమాల.

తసరీఫ-స్త్రీ. దే. తస్నీఫ.

తసలా-పు. గిన్నె.

తసలీమ-స్త్రీ. దే. తస్లీమ.

తసల్లీ-స్త్రీ. ఓదార్పు; ఆశ్వాసనము;

దైర్యము.

తసవీర-స్త్రీ. దే. తస్వీర.

తసవ్వర-పు. దే. తసౌవర.

తసహీల-స్త్రీ. తేలికతనము.

తసౌవర-పు. ద్యానము; ఊహ.

తస్కర-పు. దొంగ.

తస్కరతా-స్త్రీ. దొంగతనము.

తస్కరీ-స్త్రీ. దొంగది; దొంగభార్య;

దొంగతనము.

తస్కీన-స్త్రీ. ఓదార్పు; ఆశ్వాసనము.

తస్నీఫ-స్త్రీ. గ్రంథరచన.

తస్ఫియా-పు. నిర్ణయము; తీర్పు

తస్మాత-అవ్య. ఆ కారణముగా.

తస్లీమ-స్త్రీ. సలాము; ప్రణామము.

తస్వీర-స్త్రీ. చిత్రము; ఫోటో.

తహ-స్త్రీ. అడుగుభాగము; మడత.

తహ करना या लगाना-స్మ. మడత

పెట్టుట.

తह की बात-స్మ. దాగిన రహస్యము.

तह तक पहुँचना-स्म. అసలు విషయవ

గ్రహించుట.

तहकीक; तहकीकात-స్త్రీ. గనేష

అనుసంధానము; పరీక్షించుట.

తహకీర-స్త్రీ. అవమానము; అగౌరవము

తహఖానా-పు. భూగృహము.

తహజీబ-స్త్రీ. సభ్యత; సంస్కృతి; సంస్కారము.

తహజీబ-యాప్తా-వి. సభ్యతగల; సంస్కారముగల; శిష్టాచారపరాయణుడు.

తహదర్జ-వి. పూర్తిగా నూతనమైన; మడత విప్పని.

తహమద-స్త్రీ. తహబద; లుంగి.

తహమ్మల-పు. సహనశీలత; సహిష్ణుత.

తహరీక-స్త్రీ. ఉద్రేకపరచుట; రెచ్చగొట్టుట; కదిలించుట.

తహరీర-స్త్రీ. వ్రాత; వ్రాసినందుకు ప్రతిఫలము; వ్యాసము వ్రాయుపద్ధతి

తహలకా-పు. బరవాదీ, వినాశము; మృత్యువు; కోలాహలము

తహబీలదార, తహబీలదార-పు. కోశధ్యక్షుడు

తహస నహస-వి. బరబాద ;నష్టమైన; ధ్వంసమైన.

తహసీల-స్త్రీ. వసూలు; భూమిశిస్తు; కచ్చేరి.

తహసీలనా-స.క్రి.శిస్తు మొ॥వి వసూలు చేయుట .

తహ్-క్రి.వి. అక్కడ; ఆచోట; అచ్చట.

తహానా; తహి ఆనా-స.క్రి. మడత పెట్టుట.

తహీ-క్రి.వి. అక్కడే.

తహీభగజ-వి. బుర్రలేనివాడు; మూర్ఖుడు.

తహే-దిల-స్త్రీ. హృదయపు లోపలి భాగము

తహే-దిల సే-పు. హృదయపూర్వకముగా.

తహేయా-పు. తత్పరత; తయారి.

తహో-బాలా-వి. అడ్డదిడ్డముగానున్న; తారుమారైన, వినస్థమైన.

తా-అవ్య. వరకు; పర్యంతము.

తాంగా-పు. దె. టాంగా.

తాడవ-పు. శివుని తొండవనృత్యం; శివుని సంహారనృత్యము .

తాత-స్త్రీ. పశువుల నరములతో అల్లిన సూత్రము-త్రాడు; విల్లునారి; దారము; త్రాడు.

తాతా-పు. వరుస; పంక్తి.

తాతా లగనా-పు. పంక్తి ఏర్పడుట; వరుస ఏర్పడుట.

తాతీ-స్త్రీ. పంక్తి; పు. సాలెవాడు .

తాబా-పు. రాగి .

తాఅత-స్త్రీ. ఆరాధన; ఉపాసన; పూజ

తాई-స్త్రీ. తండ్రిఅన్నగారి భార్య; చిన్న బూర్రెమూకుడు.

తాడ-స్త్రీ. సమర్థున; అనుమోదన; పక్ష
పాతము.

తాకన-పు. స్త్రీగు అనబడు దారుణమైన
అంటువ్యాధి.

తాకస-పు. మయూరము; నెమలి.

తాక-స్త్రీ. స్థిరదృష్టి; అవలోకనము;
అదను కొరకు ఎదురు చూచుట.

తాక-పు. గోడగూడు.

తాక పర ధరనా యారఖనా-మృ. ఒక
ప్రక్కన ఉంచుట; ఉపయోగించ
కుండుట.

తాక-ఝాంక-స్త్రీ. మాటిమాటికి
చూచుట; గుప్తముగా చూచుట.

తాకత-స్త్రీ. శక్తి; సామర్థ్యము.

తాకతవర-వి. బలమైన; సమర్థవంతమైన

తాకనా-సంక్రి. పొంచిచూచుట.

తాక మే रहना-పు. అనువు కొరకు
వేచియుండుట; పొంచిఉండుట.

తాకా-వి. మెల్లకంటిచూపువాడు.

తాకి-అవ్య. ఇసलिए कि; ఈ కార
ణంగా; దేనివల్లనైతే.

తాకిద-స్త్రీ. ఆజ్ఞ, అనురోధము, హెచ్చరిక

తాకూ-పు. పెద్ద గోడగూడు; భూగర్భజల
మార్గము.

తాకీర-స్త్రీ. ఆలస్యము; విలంబము.

తాగ-పు. తాగా దారము; నూలు.

తాగనా-సంక్రి. దూరదూరంగా మోటు
గా కుట్టుట.

తాజ-పు. రాజ మకుటము, కిరీటము.

తాజగీ-స్త్రీ. నూతన సత్యము; నవీనత

తాజదార-పు. కిరీటము ధరించినవాడు;
చక్రవర్తి.

తాజన-పు. కొరడా.

తాజపోశీ-స్త్రీ. పట్టాభిషేక మహోత్సవము
తాజా-వి. వినుతమైన; ఆరోగ్యవంతమైన;
ఇప్పుడిప్పుడే తయారైన.

తాజియా-పు. పీరుల పండుగ ఉత్సవము

తాజియానా-పు. కొరడా; కొరడా దండన

తాజిర-పు. సౌదగర; వ్యాపారి.

తాజీ-పు. అరబుదేశపు గుట్టము; అరబు
దేశపు యొక్క అరబీభాష.

తాజీక-పు. సంకరజాతి గుట్టము.

తాజీమ-స్త్రీ. పెద్దలయెడల గౌరవ సూచ
కముగా నిలబడి ప్రణమిల్లుట.

తాజీర-స్త్రీ. సజా; శిక్ష; దండన.

తాజీరాత-పు. అపరాధ దండ విధాన స్మృతి

తాజ్జుబ-పు. ఆశ్చర్యము; విస్మయము.

తాటక-పు. కర్ణాభరణము; ఒకవిధమగు
చెవినగ.

తాడ-పు. తాడిచెట్టు; ఒకవిధమైన హిందీ
పద్యము.

తాడనా-స్త్రీ. ప్రహారము; దండన;
 బెదరింపు సఃక్రి. గ్రహించుట.
 తాడి-స్త్రీ. తాటికల్లు; ధ్యానము.
 తాత-పు. తండ్రి; వి. వేడిగల.
 తాతా-వి. గరమ ; తప్తము; వేడిగానున్న.
 తాతారి-వి. తాతారుదేశమునకు సం
 బంధించిన; క్రితాతారుదేశపు నివాసి
 తాతీల-స్త్రీ. శలవు; శలవుదినము.
 తాదాద-స్త్రీ. సంఖ్య; గణన.
 తాన-స్త్రీ. లాగుడు; విస్తారము; రాగాలాపన
 తాననా-సఃక్రి. లాగి సాగదీయుట; గురి
 చూచుట.
 తానకర సోనా-క్రి. హాయిగా నిద్రించుట;
 నిశ్చింతగా నుండుట.
 తానపూరా-పు. సీతారుమాదిరి ఒక వాయి
 ద్యము; తంబుర.
 తానా-పు. వ్యంగ్యము; వ్యంగ్యోక్తి; పడుగు
 నూలు.
 తానా-బానా-పు. పడుగు-పేక.
 తానారీరి-స్త్రీ. రాగాలాపన.
 తానాశాహ-క్రి. విరంకుశ ప్రభువు; నియంత
 తానాశాహీ-స్త్రీ. విరంకుశ; స్వచ్ఛాచారిత
 తానీ-స్త్రీ. పడుగు నూలు.
 తాప-పు. గరమీ, తాపము; వేడిమి; జ్వాల;
 జ్వరము.

తాపనా-సఃక్రి. సెగకాచుకొనుట; తపిం
 చుట.
 తాపా-పు. కోళ్లగూడు.
 తాఫతా-క్రి. తాఫతా ఒక విధమగు మెరయు
 పట్టువస్త్రము.
 తాబ-స్త్రీ. తాపము; మెరుపు; కాంతి;
 శక్తి; సామర్థ్యము.
 తాబడతొడ-క్రి. వి. నిరంతరము; ఎడ
 తెరిపి లేక.
 తాబాన-వి. మెరయుచున్న; ప్రకాశ
 వంతమైన.
 తాబూత-పు. శవపేటిక.
 తాబె-వి. వశమున; అధీనమున; ఒకరి
 అధీనములో పనిచేయు.
 తాబెదార-వి. ఆజ్ఞాకారి; దాసుడు.
 తామ-పు. దోషము; వికారము; వ్యాకులత
 తామచీని-స్త్రీ. రంగు కళాయి వేయ
 బడిన పాత్ర.
 తామరస-క్రి. కమలము; బంగారము; రాగి;
 ఉమ్మెత్త.
 తామస-వి. తమోగుణముగల.
 తామీర-స్త్రీ. గృహనిర్మాణపు పని; భవన
 నిర్మాణము.
 తామీల; తమీలీ-స్త్రీ. ఆజ్ఞాపాలన;
 అమలు.
 తామ్మల-పు. అసమంజసము; వెనుకా
 ముందుకు గుంజులాట.

తామ్ర-పు. తొబా ; రాగి.

తామ్రచూడ-పు. ముగ్గి కోడిపుంజ.

తామ్రపడ్డ ; తామ్రతర్ర-పు. రాగిరేకు.

తామ్రపా-స్త్రీ. వేళ్ళ; వేళ్ళలు సామాజికులు

గల సమూహము.

తామ్ర-పు. తండ్రి అన్నయ్య; పెత్తండ్రి.

తార-పు. వెండి; ధాతుతంతు; దారము;

క్రమము.

తారక-పు. తార; నక్షత్రము; కన్ను;

కంటిపాప.

తారకశా-పు. ధాతువుల నుండి తీగలు

లేక తంతులు లాగువాడు.

తారధర-పు. టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసు.

తారణ-పు. దాటించువాడు; తరింప జేయు

వాడు; తరించు కృత్యము నావ.

తారతార-వి. చినికిపోగులైన.

తారనా-స. క్రి. దాటించుట; తరింప

జేయుట.

తారా-పు. నక్షత్రము; కనుపాప; సితార

(వాద్యము).

తారె గిననా-పు. దిగులు, బెంగతో, రాత్రి

గడుపుట.

తారాజ-పు. దోపిడి, వినాశము.

తారి-స్త్రీ. దే. తాలి & దే. తాడి.

తారిక-వి. నల్లని; చీకటిగల.

తారికీ-స్త్రీ. నలుపు; చీకటి.

తారిక-స్త్రీ. తడి; తిడి.

తారిఫ-స్త్రీ. ప్రశంస; పొగడ్త.

తాల-పు. అరచేయి; చెరువు; తప్పెట;

తాళము (సంగీతము).

తాల ఠోకనా-మృ. పోట్లాట, యుద్ధము

మొ॥ సవాలు చేయుట.

తాలమెల-పు. తాళము, స్వరము కలయిక;

సరైన యోజన; అనువైన సమయము

తాలా-పు. తాళము.

తాలాబ-పు. చెరువు; జలాశయము.

తాలికా-స్త్రీ. తాళపు చెవి; సూచి (లిస్టు)

తాలిబ-పు. అన్వేషి; జిజ్ఞాసి, కోరువాడు;

పిలుచువాడు

తాలిబ ఇల్మ - పు. విద్యార్థి.

తాలీ-స్త్రీ. తాళపుచెవి; అరచేయి; తాటి

కల్లు; కరతల ధ్వని; చప్పట్లు.

తాలీమ-స్త్రీ. విద్య; అభ్యాసార్థము ఉప

దేశము.

తాల్-పు. దే. తాల్.

తాల్కా-పు. దే. తాల్క.

తాల్-పు. కొండనాలుక; అంగిలి.

తాలె-బర-వి. ధనవంతుడు.

తాల్కుక-పు. విశాలమైన క్షేత్రము; పలు

గ్రామములు గల జమీందారి సం

బంధము.

తావ దిఖానా-పు. అభిమానముతో
 కూడిన క్రోధమును ప్రస్ఫుటించుట.
 తావత-క్రి.వి. అంతవరకు.
 తావ-భావ-పు. అదను; సరైన సమ
 యము; అవకాశము.
 తావరీ-స్త్రీ. తాపము; దాహము; ఎండ;
 జ్వరము; మూర్ఛ.
 తావాన-పు. క్షతి-పూర్తి; నష్టపరిహారము
 తావీజ-పు. తాయత్తు.
 తాశ-ప్రజక విధమగు విలువైన వస్త్రము;
 చీట్లపేక.
 తాశా-పు. డప్పు; తప్పెట.
 తాసీర-పు. ప్రభావము.
 తాస్సుఖ-ప్రమత పరమైన పక్షపాతము.
 తాహమ-అవ్య. తోభిః అయినను, అయి
 నప్పటికి.
 తికడమ-పు. యుక్తి; బ్రీక్కు.
 తికోనా-వి. త్రికోణము.
 తిక్కా-పు. మాంసపు ముక్క.
 తిక్కి-స్త్రీ. మూడుచుక్కలు గల పేక
 ముక్క.
 తిక్త-వి. కడువా ;చేదు.
 తిఖాఝ-స్త్రీ. తీఖాపన, తీక్షణత;
 తీవ్రమైన.
 తిగునా-వి. మూడురెట్లుగల, మూడిం
 తలుగల.

తిగమ-వి. పు. తీక్షణమైన; చురుకైన;
 పు. వజ్రము; రావి.
 తిగమతా-స్త్రీ. తీక్షణత.
 తిజారత-స్త్రీ. వాణిజ్యము; వ్యాపారము.
 తిజారీ-స్త్రీ. మూడుదినముల చలి జ్వరం
 తిజోరీ-స్త్రీ. ఇనుపపెట్టె.
 తిడి-వి. అదృశ్యమైన; అదృశ్యమగు.
 తిడి కరనా-పు. అదృశ్యము చేయుట,
 మాయముచేయుట తిడిహోనా-మృ.
 అదృశ్యమగుట; పారిపోవుట.
 తిడి బిడి-వి. తిतर బిतर చెల్లా
 చెదరైన; అస్తవ్యస్తమైన.
 తితనా-క్రి.వి. తతనా అంత.
 తిतर బిतर-వి. అస్తవ్యస్తమైన; చెల్లా
 చెదరైన.
 తితలీ-స్త్రీ. సీతాకోకచిలుక.
 తితలొకీ-స్త్రీ. చేదు సారకాయ.
 తితివా-పు. డొంగ ; అడంబరము; బూట
 కము; నటన.
 తితిక్షా-స్త్రీ. ఓర్పు; సహనశక్తి.
 తితి-స్త్రీ. తిథి.
 తినకనా-అ.క్రి. కోపించుట; మండి
 పడుట.
 తినకా-పు. తృణము; గడ్డిపోచ.
 తినకా దాంతో మే పకడనా యా లేనా-మృ.
 క్షమించమని వేడుకొనుట.

తినకా తొడనా-మృ. సంబంధ విచ్ఛేదము
చేయుట.

తిनेके का सहारा-మృ. అల్పాధారము;
కుక్క తోక ఆధారము.

तिपाई-స్త్రీ. ముక్కలుపీట.

तिपाड़-పు. మూడు పట్టీలుగలది.

तिक्ल-పు. చిన్నబాలుడు.

तिक्ली-స్త్రీ. బాల్యకాలము.

तिबारा-वि. तीसरी बार; మూడవసారి.

तिबासी-वि. मूढरुचालकृतము

తయారైన (ఖాద్య పదార్థము).

तिब्ब-స్త్రీ. యూనానీ చికిత్సాశాస్త్రము-
వైద్యశాస్త్రము.

तिमीजला-वि. మూడు అంతస్తులు గల.

तिमंगल-పు. తిమింగలము పెద్ద సము
ద్రపు చేప తిమింగల మనబడు ఒక
ద్వీపము.

तिमि-పు. रतौधी; రేచీకటి అనబడు ఒక
నేత్రవ్యాధి; సముద్రము.

तिमिर-పు. అంధకారము; చీకటి.

तिमुहानी-స్త్రీ. మూడు దారులకూడలి

तिय-స్త్రీ. స్త్రీ; భార్య.

तिरछा-वि. వంకర; కుటిలమైన.

तिरना-अ.क्रि. नीतिमీद తేలుట;
ఈడుట.

तिरपट-वि. కష్టమైన; వంపుగల.

तिरपाई-स्त్రీ. దే. तिपाई.

तिरमिरा-पु. అస్పృష్టముగా గోచరించు
మిరుమిట్లుచూపు.

तिरमिराना-अ.क्रि. పెద్దతేజస్సువలె
కళ్లు మిరుమిట్లు జెందుట; కలత
జెందుట; అశాంతపడుట.

तिरस्कृत-वि. తిరస్కరింపబడిన

तिरोधान-पु. అంతర్ధానము, అదృశ్యం

तिर्यक्-वि. तिरछा; వంకరగల; పు.
పశుపక్ష్యాదిజీవులు.

तिल-पु. నువ్వులు; పుట్టుమచ్చ.

तिल का ताड करना-पु. కాస్తంతదా;
గంపంత చేయుట.

तिल भर-पु. बज्जकोट्टि; చాలాతక్కు

तिलक-पु. बौद्ध; పట్టాభిషేకము; (సృష్టి.

तिलकूट-पु. నువ్వుపిండి; సున్నితం

तिलाला-वि. తిలతండులము.

तिलडी-स्त్రీ. మూడుపేటల హారము

तिलमिलाना-अ.क्रि. दै. तिरमिरा

तिलवा-पु. నువ్వులలడ్డా; సున్నితం

तिलस्म-पु. गारडी; ఇంద్రజాలము.

तिलहन-पु. नाने धान्यములు.

तिलांजलि; तिलांजली-स्त్రీ. तिलांज
(శ్రాద్ధము.

तिलांजली देना-पु. పరిత్యజించుట

తిలాక-పు. తలాక ; వివాహవిచ్చేదము; విడాకులు.	तीन में न तेरह में-మ. లెక్కలోనికి రాని మనిషి; పనికిమాలిన మనిషి.
తిలొరి ; తిలొరి-స్త్రీ. మువ్వులు కలసిన వడియం.	तीनत-స్త్రీ. స్వభావము; ప్రకృతి.
తిల్లా-స్త్రీ. వస్త్రములమీద చేయు జరీ పని.	तीमारदारी-స్త్రీ. పరిచర్య; సేవ శుశ్రూష.
తిల్లి-స్త్రీ. ప్లేహము; Liver.	तीय-స్త్రీ. ఔరత; స్త్రీ.
తిషనా; తిషనా; -పు తానా; వ్యంగ్యము, వ్యంగ్యోక్తి	तीरंदाज-పు. ధనుర్దరుడు; వీరుడు.
तिसरैत-పు. తగాదాలో ఏ పక్షమునకు చెందని వ్యక్తి; మధ్యవర్తి.	तीरंदाजी-స్త్రీ. విలువిద్య; వీరత్వము.
తిసానా-అక్రిదవ్వికగొనుట; దాహము చేయుట.	तीर-పు. తీరము; ఒడ్డు; బాణము.
तिहाई-స్త్రీ. మూడవభాగము; పాలము పంట.	तीरल-పు. తీర్థము; తీర్థస్థానము.
तीखा-వి. తీక్షణమైన; పదునైన.	तीरवर्ती-वि. తీరనివాసి; సమీపవర్తి; పొరుగునున్న.
तीज-స్త్రీ. తదియ (తిథి).	तीली-స్త్రీ. గట్టిగడ్డి పుడక; లోహదుల తీగముక్క.
तीजा-वि. తృతీయము; మృత్యువు మూడవ దినము.	तीस-वि. ముప్పది; '30' సంఖ్య.
तीतर-పు. తీతువుపిట్ట.	तीसरा-वि. మూడవ.
तीता-वि. చేదు; పూటైన; కటునైన.	तीसी-స్త్రీ. దే. అలసీ.
तीन-वि. మూడు.	तुंग-वि. ఉన్నతమైన; ఎత్తైన.
तीन पाँच करना-మ. వితండవాదన. చేయుట.	तुंड-पुं. ముఖము; తొండము; ముక్కు (పక్షి); ముట్టె.
तीन तेरह करना-మ. అస్తవ్యస్తము చేయుట.	तुंडी-वि. ముట్టెగల; తొండముగల ; పు. విఘ్నేశ్వరుడు; స్త్రీ. నాభి, బొడ్డు.
	तुंद-पुं. తోద; పొట్ట; ఉదరము; బొజ్జ.
	तुंदिल ; तुंदैल-वि. తోడువాలా పొట్టగల; బొజ్జగల.
	तुंदी-वि. దే. తుండెల.

తూరీ-ప్ర. చేదు సార; చేదు సారకాయతో
తయారైన కమండలము.

తూరీ-అ.క్రి. చూనా; బొట్టుబొట్టుగా
కారుట; గర్భపాతమగుట.

తూరీ-స్త్రీ. పద్యము లేక గేయమునకు
సంబంధించిన అంత్యానుప్రాసము.

తూరీ-ప్ర. చొక్కా కాజా.

తూరీ-ప్ర. అంత్యానుప్రాసము.

తూరీ-ప్ర. పాట్టు; ఊక; గుడ్డు పై పెంకు.

తూరీ-ప్ర. బీజము.

తూరీ-ప్ర. నాయకుడు సరదార.

తూరీ-వి. క్షుద్రమైన; పనికిమాలిన.

తూరీ-ప్ర. చూడ; చూడవము; నియమము
అత్యుక్త.

తూరీ-అ.క్రి. విడిపించుట.

తూరీ-అ.క్రి. అసృష్ట
మైనద్యనితో మాట్లాడుట.

తూరీ-వి. దుర్బలమైన; కోమలమైన.

తూరీ-వి. నిర్లుబుర్లుమను;
కోపస్వభావముగల.

తూరీ-స్త్రీ. తుపాకీ.

తూరీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు తుపాకీ.

తూరీ-ప్ర. సాధనము; ద్వారా; అనుగ్రహము.

తూరీ-అ.క్రి. పుంబించుట; చకితమగుట.

తూరీ-స్త్రీ. గుండ్రని చేదు అనపకాయ;
లేక దానితో చేసిన వాద్యములేక పాత్ర

తూరీ-ప్ర. సైన్యపు అలబడి, కోలాహలము;
భయంకరమైన సంఘర్షణము; వి.
భయంకరమైన

తూరీ-ప్ర. అశ్వము; గుఱ్ఱము; తూరీ
తూరీ-క్రి.వి. వెంటనే; తక్షణమే.

తూరీ-స్త్రీ. బీరకాయ.

తూరీ-ప్ర. డే. తూరీ.

తూరీ-ప్ర. తురకలవలె; తురకలదేశము,
తురకదేశపు నివాసి.

తూరీ-స్త్రీ. తురకజాతిస్త్రీ.

తూరీ-అ.వి. శీఘ్రముగా; వెంటనే.

తూరీ-ప్ర. చీట్లపేకలో తురుపుముక్క.

తూరీ-వి. విలక్షణమైన; వింతైన.

తూరీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు వాద్యము;
సన్నాయి వంటి వాద్యము.

తూరీ-స్త్రీ. ఒక విధమగు దిండు.

తూరీ-స్త్రీ. నాల్గవ అంతర్గత; బ్రహ్మపద్మ

తూరీ-ప్ర. తురకమనిషి; బర్మీదేశపునివాసి

తూరీ-ప్ర. పాలభాగముమీద వ్రాలు ముం
గురులు; వరునిశిరస్సుమీద వ్రేలాడు
పువ్వుగుచ్చము.

తూరీ పహ కి-ప్ర. అన్నిటిమీద ఇంత
కూడ; విశేషములుంటే.

తుర్శ-వి. పుల్లని.

తుర్శో-స్త్రీ. పుల్లదనము; పుల్ల-పు.

తులనా-అ.క్రి.తూయబడుట; సమమగుట

తులా-స్త్రీ. త్రాసు.

తులార్-స్త్రీ. దూదితో నింపిన రజాయి
మాదిరి దుప్పటి; తూకము తూచు
మజారి.

తుల్య-వి. సమానము; సదృశము.

తువర-పు. వగరు రసము; కంది.

తుఱ-పు. పొట్టు; ఊక; గ్రుడ్డు పై పొర
లేక పెంకు.

తుఱానల-పు. తుషానలము; ఒక విధమగు
ప్రాయశ్చిత విధానము.

తుఱార-పు. హిమము; మంచు.

తుఱి-స్త్రీ. తృప్తి; సంతోషము.

తుఱా-స్త్రీ. దే. తోఱా.

తుఱా-స్త్రీ. దే. తోఱా.

తుఱా-పు. తుషారము; హిమము; మంచు

తుఱా-పు. తుఱా-స్త్రీ. దే. తుఱా యా తుఱా

తుఱా-పు. గడ్డిపోచ, ఈనె.

తుఱా ; తుఱా-పు. తుఱాకశ ; అంబులపొది

తుఱా-స్త్రీ. అల్పజాతిచిలుక.

తుఱా-పు. దే. తుఱా.

తుఱా-పు. తుఱాను; విపత్తు.

తుఱా-వి. జగదాలమారి; దుండగుడు;

మిథ్యారోపకుడు; ప్రచండమైన.

తుఱా-స్త్రీ. చేదు అనపకాయ; లేక

దానితో తయారైన పాముల వాడి

బూర.

తుఱా-స్త్రీ. తడక భడక;

ఆడంబరము; అట్టహాసము.

తుఱా-స.క్రి. దూది ఏకుట.

తుఱా-పు. కాస్తంత దానిని గంపంత చేయుట

తుఱా-పు. నగాడా; పెద్ద ఊక.

తుఱా-పు. వర్షమానకాలములోని ఇరాను
దేశము.

తుఱా-పు. ఆకాశము; దూది; ప్రత్తి.

తుఱా త్రిచనా యా పకడనా-పు. విష
యము అతిగా పెరుగుట; ఉగ్ర
రూపము ధరించుట.

తుఱా-అ.క్రి. సరిసమానమగుట;
స.క్రి. బండి చక్రపు ఇరుసుకు
తాలువేయుట.

తులా-స్త్రీ. పత్తి.

తులకా; తులీ-స్త్రీ. బొమ్మలు వేయు
టకు ఉపకరించు కుంచి.

తుల-పు. పొట్టు; ఊక; మంచి శాలువాలు
నేయుటకు ఉపకరించు శ్రేష్ఠమైన
ఉన్ని.

తుల-పు. తినకా తృణము; గడ్డిపరక.

తులధాన్య-పు. ఒక విధమగు ముతక
ధాన్యము.

తుల-స్త్రీ. దాహము; దప్పిక; లోభము.

తుల-పు. చిరుతపులిజాతికి చెందిన
ఒక అడవిమృగము

తుల-సర్వ. వారు, అజనము, అవ్య. తో

తుల-స్త్రీ. ; తెగ-పు. ఖడ్గము; కత్తి.

తేజ-ప్ర. తేజము; దీప్తి; మెరుపు, పరా
క్రమము; తాపము.
తేజ-వి. పదునైన; తీక్షణమైన; తెలివిగల
తేజపతా; తేజపాత
తేజపత్ర-ప్ర. కూరలలో వేయుసువాసన
గల ఒక ఆకు.
తేజస్వి-వి. కీర్తిమంతుడు; తేజస్సుగల
ప్రభావశాలి
తేజాబ-ప్ర. ఘాటైన ఒక ద్రావకము.
తేజీ-స్త్రీ. శీఘ్రత; చురుకు; తీవ్రత; గిరాకీ
తేల-ప్ర. తైలము; నూనె.
తేలుగూ-స్త్రీ. తెలుగుభాష.
తేలहन-ప్ర. తైలదాన్యములు.
తేలా-ప్ర. మూడురాత్రింబవళ్ళ ఉపవాసం
తేలిన-స్త్రీ. నూనె అమ్ముక్తి.
తేలీ-ప్ర. తెరికల జాతిమనిషి.
తేలీ కా బేల-ప్ర. ఎప్పుడూ పనిచేయు వ్యక్తి
తేవర-ప్ర. కోపదృష్టి
తేవర-చఢనా-ప్ర. కోపగించుట; కను
బొమలు చిట్టించుట; కనుబొమ.
తేవర बदलना या बिगडना-ప్ర. నిర్ముఖ
మాటముగా నుండుట; కోపగించుట
तेहरा-वि. మూడు మడతలుగల; మూడురెట్లు
तेहराना-सं.क्रि. మూడు మడతలు
పెట్టుట; మూడవసారి చేయుట.
तेहा-प्र. అహంకారము; గీర; క్రోధము.
तै-प्र. నిర్ణయము; నిశ్చయము; పూర్తి;
वि. నిర్ణయింపబడిన; క్రి.వి. అంత.

तैजस-प्र. మెరయు పదార్థము; నెయ్యి;
అహంకారము భగవంతుడు.
तैनात-वि. వివిధమింపబడిన; నియుక్త
మైన.
तैनाती-स्त्री. నియుక్తి, నియామకము;
నియుక్తి.
तैयार-वि. ఉపయుక్తమైన; సిద్ధమైన; తయారైన
तैयारी-स्त्री. ఉపసిద్ధత; సన్నద్ధత; తయారి
तैरना-अं.क्रि. ఈదుట; తేలుట.
तैराई-स्त्री. ఈత.
तैराक-वि. ఈడువాడు; ఈతగాడు.
तैराना-सं.क्रि. ఈతకొట్టించుట; ఈడు
లాడించుట; తేలించుట; చొప్పించుట
तैल-प्र. తైలము; నూనె.
तैश-प्र. అవేశము; ఉద్వేగము; క్రోధావేశము
तैसा-वि. అప్రకారము; అమాదిరి.
तैसे-क्रि.वि. दे. वैसे.
तौद-स्त्री. బొజ్జ; ఉదరము.
तौदल-वि. బొజ్జగలవాడు; పెద్దపాట్లగలవాడు
तो-अव्य. ఏదైనా శబ్దము మీదనొక్క
వలసినపుడు వాడబడు అవ్యయము;
అయితే सर्व. నీకు; నీయొక్క.
तोडना-सं.क्रि. త్రుంచుట; కోయుట;
విరచుట.
तोडा-प्र. చేతులకు, మెడలోనూ ధరించు
ఒక విధమగు నగ; వెయ్యి రూపాయలు
పట్టుగోనె పట్టా సంచి నదీతీరము.
तोडे उलटना या गिनना-प्र. అత్య
ధికముగా ద్రవ్యముండుట.

తోణ-పు. దే. తూణిర.
 తోతరానా-అ.క్రి. దే. తుతలనా.
 తోతలా-వి.అస్పష్టముగా మాట్లాడువాడు
 తోతా-పు. చిలుక.
 తోతా మాలనా-పు. కావాలని దుర్యసనము
 లేక రోగమును పెంచుకొనుట
 తోతాచశమ-స్మ. బెమరౌవత్ నిర్ముఖమాటి
 తోదన-పు. చాబుక ; కొరడా.
 తోప-స్త్రీ. ఫిరంగి.
 తోపచీ-పు. ఫిరంగిని కాల్చువాడు.
 తోపనా-స.క్రి. మూయుట; దాచుట
 తోఫా-పు. దే. తోహఫా.
 తోబడా-పు. గుఱ్ఱము మూతికి తగిలించు
 మేత సంచి.
 తోబడా చఢానా-పు. మూతికి చిక్కము
 వేయుట; మాట్లాడకుండా ఆపుట.
 తోబా-స్త్రీ. ఇకముందు ఇటువంటి
 పనులు చెయ్యనని దృఢముగా ప్రతిజ్ఞ
 చేయుట; ప్రాయశ్చిత్తము పశ్చా
 త్తాపము.
 తోమ-పు. సమూహము; గుంపు; కుప్ప.
 తోయ-పు. జలము; నీరు.
 తోయద ; తోయధర-పు. మేఘము.
 తోయనిధి-పు. సముద్రము.
 తోరణ-పు. తోరణము.
 తోరई-స్త్రీ. దే. తురई.
 తోలనా-స.క్రి. దే. తౌలనా.
 తోలా-పు. తులము.
 తోశక-స్త్రీ. దూదినింపిన సన్నని మెత్త;
 పల్చటి గద్దెయ.

తోశా-పు. దారిబత్తెము; పాదేయము.
 తోష-పు. తుష్టి; తృప్తి.
 తోషక-వి.పంతృప్తిపరచువాడు; సంతృప్తి
 పరచు (వస్తువు)
 తోషణ-పు. సంతోషము; సంతృప్తి
 తోహఫగీ-స్త్రీ. మంచితనము; సౌజన్యము
 తోహఫా-పు. కానుక; బహుకరణము.
 తోహమత-స్త్రీ.మిథ్యాదోషారోపణ; లేనిపోని
 కళంకము.
 తోహమతీ-వి. ఇతరులమీద దోషారోపణ
 చేయువాడు.
 తౌసనా-అ.క్రి. వేడికి వాడి కుమిలి
 పోవుట; మాడిపోవుట.
 తౌసా-పు. భరించరాని తాపము; జ్వాల.
 తౌక-పు. కంటెవలె నుండు ఒక నగ.
 తౌఫీర-స్త్రీ. మూనాఫా; లాభము.
 తౌబా-స్త్రీ. దే. తోబా.
 తౌర-పు. నడక, నడత.
 తౌర-తరీకా-పు. ప్రవర్తన; పద్ధతి.
 తౌల-పు. తక్కిడ; త్రాసు స్త్రీ. తూకము
 తౌలనా-స.క్రి. తూచుట.
 తౌలాई-స్త్రీ. తూకము; తూచినందుకు
 కూలి.
 తౌలనా ; తౌలవనా-స.క్రి. తూయిం
 చుట.
 తౌసనా-అ.క్రి. తాపమునకు కలత
 జెందుట; స.క్రి. తాపము కలుగజేసి
 వేధించుట.
 తౌహీన ; తౌహీనీ-స్త్రీ. హేఠి; అవ
 మానము; అప్రతిష్ఠ; అగౌరవము.

త్యక్త-వి. తృజింపబడిన; వదలిపెట్టబడిన
 త్యాగనా-సం.క్రి. తృజించుట; వదిలిపెట్టుట.
 త్యాగపత్ర-పుం. ఇస్తీఫా ; రాజీనామా.
 త్యాజ్య-వి. తృజింపదగిన; విడువదగిన
 త్య్ ; త్యో-క్రి.వి. ఆ విధముగా; ఆ
 మాదిరిగా ; అదే సమయమున; వైపు.
 త్యోరస-పుం. గడచిన మూడవ సంవత్స
 రము; రాబోవు మూడవ సంవత్సరము.
 త్యోరి-స్త్రీ. చూపు; దృష్టి.
 త్యోరి చఢనా యా బదలనా-పుం. కను
 బొమలు చిట్టించుట.
 త్యోరి మే బల పడనా-మృ. కోపదృష్టితో
 చూచుట.
 త్యోహార-పుం. పండుగ; పర్వదినము.
 త్యోహారి-స్త్రీ. పర్వదినమున పిల్లలకు,
 అశ్రితులకు కానుకగా ఇచ్చు ధనము
 త్యోనార-పుం. పద్ధతి; శైలి.
 త్రయ-వి. మూడు.
 త్రయీ-స్త్రీ.మూడువస్తువుల సమూహము
 త్రసన-పుం. భయము; భీతి.
 త్రసనా-అం.క్రి. భయమునొందుట;
 భయ పడుట.
 త్రసిత; త్రస్త-వి. భయమునొందిన;
 బాధింప బడిన; గాబరాపడిన.
 త్రాణ-పుం. రక్షణ; రక్ష.
 త్రాస-పుం. భయము; కష్టము.

త్రాసనా-సం.క్రి. భయపెట్టుట.
 త్రాహి-అవ్య. బచాఆ; రక్షించు.
 త్రిదివ-పుం. స్వర్గము; ఆకాశము.
 త్రిదేవ-పుం. బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరుడు.
 త్రిపథా-పుం. స్వర్గ, మర్త్య పాతాళ లోకములు;
 కర్మ, జ్ఞానము ఉపాసన త్రిమార్గములు.
 త్రిపథగా-స్త్రీ. స్వర్గ, మర్త్య పాతాళ లోక
 ములలో ప్రవహించు నది, గంగానది
 త్రిభంగి-వి. మూడుస్థానముల నందు
 వంగు ఒక భంగిమ; కృష్ణుడు.
 త్రిభుజ-పుం. ముక్కోణము.
 త్రియ: త్రియా-స్త్రీ. స్త్రీ.
 త్రియా చరిత్ర-పుం. స్త్రీ మాయ.
 త్రియమా-స్త్రీ. రాత్రి.
 త్రిటి-స్త్రీ. అపూర్ణత; లోటు.
 త్రిటి-స్త్రీ. దే. త్రిటి.
 త్రై-వి. మూడు.
 త్వచా-స్త్రీ. చర్మము; తొక్క; తోలు.
 త్వరా-స్త్రీ. శీఘ్రత; త్వరితము.
 త్వేష-పుం. దీప్తి; శోభ; నిగనిగ.

థ

థంబ, థంభ-పుం. ఖంభ; స్తంభము; ఆధారము
 థంభన-పుం. దే. స్తంభన.
 థకనా-అం.క్రి. అలయుట; బడలుట;
 అలిసిపోవుట.

తకాన-స్త్రీ. అలసట; బడలిక.

తకామౌదా-వి. అలసిన; బడలిన.

తకావట-స్త్రీ. తకాన అలసట;

తైథిల్యము.

తక్కా-పు. ద్రవపదార్థము గడ్డకట్టుట;

పెరుగు గడ్డ; నెత్తురు గడ్డ.

తగిత-వి. ఆగియున్న; శిథిలమైన;

వదులు వదులుగానున్న.

తన-పు. పశువుల పాదుగులేక చచ్చు.

తని-స్త్రీ. మేకమెడ క్రిందరెండు

చన్నులు.

తనైత-పు. గ్రామపెద్ద; జమీందారు తరు

వున గ్రామములో పన్నువసూలు

చేయు అధికారి.

తపక-స్త్రీ. దే. తపకీ.

తపకనా-స.క్రి. విచ్చి కొట్టుట; చిచ్చి కొట్టి

నిద్రపుచ్చుట (పిల్లలను); ఆప్యాయ

ముగా అరచేతితో తట్టుట.

తపకీ-స్త్రీ. చిచ్చి; ఆప్యాయముగా అర

చేతితో మెల్లగా తట్టుట.

తపడి-స్త్రీ. దే. తపొడి.

తపథపి-స్త్రీ. దే. తపకీ.

తపనా-స.క్రి. స్థాపించుట

తపెడనా-స.క్రి. తప్పడ మారన; చెంప

కాయ కొట్టుట.

తపెడా-పు తపడ చెంపకాయ; చెంపదెబ్బ

తపొడి-స్త్రీ. తాలీ; తప్పట్లు.

తప్పడ-పు. తమాచా; చెంపకాయ.

తమనా-అ.క్రి. రుకనా; ఆగుట.

తరతరానా-అ.క్రి. ప్రకంపించుట; భయ

ముతో కంపించుట.

తరతరాహట, తరతరీ-స్త్రీ. ప్రకంపనము;

వణుకు.

తరీనా-అ.క్రి. భయమువలన కంపిం

చుట; వణుకుట.

తల-పు. స్థలము; స్థానము.

తలీ-స్త్రీ. కూర్చుండుచోటు.

తవई-పు. తాపీపనివాడు.

తాంగ-పు. దొంగల స్థావరము; జాడ.

తాంగీ-స్త్రీ. దొంగసొత్తుకొనువాడు; దొంగ

లకు ఆశ్రయము ఇచ్చువాడు; దొంగ

ల ముఠానాయకుడు; గూఢచారి.

తావలా-పు. తాలా; పాదు; కుదురు.

తా-అ.క్రి. 'హే' కి భూతకాలపురూపము

తాక-పు. ఊరిపాలిమేర; గుట్ట.

తాతీ-స్త్రీ. అమానత; తరువాత తీసి

కొనుటకు జమ చేసిన సొత్తు.

తాన-పు. స్థానము; గుడ్డల తాను.

తానా-పు. పోలీసుఠాణా.

తానెదార-పు. పోలీసుఠాణా అధికారి.

తానైత-పు. కేంద్రయజమాని; గ్రామదేవత

తాప-స్త్రీ. మృదంగము; కంజరి మొ॥

మీద పడుచేతితట్టు.

థాపనా-సంక్రి. స్థాపించుట.
 థాపర-పు. దే. థజడ.
 థాపా-పు. పంటపొలములో ధాన్యపురాశి
 మీదవేయుముద్ర.
 థాపి-స్త్రీ. దిమ్మిస; తాపీ.
 థామ-పు. స్తంభము; స్త్రీ. పకడ; పట్టు
 థామనా-సంక్రి. పట్టుకొనుట; ఆపుట;
 అడ్డగించుట; సాయము చేయుట
 థాల-పు. పెద్దపల్లెము.
 థాలా-పు. మొక్కలపాదు; కుదురు.
 థాలి-స్త్రీ. పల్లెము.
 థాలి కా బేగన-పు. అవసరగాని.
 థాహ-స్త్రీ. లోతు; గాంభీర్యము.
 థాహనా-సంక్రి. లోతుతీయుట; జాడ
 తీయుట.
 థాహ లేనా-పు. లోతుతీయుట; రహ
 స్యము తెలిసికొనుట.
 థిగలీ-స్త్రీ. మాసిక; అతుకుముక్క.
 బాదల మే థిగలీ లగానా-పు. అసం
 భవమైన పనిచేయుట.
 థిర-వి. స్థిరము; అచలము; మన్నికగల
 థిరకనా-అంక్రి. నాట్యము చేయుట
 థిరతా-స్త్రీ. స్థిరత.
 థిరతాని-వి. ఒకచోట స్థిరముగా
 నుండు వాడు.
 థిరానా-సంక్రి. ఏదోవస్తువును నీటిలో
 కలిపి తేర్చి శుభ్రపరచుట.

థుకానా-సంక్రి. ఉమ్మివేయించుట.
 థక్తా ఫజీहत-స్త్రీ. ధిక్కారము; నిం
 తిరస్కారము.
 థుడీ-స్త్రీ. అసహ్యతను సూచించు
 ము; తిరస్కారము; వివాట్లు.
 థుడీ థుడీ కరనా-పు. చీచి అనుట;
 నిందించుట.
 థుక-స్త్రీ. ఉమ్మి.
 థుకనా-అంక్రి. ఉమ్మివేయుట.
 థుతన-పు. పశువులముట్టె.
 థున, థునీ-స్త్రీ. స్తంభము; పోటీగుం
 థూనా-సంక్రి. వంచుట; చూర్ణము చేయుట
 చితకబాదుట; కూరికూరినింపుట.
 థూల; థూలా-వి. స్థూలమగు; లావైన.
 థూవా-పు. దిబ్బ; మట్టిముద్ద; పొద్దులు
 చూపు స్తూపము.
 థూర-పు. నాగజెముడు మొక్క; రక్కస
 థెగలీ-స్త్రీ. దే. థిగలీ.
 థేలా-పు. పెద్దచేతినంచి; డబ్బునంచి.
 థేలీ-స్త్రీ. చేతినంచి.
 థొక-పు. కుప్ప; పోగు; రాశి; బోకు.
 థొడా-వి. కొద్ది; కొంచము.
 థొడబहुत-యో. ఎంతోకొంత.
 థొడేही-పు. బిల్కుల నహీ ; ఎంత
 మాత్రములేదు; కాదు.

थोथा-वि. निस्पांरमैन;बो'लुगल;पनिకి
मालिन.

थोपड़ी-स्त्री. चपत चंपदेल्यु.

थोपना-संक्रिप्तायुष; अरोंपिंचुष.

थोबडा-पुं. दे. थूथन.

थौसना ; थौस जाना-अक्रि. एकुव
अलसिपोषुष.

द

दंग-वि. अश्चर्यचकिंमैन;प्रथिंचिन;
पुं.संभ्रममु; भयमु.

दंगई-वि. दुन्दगुष; तगादामनिष;
ऊग्रस्वभावमुगल.

दंगल-पुं.मुल्लुपोंषी; मुल्लयुद्धमु;
गोदा; पेदुदिन्दु लेकपल्लुनिमैत्त

दंगा-पुं. कोट्टाष; कोलाहालमु.

दगैत-वि. कोट्टाषवाडु; दुन्दगुष.

दड-पुं.दुन्दमु; कुरचैतिकुर; जम्माना.

दडक-पुं. दुद्धकुर; शसकुष.

दडना-संक्रि. दण्डिंचुष.

दडवत्-स्त्री. साष्टांगप्रणाममु.

दड्य-वि. दण्डनपोदवलसिन.

दत-पुं. दण्ठमु; पन्नु.

दतकथा-स्त्री. पुकारु; पुक्किटपुरा
णमु.

ददी-वि. जगदालमारी; तगादामनिष.

दंपति,दंपती-पुं. भार्याभर्तृजोष.

दंभी-वि. गरिष्ठि; अडंबरुष;
प्रवंचकुष.

दंवरि-स्त्री. नारुप; नारुपि.

दंशक-पुं. पंढीचो कोरुकुषाडु.

दंशन-पुं. पंढीकाषु.

दई-पुं. भगवानुष.

दई का धाला-पुं. दुरदृष्टवणुष

दईमारा-वि. दईका धाला; अदृष्टहीनुष

दकियानूस-वि. सनाथनअभिप्राय
मुलुगल मनिष.

दकियानूसी-वि.सनाथनअभिप्रायमु
लुगल.

दकीक-वि. सूक्ष्ममैन; कोमलमैन;
कृष्णमैन.

दकीका-पुं. सूक्ष्म; कोमलत, कठि
न्यमु; विनयु.

दक्खिन-पुं. दक्षिणदिश.

दक्ष-वि. नैपुण्यमुगल; तेलिपैन; समर्थमैन

दखमा-पुं. पारसी मतप्रमुलु तम शन
मुलु ऊंचुचोषु.

दखल-पुं.प्रवैशमु; अधिकारमु; जोष्यमु

दखील-वि. अधिकारमुगल; प्रवैशमु
गल.

दखीलकार-पुं. धूमिनि 12 सो॥मु
वरकु तन हाकु. धुक्कमुललो
ऊंचुकुनु असोमि.

దగడ-పు. రణభేరి.

దగదగ-వి. చమకీలా ధగధగ.

దగదగా-పు. భయము; సందేశము; భీతి

దగనా-అ.క్రి. (వేలుట (తుపాకిమొ॥)

మోగుట.

దగల-పు. మోసము; దగా; వి. దగాకోరు

దగల-ఫసల-పు. తల-కపట మోసము

దగాలా-పు. ముతకవస్త్రముతో తయారైన

అంగరఖా.

దగా-స్త్రీ. మోసము; దగా.

దగాబాజ-వి. దగాకోరు.

దగాబాజీ-స్త్రీ. మోసము; ప్రవంచన.

దగైల-వివాతపడిన; వాతగల; దోషము

గల చెడ్డ; మోసపూరితమైన.

దచక-స్త్రీ. ఒత్తిడి; దెబ్బ.

దచకనా-అ.క్రి. ఎదురుదెబ్బతినుట;

నలుగుట; వంగుట స.క్రి. దెబ్బ

తీయుట; వంచుట.

దచనా-అ.క్రి. గిరనా పడుట.

దడయల-వి. గడ్డము గలవాడు.

దతవన-స్త్రీ. దే. దతుఅన.

దంతియా-స్త్రీ. చిన్నపన్ను (దంతము).

దతుఅన, దతువన-స్త్రీ. పళ్లతోముపుల్ల;

ముఖం పుల్ల.

దతౌన-స్త్రీ. దే. దతుఅన.

దత్త-వి. ఇవ్వబడిన; దత్తు.

దత్తక-పు. దత్తపుత్రుడు; దత్తు ఇవ్వబడిన
వాడు.

దత్తచిత్త-వి. నిమగ్నమైన; ధ్యాన నిమ

గ్నమైన; మనస్సులగ్నమైన.

దదిహాల-పు. పితామహుని ఇల్లు; పితా

మహుని వంశము.

దదు-పు. దే. దాద.

దధి-పు. పెరుగు; సముద్రము.

దధికాదో-పు. కృష్ణాష్టమి పండుగనాడు

ఒండొరుల మీద పసుపు కలిపిన

పెరుగు చల్లుకొను ఉత్సవము.

దధిసుతా-స్త్రీ. ముత్యపు చిప్ప.

దనాదన-క్రి.వి. దనదన; శబ్దముతో.

త్వరత్వరగా.

దనుజ-పు. దానపుడు; రాక్షసుడు.

దనుజదలనీ-స్త్రీ. రాక్షస సంహారి.

దుర్గాదేవి.

దపటనా-అ.క్రి. దే. డపటనా.

దపెట-స్త్రీ. డపట బెదిరింపు.

దఫతర-పు. దే. దఫతర.

దఫతీ-స్త్రీ. మందపాటి అట్ట.

దఫన-పు. భూమియందు పూడ్చుట

(శవము).

దఫనానా-స.క్రి. భూమిలో (శవము)

పూడ్చుట; పాతివేయుట.

థాపనా-సంక్రి. స్థాపించుట.
 థాపర-పుం. దే. థజడ.
 థాపా-పు. పంటపొలములో ధాన్యపురాశి
 మీదవేయుముద్ర.
 థాపి-స్త్రీ. దిమ్మిస; తాపీ.
 థామ-పు. స్తంభము; స్త్రీ. పకడ; పట్టు
 థామనా-సంక్రి. పట్టుకొనుట; ఆపుట;
 అడ్డగించుట; సాయము చేయుట
 థాల-పు. పెద్దపల్లెము.
 థాలా-పు. మొక్కలపాదు; కుదురు.
 థాలి-స్త్రీ. పల్లెము.
 థాలి కా బేగన-పు. అవసరగాని.
 థాహ-స్త్రీ. లోతు; గాంభీర్యము.
 థాహనా-సంక్రి. లోతుతీయుట; జాడ
 తీయుట.
 థాహ లేనా-పు. లోతుతీయుట; రహ
 స్యము తెలిసికొనుట.
 థెగలీ-స్త్రీ. మాసిక; అతుకుముక్క.
 థాదల మే థిగలీ లగనా-పు. అసం
 భవమైన పనిచేయుట.
 థెర-వి. స్థిరము; అచలము; మన్నికగల
 థెరకనా-అంక్రి. నాట్యము చేయుట
 థెరతా-స్త్రీ. స్థిరత.
 థెరతానీ-వి. ఒకచోట స్థిరముగా
 నుండు వాడు.
 థెరానా-సంక్రి. ఏదోవస్తువును నీటిలో
 కలిపి తేర్చి శుభ్రపరచుట.

థుకానా-సంక్రి. ఉమ్మివేయించుట.
 థక్ఖా ఫజీहत-స్త్రీ. ధిక్కారము; నిం
 తిరస్కారము.
 థుడీ-స్త్రీ. అసహ్యతను సూచించు శ
 ము; తిరస్కారము; చివాట్లు.
 థుడీ థుడీ కరనా-పు. చీచి అనుట;
 నిందించుట.
 థుక-స్త్రీ. ఉమ్మి.
 థుకనా-అంక్రి. ఉమ్మివేయుట.
 థుతన-పు. పశువులముట్టె.
 థున, థునీ-స్త్రీ. స్తంభము; పోటీగుం
 థూనా-సంక్రి. దించుట; చూర్ణము చేయుట
 చితకబాదుట; కూరికూరినింపుట.
 థూల; థూలా-వి. స్థూలమగు; లాచైన.
 థూవా-పు. దిబ్బ; మట్టిముద్ద; హద్దులు
 చూపు స్తూపము.
 థూహర-పు. నాగజెముడు మొక్క; రక్కస
 థెగలీ-స్త్రీ. దే. థిగలీ.
 థేలా-పు. పెద్దచేతిసంచి; డబ్బుసంచి.
 థేలీ-స్త్రీ. చేతిసంచి.
 థొక-పు. కుప్ప; పోగు; రాశి; బోకు.
 థొడా-వి. కొద్ది; కొంచము.
 థొడబहत-యో. ఎంతోకొంత.
 థొడేహీ-పు. బిల్కుల నహి; ఎంత
 మాత్రములేదు; కాదు.

దమక-స్త్రీ. చమక; తళుకు.

దమ-కదమ-పు. అస్త్రీత్వము; జీవనము.

దమకనా-అ.క్రి. చమచమానా తళుక్కు
మనుట; మెరయుట.

దమకల-స్త్రీ. నీటిపిచికారు.

దమకలా-పు. పన్నీటిపిచికారి.

దమ-ఖమ-పు. ప్రాణశక్తి; దారుఢ్యము;
పట్టుదల; కత్తిపదును.

దమచూల్హ-పు. అంగీతి; కుంపటి.

దమడి-స్త్రీ. దమ్మిడి.

దమదమా-పు. యుద్ధసమయమున చేయు
ఒక విధమగు దాడి.

దమదార-వి. దృఢమైన; బలిష్ఠమైన; సమ
ర్థమైన.

దమన-పు. అణచుట; లొంగతీయుటకు
విధించు దండన.

దమనశీల-వి. అణచువాడు; అణచు
స్వభావముగల.

దమబాజ-వి. బుజ్జగించి మాయ చేయు
వాడు.

దమా-పు. ఉబ్బసపువ్యాధి.

దమాద-పు. దే దామాద.

దమమా-పు. డంకా; నగారా.

దయా-స్త్రీ. దయ; కృప.

దయానత-స్త్రీ. సత్యనిష్ఠ; నిజాయితీ; సత్య
పాలన.

దయార-పు. ప్రదేశము; ప్రాంతము.

దర-పు. ద్వారము; దర్వాజ, గుహ;
భయము; ధర.

దరఅండాజ-పు. ఇద్దరిమధ్య తగాదా
పెట్టువాడు.

దరఅసల-క్రి. వినిజానికి; యధార్థముగా

దర-ఆమద-స్త్రీ. విదేశీవస్తువుల దిగుబడి.

దరకనా-అ.క్రి. చిట్టుట; పగులుట.

దరకానా-స.క్రి. చిట్లగొట్టుట; పగల
గొట్టుట; చీల్చుట.

దరకార-స్త్రీ. జరరత; అవశ్యకత.

దరకారి-వి. జరరీ; అవశ్యకమైన.

దరకినార-క్రి. వి. ఒకవైపు; వేరుగా.

దరకూచ-క్రి. వి. ఎల్లప్పుడూ వరసగా
యాత్రచేయు.

దరఖ్త-పు. చెట్టు.

దరఖ్వాస్త-స్త్రీ. ప్రార్థనాపత్రము.

దరగాహ-స్త్రీ. ద్వారము; దర్బారు; సిద్ధుని
సమాధిస్థానము

దరగుజర-వి. వేరుగా; క్షమార్పణ పొందిన;
కాలానె వదిలిన లేక మరచిన.

దర-గోర-తి. గోరీ; అవ్య. నాశమగుగాక

దరజ-స్త్రీ. రంధ్రము; పగులు; డె. దర్జ

దర పేశ-క్రి. వి. ఎదుట; సమక్షమున.

దరబంది-స్త్రీ. వేరువేరుగా ధరలు; విభా
గములు ఏర్పరచుట; వస్తువుల ధర

లను నిశ్చయించుట.

దరజీ-పుం. దే. దర్జీ.

దరద-పుం. బాధనొప్పి; ఒక ప్రాచీనజాతి
లేక భాష.

దరదర-క్రి. వి. ద్వారద్వారము; ఇంటి ఇంటికి

దరదరా-వి. గరుకుగానుండు; ముతక(రవ)

దరదరానా-సంక్రి. గండురవగా విన
రుట; నూకగా వినరుట.

దరపనీ-స్త్రీ. చిన్న అద్దము.

దరబా-పుం. పామరములు; కోళ్ళు మొ॥
వాని వుంచు అరలు అరలుగా ఉంచు
పెట్టె.

దరబాన-పుం. ద్వారపాలకుడు.

దరబార-పుం. రాజసభ; దర్బారు; ఆస్థానం.

దరబార ఆమ-పుం. సామాన్యజనులకు
సంబంధించిన రాజాస్థానము.

దరబార ఖాస-పుం. విశిష్ట అధికారులకు
సంబంధించిన దర్బారు.

దరబారి-పుం. దర్బారు సభ్యుడు; వి.
దర్బారుకు సంబంధించిన; శ్రేష్ఠమైన

దరబీ-స్త్రీ. గరిట.

దరమన-పుం. ఔషధము; మందు.

దరమాహా-పుం. నెలవారీ జీతము.

దరమియాన-పుం. మధ్య; వి. మధ్యన; మధ్యలో

దరమియానీ-వి. ఇరుపక్షములకు మధ్య
వర్తిగా నుండి జగడమును అంతము
చేయువాడు.

దరవాజా-పుం. ద్వారము; కవాటము.

దరవేశ-పుం. ఫకీరు.

దరశనీ-స్త్రీ. దర్పణము; అద్దము.

దరశనీ హుండ్లీ-స్త్రీ. పైకము పొందుటకు
వ్యవధి తక్కువగా నున్న హుండ్లీ.

దరశానా-సంక్రి. దే. దరశానా.

దరస-పుం. దర్శనము; కలయిక; కానుక;
చవి.

దరసన-పుం. దే. దర్బన

దరసనా-అంక్రి. కనిపించుట; సంక్రి.
చూచుట.

దరశానా-సంక్రి. చూపించుట; దృష్టికి
తెచ్చుట; విశదీకరించుట.

దరహక్కికత-క్రి. వి. నిజానికి; వాస్తవానికి

దరహమ-వి. తి. తర. బి. తర చెల్లచెదరు.

దరా-పుం. దే. దర్శ.

దరాజ-వి. దీర్ఘమైన; భారీ; స్త్రీ. బల్లకు
అమర్చిన సొరుగు.

దరార-స్త్రీ. బీటు; పగులు.

దరారనా-అంక్రి. బీటువారుట; పగులుట

దరారా-పుం. అహతము; దెబ్బ; రాపిడి.

దరిదా-పుం. అడవిమృగము.

దరియా-పుం. నది; సముద్రము.

దరియా కో క్లజే మే బంద్ కరనా-మృ.

కొద్దీలో గొప్ప భావమును వ్యక్తపరచుట.

దరియాई-వి. నదిలేక సముద్రమునకు
సంబంధించిన; నదికి సమీపమున
నున్న; ఒక విధమగు పట్టుబట్ట.
దరియా దిల-వి. ఔదార్యముగల; దాన
పరుడు.
దరియాఫత్-వి. తెలిసిన; జాడతెలిసిన;
జ్ఞాతము.
దారియాఫాక-వి. సమక్రి. విచారించుట;
జాడతీయుట.
దరీ-స్త్రీ. గుహ; నదీజలము పర్వత
మధ్యన పడు ప్రదేశము; జంపఖానా
దరీఖానా-పు. ఎక్కువ ద్వారములుగల
గృహము.
దరీచా-పు. కిటికీ; కిటికీ చెంత కూర్చుం
డుతావు.
దరీచీ-స్త్రీ. తొటా దరీచా; చిన్నకిటికీ
దరీబా-పు. తమలపాకుల విపణి.
దరెగ-పు. తక్కువ; లోటు; దుఃఖము;
పశ్చాత్తాపము.
దరెరనా-సమక్రి. రుద్దుట; విసరుట; రుద్దు
తూ నెట్టుట.
దరెరా-పు. రుద్దుడు; త్రోపుడు; ఒరిపిడి;
ప్రవాహపు తీవ్రత.
దరొగ-పు. అసత్యము; అబద్ధము.
దరొగ గోడీ-వి. అబద్ధములాడువాడు;
మిథ్యాభాషి.

దరొగ-హలఫీ-పు. సత్యము చెబుతానని
(కోర్టులో) శపథము చేసేకూడ అబ
ద్ధము చెప్పుట.
దర్జ-స్త్రీ. డెదరజ-వి. వ్రాసిన; ఎక్కిం
చిన (పుస్తకములో).
దర్జన-పు. డజను.
దర్జీ-పు. తరగతి; హోదా; పదవి.
దర్జీ-పుదుస్తులు కుట్టితయారు చేయు
వాడు.
దర్ద-పు. బాధ; నొప్పి; దుఃఖము.
దర్ద ఖానా-పు. జాలిపడుట.
దర్దనాక-వి. దుఃఖాదాయి; కష్టకరమైన;
దయనీయమైన.
దర్దమంద-వి. దయగలవాడు; జాలిపడువాడు
దర్దశరీక-వి. విపత్తు సమయమున
కూడా సానుభూతి వ్యక్తము చేయు
వాడు; సానుభూతి పరుడు.
దర్దజహ-పు. ప్రసవవేదన.
దర్ద-सर-పు. తలనొప్పి; కష్టమైనవని.
దరీ-పు. ఘాటి కొండలమధ్యలోని ఇరుకు
దారి; పగులు బరకపిండి.
దర్శనా-ఆ.క్రి. నిస్సంకోచముగా వెల్లి
పోవుట.
దర్వీ-స్త్రీ. గరిట; చెంబు; పాముపడగ.
దర్వీకర-పు. పడగ ల సర్పము.
దర్శక-పు. దర్శించువాడు; దర్శకుడు.

దల-ప్ర. దళము; అకు; సమూహము; సైన్యము

దలక-ప్ర. బొంత; దెబ్బవలన కలుగు
కంపము; కలత; ఉండిఉండి కలుగు
పోటు (బాధ).

దలకనా-ఆ.క్రి. చినుగుట; బీటు
వారుట; కంపించుట ఉలిక్కిపడుట;
వ్యాకులపడుట స.క్రి. భయపెట్టుట

దలగంజన-వి. గొప్పవీరుడు.

దలదల-స్త్రీ. కీచక ; బురద; ఊబి.

దలదల మె ఫసనా-మృ. ఊబిలో చిక్కు
గొనుట; కష్టములో చిక్కుకొనుట

దలదలా-వి. ఊబిగల.

దలనా-స.క్రి.పిండిపిండిచేయుట; కాల
రాచివేయుట; నువ్వులు తిరగలిలో
పోసి విసరుట; ధ్వంసము చేయుట.

దలబల-ప్ర. సహాయము అందించు దళ
ము లేక సైన్యము.

దలబాదల-ప్ర. మేఘ సమూహము;
ఎక్కువ సరంజామ; పెద్దసైన్యము;
చాలాపెద్ద శామియానా.

దలమలనా-స.క్రి.మలిమివేయుట; రాచి
వేయుట; కాళ్లతో మర్దించి రాచివేయుట.

దలहन-ప్ర. వప్పుదాన్యము; వండితిన
టకు ఉపకరించు వప్పు.

దలాల-ప్ర. దళారి.

దలాలి-స్త్రీ. దళారిచేయుపని; దళారికి
లభించు కమీషను.

దలित-వి. అణగారిన; దళితుడు.

దలియా-ప్ర.విసరిననూక; గోధుమ రవ్వలేక
నూక.

దలీల - స్త్రీ. యుక్తి; ఆర్థమెంటు; తర్క-
యుక్తమైన కథనము.

దలేల-స్త్రీ. సిపాయిలకు సంబంధించిన
కవ్వాతు.

దల్లాలా-స్త్రీ. తార్పుడు కత్తె.

దవ-ప్ర. దావాగ్ని.

దవనీ-స్త్రీ. దేవరీ ; నూర్పు; నూర్పిడి

దవా-స్త్రీ. ఔషధము; మందు.

దవాఖానా-ప్ర. మందులకొట్టు.

దవాత-స్త్రీ. సిరాబుడ్డి.

దవాదారు-స్త్రీ. చికిత్స; ఉపచారము.

దవానల-ప్ర. దావానలము; దావాగ్ని.

దవామి-వి.ప్రాయా; శాశ్వతమైన; స్థిరమైన

దవామి బదోబస్త-ప్ర. ప్రభుత్వమువారు
భూమిశిస్తు వగైరా స్థిరముగా ఒకే
పర్యాయము ఏర్పరచుట.

దవారి-స్త్రీ. దే. దవానల.

దశగ్రీవ-ప్ర. రావణాసురుడు.

దశన-ప్ర. పల్లు; కవచము.

దశా-స్త్రీ. స్థితి; ప్రకారము.

దసఖత-ప్ర. దే. దస్తఖత.

దसन-పు. దే దశన.

దసనా-స.క్రి. పక్కవేయుట; వ్యాపింప జేయుట.

దస్త-ప్ర.వేయి(చెయ్యి); నీళ్లవిరోచనము
దస్తక-స్త్రీ. తలుపుతట్టుట; పన్ను;
శిస్తు; సమను.

దస్తకార-పు. చేతిపని చేయుశిల్పి.
దస్తకారి-స్త్రీ. చేతిపని; శిల్పము;
చేతిపరిశ్రమలు.

దస్తఖత-పు. చేవ్రాలు; సంతకము.
దస్తగీర-వి. సాయముచేయువాడు;
చేయూత నిచ్చువాడు.

దస్త-బదస్త-క్రి.వి. చేతులు చేతుల్లో;
సునాయాసముగా.

దస్తదరాజ-వి. ఉచక్నాకా ; చేతిలో
వస్తువు కాజేయువాడు; చేతిలో వస్తు
వును సునాయాసముగా సంగ్ర
హించు వాడు.

దస్త-బరదార-వి. తనహక్కును త్యజిం
చువాడు; హస్తగతమైన వస్తువు మీద
నుంచి చేయి తీయువాడు

దస్త-బరదారి-స్త్రీ. చేయుపనినుంచి
దూరమగుట; సంపత్తి మీది హక్కు
ను వదులుకొనుట.

దస్త-బస్తా-క్రి.వి. చేతులుజోడించి.
దస్త-యాబ-విహస్తగతమైన; ప్రాప్తించిన
దస్తర-ఖాన-పు. (ముసల్మానులు)
కంచము క్రింద వుంచు వస్త్రము లేక
దుప్పటి.

దస్తరస-స్త్రీ. చేరిక; సామర్థ్యము; శక్తి;
చేతిపని.

దస్తా-ప్ర.పిడికెడు; పనిముట్టు పిడి, పహరా
కాయు; చిన్న సైనిక దళము, పుష్ప
గుచ్ఛము; కాగితముల దస్తా.

దస్తానా-పు. చేతి మేజోడు.

దస్తార-స్త్రీ. పగడి ; తలపాగ.

దస్తావర-వి. విరేచక ; విరేచనములు
కలిగించు ఔషధము.

దస్తావేజ-స్త్రీ. దస్తావేజా.

దస్తీ-వి. చేతికి సంబంధించిన; స్త్రీ.
కాగడా; చిన్నపిడికలములు, పెన్నిళ్ళు
ఉంచు చిన్న పేటిక; చేతిరుమాలు.

దస్తూర-ప్ర. ఆచారము; రివాజు; నియమము,
విధి; పారసీల పురోహితుడు.

దస్తూరి-స్త్రీ. మామూలు.

దస్య-ప్ర. దోపిడిదారుడు; దొంగ, మేల్చు
డు; దాసుడు

దహ-పు. నదిలో లోతైన ప్రదేశము; గుం
డము; తెరచాప, జ్వాల

దహక-స్త్రీ. జ్వాల; మంట.

దహకనా-అ.క్రి.మండుట; ప్రజ్వలిల్లుట.

దహకాన-పు. పల్లెటూరి బైతు; మొరటు
వాడు.

దహనా-అ.క్రి. మండుట, కోపముతో
మండిపడుట, బూడిద అగుట; స.క్రి.
మండించుట, బూడిద చేయుట

దహపట-వి. ధ్వంసమైన, నశించిన.

దహపटना-సంక్రి. వినష్టపరచుట, ధ్వంసము చేయుట.

దహర-ప్ర. నదిలో అతి లోతైన ప్రదేశము; జలాశయము.

దహరౌరా-ప్ర. అవడ; పెరుగుగారె.

దహలనా-అంక్రి. భయములో వణుకుట; భయముతో స్తంభించి పోవుట; కంపించుట.

దహలా-ప్ర. పేకముక్కలలో పదిచుక్కలు గలముక్క; మొక్క కుదురు; పాదు

దహలనా-సంక్రి. భయపెట్టుట, భయముతో కంపింపజేయుట.

దహలీజ-స్త్రీ. దెహలీ ; గడవ.

దహశత-స్త్రీ. భయము.

దహా-ప్ర. ముహూర్తము మాసము, ముహూర్తపుమాసములోని ఒకటి నుంచి పదవదినము వరకు వ్యవధి.

దహాఁ-స్త్రీ. పదులస్థానము.

దహాడ-స్త్రీ. సింహము మొ॥వాటి గర్జనము.

దహాడ మారనా యా మారకర రోనా-మృ. పెద్దగా అరుస్తూ ఏడ్చుట.

దహాడనా-అంక్రి. గర్జించుట; బొబ్బరింతలు పెట్టి ఏడ్చుట.

దహనా-ప్ర. మూలనానది మరియొక నదిలో కలియుచోటు; నదీ సముద్రపు నిమజ్జన ప్రదేశము.

దహినా-వి. కుడి; అవసవ్యము.

దహినే-క్రి.వి. కుడినైపునకు.

దహినే హోనా-యో. అనుకూలించుట

దహీ-ప్ర. పెరుగు; దధి.

దేహేఙ్గీ-స్త్రీ. పెరుగు పిడత; పెరుగు ఉంచుపాత్ర.

దేహజ-ప్ర. వరకట్నము.

దేహలా-వి. కాలిన; దగ్గమైన; దుఃఖము గల; తడిసిన; కొంకరులు పోయిన (చలికి).

దా-ప్ర. వి. తడవ; పర్యాయము; వంతు.

దాకనా-అంక్రి. గర్జించుట.

దాడనా-సంక్రి. దండించుట; జూర్మానా వేయుట.

దాంత-ప్ర. పన్ను; పల్లు.

దాంత కాటి రోటీ-మృ. పునిష్టమైన మైత్రీ; సన్నిహితమైత్రీ.

దాంత ఖడ్గీ కరనా-మృ. అతిగా వేదించుట; పోటీలో ఓడించుట.

దాంత చబానా-మృ. కోపముతో పచ్చునూరుట.

దాంత తలే డేగాలీ దబానా-మృ. అతిగా ఆశ్చర్యపడుట; దుఃఖించుట.

దాంతో పసీనా ఆనా-మృ. అతిగా శ్రమించుట.

దాంతో మే తినకా లేనా యాపకడనా-మృ. చేసిన తప్పుకు పశ్చాత్తాపము పడుచూ అత్యంత దీనముగా దయాభిక్ష కొరకు ప్రార్థించుట.

దొత రఖనా యా లగనా-పు. పొంద
వలెనని తీవ్రముగా కాంక్షించుట;
వైరము సాధించుటకు అభిప్రాయము
కలిగియుండుట; అనువైన సమ
యము కొరకు వేచియుండుట.
దొతా-కిరకిర-స్త్రీ. తగాదా, వాద
వివాదము; తిట్లుట.
దొతీ-స్త్రీ. కొడవలి; దంతపంక్తి.
దొనా-సంక్రిష్టాన్యపుపంటను నూర్చుట
దాపత్య-వి. భార్యభర్తలకు సంబం
ధించిన; పు. దాంపత్యము.
దొవరీ-స్త్రీ. తాడు; సూత్రము; దావాగ్ని
దొడ-వి (స్త్రీ.) దాహిని ; కుడివైపు;
స్త్రీ. పర్యాయము; వంతు.
దొడ-స్త్రీ. దాది; ఇతరుల పిల్లలకు తన
స్తన్యము నిచ్చి పెంచు స్త్రీమంత్ర సాని
దొడ-పు. దాదా; అన్న.
దొడ-పు. ఒక విధమగు శ్రేష్ఠమైన గోధు
నులు.
దొడ-క్రి.వి. కుడివైపునకు; దాహిని
ఆర కో.
దొడ-హోనా-పు. అనుకూలించుట; ప్రసన్న
మగుట.
దొడ-స్త్రీ. అంగూ ద్రాక్ష; ఎండుద్రాక్ష.
దొడ-వి. ప్రవిష్టమైన; ప్రవేశించిన.

దొడ-దప్తర-వి. కార్యాలయ
మందు విచారణ లేకుండా పడిఉన్న
పత్రములు - రికార్డు.
దొడ-పు. ప్రదేశము; ప్రసన్నము; ఏదైనా
కార్యాలయము లేక సంస్థలో చేరు
టకు సంబంధించిన కార్యము.
దొడ-పు. వాత; కాల్పు; దహనము (శవము).
దొడ-సంక్రి. కాల్పుట; వాతపెట్టుట.
దొడ-స్త్రీ. రోడ్డు వేయునపుడు లేక
పునాదికి ముందు పలుగు లేక పార
తోనూ గీసిన గీత చిహ్నము.
దొడ-వి. మచ్చపడిన; వాతపడిన; కళం
కముగల; శిక్షపడిన.
దొడ-పు. వేసవి; తాపము; ఉక్కు.
దొడ-అంక్రి. ఈర్ష్యపడుట; సంక్రి.
కాల్పుట.
దొడ-పు. దానిమ్మ; అనార.
దొడ-స్త్రీ. దంతపుకోరలు; గర్జింపు.
దొడ మారకర రోనా-పు. బాగా అరుస్తూ
గుండెలు బాదుకొని ఏడ్చుట.
దొడ-సంక్రి.మంటపెట్టుట; తగలబెట్టి
బూడిదచేయుట; ఏడిపించుట.
దొడ-స్త్రీ. గడ్డము.
దొడ-జార-పు. స్త్రీలు కోపము వచ్చినప్పుడు
పురుషులను తిట్లు తిట్టు.
దొడ-పు. దానశీలుడు.

దాతీ-స్త్రీదాతృత్వముగల ప్రీ; దానశీలిని

దాతున, దాతౌన-ప్ర. పల్లతోము పుల్ల;
ముఖంపుల్ల.

దాద-ప్ర. తామర అనబడు ఒక చర్మ
రోగము; స్త్రీ. న్యాయము; ప్రోత్స
హము; ప్రశంస.

దాద చాహనా-ప్ర. న్యాయము కోరుట
దాద దేనా-ప్ర. న్యాయము కలుగ
జేయుట; ప్రోత్సహించుట; సమర్థిం
చుట; ప్రశంసించుట.

దాద-సితద-స్త్రీ. క్రయవిక్రయము;
ఇచ్చిపుచ్చుకొనుట.

దాదనీ-స్త్రీ. ఇవ్వవలసిన సొమ్ము;
పనికొరకు అగుసొమ్ము ముంధుగానే
ఇచ్చుట.

దాదరా-ప్ర. వాడుకలోనున్న ఒకగేయము;
రాగము.

దాదా-ప్ర. పితామహుడు; తండ్రితండ్రి;
తాత.

దాది-స్త్రీ. న్యాయము.

దాదీ-స్త్రీ. పితామహి; నాయనమ్మ;
తండ్రితల్లి; ప్ర. న్యాయముకొరకు
ప్రార్థించువాడు; దావా వేయువాడు.

దాదుర-ప్ర. మేడక ; కప్ప.

దాధనా-స.క్రి. తగలపెట్టుట; భస్మీ
పటలము చేయుట.

దానవ-ప్ర. దానవుడు; రాక్షసుడు.

దానా-ప్ర. బీజము; గింజ; పూస, జ్ఞాని;
బుద్ధిమంతుడు.

దానాई-స్త్రీ. తెలివి; బుద్ధికుశలత.

దానా-చారా-ప్ర. పశుగ్రాసము; కుక్షిపూర్తి;
సామగ్రి.

దానా-దునకా-ప్ర. గింజ-గట్టా.

దానా-పానీ-ప్ర. తిండితిప్పలు; అన్న
జలములు.

దానిశ-స్త్రీ. బుద్ధి; తెలివి.

దానిశమంద-వి. బుద్ధిమంతుడు; తెలివైన

దానిస్తా-క్రి.వి. కావాలని; తెలిసిఉండి

దానీ-వి. బాదార్యముగల; దాత; ధైర్యము
వసూలు చేయువాడు; ఉంచునది;

దానెదార-వి. నూకలు నూకలుగానున్న;
గింజలు గింజలుగానున్న కణములు
కణములుగానున్న.

దాప-ప్ర. దర్పము; అభిమానము; గర్వము

దాఫా-వి. దూరముచేయువాడు; ధ్వంస
ము చేయువాడు.

దాబ-స్త్రీ. భారము; అధికారము; ఒత్తిడి;
ఆటంకము.

దాబనా-స.క్రి. ద. దబానా.

దాబా-ప్ర. అంటుకట్టుటకుమొక్క
కొమ్మను మట్టిలో పాతుట.

దాభ-ప్ర. కుశము; దర్భ.

దామ-ప్ర. త్రాడు; హారము; సమూహము
మూల్యము; ఖరీదు; (చామ కే)
దామ చలానా-ప్ర. అధికారము
లేక అదనుపొంది ఇష్టానుసారము
వ్యవహరించుట.

దామన-ప్ర. కొంగు; కొండల క్రిందభూమి

దామనగిర-ప్ర. కొంగు పట్టుకొని వెంట
నుండువాడు; వెంటబడువాడు;
వి. దావాచేయువాడు.

దామాద-ప్ర. కుమార్తె భర్త; అల్లుడు.

దామిని-స్త్రీ. బిజలీ ; మెరుపు.

దామి-స్త్రీ. పన్ను; శిస్తు.

దాయ-ప్ర. ఇతరునకు ఇవ్వవలసిన ధనము;
దానధనము; వారసత్వమున లభిం
చు సొత్తు; హక్కు; వాటా.

దాయజ, దాయజా-ప్ర. దేహజ ; వరకట్నము

దాయమ-క్రి.వి. ఎల్లప్పుడు; సదా.

దాయమి-వి. స్థిరమైన.

దాయర-వి. తిరుగుచున్న; అమలులో
మన్న; హాజరుగానున్న.

దాయర కరనా-ప్ర. దావాను విచారణకు
తెచ్చుట.

దాయరా-ప్ర. మండలము; అవరణము

దాయా-వి. దాహినా; కుడి.

దాయా-స్త్రీ. దాई ; దాది, దయ.

దాయాద-వి. దాయాది; వారసుడు;
వాటాదారుడు.

దాయితవ-ప్ర. దాయత్వము; జవాబుదారి

దాయీ-వి. దేనేవాళా; ఇచ్చువాడు.

దాయే-క్రి.వి. కుడివైపున.

దాయే హోనా-అ.క్రి. అనుకూలుడగుట

దార-స్త్రీ. భార్య; ఉరిశిక్ష; ప్ర. ఇల్లు,

స్థానము; స్కూలు ప్రత్య.

ఉదా:- ఈమాన-దార, దుకాన-దార

దారక-ప్ర. కుమారుడు; బాలుడు; పిల్ల
వాడు.

దారకర్మ-ప్ర. వివాహము.

దారచిని-స్త్రీ. దాల్చినచెక్క; దాసిం చెక్క.

దారమదార-ప్ర. ఆశ్రయము; ఆధారము;
కార్యభారము; ఎవరో ఒకనిమీద
ఆధారపడిఉండుట.

దారా-స్త్రీ. పత్ని; భార్య.

దారికా-స్త్రీ. కుమార్తె; బాలిక.

దారి-స్త్రీ. బేవాई; అరికాళ్లు, మడమలు
పగులు వ్యాధి; యుద్ధములో విజ
యము పొంది సంపాదించిన దాసి.

దారిజార-ప్ర. దాసి భర్త (తిట్టు) దాసి
పుత్రుడు; బానిస.

దారు-ప్ర. కొయ్య; దేవదారు వృక్షము;
వడ్రంగి.

దారుల-అమన-ప్ర. శాంతి-సౌఖ్యములతో
ఉండదగినచోటు.

దారుల-అమారత-పు. రాజధాని
నగరము.

దారుల-బఫా-పు. మోక్షము ప్రసాదించు
ఒక పరలోకము.

దారుల-శఫా-పు. అనుపత్రి.

దారుల-సలతనత-పు. రాజధాని.

దారుల-సలూ-పు. స్వర్గము; సుఖప్రద
స్థానము.

దారు-స్త్రీ. దవా ; ఔషధము, మందు;
సారాయి; తుపాకీమందు.

దారోగా-పు. ఏర్పాటు; వ్యవస్థ తనిఖీ
చేయు అధికారి- ఇన్స్పెక్టరు.

దాశీనిక-వి. తత్వజ్ఞాని; తత్వ
శాస్త్రము నకు సంబంధించిన.

దాల-స్త్రీ. పప్పు; దాల గలనా-మృ.
ప్రయోజనము సిద్ధించుట.

దాలమే कुछ काला होना-మృ. భయ
పడవలసిన లేక సందేహించ వలసిన
విషయము; చెడువిషయపు లక్షణ
ములు గోచరించుట.

దాల-రోటీ-పు. సామాన్యపుభోజనము

దాల-రోటీ చలనా-పు. సామాన్య
జీవనము నిర్వహించుట.

(జ్ఞాతయో దల బేటనా-పు. పరస్పరముగా
పెద్ద కొట్లాట జరుగుట.

దాలచీనీ-స్త్రీ. దే. దారచీనీ.

దాలమోఠ-స్త్రీ నెయ్యి, నూనె మొ॥
వానిలో వేయించిన సాతాళించిన
పప్పు.

దాలాన-పు. బర్రామదా; వసారా.

దావ్-పు. అదును; అనుకూలమైన అవకాశం

దావ్ కరనా-పు. అదనుకొరకు వేచి

యుండుట; దావ్ చూకనా-మృ.

అదను చేజారుట; దావ్ లగనా-మృ.

అదను లభించుట; అవకాశము.

లభించుట; దావ్ లేనా-మృ. పగ

సాధించుట; దావ్నా-స.క్రి.

పొలములోనిపంటపైరును నూర్చుట.

దావ్నీ-స్త్రీ. త్రాడు; రజ్జు.

దావ-పు. అడవి; అడవిచిచ్చు; దావా
నలము.

దావత-స్త్రీ. విందు.

దావన-పు. కొడవలి; వినాశము; దమనము

దావనా-స.క్రి. అణచుట; నొక్కుట.

దావా-స్త్రీ. దావానలము; పుం. హక్కు;
వ్యాజ్యము ;

దావాగీర; దావాదార-పు. దావా చేయు
వాడు; వ్యాజ్యము వేయువాడు.

దావాత-స్త్రీ. దే. దవాత.

దవాదార-పు. దే. దావాగీర.

దాస్తాన-స్త్రీ. వృత్తాంతము; కథ.

దాహ్-పు. తాపము; దహనము; ఈర్ష్య

దాహనా-స.క్రి. మంటపెట్టుట; భస్మీ
పటలము చేయుట.

దాహినా-వి. కుడి.

దాహినే-క్రి.వి. కుడివైపున.

దిఅలీ-స్త్రీ. మట్టిప్రమిదదీపము.

దిక-స్త్రీ. దిశ; వైపు; దిక్కు.

దిక-వి. వేధింపబడిన; కలతజెందిన;
ఇరకాటములో పడిన.

దిక్ కరనా- స.క్రి. వేధించుట;
తొంటాలుపెట్టుట.

దిక్ఖత-స్త్రీ. కష్టము; బాధ; వ్యాకులత;
కారిన్యము.

దిఖనా-అ.క్రి. కనిపించుట

దిఖలాई-స్త్రీ. కనిపించడము; కొత్త
పెళ్లికూతురి ముఖము చూచినం
దుకు కానుకగా ఇచ్చు ధనము.

దిఖలనా-స.క్రి. చూపించుట; చూచు
టకు ప్రేరేపించుట.

దిఖాऊ-వి.చూపించుటకు మాత్రము;
చూపింపదగిన; ప్రదర్శింపదగిన;
కృత్రిమమైన.

దిఖనా-స.క్రి. చూపించుట.

దిఖావट-స్త్రీ. ఆడంబరము; వైభవత;
కృత్రిమత.

దిఖావా-పు. దే. దిఖావट.

దిఖौवा-పు. చూచుటకు మాత్రము
ఉపకరించునది; కాని పనికిమాలినది

దిగंत-పు. క్షితిజము; దిక్కు; హద్దు.

దిగర-వి. మరియొక; అన్యము.

దిథौना-పు. పసిపిల్లలకు పెట్టు దిష్టిబొట్టు
దిన-పు. పగలు.

దిన కాटना-పు. ఏదోవిధముగా కష్టించి
జీవన నిర్వాహము చేసుకొనుట;
సమయము గడపుట.

దిన-దరాई-పు. పట్టపగలు;

దిన फिरना-పు. చెడుకాలము తరువాత
మంచికాలము వచ్చుట.

దిన भरना-పు. చెడురోజులు గడుపుట.

దినमान-పు. దినముయొక్క వ్యవధి లేక
కాలప్రమాణము.

दिनाइ-పు. దే. दाद.

दिनाई-స్త్రీ. తినిన వెంటనే ప్రభావం
చూపువిషపూరిత వస్తువు.

दिमाग-పు. మస్తిష్కము; మెదడు

दिमागचर-वि. వాగుడుకాయ; ఎక్కు
వగా అనవసరమైన మాటలు మాట్లా
డు వాడు.

दिमाग खाना या चाटना-मु. తలనొప్పి
కలిగించుమాటలు.

दिमाग आसमान पर होना-मु. ఎక్కు
వగా గర్వించుట.

दिमाग लडना-मु. ఎక్కువగా ఆలోచించుట

दिमागदार-वि. తెలివైనవాడు; బుద్ధి
మంతుడు.

दिमागी-वि. దే. दिमागदार.

दिया-పు. దీపము.

దియారా-ప్ర. గంగబరార వరదతగ్గిన మీదట

బయటపడి కనిపించు నదిఒడ్డు.

దియాసలాई-స్త్రీ. నిప్పుపుల్ల; అగ్నిపుల్ల

దిరమ-ప్ర. మూడున్నర వీసముల ఈజిప్టు

దేశపు ఒక వెండినాణెము.

దిరమాన-ప్ర. చికిత్స; వైద్యము; ఉప

చారము.

దిరమానీ-ప్ర. చికిత్స చేయువాడు; వైద్యుడు

దిల-ప్ర. మనస్సు; హృదయము.

దిల కా బాదशाह-ప్ర. మనమౌజీ

ఇష్టానుసారము వ్యవహరించువాడు.

దిల కशा; दिल-కशा-వి. మనో

హరమైన; సుందరమైన.

దిలగీర-వి. దుఃఖితమైన; శోకాకుల

మైన.

దిల-చలా-వి. సాహసోపేతుడు; వీరుడు

దిల-చస్ప-వి. చిత్తాకర్షకమైన; మనో

హరమైన

దిల-చస్పీ-స్త్రీ. మనోహరిత; మనో

రంజనము.

దిల-జదా-వి. దుఃఖముగల; కలత

జెందిన; దుఃఖితుడు.

దిల-జమई-స్త్రీ. మంతోపము; ఒదార్పు.

దిల-జలా-వి. మానసిక ఆఘాతము

పొందిన; మనస్సు మండిన.

దిలజోई-స్త్రీ. పరులను సంతోషపెట్టుట

దిల-దాదా-వి. మనస్సు ఇచ్చినవాడు;

ప్రేమికుడు.

దిల-దార-వి. ఉదారుడు; రసికుడు;

ప్రియుడు.

దిల-పసంద-వి. మనస్సుకు నచ్చినవాడు;

అందమైన.

దిల-నశీన-వి. మనస్సులో తిష్టవేయు

వాడు; మనస్సుకు నచ్చినవాడు

దిల-ఫేక-ప్ర. మనస్సు వశములో లేని

వాడు; సునాయాసముగా ప్రేమ పాశ

ములో బంధింపబడువాడు.

దిల-ఫేరబ-వి. మనోహరమైన.

దిలబర-వి. ప్రియమైన; ప్రేమాస్పదమైన

దిలబస్తగీ-స్త్రీ. మనోరంజనము; చిత్త

లగ్నత.

దిల-రుబా-వి. ప్రియుడు; మనోహరుడు

దిల-రుబా-స్త్రీ. మోహము; మనో

హరత; ప్రేమ.

దిలశాద-వి. ప్రసన్నచిత్తమగు.

దిల-శికనీ-స్త్రీ. ఒరులమనస్సును

విరచుట; నిరాశపరచుట.

దిల-శికస్తా-వి. మనస్సు విరిగిన;

ఖిన్నమైన.

దిల-సోజ-వి. సానుభూతిపరుడు;
దయాళుడు; జాలికలిగించువాడు.
దిలనానా-సంక్రి. ఇప్పించుట.
దిలనానా-వి. ప్రియుడు.
దిలనానా-వి. వీరుడు; శూరుడు.
దిలనానా-పు. అశ్వసనము; ఓదార్పు; ధైర్యము.
దిలనానా-విమనస్ఫూర్తిగా; హృదయ పూర్వ
కమైన.
దిలనానా-వి. వీరుడు; శూరుడు.
దిలనానా-స్త్రీ. పరిహాసము.
దిలనానాబాజ-పు. పరిహాసము చేయు
వాడు; వినోదప్రియుడు; హాస్యగాడు
దివ-పు. స్వర్గము; దినము; ఆకాశము
దివస-పు. దినము.
దివాంధ-వి. పగటిగుడ్డి పుం. గుడ్లగూబ.
దివా-పు. దినము.
దివాకర-పు. సూర్యుడు.
దివాన-పు. దే. దీవాన.
దివానా-పు. దే. దీవానా.
దివాన-స్త్రీ. దే. దీవార వి. ఇచ్చువాడు
దివానా-పు. దీవాళ.
దివానా నికలనా-పు. దీవాళాతీయుట
దివానానా-వి-పు. దీవాళాతీసినవాడు
దివానా-స్త్రీ. దే. దీవానా.
దివి-పు. ఆకాశము; స్వర్గము.

దివేనా-వి. ఇచ్చెడి; ఇచ్చువాడు.
దివ్య-వి. దివ్యమైన; స్వర్గమునకు సం
బంధించిన; అపూర్వమైన.
దివ్యచక్ర-పు. జ్ఞానచక్ర; ప్రజ్ఞాచక్ర;
కల్పజోడు.
దిశా-స్త్రీ. దిశ; వైపు; దిక్కు.
దిశి-స్త్రీ. దే. దృశి.
దిశా-స్త్రీ. దిశ; దిక్కు; మలత్యాగము;
బహిర్భూమి.
దిశానా-పు. పరదేశము; విదేశము.
దిశానా-వి. పరదేశమునకు సంబం
ధించిన.
దిహదా-వి. ఇచ్చువాడు; దాత.
దిహకాన-పు. దహకాన.
దిహా-పు. దే. దిహదా.
దిహదా-పు. దినము; దినము; పగలు;
దుష్టితి.
దిహాన-పు. దే. దేహాన.
దీనా-పు. దే. దీనా.
దీనానా-అ.క్రి. దృష్టిగోచరమగుట;
కనిపించుట
దీఠ-స్త్రీ. దృష్టి; దీఠ ఉతారనా;
యా దీఠ ఇలానా-పు. దిష్టితీయుట.
దీఠ ఖానానా-పు. దిష్టితీగులుట.
దీఠ జలనానా-పు. ఉప్పు; అనా; గుడ్డ
తగలపెట్టి దిష్టితీయుట.

దీఠ బదీ-స్త్రీ. కనికట్టు (గారడీ).
 దీద-స్త్రీ. చూపు; దర్శనము.
 దీదా-పు. నేత్రము; దృష్టి.
 దీదా లగానా-పు. దృష్టిపారించుట; ధ్యాస
 ఉంచుట.
 దీదార-పు. సాక్షాత్కారము; దర్శనము.
 దీదీ-స్త్రీ. అక్క.
 దీన-వి. దయనీయమైన; పు. మతము
 దీనదార-వి. ధార్మికుడు; తనమతము
 యెడల నమ్మకముగల.
 దీన-దునియా-స్త్రీ. ఇహలోకము; పర
 లోకము.
 దీనార-పు. బంగారపు నగ; స్వర్ణనాణెము
 దీప-పు. దీపము.
 దీపక-పు. దీపము.
 దీపత; దీపతి-స్త్రీ. దీప్తి; కాంతి.
 దీపదాన-పు. దీపారాధన.
 దీపనా-అ.క్రి. ప్రకాశించుట.
 దీవాచా-పు. భూమిక; ప్రస్తావన.
 దీమక-స్త్రీ. చెద; చెదలు.
 దీయర-పు. దే. దీవర.
 దీయా-పు. దీపము; దీయా ఠండా करना
 దీయా బఠానా-మ. దీపము పెద్దది
 చేయుట; దీపము ఆర్పుట.
 దీయా లేకర ద్దేహనా-మ. బాగుగా వెలు
 కుట; గట్టిగా సోదాచేయుట.

దీయా సలాई-స్త్రీ. దే. దియాసలాई.
 దీర్ఘ సూత్ర దీర్ఘ సూత్రీ-విషయంలో అన
 వసరముగా జాగుచేయు.
 దీర్ఘికా-స్త్రీ. దిగుడుబావి; కొలను.
 దీవట-స్త్రీ. దీపపుకమ్మె; దీపపుప్రమిద
 దీవా-పు. దే. దీపా.
 దీవాన-పు. రాజదర్బారు; మంత్రి, కవిత్వ
 సంకలనము.
 దీవాన-ఆమ-పు. సామాన్యులతో కూడిన
 రాజదర్బారు.
 దీవాన-ఖానా-పు. దివాణము.
 దీవాన ఖాస-పు. ప్రభువు; ప్రభుత్వ
 అధికారులతో కూడిన; రాజసభ.
 దీవానగీ-స్త్రీ. పిచ్చి.
 దీవానా-వి. పిచ్చివాడు; ఉన్మత్తుడు.
 దీవానీ-స్త్రీ. దివానుపదవి; ఆస్తిపాస్తుల
 గురించి విచారించు కోర్టు. వి.
 పిచ్చిది.
 దీవార-స్త్రీ. గోడ.
 దీవారగీర-పు. దీపము పెట్టుటకు
 ఉపకరించు గోడగూడు.
 దీవాల-స్త్రీ. దే. దీవార.
 దీవాలీ-స్త్రీ. దీపావళి; దీపపంక్తి.
 దీసనా-అ.క్రి. కనిపించుట; దృష్టి
 గోచరమగుట.

దీహ-వి. దీర్ఘమైన; పు. గ్రామము.
 ద్వు-పు. ద్వుంద్యము; ద్వుంద్యయుద్ధము;
 తగాదా; దుందుభి
 ద్వు-పు. మెత్తని, వెడల్పు వెంట్రుకలతోక
 గల ఒక విధమగు గేదె ఆకారములో
 ఉండు ఒక పశువు.
 దుఃఖ-పు. దుఃఖము.
 దుఆనీ-స్త్రీ. పాతకాలపు రెండు
 అణాల నాణెము.
 దుఆ-స్త్రీ. ప్రార్థన, దరఖాస్తు; ఆశీర్వాదము
 దుఆ మౌగానా-పు. ప్రార్థించుట; ఆశీ
 ర్వాదము.
 దుఆ లగనా-పు. ఆశీర్వాదము పలించుట
 దుఆ-గో-వి. హితైషిః శుభచింతకుడు
 దుఆబ, దుఆబా-పు. రెండు నదులమధ్య
 ప్రదేశము.
 దుఆర-స్త్రీ. ద్వారము.
 దుఆల-స్త్రీ. చర్మము; తోలు.
 దుఆలీ-స్త్రీ. కత్తికి పదును పెట్టుటకు
 ఉపయోగపడు తోలుపట్టి; పదును
 సానచుట్టూ ఉండు తోలు బెల్లు.
 దుకడా-పు. జత; ఒక కానీలో నాల్గవ
 వంతు.
 దుకాన-స్త్రీ. దుకాణము.
 దుకాన ఉఠానా-పు. దుకాణమును తీసి
 వేయుట.

దుకాన బంద కరనా-పు. దుకాణమును
 మూయుట.
 దుకానదార-పు. దుకాణములో సరుకులు
 అమ్మువాడు.
 దుకానదారి-స్త్రీ. దుకాణము నడుపుట.
 దుకాల-పు. దుష్కాలము; కరువు.
 దుకూల-పు. వస్త్రము; మంచి వస్త్రము.
 దుకూలిని-స్త్రీ. నది.
 దుకేలా-వి. ఒంటరికానివాడు.
 దుక్షా-వి. మరియొకడు వెంటనున్న.
 ఇక్షా దుక్షా-యో. ఒకల్లిద్దరు.
 దుక్షీ-స్త్రీ. పేకముక్కలలో రెండు
 చుక్కల బంతి.
 దుఖడా-పు. దుఃఖవృత్తాంతము; ఇక్కట్లు
 దుఖడా రోనా-పు. తన దుఃఖవృత్తాంతము
 వినిపించుట.
 దుఖనా-అ. క్రి. బాధపడుట; దుఃఖించుట
 దుఖనా-స్. క్రి. బాధించుట; పీడించుట;
 నొప్పి కలిగించుట.
 దుఖారా దుఖారి-వి. పీడితుడు; దుఃఖము
 పొందినవాడు.
 దుఖియా; దుఖియారా-వి. దుఃఖితుడు;
 కష్టములలో నున్న.
 దుగర్-స్త్రీ. వసారా; వరండా.
 దుగునా-వి. రెట్టింపు.

దుగ్ధ-పుం. పాలు వి. పిండిన; పితికిన
 దుచంద-వి. దే. దుగునా.
 దుత-అవ్య. తిరస్కార సూచకశబ్దము.
 దుతకార-స్త్రీ. చీదరింపు; తిరస్కారము
 దుతకారనా-సంక్రి. చీదరించుట.
 దుతర్క-వి. రెండువైపులకు సంబంధించిన
 దుతి-స్త్రీ. దే. ధృతి.
 దుతియా-స్త్రీ. దూజ ; విదియతిధి.
 దుతివంత-వి. ద్యుతిముంతమైన; ప్రకాశ
 వంతమైన.
 దుదలానా-సంక్రి. దే. దుతకారనా.
 దుదిలా-విషుందిగ్దములో నున్న; వ్యగ్రమైన
 దుధముహ్-వి. దే. దూధముహ్.
 దుధార-విషాలు ఇచ్చు (ఆవు, గేదె మొ॥)
 దుధారా-వి. (స్త్రీ.) రెండువైపుల పడును
 గల; రెండువైపుల పడుచుండు ఒక
 విధమగు ఖడ్గము - పట్టా.
 దుధారి-వి. (స్త్రీ.) పాలుఇచ్చునది
 (ఆవు; గేదె); రెండువైపుల పడునుగల
 (కత్తి).
 దుధారూ-వి. దే. దుధార.
 దుధియా-వి. పాలుకలిసిన; పాలు వలె
 తెల్లని.
 దుధైల-వి. స్త్రీ ఎక్కువపాలు ఇచ్చునది
 దునాలి-వి. స్త్రీ. రెండునాళములు
 గలది.

దునియా-స్త్రీ. ప్రపంచము.
 దునియాई; దునియావీ-వి. ప్రాపంచకపు
 దునియాదార-పు గృహస్థుడు; ప్రాపంచకపు
 మనిషి.
 దునియాదారి-స్త్రీ. లోకానుభవము; లోక
 వ్యవహారము.
 దునియా-సాజ-వి. తనపనిని నెరవేర్చు
 కొనువాడు; స్వార్థపరుడు; ఇచ్చకము
 లాడువాడు.
 దుపట్టా-పుం. దుప్పటి; ఉత్తరీయము.
 దుపట్టా తానకర సోనా-పు. నిశ్చింతగా
 నిద్రించుట.
 దుపహర-స్త్రీ. దుపహరియ; దుపహరీ-స్త్రీ.
 మధ్యాహ్నకాలము.
 దుఫసలీ-వి. రెండుపంటల.
 దుబలా-వి. పల్లని; సన్నని, దుర్బలమైన
 దుబారా-క్రి.వి. దే. దో బారా.
 దుబిధ, దుబిధా-స్త్రీ. సందిగ్దము; సంశ
 యము; గుంజలాట.
 దుభాషియా-పు. ద్విభాషి వారాలాపమును
 అనువదించి భిన్నభాషీయులకు చెప్పు
 వాడు.
 దుమజిలా-వి. రెండు అంతస్తులుగల.
 దుమ-స్త్రీ. తోక.
 దుమ దబాకర భాగనా-పుం. పిరికికుక్క
 మాదిరిగా భయపడి పారిపోవుట.

దుమ హిలानా-పు. ముఖస్తుతిచేయుట;

ఇచ్చకము లాడుట.

దుమనః దుమనా-వి. అస్థిరమైన మనస్సు

గల; వ్యగ్రమైన.

దురంగా-వి. తప్పుడు నడతగల.

దురంత-వి. దుస్తరమైన; ఖలుడు; దుష్టుడు

దుర-పు. ముత్యము.

దుర-అఫశానీ-స్త్రీ. ముత్యములు విర

జిమ్ముట; బహుమూల్యమైన పలు

కులు పలుకుట.

దుర దుర करना; దురదురానా-పు. చీచి

అనివెడలుగొట్టుట.

దురనా-అ.క్రి. దాగుట.

దురభిసంధి-స్త్రీ. సాజిశ; కుట్ర

దురమృత-పు. దిమ్మెన.

దురాగ్రహ-పు. హటము; మొండిపట్టు.

దురాచార-పు. చెడు ఆచరణ; దురాచారము.

దురానా-స.క్రి. త్తిపానా ; దాచుట;

అ.క్రి. దూరమగుట.

దురావ-పు. దాపరికము; గుట్టు; కపటము

దురిత-పు. పాపము; పాతకము; చిన్న

పాపము.

దురుఖా-వి. రెండువైపుల ముఖముగల;

రెండువైపుల రెండురంగులుగల

దురుస్త-వి. నిర్దోషమైన; స్వస్థతగల;

మంచి స్థితిలో నున్న.

దుర్మ-వి. దుర్బోధమైన; కఠినమైన

దుర్జయ-వి. దుర్జయజయింప శక్యముగాని;

బహుకష్టముతో జయింపదగిన.

దుర్జయ-వి. దుర్బోధమైన; త్వరగా అవ

గాహనకాని.

దుర్దేవ-పు. దౌర్భాగ్యము; దురదృష్టము.

దుర్దేర-వి. ప్రచండమైన; ప్రబలిమైన.

బహుకష్టముమీద బోధపడు.

దుర్ద్దే-వి. ఉద్ధండమైన; ఉగ్రమైన;

అదుపులోకి తెచ్చుట కష్టమైన.

దుర్నామ-పు. చెడుపేరు; అప్రతిష్ఠ

దుర్నివార్య-వి. నివారించుట బహుకష్టం;

నెట్టివేయబడజాలని.

దుర్భిక్ష-పు. కరువు; కాటకము.

దుర్ద-పు. చాబ్రక; కొరడా.

దుర్వచన-పు. దుర్వాచ్యము; తిట్టు; దూషణ

దర్వాద-పు. దే. దర్వచన.

దుర్విపాక-పు. దుర్బలన; చెడుపరిణామము

దుర్వీత్తి-వి. దురాచారి.

దులకీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు గుట్టుపువరుగు

దులఖనా-స.క్రి. మాటిమాటికి చెప్పుట;

అ.క్రి. చెప్పి లేదనుట.

దులఙ్గీ-స్త్రీ. రెండుపేటలహారము.

దులత్తీ-స్త్రీ. రెండుకాళ్లతన్ను (గాడిద,

గుట్టము).

దులరా-వి. దే. దులారా.

దులరానా-స.క్రి. బుజ్జగించుట; మురి
పించుట; ఆ.క్రి. ముద్దుబిడ్డ మాది
రిగా వ్యవహరించుట.

దులహన-స్త్రీ. కొత్తగా పెళ్లి అయిన వధువు

దులహా-పు. దే. దూలా

దులహేడా-పు. ముద్దుబిడ్డడు; పెళ్లికొడుకు

దులాई-స్త్రీ. ఒక విధమగు రజాయి.

దులార-పు. లాలన; మురిపెము.

దులారనా-స.క్రి. లాలించుట; మురిపించుట

దులారా-వి. లాలింపబడు; మురిపింప
బడు బిడ్డడు

దులారీ-వి. ప్రేమాస్పదిని; మురిపెముల
బాలిక

దులీచా-పు. గలీచా ; జంపఘానా; తివాచి

దువన-పు. దుర్జనుడు; దుష్టుడు; ఖలుడు

దువిధా-స్త్రీ. దే. దువిధా.

దుశవార-వి. ముశికల ; కరినమైన;
దురూహమైన.

దుశాలా-పు. ఉన్నిశాలువ.

దుశమన-పు. వైరి; శత్రువు.

దుశమనీ-స్త్రీ. శత్రుత్వము; వైరము

దుసహ-వి. సహింపరాని; అసహ్యమైన;
కఠోరమైన.

దుసాధ-పు. పందులను పెంచు ఒక

హిందూ జాతి; ఎరుకలజాతి.

దుసూతీ-స్త్రీ. జములనేత వస్త్రము; దుప్పటి

దుసేజా-పు. పెద్దమంచము లేక పాన్పు;

దుస్తార-వి. దాటుట కష్టపాద్యమైనది;

వికటమైన.

దుహతా-పు. దోహత్రుడు; కూతురు కొడుకు-
మనుమడు.

దుహత్యా-వి. రెండు చేతులతో చేయబడిన;
రెండు పిడులుగల.

దుహనా-స.క్రి. పితుకుట (పాలు).

దుహలేనా-పు. సారము పిండితీసికొనుట;
ధనము వారించుట.

దుహనీ-స్త్రీ. దోహనీ ; పాలుపితుకుపాత్ర

దుహరా-పు. దే. దోహరా.

దుహాई-స్త్రీ. సాయముకొరకు కేక లేక
చాటింపు.

(కిసీకీ) దుహాई ఫిరనా-పు. తనని
రక్షించమని పేరు పెట్టి పెద్దగా కేక వేసి
పిలుచుట; రాజాసింహాసనారోహణైన
సందర్భమున రాజాగారి పేరు పెట్టి
హోషణ చేయుట.

దుహాई దేనా-పు. సాయముకొరకు పెద్దగా
కేకవేయుట; సాయముకొరకు పేరు
పెట్టి పెద్దగా కేకవేసి పిలుచుట.

దుహాగ-పుం. వైధవ్యము; దౌర్భాగ్యము.

దుహాగిల; దుహాగి-వి. దురదృష్టవంతుడు.

దుహానా-సంక్రి. పాలుపితికించుట.

దుహావనీ-స్త్రీ. పాలు పితుకు కూలి.

దుహితా-స్త్రీ. కూతురు, బాలిక.

దుహేలా-వి. దుఃఖము కలుగజేయు; దుస్సాధ్యమైన పుం. దుస్సాధ్యమైన కార్యము; వికటమైన క్రీడ.

దుహితరా-వి. రెండు ఎక్కువ; రెండుపైన ఎక్కువ.

దూకాన-స్త్రీ. దే. దుకాన.

దూజ-స్త్రీ. విదియ.

దూజ కా చాంద్ హోనా-పుం. చాలా కాలమునకు కనిపించుట; బహు తక్కువగా కనిపించుట.

దూజా-వి. దూసరా; రెండవ.

దూతావాస-పుం. రాయబారి కార్యాలయము; రాయబారి నివాసము.

దూతీకా దూతీ-స్త్రీ. దౌత్యకార్యము చేయుస్త్రీ; ప్రేమి (ప్రేమికుల కలయికకు సహాయపడుస్త్రీ; తార్చుడుకత్తె.

దూత్య-పుం. దే. దౌత్య.

దూధ-పుం. పాలు; క్షీరము.

దూధ కా దూధ ఔర పానీ కా పానీ కరనా-మృ. సరిగాన్యాయ నిర్ణయము చేయుట.

దూధో నహాఔ, పూతో ఫలో-మృ. పుత్రపౌత్ర ఐశ్వర్యములతో తులతూగుగాక!

దూధ భర ఆనా-మృ. సంతాన వత్సలత కారణంగా స్తనములు పాలతో తొణికిసలాడుట.

దూధ పిలాई-స్త్రీ. తన స్తనముల పాలిచ్చి పెంచు దాది.

దూధ పూత-పుం. ఐశ్వర్యము సంతతి.

దూధ-ఫేనీ-స్త్రీ. ఒక విధమగు మిఠాయి.

దూధ భాई-పుం. ధాభాई; ఒకే దాది స్తనము పాలుతాగిన బిడ్డలు.

దూధ-మృహ-వి. స్తన్యపానము విడవని శిశువు; స్వల్పవయస్సుగల

దుధముఖ-వి. దే. దూధ మృహ.

దూన-వి. రెట్టింపు; కుతజెందిన స్త్రీ. రెట్టింపు ధర; కొండలోయ; కొండ చరియ.

దూన కీ లేనా యా హాకనా-మృ. బడాయి కొట్టుట.

దూన కి సూజనా-స్మ. పెద్దలేక అసంభవ

విషయము ద్యాసలోకి వచ్చుట.

దూనా-వి. రెట్టింపు.

దూబ-స్త్రీ. గరికగడ్డిదుబ్బు

దూ-చ.దూ-క్రి.వి. ఎదురు బదురుగా.

దూమార-వి. కష్టమైన; కఠినమగు.

దూరదేశ-వి. దూరదర్శి; దూరాలోనగల

దూర-క్రి.వి. దూరమున; విదూరమున నున్న.

దూరతా-స్త్రీ. దూరత్వము; దూరము

దూరదరాజ-వి. బహుత దూర ; చాలదూర మున నున్న.

దూరబీన-స్త్రీ. దూరముననున్న వస్తువు లను కాన్పింపజేయు యంత్రము దుర్బిణి.

దూరవీక్షణ-ప్ర. దే. దూరబీన.

దూరీ-స్త్రీ. దూరత్వము; దూరము.

దూర్వా-స్త్రీ. గరికగడ్డి.

దూలహ; దూలహ-ప్ర. వరుడు; పెల్లికుమారుడు దూషణ-ప్ర. దోషము; అవగుణము; దూషణము.

దూషణీయ-వి. దూషింపదగిన.

దూషిత-వి. దోషముగల

దూసనా-సంక్రి. దూషనా ; దూషించుట; నిందించుట.

దూసరా-వి. రెండవ; అపరము.

దృగచల-ప్ర. పలక; కనురెప్ప.

దృగంబు-ప్ర. కన్నీరు.

దృగ-ప్ర. కన్ను; నేత్రము.

దృగోచర-వి. కంటికి కనిపించు.

దృశ్య-వి. దృశ్యోచరమైన; దృశ్యము; చూడదగిన.

దృశ్యమాన-వి కనిపించుచున్న; సుంద రమైన; ప్ర. కనిపించు వస్తువు.

దృష్ట-వి. చూచిన; తెలిసిన; ఎరిగిన; ప్రత్యక్షమైన.

దృష్టికోణ-ప్ర. దృక్పథము; చూచుపద్ధతి; అలోచనాసరళి.

దృష్టివంత-వి. దృష్టిగల; అలోచనాశైలిగల; జ్ఞాని.

దేర్ఘ-స్త్రీ. దేవి; స్త్రీలయెడల ఆదరసూచక శబ్దము.

దేఖన హారా-ప్ర. దర్శకుడు; చూచువాడు

దేఖనా-సంక్రి. చూచుట.

దేఖభాల-స్త్రీ. నిరీక్షణ; తనిఖీ; అజా మాయిషి.

దేఖ-రేఖ-స్త్రీ. దే. దేఖ-భాల.

దేఖా దేఖీ-స్త్రీ. సాక్షాత్కారము; పరస్పరదర్శనము; క్రి.వి. ఇతరు లను చూచి అనుసరించుచూ.

దేఖావ-ప్ర. చూపుమేర; చూపువాడు; ఆడంబరము.

దేగ-పు. దాక (పాత్ర).

దేగచా-పు చిన్నదాక.

దేగచీ-స్త్రీ. ఇంకా చిన్నదాక.

దేన-స్త్రీ. దానము; కానుక; కానుకగా
ఇచ్చినవస్తువు.

దేనదార-పు. ఋణమున్నవాడు; అప్పు
ఉన్నవాడు; ఇవ్వవలసినవాడు.

దేన లేన-పు. వడ్డీవ్యాపారము; ఇచ్చిపుచ్చు
కొనుట.

దేనా-సంక్రి. ఇచ్చుట; పు. అప్పు.

దేయ-వి. ఇవ్వవలసిన; ఇవ్వదగిన.

దేర దేరీ-స్త్రీ. పమయము; విలంబము;
జాగు; ఆలస్యము.

దేవర-పు. భర్తలమ్మడు; మరిది.

దేవరా-పు. చిన్నదేవుడు.

దేవరానీ-స్త్రీ. భర్తలమ్మని భార్య; తోటి
కోడలు.

దేవల-పు. పూజారి; దేవాలయము.

దేవవానీ-స్త్రీ. సంస్కృతభాష ఆకాశ
వాణి లేక అంతర్వాణి.

దేవా-వి. దేవేవాళా: ఇచ్చువాడు

దేవానాప్రియ-పు. దేవతలకు ప్రియమైన
వాడు; మేకపోతు; మూర్ఖుడు.

దేవాలయ-పు. దేవమందిరము; గుడి.

దేవీ-స్త్రీ. దేవునిభార్య; దేవత.

దేశజ-వి. దేశీయము.

దేశనికలా-పు. దేశబహిష్కార శిక్ష.

దేశీ; దేశీయ-వి. దేశమునకు సంబం
ధించిన.

దేసావర-పు. పరదేశము; విదేశము.

దేసీ-వి. దేశ. దేశీ.

దేహ-స్త్రీ. శరీరము; దేహము; పు.
గ్రామము.

దేహకాన-పు. గ్రామీణుడు; పల్లెటూరివాడు

దేహాంత-పు. మృత్యువు; దేహాంతము.

దేహాత-పు. గ్రామము; పల్లెటూరు.

దేహాతీ-వి. గ్రామీణత; గ్రామమునకు
సంబంధించిన.

దేహాత్మవాద-పు. దేహముననే ఆత్మగా స్వీ
కరించు సిద్ధాంతము; భౌతికవాదము

దైనదిన-వి. నిత్యము; క్రి.వి. ప్రతిదినము

దైనదినీ-స్త్రీ. రోజునామచారి; దైరీ; Diary

దైనిక-వి. ప్రతిదినమునకు సంబం
ధించిన.

దైనికీ-స్త్రీ. దేశ. దైనదినీ.

దేన్య-పు. దీనత; దైన్యము.

దేర-పు. దేవాలయము.

దేవ-వి. దేవతలేక దేవునికి సంబం
ధించిన; పు. ప్రారబ్ధము.

దో ఆబ, దో ఆబా-పు. రెండునదుల
మధ్యనుండు భూమి

దొగలా-పుం. వర్ణసంకరుడు; జారజాడు.

దొచ-స్త్రీ. అనిశ్చితమైనస్థితి; అసమంజసము

దొచన-స్త్రీ. దే. దొచ.

దొచనా-సంక్రి. ఏదోపని చెయ్యమని

ఒత్తిడిచేయుట; కష్టపెట్టుట.

దొజఖ-పుం. నరకము.

దొజానూ-క్రి.వి. మోకాలిదండవేసి

(కూర్పునుట)

దొజీ-స్త్రీ. సిలాఁక; కుట్టుపని

దొతరఫా; దొతర్ఫా-వి. రెండువైపులకు

సంబంధించినక్రి.వి. రెండువైపుల

దొతలా, దొతల్ల-వి. దుమజలా; రెండు

అంతస్తులుగల.

దొతారా-పుం. ఒంటి తీగవాద్యము మాదిరి

రెండుతీగల వాద్యము

దొదనా-సంక్రి. తనుచెప్పిన మాటనే

కాదనుట.

దొధారా-వి. దే. దుధారా; -పు. ఒక విధమగు

విషపూరిత వృక్షము; కాశి ఔషధము

నకు ఉపకరించు వృక్షము.

దొన-పుం. పర్వతలోయ; రెండునదుల

నడుమ భూమి; రెండునదుల సంగ

మస్థానము.

దొనా-పు. దొన్నె.

దొనో-వి. ఉభయులు; ఇద్దరూ; రెండు

దొపల్లీ-వి. రెండుపాదాలుగల.

దొపిఠా-వి. రెండువైపుల ఒకేరంగు; ఒకే

ఆకారముగల.

దొఫసలీ-వి. రెండుపంటలుగల;

రెండుపంటలకు సంబంధించిన

రెండు వైపుల పనికీవచ్చు; రెండువైపుల

ఉపయోగపడు.

దొబారా-క్రి.వి. దుబారా; రెండవపర్య

యము.

దొమజిలా-వి. దే. దొతల్లా

దొమ్మి-వి. రెండు నడతలు నడచువాడు;

కపటి.

దొయ-వి. దే. దొనో.

దొయమ-వి. రెండవ.

దొరంగా-వి. దురంగా రెండురంగులు.

దొరంగీ-వి. దురంగీ; రెండురంగులుగల.

దొరాహా-పుం. రెండువీధుల కూడలి.

దొల-పుం. ఊయల; డోలీ.

దొలా-స్త్రీ. దే. దొల.

దొలాయమాన-వి. ఊగుచూ ఉన్న; కం

పించిన.

దొశంబా-పుం. సోమవారము.

దొశిజా-స్త్రీ. కుమారి; యువతి; వివా

హము కాని స్త్రీ.

దొసాలా-వి. రెండు సంవత్సరముల;

రెండు సంవత్సరము వయస్సుగల.

దొసూతీ-స్త్రీ. దే. దొసూతీ.
 దొస్త-పు. స్నేహితుడు.
 దొస్తానా-పు. పైత్ర; స్నేహము; స్నేహ
 పూరిత వ్యవహారము; వి. స్నేహ
 పూరితమైన.
 దొస్తీ-స్త్రీ. స్నేహము; పైత్ర.
 దొహతా-పు. దోహిత్రుడు; కూతురి
 కుమారుడు.
 దొహద-స్త్రీ. వేవిల్లు; దోహదము.
 దొహదవతీ-స్త్రీ. గర్భిణిస్త్రీ
 దొహన-పు. ఆపు; గేదెము॥ పాలు పితు
 కుట లేకపిండుట.
 దొహనీ-స్త్రీ. పాలుపితుకు పాత్ర.
 దొహర-స్త్రీ. రెండుమడతలు వేసి కుట్టిన
 దుప్పటి.
 దొహరా-వి. రెండుపాఠలుగల; రెట్టింపు
 పు. దోహ అనబడు ఒక హిందీ పద్యము
 దొహరానా-సా.క్రి. దుహరానా; పునరుక్తి
 చేయుట; రెండు మడతలు వేయుట
 దొహా-పు. ఒక హిందీ పద్యము.
 దొహిత-పు. దోహిత్రుడు; కుమార్తె కుమ
 రుడు; మనుమడు.
 దొరీ-స్త్రీ. చిన్నబుట్ట; ఎడ్లతో పాలము
 లోని కోసిన పైరును నూర్చుట.
 దొడ-స్త్రీ. పరుగు.
 దొడ ధూప-స్త్రీ. ఇటుఅటూ పనిమీద
 పరుగుల తీయుట; శ్రమ; ప్రయత్నము

దొడనా-అ.క్రి. పరిగెత్తుట.
 దొడ-దొడ-క్రి.వి. అగకుండా
 శ్రమించుట; హడావిడి.
 దొడన-స్త్రీ. పరుగు.
 దొర-పు. భ్రమణము; కాలచక్రము; కలిసి
 వచ్చుకాలము.
 దొర చలనా-పు. మద్యముపాత్రలు
 ఒక్కొక్కరి ముందు ఉంచుట.
 దొరా-పు. భ్రమణము; తనభీకారకు
 అధికారి యాత్రచేయుట; ఉద్యోగ
 సంబంధమైన క్యాంపు.
 దొలత-స్త్రీ. ధనము; సంపత్తి.
 దొలతమంద-వి. సంపన్నుడు; ధనవంతుడు
 దొలతఖానా-పు. నివాసస్థానము(ఆదారము)
 దొవారిక-పు. ద్వారపాలకుడు.
 ద్యుతి-స్త్రీ. దీప్తి; కాంతి.
 ద్యుత-పు. జుఱా; జూదము.
 ద్యౌస-పు. దినము; పగలు.
 ద్రవ-పు. ద్రవపదార్థము.
 ద్రవనా-అ.క్రి. ప్రవహించుట; కరుగుట.
 ద్రవిడ-పు. ఒక బహుప్రాచీనమైన జాతి;
 దక్షిణభారత ప్రదేశము.
 ద్రవ్య-పు. వస్తువు; పదార్థము; ధనము.
 ద్రవ్య-వి. చూడదగిన.
 ద్రష్టా-వి. చూచువాడు; దర్శకుడు.
 ద్రావక-వి. ద్రవీకరణమునది; కరిగిం
 చునది.

ద్రావిడి-విద్రవిడులకు సంబంధించిన.

ద్రావిడి ప్రాణయమ-పు. సుబోధముగా

చెప్పగలిగిన దానిని అడ్డదిడ్డముగా

చెప్పి దుర్బోధ్యము చేయుట.

ద్రుత-వి. త్వరితముగా; ద్రవీభూతమైన;

కరిగిన.

ద్రుమ-పు. వృక్షము; చెట్టు.

ద్రోహ-పు. అహితచింతనము; ద్వేషము.

ద్రు-పు. యుగము; జత; జోడు, ద్వంద్వ

యుద్ధము; అసమంజసము; స్త్రీ.

భేరి.

ద్వార-పు. ద్వారము.

ద్విజన్మా-వి. రెండుపర్యాయములు

జన్మించిన; ద్వైజాడు; బ్రాహ్మణుడు;

పక్షి.

ద్విజిహ్వా-వి. ఖలుడు; దుష్టుడు; ఇచ్చ

కము లాడువాడు; పుంసర్పము.

ద్విధా-క్రి.వి. రెండు విధములుగా

ద్విపాద-వి. రెండుపాదములుగల; మనిషి

ద్విభాషి-పు. దే. ద్విభాషియా.

ద్విరద-వి. రెండుదంతములుగల;

ఏనుగు.

ద్విరేఫ-పు. భ్రమరము; తుమ్మెద.

ద్వై-వి. రెండు; రెండూ.

ద్వైతవాద-పు. జీవుడు ఆత్మవేరు; వేరు అని

చెప్పువాదము లేక సిద్ధాంతము.

ధ

ధంధక-పు. వృత్తి; జంజాటము; ఆడం

బరము

ధంధక ధోరి-పు. నిరంతరము పనిల్

నిమగ్నమగువాడు

ధంధలా-పు. కపటపూరితమైన ఆడంబ

రము; మోసము; నేపము.

ధంధా-పు. వృత్తి; పని, పాటు.

ధంధార-స్త్రీ. జ్వల; మంట.

ధంధారి-స్త్రీ. చిక్కుసమస్య; గందర

గోళము; కష్టసాధ్యమైన పని.

ధంధోర-పు. అగ్నిజ్వల; చిచ్చు.

ధంసనా-అ.క్రి. చొచ్చుట; కూరుకు

పోవుట.

ధంసన-స్త్రీ. దలదల; ఊబి.

ధంసనా-స.క్రి.వొప్పించుట; దిగజార్చుట

ధక-స్త్రీ. హృదయపు దడదడ; క్రి.వి.

అకస్మాత్తుగా; తటాలున.

ధకధకానా-అ.క్రి. భయము లేక

ఆవేశము వలన హృదయము దడ

దడ కొట్టుకొనుట.

ధకధకీ-స్త్రీ. హృదయము దడ

దడ లాడుట.

ధకపకానా-అ.క్రి. గుండె అదురుట;

భయపడుట.

ధకపెల-స్త్రీ. తొక్కిసలాట; గడబిడ
ధకారా-పు. ఖటకా; భయము; జంకు;

చింత.

ధాకియానా; ధకెలనా-సంక్రి. డకెలనా;
నెట్టుట; తట్టిత్రోయుట.

ధకైత-వి. తొక్కిసలాటలో డీకొనువాడు
ధక్లమధక్లా-పు. తొక్కిసలాట.

ధక్కా-పు. త్రోపుడుదెబ్బ; శోకాఘాతము
ధక్కాముక్కి-స్త్రీ. కొట్లాట; గుద్దులాట.

ధగడా-పు. ఉపపత్తి; రంకుమొగుడు.

ధగాడీ; ధగరీ-స్త్రీ. ఉపపత్తి; రంకు
పెళ్లాము.

ధజ-స్త్రీ. అలంకరణ.

ధజా-స్త్రీ. ధ్వజము; జండా.

ధజీలా-వి. అలంకరింపబడిన; సుంద
రమైన.

ధజ్జీ-స్త్రీ. కత్తిరించిన కాగితపు లేక
గుడ్డపీలిక.

ధజ్జియా ఉడానా-పు. చీల్చి చండాలుట
ధడగ-వి. నంగా; నగ్నమైన.

ధడ-పు. శిరస్సులేని శరీరపు మధ్య
భాగము; చెట్టుమొదలు.

ధడకన-స్త్రీ. గుండెదడ.

ధడకనా-అంక్రి. గుండెకొట్టుకొనుట

ధడకా-పు. గుండెదడ; భయము; జంకు;
చింత.

ధడల్లా-పు. ఏదైనా పడునప్పుడు వచ్చు
ధ్వని.

ధడల్లె సె యా ధడల్లె కె సాకె-పు.
నిరభ్యంతరముగా నిస్సంకోచముగా;
నిర్భయముగా.

ధడా-పు. తూకము.

ధడ కరనా-పు. తక్కిన ద్వళాను సరి
చేయుట.

ధడాకా-పు. తటాలున; 'ధడా'మని శబ్దము
వచ్చుట.

ధడాధడ-క్రి. వి. తటాలున; ధడధడా;
నిరంతరముగా; త్వరత్వరగా.

ధడీ-స్త్రీ. 4 లేక 5 సేర్ల తూకము;
తూకమురాయి.

ధత్-అం. య. చీత్కారము; చీదరించు
శబ్దము.

ధత-స్త్రీ. చెడుఅలవాటు; దురభ్యాసము

ధతా-వి. తొలగిన; తొలగించిన; తొలగి
ఉన్న.

ధతా కరనా యా ధతా బతానా-పు.
తొలగించుట; పారత్రోలుట.

ధతూర; ధతూరా-పు. ఉమ్మెత్త.

ధతూరా ఖాఁ ఫిరనా-పు. పిచ్చివానిగా
తిరుగుట.

ధధక-స్త్రీ. అగ్నిజ్వాల.

ధధకనా-అం.క్రి. ప్రజ్వలించుట.
 ధనద-వి. ధనము ఇచ్చువాడు; దాత.
 ధనియా-ప్ర. కొత్తిమీర; ధనియాలు; స్త్రీ.
 యువతి.

ధని-వి. ధనవంతుడు; అధిపతి; భర్త;
 స్త్రీ. యౌవనవతి.

ధను-ప్ర. దే. ధనుస; ధనస్సు; విల్లు.
 ధనాసేఠ-ప్ర. గొప్పధనాధ్యుడు.

ధన్య-వి. పుణ్యాత్ముడు; ప్రశంస
 నీయమైన.

ధన్యవాద-ప్ర. కృతజ్ఞత తెలుపుశబ్దము
 ధన్వా-ప్ర. ధనస్సు; ఎడారి.

ధన్వాకార-వి. ధనస్సువలె వంకరగా
 నున్న.

ధన్వీ-వి. ధనస్థుడు; బాణవిద్యలో
 ఆరితేరినవాడు.

ధప-స్త్రీ. మెత్తని వస్తువు పడునప్పుడు
 వచ్చు ధ్వని; ప్ర. చెంపకాయ.

ధపనా-అం.క్రి. పరిగెత్తుట; దుముకుట;
 కొట్టుట.

ధప్పా-ప్ర. చెంపకాయ; చెంపదెబ్బ;
 నష్టము.

ధట్టా-ప్ర. కళంకము; దోషము; మచ్చ.
 ధమ-స్త్రీ. ధమాకా; పెద్దవస్తువు కింద
 పడినప్పుడు వచ్చు ధ్వని.

ధమక-స్త్రీ. దే. ధమ; దెబ్బపడినప్పుడు
 వచ్చు శబ్దము; అడుగువేయునప్పుడు
 వచ్చు ధ్వని.

ధమకనా-అం.క్రి. అకస్మాత్తుగా వచ్చి
 పడుట.

ధమకనా-సం.క్రి. బెదరించుట; భయ
 పెట్టుట.

ధమకీ-స్త్రీ. బెదరింపు.

ధమ గజర-ప్ర. ఉపద్రవము; కల్లోలము
 ధమధూసర-వి. అంద వికారముగా లావు
 గా నున్న మూర్ఛుడు.

ధమనీ-స్త్రీ. రక్తనాళము.

ధమాకా-ప్ర. దే. ధమక.

ధమాచౌకడీ-స్త్రీ. తెల్ల-కూద; ఇటూ
 అటూ పరిగెత్తుట; కోలాహలము;
 కల్లోలము; గంతులు-చిందులు.

ధమార-స్త్రీ. కల్లోలము; కొంటితనము;
 కొట్లాట; ఒక విధమగు గేయము.

ధరకనా-అం.క్రి. దే. ధడకనా.

ధరణి; ధరణి స్త్రీ. పృథ్వి.

ధరతా-ప్ర. ఋణగ్రస్త్రుడు.

ధరతీ-స్త్రీ. భూమి; ప్రపంచము.

ధరనా-సం.క్రి. ఉంచుట; స్థిరపరుచుట;
 స్థాపించుట; పట్టుకొనుట.

ధధకనా-అ.క్రి. ప్రజ్వలించుట.
 ధనద-వి. ధనము ఇచ్చువాడు; దాత.
 ధనియా-ప్ర. కొత్తిమీర; ధనియాలు; స్త్రీ.
 యువతి.

ధని-వి. ధనవంతుడు; అధిపతి; భర్త;
 స్త్రీ. యౌవనవతి.

ధను-ప్ర. దే. ధనుస; ధనస్సు; విల్లు.

ధనాసేఠ-ప్ర. గొప్పధనాధ్యుడు.

ధన్య-వి. పుణ్యాత్ముడు; ప్రశంస
 నీయమైన.

ధన్యవాద-ప్ర. కృతజ్ఞత తెలుపుశబ్దము

ధన్వా-ప్ర. ధనస్సు; ఎడారి.

ధన్వాకార-వి. ధనస్సువలె వంకరగా
 నున్న.

ధన్వి-వి. ధనుర్ధరుడు; బాణవిద్యలో
 ఆరితేరినవాడు.

ధప-స్త్రీ. మెత్తని వస్తువు పడునప్పుడు
 వచ్చు ధ్వని; ప్ర. చెంపకాయ.

ధపనా-అ.క్రి. పరిగెత్తుట; దుముకుట;
 కొట్టుట.

ధప్పా-ప్ర. చెంపకాయ; చెంపదెబ్బ;
 నష్టము.

ధబ్బా-ప్ర. కళంకము; దోషము; మచ్చ.

ధమ-స్త్రీ. ధమాకా; పెద్దవస్తువు కింద
 పడినప్పుడు వచ్చు ధ్వని.

ధమక-స్త్రీ. దే. ధమ; దెబ్బపడినప్పుడు
 వచ్చు శబ్దము; అడుగువేయునప్పుడు
 వచ్చు ధ్వని.

ధమకనా-అ.క్రి. అకస్మాత్తుగా వచ్చి
 పడుట.

ధమకనా-స.క్రి. బెదరించుట; భయ
 పెట్టుట.

ధమకీ-స్త్రీ. బెదరింపు.

ధమ గజర-ప్ర. ఉపద్రవము; కల్లోలము

ధమధూసర-వి. అంద వికారముగా లావు
 గా నున్న మూర్ఖుడు.

ధమనీ-స్త్రీ. రక్తనాళము.

ధమాకా-ప్ర. దే. ధమక.

ధమాచౌకడీ-స్త్రీ. ఉతల-కూద; ఇటూ
 అటూ పరిగెత్తుట; కోలాహలము;
 కల్లోలము; గంతులు-చిందులు.

ధమార-స్త్రీ. కల్లోలము; కొంటితనము;
 కొట్లాట; ఒక విధమగు గేయము.

ధరకనా-అ.క్రి. దే. ధడకనా.

ధరణి; ధరణి స్త్రీ. పృథ్వి.

ధరతా-ప్ర. ఋణగ్రస్తము.

ధరతీ-స్త్రీ. భూమి; ప్రపంచము.

ధరనా-స.క్రి. ఉంచుట; స్థిరపరుచుట;
 స్థాపించుట; పట్టుకొనుట.

ధాఠ-ఘం. వాఠాహారుడు.

ధాఠ-స్త్రీ. ప్రతాపము; ప్రసిద్ధి; పలుకు
బడి.

ధాగా-ఘం. దారము; సూత్రము.

ధాతా-ఘం. విధాత; పాలించువాడు;
రక్షించువాడు.

ధాతు-స్త్రీ. ఖనిజపదార్థము; ఘృతము
యొక్క ధాతువు; శబ్దపుమూల
రూపము.

ధాత్రీ-స్త్రీ. తల్లి, దాది; పృథ్వి

ధాన-ఘం. ధాన్యములు; వడ్లు

ధానా-అ.క్రి. దౌఢనా; పరిగెత్తుట

ధానీ-స్త్రీ. లేతఆకుపచ్చరంగు; ధరిం
చునది; చోటు.

ధాపనా-అ.క్రి. తృప్తినిొందుట.

ధాభాఠ్-ఘం. దే. ద్ఘభాఠ్.

ధామ-ఘృతము; గృహము; శరీరము; చోటు

ధాయ-స్త్రీ. దాది.

ధార-ఘం. నీటిధార; పదును; అంచు; అప్పు

ధారక-వి. ధరించువాడు; ఆపువాడు;
అప్పుపుచ్చుకొనువాడు.

ధారణ-ఘం. గ్రహించుట; పట్టుకొనుట;
అప్పుచేయుట.

ధారణా-స్త్రీ. బుద్ధి; గ్రహించుశక్తి; దృఢ
మైన అభిప్రాయము లేక నిశ్చయము

ధారనా-స.క్రి. ధరించుట; అప్పు తీసు
కొనుట.

ధారా-స్త్రీ. అఖండ ప్రవాహము;

ద్రవపదార్థపు ధార; జలస్రోతము.

ధారిదార-వి.పాడుగైన గీతలు లేక పట్టీలు
గల.

ధారోణ-ఘం. గుమ్ముపాలు.

ధార్మికతా-స్త్రీ. ధర్మశీలత; మతము
నకు సంబంధించిన భావము.

ధార్య-వి. గ్రహింపయోగ్యమైన.

ధావక-ఘం. వాఠాహారుడు.

ధావన-ఘం. వాఠాహారుడు; ప్రక్షాళన;
ఉతుకుడు.

ధావనా-అ.క్రి. ద్రే. ధానా.

ధావరీ-స్త్రీ. తెల్లఆవు; వి. ఉజ్వలమైన;
తెల్లని.

ధావా-ఘం. అక్రమణ; ముట్టడి; పరుగు.

ధింగా-ఘం. సిగ్గులేనివాడు; కొంటెవాడు;
పోకిరి; పొగరుబోతు.

ధింగాఠ్-స్త్రీ. కొంటెతనము; పోకిరీ
తనము; పొగరుబోతుతనము.

ధింగానా-స.క్రి. కొంటెగా వ్యవహరిం
చుట; పోకిరీనడత నడచుట; అల్లరి
చేయుట.

ధిక-అవ్య. తిరస్కారసూచకశబ్దము;
చీదరింపు.

ధిक्కార-స్త్రీ. తిరస్కారము; చీద
రింపు; ధిక్కారము

ధీయ; ధీయా-స్త్రీశుమార్తె; బాలిక; కన్య
ధీరానా-సంక్రి. బెదిరించుట; భయ
పెట్టుట.

ధీగ; ధీగఙ్; ధీగరా-వి. బలిష్ఠుడు; వర్ణ
సంకరుడు.

ధీగా-ప్ర. కొంటెవాడు; దుష్టుడు; నీచుడు
ధీగాధీగి; ధీగామృతీ-స్త్రీ. బలప్రయో
గము; కొంటెతనము; పోకిరీతనము;
కొట్లాట.

ధీవర; ధీమర-ప్ర. దే. ధీవర.

ధీ-స్త్రీబుద్ధి; మనస్సు; అగ్ని; కూతురు;
బాలిక.

ధీమా-వి. మందగమనముగల; మెల్లని

ధీమాన-ప్ర. బుద్ధిమంతుడు; బృహస్పతి

ధీయా-స్త్రీ. కుమార్తె; బాలిక.

ధీర-వి. ధైర్యముగల; ఓర్పుగల;
గంభీరమైన; ప్ర. ధైర్యము; ఓర్పు.

ధీరజ-ప్ర. దే. ధీర్య.

ధీర-క్రి.వి. నెమ్మదిగా; మందగతీతో;
మెదలకుండా.

ధీవర-ప్ర. చేపలువట్టువాడు; పడవ
నడుపువాడు.

ధ్యంగార-స్త్రీ. బఘార తాలింపు.

ధ్యంగారనా-సంక్రి. తాలింపువేయుట.

ధృఘ-స్త్రీ. గాలిదుమారము వలన
కలుగు అంధకారము; గాలి దుమా
రము; చత్వారము.

ధృఘకార-ప్ర. గర్జన; అంధకారము.

ధృఘలా-వి. అస్పష్టముగానున్న; మసగ
గానున్న.

ధృఙ్-ప్ర. ధూమము; పొగ.

ధృఙ్ కే బాదన తడనా-ప్ర. గొప్పగొప్పగ
పాలుకొట్టుట.

ధృఙ్ కశా-ప్ర. స్త్రీమరు.

ధృఙ్ ధార-వి. పొగతోనిండిన నల్లని;
ప్రచండమైన.

ధృఙ్ నా-అంక్రి. పొగచూరుట.

ధృఙ్ యధ-వి. పొగచూరిన.

ధృఙ్ స-స్త్రీ. దే. ధృఙ్ స.

ధుకడ-ప్ర. కడ-ప్ర. భయము, గాబరా
వలన కలుగు మనోచాంచల్యము;
ముందు వెనకల గుంజలాట.

ధుకధుకి-స్త్రీ. గుండెదడ; మిణుగురు
పురుగు; జగునూ అనబడు ఒక
ఆభరణము.

ధుకనా-అ.క్రి. క్రిందవైపు జారుట;
వంగుట.

ధున-స్త్రీ. సంకల్పము; నిష్ఠ.

ధునకనా-స.క్రి. దే. ధుననా.

ధునకీ-స్త్రీ. దూదేకువిల్లు.

ధుననా-స.క్రి. దూదివీకుట; చితక

బాదుట; మాటిమాటికి చెబుతూ

పోవుట; నిరంతరము ఏదో పనిచేస్తూ

ఉండుట.

ధుని-స్త్రీ. ధ్వని.

ధునియ్-ప్ర. దూదేకువాడు.

ధునీ-వి. పనిలో మనస్సును లగ్నము

చేయువాడు; స్త్రీ. నది.

ధుపానా-స.క్రి. ఎండపెట్టుట.

ధుపెలీ-స్త్రీ. చెమటపాక్కులు లేక

కాయలు.

ధురంధర-వి. బహుప్రబలమైన; శ్రేష్ఠమైన;

భారము సహించువాడు.

ధుర-ప్ర. ధురా-స్త్రీ. ఇరుసు; బండి

ఇరుసు; ఆరంభము.

ధురియానా-స.క్రి. దోషమును చాక

చక్కముగా కప్పిపుచ్చుట.

ధురీ-స్త్రీ. బండి ఇరుసు.

ధురీణ; ధురీన-వి. భారము వహించు

వాడు; ముఖ్యుడు; ప్రధానుడు.

ధురీ-ప్ర. వస్తువుయొక్క అత్యంత అల్ప
భాగము-కణము.

ధురే తడనా-ప్ర. వస్తువును చిన్నచిన్న

కణములుగా చేయుట; చావమోదుట;

ఎదుటవాని అభిప్రాయములను

పూర్తిగా ఖండించుట.

ధులనా-అ.క్రి. ప్రక్షాళింపబడుట; కడగ
బడుట.

ధులార్జీ-స్త్రీ. శుభ్రపరచుపని; ఉతుకుడు;
ఉతుకుకూలి.

ధులనా-స.క్రి. కడిగించుట; ఉతికించుట

ధులేడీ-స్త్రీ. హోళిపండుగ మరుసటి

దినమున వరస్పరముగా రంగులు

చల్లుకొనుట.

ధుబ్-ప్ర. దే. ధుబ్.

ధువాస-స్త్రీ. అప్పడములు, కచోడీలు

చేయు నిమిత్తం శుభ్రపరచి తయారు

చేసిన మినపపిండి.

ధుస్స-ప్ర. మట్టిదిబ్బ; ఆనకట్ట(నది).

ధుస్సా-ప్ర. ఉన్నికంబళి.

ధూత-వి. ధూర్తుడు; దగాకోరు.

ధూతనా-స.క్రి. దగాచేయుట; వంచించుట

ధూధూ-ప్ర. ధగధగామండుట.

ధూననా-స.క్రి. ధూపము వేయుట;

దూదేకుట.

భూనీ-స్త్రీ. ధూపము; భైరాగుల చలి
మంట.

భూనీ जगाना या लगाना-ప్ర. విరాగి
యగుట; సన్యసించుట.

భూనీ रमाना-ప్ర. ఎదుటమంటపెట్టి
శరీరమును తపింపజేయుట విరక్తి
నొందుట; సన్యసించుట.

భూప-స్త్రీఎండ; తాపము ప్ర. ధూపము;
సుగంధద్రవ్యముల ధూపము.

భూప खाना-ప్ర. ఎండలోకూర్చుని చలి
కాచుకొనుట.

భూప चढना यानिकलना-ప్ర. పాదైక్కుట
భూప मे बाल पकाना या सफेद
करना-ప్ర. ముసిలితనము వచ్చినా అను
భవము గడించకపోవుట.

భూప मे बाल सफेद न करना-ప్ర.
అనుభవము గడించుట.

భూప-छाँह-స్త్రీ. కలనేత చీరలేక వస్త్రము

భూపदान-ప్ర. ధూపదానము; ధూపారాధన;
ధూపమునకు సంబంధించు సుగం
ధ ద్రవ్యములు ఉంచు భరిణలేక
పేటిక.

భూపదार्नी-స్త్రీ. దే. భూపదాన.

భూపనా-అ. క్రి. ధూపారాధన చేయుట.

భూపबत्ती-స్త్రీ. అగరువత్తి.

భూమ-ప్ర. ధూమము; పొగ; అజీర్ణపు (తేజువు)
స్త్రీ. కోలాహలము.

భూమकेतु-ప్ర. తోకచుక్క.

భూమंधाम-స్త్రీ. గందర గోళము; ఆడం
బరము; కల్లోలము.

భూమपान-ప్ర. ధూమపానము.

భూమपोत-ప్ర. స్తీమరు.

భూमल; భూमल; భूमिल-వి. పొగబారిన;
అస్పష్టమైన.

భూम्र-వి. పొగరంగుగల.

భూर धानी-స్త్రీ. ధూళిరాశి.

భూरा-ప్ర. ధూళి.

భూर्त-వి. ధూర్తుడు; ఖలుడు.

భूल, భूलि-స్త్రీ. ధూళి; దుమ్ము.

భूल उड़ना-ప్ర. దుమారము లేచుట;
నాశమగుట; అప్రతిష్ఠపాలగుట.

భूल उड़ाना-ప్ర. కళంకపరచుట;
అప్రతిష్ఠపాలు చేయుట.

భూवाँ-ప్ర. దే. భ్రువ్వా.

భూसर; భూसरित-వి. భూల-భూसर; మట్టి
కొట్టుకొనిన.

భృत-వి. పట్టుకొనిన; నిశ్చితమైన.

భృति-స్త్రీ. స్థిరత; ధైర్యము; నిశ్చయము

ధృష్ట-వి. ఠీఠ; పెద్దలను లక్ష్య పెట్టని
వాడు; ఉద్దండుడు; నిర్లజ్జుడు.

ధృష్టతా-స్త్రీ. దుస్సాహసము; పెద్దల
యెడల నిర్లక్ష్యము; నిర్లజ్జత.
ధేను-స్త్రీ. ఆవు; ఈమధ్యనే ఈనిన ఆవు;
దూడగలిగిన ఆవు.

ధేర-పుం. మాదిగజాతివాడు.

ధేలా-పుం. అధేలా; అర్థకాని (పాత నాణెము)

ధేలీ-స్త్రీ. అర్థరూపాయి నాణెము.

ధోధా-పుం. మట్టిముద్ద; వంకరటింకర
పిండము; కురూపి.

(మిఠ్ఠీ కా) ధోధా; లోదా-పుం.
మూర్ఖుడు; వనికిమాలినవాడు.

ధోర్డ-స్త్రీ. పొట్టుతీసిన మినపలేక పెసర
పప్పు.

ధోకడ-వి. బలిష్ఠమైన.

ధోకా; ధోఖా-పుం. మోసము; దగా;
వంచన.

ధోఖా ఖానా-పుం. మోసపోవుట.

ధోఖా దేనా-పుం. మోసగించుట.

ధోఖే కీ టట్టీ-స్త్రీ. భ్రమ కలిగించు
తడికలేక పరదా.

ధోఖేబాజ-వి. మోసగాడు; దగాకోరు;
కపటి.

ధోఖేబాజీ-స్త్రీ. మోసము; కపటము.

ధోతీ-స్త్రీ. ధోవతి.

ధోలీ ఠీలీ కరనా-పుం. భయపడుట;
భయపడి పారిపోవుట.

ధోనా-సంక్రి. నీటితోకడిగి శుభ్రపరచుట;
ఉతుకుట.

ధోబిన;-స్త్రీ. చాకలిది;

ధోబీ-పుం. చాకలివాడు.

ధోర-పుం. సామీప్యము; అంచు; వెల్లువ.

ధోరీ-పుం. భారము వహించువాడు; ఇరుసు
సహించువాడు వ్యసభము, ఎద్దు;
నాయకుడు.

ధోవతీ-స్త్రీ. దే. ధోతీ.

ధోవన-పుం. కడుగు(నీరు); ఉతుకు; ఉత
కుడు.

ధో-అవ్యం అయితే; లేక; కాని.

ధోకా-స్త్రీ. లూ; వడగాలి.

ధోకనా-సంక్రి. నిప్పు ప్రజ్వలించ
జేయుట; గొట్టముతో ఊదుటలేక
బరువువేయుట; శిక్షవేయుట; తిత్తితో
విసరుట.

ధోకనీ-స్త్రీ. కొలిమితిత్తి; కొలిమి ఊదు
గొట్టము.

ధోకియా-పుం. కొలిమితిత్తివేయువాడు.

ధోస-స్త్రీ. ధమకీ; బెదరింపు; మంద
లింపు; అధికారము; మోసము.

నదోई-పు. ఆడబిడ్డభర్త.

నంబరీ-వి. నంబరుగల; అపకీర్తి పొందిన

న-అవ్య. నిషేధవాచకశబ్దము; లేదు; కాదు

నఅత-స్త్రీ. ప్రశంస; స్తుతి.

నईम-స్త్రీ. స్వర్గము; అలభ్యవస్తువు;

కానుకగా ఇచ్చినవస్తువు మురిపము

నకకटा-వి. ముక్కుకోయ బడిన

వాడు; అతిష్ఠపాలైనవాడు; లజ్జాపీనుడు

నకచढा-వి. ముక్కోపి; చిరుబుర్రువాడు

నకटा-వి. ముక్కు తెగినవాడు; అప్ర

తిష్ఠపాలైనవాడు.

नकतोड़ा-పు. గీరగా ముక్కు చిట్టించి

మాట్లాడువాడు.

नकद-పు. నగదు; వి. సిద్ధముగా

నున్న; పనికిసిద్ధముగానున్న.

नव नकद न तेरह उधार-मु. వెంటనే

చేతిలో పడువస్తువు; భవిష్యత్తులో

ఎక్కువ లభించు దానికంటె మెరుగు

नकद-खाँ-पु. వాడుకలోనున్న నాణెము

नकद-जान-स्त्री. ఆత్మ.

नकद-दम-क्रि.वि. ఒంటరిగా.

नकद-माल-पु. శ్రేష్ఠమైన సరుకు.

नकफू-पु. ముక్కుపుడక.

नकदी-वि. సిద్ధముగానున్న; వెంటనే

పనికి ఉపకరించు.

नकब-स्त्री. దొంగతనమునకు గోడకు

వేసిన కన్నము.

नकब-जन-पु. కన్నము వేయువాడు.

नकब-जनी-स्त्री. కన్నము వేయుట.

नकबेसर-स्त्री. ముక్కుబేసరి.

नकल-स्त्री. ప్రతిలిపి; నకలు.

नकल-नवीस-वि. నకళ్లు వ్రాయువాడు

नकले-मजहन-पु. మతము మార్పిడి; స్వ

మతమును వదిలిపెట్టి మరియొక

అన్యమతమును స్వీకరించువాడు.

नकाब-महाम्मीदीय स्त्रीలు ముఖము

మీద ధరించుముసుగు.

नकियाना-अ.क्रि. ముక్కుతో మాట్లా

డుట; ఎక్కువగా హైరానగుట.

नकीज-वि. పడగొట్టువాడు ; స్త్రీ.

అస్తిత్వవినాశము; వైరము.

नकीब-पु. వందిమాగధులు; వైతాళికులు

नकुल-पु. ముంగిస.

नकेल-स्त्री. కొన్నిపశువులకు వేయు

ముక్కుతాడు.

किसी की नकेल हाथ में होना-पु.

ఒకడు మరియొకని వశములో నుండుట

नक्का-पु. సూదిబెజ్జము.

नक्का ११११-पु. నొబతఖానా.

నదోర్-పుం. ఆడబిడ్డభర్త.

నంబరి-వి. నంబరుగల; అపకీర్తి పొందిన

న-అవ్య. నిషేధవాచకశబ్దము; లేదు; కాదు

నఅత-స్త్రీ. ప్రశంస; స్తుతి.

నర్మ-స్త్రీ. స్వర్గము; అలభ్యవస్తువు;

కానుకగా ఇచ్చినవస్తువు మురిపము

నకకటా-వి. ముక్కుకోయ బడిన

వాడు; అతిష్ఠపాలైనవాడు; లజ్జాహీనుడు

నకచఢా-వి. ముక్కుపి; చిరుబురువాడు

నకటా-వి. ముక్కు తెగినవాడు; అప్ర

తిష్ఠపాలైనవాడు.

నకతోడా-పుం. గీరగా ముక్కు చిట్టించి

మాట్లాడువాడు.

నకద-పుం. నగదు; వి. సిద్ధముగా

నున్న; పనికిసిద్ధముగానున్న.

నవ నకద న తేరహ్ ఉఱార-స్క. వెంటనే

చేతిలో పడువస్తువు; భవిష్యత్తులో

ఎక్కువ లభించు దానికంటె మెరుగు

నకద-ఖా-పుం. వాడుకలో నున్న నాణెము

నకద-జాన-స్త్రీ. ఆత్మ.

నకద-దమ-క్రి.వి. ఒంటరిగా.

నకద-మాల-పుం. శ్రేష్ఠమైన సరుకు.

నకఫూ-పుం. ముక్కుపుడక.

నకదీ-వి. సిద్ధముగానున్న; వెంటనే

పనికి ఉపకరించు.

నకబ-స్త్రీ. దొంగతనమునకు గోడకు

వేసిన కన్నము.

నకబ-జన-పుం. కన్నము వేయువాడు.

నకబ-జనీ-స్త్రీ. కన్నము వేయుట.

నకబేసర-స్త్రీ. ముక్కుబేసరి.

నకల-స్త్రీ. ప్రతిలిపి; నకలు.

నకల-నవీస-వి. నకళ్లు వ్రాయువాడు

నకలే-మజహన-పుం. మతము మార్చిడి; స్వ

మతమును వదిలిపెట్టి మరియొక

అన్యమతమును స్వీకరించువాడు.

నకాబ-మహమ్మదీయ స్త్రీలు ముఖము

మీద ధరించుముసుగు.

నకియానా-అ.క్రి. ముక్కుతో మాట్లా

డుట; ఎక్కువగా హైరానగుట.

నకీజ-వి. పడగొట్టువాడు ; స్త్రీ.

అస్తిత్వవివాళము; వైరము.

నకీబ-పుం. వందిమాగధులు; వైతాళికులు

నకుల-పుం. ముంగిస.

నకెల-స్త్రీ. కొన్నిపశువులకు వేయు

ముక్కుతాడు.

కిసి కి నకెల హాథ్ మే హొనా-పుం.

ఒకడు మరియొకని వశములో నుండుట

నకా-పుం. సూదిబెజ్జము.

నకార-నా-పుం. నొబతఖానా.

నక్షారఖానె మే తూతీ కీ ఆవాజ
 కౌన సునతా హే-మృమహామహుల సమ
 క్షములో నగణ్యులమాట ఎవరు లక్ష్య
 పెడతారు?
 నక్షారచీ-ప్ర. నగారావాయించువాడు
 నక్షాశ-ప్ర. దుందుభి.
 నక్షకాల-ప్ర. నకలుచేయువాడు; విదూ
 షకుడు.
 నక్షాశ-ప్ర. నగిషీపనిచేయువాడు.
 నక్షాశీ-స్త్రీ. నక్కాషిపని.
 నక్షీ-వి. దృఢమైన; పక్కా అయిన.
 నక్ష-వి. పెద్దముక్కు గలవాడు; తన్ను
 తను మరచి గొప్పగా భావించివేరుగా
 ప్రవర్తించువాడు; పరిహాసము పాలు
 అగువాడు.
 నక్ష-ప్ర. నక్షత్రము; మొసలి; ముక్కు.
 నక్ష-వి. అంకితమైన; చిత్రింపబడిన;
 ప్ర. బొమ్మ; చిత్రము; తాయత్తు
 నక్ష బేటనా-ప్ర. అధికారము స్థిరపడుట
 నక్షా-ప్ర. పటము; ప్రకృతి; ఆకారము;
 చట్టము
 నక్షానవీస-ప్ర. పటము గీయువాడు;
 చిత్రము వేయువాడు
 నక్షా-వి. లతాపుష్పములు కుట్టబడిన
 నక్ష-ఆబ-ప్ర. నీటిమీదగీసిన గీతలేక
 చిహ్నము; క్షణభంగురము.

నఖ-ప్ర. గోరు.
 నఖ-స్త్రీ. గాలిపటపు దారము.
 నఖనా-ఆ.క్రి. ఉల్లంఘించుట; దారి
 దాటుట; సా.క్రి. ఉల్లంఘించుట;
 దాటుట; వినష్టపరచుట.
 నఖరా-ప్ర. ఒయ్యారము; చాంచల్యము;
 తుంటరితనము; హావభావము.
 నఖరీలా-వి. హావభావములుగల;
 ఒయ్యారపు నడతగల.
 నఖరేబాజ-వి. దే. నఖరీలా.
 నఖలిస్తాన-ప్ర. ఎడారిలోని పచ్చని
 ప్రదేశము; జలాశయము ఎడారిలోని
 ఖర్జూరవనము.
 నఖవత-స్త్రీ. అభిమానము; గీర; బడాయి
 నఖాస-ప్ర. పశువులను, ముఖ్యముగా
 గుఱ్ఱములను విక్రయించు బజారు.
 నఖయానా-స.క్రి. గిల్లుట; గీరుట;
 రక్కుట.
 నఖోటనా-స.క్రి. దే. నఖయానా.
 నఖల-ప్ర. ఖర్జూరపుచెట్టు.
 నఖల-బంద-ప్ర. తోటమాలి.
 నగ-ప్ర. పర్వతము; వృక్షము; రత్నము;
 నగ.
 నగణ్య-వి. లెక్కకురాని; తుచ్చమైన.
 నగపతి-ప్ర. హిమాలయ పర్వతము; చం
 ద్రుడు; శివుడు.

నగద-పు. దే. నకద.

నగమా-పు. దే. నగ్మా.

నగాడా, నగరా-పు. నగరా.

నగీచ-క్రి.వి. దే. నజదీక.

నగజ-వి. శ్రేష్ఠమైన.

నగన-వి. నగ్నముగు.

నగ్మా-పు. గేయము; రాగము; మధుర
స్వరము.

నఘనా-అ.క్రి. లొఘనా.

నచనియా-పు. నర్తకుడు

నచనీ-వి. ఇటూఅటూ తిరుగుస్త్రీ;
నృత్యము చేయుస్త్రీ.

నచవేయా-పు. దే. నచనియా.

నచానా-స.క్రి. ఆడించుట; నృత్యము
చేయించుట.

నాచ నచానా-పు. వేధించుట; వ్యాకుల
పరచుట.

నజదీక-వి. సమీపమున; దగ్గరగ.

నజమ-స్త్రీ. పద్యము; గేయము; కవి
త్వము.

నజర-స్త్రీ. దృష్టి; చూపు; కటాక్షము;
కానుక; లంచము ఇచ్చుట.

నజర పడనా-పు. కనిపించుట; నజర

ఫిరనా-పు. కనిపించుట; నజర .

బాంధనా-పు. కనికట్టు; నజర మే

తొలనా-పు. చూపుద్యారా ఎదుటవాని

గుణగుణములు తూచి నిర్ణయించుట

నజర తారనా-పు. దిష్టితీయుట.

నజర లగనా-పు. దిష్టితగులుట.

నజర-అన్దాజ-వి. దృష్టితప్పిన.

నజర గాహ-స్త్రీ. నాట్యశాల.

నజర-గుజర-స్త్రీ. చెడుదృష్టి; దిష్టి

నజరనా-స.క్రి. చూచుట; దిష్టిపెట్టుట;
దృష్టిపొరించుట.

నజరబంద-వి. పహారాలోనుండు; పు.
గారడీ; కనికట్టు.

నజర-బాగ-పు. భవనమును ఆనుకొని
ఉండు ఉద్యానవనము

నజర-బాజ-వి. తీక్షణ దృష్టిగల; సూక్ష్మ
గ్రాహి; చురుకైన.

నజర-సానీ-స్త్రీ. పరీక్ష నిమిత్తం విష
యమును మరల చూచుట.

నజర-హాయా-వి. దృష్టిపొరించువాడు;
దిష్టిగొట్టువాడు.

నజరనా-పు. కానుక, ఉపహారము స.క్రి.
దిష్టితగులుట, బహూకరించుట.

నజలా-పు. రొంప; పడిశము.

నజాకత-స్త్రీ. సౌకుమార్యము, నాజాకు
తనము.

నజాత-స్త్రీ. ముక్తి; మోక్షము; విముక్తి
నజాబత-స్త్రీ. కులీనత; సజ్జనత; సౌజ
న్యము.

నజామత-స్త్రీ. దే. నిజామత.

నజారా-పు. దృశ్యము; దృష్టి; ఓరచూపు;
ప్రియుని ఆస్వాదముగా క్రీగంటి
చూపు చూచుట.

నజారా-బాజీ-స్త్రీ. ప్రేమ దృష్టితో
చూచుట.

నజీబ-పు. కులీనుడు.

నజీర-పు. ఉదాహరణము; దృష్టాంతము
నజూమ; నుజూమ-పు. జ్యోతిషశాస్త్రము.

నజూమీ; నుజూమీ-పు. జ్యోతిషము.

నజూల-పు. దిగుట, వాలుట, హాజరగుట;
రొంపవ్యాధి; సర్కారు వారిభూమి.

నజ్జార-పు. వడ్రంగి.

నజ్జారి-స్త్రీ. వడ్రంగివని.

నజ్మ-పు. నక్షత్రము.

నజ్మ-స్త్రీ. ముత్యము; రత్నములను
హారములో పోదుగుట; వ్యవస్థ; ఏర్పాటు

నజ్ల-పు. దే. నజూల.

నజర. దే. నజర.

నట-పు. నటుడు.

నటఖట - వి. కొంటి; పోకిరి; నేర్పురి.

నటనా-స.క్రి. నటించుట; అభినయించుట; తిరస్కరించుట

నతర; నతరు-క్రి.వి. నహి తో లేకపోతే;
అన్యథా.

నతిని-స్త్రీ. నాతిన; దౌహిత్రీ, కూతురు
కూతురు; మనుమరాలు.

నతీజా-పు. పరిణామము; పర్యవసానము
నతు-క్రి.వి. నహి తో; లేనిచో; కానిచో
నత్యీ-స్త్రీ. ఎద్దుముక్కుతాడు; సంలగ్న
పరిచిన-పైలు.

నత-స్త్రీ. ఒకవిధమగు ముక్కుపుడక

నతనా-పు. ముక్కు-అగ్రభాగము; ముక్కు
గోళం; ముక్కురంధ్రం.

నతనా ఫులানা-పు. ముక్కురంధ్రములు
ఉబ్బించుట; కోపగించుట.

నతనా-అ.క్రి. బెజ్జము వేయబడుట.

నతనీ-స్త్రీ. బులాకి; అడ్డబాప.

నద-పు. పెద్దనది.

నదరాజ-పు. సముద్రము.

నదామత-స్త్రీ. సిగ్గు; లజ్జ; పశ్చాత్తాపము

నదారద-వి. అదృశ్యమైన; మాయమైన.

నదీదా-వి. ఎక్కడా ఏమీ చూడనటు

వంటి; దిష్టిగొట్టువాడు; లోభి.

నదీమ-పు. సహచరుడు; సఖుడు.

నదీ-స్త్రీ. నది; జీవనది.

నదీ నావ సంయోగ-పు. కాకతాళ

న్యాయము; అనుకోకుండా.

నదీశ-పు. సముద్రము ఏర్పడ్డసంబంధము

నదాక-పు. ధునియా; దూదేకువాడు.

ననద-స్త్రీ. భర్తసోదరి; ఆడబిడ్డ.

ననదోई-పు. భర్తసోదరిభర్త; ఆడబిడ్డభర్త

ననసార-స్త్రీ. తల్లితండ్రి ఇల్లు.

ననియా ససూర-పు. భర్త తల్లితండ్రి.

ననిహాల-పు. దే. ననసార.

ననా-వి. బహుత తోటా; చాలచిన్న.

ననాई-స్త్రీ. కొలత; కొలతకూలి.

నపాక-వి. నాపాక; అపవిత్రమైన.

నపుసక-పు. నపుంసకుడు; మగతనము

లేనివాడు.

నపుఆ-పు. కొలపాత్ర.

నఫర-పు. దాసుడు; సేవకుడు.

నఫరత-స్త్రీ. ఏవగింపు; పుణ.

నఫరీ-స్త్రీ. కూలివాని ఒకరోజు కూలి

లేకదినకూలి; కూలిరోజు.

నఫస-పు. శ్వాస-ప్రశ్వాస; క్షణము.

నఫస-పరవర-వి. మనోహరమైన.

నబీ-పు. ఈశ్వరునిదూత.

నబజ-స్త్రీ. నాడి.

నబజ చలనా-పు. నాడిఆడుట.

నబజ ఊటనా-పు. నాడిఆడకపోవుట;

చనిపోవుట.

నభ-పు. ఆకాశము.

నమ-వి. తడిసిన.

నమక-పు. ఉప్పు; లవణము.

నమక అదా కరనా-పు. కృతజ్ఞతచూపుట

నమక మిర్చ మిలనా యా లగనా-పు.

.లేనిపోని చిలవలు, పలవలు కలిపి

వర్ణించుట; నమక ఫూతకర

నికలనా-మృ. కృతఋణకు దండన

పాలగుట.

నమకఖార-వి. ఉప్పు తినువాడు; ఆత్ర

యములో నుండువాడు.

నమకసార-పు. ఉప్పుకొరారు.

నమకహరाम-పు. కృతఋణుడు.

నమకహలాల-పు. కృతజ్ఞుడు.

నమకీన-వి. ఉప్పు కలిసిన; ఉప్పురుచి

గల; అందమైన మనోహరమైన; పు

ఉప్పుకలిసిన పక్వానము.

నమగీరా-పు. మంచునుండి రక్షణ కల్పి

ంచు డేరా.

నమగీర-శామియానా-పు. దే. నమగీరా.	నయా-నబేలా-వి. నవయువకుడు; నౌజ
నమదా-పు. దట్టపునేతగతల ఉన్నివస్త్రము	వానుడు.
నమన-పు. వంపు; నమస్కారము; ప్రణామము.	నర-పు. మనిషి; పురుషుడు; విష్ణువు; శివుడు; అర్జునుడు.
నమస్తే-పు. మీకు నా నమస్కారము.	నరక-పు. కలములు, చాపలు తయారు చేయుటకు ఉపకరించు బెత్తములు
నమాజ-పు. మహమ్మదీయుల ప్రార్థన.	గల ఒక ప్రసిద్ధిమైన మొక్క.
నమాజీ-పు. నమాజు చదువువాడు.	నరగిస-స్త్రీ. ఉర్దూకవిత్వములో కన్నుతో పోల్చు ఒక ప్రసిద్ధమైన పువ్వు.
నమానా-సంక్రి. లొంగతీసి వశపరచుకొనుట	నరదన-స్త్రీ. గర్జనము.
నమిష-స్త్రీ. ఒకవిధమగు పాలఫోవా.	నరదమా, నరదా-పు. నాబదాన; మురుగు కాలువ.
నమూద-స్త్రీ. ఉదయము; ఆవిర్భావము; ప్రసిద్ధి; డాబుసరి; డాంబికము; అభిమానము.	నరదారా-పు. నపుంసకుడు; పిరికిపంద.
నమూనా-పు. బానగి; నమూన, మాదిరి.	నరమ-వి. మెత్తని; కోమలమైన.
నమ్ర-వి. వినిత; వంగిన; వినయము గల.	నరమా-స్త్రీ. బూరుగదూది.
నమ్రతా-స్త్రీ. వినయము; అణుకువ.	నరమీ-స్త్రీ. మెత్తదనము; కోమలత.
నయ-పు. స్త్రీ. నీతి; నమ్రత; స్త్రీ. నది.	నరసో-క్రి.వి. గడవిన నాల్గవరోజు; రాబోవు నాల్గవరోజు.
నయన-పు. కన్ను; నేత్రము.	నరాచ-పు. బాణము.
నయనా-అంక్రి. వంగుట; వ్రేలాడుట; పు. నేత్రము; కన్ను.	నరీ-స్త్రీ. సెగపై ఉడకబెట్టి మెత్తపరచిన తోలు.
నయనాగర-వి. నీతిజ్ఞుడు.	నరీక-పు. నర్తకుడు; నృత్యము చేయువాడు
నయనీ-స్త్రీ. కనుపాప.	నరీకీ-స్త్రీ. నర్తకి; నృత్యము చేయునది
నయశీల-వి. నీతిజ్ఞుడు; వినయముగల	నరీద-పు. భయంకరమైన ధ్వని.
నయా-వి. క్రొత్త; నూతనమగు.	నర్మ-పు. పరిహాసము; వినోదించు సఖుడు

నర్మద-పు. హాస్యగాడు; వినోదప్రియుడు
నల-పు. కుళాయి; పంపుగొట్టము; మురికి
కాలువ.

నలిని-స్త్రీ. కమలము; తామర.

నలినిరుహ-పు. కమలతూడు.

నలుఆ-పు. పశువులకు మందు పోయు
వెదురు గొట్టము.

నవ-వి. క్రొత్త; నూతనమగు.

నవనా-అ.క్రి. వంగుట

నవనీత-పు. మఖన; వెన్న.

నవరంగ-వి. అందమైన రూపముగల;
సుందరమైన.

నవరంగి-వి. నవ్వుముఖము; ఆనంద
స్వభావముగల; నిత్యము సంతోష
ముగా నుండువాడు.

నవల-పు. క్రొత్త; నవీనమగు; యవ్వన
ములో నున్న.

నవలా-స్త్రీ. యువతి.

నవా-స్త్రీ. సంగీతము.

నవాई-స్త్రీ. నమ్రత.

నవాగత-వి. క్రొత్తగా వచ్చిన; అతిథి.

నవాజ-వి. దయావ్రుతగల; జాలిచూపు
గల.

నవాజిశ-స్త్రీ. దయ, అనుగ్రహము.

నవాడా-పు. నావర; ఒక విధమగు చిన్న
పడవ; పడవతో చక్కర్లుకొట్టు ఒక
క్రీడ.

నవనా-స.క్రి. వంచుట; వినమ్రపర
చుట.

నవాబ-పు. మొగలు చక్రవర్తుల ద్వార
నియోగింపబడిన ఒక ప్రాంతపు
శాసకుడు.

నవాబజాదా-పు. నవాబుకొడుకు; విలాస
వంతుడు

నవాబీ-స్త్రీ. నవాబుపదవి; విలాసము;
దూబరాఖర్చు.

నవాసా-పు. దొహిత్రుడు; కూతురు
కొడుకు - మనుమడు.

నవాహ-పు. తొమ్మిది దినములలో జరుగు
కార్యము.

నవిశత-స్త్రీ. దస్తావేజు.

నవిశతా-వి. వ్రాయబడిన; పు. ప్రార
బ్ధము, అదృష్టము.

నవీన-వి. తాజా, నవీనమగు, అపూర్వ
మైన; నవయువకుడు.

నవీస-పు. లేఖకుడు.

నవీసి-స్త్రీ. వ్రాత.

నవేద-ప్ర. అవ్వనపత్రము; అవ్వనము
నవేలా-వి. క్రొత్త; నవీనమగు; యువకుడు.

నవోదా-స్త్రీ. కొత్తగా పెళ్లిఅయిన స్త్రీ;
నవయావ్వనవతి.

నశనా-అ.క్రి. నశించుట.

నశా-ప్ర. మత్తుపదార్థ సేవనము వలన
కలుగు మత్తు లేక మదము.

నశా కిరకిరా హోనా-ప్ర. సంభవించిన
అనర్థము కారణంగా ఇనందము
మధ్యలోనే చెడిపోవుట.

నశా-ఖోర-ప్ర. మత్తుపదార్థముల సేవ
నకు లోనైనవాడు.

నశా హిరన హోనా-ప్ర. అనూహ్యమైన
ఫలనవలన మత్తు పూర్తిగా దిగి
పోవుట.

నశాత-ప్ర. ప్రాణి, జీవి; దే. నిశాత
నశీన-వి. కూర్చున్న; విరాజిల్లిన
నశీనీ-స్త్రీ. కూర్చుండుట; విరాజిల్లుట
నశీలా-వి. మత్తు కలిగించునది; మాద
కమైన.

నశేబ-ప్ర. పల్లవుభూమి.

నశేబాజ-వి. అలవాటుగా మత్తుపదా
ర్థములు సేవించువాడు.

నశోహర-వి. నాశకుడు.

నశతర-ప్ర. అపరేషను చేయుటకు ఉప
కరించు ఒకవిధమగు కత్తి.

నశ్వర-వి. నశించునట్టి.

నఙ్-భ్రం-వి. పూర్తిగా భగ్నమైన;
ధ్వంసమైన.

నసబ-ప్ర. కులము; వంశము.

నసబ-నామా-ప్ర. వంశవృక్షము; వంశావళి

నసర; నస-స్త్రీ. గద్యము; సాయము;
పక్షపాతము; ప్ర. రాబందు.

నసల-స్త్రీ. దే. నస్తల.

నసవార-స్త్రీ. నశ్యము; ముక్కుపొడుము

నసానా-అ.క్రి. నశించుట.

నసీనీ-స్త్రీ. సీదీ; నిచ్చన.

నసీబ-ప్ర. అదృష్టము; ప్రారబ్ధము.

నసీబ హోనా-ప్ర. లభించుట; ప్రాప్తించుట

నసీబ-వర-వి. సౌభాగ్యశాలి; అదృష్ట
వంతుడు.

నసీబా-ప్ర. దే. నసీబ.

నసీమ-స్త్రీ. శీతల, మంద సుగంధిత
వాయువు; మలయమారుతము.

నసీమే సहर या नसीमें सहरी-యౌ.

ఉదయకాలమున వీచు పిల్లవాయువు

నసీहत-స్త్రీ. ఉపదేశము; మంచి సలహా

నసెనీ-స్త్రీ. సీదీ; నిచ్చెన.
 నస్త-స్త్రీ. సంతానము; వంశము;
 కులము.
 నస్సార-పు. మంచిగద్యలేఖకుడు.
 నహ్-పు. దే. నాఖ్న.
 నహళ్-పు. వివాహసందర్భమున వరుని
 కాళ్ళు-చేతులగోళ్ళ తీసి గోరిం
 టాకు పెట్టు ఒక ఆచారము.
 నहन-పు. బావినుండి మోటారుపైకి
 లాగుటకు కట్టు గట్టి మోకు.
 నहर-స్త్రీ. కాలువ.
 నहरనీ-స్త్రీగోళ్ళ తీయుటకు మంగలి
 దగ్గర ఉండు గోరుగల్లు.
 నహలా-పు. పేకాటలోని తొమ్మిదిబంతి,
 మణేలా.
 నహసుత-పు. గోటిగీరు.
 నహన-పు. స్నానపర్వము; మైల మొ॥వి
 అంతమైన దినము చేయు స్నానము.
 నహనా-అ.క్రి. స్నానము చేయుట.
 నహర-వి. ప్రాతఃకాలము నుండి ఏమీ
 తిననివాడు.
 నహరీ-స్త్రీ. అల్పాహారము.
 నహీ-అవ్య. నిషేధము ; సూచించు
 శబ్దము - లేదు; కాదు.

నహీ తో-పు. లేనిచో; నహీ సహీ-పు.
 అయినా పరవాలేదు; లేకపోతే
 లేకపోనీ
 నహీబ-పు. భయము; దోపిడి.
 నహ్సత-స్త్రీ. ఔదాసీన్యము; అశుభ
 లక్షణము.
 నాఘనా-సం.క్రి. దాటుట; ఎగిరిదాటుట
 నాద-స్త్రీ. పశువులమేత, నీరుకొరకు
 ఉపయోగించు తొట్టి.
 నా-అవ్య. నిషేధసూచక శబ్దము - లేదు,
 కాదు.
 నా-आशना-వి. అపరిచితమైన, తెలి
 యని.
 నా-इत्तफाकी-స్త్రీ.కలయిక లేకపోవుట,
 చైరము.
 నాइन-స్త్రీ. మంగలిజాతిస్త్రీ.
 నాई-వి. సదృశమైన; తుల్యమైన; స్త్రీ.
 సమానస్థితి.
 నాई-పు. మంగలి, మంగలి మనిషి.
 నాउम्मेद-వి. ఆశారహితమగు; హతాశుడు
 నాउम्मेदी-స్త్రీ. నిరాశ; హతాశ.
 నारु-పు. నాई ; మంగలి.
 నాकद-వి. గావార ; చదువు సంధ్యలేని
 మూర్ఖుడు; రెండుసంవత్సరము ల
 తోపు వయసుగల గుఱ్ఱపుప్పిల్ల.

నాక-స్త్రీ. ముక్కు.

నాక కటనా-మృ. అప్రతిష్ఠపాలగుట.

నాక-కాన కాటనా-మృ. పెద్దగా దం
డించుట, శిక్షవిధించుట.

నాక కా బాల-మృ. ఎల్లప్పుడు వెను
వెంటనుండు స్నేహితుడు; పునిష్ఠ
మైన మైత్రి.

నాకొ చనే చబవనా-మృ. ఎక్కువ
వేధించుట; కలవరపరచుట

నాక భౌ చఢనా యా సికోఢనా-మృ.
ముఖము చిట్టించుట; కోపగించుట.

నాకొ రగఢనా-మృ. దేవిరించుట.

నాక సినకనా-మృ. గట్టిగా ముక్కు చీదుట

నాకఢా-మృ. ముక్కుకు సంబంధించిన
ఒక వ్యాధి.

నాకదర-వి. మర్యాదహీనుడు; గౌరవ
హీనుడు.

నాకదరీ-స్త్రీ. మర్యాదహీనత; గౌరవ
హీనత.

నాకా-స్త్రీ. అడ ఒంటె.

నాకా-మృ. ప్రవేశద్వారము; వీధి, మార్గము
మొ॥ వాని ఆరంభప్రవేశద్వారము
పన్నవసూలు చేయు ద్వారము;
సూది బెణ్ణము.

నాకా టేకనా యా టాఢనా రాకపోకల

మార్గము మూసివేయుట.

నాకా బదీ-స్త్రీ. రాకపోకల మార్గము
లను పూర్తిగా మూసివేయుట; రాక
పోకల మార్గముల యందు కాపలా
ఉండుట.

నా కాబిల-వి. అయోగ్యమగు, అసమ
ర్థమగు.

నాకామ;నా-కారా-వి. మనోరథము సిద్ధిం
చని; నిరాశపడిన; పనికిమాలిన

నాకామయాబ-వి. ఫలించని, అసఫలమైన
నాకిస-వి. చెడ్డ; తుచ్చమైన.

నాకిల-వి. నకలుచేయువాడు; అను
సరించువాడు.

నాకూస-మృ. శంఖము.

నాకేదార-మృ. కాపలా సిపాయి; వచ్చే
పోయేవారి నుండి పన్నవసూలు
చేయుఅధికారి.

నాకేబదీ-స్త్రీ. దే. నాకాబదీ.

నాఖనా-సంక్రి. పాడుచేయుట; ధ్వంసం
చేయుట.

నాఖలఫ-వి. నాలాయక; అయోగ్యుడు.

నాఖుదా-మృ. నావికుడు.

నాఖున-మృ. నాఖున ; గోరు.

నాకుశ-వి. అప్రసన్నమైన; కుపితమగు.

నాకుశీ-స్త్రీ. అప్రసన్నత; కోపము.

నాగ-పు. సర్పము; పాము; ఏనుగు.

నాగబేల-స్త్రీ. తమలపాకు తీగ; తమల పాకు.

నాగర-వి. నగరసంబంధమైన; పు. నగర నివాసి; ప్రవీణుడు.

నాగరమోతా-పు. తుంగగడ్డి.

నాగరీ-స్త్రీ. నగరవాసిని; సఖ్యతగలస్త్రీ

నాగవల్లీ-స్త్రీ. డే. నాగబేల.

నాగవార-వి. అప్రియమైన; నచ్చని

నాగహ్లా-క్రి.వి. एकाएक; అకస్మాత్తుగా; హఠాత్తుగా.

నాగా-స్త్రీ. నాగాజాతిమనిషి; ఒక విధ మగు దిగంబర సాధువు; అనువ ప్రితి-నాగా.

నాగిన-స్త్రీ. ఆడపాము; నాగాజాతి స్త్రీ. అశుభలక్షణముగా పరిగణింపబడు విపుమీద వెంట్రుకల సుడి.

నాచ-పు. నృత్యము.

నాచఘర; నాచమహల-పు. నృత్యశాల.

నాచరంగ-పు. ఆమోదప్రమోదము; ఉత్సవము.

నాచాక-వి. సుస్తీగానున్న; బక్కుచిక్కిన, నీరసమైన.

నాచార-వి. గత్యంతరములేని.

నాచీజ-వి. తుచ్చమైన; నిక్ష్పమైన; పనికిమాలిన.

నాజ-పు. అనాజ; ధాన్యము.

నాజ-పు. ఒయ్యారము; మిడిసిపాటు; గీర

నాజ తఠానా-పు. కులుకుట.

నాజనీ-స్త్రీ. సుందరి, అందకత్తె.

నాజ-బాలిశ-పు. మెత్తని బాలీసు.

నాజా-వి. అభిమాని, గర్విష్ట

నాజాయజ-వి. నియమవిరుద్ధమైన; అనుచితమైన.

నాజిమ-వి. ప్రబంధకర్త

నాజిర-పు. చూచువాడు; కోర్టులేక కార్యాలయపు ప్రధానలేఖకుడు; అంతఃపురము; వేశ్యలను తార్చువాడు.

నాజిల-వి. పతితమగు; క్రిందపడునట్టి

నాజిలా-పు. విపత్తు; సంకటము; ఆపద

నాజిశ-స్త్రీ. గీర; దంభము.

నాజిన్స-వి. ఇతరజాతికి లేక వర్గమునకు సంబంధించిన; కలయని; అయోగ్యమైన; అసభ్యమైన.

నాజుక-వి. నాజాకు; కోమలమైన; సున్ని
తమైన.

నాజుక-మిజాజ-వి. ఏమాత్రపు కష్ట
మును ఎదుర్కొనలేని; సుతిమెత్తని
స్వభావముగల.

నాజుక-కలाम-వి. సూక్ష్మాతి సూక్ష్మ
విషయములు వివరించువాడు.

నాజుక-తబా-వి. దే. నాజుక-మిజాజ
నాజు కీ-స్త్రీ. నజాకత; కోమలత,
మార్గవము; గీర; అభిమానము.

నాజెబ-వి. అందవికారమైన; కురూప
ముగల.

నాజీ-స్త్రీ. ప్రియురాలు; బహుముద్దు
రాలుకు సుందరాంగి.

నాట-పు. నృత్యము; అనుకరణ; నకలు.

నాటనా-అ.క్రి. తొలిగిపోవుట; మాట
తప్పిపోవుట; స.క్రి. తిరస్కరించుట

నాటా-వి. పాట్టి, కురచ.

నాఠా-వి. లావారిస్ వారసులు లేనివాడు

నాఠా-పు. లంగా; పయిజామా మొనవాని
బొందు.

నాఠీ-స్త్రీ. నాళము (రక్తనాళము).

నాత-పు. బంధువులు; సంబంధీకులు;
సంబంధము.

నాతరఫదార-వి. ఏవక్షము: హించని
వాడు; తటస్థుడు.

నాతరు-అవ్య. నही तो ;లేనిచో; అటుల
కానిచో.

నాతవా-వి. దుర్బలమైన; అసమర్థమైన.

నాతా-పు. బంధుత్వము; సంబంధము.

నాతాకత-వి. శక్తిలేనివాడు; బలము
లేనివాడు.

నాతిక-పు. వాగ్ధాటిగలవాడు; బుద్ధి
మంతుడు.

నాతికా-పు. వాక్ శక్తి.

నాతీ-పు. మనుమడు.

నాతే-క్రి.వి. సంబంధముగా, ఈకారణ
ముగా; కొరకు.

నాతేదార-వి. బంధు-బాంధవులు.

నాథనా-స.క్రి. పశువులకు ముక్కుతాడు
వేసి వశపరచుకొనుట.

నాదాన-వి. తెలియని; అమాయకమైన;
అబోధమైన.

నాదానీ-స్త్రీ. తెలివిలేమి; అజ్ఞానము.

నాదార-వి. బొత్తిగాలేనివాడు; కడుపేద.

నాదిమ-వి. సిగ్గునొందిన.

నాదియా-పు. గంగిరెద్దు.

నాదీర-వి. అద్భుతమైన; విలక్షణమైన
 భారతదేశము పై దండెత్తిననాదిర్వా
 అనుపారసీ దేశపు చక్రవర్తి.
 నాదీర గరదీ; నాదీరశాహీ-స్త్రీ. నాదిర్వా
 చేసిన దుండగములు, నరహత్యలు;
 అత్యాచారములు, అరాచకము.
 నాదిరీ-స్త్రీ. ఒక విధమగు జాబ్బ; పేక
 లోని ఆసుముక్క.
 నా-దిహంద్-వి. డబ్బు తీసుకుని ఇచ్చు
 టకు పేచీలు పెట్టుచూ జగడము
 లాడువాడు.
 నాదీమా-వి. ఎప్పుడూ ఎక్కడా ఏమీ
 చూడని; కాని తినుబండారములు
 మాత్రము చూచువాడు.
 నానాస్సత నాగరుస్త-వి. సరికాని; అను
 చితమైన; అయోగ్యమైన.
 నాన-స్త్రీ. రొట్టె (నానురొట్టె).
 నానకార-పు. జీవననిర్వహణ నిమిత్త
 మిచ్చు డబ్బులేక భూమి.
 నాన-ఖతాई-స్త్రీ. ఒక విధమగు
 మిఠాయి.
 నాన-పావ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు మంద
 పాటి రొట్టె; పావురోటీ.
 నాన-బాई-పు. రొట్టెలు తయారుచేసి
 అమ్మువాడు.

నానా-పు. పుదీనా; మాతామహుడు; వి.
 అనేకములగు.
 నానిహాల-పు. తల్లిపుట్టిల్లు.
 నానీ-స్త్రీ. అమ్మమ్మ.
 నానీ యాద ఆనా యా మర జానా-స్మ.
 గొప్పవిపత్తు వలన కల్లోలిత మగుట.
 నాప-స్త్రీ. కొలత.
 నాపజొఖ; నాపతొల-స్త్రీ. కొలత
 లేకతూనిక.
 నాపనా-స.క్రి. కొలచుట.
 సీర నాపనా-పు. సీర కాటనా; తల
 నరుకుట.
 నాపసంద-వి. నచ్చని; అప్రియమైన.
 నాపాక-వి. అశుభ్రమైన; అపవిత్రమైన.
 నాపాయదార-వి. మన్నికలేని; క్షణభంగు
 రమైన.
 నాపిత-పు. నాఁ మంగలి.
 నాపేద-వి. పుట్టని; అలభ్యమగు.
 నాఫ-స్త్రీ. బొడ్డు; నాభి.
 నాఫహమ-వి. బుద్ధిలేని, తెలివిలేని;
 బుద్ధిహీనుడు.
 నాఫహమీ-స్త్రీ. అజ్ఞానము; మౌఢ్యము.
 నాఫా-పు. కస్తూరి మృగపు నాభిలో ఉండు
 కస్తూరి తిత్తి.

నాఫిర-విష్వగించువాడు; అసహ్యించుకొనువాడు.	నామాకూల-వి. అయోగ్యమైన; అనుచితమైన.
నాబదాన-పు. మురికికాలువ.	నామలూ-వి. తెలియని; అజ్ఞాతమైన; అపరిచితమగు; అప్రసిద్ధమగు.
నాబాలిగ-వి. యుక్తవయస్కుడుకాని.	నామావలీ-స్త్రీ. నామావళి; పేర్లవరుస.
నాబూద-వి. వినష్టమైన, ధ్వంసమైన.	నామానిగార-వి. సమాచారము లందించువాడు; సంవాదదాత; రిపోర్టరు.
నాభక-పు. కరకాయ.	నామీ-వి. నామధారి; ప్రఖ్యాతమైన.
నామజూర-వి. అగ్రాహ్యమైన; స్వీకరింపబడని.	నామూఆఫిక-వి. అనుపయుక్తమైన; అనుకూలమైన; నచ్చని.
నామ-పు. పేరు; నామము.	నామూబారక-వి. అశుభమైన.
నామక-వి. నామవాల్చి; పేరుగల; అనెడు.	నామూనాసిబ-వి. అనుచితమైన.
నామజద-వి. ఒకస్థానమునకు నియమింపబడిన; ప్రసిద్ధమైన.	నామూమకిన-వి. అసంభవమైన.
నామధామ-పు. పేరు; ఊరు; అడ్రసు.	నామూరాద-వి. విఫలమనోరథుడు; దురదృష్టవంతుడు.
నామ-నిశాన-పు. చిహ్నము; జాడ.	నామూస-స్త్రీ. మంచిపేరు; ప్రతిష్ఠ; పాతివ్రత్యము; లజ్జ.
నామపడ-పు. సైనుబోర్డు.	నామూసీ-స్త్రీ. అప్రతిష్ఠ; అగౌరవము; అపకీర్తి; అవమానము.
నామర్ద-వి. నపుంసకుడు.	నామౌజ్జీ-వి. అనుపయుక్తమైన; అనుచితమైన.
నామలేవా-పు. పేరుతలచువాడు; వారసుడు.	నాయజా-పురుష పేంద్రియము; లింగము.
నామవర-వి. మశహూర; ప్రసిద్ధిజెందిన.	నాయన-స్త్రీ. మంగలిజాతిస్త్రీ; మంగలివాని భార్య.
నామశేష-వి. పేరుమాత్రము మిగిలిన; కీర్తిశేషుడైన.	నాయబ-స్త్రీ. ఇతరుల తరపున పని చేయువాడు; నాయకుడు సహాయకుడు.
నామహద-వి. హద్దులేని; అంతులేని.	
నామా-పు. పత్రము; ఉత్తరము.	
నామాంతర-పు. పర్యాయము; ఒకేవ్యక్తి లేక వస్తువుకు మరొకపేరు.	

నాయాబ-వి. దుర్లభమైన; శ్రేష్ఠమైన.
 నారంగి-స్త్రీ. నారింజకాయ.
 నార-స్త్రీ. మెడ, గొంతు; దానిమ్మ.
 నారకీ-వి. నరకమునకు వెళ్లదగిన; పాపి.
 నా-రవా-వి. అనుచితమైన.
 నారా-పు. లాగు, లంగా వాటిబొందు;
 నాడా, నినాదము (Slogan).
 నారాచ-పు. బాణము.
 నారాజ-వి. కోపించిన; కుపితుడగు.
 నారాజగి; నారాజి-స్త్రీ. కోపము.
 నారయిల-పు. నారకేళము; కొబ్బరికాయ
 లేక చెట్టు.
 నారి-స్త్రీ. మహిళ; స్త్రీ.
 నాల-స్త్రీ. నాళము; తూడు; బొడ్డు
 నరము లేక తాడు.
 నాలా-వి. ఏడ్చుగొట్టు; ఏడుస్తూ భగ
 వంతుని ప్రార్థించువాడు.
 నాలా-పు. వాగు; కాలువ.
 నాలాయక-వి. అయోగ్యమైన; అనుప
 యుక్తమైన.
 నాలికా-స్త్రీ. చిన్నతాము; చిన్న కాలువ.
 నాలాయకీ-స్త్రీ. అయోగ్యత.
 నాలిశ-స్త్రీ. ఫిర్యాదు; రిపోర్టు.
 నాలి-స్త్రీ. చిన్నకాలువ లేక చిన్న నీటి
 బోది; నాళము (రక్త).

నావ-స్త్రీ. నావ, పడవ.
 నావక-పు. పడవనడుపువాడు; తేనె టీగ
 కొండె; ఒకవిధమగు చిన్నబాణము.
 నావక్త-వి. అనుచితమైన సమయ
 మున; వేళకాని వేళ; క్రి.వి. అదను
 కాని సమయమున.
 నావాకిఫ-వి. ఎరగని; పరియములేని.
 నావాజిబ-వి. అనుచితమైన.
 నాశపాతీ-స్త్రీ. సీమరేగుపండు.
 నాశాఇస్తా-వి. అనుచితమైన; అసభ్యమైన.
 నాశాస్తగి-స్త్రీ. అనౌచిత్యము; అనుప
 యుక్తత; అసభ్యత.
 నాశాద-వి. సంతోషములేని; భిన్నుడగు;
 అదృష్టములేని
 నాశ్తా-పు. అల్పహారము.
 నాస-స్త్రీ. నన్యము; ముక్కుపాడుము.
 నాసజా-వి. అనుచితమైన.
 నాసదాన-పు. పాడుముడబ్బా; పాడుంకాయ
 నాసనా-స.క్రి. నాళముచేయుట.
 నాసమగ్న-వి. బుద్ధిహీనుడు; మూర్ఖుడు.
 నాసహ-వి. ఉపదేశించువాడు.
 నాసా-స్త్రీ. నాక; ముక్కు.
 నాసాజ-వి. వ్యతిరేకమైన; తగని; అనా
 రోగ్యమగు.
 నాసాపుట-పు. ముక్కుగోళము.

నాసికా-స్త్రీ. దే. నాసా.

నాసర-వి. గద్యలేఖకుడు; సాయము చేయువాడు.

నాసీర-పు. సైన్యపు అగ్రభాగము.

నాసూర-పు. త్వరగా మానని ప్రణామ లేక గాయము; నాడీప్రణామము.

నాహ-పు. దే. నాచ.

నాహక-క్రి.వి. వృథాగా, నిర్లక్ష్యముగా.

నాహనూహ-స్త్రీ. లేదు లేదు అనుమాట; తిరస్కారము.

నాహర-పు. సింహము; పెద్దపులి; మోదుగ పుష్ప.

నాహీ-అవ్య. దే. నహీ.

నిదక-పు. నిందించువాడు.

నిదా-స్త్రీ. నింద; దూషణ.

నిదాई-స్త్రీ. కలుపుతీత; కలుపుతీతకూలి.

నిదాసా-వి. నిద్రమత్తులోనున్న; కునుకు తీయువాడు.

నిదిత-త్వి. నిందింపబడుచున్న.

నిదియా-స్త్రీ. నిద్ర.

నిద్య-వి. నిందింపబడదగిన; చెడ్డ.

నిబ-స్త్రీ. వేపచెట్టు.

నిబకౌరీ-స్త్రీ. వేపకాయ.

నిబూ-పు. దే. నీబూ

ని:శ్రేయస-పు. మోక్షము; విముక్తి; విజ్ఞానము.

ని:స్పృహ-వి. ఇచ్చలేని; లోభము లేని.

నిఆన-పు. పరిణామము.

నిఆమత; నియామత-స్త్రీ. దుర్లభపదార్థము; రుచిగలభోజనము; భాగ్యభోగ్యములు.

నికందన-పు. నాశము; వినాశము.

నికట-వి. దగ్గరగల; సమీపమున.

నికటతా-స్త్రీ. సామీప్యము; సమీపత.

నికటవర్తీ-వి. సమీపముననున్న.

నికమ్మా-వి. పనిలేని; పనికిమాలిన.

నికర-పు. సమూహము; గుంపు; రాశి, కుప్ప.

నికలనా-అ.క్రి. లోపలనుంచి బయటకు వచ్చుట లేకవెళ్లుట; ఉదయించుట.

నికాई-స్త్రీ. మీగడ; సౌందర్యము; శోభ.

నికాజ-వి. దే. నికమ్మా.

నికానా-స.క్రి. దే. నిరానా.

నికామ-వి. దే. నికమ్మా.

నికాయ-పు. సమూహము; మంద; గుంపు; కుప్ప; నివాసస్థానము.

నికాలనా-స.క్రి. బయటికితీయుట; లాగుట; వెడలగొట్టుట.

నికాలా-పు. బహిష్కరణ; వెలి.

నికాస-ప్ర. మూలస్థానము; వంశానికి
మూలము; రక్షణ ఉపాయము;
తప్పించుకొనుటకు ఉపాయము లేక
మార్గము; రాబడి.

నికాసీ-స్త్రీ. ప్రస్థానము; బయల్దేరుడు;
ప్రభుత్వపు పన్నులు కట్టిన మీదట
మిగిలినసాము; అమ్మకముకు
సరుకు బయటకు పంపుట; అమ్మ
కము పన్ను (అక్రాయి).

నికాహ-ప్ర. మహమ్మదీయ మతాను
సారము జరుగు వివాహము.

నికియానా-సంక్రి. ఈకలు; చర్మమును
ఏరి వేరుచేయుట.

నిక్కుజ-ప్ర. పాదరిల్లు; లతాగృహము.

నికృష్ట-వి. నీచమైన; అధమమైన.

నికేత; నికేతన-ప్ర. ఇల్లు; నివాస
గృహము; స్థానము.

నికోహిష-స్త్రీ. తిరస్కారము; బెదరింపు
చివాట్లు.

నికైయా-ప్ర. అందము; శోభ.

నిక్షిప్త-వి. విసరివేసిన; త్యజించిన.

నిఖంగ-ప్ర. దే. నిషాగ.

నిఖడ్-వి. స్థిరములేని; కుదురులేని;
పనికిమాలిన.

నిఖరనా-అంక్రి. పరిశుభ్రమగుట;
రాటుతేలుట.

నిఖరీ-స్త్రీ. స్వచ్ఛమైన నేతి వంటకము.

నిఖారనా-సంక్రి. శుభ్రపరచుట; రాటు
తేల్చుట; స్వచ్ఛపరచుట.

నిఖాలిస-వి. విశుద్ధమైన; కల్తీలేని.

నిఖిల-వి. యావత్తు; సమస్తము.

నిఖోట-వి. దోషములేని; నిర్దోషమైన;

సంక్రి. నిస్సంకోచముగా; నిర్భయముగా.

నిఖోడనా-సంక్రి. గోళ్ళతో తుంచుట లేక
కోయుట.

నిగడ-స్త్రీ. ఏనుగుకాలికి కట్టుగొలుసు.

నిగమ-ప్ర. మార్గము; వేదము.

నిగమాగమ-ప్ర. వేదశాస్త్రము.

నిగరా-వి. తనిఖీచేయువాడు; సంబా
ళించువాడు; రక్షకుడు.

నిగరా-ప్ర. నీళ్లు కలవని రసము.

నిగరానీ-స్త్రీ. అజమాయిషీ పరిశీలన.

నిగరు-వి. తేలికైన; బరువులేని.

నిగలనా-సంక్రి. మింగుట; ఇతరుల
సాము మింగుట లేక కాజేయుట.

నిగహబాన-ప్ర. సంరక్షకుడు.

నిగహబానీ-స్త్రీ. సంరక్షణ; కాపుదల.

నిగార-వి. చిత్తరవులు; లతలు మొ॥వి
వ్రాయువాడు; గీయువాడు.

నిగాలీ-స్త్రీ. నోటిలో పెట్టి పొగపీల్చు
హుక్కాగొట్టము.

నిగాహ-స్త్రీ. దృష్టి; చూపు; భద్రత; జాగ్రత్త
నిగూఢ; నిగూఢా-వి. గుప్తమైన; రహస్య
మైన; నిగూఢమైన.

నిగోడా-వి. వెనకాముందూ ఎవరూలేని;
వాడు; 'నా' అనేవారు ఎవరూలేని
దురదృష్టవంతుడు; హేయమైన.
నిగోడీ-స్త్రీ. నిగోడా శబ్దమునకు స్త్రీ
లింగరూపము.

నిగ్రహ-పు. దమనము; నిగ్రహము; పీడ
ము.

నిగ్రహ-పు. నిఘంటువు; శబ్దకోశము.
నిఘటనా-అ.క్రి. తరుగుట; తగ్గుట.
నిఘరఘట-వి. కొంపగోడులేని; సిగ్గులేని.
నిఘరఘటదేనా-పు. సిగ్గులేకుండా తన
నిర్దోషత్వమును ఋజువు చేయు
ప్రయత్నము చేయుట.

నిఘరా-వి. దే. నిగోడా.

నిచయ-పు. సమూహము; నిశ్చయము;
సంచయము.

నిఖిలా-వి. క్రిందవైపు (భాగము).

నిఖిల్-స్త్రీ. క్రిందిభాగము; నైచ్యము.

నిఖాన-స్త్రీ. ఏటవాలు.

నిచుడనా-అ.క్రి. పిండబడుట.

నిచోడ-పు. పిండగా వచ్చిన సారము;
సారాంశము.

నిచోడనా-స.క్రి. పిండుట; సారము
తీయుట.

నిచోర-పు. దే. నిచోడ.

నిచోరనా-స.క్రి. దే. నిచోడనా.

నిచోల-పు. ముసుగు; ఓణీ; దుప్పటి

నిఱ్ఱా-పు. ఏకాంతము; నిర్జన ప్రదేశము;
విలక్షణత.

నిఱ్ఱాన-వి. విశుద్ధమైన; కల్తీలేని.

నిఱ్ఱావర-స్త్రీ. సమర్పణ; దిగదుడుపు.

నిఱ్ఱావర కరనా-పు. సమర్పించుట;
పరిత్యజించుట.

(కిసీపర) నిఱ్ఱావర హోనా-పు. మరి
యొకని కొరకు ప్రాణత్యాగము చేయుట.

నిఱ్ఱోహ; నిఱ్ఱోడీ-వి. నిర్మలమైన;
మమకారములేని; జాలిలేని.

నిజ-వి. స్వకీయమగు; తన.

నిజకా-పు. తన స్వంతమైన.

నిజాఅ-స్త్రీ. శత్రుత్వము; వైరము పోట్లాట.

నిజాఁ-వి. జగడమునకు సంబంధించిన.

నిజామ-పు. ఏర్పాటు; వ్యవస్థ.

నిజామత-స్త్రీ. వ్యవస్థ; బందోబస్తు;

మహమ్మదీయ కాలపు శాసకుని

కార్యాలయము.

నిజీ-వి. వ్యక్తిగతమైన: స్వకీయమైన.

నిజూ-వి. దే. నిజీ.

నిజోర-వి. జోరులేని; శక్తిలేని.

నిఝరనా-అ.క్రి. రాలిపోవుట; తన నిర్దో

పత్వమును ఋజువు చేసుకొనుట.

నిఝోల; నిస్సల-పు. ఏనుగు.

నిటోల-పు. పేట; పురము.

నిఠల్లా-వి. నిరుద్యోగి; పనిపాటులేని;

ఖాళీగానున్న.

నిఠాలా-పు. పనిపాటులేని సమయము;

రాబడి లేని సమయము.

నిఠూర-వి. నిష్ఠూరమైన; జాలిలేని; దయ
లేని.

నిఠూరతా; నిఠూరాఁ-స్త్రీ. నిర్మమత;

జాలిలేని; నిర్దయత.

నిఢర-వి. భయములేని; జంకులేని.

నిఢాల-వి. అలిసి; బడలిన; అశక్తమైన.

నితబ-పు. పిరుదు, పిరుదులు;

నితాబినీ-స్త్రీ. అందమైన పిరుదులు గల
సుందరాంగి.

నితాంత-వి. బొత్తిగా; పూర్తిగా.

నిఠరనా-అ.క్రి.మట్టి మాలిన్యము క్రింద

కిచేరి స్వచ్ఛమైన నీరుపైకి తేరు

కొనుట.

నిదరనా-సం.క్రి. కించపరచుట; అవ
మానించుట; తిరస్కరించుట.

నిదర్శన-ప్ర.ప్రదర్శన; ఉదాహరణ; దృష్టాం
తము.

నిదర్శనా-ప్ర.కవిధమగు అర్థాలంకారము

నిదాఘ-పు. వేసవి; ఎండ; ఉక్కు.

నిదాన-పు. మూలకారణము; రోగలక్ష
ణము; రోగనిర్ధారణ ఆంశం.చివరికి
తుదకు.

నిదేశ-పు. ఆజ్ఞ; అధికారపూరితమైన-
కథనము.

నిదేశక-పు. ఆదేశించువాడు;
సంచాలకుడు.

నిద్రాల్-వి. నిద్రించు స్వభావముగల;
సోమరియగు.

నిఘఙ్క-వి. నిస్సంకోచముగ; నిర్భ
యముగ; జంకులేని.

నిఘన-పు. మరణము; నాశము; వినాశము;
వి. ధనహీనుడు.

నిఘన-పు. ఆధారము; ఆశ్రయము; నిధి.

నిఘి-స్త్రీ. గుప్తసంపద; నిక్షేపము.

నినరా-వి. న్యారాభిన్నమగు; విలక్షణమైన.

నినాద-పు. ధ్వని; శబ్దము; నినాదము.

నినారా-వి. భిన్నమగు; వేరుగ; దూర్ఘ
ముగ; వింతగ.

నాసिका-స్త్రీ. దే. నాసా.

నాసिर-వి. గద్యలేఖకుడు; సాయము చేయువాడు.

నాसीर-పు. పైన్యపు అగ్రభాగము.

నాసूर-పు. త్వరగా మానని వ్రణము లేక గాయము; నాడీవ్రణము.

నాह-పు. దే. నాచ.

నాहक-క్రి.వి. వృధాగా, నిరర్థకముగా.

నాहँह-స్త్రీ. లేదు లేదు అనుమాట; తిరస్కారము.

नाहर-పు. సింహము; పెద్దపులి; మోదుగ పువ్వు.

नाही-अव्य. దే. నహీ.

निदक-పు. నిందించువాడు.

निदा-స్త్రీ. నింద; దూషణ.

निदाई-స్త్రీ. కలుపుతీత; కలుపుతీతకూలి.

निदासा-वि. నిద్రమత్తులోనున్న; కునుకు తీయువాడు.

निदित-वि. నిందింపబడుచున్న.

निदिया-స్త్రీ. నిద్ర.

निद्य-वि. నిందింపబడదగిన; చెడ్డ.

निब-स्त्री. వేపచెట్టు.

निबकौरी-స్త్రీ. వేపకాయ.

निबू-పు. దే. నీబూ

निश्रेयस-पु. మోక్షము; విముక్తి; విజ్ఞానము.

निःस्पृह-वि. ఇచ్చలేని; లోభము లేని.

निआन-पु. పరిణామము.

निआमत; नियामत-స్త్రీ. దుర్లభపదార్థము; రుచిగలభోజనము; భాగ్యభోగ్యములు.

निकंदन-पु. నాశము; వినాశము.

निकट-वि. దగ్గరగల; సమీపమున.

निकटता-స్త్రీ. సామీప్యము; సమీపత.

निकटवर्ती-वि. సమీపముననున్న.

निकम्मा-वि. పనిలేని; పనికిమాలిన.

निकर-पु. సమూహము; గుంపు; రాశి, కుప్ప.

निकलना-अ.क्रि. లోపలనుంచి బయటకు వచ్చుట లేకవెళ్లుట; ఉదయించుట.

निकाई-स्त్రీ. మీగడ; సౌందర్యము; శోభ.

निकाज-वि. దే. నికమ్మా.

निकाना-स.क्रि. దే. నిరానా.

निकाम-वि. దే. నికమ్మా.

निकाय-पु. సమూహము; మంద; గుంపు; కుప్ప; నివాసస్థానము.

निकालना-स.क्रि. బయటికితీయుట; లాగుట; వెడలగొట్టుట.

निकाला-पु. బహిష్కరణ; వెలి.

నిబుకనా-ఆ.క్రి. విముక్తమగుట;
 బంధనమువిడిపోవుట; జారు కొనుట;
 నెరవేరుట.
 నిబెడనా-స.క్రి. వదులుట; విడిచి
 పెట్టుట; ఏలుట; చిక్కుతీయుట.
 నిబెడ-ప్రముక్తి; విడుదల; తీర్పు; త్యాగము.
 నిబెరనా-స.క్రి. నిబెడనా.
 నిబెరా-పు. దే. నిబెడ.
 నిబెహనా-స.క్రి. దే. నిబెరనా.
 నిబౌరీ; నిబౌలీ-స్త్రీ. వేషకాయ.
 నిభ-పు. ప్రకాశము; ప్రభ వి. తుల్యమైన;
 సమానమైన.
 నిభానా-ఆ.క్రి. నిభాయించబడుట;
 పూర్తియగుట; అనుభవించుట
 నిభృత-వి. గుప్తమైన; ఏకాంతమైన;
 ప్రశాంతమైన.
 నిభ్రాత-వి. దే. నిభ్రతి.
 నిమత్రణ-పు. పిలుపు; ఆహ్వానము;
 విందుభోజనమునకు పిలుపు.
 నిమత్రనా-స.క్రి. విందుభోజనమునకు
 ఆహ్వానించుట.
 నిమత్రిత-వి. ఆహ్వానింపబడిన.
 నిమకీ-స్త్రీ. నిమ్మకూరగాయ; మైదాతో
 చేసిన ఉప్పు వంటకము.
 నిమజ్జన-పు. అవగాహనము; మునిగి
 స్నానము చేయుట; నిమగ్నత.

నిమాన-పు. గొయ్య; గుంట; ఏటవాలు.
 నిమి-పు. నిమిషము; రెప్పపాటు; ఒకముప్పి...
 నిమిత్త-పు. హేతువు; నిమిత్తము.
 నిమీలిన-వి. మూసిన; చిల్లించిన; ముణి
 చిన.
 నిమెష-పు. నిమిష; రెప్పపాటు; రెప్పపాటు
 సమయము.
 నిమ్న-వి. నీచా ; క్రింది.
 నియంత-పు. నియామకుడు; ఏర్పరచువాడు;
 నియమము పాటించజేయువాడు
 నియత్రణ-పు. నియంత్రణము; ఆంక్ష;
 నియమానుసారము; శాసించుట.
 నియత్రిత-వి. నియమమునకు కట్టు;
 ప్రతిబద్ధమగు.
 నియత-వి. నియమబద్ధమైన; నియమాను
 సారము స్థిరపడిన; నిశ్చితమైన.
 నియతి-స్త్రీ. స్థిరత; నియోజనము;
 దైవము; యోగము.
 నియమన-పు. నియమబద్ధమైన కార్యము;
 నియమీకరణము.
 నియాజ-స్త్రీ. కోరిక; దైన్యము; మృతుని
 ఉద్దేశ్యనుసారము ఏర్పరచు శ్రాద్ధ
 భోజనము.
 నియామ-పు. కత్తివర.
 నియామత-స్త్రీ. అలభ్య; అమూల్యము
 ధర్మము; తాయలము; భాగ్య భోగ్యములు.

నియార-పు. కంసాలి; రత్నముల దుకాణ
ములలోని చెత్తా చెదారము; దీని
నుంచి వెలికి వచ్చు సొత్తు.

నియారా-వి. దే. న్యారా.

నియారिया-పు. కంసాలి; రత్న విక్రేతల
వద్దనుండు బూడిదలేక రద్దునుంచి
విలువైన సొత్తుని వెలికి తీయువాడు;
నేర్పరి; జిత్తుల మారివాడు.

నియావ-పు. దే. న్యావ

నియुक्त-వి. నియోగింపబడిన; నియ-
మింపబడిన.

నియुक्ति-స్త్రీ. నియామకము; నియుక్తి.

నియోజక-పు. నియోగించువాడు.

నియోజన-పు. నియామకము; నియోజనము

నిరంకుశ-వి. స్వేచ్ఛాచారి, అడ్డా - అపు
లేనివాడు.

నిరంజన-వి. అంజనము లేక కాటుక

లేని; నిర్దోషి; పు. పరమాత్ముడు.

నిరఖనా-స.క్రి. చూచుట; వీక్షించుట;
పరికించుట.

నిరశ్చ-వి. తీరిక లభించిన; ఖాళీగానున్న.

నిరజర-వి. జీర్ణముకాని; పాతపడని.

నిరఘర-పు. దే. నిఘర.

నిర్మత-వి. నిమగ్నమైన; లీనమైన.

నిరేతి-స్త్రీ. మిక్కిలియాసక్తి.

నిరతిశయ-వి. శ్రేష్ఠమైన.

నిరభ్ర-వి. మబ్బులేని.

నిరవధి; నిరవధి-వి. వ్యవధిలేని.

నిరవలంబ-వి. ఆధారములేని; ఆశ్ర
యము లేని.

నిరవార-పు. విముక్తి; పరిష్కారము; చిక్కు
లేమి.

నిరవారనా-స.క్రి. నివారించుట; ముక్త
పరచుట; త్యజించుట.

నిరసన-పు. నిరసనము; పరిహారము; రద్దు

నిరసనా-స.క్రి. నిరసించుట; పరిహ
రించుట; రద్దుపరచుట.

నిరస్త్ర-వి. ఆయుధములేని.

నిరా-వి. విశుద్ధమైన; కల్తీలేని; బొత్తిగ, వట్టి

నిరాఙ్-స్త్రీ. కలుపుతీత; కలుపుతీతకూలి

నిరానా-స.క్రి. కలుపుతీయుట.

నిరామయ-వి. రోగములేని; ఆరోగ్యముగల

నిరామిష-వి. మాంసములేని; మాంసముతినని

నిరాలంబ-వి. ఆధారములేని; నిర్ధారమగు.

నిరాలస్య-వి. సోమరికాని; చురుకైన.

నిరాలా-పు. నిర్జనప్రదేశము; ఏకాంత
స్థానము; వి. విలక్షణమైన; పూర్తిగా
భిన్నమైన; అద్భుతమైన.

నిరావలంబ-వి. దే. నిరలంబ.

నిరీక్షక-పు. పరిశీలించువాడు; తనిఖీ
చేయువాడు.

నిరీక్షణ-పు. పరిశీలన; తనిఖీ.

నిరీస-వి. నాస్తికుడు.

నిరిహ-వి. కోరికలేని; నిర్దోషమైన; అమాయకమైన.

నిరుపమ-వి. నిరుపమమైన; సాటిలేని.

నిరోధ-ప్రతిఘటన; అడ్డు; అవరోధము.

నిర్ఘ-ప్ర. వెల; ధర.

నిర్ఘనామా-ప్ర. ధరలపట్టిక.

నిర్గత-వి. బహిర్గతమైన; బయటకు వెలువడిన.

నిర్గమ-ప్ర. నिकास; వెడలుమార్గము.

నిర్ఘోష-ప్ర. శబ్దము; ధ్వని; వి. శబ్దరహితమైన.

నిర్జర-ప్ర. ముసలితనము లేని ప్రాణి; దేవత

నిర్జర-ప్ర. జలస్రోతము; పెలయేరు.

నిర్జరీణి-స్త్రీ. నది.

నిర్దమ-వి. దంభములేని; నిగర్హ.

నిర్దిష్ట-వి. నిర్దేశించబడిన; సూచించబడిన; నిశ్చయింపబడిన.

నిర్దేశ-ప్ర. సూచన; ఆదేశము.

నిర్నిమేష-వి. రెప్పవాల్చకుండా వి. రెప్పవాల్చని.

నిర్వచ-ప్ర. అడ్డంకు; అడ్డు; హఠము.

నిర్భర-వి. నిండిన; పూర్ణమైన; ఆధారపడిన; ఆశ్రయించిన.

నిర్భీక-వి. భయములేని; నిర్భయముడగు.

నిర్మమ-వి. మమకారములేని; కనికరము లేని; కోరికలేని.

నిర్మాతా-వి. నిర్మించువాడు; చేయువాడు.

నిర్మోక-ప్ర. సాముకుబసము; శరీరము. మీదిచర్మము.

నిర్మోహ-వి. మోహముమకారములు లేనివాడు.

నిర్మోహిని-వి. (స్త్రీ.) నిర్దయురాలు.

నిర్మోహి-వి. డె. నిమోహ.

నిర్యాణ-ప్ర. ప్రస్థానము; మృత్యువు; మోక్షం

నిర్యాత-ప్ర. ఎగుమతి.

నిర్యాతన-ప్ర. ప్రతీకారము; హతమార్పుట.

నిర్యాస-ప్ర. జిగురు (తుమ్మ మొ॥).

నిర్లిప్త; నిర్లేప-వి. అసక్తిలేని; విష.

వాసనలకు దూరముగానున్న.

నిర్వసన-వి. నగ్నమైన; వస్త్రములేని.

నిర్వాచక-ప్ర. ఎన్నుకొనువాడు.

నిర్వాచన-ప్ర. ఎన్నిక.

నిర్వాచిత-వి. ఎన్నుకొనబడిన.

నిర్వాణ-ప్ర. ఆరుట (దీపము, ప్రాణము

మొ॥) సమాప్తి; ముక్తి; వి. ఆరిన

(దీపము, నిప్పు మొ॥) అస్తమించిన;

చనిపోయిన.

నిర్వాసన-ప్ర. దేశబహిష్కరణ; వెలి; పంపి.

నిర్వాహ-ప్ర. నిర్వహణ; జీవననిర్వాకము.

నిర్వికల్ప; నిర్వికార-వి. మార్పులేని;

అచంచలమైన.

నిర్బీజ-వి. కారణములేని; బీజములేని.

నిర్యోయ-వి. తేజస్సులేని; వీర్యవిహీనుడు;
దుర్బలుడు.

నిర్యోద-ప్ర. అవమానము; భేదము;
నైరాగ్యము.

నిర్యోదీ-ప్ర. వేదముల కలదని; పరబ్రహ్మ.

నిర్యోజ-వి. కపటములేని; అడ్డులేని.

నిలజ్జ-వి. దే. నిర్లజ్జ.

నిలయ-ప్ర. చోటు; నివాసగృహము.

నిలహ-వి. నీలిమందు వ్యవసాయము
నకు సంబంధించిన.

నివసన-ప్ర. గ్రామము; ఇల్లు; వస్త్రము.

నివసనా-అ.క్రి. నివసించుట.

నివహ-ప్ర. సమూహము.

నివాజ-వి. దే. నవాజ.

నివాడా-ప్ర. దే. నవాడా.

నివార-ప్ర. నవ్వారు; ఒకవిధమగు
ధాన్యము; నీవారము.

నివారణ-ప్ర. నివారణము; తొలగించు
పని; నివృత్తి.

నివాలా-ప్ర. గ్రాసము; అన్నపుముద్ద-కబ
ళము.

నివిడ-వి. దే. నివిడ.

నివృత్త-వి. నివృత్తమైన; విరమించుకొన్న.

నివృత్తి-స్త్రీ. ముక్తి; విడుదల; మోక్షము.

నివేదక-ప్ర. నివేదించువాడు; ప్రార్థించు
వాడు.

నివేదన-ప్ర. ప్రార్థన; వినతి; నైవేద్యము.

నివేరనా-స.క్రి. దే. నివటానా.

నివేశ-ప్ర. ప్రవేశము; ఇల్లు; గుడారము.

నిశాంక-వి. జంకులేని; భయములేని.

నిశా-స్త్రీ. రాత్రి; రజని; పసుపు.

నిశా త్వాతిర-స్త్రీ. అశ్వాసనము; ఓదార్పు

నిశాచర-ప్ర. రాత్రించరుడు; రాక్షసుడు.

నిశాచరీ-స్త్రీ. రాక్షసి; అభిసారిక; వ్యభి
చారిణి.

నిశాత్-స్త్రీ. ఆనందము; సుఖము;
అమోదప్రమోదము.

నిశాన-ప్ర. గురుతు; గుర్తుపట్టు చిహ్నము;
మచ్చ.

నిశానచీ-ప్ర. రాజా సేనముందు జండా
పుచ్చుకుని నడుచువాడు.

నిశానా-ప్ర. లక్ష్మము; గురి.

నిశానా బాధనా-ప్ర. గురిచూచి దెబ్బ
కొట్టుట; గురిచూచి దాడిచేయుట.

నిశానీ-స్త్రీ. స్మారకచిహ్నము; గురుతు.

నిశాస్తా-ప్ర. తడిసిన గోధుములు దంపి
తీసిన సారాయి, గంజీ.

నిశివాసర-ప్ర. రాత్రింబవళ్లు.

నిశీథ-ప్ర. అర్ధరాత్రి; రాత్రి.

నిశీథిని-స్త్రీ. రాత్రి; రజని.

నిశ్చయాయా-వి. నిశ్చయింపబడిన;
అసంద్విగ్ధమైన.

నిశ్చల-వి. అచంచలమైన.

నిశ్చింతతా-స్త్రీ. నిశ్చింత.

నిశ్చేతన-వి. చైతన్యములేని; జడమగు;

చలనములేని.

నిశ్చేష్ట-వి. దే. నిశ్చేతన.

నిశ్రేణి-స్త్రీ. నిచ్చెన; ముక్తి.

నిశ్రేయస-పు. మోక్షము.

నిఘ్న-పు. తుణీర ; అంబులపాది.

నిఘాదీ-పు. మావటివాడు.

నిఘిద్ధ-వి. నిషేధింపబడిన; దూషి

తమైన.

నిఘ్న-పు. సారము; వర్ణనసానము;

నిశ్చయము.

నిఘ్నారణ-వి. కారణములేని; వ్యధ.

నిఘ్నాసన-పు. నిష్కాసనము; బహిష్క

రణ; వెలి.

నిఘ్న-పు. వేతనము; అమ్మకము.

నిఘ్నామ-వి. కోరికలేని.

నిఘ్నయ-వి. పనిపాటులేని; నిశ్చేష్టమైన.

నిఘ్న-వి. నిష్ఠుడు; నిష్ఠాపరుడు.

నిఘ్నా-స్త్రీ. పూజ్యభావము; శ్రద్ధ; విశ్వా

సము.

నిఘ్న-వి. దయలేని; కఠోరమైన; క్రూర

మైన.

నిఘ్న; నిఘ్నాత-వి. ఏదేని విషయములో

ప్రకాండపండితుడు; విజ్ఞుడు.

నిఘ్న-వి. సిద్ధించిన.

నిఘ్న-వి. కాంతిహీనమైన; ప్రభా

హస్యమైన.

నిఘ్న-స్త్రీ. సంబంధము; వివాహ

సంబంధపు విషయము; పోలిక;

వివాహనిశ్చితార్థము; విరోధము.

నిఘ్న-పు. ప్రకృతి; స్వభావము; అలవాటు

నిఘ్న-పు. నిట్టూర్పు; వి. స్పృహలేని.

నిఘ్న-స్త్రీ. సంతోషము; తృప్తి.

నిఘ్న-పు. నిశాన ; భరి.

నిఘ్న-పు. ప్రదోషకాలము; సంధి

సమయము.

నిఘ్న-పు. దే. ఇనసాఫ.

నిఘ్న-పు. దే. నిఘ్నావర.

నిఘ్న-స్త్రీ. నిశి ; రాత్రి.

నిఘ్న; నిఘ్న-స్త్రీ. నిచ్చెన.

నిఘ్న-స్త్రీ. దే. నిఘ్న.

నిఘ్న-వి. చింతలేని; నిశ్చింతయగు.

నిఘ్న-వి. పరిశుద్ధమైన.

నిఘ్న-పు. ముక్తి; మోక్షము.

నిఘ్న-పు. దాటించుట; ముక్తికలుగ

జేయుట.

నిఘ్న-వి. తేజస్సులేని; మలినమైన.

నిఘ్న-వి. ఏవిధమగు ఇచ్చలో భావములేని.

నిఘ్న-పు. ధ్వని; శబ్దము.

నిఘ్న-స్త్రీ. దే. నిఘ్న.

నిఘ్న-వి. ఏతోడులేని.

నిఘ్న-వి. అమితమైన; విరాటమైన;

హద్దులేని.

నిహగ; నిహగమ-వి. ఒంటరి; ఏకాకి;
హేయమైన; సిగ్గుమాలిన.

నిహగ లాడడా-వి. తల్లిదండ్రుల
అతిగారాబము వలన ఎవరిని, దేనిని
లక్ష్యపెట్టనివాడు.

నిహంతా-వి. ప్రాణములు తీయువాడు;
మహాక్రూరుడగు.

నిహత్యా-వి. శత్రుహీనుడు; చేతిలో ఆయు
ధములేని.

నిహా-వి. గుప్తముగానున్న; దాగియున్న.

నిహాఙ్-స్త్రీ. కంసాలి; కమ్మరి వారి
దగ్గరనుండు దిమ్మ.

నిహాయత-వి. అత్యంతమగు; చాల;
హద్దులేని.

నిహార-పు. పొగమంచు; హిమము.

నిహారనా-సం.క్రి. ధ్యానపెట్టిచూచుట;
పరికించుట; చూచుట.

నిహాల-వి. అన్నివిధముల సంతృప్తిజెందిన.

నిహాలనా-సం.క్రి. దే. నిహారనా.

నిహాలచా-పు. నిహాలి-స్త్రీ. పరుపు;
పక్క.

నిహిత-వి. ఉంచబడిన; లోపల ఉంచ
బడిన.

నిహోరనా-సం.క్రి. మొక్కుట; వినయ
పూర్వకముగా ప్రార్థించుట.

నిహోరా-పు. వినయపూర్వకపు ప్రార్థన;
వేడుక; ఆధారము; అనుగ్రహము.

క్రి.వి. కారణమున; నిమిత్తము; కారకు.
నీద-స్త్రీ. నిద్ర.

నీవ-స్త్రీ. పునాది.

నీకా-వి. మంచి; అందమైన; పు. మంచి
తనము; శ్రేష్ఠత.

నీకె-క్రి.వి. బాగుగా.

నీచా-వి. పల్లపు.

నీచె-క్రి.వి. క్రిందిపైపునకు.

నీజ-అవ్య. మరియు; ఇంకా; కూడ.

నీతి-స్త్రీ. అరుచి; అనిచు; క్రి.వి.
ఏదోవిధముగా; అతికష్టం మీద

నీటో-వి. అయిష్టము; అప్రియమైన.

నీడ-పు. పక్షులగూడు.

నీత-వి. తీసుకురాబడిన; చేర్చబడిన.

నీతి-స్త్రీ. నీతి; మంచిఆచారపద్ధతి;
సదాచారము.

నీతిజ్ఞ-వి. నీతికుశలుడు; నీతితెలిసిన
వాడు.

నీప-పు. కదంబవృక్షము; పర్వతప్రాంతపు
భూమి.

నీబీ-స్త్రీ. దే. నీవీ.

నీబ్-పు. నిమ్మచెట్టు లేకకాయ.

నీబ్ నిచొడ-పు. పరమలోభి; పిసినగొట్టు

నీమ-పు. వేపచెట్టు; వి. సగము.

నీమన-వి. ఆరోగ్యముగల; ఆరోగ్య
ముగా నున్న.

నీమాస్తీన-స్త్రీ. పగముచేతులుగల చొక్కా.

నుచనా-అ.క్రి. గీరుకు పోవుట; గోక

బడుట; రక్క-బడుట.

నుత్తా-ప్రవీర్యము; సంతతి; సంతానము.

నుత్తా ఠరహనా-ప్ర. గర్భధారణ జరుగుట;

గర్భాదానము జరుగుట.

నుననా-స.క్రి. పైరుకోయుట.

నునాఁ-స్త్రీ. లావణ్యము; సౌందర్యము.

నునఖరా; నునఖారా-వి. ఉప్పని.

నుమా-వి. కనిపించునది.

నుమాఙ్దా-ప్ర. ప్రతినిధి.

నుమాఙ్శ-ప్ర. ప్రదర్శనము; ప్రదర్శనశాల.

నుమాఙ్శీ-వి. తళుకు-బెళుకుగల;

ప్రదర్శన నిమిత్తము.

నుమాఁ-స్త్రీ. ప్రదర్శనము; చూపుట.

నుసఖా-ప్ర. రోగనివారణకు నిర్ణయింప

బడిన మందు; మందుచీటి.

నూన-ప్ర. లవణము; ఉప్పు.

నూర-ప్ర. గజ్జలు; స్త్రీలు ధరించుకాలిపట్టాలు.

నూర-ప్ర. జ్యోతి; ప్రకాశము.

నూర కా తడకా-ప్ర. ప్రాతఃకాలము.

నూర బరసనా-ప్ర. అత్యధికముగా ప్రకాశము

విస్తరిల్లుట.

నూరా-వి. తేజస్వి; రోమనాశక ఔషధము.

నృపతి; నృపాల-ప్ర. రాజు.

నృశంస-వి. దయలేని; క్రూరుడు.

నేక-వి. భలా ;మంచి; సజ్జనత్వవ

క్రి.వి. కొద్ది; కొంచెము.

నేకచలన-వి. మంచినడవడిగల; సద

నేకనామ-వి. మంచిపేరుగల; కీర్తి

గల.

నేకనీయత-వి. శుభప్రదమైన భావవ

గల; మంచి ఆలోచనలుగల.

నేకీ-స్త్రీ. భలాఁ ;సజ్జనత; సత్రప్త;

నేకీ-బదీ-స్త్రీ. మంచి-చెడులు;

పుణ్యములు.

నేకీ और पूछ पूछ-ప్ర. మంచి చే

డానికి అనుమతి ఎందుకు?

నేకీ कर कएँ में डालना-ప్ర. మంచి

మరచి పోవుట మంచిది; మంచికి

ప్రతిఫలమాశించకుండుట.

నేగా-ప్ర. శుభకార్యముల సందర్భము

సంబంధీకులకు ఇచ్చు కానుకల

నేగీ-ప్ర. 'నేగ' పొందు హక్కుదారుడ

నేజా-ప్ర. బల్లము; బరిశ.

నేటా-ప్ర. చీమిడి.

నేత-ప్ర. నిర్ధారణ; నిశ్చయము; ఏర్పా

స్పభావము.

నేతా-ప్ర. నాయకుడు.

నేతాగిరి-స్త్రీ. నాయకత్వము.

నేతీ; నేత్రీ-స్త్రీ. నాయకురాలు.

నేతి-స్త్రీ. కవ్యపుతాడు.

నేతృత్వ-పు. దే. నేతాగిరి.

నేనువా-పు. నినువా ధౌతరీ; నేతిబీరకాయ.

నేపథ్య-పు. రంగస్థలమున తెరచాటు
అంశము.

నేఫా-పు. పయజామా లేక లంగాకు.

బొందు ఎక్కించుటకు కుట్టిన మడత.

నేబ-పు. మంత్రి; సహాయకుడు.

నేమ-పు. నియమము; కాలము; రివాజు.

నేమత-స్త్రీ. దే. నియామత.

నేమి-స్త్రీ. బుండిచక్రపు పరిధి; నూతిపల్లెము.

నేమీ-వి. నియమమును పాటించువాడు.

నేరే-క్రి. వి. దగ్గర; సమీపమున.

నేవజ-పు. నైవేద్యము.

నేవతా-పు. దే. న్యోతా.

నోవరనా-అ. క్రి. ముగియుట; నివా
రింపబడుట.

నేవలా-పు. ముంగిస.

నేవాజ-వి. దే. నివాజ.

నేవారి-స్త్రీ. అడవిమల్లె.

నేస్త-వి. లేనిది.

నేస్తనాబూద-యౌ. విస్తృతమైన.

నేస్తీ-స్త్రీ. అస్తిత్వములేనిది; సోమరి
తనము; నాశము.

నేహ-పు. స్నేహము; ప్రీతి; నూనెలేకనెయ్యి

నే-స్త్రీ. నది; నీతి; పిల్లనగ్రోవి; వేణువు.

నేతిక-వి. నీతి సంబంధమైన.

నేనసుఖ-పు. ఒకవిధమగు మెత్తటి
నూలువస్త్రము.

నేను-పు. లతలు, పుష్పములు అల్లిన
వస్త్రము; వెన్న.

నేయా-స్త్రీ. నావ; పడవ.

నేరాశ్య-పు. నిరాశ.

నేశ-వి. నిశాసంబంధమైన; రాత్రి సం
బంధమైన.

నేషిక-వి. నిష్ఠగల; నిష్ఠాయుక్తమైన.

నేసగిక-వి. స్వాభావికమైన; ప్రకృతి
సిద్ధమైన.

నేసా-వి. చెడ్డ; అనిష్ఠకరమైన.

నేహర-పు. పుట్టిల్లు (ప్రీతి సంబంధించిన).

నోఢనీ; నోఢీ-స్త్రీ. పాలుపితుకునప్పుడు
అవువెనక కాళ్ళకు వేయుబంధపు
త్రాడు.

నోక-స్త్రీ. మొన; కొన.

నోక-జ్ఞోక-స్త్రీ. మనస్సుకు కలత కలి
గించు పరస్పరము చేసుకొను ఆక్షే
పణలు; వ్యంగ్యోక్తులు; తళుకు బెళు
కులతో కూడిన సింగారము.

నోకదార-వి. మొనగలిగిన; గుచ్చుకొను;
మనస్సుకు నాటుకొను.

నోకిలా-వి. దే. నుకిలా.
 నోఖా-వి. దే. అనోఖా.
 నోచ-స్త్రీ. గీరుడు; దోపిడి; దోచుకొనుట.
 నోచ-ఖసోట-స్త్రీ. కొల్లగొట్టుట; బల
 వంతముగా దోచుకొనుట.
 నోచనా-స.క్రి. పెకలించుట; గోళ్లతో
 రక్కుట; వేధించి వేధించి పుచ్చు
 కొనుట; గిచ్చుట.
 నోచు-వి. రక్కువాడు; పైబడి లాక్కొను
 వాడు.
 నోన-పు. నమక ఉప్పు.
 నోనియా-పు. ఉప్పుతయారు చేయు ఒకజాతి.
 నోని-స్త్రీ. చవిటివేల; అందగత్తె.
 నోవనా-స.క్రి. పాలుపితుకునప్పుడు
 ఆవుకొళ్లకు బంధమువేయుట.
 నోల-స్త్రీ. చొచ పక్షిముక్కు.
 నో-వి. తొమ్మిది; '9' సంఖ్య.
 నోదో గ్యారహ్ హోనా-మృ. చూస్తూ ఉండగానే
 అదృశ్యమగుట; మాయమగుట.
 నో-తగ్గ-వి. నో-జవాన; నవయువకుడు.
 నోకర-పు. నాకరు.
 నోకర-శాహీ-స్త్రీ. ప్రభుత్వోద్యోగుల
 ద్వారా నడపబడు శాసనప్రణాళి.
 నోకరానీ-స్త్రీ. దాసి.
 నోకరీ-స్త్రీ. ఉద్యోగము; సేవ.
 నోకా-స్త్రీ. నావ; పడవ.

నోజ; నోజి-అవ్య. అలాజరగకుండా
 ఉండుగాక; భగవంతుడు అలా చేయ
 కుండా ఉండుగాక.
 నోజవాన-వి. నవయువకుడు; యువన
 ములో నున్న.
 నోజా-పు. బాదము బాదామ.
 నోతా-పు. దే. న్యోతా.
 నోబ-వి. చెడి యీమధ్యనే బాగుపడిన,
 వృద్ధిలోకి వచ్చిన.
 నోబత-స్త్రీ. ప్రస్తుతస్థితి; సంయోగము;
 వంతు; దుస్థితి; దురదృష్టము; ఒక
 విధమగు మేళము.
 నోబత బజనా-పు. ఆనందోత్సవము జరు
 గుట; గొప్పతనమును చాటించుట.
 నో-బ-నో-వి. సరికొత్త; పూర్తిగా కొత్త.
 నో-రోజ-పు. పాఠశాల తప్పల నూతన
 సంవత్సర ప్రారంభోత్సవము.
 నోలఖా-వి. తొమ్మిదిలక్షల రూపాయిల విలువ
 గల; తొమ్మిదిలక్షల విలువగల
 హారము.
 నో-నారెద-వి. ఈమధ్యనే బయట
 నుంచివచ్చిన.
 నోశా-పు. పరుడు; పెళ్లికొడుకు.
 నోసరా-పు. తొమ్మిదిపేటల హారము.
 నోసరియా-వి. ధూర్తుడు; కుట్రదారుడు.
 నోసాదర-పు. నవాసారము; ఒకవిధమగు ఉప్పు

నౌసిఖియా; నౌసిఖియా-వి. కొంతనేర్చు

కొనిన; ప్రణిబుడు కాని.

నౌసేనా-స్త్రీ. జలసేన; నౌకా పైన్యము.

న్యస్త-వి. ఉంచబడిన; త్యజించిన;

కుదవపెట్టబడిన.

న్యాయ-వి. న్యాయసంగతమైన.

న్యారా-వి. విశిష్టమైన; దూరముననున్న;

విలక్షణమైన.

న్యారే-క్రి.వి. భిన్నముగానున్న; దూర

ముగానున్న.

న్యావ-పు. ఇసాఫ; న్యాయము.

న్యాస-పు. అట్టేపెట్టుట; కుదువ; తాకట్టు.

న్యూన-వి. కొద్ది; కొంచెము; తగ్గిన; అల్పము

న్యౌతావర-స్త్రీ. దే. నితావర.

న్యోతనా-స.క్రి. ఆహ్వానించుట.

న్యోతహరీ-పు. ఆహ్వానింపబడినవాడు.

న్యోతా-పు. ఆహ్వానము; విందుపిలుపు.

న్యోలా-పు. దే. నేవలా.

న్హానా-అ.క్రి. దే. నహానా.

ప

పంక-పు. బురద.

పంకజ-పు. కమలము.

పంకిల-వి. మలినమైన; బురదగల.

పంఖ-పు. పక్షిరెక్క.

పంఖ జమనా-పు. ఉండని లక్షణాలు కని

పించుట; చెడు మార్గాన సంచరిం

చుట; చాయలు కనిపించుట; ప్రాణం

మీదికి వచ్చిన లక్షణాలు కని పించుట

పంఖడి-స్త్రీ. దే. పంఖడి.

పంఖడా-పు. చేతిగూడు; చెయ్యి భుజముల

కలయిక-సంధి.

పంఖడి-స్త్రీ. పుష్పదళము; పూరెక్క.

పంగ-వి. వికలాంగుడు; కుంటివాడు;

అశక్తుడు.

పంగతు ; పంగతి-స్త్రీ. పంక్తి; భోజనపంక్తి.

పంగు; పంగుల-వి. కుంటి.

పంచ-వి. ఐదు; పు. పంచాయితీ చేయు

సభ్యుల మండలి.

పంచక-పు. ఐదువస్తువుల పోగు; ఐదుగురు

ఉండు సమూహము.

పచ కన్యా-స్త్రీ. అపాల్య ద్రౌపది, కుంతి,

తార, మండోదరి.

పంచనామా-పు. పంచాయితీలు తమ తీర్పుకు

ప్రాసి ఉంచిన పత్రము.

పంచమ-వి. ఐదవ.

పంచ ముఖ-వి. ఐదుశిరస్సులు గల;

పు. హనుమంతుడు; శివుడు.

పంచమేల-వి. అయిదు రకముల వస్తువులు

కలసిన.

పంచబాణ; పంచశర-పు. అయిదుబాణ
ములు గల మన్నుడు.

పంచామృత-పు. పాలు; పెరుగు, నెయ్యి;
పంచదార మధువు (తేనె) కలిపి
తయారుచేసిన ఒక దివ్యమైన పేయము.

పంచాయత-స్త్రీ. పంచాయతీ.

పంచాలి-స్త్రీ. ద్రాపది; ఒకవిధమగు
గేయము.

పంఠా-పు. రసి; స్రావము.

పంఠి-స్త్రీ. పక్షి; పిట్ట.

పంజర-పు. కంకాలము; అస్థిపంజరము.

పంజా-పు. చేతి ఐదువేళ్లలేక కాళి ఐదువేళ్ల
సమూహము.

పంజె ఇడకర పిఠె పడనా-శ్మ. చేతులు
దులుపుకొని వెంబడించుట; పట్టు
విడవకుండా వెంబడించుట.

పంజె మే-పు. పట్టులో; వశమున.

పంజారా-పు. ధునియా; దూదేకువాడు.

పంజికా-స్త్రీ. పంచాంగము; రిజిష్టరు.

పంజిరీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు శ్రేష్ఠమైన
మిత్రాయి.

పండ్వా-పు. గేదూడ.

పండ్వా-పు. తీర్థస్థానముందు ఉండు
పూజారి లేకపురోహితుడు దేవా
లయపు పూజారి.

పండ్వార్-స్త్రీ. పాండిత్యము; విద్య.

పండ్వార్-వి. అచ్చు సంస్కృత పండి
తుని వలె.

పండ్వారీ-స్త్రీ. పండితునిబార్య;
బ్రాహ్మణ మహిళ.

పండ్-వి. పాండురోగముగల.

పండ్క-పు. పాపురము జాతికి సంబం
ధించిన ఒకపక్షి

పంత్రి-స్త్రీ. దూదేకుపిల్లు.

పంత్-పు. మార్గము; సంప్రదాయము;
నడత.

పంత్ గహనా-పు. దారిపట్టుట.

పంత్రి-పు. బాటసారి; సంప్రదాయకుడు.

పంద-స్త్రీ. ఉపదేశము.

పందర-శ్మ. ఈదుట; జాడతీయుట.

పందరి-స్త్రీ. ప్రవేశద్వారము.

పందరియా-పు. ద్వారపాలకుడు.

పందరి-స్త్రీ. పాంకోళ్ల; కొయ్యపాదరక్షలు.

పందా-పు. విసుగుపుట్టించు పెద్ద కథలేక
వృత్తాంతము; ఒకవిధమగు పాట.

పందారి-పు చిల్లర వస్తువులు అమ్మువాడు;
మసాలా దినుసులు అమ్మువాడు.

పందారి-స్త్రీ. అయిదు సేర్ల తూకపురాయి.

పకడ్-స్త్రీ. పట్టు; ముష్టియుద్ధము.

పకడన-స.క్రి. పట్టుకొనుట; వశములో ఉంచుట.

పకన-ఆ.క్రి. (కాయ; ధాన్యము మొ॥) పండుట; పక్వమునకు వచ్చుట; ఉడుకుట; (కురుపు) పక్వమగుట.

(బీల) పకన-ప్ర. వెంట్రుకలు నెరియుట

పకవన-ప్ర. పక్వానము; పండివంట.

పకా-వి. పండిన.

పకాన-స.క్రి. పండించుట; మ్రగ్గునట్లు చేయుట (కాయలు మొ॥).

పక్షా-వి. దృఢమైన; మన్నికగల; ప్రామాణికమైన.

పక్షా ఖానా యా పక్షీ రసోఽ-మృ. నేతితో పండిన వంట.

పక్ష-ప్ర. పక్షము; పక్షిరెక్క; సంబంధము.

పక్షపాత-ప్ర. పక్షపాతము.

పక్షిరాజ-ప్ర. గరుడపక్షి; గరుత్మంతుడు.

పక్ష్య-ప్ర. బరోనీ; కనురెప్ప వెంట్రుకలు.

పక్షాఘాత-ప్ర. లకవా; పక్షవాతము.

పక్షి-ప్ర. పక్షి; సమర్థించువాడు.

పక్ష-స్త్రీ. మలము; రెట్ట; అతిరిక్తముగా జోడించిన విషయము; బాధించు.

నియమము; అర్థంకు; జగడము; లోటు.

పక్షవాదా; పక్షవారా-ప్ర. ఘాసములోని పక్షము.

పక్షారనా-స.క్రి. ప్రక్షాళించుట; కడుగుట

పక్షాల-స్త్రీ. నీరు నింపుటకు ఉపయో-

గించు పెద్దతోలు సంచి; కొలిమితిత్తి.

పక్షావజ-స్త్రీ. మద్దెల మాదిరి ఒక వాద్యము.

పక్షుడీ, పక్షురీ-స్త్రీ. పూరేకు; పుష్పదళము.

పక్షి-ప్ర. పక్షి.

పగ-ప్ర. కాలు; పాదము.

పగడడి-స్త్రీ. కాళిదారి.

పగడి-స్త్రీ. తలపాగ.

పగడి-తలాలనా-మృ. అవమానించుట.

పగడి బదలనా-మృ. సోదరభావమును పాటించుట.

పగతరీ-స్త్రీ. పాదరక్షలు.

పగనా-ఆ.క్రి. పాకములో ఉడుకుట; పాకములో ఊరుట; ప్రేమలో లీన మగుట.

పగరా-ప్ర. అడుగు; చరణము; అంగ;

ప్రభాత సమయము.

పగలా-వి. దే. పాగల.

పగహ-ప్ర. పశువులను కట్టు పగ్గము; పలుపు.

పగానా-స.క్రి. పాకములో ఊరించుట; ప్రేమలో నిమగ్నించుట.

పగార-ప్ర. ప్రాకారము; కాళ్లతో తొక్కి మర్దించిన అడుగు; వేతనము

పగాహ-స్త్రీ. యాత్ర ఆరంభించువేళ; ప్రభాత సమయము.

పగురానా-సంక్రి. పాగుర కరనా; నెమరు
వేయుట; జీర్ణించుకొనుట.

పగహా-పు. పశువుల మెడపలుపు.

పచకనా-అంక్రి. డే. పిచకనా.

పచాడా-ప్ర. ఇరకాటము; చిక్కు; మోసము;
భూతవైద్య మంత్రములు.

పచనా-అంక్రి. జీర్ణమగుట; నశించుట;
పరాయిసొత్తు స్వంతమగుట.

పచమారనా-ప్ర. ఎక్కువగా శ్రమించుట

పచాసా-పు. ఏబది వస్తువుల సమూ
హము; ఏబది సం॥ముల, వయసు.

పచ్చడ, పచ్చర-పు. గసిక (కొయ్య).

పచ్చీ-స్త్రీ. నగిషి

పచ్చీ హో జానా-ప్ర. పూర్తిగా కలిసిపోవుట,
సరిపోవుట.

పచ్చీకారి-స్త్రీ. నగిషిపని; తాపటము.

పచ్చిమ-పు. డే. పశ్చిమ.

పచ్చీ-పు. పక్షి.

పచ్చానా-అంక్రి. కుస్తీలో విసురుగానేలకు
కొట్టబడుట; ఓడిపోవుట.

పచ్చానా-అంక్రి. పశ్చాత్తాపము నొందుట.

పచ్చావా-పు. పశ్చాత్తాపము.

పచ్చావా-వి. పశ్చిమమునకు సంబం
ధించిన.

పచ్చాహ-పు. పశ్చిమ దిశగా నున్న దేశము
లేక ప్రదేశము.

పచ్చాడ-స్త్రీ. మూర్ఖ; మూర్ఖతో కింద
పడిపోవుట.

పచ్చాడ ఖానా-పు. మూర్ఖపోవుట.

పచ్చానా-సంక్రి. కుస్తీలో ప్రత్యర్థిని ఎత్తి
నేలకేసి కొట్టుట; ఓడించుట.

పచ్చావరి-స్త్రీ. మజ్జిగతో తయారైన ఒక
పానీయము.

పచ్చాహీ-వి. పడమరకు సంబంధించిన

పచ్చియానా-సంక్రి. వెంటాడుట; వెంట
బడుట.

పచ్చ-వి. పక్షపాతి; సహాయము చేయు
వాడు.

పచ్చవా-వి. పడమటి గాలి.

పచ్చెలీ-స్త్రీ. స్త్రీలు ధరించు ఒకవిధమగు
చేతిమురుగు.

పచ్చొనా-సంక్రి. చేటతో చెరిగి శుభ్ర
పరచుట.

పజమరదా-వి. వాడిపోయిన; కమలిన;
కుమిలిన.

పజరనా-అంక్రి. దహించుట; ప్రజ్వ
లించుట.

పజావా-పు. ఆవము; ఇటికలు కాల్చు
ఆవము.

పటంబర-పు. పట్టు వస్త్రము.

పట-పు. వస్త్రము; తెర; దర్వాజ; తలుపు.

పటకనా-సంక్రి. ఏదైనా వస్తువు లేక వ్యక్తిని
పైకెత్తి విసురుగా నేలకేసి కొట్టుట.

పటకా-పు. పట్నా; నడుముకట్టు.
పటకార-పు. జులాహా; సాలెవాడు.
పటతర-పు. ఉపమానము; సాదృశ్యము;
 సమానత; సమతల భూమి.
పటనా-అ.క్రి. సమతలమగుట; విచార
 సామ్యమగుట; పరిపూర్ణమగుట;
 అప్పుతీరుట; నిశ్చితమగుట.
పటపటానా-అ.క్రి. ఆకలి; దప్పికలతో అల
 మటించుట; చెడుదశ సంప్రాప్త
 మగుట.
పటపర-వి. సమానముగా; చదునుగల;
 పు. పాడుపడిన ప్రదేశము.
పటబిజినా; పటబీజనా-పు. జుగాన్; మిణు
 గురు పురుగు.
పటరా-పు. కొయ్యపలక; చాకలిబండ.
పటరా కరదేనా-పు. ధ్వంసము చేయుట;
 పాడుచేయుట.
పట రానీ-స్త్రీ. పట్టమహిషి; పట్టపురాణి.
పటరీ-స్త్రీ. కొయ్యపలక; రైలుపట్టా.
పటరీ జమనా యా బేఠనా-మ. అప్యాయత
 ఏర్పడుట; స్నేహము ఏర్పడుట.
పటల-పు. అవరణము; కప్పు.
పటవారగిరి-స్త్రీ. పట్నారీపని; కరణీ
 కము
పటవారి-పు. లేఖపాల; కరణము.
పటవాస-పు. శిబిరము; డేరా.

పటసన-పు. గోగులేక జనపనార.
పటా-పు. ఒకవిధమగు రెండువైపులా
 పదునుగల ఖడ్గము.
పటాई-స్త్రీ. నింపి సమతలము చేయుపని;
 సమతలము చేయుటకు కూలి.
పటాకా-పు. దీపావళి; టపాకాయ.
పటానా-స.క్రి. సమతలము చేయించుట;
 కల్లంమద్దించి సరి చేయించుట; అప్పు
 తీర్చుట; ఒప్పించుట.
పటియా-స్త్రీ. రాతి పలక.
పటిలనా-స.క్రి. కల్లబొల్లికబుర్లు చెప్పి
 తనకు అనుకూలము చేసికొనుట
 మోసగించుట.
పడు-వి. ప్రావీణ్యముగల; నైపుణ్యముగల
పడువా-పు. దే. పడువా.
పడుకా-పు. దుప్పటి.
పడుతా-స్త్రీ. ప్రావీణ్యము; సామర్థ్యము.
పడువా-పు. గోగు.
పటెల-పు. గ్రామపెద్ద; ఊరిపెద్దకాపు.
పటోర-పు. పరవల ; ఒకవిధమగు పట్టు
 వస్త్రము; ఒకవిధమగు పథ్యపు కూర
 గాయ.
పడ-పు. శాసనములు వ్రాయు రాగిరేకు;
 * నాలుగు వీధుల పీఠము, కూడలి;
 పట్టు; వి. ముఖ్యమైన; ప్రధానమైన.

పద్యన-పు. శహర; పట్టణము.

పద్యా-పు. ఆస్తి పట్టాలేక దస్తావేజు.

పద్యీ-స్త్రీ. కొయ్యపలక; బల్ల; ఉపదేశము;
తప్పుడు ఉపదేశము; పట్టి.

పద్యీ మే ఆనా-పు. మోసపోయి తప్పుడు
దారిపట్టుట; పద్యీ పథానా-పు.

టక్కరి చేసి తప్పుడు దారి పట్టించుట

పద్యీదార-పు. హిస్సెదార; భాగస్వాడు.

పద్య-పు. ఒకవిధమగు చేనేత; మంచి
ఉన్నివస్త్రము.

పద్యా-పు. యువకుడు; కుస్తీ వస్తాడు.

పఠనీయ-వి. చదవదగిన.

పఠానా-స.క్రి. పంపుట.

పఠార-పు. పీఠభూమి.

పఠావన-పు. దూత.

పఠిత-వి. చదివిన; చదువవలసిన;
భాషభావము రెండూ పరిశీలించి
చదవదగిన.

పఠియా-స్త్రీ. నవయువతి; ప్రబలమైనస్త్రీ

పడత-స్త్రీ. పడతా-పు. వీలైనంత

తక్కువ లాభముతో కొనుగోలు
ధర; పెట్టుబడితో పాటు కనీసపు
లాభము.

పడతా ఖానా యా పడనా-పు. పెట్టుబడి
తో అపేక్షించిన లాభము కలి
యుట; పెట్టినఖర్చు, లాభమురెండూ
లభించుట.

పడతాల-స్త్రీ. సోదా; తనిఖీ; భూకొలత.

పడతీ-స్త్రీ. బీడుగా వదిలేసిన పాలము;
వ్యవసాయము చేయని భూమి.

పడతీ తరనా-పు. బీడుగా వదిలిన భూమిని
దున్నుట, పైరు పండించుట.

పడనా-అ.క్రి. పతితమగుట; పడుట.

పడపోతా-పు. ప్రపాత్రుడు; పుత్రుని
మనుమడు; మునిమనుమడు

పడవా-స్త్రీ. పాద్యమి తిథి.

పడావ-పు. యాత్రికుల మజలి; సేనా
శిబిరము; విడిది.

పడియా-స్త్రీ. పడ్డ; గేదెదూడ.

పడొస-పు. ఇరుగు-పొరుగు.

పడొసీ-పు. ఇరుగుపొరుగువాడు.

పథనా-స.క్రి. చదువుట.

పథనా-లిఖనా-యో. విద్యాభ్యాసము.

పథా-లిఖా-యో. చదువుకున్న; విద్యగల.

పథవానా-స.క్రి. చదువు నేర్పించుట;
చదివింపజేయుట.

పథాఙ్-స్త్రీ. చదువు; అధ్యాపనము.

పఠానా-స.క్రి. చదువు చెప్పుట; చది
వించుట.

పణ-పు. పందెము; ప్రతిజ్ఞ; షరతు.

పణ్య-వి. కొనదగిన; అమ్మదగిన;

ప్రశంసాయోగ్యమైన; పు. క్రయ

విక్రయము; సామగ్రి.

పణ్యవీధి-స్త్రీ. క్రయ-విక్రయములు

జరుగువీధి.

పణ్యశాలా-స్త్రీ. దుకాణము; విపణివీధి.

పతంగ-పు. ఎగురుజీవి; పిట్ట; మిడత; గాలి

పటము; పడవ; సూర్యుడు.

పతంగవాజ-పు. గాలిపటము ఎగరవేయు

వాడు.

పతంగా-పు. ఎగురుపురుగు; దీపపుపురుగు

నిప్పురవ్వ.

పత-పు. పతి; భర్త; యజమాని; స్త్రీ.

ప్రతిష్ఠ; లజ్జ.

పతభ్రంశ; పతభ్రంశ; పతభ్రంశ-స్త్రీ. శిశు

ముతువు; అకురాలు కాలము.

పతన-పు. పతనము; అవనతి; నాశము;

మృత్యువు.

పతనశీల-వి. పడకుండా ఉండలేని;

పతితమగు.

పతనోన్ముఖ-వి. పడబోవుచున్న.

పత-పానీ-పు. లజ్జ; ప్రతిష్ఠ; గౌరవము.

పతలా-వి. సన్నని, పల్చని.

పతలా పడనా-మృ. చెడుస్థితికి దిగజారుట

పతలా హల-మృ. కష్టకాలము; దుఃఖ

కాలము.

పతలూన-పు. పంట్లాము.

పతవార; పతవారి-స్త్రీ. పడవచుక్కాని.

పతా-పు. జాడ; విలాసము;

పతే కీ బాత-మృ. మహత్వ పూర్ణవిష

యము గుట్టు రట్టు చేయుమాట.

పతాకా-స్త్రీ. జండా; పతాకము.

పతాకా గిరనా-మృ. ఓడిపోవుట.

పతాకినీ-స్త్రీ. సేన.

పతి-పు. భర్త; ప్రభువు; ప్రతిష్ఠ.

పతిఆనా-స.క్రి. విశ్వసించుట; నమ్ముట.

పతికామా-స్త్రీ. భర్తనుకోరు స్త్రీ.

పతిత-వి. పతితమైన.

పతియా-స్త్రీ. ఉత్తరము; జాబు.

పతియానా-స.క్రి. పతిఆనా; విశ్వసించుట

పతియారా-పు. విశ్వాసము; నమ్మకము.

పతివ్రత-వి. సదవ; భర్తకలిగినస్త్రీ.

పతివ్రతా-స్త్రీ. భర్తయెడల అనన్యమైన

అనురాగము గల భార్య; సాధ్వీమణి.

పతీల-పు. దీపపువత్తి.

పతీలీ; పతుకీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు రాగిలేక

ఇత్తడి పాత్ర; తప్పిల.

పత్రియా-స్త్రీ. వేశ్య; నర్తకి.
 పతోఖా-పు. ఆకుదొన్నె.
 పతోఖీ-స్త్రీ. చిన్న ఆకుదొన్నె.
 పతోహ్; పతోహ్-స్త్రీ. పుత్రవధువు; కోడలు.
 పత్తన-పు. దే. పటృణ
 పత్తర-పు. రాగి; ఇత్తడి మొ॥వానిరేకు.
 పత్తల-స్త్రీ. విస్తరి; పత్తల में खाना
 उसी में छेद करना-పు. కృతఘ్నతా
 పూర్వముగా ప్రవరించుట; తిన్ని
 ంటి వాసాలు లెక్కించుట.
 పత్తా-పు. పర్ణము; ఆకు.
 పత్తా तोडकर भागना-పు. కాళ్లు నెత్తిన
 పెట్టుకుని పారిపోవుట; ముందు
 వెనుకలు ఆలోచించకుండా దొడు
 తియుట.
 पत्ता न हिलना-పు. ఆకు కదలకుండుట;
 బొత్తిగా గాలితేకపోవుట.
 पत्ती-స్త్రీ. చిన్నాకు; వాటాభాగము;
 భంగు.
 पत्तीदार-పు. భాగస్థుడు; వాటాదారుడు.
 पत्थ-పు. దే. పథ్య.
 पत्थर-పు. రాయి.
 पत्थर का कलेजा या दिल-పు.
 రాతి గుండె; కఠోర హృదయుడు.
 पत्थर की लकीर-పు. శాశ్వతముగా
 నుండునది.

पत्र-పు. పత్రము; ఆకు; ఉత్తరము; పత్రిక
 पत्रकार-పు. పత్రికా సంపాదకుడు;
 పత్రికా రచయిత.
 पत्र व्यवहार-పు. పత్రాచారము; పత్ర
 వ్యవహారము; ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు
 पत्रा-పు. పంచాంగము.
 पत्राचार-పు. పత్రవ్యవహారము.
 पत्रिका-స్త్రీ. వార్తాపత్రిక; జాబు.
 पत्री-స్త్రీ. ఉత్తరము; జాబు.
 पथ-పు. మార్గము; పథము; రీతి.
 पथराना-अ.क्रि. ఎండి మొద్దువారుట;
 స్తంభించుట; జడతుల్యమగుట.
 पथरी-స్త్రీ. రాచిప్ప; సానరాయి.
 पथरीला-वि. రాతి వంటి; రాళ్లతో
 కూడిన.
 पथिक; पथी-పు. రాహీ ;బాటసారి.
 पथ्य-పు. పథ్యము; హితము; पथ्य से
 रहना-పు. నిగ్రహముతో నుండుట
 पद-పు. కాలు; పాదము; పదవి; పద్యపు
 చరణము.
 पदचर-పు. కాలినడకతో గమించువాడు
 पदछेद-పు. పదచ్ఛేదము; పదములను
 వ్యాకరణానుసారము విడదీయుట.
 पदच्युत-वि. పదవినుంచి తొలగింప
 బడిన.

పదత్రాణ-ప్ర. చెప్పులు; పాదరక్షలు
 పదదలిత-వి. కాళ్లతో నులమబడుట;
 అణగద్రొక్కబడిన.
 పదరిపు-ప్ర. ముల్లు.
 పదవీ-స్త్రీ. పదవి; బిరుదు; హోదా.
 పదాధికారి-ప్ర. పదవిలో నియమింప
 బడిన వాడు; హోదాదారుడు; ఆఫీ
 సరు.
 పదానా-సం.క్రి. మిక్కుటముగా వేధిం
 చుట.
 పదావలీ-స్త్రీ. శబ్దసంగ్రహము; పద
 సంగ్రహము; భజనావళి.
 పదీ-ప్ర. దే. పదచారి.
 పదుమరాగ-ప్ర. కెంపు; పద్మరాగమణి.
 పద్మరాగ-ప్ర. మాణిక్యము; కెంపు.
 పద్మిని-స్త్రీ. కమల పుష్పము; కమల
 ములుగల చెరువు; లక్ష్మీదేవి.
 పద్మినివల్లభ-ప్ర. సూర్యుడు.
 పథరనా-సం.క్రి. ఆదరపూర్వకముగా
 పిలుచుట; ప్రతిష్ఠించుట.
 పథారనా-అం.క్రి. విచ్చేయుట; దయ
 చేయుట; ఆదరపూర్వకముగా
 కూర్చుండబెట్టుట.
 పన-ప్ర. ప్రతిజ్ఞ; సంకల్పము; శపథము;
 జీవితావస్థలలో ఒకటి.

పనకాల-ప్ర. అతివృష్టి కారణంగా వచ్చు
 కరువు.
 పనఘట-ప్ర. నీటిరేవు.
 పనచ-ప్ర. వింటిసారి.
 పనచక్కి-స్త్రీ. నీటియంత్రము.
 పనడబ్బా ; పనడబ్బీ-స్త్రీ. తమలపాకుల
 డిబ్బీ.
 పనడ్డుబ్బా-ప్ర. నీటిపక్షి, నీటిలోమునకలు
 వేయువాడు.
 పనడ్డుబ్బీ-స్త్రీ. జలాంతర్గామి.
 పనపనా-అం.క్రి. చిగుర్చుట; మరలస్పష్టత
 కలుగుట.
 పనబట్టా-ప్ర. దే. పనడబ్బా.
 పనవాడీ-ప్ర. తమోలీ; తమలపాకులు;
 కిళ్లీలు అమ్మువాడు.
 పనవారా-ప్ర. పత్తల; విస్తరి.
 పనస-ప్ర. పనసచెట్టు లేకకాయ.
 పనసాల-స్త్రీ. చలివేంద్రము; నీటిలోతు
 కనుగొనుయంత్రము.
 పనసేరి-స్త్రీ. దే. పసేరి.
 పనహా-ప్ర. వస్త్రపుపన్నా-వేడల్పు; నిగూఢ
 మైన ఆశయము; మర్మము దొంగ
 తనము జాడ కనిపెట్టువాడు.
 పనహరా; పనహారా-ప్ర. నీరు మోసి నింపు
 వాడు.
 పనహీ-స్త్రీ. జూతా; పాదరక్షలు.
 పనా-ప్ర. మామిడి, చింతపండు మొ॥వాని
 రసముతో తయారు చేసిన పానీ
 యము.

పనాతీ-పు. మునిమనుడు; కూతురు లేక
 కొడుకు మనుమడి కొడుకు.
 పనారీ-స్త్రీ.; పనాలా-పు. దే. పరనాలా
 పనాహ-స్త్రీ. శరణు; ఆశ్రయము; రక్షణ.
 పనాహ మౌగనా-పు. శరణుకోరుట; రక్షణ
 కోరుట.
 పనిహా-వి. నీటిలో ఉండు; నీటి సం
 బంధమైన; నీరు కలిసిన; పు. గుప్త
 చరుడు.
 పనిహారిన-స్త్రీ. నీరు తెచ్చుస్త్రీ.
 పనీర-పు. జాన్ము; పాలవిరుగు పాలు విరిచి
 తీసిన ఖోవా.
 పనీరీ-స్త్రీ. నారు మడి.
 పనీలా-వి. నీరు కలసిన.
 పన్రగ-పు. సర్పము; పాము.
 పన్రా-పు. మరకతమణి; ఆకుపచ్చరత్నము.
 పన్రీ-స్త్రీ. తగరము; ఇత్తడి మొ॥వాని
 పల్చటిరేకు; బంగారు లేక వెండితో
 తయారైన; నీటితో రంగరించిన
 కాగితము లేక చర్మము; ఒక తిను
 పదార్థము
 పపడా-పు. పపడీ-స్త్రీ. ఎండిపోయిన
 పల్చని కొయ్యబెరడు; రొట్టెపొర;
 కురుపుమీదిపొర.

పపీతా-పు. బొప్పాయి ఫలము లేక చెట్టు.
 పపీహరా; పపీహా-పు. చేతకవడ్డి.
 పపోటా-పు. పలక ; కనురెప్ప.
 పయ-పు. పాలు; నీరు.
 పయద-పు. దే. పయోద.
 పయస్విनी-స్త్రీ. నది; పాలుఇచ్చు ఆవులేక
 మేక.
 పయన-పు. రవాణగి; ప్రయాణము.
 పయాల-పు. ధాన్యము కొట్టివేసిన తరువాత
 మిగిలిన చొప్ప లేక గడ్డి.
 పయాల గాహనా యా ఇడనా-మృ. వృధాగా
 ప్రయాసపడుట.
 పయోద-పు. మేఘము.
 పయోధర-పు. స్తనము; మేఘము; తటాకము
 పయోధి, పయోనిధి-పు. సముద్రము.
 పరతు-అవ్య. కిన్తు ; కాని.
 పరంపరా-స్త్రీ. అనుక్రమము; సంతతి;
 వరుస.
 పర-వి. ఇతరుడు; అన్యమైన; భిన్నమైన
 తరువాతి; దూరమగు; పు. రెక్క.
 పరదా-పు. తెర.
 పరకనా-అ.క్రి. అలవాటుపడుట;
 సంకోచము పోవుట మతికలుగుట.
 పరకాజీ-వి. పరోపకారి.
 పరకాలా-పు. మెట్టు; గడప; సీసపుముక్క
 నిప్పురవ్వ.

आकत का परकाला-पु. चండ

शसननुदु; अद्भुतमైన, శక్తిసామ
ర్వములుగలవాడు.

परकास-पु. दे. प्रकाश.

परकीय-वि. परायमగు; ఇతరమైన

परकोटा-पु. ప్రహరీగోడ; అడ్డుకట్టు.

परख-स्त्री. పరీక్ష; పరిశీలన.

परखना-सं.क्रि. పరిశీలించి పరీక్షించుట.

परगना-पु. జిల్లాలో భాగముగా నున్న

గ్రామ సమూహము; పరగణా.

परचना-अ.क्रि. అలవాటుపడుట;

నిస్సంకోచముగా నుండుట; కుతి
కలుగుట.

परचा-पु. ప్రశ్నపత్రము; చీటీ; కాగితపు
ముక్క.

परचून-पु. పిండి, పప్పు, పోపుదినుసులు
మొ॥ భోజన సామాను.

परचूनी-पु. రొట్టెలపిండి, పప్పువగైరా
చిల్లర వస్తువులు అమ్మువ్వారి.

परछन-स्त्री. పెళ్లివారు వచ్చినప్పుడు
కన్యాపక్షమువారు ద్వారము చెంత
వరునికి మంగళహారతి ఇచ్చు ఒక
వివాహపు ఆచారము.

परछाई-स्त्री. ప్రతిబింబము; నీడ.

परजौट-पु. ఇల్లుకట్టుకొనుటకు భూకా
మందుకు ఇచ్చు వార్షిక బాడుగ నిర్ణ
యము లేక నియమము.

परतंत्र-वि. పరవశము; పరాధీనమైన.

परत-स्त्री. మడత; ముడత.

परती-स्त्री. దున్నక వ్యవసాయము

చెయ్యకుండా వదలిన భూమి.

परत्र-पु. పరలోకము; క్రి.वि. ఇతర
చోటున.

परलन-पु. दे. पलेयन.

परदा-पु. తెర.

परदा-नशीन-वि. తెరచాటున ఉండు
స్త్రీ.

परदा-पोशी-स्त्री. రహస్యమును, దుర్గు
ణములను గుప్తముగా నుంచుట.

परदादा-पुं. ముత్తాత.

परधाम-पु. వైకుంఠధామము.

परनाला-पु. मोरी; మురికికాలువ

परपची-वि. मायावि; చూర్చుడు.

परपट-पु. సమతలముగా నున్నభూమి;
చదునుగానున్న భూమి.

परपराना-अ.क्रि. కారము; చేదువలన
నాలుక చుర్రుమనుట.

परपूठा-वि. పరిపుష్టమగు.

परपोता-पु. మునిమనుమడు.

परम-वि. అన్నింటినీ మించిన; అత్యధి
కమైన.

परमगति-स्त्री. మోక్షము.

పరమాన-పు. ప్రమాణము.

పరమార్థి-వి. తత్వజిజ్ఞాసువు.

పరలా-వి. అవతల వైపుకు సంబంధించిన.

పరవరదిగార-పు. భగవంతుడు.

పరవరిశ-స్త్రీ. పాలన; పోషణ.

పరవల-పు. దొండకాయ వంటి పండు ఒక పద్యపు కూరగాయ.

పరవా-స్త్రీ. పరవాహ ; చింత; పాద్యమి; లక్ష్యము; భయము; ధ్యాస; ఆధారము.

పరవాన-పు. ప్రమాణము; హేతువు; యదార్థవిషయము.

పరవానగి-స్త్రీ. అనుజ్ఞ; అనుమతి.

పరవానా-పు. ఆజ్ఞాపత్రము; మిడత.

పరవాహ-స్త్రీ. దే. పరవా.

పరవేఖ-పు. తేలికపాటి మబ్బు ఉండు నప్పుడు చంద్రుని చుట్టూ కట్టు గుడిరేఖ.

పరవేజ-పు. విజయము సాధించినవాడు.

పరశ-పు. స్పర్శమణి; స్పర్శ.

పరశుహ-పు. గండగొడ్డలి ; ఫరసా.

పరసనా-స.క్రి. తాకుట; వడ్డించుట.

పరసా-పు. ఒక నునిషికి సరిపోవు భోజనము; విస్తరి.

పరసాల-అవ్య. క్రితసంవత్సరము; గడచిన సంవత్సరము; రాబోవు సంవత్సరము.

పరసో-అవ్య. మొన్న; ఎల్లుండి.

పరస్త-వి. పూజించువాడు; పూజారి.

పరస్తిశ-స్త్రీ. పూజ; ఆరాధన.

పరహరనా-స.క్రి. పరిహరించుట; త్యజించుట.

పరहेज-పు. దోషములకు దూరముగా నుండుట; భోజన సందర్భములో సంయమము పాటించుట.

పరहेजगार-పు. తిండి సందర్భములో సంయమమును పాటించువాడు; చెడుకు, దోషములకు దూరముగా నుండు వాడు.

పరहेलना-స.క్రి. అనాదరించుట; తిరస్కరించుట.

परांठा-పు. ఒకవిధమగు చపాతి.

పరా-స్త్రీ. బ్రహ్మవిద్య; పంక్తి.

పరాకాష్ఠా-స్త్రీ. చరమసీమ.

పరాక్రమి-వి. పరాక్రమముగల; ప్రబలమైన.

పరాగ-పు. పుష్పాడి; పుష్పరజము; ధూళి.

పరాగకేसर-పు. కింజల్కము.

పరాగనా-అ.క్రి. అనురక్తమగుట.

పరాజిత-వి. ఓడిన.

పరాత-స్త్రీ. పల్లెరము మాదిరి పెద్దపాత్ర.

పరాన-పు. ప్రాణము.

పరానా-అ.క్రి. పలాయనము చిత్తగించుట; పారిపోవుట.

పరాభూత-వి. పరాజితుడు; ఓడిపోయిన
పరామర్శ-పు. సలహా; పరామర్శించుట.
పరాయా-వి. అన్యుడు; పరాయియగు.
పరావర్తన-పు. వెనుకకు తిరుగుట; తిరిగి
వచ్చుట.

పరాశర-పు. వేదవ్యాసుని తండ్రియగు
పరాశరమహర్షి.

పరాస్త-వి. ఓడిపోయిన; ధ్వస్తమైన.

పరాహన్-వి. అపరాహ్నము; మధ్యాహ్నము
తరువాతి కాలము.

పరిదా-పు. చిడియా; పక్షి; పిట్ట.

పరికర-పు. వడ్డాణము; మొలత్రాడు;
సమూహము; పరివారము; మం
చము; ఒక అర్థాలంకారము.

పరిక్రమణ-పు. పచారు; పచారుచేయుట;
ప్రదక్షిణము.

పరిఖన-వి. కావలివాడు; పరిరక్షించు

పరిఖా-స్త్రీ. కందకము.

పరిగత-వి. గతించిన; చనిపోయిన;
తెలిసిన.

పరిగృహీత-వి. స్వీకరించబడిన; గ్రహిం
పబడిన; ప్రాప్తించిన.

పరిచర-పు. పరిచారకుడు; పరిచర్య
చేయుసేవకుడు

పరిచర్యా-స్త్రీ. సేవ; రోగగ్రస్తునికి చేయు
సేవాశుశ్రూష

పరిచారనా-సంక్రి. సేవించుట.

పరిచారికా-స్త్రీ. దాసి

పరిచాలక-పు. నడుపువాడు; నిర్వ
హించువాడు.

పరిచాలన-పు. నడుపుట; నిర్వహించుట;
కార్యక్రమము కొనసాగించుట

పరిచిత-వి. పరిచయముగల; పరిచి
తుడు; తెలిసినవాడు.

పరిచ్ఛేద-పు. అచ్ఛాదనము; కప్పునవ్రము;
రాజాగారి అనుచరుడు.

పరిచ్ఛిన్న-వి. పరిమితమైన; విభక్తమైన
పరిచ్ఛేద-పు. ఖండము; అధ్యాయము;
ప్రకరణము.

పరిఛాహీ-స్త్రీ. దే. పరఛాఙ్.

పరిజన-పు. కుటుంబసేవకుడు; కుటుం
బసభ్యుడు.

పరిజ్ఞాత-వి. బాగుగా తెలిసి.

పరిజ్ఞాన-పు. సమగ్రమైనజ్ఞానము.

పరిణత-వి. పక్వమైన; మారిన; పరి
పక్వమైన.

పరిణయ-పు. వివాహము.

పరిణామ-పు. పరిణామము; ఫలితము.

పరిణీత-వి. వివాహమైన; పెల్లిఅయిన

పరితాప-పు తాపము; దుఃఖము; క్లేశము;
పశ్చాత్తాపము

పరితుష్ట; పరితృప్త-వి. సంతృప్తిచెందిన.

परितोष; परितोस-पु. తృప్తి; సంతో

షము; సంతృప్తి.

परित्यक्त-वि. విడిచిపెట్టినటువంటి;

పరిత్యక్తమైన.

परित्यक्ता-स्त्री. విడిచిపెట్టుబడినది.

परित्राण-पुं. సంపూర్ణ రక్షణ.

परिधान-पुं. వస్త్రము; దుస్తువు.

परिधि-स्त्री. మండలము.

परिधेय-वि. ధరించదగిన పు. వస్త్రము.

परिनिर्वाण-पुं. సమగ్రమైన నిర్వాణము;

మోక్షము

परिपत्र-पुं. విషయసంబంధమైన సూచ

నా పత్రము.

परिपाक-पुं. పక్వము; పండుట; పూర్ణత;

నైపుణ్యము.

परिपाटी-स्त्री. ప్రథ; పద్ధతి; రీతి.

परिपार-पुं. పరిమితి; మర్యాద.

परिपुष्ट-वि. బాగుగాబలిన.

परिपूत-वि. పవిత్రమైన; విశుద్ధమైన.

परिप्लव-पुं. ఈడుట; వరద; పడవ;

అత్యాచారము.

परिप्लुत-वि. తడిసిన; మునిగిఉన్న;

తడిసిముద్దైన.

परिप्लुष्ट-वि. కాలిన; తగలపడిన; వేగిన

परिभाषा-स्त्री. నిర్వచనము; స్పష్టమైన

వ్యాఖ్యానము.

परिभाषित-वि. నిర్వచించబడిన; స్పష్ట

ముగా చెప్పబడిన.

परिभूत-वि. ఓడిపోయిన; అవమానింప

బడిన.

परिभूषण-पुं. అలంకరణము; శృంగారము

परिभ्रमण-पुं. తిరుగుట; సంచరించుట;

పర్యటనము.

परिमल-पुं. సువాసన; సుగంధము; పరి

మళము.

परिमाण-पुं. కొలత; తూకము; మోదాడు

परिमार्जन-पुं. పరిశుభ్రముగా తోముట;

పరిశుభ్రపరచుట.

परिमार्जित-वि. సంసౌధించబడిన; బాగుగ

తోమబడిన; బాగుగ కడిగి శుభ్రపరచ

బడిన.

परिमिति-स्त्री. తూకము; కొలత; ఖచ్చి

తమైన పరిమాణము.

परिमेय-वि. మితమైన; సంకుచితమైన;

కొలచవలసినది లేక తూచవలసినది

परिरंभ; परिरंभण-पुं. ఆలింగనము;

కొలింత.

परिवर्तन-पुं. మార్పు; రూపాంతరము;

స్థిత్యాంతరము.

परिवा-स्त्री. పాద్యమి తిథి.

परिवाह-पुं. కట్ట; ఆనకట్టమీదినుంచి

ఎక్కువగానున్న నీటి ప్రవాహము;

అనావశ్యకమైన నీరు వెళ్లే మార్గము.

परिवृत-वि. अव्ययमైన; कव्यबद्धिन.

परिवेष, परिवेषण-पु. वद्धन (ढींजनము
ము); ప్రాకారము.

परिवेष्टन-पु. నలువైపునుంచి ముట్టడి;
అచ్చాదనము; ఆవరణము.

परिव्राज्या-స్త्री. సన్యాసము; తపస్సు;
భిక్షుకుని మాదిరి జీవన యాపనము.

परिव्राज, परिव्राजक-पु. సన్యాసి; యతి;
విల్లప్పుడు పర్యటించు సాధువు.

परिशिष्ट-वि. మిగిలినున్న; పు. పుస్తకము
చివరిలో మిగిలిన విషయమును
అనుక్రమముగా అచ్చువేయుట.

परिशीलन-पु. పరిశీలనతో కూడిన;
అధ్యయనము.

परिशोध; परिशोधन-पु. పరిశోధన; పూర్తి
పరిష్కరణము; ఋణము పూర్తిగా
తీర్చివేయుట.

परिश्रम-पु. ఆశ్రమము; ఆశ్రమ స్థానము.

परिश्रुत-वि. విఖ్యాతముగు; ప్రసిద్ధిజెందిన
परिषत ; परिषद -స్త్రీ. సభ.

परिष्कार-पु. సంస్కారము; స్వచ్ఛత;
సంగారము.

परिष्कृत-वि. సంస్కరింపబడిన.

परिस्तान-पु. అప్పరసలుండు కాల্পనిక
తావు.

परिस्फुट-वि. స్ఫుటముగా తేటతెల్లమైన;
ప్రకాశవంతమైన

परिस्यंद-पु. రణము; కారుడు; ఏనుగు
గండస్థలము నుండి కారు పరిస్యం
దము.

परिहार-पु. దోషము లేక అనిష్ట పరిహారము
పశువుల మేతకొరకు వదిలిపెట్టిన
ఉమ్మడిభూమి.

परिहारना-स. क्रि. దెబ్బకొట్టుట; శస్త్రము
సంధించుట.

परिहार्य-वि. పరిహరించవలసిన; నివా
రించదగిన.

परिहृति-स्त्री. ధ్వంసము; వినాశము;
క్షయము.

परी-स्त्री. అప్పరస; చాలఅందమైన
యువతి; స్త్రీ.

परीक्षण-पु. పరీక్షించుట; పరిశీలించుట.

परीषैकर-वि. పరి, అప్పరస మాదిరి
అందమైన ముఖముగల.

परीजाद-वि. బహుసుందరమైన; అప్పరస
సంతానము.

परे-अव्य. అవైపున; అటు; బయట.

परे बैठाना-पु. ఓడించుట; తుచ్చునిగా
ఋణావృత్తియుట.

परेई-स्त्री. పేడకొక్క ; అడపాపురము.

परेखना-स. क्रि. పరికించుట; పరీక్షించుట.

परेता-पु. నూలుకందె; గాలిపటము
నూలు చుట్టు పిడి.

పరేవా-పు. పాపురము.

పరేశాన-వి. వ్యాకులత గల.

పరేశాని-స్త్రీ. వ్యాకులత; హైరాని.

పరోక్ష-పు. పరోక్షము; గైరుహాజరి; గొప్ప
జ్ఞాని; వి. అప్రత్యక్షమైన; కనిపించని.

పరోరనా-సంక్రి. మంత్రించి క్షేదుట.

పరోసనా-సంక్రి. పరసనా ; పడ్డించుట.

పరోసీ-పు. దే. పడోసీ.

పరోఠా-పు. ఒకవిధమగు నేతితో తయారైన
మడతలుగల చపాతి.

పర్జన్య-పు. మేఘము; విష్ణువు; ఇంద్రుడు.

పర్ణ-పు. ఆకు.

పర్ణకుటీ-స్త్రీ. పర్ణశాల.

పర్త-స్త్రీ. దే. పరత.

పర్దా-పు. దే. పరదా.

పర్పిట-పు. పాపట; అప్పడము.

పర్యక-పు. పల్లె; పాన్పు; మంచము;
ఒకవిధమగు ఆసనము.

పర్యత-అవ్య. వరకు; పర్యంతము.

పర్యటన-పు. భ్రమణము; తిరుగుడు.

పర్యవसान-పు. సమాప్తి; పర్యవసానము;
సరిగా అర్థము నిశ్చయించుట.

పర్యాప్త-వి. కాఫీ; చాలినంత; సరిపడు.

పర్థాయ-పు. సమానఅర్థము నిచ్చుమరి
యొక శబ్దము; పర్యాయపదము
క్రమము.

పర్యాలోచన-పు. క్షుణ్ణమైన పరిశీలన; సమీక్ష

పర్యాస-పు. పతనము; వధ; నాశము.

పర్యుపాసక-పు. సేవకుడు; దాసుడు.

పర్యుపాసన-పు. సేవ; ఆరాధన; పూజ.

పర్వ-పు. పుణ్యకార్యము; ఉత్సవము;
పండుగ.

పర్వతార-పు. ఇంద్రుడు.

పర్వతీ; పర్వతీయ వి. పహాడీ; పర్వతమునకు
సంబంధించిన; పర్వతనివాసి.

పర్వరీశ-స్త్రీ. దే. పరవరీశ.

పర్హేజ-పు. దే. పరహేజ.

పలంగ-పు. చారపాई; పట్టమంచము.

పలంగపోశ-పు. పట్టమంచము మీద పరచు
దుప్పటి.

పలగియా-స్త్రీ. ఖటియా; చిన్నమంచము.

పల-పు. క్షణము.

పలక-స్త్రీ. కనురెప్ప; రెప్పపాటు సమ
యము; క్షణము.

పలక లగానా-పు. కళ్లు మూతలు పడుట;
నిద్రవచ్చుట; కునికిపాట్లుపడుట

పలక సే పలక న లగానా-పు. నిద్ర
పట్టకపోవుట; రెప్పవచ్చుకుండ
చూచుట.

పలకదరియా; పలకనేవాజ-వి. గొప్ప
దాత.

పలకా-పు. పర్యంకము; పాన్పు; పెద్ద
మంచము.

పలటన-స్త్రీ. సైన్యసమూహము; సముదాయము; గుంపు.

పలటనా-అ.క్రి. మీరుట; తలక్రిందులగుట; స్థితి మారుట.

పలటనియా-ప్ర. సైనికుడు; సిపాయి.

పలటా-ప్ర. పూర్తిమార్పు, పరివర్తన.

పలటా ఖానా-ప్ర. స్థితి తలక్రిందులగుట; పూర్తిగా మారుట.

పలటానా-స.క్రి. తిరిగివచ్చుట; మార్పిడి చేయుట; వాపసు చేయుట.

పలటీ-స్త్రీ. మార్పు.

పలటే-క్రి. విజయముగా; ప్రతిఫలముగా

పలటా-ప్ర. త్రాసులేక తక్కిన పల్లము.

పలటీ-స్త్రీ. బాసిపెట్టివేసి కూర్చోనుట.

పలటీ మారకర బేరనా-మృతము వేసి కూర్చోనుట; స్థిరముగా కూర్చోనుట.

పలటా-అ.క్రి. పాలింపబడుట; పోషింపబడుట; తినిబాగుగా బలియుట.

పలటర-ప్ర. ప్లాస్టరు; ప్లాస్టరు పూత.

పలటనా-అ.క్రి. చిగుర్చుట.

పలటానా-అ.క్రి. పలాయనించుట; పారిపోవుట; స.క్రి. పారిపోవునట్లు చేయుట.

పలటాన-ప్ర. పలాయనము; పారిపోవుట

పలటానా-వి. పారిపోవుచున్న.

పలటా-ప్ర. టాక ; మోడుగచెట్టు.

పలట-వి. తెల్లవెంట్రుకలుగల; ముసలి

పలట-స్త్రీ. పెద్దపాత్రనుంచి చిన్న పాత్రలోకి తీయు నేతి గరిట లేకతెడ్డు.

పలట పలట జోడనా-ప్ర. పైసా పైసా పోగుచేసి ఆదాచేయుట.

పలటద-వి. మలినమైన; ఏవగించదగిన; నీచమైన; దుష్టమగు; ప్ర. భూతము; దయ్యము.

పలటా-వి. పెంపుడు.

పలటన-ప్ర. రొట్టెలు వత్తునప్పుడు వాడబడు పొడిపిండిలేక సత్తుపిండి.

పలటనా-స.క్రి. కాళ్ళవత్తుట లేక పిసుకుట అ.క్రి. బాధతో విలవిలలాడుట.

పలటా-ప్ర. దే. పలటా

పలట-ప్ర. కాయల; చిగురు; చిగురాకు

పలటావగ్రహీ-వి. అల్పజ్ఞాని; కొనాకులు మేయువాడు.

పలటావిత-వి. చిగిర్చిన.

పలటా-ప్ర. దూరము; పమిట; కొంగు; క్రి.వి. దూరముగా.

పలటా ఛూటనా-ప్ర. విడిపోవుట; ముక్తమగుట; పీడపడుటలు.

పలటా ఛూటనా-ప్ర. వదిలించుకొనుట; పీడవదిలించుకొనుట.

పలటా ఇకనా యా భారీ హోనా-ప్ర. పక్షము బలపడుట.

పల్లాపడనా-మృ. ప్రాప్తించుట; లభించుట.

పల్లె బాధనా-మృ. ఒప్పగించుట.

పల్లీ-స్త్రీ. చిన్నఊరు, పల్లె.

పల్లూ-పుం. దే. పల్లా.

పల్లెదార-పుం. ధాన్యము మోయుకూలి

మనిషి ధాన్యము తూచువాడు;

ధాన్య వ్యాపారి.

పవన-పుం. వాయువు; గాలి.

పవన కా భూసా హోనా-మృ. ఎగిరిపోవుట,

అదృశ్యమగుట.

పవారనా-సంక్రి. విసరివేయుట; పడ

వేయుట.

పవానా-సంక్రి. తినిపించుట; భుజింప

జేయుట.

పవి-పుం. పిడుగు.

పశమ-పుం. శ్రేష్ఠమైన ఉన్ని; శుష్కము.

పశమీనా-పుం. శ్రేష్ఠమైన ఉన్నితో తయారైన

వస్త్రము.

పశుపతి-పుం. శివుడు.

పశ్చాత్-అవ్య. తరువాత; పిదప.

పశ్మీ-వి. పశ్చిమానికి సంబంధించిన;

పడమటివైపు.

పసంద-వి. రుచికి అనుకూలమైన; నచ్చిన

స్త్రీ. అభిరుచి.

పసందీదా-వి. ఎన్నిక; రుచించిన; శ్రేష్ఠమైన.

పసర-పుం. అరచేయి; అరచేతగుంట;

అరచేయివ్యాప్తి.

పసరనా-అంక్రి. ముందుకుసాగుట,

వ్యాపించుట; కాళ్లుజాచుకొని పడు

కొనుట; నిశ్చింతగా పడుకొనుట.

పసరహట్టా-పుం. పచారీసరకుల వివణివీధి.

పసరనా-సంక్రి. దే. పసారనా.

పసలీ-స్త్రీ. పక్కముక.

పసానా-సంక్రి. గంజివార్పుట.

పసారనా-సంక్రి. ముందుకు సాగదీయుట;

వ్యాపింపజేయుట.

పసావ; పసావన-పుం. గంజి.

పసీజనా-అంక్రి. కరుగుట; దయాగ్ర్థ

మగుట; జాలిపడుట.

పసీనా-పుం. చెమట; పసీనే కీ

కమాई-మృ. కష్టార్థము.

పసూజనా-సంక్రి. సీనా; కుట్టుట.

పసేరీ-స్త్రీ. ఐదు సేర్ల తూకపురాయి.

పసేవ-పుం. పసీనా; చెమట; పిండితీసిన

ఏదైనా కాయరసము.

పసోపేశ-పుం. దుబిధా; సందిగ్ధత; ముందు

వెనుకలు.

పస్త-వి. ఓడిన; అణగారిన; అలసిన.

పస్త హిమ్మత-వి. పిరికి; భీరువు.

పస్తీ-స్త్రీ. చైత్రము; పల్లపుప్రదేశము.

పహ్సల-స్త్రీ. కత్తిపీట.

పహచాన-స్త్రీ. గుర్తు; పరిచయము.

పహచాననా-సంక్రి. గుర్తుపట్టుట; జ్ఞప్తి

తెచ్చుకొనుట.

పహనావా-పు. ధరించుట (వస్త్రము; దుస్తులు).

పహనాई-స్త్రీ. ధరించుట; ధరింపజేయుటకు అగు మజూరి.

పహనానా-సంక్రి. ధరింపజేయుట (వస్త్రము, నగలు మొ॥వి).

పహర-పు. మూడుగంటల సమయము.

పహరా-పు. కాపలా; కావలి.

పహరా దేనా-పు. కాపలాకాయుట.

పహరావనీ-స్త్రీ. బహూకరించిన దుస్తులు

పహరీ-పు. కాపలాకాయువాడు; గస్తీ తిరుగువాడు.

పహల-పు. పార్శ్వము; మంచిదూది లేక ఉన్ని; ఏదైనా కార్యమును తాను ప్రారంభించుట; రజాయి; కోణము
పహలదార-వి. కోణములుగల; ప్రారంభ కర్త.

పహలవాన-పు. వస్త్రాదు; మల్లుడు.

పహలా-వి. ముందటి.

పహల్-పు. పార్శ్వము; దిశ; వైపు ప్రక్క

పహలే-అవ్య. మొట్టమొదటి; ఆరంభ మున గడచినకాలమున; పూర్వకాలమున.

పహలే పహల-అవ్య. మొట్టమొదటిసారి; అందరి కంటె లేక అన్నిటికంటె ముందు

పహలౌఠా-వి. మొట్టమొదటి గర్భము నుండి పుట్టిన కొడుకు.

పహలౌఠి-స్త్రీ. మొట్టమొదటి గర్భము నుండి పుట్టిన కుమార్తె; ప్రథమ ప్రసవము.

పహాడ-పు. పర్వతము; కొండ.

పహాడా-పు. ఎక్కము(లు).

పహాడి-వి. కొండమీద నివసించు; స్త్రీ. చిన్నకొండ.

పహిచాన-స్త్రీ. దే. పహచాన.

పహియా-పు. బండిచక్రము; యంత్రములోని చక్రము.

పహ్చ-స్త్రీ. చేరిక; చేరుసూచన; రసీదు.

పహ్చనా-అంక్రి. చేరుట.

పహ్చా హుఆ-పు. అన్నీతెలిసిన; ప్రవీణుడు

పహ్చా-పు. కలాई; మణికట్టు.

పహ్చానా-సంక్రి. చేర్చుట.

పహునాई-స్త్రీ. ఆతిథ్యము.

పహెలీ-స్త్రీ. ప్రహేళిక; చిక్కుసమస్య

పహెలీ బసానా-పు. డొంక తిరుగుడుగా చెప్పుట.

పాईబాగ-పు. అంతఃపుర రాణులు విహరించు సౌధము చుట్టూ ఉండు ఉద్యానవనము.

పాక-పు. బురద; అడుసు.

పాంచ-వి. ఐదు '5'; పాంచో उगलियाँ घी मे होना-పు. అన్నివిధాల కలసివచ్చి సుఖముగా నుండుట.

పాజర-పు. పార్శ్వభాగము; ప్రక్క ఎముకలు ఉండు ప్రదేశము.

పాంచాలీ-స్త్రీ. ద్రౌపది.

పాంజనా-సంక్రి. మాటువేయుట

పాండు లిపి-స్త్రీ. గ్రంథపు హస్తలిఖిత
ప్రతి.

పాంతి-స్త్రీ. పంక్తి; వరుస.

పాంథ-వి. బాటసారి; వియోగి.

పాంయ-పు. చరణము; కాలు.

పాంమేతా-పు. పేతానా; కాళ్ళవైపు.

పాంవ-పు. పాదము; కాలు.

పాశు-స్త్రీ. దుమ్ము; ధూళి.

పాశుల-వి. వ్యభిచారి; మలినమైన;
ధూళి దూసరమైన.

పాంసా-పు. పాచిక; పాంసా తలతనా యా
పలతనా-పు. చేసిన ప్రయత్న మునకు
వ్యతిరేక ఫలము లభించుట.

పాఇమాల-వి. దే. పామాల.

పాई-స్త్రీ. దమ్మిడి నాణెము.

పాక-పు. వండిన పదార్థము; వంటకము
వి. పవిత్రమైన.

పాకట-స్త్రీ. జేబు; పాకట గరమ
కరనా-పు. లంచము పుచ్చు కొనుట;
లంచము ఇచ్చుట.

పాకట గరమ హోనా-పు. దగ్గర ఎక్కువగా
డబ్బు ఉండుట.

పాకటమార-పు. జేబుదొంగ.

పాకదామన-వి. పాతివ్రత్యముగల.

పాకదామిని-స్త్రీ. పాతివ్రత్యము.

పాకర-పు. జాప్తిచెట్టు.

పాకీ-స్త్రీ. శుభ్రత; స్వచ్ఛత.

పాకీజా-వి. నిర్దోషమైన; స్వచ్ఛమైన;
సుందరమైన

పాఖడ-పు. బూటకము.

పాఖడి-వి. కపటి; బూటకపు.

పాఖ-పు. పక్షము; పదునైదు దినములు

పాఖానా-పు. మరుగుదొడ్డి.

పాగ-పు. పగడలి తలపాగ.

పాగనా-సంక్రి. బెల్లములేక పంచదార
పాకములో ఊరబెట్టుట.

పాగల-వి. పిచ్చివాడు; మతిభ్రష్టుడు.

పాగల ఖానా-పు. పిచ్చివాళ్ళని ఉంచి చికిత్స
చేయు ఆసుపత్రి.

పాగలపన-పు. పిచ్చి.

పాగుర-పు. జుగాలీ; నెమరు.

పాచక-వి. జీర్ణింపజేయు; వంటచేయు

పాచన-పు. జీర్ణము; వి. జీర్ణింపజేయు

పాఠి; పాఠి-క్రివి. దే. పీఠి.

పాజామా-పు. ఒకవిధమగు ఇజారా; లాగు

పాజీ-వి. నీచుడు; దుష్టుడు; దుండ
గుడు; పు. పదాతి సైనికుడు; కాపలా
మనిషి

పాజీపన-పు. నైచ్యము; దౌష్ట్యము.

పాజెబ-స్త్రీ. స్త్రీలు పాదములకు
ధరించుగజ్జలపట్టా.

పాటబర-ప్ర. పట్టువస్త్రము.

పాట-ప్ర. పట్టు; సింహాసనము; పీఠము;
నూతితాటిగాడి.

పాటనా-సంక్రి. చదును చేయుట; మెరక
పల్లములు సరిచేసి చదునుచేయుట;
తడుపుట; తృప్తిపరచుట.

పాటల-ప్ర. మందారపువ్వు మాదిరి ఒక
పువ్వు.

పాటవ-ప్ర. పటుత్వము; దారుఢ్యము;
ఆరోగ్యము.

పాటా-ప్ర. కోళ్లు లేనిబల్ల; పీట.

పాటి-స్త్రీ. పలక; పాఠము.

పాటి పఠనా-ప్ర. చదువు నేర్చుకొనుట.

పాఠ-ప్ర. సబక పాఠము.

పాఠ పఠనా-ప్ర. గుణపాఠము నేర్చుట.

పాఠక-ప్ర. చదువువాడు; ఉపాధ్యాయుడు

పాఠాంతర-ప్ర. భాషాంతరము.

పాఠా-స్త్రీ. వైద్యమునకు ఉపకరించు ఒక
మూలిక; ప్ర. బలమైన యువకుడు;

గిత్త; దున్నలేక మేక పోతు.

పాఠి-ప్ర. పాఠము వల్లించువాడు; విద్యార్థి

పాఠ్య-వి. చదవదగిన; చదివించబడు

పాడ-ప్ర. ధోతి మొ॥వాటి అంచు; పడవ
ఎక్కుటకు ఆసరాగా నదిఒడ్డున
వేసిన ఎత్తుపీట లేక చిన్నఆరుగు;
ఉరిపీఠము; మంచె.

పాడా-ప్ర. చిన్న ఊరులేక పల్లె; పేట.

పాఠ-స్త్రీ. పైరు రక్షణనిమిత్తము
పొలములో వేసిన మంచె.

పాణి-ప్ర. చెయ్యి; కరము.

పాణిపీడన-ప్ర. వివాహము; పశ్చాత్తాపము
వలన చేతులు నలుపుకొనుట.

పాణి-ప్ర. దే. పాణి.

పాత-ప్ర. పతనము; వినాశము; మృత్యువు;
ఆకు.

పాతక-ప్ర. పాతకము; పాపము.

పాతకీ-వి. పాపి; పాపముచేసినవాడు లేక
చేయువాడు

పాతర-స్త్రీ. విస్తరి; వేశ్య; రంకులాడి;

వి. దుర్బలమైన; అప్రతిష్ఠమైన

పాతీ-స్త్రీ. ఉత్తరము; జాబు; ఆకు; ప్రతిష్ఠ

పాతర-స్త్రీ. వేశ్య.

పాత-ప్ర. జలము; మార్గము.

పాతనా-సంక్రి. అదిమి కొట్టుట (పిడక;
ఇటుక మొ॥) దిగగొట్టుట.

పాత్య-ప్ర. దారిబత్యము; దారిఖర్చు; దారి
భోజనము.

పాత్య-ప్ర. కమలము.

పాత్యోద-ప్ర. మేఘము.

పాద-ప్ర. చరణము; కాలు; నాల్గవంతు;
చెట్టుమొదలు

పాదత్రాణ-ప్ర. పాదరక్షలు.

పాదప-ప్రం. వృక్షము; చెట్టు; పీట.

పాదపీఠ-ప్రం. కాల్పిపీట.

పాదశాహ-ప్రం. దే. బాదశాహ.

పాదీ-ప్రం. కాళ్లున్నజీవీ; చరణములున్న పద్యము.

పాదాక్రాంతి-వి. కాళ్లతో మర్దింపబడిన; కాళ్లతో నులిమిన.

పాదాతి, పాదాతిక-ప్రం. పదాతి సైనికులు.

పాదుకా-స్త్రీ. పాంకోడు; పాదుక.

పాదా-ప్రం. ఉపాధ్యాయుడు; ఆచార్యుడు

పాన-ప్రం. పానము; త్రాగుట; మధ్య పానము ; నీరు; ప్రాణము; తమల పాకు.

పానగోఢీ-స్త్రీ. తాగుడుముతా.

పానదాన-ప్రం. పనడబ్బా ; తాంబూల సామగ్రి నుంచుడిబ్బి.

పానా-సంక్రి. పాండుట; భుజించుట; తెలిసికొనుట; చేరుట.

పానాగార-ప్రం. తాగుడు కొంపలేక ప్రదేశము.

పానియ-ప్రం. ద్యుతి; కాంతి; తళుకు.

పానీ-ప్రం. నీరు; ఉదకము; కాంతి; ప్రతిష్ఠ

పానీ ఉతరనా యా ఉతరజానా-ప్రం. సిగ్గులేక పోవుట; పానీ ఉతారనా-ప్రం. అవమానించుట.

పానీ పానీ హోనా-గ్ం. సిగ్గుపడుట.

పానీ న మౌగనా-ప్రం. వెంటనే చనిపోవుట

పానీ పీ పీకర కోసనా-ప్రం. మాటిమాటికి, నిరంతరము తిట్టుట.

పానీదార-వి. ప్రతిష్ఠగల; తేజస్సుగల; అభిమానముగల; సాహసముగల

పానీదేవా-వి. నీళ్లదులువాడు; శ్రాద్ధము చేయువాడు.

పానీయ-ప్రం. జలము; వి. తాగ దగిననీరు

పాప-ప్రం. పాపము.

పాప కడనా-ప్రం. జంజాటము వదలి పోవుట; పాపము నశించుట.

పాప మోల లేనా-ప్రం. కావలని చిక్కులలో ఇరుక్కొనుట.

పాపక-ప్రం. అప్పడము.

పాపక బేలనా-ప్రం. ఎక్కువగా శ్రమించుట; దీనావస్థలో కాలము వెళ్లబుచ్చుట.

బహుత సే పాపక బేలనా-ప్రం. పలువిధములైన పనులు చేయుట.

పపీయస-వి. పాపి; పాపాత్ముడు.

పాపొశ-స్త్రీ. చెప్పులు; కొబ్బరినారతో చేసిన తొక్కుడు.

పాబద-వి. కట్టబడిన; బద్దమైన.

పాబందీ-స్త్రీ. బంధనము; కాళ్లబంధము; గత్యంతరము లేనిస్థితి.

పామర-వి. పామరుడు; నీచుడు;
 దుష్టుడు; అధమమైన.
 పామరీ-స్త్రీ. దప్పటి; ఉత్తరీయము.
 పామాల-వి. వినష్టమైన; ధ్వంసమైన;
 కాలరాచబడిన.
 పాయతా-పు. దే. పేతానా.
 పాయదాజ-పు కాళ్ళలేక ఒళ్ళతుడుచుకొను;
 గుడ్డ.
 పాయ-పు. దే. పావ.
 పాయక-పు. వార్తాహరుడు; దూత.
 పాయజామా-పు. పాయజామా.
 పాయితరత్న -పు. రాజధాని.
 పాయతాబా-పు. మోజా; మేజోడు.
 పాయదార-వి. నిలకడగల; మన్నికగల;
 స్థిరమైన; దృఢమైన.
 పాయమాల-వి. దే. పామాల.
 పాయల-పు. గజ్జలు; స్త్రీలు ధరించు కాళ్ళ
 అందెలు; కొయ్యనిచ్చైన.
 పాయస-పు. పాయసము; పరమాన్నము.
 పాయా-పు. బల్ల; మంచము; కోడు.
 పాయీ-వి. పీనేవాలా; తాగుబోతు.
 పారంగత-వి. అన్నీ తెలిసిన; విద్వాంసుడు
 పార-పు. అద్దరి; అవతలిగట్టు.
 పార ఉతరనా-పు. సాఫల్యము పొందుట.
 పార ఉతారనా; పార లగానా-పు. పని
 నుంచి నివృత్త మగుట; లక్ష్యము
 సిద్ధింప జేయుట; దాటించుట.

పార కరనా-పు. దాటుట.
 పారఖీ-పు. నాణ్యతతెలిసినవాడు; పరీ
 క్షించువాడు.
 పారగ-వి. పూర్తిగా తెలిసినవాడు; సమ
 ర్థుడు; అద్దరికి చేరువాడు.
 పారచా-పు. వస్త్రము; గుడ్డ; గుడ్డపీలిక.
 పారద-పు. పారా; పాదరసము.
 పారదర్శక-వి. ఇటునుంచి అటు; అటు
 నుంచి ఇటు శుభ్రముగా కనిపింప
 జేయు; పాదర్శకము.
 పారదర్శి-వి. దూరదర్శి; దూరదృష్టిగల
 పారనా-సంక్రి. వేయుట; పడవేయుట;
 ఉంచుట; పరుండపెట్టుట.
 పారస-పు. స్పర్శమణి వి. స్పర్శమణి
 మాదిరి స్వచ్ఛమైన.
 పారసా-వి. ధర్మనిష్ఠగల; ఋజుప్రవర్తన
 గల; సదాచారి.
 పారసాई-స్త్రీ. ధర్మనిష్ఠత; ఋజుప్రవర్తన
 పారావత-పు. పావురము; మర్కటము;
 పర్వతము.
 పారవార-పు. రెండువైపుల తటములు;
 సీమ; హద్దు.
 పారి-స్త్రీ. హద్దు; సీమ; తటము.
 పారిషద-పు. పరిషదుసభ్యుడు; సభా
 సభ్యుడు.
 పారి-స్త్రీ. బారి ;వంతు.

పార్థక్య - పు. వేరు, భేదము; తేడా.

పార్థివ-వి. భూమికి సంబంధించిన;

భౌతికమైన; రాజసంబంధమైన.

పాశ్వ-వి. పార్శ్వమునకు సంబంధించిన; ప్రక్కన.

పాలక-పు. పాలకూర-ఒక విధమగు ఆకుకూర; కాయలను పండించు ప్రక్రియ.

పాల-పు. తెరచాప; గుడారము.

పాలక-పు. పాలకూర; పాలించు లేక పోషించువాడు.

పాలతు-వి. పాలు; పెంపుడు.

పాలన-పు. పాలన; పోషణ.

పాలనా-సంక్రి. పాలించుట; పోషించుట; ఊయల.

పాలా-పు. మంచు; హిమము; చలి; ధాన్యపుబుట్ట; పాలా మార జానా-పు. అత్యధికముగా మంచు పడుట వలన పైరు నాశమగుట.

(క్రిసి సే) పాలా పడనా-పు. వ్యవహరించ వలసివచ్చుట; పనిపడుట.

పాలాగన-పు. నమస్కారము; ప్రణామము

పాలిత-వి. పెంచబడిన; రక్షింపబడిన

పాలు-వి. పాలతు; పెంపుడు.

పావ-పు. పైర కాలు; పాదము.

పావ అడనా-పు. అనవసరముగా జోక్యము కలుగజేసుకొనుట; అడ్డుపెట్టుట.

పావ కైలానా-పు. ఎక్కువ పొందుటకు చేతులు జాచుట; పేరాశపడుట;

హరము చేయుట;

పావ భారీ హోనా-పు. గర్భము ధరించుట; కడుపుతో ఉండుట.

పావ రోపనా-పు. ప్రతిజ్ఞచేయుట; దృఢముగా నుండుట.

పావ లగనా-పు. వినయపూర్వకంగా నమస్కరించుట.

పావ్డా-పు. పెద్దలగౌరవార్థం వారువచ్చు మార్గమున కింద పరచు తివాచీ లేక జంపఖానా.

పావ్డి-స్త్రీ. ఖడాకపాంకోళ్లు; పాదుకలు

పావ-పు. నాల్గవంతు; పావు; 1/4.

పావక-పు. ఆగ; అగ్ని, నిప్పు.

పావదాన-పు. కాళ్లంచుపీట; కాలిపీట.

పావన-వి. పవిత్రమైన; పవిత్రించు; పావనముచేయు.

పావనా-సంక్రి. పొందుట; భుజించుట; తెలిసికొనుట.

పావస-స్త్రీ. వర్షకాలము; వర్షముతువు

పావా-పు. దే. పావా.

పాశా-పు. రజ్జు; త్రాడు; పాశము.

పాశవ-వి. పశుసంబంధమైన.

పాశా-పు. తురక సరదారుల పదవి.

పాషాణి-వి.(స్త్రీ.) రాతిగుండెగల స్త్రీ; అహల్య.

పాసంగ-పు. తక్కిడలేక త్రాసుదాళా.

పాస-పు. సామీప్యము; సమీపత; అవ్య.
దగ్గర; వైపు.

పాసనా-అ.క్రి. చేపుట (గేదె, అవు మొ॥)
చేపువచ్చుట.

పాసనీ-స్త్రీ. అన్నప్రాసన.

పాసబాన-పు. కాపలానౌకరు; స్త్రీ.
ఉంపుడుగత్తె.

పాసా-పు. పాచిక; పాసా పడనా-పు.
అదృష్టము అనుకూలించుట.

పాసా పలటనా-పు. అదృష్టము వ్యతి
రేకించుట; దౌర్భాగ్యపు స్థితి కలుగుట

పాసా ఫేకనా-పు. బొమ్మ-బొరుసువేసి
అదృష్టమును పరీక్షించుట.

పాసీ-పు. బహేలియా, పిట్టల వేటగాడు;
స్త్రీ. ఉచ్చు; గుఱ్ఱపు వెనుకకాలుకు
కట్టుబంధము.

పాహన-పు. పాషాణము; రాయి.

పాహి-అవ్య. పాస; దగ్గర; సమీపమున

పాహి - అవ్య. రక్షించుము.

పాహీ-అవ్య. రక్షించుము; స్త్రీ. పారు
గూరులో ఉన్న; మరియొక గ్రామము
లోని వ్యవసాయము.

పాహునా-పు. అతిథి; అభ్యాగతుడు.

పాహునీ-స్త్రీ. అతిథిని; అభ్యాగతురాలు.

పాహుర-పు. కానుక; బహూకరణ.

పిగ-వి. పసుపుపచ్చని; పింగళ వర్ణముగల
పిగల-వి. పసుపుపచ్చని; పింగళవన్నెగల;
పు. పింగళముని.

పింజడా-పు. దే. పిజరా; పంజరము.

పిండ-పు. గుండ్రపు అన్నంముద్ద; రాశి;
ప్రోగు; పిండము.

పిండ ఛూటనా-పు. పీడవదులుట; పీడ
విరుగుట ; పిండ ఛొడనా-పు. వెంట
లేకపోవుట; వేధించకుండుట; సంబం
ధము తెగ తెంపులు చేసుకొనుట.

పిండ పడనా-పు. వెంటపడుట; వెంటా
డుట.

పిండదాన-పు. శ్రాద్ధము; శ్రాద్ధ సందర్భమున
పిండదానము చేయుట.

పిండరి; పిండలీ-స్త్రీ. కాలిపిక్క.

పిండారి-పు. మహారాష్ట్ర ప్రాంతములోని
ఒకప్పటి బందిపోటు జాతి.

పిండి-స్త్రీ. మ ట్టిగడ్డ లేక ముద్ద; సార
కాయ.

పిఅరాई-స్త్రీ. పీలాపన పసుపుపచ్చ
దనము.

పిఅరీ-స్త్రీ. వధూవరులు పెళ్లిలో
ధరించు మధుపర్కములు.

పిర-పు. పతి; భర్త; ప్రియుడు.

పిక-పు. పికము; కోకిల.

పిఘలనా-అం.క్రి. ద్రవీభూతమగుట;
కరుగుట; కనికరించుట.

పిచకనా-అం.క్రి. సొట్టపడుట; వాపు
అణుగుట.

పిచకారి-స్త్రీ. పిచికారి.

పిచపిచా-వి. పిసపిసలాడు.

పిచ్చ-ప్ర. పశువులతోక; నెనులిపించము

పిచ్చా-స్త్రీ. పోకచక్క; వక్క; గంజి;
జారుడు.

పిచ్చిల-వి. నునుపుగల; తడిసిన;
జారునది; పుల్లని.

పిఱలగా; పిఱలగూ-ప్ర. వెంటవెంట
నడుచు వాడు, ఉండువాడు; అను
గమించువాడు; నొకరు.

పిఱలనా-అం.క్రి.వెనుతిరుగుట; వెను
కకు తప్పుకొనుట.

పిఱలా-వి. వెనకటి; వెనకవైపు; తరు
వాతి; గడచిన.

పిఱవాడా-ప్ర. పిఱవారా ఇంటివెనుక
భాగము; పెరటిభాగము.

పిఱాడి; పిఱారి-స్త్రీ. వెనుకభాగము;
పెరటివైపు భాగము.

పిఱారి-ప్ర. ఉత్తరీయము; కండువా.

పిఱత-స్త్రీ. కొట్టుడు; దంపుడు.

పిఱనా-అం.క్రి. కొట్టబడుట; దిగ
గొట్టబడుట ప్ర. దిమ్మెస.

పిఱాడీ-స్త్రీ. కొట్టుడు; కొట్టుడుకూలి.

పిఱారా-ప్ర. వెదురుబుట్ట లేక గంప.

పిఱ్ఱ-ప్ర. దెబ్బలుతీనువాడు.

పిఱ్ఱ-ప్ర. అనుసరించువాడు; వెంటనుండి
సమర్థించువాడు; అటలోని ఉజ్జి.

పిఱర-ప్ర. పూర్వీకుడు; పూర్వీకులు.

పిఱరపతి-ప్ర. యమధర్మరాజు.

పిఱరాడేధ-స్త్రీ. చిలుమెక్కిన పదార్థము;
చిలుము.

పిఱరాడీ-స్త్రీ. చిలుము; ఇత్తడిపాత్రలో
వండిన పులుపు పదార్థపు చిలుము.

పిఱియా-ప్ర. తండ్రి సోదరుడు.

పిఱియా ససూర-ప్ర. చచియా ససూర; భర్త
పినతండ్రి; భార్య పినతండ్రి.

పిఱ్ఱా-ప్ర. పిత్తము; పిత్తాశయము; సాహ
సము; ఉత్సాహము; పిఱ్ఱా ఉబలనా
యా ఖౌలనా-ప్ర. పెద్దగా కోపమువచ్చుట.

పిఱ్ఱా పానీ కరనా-ప్ర. పట్టుదలతో
ఎక్కువగా శ్రమించుట;

పిఱ్ఱా మారనా-ప్ర. కోపము ఆపుకొనుట;
అయిష్టమైన పనియేడల విసుగు
నొందకుండుట.

పిఱ్ఱీ-స్త్రీ. దద్దుర్ల జబ్బు; ప్రేలుడు
పొక్కులు ప్ర. తండ్రిసోదరుడు.

పిద్దీ-స్త్రీ. పాలముపిచ్చుక మాదిరి ఒక
చిన్నపిట్ట; పనికిమాలిన తుచ్చమైన
జీవి.

పాటబర-ప్ర. పట్టువస్త్రము.

పాట-ప్ర. పట్టు; సింహాసనము; పీఠము;
నూతితాటిగాడి.

పాటనా-సం.క్రి. చదును చేయుట; మెరక
పల్లములు సరిచేసి చదునుచేయుట;
తడుపుట; తృప్తిపరచుట.

పాటల-ప్ర. మందారపువ్వు మాదిరి ఒక
పువ్వు.

పాటవ-ప్ర. పటుత్వము; దారుఢ్యము;
ఆరోగ్యము.

పాటా-ప్ర. కోళ్లు లేనిబల్ల; పీట.

పాటి-స్త్రీ. పలక; పాఠము.

పాటి పఠనా-ప్ర. చదువు నేర్చుకొనుట.

పాఠ-ప్ర. సబక పాఠము.

పాఠ పఠనా-ప్ర. గుణపాఠము నేర్చుట.

పాఠక-ప్ర.చదువువాడు; ఉపాధ్యాయుడు

పాఠాంతర-ప్ర. భాషాంతరము.

పాఠా-స్త్రీ. వైద్యమునకు ఉపకరించు ఒక
మూలిక; ప్ర. బలమైన యువకుడు;
గిత్ర; దున్నలేక మేక పోతు.

పాఠి-ప్ర. పాఠము వల్లించువాడు; విద్యార్థి

పాఠ్య-వి. చదవదగిన; చదివించబడు

పాడ-ప్ర. ధోతి మొ॥వాటి అంచు; పడవ
ఎక్కుటకు ఆసరాగా నదిఒడ్డున
వేసిన ఎత్తుపీట లేక చిన్నఅరుగు;
ఉరిపీఠము; మంచె.

పాడా-ప్ర. చిన్న ఊరులేక పల్లె; పీట.

పాఠ-స్త్రీ. పైరు రక్షణనిమిత్తము
పొలములో వేసిన మంచె.

పాణి-ప్ర. చెయ్యి; కరము.

పాణిపీడన-ప్ర. వివాహము; పశ్చాత్తాపము
వలన చేతులు నలుపుకొనుట.

పాణి-ప్ర. దే. పాణి.

పాత-ప్ర. పతనము; వినాశము; మృత్యువు;
ఆకు.

పాతక-ప్ర. పాతకము; పాపము.

పాతకీ-వి. పాపి; పాపముచేసినవాడు లేక
చేయువాడు

పాతర-స్త్రీ. విస్తరి; వేశ్య; రంకులాడి;

వి. దుర్బలమైన; అప్రతిష్ఠమైన

పాతి-స్త్రీ. ఉత్తరము; జాబు; ఆకు; ప్రతిష్ఠ

పాతర-స్త్రీ. వేశ్య.

పాత-ప్ర. జలము; మార్గము.

పాతనా-సం.క్రి. అదిమికొట్టుట (పిడక;
ఇటుక మొ॥) దిగగొట్టుట.

పాత్య-ప్ర. దారిబత్వము; దారిఖర్చు; దారి
భోజనము.

పాత్య-ప్ర. కమలము.

పాత్య-ప్ర. మేఘము.

పాద-ప్ర. చరణము; కాలు; నాల్గవంతు;
చెట్టుమొదలు

పాదత్రాణ-ప్ర. పాదరక్షలు.

పీజనా-సంక్రి. పత్తిపింజతీయుట;
దూది ఏకుట.

పీక-స్త్రీ. ఉమ్మికలసిన తాంబూల
రసము.

పీకదాన-ప్రం. ఉమ్మిపాత్ర.

పీకనా-అంక్రి. పికముకూయుట.

పీకా-ప్రం. పల్లవము; చిగురుటాకు.

పీతా-ప్రం. పృష్ఠభాగము; వీపు.

పీతా కరనా-ప్రం. వెంబడించుట;

పీతా దిక్షానా-స్మ. వీపుచూపుట;
పారిపోవుట; పీతా దేనా-స్మ. మొదట
పనిలో సహకరించి తరువాత తప్పు
కొనుట.

పీతే-అవ్య. వెనకవైపు; వీపువైపు;

పీతే పడనా-ప్రం. వెంటబడుట; అడిగిఅడిగి
వేధించుట;

పీతే లగనా-ప్రం. తనస్పృశ్యము కొరకు
వెంటపడి తిరుగుట.

పీటనా-సంక్రి. కొట్టుట; దెబ్బకొట్టుట

పీఠ-ప్రం. పీఠా ; పీఠము; పీఠ ఠొక్కనా-స్మ.
ఉత్సాహపరచుట; వీపుతట్టి శబాస్
అనుట.

పీఠ పీతే-ప్రం. పరోక్షమున.

పీఠా-ప్రం. ఒకవిధమగు రుచికరమైన
పక్వానము.

పీఠికా-స్త్రీ. భూమిక; పీఠిక; చిన్నపీట;
ఆసనము.

పీఠీ-స్త్రీ. నానబోసి రుబ్బిన మినప లేక
పెసరపప్పు.

పీడక-వి. పీడించువాడు; వేధించువాడు

పీడన-ప్రం. పీడించుట; దుఃఖము కలి
గించుట; పీడనము.

పీడనా-స్త్రీ. శారీరిక లేక మానసికమైన
కష్టము; వేదన; బాధ.

పీఠా-ప్రం. ఎక్కువ ఎత్తులేని ఎత్తుపీట.

పీఠీ-స్త్రీ. తరము; వంశవరంపర; చిన్న
ఎత్తుపీట.

పీత-వి. పసుపుపచ్చని; పసుపువన్నెగల;
తాగిన; ప్రం. పసుపువన్నెరంగు.

పీతక-ప్రం. అగరు; కేసరము; ఇత్తడి;
పసుపుపచ్చని చందనము; తేనె.

పీతమ-వి. దే. ప్రियతమ.

పీతల-ప్రం. ఇత్తడి.

పీతవాస-ప్రం. శ్రీకృష్ణుడు.

పీన-వి. స్థూలమైన; పుష్టమైన; నిండైన

పీనక-స్త్రీ. నల్లమందు మత్తువలన
ముందుకి వంగివంగి పడుట; కునుకు
పాట్లు పడుట.

పీనతా-స్త్రీ. పరిపుష్టత; నిండుతనము

పీనస-ప్రం. ప్రాణశక్తి నశింపజేయు ఒక
నాసికారోగము; పల్లకీ.

పీనా-సంక్రి. త్రాగుట.

పిని-స్త్రీ. తెలగపిండి; నల్లమందు చెక్క.
 పిప-స్త్రీ. పిబ; చీము; రసి.
 పిపర; పిపల-పు. వాచెట్టు; పిప్పళ్లలత
 పిపా-పు. పీపా.
 పియూ-పు. సుధా; అమృతము.
 పియూ భాను-పు. చంద్రుడు.
 పిర-స్త్రీ. నొప్పి; బాధ; వృద్ధుడు; వి.
 అనుభవశాలి; సిద్ధుడు.
 పిరి-స్త్రీ. వృద్ధాప్యము; ముసలితనము
 పిల-పు. హాథి; ఏనుగు.
 పిలపాల-పు. దే. ఫిలవన.
 పిలపావ-పు. బోదకాలు; ఏనుగుకాలు
 వలెలాపుబారుట.
 పిలబన-పు. దే. ఫిలవన.
 పిలసాజ-పు. దీపశృమ్మె.
 పిలా-వి. పసుపుపచ్చని; పాలిపోయిన;
 నిస్తేజమైన; పిలా పడనా-పు. రోగ
 కారణముగా శరీరములో తగిన
 రక్తము లేక పాలిపోవుట; భయముతో
 ముఖము తెల్లబోవుట.
 పిలీ ఫటనా-పు. తెల్లవారుట; సూర్య
 దయ వెల్తురు పొడచూపుట.
 పిలీయా-పు. పచ్చకామెల్లవ్యాధి; పాండు
 రోగము.

పిలీ చిడ్డి-స్త్రీ. పెళ్లి శుభలేఖ.
 పిల-పు. కుల్లిన పండ్లకు పట్టు తెల్లటి పురు
 గులు.
 పివ; పివర-వి. బలసిన; పుష్టమైన;
 స్థూలమైన.
 పివరీ-స్త్రీ. యువతి; 'శతమూలీ'
 అనబడు వైద్య మూలిక.
 పిసనా-స. క్రి. రుద్దుట; మర్దించుట;
 పిండి చేయుట; తొక్కివేయుట.
 పిహర-పు. వివాహిత పుట్టిల్లు.
 పుగిఫల-పు. సుపారి; పోకచెక్క.
 పుజ-పు. రాశి; కుప్ప.
 పుడరీక-పు. శ్వేతకమలము; పట్టుపురుగు;
 తెల్లకుప్పరోగము.
 పుశ్చలీ-స్త్రీ. వ్యభిచారిణి; కులట.
 పుఆ-పు. తియ్యటిపూరి; అరిసె.
 పుఆల-పు. ఎండుగడ్డి.
 పుకార్-స్త్రీ. కేక; మొర.
 పుకారనా-స. క్రి. కేకవేయుట; కేకవేసి
 పిలుచుట.
 పుఖర-పు. దే. పొఖర.
 పుఖతా-వి. పుష్టిగల; దృఢమైన.
 పుచకారనా-స. క్రి. చుమకారనా; ముద్దు
 లాడుతూ ప్రేమించుట; బుజ్జగించుట

పుచకారి-స్త్రీ. చుమకారి ;ముద్దులాట.

పుచారా-పు. గుడ్డపిండిన శబ్దము; తడి
గుడ్డతో తుడుచుట; లేపనము ముఖ
స్తుతి; ప్రోద్బలము.

పుచ్చ-స్త్రీ. ప్లీత ;తోక.

పుచ్చల-వి. తోకగల.

పుచ్చలతారా-పు. ధూమకేతు; తోకచుక్క.

పుచ్చలా-పు. పొడవైన తోక.

పుఱార-పు. అజ కనుక్కొనేవాడు; ఆద
రించువాడు.

పుజనా-అ.క్రి. పూజింపబడుట; ఆరా
ధింపబడుట.

పుజానా-స.క్రి. పూజచేయించుకొనుట;
కానుకలు, ధనము మొ॥వి సంగ్ర
హించుకొనుట.

పుజాపా-పు. పూజాసామాగ్రి.

పుజారి-పు. పూజారి.

పుట-పు. అల్పాంశము; కొద్దిగా చల్లుట;
అల్పమైన మిశ్రణ; ఆచారదనము.

పుటకీ-స్త్రీ. పోటలీ; పొట్లము; ఆకస్మిక
మరణము; దైవసంబంధమైన విపత్తు

పుటాక-పు. ఔషధతయారీలో పుటము
వేయుట.

పుట్టా-పు. పిరుదులపైనుండు గట్టిమాంస
భాగము; చట్ట.

పుడియా-స్త్రీ. పోటలీ; పొట్లము.

పుతరా-పు. దే. పుతలా.

పుతరియా-స్త్రీ. దే. పుతలీ

పుతలా-పు. మానవాకృతిలో చేసిన ఆట
బొమ్మ.

పుతలీ-స్త్రీ. గుడియా; ఆటబొమ్మ;
కనుపాప.

పుతలీ ఫిర జానా-పు. మృత్యుసమయ
మున గుడ్లు నిలుపుబారుట.

పుతలీఘర-పు. కారఖానా; బట్టలమిల్లు.

పుతాई-స్త్రీ. అలుకు (పేడమొ॥వానితో
లేపనము; పూత.

పుత్తలికా-స్త్రీ. పుతలీ; ఆటబొమ్మ;
విగ్రహము.

పుత్రవతీ-స్త్రీ. పుత్రసంతానముగల స్త్రీ

పుత్రవధూ-స్త్రీ. పుత్రుని భార్య; కోడలు.

పున:-అవ్య. మరల; పున:

పున: పున:-క్రి.వి. మాటిమాటికి.

పున-పు. దే. పుణ్య.

పునరావృత్త-వి. మరలతిరిగివచ్చి ఉన్న;
మరల చేసిఉన్న; మరల చెప్పి ఉన్న.

పునరావృత్తి-స్త్రీ.చేసినదే మరల చేయుట;
చదివినదే మరల చదువుట; మరల
తిరుగుట; తిరిగివచ్చుట.

పునరుక్తి-స్త్రీ. చెప్పినదే మరల చెప్పుట;
పునరుక్తి.

పునర్భూ-స్త్రీ. మరల పెళ్లి చేసుకున్న
విధవరాలు.

పునీత-వి. పవిత్రమైన.

పున్న; పున్య-ప్ర. పుణ్యము.

పురందర-ప్ర. పురము; నగరము; ఇల్లు మొ॥

వానిని పడగొట్టువాడు ఇంద్రుడు.

పురధీ-స్త్రీ. పత్ని; భార్య; సంతానవతీప్రీ

పుర-వి. పూర్ణముగ; నిండియున్న; ప్ర.

పురము; నగరము.

పురఙ్గ-స్త్రీ. తామరాకు; కమలము.

పురఖా-ప్ర. పూర్వీకుడు; పూర్వపురు

షుడు; తాత; ముత్తాత ఇత్యాదులు.

పురజా-ప్ర. ఖండము; ముక్క; తునియ.

పురబలా; పురబులా-వి. పూర్వపు; వెనుక

జన్మపు.

పురబియా-వి. తూర్పుకు సంబంధించిన

పురవా-ప్ర. చిన్నఊరు; పల్లె; మట్టిపడత

పురవాఁడ; పురవేయా-స్త్రీ. తూర్పుదిశ

నుంచి వచ్చుగాలి; పైరుగాలి.

పురఃచరణ-ప్ర. అనుష్ఠానము.

పురసా-ప్ర. నాలుగున్నర లేక అయిదు

మూరల కొలత.

పురస్కార-ప్ర. అదరము; పారితోషకము;

కానుక.

పురస్కృత-వి. కానుక లభించిన; బహు

మానము పొందిన.

పురా-అవ్య. పూర్వకాలమున; వి.

పూర్వపు ప్రాచీనపు; ప్ర. గ్రామము;

జనపదము.

పురాకృత-వి. పూర్వకాలమున చేసిన;

పూర్వజన్మములో చేసిన.

పురాతత్వ-వి. ప్రాచీనకాలమునకు సం

బంధించిన విద్య; పురాతత్వ శాస్త్రము.

పురానా-వి. పురాతనపు; పాతకాలపు.

పురానా ఖుర్రాట్-ప్ర. గొప్ప అనుభవాలి;

విశేషజ్ఞుడు.

పురానా ఘాఘ-ప్ర. జిత్తులమారి.

పురీఠ-ప్ర. విష్ణు మలము.

పురుఠార్థ-ప్ర. పౌరుషము; శక్తి సామర్థ్య

ములు.

పుల-ప్ర. వంతెన.

పులక-ప్ర. రోమాంచము.

పులకనా-అ.క్రి. పులకించుట; రోమాం

చిత మగుట; గద్గద మగుట.

పులకిత-వి. పులకితమగు; గద్గదమైన;

రోమాంచితమైన.

పులఠిస-ప్ర. పుండు; గాయములకు

పూయు ఒకవిధమగు శక్తివంతమైన

లేపనము.

పులపుల; పులపులా-వి. బోలు-బోలుగల

పులపులానా-స.క్రి. చప్పరించుట;

మెత్తని వస్తువును నొక్కుట.

పులాక-ప్ర. ఒకవిధమగు ముతక దాన్యము;

అన్నము; గంజి.

పులావ-ప్ర. మాంసము అన్నము కలిపి

వండిన ఒక ఖాద్యపదార్థము; పలావు.

పులిండా-పు. చిన్నబంగేలు లేక మూట.
 పులిన-పు. నదీతటము.
 పువా-పు. దే. మాలపూవా.
 పుశత-స్త్రీ. పీఠ; వీపు; తరము.
 పుశతక-స్త్రీ. గుట్టము, గాడిద వెనక
 రెండు కాళ్ళ తన్ను.
 పుశత దర పుశత-యో. వంశపరంపర;
 ఎన్నో తరములవరకు.
 పుశతనామా-పు. వంశవృక్షము; వంశావళి
 పుశతా-పు. నీటిప్రవాహమును ఆపుటకై
 ఎత్తయిన; ప్రబలమైన అడ్డులేక కట్ట
 పుశతీ-స్త్రీ. ఆధారము; పోటీ; ఒక
 విధమగు పోటీ దిండు.
 పుశతేన-వి. వంశపరంపర.
 పుశతేనీ-వి. తరతరాలనుంచి ఆనవా
 యితీగా వచ్చుచున్న.
 పుష్కర-పు. జలాశయము; కమలము.
 పుష్కల-వి. పరిపూర్ణముగ; ప్రచురము
 గ; నిండియున్న.
 పుష్ట-వి. బలిష్ఠముగ; బలిసిన.
 పుష్టక-స్త్రీ. బలవర్తక ఔషధము.
 పుష్టిమార్గ-పు. వల్లభసంప్రదాయమునకు
 సంబంధించిన; వైష్ణవ భక్తిమార్గము.
 పుహప; పుహప-పు. పుష్పము; పుష్ప.
 పుహమి; పుహమీ-స్త్రీ. పృథ్వీ; భూమి.
 పుఱ-స్త్రీ. పుఱ; తోక.
 పుజీ-స్త్రీ. పెట్టుబడి; పెట్టుబడి సంవత్తి
 రాశి; కుప్ప.

పుజీపతి-పు. పెట్టుబడిదారుడు.
 పూ-పు. పూరి వంటి ఒక మిఠాయి.
 పూగీఫల-పు. సుపారి; పోక; వక్క.
 పూఱ-స్త్రీ. అజ; అడుగుట; ఆదరము;
 గౌరవము.
 పూఱతాఱ-స్త్రీ. విచారణ; అడిగి తెలిసి
 కొనుట; జాడతీయుట.
 పూఱనా-సంక్రి. అడుగుట; ప్రశ్నించుట.
 పూజన-పు. పూజ-పూజనము; ఆరాధన;
 అర్చన.
 పూజనా-సంక్రి. పూజించుట; అర్చిం
 చుట.
 పూడి-స్త్రీ. దే. పూరి.
 పూత-వి. పవిత్రమైన; పు. పుత్రుడు;
 సత్యము.
 పూతహీ-స్త్రీ. దే. పుతలీ.
 పూనీ-స్త్రీ. ఏకు.
 పూనో-స్త్రీ. పూర్ణిమా ; పున్నమి.
 పూప-పు. మాలపూవా ; తియ్యటిపూరి.
 పూర-వి. యావత్తు; సంపూర్ణమైన.
 పూరక-వి. పూరించువాడు; పూరించు
 నది; నింపెడు; పు. గుణాంకము.
 పూరణ-పు. పూర్ణము.
 పూరనా-సంక్రి. పూరించుట; పూర్తిచేయుట
 అంక్రి. పూర్తిఅగుట; నిండుట.

పూరబ-ప్ర. తూర్పుదిక్కు; క్రి.వి. పూర్వ
మున.

పూరబల-ప్ర. పూర్వజన్మ; పూర్వయుగము
पूर्णकाम-వి. పూర్ణకాముడు; అన్ని కోరి
కలు తీరినవాడు.

पूर्व-ప్ర. తూర్పుదిశ; వి. ముందటి;
వెనుకటి.

पूर्वक-క్రి.వి. వెంట; సహితముగా.

पूर्ववत्-క్రి.వి. పూర్వమువలె; వెనుకటి
మాదిరి.

पूर्ववर्ती-వి. వెనుక నుండిన.

पूर्वापर-క్రి.వి. ముందువెనుకలు.

पूला-ప్ర. తుంగ గడ్డి మోపు.

पूषण-ప్ర. సూర్యుడు.

पूषा-స్త్రీ. పృష్ఠి.

पूस-ప్ర. పుష్పమాసము.

पृच्छक-ప్ర. ప్రశ్నించువాడు; ప్రశ్నకర్త.

पृथक-వి. అलग ; భిన్నమైన; వేరు.

पृथक्करण-ప్రవేరుపరచుట; వేరుచేయుట.

पुथा-స్త్రీ. పాండవుల జనని; కుంతీదేవి.

पृथु-వి. విస్తృతమైన; విశాలమైన.

पृथुल-వి. స్థూలమైన; విస్తృతమైన;
బలిసిన.

पृष्ठ-వి. అడగబడిన.

पृष्ठ-ప్ర. పీఠ; వీపు; పుస్తకపు పేజీ.

पृष्ठ पोषक-ప్ర. వీపు తట్టువాడు;

ఉత్సాహపరచువాడు; సహాయకుడు.

पेग-స్త్రీ. ఉయ్యాల ఊపు.

पेग मारना-ప్ర. ఉయ్యాలమీద ఊపు
తెప్పించుకొనుట.

पेच-ప్ర. దె. పేచ.

पेड़की-స్త్రీ. గువ్వ; నిప్పు ఊదు గొట్టము

पेदा-ప్ర. తలా; అడుగుభాగము.

पेच-ప్ర. మెలిక; పురి; చిక్కు; మోసము;
కిటుకు; యుక్తి; కుస్తీలోని పేచి; యం
త్రము.

पेचक-స్త్రీ. కుట్టుదారపు బంతి; గుడ్ల
గూబ; పేను.

पेचकश-ప్ర. బిరడాలు, మూతలుతీయు
సాధనము; మరసీలలు తిప్పలేక
అమర్చు పనిముట్టు.

पेचताब-ప్ర. వ్యక్తము చేయలేని కోపము

पेचदार-వి. చిక్కుగల.

पेचवान-ప్ర. పెద్దహుక్కా.

पेचिश-స్త్రీ. జిగట విరోచనముల వలన
కలుగు కడుపునొప్పి.

पेचीदा; पेचीला-వి. చిక్కుగల; జిగి
బిగిగా ఉన్న; క్లిష్టమైన.

पेज-స్త్రీ. రబడీ; ఒకవిధమగు పేయము;
పుస్తకము యొక్క పృష్ఠము

पेट-ప్ర. ఉదరము; పొట్ట; పేట కాटना-ప్ర.
తిండితగ్గించుకొని ఆదాచేయుట.

పేట మే చూఁ దొడనా-మృ. ఎక్కువగా
ఆకలియగుట; పేటకీ బాత-మృ.
రహస్యమైన విషయము.
పేట గదరానా-మృ. గర్భచిహ్నములు
కనిపించుట; పేట గిరనా-మృ. గర్భ
పాతమగుట; పేట కా హలకా-మృ.
నీచస్వభావి; పేట చలనా-మృ. విరో
చనములగుట.
పేటారా-మృ. దే. పిటారా.
పేటకా-స్త్రీ. చిన్నపెట్టె.
పేటి-స్త్రీ. చిన్నపెట్టె; పట్నా.
పేటి పడనా-మృ. బొజ్జపెరుగుట.
పేట-వి. తిండిపోతు.
పేటా-మృ. బూడిదగుమ్మడి.
పేట-మృ. చెట్టు.
పేటా-మృ. భోవాతో తయారైన ఒక మిఠాయి
పేటి-స్త్రీ. చెట్టు మొదలు; మొండెము.
పేట-మృ. పాత్రికడుపు.
పేయ-వి. త్రాగదగిన; మృ. పేయము;
త్రాగువస్తువు.
పేరనా-సం.క్రి. వత్తిరసము పిండుట;
పీడించుట.
పేలనా-సం.క్రి. వత్తిలోనికి చొచ్చుట;
త్రోయుట; నెట్టుట; నిరాదరించుట;
బలప్రయోగము చేయుట.
పేలా-మృ. పీడనము; జగడము; దాడి.

పేవస-మృ. జన్మపాలు.
పేశ-క్రి.వి. ఎదుట; సమక్షమున.
పేశ ఆనా-మృ. వ్యవహరించుట.
పేశ కరనా-మృ. ఎదుట ఉంచుట; హాజరు
పరచుట; బహూకరించుట.
పేశ పానా-మృ. జయించుట.
పేశకశ-మృ. కానుక; పారితోషకము.
పేశాకార-మృ. న్యాయాధికారి ఎదుట ఆవ
శ్యమైన కాగితములు ఉంచు ఉద్యోగి.
పేశాగీ-స్త్రీ. అడ్వోకేట్; బయానా.
పేశాతర-క్రి.వి. పూర్వము; తొలి
పేశాబందీ-స్త్రీ. ముందుగా చేపట్టిన;
వీర్పాటులేని; తప్పించుకొను యుక్తి.
పేశారాజ-మృ. తాపీపనివాడు; తాపీపనివాని
వద్దకు రాళ్లుమోయు కార్మికుడు.
పేశావా-మృ. మహారాష్ట్ర ప్రాంతములో
మంత్రుల బిరుదు; నాయకుడు.
పేశావాడీ-స్త్రీ. ఎదురువెళ్లి ఇచ్చు
స్వాగతము.
పేశావాజ-స్త్రీ. నర్తకినులు ధరించు ఒక
విధమగు లంగా.
పేశా-మృ. ధనా; వృత్తి; జీవిక.
పేశా కమానా యా కరనా-మృ. వేతనము
పడుపువృత్తి చేయుట.
పేశానీ-స్త్రీ. లలాటము; ప్రారబ్ధము
అదృష్టము.

పెశాబ-పు. మూత్రము;

పెశాబ కరనా-పు. మూత్ర విసర్జన
చేయుట; పెశాబ సే చిరాగ

జలనా-పు. ఉచ్చదివిటీ వెలుగుట;

బహుప్రతాప వంతుడగుట.

పెశాబ్ఖానా-పు. మూత్రాలయము;

మూత్రవిసర్జన చేయుచోటు.

పెశావర-పు. వృత్తిదారుడు; ఏదో ఒక
వృత్తిచేయువాడు; పనిచేయువాడు.

పెశీ-స్త్రీ. కోర్టులో వ్యాజ్యము విచా
రణకు వచ్చుట; వ్యాజ్య విచారణ;
హాజరుగుట; మాంసపు కండరము;
వజ్రము; ఖడ్గపువర.

పెశీనగోడీ-స్త్రీ. భవిష్యవాణి, భవిష్య
త్తులో జరుగబోవు విషయముల
గురించి కథనము.

పెశ్తర-క్రి.వి. పహలే పూర్వము; తొలి.

పేజనీ-స్త్రీ. యువయువమనీ మ్రోగుగజ్జ

పేఠ-స్త్రీ. మార్కెట్టు; సంత.

పేఠౌర-పు. విపిణిపీడి.

పేడ-పు. అడుగు; అంగ; దారి.

పేడా-పు. దారి; మార్గము; అశ్వశాల;
ప్రణాళి.

పేడె పడనా-పు. వెంటపడుట; మాటి
మాటికి వేధించుట.

పేత-స్త్రీ. పందెము; అనువు.

పే-అవ్య. కాని; అవశ్యము; తరువాత.

పేకార-పు. చిన్నవ్యాపారి.

పేఖానా-పు. దే. పాఖానా.

పేగ-స్త్రీ. దే. పేగ.

పేగంబర-పు. భగవంతునిదూత.

పేగామ-పు. సందేశము.

పేజా-పు. దర్వాజాచక్రమునకు, తలుపు
నకు బిగించు ఇనప కొక్కెము.

పేఠ-స్త్రీ. చొచ్చుట; ప్రవేశము; చేరిక.

పేఠనా-అ.క్రి. చొచ్చుట; దూరుట;
ప్రవేశించుట.

పేజామా-పు. దే. పాజామా

పేజార-స్త్రీ. చెప్పులజోడు; (జూతీ)

పేజార-యౌ. చెప్పుదెబ్బలు కొట్టు
కొనుట; దెబ్బలాట.

పేఠార-పు. ప్రవేశద్వారము; గేటు.

పేతరా-పు. కత్తియుద్ధము, కుస్తీలలో
వేయు అడుగుల ఎత్తుగడ.

పేతానా-పు. మంచము యొక్క కాళ్ళవైపు.

పేతృక-వి. పితృసంబంధమైన.

పేదల-వి. కాలినడకన నడచు క్రి.వి.
కాళ్ళతో; పు.కాలిబంటు.

పేదా-వి. జన్మించిన; పుట్టిన స్త్రీ. ఆదా
యము.

పేదాడశ-స్త్రీ. జన్మ; ఉత్పత్తి.

పేదాఱిశీ-వి. జన్మకు సంబంధించిన;

పుట్టినపుటినుంచి; ప్రాకృతికము.

పేదావార-స్త్రీ. పైరు; పంట; ఉత్పత్తి.

పైన; పైనా-వి. పదునైన; తీక్షణమైన;

పశువుల కాపరుల చేతిలో నుండు బెత్తము.

పేవంద-స్త్రీ. మాసికగుడ్డ; అతుకుగుడ్డలేక

పీలిక; అంటుకట్టుట; అంటు.

పేవందీ-స్త్రీ. అంటుమొక్కఫలము.

పేమాఱిశ-స్త్రీ. కొలత.

పేమానా-పు. కొలబద్ద; కొలగారము; కొల

మానము.

పేమాల-వి. దే. పామాల.

పేయీ-స్త్రీ. పాదము; కాలు.

పేయా-పు. తాలుగింజ; తాలుధాన్యము;

దీన హీనమైనవాడు.

పేర-పు. కాలు; చరణము; చరణ చిహ్నము;

కళ్లము.

పేరగాడి-స్త్రీ. పైకిలు.

పేర తఖడనా-పు. ఓడిపోవుట.

పేర జమనా-పు. స్థిరపడుట.

పేరనా-అ.క్రి. తేరనా; ఈదుట.

పేరవీ-స్త్రీ. పక్షసమర్థన; వ్యాజ్యములో

పక్షమును సమర్థించు ప్రయత్నము;

పరుగులు, ఉరకలతో కూడిన శ్రమ.

పేరవీకార-పు. సమర్థించువాడు; పక్ష

మును సమర్థించువాడు.

పేరాక-పు. దే. తేరాక.

పేశవ-పు. మునుగునంత లోతుగలనీరు;

ఈదుకొని దాటవలసిన నీరులేక

జలాశయము.

పేరో-వి. అనుయాయుని; అను

సరించు.

పేరోకార-పు. దే. పేరవీకార.

పేవస్త-వి. ఇంకియున్న.

పేసనా-అ.క్రి. ప్రవేశించుట; దూరుట.

పేసరా-పు. కలహము; జంజాటము;

ఇబ్బంది.

పేసా-పు. ఒకవిధమగు నాణెము; డబ్బు.

పేసా తఠనా-పు. డబ్బు ఖర్చుగుట.

పేసార-పు. ప్రవేశము.

పేహారి-వి. పాలుమాత్రము త్రాగి

యుండు (సాధువు).

పొగా-పు. వెదురు లేక లోహపుగొట్టము

వి. బోలైన; మూర్ఖుడు.

పొఱన-స్త్రీ. తుడిచిన మీదట వచ్చినది

పొఱనా-స.క్రి. తుడుచుట.

పోఱి-స్త్రీ. ఒకవిధమగు ఆకుకూర.

పోఖనా-స.క్రి. పోషించుట.

పోఖరా-పు. తటాకము; చెరువు.

పోచ-వి. తుచ్చమైన; క్షుద్రమైన.

పోచీ-స్త్రీ. క్షుద్రత; వైచ్యము.

పోట-స్త్రీ. చిన్నమూట; పొట్లము; కుప్ప.

పోటనా-సంక్రి. ప్రోగు చేయుట; మాయ జేయుట.

పోటరీ; పోటలీ-స్త్రీ. పొట్లము; చిన్న మూట.

పోటా-వి. దృఢమైన; బలమైన.

పోటానా-అంక్రి. బలపడుట; దృఢమగుట; సంక్రి. బలపర్చుట; దృఢపరుచుట.

పోత-పు. పశులేక పక్షిశావకము; పడవ; ఓడ; పూస; ఖజానా.

పోతదార-పు. కోశాధ్యక్షుడు.

పోతనా-సంక్రి. మట్టి, పేడ మొ॥ వాటితో అలుకుట.

పోతా-పు. పాత్రుడు; మనుమడు.

పోతీ-స్త్రీ. పాత్రి; మనుమరాలు.

పోతా-పు. గ్రంథము; పుస్తకము.

పోతీ-స్త్రీ. చిన్నపుస్తకము.

పోదార-పు. దే. పోతదార.

పోనా-సంక్రి. పూసలు వగైరా గ్రుచ్చుట; తడిపిన పిండి ఉండను చేతితో రొట్టి ఆకారముగా చేయుట.

పోపలా-వి. బోసినోరుగల.

పోపలానా-అంక్రి. బోసినోరుగల.

పోయా-పు. పాముపిల్ల; చెట్టుమొక్క; శిశువు.

పోర-స్త్రీ. వేలుకణుపు; వెదురు వాసము లేక చెరుకు కణుపు.

పోల-స్త్రీ. బోలు; బోలుగలచోటు;

ఖాళీచోటు; ఇంటివాకిలి;

పోల खुलना-పు. గుట్టురట్టుగుట; (किसी की) పోల खोलना-పు. గుట్టు రట్టు చేయుట.

పోలా-వి. బోలుగానున్న.

పోశాక-స్త్రీ. ధరించుదుస్తులు.

పోశాక बढाना-పు. గుడ్డలు, దుస్తులు విడుచుట.

పోశీదా-వి. గుప్తమైన.

పోషక-వి. పోషించు; వృద్ధిపరచు; పెంచు.

పోష్య-వి. పెంచదగిన; పోషింపదగిన.

పోష్యपुत्र-పు. దత్తపుత్రుడు.

పోస-పు. పెంపువాని యెడల ఉండు అప్యాయత; ప్రేమ.

పోసనా-సంక్రి. పోషించుట; రక్షించుట

పోసు-పు. పోషించువాడు; పాలించువాడు

పోస్త-పు. నల్లమందుమొక్క; పైచెక్కు లేక బెరడులేకతోక్క.

పోస్తా-పు. నల్లమందుమొక్క.

పోస్తీ-పు. నల్లమందుకి అలవాటు పడిన వాడు; సోమరిపోతు.

పోస్తీన-పు. జంతువుల చర్మముతో తయారైన దుస్తులు.

పోహనా-సంక్రి. పిరోనా; పూసలు; పూవులు మొ॥ గ్రుచ్చిమాలగా తయారు చేయుట; పాదుగుట.

పౌ-స్త్రీ. చలివేంద్రము; పౌ ఫటనా-మృ.
ప్రభాతరేఖలు కాన్పించుట; తెల్ల
వారుట; పౌ బారహ హోనా-మృ లాభిం
చుట.

పౌఢనా-అ.క్రి. ఉయ్యాల ఊగుట;
పరుండుట.

పౌత్ర-మృ. పుత్రుని పుత్రుడు-మనుమడు

పౌద; పౌఢ-స్త్రీ. నారుమొక్క.

పౌదా; పౌఢా-మృ. మొక్క.

పౌన-మృ. పవనము; గాలి; భూతప్రేతము;

ముప్పాతిక; పౌన చలనా-మృ.

గారడీచేయుట; పౌన విఠనా-మృ.

దయ్యంపట్టించుట.

పౌనార-మృ. స్త్రీ. తామరతూడు; తామర
కాడ.

పౌనీ-స్త్రీ. వివాహము మొ॥ శుభసంద
ర్భములలో, సేవకులకు ఇచ్చు
ఈనాము; చిన్నగరిటె.

పౌనే-వి. సంఖ్యలోని ముప్పాతిక.

పౌర-వి. పురములేక నగరమునకు సం
బంధించిన.

పౌరయా-మృ. ద్వారపాలకుడు.

పౌరీ-స్త్రీ. ముఖద్వారము.

పౌవా-మృ. పావు; నాల్గవవంతు (శేరు, కిలో
మొ॥).

పౌహరీ-మృ. పాలుమాత్రము త్రాగిఉండు
వాడు.

ప్యాऊ-మృ. పౌసలా; చలివేంద్రము.

ప్యాజ-మృ. నీరుల్లిపాయ.

ప్యాజీ-వి. ఉల్లిపాఠవన్నెగల; గులాబీ
రంగుగల.

ప్యాదా-మృ. కాల్యంబు.

ప్యార-మృ. ముహుర్తము; ప్రేమ.

ప్యారా-వి. ప్రియమైన.

ప్యాలా-మృ. జామ; చిన్నగిన్నె; సాసరు.

ప్యాస-స్త్రీ. దప్పిక; తృష్ణ; ప్రభలమైన
కోరిక.

ప్యాసా-విదప్పికగొన్న; దాహముగానున్న

ప్యోసర-మృ. అపుజున్నపాలు.

ప్యాసార-మృ. మాయకా ; పుట్టిల్లు.

ప్రకటనా-అ.క్రి. ప్రకటనముగుట; ప్రత్యక్ష
మగుట.

ప్రకటనా-స.క్రి. ప్రకటించుట.

ప్రకరణ-మృ. ప్రసంగము; అధ్యాయము.

ప్రకర్ష-మృ. ఉత్కర్షము; అధిక్యము;

గొప్పదనము.

ప్రకాండ-వి. చాలగొప్ప; బహువిస్తృతమైన

ప్రకాశిత-వి. ప్రకాశింపబడిన; ప్రకా

శించుచున్న; ప్రకటితమైన.

ప్రకీర్ణ-వి. వ్యాపించిన.

ప్రకృత-వి. వాస్తవమైన; ప్రస్తుతానికి

సంబంధించిన.

ప్రకృతి-స్త్రీ. నిసర్గము; స్వభావము.

ప్రకృతిస్థ-వి. స్వభావికముగ; ప్రాకృతముగ.

ప్రకోప-పు. ఎక్కువకోపము.

ప్రకోష్ఠ-పు. సింహద్వారము దగ్గరగా ఇంటి ముంగిటగది.

ప్రక్రమ-పు. సలసలా; వరుస; క్రమము.

ప్రక్రియా-స్త్రీ. ప్రకరణము; చేయు విధానము.

ప్రక్షాలన-పు. కడుగుడు; నీటితో కడుగుట.

ప్రక్షిప్త-వి. విసిరేసిన; అదనముగా చేర్చబడిన లేక కలపబడిన.

ప్రఖర-వి. తీక్షణమైన; ప్రచండమైన; పదునైన.

ప్రగర-వి. దె. ప్రకట.

ప్రగతి-స్త్రీ. ఉన్నతి; వికాసము; సంకోధనము.

ప్రగల్భ-వి. ఉద్బంధమైన; దుస్సాహసి; భయములేని; చాతుర్యముగల; ప్రతిభాశాలి.

ప్రగాఢ-వి. అధికమైన; గంభీరమైన; కఠోరమైన.

ప్రచండ-వి. బహుతీవ్రమైన.

ప్రచలన-పు. వ్యాప్తి; ప్రచారము; రివాజు.

ప్రచారనా-సం.క్రి. ప్రచారము చేయుట. వ్యాపింపజేయుట; సవాలుచేయుట.

ప్రచుర-వి. చాల; ఎక్కువ.

ప్రచేయ-వి. సంక్రిహించదగిన; గ్రాహ్యమైన

ప్రచోదక-వి. ప్రేరేపించువాడు.

ప్రచ్ఛన్న-వి. అచ్చాదితమైన; దాగిఉన్న.

ప్రజా-స్త్రీ. సంతానము; ప్రజలు.

ప్రజాతంత్ర-పు. ప్రజాస్వామ్యము; జనతంత్రము.

ప్రజాసన-వి. అత్యాచారి; ప్రజలను తినువాడు.

ప్రజ్వలিত-వి. విస్ఫుల్లముగానున్న; మండుచున్న; భగభగమండుచున్న.

ప్రణ-పు. ప్రతిజ్ఞ.

ప్రణత-వి. ప్రణామము చేయుచున్న.

ప్రణతి-స్త్రీ. ప్రణామము; నమస్కారము

ప్రణమ్య-వి. ప్రణమించదగిన; ప్రణామము పొందదగిన.

ప్రణయ-పు. ప్రేమయుక్తమైన ప్రార్థన; ప్రేమ; ప్రణయము; మోక్షము.

ప్రణయిని-స్త్రీ. ప్రియురాలు; భార్య.

ప్రణయీ-పు. ప్రియుడు; ప్రేమించువాడు; భర్త.

ప్రణవ-పు. ఓంకారమంత్రము; పరమేశ్వరుడు; త్రిదేవులు-బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు.

ప్రణామ-పు. అభివాదనము; నమస్కారము

ప్రణాలి-స్త్రీ. రీతి; ప్రథ; పద్ధతి; కాలువ; జలమార్గము.

ప్రణీత-వి. రచింపబడిన; వ్రాసిన; చేసిన;
పరిష్కరింపబడిన; మంత్రించిన
జలములేక అగ్ని.

ప్రణేతా-పు. రచయిత; చేయువాడు; కర్త

ప్రతన-వి. పురాతనమైన; ప్రాచీనమైన.

ప్రతను-వి. పల్పని శరీరముగల; సన్నని;
దుర్బలమైన.

ప్రతారణా-స్త్రీ. వంచన; మోసము.

ప్రతారిత-వి. వంచింపబడిన; మోస
బోయిన.

ప్రతి-అవ్య. ఒక ఉపసర్గము; ఎదుట;
పోటీగా; పోటీలో; వైపు; నకలు; కాపీ.

ప్రతికార-పు. బదులు; జవాబు.

ప్రతికూల-వి. వ్యతిరేకము; విరుద్ధము.

ప్రతిక్రియా-స్త్రీ. ప్రతీకారము; బదులు.

ప్రతిగృహీతా-స్త్రీ. వివాహితస్త్రీ; ధర్మపత్ని.

ప్రతిగ్రహ-పు. స్వీకారము; గ్రహించుట;
సమాధానము.

ప్రతిఘాత-పు. ప్రత్యాఘాతము; ఢీకొనుట;
బదులుదెబ్బ.

ప్రతిఘాతీ-పు. శత్రువు; వైరి; ఎదిరించు
వాడు.

ప్రతిచ్ఛాయా-స్త్రీ. ప్రతిబింబము.

ప్రతిజ్ఞేయ-పు. ప్రతిజ్ఞచేయ సామర్థ్యము
గలవాడు; స్తుతించువాడు; ప్రతిజ్ఞ
చేయువాడు.

ప్రతిద్వంద్వ-పు. సమఉజ్జీలవైరము.

ప్రతిద్వంద్వీ-పు. శత్రువు; ఉజ్జీ; విపక్షి.

ప్రతిపక్షి-పు. విపక్షి; శత్రువు.

ప్రతిపత్తి-స్త్రీ. జ్ఞానము; ప్రాప్తి; అంచన;
ప్రతిపాదన; మనస్సులో నాటుట.

ప్రతిపదా-స్త్రీ. పాద్యమి.

ప్రతిపన్న-వి. అవగతమైన; తెలిసిన; ప్రమా
ణించబడిన; అంగీకరించబడిన.

ప్రతిపాదన-పు. ప్రతిపత్తి; విశదీకరణ;
సమర్థించుట.

ప్రతిపాఠ-వి. ప్రతిపాదించదగిన; నిరూ
పించదగిన.

ప్రతిఫల-పు. పరిణామము; ప్రతిబింబము

ప్రతిబంధ-పు. అడ్డు; అడ్డంకు; విఘ్నము.

ప్రతిబోధ-పు. జాగరణము; జ్ఞానము.

ప్రతిభట-పు. సమఉజ్జీ; పోటీకి తగినవీరుడు

ప్రతిభూ-పు. జామీను.

ప్రతిమా-అవ్య. సదృశమైన; సమానమైన

ప్రతియోగితా-స్త్రీ. హోత; పోటీ.

ప్రతియోగి-పు. పోటీపడువాడు.

ప్రతిరూప-పు. ప్రతిమ; మూర్తి.

ప్రతిరోధ-పు. విరోధము; అపరోధము.

ప్రతిలిపి-స్త్రీ. నకలు.

ప్రతిలోమ-వి. ప్రతికూలమగు; విప
రీతమైన.

ప్రతివాద-పు. ఎదుటవాని వాదనను ఖం
డించుటకు చేయువాదము.

ప్రతివాసి-పు. పడోసి; ఇరుగు-పొరుగు.

ప్రతిశోధ-పు. పగ; ప్రతిఘోషము.

ప్రతిష్ఠా-స్త్రీ. మాన-మర్యాద; ప్రతిష్ఠ;

దేవప్రతిమను స్థాపించుట.

ప్రతిస్పర్ధా-స్త్రీ. హోడ పోటీ.

ప్రతిहत-వి. అవరుద్దమైన; పడిపోయిన

ప్రతిहार; ప్రతిహారి-ప్ర. ద్వారపాలకుడు.

ప్రతిहिंसा-స్త్రీ. పగసాధించుట.

ప్రतीक-ప్ర. చిహ్నము ప్రతిరూపము.

ప్రतीक्षा-స్త్రీ. నిరీక్షణ; వేచియుండుట;

ఎదురుచూచుట.

ప్రतीची-స్త్రీ. పశ్చిమదిశ; పడమటిదిక్కు.

ప్రतीत-వి. తెలిసిన; విదితమైన; ప్రసి

ద్ధమైన.

ప్రतीति-స్త్రీ. ఎరుక; విశ్వాసము; ప్రసిద్ధి

ప్రतीयमानन-వి. అనిపించుచున్న; ధ్వని,

వ్యంగ్యముద్వారా తెలియబడుచున్న

ప్రत्यंचा-స్త్రీ. వింటినారి.

ప్రत्यय-ప్ర. విశ్వాసము; ప్రమాణము;

తెలివి; ప్రత్యయము (శబ్దాంతములో వచ్చు)

ప్రत्याख्यान-ప్ర. నిరాకరణము; ఖండ నము.

ప్రत्यागत-వి. తిరిగివచ్చిన.

ప్రत्याशा-స్త్రీ. ఆశ; నమ్మకము.

ప్రत्युत-అవ్య. వరన్; దీనికి విరుద్ధముగా;

మీదుమిక్కిలి.

ప్రत्युत्పन्न-వి. సందర్భానుసారముగా

ఉత్పన్నమైన.

ప్రत्यूष-ప్ర. ప్రాతఃకాలము.

ప్రథా-స్త్రీ. రీతి, రివాజు; ప్రణాళి.

ప్రदत्त-వి. ఇచ్చిన.

ప్రदर्शनी-స్త్రీ. నుమాడె; ఎగ్జిబిషన్.

ప్రదాता-వి. గొప్పదాత; ఇచ్చువాడు.

ప్రदान-ప్ర. దానము; కానుక; పెళ్లి.

ప్రदीप्त-ప్ర. దీపము; ప్రకాశము.

ప్రदीप-వి. ఉజ్జ్వలమైన; కాంతియుక్తమైన

ప్రదోष-ప్ర. సంద్య; సాయంకాలము.

ప్రపచ-ప్ర. ప్రాపంచిక జంజాటము; బూట కము.

ప్రపची-వి. కపటి; బూటకపు.

ప్రపन्न-వి. ప్రాప్తించిన; శరణాగతమైన;

ఆశ్రితుడగు.

ప్రపా-స్త్రీ. పౌసరా; చలివేంద్రము.

ప్రపాत-ప్ర. జలపాతము; సెలయేరు.

ప్రफुल्ल; प्रफुल्लित-వి. వికసించిఉన్న;

బాగుగా పుష్పించిన.

प्रबंध-ప్ర. ఏర్పాటు; నిబంధము; వ్యాసము.

प्रबल-వి. ప్రబలమైన; ప్రచండమైన.

प्रबुद्ध-వి. స్పృహతోకివచ్చిన; మేల్కొనిన;

జాగృతి.

प्रबोधन-ప్ర. జాగరణ; యదార్థజ్ఞానము;

ఓదార్పు.

ప్రభజన-ప్ర. ప్రచండవాయువు; తీవ్రమైన వాయువు; గాలిదుమారము.

ప్రభవిణ్మ-వి. ప్రభావశాలి; శక్తిశాలి.

ప్రభా-స్త్రీ. ప్రకాశము; కాంతి; మెరుపు.

ప్రభాత-ప్ర. ప్రాతఃకాలము; ఉదయపు.

ప్రభాతీ-ప్ర. మేలుకొలుపుపాట; పలు తోము పుల్ల.

ప్రభూత-వి. ప్రచురమైన; ఉన్నతమైన; ఎక్కువ; జన్మించిన.

ప్రభృతి-అవ్య. ఇత్యాది; వగైరా.

ప్రభేద-ప్ర. భేదము; విభిన్నత; పగలగొట్టి బయటకువచ్చుట.

ప్రమత్త-వి. మత్తెక్కిన; మదించిన; నిక్షిప్తమైన.

ప్రమద-ప్ర. ముత్తు; హర్షము; వి. మత్తెక్కిన

ప్రమదా-స్త్రీ. తరుణి; అందమైన యవ్వన వతి లేకస్త్రీ.

ప్రమాణిత-వి. ప్రమాణముద్వారా సిద్ధించిన లేక నిరూపింపబడిన.

ప్రమాతా-ప్ర. జ్ఞాని; దర్శకుడు; సాక్షి; నాయనమ్మ.

ప్రమాద-ప్ర. పారపాటు; భ్రమ; నిర్లక్ష్యము.

ప్రమృదిత-వి. ఆనందముగల; ప్రసన్నతగల.

ప్రయుక్త-వి. బాగుగా ప్రయోగింపబడిన; ఉపయోగించబడిన పనిలో నిమగ్నమైన.

ప్రయోజ్య-వి. ప్రయోగింపదగిన; ఆచరింపదగిన

ప్రయోజన-ప్ర. అభిప్రాయము; హేతువు; ఉద్దేశ్యము.

ప్రలంబ-వి. అతిపొడుగైన; వ్రేలాడుచున్న

ప్రలాప-ప్ర. బకవాస; అర్థములేని వాగుడు

ప్రలేప-ప్ర. లేపము; పూత.

ప్రలోభ; ప్రలోభన-ప్ర. పేరాశ; లోభము.

ప్రవచనా-స్త్రీ. మోసము; దూర్జత.

ప్రవచన-ప్ర. వ్యాఖ్య; వేదాంగము; విశదీకరించి చెప్పుట.

ప్రవర్తక-ప్ర. సంచాలకుడు; నిర్వహించువాడు.

ప్రవర్తన-ప్ర. కార్యనిర్వహణ; కార్యప్రారంభము; కార్యము కొనసాగించుట.

ప్రవాత-ప్ర. గాలిఊపు.

ప్రవాద-ప్ర. సంభాషణ; జనశృతి; వదంతి; అపవాదు.

ప్రవాల్-ప్ర. చిగురు; పగడము.

ప్రవాస-ప్ర. విదేశములో నివాసము; విదేశము.

ప్రవిష్ట-వి. ప్రవేశించిన; దూరిన.

ప్రవృత్త-వి. ఏదైన విషయముపై మొగ్గిన; తత్పరతగల; కార్యములో నిమగ్నమైన.

ప్రవృత్తి-స్త్రీ. మనోలగ్నత; వృత్తి; ఆసక్తి; కార్యప్రారంభము; ప్రాపంచిక విషయములతో అభిరుచి.

ప్రబ్రజ్యా-స్త్రీ. సన్యాసము.

ప్రశాసా-స్త్రీ. స్తుతి; పాగడ్డ.

ప్రశామన-పు. శమనము; శాంతి; నివృత్తి;
ధ్వంసము; నాశము.

ప్రశాస్త-వి. ప్రశంసనీయము; భవ్యమైన;
శ్రేష్ఠమైన.

ప్రశాంత-వి. స్థిరముగ; నిశ్చలముగ;
శాంతముగ.

ప్రశ్రయ-పు. ఆశ్రయస్థానము; ఆధారము;
శ్రేష్ఠత.

ప్రశ్వాస-పు. బయటకు విడుచుచ్చాస.

ప్రసంగ-పు. సంగతి; సాంగత్యము; కల
యిక.

ప్రసరణ-పు. ముందుకుసాగుట.

ప్రసాదనా-సా.క్రి. సంతోషపరచుట.

ప్రసాధన-పు. అలంకారము; అలంకరణ;
శృంగారము; సౌందర్య పోషణకు ఉప
కరించు సామగ్రి.

ప్రసార-పు. విస్తారము; వ్యాప్తి; వికాసము.

ప్రసుప్త-వి. బాగుగా నిద్రించిన.

ప్రసూ-స్త్రీ. కనునది; తల్లి.

ప్రసూత-వి. జన్మించిన; పుట్టిన.

ప్రసూతా-స్త్రీ. బాలింతరాలు; బాలింత.

ప్రసూన-పు. పుష్పము; పువ్వు.

ప్రసృతి-స్త్రీ. సంతానము; సంతతి.

ప్రసేద-పు. ప్రసేదము; చెమట.

ప్రస్తర-పు. పతھر; రాయి.

ప్రస్తార-పు. విస్తారము; వ్యాప్తి.

ప్రస్తావ-పు. తీర్మానము; ప్రసంగము.

ప్రస్తావనా-స్త్రీ. భూమిక; ఉపోద్ఘాతము

ప్రస్తావిత-వి. ప్రస్తావించబడిన.

ప్రస్తుత-వి. స్తుతించబడిన; చెప్పబడిన;
హాజరైన; సిద్ధమైన.

ప్రస్తోతా-పు. ప్రస్తుతించువాడు; సిద్ధపర
చినవాడు.

ప్రస్థాన-పు. యాత్ర; ప్రయాణము; ప్రయా
ణించుట.

ప్రస్థాన కరనా-అ.క్రి. పయనించుట;
ప్రయాణించుట.

ప్రస్ఫుటిత-వి. చిట్టిన; వికసించిన.

ప్రస్వేద-పు. పసీనా; చెమట.

ప్రహర-పు. జాము; మూడుగంటల సమ
యము.

ప్రహరీ-పు. పహరేదార; పహరాశుచ్చువాడు

ప్రహార-పు. ఆఘాతము; దెబ్బ.

ప్రహారక; ప్రహారీ-వి. దెబ్బకొట్టువాడు.

ప్రాగణ-పు. ఆంగన; ఇంటివాకిలి.

ప్రాజల-వి. పరశమైన; నిజమైన; శుద్ధమైన

ప్రాత-పు. ప్రదేశము; హద్దు; తటము.

ప్రాక్తన-పు. తొలిపలుకు; వీరిక.

ప్రాచీ-స్త్రీ. పూర్వదిశ; తూర్పుదిక్కు.

ప్రాచీర-పు. ప్రాకారము; ప్రహరీగోడ.

ప్రచ్య-వి. తూర్పుకు సంబంధించిన;

ప్రాచీనము.

ప్రాజ్ఞ-వి. బుద్ధిమంతుడు; తెలిసినవాడు;

విద్వాంసుడు; మూర్ఖుడు.

ప్రాత-అవ్య. ప్రాతఃకాలమున; పూర్వప్రాతః
కాలము.

ప్రాతః-ప్ర. ప్రభాతము; ఉదయము.

ప్రాతనాథ-ప్ర. సూర్యుడు.

పాదుభావ-ప్ర. ఆవిర్భావము; ఉత్పత్తి.

ప్రాదుర్భూత-వి. ఆవిర్భవించిన; బహిర్గత
మైన; జన్మించిన.

ప్రాప్త-వి. ప్రాప్తవ్యము; ప్రాప్తించవలసిన;
లభించదగిన.

ప్రాయశ్చ-ప్ర. మూడువైపుల జలము, ఒక
వైపు మాత్రము భూమిగల ప్రదేశము
లేకదేశము.

ప్రయోగిక-వి. ప్రయోగమునకు సంబం
ధించిన.

ప్రారూప-ప్ర. మసవిదా ; ముసాయిద; చిత్తు

ప్రార్థిత-వి. ప్రార్థించబడిన.

ప్రార్థి-వి. నివేదించువాడు; ప్రార్థించువాడు.

ప్రాలేయ-ప్ర. హిమము; మంచు.

ప్రావరణ-ప్ర. దుప్పటి; ఉత్తరీయము.

ప్రావృట్-ప్ర. వర్షముతువు; వర్షకాలము.

ప్రాసాద-ప్ర. విశాలమైన భవంతి.

ప్రీత-వి. ప్రీతియుక్తమైన; ప్రీయమైన.

ప్రీతమ-ప్ర. ప్రీయతముడు; భర్త.

ప్రీతిభోజ-ప్ర. ప్రేమయుక్తమైన విందు
భోజనము.

ప్రేయ-వి. ప్రీయమైన.

ప్రేరణ-స్త్రీ. ఏదేని పనిలో నియమించుట;
ఉత్తేజన కలిగించుట; ప్రేరణ; ఒత్తిడి

ప్రేషక-ప్ర. పంపువాడు.

ప్రేషణ-ప్ర. పంపుట; బయల్దేరదీయుట.

ప్రేషిత-వి. పంపబడిన.

ప్రోక్షణ-ప్ర. నీరుచల్లుట; నీటిబిందువు.

ప్రోత-వి. బాగుగా కలిసి మెలిసిన; కుట్టిన;
దాగిఉన్న.

ప్రోష-ప్ర. మితిమీరిన దుఃఖము; సంతా
పము.

ప్రోషిత పతिका-స్త్రీ. ప్రీయుడు పర
దేశముననున్న కారణమున వియోగ
దుఃఖము అనుభవించు నాయిక.

ప్రోషిత భర్తృకా-స్త్రీ. దే. ప్రోషితపతికా

ప్రోషిత భార్య-ప్ర. ప్రీయురాలు పరదేశ
ముననున్న కారణముగా వియోగ
దుఃఖము అనుభవించు నాయకుడు

ప్రౌఢ-వి. యువావస్థదాటిన మధ్యవయ
స్కుడు; గంభీరమైన; దృఢమైన.

ప్లవంగ-ప్ర. వానరము; కోతి; లేడి; జిప్సీ
వృక్షము.

ప్లావన-ప్ర. వరద; ఈదుట; బాగుగా
కడుగుట.

ప్లావిత-వి. నీటమునిగిన; నీట మునిగి
పోయిన.

ప్లోష-ప్లు. భగభగమని మండుట; అక
స్మిత్తుగా కాలుట; మండుట; దహ
నము; కాలినమంట.

ఫ

ఫంకా-ప్లు. ఒకసారి నోట సరిపడునంత
పదార్థం, ముక్క; జలబిందువు.

ఫంకీ-స్త్రీ. గుక్కెడు మందు; చిన్న
ముక్క లేక తునియ.

ఫంద-ప్లు. బంధనము; రహస్యము; ఉచ్చు;
మర్మము.

ఫందవార-వి. ఉచ్చువేయువాడు; ఉచ్చు
పన్నువాడు.

ఫందా-ప్లు. పాశము; జాలము;

ఫందా లగానా-ప్లు. ఉచ్చు పన్నుట;
మోసగించుట.

ఫందే में पडना-ప్లు. ఉచ్చులో చిక్కు-
కొనుట; మోసపోవుట.

ఫంసనా-అ.క్రి. ఉచ్చులో చిక్కుకొనుట
ఫంసనా-స.క్రి. వలలో చిక్కించుట;
వశపరుచుకొనుట.

ఫక-వి. స్వచ్ఛమైన; తెల్లని; వెలిసిన.

ఫక పడజానా-ప్లు. గాబరాజెందుట;
ముఖము వెలవెలబోవుట.

ఫకత-వి. కేవలము; చాలినంత.

ఫకీర-ప్లు. మహమ్మదీయసాధువు; బిచ్చ
మెత్తుకుని జీవించువాడు; వైరాగి.

ఫకీరీ-స్త్రీ. వైరాగ్యము; దారిద్ర్యము.

ఫక్కడ-ప్లు. దుర్బాష; దేనినీ, ఎవరినీ లక్ష్య
పెట్టనివాడు.

ఫక్కడబాజీ-ప్లు. దుర్బాషలాడుట.

ఫక్ర-ప్లు. దారిద్ర్యము; దైన్యము; వైరా
గ్యము.

ఫఖ్-ప్లు. అభిమానము; దంభము;
గౌరవము.

ఫగుఆ-ప్లు. హోలీపండుగ ఉత్సవము.

ఫగునహట్-స్త్రీ. పొల్లణమాసములో
వీచు తీవ్రవాయువు.

ఫగుహారా-ప్లు. హోలీపండుగ ఉత్సాహము
తో చేయువారితో కలిసిపోవువాడు.

ఫగుహారీ-స్త్రీ. హోలీపండుగ ఉత్సాహ
ముతో చేయువారితో కలిసి పోవుస్త్రీ.

ఫజర-స్త్రీ. ప్రాతఃకాలము; ప్రభాతము

ఫజల; ఫజల్ -ప్లు. దయ; కృప; అను
గ్రహము; అధిక్యము.

ఫజా-స్త్రీ. మైదానము; శోభ.

ఫజీలత-స్త్రీ. గొప్పదనము; శ్రేష్ఠత.

ఫజీहत -స్త్రీ. దుర్దశ; అప్రతిష్ఠ; అపకీర్తి

ఫజ్ల-వి. అతిరిక్తమైన; పనికిమాలిన

ఫజ్ల ఖర్చ-వి. అవ్యయము చేయు
వాడు; దూబరాఖర్చు చేయువాడు.

ఫజ్లగో-వి. అతిగా మాట్లాడువాడు;
వాగువాడు.

ఫటక-పు. పటిక క్రి.వి. తక్షణము;
వెంటనే.

ఫటకనా-సంక్రి. చెరుగుట; చాటతో
చెరుగుట; అంక్రి. వేరగుట; వెళ్లుట

ఫటకార-స్త్రీ. చీదరింపు; చివాట్లు.

ఫటకారనా-సంక్రి. చివాట్లుపెట్టుట;
చీదరించుట.

ఫటనా-అంక్రి. పగులుట; చాలా ఎక్కు
వగా బాధకలుగుట.

ఫట పడనా-పు. అకస్మాత్తుగా వచ్చుట;
చేరుట.

ఫటహా-వి. దుర్భాషలాడువాడు.

కిసి కే ఫటే మే పావ్ దేనా-పు.
ఇతరుల విషత్తును తననెత్తిమీదకు
తెచ్చుకొనుట.

ఫటిక-పు. స్ఫటిక; పటిక.

ఫటా-పు. వెదురుబద్ద; గోనిపట్టా.

ఫడ-పు. జూదపు పందెము; జూదమాడు
చోటు; దళారి దుకాణము.

ఫడకనా-అంక్రి. మాటిమాటికి ఇటూ
అటూ కదలుట; ఎగురుట.

ఫడక ఉఠనా-పు. ఆనందముతో
కంపించుట.

ఫడకడనా-అంక్రి. పడపడ 'మని
శబ్దము చేయుట; పక్షివైపులు కొట్టు
కొనుట.

ఫణ-పు. పాముపడగ.

ఫణి-పు. సొంప; సర్పము.

ఫతహ-స్త్రీ. విజయము; సాఫల్యము.

ఫతహమద; ఫతహయాబ-వి. విజేత; విజ
యము సాధించిన.

ఫతిగా-పు. ఎగురుపురుగు; దీపపు పురుగు

ఫతీలసోజ-పు. దీపపుశమ్మె; అనేక వార
తులు గల దీపపుశమ్మె.

ఫతూర-పు. వికారము; దోషము; ఉప
ద్రవము; దుండగము.

ఫతూరియా; ఫతూరీ-వి. శరారతీ; దుండ
గుడు.

ఫతూరీ-స్త్రీ. చేతులులేని చొక్కా; దోషిడి
సొమ్ము.

ఫతే; ఫతేహ-స్త్రీ. దే. ఫతహ.

ఫన-పు. పాము పడగ; కౌశలము; చేతి
పని; విద్య.

ఫనగా-పు. దే. ఫతిగా.

ఫనా-స్త్రీ. బరబాదీ; వినాశము.

ఫనీ-స్త్రీ. పచ్చర; గసిగ.

ఫక్రీదీ-స్త్రీ. చీరముడి; వర్షాకాలములో
కాయలకు; పండ్లకు కొయ్యకు పట్టు
తెల్లటి బూజు.

ఫఫోలా-పు. తాలా; బొబ్బ (దీల కే)

ఫఫోలే ఫోడనా-పు. కడుపుమంట

తీర్చుటకొనుట.

ఫబతీ-స్త్రీ. వ్యంగ్యము; సమయాను

కూలమగు ఉక్తి; ఫబతీ తడనా;

ఫబతీ కసనా -పు. పరిహసించుట.

ఫబన-స్త్రీ. సౌందర్యము; శోభ.

ఫబనా-అ.క్రి. నప్పుట; శోభిల్లుట.

ఫబానా-స.క్రి. అందము వెదజల్లుట;

శోభింపజేయుట.

ఫబి-స్త్రీ. దే. ఫబన.

ఫబీలా-వి. శోభించు; సుందరముగ.

ఫర-పు. అలంకరణ; తళుకు-బెళుకు.

ఫరకన-పు. మొసలి; గర్విష్ఠి; దురాచారి.

ఫరక-పు వేర్పాటు; తేడా; వేరు; స్త్రీ.

చాంచల్యము; చురుకుదనము.

ఫరకనా-అ.క్రి. ఉబ్బుట; పొంగుట;

అదరుట; చలించుట.

ఫరజద-పు. పుత్రుడు; కుమారుడు.

ఫరజీ-వి. కృత్రిమమైన; అసహజమైన;

కల్పితమైన; చదరంగపు ఆటలో

మంత్రిలేక రాణి అనబడు పావు.

ఫరద-స్త్రీ. జాబితా; జతలో ఒకటి

వి. సాటిలేని.

ఫరఫద-ప్రేమచీ; చిక్కు; టక్కు; మాయ.

ఫరఫదీ-వి. మాయలమారి; దగాకోరు;

టక్కులమారి.

ఫరమాబరదార-వి. ఆజ్ఞాకారి.

ఫరమా-పు. ప్రేము; అచ్చు కూర్పు.

ఫరమాదృశ-స్త్రీ. ఏదైనా పనిచేయుటకు

లేక వస్తువు తెచ్చుటకు ఇచ్చేడి ఆజ్ఞ.

ఫరమాదృశీ-వి. ఆజ్ఞాపించి తెప్పించు

కున్న లేక చేయించుకున్న.

ఫరమాన-పు. రాజాజ్ఞ; అధికారి ఆజ్ఞ.

ఫరమానా-స.క్రి. ఆజ్ఞాపించుట; అదర

సూచకముగా చెప్పుట.

ఫరవీ-స్త్రీ. పేలాలు; మరమరాలు.

ఫరశీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు; 'గుడగుడి'

లేకహుక్క.

ఫరసా-పు. గండగొడ్డలి; పార.

ఫరహరా-పు. జండా; పతాకము.

ఫరహద-పు. రాళ్లు తొలుచువాడు; పర

హద్ అని పిలువబడుభగ్నప్రేమికుడు

ఫరాక; ఫరాఖ-పు. మైదానము; వి.

విస్తృతమైన.

ఫరాకత-వి. విశాలమైన; సమతలమైన

ఫరాగత-స్త్రీ. నిశ్చింత; ముక్తి; మల

విసర్జనము.

ఫరాజ-వి. అచ్చా; ఎత్తు అయిన.

ఫరమోశ-వి. మరచిన; విస్మృతమైన.

ఫరమోశీ-స్త్రీ. మరపు; విస్మృతి.

ఫరార-వి. పారిపోయిన; పరార్దైన.

ఫరారి-స్త్రీ. పరారగుట; పారిపోవుట;

వి. పారి; పారిపోవు.

ఫరాసీసీ-వి. ప్రాంసుదేశపు; ప్రాంసు

దేశనివాసి.

ఫరియాద-స్త్రీ. మొర; ఫిర్యాదు.

ఫరియాదీ-వి. మొరపెట్టుకొను; ఫిర్యాదు

చేయు.

ఫరియానా-స.క్రి. శుభ్రపరచుట; పరి

ష్కరించుట; నిశ్చయించుట;

అ.క్రి. శుభ్రమగుట; అనిపించుట;

నిశ్చయమగుట.

ఫరిశతా-పు. దేవదూత.

ఫరి-స్త్రీ. కల్ప (నాగలిమొ॥).

ఫరిక-పు. పోటీపడువాడు; ప్రతిద్వంద్వి

ఫరికైన-పు. వాది-ప్రతివాదులు.

ఫస్హీ-స్త్రీ. చిన్నకొయ్య పార; కవ్వము.

ఫరేదా-పు. ఒకవిధమైన పెద్దనేరేడు

పండు.

ఫరేబ-పు. మోసము; కపటము.

ఫరేబీ-వి. దగాకోరు; కపటి.

ఫరోఖ్త-స్త్రీ. విక్రయము; అమ్మకము.

ఫరోశ-పు. విక్రేత; అమ్మువాడు.

ఫరోశీ-స్త్రీ. విక్రయము; అమ్మకము

ఫర్క-పు. దే. ఫరక.

ఫర్జ-స్త్రీ. పగులు; స్త్రీభాగము; కర్తవ్యము

ఫర్జన-క్రి.వి. ఒప్పుకొని.

ఫర్జద-పు. దే. ఫరజద.

ఫర్జానగీ-స్త్రీ. తెలివి; గ్రహణశక్తి.

ఫర్జానా-వి. తెలివిగల; బుద్ధిగల; పొండి

త్యముగల.

ఫర్జీ-వి. దే. ఫరజీ.

ఫర్ద-స్త్రీ. కాగితపుముక్క; గుడ్డపీలిక;

దుప్పటి; శాలువ మొ॥వాటిపార.

ఫర్మాటా-పు. వేగము; పరుగు; శీఘ్రత.

ఫర్మాశ-పు. డేరాలు వేయుట, పక్క.

వేయుట; దీపము వెలిగించుట మొ॥

పనులు చేయునొకరు.

ఫర్షీ-పు. పక్క; పక్కకుపకరించు వస్త్రము

ఫల-పు. ఫలము; కాయ; లాభము.

ఫలక-పు. ఆకాశము; పలక; దుప్పటి;

స్వర్గము; అరచేయి; పరిణామము

ఫలకా-పు. ఫఫోలా; బొబ్బ.

ఫలత:- అవ్య. పర్యపానముగా;

కనుక; ఫలితముగా

ఫలద-వి. ఫలమునిచ్చు.

ఫలదార-వి. ఫలములుగల.

ఫలనా-అక్రిఫలించుట; లాభించుట.

ఫలహారీ-వి. కేవలము ఫలములతో
తయారైన.

ఫలనా-పు. అమృత ; ఏదో; ఎవరో; అని
శ్రితమైన; ఫలానా.

ఫలాహారీ-పు. కేవలము ఫలములు
తినేవాడు.

ఫలాంగ-స్త్రీ. దుముకు; లంఘించి
దూకుట.

ఫలీ-స్త్రీ. పిందె.

ఫవ్వారా-పు. చిమ్ముడుగొట్టము; నీటి
బుగ్గ.

ఫసల-స్త్రీ. పైరు; పంట.

ఫసలీ-వి. ఋతుసంబంధమైన; పు.
కలరా.

ఫసాద-పు. జగడము; కొట్లాట; గందర
గోళము.

ఫసాదీ-వి. జగడాలమారి; గందర
గోళపు మనిషి.

ఫసానా-పు. కథ; వృత్తాంతము.

ఫసాहत-స్త్రీ. మంచివాగ్దోరణి; వాక్కుక్తి

ఫస్లే బహార-స్త్రీ. వసంతఋతువు.

ఫహమ-స్త్రీ. తెలివి; బుద్ధి; జ్ఞానము.

ఫహరనా-అక్రిమాలిలో రెపరెపలాడుట.

ఫహరనా-సంక్రి. జండామొవిఎగర
వేయుట.

ఫహరిశత-స్త్రీ. దే. ఫేహరిశత

ఫాక-స్త్రీ. గుండ్రముగానున్న వస్తువు
నుంచి కోసినముక్క లేక ఖండము;
నారింజ, బత్తాయి తొన.

ఫాకనా-సంక్రి. బొక్కుట;

థూల ఫాకనా-గు. దుర్లభాగ్రస్తమగుట.

ఫాండా-పు. నడుముకట్టు.

ఫాంద-స్త్రీ. లంఘనము; ఎగురుడు;
ఉచ్చు; పాశము.

ఫాందనా-అక్రి. దూకుట; ఎగురుట.

ఫాంస-స్త్రీ. ఉచ్చు, పాశము.

ఫాంసనా-సంక్రి. ఫాంసనా; ఉచ్చులో
ఇరికించుట; దగాచేయుట.

ఫాంసీ-స్త్రీ. ఉరి; ఫాంసీ చఢనా-పు. ఉరి
కంబము ఎక్కుట; ఫాంసీ దేనా-గు.
ఉరివేసినపుట.

ఫాకా-పు. పస్టు; ఉపవాసము.

ఫాకా-కశ-వి. పస్టుండువాడు;
ఆకలిగొన్న; దరిద్రుడు.

ఫాకా-మస్త. ఫాకే-మస్త-వి. పస్టు
లుంటూ కూడ ఆనందముగా
నుండు వాడు.

ఫాఖతా-స్త్రీ. ఒకరకపు పావురము.

ఫాగ-పు. హోలీపండుగ ఉత్సవము;
హోలీగేయములు పాడుకొనుట.

ఫాగున-పు. పాల్గుణమాసము.

ఫాజిల-వి. అవసరానికి మించిన;
విద్యాంసుడు.

ఫాటక-ప్ర. ముఖద్వారము; తోరణము;
బందిలదొడ్డి.

ఫాడన-స్త్రీ. కాగితపుముక్క; గుడ్డపీలిక

ఫాడనా-స.క్రి. చింపుట; చీల్చుట.

ఫాతిహా-ప్ర. ప్రార్థన (మృతునికి సం
బంధించిన); మృతుని పేర ఇచ్చు
దానము.

ఫాననా-స.క్రి. దూదివీకుట.

ఫానూస-ప్ర. గుండ్రని పెద్దగ్లాసులో అమ
ర్చిన దీపమాలిక.

ఫామ-ప్ర. రంగు; వర్ణము.

ఫాయదా-ప్ర. లాభము; మంచిపరిణామం.

ఫాయదేమద-వి. లాభకరమైన.

ఫారఖతీ-స్త్రీ. ఋణవిముక్తి; బాకీ
తీరినట్లు పొందిన రసీదు.

ఫారిగ-వి. పనినుంచి విముక్తిపొందిన;
స్వతంత్రమైన.

ఫాల-స్త్రీ. నాగలికర్ర కోసినతునుక;
పోకచక్క; వక్క.

ఫాల బాంధనా-ప్ర. ఎగిరిదూకుట లేక
దాటుట.

ఫాలత్-వి. అవసరానికి మించిన; అతి
రిక్తమైన; పనికిమాలిన.

ఫాల్సూదా-ప్ర. గోధుమ జావ.

ఫావడా-ప్ర. ఫరసా; పాఠ.

ఫాసలా-ప్ర. దూరము; ఎడము; అం
తరము.

ఫాహా-ప్ర. నూనె, నెయ్యి మొ॥వానిలో
తడిపిన గుడ్డపీలిక లేక దూదిపింజ

ఫాహిశ-ప్ర. వ్యభిచారి; లంపటుడు.

ఫాహిశా-స్త్రీ. వ్యభిచారిణి; కులట.

ఫికర; ఫికిర-స్త్రీ. దే. ఫిక్ర.

ఫికరా-ప్ర. వాక్యము; వ్యంగ్యము;
పచ్చిమోసము; ఫికరా చలానా-ప్ర.
బురిడీ కొట్టుటకు చెప్పేడిమాటలు.

ఫికరేబాజ-వి. పచ్చిమోసగాడు.

ఫిక్ర-స్త్రీ. చింత; భయము; ధ్యాస.

ఫిక్రమద-వి. చింతాగ్రస్తుడు.

ఫిటకార-స్త్రీ. ఫటకార; చీదరింపు.

ఫిటకిరీ-స్త్రీ. ఎలమ; పటిక.

ఫిటన-స్త్రీ. జోడు గుట్టలబండి.

ఫిటా-వి. చివాట్లుతిన్న; అవమానపడ్డ;
కళావీహీనమైన;

ఫిటా ముహ్-ప్ర. వాలిపోయిన ముఖము;
తెల్లముఖము.

ఫిటనా-ప్ర. జగడాలమారి; కొట్లాటమారి;
ఒకవిధమైన అత్తరు.

ఫితరత-స్త్రీ. పుష్పకృతి; స్వభావము; తెలివి;
దూర్ఘత.

ఫితరతీ-వి. స్వభావసిద్ధమైన; ప్రకృతి
సిద్ధమైన; ధూర్తుడు.

ఫితూర్-పు. దే. ఫతూర్.

ఫిదవీ-వి. స్వామిభక్తిగల; ఆజ్ఞాకారి;
దాసుడు.

ఫిదా-వి. అనురక్తమైన; మోహించిన;
మరియొకని కొరకు ప్రాణత్యాగము
చేయు; తననితాను సమర్పించిన.

ఫిదాई-పు. ప్రాణములు పైతము సమ
ర్పించువాడు; ఇతరులకొరకు ప్రాణ
త్యాగము చేయువాడు.

ఫిరంగ-పు. ఐరోపాఖండములోని దేశము

ఫిరంగీ-వి. ఐరోపాదేశీయుడు.

ఫిర-క్రి.వి. మరల; పునః

ఫిర ఫిర-యౌ. మరల, మరల; మాటి
మాటికి.

ఫిరకా-పు. జాతి; సంప్రదాయము; ముతా

ఫిరతా-పు. తిరిగివచ్చుట; వాపసి. వి.
తిరిగిపంపబడిన; తిరస్కరింపబడిన

ఫిరదౌస-పు. స్వర్గము; ఉద్యానవనము

ఫిరనా-అ.క్రి. ఇటూఅటూ తిరుగుట;
పచారుచేయుట; తిరిగివచ్చుట.

ఫిరాక-పు. వియోగము; విచారము;
చింత; అన్వేషణము.

ఫిరార-పు. పలాయనము.

ఫిరాసత-స్త్రీ. బుద్ధికుశలత; మరుకైన
బుద్ధి; తెలివి.

ఫిరియాద-స్త్రీ. దే. ఫరియాద.

ఫిస-అవ్య. ఏమీలేదు; ఫిస హో
జానా-పు. వృధాయగుట.

ఫిసడ్డి-వి. చేతకాని; పనికిమాలిన.

ఫిసలన-స్త్రీ. జారుడు.

ఫిసలనా-అ.క్రి. రఫటనా; జారుట.

ఫిహరిస్త-స్త్రీ. సూచి; జాబితా.

ఫీ-అవ్య. हर एक; ప్రతియొక్క.

ఫీకా-వి. చప్పని; రుచిపచీలేని.

ఫీతా-పు. పల్లనిపట్టి; ఏదేని వస్తువును
కట్టుట కుపయోగపడు దారము.

ఫీరోజ-వి. విజయము సాధించిన;
గెలిచిన; సుఖ సంపన్నతగల.

ఫీరోజా-పు. నీలము; ఆకుపచ్చ వన్నెలు
గల రత్నము.

ఫీరోజీ-వి. నీలము, ఆకుపచ్చ వన్నెలు
గల.

ఫీల-పు. హాథీ; ఏనుగు.

ఫీల ఖానా-పు. గజశాల.

ఫీలపా-పు. బోదకాశ్లరోగము.

ఫీలబాన-పు. మహావత; మావటివాడు.

ఫీలీ-స్త్రీ. పిండలీ; కాలిపిక్క.

ఫీసదీ-క్రి.వి. మాటికి.

ఫుకానా-అంక్రిం తగలబడుట;బూడి
దగుట.

ఫుకనీ-స్త్రీ. కొలిమిగొట్టము; కొలిమి
తిత్తి; గాలిఁజూచు చిన్నగొట్టము.

ఫుకార-పు. డే. ఫుత్కార.

ఫుకారనా-అంక్రిం. బుసకొట్టుట.

ఫుదనా-పు. పువ్వుఆకారములో ఉండు
కుచ్చుముడి.

ఫుదీ-స్త్రీ. ఫదా; గొర్రె; ఉచ్చు; ముడి.

ఫుసీ-స్త్రీ. మొటిమ.

ఫుట-వి. సాటిలేని; ఏకాకి; ఒంటరి; సం
బంధించని; ఒకఅడుగుకొలత.

ఫుటకర; ఫుటకల-వి. చిల్లర; విడివిడి.

ఫుటకా-పు. బొబ్బ.

ఫుదకనా-అంక్రిం ముప్పించుట; దూకుట;
కుప్పించి ఎగురుట.

ఫుదకీ-స్త్రీ. కుప్పించి ఎగురుచిన్నపిట్ట

ఫునగీ-స్త్రీ. చిటారికొమ్మలేకరెమ్మ.

ఫుఫకార-స్త్రీ. పాముబుస.

ఫుఫకారనా-అంక్రిం. బుసగొట్టుట.

ఫుఫెరా-వి. మేనత్తకు సంబంధించిన;
మేనత్తకు జన్మించిన.

ఫురకత-స్త్రీ. వియోగము; ఎడబాటు.

ఫురతీ-స్త్రీ. శీఘ్రత; చురుకుదనము;
వేగము.

ఫురతీలా-వి. వేగముగల; చురుకైన.

ఫురఫురానా-అంక్రిం పక్షులరెక్కలు రెపరెప
కొట్టుకొనుట; రెపరెపలాడుట.

ఫురసత-స్త్రీ. విశ్రాంతి; నివృత్తి; తీరిక

ఫురహరీ-స్త్రీ. పక్షిరెక్కల విదిలింపు.

ఫులకా-పు. పల్పటిగోధుమరొట్టె.

ఫులఝడి-స్త్రీ. చిచ్చుబుడ్డి; పువ్వులు
విరజిమ్ము ఒకవిధమగు బాణా

సంచా; కీడు తెచ్చిపెట్టువాడు.

ఫులవారీ-స్త్రీ. పుష్పవాటిక; పూతోట.

ఫులహారా-పు. మాలి; తోటమాలి.

ఫులనా-సంక్రిం. ఉబ్బించుట.

ఫులావ-పు. ఉబ్బు.

ఫులింగ-పు. స్పృల్లింగము; నిప్పురవ్వ.

ఫులియా-స్త్రీ ఒకవిధమగు ముక్కుపుడక

ఫులేల-పు. సువాసనగల తలనూనె.

ఫులేహరా-పు. తోరణము.

ఫులౌరీ-స్త్రీ. శనగపిండి పకోడి.

ఫుసఫుసానా-సంక్రిం. గుసగుసలాడుట.

ఫుహార-స్త్రీ. జలకణము; తుంపర
జల్లు.

ఫుహారా-పు. బిందువులను విరజిమ్ము
యంత్రము.

ఫుక-స్త్రీ. ఊదుడు (గాలి).

ఫ్లూకనా-సంక్రి. నోటితోగాలి ఊదుట;

లేక వేగముగా వదలుట.

ఫ్లూక ఫ్లూక కర పైర రఖనా-మృ.

అతిజాగ్రత్తగా వ్యవహరించుట.

ఫ్లూక-స్త్రీ. కలహము; పగులుడు.

ఫ్లూకనా-అంక్రి. పగులుట.

ఫ్లూకీ ఆంఖే భానా-మృ. ఏమాత్రము

ఇష్టము పోవుట; చెడ్డగా అనిపి

చుట; ఫ్లూకర రోనా-మృ.

వెక్కివే ఏడ్చుట

ఫ్లూకార-నోటినుంచి విసురుగా

వెలువలించుట; బుస (గాలి) ఊదుడు.

ఫ్లూకా-మృ. సత్త భర్త.

ఫ్లూకీ-స్త్రీ. భావా; మేనత్త.

ఫ్లూక-మృ. బుస; పువ్వు; కంచు; ముట్టు

ఫ్లూకనా యా ఫ్లూక జానా-మృ. ఉబ్బుట;

వాచుట; ఫ్లూక ఇడనా-మృ. నోటి

నుండి పిడుగురశ్మిములు వెడలుట.

ఫ్లూకా ఫ్లూకా కిరనా-మృ. ఆనందించుట;

ఆనందోల్లాసములతో తిరుగుట.

ఫ్లూకే అంగ సమానా-మృ. అమితముగా

ఆనందించుట.

ఫ్లూక గోభీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు కూర

పువ్వు; కాలీప్లవరు.

ఫ్లూక దాన-మృ. పూలుంచుపాత్ర.

ఫ్లూకదార-వి. పూలు, తీగలు అల్లినలేక

చెక్కిన వస్తువు.

ఫ్లూకనా-అంక్రి. పుష్పించుట; వికసిం

చుట; వాచుట; ఉబ్బుట; గర్వించుట;

సంతోషించుట.

ఫ్లూకీ-స్త్రీ. కంటిలోని తెల్లనిమచ్చ లేక

పువ్వు మాదిరిగా ఉండుమచ్చ.

ఫ్లూక-మృ. ఎండుగడ్డి.

ఫ్లూక-వి. తెలివితేలి; నేర్పులేని; ఏమీ

చేతకాని.

ఫ్లూకనా-సంక్రి. విసరివేయుట; పార

వేయుట; దూబరాఖర్చుచేయుట

ఫ్లూక-స్త్రీ. నడుముకట్టు; పట్నా.

ఫ్లూకనా-సంక్రి. పేకముక్కలు బాగుగా

కలుపుట; మాటిమాటికి ఒకేమాట

చెబుతూ ఉండుట.

ఫ్లూకా-మృ. చిన్న తలపాక.

ఫ్లూక-మృ. నురుగు; బుడగ.

ఫెనిల-వి. నురుగుతో నిండిన;

నురుగు గల.

ఫెనీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు దారము పోగు
వంటి మిఠాయి.

ఫెఫడా-పు. శ్వాసకోశము.

ఫెఫడి-స్త్రీ. పస్తులవల్ల, అతివేడివల్ల,
పెదవుల మీద ఏర్పడు చర్మపుసార.

ఫేర-క్రమట్టు తిరుగుడు; మార్పు; స్థితి
మార్పు; తారుమారు; చిక్కు.

ఫేర మే పడనా-క్ర. సందిగ్ధములో చిక్కు
కొనుట.

ఫేరనా-సంక్రి. ఒకవైపునుండి మరి
యొకవైపునకు తీసుకువెళ్లుట; మెలి
వేయుట; వెనుకనే తిప్పుకొనుట;
తిరిగి ఇచ్చివేయుట.

ఫేరఫార-పు. పరివర్తన; తారుమారు;
మెలిక; నెపము; పేచీ.

ఫేరా-పు. ప్రదక్షిణ; చుట్టుట; బిగింపు;
మెలి; మాటిమాటికి వచ్చుట; వెళ్లి
పోవుట; ఆవర్తము.

ఫేరాఫేరీ-స్త్రీ. క్రమ భంగము; తారు
మారు.

ఫేరి-అవ్య. ఫిర ; మరల.

ఫేరీ-స్త్రీ. ప్రదక్షిణ; పలుమారుల వస్తూ
వెళుతూ ఉండుట.

ఫేరీవాలా-పు. వీధివీధికి తిరిగి వస్తువులు
అమ్మువ్యాపారి.

ఫేల-పు. పని ; చెడుపని; కలయికవి.

పరీక్షలో ఉత్తీర్ణత పొందలేని;

ఫేలీ-వి. ధూర్తుడు; దురాచారి.

ఫేహరిస్త-స్త్రీ. జాబితా; పట్టి.

ఫేజ-పు. ఉపకారము; లాభము; ఫలి
తము ప్రాప్తించుట.

ఫేయాజ-వి. అమితమైన ఉదారుడు; దాత

ఫేయాజీ-స్త్రీ. ఔదార్యము; దానశీలత

ఫేలనా-అంక్రి. వ్యాపించుట; చెల్లా
చదరగుట.

ఫేలావ-పు. వ్యాప్తి; విస్తారము.

ఫేసలా-పు. తీర్పు; నిర్ణయము.

ఫోకా-వి. వ్యర్థమైన; నిస్సారమైన;
నగణ్యమైన; ఫోకా-పు. శ్రమ
లేకుండా వచ్చిన; ఊరికేవచ్చిన.

ఫోకర మే-పు. నిఃకుల్ముగా; ఊరికే.

ఫోకలా-పు. బెరడు; తోలు.

ఫోకా-వి. నిస్సారమైన; నగణ్యమైన.

ఫోడనా-సంక్రి. పగలగొట్టుట; నైమన
స్యము ఏర్పరచి వేరుచేయుట; అక
స్మాత్తుగా గుట్టును రట్టుచేయుట.

ఫోడా-పు. కురుపు; వ్రణము.

ఫోడియా-స్త్రీ. చిన్నకురుపు.

ఫోతా-పు. భూమి పన్ను; సంచి; బీజ
కోశము.

ఫోతేదార-పు. ఖజాंची; కోశాధికారి.

ఫౌజ-స్త్రీ. సైన్యము; సమూహము.

ఫౌజదార-స్త్రీ. సైన్యాధిపతి.

ఫౌజదారి-స్త్రీ. కొట్లాట; అపరాధులను
దడించు న్యాయ స్థానము; అపరాధ
ములకు సంబంధించు వ్యాజ్యము.

ఫౌజీ-వి. సైన్యమునకు సంబంధించిన;
సైనికుడు.

ఫౌత-వి. గతించిన; చనిపోయిన; స్త్రీ.
మృత్యువు.

ఫౌరన-క్రి.వి. తురంతవెంటనే; తక్షణము.

ఫౌలాద-పు. ఉక్కు.

ఫౌలాదీ-వి. ఉక్కుకు సంబంధించిన;
ఉక్కుతో తయారైన.

ఫౌవారా; ఫౌవ్వారా-పు. దే. ఫుహారా.

ఫ్లూట్-పు. బాঁసురీ; పిల్లనగ్రోవి; వేణువు.

బ

బక-వి. వంకర; వక్రించిన; చొరరాని.

బకతా-స్త్రీ. వంకర టింకర తనము.

బకిమ-వి. టెడా ; వంకరగానున్న.

బగలా-స్త్రీ. బెంగాలీభాష.

బంగాలా-పు. బెంగాలు ప్రాంతము.

బగాలీ-పు. బెంగాలీ ప్రాంతపు నివాసి;
బెంగాలీభాష.

బచక-పు. దే. వచక.

బచకతా-స్త్రీ. దే. వచకతా.

బచనా-స్త్రీ. మోసము; స.క్రి. మోస
గించుట.

బచ్చవానా-స.క్రి. చదివింపజేయుట

బజర-పు. బంజరుభూమి బీడుభూమి.

బజారా-పు. దే. బనజారా.

బటనా-అ.క్రి. వేరువేరుభాగములగుట;
విభాగమగుట.

బటవారా-పు. విభజన; వితరణము.

బటాई-స్త్రీ. పంపిణీ; రైతునుండి

భూస్వామి వసూలు చేయు పంట
వాటా లేక పన్ను.

బటానా-స.క్రి. పంపిణీ చేయించి తన
వాటా పుచ్చుకొనుట; ఎదుటవాని
భారమును తగ్గించుటకు సిద్ధమగుట

బడీ-స్త్రీ. రెండుపొరల మధ్య దూదివే;

కుట్టిన ఒకచొక్కా; ఇంటి పెంకుల

కప్పులో అమర్చు కొయ్యవాసము.

బంద-ప్ర. కట్టు; గట్టు; పట్టి; బంధము.

వి. మూసిన మూయబడిన; బంధించబడిన.

బందగి-స్త్రీ. ప్రణామము; సలాము; సేవ

బందగోభి-స్త్రీ. కోసుగడ్డ; కేబేజి.

బందన-ప్ర. దే. వదన

బందనవార-స్త్రీ. తోరణము.

బందనా-స్త్రీ. దే. వదనా.

బందర-ప్ర. మర్కటము; కోతి.

బందర ఘటకీ యా బందర భవకీ-మృబిది
రించుటకు మాత్రము బెదిరింపు.

బందరగాహ-ప్ర. ఓడరేవు.

బందా-ప్ర. సేవకుడు; దాసుడు.

బది-స్త్రీ. ఖైదు; కారావాసము.

బదిశ-స్త్రీ. బంధము; ప్రతిబంధము;
కుట్ర.

బదీ-ప్ర. ఖైది.

బదీఖానా-ప్ర. జైలు; బందిఖానా.

బడ్క-స్త్రీ. తుపాకి.

బడ్కచీ-ప్ర. తుపాకి కాల్పు సిపాయి

బందోబస్త-ప్ర. ఏర్పాటు; పంటభూమిని
కొలిచి పన్ను నిర్ధారించుట.

బంధక-ప్ర. ఏదేని వస్తువును తాకట్టు
పెట్టి పైకము తీసుకొనుట; విని
మయము.

బంధన-ప్ర. బంధము, ప్రతిబంధము,
కారాగారము.

బంధనా-సంక్రి. బంధించుట, కట్టుట.

బంధు-ప్ర. సోదరుడు; స్నేహితుడు.

బంధుఆ-ప్ర. ఖైది.

బంధుతా-స్త్రీ. బంధుత్వము.

బంధేజ-ప్ర. నియతసమయమున ఇచ్చు
నిర్దారిత పదార్థములేక ద్రవ్యము;
ప్రతిబంధము.

బంధ్యా-స్త్రీ. బాండ్ల ; గొడ్డాలు; పిల్లలు
లేనిస్త్రీ.

బంధ్యాపన-ప్ర. దే. బాండ్లపన.

బంపులెస-స్త్రీ. అందరి ఉపయోగము
కొరకు నిర్మించిన పాకీదొడ్లు.

బబ-స్త్రీ. 'బమ-బమ' శబ్ద; రణ
నాదము.

బబా-ప్ర. పానీ కా నల; నీటికుళాయి.

బసలొచన-ప్ర. వెదురు కర్పూరము.

బసవాడి-స్త్రీ. వెదురుపాద.

బసీ-స్త్రీ. మురళి; పిల్లనగ్రోవి; వంశీ.

బహగీ-స్త్రీ. కావర; కావడి.

బక-ప్ర. బగులా; కొంగ.

బకనా-సంక్రి. అమితముగా వాగుట;
పేలుట; ప్రలాపించుట.

బకబక-స్త్రీ. వాగుడు; ప్రలాపము.

బకరా-పు. మేకపోతు.

బకవాద; బకవాస-స్త్రీ. వ్యర్థప్రలా
పము; పనికి మాలిన వాగుడు.

బకసీస-స్త్రీ. కానుక; దానము.

బకాదా-వి. మిగిలిఉన్న.

బకావలీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు తెల్లటి
సువాసనగల పూవు.

బకావల-పు. వంటవాడు.

బకుచనా-అ.క్రి. ముడుచుకొనుట.

బకుచా-పు. చిన్నమూట.

బకుచీ-స్త్రీ. అతిచిన్నమూట; ఔష
ధముగా ఉపకరించు ఒకమొక్క.

బకుల-పు. మౌలసిరీ; బొగడచెట్టు.

బకోట-స్త్రీ. గిల్లుడు; రక్కుడు.

బకోటనా-స.క్రి. గిల్లుట; రక్కుట.

బకౌల-క్రి.వి. చెప్పిన ప్రకారము;
మాటప్రకారము.

బక్కాల-పు. బనియా; వైశ్యుడు.

బక్కీ-వి. అమితముగా వాగువాడు.

బనియా బక్కాల-యౌ. చిన్నవ్యాపారి.

బక్షనా-స.క్రి. దానముగా ఇచ్చుట;
కానుకగా ఇచ్చుట; క్షమించుట.

బక్షిశ; బక్షిసీస-స్త్రీ. ఋహమానము;
కానుక; దానము; క్షమార్పణ.

బఖాన-పు. వర్ణన; కథనము.

బఖాననా-స.క్రి. వర్ణించుట; చెప్పుట;
ప్రశంసించుట.

బఖియా-పు. ఒకవిధమైన; గట్టి దగ్గర
కుట్టు; బఖియా తుధేడనా-పు. గుట్టు
రట్టు చేయుట.

బఖీల-వి. పిసినారియగు.

బఖూబీ-క్రి.వి. మంచివిధముగా;
పూర్తిగా.

బఖేడా-పు. చిక్కు; జంజాటము; తంటా;
ఆడంబరము.

బఖేడియా-వి. జగడాలమారి; పోట్లగొడ్డు

బఖేరనా-స.క్రి. వెదజల్లుట; చెల్లా
చెదరుచేయుట.

బఖేర-క్రి.వి. క్షేమముగ; కుశలముగ
బఖ్త-పు. అదృష్టము.

బఖ్షీ-పు. జీతములు ఇచ్చు ఉద్యోగి.

బగడీ-స్త్రీ. గోమారు.

బగఱుట; బగఱుట-క్రి.వి. అమితమైన
వేగముగ.

బగర-పు. పెద్దభవనము; ప్రాసాదము.

బగరనా-అ.క్రి. వ్యాపించుట; చెల్లా
చదరగుట.

బగరానా-స.క్రి. వ్యాపింపజేయుట;
చెల్లాచెదరుచేయుట; వెదజల్లుట.

బగల-స్త్రీ. చంక; పార్శ్వము.

బగల గరమ करना-మృ. సహవాసము
చేయుట; సంభోగించుట.

బగలే ఝాंकना-మృ. పారిపోవుటకు
ప్రయత్నించుట; నోరాడకపోవుట.

బగల में दबाना-మృ. చంకనపెట్టు
కొనుట; అధికారము చలాయించుట

బగలే बजाना-మృ. చంకలు కొట్టు
కొనుట; అమితానందమును
వ్యక్తము చేయుట.

బగలా-పృ. కొంగ.

బగలీ-వి. సహచరుడు; పార్శ్వ సంబం
ధమైన; కుస్తీలో ఒక పేచీ; సూదులు,
దారము ఉంచు దర్జీవాని సంఘి.

బగార-పృ. గోశాల.

బగారనా-సంక్రి. వ్యాపింపచేయుట;
విస్తరించుట; వెదజల్లుట.

బగావత-స్త్రీ. తిరుగుబాటు; రాజ
ద్రోహము.

బగియా-స్త్రీ. చిన్నతోట.

బగీచా-పృ. వాటిక; తోట.

బగులా-పృ. దే. బగలా.

బగ్లా-పృ. వాయుగుండము; నీటిసుడి

బగైర-అవ్య. బెనా; లేకుండా.

బగగీ, బగధీ స్త్రీ. నాలుగుచక్రముల
జోడుగుఱ్ఱులబండి.

బగ్బర; బగ్బలా-పృ. సాధువులు
కూర్చుండు పులిచర్మము.

బగ్బనఖ; బగ్బనఖా-పృ. పులిగోరు;
పులిగోళ్లుండు ఒక ఆయుధము;
పులిగోరు పతకము.

బగ్బార-పృ. తొక్; తాలింపు.

బగ్బారనా-సంక్రి. తొక్కనా; తాలింపు
వేయుట; శ్రేణి బగ్బారనా-ప్రబడా
యిలుకొట్టుట.

బచకానా-వి. పిల్లలవలె; పిల్లలకుతగిన
బచత-స్త్రీవిల్వ; మిగిలిఉన్నది; లాభము
బచన-పృ. దే. వచన.

బచనా-అంక్రి. రక్షింపబడుట; వేరు.
పడుట; మిగులుట.

బచపన-పృ. లడకపన; బాల్యము.

బచానా-సంక్రి. రక్షించుట; ఆదా
చేయుట; ప్రక్కకుపెట్టుట.

బచావ-పృ. రక్షణ.

బచ్చా-పృ. శిశువు (మగ).

బచ్చా-పు. బత్తడా; బత్తవా; పశు
 శావకము; ఆవుదూడ.
 బత్తియా కా తాక-పు. ఎద్దు; మహా
 మూర్ఖుడు; జడుడు.
 బత్తెడా-పు. గుట్టుపుప్పిల్ల.
 బజనా-అంక్రి. మ్రోగుట.
 బజా-పు. బాజావాయించువాడు.
 బజగ-వి. వజ్రాంగుడు; వజ్రకా
 యుడు; మహాదృఢమైన శరీరము
 గలవాడు.
 బజరంగబలీ-పు. హనుమంతుడు.
 బజరా-పు. చదునుగాఉండు పెద్దపడవ;
 సజ్జలు.
 బజా-వి. ఉచితమైన; సరియైన.
 బజా లానా-పు. పూర్తిచేయుట; ఆజ్ఞ
 పాలించుట; చేయుట.
 బజాజ-పు. వస్త్రవ్యాపారి.
 బజాజా-పు. వస్త్రవిపణివీధి.
 బజాజిన-స్త్రీ. వస్త్రవ్యాపారిణి; వస్త్ర
 వ్యాపారిభార్య.
 బజాజీ-స్త్రీ. వస్త్రవ్యాపారము.
 బజానా-పు. మ్రోగించుట; గంట మ్రోగిం
 చుట.

బజాయ-అవ్య. బదులుగా.
 బజ్జ-పు. వస్త్రము; గుడ్డ.
 బజ్మ-స్త్రీ. సభ; నాట్య-సంగీత సభ;
 రంగస్థలము.
 బజ్జనా-అంక్రి. పాశములో చిక్కు
 కొనుట; చిక్కుకొనుట; హఠము
 చేయుట.
 బజ్జావ-పు. చిక్కు; బంధము.
 బట-పు. బట ; గారి; గుండ్రాయి;
 తూకపురాయి; త్రాడుమెలి.
 బటఖరా-పు. తూకమురాయి.
 బటనా-సంక్రి. పేనుట (త్రాడు); రాతి
 మీద నూరుట; రుద్దుట; నలుగుపిండి
 బటమార; బటపార -పు. దారిదోపిడీ
 దారుడు; బందిపోటుదొంగ.
 బటలా-పు. డేగిసా, పెద్ద దాక.
 బటలీ; బటలోई-స్త్రీ. వంటకు
 ఉపకరించు దాక.
 బటవార-పు. కాపలామనిషి దారి.
 పన్నువసూలుచేయువాడు.
 బటాई-స్త్రీ. తాడుపేనుడు.
 బటాక-పు. బాటసారి; బటాక హోనా-పు.
 వెళ్లిపోవుట.

బచ్చా-ప్ర. బచ్చా; బచ్చా; పశు
 శాపకము; ఆవుదూడ.
 బచ్చియా కా తారు-ప్ర. ఎద్దు; మహా
 మూర్ఖుడు; జడుడు.
 బచ్చెడా-ప్ర. గుట్టుపుప్పిల్ల.
 బజనా-అం.క్రి.మ్రోగుట.
 బజా-ప్ర. బాజావాయించువాడు.
 బజగ-వి. వజ్రాంగుడు; వజ్రకా
 యుడు; మహాదృఢమైన శరీరము
 గలవాడు.
 బజరంగబలీ-ప్ర. హనుమంతుడు.
 బజరా-ప్ర. చదునుగా ఉండు పెద్దపడవ;
 సజ్జలు.
 బజా-వి. ఉచితమైన; సరియైన.
 బజా లానా-ప్ర. పూర్తిచేయుట; ఆజ్ఞ
 పాలించుట; చేయుట.
 బజాజ-ప్ర. వస్త్రవ్యాపారి.
 బజాజా-ప్ర. వస్త్రవిపణివీధి.
 బజాజిన-స్త్రీ. వస్త్రవ్యాపారిణి; వస్త్ర
 వ్యాపారిభార్య.
 బజాజీ-స్త్రీ. వస్త్రవ్యాపారము.
 బజానా-ప్ర.మ్రోగించుట; గంట మ్రోగిం
 చుట.

బజాయ-అవ్య. బదులుగా.
 బజ్జ-ప్ర. వస్త్రము; గుడ్డ.
 బజ్మ-స్త్రీ. సభ; నాట్య-సంగీత సభ;
 రంగస్థలము.
 బజ్జనా-అం.క్రి. పాశములో చిక్కు
 కొనుట; చిక్కుకొనుట; హఠము
 చేయుట.
 బజ్జావ-ప్ర. చిక్కు; బంధము.
 బట-ప్ర. వట ; గారి; గుండ్రాయి;
 తూకపురాయి; త్రాడుమెలి.
 బటఖరా-ప్ర. తూకమురాయి.
 బటనా-అం.క్రి. పేనుట (త్రాడు); రాతి
 మీద నూరుట; రుద్దుట; నలుగుపిండి
 బటమార; బటపార -ప్ర. దారిద్ర్యపీడి
 దారుడు; బందిపోటుదొంగ.
 బటలా-ప్ర. డేగిసా, పెద్ద దాక.
 బటలీ; బటలో-స్త్రీ. వంటకు
 ఉపకరించు దాక.
 బటవార-ప్ర. కాపలామనిషి దారి.
 పన్నువసూలుచేయువాడు.
 బటా-స్త్రీ. తాడుపేనుడు.
 బటారు-ప్ర. బాటసారి; బటారు హోనా-ప్ర.
 వెళ్లిపోవుట.

బడనీ-స్త్రీ. ఇ్లాడ్; చీపురుకట్ట.
 బడనా-సంక్రి. వృద్ధిచేయుట; వ్యాపింప
 జేయుట; ముందుకు సాగించుట;
 దుకాణముమూయుట; దీప మార్పుట
 బడావ-ప్రం. వృద్ధి; పెంపు.
 బడావా-ప్రం. ప్రోత్సాహము; ఉత్తేజన;
 ఉత్సాహము.
 బఢియా-వి. శ్రేష్ఠమైన; ఉత్తమమైన.
 బఢిరి-స్త్రీ. ఉత్తరోత్తర వృద్ధి; పెంపు
 బణిక-ప్రం. దే. వణిక.
 బతకహీ-స్త్రీ. వార్తలాపము; వాద
 వివాదము.
 బతఖ-స్త్రీ. బాతు.
 బతరస-ప్రం. వార్తలాపములోని ఆనం
 దము; మజా.
 బతరానా-అంక్రి. వార్తలాపించుట.
 బతలనా; బతనా-సంక్రి. చెప్పుట,
 ఎరింగించుట; నచ్చచెప్పుట; సరి
 చేయుట.
 బతాస-ప్రం. వాయువు; గాలి; వాత
 రోగము.
 బతాసా-ప్రం. పంచదారతో తయారైన
 తియ్యని పెద్దపెద్ద బిళ్లలు.

బతియా-స్త్రీ. ఫలీ ;పిందె.
 బతియానా-అంక్రి. సంభాషించుట.
 బతియార-స్త్రీ. సంభాషణ.
 బతౌర-క్రి.వి.వలె; సదృశమైన; పద్ధతిన
 బత్తీ-స్త్రీ. దీపపువత్తి.
 బత్తీస-వి. ముప్పదిరెండు - '32. సంఖ్య
 బత్తీసా-ప్రం. ఒకవిధమైన లడ్డు.
 బత్తీసీ-స్త్రీ. నోటిలోనుండు దంత
 పంక్తి.
 బత్తీసీ ఇడ పడనా-ప్రం. ముప్పదిరెండు
 పళ్ళురాలిపడుట.
 బత్తీసీ దిఖానా-మం. అసభ్యమైన నవ్వు
 నవ్వుట.
 బఘూ-ప్రం. ఒకవిధమగు ఆకుకూర.
 బద-వి. చెడు; చెడ్డ, నీచమైన; నికష్టమైన
 బద అమలీ; బద-ఇన్తజామీ-స్త్రీ.మద్రా
 బంధము; అరాచకము; అవ్యవస్థ.
 బద కార-వి. కుకమీ; దురాచారి.
 బదఖ్-వి. చెడుస్వభావముగల;
 దురలవాట్లుగల.
 బద-చలన-వి. దురాచారి; చెడు ప్రవ
 ర్తనగల.
 బద-జబాన-వి. దుర్బాషి.
 బద-జాత-వి. కమీనా; నీచకులీ నుడు;
 హేయమైన.

బద-జేబ-వి. కురూపి.

బద-తర-వి. బహుహేయమైన.

బద-దయానత-వి. నిజాయితీలోపించిన;
హేయబుద్ధిగల.

బద-దుఆ-స్త్రీ. శాపము.

బదనామ-వి. కళంకితమైన; అపకీర్తిగల

బదనామి-స్త్రీ. అప్రతిష్ఠ; అపకీర్తి.

బద-బఖ్త-వి. దురదృష్టమైన.

బదబ్-స్త్రీ. దుర్గంధము; దుర్వాసన.

బద-మజా-వి. చెడురుచిగల; చెడ్డ;

కృద్ధమగు.

బదమాశ-వి. దుష్టుడు; దురాచారి.

బద-మస్త-వి. మత్తులో మైమరచిన.

బద-మిజాజ-వి. దుష్టస్వభావముగల

బద-రంగ-వి. వెలిసిపోయిన; చెడు

రంగుగల; వేరేరంగుగల పేకముక్కు.

బద-రాహ-వి. దుర్మార్గి.

బదల-ప్ర. ఒకదానికి బదులుగా మరి

యొకదానిని ఉంచుట; ఒకనికి బదు

లుగా మరియొకనిని ఉంచుట; మార్పిడి.

బదలా-ప్ర. వినిమయము; ప్రతీకారము

బదలీ-స్త్రీ. ఒకదాని లేక ఒకనికి బదు

లుగా మరియొకరిని హాజరు పర

చుట; స్థానాపన్నత.

బద-సూర-వి. కురూపి.

బదస్త-క్రి.వి. చేతిమీదుగా; ద్వారా.

బదస్తూ-క్రి.వి. నియమానుసారము;
అనువాయితీగా.

బద-హజమీ-స్త్రీ. అజీర్ణము.

బద-హవాస-వి. స్పృహలోలేని; ఎక్కు

వగా గాబరా చెందిన; వికలమైన.

బదీ-స్త్రీ. చెడు; చెడ్డతనము; దోషము.

బదన-ప్ర. శరీరము; దేహము; ముఖము

బదనసీబ-వి. దురదృష్టమగు.

బదనసీబీ-స్త్రీ. దురదృష్టము.

బదా-వి. అదృష్టముతో వ్రాసియున్న;

నొసట వ్రాసియున్న.

బదాబదీ-స్త్రీ. ఇరుపక్షములవారు పర

స్పర విరుద్ధముగ ప్రతిపక్షములకు లేక

హఠము చేయుట; పోటీ.

బదీ-స్త్రీ. కష్టపక్షము; చెడు; అహితము

బదౌలత-క్రి.వి. కారణమున;

ద్వారా; దయవలన.

బద్ద-వి. బంధింపబడిన, కట్టుబడి;

నిర్ధారితమైన.

బద్దపరికర-వి. తత్పరమైన; సిద్ధ

మైన.

బధ-ప్ర. దే. వధ.

బధాई-స్త్రీ. అభినందనము; శుభాకాం

క్షలు; శుభకామనలు.

బధావా-ప్ర. ఆనందోత్సవము.

బధిక-ప్ర. వధిక ;కసాయివాడు.

బధియా-ప్ర. విత్తు కొట్టిన పశువు.

బధియా బేఠనా-ప్ర. నష్టము వచ్చుట;

దివాళాతీయుటలేక అగుట.

బధిర-వి. బహరా; చెవిటి.

బధ్-స్త్రీ. దే. వధ్.

బధ్మఠీ-స్త్రీ. పుత్రునిభార్య; కోడలు.

బధ్య-వి. చంపదగిన.

బన-ప్ర. జంగల; వనము; అడవి.

బనఖండ-ప్ర. వనప్రదేశము.

బనఖడి-ప్ర. అడవి నివాసి; వనవాసి;

స్త్రీ. వనప్రాంతము.

బనజ-ప్ర. నీటిలో ఉండు పదార్థము;

కమలము; వాణిజ్యము; వ్యాపారము

బనజారా-ప్ర. బండీమీద వస్తువులు వేసు

కొని ఊరూర తిరిగి వ్యాపారము

చేయువాడు.

బననా-అ.క్రి.తయారగుట; సిద్ధ

మగుట.

బనపఠ-ప్ర. వల్కలవస్త్రము; చెట్టు

బెరడుతోతయారైన వస్త్రము.

బనబిలావ-ప్ర.పిల్లిమాదిరి ఒక అడవి

జంతువు; అడవి పిల్లి.

బనమానుస-ప్ర. మానవాకారములో

ఉండు ఒక అడవిజంతువు.

బనమాలా-స్త్రీ. ఐదు రకములపుష్పము

లతో తయారైన మాల; మెడనుంచి

పాదముల వరకు వ్రేలాడు పుష్ప

హారము.

బనమాలీ-ప్ర. కృష్ణుడు.

బనరా-ప్ర. వరుడు; పెండ్లికొడుకు; ఒక

విధమగు పెల్లిపాట; కోతి.

బనరీ-స్త్రీ. నవవధువు; కొత్త పెల్లి

కూతురు.

బనరుహ-ప్ర. అడవిచెట్టు; కమలము.

బనవానా-స.క్రి.చేయుంచుట; తయారు

చేయుంచుట.

బనవారి-ప్ర. శ్రీకృష్ణుడు.

బనా-ప్ర. వరుడు; పెల్లికుమారుడు.

బనాత-స్త్రీ. ఒకవిధమగు శ్రేష్ఠమైన

ఉన్నివస్త్రము.

బనానా-స.క్రి. చేయుట; తయారు

చేయుట.

బనా బనాయా-వి. స్వయంగా తయారైన

బనామ-అవ్య. పేరున; పేర.

బనావ-పు. అలంకరణ; సింగారము.

బనావట-స్త్రీ. రచన; చేత; ఆడంబ
రము.

బనావటి-వి. కృత్రిమమైన; నకలీ.

బనిజ-పు. రోజగార; వ్యాపారము.

బనిజనా-సంక్రి. వ్యాపారముచేయుట

బనిజారిన; బనిజారి-స్త్రీ. బంజారా
జాతిస్త్రీ.

బనితా-స్త్రీ. ఔరత; స్త్రీ; భార్య.

బనియా-పు. వ్యాపారి, వైఖ్యుడు.

బనియాడన-స్త్రీ. గజి; బనీను.

బనిస్వత-అవ్య. కంటె; దానికంటె.

బనీ-స్త్రీ. వసవధువు; పెళ్లికూతురు; స్త్రీ

బనీనీ-స్త్రీ. వైశ్యజాతిస్త్రీ.

బనీలా-వి. అడవి సంబంధమైన.

బనీరీ-స్త్రీ. ఆలా; వడగండ్లు.

బందా-పు. దాసుడు; సేవకుడు; మనిషి

బందా-నవాజ-వి. దీనదయాళువు.

బందిశ-స్త్రీ. బంధము; ముడి; పద్య
రచన; యోజన.

బందీ-పు. ఖైదీ; స్త్రీ. దాసి; బంధనము

బందీఖానా-పు. జైలు; కారాగారము.

బపనా-సంక్రి. విత్తనములు నాటుట.

బపమార-వి. తండ్రిని చంపువాడు; పితృ
హతీ.

బపు; బపుఖ-పు. శరీరము; దేహము.

బపరా-వి. బేలా; నిస్సహాయుడు.

బపౌతీ-స్త్రీ. పితృహతము.

బప్పా-పు. పితా; తండ్రి.

బఫౌరీ-స్త్రీ. ఆవిరితో ఉడికిన వడి
యము.

బబర-పు. పెద్ద సింహము.

బబ్రూ-పు. పుత్రుని లేక అల్లుడిని
ముద్దుగా పిలుచు సంబోధనము.

బబ్బల-పు. తుమ్మచెట్టు.

బబ్బలా-పు. బగులా; వాయుగుండము;
నీటి సుడి.

బభూత-స్త్రీ. విభూతి; భస్మము.

బమ-పు. బాంబు; శివభక్తుల నోట వెలు
వడు 'బమ్' అను శబ్దము.

బమ బోలనా యా బోలజానా-పు. సర్వ
నాశమగుట.

బమమార-వి. బాంబువేయువాడు లేక
పేల్చువాడు.

బమజిబ-క్రి. వి. అనుసారము.

బయస-స్త్రీ. వయస్సు.

బయా-పు. పాలపిట్ట; పాలం పిచ్చుక.

బయన-ప్ర. వర్ణన; వివరణ; వృత్తాంతము

బయనా-ప్ర. పేశగి; బయానా.

బయాబాన-ప్ర. దే. బియాబాన.

బయార-స్త్రీ. వాయువు; పిల్లవాయువు

బర-ప్ర. వటవృక్షము; వి. శ్రేష్ఠమైన.

బరఁ-ప్ర. తమలపాకులు అమ్ములేక
పండించువాడు.

బరకత-స్త్రీ. బఢతీ; వృద్ధి.

బకరకార-వి. హాజరుగా నున్న;
స్థిరముగ.

బరకాజ-ప్ర. వివాహము; పెండ్లి.

బరకానా-సంక్రి. నివారించుట; బుజ్జ
గించుట; పెడదారినపెట్టుట.

బరఖా-స్త్రీ. వర్షా. వర్షము; వాన.

బరఖాస్త-వి. తొలగింపబడిన; విస
ర్జించిన; పదచ్యుతి.

బరఖిలాఫ-క్రి. వి. ప్రతికూలముగా;
విరుద్ధముగా.

బరఖురదార-వి. అన్నివిధాల సుఖముగా
నున్న; ప్ర. పుత్రుడు.

బరగద-ప్ర. వటవృక్షము; మర్రిచెట్టు.

బరఱా-ప్ర. భాలా; బల్లము.

బరఱైత-ప్ర. బల్లముతో యుద్ధము
చేయువాడు.

బరజనా-సంక్రి. వర్జించుట; నిషేధించుట

బరజబాన-వి. కంఠస్థమైన; వల్లించిన.

బరజస్తా-వి. ఆశువుగా మాటలాడు
లేక చెప్పు.

బరజోర-వి. ప్రబలమైన; జబరదస్తమైన,
అత్యాచారి.

బరజోరి-స్త్రీ. జబరదస్త్రీ; బలప్రయో
గము; బలాత్కారము.

బరత-ప్ర. వ్రత; ఉపవాసము; నియ
మము.

బరతన-ప్ర. పాత్ర; వంటపాత్ర.

బరతనా-అంక్రి. వ్యవహరించుట; ఉప
యోగించుట.

బరతరఫ-వి. తొలగింపబడిన; ప్రక్క
పెట్టిన; వేరైన.

బరతానా-సంక్రి. పంపిణీచేయుట; పం
చుట.

బరతావ-ప్ర. వ్యవహారము; నడవడి.

బరతీ-వి. వ్రతీ; ఉపవాసముండువాడు;
నియమమును పాటించువాడు.

బరతోర-ప్ర. దే. బాలగెడ.

బరదార-వి. వహించువాడు; మోయువాడు

బరదాశ్త-స్త్రీ. సహనము.

బరన-ప్ర. వర్ణము; వన్నె; రంగు.

బరనన-ప్ర. వర్ణనము; వివరణ.

బరనా-సంక్రి. వరించుట; ఎన్నుకొనుట;
పెండ్లి చేసుకొనుట.

బరపా-వి. చెలరేగిన (తగవు మొ॥).

బరఫ-స్త్రీ. దే. బర్ఫ.

బరఫీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు మిఠాయి.

బరబండ్-వి. బహుశక్తిశాలి; ప్రతాపశాలి;
ప్రచండమైన.

బరబర-స్త్రీ. అక్కరకు రాని వాగుడు.

బరబస-క్రి. వి. బలవంతముగా; వ్యర్థ
ముగా.

బరబాద-వి. సర్వనాశమగు; ధ్వంస
మైన; వ్యర్థముగా వ్యయమైన.

బరబాదీ-స్త్రీ. సర్వనాశము; ధ్వంసము;
వ్యర్థవ్యయము.

బరమ-ప్ర. కవచము.

బరమా-ప్ర. బెజ్జములు; రంధ్రములు
చేయు ఒకపనిముట్టు.

బరషా-స్త్రీ. వర్షము; వృష్టి.

బరస-ప్ర. సాల; సంవత్సరము.

బరస-గాంఠ-స్త్రీ. వర్ష గాంఠ; జన్మ
దినము.

బరసనా-సం. క్రి. వర్షించుట; వాన
కురియుట.

బరసాత-స్త్రీ. వర్షముతువు; వానా
కాలము.

బరసాతీ-వి. వానాకాలపు; వృ. వర్షము
నుండి రక్షించు వస్త్రములేక దుస్తువు.

బరసీ-ప్ర. సంవత్సరీకము; తద్దినము.

బరహా-ప్ర. చిన్ననీటిబోదె; బాగాలావైన
మోకు; నెమలి.

బరహి; బరహీ-ప్ర. మయూరము;
నెమలి; కోడిపుంజు; 12వరోజున
చేయు పురిటిస్నానము.

బరా-ప్ర. దే. బడా.

బరాత-స్త్రీ. వరపక్షపు పెళ్లివారి సమూ
హము.

బరాతీ-ప్ర. వధువు ఇంటి వరకువెళ్లు
వరపక్షపువారిలో ఒకరు.

బరానా-సం. క్రి. సందర్శము వచ్చిన
ప్పటికీ ఏమాటచెప్పకుండ తప్పించు
కొనుట; కావాలనివేరుగా ఉండి
తప్పించుకొనుట; ఎన్నుకొనుట.

బరాబర-వి. సమానముగ చేయుట;
ఒకేవిధమగు.

బరాబర కరనా-ప్ర. ముగించుట;
క్రి. వి. నిరంతరముగా; ఎల్లప్పుడు.

బరాబరీ-స్త్రీ. సాదృశ్యము; సమానత;
ఎదురుపోటీ.

బరామద-వి. బహిర్గతమైన; దొంగిలించు
బడిన సొత్తువెలువడుట; వరద తగ్గి
మీదట బయటపడు నదీ తీరము.

బరామదా-ప్ర. వసారా; వరండా.

బరాయ-అవ్య. కొరకు; కై.

బరాయ నామ-క్రి.వి.నామ మాత్రముగా;

పేరుకుమాత్రము.

బరాయన-పు. వివాహసమయమున వరుని

వేలుకు తొడుగుచునుప బలువు.

బరార-పు. ఒకరకమైన అడవి జంతువు.

బరావ-పు. రక్షణ; నిషేధము.

బరీ-స్త్రీ. వడియము; వి.మినహా

యించిన; మినహాయించుపొందిన.

బరూ-అవ్య. అయినను, కాని; అట్లేయగు

గాక.

బరూ-పు. వటుడు; బ్రహ్మచారి.

బరూనీ-స్త్రీ. కనురెప్పవెంట్రుకలు.

బరేఠిన-పు. ధోబీ; చాకలి.

బరేఠీ-స్త్రీ. ధోబిన; చాకలిస్త్రీ.

బరోఠా-పు. ద్వారము; ముఖద్వారము

దగ్గరగా ఉండు గది.

బరోహ-స్త్రీ. మర్రిచెట్టు ఊడలు.

బరౌనీ-స్త్రీ. దే. బరూనీ.

బర్క్-స్త్రీ. విద్యుచ్ఛక్తి; వి.చురుకైన;

దగాకోరు.

బర్కత-స్త్రీ. దే. బరకత.

బర్గ-పు. ఆకు; సామగ్రి.

బర్జనా-సం.క్రి. దే. బరజనా.

బర్తన-పు. దే. బరతన.

బర్తనా-సం.క్రి. వ్యవహరించుట; ఉపయో

గించుకొనుట.

బరదాశ్త-స్త్రీ. దే. బరదాశ్త.

బర్ఫ-స్త్రీ. మంచుగడ్డ.

బార్ఫిస్తాన-పు. మంచు అధికముగా

నుండుచోటు.

బర్ఫీ-స్త్రీ. దే. బరఫీ.

బర్బర-పు. సభ్యతలేని ఒకజాతి; అడవి

మనిషి.

బరీనా-అ.క్రి. ప్రలాపించుట; నిద్రలో

కలవరించుట.

బరే-పు. భిడ; కందిరిగ.

బలద-వి. దే. బులద.

బల-పు. బలము; శక్తి; మెలికెమెలిక;

ముడత; లోటు.

బల ఖానా-పు. వంగుట; ఊగిన

లాడుట; నష్టము భరించుట మెలి

తిరుగుట.

బలకనా-అ.క్రి. పొంగుట; మస

లుట; ఉడుకుట; ఆవేశపడుట.

బలగమ-పు. శ్లేష్మము; కఫము.

బలనా-అ.క్రి. వెలుగుట; మండుట.

బలబలనా-అ.క్రి. ఒంటెఅరచుట;

వృథాగావగుట.

బలబలాహట్-స్త్రీ. ఒంటె అరుపు;

పసలేని అహంకారము.

బలవీర-పు. బలరాముని సోదరుడగు

శ్రీకృష్ణుడు.

బలమ-పు. వల్లభుడు; ప్రేమయుడు; భర్త.
 బలయ-పు. దే. వలయ.
 బలవా-పు. విద్రోహము; విప్లవము.
 బలవాడ-పు. విద్రోహి.
 బలా-స్త్రీ. విపత్తు; గండము.
 బలా కా-పు. పూరమైన; అనర్థదాయకమైన.
 బలాక-పు. బకము; కొంగ.
 బలాకా-పు. బకపంక్తి; కొంగల వరుస
 బలాహక-పు. మేఘము; ఒకానొక
 దైత్యుడు.
 బలిహారి-స్త్రీ. ప్రేమ, శ్రద్ధ, భక్తి మొ॥
 పురస్కరించుకొని తనని తాను
 సమర్పించుకొనుట; ప్రాణత్యాగము
 బలుకా-వి. రేతీలా; ఇసుకకలసిన.
 బలैया-స్త్రీ. ఆపద; విపత్తు; రోగము
 బలैया లేనా-పు. ఇతరుల దుఃఖమును
 తను స్వీకరించుట; ప్రేమాస్పదుల
 శుభముకోరుట.
 బల్నా-పు. శహతీర; దూలము.
 బలిక-అవ్య. ఇందులకు భిన్నముగ;
 మీదుమిక్కిలి; కాని.
 బవండర-పు. ఆంధీ-తూఫాన; సుడిగాలి.
 బవాసీర-స్త్రీ. మూలవ్యాధి.
 బశర-పు. మనుష్యుడు.
 బశరేకి-క్రి.వి. షరతేమిటంటే;
 ఈ షరతుమీద.

బసంతా-వి. వసంతయుతు సంబంధమైన
 లేతపసుపు వన్నెగల.
 బస-వి. చాలినంత సంపద; అవ్య.
 చాలు; ఈమాత్రము.
 బసదర-పు. నిప్పు.
 బసనా-అ.క్రి. నివసించుట; స్థిరపడుట.
 కూర్చోనుట.
 బసర-పు. నిర్వాహము; నిర్వాకము.
 బసహ-పు. ఎద్దు; వ్యసభము.
 బసానా-స.క్రి. నివాసము ఏర్పరచుట.
 బసీకరన-పు. దే. వశీకరణ.
 బసీఠ-పు. వార్తాహారుడు - దూత.
 బసూలా-పు. బాడిస (వడ్డంగి).
 బసేరా-పు. మకాము; మకాముచేయు
 చోటు; నివాసము; పక్షిగూడు; వి.
 నివసించువాడు.
 బసేరీ-వి. నివాసి.
 బసౌధీ-స్త్రీ. సువాసనగల, రుచికర
 మైనబాసంది.
 బస్తా-పు. దస్తరము.
 బస్తీ-స్త్రీ. జనపదము; పట్టణము.
 బహంగీ-స్త్రీ. కావర; కావడి.
 బహుకనా-అ.క్రి. పొరపాటున దారి
 తప్పుట; భ్రమపడుట; మత్తెక్కుట.

బహు బహు బాతే కరనా-ప్రముత్తు

మాటలుమాటాడుట; పొగరిక్కిన

మాటలుమాటాడుట.

బహుకానా-సంక్రి. దారి మల్లించుట;

లక్ష్మ్యభ్రష్టుని చేయుట; మోసగించుట

బహు-స్త్రీ. సహోదరి.

బహు-అంక్రి. ప్రహించుట; దారి

తప్పుట; గర్భపాతమగుట.

బహు గగా మే హాథ ధోనా-ప్ర. నలు

గురితో నారాయణ.

బహునాపా-ప్ర. సోదరిభావము; సోదరి

సంబంధము.

బహునోడ-ప్ర. సోదరిభర్త.

బహునీతా-ప్ర. భానజా; మేనల్లుడు.

బహుబహు-వి. చమాచమధగధగమెరయు

బహుబహు-ప్ర. కొంటితనము; తుంటరి

తనము.

బహు-క్రి.వి. కొరకు; కై; ప్ర. సము

ద్రము; పద్యము.

బహు హల-క్రి.వి. ఏదోవిధము; ఎలా

గైనాసరే.

బహు-వి. చెవిటివాడు.

బహునా-సంక్రి. మరిపించుట; దారి

మల్లించుట; బుజ్జగించుట.

బహురయానా-సంక్రి. బయటికి పంపుట;

వేరుపరచుట.

బహు-స్త్రీ. డేగవంటి ఒక వేటాడు

పక్షి.

బహునా-సంక్రి. కష్టమును, దుఃఖ

మును మరిపించుట; సంతసము

కలుగజేయుట; ధ్యాసమల్లించుట.

బహు-ప్రమునోరంజనము; బుజ్జగింపు

బహు-స్త్రీ. వాదము; చర్చ; తర్కము.

బహునా-అంక్రి. తర్కించుట; చర్చిం

చుట; వాదించుట.

బహుదూ-వి. ఉత్సాహవంతుడు; ధీరుడు;

సాహసీ.

బహుదూనా-వి. వీరులవలె.

బహునా-సంక్రి. ప్రహించజేయుట;

విసరివేయుట; ప్ర. నెపము; వంక.

బహు-స్త్రీ. వసంతముతువు; యవ్వన

వికాసము; శోభ; ప్రపుల్లత.

బహు-వి. పూర్వమువలె; స్వస్థతగల;

సంతోషముగ.

బహు-స్త్రీ. ఆస్థానమున మరల

నియమించుట; పునర్నియుక్తి; స్త్రీ.

నెపము; వంక.

బహు-ప్ర. ధారా; ప్రవాహము.

బహిని-స్త్రీ. భగిని; సోదరి.

బహిరంగ-వి. బాహరి; బయటకు

సంబంధించిన; బయటవాడు.

బహిర్ముఖ-వి. విరుద్ధముగ; విముఖముగ.

బహిర్ముఖీ-వి. బాహ్యదృష్టిగల.

బహిరత-ప్ర. స్వర్గము.

బహీ-స్త్రీ. ఖాతాపుస్తకము.

బహీర-స్త్రీ. జనసమూహము; గుంపు.

బహు-వి. అనేకమైన; ఎక్కువ; అధికమైన

బహుజ-వి. బాగుగా తెలిసినవాడు;

చాలావిషయములు తెలిసినవాడు.

బహుజ్ఞతా-స్త్రీ. బహువిషయముల పరి

జ్ఞానము.

బహుత-వి. చాల; ఎక్కువ; మిక్కిలి

ఎక్కువ.

బహుత కరకే-ప్ర. బహుధా; బహుశా;

బహుసంభవమైన; బహుత కుత-ప్ర.

చాలఎక్కువ; బహుత ఖూబ-ప్ర. భళి;

ఏం చెప్పాలి; చాలాబాగుంది.

బహుతాయత-స్త్రీ. అధికము.

బహుతేరా-వి. అధికమగు; ఎంతో

ఎక్కువ క్రి. వి. అనేకవిధములగా

బహుతేరే-వి. అనేకులు; అనేకము.

బహుధా-క్రి. వి. అనేకప్రకారములుగా;

తరుచుగా.

బహుభాషి-వి. ఎక్కువ మాటాడువాడు.

బహుమత-ప్ర. చాలామందికి సంబంధించిన

సువైక్యము; అనేకమైన అభిప్రాయ

ములు; అధికసంఖ్యాకుల అభిప్రాయము.

యము.

బహుర-అవ్య. ఫిర; మరల.

బహురనా-అ. క్రి. తిరిగివచ్చుట; మరల

కలియుట.

బహుర-క్రి. వి. మరల; దీనితరువాత.

బహురయా-స్త్రీ. నవవధువు; కొత్తగా

కాపురమునకు వచ్చినభార్య; కొత్త

కోడలు.

బహురూపియా-ప్ర. అనేకవేషములువేసి లేక

అనేకవృత్తులు చేసి జీవనము గడుపు

వాడు.

బహుల-వి. అధికము; ఎక్కువ.

బహులతా-స్త్రీ. అధికము; అవసరానికి

మించి యున్నటువంటిది.

బహులీ-స్త్రీ. ఏలక్కాయ.

బహుగ్రీహి-ప్ర. వ్యాకరణమునకు సంబం

ధించిన ఆరు సమాసములలో ఒకటి

బహుశృత-వి. అనేకవిషయములలో పారం

గతుడు; అనేక విషయములు తెలిసి

నవాడు.

బహ్-స్త్రీ. పుత్రునిభార్య; కోడలు; భార్య;
పదుపు.

బహత్-వి. ఇటూ అటూ ఎక్కువగా తిరు
గువాడు; తిరుగుబోతు.

బహేలియా-పు. చిడిమి; పిట్టలవేటగాడు
బహోరి-అవ్య. మరల.

బాక-స్త్రీ. భుజదండము (ఆభూష
ణము); పుం. వక్రత; వంకర; వి.
వక్రమైన; వంకరగానున్న.

బాకా-వి. వంకరగానున్న, పోకిల్లా;
సాహసి.

బాక్రు; బాక్రూ-వి. వంకరగానున్న,
పదునైన; కొశలముగల.

బాగ-స్త్రీ. నమాజుపిలుపు; అరుపు;
పిలుపు; కోడికూత.

బాచనా-సం. క్రి. చదువుట; రక్షించుట
బాఱా-స్త్రీ. వాంఛ; కోరిక.

బాఱ-స్త్రీ. గొడ్డాలు; సంతానములేనిస్త్రీ
బాటనా-సం. క్రి. పంచుట; వాటాలు

వేయుట.

బాదీ-స్త్రీ. లొడి ; దాసి.

బాఱ-పు. అడ్డీ; ఆనకట్ట.

బాఱనా-సం. క్రి. బంధించుట; కట్టుట;
అడ్డీవేయుట.

బాబీ-స్త్రీ. పుట్ట; పాముకలుగు.

బాస-పు. వెదురువాసము.

బాస पर चढना-పు. అపకీర్తిపాలగుట;
ఎక్కువ చనువిచ్చి తుంటరిగా
తయారు చేయుట.

బాసో తఱలనా-పు. అతిగా ఆనందించుట.

బాసురీ-స్త్రీ. వశి; పిల్లనగ్రోవి.

బాహ్-స్త్రీ. భుజము; బాహువు.

బాహ్ गहना या पकडना-పు. సహా
యము చేయుటకు చెయ్యి అందిం
చుట; పెళ్ళిచేసుకొనుట.

బాహ్ देना-పు. చేయూతమిచ్చుట;
చెయ్యి అందించుట.

బా-పుజలము, నీరు; పర్యాయము; తడవ

బాఅదబ-క్రి. వి. మర్యాదపూర్వకముగా

బాతర-వి. పిచ్చెక్కిన; అజ్ఞాని; మూగ.

బాఱ్-క్రి. వి. ఎడమవైపు.

బాకాయదా-క్రి. వి. నియమానుసారము

బాకిర-వి. గొప్పవిద్వాంసుడు.

బాకిరా-స్త్రీ. పెళ్ళికానిపిల్ల; బ్రహ్మ
చారిణి.

బాకి-వి. మిగిలిన; శేషించిన; స్త్రీ.
తీసివేత; శేషము.

బాఖబర-వి. తెలివిగల; తెలిసిన.

బాగ-పు. ఉద్యానము; తోట; కల్లము.

బాగ బాగ హోనా-పు. అమితము సంత
షించుట.

(हथेली मे सज्ज) बाग दिखाना-पु.

అరచేతిలో స్వర్ణముచూపించుట

बागडोर-स्त्री. కల్లము; శాసనాధికారము

बागवान-पु. తోటమాలి.

बागवानी-स्त्री. తోటమాలివృత్తి లేక పని

बागर-पु. ఏటికరకట్ట.

बागी-वि. ద్రోహి; రాజద్రోహి; తిరుగు

బాటుదారుడు.

बागीचा-पु. చిన్నతోట.

बागुर-पु. వల; ఉచ్చు.

बाघबर-पु. పులితోలు.

बाघ-पु. పెద్దపులి.

बाचा-स्त्री. వాచా; మాట్లాడుశక్తి; మాట;

సంభాషణ.

बाछा-पु. బఱచా; అపులేకగేదెదూడ

बाज-पु. డేగ; ఒకవిధమగు ప్రత్యయము

ఉ.దా. దగాబాజ.

बाज आना-पु. వదలిపెట్టు; దూరమ

గుట; లేకుండుట; తిరిగివచ్చుట.

बाज करना या रखना-पु. ఆపుట;

నిషేధించుట.

बाजदावा-पु. తనఅధికారమును,

హక్కును వదులుకొనుట.

बाजरा-पु. సజ్జలు.

बाजा-पु. వాద్యము.

बाजाबत्ता-क्रि.वि. నియమానుకూల

ముగా; వి. నియమానుసారముగా

నున్న.

बाजार-पु. విపణివీధి; దుకాణము

లుండుచోటు.

बाजार गरम होना-पु. వ్యాపారము

బాగుగా జరుగుట.

बाजारी; बाजारू-वि. బజారుకు

సంబంధించిన; సాధారణమైన;

అసభ్యమైన.

बाजी-पु. గుట్టము; పక్షి.

बाजी-स्त्री. పణము; పందెము.

बाजी मारना-पु. పందెముగెలుచుట.

बाजीगर-पु. గారడీవాడు; ఇంద్రజాలి

కుడు.

बाजू-पु. భుజము; బాహువు; బాహుపురి;

సహచరుడు; పక్షిరెక్క.

बाजूबंद-पु. బాహువులపై స్త్రీలు ధరించు

ఒక నగ.

बाझन-स्त्री. విక్కుకొనుట; చిక్కు; తంటా

बाझना-अ.क्रि. చిక్కుకొనుట.

बाट-पु. మార్గము; బాట; దారి.

बाट करना-पु. దారిచేయుట; బాట

जोहना-पु. నిరీక్షించుట; వేచియుండుట.

బాటనా-సంక్రిం. రాతిమీద రాతితో
 మర్చించి చూర్ణము చేయుట.
 బాటకా-స్త్రీ. తోట; పూతోట.
 బాటో-స్త్రీ. కుప్పె (మందు); రొట్టె ఉండ
 బాడవ-పు. బడవానలము; సముద్ర
 ములో నుండు అగ్ని.
 బాడా-పు. నలువైపుల ప్రహరీగల మైదా
 నము; పశుశాల.
 బాడీ-స్త్రీ. దే. బాటకా.
 బాడ-స్త్రీ. వరద; జలప్లావనము.
 బాణ-పు. తీర; బాణము.
 బాణిజ్య-పు. దే. వాణిజ్య.
 బాత-స్త్రీ. మాట; కథనము.
 బాత తటానా-గు. కఠోరవచనము
 సహించుట; మాట ఒప్పుకొనుట
 బాత కీ బాత మే-గు. వెంటనే.
 బాత కాటనా-గు. ఇతరులు మాట్లాడు
 తున్నప్పుడు మధ్యలో లేచి మాట్లా
 డుట; ఇతరుల మాటను ఖండిం
 చుట.
 బాత టలనా-పు. మాట తప్పట.
 బాత టాలనా-పు. వినీవిననుట్లు ఊరు
 కుండుట; మాట నిర్లక్ష్యము చేయుట

బాతపర జానా-పు. మాట లక్ష్యపెట్టుట;
 మాటను గౌరవించుట.
 బాత కీ జానా-గు. వినకూడని మాట
 విని కూడ లక్ష్యపెట్టుకుండుట.
 బాత కా ధనీ-గు. మాట తప్పనవాడు
 బాత కా పక్కా-గు. దే. బాత కా ధనీ
 బాత బఠనా-మృమాటామాట పెరుగుట;
 తగాదా అగుట.
 బాత బనానా; బాత గఠనా-మృ. పని సాధిం
 చుట కొరకు మాట లల్లుట.
 బాతచీత-స్త్రీ. వార్తాలాపము.
 బాతఫరోశ-పు. మాటలల్లువాడు; వ్యర్థ
 ముగా ఈ మాటలు, ఆ మాటలు
 చెప్పువాడు.
 బాతమీజ-వి. సభ్యతగలవాడు.
 బాతల-వి. నిరర్థకమగు; అసత్యమైన;
 నిస్సారమైన.
 బాతుల-వి. పిచ్చివాడు; వెర్రివాడు.
 బాతూనియా; బాతూనీ-వి. వాగుడు మనిషి.
 బాద-అవ్య. అనంతరము; తరువాత
 పు. వివాదము; జగడము; కలహము
 బాదబాన-పు. పోతపర; తెరచాప.
 బాదల-పు. మేఘము.
 బాదలా-పు. జలతారు.

బాదశాహ-ప్ర. చక్రవర్తి.

బాదశాహత-స్త్రీ. సామ్రాజ్యము; ప్రళా
సనము.

బాదశాహీ-స్త్రీ. సామ్రాజ్యాధికారము;
శాసనము; స్వేచ్ఛాచారము; వి.
చక్రవర్తికి సంబంధించిన.

బాదహవార్-క్రి.వి. వ్యర్థముగా;
వృధాగా; వట్టినే.

బాదా-ప్ర. మద్యము.

బాదా-కశ-ప్ర. తాగుబోతు.

బాదామీ-వి. బాదమువన్నెగల.

బాది-అవ్య. వ్యర్థముగా; వృధాగా.

బాదీ-వి. వాయు సంబంధమైన.

బాధక-వి. అడ్డుపెట్టువాడు; బాధించు
వాడు.

బాధా-స్త్రీ. విఘ్నము; అడ్డంకు.

బాధ్య-వి. ఆపవలసిన; వివశమగు.

బాన-ప్ర. బాణము; వేషవిన్యాసము;
అలవాటు.

బానక-స్త్రీ. వేషము; హావము.

బానగి-స్త్రీ. నమూనా; నమూన.

బానా-ప్ర. వేషము; వేషవిన్యాసము.

బానాత-స్త్రీ. ఒక విధమగు ముతక
ఉన్నివస్త్రము.

బాని-స్త్రీ. వాణి; సింగారము; కాంతి;
మెరుపు.

బానిక-స్త్రీ. వేషము; సింగారము;
హావము.

బాని-స్త్రీ. వాణి; శబ్దము; మాట; కాంతి

బాప-ప్ర. పితా; తండ్రి.

బాపూ-వి. తుచ్చమైన; హేయమైన.

బాపూ-ప్ర. దే. బాప.

బాఫ-స్త్రీ. బాప; ఆవిరి.

బాఫ్తా-ప్ర. ఒక విధమైన పట్టువస్త్రము

బాబత-స్త్రీ. బాపతు; గురించి; విషయ
ములో.

బాబా-ప్ర. తండ్రి, తాత, సాధువులను.

సన్యాసులను సంబోధించు శబ్దము;

పిల్లలను ముద్దుగా పిలుచు శబ్దము.

బాబీ-స్త్రీ. సన్యాసిని, సాధుస్త్రి, బాలిక

లను ముద్దుగా సంబోధించు

శబ్దము.

బాబుల-ప్ర. బాబు; తండ్రి; పశ్చిమ ఆసి

యాలోని బాబిలోను నగరము.

బాబ్-ప్ర. అదరపూర్వక శబ్దము; తండ్రిని

సంబోధించు శబ్దము; పిల్లవానిని

సంబోధించు ముద్దుపేరు; గుమాస్తా.

బామన-పు. దే. బ్రాహ్మణ ఔర భూమిహార
బామ-పు. డాబాలేకమేడకప్పు; పైభాగము
అటక.

బామహావరా-వి. జాతీయములుగల
భాష; స్వాభావికమైన భాష.

బాయన-పు. వాయనము; కానుక.

బాయన దేనా-పు. వేళాకోళమాడుట;
అసభ్యకరమైన వేళాకోళమాడుట.

బాయ్-వి. ఎడమ.

బాయ్-క్రి.వి. ఎడమవైపున

బాయ్ హోనా-పు. ప్రతికూలమగుట;
అసంతుష్టమగుట.

బారబార-క్రి.వి. మాటిమాటికి; నిరం
తరము.

బార-పు. ద్వారము; దర్వాజ; బాల్యావస్థ,
భారము; స్త్రీ. పర్యాయము;
తడవ.

బారగాహ-స్త్రీ. డేరా; గుడారము;
దర్బారు.

బారజా-పు. వరండా; వసారా.

బారదానా-పు. సైన్యపుభోజనసామగ్రి;
పనికిమాలిన సామగ్రి; అమ్మకపు
వస్తువులు ఉంచుపాత్ర.

బారదారా-స్త్రీ. వేశ్య.

బారనా-స.క్రి.నివారించుట; ఆటంక
పరచుట; నిషేధించుట.

బారబధ్-స్త్రీ. వారవధ్; వేశ్య.

బారబరదార-పు. బరువులు మోయు
వాడు; సామానుమోయువాడు.

బారబరదారి-స్త్రీ. మోత (బరువు);
మోతకూలి.

బారహఖడి-స్త్రీ. గుణింతము.

బారహదరీ-పు. పన్నెండు ద్వారములు
గలది; బాగుగా గాలివచ్చు చావడి.

బారహమాసా-పు. పన్నెండు నెలల ప్రకృతి
వర్ణనచేస్తూ విరహవేదన వ్యక్తము
చేయు గేయములు.

బారహమాసీ-వి. అన్నియుతువులలోనూ
కాలములలోనూ పుష్పించు, ఫలిం
చునది.

బారహవఫాత-స్త్రీ. ముహమ్మదుసాహబు
జీవిత చివరి కాలములో ఆయన
జబ్బుపడిన పన్నెండు దినములు.

బారహసింగా-పు. దుప్పి.

బారహవా-వి. పన్నెండవ.

బారహా-క్రి.వి.మాటిమాటికి; తరచుగా

బారా-పు. వర్షము; వర్షపునీరు.

బారా-ప్రబాలుడు; వి.బాల్యావస్థలో నున్న

బారానీ-స్త్రీ. వర్షాధారముగా పంటలు
పండుభూమి; వర్షప్రభావము పడని
వస్త్రము.

బారిధర-పు. మేఘము.

బారిశ-స్త్రీ. వర్షము; వాన; వర్ష
ముతువు.

బారి-స్త్రీ. ఒడ్డు; తటము; తోట; విస్తృత
కుట్టి అమ్మవారు; వంతు; యువతి

బారి బారి సే-పు. వంతుప్రకారము.

బారిక-వి. బహుపల్చిని; సూక్ష్మమైన.

బారికీ-స్త్రీ. సూక్ష్మత; విశేషత; పల్చ
దనము.

బారుద-స్త్రీ. తుపాకీమందు; ఒక విధ
మగు ధాన్యము.

బారె-క్రి.వి. ఆఖిరకార; చివరకు.

బారే మే-అవ్య. గురించి.

బాల-పు. బాలుడు; వెంట్రుక; స్త్రీ.
కంకె; కండె.

బాల బాంకా న होना-పు. ఏమాత్రము
హాని జరగకుండుట.

బాల బాల బచనా-పు. కొద్దిలో ప్రమా
దము తప్పిపోవుటచే రక్షింపబడుట.

బాలక-పు. బాలుడు.

బాలఖోరా-పు. చుండువ్యాధి.

బాలటి; బాలటి-స్త్రీ. బొక్కన.

బాలతోడ-పు. వెంట్రుకపీక; న కారణంగా
వచ్చు పొక్కు.

బాలధి-స్త్రీ. పూత; తోక.

బాలపన-పు. బాల్యవస్త్ర; చిన్నతనము.

బాలబచ్చె-పు. సంతానము; పిల్లలు.

బాలమ-పు. ప్రియుడు; విటుడు; పతి; భర్త

బాలా-స్త్రీ. యువనములోనున్న స్త్రీ; భార్య
వి. ఎత్తైన.

బోలబాలా రహనా-పు. పలుకుబడి కలిగి
ఉండుట; ప్రతిష్ఠగలిగిఉండుట.

బాలాई-స్త్రీ. దే. భలాई; వి. పైన
అదనము.

బాలాఖానా-పు. మేడపైనిగది.

బాలిక-స్త్రీ. చిన్నపిల్ల; కన్య; కుమార్తె.

బాలిగ-పు. యుక్తవయస్కుడు; యువ
కుడు.

బాలిశ-స్త్రీ. తక్కియా; దిండు.

బాలిశత-పు. బిత్తా; జాన.

బాలీ-స్త్రీ. చెవికిధరింపబడు ఒకన
కంకె.

బాలూకా-స్త్రీ. బాలూ-పు. రేత; ఇసుక

బాలూకీ భీత-పు. ఇసుకగోడ - క్షణ
భంగురము; నమ్మరాని ఆధారము

బాలూసాహీ-స్త్రీ. బాలూసాహీ ; ఒకవిధమైన
మిఠాయి.

బావ-స్త్రీ. హవా; వాయువు.

బావజూద-క్రి.వి. అయినప్పటికీ; అ
తరువాతకూడ.

బావడి-స్త్రీ. బావలి ;జలాశయము.

బావన-వి. ఏబదిరెండు; 52 సంఖ్య.

బావన తోలే పావ రత్నీ-ప్ర. అన్నివిధాల
సరిగానున్న; పూర్తిగా సవ్యముగా
నున్న.

బావన వీర-ప్ర. గొప్పవీరుడు; తుంటరి

బావర-ప్ర. విశ్వాసము; నమ్మకము.

బావరచీ-స్త్రీ. వంటవాడు.

బావరచీఖానా-ప్ర. రసోక్; వంటిల్లు.

బావలా-ప్ర. విక్షిప్తమగు; పిచ్చెక్కిన;
మూర్ఖుడు.

బావలాపన-ప్ర. పాగలపన; పిచ్చి;
పిచ్చితనము.

బావలి-స్త్రీ. దిగుడుబావి; లోతైన
చెరువు; పిచ్చిది.

బాశకర-వి. తెలివైన; వ్యవహార కుశ
లమైన; శిష్టాచారము తెలిసిన.

బాశిదా-ప్ర. నివాసి.

బాఱ-ప్ర. ఆవిరి; కన్నీరు.

బాస-ప్ర. వాసము; నివాసము; వాసన.

బాసన-ప్ర. పాత్ర; వంటపాత్ర.

బాసనా-స్త్రీ. గంధము; వాసన; కోరిక;
వ్యసనము.

బాసర-ప్ర. దినము; ప్రభాతము; ప్రభాత
గీతము.

బాసా-ప్ర. వండిన పదార్థములు అమ్ము
చోటు; భోజనాలయము; నివాస
స్థానము.

బాసిత-వి. వాసనగల.

బాసరా-ప్ర. దృష్టి; నేత్రము.

బాసీ-వి. నిలవున్న పదార్థము; చద్ది;
పాసిన; నివసించుచున్న.

బాసీ కఢీ में उबाल आना-ప్ర.
ముసలితనములో యువ్వనోళ్లా
సము కలుగుట.

బాసీ భాत में खुदा का सझा-ప్ర.
పనికిమాలిన వస్తువు కూడ భగవం
తుని దయవలన ప్రాప్తించినదని
భావించి గౌరవించుట.

బాహనా-సం. క్రి. వహించుట; మోయుట.

బాహనీ-స్త్రీ. వాహినీ ; సైన్యము; నది.

బాహమ-క్రి. వి. పరస్పరము; ఒండొ
రులలో.

బాహర-క్రి. వి. బయట; వెలుపల.

బాహ్జోరి-క్రి. వి. భుజములమీద
చేతులు వేసుకొని ఆప్యాయముగా.

బాహ్య-వి. బాహరి; వెలుపలి; ప్ర.
వహించువాడు.

బిది-స్త్రీ. శూన్యము; 'ం' సున్నా;
ముఖముమీద పెట్టుకొను బొట్టు.

బ్రధనా-అ.క్రి. గీసుకొనుట; చిక్కు
 కొనుట.
 బ్రబ-పు. బింబము; ప్రబతిబింబము;
 నీడ; దొండకాయ.
 బ్రబా-పు. దొండకాయ - ఫలము.
 బ్ర-వి. ద్వి; రెండు.
 బ్రానా-స.క్రి. బ్యానా; ఈనుట.
 బ్రకనా-అ.క్రి. అమ్ముడుబోవుట;
 విక్రయించబడుట.
 బ్రకరార-వి. దే. వికరాల.
 బ్రకల-వి. అశాంతమైన; కలతజెందిన
 బ్రకవానా-స.క్రి. అమ్మించుట.
 బ్రకసనా-అ.క్రి. వికసించుట.
 బ్రకసనా-స.క్రి. వికసింపజేయుట.
 బ్రకారు-వి. అమ్మకపు; అమ్మువాడు
 బ్రకఖ-పు. జహర; విషము.
 బ్రక్రీ-స్త్రీ. అమ్మకము.
 బ్రక్రీ-కర-పు. అమ్మకం పన్ను.
 బ్రఖరనా-అ.క్రి. చెల్లచదరగుట;
 చిందరవందరగుట.
 బ్రఖరనా-స.క్రి. దే. బ్రఖరనా.
 బ్రఖీలా-వి. విషపూరితమైన.
 బ్రఖరనా-స.క్రి. చిందరవందర
 చేయుట; చెల్లచదరుచేయుట.
 బ్రిగడనా-అ.క్రి. చెడిపోవుట; చెడుట;
 కోపగించుట; ఎదురు తిరుగుట.

బ్రిగడెదెద-పు. ప్రతిదానికి గడ
 మాడువాడు; చెడుదారిపట్టినవాడు.
 బ్రిగడేల-వి. ప్రతిదానికి చిరాకుపడి
 దెబ్బలాడు; మొండి.
 బ్రిగరనా-అ.క్రి. దే. బ్రిగడనా.
 బ్రిగాడ-పు. చెరుపు; దోషము; జగడము;
 కినుక.
 బ్రిగాడనా-స.క్రి. చెడగొట్టుట; చెరుపు
 చేయుట; దారిమళ్లించుట; చెరచుట.
 బ్రిగానా-వి. దే. బెగానా.
 బ్రిగార-పు. దే. బ్రిగాడ.
 బ్రిగున-వి. గుణములేని.
 బ్రిగూచన-స్త్రీ. సందిగ్ధావస్థ; అసమం
 జసము; సంకటము.
 బ్రిగూచనా-అ.క్రి. సంకటములోపడుట;
 అదమబడుట; స.క్రి. అకస్మాత్తుగా
 పైబడి అదుముట.
 బ్రిగోనా-స.క్రి. చెడగొట్టుట; పాడు
 చేయుట; దాచుట; వేధించుట.
 బ్రిగటనా-స.క్రి. ధ్వంసము చేయుట;
 పగలగొట్టుట; విరగగొట్టుట.
 బ్రిచకనా-అ.క్రి. ఉలిక్కిపడుట;
 బెదరుట; మూతివంకరగుట.
 బ్రిచకానా-స.క్రి. మూతివిరచుట;
 వెక్కిరించుట; బెదరగొట్టుట.

విచరనా-అ.క్రి. పచారుచేయుట;
ప్రయాణించుట.

విచలనా-అ.క్రి. చలించుట; ఇటు -
అటు తప్పుకొనుట; బెంగపడుట;
అని అనలేదనుట.

విచలా-వి. మధ్యస్థమగుట; మధ్యన;
మధ్యలోనున్న.

విచవాన; విచవानी-పు. మధ్యవర్తి;
మధ్యవర్తిత్వము చేయువాడు.

విచారనా-అ.క్రి. విచారించుట;
ఆలోచించుట; ధ్యాస ఉంచుట.

విచారమాన-వి. విచారించువాడు;
ఆలోచించువాడు; ఆలోచించదగిన

విచారా-వి. దే. బెచారా.

విచ్ఛ-పు. తేలు; ఒకవిధమగు విషపూరి
తమైనగడ్డి.

విఛనా-అ.క్రి. వ్యాపించుట; పరచ
బడుట.

విఛలనా-అ.క్రి. దే. ఫిసలనా.

విఛానా-స.క్రి. పక్కపరచుట; వ్యాపింప
జేయుట; వెదజల్లుట.

విఛాయత-స్త్రీ; విఛావన-పు. దే. విఛౌనా

విఛిఆ-స్త్రీ. కాలికి ధరించు మట్టె.

విఛువా-పు. కాలిమట్టె; ఒకవిధమగు
చాకు; ఒకవిధమగు వడ్డాణము.

విఛుడన-స్త్రీ. ఎడబాటు; వియోగము.

విఛుడనా-అ.క్రి. వేరగుట; ప్రేమికు
లకు ఎడబాటు కలుగుట.

విఛోయ; విఛోహ-పు. వియోగము; ఎడ
బాటు.

విఛౌనా-పు. విస్తర; పక్క.

విజనా-పు. విసనకర్ర; వి. ఏకాంత
ప్రదేశము; ఏకాకి.

విజన-పు. సామూహికవధ.

విజలీ-స్త్రీ. మెరుపు; విద్యుత్తు;
పిడుగు.

విజहन-వి. వినష్టమైన బీజము.

విజాతీ-వి. దే. విజాతీ.

విజుర-స్త్రీ. దే. విజలీ.

విజోగ-పు. దే. వियोग.

విజౌరా-పు. గజనిమ్మకాయ.

విజ్జు-స్త్రీ. దే. విజలీ.

విఙ్కుకనా-అ.క్రి. బెదరుట; భయ
పడుట; బిగుసుకుపోవుట.

విట-పు. నాయకుని కళాపారంగతుడగు
సఖుడు; వైశ్యుడు.

విటియా-స్త్రీ. దే. బెటి.

విఠలనా; విఠానా-స.క్రి. కూర్చుండ
బెట్టుట.

బిడంబ-పు. ఆడంబరము.

బిడబనా-అంక్రి. పరిహసించుట;

వెక్కిరించుట.

బిడరనా-అంక్రి. చెల్లాచెదురుగుట;

చెదురుట.

బిడాల-పు. బిలావ పిల్లి (మగ).

బిడరనా-సంక్రి. వితరణ చేయుట;

పంచిపెట్టుట.

బిడతాన-పు. దే. వితాన.

బిడతానా-సంక్రి. గడుపుట.

బిడతీతనా-అంక్రి. వ్యతీతమగుట.

బిడత-పు. ధనము; సంపద; సామర్థ్యము

బిడతా-పు. బాలిశత ; జానెడు.

బిడతకనా-అంక్రి. అలసిపోవుట;

ఆశ్చర్యపడుట; వ్యాకులపడుట.

బిడతరనా; బిడతరనా-అంక్రి. చెల్లాచెదురు

గుట.

బిడతా-స్త్రీ. దే. వ్యతా.

బిడతార-పు. విస్తారము; వ్యాప్తి.

బిడతారనా-సంక్రి. వెదజిమ్ముట; చెల్లా

చెదురుచేయుట.

బిడకనా-అంక్రి. చెదురుట; పగులుట;

చీరుకొనుట.

బిడరన-స్త్రీ. విదీర్ణము; చీరిక; బెజ్జము

బిడా-స్త్రీ. ప్రస్తానము; వెళ్ళుటకు శలవు;

అనుజ్ఞ.

బిడాई-స్త్రీ. వీడ్కోలు.

బిడారనా-సంక్రి. చీరుట; చీల్చుట.

బిడరనా-అంక్రి. ముసిముసి నవ్వులు

నవ్వుట; చిరునవ్వు నవ్వుట.

బిడేశ-పు. దే. విడేశ.

బిడత-స్త్రీ. చెడు; దోషము; విపత్తు.

బిడ్రమ-పు. దే. విడ్రమ.

బిడ-స్త్రీ. ప్రకారము; మాదిరి; బ్రహ్మ

దేవుడు.

బిడనా-పు. విధాత; బ్రహ్మదేవుడు.

బిడ-అవ్య. దే. బిడా.

బిడకార-పు. దే. బుడకార.

బిడనీ-స్త్రీ. ప్రార్థన; వినతి.

బిడనా-సంక్రి. దే. వీననా.

బిడనా-అంక్రి. వినయ పూర్వకంగా

నివేదించుట.

బిడసనా-అంక్రి. వినాశమగుట; సంక్రి.

వినష్టపరచుట.

బిడా-అవ్య. బగై; మినహా; పు. పునాది

బిడాई-స్త్రీ. నేత; పడుగు.

బిడావట్-స్త్రీ. దే. బుడావట్.

బిడాసనా-సంక్రి. సంహరించుట;

నాశముచేయుట.

బినిద-వి. అనింద్యమైన; ఉత్తమమైన

బిని, బిను-అవ్య. దే. బినా.
 బినుటా-వి. అనోఖా; అద్భుతమైన.
 బినోలా-పు. పత్తిగింజ.
 బిపక్ష; బిపచ్చ-పు. దే. విపక్ష.
 బిపత; బిపద-స్త్రీ. దే. విపత్తి.
 బిపర-పు. విప్రుడు; బ్రాహ్మణుడు.
 బిఫరనా-అ.క్రి. తిరుగుబాటుదారు
 డగుట; కోపగించుట.
 బిబరన-వి. రంగుమారిన; వెలిసి
 పోయిన; ముఖకవళికలు మారిన.
 బిబస-వి. గత్యంతరములేని; పరా
 ధీనమైన; వివశమైన.
 బిబాई-స్త్రీ. కాలిమడమల పగుళ్ళరోగము;
 అరికాలు పగులుడు రోగము.
 బిబాక-వి. దే. బేబాక.
 బిభావరీ-స్త్రీ. దే. విభావరీ.
 బిమన-వి. ఉదాసీనముగ; బహుదుఃఖ
 ములు; సోమరియగు; అన్యమస్కృత
 గల.
 బిమోహనా-స.క్రి. మోహించుట; ఊహిం
 చుట.
 బియా-పు. బీజము.
 బియానా-స.క్రి. బ్యానా; ఈనుట.
 బియాన-పు. బ్యాన; ఈను.
 బియాబాన-పు. నిర్జనప్రాంతము; ఎడారి.
 బిరంగ-వి. పలురంగులుగల; రంగులేని.

బిరई-స్త్రీ. చిన్నమొక్క; మూలిక.
 బిరల్లనా-అ.క్రి. చిక్కుకొనుట; జగడ
 మాడుట.
 బిరతా-వి. వ్యర్థమైన.
 బిరద-పు. విరద; కీర్తి; పేరు; యశము.
 బిరదేత-పు. గొప్పవీరుడు; విప్రసిద్ధమైన
 బిరమనా-అ.క్రి. ఆగుట; విశ్రమించుట;
 ముగ్ధమై చిక్కుకొనుట.
 బిరమానా-స.క్రి. ఆపుట; మోహించి
 చిక్కించుట; గడుపుట.
 బిరలా-వి. అరుదైన; అరుదగు.
 బిరవా-పు. మొలక; మొక్క.
 బిరహా-పు. ఒక విధమగు జానపదగేయము
 బిరహీ-పు. వియోగి; వియోగ దుఃఖముతో
 బాధపడువాడు.
 బిరాజనా-అ.క్రి. శోభించుట; విరా
 జిల్లుట; కూర్చొనుట.
 బిరాదర-పు. సోదరుడు.
 బిరాదరానా-వి. సౌభ్రాతృత్వముగల;
 సోదర ఆప్యాయతగల.
 బిరాదరీ-స్త్రీ. సోదరభావము; సౌభ్రా
 తృత్వము; ఒకేజాతి సమూహము.
 బిరాన; బిరానా-వి. బేగానా.
 బిరానా-స.క్రి. ముఖము చిట్టిస్తూ;
 మాతివిరుస్తూ వెక్కిరించుట.

విరియో-స్త్రీ. సమయము; దపా; తడవ
 విరుఱ్ఱనా-అ.క్రి. చిక్కుకొనుట.
 విరొగ-పు. వియోగదుఃఖము.
 బిల-పు. రంధ్రము; కలుగు; కంత.
 బిలకుల-క్రి.వి. మొత్తము; అంతా
 పూర్తిగా; బొత్తిగా.
 బిల-జుమలా-క్రి.వి. కుల మిలకర
 అంతాకలసి; మొత్తము.
 బిలఖనా-అ.క్రి.ఎడ్డుట; విలపించుట;
 ముణుచుకొనుట.
 బిలగ-వి. అलग ; వేరైన; వేరగు;
 పు. పార్థక్యము
 బిలగానా-అ.క్రి. వేరగుట; తప్పు
 కొనుట; స.క్రి. వేరుచేయుట; ఏరు
 కొనుట; ఎన్నుకొనుట.
 బిలటి-స్త్రీ. రైల్వేస్టాల్ రసీదు.
 బిలపనా-అ.క్రి. విలపించుట.
 బిల-ఫర్జ-క్రి.వి. ఈ పనిచేస్తూ; ఈ
 కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించుచూ.
 బిల-ఫెల-క్రి.వి. ఈ సమయమున;
 ఈ కాలములో; ఈ సందర్భమున.
 బిలబిలానా-అ.క్రి. చిన్న చిన్న పురు
 గులు బిలబిలమని బయటకువచ్చి
 ఇటూ అటూ పాకుతూ తిరుగుట;
 కలత చెంది ప్రలాపించుట; రోదించుట.

బిలమనా-అ.క్రి. జాగుచేయుట; అగుట;
 ప్రేమపాశముతో చిక్కుకొని నిలిచిపోవుట
 బిలమానా-స.క్రి. ప్రేమకారణముగా
 నిలిపి ఉంచుట.
 బిల-ముక్తా-వి. నిశ్చయించిన ప్రకారము.
 బిలసనా-అ.క్రి. శోభించుట; స.క్రి.
 భోగించుట; అనుభవించుట.
 బిలా-అవ్య. లేకుండా; కాకుండా; తప్ప.
 బిలా-వజ్రహ-క్రి.వి. కారణము
 లేకుండా; నిస్సందేహముగా.
 బిలార; బిలావ-పు. గండుపిల్లి.
 బిలాసనా-స.క్రి. భోగించుట; అను
 భవించుట.
 బిల్లూర-పు. దే. బిల్లొర.
 బిలొకనా-స.క్రి. పరిశీలించుట.
 బిలొచన-పు. నేత్రము; కన్ను.
 బిలొడనా-స.క్రి. చిలుకుట(పెరుగు మొ॥)
 బిలొనా-స.క్రి. దే. బిలొడనా.
 బిలొలనా-స.క్రి. కదిలించుట.
 బిల్ముక్తా-వి. దే. బిలముక్తా.
 బిల్లా-పు. మగపిల్లి; గండుపిల్లి; బాక్టీ.
 బిల్లీ-స్త్రీ. పిల్లి; తలుపుగొళ్ళము.
 బిల్లొర-పు. స్వచ్ఛమైన అద్దము; స్పటి
 కము.

బివరనా-సంక్రి. చిక్కుతీయుట;విడ
దీయుట; వెంట్రుకలు చిక్కుతీయుట.

బివరనా-సంక్రి. వెంట్రుకలు దువ్వించి
చిక్కుతీయించుట.

బివాడ-స్త్రీ.వాలివేళ్ళు, అరికాలు పగులు
రోగము.

బిసమిల-వి. గాయపడిన.

బిసమిల్లాహ-పు. శుభారంభము.

బిసరనా-అంక్రి. విస్మరించుట;మరచి
పోవుట.

బిసరాత-పు. త్తచర; కంచరగాడిద.

బిసరమ-పు. విశ్రామము.

బిసహనా-సంక్రి.కొనుట; కావాలని వెంట
వేసుకొనుట.

బిసహర-పు. సర్పము; పాము.

బిసాత-స్త్రీ. అస్తిత్వము; సామర్థ్యము;
విత్తము.

బిసాతబానా-పు. తిరిగి అమ్మువాని వద్ద
ఉండు వస్తువులు.

బిసాతీ-పు. సూదులు, దారము, గాజులు
మొ॥ వస్తువులను తిరుగుచుఅమ్ము
వాడు.

బిసానా-సంక్రి. వశపరచుకొనుట;
వశము చేసుకొనేది అంక్రి.విష
ప్రభావము పడుట.

బిసారద-పు. దే. విశారద.

బిసారనా-సంక్రి. మరిపించుట; స్మరణ
లేకపోవుట; మరచిపోవుట.

బిసాసిన-స్త్రీ. నమ్మరాని స్త్రీ.

బిసాహ-పు. క్రయము; కొనుబడి.

బిసాహనీ-స్త్రీ. కొనవలసిన వస్తువు.

బిసూరనా-అంక్రి. శోకించుట; వెక్కివెక్కి
ఏడ్చుట; చింతించుట.

బిస్తర-పు. బిఱ్ఱనా; పక్క.

బిస్తారనా-అంక్రి. విస్మరించుట; సంక్రి.
వ్యాపింపజేయుట.

బిస్వా-పు. బీషా (ఒకరకపు పొలము
కొలత)లో 20వ అంశము; వంతు.

బీస బిస్వా-పు. నిశ్చయముగ.

బిహగ-పు. దే. విహగ.

బిహంగీ-వి. బెడగా ; కురూపి.

బిహసనా-అంక్రి. చిరునవ్వునవ్వుట.

బిహరనా-పు. విహరించుట.

బిహాన-పు. ప్రాతఃకాలము; రేపు.

బిహానా-సంక్రి. త్యజించుట; వదిలి
పెట్టుట; అంక్రి. గడచుట.

బిహాల-పు. వ్యాకులమైన; కలతజెందిన

బిహిశ్త-వి. దే. బహిశ్త.

బిహీన-వి. రహితమైన; లేని.

బీ-వి. చూచువాడు; దర్శకుడు.

బీధనా-అంక్రి. చిక్కుకొనుట.

బీ-స్త్రీ. స్త్రీ; మహిళ.

బీఘ-పు. ఒక విధమగు పొలము కొలత.

బీచ-పు. మధ్య; నడుమ.

బీచి-స్త్రీ. తరంగము; అల.

బీచు-పు. అవకాశము; తేడా.

బీచోబీచ-క్రి.వి. సరిగా మధ్యన;
మధ్యలో.

బీజ-పు. బీజము; విత్తు.

బీజన-పు. విజనము; విసన కర్ర.

బీజు; బీజురీ-స్త్రీ. దే. విజలీ.

బీజు-వి. గింజనాటిన మొక్క (అంటు
మొక్కకాని).

బీట-స్త్రీ. పక్షులరెట్ట.

బీడా-పు. తమలపాకు బీడా లేక కిచ్చీ.

బీడా తఠానా-పు. ఏదేని పనిచేయుటకు
సంకల్పించుట లేక ప్రతిపక్షము.

బీతనా-అంక్రి. సమయము గతించుట;
గడచుట.

బీధనా-అంక్రి. చిక్కుకొనుట.

బీన-స్త్రీ. వీణ.

బీననా-సంక్రి. ఏరుట; ఎన్నుట.

బీఫే-పు. గురువారము.

బీబీ-స్త్రీ. భద్రమహిళ; స్త్రీ; భార్య.

బీభత్స-వి. ఏవగింపు కలిగించు;
అసహ్యత కలిగించు.

బీమా-పు. ఆర్థికహాని జరగకుండు
నిమిత్తము తీసికొను పూచీకత్తు.

బీమార-వి. జబ్బుగా నున్న; రోగగ్రస్తమైన

బీమారీ-స్త్రీ. జబ్బు; రోగము.

బీర-పు. వీర; సోదరుడు స్త్రీ. సఖి.

బీరవ-పు. సోదరుడు.

బీర బహుదీ-స్త్రీ. ఆరుద్రపురుగు.

బీరా-పు. బీరీ-స్త్రీ. తమలపాకుల కిచ్చీ

బీసీ-స్త్రీ. ఇరవైవస్తువుల సమూహము

బీహడ-వి. మెరకపల్లములుగా నున్న;
చదునుగా లేని; వికటమగు వి. వేరు
వేరుగా నున్న.

బ్బంద-స్త్రీ. దే. బ్బంద

బ్బందకీ-స్త్రీ. గుండ్రని చిన్నబొట్టు;
గుండ్రని వాతలేక మచ్చ.

బ్బందీ-స్త్రీ. దే. బ్బందీ.

బ్బూ-స్త్రీ. దే. బ్బూ.

బ్బుకా-స్త్రీ. మూట.

బ్బుకనీ-స్త్రీ. చూర్ణము; పొడి.

బ్బుకా-పు. నలుగుపిండి.

బ్బుకా-పు. అభ్రకపు చూర్ణము.

బుఖార-ప్రం. జ్వరము; తాపము.

బుజదల-వి. భీరువు; పిరికిపంద.

బుజుగ-వి. వృద్ధుడైన; పూజ్యుడైన;
పూర్వీకుడు.

బుజ్జనా-అం.క్రి. ఆరుట(దీపముమొ॥)
మనోనేగము చల్లపడుట.

బుజ్జా-స్త్రి. ఆర్పుడు.

బుజ్జనా-సం.క్రి. ఆర్పుట; చల్లార్పుట.

బుడకి-స్త్రి. కుబకి; మునుగు.

బుడ్డా-వి. ముసలి; వృద్ధావస్థలోనున్న.

బుడనా-అం.క్రి. ముసలగుట; ముసలి
తనము వచ్చుట.

బుడపా-ప్రం. ముసలితనము; వృద్ధావస్థ.

బుడియా-స్త్రి. ముసలమ్మ.

బుడైతి-స్త్రి. ;వృద్ధాప్యము.

బుత-ప్రం. ప్రతిమ; మూర్తి; విగ్రహము.

బుతనా-అం.క్రి. దే. బుజ్జనా.

బుతపరస్త-ప్రం. విగ్రహారాధకుడు.

బుతశిక్షన-వి. విగ్రహములనుపడ
గొట్టువాడు; విగ్రహారాధనకు విరోధి

బుతానా-సం.క్రి. దే. బుజ్జనా.

బుతామ-ప్రం. బటను; చొక్కాగుండి.

బుత్తా-ప్రం. మోసము; దగా; నెపము.

బుదబుద-ప్రం. నీటిబుడగ.

బుడ్డ-వి. జ్ఞానప్రబోధము కలిగిన; జ్ఞాని;
పండితుడు.

బుడ్డ-ప్రం. బౌద్ధమత ప్రవర్తకుడు; గౌతమ
బుద్ధుడు.

బుడ్డి-స్త్రి. బుద్ధి; తెలివి.

బుడ్డిమాన-వి. బుద్ధిగల; బుద్ధిమంతుడు

బుడ్డిమానీ-స్త్రి. తెలివి.

బుద్ధ-ప్రం. అజ్ఞాని; మూర్ఖుడు; అమా
యకుడు.

బుననా-సం.క్రి. నేయుట(వస్త్రము).

బునా-స్త్రి. నేత; నేతకూలి.

బునావ-స్త్రి. నేతపద్ధతి.

బుభుక్షా-స్త్రి. భూఖ; ఆకలి.

బురకా-ప్రం. ముసుగు; బురఖా.

బురా-వి. చెడ్డ.

బురా-స్త్రి. చెడు; చెడ్డతనము; నైచ్యము;
నింద; దోషము.

బురాదా-ప్రం. అంపపుపొట్టు.

బుర్జ-ప్రం. బురుజు; కోటబురుజు.

బుర్ద-స్త్రి. పైలాభము; అదనపు రాబడి;
షరతు; పందెము.

బులద-వి. ఎత్తైన; బరువైన; తీవ్రమైన.

బులదీ-స్త్రి. ఎత్తు; తీవ్రత.

బులబుల-స్త్రి. కోకిల మాదిరి మధుర
స్వరముగల ఒకపిట్ట.

బులబులా-స్త్రీ. నీటిబుడగ.
 బులవానా-సంక్రి. పిలిపించుట.
 బులనా-సంక్రి. పిలుచుట; మాట్లాడిం
 చుట.
 బులావా-పు. పిలుపు; ఆహ్వానము.
 బుల్లా-పు. దే. బులబులా.
 బుహరనా-సంక్రి. చీపురుతో ఊడ్చిపట్ట
 పరచుట.
 బుహరీ-స్త్రీ. చీపురుకట్ట.
 బుద్-స్త్రీ. (నీటి) బిందువు; వీర్యము.
 బుద్దే గిరనా యా పడనా-పు. చినుకులు
 పడుట; చిన్నవర్షము పడుట.
 బుద్ భర-పు. అతి స్వల్పముగా; బరువు
 తక్కువ.
 బుద్దాబాదీ-స్త్రీ. వర్షపు తుంపర.
 బుద్దీ-స్త్రీ. బూంది; వానచినుకుబొట్టు.
 బు-స్త్రీ. వాసన; గంధము; దుర్వాసన.
 బుఆ-స్త్రీ. తండ్రిసోదరి; మేనత్త.
 బుకనా-సంక్రి. మెత్తగా విసురుట;
 కల్పించి చెప్పుట; మిడిమిడి జ్ఞానము
 ప్రదర్శించుట.
 బుచడ-పు. కసాई; కసాయివాడు;
 కటికవాడు.
 బుచడఖానా-పు. కసాయిదుకాణము
 లేక కేంద్రము; పవువులు వధించు
 చోటు.

బూచా-వి. చెవులు తెగిన; కురూపి.
 బూజ-స్త్రీ. తెలివి; గ్రహణశక్తి; సమస్య;
 చిక్కుప్రశ్న.
 బూజనా-సంక్రి. తెలిసికొనుట; ఎరుగుట;
 అడుగుట.
 బూట్-పు. పచ్చికెనగముక్క; పచ్చికెనగగింజ
 బూటీ-స్త్రీ. వనమూలిక.
 బూటనా-అంక్రి. డూబనా; మునుగుట;
 నిమగ్నమగుట.
 బూటా-పు. ముదుసలి; వృద్ధుడు.
 బూతా-పు. బలము; శక్తి
 బూరా-పు. శుభ్రపరచని గోధుమరంగుగల
 పంచదార.
 బూరనీ-స్త్రీ. బియ్యము వంకాయ కలిపి
 వండిన ఒక భోజ్యపదార్థము.
 బుద్-పు. సమూహము; గుంపు.
 బుహద్-వి. విశాలమైన; దృఢమైన; బలి
 శ్రమైన.
 బేట్; బేఠ-స్త్రీ. కొడవలి మొ॥ వాని పిడి
 బేడా-వి. వంకరగానున్న; వక్రమముగా
 నున్న.
 బేత-పు. పేము; పేము బెత్తము.
 బేదలీ-స్త్రీ. బొట్టు బిళ్ళ లేక నగ.
 బేదా-స్త్రీ. ముఖం మీది బొట్టు.
 బేదీ-స్త్రీ. బొట్టు; సున్నా.

వే అవ్య. వ్యతిరేక అర్థమునిచ్చు ఒక
ఉపసర్గము; రహితమైన; లేని; లేక
వేదలీ-స్త్రీ. బొట్టు బిళ్ళ లేక నగ.
అవ్య. చిన్న పిల్లలు తుచ్చులుతిర
స్కారము సూచించు శబ్దము.
వేఅకల-వి. బుద్ధిలేని.
వేఅదబ-వి. మర్యాదలేని.
వేఅసర-వి. ప్రభావములేని.
వేఆబరు-వి. గౌరవములేని.
వేఆబ-వి. కాంతివిహీనమైన; తుచ్చమైన
వే ఇంజిత-వి. గౌరవములేని.
వే ఇమాన-వి. నిజాయితీలేని.
వేతజ్ర-వి. ఏవిధమైన అభ్యంతరములేని.
వేకదర-వి. ప్రతిష్ఠ; గౌరవములేని.
వేకరార-వి. శాంతిసుఖములు లేని;
వికలమైన.
వేకరారి-స్త్రీ. వ్యాకులత.
వేకల-వి. విశ్రాంతిలేని; వికలమైన.
వేకలీ-స్త్రీ. అశాంతి; వ్యాకులత.
వేకస-వి. సహాయములేని; నిస్సహాయ
మగు; దీనుడగు.
వేకసూర-వి. దోషములేని; నిర్దోషి
వేకహా-వి. ఎవరిమాటనులక్ష్యపెట్టని.
వేకాబ్-వి. వశములోలేని; వశముతప్పిన.
వేకారా-వి. పనిపాటులేని.

వేకార-వి. పనిలేని.
వేకాయదా-వి. నియమవిరుద్ధమైన.
వేఖటేకే-క్రి.వి. నిస్సంకోచముగా.
వేఖతర-వి. నిర్భయముగా.
వేఖబర-వి. స్పృహలేని; జ్ఞానములేని.
వేఖౌఫ-వి. భయములేని; జంకులేని.
వేగ-పు. వేగము; ప్రవాహము
పు. సంపన్నుడు; నాయకుడు; భర్త.
వేగమ-స్త్రీ. గొప్పవాని; ఇల్లాలు; రాణి
వేగమ-వి. దుఃఖములేని; ఇబ్బందిలేని.
వేగరజ-వి. లక్ష్యపెట్టని; ఆవశ్యకతలేని.
వేగానా-వి. పరాయి; ఇతరమైన; పరి
చయములేని.
వేగార-స్త్రీ. ఊడిగము; వెట్టిచాకిరి.
వేగారి-పు. ఊడిగము చేయువాడు;
వెట్టిచాకిరి చేయువాడు.
వేగునాహ-వి. దోషములేని; పాపములేని
వేగైరత-వి. సిగ్గులేని; నిర్లజ్జయైన.
వేచనా-సం.క్రి. అమ్ముట.
వేచారా-వి. దిక్కులేని; దీనస్థితిలోనున్న
వేచేన-వి. వికలమైన.
వేజడ-వి. ఆధారములేని; పునాదిలేని
వేజబాన-వి. నోరులేని; మూగ.
వేజా-వి. తగని; అనుచితమైన; చెడ్డ.
వేజాన-వి. ప్రాణములేని; చనిపోయిన

బేజాబ్తా-వి. చట్టవిరుద్ధమైన.

బేజార-వి. దుఃఖముగల; కుపితమైన;
వికలమైన.

బేజొడ-వి. అద్వితీయమైన; సాటిలేని.

బేటా-ప్ర. కుమారుడు; కొడుకు.

బేటి-ప్ర. కుమార్తె; కూతురు.

బేఠన-ప్ర. మూటకట్టుటకు ఉపకరించు
గుడ్డ.

బేఠికానె-వి. కొంపాగోడు ఏమీలేని;
నివాసస్థానములేని.

బేడ-ప్ర. చెట్టుచుట్టూవేసిన ఆవరణము;
కంచె; దడి.

బేడా-ప్ర. సంగడి; తెప్ప; బల్లకట్టు; పడవల
లేక ఓడల సమూహము.

బేడా పార करना या लगाना-ప్ర. సం
కటమునుంచి తప్పించుట; ఆపద
నుండి రక్షించుట.

బేడా డూబనా-ప్ర. విపత్తులో చిక్కుకొని
నాశమగుట.

బేడీ-స్త్రీ. ఖైదులకు వేయు సంకెళ్ళు.

బేడొల-వి. తీరుతెన్నులేని; కురూపముగల

బేడంగా; బేడబ-వి. వికృతాకారముగల;
కురూపి అయిన.

బేణిఫూల-ప్ర. శిరోమణి అనబడు సీర
స్సన ధరించు ఒకనగ.

బేతకల్లు-వి. నిర్మోఖమాటి; నిస్సం
కోచి; స్పష్టవాది.

బేతమీజ-వి. సభ్యతలేని; మూర్ఖమగు;
బుద్ధిలేని.

బేతరహ-క్రి.వి. అనుచితముగా అసాధా
రణముగా.

బేతరీకా-క్రి.వి. నియమవిరుద్ధముగా;
అనుచితముగా.

బేతహాశా-క్రి.వి. బహువేగముగా;
బహువ్యగ్రముగా; తెలియకుండా;
అనాలోచితముగా.

బేతాబ-వి. బలహీనమైన; వ్యగ్రతగల.

బేతార-వి. తీగలేని (తెలిగ్రాము తీగ మొ॥).

బేతార కా తార-యౌ. తీగద్వారా కాని తంతి.

బేతుకా-వి. సామంజస్యములేని; పాండిక
లేని; వికృతమైన.

బేదఖల-వి. అధికారాచ్యుతమైన;
ప్రవేశములేని; అధికారములేని.

బేదఖలీ-స్త్రీ. అధికారములేమి; అధి
కారమునుండి తొలగింపు.

బేదమ-వి. శ్వాసలేని; చనిపోయిన; మృత
ప్రాయమైన.

బేదద్-వి. నిష్ఠురమైన; కఠోరమైన; కని
కరములేని.

బేదాగ-వి. మచ్చలేని; నిర్దోషమైన; నిరప
రాధియగు.

వేదానా-వి. ఒక విధమగు శ్రేష్ఠమైన

కాబూలీ దానెమ్మ.

వేదామ-వి. వెలలేని; వట్టినే.

వేదార-వి. జాగరూకముగానున్న; జాగ్రత్తగానున్న.

వేధక-వి. విసిస్సంకోచముగ; జంకులేని
వేధనా-సం. క్రి. చేధించుట; బెజ్జము
చేయుట.

వేధీర-వి. ధైర్యములేని.

వేన-పు. పిల్లనగ్రోవి; మురళి; వెదురు.

వేనజీర-వి. సాటిలేని; అద్వితీయమైన

వేనవా-వి. దరిద్రమైన; బీద.

వేనసీబ-వి. అదృష్టములేని.

వేనా-పు. చేతి వినన కర్ర.

వేనాగా-క్రి. వి. నిరంతరముగా; నాగా
లేకుండా.

వేనిమూన-వి. అద్వితీయమైన.

వేనియా-స్త్రీ. చిన్న వినన కర్ర.

వేనీ-స్త్రీ. జాట్టుముడి; వేణి.

వేనియాజ-వి. ఏ విధమైన అవసరములు,
బాధ్యతలులేని; పరమ స్వతంత్రమైన

వేను-పు. పిల్లనగ్రోవి; మురళి.

వేపరవా; వేపరవాహ-వి. నిశ్చింతయైన;
లక్ష్యపెట్టని.

వేపీర-వి. నిర్దయమగు; నిష్ఠురమగు.

వేపేదీ-వి. అడుగు భాగములేని.

వేపేదీ కా లోటా-పు. ఎవరో ఏదో చెప్పి
నంతనే తన అభిప్రాయములు
మార్పు కొనువాడు.

వేఫాయదా-వి. లాభములేని; వ్యర్థముగా.

వేఫిక్ర-క్రి. వి. నిశ్చింతగ; నిర్లక్ష్యముగ

వేబస-వి. పరవశుడైన.

వేబసీ-స్త్రీ. పరవశత; వివశత.

వేబాక-వి. బాకీతీర్చిన; ఋణముతీర్చిన

వేబునియాద-వి. ఆధారములేని; పునాదిలేని

వేభావ-వి. పరిగణింపబడని; హద్దులేని;
వెలలేని.

వేభావకీ షడగా-గృ. ఎక్కువ దెబ్బలు
పడుట; చివాట్లు పడుట.

వేమన-వి. మనస్సులేని; మనస్సులగ్నము
కాని.

వేమరమ్మత-వి. చెడిపోయిన; మరమ్మత్తులేని

వేమరువ్త-వి. ముఖమాటములేని;
సంకోచములేని.

వేమౌకా-వి. అదను లభించని.

వేమౌసమ-వి. ఋతువుకానిది; ఋతువు
కాకపోయినను లభించునది.

వేర-పు. రేగిపండు; సమయము; పర్యాయము.

బెరహమ-వి. దయలేని.

బెరా-స్త్రీ. సమయము; ప్రాతఃకాలము.

బెరుఖ-వి. అవసరము పడినప్పుడు
ముఖముచాటు వేయు; చిరుబుర్రు
లాడు.

బెరోజగార-వి. పనిలేని; ఉద్యోగములేని

బెల-పు. మారేడు స్త్రీ. లత; సంతా
నము; వంశము.

బెలచా-పు. పాఠ.

బెలజ్జత-పు. రుచిలేని.

బెలదార-పు. త్రవ్వపని చేయువాడు.

బెలన-పు. అప్పడాలకర్ర.

బెలనా-స.క్రి. అప్పడాలకర్రతో వత్తుట
(ఠట్ట) పాడుచేయుట.

బెలబూటేదార-వి. లతాపుష్పముల అల్లికగల

బెలా-పు. మల్లెజాతిపువ్వు; సమయము; వేళ

బెలాగ-వి. పూర్తిగా వేరైన; విరుద్ధమైన

బెలౌస-వి. నిజమైన; శుద్ధమైన; ముఖ
మాటములేని.

బెలకూ-వి. విరుద్ధి; తెలివిలేని; అజ్ఞాని

బెలక-క్రి.వి. కుసమయమున; వేళ
కాని వేళలో.

బెలఫా-వి. కృతఘ్నమైన; నిర్మూలమాటి;

చెడుప్రవర్తనగల.

బెలరా-పు. వివరణ.

బెవా-స్త్రీ. విధవ; భర్తచనిపోయిన స్త్రీ.

బేశ-వి. అధికము; ఎక్కువ.

బేశర-వి. తెలియని; సభ్యతలేని.

బేశక-క్రి.వి. నిస్సందేహముగా;
తప్పకుండా.

బేశకీమత-వి. ఎక్కువవెలగల; బహు
మూల్యమైన.

బేశరమ-వి. సిగ్గులేని.

బేశీ-స్త్రీ. అధికము.

బేశుమార-వి. అసంఖ్యాకమైన; లెక్కలేని

బెసబబ-క్రి.వి. అకారణముగా.

బెసబరా-వి. బెసబ్ర; ఓర్పులేని.

బెసమఝ-వి. తెలివిలేని; మూర్ఖతగల.

బెసర-పు. కంచరగాడిద; బేసరి; ముక్కు
పుడక.

బెసవా-స్త్రీ. వేశ్య.

బెసాహనా-క్రి.వి. క్రయముచేయుట;
కొనుట; కావాలని వెంట పేసుకొనుట

బెసుధ-వి. స్పృహలేని; తెలివిలేని.

బెసుర; బెసురా-వి. అపస్వరముగల;
అదునులేని.

బెసుద-వి. వ్యర్థమైన; లాభములేని.

బెహగమ-వి. వికలమైన; పాండికలేని.

బేహ-పు. రంధ్రము; కంఠ.

బేహడ-వి. దే. బీహడ.

బేహతర-వి. మెరుగు.

బేహతరీ-స్త్రీ. బాగు; శ్రేష్ఠత.

బేహతరీన-వి. సర్వశ్రేష్ఠమైన; ఉత్తమమైన

బేహద-వి. అపరిమితమైన; అపారమైన;

హద్దులేని.

బేహనా-పు. దూదేకు జాతీయుడు.

బేహబూదీ-స్త్రీ. మంచితనము; మెరుగుగా

నుండుట.

బేహయా-వి. సిగ్గులేని; సిగ్గుమాలిన.

బేహయార్దీ-స్త్రీ. నిర్లజ్జత; సిగ్గుమాలినత.

బేహాల-వి. వ్యాకులతగల; వికలమైన.

బేహిసాబ-వి. అపరిమితమైన; లెక్కలేని

బేహూదా-వి. మర్యాదతెలియని; సభ్యతలేని

బేహూదాపన-పు. బేహూదగీ-స్త్రీ. అశిష్టత;

అసభ్యత.

బేహేఫ-వి. చింతలేని.

బేహోశ-వి. స్పృహలేని; మూర్ఛపోయిన

బోహోశీ-స్త్రీ. స్పృహలేమి; మూర్ఛ.

బేక-పు. బ్యాంక్; అధికాంశ.

బేగన-పు. వంకాయ.

బేగనీ-వి. వంకాయ వన్నెగల; వంగ

పండువన్నెగల.

బే-స్త్రీ. విక్రయము; అమ్మకము.

బేఠక-స్త్రీ. కూర్చుండుస్థలము; పీట;

ఒక విధమగు గుంజీ లేక ఆసనము.

బేఠనా-అ.క్రి. కూర్చుండుట.

బేఠే బేఠాఁ యా బిఠాఁ-పు. అకారణముగా;

అకస్మాత్తుగా; నిరర్థకముగా.

బేఠతే తఠతే-పు. ఎల్లపుడూ; సర్వదా.

బేత-స్త్రీ. పద్యములో రెండు పాదములు.

బేద-పు. వైద్యుడు.

బేదర్దీ-స్త్రీ. వైద్యము; చికిత్స.

బేన-పు. మాట; పలుకు.

బేనా-పు. శుభకార్యసందర్భమునబంధు

వులకు కానుకగా పంపుమిఠాయిలు.

బేపార-పు. వ్యాపారము; బేపారీ-పు.

వ్యాపారి.

బేరంగ-పు. పోష్ట ఖర్చు ఇవ్వకుండా పంపిన

ఉత్తరము.

బేర-పు. దే. వేర.

బేరీ-వి. దే. వేరీ.

బేల-పు. ఎద్దు; వృషభము.

బేస-స్త్రీ. వయస్సు; యవ్వనము.

బేసనా-అ.క్రి. కూర్చుండుట.

వైసాఖి-స్త్రీ. కుంటివాని పోటీకరలు.

వైసానా-సంక్రి. కూర్చుండపెట్టుట.

బోआई-స్త్రీ. నాట్లపని; నాటినందులకు
కూలి.

బోఇ-పు. బోఇ; భారము; బరువు.

బోఇనా-సంక్రి. బరువువేయుట.

బోఇల-వి. బరువైన; భారమైన.

బోటి-స్త్రీ. మాంసఖండము; మాంసపు
ముక్క.

బోటి బోరి సా కాటనా-ప్ర. శరీరమును
ముక్కలుముక్కలుగా నరుకుట.

బోడా-పు. కొండచిలువ; బోసినోటివాడు;
ఒక విధమైన కూరగాయ.

బోతల-స్త్రీ. సీసా.

బోదా-వి. అజ్ఞాని; మూర్ఖతగల; విస
విసలాడు.

బోధ-పు. జ్ఞానము; ఎరుక; తెలివి.

బోధక-వి. బోధించు; జ్ఞానము కలుగజేయు

బోధగమ్య-వి. తెలియదగిన; తెలుసు
కొనుటకు వీలుగానున్న.

బోనా-సంక్రి. విత్తనమునాటుట; విత్తన
ములు జల్లుట.

బోబా-పు. చూచి; చనుగుబ్బ.

బోర-పు. ముంచు; ముంపు.

బోరనా-సంక్రి. ముంచుట.

బోరసి-స్త్రీ. గోరసి; కుంపటి.

బోరా-పు. గోనిసంచి.

బోరియా-పు. బిస్తరు; పక్క.

బోరియా బొధనా-పు. ప్రయాణమునకు
సిద్ధమగుట.

బోరి-స్త్రీ. చిన్నగోనిసంచి.

బోల-పు. మాట; పలుకు.

బోల బాలా-పు. పలుకుబడి; మాటవిలువ

బోలచాల-స్త్రీ. సంభాషణ; మాట-
మంతి; ప్రచారములోనున్నది.

బోలతా-పు. బోధనాశక్తి; పలుకుశక్తి; ప్రాణము

బోలతీ-స్త్రీ. మాటాడుశక్తి.

బోలతీ మారి జానా-పు. నోటి నుండి
మాట పెగలక పోవుట.

బోలీ-స్త్రీ. మాట; పలుకు; వాణి.

బోలీ ఊడనా యా మారనా-పు. ఎగతాళి
చేయుట; అపహాస్యము చేయుట.

బోవానా-సంక్రి. నాటించుట; విత్తనములు
నాటించుట.

బోసా-పు. చుంబనము; ముద్దు.

బోసిదా-వి. పురాతనమైన.

బోహ-స్త్రీ. గోతా; మునగు; మునక.

బోహనీ-స్త్రీ. బోణీ.

బోహిత-పు. పెద్దపడవ; ఓడ.

బౌడ-స్త్రీ. లత; తీగ.

బౌడనా-అ.క్రి. లత మాదిరిగా పెరిగి
వ్యాపించుట; రెమ్మలువేయుట.

బౌడీ-స్త్రీ. పిందె.

బౌఖల-క్రి.వి. పిచ్చెక్కిన.

బౌఖలనా-అ.క్రి.పిచ్చెక్కుట; మానసిక
సంతులనము లేకపోవుట.

బౌఱాడ; బౌఱార-స్త్రీ. వానజల్లు; వ్యం
గ్యము; వెక్కిరింపు.

బౌనా-పు. మరుగుజ్జువాడు.

బౌర-పు. మామిడిచిగురు.

బౌరనా-అ.క్రి. మామిడిపూతవచ్చుట

బౌరా-వి. పిచ్చిగల; అమాయకమైన;
అబోధమైన.

బౌరాయి-పు. పిచ్చి.

బౌరానా-అ.క్రి. పిచ్చెక్కుట; స.క్రి.
పిచ్చెక్కించుట.

బౌరీ-స్త్రీ. పిచ్చిది.

బ్యవహరీ-పు. వ్యవహార; వ్యాపారి.

బ్యాజ-పు. వడ్డి; వృద్ధి.

బ్యానా-స.క్రి. ఈనుట.

బ్యాపనా-అ.క్రి. వ్యాపించుట.

బ్యాల-పు. దే. బ్యాల.

బ్యాలీ-స్త్రీ. సర్పిణి.

బ్యాలూ-పు. రాత్రిభోజనము.

బ్యాహ-పు. వివాహము; పెళ్ళి.

బ్యాహతా-వి. పెళ్ళిచేసుకొనిన.

బ్యాహనా-స.క్రి. పెళ్ళిచేసుకొనుట.

బ్యోతనా-స.క్రి. కొలత ప్రకారము కత్తి
రించుట.

బ్యోతనా-స.క్రి. శరీరపు కొలత ప్రకా
రము గుడ్డ కత్తిరించుట.

బ్యోపార-పు. దే. వ్యాపార.

బ్యోరనా-స.క్రి. తలవెంట్రుకలచిక్కు
తీసుకొనుట; వివేకముతో ఏదేని
సమస్యను పరిష్కరించుట.

బ్యోరా-పు. వివరణ; వివరము.

బ్యోరేవార-క్రి.వి. వివరణాత్మకముగా.

బ్యోహరియా-పు. వడ్డీవ్యాపారి.

బ్రహ్మఘోష-పు. వేదధ్వని.

బ్రహ్మపద-పు. మోక్షము.

బ్రహ్మర్షి-పు. బ్రాహ్మణ ఋషి

భ

భగ-పు. తరంగము; అల; పరాజయము.

భగాడ-వి. ఎక్కువగా భంగు త్రాగువాడు

భగిమా-స్త్రీ. స్త్రీల హావభావములు.

భగి-పు. పాకీవాడు; వి. భంగు త్రాగు
వాడు.

భగూ-వి. నశించునట్టి; వంకర.

భగోడ-వి. అతిగా భంగు త్రాగువాడు.

భంజక-వి. విరుచువాడు; భగ్నము చేయువాడు.

భజనా-అ.క్రి. విరుగుట; ముక్కలు ముక్కలగుట.

భజనా-స.క్రి. విరుచుట; భగ్నము చేయుట; చిల్లర మార్పుట.

భటా-పు. బేగన ;వంకాయ.

భండ-పు. అపశబ్దములు మాటాడువాడు; అశ్లీలవచనములు పలుకువాడు.

భండా-పు. పాత్ర; వంటపాత్ర.

భండా ఫూటనా-పు. రహస్యము బైటపడుట

భండా-పు. భండారము; ధాన్యపుకొట్టు; ఖజానా.

భండారా-పు. సమూహము; గుంపు; సన్యాసులకు చేయువిందు.

భండారి-స్త్రీ. చిన్నకొట్టు; ధనాగారము; ధనాగారపు అధికారి.

భవర-పు. నీటిసుడి; భ్రమరము.

భవరజాల-పు. ప్రాపంచపు మాయాజాలము; చిక్కులు.

భవారా-వి. తిరుగుబోతు.

భవయా-పు. సోదరుడు; సమవయస్కుల యెడల ఉపయోగించు ఆదరసూచక శబ్దము.

భకభకనా-అ.క్రి. భగభగమని మండట.

భక్తు-వి. మూర్ఖుడగు; మూఢుడగు

భక్తు-అ.క్రి. గాబరాపడుట; నివ్వెర పోవుట.

భక్తు-అ.క్రి. శ్చరత్వరగా బొక్కుట

భక్తు-వి. విభజింపబడిన; భక్తిమార్గమున నడచు.

భక్తి-వి. భక్తించువాడు; తినువాడు.

భక్తి-వి. తినదగిన.

భక్తి-పు. భక్త్యము; ఆహారము.

భగ-పు. సూర్యుడు; ఐశ్వర్యము; కోరిక.

భగ-వి. భక్తుడు; ఉపాసకుడు.

భగద-స్త్రీ. పలాయనము; భయపడి నలువైపులా పరారగుట.

భగనా-అ.క్రి. దే. భాగనా.

భగల-పు. మోసము; కపటము; గారడీ; ఆడంబరము.

భగనా-స.క్రి. వెడలుగొట్టుట; పలాయనపర్చుట.

భగినీ-స్త్రీ. సహోదరి; సోదరి.

భగోడా భగూ-వి. పరారైన; పారిపోయిన; భీరువు.

భగోహ్-వి. పారిపోవుటకు స్థిముగానున్న

భగ్నావశోష-పు. శిథిలావశేషము.

భచకనా-అం.క్రి.వివేరపోయి ఉండుట;

కాలుతిమ్మొరెక్కుట.

భజనీ-పు. భజన చేయువాడు.

భజానా-అం.క్రి. పారిపోవుట; సం.క్రి.

వెడలుగొట్టుట; పారిపోయేటట్లు చేయుట

భట-పు. యుద్ధవీరుడు; సైనికుడు.

భటకనా-అం.క్రి. వట్టినేతిరుగుట; దారి

తప్పి తిరుగుట.

భటకా-వి. దారితప్పిన.

భటకానా-సం.క్రి. దారి తప్పించుట;

తప్పుడు దారి చెప్పుట.

భటా-పు. దే. బేగన.

భట-పు. బ్రాహ్మణులకు సంబంధించిన

ఒక బిరుదు; యుద్ధవీరుడు; భట్టాజు

భటా-పు. ఇటుకలు; బట్టి మొ॥వి.

భట్రీ-స్త్రీ. పెద్దపొయ్యి.

భట్రాక-పు. ఋషి; విద్వాంసుడు;

సూర్యుడు; రాజు; దేవత; వి.

మాన్యుడు; ఆదరణీయమైన.

భఠియారా-పు. సత్రపు వ్యవస్థాపకుడు.

భడక-స్త్రీ. తళుకు-బెళుకు; జ్వాల;

జంకు; భయము; బెదురు.

భడకదార-వి. భడకీలా ;తళుకు

బెళుకుగల; మెరయు.

భడకనా-అం.క్రి. భగ్గుమనుట;సంక్

చించుట; జంకుట; బెదురుట.

భడకానా-సం.క్రి. ప్రజ్వలింపజేయుట;

రెచ్చగొట్టుట; ప్రోత్సహించుట.

భడకీలా-వి. దే. భడకదార.

భడభటానా-సం.క్రి.భడభడమను శబ్దము

చేయుట; వృధాగా అతిగా మాట్లాడుట.

భడభృజా-పు. శనగలు, పప్పు మొ॥

వేయించి అమ్ము ఒకజాతి.

భడృఆ-పు. తార్పుడుగాడు.

భడైత-పు. అద్దెకుండువాడు.

భణనా-సం.క్రి. చెప్పుట.

భణిత-వి. చెప్పిన.

భతార-పు. భర్త.

భతీజా-పు. సోదరుని కుమారుడు.

భతీజీ-స్త్రీ. సోదరుని కుమార్తె.

భత్తా-పు. నిర్దారిత వేతనమునకు అదన

ముగా ఇచ్చు భత్యము, సైకము.

భదత-పు. బౌద్ధభిక్షువు; వి.పూజ్యుడైన;

మాన్యమైన.

భదర్-స్త్రీ. భాద్రపదమాసములో తయా

రగు పైరు లేక పంట.

భద్రేశ-వి.వెడ్డు; అశ్లీలమైన; అనుచితమైన

భద్రా-వి. చూచుటకు అందవికారముగా
కనిపించు; కురూపమైన.

భద్రాపన-పు. సౌందర్యహీనత; అశ్లీలత;
కురూపత.

భద్ర-వి. నాగరికతగల; సుశిక్షితమైన.

భద్రతా-స్త్రీ. నాగరికత; సజ్జనత్వము;
సౌజన్యము.

భనక-స్త్రీమాటల మందధ్వని; వదంతి

భనకనా-సం.క్రి. పలుకుట; చెప్పుట.

భనభనానా-అం.క్రి. భుయ్యమని ధ్వని
చేయుట; పలవరించుట.

భనభనాహట-స్త్రీ. తుమ్మెదల ఝంకారము

భభకనా-అం.క్రి. భగభగ మండుట;
వేడెక్కి పగులుట.

భభకీ-స్త్రీ. వట్టి బెదిరింపు.

భభభడ-స్త్రీ. పెద్ద సమూహము; విచ్చల
విడిగానున్న జనసందోహము.

భభూకా-పు. జ్వల; మంట.

భభూత-స్త్రీ. విభూతి; భస్మము.

భయాతుర-వి. భయముతో వ్యాకులపడిన

భయావహ-వి. భయంకరమైన.

భరత-స్త్రీ. సందేహము; నింపుట; నిండుట

భర-వి. మొత్తము; పూర్తిగ.

భరణ-పు. పోషణ; పాలన.

భరతా-పు. బజ్జి(వంకాయ).

భరతీ-స్త్రీ. పూరణము (పూరించుట);
నిండుట; ప్రవేశము.

భరనా-సం.క్రి. నింపుట; పూరించుట;
పోయుట; తీర్చుట.

భరనీ-వి. పేక; నేత(బట్ట) లోని అడ్డ
నూలు.

భరపాई-స్త్రీ. బాకీ చెల్లింపు; చెల్లింపు
రసేదు. ‡

భరపూర-వి. పూర్తిగా నిండిన; పరిపూర్ణముగ

భరమ-పు. భ్రమ; సంశయము; రహస్యము

భరమ గవ్వానా-పు. రహస్యము బైటపెట్టుట

భరమనా-అం.క్రి. తిరుగుట; దారితప్పి
తిరుగుట; భ్రమలో పడుట.

భరమానా-సం.క్రి. భ్రమింపజేయుట;

రెచ్చగొట్టుట అం.క్రి. ఆశ్చర్యపడుట.

భరమార-స్త్రీ. బహు అధిక్యము; కోకొల్ల

భరవానా-సం.క్రి. నింపింపజేయుట.

భరసక-క్రి.వి. వీలైనంతవరకు; శక్తికొలది

భరాई-స్త్రీ. నింపుడు; నింపుడుకూలి.

భరావ-పు. నింపుడు.

భరీ-స్త్రీ. ఒక విధమగు తూకము-తులము

భరోసా-పు. ఆసరా; ఆధారము; దృఢ
విశ్వాసము.

భర్తా-పు. భర్త; పతి.

భర్తసనా-స్త్రీ. నింద; చీదరింపు; చివాట్లు.

భరనా-అ.క్రి. బొంగురు పోవుట (స్వరము)

భలమనసాहत; భలమనసీ-స్త్రీ. సౌజ

న్యము; సజ్జనత్వము.

భలా-వి. మంచి; శ్రేష్ఠమైన పు. కుశ

లము; మంచితనము అవ్య. బాగు;

సరే.

భలే హీ-పు. అలాగే జరుగుగాక; ఏమీ

నష్టము లేదు; మంచిదే.

భలాई-స్త్రీ. మంచితనము; ఉపకారము

భలే-క్రి. వి. మంచిగా; మంచి విధముగా;

పూర్తిగా; అవ్య. బాగుబాగు.

భవ-పు. ఉత్పత్తి; జన్మ; జగత్తు; ప్రపం

చము; వి. శుభమైన; జన్మించిన.

భవదీయ-సర్వ. తమయొక్క; మామొక్క.

భవబంధన-పు. ప్రాపంచకపు జంజాటము;

కష్టనష్టములు.

భవభయ-పు. జన్మమరణములకు సంబం

ధించిన భయము.

భవితవ్య-పు. భవిష్యత్తు; కానున్నది.

భవితవ్యతా-స్త్రీ. ముందుజరగ

బోవునది; అదృష్టము; విధి.

భవిష్య-పు. రాబోవుకాలము.

భవ్య-వి. భవ్యమైన; దివ్యమైన; శుభ

ప్రదమైన; భవిష్యత్తులో జరగునది.

భసుడ-పు. ఏనుగు.

భసుర-పు. భర్త అన్నగారు-బావగారు.

భస్మ-పు. భస్మము; బూడిద.

భస్మక-పు. ఆకలిరోగము.

భస్మీభూత-వి. మంటలోపడి బూడిదఅయి

పోయిన.

భరనా-అ.క్రి. విరిగిపడిపోవుట; విరు

చుకుపడిపోవుట.

భౌమ-స్త్రీ. భంగు ఆకు.

భౌజ-స్త్రీ. విల్లర; నోట్లు (డబ్బు) మార్పిడి;

వట్టము.

భౌజనా-స.క్రి. మడత పెట్టుట; గడ

(వ్యాయామము) మొ॥ తిప్పుట.

భౌటా-పు. బేగన; వంకాయ.

భౌడ-పు. పాత్ర; బాన; కుండ; విదూష

కుడు; నిర్లజ్జుడు; వినష్టము.

భౌడా-పు. పాత్ర.

భౌడె మె జీదెనా-పు. ఎవరినైనా ప్రేమించుట

భౌడె భరనా-పు. పశ్చాత్తాపము నొందుట

భౌడాగార; భౌడార-పు. భండారము;

కోశము; ఖజానా.

భౌతి; భాతి-స్త్రీ. ప్రకారము; పద్ధతి; తీరు

భౌపనా-స.క్రి. దాగిన విషయమును

గ్రహించుట; ఊహించి తెలిసికొనుట

భావనా-సంక్రి. తురుముట; తరణి

పట్టుట.

భావర-స్త్రి. ప్రదక్షిణ; వివాహసమయ

మున వధూవరులు అగ్నిచుట్టూ ప్రద

క్షిణ చేయుట.

భా-స్త్రి. దీప్తి; కాంతి.

భాई-పుం. సోదరుడు.

భాईచారా-పు. భాతృత్వము; సోహృద్దత్త.

భాईదూజ-స్త్రి. కార్తిక శుక్ల విదియ నాడు

వచ్చు పండుగ.

భాईబిరాదరి-స్త్రి. జాతిజనులు; తెగవారు

భాక-పుం. ప్రేమ; స్వభావము.

భాఖనా-సంక్రి. చెప్పుట.

భాఖా-స్త్రి. భాష

భాగ-పుం. భాగము; ఖండము; భాగాహారము

(గణితము); అదృష్టము.

భాగదౌడ-స్త్రి. దే. భగదడ.

భాగనా-అంక్రి. పారిపోవుట.

సिर पर पैरखकर भागना-పుహడా

విడిగా పారిపోవుట.

भागनेय-పుం. మేనల్లుడు.

भागफल-క్తుభాగించిన మీదట లభించిన

సంఖ్య.

भागी-పుం. భాగస్తుడు; వి. అదృష్టవం

తుడు.

भाजक-పుం. భాగించు సంఖ్య.

भाजन-క్తు పాత్ర; పాత్రుడు; యోగ్యుడు.

भाजी-స్త్రి. ఆకుకూర; కూరగాయలు.

भाज्य-స్త్రి. భాజ్యము (గణితము)

భాగించబడు సంఖ్య; విభజింపదగిన

भाट-పుం. భట్రాజు; వందిమాగడుడు.

भाटा-పుం. నీటిపొంగు తగ్గుదల.

भाड-పుం. ఒక విధమగు పెద్దపొయ్యి.

भाड झोकना-పు. పనికిమాలినపని.

भाड मे झोकना-పు. పొరవేయుట;

పోనిచ్చుట; వివస్థపరచుట.

भाडा-పుం. బాడుగ; అద్దె.

भात-పుం. అన్నము.

भाति-స్త్రి. శోభ; కాంతి.

भाथा-పుం. తూణీరము; అంబులపాది.

भाथी-స్త్రి. కొలిమితిత్తి.

भादो; भाद्रपद-పుం. భాద్రపదమాసము.

भान-పుం. దీప్తి; కాంతి; మెరుపు; జ్ఞానము

भानजा-పుం. మేనల్లుడు.

भानना-సంక్రి. విరుచుట; భంగముచేయుట

भानुमती-స్త్రి. గారడీస్త్రీ.

भानु-పుం. సూర్యుడు.

भानुज-క్తుయముడు; శనీశ్వరుడు; కర్ణుడు

भानुजा-స్త్రి. యమునానది.

भानुतनया-స్త్రి. దే. భానుజా.

भाप; भाफ-స్త్రి. ఆవిరి.

భాభి-స్త్రీ. అన్నభార్య; వదిన.
 భామిని-స్త్రీ. స్త్రీ.
 భాయ-పు. సోదరుడు; వెల; ధర.
 భాయప-పు. దే. భాదీచారా.
 భారతీ-స్త్రీ. వాక్కు; మాట; వాణీ; సరస్వతి.
 భారీ-వి. బరువైన; బరువుగానున్న.
 భారీ భరకమ-పు. విశాలమైన; బరువైన;
 మోటుగానున్న.
 భాల-పు. ఫలభాగము; లలాటము.
 భాలా-పు. బల్లెము; బరిసె.
 భాలీ-స్త్రీ. బల్లెపుమొన.
 భాలూ-పు. ఎలుగుబంటి.
 భావతా-పు. ప్రేమపాత్రుడు; ప్రియుడు
 వి. ఇంపైన; పసందైన.
 భావ-పు. భావము; అభిప్రాయము; ప్రేమ;
 వెల; మూల్యము.
 భావజ-స్త్రీ. అన్నభార్య; వదిన.
 భావతావ-పు. వెల-గిల; ధర-గిర.
 భావనా-స్త్రీ. ధ్యాన; అభిప్రాయము;
 కోరిక; తలంపు.
 భావప్రవణ-వి. భావుకుడు.
 భావ్య-వి. ఆలోచించదగిన.
 భాషణ-పు. ఉపన్యాసము.

భాషాంతర-పు. అనువాదము; రూపాంతరము
 భాషా-స్త్రీ. భాష.
 భాషిత-వి. చెప్పిన.
 భాషి-పు. మాటాడువాడు; చెప్పువాడు.
 భాష్య-పు. వ్యాఖ్య.
 భాస-పు. దీప్తి; ప్రకాశము; ప్రతీతి;
 సంస్కృతములో ఒకనాటకకారుడు
 భాసిత-వి. మెరయుచున్న; ప్రకాశించు
 చున్న; ప్రకాశవంతమైన.
 భిగానా-సంక్రి. తడుపుట; నానబెట్టుట.
 భిడి-స్త్రీ. బెండకాయ.
 భిక్షు-పు. బౌద్ధసన్యాసి.
 భిక్షుక-పు. ముష్టివాడు.
 భిక్షమంగా; భిక్షారి-పు. బిచ్చగాడు.
 భిక్షారిన-స్త్రీ. బిచ్చగత్తె.
 భిజ్జ-వి. తెలిసిన.
 భిడత-స్త్రీ. ముఠభెడ ; ఢీకొనుట.
 భిడ-స్త్రీ. వరే ; కందిరీగ.
 భిడనా-అంక్రి. ఢీకొనుట.
 భితరయా-పు. దేవాలయ పూజారి.
 భిత్తి-స్త్రీ. గోడ.
 భిత్తచిత్ర-పు. గోడచిత్రము.
 భిదనా-అంక్రి. గ్రుచ్చుకొనుట; గాయపడుట
 భిదూర-పు. వజ్రము.

భినకనా; భినభినానా-అంక్రిం-ఈగలు
ముసురుట; ఏవగింపుపుట్టుట.

భినసార-పు. ప్రాతఃకాలము; ఉదయపు
సమయము.

భిన్న-వి. వేరైన; ఇతరమైన; భిన్నమైన.

భిన్నతా-స్త్రీ. తేడా; అంతరము; భిన్నత

భిన్నానా-అంక్రిం. దుర్వాసన వలన తల
తిరుగుట.

భిలనీ-స్త్రీ. ఒక తెగ అడవి జాతి స్త్రీ.

భిషత-పు. స్వర్గము.

భిషి-పు. తోలుసంచీతో నీళ్ళుమోయు
వాడు.

భీగనా-అంక్రిం. దే. భీగనా.

భీచనా-సంక్రిం. గుకొనుట; బిగించుట
(కొగిలి మొ॥).

భీజనా-అంక్రిం. తడియుట; గడ్గదమగుట

భీ-అవ్య. కూడ; అవశ్యము; వరకు.

భీఖ-స్త్రీ. బిచ్చము.

భీగనా; భీజనా-అంక్రిం. తడియుట;
తడిసిపోవుట.

భీగీ బిల్లీ హోనా-పు. భయముతో
అణగిపోవుట; పూర్తిగా మౌనము
వహించుట.

భీడ-స్త్రీ. సమూహము; గుంపు; విపత్తు;
సంకటము.

భీడభడక్ఖా; భీడభాడ-స్త్రీ. జన
సమూహము; గుంపు.

భీడా-వి. సంకుచితమైన; ఇరుకైన.

భీత-స్త్రీ. గోడ; వి. భయపడిన.

భీతర-క్రి.వి. లోపల.

భీతరీ-వి. లోని; గుప్తమైన.

భీతి-స్త్రీ. గోడ; భయము; వణుకు.

భీననా-అంక్రిం. నిండుట; ఇముడుట.

భీనీ-వి. సిక్తమైన; తడిసిన; తియ్య
తియ్యని.

భీమ-వి. భీషణమైన; విరాటమైన; పు.
శివుడు; విష్ణువు; భీమసేనుడు.

భీర-స్త్రీ. భీరువు; పిరికిపంద; భయ
పడిన.

భీరు-వి. కాయర ; పిరికిపంద.

భీరుతా-స్త్రీ. కాయరతా ; పిరికితనము.

భీరే-క్రి.వి. సమీపమున; దగ్గరగ.

భీల-పు. ఒక అడవిజాతి; భీల్.

భీషణ-వి. భయంకరమైన.

భుజనా-అంక్రిం. దే. భుజనా.

భుక్-పు. ఆహారము; భోజనము.

భుక్ఖడ-వి. ఆకలిగొన్న; తిండిబోతు;
దరిద్రుడు.

భుక్తి-స్త్రీ. భోజనము; ఆహారము.
 భుఖమరా-వి. ఆకలితో చనిపోవు; తిండిబోతు
 భుగతనా-ప్ర. సహించుట; అనుభవించుట
 భుగతాన-ప్ర. తీర్పు; చెల్లింపు; అనుభవము
 భుచ్చ; భుచ్చడ-వి. మూర్ఛుడు.
 భుజంగ-ప్ర. సర్పము; పాము; ప్రియుడు;
 విటుడు.

భుజపాశ-ప్ర. గలబాణీ ;మెడకొగలించు
 కొనుట; మెడకొగిలి.

భుజబంద-ప్ర. బాజూబంద ;బాజూబందు.

భుజాలి-స్త్రీ. ఒకవిధమైన వంకరకత్తి;
 చిన్నబరిసె.

భుజియా-ప్ర. ఉప్పుడుబియ్యము; వేపుడుకూర

భుడ్రా-ప్ర. మొక్కజొన్నపొత్తి లేక కండె.

భుచరా-వి. పదనుపోయిన శస్త్రము;
 మక్కుపోయిన.

భునగా-ప్ర. ఒకవిధమగు ఎగిరే పురుగు.

భుననా-అం.క్రి. వేయించబడుట; చిల్లర
 మార్పుట; చెక్కు; మొ॥ మార్చబడుట

భునాई-స్త్రీ. వేపుడు; మార్పడి; మార్చ
 బడుట (చిల్లరమొ॥).

భునానా-సం.క్రి. మార్పించుట; అం.క్రి.
 చిల్లరలోనికి మార్పుట.

భురకనా-అం.క్రి. ఎండి ఒరుగవుట;
 చూర్ణము మొ॥ వెదజల్లుట.

భురకు-ప్ర. చూర్ణము.

భురకుస నికలనా-మృ. పిండిపిండి

అగుట; ఎముకలుపిండి అగునట్లుగా
 చితకబాదుట; వినష్టమగుట.

భురతా-ప్ర. తొక్కి తయారుచేసినబజ్జీ.

భురభురా-వి. ఎండిపగులుటకు లేక
 విరుగుటకు సిద్ధముగానున్న.

భురాई-స్త్రీ. అమాయకత్వము; అబోధత

భులక్షడ-వి. అతిగా మరుపుగల; మరుపిష్టి

భులనానా-సం.క్రి. మరపించుట.

భులావా-ప్ర. టక్కరితనము; దగా; దారి
 తప్పించుట.

భువ-స్త్రీ. భూమి; కనుబొమ్మ; ప్ర. అగ్ని

భువన-ప్ర. జగత్తు; లోకము.

భువాల-ప్ర. రాజు.

భువి-స్త్రీ. భూమి; పృథ్వి.

భుస-ప్ర. దే. భూసా.

భృకనా-అం.క్రి. పెరుగుట వృధాగా
 వాగుట.

భృజనా-సం.క్రి. వేయించుట; కష్టపెట్టుట;
 వేధించుట; సం.క్రి. బోధించుట.

భృజా-ప్ర. నమలి తినుటకు ఉపకరించు
 వేయించిన శనగలు మొదలైనవి.

భూ-స్త్రీ. భూమి.

భూకంప-పుం. భూకంపము.

భూఖ-స్త్రీ. ఆకలి; ఆవశ్యకత; కానుక.

భూఖా-వి. ఆకలిగొన్న.

భూగర్భ-పు. భూమిలోపలిభాగము; విష్ణువు

భూగర్భశాస్త్ర-పు. భూతత్వశాస్త్రము;

భూ సంబంధ విషయములను

తెలుపు శాస్త్రము; Geology.

భూచాల; భూడోల-పుం. భూకంపము.

భూత-పుం. ప్రాణి; జీవి; పదార్థము; గడచిన

కాలము.

భూత చదనా యా సవార హోనా-మృ. మొండి

పట్టు పట్టుట; కోపముతోమండి

పడుట.

భూతత్వవిద్యా-స్త్రీ. దే. భూగర్భశాస్త్ర.

భూతपूर्व-వి. మాజీ; ఇంతకు పూర్వము.

భూతాత్మా-పు. పరమేశ్వరుడు; శివుడు;

జీవాత్మ.

భూతి-స్త్రీ. నైభవము; ఐశ్వర్యము.

భూధర-పు. పర్యతము; శేషనాగుడు; రాజు;

విష్ణువు.

భూననా-సంక్రి. వేయించుట; అతిగా

కష్టపెట్టుట.

భూప; భూపతి; భూపాల-పుం. రాజా; రాజు.

భూమా-పు. పరమాత్ముడు; భగవంతుడు
వి. బాగా ఎక్కువ.

భూమికా-స్త్రీ. ప్రస్తావన; భూమిక;

వేషము (నాటకము మొ॥).

భూమిజ-వి. భూమినుంచి ఉద్భవించిన

భూమిజా-వి. స్త్రీ. భూమినుంచి పుట్టిన;

సీతాదేవి.

భూర-వి. చాలా ఎక్కువ.

భూరా-వి. బూడిద వన్నెగల పు. ముడి

పంచదార.

భూల-స్త్రీ. మరుపు; పొరపాటు; అశుద్ధి;

దోషము.

భూల భులైయా-స్త్రీ. మత్రిభ్రష్టముచేయు;

పలు వంకరటింకర దారులు గల

ప్రదేశము లేక భవనము.

భూవా-పు. దూది; వి. స్వచ్ఛమైన; తెల్లని.

భూశాయీ-వి. మరణించిన; భూమిమీద

పడిన; భూమిమీద శయనించిన.

భూషా-స్త్రీ. అలంకరణము; ఆభరణ

ణములు.

భూషిత-వి. అలంకృతమైన; అలంక

రింపబడిన.

భూసా-పు. గొప్ప; దాన్యపుపొట్టు, పొల్లు

వగైరా.

భూసీ-స్త్రీ. చిట్టు, తవుడు; ఊకమొ॥వి.

భూసర-స్త్రీ. బ్రాహ్మణుడు.

భృగ-పు. భ్రమరము; తుమ్మెద.

భృగరాజ-పు. పెద్ద భ్రమరము; తుమ్మెద

భృగీ-స్త్రీ. తుమ్మెద; శివుని అనుచర
సమూహము.

భృకుటీ-స్త్రీ. కనుబొమ.

భృత-పు. దాసుడు; వి. నిండియున్న;
పోషించబడిన.

భృతి-స్త్రీ. దాస్యము; నౌకరి; వేతనము;
కూలి.

భేట-స్త్రీ. కలయిక; కానుక.

భేటనా-సంక్రి. కలియుట; కౌగిలించు
కొనుట; దర్శించుట.

భేక-పు. మేడక; కప్ప.

భేఖ-పు. దే. భేష.

భేజనా-సంక్రి. పంపుట.

భేజా-పు. మెదడు.

భేడ-స్త్రీ. భేడి; అడ గొర్రె.

భేడియాధీశాన-పు. గుడ్డిగా అనుస
రించుట.

భేడా-పు. భేడా ; గొర్రెపాట్టలు.

భేడియా-పు. తోడేలు.

భేద-పు. భేదము; తేడా; రహస్యము;
చేదనము.

భేదక-వి. కంతలు పొడుచు పనిముట్టు;
విరేచనముల మందు; చేదించు వాడు

భేదన-పు. చేదించుట; భేదించుట.

భేదనా-సంక్రి. చేదించుట; రంధ్రించుట

భేదియా-పు. గుప్తచరుడు; వేగులవాడు.

భేదీ-పు. దే. భేదక.

భేదీసార-పు. రంధ్రములు చేయుపని
ముట్టు; 'బరమ'.

భేద్య-వి. చేదించదగిన; బెజ్జము వేయు
టకు వీలైన; చేదించదగిన.

భేరి-స్త్రీ. రణభేరి; రాండోలు.

భేల-వి. పిరికిపంద; బేలవాడు.

భేలీ-స్త్రీ. గుండ్రని బెల్లపు గుళిక;
ఏదైనా గుండ్రని గుళిక.

భేవ-పు. రహస్యము; సూక్ష్మకవిషయము

భేష-పు. దే. వేష.

భేషజ-పు. ఔషధము; మందు.

భేషనా-సంక్రి. వేషము వేయుట; వేషము
మార్చుట.

భేస-పు. దే. వేష.

భేస-స్త్రీ. మహిషి; గేదె.

భేసా-పు. మహిష; దున్న; దున్నపోతు.

భేన; భేనా-స్త్రీ. సోదరి.

భేనె-పు. మేనల్లుడు.

భేయా-ప్ర. సోదరుడు; సమవయస్కువారిని
సంబోధించు శబ్దము.

భేయాచారి-స్త్రీ. దే. భాగ్చారా.

భేయాదూజ-స్త్రీ. దే. భాగ్దూజ.

భేయ-వి. భీషణమైన; భయంకరమైన;
ప్ర. భయపడు; శివుడు.

భోకనా-సం.క్రి. బరిసె మొ॥వానితో
పాడుచుట; గాయపరచుట.

భోడా-వి. కురూపముగల; అసహ్యమైన

భోద్-వి. మూర్ఖముగు.

భోపా, భోప్-ప్ర. పెద్దకూత (కారు, రైలు,
మిల్లు మొ॥); ఒకవిధముగు వాద్యము

భోక్తా-ప్ర. భుజించువాడు; ఆర్థిక
బ్రాహ్మణుడు.

భోహ-ప్ర. భోగము; విలాసము.

భోయనా-సం.క్రి. అనుభవించుట;
సహించుట.

భోజ-ప్ర. విందు.

భోజ్-ప్ర. భోజనము; ఆహారము.

భోజ్య-వి. భుజింపదగిన; తినవలసిన

భోర-ప్ర. ప్రాతఃకాలము; భ్రమ; దగా.

భోలా-వి. అమాయకమైన; కల్లకపట
మెరగని.

భోలానా-ప్ర. శంకరుడు; శివుడు.

భోలానా-ప్ర. అమాయకత్వము; సరళత;
నిరాడంబరత.

భోలాభాలా-వి. సరళస్వభావముగల;
నిరాడంబరి; కల్లకపటమెరుగని.

భో -స్త్రీ. దే. భోహ.

భోకనా-అ.క్రి. దే. భోకనా.

భోర-ప్ర. తేనెటీగ; నీటిసుడి; నల్లగుఱ్ఱము

భోరా-ప్ర. తుమ్మెద; భ్రమరము; బొంగ
రము; రసికుడు.

భోరీ-స్త్రీ. పశువులసుడి; నీటిసుడి; అగ్ని
చుట్టా చేయు ప్రదక్షిణము.

భోహ-స్త్రీ. కనుబొమ; భోహ చఢానా యా
తాననా-ప్ర. కనుబొమలు ముడిపడుట;
కోపించుట.

భోచక-వి. విర్హంతపోయిన; స్తంభించిన

భోజాగ్, భోజీ-స్త్రీ. అన్నభార్య; వదిన.

భోతిక-వి. లోకికమైన; శారీరకమైన.

భోన-ప్ర. భవనము; నివాసము; ఇల్లు.

భోమ-వి. భూసంబంధమైన; భూమినుంచి
ఉద్భవించిన; ప్ర. మంగళగ్రహము

భోమిక-ప్ర. జమిందారుడు; విభూసం
బంధమైన.

భోసా-ప్ర. జననమూహము; కోలాహ
లము.

భ్రంశ-ప్ర. అతఃపతనము; ధ్వంసము;

వివాళము; వి. భ్రష్టమైన; చెడిన.

భ్రమణ-ప్ర. యాత్ర; పర్యటన.

భ్రమనా-అ.క్రి. తిరుగుట; పొరబడుట.

భ్రమర-పు. భౌరా; తుమ్మెద.

భ్రమానా-స.క్రి. త్రిప్పట; దారితప్పిం
చుట.

భ్రష్టా-స్త్రీ. కులట; వేశ్య.

భ్రాత-విభ్రమించిన; మరచిన; వికలమైన

భ్రాతి-స్త్రీ. భ్రమ.

భ్రాతా-పు. సహోదరుడు.

భ్రాతృజాయా-స్త్రీ. సోదరుని భార్య.

భ్రామక-వి. భ్రమింపజేయు; దారి
తప్పించు; బెదిరించు.

భ్రూ-స్త్రీ. భౌహ; కనుబొమ.

భ్రూణ-పు. స్త్రీగర్భము; గర్భములోని శిశు
పిండము.

భ్రూఙ-పు. కనుబొమలు ముడిపడుట;
క్రోధము.

మ

మంకుర-పు. దే. ముకుర.

మంగ-స్త్రీ. దే. మొంగ.

మంగతా-పు. భిక్షుక; బిచ్చగాడు.

మంగనీ-స్త్రీ. ఎరువువస్తువు; బదులు
పుచ్చుకున్నవస్తువు; వివాహనిశ్చితా
ర్థము; అడుగుట.

మంగల-పు. అభీష్టసిద్ధి; కల్యాణము.

మంగలా-స్త్రీ. పార్వతి.

మంగవానా-స.క్రి. అడిగించి తెప్పించుట;
ఏదేని వస్తువు కొనిపించి తెప్పించుట.

మోతర-వి. వివాహ నిశ్చితార్థము అయిన
వ్యక్తి.

మంచ-పు. ఎత్తుగా కట్టబడిన మండపము;
చేలో కట్టబడిన మంచ లేక రంగ
స్థలము; మంచము.

మంచక-పు. దే. మచ.

మంజనా-అ.క్రి. తోమబడుట; శుభ్ర
పడుట.

మంజరিত-స్త్రీ. చిగిర్చిన; పల్లవించిన.

మంజరీ-స్త్రీ. విగురుటాకు; పల్లవము; లత.

మంజిల-స్త్రీ. యాత్రలలో మధ్యన బస
చేయు స్థలము; మకాము; అంతస్తు.

మంజీర-పు. కాలి అందె.

మంజు-వి. సుందరమైన; మనోహరమైన.

మంజుల-వి. దే. మజు.

మంజూర-వి. అంగీకరించిన; స్వీకరింపబడిన

మంజూరీ-స్త్రీ. స్వీకృతి; అంగీకారము.

మంజూషా-స్త్రీ. చిన్న పెట్టె లేక భరిణ.

మంజూ-వి. మందమతి; అజ్ఞాని; క్షు మధ్య

మంజూధార-పు. ప్రవాహపు మధ్యభాగము.

మంజూలా-వి. మధ్య; మాధ్యమికము.

మంజూర-క్రి.వి. మధ్యన; మధ్యలో.

మండ-పు. గంజి.

మండకీ-స్త్రీ. ఇంపటి; గుడిసె.

మడన-పు. అలంకరణ; సింగారము; శాస్త్ర
ప్రమాణమును పురస్కరించుకొని
సమర్థించుట.

మండరానా-అ.క్రి. ఏదేని వస్తువు చుట్టూ

తిరుగుతూ ఎగురుట.

మండల-పు. మండలము; పరిధి.

మండలీ-స్త్రీ. సమూహము; పరిధి.

మండలీక-పు. సామంతరాజు.

మండవా-పు. మండపము.

మడిత-వి. అలంకరించబడిన; నిండి

యున్న; వ్యాపించియున్న.

మడి-స్త్రీ. వివశిషిధి; సంత.

మడ్డుఆ-పు. చోళ్ళు; రాగులు.

మడ్డక-పు. కప్ప; ఒక ఋషి.

మంతవ్య-పు. అభిప్రాయము.

మంత్ర-పు. మంత్రము; రహస్యము; సలహా

మంత్రత్ర-పు. మంత్రతంత్రములు.

మంత్రణా-స్త్రీ. పరామర్శ; సలహా; అభిప్రాయము.

యము.

మంథన-పు. చిలుకుట (పెరుగు) మంధ

నము; మననము.

మంథన-పు. కప్పము; ఒక విధమగు జ్వరము;

నెమ్మదియైన; సోమరియగు; మంద

బుద్ధిగల; సూక్ష్మమైన.

మంథాన-పు. కప్పము.

మంద-వి. నెమ్మదియైన; శైథిల్యముగల;

సోమరియగు.

మందభాగ్య-వి. దౌర్భాగ్యమైన; దుర్భాగ్య

మైన.

మందాగ్ని-స్త్రీ. అజీర్ణరోగము.

మదార-పు. మందారవృక్షము; జిల్లేడు; స్వర్ణము; ఏనుగు.

మదిర-పు. గృహము; దేవాలయము.

మదీ-స్త్రీ. ధర తగ్గుదల; చౌక.

మద్ర-పు. గంభీరమైనద్యుని; వి. గంభీరమైన; మనోహరమైన.

మశా-స్త్రీ. కోరిక; అభిప్రాయము; ఆశయము.

మసబ-పు. పదవి; అధికారము; కర్తవ్యము.

మసబదార-పు. గ్రామ మునసబు.

మసా-స్త్రీ. దే. మశా.

మసూఖ-వి. రద్దుచేయబడిన; తెగిఉన్న.

మసూబా-పు. దే. మనసూబా.

మహగా-వి. దే. మహ్గా.

మఆజ-అల్లాహ-అవ్య. భగవంతుడు రక్షించుగాక.

మఆనీ-పు. మానె; అర్థము; ఉద్దేశ్యము.

మకई-స్త్రీ. మొక్కజొన్న.

మకడా-పు. పెద్దసాలీడు.

మకడి-స్త్రీ. చిన్న సాలీడు.

మకతబ-పు. పాఠశాల.

మకదూర-పు. సామర్థ్యము; శక్తి.

మకఫూల-వి. తాకట్టు పెట్టబడిన.

మకబరా-పు. సమాధి.

మకబూల-వి. అంగీకరించబడిన;ప్రియ
మైన; మనోహరమైన.

మకరద-పు. తేనె; పుప్పొడి.

మకర-పు. మొసలి; పెద్ద తాబేలు;
మోసము; కపటము; ఒయ్యారము.

మకర కేతన; మలరకేతు-పు. మకర
ధ్వజాడు; కామదేవుడు.

మకసద-పు. అభిప్రాయము; ఉద్దేశ్యము

మకాన-పు. గృహము.

మకామ-పు. దే. ముకామ.

మక్కు-అవ్య. చాహే; కాని; అయిన అగుగాక

మక్కునా-పు. దంతములు రాని మగ ఏనుగు;
మీసములు రాని పురుషుడు.

మక్కునీ-స్త్రీ. శనగపిండి రొట్టె; కచాడి.

మకూలా-పు. లోకోక్తి; నానుడి.

మకోర్కీ-పు. అడవికామంచి పండు.

మకోడా-పు. చిన్నపురుగు.

మకోయ-స్త్రీ. కామంచి మొక్కలేక పండు

మక్కార-వి. కపటి; దగాకోరు.

మక్ఖన-పు. నవనీత; వెన్న.

మక్ఖీ-స్త్రీ. ఈగ.

జీతి మక్ఖీ నిగలనా-పు. తరువాత
పశ్చాత్తాప పడవలసిన దుష్కర్మము
కావాలని చేయుట.

మక్ఖీ మారనా యా ఉడానా-పు. సోమరిగా
నుండుట.

మక్ఖీచూస-పు. పిసిగిగొట్టు; పిసినారి.

మక్ర-పు. మోసము; దగా.

మక్ఖికా-స్త్రీ. మక్ఖీ ; ఈగ.

మక్ఖ-పు. యజ్ఞము.

మక్ఖజన-పు. ఖజానా; ధనాగారము.

మక్ఖతూల-పు. నల్లపట్టు.

మక్ఖదూమ-పు. యజమాని.

మక్ఖనియా-పు. వెన్న తయారుచేయులేక
అమ్మువాడు.

మక్ఖమల-స్త్రీ. ముఖమల్ వస్త్రము.

మక్ఖలూక-స్త్రీ. సృష్టిలోని జీవరాసి.

మక్ఖశాలా-స్త్రీ. యజ్ఞశాల.

మక్ఖౌల-పు. ఎగతాళి.

మక్ఖౌలియా-వి. వేళాకోళము చేయు
వాడు; విదూషకుడు.

మగ-పు. రాస్తా; దారి.

మగజ-పు. దిమాగ; మెదడు.

మగజ ఖానా యా చాటనా-పు. వాగివాగి
వేధించుట; విసిగించుట.

మగజపచ్చీ-స్త్రీ. ఎక్కువగా ఆలోచిం
చుట.

మగజీ-స్త్రీ. వస్త్రము అంచున వేసిన
సన్ననిగోటు.

మగన-వి. దే. మగన.

మగనా-పు. మగ్గుమగుట; వీనమగుట.

మగర-పు. మొసలి; పెద్దచేప; అవ్య. కాని.

మగరమచ్చ-పు. మొసలి; తాబేలు; పెద్ద చేప.

మగరిబ-పు. పశ్చిమదిశ.

మగరూర-వి. గర్విష్ట; దర్పముగల; గర్వముగల.

మగరూరి-స్త్రీ. గర్వము; దర్పము; అభిమానము.

మగన-వి. తన్మయించిన; నిమజ్జితమైన; లీనమైన.

మగవా-పు. ఇంద్రుడు.

మచక మచక-స్త్రీ. ఒత్తిడి.

మచకనా-సంక్రి. గట్టిగాని ఒత్తుట; అంక్రి. ఊపుతో కదలుట.

మచనా-అంక్రి. వ్యాపించుట; కోలాహలముగా ప్రారంభమగుట; అల్లరిఅగుట

మచలనా-అంక్రి. మొరాయిండుట; హఠము చేయుట.

మచలా-వి. మొరాయించు; మాట్లాడవలసి నప్పుడు మౌనమువహించువాడు.

మచలాई-స్త్రీ. మారాము; మొరాయింపు

మచలనా-అంక్రి. వికారముపుట్టుట; సంక్రి. మారాము చేయించుట.

మచలీ-స్త్రీ. దే. మిచలీ.

మచాన-స్త్రీ. పైరు కావలికొరకు వేయు ఎత్తైన మంచె.

మచానా-సంక్రి. కోలాహలంగా ఏదేని పని ప్రారంభించుట; వ్యాపింపజేయుట; గల్లంతు చేయుట.

మచియా-స్త్రీ. చిన్నమంచము; పీట.

మచ్చ-పు. పెద్దచేప.

మచ్చడ; మచ్చర-పు. దోమ

మచ్చి-స్త్రీ. దే. మఱలీ; చేప.

మఱుఆ; మఱువా-పు. చేపలు పట్టువాడు; పల్లెజాతివాడు; బెస్తవాడు.

మజకూర-వి. చర్చించబడిన; చెప్పబడిన పుం. వ్రాయబడిన వివరణ.

మజకూరి-పు. సమన్లు అందజేయువాడు

మజదూర-పు. కూలిమనిషి; బరువులు మోయునొకరు.

మజదూరి-స్త్రీ. కూలిమనిషి; కూలి.

మజ్జ-పు. పిచ్చివాడు; లైలాప్రియుడు; ప్రియుడు.

మజ్జీ-వి. దృఢమైన; బలమైన..

మజబూర్-వి. వివశమైన; గత్యంతరములేని

మజబూరి-స్త్రీ. నిస్సహాయత; గత్యంత
రములేమి.

మజమా-ప్ర. జనసమూహము; సభ.

మజమూ-ప్ర. పలువస్తువుల పోగు; సం
గ్రహము వి. పోగున; పోగుచేసిన.

మజమూ-వి. సామూహికమైన.

మజమూ-ప్ర. విషయము; వ్యాసము.

మజలీస-స్త్రీ. సభ; ఉత్సవము; నాట్య
రంగము.

మజలూ-విషేడింపబడిన; వేధింపబడిన
దౌర్జన్యపీడితమైన.

మజహబ-ప్ర. మతము; సంప్రదాయము

మజా-ప్ర. రుచి; స్వాదము; ఆనందము;
ఉల్లాసము.

మజా చఖానా-ప్ర. చేసిన దౌష్ట్యమునకు
దండించుట; మజా ఆజానా-ప్ర.
ఉల్లాసము కలుగుట; ఆనందము
కలుగుట.

మజాక-ప్ర. ఎగతాళి; వేళాకోళము.

మజాకన-క్రి.వి. ఎగతాళికి; పరిహాస
మునకు.

మజాకియా-వి. వినోదప్రియుడు.

మజాజ-ప్ర. నియమానుసారము; ప్రాప్తిం
చిన అధికారము.

మజాజీ-వి. లొకికమైన; కృత్రిమమైన.

మజార-ప్ర. సమాధి; యోగిపుంగవుని
సమాధి; ప్ర. పిల్లి; మార్జాలము.

మజారి-స్త్రీ. పిల్లి.

మజాల-స్త్రీ. శక్తి; సామర్థ్యము; సాహ
సము.

మజిల-స్త్రీ. దే. మజిల.

మజీఠ-స్త్రీ. 'మంజిష్ఠము' అనబడు
ఒకతీగ; దీనిరెమ్మలతోనూ వేళ్ళ
తోనూ ఎరుపురంగు తయారగును.

మజీరా-ప్ర. కంచుతాళము(లు).

మజూరి-స్త్రీ. దే. మజదూరి.

మజేదార-ప్ర. రుచిగల; రుచికరము; ఉల్లా
సకరమైన.

మజ్జన-వి. స్నానము.

మజ్జా-స్త్రీ. ఎముకల యందు ఉండు
గుఱ్ఱ.

మజ్జాధార-స్త్రీ. ప్రవాహపు మధ్యభాగము;
ఏదేని కార్యమధ్య భాగములేకస్థితి.

మజ్జలా; మజ్జోలా-వి. నడుమ; మధ్యన

మజ్జోలీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు ఎద్దుబండి

మటక-స్త్రీ. ఒయ్యారము; ఒయ్యారపు
గతి లేకనడక.

మటకనా-అ.క్రి. ఒయ్యారముగానడు
చుట; కులుకుట.

మటకా-ప్ర. పెద్దకుండ.

మఠకానా-సం.క్రి. ఒయ్యారము పోవుట;
వగలు చేయుట సం.క్రి. వగలు
ప్రదర్శింపజేయుట.

మఠకీ-స్త్రీ. పిడత; చిన్నకుండ.

మఠకీలా-వి. ఒయ్యారము పోవువాడు;
వగలు పోవువాడు.

మఠమేలా-వి. బూడిద రంగుగల; ఖాకీ
రంగుగల.

మఠర-పు. బఠాణి.

మఠర గౌర-పు. షికారు; పచారు.

మఠియామెట్-వి. దే. మలియామెట్.

మఠియాలా, మఠిలా-వి. దే. మఠమేలా.

మఠ్ఠీ-స్త్రీ. దే. మిఠ్ఠీ.

మఠ్ఠా-పు. తాత ; మజ్జిగ.

మఠ-పు. సాధుసన్యాసుల నివాసమంది
రము.

మఠియా-స్త్రీ. చిన్న మఠము.

మఠి-స్త్రీ. చిన్న మండపము; గుడిసె.

మఠవా-పు. దే. మండప.

మఠియా-స్త్రీ. దే. మఠి.

మఠ-వి. మొరాయించి కూర్చుండువాడు

మఠనా-సం.క్రి. నలువైపుల చుట్టుట లేక
అంటించుట; ఆరోపించుట; దోష
రోపణ చేయుట.

మఠి-స్త్రీ. ఆరోపణ.

మఠి-స్త్రీ. కుటీరము; గుడిసె.

మణి-స్త్రీ. రత్నము.

మణి-పు. సర్పము.

మతంగ-పు. ఏనుగు; మేఘము; ఒకఋషి.

మత-పు. నిశ్చితమైన సిద్ధాంతము; అభి
ప్రాయము; సంప్రదాయము; ఓటు;
క్రి. వి. వద్దు (నిషేధసూచకము).

మతభేద-పు. అభిప్రాయభేదము.

మతలబ-పు. అర్థము; తాత్పర్యము; ఆశ
యము; స్వార్థము.

మతలబీ-వి. స్వార్థి; స్వార్థపరుడు.

మతలీ-స్త్రీ. దే. మిచలీ.

మతవాలా-వి. నిషేలోనున్న; మత్తెక్కిన

మతాధికార-పు. ఓటు అధికారము.

మతీరా-పు. పుచ్చకాయ.

మతే-స్త్రీ. సవతితల్లి.

మత్త-వి. మత్తెక్కిన; ఉన్నత్తమైన; పిచ్చె
క్కిన.

మత్తా-పు. దే. మాతా.

మత్సర-పు. ఈర్ష్య; క్రోధము.

మతనా-సం.క్రి. చిలుకుట (పెరుగుమొ||)
మధించుట; గౌరవించుట; కృత్యము

మతనీ; మతానీ-స్త్రీ. కన్యము.

మద-పు. మదము; మత్తు; మద్యము;
ఆనందము; దంభము; స్త్రీ. ఖాతా;
విభాగము.

మదకచీ;మదకీ-వి. మాదకద్రవ్య
 ములు, గ్రోలు.
 మదకల;మదకీ-వి. మత్తెక్కిన;మదిం
 చిన.
 మదఖలా-స్త్రీ. ఉంపుడుకత్తె.
 మదద-స్త్రీ. సహాయము.
 మదదగార-వి. సహాయము చేయువాడు;
 సహాయకుడు.
 మదమత్త-వి.మత్తుమదించిన; మత్తెక్కిన
 మదరసా-పు. విద్యాలయ; పాఠశాల.
 మదాఖిలత-స్త్రీ.ప్రవేశించుట; ప్రవేశాధి
 కారమును బలపరచుకొనుట.
 మదార-పు. జిల్లేడు.
 మదారి-పు. కోతులను, ఎలుగుబంట్లను
 ఆడించువాడు; గారడీవాడు.
 మదిర-వి. మత్తెక్కించు.
 మదిరా-వి. శారావ; మద్యము.
 మదిరाम-వి. మద్యపు మత్తులో లీనమైన
 మదీయ-వి. మేరా; నాయొక్క.
 మదీలా-వి. మత్తుకలుగజేయు.
 మదీయన-వి. బాకీ ఉన్న; ఋణగ్రస్తుడు.
 మదత-స్త్రీ. మదద;సహాయము; ప్రశంస;
 పొగడ్త.
 మద్దమ-వి. మద్దిమ; మద్యస్తము.
 మద్య-వి. మద్యము.
 మద్యప-వి.మద్యమును సేవించువాడు.
 మధు-పు. మద్యము; తేనె; వి.తియ్యని;
 రుచిగల.

మధుకర-పు. తుమ్మెద; లంపటుడు.
 మధుకరీ-స్త్రీ. మధూకరం; వండిన
 పదార్థముల భిక్ష.
 మధుప-పు. తుమ్మెద; తేనెటీగ; ఉద్ధవుడు.
 మధుమక్ఖరీ-స్త్రీ. దే. మధుప.
 మధుపర్క-పు.దేవతలకు అర్పించు పెరుగు,
 నెయ్యి, జలము; తేనె, పంచదారసమ్మే
 ళనము.
 మధుక-పు. మధుకా; ఇప్ప చెట్టు.
 మన-పు. మనస్సు; చిత్తము; కోరిక;సంక
 ల్పము; అభిప్రాయము.
 మన కే లడ్డు ఖానా-పు. గాలిమేడలు
 కట్టి సంతోషించుట.
 మనదేనా-పు. మనస్సులగ్నము చేయుట;
 మన బఢానా-పు. ఉత్సాహపరచుట.
 మన మే బసనా-పు. నచ్చుట.
 మన భరనా-పు. నమ్మకముకలుగుట;
 నిశ్చయము కలుగుట.
 మన భర జానా-పు. తృప్తిజెందుట;
 వెగటుపుట్టుట.
 మన మేలా కరనా-పు. అపంతుష్టమగుట.
 మన మోటా హొనా-పు. విచారించుట.
 మనమానా-వి. స్వచ్ఛానుసారము; ఇష్టాను
 సారము.
 మనకా-పు. పూస; రుద్రాక్ష; జపము.

మన కామనా-స్త్రీ. మనోకామన.

మనకూలా-వి. చరము; జంగమము.

మనకూలా జాయదాద -యో. చరాస్తి.

మనకూలా గౌర-పు. స్థిరాస్తి.

మనగఢత-వి. కల్పితమగు; కపోల
కల్పితమగు.

మనచలా-వి. నిశ్చయమగు; సాహసి
యగు; రసికుడు.

మనచాహా-వి. వాంఛితమైన.

మనచీతనా-సం.క్రి. మనస్సుకుబాగని
పించుట.

మనచీతా-వి. దే.మనచాహా; మనస్సులో
ఆలోచించిన.

మనజర-పు. దృశ్యము.

మనన-పు. చింతన; బాగా అధ్యయనించుట

మనభాయా-వి. మనస్సుకు నచ్చిన; మనో
నకూలమైన.

మనభావతా-వి. మంచిగా అనిపించు;
ప్రియమైన.

మనమృతావ-పు. వైమనస్యము; దుర్భావము

మనమోదక-పు. గాలిమేడ; గొంతెమ్మకోరిక

మనమౌజీ-వి. మనస్సుకు నచ్చినట్లుగా
పనిచేయు.

మనరోచన-వి. సుందరమైన; మనోహర
మైన.

మనవనా-సం.క్రి. ఒప్పించ ప్రయత్నిం
చుట; బ్రతిమాలుట.

మనశా-స్త్రీ. కోరిక; అభిప్రాయము;
సంకల్పము.

మనసబ-పు. పదవి; హోదా; పని; అధి
కారము.

మనసబదార-పు. పదవిలో నున్నవాడు;
హోదాపరుడు.

మనసా-స్త్రీ. కోరిక; మనోరథము; అభిప్ర
యము; వి. మానశికమైన; క్రి. వి.
మనసుద్వారా.

మనసజ-పు. కామదేవుడు.

మనసూఖ-వి. అప్రామాణికమైన; త్యజిం
చిన; రద్దైన.

మనసూబా-పు.యుక్తి; నిశ్చయము; తలంపు;
సంకల్పము; మనసూబా బాధనా-పు.
యుక్తి ఆలోచించుట.

మనస్వీ-వి. ఋద్ధిమంతుడు; స్వేచ్ఛావాది
మనహ్స-వి. అశుభమైన; చెడ్డ; అశోభ
నీయము.

మనా-వి. నిషిద్ధము; త్యాజ్యము; వారింప
బడిన.

మనాదీ-స్త్రీ. దే. మనాదీ.

మనానా-సం.క్రి. ఒప్పించుట; బ్రతిమా
లుట; మొక్కుకొనుట.

మనావన-పు. బ్రతిమాలుడు; మొక్కుబడి

మనాహీ-స్త్రీ. నిషేధము; అవరోధము;
చెయ్యవద్దని ఆదేశము.

మనిహార-పు. గాజులబత్తుడు.

మనీ-స్త్రీ. అభిమానము; అహంకారము;

స్త్రీ. వీర్యము.

మనీషా-స్త్రీ. బుద్ధి; మేధస్సు.

మనీషి; మనీషి-వి. బుద్ధిమంతుడు;

మేధావి; జ్ఞాని; పండితుడు.

మను-అవ్య. డేమానో,-పు. మానవజాతికి

మూలపురుషుడు.

మనుజాద-పు. మానవభక్తుడు; రాక్షసుడు

మనుహార-స్త్రీ. అలక తొలగించుటకు

చేయు ప్రార్థన.

మనో-అవ్య. మానో; అనునట్లు; వలె; ఇలా-

అలా ఉన్నదా అన్నట్లు.

మనోజ-వి. మనోహరమైన.

మనోనిత-వి. మనస్సుప్రకారము; ఎన్ను

కొనబడిన.

మనోమాలిన్య-పు. ద్వేషము; వైరము.

మనోరజన-పు. మనోవిరోధము; ఆహ్లా

దము.

మనోరథ-పు. మనోకామన; అభిలాష

మనోరమ-వి. అందమైన; మనోహరమైన

మనోవేగ-పు. మనోవికారము-భావము.

మానోతీ; మత్త-స్త్రీ. మొక్కు; సంకల్పం;

మొక్కుబడి.

మఫరూర-వి. పరామైన.

మమ-సర్వ. నాయొక్క.

మమతా-స్త్రీ. మమత్వము; స్నేహము;

ప్రేమ; వాత్సల్యము; మోహము.

మమాఖి-స్త్రీ. మధుమకఖి; తేనెటీగ.

మమేరా-వి. మేనమామకు జన్మించిన.

మయక-పు. చద్రమా; చంద్రుడు.

మయద-పు. సింహము.

మయ-సర్వ. డే. "మే"

మయగల-పు. మత్తగజము.

మయమత్త-వి. మదించిన.

మయసుతా-స్త్రీ. మండోదరి.

మయస్సర-వి. ప్రాప్తించిన; లభ్యమైన.

మయూఖ-పు. కిరణము; దీప్తి; తేనె.

మయూర-పు. మోర; నెమలి.

మరకజ-పు. కేంద్రము.

మరకత-పు. పత్తా; పచ్చ; ఆకుపచ్చరత్నం.

మరఘట-పు. శ్మశానము.

మరజ-పు. బీమారి; రోగము; జబ్బు.

మరజాద-పు. మరజాదా-స్త్రీ. డే. మర్యాదా

మరజియా-వి. చచ్చి బ్రతికిన; చావునుండి

తప్పించుకున్న.

మరజి-స్త్రీ. కోరిక; ప్రసన్నత; స్వీకృతి;

ఆజ్ఞ.

మరతబా-పు. పర్యాయము; తడవ; పదవి.

మరదనా-సంక్రి. మర్దించుట.

మరదానగి-స్త్రీ. పుంసత్వము; సాహ

సము; శౌర్యము; వీరత్వము.

మరదానా-వి. పురుషసంబంధమైన;

పురుషుని వలె; వీరోచితమైన.

మరదుమ-పు. ఆదమీ ;మనిషి; మానవుడు.

మరుదుమ ఆజార-వి. దుర్మార్గుడు;

అత్యాచారి.

మరద్ద-వి. నీచమైన; హేయమైన;

త్యజింపబడిన.

మరనా-అ.క్రి. చనిపోవుట; చచ్చుట.

మరనా జీనా-పు. సుఖదుఃఖములు.

(కिसీ పర) మరనా-పు. మోహింప

బడుట

మరభుక్త-వి. దరిద్రుడు; నిరుపేద;

ఆకలిగొన్న.

మరమ-పు. దే. మర్మ.

మరమర-పు. చలువరాయి.

మరమ్మత-స్త్రీ. మరమ్మత్తు; బాగుచేత.

మరసియా-పు. శోకసూచకమైన కవిత్వము;

శోకగీతము.

మరహట్-పు. దే. మరఘర.

మరహఠా-పు. మహారాష్ట్రప్రాంతపు నివాసి.

మరహబా-అవ్య. శాబాశ ; ప్రశంసా

సూచక శబ్దము-శబాష్.

మరహమ-పు. మలాము; గాయములపై

రాయబడు ఒక లేపనము.

మరహూన-వి. తాకట్టు పెట్టబడిన.

మరహూమ-వి. చనిపోయిన; కీర్తిశేషమైన.

మరాతిబ-పు. పదవి; దర్జా; ఇంటి అంతస్తు;

పతాకము.

మరాయల-వి. పలుమార్లు దెబ్బలు తినిన;

కొట్టబడిన; నిర్బలమైన పు. నష్టము;

లోటు.

మరాల-పు. హంస; ఏనుగు; గుఱ్ఱము.

మరిచా-స్త్రీ. మిరిచి యా మిర్చి ;మిరప;

మిరియాలు.

మరియల-వి. దుర్బలమైన; చావుకి సిద్ధ

ముగానున్న.

మరీ-స్త్రీ. ఒక భయంకరమైన అంటు

వ్యాధి.

మరీచి-స్త్రీ. కిరణము; కాంతి; ఒక ఋషి

మరీచికా-స్త్రీ. మృగత్వస్థ; ఎండ

మావులు.

మరీచీ-పు. సూర్యుడు; చంద్రుడు.

మరీజ-పు. రోగి; రోగగ్రస్తుడు.

మరీనా-పు. ఒక విధమగు మృదువైన పల్చని

ఉన్ని వస్త్రము.

మరు-పు. ఎడారి; నిర్జన ప్రదేశము.

మరుత్-పు. వాయువు; ప్రాణము.

మరుభూమి; మరుస్థల-స్త్రీ. ఎడారి.

మరోడ-పు. మెలిక; బిగువు; క్షోభము.

మరోడనా-మరోరనా-సంక్రి. మెలిపెట్టుట;

మర్రించిదుఃఖము కలిగించుట; మెలి

పెట్టించుట; పీడించుట. హాథమరోడనా

మర్జ-పు. దే. మరజ.

మర్తబాన-పు. ఊరగాయ పెట్టుజాడి.

మర్ద-పు. మనుష్యుడు; పురుషుడు.

మర్దుమ-పు. మనుష్యుడు; మానవుడు.

మర్దుమీ-స్త్రీ. పుంసత్వము; పౌరుషము.

మర్మ-పు. తత్వము; రహస్యము.

మర్మజ్ఞ-వి. మర్మము తెలిసినవాడు;

తత్వము తెలిసిన.

మర్మభేదీ-వి. గుండె బద్దలుకొట్టునది

మర్యాదా-స్త్రీప్రేమ; హద్దు; మర్యాద; ప్రతిష్ఠ

మల-పు. మలము; విష్ణుము; దుర్గుణము;

మురికి.

మలకా-స్త్రీ. అతి సౌందర్యవతి; మహా

రాణి.

మలగాజా-పు. వంకాయ బజ్జీలు; వి.

నలుపబడిన.

మలనా-సంక్రి.మర్రించుట; నులుముట;

మాలిష చేయుట.

మలబా-పు. చెత్త-చెదారము; కుసుపు; భగ్గు

భవనపు విరిగిపడి పోయిన రాళ్ళు

రప్పలు మొదలైనవి.

మలమల-స్త్రీవాఙ్మౌన వస్త్రము; మల్లు;

గ్లాస్కో వగైరా.

మలమాస-పు. అధికమాసము.

మలయ-పు. పర్వతము; దక్షిణాదిన ఉన్న

మలయ పర్వతము.

మలయినల-పు. మలయ పర్వతవైపు

నుండి వీచు సుగంధిత వాయువు.

మలహమ-పు. దే. మరహమ.

మలాई-స్త్రీ. మీగడ; మర్దన; మర్రించి

నందులకు కూలి; తోమినందుకు

కూలి.

మలాట-పు. వస్తువులను చుట్టుమందపు

కాగితము.

మలామత-స్త్రీ. నిరసన; చివాట్లు; తిర

స్కారము.

మలార-పు. వర్షకాలములో పాడబడు

ఒకరాగము (సంగీతము).

మలార గానా-పు. బహు ఆనందముతో

చెప్పుట; ముఖ్యముగా పాడుట.

మలాల-పు. దుఃఖము; విషాదము.

మలాహ-పు. దే. మల్లాహ.

మలద-పు. దే. మిలద.

మలక-పు. రాజు; చక్రవర్తి.

మలకా-స్త్రీ. అధీశ్వరి; సామ్రాజ్ఞి; చక్ర

వర్తి భార్య.

మలిన-వి. మురికియైన; చెడ్డ.

మలియాలె-పుమటియాలె; సర్వనాశనము;
వినాశము; మట్టిపాలగుట.

మలీదా- నెయ్యి; పంచదారలతో చేసిన
పొడిపొడి రొట్టె; ఒక ఖాద్య పదార్థము;
ఒక విధమగు బహు కోమలమైన
ఉన్ని వస్త్రము.

మలీన-వి. మురికియైన; విషాదముగ.

మలూక-వి. మనోహరమైన; ఒక విధమగు
పక్షి లేక పురుగు.

మల్ల-పు. కుస్తీ వస్తాడు; పహిల్వాను;
దీపపువత్తి; జ్వాల.

మల్లయుద్ధ-పు. కుస్తీ.

మల్లాహ-పు. మొఝీ; పడవ నడుపువాడు;
పల్లెజాతి మనిషి.

మల్లు-పు. మర్కటము; ఎలుగబంటి.

మల్హానా; మల్హారనా-సంక్రి. ముద్దు
లాడుట; ముద్దులతో లాలించుట

మవక్కిల-పు. తన తరపున వకీలును
నియమించు వాది లేక ప్రతివాది.

మవాజిబ-పు. నిశ్చితమైన సమయమున
లభించు పదార్థము; వేతనము;
జీతము.

మవాజీ-వి. మొత్తము; సాధారణముగా
సమానమైన; దాదాపు.

మవాద-పు. చీము; మసాలా సామగ్రి.

మవాస-పు. ఆశ్రయము; శరణు; ఆశ్రయ
స్థానము; కోట.

మవేశీ-పు. పశువు; జంతువు.

మవేశీఖానా-పు. పశువులదొడ్డి

మశక-పు. మచ్చరదోమ; స్త్రీ. నీరు
నింపుతోలు సంచి.

మశకకత-స్త్రీ. శ్రమ; కఠినపరిశ్రమ.

మశగూల-వి. కార్యనిమగ్నమైన.

మశారిక-పు. తూర్పుదిక్కు.

మశారికీ-వి. తూర్పుదిక్కునకు సం
బంధించిన.

మశారుహ-వి. స్పష్టము చేయబడిన; తేట
తెల్లము చేయబడిన.

మశవరా; మశావీరా-పు. సలహా; పరామర్శ

మశాహూర-వి. ప్రఖ్యాతమైన.

మశాల-స్త్రీ కాగడా; మశాల జలాకర
యా లేకర ఢ్డనా-పు. బాగుగా వెతు
కుట; గాలించుట.

మశాలచీ-పు. కాగడా పట్టుకొని చూపిం
చువాడు.

మశీన-స్త్రీ. యంత్రము; మిషను.

మశక-పు. అభ్యాసము.

మశకూక-వి. సందేహముగల; సంది
గ్తమైన.

మశశాక-వి. అభ్యస్తమైన; దక్షతగల.

మస-స్త్రీ. ప్రకాశము; నూగు మీసము.

మసే భీగనా-పు. నూగు మీసములు

వచ్చుట; యవ్వనము వచ్చుట.

మసక-పు. మచ్చత; దోమ.

మసకత-స్త్రీ. దే. మశాక్షత.

మసకనా-సంక్రి. గట్టిగా నొక్కుటలేక

రుద్దుట; పగిలేంత వరకు, చినిగేంత

వరకు నొక్కుట లేక పిండుట.

మసకలా-క్ర. కత్తులకు పదును పెట్టు ఒక

పనిముట్టు.

మసకా-పు. నేన్; నవనీతము; వెన్న.

మసకాన-వి. దరిద్రుడు; నిస్సహ

యుడు; భోళామనిషి.

మసఖరా-పు. ఎగతాళిచేయువాడు;

పరిహాసము చేయువాడు.

మసఖరీ-స్త్రీ. వినోదము; వేళాకోళము

మసజిద-స్త్రీ. మసీదు.

మసనద-స్త్రీ. పెద్దదిండు; రాజసింహ

సనము.

మసనవీ-స్త్రీ. ఒకవిధమైన అరబీ, ఉర్దూ

భాషల పద్యశైలి.

మసరఫ-పు. ఉపయోగము.

మసరూఫ-వి. కార్యలగ్నమైన.

మసల-స్త్రీ. కహావత; నానుడి; లోకోక్తి;

ఉదాహరణము.

మసలన-వి. ఉదాహరణార్థము.

మసలనా-వి. చేతితో రుద్దుతూ

నొక్కుట; పిండి కలిపి సాగదీయుట

మసలहत-స్త్రీ. వెంటనే బోధపడని

గుప్తమైన యుక్తి; బహిర్గతముకాని

శుభహేతువు.

మసలీ-పు. లోకోక్తి; ఆలోచించదగిన

విషయము

మసవిదా-పు. దే. మసౌదా.

మసహరీ-స్త్రీ. మచ్చరదాని; దోమతెర.

మసా-పు. పులిపిరికాయ; సూరిడికాయ.

మसान-పు. మరఘట; శృశానము.

మసానా-పు. మూత్రాశయము.

మసాలా-పు. మసాలా సామాను; పోపు

సామగ్రి.

మసాలేదార-వి. మసాలా కలిసిన.

మసి-స్త్రీ. సిరా; కాటుక.

మసిదానీ-స్త్రీ. సిరాబుడ్డి; కాటుక భరిణి

మసియానా-అంక్రి. పూర్తిగానిండుట.

మసీహ, మసీహా-పు. ఏనుప్రభువు; భగవం

తుని దూత.

మసూడా-పు. పళ్లచిగుళ్ళు.

మసూర-పు. మసూరీ; ఒక విధమగు పప్పు

ధాన్యము; కంది పప్పు వలెవిరుపుగా

నుండు ఒక పప్పుధాన్యము.

మసూరా-స్త్రీ. మసూరపప్పుతో తయారైన

వడియము.

మసూరికా; మసూరి-స్త్రీ. చెచకమునూ
చకము; స్వోటకము.

మసూసనా-అ.క్రి. దే. మసోసనా.

మసూణ-వి. నరమ; కోమలమైన.

మసోసనా-అ.క్రి.లోలోపల రోదించుట;
శోకించుట; దుఃఖముతోమెలితిరు
గుట.

మసోసా-పు. మానసికమైన దుఃఖము.

మసోదా-పు. మసదిదా; చిత్తుపత్తి; ముసా
యిదా.

మస్కరా-పు. దే. మసఖరా.

మస్త-వి. మత్త మత్తెక్కిన; మదించిన.

మస్తక-పు. మాతా; శిరస్సు.

మస్తగీ-స్త్రీ. ఒకవిధమగు శ్రేష్ఠమైన
జిగురు.

మస్తానా-వి. దే. మస్త.

మస్తీ-స్త్రీ. మత్తు; మదము.

మస్తూల-పు. తెరచాపకొయ్యలేక స్తంభము.

మస్తా-పు. దే. మసా.

మహ్-అవ్య. మే; లో.

మహ్గా-వి. ప్రియమైన; ఎక్కువవెలగల.

మహ్గాई-స్త్రీ. మహ్గీ; మహ్గాపన;

ప్రియము.

మహత్-పు. సాధుసమాజములో ముఖ్యుడు;

వి. శ్రేష్ఠమైన.

మహక-స్త్రీ గంధము; వాసన; పరి
మళము.

మహకనా-అ.క్రి. పరిమళించుట; గుబా
ళించుట.

మహకమా-పు. విభాగము; కార్యాలయ
విభాగము.

మహజ-వి. సిర్ఫ ; కేవలము.

మహజ కేద-స్త్రీ. పరిశ్రమ చేయనిశ్చైదు;
సాదాశ్చైదు.

మహజర-పు. మహజరు; వినతి పత్రము.

మహత్; మహత్-వి. మహానమైన; సర్వశ్రేష్ఠ
మైన.

మహతాబ-స్త్రీ. వెన్నెల; పు. చంద్రుడు.

మహతాబీ-స్త్రీ. మతాబు (దీపావళి).

మహతారి-స్త్రీ. మాత; తల్లి.

మహతి; మహతీ-స్త్రీ. నారదునివీణ;
మహిమ; మహత్వము.

మహతో-పు. ముఖియా ; గ్రామపెద్ద; నీరు
మోయుజాతివాడు.

మహత్తర-వి. రెండు పదార్థములలో
మెరుగైన; శ్రేష్ఠమైన.

మహద్ద-వి. సీమిత; పరిమితమైన.

మహఫిల్-స్త్రీ. సభ; ఉత్సవము; సంగీత,
నాట్యరంగశాల.

మహఫూజ-వి. సురక్షితమైన.

మహబూబ-పు. ప్రియుడు; ప్రేమించబడిన
వాడు; ప్రేమపాత్రుడు.

మహాబూ-స్త్రీ. ప్రియురాలు; ప్రేమపాత్రి.

మహాబూ-స్త్రీ. మహాబూత; ప్రేమ.

మహామహా-వి. సుగంధితమైన.

మహామహానా-అ.క్రి. గుబాళించుట;
ఘమఘమలాడుట.

మహారమ-ప్ర. అంతరంగమిత్రుడు; రహస్య
మెరిగినవాడు; మహమ్మదీయు
లందు పిల్లనివ్వదగని దగ్గరబంధువు

మహరా-ప్ర. నాయకుడు; కావటివాడు;
పల్లకీలేక నీళ్ళు మోయువాడు.

మహరాబ-స్త్రీ. దే. మెహరాబ.

మహరి-స్త్రీ. మహిళ (ఆదరసూచకము).

మహరీ-స్త్రీ. కహారిన; దాసి.

మహర్మ-ప్ర. లభించని; వేరు చేయబడిన
లేకుండ చేయబడిన.

మహల-ప్ర. ప్రాసాదము; పెద్దభవనము.

మహలసరా-స్త్రీ. అంతఃపురము

మహల్లా-ప్ర. పెద్దఊరులోని ఒకపేట.

మహసల-ప్ర. శిస్తువసూలుచేయువాడు

మహసూల-ప్ర. శిస్తు; పన్ను; బాడుగ

మహసూస-వి. అనుభూతమైన; అనుభవ
మైన.

మహసూ సకరనా-స.క్రి. అనుభవించుట;
జ్ఞానముపొందుట.

మహాడత-ప్ర. దే. మహావత.

మహాడర-ప్ర. దే. మహావర.

మహాజన-ప్ర. శ్రేష్ఠపురుషుడు; ధనవం
తుడు; వడ్డీవ్యాపారి.

మహాజనీ-స్త్రీ. వడ్డీవ్యాపారము; ఖాతా
పుస్తకములలో లెక్కలు వ్రాయుటకు
ఉపయోగపడు ఒక లిపి.

మహానిద్రా-స్త్రీ. మృత్యువు.

మహామార్జీ-స్త్రీ. దుర్గాదేవి; కాళికాదేవి.

మహామారి-స్త్రీ. విపరీతముగా జనసం
ఖ్యను హతమార్చు ఒకవిధమగు
అంటువ్యాధి.

మహావట-ప్ర. మాఘమాసములో కురియు
వర్షము; పెద్ద మర్రిచెట్టు.

మహావత-స్త్రీ. మావటివాడు.

మహావర-ప్ర. పారాణి.

మహావీర-ప్ర. హనుమంతుడు.

మహిష-ప్ర. దున్న; దున్నపోతు.

మహిషీ-స్త్రీ. గేదె; పట్టమహిషి.

మహీ-స్త్రీ. పృథ్వి; భూమి; మట్టి; మణిగ

మహీధర-ప్ర. పర్వతము; శేషనాగము.

మహీన-వి. సన్నని; పల్లని.

మహీనా-ప్ర. నెల; మాసము; స్త్రీలమాసిక
ధర్మము; రజోధర్మము.

మహీప; మహీపతి-ప్ర. రాజు

మహు-ప్ర. ఇప్పచెట్టు.

మహేంద్రీ-స్త్రీ. ఇంద్రునిభార్య-శచీదేవి.

మహేరా-పృ. ఒకవిధమైన పక్వానము; మజ్జిగ

మహోదధి-పృ. సముద్రము.

మహోదయ-పృ. మహాశయుడు; మహానుభావుడు.

మౌ-స్త్రీ. మాత; తల్లి.

మౌగ-స్త్రీ. అడుగుడు; యాచన; ఆవశ్యకత; పాపిడి.

మౌగనా-సం. క్రి. అడుగుట; యాచించుట; కోరుట.

మౌఱ-పృ. మఱలీ; చేప.

మౌజనా-సం. క్రి. తోముట; శుభ్రపరచుట

మౌజా-పృ. చేపలకు మత్తు కలిగించు తొలకరివాన.

మౌజ్జ-స్త్రీ. భీత; లోపల; పృ. తేడా; అంతరము.

మౌజ్జా-పృ. నదిలోని లంక.

మౌజ్జిల-క్రి. వి. మధ్యన; మధ్యకు సంబంధించినదిగా; మధ్యనున్న.

మౌజ్జీ-పృ. పల్లెమనిషి పడవనడుపువాడు లేక తోయువాడు.

మౌడ-పృ. గంజి.

మౌడనా-సం. క్రి. మర్దించుట; పిండిబాగుగ కలిపి సాగదీయుట; మెదుపుట; కాళ్ళతో తొక్కి నునుపుట.

మాండలిక-పృ. మండలమునకు అధిచిన్న సామంతరాజు.

మాండవ-పృ. వివాహమండపము.

మాండీ-స్త్రీ. మాండ; గంజి.

మాంత-వి. మత్తెక్కిన; పిచ్చెక్కిన.

మాంతనా-అం. క్రి. మదించుట; పిచ్చెక్కి

మాంద-వి. కళావిహీనమైన; విషాదము ఓడిన; స్త్రీ. అడవి మృగముల సొరంగము; గుహ.

మాందగి-స్త్రీ. రోగము; జబ్బు.

మాందా-వి. అలసియున్న; మిగిలి ఉన్న

మాంపనా-అం. క్రి. పూర్తిగా నిషేధించిన

మాసల-వి. అంగప్రత్యంగములు డలు తిరిగి ఉన్న; పుష్టిగానున్న.

మా; మార్ద-స్త్రీ. చిన్నపూరినీ అర్పించి హాసమయమున చేయుమాతృకుమార్తె; బాలిక; తల్లి.

మాడకా-పృ. దే. మాయకా.

మార్ద-స్త్రీ. జనని; తల్లి.

మార్దకా లాల-యౌ. ఉదారహృదయ వీరుడు; శూరుడు.

మాకూల-వి. ఉచితమైన; సమంజసం యోగ్యమైన; శ్రేష్ఠమైన.

మాఖన-పృ. దే. మకఖన.

మాఖనా-అం. క్రి. చిరాకు పడుట; గించుట.

మాఖి-స్త్రీ. మఖి; ఈగ.
 మాజరా-పు. సంగతి; వృత్తాంతము; సమాచారము.
 మాజీ-వి. భూతపూర్వపు; ఇంతకు పూర్వపు; మాజీ; వెనుకటి.
 మాజూర-వి. అభ్యంతరముగల; అసమర్థమైన; వివశమైన.
 మాజూన-స్త్రీ. జ్ఞాపకమువలె గుణమిచ్చు ఒక లేహ్యము.
 మాటి-స్త్రీ. మట్టి; ధూళి.
 మాతంగ-పు. ఏనుగు; చండాలుడు.
 మాత-స్త్రీ. ఓటమి; అపజయము; వి. పరాజితమైన; మత్తెక్కిన.
 మాత కరనా-సంక్రి. ఓడించుట.
 మాతదల-వి. సమశీతోష్ణమైన.
 మాతబర-వి. నమ్మకమైన; విశ్వసించదగిన.
 మాతమ-పు. మరణశోకము.
 మాతమపురీ-స్త్రీ. చనిపోయినవానిసంబంధీకులను ఓదార్చుట.
 మాతమీ-వి. శోకసూచకమైన.
 మాతहत-వి. అధీనస్తుడు; అధీనమున పనిచేయు.
 మాతా-స్త్రీ. మౌ; జనని.
 మాతామహ-పు. నానా; తల్లితండ్రు-తాత.

మాతుల-పు. మేనమామ.
 మాతృక-స్త్రీ. తల్లిసంబంధమైన.
 మాతృకా-స్త్రీ. దాది; తల్లి.
 మాత్రా-స్త్రీ. పరిమాణము; మోతాదు.
 మాత్సర్య-పు. డాహ; ఈర్ష్య.
 మాతా-పు. మస్తకము; తల.
 మాతా ఠనకనా-పు. రాబోవు విపత్తు ముందుగానే పొడచూపుట;
 మాతేమాననా-పు. ఆదరపూర్వకముగా స్వీకరించుట.
 మాదక-వి. మత్తుకలిగించు; మత్తు కలిగిన.
 మాదర-స్త్రీ. మౌ; తల్లి.
 మాదర జాద-వి. జన్మసంబంధమైన; సహోదరమగు; దిగంబరమైన.
 మాదరీ-వి. తల్లికి సంబంధించిన.
 మాదరీజబాన-స్త్రీ. మాతృభాష.
 మాదా-స్త్రీ. స్త్రీజాతికి చెందిన ప్రాణి.
 మాదా-పు. యోగ్యత; సామర్థ్యము; చీము.
 మాధురీ-స్త్రీ. మాధుర్య; తియ్యదనము; శోభ.
 మాధ్యమ-వి. మధ్యకు సంబంధించిన; విద్యగడుపుటకు సాధనముగా ఉపయోగపడు భాష; సాధనము.
 మాధవీ-స్త్రీ. మధ్యము; సారాయి.
 మాన-పు. గౌరవము; అభిమానము; పరిమాణము; కొలత; కొలదండము; సామర్థ్యము; మాన రక్షనా-గృహారంభించుట.

మానచిత్ర-పుం. నకశా; పటము.

మానతా-స్త్రీ. విన్నపము.

మానదండ-పుం. కొలదండము; కొలతబద్ధ

మాననా-అ.క్రి. అంగీకరించుట; కర్త
వ్యము నిర్వర్తించుట; స్వీకరించుట.

మాననీయ-వి. గౌరవింపదగిన.

మానమనోతీ-స్త్రీ. విన్నపము; మొక్కు
బడి; అలక.

మానస-పుం. మనస్సు; హృదయము;
మనిషి; మాన సరోవరము.

మానసపుత్ర-పుం. ఇచ్చాపుత్రుడు.

మానహాని-స్త్రీ. అప్రతిష్ఠ; అవమానము

మానहुँ-अव्य. दे. मात्ते.

మానా-వి. కొలపాత్ర; స.క్రి. కొలుచుట;
తూచుట.

మానింద-వి. సమానమైన; సాటిఅయిన

మానిక-పుం. ఎరుపు; రత్నము; మణి;
పద్మరాగము.

మానివీ-వి. అభిమానవతి; అలిగిన స్త్రీ

మానీ-వి. అహంకారి; అహంభావి; స్త్రీ.
అర్థము; ఆశయము.

మానే-పుం. అర్థము; ఆశయము.

మానో-अव्य. वलै; అనునట్లు; ఇలా
ఉన్నదా అన్నట్లు.

मान्य-वि. पूज्यमगु; पूजनियमైన;
ఆదరణీయమైన.

मान्यता-स्त्री. प्रामाणिकत; స్వీకృతి;
ఆదర్శము.

माप-स्त्री. కొలత; మానదండము; కొల
పాత్ర.

मापक-पुं. కొలమానము; కొలపాత్ర;
కొలుచువాడు.

मापना-स.क्रि. కొలుచుట; తూచుట.

माफ-वि. क्षमिంపబడిన.

माफकत-स्त्री. अनुकूलत; కలయిక;
మైత్రి.

माफिक-वि. अनुकूलमైన; అను
సారము; తగిన.

माफी-स्त్రీ. क्षम; క్షమార్పణ; ప్రభుత్వము
ద్వారాపన్న రద్దుఅయిన భూమి.

माफीदार-वि. प्रभुत्वम् द्वाराभूमि
శిస్తు రద్దు అయిన భూకామందు.

मामता-स्त్రీ. दे. ममता.

मामला-पुं. विवादोद्भव विषयम्;
వ్యాజ్యము; వ్యవహారము.

मामा-पुं. మేనమామ స్త్రీ. తల్లి; దాసి.

मामी-स्त్రీ. తనతప్పు మీదధ్యాసఉంచక
పోవుట; తన తప్పును ఒప్పుకొనక
పోవుట.

మమూర-వి. విండియున్న; నియోగింపబడి
ఉన్న.

మమూల-పు. రీతి; రివాజు.

మమూలీ-వి. సాధారణమైన; నియమిత
మైన.

మాయకా-స్త్రీ. పుట్టిల్లు.

మాయల-వి. వంగిన; మిశ్రమమైన;
మొగ్గిన.

మాయాపాత్ర-వి. ధనవంతుడు.

మాయూబ-వి. దోషభూయిష్టమైన; దోష్టము
గల.

మాయూస-వి. నిరాశచెందిన; హతాస్పహ
మైన.

మాయూసీ-స్త్రీ. నిరాశ; నైరాశ్యము.

మార-పు. కామదేవుడు; విషము; ఉమ్మెత్త
స్త్రీ. దెబ్బ; ఆఘాతము.

మారక-వి. సంహరించు; చంపువాడు

మారకా-పు. చిహ్నము; మహత్వపూర్ణ
మైన ఘటన లేక విషయము.

మారకాట-స్త్రీ. యుద్ధము; కొట్లాట.

మారనా-స. క్రి. వధించుట; చంపుట;
కొట్టుట.

మారపీట-స్త్రీ. దగా ఫసాద; కొట్లాట.

మారపెచ-పు. ధూర్తత; ఉద్దండత; దగా.

మారఫత-అవ్య. ద్వారా.

మారా-వి. చంపబడిన; నిహితమైన.

మారా మారా ఫిరనా-పు. బహు దీనముగా
ఇటూ అటూ తిరుగుట.

మారామార-క్రి. వి. బహుశీఘ్రముగా;
అతివేగముగా; స్త్రీ. అల్లకల్లోలము;
దెబ్బలాట.

మారుత-పు. వాయువు; గాలి.

మారు-పు. యుద్ధభేరి; యుద్ధగేయము.

మారె-అవ్య. వల్ల; కారణమున.

మార్కా-పు. దే. మారకా.

మార్కేకా-వి. మహత్వముగల; మహత్వ
పూర్ణమైన.

మార్గ-పు. మార్గము; పథము.

మార్గీ-పు. బాటసారి; యాత్రికుడు.

మార్జన-పు. మార్జనా-స్త్రీ. శుభ్రత; క్షమా
ర్పణ.

మార్జనీ-స్త్రీ. జ్ఞాఙ్; చీపురుకట్ట.

మార్జార-పు. బిల్లీ; పిల్లి.

మార్జిత-వి. శుభ్రము చేయబడిన; సం
స్కరింపబడిన.

మార్తెడ-పు. సూర్యుడు.

మార్దవ-పు. నిరహంకారము; సానుభూతి;
మృదుత్వము.

మార్ఫత-అవ్య. ద్వారా.

మార్మిక-వి. మార్మికమైన; గంభీరముగ
ప్రభావితముచేయు.

మార్మికతా-స్త్రీ. మర్మము; సంవేదన
శీలత.

మాల-పు. సంపత్తి; సామగ్రి.

మాల చీరనా యా మారనా-పు. పరాయి
సొత్తు అపహరించుట.

మాలక్యిత-స్త్రీ. యాజమాన్యము.

మాలఖానా-పు. సామానులగది; గోదాము.

మాలగాడీ-స్త్రీ. సామాన్లు మాత్రం
రవాణా చేయు రైలుబండి.

మాలగుజార-పు. భూమి పన్నుచెల్లించు
వాడు.

మాలగుజారీ-స్త్రీ. భూకామందునుంచి
ప్రభుత్వము వసూలు చేయు భూమి
పన్ను; భూమిపన్ను.

మాలగోదామ-పు. సామానుల నిలవకొట్టు
మాలదార-వి. ఆస్తిపరుడు; ధనసంపన్ను
మైన.

మాలపూఆ-పు. ఒకవిధమగు మిఠాయి;
తీపిపూరి.

మాలా-స్త్రీ. పంక్తి; వరుస; పుష్పహారము.

మాలా ఫేరనా-పు. జపము చేయుట.

మాలామాల-వి. బహుసంపన్నమగు.

మాలిక-పు. యజమాని; భర్త; అధిపతి;
భగవంతుడు.

మాలికా-స్త్రీ. పంక్తి; దండ; తోటమాలి.

మాలికానా-క్రి.వి. యాజమాన్యము;
స్వామిత్వము; యజమానివలె.

మాలిని-స్త్రీ. తోటమాలిని; తోటమాలి
భార్య; ఒక పద్యవృత్తము.

మాలియత-స్త్రీవేల; మూల్యము; సంపత్తి;
విలువగల వస్తువు.

మాలియా-పు. భూమిపన్ను; పన్ను.

మాలిశ-స్త్రీ. మర్దనము; మాలిష.

మాలీ-పు. తోటమాలి; వి. ఆర్థికమైన;
ధనసంబంధమైన.

మాలీదా-పు. దే. మలీదా.

మాలూమ-వి. తెలిసిన; పరిచితమైన.

మాలూమ హోనా-అ.క్రి. తెలియుట.

మాల్య-పు. పుష్పము; పుష్పమాల.

మావస-స్త్రీ. అమావాస్య.

మావా-స్త్రీ. గంజి; నిష్కర్షము; సారాం
శము; పాలకోవ.

మాశా-పు. ఎనిమిది గురివిందగింజలెత్తు

మాశూక-పు. ప్రేమపాత్రుడు; ప్రియుడు.

మాశూకా-స్త్రీ. ప్రేమపాత్రి; ప్రియురాలు.

మాశూకానా-వి. ప్రియులివలె.

మాశూకీ-స్త్రీ. ప్రియత్వము; సౌంద
ర్యము; ప్రేమ.

మాసనా-అం.క్రి. కలియుట; సంక్రి.కలుపుట.

మాసి-స్త్రీ. మౌసి; తల్లి సోదరి.

మాసూ-వి. ఏమీ తెలియని; అమాయకమైన.

మాహ-పు. మాఘమాసము; మాసము.

మాహ జబీ-వి. చంద్రునివంటిముఖముగల.

మాహ్తాబ-పు. చంద్రుడు; వెన్నెల.

మాహర-వి. దే. మాహిర.

మాహరూ-వి. దే. మాహజబీ.

మాహవార-క్రి.వి. ప్రతినెల.

మాహవారి-వి. ప్రతినెలకు; ఋతుధర్మము.

మాహిర-వి. జ్ఞాని; నిపుణుడైన; ప్రతిభాశాలి.

మాహీ-స్త్రీ. మఱలీ; చేప.

మాహుర-పు. జహర; విషము.

మిండాई-స్త్రీ. పిండుట; పిండుటకిచ్చుకూలి.

మిచలనా-అం.క్రి. వికారముపుట్టుట; డోకు వచ్చుట.

మిచలీ-స్త్రీ. వసునము; డోకు.

మిచౌనీ-స్త్రీ. దే. ఆంఖ మిచౌనీ.

మిజాజ-క్రి.ప్రభావము; ధర్మము; స్వభావము; వికమగు మనస్సు.

మిజాజ ఖరాబ్ హొనా-పు. ఆరోగ్యముచెడుట; మనస్సు కలతచెందుట.

మిజాజ పురసీ-పు. కుశల-క్షేమములు విచారించుట.

మిజాజ బిగడనా-పు. క్రోధము జనించుట.

మిజాజ న మిలనా-పు. అహంకారము వలన ఎవరితోనూ కలిసిమెలిసి ఉండక పోవుట.

మిజాజదార-వి. అభిమానముగల; అహంకారముగల.

మిజాజన-క్రి.వి. స్వభావతః

మిటనా-అం.క్రి. నశించుట; తుడుచుకుపోవుట.

మిటనా-సం.క్రి. నాశనము చేయుట; వినష్టపరచుట; తుడిచివేయుట.

మిట్టి-స్త్రీ. మట్టి; నేల; భూమి.

మిట్టి కా తేల-పు. కిరసనాయిలు.

మిట్టి కే మోల-పు. కారుచౌక.

మిట్టి పలీద యా బరబాద కరనా-పు. ధ్వంసముచేయుట.

మిడ్క-పు. మధురభాషి; చీలుక వి. సహనము వహించువాడు; ప్రియము మాటాడువాడు.

మిడ్కా-వి. మీఠా; తియ్యని.

మిడ్కీ-స్త్రీ. చుంబనము; ముద్దు.

మిఠబోలా-పు. మధురభాషి; తియ్యని పలుకులు పలుకువాడు.

మిఠలొనా-పు. తియ్యతియ్యగా ఉప్పు ఉప్పుగానున్న వస్తువు; ఉప్పుతక్కువైన తినుబండారము.

మిఠాई-స్త్రీ. మిఠాయి; తీపిదనము.

మిఠాస-స్త్రీ. మాధుర్యము; తీపిదనము.

మితాई-స్త్రీ. దే. మిత్రతా.

మితి-స్త్రీ. మతము; హద్దు; సీమ; కాల
వ్యవధి.

మితి-స్త్రీ. తిథి; తేది.

మిత్రతా-స్త్రీ. మైత్రి; స్నేహము.

మిథున-పు. దంపతులు; మైథునము;
మిథునరాశి.

మిథ్యా-వి. झूठा; అసత్యమైన.

మిథ్యాహార-పు. ఆరోగ్యమునకు తగని
ఆహారము.

మినార-స్త్రీ. దే. మీనార.

మినహా-వి. తగ్గించిన; మినహాయించిన.

మిత్రత-స్త్రీ. ప్రార్థన; నివేదన.

మిమియానా-అ.క్రి. మేక లేకగొర్రె అర
చుట; సంకోచముగా పలుకుట.

మియా-పు. యజమాని; భర్త; మహాశయుడు

మియామిడ్-పు. మధురభాషి; తియ్యని
పలుకులు పలుకువాడు; చిలుక;
మూర్ఖుడు.

(अपने मुँह) मियाँ मिट्ट बनना-పు.
తనకు తనే పొగుడుట.

మియాద-స్త్రీ. దే. మీయాద.

మియాన-స్త్రీ. దే. మ్యాన.

మిరగి-స్త్రీ. అపస్మారరోగము; మూర్ఛల
రోగము.

మిరచా-పు. ఎండుమిర్చి; మిరపకాయ.

మిరజई-స్త్రీ. ఒక విధమగు అంగరఖా-
చొక్కా.

మిరజా-పు. ధనవంతుని పుత్రుడు; సర్దా
రుని కుమారుడు.

మిరియాస-స్త్రీ. దే. మీరాస.

మిర్చ-స్త్రీ. మిరపకాయ; మిరియము.

మిలక-స్త్రీ. జాగీరు; జమిందారి.

మిలకీ-పు. జమిందారు; భూస్వామి;
వి. జమిందారుకు సంబంధించిన.

మిలన-పు. కలయిక; మిశ్రమము; కల్తీ
మిలనసార-వి. కలిసిమెలిసి సంఘ

రించువాడు.

మిలనా-అ.క్రి. కలియుట; కలిసిపోవుట;
అంటుకొనుట; లభించుట; దొరకుట

మిలన-పు. కలయిక; తులన; పోలిక.

మిలనా-స.క్రి. కలుపుట; జోడించుట;
పోల్చుచుట; పరిచయముకలుగ
జేయుట.

మిలావట్-స్త్రీ. కల్తీ; కలయిక.

మిలిద-పు. భ్రమరము; తుమ్మెద.

మిలిక-స్త్రీ. జమిందారి; జాగీర్దారి

మిల్క్వయత-స్త్రీ. జమిందారి; జాగీర్
దారి; ఆస్తి.

మిల్లత-స్త్రీ. ఐకమత్యము; కలయిక

మిమ్రణ-పు. పలు వస్తువులను కలుపుట;

కల్పి; కూడిక.

మిశ్రిత-వి. కలిసియున్న; కలిపిన.

మిశ్రీ-స్త్రీ. పటికబెల్లము; కలకండ.

పు. మిశ్రదేశపు (ఈజిప్టు) నివాసి.

మిఠ-పు. మోసము; దగా; నెపము; వంక;

ఈర్ష్య.

మిఠ-వి. మిఠాస యుక్త; తియ్యని.

మిఠభాషి-పు. మధురభాషి.

మిస-పు. నెపము; వంక; వంచన.

మిసకీన-వి. దీనినమైన; నిస్సహాయమైన;

పేద.

మిసకీనత-స్త్రీ. దైన్యము; పేదరికము.

మిసరా-పు. ఉర్దూలేక పారసీపద్యములోని

ఒక చరణము.

మిసరీ-స్త్రీ. పటికబెల్లము; మిశ్రదేశపు

(ఈజిప్టు) నివాసి; మిశ్రదేశ భాష

మిసాల-స్త్రీ. నమూనా; ఉపమానము;

ఉదాహరణము; లోకోక్తి.

మిసల-వి. దే. మిస్ల; స్త్రీ. పైలు;

ఏదేని వ్యాజ్యమునకు సంబంధించిన

మొత్తము రికార్డు.

మిస్తర-పు. దిమ్మస.

మిస్తరీ-పు. హస్తకళాప్రవీణుడు; మేస్త్రి

మిస్త-పు. ఈజిప్టుదేశము.

మిస్ల-వి. సమానమైన; తుల్యమైన.

మిస్సా-పు. పలువిధముల పప్పులు కలిపి

విసరి తయారుచేసిన పిండి.

మిస్సీ-స్త్రీ. సుహాసినులు పయోగించు

ఒక విధమగు దంతమంజనము.

మిహిర-పు. సూర్యుడు; చంద్రుడు;

మేఘము; జిల్లేడు మొక్క.

మీగీ-స్త్రీ. గింజలో ఉండు పప్పు; గుజ్జ

మీజనా; మీడనా-సంక్రి. చేతులతో

నొక్కుట; మర్దించుట.

మీఆద-స్త్రీ. విశ్చితసమయము; వ్యవధి;

గడువు.

మీఆదీ-వి. గడువుగల.

మీచ-స్త్రీ. దే. మీచు.

మీచనా-సంక్రి. మూయుట (కన్నులు).

మీచు-స్త్రీ. మృత్యువు.

మీజాన-స్త్రీ. జొడ; కూడిక (గణితము).

మీఠా-వి. తియ్యని; పు. మిఠాయి.

మీఠా జహర-పు. బఠనాగ; విషపూరి

తమైన ఒక మూలిక.

మీఠా తేల-పు. నువ్వులనూనె.

మీఠా నీళ్లు-పు. మాదీపలము.

మీఠీ త్తరీ- పు. మిత్రునిగా నటిస్తూ

శత్రువుగా వ్యవహరించువాడు; ద్రోహి

మీన-పు. మఱలీ; చేప

మీనకేతన-పు. కామదేవుడు.

మీనా-పు. రాజపుత్రస్థానపు ఒక ప్రసిద్ధి
చెందిన వీరజాతి; నీలవన్నె రత్నము;
బంగారు; వెండి మొ॥వాటి మీద
చేయు రంగురంగుల పనితనము;
మద్యపానపాత్ర.

మీనాకారి-స్త్రీ. బంగారు; వెండి మీద
రంగుల పనితనము.

మీనార-స్త్రీ. ఎత్తైన స్తంభము గోపురము

మీమాసా-స్త్రీ. తర్కపూర్వంగా ఋజువు
పరచిన విషయము; మీమాంస.

మీయాద-స్త్రీ. గడువు.

మీయాదీ-వి. గడువుగల.

మీర-పు. సర్దారుడు; నాయకుడు; ప్రధా
నుడు.

మీర అదల-పు. ప్రధానన్యాయమూర్తి.

మీర బఱ్ఱి-పు. జీతములు పంపిణీ
చేయు ప్రధాన ఉద్యోగి.

మీర బఱ్ఱ-పు. ఓడలమీద అధికారి;
నౌకాసేనాపతి; ఓడరేవులో పన్ను
వసూలు చేయు అధికారి.

మీర మజలీ-పు. సభాధ్యక్షుడు.

మీరాస-స్త్రీ. వంశపారంపర్యం ప్రాప్తించు
ఆస్తి; మిరాశి; వారసత్వపు ఆస్తి.

మీరాసీ-వి. వారసత్వమునకు సంబం
ధించిన; మిరాశీసంబంధమైన; పు.
సంగీత వాద్యములతో సహకరిస్తూ,
హాస్య క్తులు పలుకువారు.

మీల-పు. మైలు.

మీలన-పు. మూయుట; సంకుచితమైన.

మీలీత-వి. మూసిఉన్న; సంకుచితమైన;
ముడుచుకొనిన.

మృగరా-పు. దిమ్మెస; కొయ్యదిమ్మెస;
కారపుబూంది.

మృగౌళి; మృగౌరీ-స్త్రీ. పెసరవడియము

మృత-పు. ముండనము; చేదించిన శిరస్సు;
గుండు; వి. గొరిగిన.

మృతన-పు. ముండనము; క్షురకర్య; క్షవ
రము.

మృతనా-అ. క్రి. గొరగబడుట; క్షవర
మగుట; మోసబోవుట; దోపిడిఅగుట.

మృతా-పు. క్షవరమైనవాడు; ఒకవిధమగు
అసభ్యజాతి; ఒకవిధమైన లిపి;
కొమ్ములు ఉండవలసిన కాని
కొమ్ములు లేని పశువు.

మృతాసా-పు. తలపాగ.

మృతియా-పు. సన్యాసి(గుండు).

మృడర; మృడరా-పు. డాబా లేక మేడపైని
పట్టగోడ.

మృతజీమ-వి. ఏర్పాటుచేయువాడు.

మృతజీర-వి. వేచియుండు; ఎదురు
చూచు.

మృదనా-అ.క్రి. మూతబడుట.

మృదరీ-స్త్రీ. ఉంగరము.

మృశీ-ప్ర. వ్యాసములు వ్రాయువాడు;
గ్రంథకర్త; గుమాస్తా; కాయస్థజాతీ
యుల బిరుదు.

మృసరిమ-ప్ర. ప్రబంధకర్త; పైశు వగైరా
భద్రపరచు కార్యాలయపు లేక కచ్చేరి
అధికారి.

మృసిఫ-ప్ర. న్యాయమూర్తి; మునసబు.

మృసిఫీ-స్త్రీ. మునసబుహోదా; న్యాయ
తీర్పు ఇచ్చు పని.

మృహ-ప్ర. నోరు.

మృహ ఆనా-ప్ర. నోటిలోపాక్కులు;
బొబ్బలు వచ్చుట; ముఖమువాపు
కూడ ఉండుట.

మృహ కాలా కరనా-ప్ర. అప్రతిష్ఠపాలు
చేయుట; వ్యభిచారముచేయుట.

మృహ ఖరాబ కరనా-ప్ర. కూడని మాటలు
పలుకుట.

మృహ కీ ఖానా-ప్ర. అవమానపరచుట.

మృహ చిఠానా-ప్ర. కోపముతెప్పించు
విధముగా అసహ్యముగా అనుక
రించుట.

మృహ కీ తీననా-ప్ర. ఇతరుడుచెప్పదల
చుకున్న మాటలను తనుముందుగా
చెప్పుట.

మృహ దిఖాఝీ-ప్ర. నవవదువు ముఖము
చూచి కానుక లిచ్చు ఆచారము.

మృహ భరనా-ప్ర. లంచము ఇచ్చుట.

మృహ మే పానీ భర ఆనా-ప్ర. నోరూరుట.

మృహ లగానా-ప్ర. నెత్తికెక్కించుకొనుట;
అతిగా చనువు ఇచ్చుట.

(అపనా సా) మృహ లేకర చలనా-ప్ర.
తన ముఖమువలె పెట్టుకొనివెళ్ళుట;
దుఃఖిస్తూ వెళ్ళుట.

మృహ అఖరీ-వి. నోటిమాటగ; మాటగ.

మృహ కాలా-ప్ర. అప్రతిష్ఠ; అగౌరవము.

మృహ చోర-వి. ఎదుట పడుటకు సంకో
చించు.

మృహ ఫట; మృహ జోర-వి. నోటికి వచ్చునట్లు
మాట్లాడు.

మృహ బోలా-వి. మాటవరసకి; వరసకి.

మృహ సా-ప్ర. యవ్వనప్రారంభములో
ముఖమున కనిపించు మొటిమలు.

మృతజీమ-ప్ర. నమాజు చేయునపుడు
పెద్దకూత వేయువాడు; పిలుపునిచ్చు
వాడు.

ముఅత్తల-వి. ఉద్యోగమునుండికొంత
కాలము వరకుతీసివేయబడినవాడు.

ముఆఫిక-వి. అనుకూలమైన; అను
సారమైన.

ముఆయనా-పు. పర్యవేక్షణ.

ముఆలిజ-స్త్రీ. వైద్యుడు; చికిత్సకుడు.

ముఆలిజా-స్త్రీ. చికిత్స; వైద్యము.

ముఆవజా-పు. నష్టపరిహారము.

ముకటా-పు. ఒక విధమగు పట్టుధోవతి.

ముకదమా-పు. ముకదమా.

ముకదర-పు. అదృష్టము; ప్రారబ్ధము.

ముకదస-వి. పవిత్రమైన.

ముకదమా-పు. వ్యాజ్యము; దావా.

ముకదమేబాజ-పు. వ్యాజ్యాలకోరు.

ముకరనా-అంక్రి. అని అనలేదనుట;
తీరస్కరించుట.

ముకరర-వి. నిశ్చితమైన; నియోగింప
బడిన; క్రి.వి.మరల; రెండవ పర్య
యము.

ముకరరీ-స్త్రీ. నియోగము; నియుక్తి.

ముకాబలా-పు. ఎదురు బదురు; పోటీ;
వ్యతిరేకము.

ముకాబిల-క్రి.వి.సమక్షమున; ఎదుట;
పు. శత్రువు; వైరి.

ముకామ-పు. మకాము; విశ్రమించుప్రదే
శము.

ముక్కియానా-సంక్రి. పిడికిలితో గుద్దుట;
మర్దించుట.

ముక్కిర-వి. అంగీకరించువాడు.

ముక్కిమ-వి. మకాము చేయువాడు;
మకాము చేసిఉన్న.

ముక్కుట-పు. తాజ; కిరీటము.

ముక్కుతా-పు. దే. ముక్తా.

ముక్కుర-పు. దర్పణము; అద్దము; మొగ్గ;
బొగడ.

ముక్కుల-పు. కలీ; మొగ్గ.

ముక్కులతి-వి. మొగ్గులువేసిన; అర్థవిక
సితమైన.

ముక్కా-పు. పిడికిలి; గుద్దు.

ముక్కీ-స్త్రీ. గుద్దుట; ముష్టియుద్ధము.

ముక్కేబాజీ-స్త్రీ. ముష్టియుద్ధము.

ముక్కేస; ముక్కేశ-పు. బాదలా; జలతారు
లేక జరిపని చేయబడిన వస్త్రము.

ముక్త-వి.ముక్తిపొందిన; విడుదల అయిన

ముక్తకఠ-వి. నిస్సంకోచముగా పలుకు
నట్టి; నిర్భయముగా మాట్లాడు.

ముక్తక-పు. పూర్వపర పద్యములతో
సంబంధించని పద్యము.

ముక్తహస్త-వి. అమితముగా దానము
చేయు.

ముక్తా-స్త్రీ. మోతీ; ముత్యము.

ముక్తాఫల-పు. దే. ముక్తా.

మృక్తి-స్త్రీ. మోక్షము; ముక్తి.

మృగ-పు. ముఖము; ఆననము; వి.

ప్రధానమైన; ముఖ్యమైన.

మృగడా-పు. చెహరా; ఆననము; ముఖము.

మృగతార-ప్రవృత్తిరీత్యాప్రతినిధి; ప్రతినిధి

మృగతార-ఎ-ఆమ్-పు. అన్నివిధముల

పనులు చేయుటకు అధికారము

పొందిన ప్రతినిధి.

మృగతార నామా-పు. అన్ని విధముల

కార్యములు చక్కదిద్దుటకు ప్రతినిధి;

అధికారపత్రము.

మృగతారి-స్త్రీ. ప్రతినిధిత్వము; ఇతరుల

తరపున కోర్టు వ్యాజ్యములలో చర్చించు

ప్రతినిధిత్వము.

మృగత్రస-వి. నపుంసకుడైన.

మృగబంధ-పు. గ్రంథముయొక్క ప్రస్తావన

లేక భూమిక.

మృగబిర-పు. ప్రభుత్వము తరపున సాక్ష్య

మిచ్చు అపరాధి; గుప్తచారుడు.

మృగబిరి-స్త్రీ. సమాచారము అందించు

పని.

మృగర-వి. కటుభాషి; వాగుడువాడు.

మృగరిత-వి. ప్రతిధ్వనించు.

మృగ్రాగ-వి. కంఠస్థమైన.

మృగ్రాతిబ-వి. మాటాడువాడు; వినుటకై

లేక మాటాడుటకై ఒకనివైపుతిరుగు

వాడు; వక్త.

మృగ్రాలిఫ-వి. విరుద్ధమైన; విరోధి.

మృగ్రయా-పు. నాయకుడు; సర్దారు.

మృగ్రాలిఫ-వి. భిన్నభిన్నమైన.

మృగ్రసర-వి. సంక్షేపముగ; కొద్దిలో.

మృగదర-పు. గదమాదిరి కొయ్యతోడి;

వ్యాయామ సాధనము; కర్ర.

మృగల-పు. మంగోలుదేశపు నివాసి.

మృగలانی-స్త్రీ. ముగలస్త్రీ; దాసి; బట్టలు

కుట్టునది.

మృగలతా-పు. మోసము; దగా.

మృగధమ-వి. అస్పష్టముగా సంకేతరూప

ముగా చెప్పినమాట.

మృగలకా-పు. విశేషమైన ప్రతిజ్ఞాపత్రము;

ప్రత్యేకమైన హామీ పత్రము.

మృఠదర-పు. పెద్దమీసములుగలవాడు;

కురూపి; మూర్ఖుడు.

మజరా-ప్ర. జారీచేయబడినది; ముజ
రాగా ఇచ్చిన సామును పూర్తి
సాము నుండి తగ్గించుట; వేశ్యధన
వంతుని ఎదుటకు వెళ్ళి అభివాదన
చేయుట; వేశ్యకూర్చొని (నాట్యము
లేకుండా) సంగీతము పాడుట.

మజరమ-వి. నిందితుడైన; నేరస్థుడైన.

మజాయకా-ప్ర. హాని; నష్టము.

మజారా-వి. సమానమైన; తుల్యమైన;
ప్ర. రైతు.

మజావర-ప్ర. సమాధివద్ద అర్పించినవి
(గ్రహించు ఫకీరు).

మజాహిద-ప్ర. మతరక్షణ నిమిత్తము
యుద్ధము చేయువాడు.

మజాహిమ-వి. పీడించువాడు; బాధించు
వాడు.

మజాహిమ-స్త్రీ. కష్టము కలుగజేయుట;
ఇబ్బంది కలిగించుట.

మజిర-వి. హాని కలుగజేయు; నష్ట
పరచు; చెడ్డ.

మృతకనా-వి. ఆకారములో చిన్నదైన
ప్పటికి అందముగా నున్న.

మృతాక-స్త్రీ. ప్రియతమ; పుష్టి; అహంకారము

మృతానా-ఆ. క్రి. లావెక్కుట; అహంకారి
యగుట.

మృతానా-వి. ధనార్జన చేసిన మీదట
నిర్లక్ష్యపరుడైన; గర్విష్టయగు.

మృతయా-ప్ర. బరువులు మొయుకూలి.

మృతా-స్త్రీ. గుప్పెడు గడ్డిపోచలు.

మృతీ-స్త్రీ. ముష్టి; గుప్పెడు; పిడికిలి.

మృతీ మే-ప్ర. వశములో; ఆధీనము.

మృతభేద-స్త్రీ. ఢీకొనుట; పోరాటము;
ఎదిరించుట.

మృతకా-స్త్రీ. గుడ్డు; పిడికిలి.

మృతయా-స్త్రీ. ముష్టి; ఏదేని పనిముట్టుపి

మృతనా-ఆ. క్రి. వంగుట; మరియుకొనై
తిరుగుట; తిరిగివచ్చుట.

మృతానా; మృతవానా-స. క్రి. క్షౌరము

చేయించుట; తిప్పుట; తిప్పించుట

మృతఅల్లిక-వి. సంబంధించిన; స
ద్దమైన; క్రి. వి. సంబంధించి;
యములో.

మృతజ్ఞా-ప్ర. స్తంభము; గోపురము.

మృతఫర్తీ-వి. ధూర్తుడు; దగాకోరు.

మృతఫరీక-వి. పలువిధములైన; మ
చెడు అన్ని కలిసి ఉన్న.

మృతబ్రా-ప్ర. దత్తపుత్రుడు.

మృతలక-క్రి. వి. కొంచెముకూడా;
వీసము కూడ; బొత్తిగా; పూర్తిగా.

మృతవక్తా-వి. స్వర్గవాసి.
 మృతవల్లీ-ప్ర. ఏదేని ధార్మిక సంస్థ అస్థికి
 సంరక్షకుడు.
 మృతసదీ-ప్ర. లేఖకుడు; ప్రబంధకర్త;
 గుమాస్తా.
 మృతసిరీ-స్త్రీ. ముత్యాలహారము.
 మృతాబిక-క్రి.వి. అనుసారము; వి.
 అనుకూలమైన.
 మృతాలబా-ప్ర. న్యాయసంగతముగా
 పొందదగిన సాక్షి; శేషించిన సాము
 మృతాలా-ప్ర. చదువు; అధ్యయనము.
 మృతాహ-ప్రముసల్మానులలో ఒక విధమగు
 తాత్కాలిక వివాహము.
 మృద-ప్ర. ఆనందము; హర్షము.
 మృదగర-ప్ర. దే. మృగదర.
 మృదరీస-ప్ర. ఉపాధ్యాయుడు.
 మృదా-అవ్య. కాని; సారాంశమేమనగా;
 ఆశయమేమన.
 మృదామ-క్రి.వి. ఎల్లప్పుడు; నిరంతరము
 మృదామీ-వి. అన్ని కాలములకు సంబం
 ధించిన.
 మృదిత-వి. ఆనందముగల; సంతోషము
 గల.
 మృదిర-ప్ర. మేఘము.

మృదా-ప్ర. ఉద్దేశ్యము; ఆశయము.
 మృదీ-ప్ర. దాహ చేయువాడు; వాది;
 శత్రువు; వైరి.
 మృదత-స్త్రీ. చాలాకాలము; గడువు.
 మృదతీ-వి. గడువుగల; నిశ్చితమైన
 అవధిగల.
 మృదాలలేహ; మృదాలేహ-ప్ర. ప్రతివాది.
 మృద్రక-ప్ర. అచ్చువేయువాడు.
 మృద్రా-స్త్రీ. ముఖాకృతి; రూపాయిమొ॥
 నాణెము; ఉంగరము అచ్చుమొహము
 మృద్రకా-స్త్రీ. ఉంగరము; దర్భఉంగ
 రము; పవిత్ర; రూపాయి నాణెము.
 మృధా-క్రి.వి. వ్యర్థముగా; వృధాగా;
 వి. వ్యర్థమైన; నిష్ప్రయోజనమైన.
 మృనవక్తా-ప్ర. ఎండు ద్రాక్షపండు.
 మృనగా-ప్ర. సహజము; ములగ; మునగ.
 మృనహసిత-వి. ఆధారపడిన; ఆశ్రితమైన
 మృనాదీ-స్త్రీ. దండోరా; చాటింపు.
 మృనాఫా-ప్ర. నఫా; లాభము.
 మృనాసిబ-వి. తగిన; ఉచితమైన; యోగ్య
 మైన.
 మృనాసిబత-స్త్రీ. ఔచిత్యము; ఉపయుక్త
 మైన; సంబంధము.

మనీబ;మనీమ-పు. గుమాస్తా; లెక్కలు
 మొ॥ వ్రాయువాడు.
 ముగ్ధా;మృగ-పు. పిల్లల ముద్దుపేరు.
 ముఫలీస-వి. గరీబ; పేద.
 ముఫస్సల-వి. వివరణాత్మకమైన;
 విస్తృతమైన; పట్టణమునకు చుట్టు
 ప్రక్కల నుండు భూమి; గ్రామప్రాం
 తము.
 ముఫ్త-వి. నిశుల్కమైన; ఊరకవచ్చు;
 వెల ఇవ్వవలసిన అవసరములేని.
 ముఫ్తఖోర-వి. ఇతరుల తిండి తిని
 సుఖపడువాడు; ఊరక వచ్చుదానిని
 అనుభవించువాడు.
 ముఫ్తీ-పు. ముసల్మానుల ధర్మ శాస్త్ర;
 వి. ఊరకవచ్చిన.
 ముబాలిగ-పు. ధనమునకు సంబంధించిన
 సంఖ్య; ధనరాశి.
 ముబాదలా-పు. వినిమయము.
 ముబారక-వి. శుభప్రదమైన; మంగళ
 కారకమైన.
 ముబారకబాద-పు. అభినందన.
 ముబారకబాదీ-స్త్రీ. దే. ముబారకబాద
 ముబాలగా-పు. అతిశయోక్తి; అత్యుక్తి.
 ముబాహ-వి. విధివిధానమైన; శాస్త్రసమ్మ
 తమైన.

ముబాహిసా-పు. చర్చ; వాద-వివాదము.
 ముబాహీ-వి. అభిమాని; ప్రతిష్ఠగల.
 ముబ్తలా-వి. చిక్కుకొన్న; ఇరుక్కొన్న.
 ముమకిన-వి. సంభవమైన; వీలైన.
 ముమతాజ-వి. ఆదరణీయమైన; ప్రతిష్ఠా
 త్మకమైన.
 ముమానియత-స్త్రీ. మనాహీ; నిషేధము.
 ముమశ్శ-వి. ముక్తికాముకుడు.
 ముమూషా-స్త్రీ. చావుకోరిక.
 ముమూర్ష-వి. మరణానన్యమైన.
 ముమ్తహన-పు. పరీక్షార్థి; పరీక్ష ఇచ్చువాడు.
 ముమ్తహిన్-వి. పరీక్షకుడు.
 ముయస్సర-వి. దే. మయస్సర.
 మురక-స్త్రీ. వంగు లేక సాగు లక్షణము
 మురకనా-అ.క్రి.తటాలున వంగుట లేక
 సాగుట; చెణుకుట; తిరుగుట; వినష్ట
 మగుట.
 మురకానా-స.క్రి.తిప్పుట; మెలి వేయుట;
 తిరిగి ఇచ్చుట; చెణుకునట్లు
 చేయుట; నాశము చేయుట.
 మురగా-పు. కోడిపుంజు.
 మురగాబీ-స్త్రీ. ఒక విధమగు నీటిపిట్ట.
 మురఱనా; మురఱనా-అ.క్రి.మూర్ఖపోవుట
 మురజ-పు. మృదంగము; మద్దెల.
 మురఱనా-అ.క్రి. దే. మురఱనా.

మరదాడ-స్త్రీ. మూర్ఖ.

మరదానా-అ.క్రి.ముణుచుకొని పోవుట;
వాడుట.

మరదన-పు. చనిపోవుట.

మరదా-పు. చనిపోయినప్రాణి; మృతుడు;
వి. చనిపోయిన; వాడిపోయిన.

మరదార-వి. చనిపోయిన.

మరబ్బా-పు. మురబ్బా.

మరబ్బీ-పు. సంరక్షకుడు.

మరలిక, మరలి-స్త్రీ. మురళి; వేణువు

మరవీ-స్త్రీ. వింటినారి.

మరవ్వత-స్త్రీ. దే. మరవేత.

మరశిద-పు. గురువు; మార్గదర్శకుడు;
పూజ్యుడు.

మరద-పు. అభిలాష.

మరదీ-వి. కోరికగల; అభిలాషగల.

మరదా-పు. దావా; అప్పీలు.

మరద-పు. శిష్యుడు; అనుయాయు.

మరదా-పు. శీల(చీల) మండ.

మరదా-పు. పగడి ; తలపాగ.

మరవేత-స్త్రీ. మరవ్వత ; ముఖమాటము;
సంకోచము.

మరద-పు. దే. మరదా.

మరదీ-స్త్రీ. కోడిపెట్ట.

మరదనీ-స్త్రీ. ముఖమున మృత్యు; లక్షణ
ములు కనిపించుట; శవముతోస్మృత
నమునకు వెళ్ళుట.

మరద-పు. దే. మరదా.

మరదనా-అ.క్రి. పులకితమగుట;

కళ్ళల్లో నవ్వుకనిపించుట.

మరదీ-వి. దేశీయమైన; స్వదేశీ; శాసన
వ్యవస్థా సంబంధమైన.

మరదజిమ-వి. నేరారోపితమైన; నేర
రోపణ జరిగిన.

మరదవీ-వి. వాయిదా వేయబడిన.

మరదమ్మా-పు. వెండిలేక బంగారు పూత
కళాయి; పై తళుకు బెళుకు.

మరదాకాత-స్త్రీ. కలయిక; సందర్శనము.

మరదాకాతీ-వి. కలియువాడు; పరిచి
తమైన.

మరదజిమ-పు. నౌకరు; సేవకుడు.

మరదజిమత-స్త్రీ. నౌకరి; సేవ; పని.

మరదాయ-వి. మెత్తని; మృదువైన; సున్ని
తమగు.

మరదాయత-స్త్రీ. మెత్తదనము; మృదు
త్వము; నాజాకుతనము.

మరదాహ-పు. తనిఖీ; సంకోచము; తగ్గింపు
మినహాయింపు.

మరదాదీ-స్త్రీ. భౌతికమునకు ఉపకరించు
గురువిందవేరు.

మరద-పు. దేశము; ప్రాంతము.

మల్కీ-వి. దేశమునకు సంబంధించిన
మల్లా-పు. గొప్పపండితుడు; ఉపాధ్యాయుడు.

మవవికల-పు. వకీలును నాయోగించు
దావాదారుడు.

మవనా-అ.క్రి. మరనా; చనిపోవుట.

మశాయరా-పు. కవి సమ్మేళనము.

మశాహరా-పు. తనము; నెలవారీ జీతము.

మశక-పు. కస్తూరి.

మశికల-వి. కఠినమైన; స్త్రీ. కఠినము; విపత్తు.

మశకే-స్త్రీ. బాహువులు.

మశకే కసనా యా బాధనా-పు. నేరస్తుని
చేతులు వెనుకకు విరిచి కట్టుట.

మశత-స్త్రీ. బిగించిన పిడికిలి.

ఎక మశత-యో. ఒకే పర్యాయము.

మశకీ-వి. కస్తూరి వన్నెగల; నల్లని.

మశతబహ-వి. అనుమానించబడిన;
సందిగ్ధమైన.

మృషి-స్త్రీ. పిడికిలి; గుడ్డు; గుప్పిడి.

మృషిక-పు. గుడ్డు; బత్తెడు; గుప్పిడి.

మృషియుద్ధ-పు. ఘోసేబాజీ; గుడ్డుల పోరాటము.

ముస్కరానా-అ.క్రి. చిరునవ్వునవ్వుట.

ముస్కరాహ్ట-స్త్రీ. మందహాసము; మృదుహాసము.

ముస్కాన-స్త్రీ. దే. ముస్కరాహ్ట

ముస్కానా-అ.క్రి. దే. ముస్కరానా.

ముసనా-అ.క్రి. దొంగిలించుట (డబ్బు).

ముసనా-పు. నకలు; అసలు రశీదు నకలు.

ముసమ్మాత-వి. (స్త్రీ.) నామధారిణి; ఈ
శబ్దమును స్త్రీల పేరు ముందు వాడుదురు.

ముసలధార-వి. దే. మూసలధార.

ముసల్లమ-వి. అఖండమైన; సంపూర్ణమైన

ముసవ్విర-పు. చిత్రకారుడు.

ముసవ్విరీ-స్త్రీ. చిత్రకారిణి.

ముసహర-పు. అడవి ఆకులు; విస్తృతము;
మూలికలు మొ॥ అమ్మి జీవించు
ఒక అడవిజాతి.

ముసాఫిర-పు. యాత్రికుడు; బాటసారి.

ముసాఫిరఖానా-పు. ధర్మశాల; సత్రపు.

ముసాఫిరత; ముసాఫిరీ-స్త్రీ. యాత్ర;
పర్యటన.

ముసాబాత-స్త్రీ. పమానత్వము; నిత్యమూ
ఉండు సామాన్య విషయములు;
నిర్లక్ష్యము; నిశ్చింతత.

ముసాబీ-వి. సమానమైన; తుల్యమైన.

ముసాహబ-పు. ధనవంతులు, రాజు మొ॥
వారి సహవాసులు.

ముసీబత-స్త్రీ. విపత్తు; సంకటము.

ముసౌవర-పు. దే. ముసవ్విర.
 ముస్కీ;-స్త్రీ. దే. ముసకరాహట
 ముస్టా-వి. పుష్టిగానున్న; రాడి.
 ముస్తాఫీ-వి. రాజీనామా చేయువాడు;
 రాజీనామా ఇచ్చినవాడు.
 ముస్తాకల-వి. దృఢమైన; దృఢముగా
 నున్న.
 ముస్తాఫా-వి. శుభ్రపరచిన; మానవ
 దుర్గణాలు ఏమీ లేని.
 ముస్తాహక-వి. అధికారము పొందిన;
 హక్కుగల; అధికారి.
 ముస్తాద-వి. తయారైన; సన్నద్ధమైన;
 జిత్తులమారి.
 ముస్తాదీ-స్త్రీ. సన్నద్ధత.
 ముహకమ-వి. దృఢమైన; ప్రబలమైన.
 ముహకమా-పు. విభాగము.
 ముహతాజ-వి. పేద; లోటు గలవాడు;
 దేవిరించువాడు.
 ముహబ్బత-స్త్రీ. ప్రేమ; మైత్రి; స్నేహము
 ముహర-స్త్రీ. దే. మోహర.
 ముహరా-పు. ఎదుటి భాగము; చదరంగము
 లోని పావు; లక్ష్యము.
 ముహరీ-పు. ముహరము పండుగ; ముస
 ల్మానుల పంచాంగము ప్రకారము
 మొదటి నెల; శోకము.

ముహరీ-వి. ముహరము పండు
 సంబంధించిన; శోక సూచన.
 ముహరీ-పు. ముశీ; లేఖలు, లెక్క.
 వ్రాయు గుమాస్తా.
 ముహల్లా-పు. దే. మహల్లా యా మో
 ముహసిన-వి. ఉపకారి.
 ముహసల-వి. ప్రభుత్వపు పన్నుల
 వసూలు చేయువాడు.
 ముహాఫిజ-వి. రక్షించువాడు; సంరక్ష
 ముహాఫిజఖానా-పు. రికార్డుల గది
 ముహాల-వి. దుస్సాధ్యమైన; దుష్ట.
 అసంభవమైన; కఠినమైన.
 ముహావరా-పు. నానుడి; జాతీయవ
 ముహాసిన-పు. గణితజ్ఞుడు.
 ముహాసిబా-పు. లెక్క; విచారణ.
 ముహాసిరా-పు. నాలుగువైపులనుండి
 డించుట.
 ముహాసల-పు. రాబడి, లాభము.
 ముహిమ-స్త్రీ. కఠినమైన; పెద్దపని;
 యుద్ధము; ఆక్రమణ.
 ముహీబ-వి. భయంకరమైన.
 ముహేయా-వి. సిద్ధముగానున్న; సన్న
 హోజరుగానున్న.
 ముహ్-అవ్య. మాటిమాటికి.
 ముహ్మాన-వి. మూర్ఖపోయిన.
 మౌగ-స్త్రీ. పైసలు.
 మౌగాఫలీ-స్త్రీ. వేరుశనగకాయ.

మృగా-పు. ముఖరాజ; పగడము.
 మృగియా-వి. పెనరవన్నెగల; ఆకుపచ్చని
 మృఱ-స్త్రీ. మీసము.
 మృఱ తుఖాడనా-గృ. గీర అణచుట.
 మృఱో పర తాబ దేనా-గృ. మీసములు
 మెలి వేయుట; అభిమాన పౌరుష
 ములుప్రదర్శించుట.
 మృజ-స్త్రీ. రెల్లగడ్డి.
 మృడన-పు. చూడాకరణ సంస్కారము;
 పుట్టువెంట్రుకలు తీయు సంస్కారము
 మృడనా-సం. క్రిష్ణవరము చేయుట; బురిడీ
 కొట్టి సొత్తు అపహరించుట; శిష్యుని
 గా చేసికొనుట.
 మృఙ్గి-స్త్రీ. తల; సిరము.
 మృదనా-సం. క్రి. మాయుట; కప్పుట;
 మూసివేయుట.
 మృక-వి. మూగ; వివశమైన.
 మృకా-పు. గవాక్షము; కిటికీ.
 మృజిబ-వి. కృత్రవస్తువును కనిపెట్టువాడు
 మృజిబ-పు. కారణము.
 మృజీ-పు. పీడించువాడు; దుష్టుడు.
 మృఠ-స్త్రీ. పిడి; పిడికిలి; పిడికెడు.
 మృఠ చలనానా యా మారనా-గృ. గారడీ
 చేయుట.
 మృఠనా-అం. క్రి. వినష్టమగుట.
 మృఠి-స్త్రీ. దే. మృఠ.

మృతనా-అం. క్రి. మూత్రవిసర్జన చేయుట;
 ఉచ్చపోయుట.
 మృనిస-పు. మిత్రుడు సహాయకుడు,
 స్నేహితుడు.
 మృ-పు. బాల; వెంట్రుక.
 మృ-బ-మృ-క్రి. వి. సరిగా ఉన్నది ఉన్నట్లు
 అచ్చముగా.
 మృరత-స్త్రీ. మూర్తి.
 మృరి; మృరి-స్త్రీ. వేరు; మూలిక.
 మృరీ-వి. సాకారమైన.
 మృర్ష-పు. సిరము; తల.
 మృల-పు. వేరు; మూలము; ఆది; ఆరంభము
 మృలీ-స్త్రీ. ముల్లంగి; వేరు; మూలిక.
 మృలీ గాజర సమగ్ధనా-పు. తుచ్చమని
 తలచుట, తుచ్చునిగా తలచుట.
 మృష; మృషక; మృస-పు. చూహ ; ఎలుక.
 మృసదానీ-స్త్రీ. ఎలుకల బోను.
 మృసనా-సం. క్రి. దొంగిలించి తీసుకుపోవుట
 మృసర; మృసల-పు. ముసలము; రోకలి.
 మృసలచంద-పు. పుష్టిగా ఉండి కూడ పనీ
 పాటు చెయ్యనివాడు.
 మృసలా-పు. కూకటి వేరు; పేద్ర వేరు.
 మృసలధార వృషి-స్త్రీ. కుండపోత వర్షము
 మృసా-పు. చూహ ; ఎలుక.
 మృగ-పు. మృగము; లేడి.

మృగచమ-పుం. లేడి చర్మము.
 మృగతాలా-పుం. దే. మృగచర్మ.
 మృగజల-పుం. ఎండమావి తరంగాలు.
 మృగతృషా;మృగతృషా-స్త్రీ. ఎండమావి.
 మృగమద-పుం. కస్తూరి.
 మృగమరీచికా-స్త్రీ. దే. మృగతృషా.
 మృగమేయ-పుం. దే. మృగమద.
 మృగయా-పుం. శికార; వేట.
 మృగలాతన-పుం. మృగాక; చంద్రుడు.
 మృగాల-పుం. తామరతూడు; తామర
 పువ్వుకాడ.
 మృతక-పుం. చనిపోయిన ప్రాణి; శవము.
 మృతాశౌచ-పుం. మైల.
 మృత్తికా-స్త్రీ. మిట్టి; మట్టి.
 మృదుల-వి. కోమలమైన; మృదువైన.
 మృనాల-పుం. మృణాలము.
 మృషా-వి. అసత్యము; అబద్ధము.
 మృష్ట-వి. శోధించిన.
 మేడ-స్త్రీ. మేడ; చేనుగట్టు.
 మేఖ-స్త్రీ. మేకు; గసిక.
 మేఖలా-స్త్రీ. మండలము; వడ్డాణము.
 మేఘరాజ-పుం. ఇంద్రుడు.
 మేఘక-పుం. పొగ; మేఘము; వివల్లని;
 చీకటి.
 మేజ-స్త్రీ. బల్ల.
 మేజబాన-పుం. ఆతిథ్యము ఇచ్చువాడు.

మేటనా-సంక్రి. దే. మిటనా.
 మేడ-స్త్రీ. చేనుగట్టు; హద్దు; గౌరవము.
 మేఠక-పుం. కప్ప.
 మేఠా-పుం. గొర్రెపొట్టెలు.
 మేఠీ-స్త్రీ. మెంతికూర (ఆకు).
 మేఠౌరీ-స్త్రీ. మెంతాకు కలిపిన వడి
 యము.
 మేదా-పుం. పొట్ట; స్త్రీ. ఒక ప్రసిద్ధమైన
 ఔషధము.
 మేదిని-స్త్రీ. పృథ్వి; భూమి.
 మేదుర-వి. స్నిగ్ధమైన; చిక్కని; దట్టమైన.
 మేధా-స్త్రీ. స్మరణశక్తి.
 మేధావీ-వి. తేలివైన; మేధావి; ఆలోచనా
 పరుడు.
 మేమ-స్త్రీ. స్త్రీల గౌరవ సూచక శబ్దము.
 మేమనా-పుం. గొర్రెపిల్ల.
 మేమార-పు. భవననిర్మాత; తాపీపని మనిషి.
 మేల-పుం. కలయిక; మైత్రి; స్నేహము,
 సాంగత్యము.
 మేలనా-సంక్రి. జొడనా; కలుపుట.
 మేలా-పుం. ఉత్సవము; తిరనాళ్ళు.
 మేవా-పుం. ద్రాక్ష, కిసిమిశ్, బాదం, అఖరోట్
 మొదలగు ఎండుపళ్ళు.
 మేవాస-పుం. కోట; దుర్గము; ఇల్లు.
 మేవాసీ-పుం. ఇంటి యజమాని; కోటలో
 నుండువాడు; సురక్షితమైన ప్రదేశము.

మేఘ-పు. గొర్రె.

మేఘ కరనా-పు. వెనక్కిముందుకి గుంజ
లాడుట; సంకోచించుట.

మేఘవృషణ-పు. ఇంద్రుడు.

మేఘదీ-స్త్రీ. గోరింట; గోరింటాకు.

మేఘ-పు. మేఘము; వానజల్లు.

మేఘతర-పు. భగీ ; శ్రేష్ఠమైన వ్యక్తి.

మేఘతరానీ-స్త్రీ. పాకీ స్త్రీ.

మేఘనత-పు. శ్రమ; ప్రయాస.

మేఘనతానా-పు. పని కూలి.

మేఘనతీ-పు. కష్టించువాడు; శ్రమించువాడు

మేఘమాన-పు. అతిధి.

మేఘమానదారి-స్త్రీ. అతిధ్యము; అతిధి
సత్కారము.

మేఘమానీ-స్త్రీ. దే. మేఘమానదారి.

మేఘమానీ కరనా-పు. చితకబాదుట;

దండించుట (వ్యంగ్యము).

మేఘర-స్త్రీ. దయ, కృప.

మేఘరబాన-వి. దయగల; కృపగల.

మేఘరబానీ-స్త్రీ. దయ; కృప.

మేఘరా-పు. ఆడంగిరేకువాడు; నపుంస
కుడు.

మేఘరాబ-స్త్రీ. అర్థచంద్రాకారములో
నుండు కట్టడము; అర్చి.

మేఘరారుమేఘరీ-స్త్రీ. అడది; స్త్రీ; భార్య

మే-స్త్రీ. శరాబ; మద్యము.

మేకా-పు. దే. మాయకా.

మేఖానా-పు. మద్యము అమ్ముచోటు;

మద్యము సేవించుచోటు.

మేథిలీ-స్త్రీ. సీతాదేవి; మిథిలాప్రదేశపు
భాష.

మేథున-పు. సంభోగము; రతిక్రీడ.

మేదా-పు. బహు మెత్తని పిండి; గోధుమ
పిండి.

మేదాన-పు. మైదానము; విస్తృతమైన ఖాళీ
ప్రదేశము

మేదాన మారనా-పు. విజయము సాధించుట

మేనా-పు. ఒక విధమగు నల్లని చిన్న
పెంపుడు పిట్ట; చిలక మాదిరిగా
మాటలు నేర్చు పిట్ట.

మేయత-స్త్రీ. మృత్యువు, చావు.

మేయా-స్త్రీ. మా; మాతా; తల్లి; అమ్మ.

మేల-స్త్రీ. మాలిన్యము; మురికి; దోషము;
వికారము.

హాథ పేర కీ మేల-పు. తుచ్చమైన
వస్తువు.

మేలఖోరా-వి. మురికి త్వరగా కనిపించని
రంగు గుడ్డ.

మేలా-వి. మలినమైన; మురికైన.

మేలాకుచేలా-పు. బహు మలినమైన; అతిగా
మురికైన దుస్తులు ధరించిన.

మేలాపన-పు. మాలిన్యము; మురికి.

మోఱ-స్త్రీ. దే. మేఘ.

మోకల-వి. స్వచ్ఛందమైన; స్వతంత్ర
మైన; ముక్తి పొందిన.

మోఖా-పు. చిన్న కిటికీ.
 మెగరా-పు. మల్లెవంటి పువ్వు.
 మోఘ-వి. వ్యర్థమైన; వృథా యగు.
 మోచ-స్త్రీ. బెణుకు.
 మోచనా-సంక్రి. వదులుట; విడుదల
 చేయుట; పడవేయుట; ప్రవహింప
 జేయుట.
 మోచీ-పు. చెప్పులుకుట్టు జాతీయుడు;
 చర్మకారుడు.
 మోజా-పు. జుర్రాబి; మేజోళ్ళు.
 మోట-పు. బావి నుండి నీరు పైకి తోడు
 పెద్ద తోలుసంచి; మూట; మోపు.
 మోటా-వి. లావైన; స్థూలమైన; అహంకా
 రము గల; వికృతాకారము గల.
 మోటా అసామీ-పు. ధనవంతుడు; భాగ్య
 వంతుడు.
 మోటిబాత-పు. సాధారణమైన విషయము
 మోటాई-స్త్రీ. లావు; స్థూలత్వము; దళ
 సరితనము.
 మోటాई చఢనా-పు. అహంకారియగుట;
 గర్వించుట.
 మోటియా-పు. దళసరిగుడ్డ; బరువులు
 మోయువాడు.
 మోడ-పు. మలుపు (దారి) వంపు.
 మోడనా-సంక్రి. తిప్పుట; తిప్పివేయుట;
 మఠల్పుట.

(మొహ) మోడనా-పు. ముఖము తిప్పుట;
 విముఖత్వమును వ్యక్తపరచుట.
 మోతబర-వి. మాతవర; నమ్మదగిన;
 విశ్వసనీయమైన.
 మోతాద-స్త్రీ. మోదాదు; మాత్ర.
 మోతియా-పు. ఒక విధమైన మల్లె.
 మోతియాబిద-పు. కంటిలోని పువ్వు (నేత్ర
 వ్యాధి).
 మోతీ-పు. ముత్యము.
 మోతీచూర-పు. సన్న బూందీతో చేసిన లడ్డు.
 మోతీసిరీ-స్త్రీ. ముత్యాలహారము.
 మోతా-పు. తుంగ గడ్డి..
 మోద-పు. ఆనందము; హర్షము, సుగం
 ధము.
 మోదక-పు. లడ్డు.
 మోదీ-పు. రొట్టెలపిండి, పప్పులు వగైరా
 లగు చిల్లర వస్తువులు అమ్మువ్యాపారి
 మోదీఖానా-పు. చిల్లర వస్తువులు ఉంచు
 గది.
 మోనా-సంక్రి. తడుపుట; పు. గంప
 మోమ-పు. మైనము.
 మోమజామా-పు. మైనపు పూత కలిగిన
 వస్త్రము.
 మోమబత్తీ-స్త్రీ. మైనపు వత్తి.
 మోమిన-పు. ధర్మనిష్ఠుడగు మహమ్మదీ
 యుడు; మహమ్మదీయ సాలీలలో
 ఒక తెగ.

మోయన-పుం. మెత్తగా నుండుటకు గాను
మెదిపిన పిండిలో నెయ్యి పోసి కలుపుట.

మోర-పుం. నెమలి.

మోరచా-పుం. తుప్పు; కోట రక్షణ నిమిత్తము నలువైపుల త్రవ్వబడు కందకము; ఆక్రమణ; దాడి.

మోరచా లేనా-పుం. యుద్ధము చేయుట.

మోరతల-పుం. నెమలి పంఖములతో తయారైన చామరము.

మోరనీ-స్త్రీ. ఆడనెమలి.

మోరపగ్గ-పుం. నెమలి పింఛము.

మోరీ-స్త్రీ. పనాలి; మురికి కాలవ.

మోల-పుం. దామ; ధర; వెల.

మోలచాల-స్త్రీ. ఎక్కువ మూల్యము; ఏదేని వస్తువు ధర పెంచి లేక తగ్గించి నిశ్చయించుట.

మోలతొల కరనా-సంక్రి. బేరమాడుట

మోలనా-పుం. దే. మౌలనా.

మోష-పుం. మోక్షము.

మోహ-పుం. భ్రాంతి; భ్రమ; మూర్ఖ.

మోహక-వి. మోహము కలుగజేయు.

మోహడా-పుం. పాత్ర మూతి.

మోహతమిమ-పుం. వ్యవస్థాపకుడు; ప్రబంధకర్త.

మోహతాజ-వి. ముహతాజ; లేనివాడు; కోరువాడు; కోరిక తీరనివాడు.

మోహన-పుం. మోహించువాడు.

మోహనభోగ-పుం. ఒక విధమగు హల్వా; ఒక విధమగు మామిడి

మోహనమాలా-స్త్రీ. బంగారు పూసల కంఠహారము.

మోహర-స్త్రీ. ముహారు, ముద్ర; ఒక విధమగు నాణెము.

మోహరీర-పుం. దే. ముహరీర.

మోహలత-స్త్రీ. వ్యవధి; గడువు; తీరిక సమయము.

మోహలిక-వి. వధించిచంపువాడు; హతకుడు.

మోహల్లా-పుం. పట్టణములోని ఒక పేట.

మోహసిన-వి. ఉపకారము చేయు.

మోహర-పుం. ద్వారము; దర్వాజ.

మౌకా-పుం. అదను; ఘటనాస్థలము.

మౌకూఫ-వి. ఆపబడిన; ఉద్యోగము నుంచి తొలగింపబడిన; ఆధారపడిన

మౌక్తి-వి. మౌక్తికము; ముత్యము; ముత్యపు సంబంధమైన.

మౌఖిక-వి. నోటికి సంబంధించిన; నోటిమాటగా చెప్పిన.

మౌజ-స్త్రీ.తంగము; అల; ఉత్సాహము.

మౌజా-పుం. గ్రామము; పల్లె.

మౌజీ-వి. ఇష్టంవచ్చినట్లు వ్యవహరించు
వాడు; సర్వదా ఆనందముతో నుండు

మౌజ్-వి. ఉపయుక్తమైన; ఉచితమైన;
తగిన.

మౌజూద-వి. హాజరుగానున్న, ప్రస్తుతము,
తయారుగ.

మౌజూదగి-స్త్రీ. హాజరు; సమక్షమున
ఉంచుట.

మౌజూదా-వి. ఈ కాలపు; సన్నద్ధమై యున్న

మౌత-స్త్రీ. మృత్యువు; మరణము; చావు
కాలము; విపత్తు.

మౌర-పుం. శిరోమణి; శిరో భూషణము;
చెట్టు పూత.

మౌరనా-సంక్రి. చెట్టు పూత పూయుట.

మౌరుసీ-వి. పూర్వీకులకు సంబంధిం
చిన; పితృ సంబంధమైన; పూర్వీ
కులు అర్జించిన (ఆస్తి).

మౌలవీ-పుం. అరబీ; ఫారసీ భాషలలో
పారంగతమైన మహమ్మదీయుల
ధర్మగురువు.

మౌలసిరీ-స్త్రీ. బొగడ చెట్టు.

మౌలా-పుం. స్నేహితుడు; సహాయకుడు;
భగవంతుడు; యజమాని.

మౌలానా-పుం. అరబీ; ఫారసీ భాషలలో
మహా విద్వాంసుడు.

మౌలిక-వి. మూలమునకు సంబం
ధించిన; అసలైన.

మౌలూద-పుం. నవజాత శిశువు; మహమ్మద్
సాహెబు యొక్క జన్మ ఉత్సవము.

మౌసమ; మౌసిమ-పుం. ఋతువు; సరైన
సమయము.

మౌసిమీ-వి. ఋతు సంబంధమైన.

మౌసా-పుం. తల్లి సోదరి భర్త.

మౌసీ-స్త్రీ. తల్లి సోదరి.

మౌసూఫ-వి. పొగడబడిన; వర్ణింపబడిన;
చెప్పబడిన.

మౌసేరా-వి. తల్లి సోదరికి సంబంధించిన.

మ్యాన-పుం. కత్తి, ఖడ్గపు ఒర.

మ్లాన-వి. మలినమైన; వాడిపోయిన.

మ్లని-స్త్రీ. మ్లానత.

మ్లేచ్ఛ-పుం. ధర్మమును పాటించని మానవ
జాతులు; వి. నీచుడు; పాపి.

య

యత్ర-పుం. యంత్రము; మిషను.

యత్రణా-స్త్రీ. యాతన; పీడనము.

యత్ర-మత్ర-పుం. గారడీ; మంత్రతంత్ర
ములు.

యత్రీ-పుం. తాంత్రికుడు; భజంత్రీలు.

యకతా-వి. సాటిలేని.

యకసా-వి. సమానముగ; బరాబరుగ

యకబయక; యకాయక-క్రి.వి. ఒకే
 సారిగా; తటాలున; అకస్మాత్తుగా.
 యకబారగి; ఒకబారగి-వి.దే. యకాయక
 యకీన-పుం. విశ్వాసము; నమ్మకము.
 యకీనన-క్రి.వి. తప్పకుండా; ఆవశ్యము
 యకీని-వి. తప్పనిసరిగ; అసందిగ్ధమైన
 యకృత-పుం. జీర్ణకోశము.
 యక్షమా-పుం. క్షయరోగము.
 యజమాన-పుం. యజ్ఞము చేయువాడు;
 బ్రాహ్మణులకు దానమిచ్చువాడు.
 యతి-పుం. విరాగి; యోగి; సన్యాసి.
 యతీమ-పుం. అనాథుడు; దిక్కు మొక్కు
 లేనివాడు.
 యత్కించత-క్రి.వి. కొంచముగా;
 కొద్దిగా.
 యత్రతత్ర-క్రి.వి. అక్కడక్కడ ఇటూ అటూ
 యథాక్రమ-క్రి.వి. క్రమానుసారము
 క్రమశః
 యథాయోగ్య-అవ్య. తగినట్లుగా; ఉప
 యుక్తముగా.
 యథార్థ-అవ్య. సరిగా ఉండవలసి
 నట్లుగా.
 యథావత-అవ్య. ఉన్నది ఉన్నట్లుగా;
 కావలసిన విధంగా; బాగుగా.
 యథాశక్య-అవ్య. సామర్థ్యానుసార
 ముగా.

యథేచ్ఛ-అవ్య. ఇష్టము వచ్చినట్లు;
 ఇచ్చానుసారముగా.
 యథోక్త-అవ్య. చెప్పినట్లుగా.
 యథోచిత-వి. ఔచిత్యము గల, తగిన
 యదాకదా-అవ్య. కभी కभी; అప్పు
 డప్పుడు.
 యదా-అవ్య. ఎప్పుడైతే; ఎక్కడైతే.
 యది-అవ్య. అగర; అయినచో.
 యద్యపి-అవ్య. అగరచే; అయినప్పటికీ.
 యదృచ్ఛా-స్త్రీ. స్వేచ్ఛాచారము; ఆకస్మిక
 సంయోగము; సంఘటన.
 యమ-పుం. యమధర్మరాజు; నిగ్రహము;
 రెండు సంఖ్య.
 యమజ; యమల-పుం. కవలపిల్లల జోడు;
 అశ్వనీకుమారులు.
 యమానుజా-స్త్రీ. యమునా నది.
 యమాలయ-పుం. యమపురము.
 యవ-పుం. జొ; యవధాన్యము.
 యవద్వీప-పుం. జావాద్వీపము.
 యవన-పుం. గ్రీకుదేశవాసి; మహమ్మదీ
 యుడు.
 యవనికా-స్త్రీ. రంగశాల తెర.
 యశ-పుం. యశస్సు; కీర్తి.
 యశమాననా-పుం. కృతజ్ఞతతో నుండుట.
 యష్టి-స్త్రీ. కర్ర, కట్టె కొమ్మ; రెమ్మ;
 గురివింద గింజ తీగవేరు (వైద్యము
 నకు ఉపకరించు).

యహౌ-క్రి.వి. ఇక్కడ.
 యహీ-అవ్య. ఇదే; ఇతనే.
 యహ్న-పు. క్రీస్తు పుట్టిన దేశము; పాల
 స్తీనా.
 యహ్నదీ-పు. పాలస్తీనా దేశవాసి.
 యౌ-క్రి.వి. అథవా; దే. యహౌ.
 యా-అవ్య. లేక.
 యాకూత-పు. లాల్మరని విలువైన రత్నము
 యాతాయాత-పు. ఆనా-జానా; రాకపోకలు
 యాతుధాన-పు. రాక్షసుడు; నిశాచరుడు.
 యాత్రా-స్త్రీ. ప్రయాణము; యాత్ర.
 యయ-స్త్రీ. స్మరణశక్తి, స్మృతి, జ్ఞాపకము
 చేయుట.
 యాదగార; యాదగారి-స్త్రీ. స్మృతి
 చిహ్నము.
 యాదదాశత-స్త్రీ. స్మరణశక్తి; జ్ఞాపకము
 ఉంచుకొనుటకు వ్రాసిన విషయములు
 యాన-పు. వాహనము; బండి.
 యానీ; యానె-అవ్య. అర్థాత్; అంటె;
 అనగా
 యాపన-పు. గడుపుట.
 యాబూ-పు. చిన్న గుఱ్ఱము; పొట్టి గుఱ్ఱము
 యామ-పు. 3 గం||ల సమయము; జాము.
 యామిని-స్త్రీ. రాత్రి.
 యార-పు. స్నేహితుడు; మిత్రుడు; ప్రేమి
 కుడు.

యార-బాజ-వి.(స్త్రీ.) భ్రష్టురాలు;
 వ్యభిచారిణి
 యార-బాశ-వి. స్నేహితులతో కలిసి
 మెలిసి ఉండువాడు; స్నేహితులతో
 కాలము వెళ్ళబుచ్చువాడు; కాము
 కుడు.
 యార ఫరోశ-వి. ఇచ్చకము లాడువాడు;
 ముఖస్తుతి చేయువాడు.
 యార మార-వి. స్నేహితుల యడల
 విశ్వాస ఘాతము చేయు.
 యారానా-పు. స్నేహము; మైత్రి; వి. మిత్రుని
 వలె; స్నేహము గల.
 యారీ-స్త్రీ. స్నేహము, స్త్రీ పురుషుల
 నడుమ అనుచితమైన ప్రేమ సంబం
 ధము.
 యారెగార-పు. అపత్కాలములో అక్కర
 కొచ్చు స్నేహితుడు.
 యాల-స్త్రీ. ఆయాల; గుఱ్ఱము, సింహపు
 మెడ మీది జాల పాలు.
 యావర-పు. మదదగార; సహాయకుడు.
 యాస-స్త్రీ. నిరాశ.
 యుక్త-వి. కలిసివున్న; యుక్తమైన.
 యుక్తి-స్త్రీ. ఉపాయము; చాతుర్యము.
 యుక్తి యుక్త-వి. యుక్తియుక్తమైన; సరైన
 యుగ-పు. జంట; యుగము; జోడు.
 యుగల-పు. జంట; యుగ్మము.

యత-వి. సహితమైన.

యతి-స్త్రీ. కలయిక.

యద్ధపోత-పు. యుద్ధఓడ.

య్యుత్సా-స్త్రీ. పోరాడవలెనని కోరిక;

యుద్దేచ్ఛ; శత్రుత్వము.

య్యుత్స-వి. యుద్ధ అభిలాషి; యుద్ధము

చేయవలెనని అభిలషించువాడు.

యవా-వి. యువావస్థలోనున్న; యువకు
డగు.

య్య-అవ్య. యో; ఈ విధముగా; ఇట్లు.

య్య-పు. సమూహము; జట్టు.

య్యథికా-స్త్రీ. జాజిమొక్క లేక పువ్వు.

యనాన-పు. గ్రీకుదేశము.

య్య-పు. యజ్ఞపశువును బంధించు

స్తంభము.

యేలాక-ప్రవేశవిలో కూడ చల్లగా నుండు

ప్రదేశము.

యో-అవ్య. ఈ విధముగా; ఇలా.

యో యో కరనా-పు. నిర్లక్ష్యము చేయుట,

పెడచెవిని పెట్టుట.

యోహీ-అవ్య. ఊరకనే; పనిలేకనే.

యోగ-పు. కలయిక, సంయోగము, కూడిక,

సాంగత్యము; ఉపాయము; ఔష

ధము; నియమము; లాభము; ఏదేని

శుభసమయము; భాగ్యము.

యోగీ-పు. ఆత్మజ్ఞాని; యోగాభ్యాసము

ద్వారా సిద్ధిపొందినవాడు; శివుడు.

యోజక-వి. కలుపువాడు.

యోజన-పు. యోగము; ఆమడ.

యోజనా-స్త్రీ. కూడిక; కలయిక; పథకము;

స్కీము.

యోద్ధా-పు. సిపాయి; యుద్ధవీరుడు.

యోని-స్త్రీ. స్త్రీజననోద్రియము భగము;

దేహము.

యోషా; యోషిత; యోషితా-స్త్రీ. నారి; స్త్రీ

యోగిక-పు. కలిసియున్న, ప్రకృతి; ప్రత్య

యము కలిసి యున్న శబ్దము.

యోధేయ-పు. యోద్ధా; యుద్ధవీరుడు.

యోవన-పు. జవानी; యువనము.

యోవరాజ్య-పు. యువరాజ్యము;

యువ రాజు పదవి.

ర

రంగ-వి. పేద; లోభి; సోమరి.

రంగ-పు. రంగు; వర్ణము; వన్నె; ప్రభావము,

సాంగత్యము; శోభ.

రంగ జమనా-పు. ప్రభావము పడుట.

రంగ జమానా-పు. ప్రభావితము చేయుట

రంగ ఢగ-పు. నడత; వాలకము.

రంగ బదలనా-పు. కుపితమగుట; ఆచర

ణలో మార్పు వచ్చుట.

రంగ రలియీ కరనా-పు. ఆనందముతో

కాలము గడుపుట.

రంగత-స్త్రీ. వన్నె; ఆనందము; స్థితి.
 రంగనా-సంక్రి. రంగువేయుట; ప్రేమ.
 వలలో వేసికొనుట; అంక్రి. ఎవరి
 మీదనైనా ఆసక్తి కలుగుట.
 రంగబిరంగా-వి. పలురంగులు గల, చిత్ర
 విచిత్రమైన.
 రంగభూమి-స్త్రీ. ఉత్పవప్రదేశము; ఆట
 మైదానము; నాటకరంగము; యుద్ధ
 భూమి.
 రంగమహల-పు. భోగవిలాసపు భవనము.
 రంగరలీ-స్త్రీ. ఆమోద ప్రమోదము;
 భోగ విలాసము.
 రంగ రసియా-పు. రసికుడు.
 రంగరుట-పు. కొత్తగా చేరిన ఉద్యోగి.
 రంగరేజ-పు. బట్టలకు రంగు వేయువాడు
 రంగరెలీ-స్త్రీ. దే. రంగరలీ.
 రంగశాలా-స్త్రీ. నాట్యశాల; నాటకము.
 ప్రదర్శించుశాల.
 రంగసాజ-పు. రంగువేయువాడు; రంగు
 తయారుచేయువాడు.
 రంగీన-వి. రంగుగల; విలాస ప్రియుడు
 ఇంపైన.
 రంగీలా-వి. రసికుడు; ప్రేమికుడు.
 రంచ; రంచక-వి. అల్పమైన; కొద్ది.

రంజ-పు. దుఃఖము; భేదము; శోకము.
 రంజక-వి. రంగువేయు; రంజింపజేయు
 రంజన-పు. ఎర్రచందనము; రంజనము;
 రంగు వేయుట.
 రంజిత-వి. రంగువేయబడియున్న;
 అనురక్తమైన; ఆనందము గల
 రంజిశ-స్త్రీ. భేదము; వెమనస్వము;
 విరోధము.
 రంజీదా-వి. దుఃఖము గల; దుఃఖించు;
 కోపముగల.
 రండా-స్త్రీ. విధవ; భర్తచనిపోయిన స్త్రీ.
 రండాపా-పు. వైధవ్యము.
 రంఢీ-స్త్రీ. వేశ్య; కులట.
 రంఢీబాజ-వి. వేశ్యగామి.
 రంఢుఆ; రంఢువా-పు. భార్యచని పోయిన
 వాడు.
 రందనా-సంక్రి. చిత్రకపట్టి కొయ్యను
 నునుపు చేయుట.
 రందా-పు. చిత్రక; కొయ్యను నునుపు చేయు
 ఒక పనిముట్టు.
 రంధన-పు. వంట.
 రంధ-పు. రంధ్రము; బెజ్జము.
 రంభన-పు. ఆలింగనము; కొగిలింత.
 రంభా-స్త్రీ. అరటి; వేశ్య; ఒక అపరస;
 పలుగు; గునపము.
 రంభానా-అంక్రి. ఆవు అరచుట.

రఅయ్యత-స్త్రీ. రిఆయా; ప్రజలు.
 రई-స్త్రీ. కవ్యము..
 రईस-పు. ముఖాసాదారు; ఆస్తిపరుడు
 రकबा-పు. విస్తీర్ణము.
 రकाब-స్త్రీ. గుట్టము ఎక్కుటకు; దిగు
 టకు వీలుగానుండు నిమిత్తం
 జీనుకు ఇరు ప్రక్కల ఉండు ఇనుప
 కొకాములు.
 रकाबी-స్త్రీ. ఒక విధమగు చిన్న పల్లెము
 रकीब-పు. ప్రియురాలి మరియుక
 విటుడు.
 रकीमा-పు. ఉత్తరము; జాబు.
 रक्कासा-పు. నర్తకుడు; నృత్యము
 చేయువాడు.
 रक्तपात-పు. రక్తము ప్రవహించునట్టి
 పోరాటము; రక్తపాతము.
 रक्कास-పు. నృత్యము.
 रक्षाबंधन-పు. శ్రావణ పూర్ణిమకు వచ్చు
 రక్షా బంధన పండుగ.
 रखना-స.క్రి. ఉంచుట; రక్షించుట.
 रखनी-స్త్రీ. ఉంపుడుగత్తె.
 रखवाला-పు. రక్షకుడు; కాపలా మనిషి
 रखवाली-స్త్రీ. రక్షణ; కాపలా.
 रखा-స్త్రీ. ఆవులమేత నిమిత్తం కేటా
 యించిన భూమి; గోచర భూమి.
 रखेली-స్త్రీ. ఉంపుడుగత్తె.

रग-స్త్రీ. నస; శరీరపు రక్తనాళము.
 रग रग फडकना-మృ. అతిగా ఆవేశ
 పడుట; ఉత్సాహపడుట.
 रगरग में-పు. సమస్త శరీరములో.
 रगड-స్త్రీ. ఒరిపిడి; రుద్దుడు.
 रगडना-अ.క్రి. రుద్దుట; ఒరిపిడి పట్టుట.
 కష్టపెట్టుట.
 रगडवाना-स.క్రి. రుద్దించుట; ఒరిపిడి
 పట్టించుట.
 रगडा-పు. ఘర్షణ; రగడ; రుద్దుడు.
 रगरेषा-पु. ఆకులలో ఈనెలు; శరీరము
 లోని అంగ సమూహము.
 रगेदना-स.క్రి. నెట్టివేయుట; పార
 ద్రోలుట.
 रचना-స్త్రీ. నిర్మాణము; రచన; स.క్రి.
 రచించుట; నిర్మించుట; సరిదిద్దుట
 रचायिता-పు. రచించువాడు; గ్రంథకర్త
 रचयित्री-స్త్రీ. రచించు స్త్రీ; లేఖిక.
 रचित-वि. రచించబడిన.
 रज-पु. స్త్రీల మాసిక ఋతుస్రావము,
 స్త్రీ.ధూళి, దుమ్ము; రజకుడు; చాకలి
 रजत-पु. చాँदी; వెండి.
 रजतजयंती-स्त్రీ. 25 సంవత్సరాలు
 పూర్తి అయిన సంస్థకు చేయు ఉత్స
 వము; రజతోత్సవము.
 रजनी-स्त్రీ. రాత్రి.

రజవాడా-పుడేశీయ రాజ్యము; స్వదేశీ సంస్థానము.

రాజవార-పు. రాజద్వారము; దర్బారు.

రజా-స్త్రీ. కోరిక; శలవు; అనుమతి, స్వీకృతి.

రజాఝ-స్త్రీ. ఆజ్ఞ.

రజాఝి-స్త్రీ. కప్పుకొనుటకు ఉప కరించు ఒక విధమగు సన్నని పరుపు.

రజామంద-వి. సహమతించిన; ఒప్పుకొనిన; ఏకీభవించిన.

రజామదీ-స్త్రీ. అంగీకారము.

రజీల-వి. నిమ్నజాతికి సంబంధించిన; తుచ్చమైన.

రజ్జాక-పు. భగవంతుడు; నిత్యము భోజన సదుపాయము కలుగచేయు భగవంతుడు.

రజ్జు-స్త్రీ. రస్సీ ;త్రాడు.

రజ్మ-స్త్రీ. యుద్ధము.

రఠత-స్త్రీ. వల్లించుట; కంఠస్తము చేయుట.

రఠనా-సంక్రి. వల్లించుట; కంఠస్తము చేయుట.

రణ-పు. పోరాటము; యుద్ధము.

రణశ్రేత్ర-పు. యుద్ధభూమి.

రణరగ-పు. యుద్ధక్షేత్రము; రణభూమి; పోరాటపు ఉత్సాహము.

రణరోఝ-పు. అరణ్యరోదనము; నిరర్థక రోదనము.

రమస్తంభ-పు. విజయస్మారక స్తంభము.

రత-పు. ప్రీతి; మైథునము; వి. అనురక్తమైన; ఆసక్తమైన లీనమైనపు. రక్తము

రతజగా-పు. రాత్రి జాగారము చేయువాడు.

రతతాలీ-స్త్రీ. కుటనీ ;తార్పుడు కత్తె

రతనార; తరనారా-వి. ఎర్రబడిన.

రతనారీ-స్త్రీ. ఎర్రదనము.

రతాలూ-పు. ఒక విధమగు దుంపకూర; పెండలము.

రతౌఘీ-స్త్రీ. రేచీకటి వ్యాధి.

రత్తీ-స్త్రీ. గురిందగింజ ఎత్తు; గురిందగింజ.

రత్తీభర-పు. జరాసా ;బహుకొద్దిగా.

రత్నగర్భా-స్త్రీ. పృథ్వి; భూమి.

రత్నాకర-పు. సముద్రము.

రత్యా-పు. మార్గము; మురికికాలవ.

రద-పు. దంతము; పన్ను.

రదచ్ఛద-పు. అధర; పెదవి; పన్నుగాటు.

రదపఠ-పు. ఔఠ; పెదవి.

రద్ద-వి. కొట్టివేయబడిన; రద్దు చేయబడిన

రద్ద బదల; రద్దోబదల-పు. పరివర్తన; మార్పు.

రద్దా-పు. వరుసగా సర్దిపేర్చి పెట్టిన వస్తు
సామగ్రి.

రద్దీ-వి. పనికిమాలిన; నిష్ప్రయోజమైన

రన-పు. యుద్ధము; పొరాటము.

రబ్బాక్కురా-పు. యుద్ధవీరుడు; శూర
వీరుడు.

రనవాస; రనివాస-పు. అంతఃపురము.

రపట-స్త్రీ. రిపోర్టు; జారుడు.

రపటనా-అ.క్రి. జారుట; ఏదేని పని;
త్వరత్వరగా పూర్తిచేయుట.

రఫల-పు. ఉన్నిదుప్పటి.

రఫా-వి. తొలగించబడిన; పడద్రోయ
బడిన; నివృత్తమైన.

రఫీక-పు. సహచరుడు; స్నేహితుడు.

రఫ్-పు. వస్త్రపు చినీగిన చోట మాసిక
వేయకుండా దారముతోనే కుట్టుట

రకూచక్కుర-వి. అదృశ్యమైన; మాయ
మైన.

రఫూచక్కుర హోనా-పు. మాయ
మగుట, పారిపోవుట.

రఫ్తా-రఫ్తా-క్రి.వి. క్రమానుసారము

రఫతార-స్త్రీ. నడక; గతి.

రబ-పు. మాలిక; భగవంతుడు.

రబడ-పు. రబ్బరు.

రబడనా-స.క్రి. త్రిప్పుట; పేనుట;
కలుపుట.

రబడి-స్త్రీ. బాసందీ అనబడు ఒక
మిఠాయి.

రబీ-స్త్రీ. వసంతఋతువు; వసంత
ఋతువులో వచ్చు పంట.

రబ్త-పు. అభ్యాసము; సంబంధము; నుడి
కారము.

రబ్బ-పు. దే. రబ.

రమక-స్త్రీ. ఉయ్యాల ఊపు.

రమకనా-అ.క్రి. ఉయ్యాలూగుట.

రమణ-పు. విలాసక్రీడ; కేళి; సంభోగము;
వి. ప్రియుడు; రమించువాడు.

రమణి-స్త్రీ. స్త్రీ; నారి.

రమణిక-వి. మనోహరమైన; రమణీయ
మైన.

రమణీయ-వి. దే. రమణిక.

రమతా-వి. ఒకచోట ఉండక ఎల్లప్పుడు
తిరుగువాడు.

రమనా-అ.క్రి. భోగవిలాసము కొరకు
ఒకచోట అగుట; ఉండుట; విహరిం
చుట; లీనమగుట.

రమానా-స.క్రి. మోహపరచుట.

రమిత-వి. ముగ్ధమైన.

రమ్య-వి. మనోహరమైన; రమ్యమైన.

రయ్యత-స్త్రీ. దే. రేయత.

రరనా-అ.క్రి. దే. రటనా.

రలీ-స్త్రీ. విహారము; క్రీడ.

రవ-పు. గుంజారము; నాదము; ధ్వని.

రవని, రవనీ-స్త్రీ. రమణి; భార్య.

రవనా-పు. రహదారి వస్తువుల పట్టి లేక
రసీదు.

రవా-వి. నడుచుచున్న; ప్రవహించు
చున్న.

రవా-పు. రవ్వ (గోధుమ వగైరా).

రవాజ-స్త్రీ. పరిపాటి; రీతి; ప్రథా.

రవాగి-వి. రవాణ.

రవానా-వి. రవాణా చేయబడిన; పంప
బడిన.

రవానా హోనా-అ.క్రి. బయలుదేరుట.

రవानी-స్త్రీ. ప్రవాహము; శీఘ్రత.

రవాయత-స్త్రీ. లోకోక్తి; జాతీయము.

రవాఖి-స్త్రీ. గాబరా; గల్లంతు; హడా
విడి.

రవిశ-స్త్రీ. వాలకము; నడవడి, తోట
మొక్కల పంక్తిలోని దారి; రీతి.

రవैया-పు. నడవడి; పద్ధతి; నడక.

రశీద-వి. సభ్యత గల; సంస్కారము
గల; ఉపదేశము ద్వారా ఋజు మార్గ
మునకు తీసుకురాబడిన.

రశక-పు. ఈర్ష్య; వైరము; ప్రియురాలి
మరియొక ప్రియుడి యడల
కలుగు అసూయ.

రశిమ-స్త్రీ. కిరణము; గుఱ్ఱపు కల్లెము.

రస-పు. షడ్చులకు సంబంధించిన
రసానుభూతి.

రస భీజనా యా భీననా-పు. యవ్వనము
ఆరంభించుట.

రసజ-వి. కావ్య మర్మజ్ఞుడు; రసాను
భూతి గలవాడు.

రసద-స్త్రీ. భోజనసామగ్రి; సైన్యమునకు
సరఫరా చేయబడు భోజనసామగ్రి;
పంపిణీ; భాగము; వి. సుఖప్రద
మైన; ఆనంద దాయకమైన.

రసదార-వి. రసము గలిగిన; రుచికరమైన

రసనా-స్త్రీ. జిహ్వ; నాలుక.

రసరాజ-పు. శృంగారరసము; పాదరసము

రసరీ-స్త్రీ. దే. రస్సీ.

రసా-వి. చేర్చువాడు; అందించువాడు.

రసా-స్త్రీ. పృథ్వి; భూమి, పు. వండిన
కూర మొదలగు వానిలో నుండు
రసము.

రసాई-స్త్రీ. చేరిక; పట్టె.

రసాతల-పు. పాతాళలోకము.

రసాల-పు. మామిడి; చెఱకు; పనస;
గోధుమ; వి. మధురమైన; మనో
హరమైన.

రసిక-పు. రసజ్ఞుడు; కావ్యమర్మజ్ఞుడు.

రసికాई-స్త్రీ. రసికత.

రసియా-పు. రసికుడు.

రసీద-స్త్రీ. రసీదు.

రసీద करना-పు. చెంపకాయకొట్టుట;
గుడ్డుట.

రసీదా-వి. చేరి ఉన్న.

రసీలా-వి. రసభరితమైన; రుచిగల;
రసానుభూతి పొందువాడు; రసీకత
గల.

రసూమ-పు. అచారములు; ఆచారానుసా
రము ఇవ్వబడు కానుక.

రసూల-పు. దేవదూత; ప్రవక్త.

రసోఢయా-పు. వంటవాడు, వంట చేయు
వాడు.

రసోఢీ-స్త్రీ. భోజన; వంట.

రసోఢీఘర-పు. వంటిల్లు.

రసోఢీదార-పు. దే. రసోఢయా.

రస్తా-పు. దే. రాస్తా.

రస్తోగీ-పు. వైశ్యులలో ఒక తెగ.

రస్మ-స్త్రీ. రివాజు; పరిపాటి.

రస్మీ-వి. రివాజు సంబంధమైన.

రస్మా-పు. బలమైనత్రాడు మోకు.

రస్సీ-స్త్రీ. సన్ననిత్రాడు; దారము.

రహ్ట-పు. నూతిగిలక.

రహ్టా-పు. నూలు వడుకు రాట్నము.

రहन-స్త్రీ. నివాసము; ఉండుట.

रहन-सहन-స్త్రీ. తౌర తరీకా; నడవడి.

रहना-अ.क्रि. ఉండుట; నివసించుట;
జీవించి యుండుట.

रह चलना या जाना-పు. అగుట; ఆగి
పోవుట.

रहनुमा-वि. మార్గదర్శి; దారిచూపువాడు.

रहपट-పు. చెంపకాయ; చెంపదెబ్బ.

रहबर-वि. దే. रहनुमा.

रहम-పు. కరుణ; జాలి; దయ.

रहमत-स्त్రీ. దయ; కనికరము; వర్షము

रहमदिल-वि. దయాళువైన; దయగల;
జాలిగల.

रहमान-वि. కనికరము గల, భగవంతుని
పేర్లలో ఒకటి.

रहस-పు. రహస్యము; క్రీడ; ఆనందము,
ఏకాంతస్థానము.

रहसना-अ.क्रि. ఆనందించుట; హర్షిం
చుట.

रहसि-स्त్రీ. గుప్తస్థానము; ఏకాంత
స్థానము.

रहा सहा-यौ. అవశిష్టము; మిగిలి ఉన్న

रहित-वि. రహితమైన; లేని.

रहिला-పు. చనా; శనగలు.

रहीम-वि. దయాళువు; కృపాళువు; పు.
ఈశ్వరుడు.

राँगा-పు. తగరము.

राँचना-अ.क्रि. అనురక్తమగుట; ప్రేమిం
చుట.

राँजना-अ.क्रि. కాటుకపెట్టుకొనుట;
స.क्रि. రంజించుట.

రాండ-స్త్రీ. విధవ; వైధవ్యము పొందిన స్త్రీ;
వేశ్య.
రాంధనా-సంక్రి. వంట చేయుట.
రాడ-పు. చిన్నరాజు; సర్దారు.
రాడ-స్త్రీ. సన్నావాలు.
రాడ నోన తుతారనా-ప్రతివాలు, ఉప్పుతో
పిల్లవానికి దిప్పితియుట.
రాకా-స్త్రీ. పూర్ణిమ రోజు రాత్రి; పూర్ణిమ
తిథి.
రాకాపతి; రాకేశ-పు. చంద్రుడు.
రాఖ-స్త్రీ. బూడిద, భస్మము.
రాఖి-స్త్రీ. రక్షాబంధన దారము లేక
తోరము; రక్ష.
రాగి-పు. అనురాగి, ప్రేమికుడు, వి.
ఎర్రని; విషయవాసనలలో చిక్కు
కున్న.
రాజ-పు. రహస్యము
రాజ-పు. రాజ్యము; శాసనము; రాజు;
తాపీ పనివాడు.
రాజకర-పు. ప్రభుత్వపు పన్ను.
రాజగదీ-స్త్రీ. రాజసింహాసము.
రాజగిర-పు. తాపీ పనివాడు.
రాజనా-అంక్రి. ఉండుట; విరాజిల్లుట.
రాజమరాల-పు. రాయంచ; రాజహంస.
రాజయక్షమా-పు. క్షయరోగము.
రాజశ్రీ-స్త్రీ. రాజుగారి ఐశ్వర్యము.

రాజస-వి. రజోగుణమునకు సంబం
ధించిన.
రాజసీ-వి. రాజయోగ్యమైన; రాజుల
వలె హోదా గల.
రాజస్వ-పు. దే. రాజకర.
రాజి; రాజికా-స్త్రీ. శ్రేణి; పంక్తి; వరుస
రాజీ-స్త్రీ. శ్రేణి; పంక్తి.
రాజీ-వి. అంగీకరించిన; స్వస్థతగల
సంతోషము గల.
రాజి ఖుశీ-యౌ. కుశలము; అనుకూలత
రాజీనామా-పు. సందీపత్రము.
రాజీవ-పు. నీలోత్పలము; నీలకమలము
రాజ్ఞి-స్త్రీ. రాణి; పట్టపురాణి.
రాజ్యయంత్ర-పు. రాజ్యపరిపాలనా పద్ధతి
రాజ్యవ్యవస్థా-స్త్రీ. రాజ్యచట్టము;
రాజ్యవ్యవస్థ.
రాడ్-పు. రాజు.
రాఠ-పు. రాజ్యము.
రాడ-వి. హేయమైన; చేతకాని; పిరికి.
రాత-స్త్రీ. రజనీ; రాత్రి.
రాతిబ-పు. పశువులమేత; దాణా.
రాధనా-సంక్రి. ఆరాధించుట; పూజించుట.
రానా-పు. రాణా; అంక్రి. అనురక్తమైన.
రాబ-స్త్రీ. గుడ; బెల్లము.

రాబడి-స్త్రీ. దే. రబడి.

రాబితా-పు. కలుపుగోరుతనము; సంబంధము, బాంధవ్యము.

రామరస-పు. నమక; ఉప్పు.

రాయ-స్త్రీ. అభిప్రాయము; సలహా
పు. రాజు; సామంతుడు; భట్రాజు
వి. శ్రేష్ఠమైన.

రాయజ-వి. రివాజులోనున్న, అనువాయి
తీగా నున్న.

రాయతా-పు. ఒక విధమగు పెరుగు పచ్చడి
లేక మజ్జిగ పులుసు.

రార-పు. జగడము; తంటా; తక్రారు.

రాల-స్త్రీ. ధూపము; చొంగ.

రాల గిరనా యా చూనా-మృ. నోరూరుట.

రావటి-స్త్రీ. చిన్న గుడారము లేక డేరా.

రావత-పు. చిన్నరాజు; సర్దారు; ఒక జాతి.

రావల-పు. అంతఃపురము; రాజు; సర్దారు

రాశి-స్త్రీ. కుప్ప; పోగు; జ్యోతిష్యము
లోని రాశి.

రాష్ట్ర-పు. రాజ్యాంగ చట్టము గల దేశము;
జాతి.

రాష్ట్రతంత్ర-పు. రాజ్య శాసన విధానము.

రాస-స్త్రీ. గుట్టుపు కల్లము; ఒక విధమగు
నృత్యము.

రాసక-పు. ఒక విధమగు ప్రహసనము

రాసభ-పు. గాడిద; కంచర గాడిద.

రాస్త-వి. తిన్ననైన; సరైన; ఉచితమైన.

రాస్తా-వి. మార్గము; దారి; ఉపాయము

రాస్తా దేఖనా-మృ. వేచి యుండుట.

రాస్తా పకడనా-మృ. వెళ్లిపోవుట.

రాస్తా బతానా-మృ. టక్కరి తనము
చేయుట.

రాహ-స్త్రీ. త్రోవ; దారి; ఆచారము.

రాహ దేఖనా యా తాకనా-మృ. వేచియుం
డుట.

రాహ పడనా-మృ. లూటీ పడుట; దోపిడీ
జరుగుట.

రాహ లగానా-మృ. తనదారినతను వెళ్లుట;
తన పనిని చక్క బెట్టుకొనుట.

రాహఖర్చ-పు. దారిభత్యము.

రాహగీర-పు. యాత్రికుడు; బాటసారి.

రాహజన-పు. లుటెరా; దోపిడీ దొంగ.

రాహత-స్త్రీ. విశ్రాంతి, సుఖము.

రాహదారి-స్త్రీ. రోడ్డు మీద నడిచి
నందుకు పన్ను, సుంకము.

రాహ వ రస్మ-స్త్రీ. మేలజొల
ఐకమత్యము; కలుపుగోరు తనము.

రాహిత్య-పు. అభావము; లేకపోవడము;
రాహిత్యము.

రాహిన-వి. తాకట్టు పెట్టువాడు.

రాహిలా-పు. కాఫిలా; యాత్రికుల సమూ
హము.

రాహీ-పు. యాత్రికుడు; బాటసారి.

రాహుల-పు. గాతమ బుద్ధుని కుమారుని
పేరు.

రిద-పు. మత సంబంధమైన నిబంధన
లను అంగీకరించని వాడు; విచ్ఛల
విడిగా వ్యవహరించువాడు; స్వేచ్ఛా
జీవి.

రిదా-వి. నిరంకుశుడు; ఉద్ధండుడు.

రిఆయత-స్త్రీ. మినహాయింపు;
రాయితీ.

రిఆయతీ-వి. రాయితీగా ప్రాప్తించిన.

రిఆయా-స్త్రీ. జననీ; ప్రజ.

రికాబ-స్త్రీ. దే. రకాబ.

రిక్కత-స్త్రీ. కోమలత్వము; మార్ద
వము; శోకము; దయ; స్థితి.

రిక్త-వి. ఖాళీగా నున్న; పేద.

రిజ్క-పు. వృత్తి; జీవనము.

రిజ్జావరి-వి. (స్త్రీ.) మోహించునది.

రిజ్జానా-సంక్రి. మోహించుట; తన
మీద ప్రేమ జనింప జేయుట.

రిజ్జావల; రిజ్జావార-వి. అనురక్తమగు;
మోహితమైన.

రిజ్జావ-పు. మోహము; ప్రసన్నత.

రిన-పు. దే. క్షణ.

రిపు-పు. దుశ్మన; శత్రువు.

రిమిజ్జిమ-స్త్రీ. వర్షపు తుంపర పడు
తూనే ఉండుట.

రియా-స్త్రీ. మోసము; కపటము.

రియాకార-వి. మోసము చేయువాడు;
దగాకోరు.

రియాయత-స్త్రీ. దే. రిఆయత.

రియాసత-స్త్రీ. రాజ్యము; సంస్థానము;
వైభవము.

రిరనా-అంక్రి. దేవిరించుట.

రివాజ-పు. ఆనువాయతీ; రివాజు.

రిశతా-పు. సంబంధము; బంధుత్వము

రిశ్తేదార-పు. నాతేదార; సంబంధీకుడు;
చుట్టము; బంధువు.

రిశ్వత-స్త్రీ. ఘోస ; లంచము.

రిశ్వతఖోర-వి. లంచగొండి; లంచము
పుచ్చుకొను.

రిశ్వతఖోరి-స్త్రీ. లంచగొండితనము

రిశ్వతీ-వి. దే. రిశ్వతఖోర.

రిస-స్త్రీ. రోషము; క్రోధము.

రిసమారనా-పు. కోపమును ఆపుకొనుట

రిసనా-అంక్రి. కారుట; బొట్లుబొట్లుగా
కారుట.

రిసవానా; రిసానా-అంక్రి. కుపిత
మగుట; కోపించుట.

రిసాల-పు. ఇరసాల ; ప్రభుత్వమునకు
ఇచ్చు పన్ను; ఇరసాలు.

రిసాలదార-పు. అశ్వపైన్యపు ఒక అధికారి

రిసాలా-పు. అశ్వరోహి సేన.

రిహల-స్త్రీ. వ్యాసపీఠము.

రిహా-వి. విడుదలైన; స్వతంత్రమైన.

రిహాई-స్త్రీ. విడుదల; విముక్తి.

రీధనా-సం.క్రి. దే. రీధనా.

రీత-పు. బాల; ఎలుగుబంటి.

రీత-స్త్రీ. ముగ్ధత; ప్రసన్నత.

రీతనా-అం.క్రి. ముగ్ధమగుట; మోహింపబడుట.

రీతా-పు. కుంకుడు చెట్టు లేక కాయ.

రీత-స్త్రీ. వెన్నెముక; మేరు దండము.

రీతా-వి. రిక్తమైన; ఖాళీగానున్న.

రీతి-స్త్రీ. మాదిరి; పద్ధతి; శైలి; రివాజు.

రీస-స్త్రీ. ఈర్ష్య, సోటీ.

రీసనా-అం.క్రి. రోషించుట; కృద్ధమగుట.

రీత-పు. శిరస్సులేని మొండెము.

రీధనా-అం.క్రి. దారిద్ర్యరకక ఆగిపోవుట; చిక్కుకొనిపోవుట; ముట్టడింపబడుట.

రుఆబ-పు. దే. రోబ.

రుई-స్త్రీ. దూది.

రుకనా-అం.క్రి. ఆగుట.

రుకావర-స్త్రీ. ఆగుదల; ఆటంకము; విఘ్నము.

రుకా-పు. చీటీ; చీటీ ఉత్తరము; అప్పు ఇచ్చువాడు; ప్రామిసరీ నోటు.

రుక-పు. స్వర్ణము; బంగారము; ఉమ్మెత్త

రుక్ష-వి. నీరసమైన; కర్కశమైన; గరుకుగల; ఎత్తు పల్లములు గల.

రుక్ష-పు. వృక్షము; చెట్టు; కపోలము, ముఖము; ఆకృతి; వాలకము; క్రి.వి. వైపు; సమక్షమున.

రుక్షస-స్త్రీ. ప్రయాణము; ఆజ్ఞ; శలవు

రుక్షసతానా-పు. వీడ్కోలు సమయమున ఇచ్చు ధనము లేక కానుక.

రుక్షస-స్త్రీ. వీడ్కోలు.

రుక్షసార-పు. కపోలము; చెక్కిలి.

రుక్షాई-స్త్రీ. శుష్కత; మర్యాదహీనత; ముఖ మాటములేమి.

రుక్షానీ-స్త్రీ. ఉలి.

రుగ-వి. రుగ్మతగల; రోగగ్రస్తమైన.

రుచనా-అం.క్రి. రుచించుట; బాగా ఉన్నట్లు అనిపించుట.

రుచ-రుచ-పు. చాలా రుచిగా; ఏరిఏరి.

రుచి-స్త్రీ. ప్రవృత్తి; స్వాధ్యయము; రుచి; ఆకలి; అనురాగము.

రుచిర-వి. సుందరమైన; మధురమైన.

రుజ-పు. భంగు; బాధ; కష్టము; ఇంటికప్పు

రుజాలి-స్త్రీ. బాధల పరంపర.

రుజీ-వి. జబ్బుగానున్న.
 రుజ్జు-వి. ధ్యాస; లగ్నమైన; ప్రవృత్తమైన.
 రుజ్జులయిత-స్త్రీ. పుంసత్వము.
 రుఙ్గా-అ. క్రి. చిక్కుకొనుట.
 రుఙ్గానా-పు. ప్రవృత్తి; వంపు; రుచి.
 రుత-స్త్రీ. ఋతువు; ధ్వని; కలవరము.
 రుతబా-పు. పదవి; హోదా; ప్రతిష్ఠ.
 రుదన-పు. ఏడుపు; రోదనము.
 రుద్ధ-వి. ఆపబడిన; చుట్టుముట్టబడిన.
 రుధిర-పు. రక్తము; నెత్తురు.
 రుపహలా-వి. వెండి వలె.
 రుబాఝి-స్త్రీ. 4 పాదముల ఉర్దూ పద్యము.
 రురుఆ-పు. పెద్దజాతి గుడ్లగూబ.
 రులాఝి-స్త్రీ. ఏడుపు; రోదనము.
 రులూనా-స. క్రి. ఏడిపించుట.
 రుష్ట-వి. క్రుద్ధమైన; కోపము గల.
 రుసవా-వి. కళంకితమైన; అప్రతిష్ఠ
 పాలైన
 రుసవాఝి-వి. కళంకము; అపకీర్తి; నింద.
 రుసిత-వి. దే. రుష్ట.
 రుస్తమ-పు. ఫారసీ దేశపు ఒకప్పటి పెద్ద
 వస్త్రాదు; గొప్ప వీరుడు.
 రుపా రుస్తమ-పు. సామాన్యునిగా కని
 పించు గొప్పవీరుడు.

రుఘ్నా-స. క్రి. ముల్లకంపతో చుట్టు
 ముట్టుట; అవరోధపరచుట.
 రు-పు. ముఖము; ద్వారము; ముందు
 భాగము.
 రు రిఆయిత-స్త్రీ. మొగమాటము;
 పక్షపాతము.
 రుఝి-స్త్రీ. పత్తి; దూది.
 రుఝిదార-వి. దూదితో నింపబడిన.
 రుఖా-వి. నునుపుగాలేని; రుక్షమైన;
 స్నిగ్ధతలేని; ఎండిన; విరక్షమైన.
 రుఖా సూఖా-పు. నెయ్యి, నూనెలేని;
 కర్కశమైన; పరుషమైన.
 రుఖా పడనా యా హోనా-పు. శీలసంకో
 చము లేని.
 రుఠ; రుఠన-స్త్రీ. అలక.
 రుఠనా-అ. క్రి. అలుగుట.
 రుఠ-వి. రూఢమైన; ప్రసిద్ధమైన; ఆరో
 హించిన.
 రుఠి-స్త్రీ. అరోహణము; ఉత్పత్తి, ఖ్యాతి;
 రూఢమైన సార్థక శబ్దము.
 రుప-పు. ఆకారము; రూపము; స్వభావము.
 రుపరేఖా-స్త్రీ. ఆకారప్రకారము.
 రుపక-పు. మూర్తి; ప్రతికృతి; దృశ్య
 కావ్యము; ఒక కావ్యాలంకారము.

రూపసీ-స్త్రీ. సుందరమైన స్త్రీ; వి.

సుందరి

రూపా-పు. వెండి.

రూపి-వి. రూపముగల; తుల్యమైన;
సమానమైన.

రూబకార-పు. కోర్కుకు హాజరు కమ్మని
న్యాయస్థానము ద్వారా పంపబడిన
ఆజ్ఞాపత్రము; సమను.

రూబరూ-క్రి.వి. సమక్షమున.

రూమాల-పు. చేతిరుమాలు; జేబురుమాలు

రూరనా-అ.క్రి. అరచుట.

రూరా-వి. బాగున్న; శ్రేష్ఠమైన.

రూసనా-అ.క్రి. అలుగుట.

రూహ-స్త్రీ. ఆత్మ; జీవాత్మ.

రూహాని-వి. ఆత్మకు సంబంధించిన;
ఆధ్యాత్మికమైన.

రేకనా-అ.క్రి. ఓండ్రపెట్టుట (గాడిద)

రేగనా-అ.క్రి. క్రిమికీటకముల పాకుట

రేడ-పు. ఆముదపు మొక్క.

రేడి-స్త్రీ. ఆముదపు గింజలు.

రేఖ-స్త్రీ. గీత; రేఖ.

రేఖ భీజనా యా భీననా-ప్రమానముగా
మీసములు కాన్పించుట.

రేఖతా-ప్ర. అరబీ, పార్శ్వ కలిసిన హిందీ
పాట; ఉర్దూభాష ప్రారంభపు పేరు.

రేఖతీ-స్త్రీ. స్త్రీల వాడుక ఉర్దూ.

రేఖా-స్త్రీ. గీత; రేఖ.

రేఖాగణిత-పు. రేఖాగణితము.

రేగ-స్త్రీ. ఇసుక.

రేగమాల-పు. మెరుగు కాగితము.

రేగిస్తాన-పు. ఎడారి; ఇసుకమైదానము

రేచక-వి. విరోచనము కలిగించు; విరో
చనకారి; పు. విరోచనములు కలి
గించు మందు; పిచకారి.

రేచన-పు. జులాబ; విరోచనముల
మందు.

రేజగారి; రేజగి-స్త్రీ. చిల్లర నాణెములు

రేజా-పు. చిన్నముక్క; తునియ; సూక్ష్మ
భాగము; రత్నము.

రేణ; రేణుకా-స్త్రీ. ఇసుక కణము;
ధూళి.

రేతనా-పు. వీర్యము; శుక్రము; పాదరసము
స్త్రీ. ఇసుక.

రేతనా-స.క్రి. ఆకురాతితో తోముట;
రుద్దుట.

రేతీ-స్త్రీ. ఆకురాయి.

రేతీలా-వి. ఇసుకగల; ఇసుక సంబం
ధమైన.

రేఫ-పు. రేఫము; రకారము.

రైల-స్త్రీ. రైలుపట్టా; రైలుబండి.

రెలనా-సంక్రి. ముందుకు త్రోయుట;
నెట్టి పడవేయుట.

రెలపెల-స్త్రీ. పెద్ద గుంపు; జనసమ్మ
ర్థము; ఆధిక్యము.

రెలా-పు. ప్రవాహము; ప్రవాహపు త్రోపు,
త్రోపిడి; త్రోపులాట.

రెవడ-పు. గొర్రెల మంద.

రెవడి-స్త్రీ. జీడిలు - నువ్వుల జీడిలు.

రేశ-పు. గాయము.

రేశమ-పు. పట్టు వస్త్రము; కౌశేయము.

రేశా-పు. నార; నారదారము.

రెహ-స్త్రీ. చావుడు మట్టి.

రెहन-పు. గిరవీ; తాకట్టు

రెहनदार-పు. తాకట్టు పెట్టినవాడు.

రెहननामा-పు. తాకట్టు నిబంధన.

పత్రము.

రెहल-స్త్రీ. దే. రిहल.

రैन-స్త్రీ. రాత్రి; రేయి.

రैयत-స్త్రీ. जनता; ప్రజ.

रैल-స్త్రీ. దే. రెలా

रोगटा-పు. శరీరము మీది రోమము.

रोगटे खड़े होना-గు. ఏదేని భయంకర
కాండ చూచి లేక విని ఎక్కువగా
క్షోభించుట.

रोक-స్త్రీ. ఆటంకము; విఘ్నము; నిషే
ధము.

रोक टोक या रोक थाम-స్త్రీ. ఆటం
కము; అడ్డంకు; నిషేధము.

रोकड़-స్త్రీ. నగదు; రొక్కము; మూల
ధనము.

रोकड़िया-పు. కోశాధికారి.

रोकना-సంక్రి. ఆపుట; అడ్డగించుట.

रोगन-పు. నూనె; జిడ్డు; వార్షిమ; పాలిమ

रोगनी-वि. పాలిమ చేయబడిన; వార్షిమ
పూయబడిన.

रोगिया-పు. దే. రోగి.

रोगी-वि. జబ్బుగానున్న; రోగి.

रोचक-वि. రుచికరమైన; మనోహరమైన

रोचन-वि. రోచకమైన; శోభాయుతమైన;
పసందైన.

रोज-పు. రోదనము; రుదనము.

रोज़-పు. దినము; దివసము; నిత్యము;
ప్రతిదినము; సంవత్సరీకము.

रोजगार-పు. వృత్తి; వ్యాపారము.

रोजनामचा-పు. దైనిక; డైరీ.

रोजमर्चा-अव्य. ప్రతిదినము; నిత్యము

रोजा-पु. వ్రతము; ఉపవాసము; రం
జాన్ మాసములో మహమ్మదీ
యులు పాటించు ఉపవాసము
వ్రతము.

रोजी-स्त्री. జీవన నిర్వహణకు ఆధారము;
వృత్తి.

రోజీనా-పు. దైనిక వృత్తి; కూలి.

రోజూ-పు. రోదనము; ఏడుపు.

రోట-పు. లావుపాటి రొట్టె; తియ్యని
మందపు రొట్టె.

రోటీ-స్త్రీ. రొట్టె; భోజనము; వంట.

రోడా-పు. ఇటిక లేక పెద్దరాతిముక్క;
విప్పుము; ఆటంకము.

రోడా అటకానా యా డాలనా-పు.
ఆటంకపరచుట; అడ్డు పెట్టుట.

రోదన-పు. రోదనము; క్రందనము;
ఏడుపు.

రోదసీ-స్త్రీ. స్వర్గము; భూమ్యాకాశము.

రోదా-పు. వింటినారి.

రోనా-అ.క్రి. ఏడ్చుట.

రోనా పీటనా-పు. ఎక్కువగా విలపించుట

రో బేఠనా-పు. నిరాశ జెంది ఏడుపు
మానుట.

రోపణ-పు. నాటుట; నాటు లేక నాట్లు.

రోపనా-స.క్రి. నాటుట; మొలక.

నాటుట; విత్తనము నాటుట.

రోపనీ-స్త్రీ. రోపాई; వరి, గోధుమ
మొగు నాట్లు.

రోబ-పు. పలుకుబడి; ఆటంకము;
ప్రతాపము; ప్రభావము.

రోబ జమానా-పు. భయోత్పాతము
కలుగజేయుట.

రోబ మే ఆనా-పు. భీతినొందుట; అదీ
నము; అంగీకరించుట.

రోబకార-పు. దే. రుబకార.

రోబదార-వి. తేజస్వి; ప్రభావితము
చేయు.

రోమ-పు. శరీరము మీది వెంట్రుకలు;
ఇటలీ దేశపు రాజధాని నగరము.

రోమ రోమ మే-గు. యావత్తు శరీరములో

రోమ రోమ సే-గు. హృదయ పూర్వకముగా

రోమహర్షణ-పు. అత్యంత ఆనందము లేక
భయము వలన రోమాంచిత మగుట
భయంకరమైన; భీషణమైన.

రోర-పు. గల్లంతు; అల్లరి; కోలాహలము,
వి. ప్రచండమైన; దుర్గమనీయమైన.

రోరీ-స్త్రీ. ఆనందోత్సవము.

రోలా-పు. కోలాహలము; భయంకరమైన
యుద్ధము; హిందీలో 24 మాత్రలు
గల ఒక విధమగు పద్యము.

రోలీ-స్త్రీ. కుంకమ.

రోవనహార-వి. ఏడుచువాడు; శోకించు
వాడు.

రోశన-వి. ప్రకాశముగల; ప్రకాశమాన
మైన; ప్రసిద్ధమైన.

రోశనచౌకీ-స్త్రీ. సన్నాయి.

రోశనదాన-పు. వెల్లురు వచ్చు కిటికీ.

రోశన-దిమాగ-పు. ప్రఖరమైన మేధాశక్తి
గల జ్ఞాని; నస్యము.

రోశనాई-స్త్రీ. సిరా.

రోశనీ-స్త్రీ. ప్రకాశము; వెల్తురు; దీప
కాంతి; జ్ఞానప్రకాశము.

రోహణ-అం.క్రి. ఎక్కుట; పైకి ఎక్కుట
లేక పెరుగుట.

రోహిత-వి. ఎర్రని; పు. కుంకుమ;
రక్తము.

రోహ్-స్త్రీ. ఒక విధమగు పెద్ద చేప.

రౌద-స్త్రీ. కాళ్లతో రాచి మర్దించుట.

రౌదనా-సం.క్రి. కాలరాచుట; కాళ్లతో
మర్దించుట లేక త్రొక్కుట.

రౌ-స్త్రీ. గతి; వేగము; నడక; ఊపు; తీరు

రౌగన-పు. దే. రోగన.

రౌజన-పు. చిద్రము; రంధ్రము; చిన్న
కిటికీ.

రౌజా-పు. తోట; ఉద్యానము; గొప్ప వాని
లేక మహాత్ముని సమాధి.

రౌతాई-స్త్రీ. స్వామిత్వము; ప్రభుత్వము;
నాయకత్వము.

రౌద్ర-వి. ప్రచండమైన; భయంకరమైన,
క్రోధ పూర్ణమైన.

రౌనక-స్త్రీ. రూపము; దీప్తి, శోభ; ప్రపు
ల్లత.

రౌనక అఫజా-వి. శోభించు; విరాజిల్లు

రౌణ్య-పు. వెండి; వి. వెండితో తయారైన

రౌరవ-పు. ఒక భయంకరమైన నరకము;
వి. భయంకరమైన.

రౌలా-పు. గోల; కోలాహలము.

రౌలి-స్త్రీ. చెంపదెబ్బ; అరుపు.

రౌశన-వి. దే. రోశన.

ల

లంక-స్త్రీ. కటి; నడుము.

లంకా-స్త్రీ. లంకాద్వీపము.

लग-పు. కుంటితనము.

लंगड़ा-वि. కుంటివాడు; ప్రియక విధమగు
శ్రేష్ఠమైన మామిడి.

लगडाना-अ.क्రి. కుంటుట; కుంటుచూ
నడచుట.

लंगर-पु. లంగరు; గుది బండ లేని కొయ్య;
అన్నదాన సత్రము.

लगर करना-पु. కొంటెతనము

చేయుట; ఆకతాయి పని చేయుట.

लंगरगाह-पु. దే. బదరగాహ.

लंगूर-पु. కోతి; కొండముచ్చు; తోక.

लगूल-पु. తోక.

लंगोट; लगोटा-पु. లంగోట.

लगोटिया यार-पु. చిన్ననాటి స్నేహి
తుడు; బాల్య సఖుడు.

लघन- लंघनము, పస్త, దుముకు,
ఉల్లంఘనము.

लठ-वि. మూర్ఖమైన; మొరటు.

लतरानी-स्त्री. బడాయిలు; అక్కరకు
రాని డాంబికాలు.

लपट-वि. వ్యభిచారి; లంపటుడు; దురా
చారి.

లపటతా-స్త్రీ. వ్యభిచారము; దురా
 చారము.
 లబా-వి. పాడుగైన; దీర్ఘమైన.
 లబా కరనా-గృ. పారద్రోలుట; తొలగిం
 చుట; నేలకేసి కొట్టుటలేక పరుండ
 పెట్టుట.
 లంబాడీ; లబాన-స్త్రీ. పాడువు.
 లంబాయమాన-వి. చాల పాడవైన; పడు
 కొని ఉన్న.
 లంబీ తాననా-ప్ర. పడుకొని నిద్రపోవుట
 లంబోతరా-వి. పాడవైన; పాడవైన
 రూపము గల.
 లటాక-ప్ర. నాళికతో చప్పరించు మందు;
 చట్టీ; పచ్చడి.
 లకడ-ప్ర. కొయ్యమొద్దు.
 లకడహారా-ప్ర. కట్టెలు కొట్టువాడు.
 లకడీ-స్త్రీ. కర్ర; కొయ్య.
 లకబ-ప్ర. బిరుదము; డిగ్రీ.
 లకలక-ప్ర. సారస పక్షి వి. చాలా
 సన్నని; దుర్బలమైన.
 లకవా-ప్ర. పక్షవాతము.
 లకీర-స్త్రీ. గీత; రేఖ; పంక్తి; వరుస.
 లకీర కా ఫకీర-ప్ర. కళ్లు మూసు
 కొని సనాతన మార్గమున నడుచువాడు.

లకీర పీటనా-గృ. సనాతన మార్గమును
 గుడ్డిగా అనుసరించువాడు.
 లకుట-స్త్రీ. బాణాకర్ర; బెత్తము.
 లకుటియా; లకుటీ-స్త్రీ. డే. లకుట.
 లక్కడ-ప్ర. కొయ్యమొద్దు.
 లక్షణా-స్త్రీ. వాచ్యార్థమునకు భిన్నమైన
 భావర్థము సూచించు ఒక శబ్ద శక్తి.
 లక్షిత-వి. నిర్దిష్టమైన; ప్ర. లక్షణ శక్తి
 ద్వారా తెలియబడు వాచ్యార్థము నకు
 భిన్నమైన మరియుక అర్థము.
 లక్ష్య-ప్ర. లక్ష్యములేక గురిని కేంద్రీక
 రించు పదార్థము; ఉద్దేశ్యము.
 లక్ష్యార్థ-ప్ర. లక్షణ శక్తి ద్వారా బహిర్గత
 మగు అర్థము.
 లఖనా-సం. కి. చూచుట; కాన్పించిన
 లక్షణము లాధరముగా గ్రహించుట;
 ఊహించి గ్రహించుట.
 లఖపతి-ప్ర. లక్షాధికారి.
 లఖలఖా-ప్ర. మూర్ఖును పారద్రోలు
 ఒక సుగంధ ద్రవ్యము.
 లఖలుట-వి. గొప్ప అపవ్యయి; ఎక్కు
 వగా దూబరా ఖర్చు చేయు.
 లఖేదనా-సం. కి. పారద్రోలుట.
 లఖేరా-ప్ర. లక్క. గాజులు తయారు
 చేయువాడు.

లఖౌటా-స్త్రీ. చందనము; కేసరము

మొ॥గు సుగంధ ద్రవ్యములతో
తయారైన అంగలేపము; కుంకుమ
భరిణి.

लग-क्रि.वि. వరకు; పర్యంతము; దగ్గర;
స్త్రీ. ప్రేమ; అవ్య. కొరకు; వెంట.

लगन-స్త్రీ. ప్రేమ; ధ్యానము; సంబం
ధము; పుం. శుభముహూర్తము.

लगना-अ.क्रि. అనుకొనుట; తాకుట;
అనిపించుట; ఆరంభమగుట.

लगभग-क्रि.वि. ప్రాయ; దాదాపు.

लगातार-क्रि.वि. ఎడతెరిపి లేకుండా;
నిరంతరముగా.

लगान-पुं. సుంకము; శిస్తు.

लगाना-सं.क्रि.కలుపుట; అనిపించుట;
తాకించుట; క్రమానుసారముగా
సర్దుట; ఉపయోగించుట; దోషార్థ
పణ చేయుట.

लगाम-స్త్రీ. కళ్లము.

लगायत-क्रि.वि. వెంట తీసుకొని; సహి
తము; అవ్య. చివరివరకు; పర్యం
తము.

लगालगी-స్త్రీ. ప్రేమ; ప్రీతి; స్నేహము,
సంబంధము; ఐక్యము; పోటీ.

लगाव-पुं. సంబంధము.

लगावट-स्त్రీ. సంబంధము; ప్రేమ.

लगौहाँ-वि. रिझवार; సంబంధము
పెట్టుకొను కోరిక గల.

लगा;-पुं. लगगी-स्त్రీ. పాడుగాటి
వాసము లేక బొంగు; పని ప్రారంభం
చుట.

लगड-पुं. డేగపక్షి; ఒక విధమగు చిరుత
పులి; మృగము.

लगवियात-स्त్రీ. పనికిమాలిన వాగుడు;
అసత్య వచనములు; అసభ్యకరమైన
మాటలు.

लघु-वि. చిన్న; కొద్ది; తక్కువ; త్వరగా.

लघुचेता-पुं. తుచ్చమైన భావములు
గలవాడు; హీనమైనవాడు.

लघुमति-वि. తెలివి తక్కువైన; మూర్ఖత
గల.

लघुशंका-स्त్రీ. మూత్రవిసర్జన.

लचक-स्त్రీ. వంపు; ఊగిసలాట.

लचकना-अ.क्रि. వంగుట; ఊగాడుట

लचकीला-वि. వంగు స్వభావము గల;
ఊగులాడు స్వభావము గల.

लचन-स्त్రీ. దే. లచక

लचर-वि. దుర్బలమైన; పుం. పాపము.

लचीला-वि. వంగు స్వభావముగల;
ఊగులాడు.

लच्छ-पुं. నెపము; వంక; లక్ష్మము.

लच्छन-पुं. లక్షణము.

లచ్చా-పు. నూలుకండె; ఒక విధమగు
నగ.

లచ్చీ-స్త్రీ. లక్ష్మి.

లచ్చెదార-వి. కర్ణమధురమైన సంభా
షణ.

లజీజ-వి. మజేదార; రుచిగల.

లజూమ-పు. అనివార్యత; ఆవశ్యకత.

లజానా-అ.క్రి. సిగ్గుపడుట.

లజాలూ; లజారు-పు. అత్తిపత్తి మొక్క.

లజీజ-వి. రుచిగల; స్వాదిష్టమైన.

లజీలా-వి. లజ్జగల; సిగ్గుపడు.

లజ్జత-స్త్రీ. రుచి; స్వాదము; ఆనం
దము.

లజ్జా-స్త్రీ. శర్మ సిగ్గు; లజ్జ.

లట-స్త్రీ. కేశపాశము.

లటకనా-అ.క్రి. సందిగ్ధములో ఊగిస
లాడుట, ఒయ్యారము పోవుట; వ్రేలా
డుట.

లటకతీ చాల-పు. ఒయ్యారపు నడక

లటకానా-స.క్రి. వ్రేలాడవేయుట;

వ్రేలాడ తీయుట.

లటకీలా-వి. వ్రేలాడుచున్న; ఊగు
చున్న.

లటనా-అ.క్రి. అంపిపోయి క్రింద
పడుట; తొట్రుపాటు పడుట; వికల
మగుట; లోక్తమగుట.

లటపట; లటపటా-వి. పడుతూ లేస్తూ,
తొట్రుపాటు పడుచు.

లటపటానా-అ.క్రి. పడుతూ లేస్తూ
ఉండుట; తొట్రుపాటు పడుట;
ఊరించుట; మోహములో పడుట;
అనురక్తమగుట.

లటి-స్త్రీ. చెడ్డమాట; అబద్ధపుమాట;
గప్పము; భక్తురాలు; వేశ్య.

లడూరి-స్త్రీ. వ్రేలాడు శిరోకేశ జాలము.

లడ్డ-పు. బొంగడము; వి. ముగ్ధమైన.

లడ్డ హోనా-పు. మోహించుట; ప్రేమిం
చుట.

లడ్డ-పు. పెద్ద బాణా కర్ర.

లడ్డమార-వి. దెబ్బలాట అడువాడు;
కటుబాషి.

లడ్డా-పు. దూలము.

లఠేత-వి. సాము నేర్చినవాడు.

లడంత-స్త్రీ. పోరాటము.

లడ-స్త్రీ. ఒకే రకపు వస్తువుల వరుస;
పంక్తి; హాళము.

లడకడ-స్త్రీ. బాల్యము.

లడకపన-పు. బాల్యము; బాల్యవస్థ.

లడకా-పు. బాలుడు.

లడకీ-స్త్రీ. బాలిక.

లడకౌరీ-స్త్రీ. ఒడిలో శిశువున్న స్త్రీ;
మాతృమూర్తి.

లడఖడానా-అంక్రి. నిలవలేక తొలు
పాటు పడుట.

లడనా-అంక్రి. పోరాడుట; దెబ్బలాడుట
లడబావలా-వి. బాలునివలె; తెలియని;
అమాయకమైన.

లడాకా; లడాక్-వి. యుద్ధము
చేయువాడు; యుద్ధవీరుడు
పోట్లాడు.

లడానా-సంక్రి. పోట్లాడించుట; ఢీకొ
ట్టించుట.

లడి-స్త్రీ. దే. లడ

లడైతా-వి. గారాబమైన; ప్రేమాస్పద
మైన; గారాబము వలన గీరెక్కిన;
వి. పోరాడు; యుద్ధము చేయు.

లఠియా-స్త్రీ. ఎద్దు బండి.

లత-స్త్రీ. చెడు అలవాటు; దుర్వసనము

లతఖోర-వి. తన్నులు తినువాడు;
నీచమైన; హేయమైన; గుమ్మము
ముందువేయు తొక్కుడు.

లతర; లతా-స్త్రీ. లత, తీగ; అందమైన స్త్రీ

లతాడనా-సంక్రి. కాలరాయుట;

దుమ్ము దులుపుతూ మాట్లాడుట

లతాఫత-స్త్రీ. రుచి; స్వాదము; ఆనం
దము; శ్రేష్ఠత; సూక్ష్మత.

లతీఫ-వి. రుచిగల; కోమలమైన;
శ్రేష్ఠమైన.

లతీఫా-పు. హాస్యోక్తి.

లత్తా-పు. చినిగిన పాతగుడ్డ.

కపడా లత్తా-యీ. ధరించు దుస్తులు.

లత్తీ-స్త్రీ. పశువుల తన్ను.

లత పత-వి. తడిసిన.

లతేడనా-సంక్రి. బురదజల్లుట; నిందిం
చుట; అవమానించుట; నేలకేసి
కొట్టి బురదలో దొర్లించుట; వ్యాకుల
పరచుట; చివాట్లు పెట్టుట.

లదనా-అంక్రి. భారయుక్తమగుట;

బరువు వేయబడుట; కప్పబడుట;
గడుచుట; గతించుట.

లదువ; లద్దు-వి. బరువు మోయువాడు

లడ్డ-వి. సోమరి.

లపక-స్త్రీ. లపట ; జ్వాల; మంట;

కాంతి; వేగము.

లపకనా-అంక్రి. కలియబడుట;

తటాలున పట్టుకొనుట; పైకురుకుట

లపకకర-పు. తక్షణము; తటాలున;

కలియబడి తీసుకొనుటకు వేగ

ముగా పై కురుకుట.

లపడ్రప-వి. చురుకైన.

లపట-స్త్రీ. జ్వాల; మంట; గమకము;

సుగంధము.

లపటనా-అంక్రి. లిపటనా.

లలలపానా-అం.క్రి. పొడవైన కోమల
 వస్తువు; ఇటు అటు ఊగులాడుట.
సం.క్రి. చాకు; కత్తి మొ॥వి కదిలిస్తూ
 మెరిపించుట.
లపసీ-స్త్రీ. నేతిహల్వా; చిక్కటి ద్రవ
 పదార్థము.
లపానా-సం.క్రి. బెత్తము మొ॥ఊగు
 లాడించుట; చీదరించుట.
లపెట-స్త్రీ. మెలిక (త్రాడు) చిక్కు; మెలి
లపెటనా-సం.క్రి. మెలిత్రిప్పుట, చిక్కు
 పడవేయుట; జంజాటములో ఇరి
 కించుట; చుట్టుట; సర్దుట; ద్రవ
 పదార్థము పూయుట.
లఫంగా-వి. దురాచారి; రౌడి; తిరుగు
 బోతు.
లఫజ-ప్ర. శబ్దము; మాట.
లఫజీ-వి. శబ్దికమైన.
లఫఫాజ-వి. దురుసుగా మాట్లాడు
 వాడు; గప్పాలు కొట్టువాడు.
లబ-ప్ర. పెదవి.
లబడ ధోధో-స్త్రీ. గలభా; లేనిపోనిగోల;
 నిజాయితీ లేని నడత; అన్యాయము
లబడనా-అం.క్రి. అబద్ధమాడుట;
 గప్పాలు కొట్టుట
లబరెజ-వి. కుత్తుకవరకు నిండిన; పెది
 మల వరకు నిండిన.
లబాదా-ప్ర. అన్నిటి పైనా ధరించు లేక
 కప్పుకొను ఉడుపు లేక వస్త్రము.

లబార-వి. అబద్ధాల కోరు; మోసకారి;
 బడాయిచెప్పు; ఏకవరకు నిండిన.
లబాలబ-వి. అంచుల వరకు నిండిన.
లబెగోర-వి. మరణాసన్నమైన; చావుకు
 సిద్ధముగా నున్న.
లబెశీరీ-ప్ర. మధురమైన పెదవి.
లబ్ధ-వి. ప్రాప్తించిన; భాగఫలము.
లబ్ధకామ-వి. కోరిక తీరిన.
లబ్ధప్రతిష్ఠ-వి. ప్రతిష్ఠ పొందిన;
 పేరుగల.
లబ్ధి-స్త్రీ. ప్రాప్తి లాభము.
లమతడగ-వి. చాల పొడవైన లేక ఎత్తైన
లమహా-ప్ర. నిమిషము, క్షణము; రెప్పుపాలు
లయ-ప్ర. నిమగ్నత; మగ్నత; ఏకాగ్రత;
 ప్రళయము; పాటపాడుకైతి; లయ.
లరజనా-అం.క్రి. కంపించుట; గజగజ
 వణకుట; భయమునొందుట.
లరజా-ప్ర. వణుకు; ప్రకంపన; చలి
 జ్వరము; భూకంపము.
లరికాడీ-స్త్రీ. బాల్యము; కుర్రతనము.
లరీ-స్త్రీ. డే. లడీ.
లలక-స్త్రీ. ప్రబలమైన వాంఛ.
లలకనా-అం.క్రి. తీవ్రముగా ఆఖిల
 పించుట.
లలకార-స్త్రీ. సవాలు; కయ్యమునకు
 పిలుపు.
లలకారనా-సం.క్రి. సవాలు చేయుట;
 కయ్యమునకు పిలుచుట.

లలచనా-అం.క్రి. పేరాశపడుట;

మోహితుడగుట;కోరికవలన కలత జెందుట.

లలచనా-సం.క్రి. ఊరించుట;మోహి

ంప జేయుట; పేరాశజనింప జేయుట

లలచౌహా-వి. పేరాశగల; మోహితమైన

లలన-పు. గారాబాల బిడ్డ; ప్రేమాస్పద మైన ప్రియుడు లేక భర్త; క్రీడ.

లలనా-స్త్రీ. స్త్రీ; కామిని.

లలా-పు. దే.లలన.

లలాई-స్త్రీ. ఎర్రదనము.

లలాట-పు. పాలభాగము; నుదురు; నొసటి రాత.

లలాటరేఖా-స్త్రీ. నొసటి వ్రాత.

లలाम-వి. రమణీయమైన; మనోహర

మైన; శ్రేష్ఠమైన; ఎర్రని అలంకారము

లలामी-స్త్రీ. ఎర్రదనము; సౌందర్యము

లలित-వి. కోమలమైన; ఇష్టమైన; మనో

హరమైన; చంచలమైన.

లలిता-స్త్రీ. లాలిత్యము.

లలౌహా-వి. ఎర్రని.

లల్లా-పు. నాలుక; దే. లలా.

లల్లొ చప్పొ-స్త్రీ. ముఖస్తుతి; చాటు

కారిత; మనస్సునకు నచ్చు తియ్యని

మాటలు.

లల్లొ పత్తో-స్త్రీ. దే. లల్లొచప్పొ.

లవగ-పు. లౌగ;లవంగము.

లవంగి-స్త్రీ. కోమలి; వి. నాజాకైన.

లవ-పు. అల్పము; బహుకొద్ది.

లవణ-పు. ఉప్పు.

లవన-పు. కోత; పాలములోని పైరు కోత.

లవన్ లవనీ-స్త్రీ. పాలములో పండిన పైరుకోత.

లవర-స్త్రీ. అగ్నిజ్వాల.

లవలా-స్త్రీ. జ్యోతి; శోభ.

లవలీన-వి. విమగ్నమైన; తన్మయమైన

లవ లేశ-పు. అత్యంత; అల్పమైన;

సాంగత్యము.

లవా-పు. పేలాలు; ఒక విధమగు పిట్ట.

లవాई-వి. లేగడిపాడి అవు; స్త్రీ. పంట

పైరు కోత.

లవాజమా-పు. వెంట ఉండు సామాను;

ఆవశ్యకమైన సామగ్రి.

లవారా-పు. ఆవుదూడ.

లశకర-పు. సైన్యము; పటాలము; సైన్య

శిబిరము; ఓడలో పని చేయువారి

సమూహము.

లశకరీ-వి. సైన్య సంబంధమైన;

స్త్రీ. కళాసుల భాష

లస-పు. జిగురు; ఆకర్షణ.

లసనా-సం.క్రి. అంటించుట; అం.క్రి.

శోభించుట; విరాజిల్లుట.

లసీ-స్త్రీ. జిగురు లాభించు యోగము,
లాభము కలుగజేయు మార్గము;
సంబంధము.

లసీసా-వి. జిగురు గల; శోభాయ
మానముగ; సుందరమైన.

లస్త-వి. అలసిన; అశక్తమైన.

లస్సీ-స్త్రీ. పెరుగు చలికిన మజ్జిగ;
పంచదార కలిపిన ఒక విధమగు
పానీయము.

లహ్గా-పు. పరికిణి; లంగా.

లహక-స్త్రీ. అగ్నిజ్వాల; శోభ; దీప్తి, కాంతి

లహకనా-అ.క్రి. అగ్నిజ్వాల చంచల
మగుట; తటాలునలేచుట; అభిల
షించుట.

లహజా-పు. ఉచ్చారణ స్వరము; లయ

లహజా-పు. క్షణము; నిమిషము.

లహనదార-పు. ఋణము ఇచ్చువాడు.

లహనా-స.క్రి. పొందుట; పు. అప్పు
ఇచ్చిన పైకము.

లహర-స్త్రీ. అల; తరంగము (నీటి);
ఆవేశము; మనోవేగము; ఆనందో
త్సాహము.

లహరదార-వి. తరంగము వలె వంకర
టింకరగాపోవు.

లహరా-పు. పెద్ద తరంగము; ఆనందము;
ఉత్సాహము.

లహరానా-అ.క్రి. తరంగాయిత

మగుట; అభిలషించుట; అగ్నిజ్వాల
చంచల మగుట; శోభించుట; విరా
జిల్లుట.

లహరీ-స్త్రీ. చిన్న అల; వి. ఇష్టాను
సారము సంచరించువాడు.

లహలహనా-అ.క్రి. ఆకుపచ్చని పైరుతో
విరాజిల్లుట; ప్రపుల్లతమగుట;
ఆనందోత్సాహములతో నిండుట
వృక్షములు, మొక్కలు మరల చిగుర్చుట

లహసున-పు. వెల్లుల్లిపాయ.

లహాలోట-వి. ఆనందోల్లాసముతో
తబ్బిబ్బుగానున్న.

లహాస-స్త్రీ. దే. లాశ.

లహ్-పు. రక్తము; నెత్తురు.

లహ్ కా ఘట-పీనా- పు. కోపమును
అణుచుకొనుట.

లహ్ లుహన హోనా-పు. నెత్తురు ముద్ద
గుట; అతిగా నెత్తురు ప్రవహించుట.

లాంక-స్త్రీ. కమర; నడుము.

లాంగ-స్త్రీ. గోచి (దోతి యొక్క).

లాగూల-పు. ప్లీత; తోక.

లాగూలీ-వి. కోతి.

లాంధానా-స.క్రి. లఘించుట; దాటుట

లాంచ-స్త్రీ. రిశవత; లంచము.

లాంచన-పు. దోషము; మచ్చ; కళంకము.
చిహ్నము.

లాంచిత-వి. కళంకితమైన; మచ్చపడిన

లాई-స్త్రీ. చుగలీ; చాడి; కొండెము.
 లాఖ-పు. లక్ష; 1,00,000; స్త్రీ. లక్క.
 లాఖసే లీఖ होना-పు. మొత్తములో
 ఏమీ లేక పోవుట.
 లాఖనా-అ.క్రి. లక్క వేసి బెజ్జము
 పూడ్చుట.
 లాగడొంట్-స్త్రీ. పోటి; ప్రతియోగిత.
 లాగత-స్త్రీ. వస్తువు తయారు చేయుటకు
 అయిన ఖర్చు; పెట్టుబడి సొత్తు.
 లాగర-వి. దుర్బలమైన; బక్కచిక్కిన.
 లాగరీ-స్త్రీ. బలహీనత; దుర్బలత.
 లాగూ-వి. ఉపయోగించు; అన్వయించు;
 ప్రయుక్తమగు.
 లాగూ करना-స.క్రి. జారీచేయుట.
 లాగూ होना-అ.క్రి. జారీయగుట.
 లాఘవ-పు. లఘుత్వము; అల్పత్వము;
 చురుకు దనము; శీఘ్రత; చాక
 చక్యము; ఆరోగ్యము.
 లాఛార-వి. వివశమైన; గతిలేక.
 లాఛారి-స్త్రీ. వివశత్వము; నిస్సహాయత
 లాజ-స్త్రీ. శర్మ; సిగ్గు.
 లాజ రఖనా-గు. ప్రతిష్ఠనుకాపాడుట.
 లాజక-పు. ధాన్యపు పేలాలు.
 లాజవంత-వి. సిగ్గుగల; సిగ్గుపడు.
 లాజవంతి-స్త్రీ. ఊర్జిమృడ్; అత్తిపత్తి మొక్క.

లాజవాబ-వి. అద్వితీయమైన; సాటి.
 లేని; సమాధానములేని.
 లాజా-స్త్రీ. లావా; పేలాలు.
 లాజిమ-వి. తగిన; ఔచిత్యము గల;
 ఉచితమైన; తప్పనిసరిగా చెయ్యవల
 సిన.
 లాజిమీ-వి. అనివార్యమైన; తప్పని
 సరి అయిన.
 లాఠ-స్త్రీ. స్తూపము; పు. గవర్నరు.
 లాఠి-స్త్రీ. చేతి కర్ర.
 లాఠి చలనా-గు. కర్రలతో దెబ్బలాట
 జరుగుట.
 లాఢ-పు. ఆప్యాయత; గారాబము
 లాఢలా-వి. గారాబముగా పెంచ
 బడు; ప్రేమాస్పదమైన; గారాబము
 చేయబడు.
 లాత-స్త్రీ. పాదప్రహారము; తన్ను.
 లాత ఖానా-గు. తన్నుతినుట; అవమా
 నింపబడుట.
 లాత మారనా-గు. తుచ్చమని తలచి
 వదిలిపెట్టుట; త్యజించుట.
 లాద-స్త్రీ. బరువు; భారము; బరువు
 వేయుట; పొట్ట; ప్రేగు.
 లాదనా-స.క్రి. బరువు వేయుట;
 మోయుటకు భారమైన వస్తువులు
 వేయుట; బరువు ఉంచుట.
 లాదీ-స్త్రీ. పశువు మీద భారీ వస్తువులు
 మోపుట.

లాలన-స్త్రీ. చీదరింపు; దూషణ.
 లాలన-అం. క్రి. తెచ్చుట; స. క్రి.
 నిప్పుపెట్టుట; తగల పెట్టుట
 లాలన-వి. జాడలేని; అదృశ్యమైన.
 లాలనవా, లాలనవాహ-వి. లక్ష్యపెట్టని;
 లెక్కజేయని; జాగ్రత్తలేని.
 లాలనవాహీ-స్త్రీ. నిర్లక్ష్యము; తృణీ
 కారము.
 లాలన-స్త్రీ. గప్పాలు కొట్టుట
 లాలన-పు. సైన్యము, పెద్ద జనసమూహము
 లాలన-పు. టిబెట్టు లేకమంగోలియా
 దేశపు బౌద్ధ ధర్మాచార్యుడు.
 లాలన-వి. తగిన; యోగ్యమైన; ఉప
 యుక్తమైన.
 లాలనకీయత; లాలనకీ-స్త్రీ. యోగ్యత;
 అర్హత.
 లాలన-స్త్రీ. చొంగ; పంక్తి; జిగురు.
 లాలన రపకన-పు. నోరూరుట.
 లాలన లగన-పు. ఉచ్చులో చిక్కించుట.
 లాలన-పు. మాణిక్యము; ఒక విలువైన
 రత్నము; ముద్దు బిడ్డ.
 లాలన పీలా హీన-పు. కోపము వచ్చుట;
 ముఖము ఎర్రబారుట.
 లాలనచదన-పు. ఎర్రచందనము; రక్తచం
 దనము.
 లాలన-పు. లోభము; పేరాశ.
 లాలన-వి. పేరాశగల; లోభియైన.

లాలన-స్త్రీ. లాభకరు.
 లాలన-పు. లాలన; ప్రేమతో కూడిన
 పెంపకము; గారాబము.
 లాలనబుద్ధి-పు. మాటలకు ఊహా
 జనిత అర్థము చెప్పువాడు; సర్వజ్ఞుని
 వలె వ్యవహరించువాడు.
 లాలనమి-స్త్రీ. ఎండు మిరపకాయ
 లాలన-స్త్రీ. తీవ్రమైన వాంఛ; ఉత్సు
 కత.
 లాలన-పు. గౌరవము సూచించు సంబో
 ధనము; మహాశయ్యుడు.
 లాలనయిత-వి. హారిన; ఉచ్చిచ్చురిన
 లాలన-వి. లాలింపబడిన; ప్రేమాస్ప
 దమైన.
 లాలన-పు. కోమలత్వము; లాలి
 త్వము; సౌందర్యము; సరసత.
 లాలన-స్త్రీ. లాలి; ఎరుపు.
 లాలన-స్త్రీ. ఎరుపు; గౌరవము; ప్రతిష్ఠ
 లాలన-పు. అభిలాష; లాలన.
 లాలన పడన-పు. అమితంగా లోటు
 కలుగుట ఏదేని వస్తువు కొరకు తహ
 తహలాడుట.
 లాలన-లావన పు. ఉప్పదనము; అమిత
 మైన సౌందర్యము.
 లాలన-స్త్రీ. ఒక విధమైన హిందీ
 పద్యము; ఈ పద్యమును సాధారణ
 ముగా ఉప్పువా యిస్తూ పాడుదురు.
 లాలనశకర-పు. సంబంధించిన
 జనం; సామగ్రితో నహా సైన్యము.

లావల్ద-వి. సంతానము లేని.

లావా-పు. ఒక విధమగు చిన్న పిట్ట;

పేలాలు; అగ్ని పర్వతము నుంచి

వెలువడు ద్రవపదార్థము.

లావారిస-వి. వారసులు లేని; ఉత్తరా

ధికారులు లేని.

లాశ-స్త్రీ. శవము.

లాసా-పు. జిగురు; జిగురు పదార్థము.

లాసాని-వి. అద్వితీయమైన; సాటిలేని

లాస్య-పు. కోమల అంగముల ద్వారా

శృంగార భావములను వ్యక్తము

చేయు నృత్యము.

లాహ-స్త్రీ. లక్క; చక్కము; క్రులాభము;

స్త్రీ. దీప్తి; కాలి.

లాగు-పు. లాభము.

లాహౌల వల్ల ఇల్లలా వ

ఇల్లల్లాహ)-పు. భగవంతుడు తప్ప ఏ

శక్తి లేడు.

లింగ-పు. చిహ్నము; లక్షణము; శివుము,

లింగము; ఉదా: పులిలింగం; స్త్రీలింగం

లింగాయత-పు. ఒక విధమగు శివసంప్ర

దాయము.

లికఖాడ-పు. అమితముగా వ్రాయు

వాడు; గొప్ప లేఖకుడు (వ్యంగ్యము).

లిఖాई-స్త్రీ. వ్రాత; వ్రాతకూలి.

లిఖా పథీ-స్త్రీ. ఉత్తర ప్రత్యుత్తర

ములు; వ్రాతకోతలు.

లిఖావట్-స్త్రీ. వ్రాత; దస్తూరి.

లిఖిత-వి. వ్రాయబడిన; స్త్రీ.

దస్తావేజు వ్రాత.

లిటానా-సం.క్రి. పడుకోబెట్టుట.

లిట్ట-పు. నిప్పుల మీద కాల్చిన మంద

మైన గోధుమ రొట్టె.

లిడార-పు. శృగాలము; నక్క; వి.

పిరికియైన.

లిపటనా-అం.క్రి. అంటుకొనుట;

కొగిలించుట; మగ్గుమగుట.

లిపటానా-సం.క్రి. అంటించుట; కొగి

లించుకొనుట; అలింగనము

చేయుట.

లిపాई-స్త్రీ. అలుకు; అలుకు కూలి.

లిపానా-సం.క్రి. దే. లీపనా.

లిపి-స్త్రీ. అక్షరములు వ్రాయు పద్ధతి.

లిప్త-వి. అంటుకొని యున్న; లీనమైన;

అలకబడిన.

లిప్సా-స్త్రీ. లోభము; అకాంక్ష.

లిఫాఫా-పు. ఉత్తరపు కము; బాహ్య

డంబరము; కళాయి; త్వరగా నశిం

చు వస్తువు.

లిఫాఫియా-వి. బాహ్యదంబరమైన.
 లిబాస-పుం. ఉడుపులు; వేషము.
 లిబాసీ-వి. కృత్రిమమైన; అచ్చాది
 తమైన.
 లియాకత-స్త్రీ. యోగ్యత; అర్హత.
 లిల్లాహ-క్రి.వి. భగవంతుని
 పేరున; భగవంతుని కొరకు.
 లిలాట; లిలార-పుం. దే. లలాట.
 లివేయా-వి. తీసుకొనువాడు; తీసుకొని
 వెళ్లువాడు.
 లిహజ-పుం. ధ్యానము; ధ్యాస; మొగ
 మాటము; సంకోచము; సత్కారము,
 గౌరవము.
 లిహజా; లేహజా-క్రి.వి. ఇందులకు;
 ఈ కారణమున; కనుక.
 లిహజా-వి. నీచమైన; పతితమైన;
 చండాలమైన; పనికి మాలిన.
 లిహజీ-స్త్రీ. ఎగతాళి; నింద.
 లిహజీ లేనా-పుం. ఎగతాళి చేయుట;
 వెక్కిరించుట.
 లిహఫ-పుం. రజాఫ్-దూదితో నింపిన కుప్పవస్త్రము.
 లీక-స్త్రీ. గీత; చార; అనవాయితీ;
 ఆచారము.
 లీక ఖీచనా-పుం. హద్దులు ఏర్పడుట;
 ప్రతిష్ఠాస్థిరపడుట; కట్టుదిట్టములు
 ఏర్పడుట.

లీక ఖీచకర-పుం. నిశ్చితముగా;
 దృఢముగా.
 లీక పీటనా-పుం. అనాదినుంచి వస్తున్న
 ఆచారమును పాటించుట.
 లీఖ-స్త్రీ. పేనుగుడ్డు.
 లీచడ-వి. సోమరియైన; వెంటబడి
 పడించు; లావాదేవీలు సరిగా లేని
 (వాడు); పనికి మాలిన.
 లీచీ-స్త్రీ. ఒక విధమగు తియ్యని పండు
 లీద-స్త్రీ. లద్దె (గుట్టము, గాడిద మొ॥)
 లీన-వి. లీనమైన; మగ్నమైన.
 లీపనా-స.క్రి. అలుకుట; లేపనము
 పూయుట.
 లీప పోతకర బరాబర కరనా-పుం.
 ద్వంసము చేయుట; మట్టి; పేడతో
 అలుకుట; పాడుచేయుట.
 లీప-పోతీ కరనా-పుం. తుడుపులతో
 వ్రాయుట; కొట్టివేతలతో వ్రాయుట.
 లీల-పుం. నీలము; వి. నీలపు.
 లీలనా-స.క్రి. మ్రింగుట.
 లీలా-స్త్రీ. మనోరంజనము కొరకు
 చేయు వ్యాపారము; క్రీడ; కేళి.
 లుంగీ-స్త్రీ. తహమత; లుంగీ.

లంచన - పుం గోళ్ళతో గిల్లుట; గిల్లుట;
గోళ్ళతో గిల్లి పెకలించుట.

లంజ-వించేతులు, కాళ్ళు లేని; నికలాంగమైన;
ఆకు, అలనులేని చెట్టు; మోడు.

లంఠిత - విం దొర్లిన.

లంఢ - పుం తలలేనిమొండెము; కబంధుడు;
కుండము.

లంఢమంఢ - విం తల, చేతులు, కాళ్ళు లేని
మొండెము; ఆకూ, అలమూ లేని
మోడు.

లుఆఠా - పుం మండుచున్న కొరవి.

లుఆబ - పుం ఉమ్మి, చొంగ, త్రేపము;
జగురుగానుండు గుఱ్ఱ.

లుక - పుం నిప్పుమంట; వార్నిషు.

లుకఠి - స్త్రీం దేం లుఆఠా.

లుకనా - అంక్రిం దాగుకొనుట; చాటున
ఉండుట.

లుకమా - పుం గ్రాసము; ముద్ద; కబళము.

లుగత - స్త్రీం భాష; స్పష్టమైన అర్థము లేని
శబ్దము; శబ్ద నిఘంటువు.

లుగదీ - స్త్రీం తడిసిన ముద్ద; మట్టిముద్ద;
రుబ్బినపిండిముద్ద.

లుగఱి-స్త్రీం చినిగినపాతధోవతి; కొండెము;
చాడి

లుగాఱ్ఱ - స్త్రీం స్త్రీ; ఆడది.

లుగాత - స్త్రీం నిఘంటువులు.

లుచుఱ్ఱ - స్త్రీం పల్పని మైదాపిండి సూరి.

లుచ్చా - విం దున్నుడు; దురాచారి; చెడునడక
గల; అబద్ధులకోరు.

లుటనా - అంక్రిం దోపిడి చేయబడుట;
నాశమగుట.

లుటనా - సంక్రిం దోపిడి చేయించుట;
అపవ్యయము చేయుట; ఆలోచన
రహితముగా దానము చేయుట.

లుటయా - స్త్రీం చిన్న చెంబు.

లుటెరా - పుం దోపిడి దొంగ.

లుడనా - అంక్రిం నేలమీద పడిదొర్లుట;
పొర్లుట.

లుడకనా - అంక్రిం దొర్లుట.

లుడకనా - సంక్రిం దొర్లించుట; పొర
బోయుట.

లుటరా - విం చాడీకోరు; కొంటేవాడు; అల్లరి
చేయువాడు.

లుత్క - పుం ఆనందము; రుచి; స్వాదము;
దయ; శ్రేష్ఠత.

లుత్కీ - విం దత్త పుత్రుడు; దత్తు
తీసుకొనబడిన.

లుననా - సంక్రిం పక్వమునకు వచ్చినపైరును
కోయుట; స్పష్టమగుట.

లునేరా - పుం పంటపైరు కోయువాడు.

లupనా - అంక్రిం దాగుట.

లup - విం దాగిన; అదృశ్యమైన.

లup - విం అనురక్తమైన; మోహితమైన;
మైమరచిన.

లupనా - అంక్రిం మోహితమగుట;
అనురక్తమగుట; సంక్రిం మోహించుట;
అనురక్తమగుట; ఊరించుట;
మైమరచుట.

లurకనా - అంక్రిం లుటకనా ; వ్రేలాడుట.

లurకీ - స్త్రీం చెవి లోలాకు.

లurహార - పుం లోహార ; కమ్మరివాడు.

లurహారీ - స్త్రీం కమ్మరిపని; కమ్మరి జాతి
స్త్రీ.

లూ - స్త్రీం లుఆర ; వడూలి ; లూమారనా
యా లగానా - మం వడూలి తగులుట;
వడూలుపు తగిలి జ్వరము వచ్చుట.

లూక - స్త్రీం అగ్నిజ్వాల; కొరివి; రాలి పడు
నక్షత్రము.

లూకా-పుం అగ్నిజ్వాల; నిప్పుమంట;
కొరివి.

లూట - స్త్రీం దోపిడీ; లూటీ.

లూటనా - సంక్రిం దోచుట; దోపిడీచేయుట;
మోసగించుట; మైమరచుట.

లూటా - విం లుటెరా ; దోపిడీ చేయువాడు.

లూమ - పుం లోక; పుచ్చము; మగ్గము.

లూమనా - అంక్రిం వ్రేలాడుట.

లూలా - విం చేతులు తెగిని; అసమర్థమైన.
పనికిమాలిన.

లూల్ - విం మూర్ఖతగల; తెలివితేని.

లెండీ - స్త్రీం పెంటిక; మేకతేజంబు పెంటి.

లెండ ; లెండా - పుం గుంపు; మంద.

లెడీ - స్త్రీం లోహ్యము.

లెకిన - అవ్యం కాని.

లెఖ - పుం వ్రాత; వ్యాసము.

లెఖక - పుం వ్రాయువాడు; గ్రంథకర్త.

లెఖన - పుం వ్రాత; లెక్కచూచుట.

లెఖనీ - స్త్రీం కలము.

లెఖా - పుం లెక్క; లెక్కంపు; సరియైన
అంచన; ఆదాయ వ్యయముల పట్టి.

లెఖికా - స్త్రీం వ్రాయుస్త్రీ; రచయిత్రి.

లెటనా - అంక్రిం పడుకొనుట; పవ్వళించుట.

లెన - పుం తీసికొనుట; ప్రాప్తి.

లెనదార - పుం అప్పు; అప్పిచ్చువాడు.

లెనదెన - పుం లావాదేవీలు ; లెనదెన - మం
సంబంధము.

లెనహార - విం పుచ్చుకొనువాడు.

లెనా - సంక్రిం తీసికొనుట; స్వీకరించుట.

(आडे हाथों) लेना - మం మందలించుట;
చివాట్లు పెట్టుట; లేడాలనా-మం పాడు

చేయుట; ఓడించుట; పూర్తిచేయుట.
 లేనేదేనే కరనా - మం. ఘర్షణ చేయుట; ఘర్షణ
 పడుట; అమితముగా ప్రయత్నించుట.
 లేనా ఒక న దేనా దో - మం. ఏమీ అర్థము
 లేదు; ఏమీ సంబంధము లేదు.
 లేనా డూబనా యా మరనా - మం. తనతోపాటు
 ఇతరులను కూడ నాశము చేయుట.
 కన మే లేనా - మం. వినుట.
 లేప - పుం. లేపము; పూత.
 లేపన - పుం. లేపము.
 లేపనా - సం.క్రి. ఏదేని తేము పూయుట.
 లేపాలక - పుం. దత్తపుత్రుడు.
 లేరువా - పుం. దూడ.
 లేలిహన - వి. దేవిరికొట్టువాడు; దేవిరించు
 వాడు; వి. సర్పము; పాము.
 లేవా - వి. తీసుకొనువాడు; పుం. సున్నపు
 అడుసు; మట్టి అడుసు.
 లేవా దేడీ - యౌ. లావాదేవీలు.
 లేశ - వి. అల్పమైన; కొంచము; కొద్ది;
 పుం. లఘుత్వము; నూత్నత, నంనగ్గము;
 చిహ్నము; ఒక విధముగ అలంకారము.
 లేహన - పుం. రుచిచూచుట; నాకుట.
 లేహజా - క్రి.వి. దే. లిహజా.
 లేస - వి. తయారై; సన్నద్ధమైన; పుం. లేసు;
 ఒక విధముగ బాణము.

లొందా - పుం. ముద్ద; పిండము.
 లోడ - పుం. లోగ ; ప్రజ; స్త్రీ. దీప్తి; కాంతి.
 లోడీ - స్త్రీ. గోధుమ రొట్టె చేయుటకు
 కలిపిన చిన్న పిండి ఉండ స్త్రీ. ఒక
 విధముగ కంబళి.
 లోక - పుం. లోకము; జగత్తు; స్థానము;
 యశము.
 లోకలీక - స్త్రీ. లోకమర్యాద.
 లోకసంగ్రహ - పుం. లోకరంజనము; యావత్తు
 లోకమును సంతోషపెట్టుట.
 లోకసత్తా - స్త్రీ. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ.
 లోకానా - సం.క్రి. పైకి ఎగరవేయుట.
 లోకాపవాద - పుం. లోకనింద.
 లోకాయత - పుం. ఈలోకాన్ని తప్ప వేరే
 లోకము ఉందని ఒప్పనివాడు; చార్వాక
 దర్శనము లేక సిద్ధాంతము.
 లోకోక్తి - స్త్రీ. లోకోక్తి; సామెత.
 లోకోత్తర - వి. అలోక్తిమైన; విలక్షణమైన;
 అద్భుతమైన.
 లోఖర - పుం. మంగలివాని పనిముట్టు;
 వద్రంగి పనిముట్టు; కంచరి వాని
 పనిముట్టు.
 లోగ - పుం. జనము; ప్రజ.
 లోగాడీ - స్త్రీ. దే. లుగాడీ.
 లోచ - స్త్రీ. హావము ; కోమలత్వము;

సౌభర; వాంఛ.

లోచన - పుం నేత్రము; కన్ను.

లోటనా - అంకిం దొర్లుట; పొర్లుట;

విశ్రమించుట; లోట జానా - ముం అప

స్మరముతోనుండుట; చనిపోవుట.

లోట పోట - స్త్రీం విశ్రాంతి; ఆనందము.

(खुशी के मारे) లోట పోట होना - ముం

ఆనందముతో తబ్బిబ్బు అగుట.

లోటా - పుం చెంబు; చిన్న పాత్ర.

లోటియా - స్త్రీం చిన్న చెంబు; లోటియా

ఢబనా - ముం అసఫలమగుట; అప్రతిష్ఠ

పాలగుట; స్తబ్ధపోవుట.

లోడనా - సంక్రిం తుంచుట; గింజలను

పత్తినుండి వేరుచేయుట; ఏరుట.

లోడా - పుం సన్నికలతోని రాయి; లోడా

డాలనా - ముం సమము చేయుట;

చదును చేయుట; లోడా ఢాల - ముం

వినాశము.

లోడియా - స్త్రీం చిన్న నూరుబండ.

లోథ ; లోథి - స్త్రీం లాశ ; శవము.

లోథడా - పుం మాంసపిండము.

లోన - పుం లవణము; ఉప్పు.

जले परलोन लगाना या छिडकना - ముం

క్ష్ణము మీద క్ష్ణము కలుగజేయుట.

లోనా - విం నమకీన ; ఉప్పుని; సుందర

మైన.

లోనాई - స్త్రీం లావణ్యము.

లోనార - పుం ఉప్పు తయారు చేయు లేక
దొరుకు చోటు.

లోనియా - పుం నోనియా ; ఉప్పు తయారు
జాతి; ఉప్పు వ్యాపారము చేయు జాతి;
విం మనోహరమైన.

లోని - స్త్రీం ఒకవిధమగు శాకము.

లోప - పుం లోపము; నాశము; క్షయము.

లోపనా - సంక్రిం లోపించుట; లుప్తము
చేయుట.

లోబాన - పుం సాంబ్రాణి మాదిరి ఒక
సుగంధ ద్రవ్యము.

లోబియా - పుం అలచండ; బొబ్బర్లు.

లోభ - పుం లోభము.

లోమ - పుం పంటిమీది వెంట్రుకలు;
గుంటనక్క.

లోమడి - స్త్రీం గుంటనక్క.

లోమహర్షణ - విం అత్యంత భయంకరమైన;
చూపర్లకు గురుప్పాటు కలిగించునంత
భయంకరమైన.

లోయన - పుం లోచనము; కన్ను.

లోరి - స్త్రీం జోలపాట.

లోల - విం చంచలమైన; ఉత్సుకతగల;
క్షణికమైన.

లోలక - పుం. తోలాకు; తోలకి.
 లోలనా - అంక్రిం. ఎలిండులు.
 లోలా - స్త్రీ. జిల్లా; నాలుక; లక్ష్మీదేవి.
 లోలినీ - విం. (స్త్రీ) ఎండు స్వభావము
 గల స్త్రీ.
 లోలుప - విం. తోలి; సేవాశాల; తిండిచోరు.
 లోహ - పుం. దేం. లోహా.
 లోహసార - పుం. డక్క; డక్కుగొలుసు.
 లోహ - పుం. ఇనుము; లస్త్రము.
 లోహాగహనా - మం. శస్త్రము చేయూనుట;
 యుద్ధము చేయుట.
 లోహామననా - మం. ఎదుటనానిగొప్పతనమును
 స్వీకరించుట; ఓడిపోవుట.
 లోహాలేనా - మం. యుద్ధము చేయుట.
 లోహేకేచనే - మం. దుష్కరకార్యము.
 లోహేకేచనేచబానా - మం. అసాధ్యమైన
 కార్యమును బహుశ్చేషణి సాధించుట.
 లోహార - పుం. లుహార; కమ్మరి.
 లోహారి - స్త్రీ. లుహారి; కమ్మరిపని.
 లోహిత - విం. ఎరని.
 లోహియా - పుం. ఇనప వస్తువుల వ్యాపారి;
 వైశ్యుల తో మార్పాడిలలో ఒకతా.
 లోహ్ - పుం. దేం. లహ్.
 లోగ - పుం. అవంగము; అవంగ ఆకారముతో
 నున్న ముక్కు పుడక.

లోడా - పుం. తొకరా; సిల్లనాడు; సిల్లకాయ;
 సోరిగాడు.
 లోడి - స్త్రీ. తొకరి; సోరి; దాసి.
 లో - స్త్రీ. అగ్నిజ్వాల; దీపము వత్తి;
 అవ్యం. సరికు.
 లోకనా - అంక్రిం. కాన్పించుట;
 గోచరముగుట.
 లోకి - స్త్రీ. అనపకాయ; సారకాయ.
 లోటనా - అంక్రిం. తిరిగినప్పుట; వెనకకు
 తిరుగుట.
 లోటఫేర - పుం. తారుమారు.
 లోటనా - అంక్రిం. తారుమారు చేయుట;
 తిరిగి ఇచ్చుట; మార్పుట.
 లోన - పుం. అనణము; డప్పు.
 లోనా - విం. లోనీ అనణయుక్తమైన; సాగ
 పైన.
 లోనీ - స్త్రీ. పాలముతోని పైరుకోత; పెన్న;
 నవనీతము.
 లోవా - పుం. అనపకాయ.
 లోస - పుం. మిలావర; కత్తి; కలయిక;
 సంవర్కము.
 లోహిత్య - పుం. బ్రహ్మపుత్రనది;
 ఎర్రసముద్రము; విం. ఎరని.

వ

వంక - విం. వక్రమైన; వంకరగల.

వంక - విం సంకదైన; కుటిలమైన; సోక్తిల్ల;
దుర్గమమైన.

వంగ - పుం బెంగాలు ప్రదేశము; తగరము; తగర
భస్మము.

వంగజ - పుం సింధూరము; కుంకుమ.

వంచక - విం దుస్తుడు; దూకోరు.

వంచన - పుం మోసము; వంచన.

వంచనా-సంకిం దూచేయుట; సందించుట;
శ్రీం మోసము; వంచన.

వంచిత - విం మోసగింపబడిన; నేరుపరచ
బడిన; రహితమైన.

వందన - పుం వందనము; ప్రణామము.

వందనమాలా - శ్రీం తోరణము.

వందనా - శ్రీం స్తుతి; ప్రణామము; నమ
స్కారము.

వందనీయ - విం ఆదరించదగిన; వందన
యోగ్యమైన.

వందిత-వింపూజింపదగిన; ఆదరణీయమైన.

వందీజన-పుం వందిమాగధులు; వైతాళికులు.

వంద - విం ప్రణమించదగిన; నమస్కరించ
దగిన.

వంద్యా - శ్రీం గొడ్డాలు; సంశాసనములేని
ప్రేమ.

వంశ - పుం కులము; వంశము; వెదురు.

వంశస్థ - పుం ద్వాదశవర్ణములుగల ఒక

వర్ణపుత్రము.

వంశీ - శ్రీం మురళి; సిల్లనగ్రామ;

అవ్యం సురియు; పుం వాయువు.

వకఅత - శ్రీం శక్తి; సామర్థ్యము; ఎత్తు
దనము.

వకఫియత - శ్రీం దేం వాకఫియత.

వకవృత్తి - శ్రీం బకవృత్తి ; దూచేసి పని
నెరవేర్చుకునే ప్రయత్నము.

వకాయా - పుం ఫుటనలు; వృత్తాంతములు.

వకాలత - శ్రీం వకీలు పని; స్టేడరు పని.

వకుల - పుం బొగడ చెట్టు.

వకూఆ - పుం సంభవము; సంభవించుట.

వకూఫ - పుం జ్ఞానము; తెలివి.

వక్త - పుం సమయము; కాలము; అదను;
తీరిక

వక్తవ్య - విం చెప్పదగిన; పుం చెప్పబడినది;
కథనము.

వక్తా - విం వాక్కులు; వాగ్వి; వాక్యాటిగల.

వక్త - పుం ముఖము; నోరు.

వక్తృతా - శ్రీం వాక్యాటి; కథనము;
ఉపన్యాసము.

వక్ర - పుం మతము కొరకు దానము

చేయబడిన అస్తి; ధర్మార్థము దానము

చేసిన సంపత్తి.

వక్ర - విం వంకరగల; వక్రమైన.

ప్రధానమైన.

వర్క - పుం. దేం. వరక.

వర్గ - పుం. శ్రేణి; వర్గము; చదరము.

వర్గఫల - పుం. చదరపు కొలత; వైశాల్యము.

వర్చస - పుం. తేజస్సు; కాంతి; చాపము.

వర్చస్వీ - పుం. తేజస్వి.

వర్జన - పుం. త్యాగము; నిషేధము; వదులుట.

వర్జనా - సం.క్రి. అభ్యంతర పెట్టుట;

నిషేధించుట; త్యజించుట.

వర్జిత - విం. త్యజింపబడిన; నిషేధించుట.

వర్జిత - విం. నిషిద్ధమైన; త్యక్తమైన.

వర్జ్య - విం. వర్జ్యము; త్యాజ్యము.

వర్ణ - పుం. అక్షరము; వర్ణము; రంగు; జాతి.

వర్ణన - విం. చిత్రణము; వర్ణన; ప్రశంస.

వర్ణ్య - విం. వర్ణన విషయము; వర్ణించదగిన.

వర్తన - పుం. నడవడి; నడత; వృత్తి; త్రిప్పుట;

సన్నికలు రాయితో నూరుట.

వర్తమాన - విం. జరుగుచున్న; హాజరుగా నున్న.

వర్తి - స్త్రీ. ఒత్తి; కాటుక; గోరి.

వర్తీ - విం. వ్యమరించు; అమలులోనున్న; జారీ అయిన.

వర్తుల - విం. వృత్తాకారముగల; గుండ్రముగా నున్న.

వర్దీ - స్త్రీ. దేం. వరదీ.

వర్దన - పుం. వృద్ధి; పెరుగుదల; ఉన్నతి; తరుముట.

వర్దమాన - విం. వృద్ధిజెందుచున్న; పెరుగుచున్న.

వర్ద్ధిత - విం. పెరిగిన; వృద్ధిజెందిన.

వర్నా - అవ్యం. దేం. వరనా.

వర్మ - పుం. కవచము.

వర్ష - పుం. సంవత్సరము.

వర్ష గాఠ - స్త్రీ. జన్మదిన పండుగ.

వర్షా - స్త్రీ. వాన; వానాకాలము; వర్షము.

వర్హ - పుం. దేం. బర్హ.

వలయ - పుం. మంశలము; చుట్టు; గుండ్రాకారము; గాజు; కంకణము.

వలయిత - విం. చుట్టు ముట్టిన; గుండ్రని; చుట్టుబడిన.

వలవలా - పుం. ఉత్సాహము; ఆవేశము.

వలాక - పుం. కొంగ.

వలాహక - పుం. మేఘము; పర్వతము; ఒక రాక్షసుని పేరు.

వలి - స్త్రీ. రేఖ; పంక్తి; దేం. బలి.

పుం. యజమాని; శాసకుడు; అధికారి.

వలీ - స్త్రీ. ముడత; పంక్తి; రేఖ.

వలీ అహద - పుం. యువరాజు.

వల్కల - పుం. చెట్టు బెరడు; నారవస్త్రము.

వల్ద - పుం. వారస పుత్రుడు.

వల్దియత - స్త్రీ. తండ్రి పేరు పరిచయము.

వల్మీక - పుం. పుట్టు; వాల్మీకి ఋషి.

వల్లభా - స్త్రీ. ప్రేయసి; ప్రేయూరాలు.

వల్లరి; వల్లరీ - స్త్రీ. లత; మంజరి; తీగ.

వల్లీ - స్త్రీ. లత.

వల్లాహ - అవ్యం భగవంతుని సాక్షిగా.

వల్లికా ; వల్లీ - స్త్రీ. దే. వల్లరి.

వశంవద - విం. వశములోనున్న; వశీభూత
మైన.

వశ - పుం. వశము; అధికారము.

వశ్య - విం. వశ్యమైన; వశములోనున్న.

వశ్యతా - స్త్రీ. అధీనత.

వసఅత - స్త్రీ. విస్తారము; విస్తీర్ణము; శక్తి;
సామర్థ్యము.

వసంతదూత - పుం. మామిడి చెట్టు; కోకిల;
చైత్రమాసము.

వసంతదూతీ - స్త్రీ. కోకిల; మాధవీలత.

వసంతపంచమీ - స్త్రీ. మాఘ శుక్ల పంచమి;
శ్రీ పంచమి.

వసన - పుం. కపడా ; వస్త్రము.

వసవాస - పుం. భవ; సందేహము;
ప్రలోభము.

వసా - స్త్రీ. క్రొవ్వు.

వసీకా - పుం. తన బంధువులకుగాని;

ధర్మకార్యమునకుగాని వడ్డీని వినియో

గించవలసినదిగా ప్రభుత్వ కోశాగారమున
ఎవరో జమ చేయు ధనము.

వసీయత - స్త్రీ. తన తదనంతరము తన
ఆస్తిని తన వారసులకు చెందవలసినదిగా
వ్రాసిన విల్లు లేక చట్ట వ్యవస్థ.

వసీయతనామా - పుం. విల్లు పత్రము; మరణ
శాసనము.

వసంధరా - స్త్రీ. వసుధా ; పృథ్వి.

వసుమతీ - స్త్రీ. పృథ్వి; భూమి.

వసూక - పుం. ధృఢత; విశ్వాసము; అధ్యయన
సాయము.

వసూల - విం. ప్రాప్తించిన; లభించిన;
తీర్చబడిన.

వసూలీ - స్త్రీ. ప్రాప్తి; ఇతరులనుంచి
వసూలు చేయుట; వసూలు కావలసిన
సాము; వసూలి.

వస్తుతః - అవ్యం. యధార్థతః ; నిజానికి,
వాస్తవము.

వస్తుస్థితి - స్త్రీ. పరిస్థితి; మూలము.

వస్ల - పుం. సంయోగము; కలయిక;
మృత్యువు.

వహదత - స్త్రీ. ఏకత్వము.

వहन - పుం. మోత; వహించుట.

వహబ - పుం. ఔదార్యము.

వహబీ - విం. ఇవ్వబడిన; ఈశ్వర ప్రదత్తమైన.

వహమ - పుం. భ్రమ; మిథ్యాధారణ.

వహమీ - విం. సందేహించు; సంశయాత్మ;
సంశయించువాడు.

వహశత - స్త్రీం. జంగలీపన ; భయానకత;
* అనాగరికత; పిచ్చి.

వహశీ-విం. జంగలీ; అడవికి సంబంధించిన;
అనాగరికమైన.

వహా - అవ్యం. అక్కడ.

వహాబీ - పుం. మహమ్మదీయులలో ఒక
సంప్రదాయము; ఈ సంప్రదాయమును
అనుసరించువాడు.

వహ్ని - స్త్రీం. అగ్ని; నిప్పు.

వహీ - అవ్యం. అక్కడే; అచ్చటనే.

వహీ - సర్వం పూర్వోక్త వ్యక్తి లేక విషయము
లేక వస్తువు; నిర్దిష్టమైన వ్యక్తి; విషయము;
వస్తువు మాత్రమే.

వహీద - విం. విలక్షణమైన; సాటిలేని.

వాఙ్ఘనీయ - విం. కోరదగిన.

వాఙ్ఘ - స్త్రీం. కోరిక; అభిలాష.

వాఙ్ఘిత - విం. కోరబడిన; కోరిన.

వా - అవ్యం. అथవా ; యా ; లేక.

వాఙ్ఘ - పుం. ఉపదేశమిచ్చువాడు; మంచి
ఉపదేశములిచ్చువాడు.

వాకఙ్ - విం. నిజమైన; యధార్థమైన;
అవ్యం. నిజానికి; వాస్తవముగ.

వాకఙ్ఘీయత - స్త్రీం. ఎరుక; పరిచయము;
పరిజ్ఞానము.

వాకయా - పుం. ఘటన; సంఘటన;
సమాచారము; వృత్తాంతము.

వాకఙ్ఘ - విం. తెలిసిన; ఎరిగిన; అన్నీ
తెలిసిన.

వాకఙ్ఘకార - విం. అన్నింట పరిచయము
ఉన్నటువంటి అనుభవముగల; అనుభ
వజ్ఞుడు.

వాక్పద - విం. మాటకారి; చతురుడు.

వాక్య - పుం. సార్థక శబ్దసమూహము.

వాగీశ - పుం. బృహస్పతి; బ్రహ్మ; కవి;
విం. మాటకారి; వక్త.

వాగీశ్వరీ - స్త్రీం. సరస్వతి.

వాగ్జాల - పుం. శబ్దాడంబరము; వాగా
డంబరము.

వాగ్మీ - పుం. ప్రభావోత్పాదకముగా మాట్లాడు
వాడు; గొప్పపండితుడు; వక్త.

వాఙ్మయ - విం. వాక్సమూహము;
సాహిత్యము.

వాచక - విం. చెప్పువాడు; నూచించువాడు;
పుం. నామము; సంజ్ఞ.

వాచన - పుం. పఠనము; చదువుట.

వాచనాలయ - పుం. పఠశాలయము.

వాచస్పతి - పుం. బృహస్పతి.

గ్రాచా - స్త్రీం వాణి; వాక్యము; శబ్దము;
 గ్రాచాబంధ - విం. ప్రతిజ్ఞాబద్ధమైన.
 గ్రాచాల - విం. వాగుడుగాడు; వాచాలుడు;
 అతిగా మాటాడువాడు.
 గ్రాచాలతా - స్త్రీం వాగుడు; మాటకారి
 తనము.
 వాచిక - విం. వచన సంబంధమైన; పుం. వచ
 నాభినయము.
 వాచీ - విం. వ్యక్తురచు; సూచించు.
 వాచ్య - విం. చెప్పదగిన; శబ్ద సంకేతముల
 ద్వారా బోధురచు; పుం. అభిదేయార్థము.
 వాచ్యార్థ - పుం. శబ్దార్థము; శబ్దము యొక్క
 మూలార్థము.
 వాచ్యావాచ్య - పుం. చెప్పదగిన లేక చెప్పదగని
 మాట.
 వాజ - పుం. ఉపదేశము; ధర్మోపదేశము.
 వాజిబ - విం. మునాసిబ ; ఉచితమైన
 సరియైన.
 వాజిబీ - విం. ఉచితమైన; సరియైన;
 పుం. ప్రతిమానము లభించు వేతనము లేక
 బత్తిము.
 వాజీ - పుం. గుఱ్ఱము; విరిగినపాలలోనినీరు.
 వాట - పుం. బాట; దారి.
 వాటకా - స్త్రీం తోట; వాటిక.
 వాణిజ్య - పుం. వాణిజ్యము; వ్యాపారము.

వాణి - స్త్రీం నోటినుండి వెలువడు సార్థక
 శబ్దము; వచనము; సరస్వతి.
 వాణి ఫురనా - మం. నోటనుండి మాట
 వెలువడుట.
 వాత - పుం. వాయువు; గాలి; వాతము.
 వాతచక్ర - పుం. బवंడర ; సుడిగాలి.
 వాతాయన - పుం. చిన్న కిటికీ.
 వాతావరణ - పుం. వాయుమండలము;
 వాతావరణము.
 వాతుల - విం. ఉన్నత్తుడు; పిచ్చివాడు.
 వాత్యా - స్త్రీం బवंడర ; సుడిగాలి.
 వాద - పుం. వాదము; తర్కము.
 వాదక - పుం. వాద్యము వాయించువాడు ;
 వాదించువాడు; వక్త.
 వాదా - పుం. వాదానము; ప్రతిజ్ఞ.
 వాదా ఖిలాఫీ करना - మం. ఇచ్చిన
 మాటకు భిన్నముగా వ్యవహరించుట.
 వాదా రఖానా - మం. వాదానము చేయించుట.
 వాదీ - పుం. ముద్దే; ముద్దాయి; మొరపెట్టు
 కొనువాడు; వక్త; వాది. ప్రతివాదీ - పుం.
 ముదాలేహ ; ప్రతివాది.
 వానీర - పుం. పేము బెత్తము లేక చువ్వ.
 వాపన - పుం. విత్తునాటుట.
 వాపస - విం. తిరిగివచ్చిన.
 వాపస ఆనా - అంక్రిం తిరిగి వచ్చుట.

వాపసీ - విం తిరిగివచ్చియున్న; (త్రిప్పి)

వేసియున్న. స్త్రీం ప్రత్యావర్తనము;

తిరిగిరాక

వాపికా; వాపీ - స్త్రీం బావలి ; బావి;

దిగుడుబావి.

వाम - విం ఎడమ; ప్రతికూలమైన; విరుద్ధ

మైన; వంకర.

वामदेव - పుం శివుడు.

वामन - విం బొనా ; పొట్టివాడు; మరుగుజ్జు.

वामांगिनी; वामांगी - స్త్రీం పత్ని; భార్య.

वामा - స్త్రీం స్త్రీ; దుర్గాదేవి.

वायस - పుం కాశీ; వాయసము.

वारंवार - अव्यं. దే. బారబార.

वार - పుం ద్వారము; దర్వాజ; ఆటంకము;

పర్యాయము; దెబ్బ; ఆఘాతము.

वारण - పుం నిషేధము; ఆటంకము.

वारतिया - స్త్రీం వేశ్య.

वारदात - స్త్రీం దుర్బలున; కొట్లాట; భీషణ

మైన సంఘటన.

वारन - స్త్రీం దిగదుడుపు; పుం తోరణము.

वारना - संक्रिं. దిగదుడుచుట;

విసర్జించుట.

वारनारी - స్త్రీం వారపథువు; వేశ్య.

वारपार - పుం ఇద్దరి - అద్దరి (నది ఏరు మొ.)

హద్దు. अव्यं. ఈ ఒడ్డునుండి ఆ ఒడ్డు

వరకు.

वारमुखी - स्त्रीं వేశ్య;

वारा - పుం కిఫాయత ; పాదుపు.

वारा-न्यारा - పుం ఫైసలా ; తీర్పు;

నిర్ణయము.

वारि - పుం జలము; నీరు.

वारिज - పుం కమలము; శంఖము; నత్తునల్ల.

वारिद - పుం మేఘము.

वारिधि - పుం సముద్రము.

वारिवाह - పుం దే. వారిద.

वारिस - పుం వారసుడు; ఉత్తరాధికారి.

वारीश - పుం దే. వారిధి.

वारुणी - स्त्रीं మద్యము.

वार्ता - स्त्रीం సమాచారము; వృత్తాంతము;

వదంతి.

वार्तिक - పుం వ్యాఖ్యానము.

वार्षिक - विं. సా. లీనా; ప్రతి సంవత్సరమునకు

సంబంధించిన.

वाला - प्रत्यं. ఒకసంబంధనూచక శబ్దము;

ఉదా: गाडीवाला ; मकानवाला ;

विं. శ్రేష్ఠమైన; మహానమైన.

वालिद - పుం తండ్రి.

वालिदा - स्त्रीं తల్లి.

वालिदैन - పుం బహుం తల్లి - దండ్రులు.

वाली - పుం యజమాని; ప్రభువు; చక్రవర్తి;

రాజు; సంరక్షకుడు.

వావేలా - పుం విలాపము; ఏడ్పు; గందర
గోళము.

వాసంత - విం వసంతముతువుకు సంబం
ధించిన.

వాసంతక - విం వసంతముతు సంబంధమైన;
వసంతముతువులో నాటిన.

వాసంతిక - పుం విదూషకుడు; నృత్యకారుడు.

వాస - పుం వాసము; నివాసము; ఇల్లు;
గంధము; సుగంధము.

వాసనా - స్త్రీ భావన; సంస్కారము; కోరిక
కామన; వ్యసనము.

వాసర - పుం దినము; దినము.

వాసవ - పుం ఇంద్రుడు.

వాసిత - విం సుగంధపరచబడిన; గుడ్డతో
మాయబడిన.

వాసिल - విం మూత్రన; మూలకానున్న.

వాస్తా - పుం సంబంధము; స్నేహము.

వాస్తే - అవ్యం నిమిత్తము; కొరకు.

వాహ - అవ్యం ప్రశంసా సూచక శబ్దము.

వాహక - పుం మోయువాడు; వాహకుడు.

వాहन - పుం బండి; వాహనము.

వాహవాహి - స్త్రీ జనామోదము; ప్రశంస;
స్తుతి.

వాహిత - విం మోయబడిన.

వాहिद - విం ఒకటి; ఒంటరి; పుం భగవంతుడు.

వాहिनीపతి - పుం సైన్యాధిపతి.

వాహిబ - విం దాదార్యముగల; దాతయగు.

వాహియాత - విం చెడ్డ; వ్యర్థమైన.

వాహి - విం సోమరియైన; పనికిమాలిన;
తిరుగుబోతు.

వాహి - తబాహి - విం నికృష్టమైన; తలా
తోకలేని; స్త్రీ పనికిమాలిన వాగుడు;
తిట్లు తిమ్ములు.

వింశ - విం బీసవా ; ఇరవయ్యవ.

వి - ౩౫ శబ్దప్రారంభము వచ్చి విశేషార్థమును
కలిగించు ఒక ఉపసర్గము.

వికచ - విం వికసించిన; కేశహీనమైన.

వికట - విం వికరాల ; భీషణమైన;
వికరాలమైన; వక్రమైన; కఠినమైన.

వికల - విం విహ్వలమైన; వ్యాకులమైన;
కళాహీనమైన.

వికल्प - పుం భ్రాంతి; భ్రమ.

వికసనా - అంకిం వికసించుట.

వికసిత - విం ప్రస్ఫుటితమైన; వికసించిన;
ప్రఫుల్లమైన.

వికార - పుం మార్పు; దోషము; చెడు;
దుర్గుణము; వాసన.

వికారి - విం మార్పుచెందిన; మారిన.

వికాశ - పుం ప్రకాశము; వ్యాప్తి; ప్రసారము.

వికాస - పుం వృద్ధి; వికాసము.

వికాసనా - సంక్రిం వికసింపజేయుట;
వృక్షురచుట.

వికీర్ణ - వి వ్యాపించియున్న; ప్రసిద్ధమైన.

వికృత - విం అస్వాభావికముగా మార్పు
జెంద. చెడిన; వికృతమైన.

వికృష్ట - విం ఆకర్షింపబడిన; ఆకృష్టమైన.

విక్రమ - పుం పరాక్రమము; ప్రతాపము; శక్తి.

విక్రమీ - పుం విక్రముడు; పరాక్రమశాలి.

విక్రయ - పుం అమ్మకము.

విక్రాంత - పుం వీరుడు; శూరుడు.

విక్రాంతి - స్త్రీం వీరత్వము; శూరత్వము;
శక్తి; సామర్థ్యము.

విక్రీత - విం అమ్ముడుబోయిన.

విక్రేత - విం అమ్మువాడు.

విక్రేయ - విం అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్న;
అమ్మకపు.

విక్షత - విం గాయపడిన.

విక్షిప్త - విం వికలమైన; పిచ్చైక్కిన;
వీరజిమ్మబడిన.

విక్షిప్తతా - స్త్రీం పిచ్చి.

విశ్చుబ్ధ - విం క్షోభించిన; ఉద్విగ్నమైన.

విశ్చోభ - పుం క్షోభము; మానసిక చాంచ
ల్యము; ఉద్విగ్నత.

విగాత - విం గడచిపోయిన; గతించిన.

విగతి - స్త్రీం దుర్గతి; దుర్దశ.

విగర్హణా - స్త్రీం బెదిరింపు; చీదరింపు;
గద్దింపు.

విగర్హిత - విం గద్దింపబడిన; చీదరింపబడిన.

విగలన - పుం కరుగుట; చెడిపోవుట.

విగలित - విం కరిగిపోయిన; చెడిపోయిన.

విగ్రహ - పుం కలహము; యుద్ధము; వేరు
పరచుట; నిడదీయుట.

విఘటన - పుం విరుచుట; పగలగొట్టుట;
విన్యస్తపరచుట; దుర్వలన.

విఘటకా - స్త్రీం ఘడియకాలములో 23వ
మంతు.

విఘాత - పుం దెబ్బ; ఆఘాతము; హత్య;
నాశము.

విచయ - పుం సమకూర్పు; సోదా; పరీక్షణ.

విచరణ - పుం తిరుగుడు; పర్యటనము.

విచరనా - అంక్రిం తిరుగుట.

విచలిత - విం అస్థిరమైన; ప్రతిజ్ఞ లేక
సంకల్పమునకు భిన్నముగానున్న.

విచార - పుం అభిప్రాయము; భావము;
వ్యాజ్యము తీర్పు.

విచారక - పుం ఆలోచించువాడు; విచార
కుడు; తీర్పు చెప్పువాడు; న్యాయకర్త.

విచారనా - అంక్రిం ఆలోచించుట; జాడ
తీయ ప్రయత్నించుట.

విచారణీయ - విం ఆలోచించదగిన.

విచికిత్సా - స్త్రీం సందేహము.

విచ్ఛిత్తి - స్త్రీం విచ్ఛేదము; వేర్పాటు;
లోటు.

విచ్ఛిన్న - విం వేరుపరచబడిన; విభక్తమైన;
అంలమైన.

విచ్ఛేద - పుం నాశము; తెగతంపులు;
వియోగము.

విచ్ఛ్యుత - విం రాలిపడిపోయిన.

విఛోహ - పుం వియోగము.

విజన - విం నిర్జనమైన; ఏకాంతమైన;
పుం విసనకర; వ్యజనము.

విజనా - పుం వ్యజనము; విసనకర.

విజయా - స్త్రీం దుర్గాదేవి; భంగు.

విజారత - స్త్రీం మంత్రి పదవి; మంత్రి
కార్యాలయము.

విజిగిషా - స్త్రీం విజయము పొందు
కాంక్ష.

విజిత - విం గెలిచిన; గెలవబడిన; పరాజిత
మైన.

విజేతా - పుం జయించినవాడు.

విజ్ఞ - విం బుద్ధిమంతుడు; విద్వాంసుడు;
పండితుడు.

విజ్ఞప్తి - స్త్రీం సూచన; విజ్ఞాపనము.

విజ్ఞాన - పుం శాస్త్రము; శాస్త్రజ్ఞానము.

విజ్ఞాపన - పుం అందరికి పత్రికల ద్వారా
తెలియజేయబడు సూచన.

విజ్ఞాపిత - విం విజ్ఞాపింపబడిన; తెలియ
జేయబడిన.

విట - పుం విటుడు; కాముకుడు.

విటప - పుం చెట్టు; వృక్షము.

విడంబనా - స్త్రీం వెక్కిరింపు; అపహాస్యము;
లజ్జాకర విషయము.

విడరనా - అంక్రిం చెల్లాచెదరగుట; పారి
పోవుట; పరుగిడుట.

విడారనా - అంక్రిం చెల్లాచెదరు చేయుట;
పారద్రోలుట.

విడాల - పుం దేం విడాల.

వితండా - స్త్రీం వితండవాదము; హేతు
పూర్వకముగా వివాదము.

వితరణ - పుం పంపిణీ; పంచుట; గానము
చేయుట.

వితరిత - విం పంచబడిన; పంపిణీ చేయ
బడిన.

వితల - పుం పాతాళలోకములలో మూడవది.

వితస్థిత - పుం జానెడు.

వితాన - పుం చీదోవా ; డేరా; వ్యాప్తి;
సమూహము.

వితండ్ - పుం ఏనుగు.

విత - పుం ధనము; సంపత్తి.

విభాగ - పుం పంపిణీ; విభాగము;

వితరణము.

విభాజక - విం విభజించు.

విభాజిత - విం విభక్తమైన.

విభాజ్య - విం విభజింపదగిన; విభజింప
వలసిన.

విభాతి - స్త్రీ శోభ.

విభావరీ - స్త్రీ రాత్రి; నక్షత్రములకాంతి
గల రాత్రి; దూతి.

విభాసనా - అంక్రిం మెరయుట.

విభిన్న - విం విశిష్టమైన; పలువిధములైన.

విభీషికా - స్త్రీ భయోత్పాదకము;
భయానక దృశ్యము.

విభూతి - స్త్రీ ఆధిక్యము; అతిశయత;
ఐశ్వర్యము; విభవము.

విభూషిత - విం అలంకృతమైన; ఆభూషణ
ములతో శోభాయ మానముగు.

విభోర - విం విహ్వలమైన; మగ్నమైన; వికల
మైన.

విభ్రమ - పుం భ్రమణము; భ్రాంతి; శోభ;
సౌందర్యము.

విమండిత - విం అలంకృతమైన.

విమత-పుం విసమ్మతి; వ్యతిరేక అభిప్రాయము.

విమనస్క - విం అన్యమనస్కుమైన.

విమర్శ - పుం విమర్శ; సమీక్ష; పరామర్శ.

విమర్ష - పుం విచారణ; ఆలోచన; వ్యాకు
క్షోభ; ఉద్వోగము.

విమల - విం స్వచ్ఛమైన; నిర్మలమైన;
మనోహరమైన.

విమలా - స్త్రీ సరస్వతి.

విమాతా - స్త్రీ సౌతేలీ మా; సవతి.

విమార్గ - విం కుమార్గము; చెడుదారి

విముక్త - విం స్వతంత్రమైన; స్వచ్ఛంద

విముఖ - విం ముఖరహితమైన; ముః
తిప్పిన; అననుకూలమైన.

విమృగ - విం బహుముద్దమైన; భ్రాంత
మత్తకైన.

విమూఢ - విం భ్రాంతమైన; విశేష
మోహింపబడిన; మూర్ఛజెందిన.

విమోచన - పుం విముక్తి; విడుదల.

విమోహక - విం మోహించువాడు; విః
నిా చేయువాడు.

విమోహిత - విం ముద్దమైన; స్పృహలో
మూర్ఛచెందిన.

విమోఢ - పుం పుట్ట; పుట్ట కలుగు.

వియుక్త - విం ఎడబాసిన; వియుక్తమైన.

వియోగ - పుం విచ్ఛేదము; ఎడబాటు.

వియోగిని - విం/స్త్రీ తన ప్రియుని
భర్తను ఎడబాసిన స్త్రీ.

వియోగి - విం (పుం) తన ప్రియురాలి

భార్య నుండి వేదేన పురుషుడు.

విరంచి - పుం. బ్రహ్మ; విధాత.

విరక్త - విం. విముఖమైన; విరక్తి నొందిన.

విరచనా - సంక్రిం. నిర్మించుట; అలంకరించుట; అంక్రిం. విరక్తమైన.

విరచిత - విం. నిర్మితమైన; వ్రాయబడిన.

విరత - విం. విముఖమైన; విరక్తి నొందిన; నివృత్తమైన; నిమగ్నమైన.

విరద - పుం. ప్రసిద్ధి; భ్యాతి.

విరదావలీ - స్త్రీం. యశోగాధ; కీర్తికి సంబంధించిన కథ.

విరమాన - అంక్రిం. లగ్నమగుట; మోహముతో ఆగిపోవుట.

విరల - విం. విరలా; దుర్లభమైన; అరుదైన.

విరహీ - విం. దేం. విరల.

విరహీ - విం. వియోగి.

విరాగ - పుం. వైరాగ్యము.

విరాజనా - అంక్రిం. శోభిల్లుట; రాణించుట; ఆసనమగుట.

విరాజమాన - విం. శోభాయమానమైన; ప్రకాశించుచున్న; విరాజిల్లుచున్న.

విరాట - పుం. బ్రహ్మదేవుని అనంతరూపము; విం. విరాటమైన; బృహదాకారముగల.

విరాధ - పుం. పీడనము; భాధ; వేధించువాడు.

విరామ - పుం. ఆగుట; విశ్రాంతి; విశ్రాంతిం

చుట; వాక్యమహానుచిహ్నుము.

విరాసత - స్త్రీం. వరాసత ; వారసత్వము.

విరుద్ధ - విం. ప్రతికూలమైన; విరుద్ధమైన

విరుప - విం. కురూపము; వ్యతిరేకమైన.

విరేచక - విం. విరేచనము కలిగించు.

విరోచన - పుం. దీప్తి; ప్రకాశము; శోభ.

విరోధాభాస - పుం. విరోధపు పాడును సూచించు అర్థాలంకారము.

విలంబ - పుం. ఆలస్యము.

విలంబనా - అంక్రిం. ఆలస్యమగుట; వ్రేలాడుట.

విలంబిత - విం. వ్రేలాడుచున్న; ఆలస్యమైన

విలక్షణ - విం. విశిష్టమైన; అసాధారణమైన

విలఖనా - అంక్రిం. విలపించుట.

విలగ - విం. అलग ; వేదన.

విలగానా - అంక్రిం. వేరుగుట; వేరుకనిపించుట. సంక్రిం. వేరుపరచుట; వేచేయుట.

విలపనా - అంక్రిం. విలపించుట; ఏడ్చుట

విలసనా - అంక్రిం. శోభిల్లుట; విలసిల్లుట; ఆనందించుట.

విలాప - పుం. రోదనము; ఏడ్పు.

విలాపిత - పుం. విదేశము; పరాయిదేశము

విలాపితీ - విం. విదేశపు; పరాయిదేశపు

విలాసిని - స్త్రీం. అందమైన స్త్రీ; కామి;

వేళ.

విలాసి - పుం. ఆరామ తలబ ; విలాస

పురుషుడు; భోగి.

విలిఖిత - విం. వ్రాయబడిన; చెక్కుబడిన.

విలీన - పుం. లుప్తమైన; అదృశ్యమైన;

దాగియున్న.

విలోచన - పుం. నేత్రము; కన్ను.

విలోచనా - సంక్రి. చూచుట.

విలోమ - విం. వీపరీతమైన; వ్యతిరేకమైన.

పుం. పైనుంచి క్రిందకు వచ్చుట.

విలొల - పుం. చంచలమైన; అందమైన.

విల్వ - పుం. దే. బిల్వ.

వివక్షిత - విం. అవశ్యకమైనది; వాంఛితమైనది.

వివర - పుం. చిద్రము; కలుగు; హులు; గుహ.

వివర్ణ - పుం. కాంతివిహీనత; విం. నీచమైన;

కాళావిహీనమైన.

వివర్తన - పుం. పరివర్తన; వినిమయము.

వివశ - విం. గత్యంతరములేని; పరాధీనమైన; వివశమైన.

వివసన - విం. వివస్త్రి; నగ్నమైన.

వివాదాస్పద - విం. వివాదయుక్తమైన;

వాదోపవాదములు జరిగిన.

వివాదీ - విం. వివాదించు; కలహించు.

వివాహ - పుం. పెండ్లి; పరిణయము.

వివాహీ - విం. వివాహమైన.

వివిక్త - విం. చెల్లాచెదురైన; నిర్జనమగు;

త్యక్తమైన. పుం. త్యాగి; సన్యాసి.

వివిర - పుం. గుహ; బీలము.

వివృతి - స్త్రీ. పరిభ్రమణము; భాష్యము;

టీక

వివేక - పుం. మంచి-చెడుల జ్ఞానము

తెలిసినవాడు.

వివేచన - పుం. పరీక్షణ; బాగోగులు విచారించుట; మీమాంసము.

వివేచనీయ - విం. వివరించదగిన; విచారించదగిన.

విషద - విం. స్పష్టమైన; వ్యక్తమైన; స్పచ్చమైన; అందమైన.

విషారద - పుం. పండితుడు; విద్వాంసుడు; దక్షుడు.

విశిఖ - పుం. బాణము.

విశిష్ట - విం. విలక్షణమైన; విశిష్టమైన.

విశుద్ధ - విం. బహునిర్మలమైన; స్పచ్చమైన.

విశృంఖల - విం. క్రమములేని; అస్తవ్యస్తమైన; ఇష్టానుసారము.

విశేషజ్ఞ - పుం. ఏదేని విషయమున విశేషజ్ఞానముగలవాడు.

విశేష్య - పుం. విశేషణముగల నామవాచకము.

విశ్రాంతి - విం. విశ్రాంతియైన; నిర్భయమైన.

విశ్రాంత - విం విశ్రమించు; అలసిపోయిన;

బడలిన.

విశ్రాంతి - స్త్రీం విశ్రమము; విశ్రాంతి.

విశ్రీ - విం కాంతి విహీనమైన.

విశ్రుత - విం ప్రసిద్ధమైన; విఖ్యాతమైన.

విశ్లిష్ట - విం విశ్లేషించబడిన; విశదీకరింపబడిన.

విశ్లేషణ - పుం విశదీకరణము.

విశ్వంభర - పుం పరమేశ్వరుడు; విష్ణువు.

విశ్వంభరా - స్త్రీం పృథ్వి; భూమి.

విశ్వకోశ - పుం సమస్త విషయముల

గురించి విస్తృత వర్ణనగల గ్రంథము.

విశ్వलोచన - పుం సూర్యచంద్రులు.

విశ్వవిద్యాలయ - విం అన్ని విధముల

విద్యలను బోధించుటకు తగిన వ్యవస్థ

కలిగియున్న ఉన్నత విద్యాపీఠము.

విశ్వసనీయ - విం విశ్వస్త ; విశ్వసించ

దగిన; నమ్మదగిన.

విశ్వాసఘాత - పుం నమ్మకద్రోహము.

విషణ్ణ - విం విషాదయుక్తమైన; విషాదము

గల.

విషధర - పుం సర్పము; పాము.

విషమ - విం అసమాన ; సమముగాలేని.

విషయక - విం సంబంధముగల; సంబంధించిన.

విषयी - పుం భోగవిలాసములో మెండుగా

ఆసక్తిగలవాడు; కాముకుడు.

విषాక్త - విం విషయుక్తమైన; విషము

కలిసిన.

విషాణ - పుం పశువుకు సంబంధించిన

కొమ్ము; 'శృంగము' అనబడు వాద్యము;

పందికోర.

విషాద - పుం ఖేదము; విషాదము; దుఃఖము.

విషానన - పుం సర్పము.

విష్టా - స్త్రీం మలము; పెంట.

విసర్గ - పుం దానము; త్యాగము; ఎడబాటు;

మృత్యువు; మోక్షము; అక్షరము ప్రక్కన

రెండు బిందులు ; 'ః'

విసర్జన - పుం పరిత్యాగము; సమాప్తి;

వెళ్ళిపోవుట.

విసాల - పుం కలయిక; ప్రేమీ-ప్రేమికుల

సంయోగము; మృత్యువు.

విస్తిర్ణ - విం విస్తృతమైన; విశాలమైన.

విస్తృత - విం విశాలమైన.

విస్మయ - పుం ఆశ్చర్యము.

విస్మరణ - పుం మరుపు.

విస్మృత - విం మరచిన; మరచిపోయిన.

విస్మృతి - స్త్రీం విస్మరణము; మరుపు.

విహంగ - పుం పక్షి; పిట్ట; బాణము.

విహాసనా - అంక్రిం దేం హాసనా.

విహసిత - పుం. ముచ్చముఁజేసి. నోస్యము; ఒక
నూదిలి చిరునావు.

విహాన - పుం. ప్రాతఃకాలము.

విహిత - విం. స్వసంక్షింపబడిన; నిర్బుడ;
నిహితమైన

విహీన - విం. నిహితమైన; లేకుండా.

విహ్నల - విం. వ్యాకులమైన, నిహ్నలమైన.

వీక్షణ - పుం. దేఖనా ; చూపు.

వీచి ; వీచీ - స్త్రీం. అల; తరంగము.

వీచిమాలి - పుం. సముద్రము.

వీత - విం. గడచిపోయిన; శీఘ్రపెట్టుబడిన;
ముక్తమైన.

వీతరాగ - పుం. వైరాగి.

వీథి - స్త్రీం. నూర్లము; దారి.

వీర - పుం. వీరుడు; శూరుడు; సాహసోపేతుడు.

వీరా - స్త్రీం. మద్యము.

వీరాన - విం. ధ్వంసమైన; శ్రీహీనమైన.

వీరానా - పుం. పాడుబడ్డ ప్రదేశము.

వీరుధ - పుం. పెడ పొదె ; మొక్క.

వృసూల - పుం. దెం. उसूल.

వృంద - పుం. దెం. बृंद.

వృక - పుం. భేడియా ; తోడేలు; నక్క.

వృత్తి - స్త్రీం. జీవిక; స్వభావము; ప్రకృతి;
వృత్తి.

వృత్త - పుం. అంధకారము; శత్రువు; మేఘము.

వృత్తహ - పుం. వృత్తారి. ఇంద్రుడు.

వృథా - విం. స్వర్థమైన; నిర్భక్తమైన.

వృశ్చిక - పుం. బిచ్చు ; తేలు.

వృష - పుం. ఆబోతు; పుష్పభము.

వృషీ - పుం. మయూరము; నెమలి.

వేక్షణ - పుం. నీక్షణము.

వేగ - పుం. వేగము.

వేణి - స్త్రీం. కేశజాలము; వేణి; జడ.

వేణు - పుం. నెదురు; సిల్లనగ్రోవి.

వేతన - పుం. జీతము; నేతనము.

వేత్తా - విం. తెలిసినవాడు; జ్ఞాత.

వేత్ర - పుం. బేత ; బెత్తము.

వేదనా - స్త్రీం. బాధ; నీడనము; దుఃఖము.

వేదికా - స్త్రీం. పీఠము; పీఠిక; అరుగు;
చాగ్రోష్ఠి ప్రదేశము.

వేధ - పుం. ఛేదనము; యంత్రముల సహాయ
ముతో నక్షత్రములను గమనించుట.

వేధశాలా - స్త్రీం. గ్రహించుట; నక్షత్రములు
మొదలగు వానిని గమనించి తెలుసుకొన
నిమిత్తము ఏర్పడ్డ ప్రయోగశాల.

వేలా - స్త్రీం. కాలము; సమయము; వేళ;
సముద్రపు ఒడ్డు.

వేశ - పుం. వేష ; వేషము; ధరించు డ్రస

వేశ్మ - పుం. ఇల్లు; గృహము.

వెఱన - పుం. చుట్టుగుడ్డ.

వేదాంత - విం. మట్టబడిన.

వైకల్పిక - విం. ఇష్టానుసారము ఎన్నుకొన
దగిన.

వైఖరీ - స్త్రీ. వాక్శక్తి; వాగ్దేవి.

వైఖానస - పుం. అడవిలో ఉండు ఒకవిధమైన
బ్రహ్మచారి.

వైచిత్ర్య - పుం. విచిత్రత.

వైజయంతీ - స్త్రీ. పతాక; జండా; ఒకవిధముగ
ఐదు రంగుల మాల (దండ).

వైతాల - పుం. రాజగారిని మేల్కొలుపు పంధి
మా గధులు లేకవైతాళికులు.

వైదగ్ధ్య - పుం. విద్వత్; చాతుర్యము.

వైద్య - పుం. ఒకవిధముగ రత్నము; వైద్యునిము

వైద్య - పుం. వైద్యుడు.

వైద్యక - పుం. వైద్యశాస్త్రము; ఆయుర్వేద
చికిత్సాశాస్త్రము.

వైద్య - విం. చట్టప్రకారమున్న.

వైభవ - పుం. విభవము; గొప్పదనము.

వైమనస్య - పుం. వైమనము; ద్వేషము; విరోధము.

వైయత్తిక - విం. వ్యక్తిగతమైన; వ్యక్తికి
సంబంధించిన.

వైయాకరణ - పుం. వ్యాకరణ పండితుడు.

వైర - పుం. ద్వేషము; శత్రుత్వము; విరోధము.

వైశ్వానర - పుం. అగ్ని; పరమాత్మ.

వైషమ్య - పుం. విషమత.

వైసా - విం. ఆ మాదిరి.

వైసే - క్రి. విం. అలా.

వ్యంగ్య - పుం. వ్యంజనద్వారా వెలువడు అర్థము.
ఎగతాళి; వెక్కిరింపు.

వ్యంజక - పుం. వ్యక్తముగ లేక వ్యక్తపరచుక్రియ;
'క' నుంచి 'హ' వరకు ఉన్న అక్షరములు
వ్యంజనములు; వందబడిన కూర.

వ్యంజనా - స్త్రీ. అభిధా; లక్షణా; వ్యంజనా
అనబడు మూడు శబ్దశక్తులలో మూడ
వది; అభిధా, లక్షణా శక్తులు అర్థవ్యక్తి
కరణలో సాఫల్యము పొందనప్పుడు
వ్యంజనశబ్దద్వారా శబ్దము యొక్క అసలైన
అర్థము వ్యక్తమగును.

వ్యక్త - విం. స్పష్టమైన; వ్యక్తమైన.

వ్యక్తి - స్త్రీ. అభివ్యక్తి; పుం. మనిషి; ఒకే ఒక
మనిషి.

వ్యక్తిగత - విం. వ్యక్తికి సంబంధించిన; వ్యక్తి
గతమైన.

వ్యక్తిత్వ - పుం. విశిష్ట గుణముల ద్వారా
వెల్లడియగు వ్యక్తి యొక్క స్వతంత్రమైన
స్పష్టమైన సత్య.

వ్యగ్ర - విం. వ్యాకులమైన; కలతజెందిన
వ్యగ్రమైన.

వ్యజన - పుం. విననకర; వ్యజనము.

వ్యతిక్రమ - పుం. వ్యత్యయ; క్రమహీనత;

విష్ణుము; అవాంతరము.

వ్యతిరేక - పుం. అతిక్రమణ; ఛేదము; ఒక విధముగ అర్థాలంకారము.

వ్యతీత - విం. గడచిపోయిన.

వ్యతీతనా - అంక్రిం. గడచుట.

వ్యతీత కరనా - సంక్రిం. గడుపుట.

వ్యథా - స్త్రీ. క్లేషము; మేదస్; దుఃఖము; బాధ.

వ్యథిత - విం. వేదన పొందుతున్న; బాధ పడు.

వ్యవధాన - పుం. ఆటంకము; హస్తక్షేపము; పరద.

వ్యవసాయ - పుం. జీవిక; వృత్తి; ఉద్యోగము.

వ్యవసాయీ - పుం. ఏదేని ఉద్యోగము చేయు వాడు; వృత్తి పనిచేయువాడు.

వ్యవస్థా - స్త్రీ. ప్రబంధము; ఏర్పాటు.

వ్యవస్థాపక - పుం. ప్రబంధకర్త; ఏర్పాటు చేయువాడు.

వ్యవస్థిత-విం. వ్యవస్థీకరించుడిన; నియమ బద్ధమైన; ఏర్పాటుగా వింపబడిన.

వ్యవహార - పుం. వర్తనము; నడవడి; ధోరణి; వ్యవహారము.

వ్యష్టి - పుం. ఒకే ఒక మనిషి; వ్యక్తి.

వ్యసన - పుం. దురలవాటు; విషయ వాసనల యెడల అనురక్తి; వ్యసనము.

వ్యస్త-విం. పనిలో నిమగ్నమైన; కలతజెందిన;

వ్యాప్తమైన.

వ్యాకుల - విం. వ్యగ్రమైన; గాబరాజెందిన; ఆదుర్దాగల.

వ్యాక్రోశ - పుం. తిరస్కారముతో కూడిన దెప్పిపొడుపు; అరుపు.

వ్యాఖ్యా - స్త్రీ. భాష్యము; తాత్పర్యము; వ్యాఖ్య.

వ్యాఖ్యాతా - పుం. భాష్యకారుడు.

వ్యాఖ్యాన - పుం. ఉపన్యాసము; వత్తెత్త.

వ్యాఘాత - పుం. విఘ్నము; ఆటంకము; ప్రహారము.

వ్యాఘ్ర - పుం. పెద్దపులి; వ్యాఘ్రము.

వ్యాజ-పుం. కుటము; మోసము; విలంబము; నెపము.

వ్యాధ - పుం. అడవి జీవులను వేటాడువాడు; పక్షుల వేటగాడు.

వ్యాధి - స్త్రీ. రోగము; జంజాటము.

వ్యాపక - విం. పరివ్యాప్తమైన; వ్యాపకమైన.

వ్యాపనా - అంక్రిం. వ్యాపించుట.

వ్యాపార - పుం. క్రయ-విక్రయ కార్యము; కొనడము-అమ్మడము పని; పని-పాటు.

వ్యాపన-విం. విపత్తులోనున్న; గాయపడిన; గతించిన.

వ్యాప్త - విం. వ్యాపించియున్న.

వ్యాయోగ - పుం. ఒక విధముగ దృశ్యకార్యము.

వ్యాల - పుం పాము; పెద్దపులి; సింహము.
 వ్యాల - స్త్రీం బ్యాల; రాత్రిభోజనము.
 వ్యవహారిక - విం వ్యవహారసంబంధమైన.
 వ్యాసంగ - పుం అధికమగు ఆసక్తి; మనో
 యోగము.
 వ్యాहत - విం నిషిద్ధమైన; వ్యర్థమైన.
 వ్యుత్పత్తి - స్త్రీం ఏదేని విషయము లేక వస్తువు
 యొక్క మూల స్థానము.
 వ్యుత్పన్న - పుం ఏదేని శాస్త్రమున ప్రకాండ
 పాండిత్యము గల; శాస్త్ర పారంగతుడు.
 వ్యూహ - పుం సేనావిన్యాసము; నిర్మాణరచన;
 వ్యూహము.
 వ్యోమ - పుం ఆకాశము; మేఘము; జలము.
 వ్యోరా - పుం బ్యోరా ; వివరణ; వివరము.
 వ్రజ - పుం మధుర-బృందావన సమీప
 ప్రాంతము; గమనము; సమూహము;
 మంద.
 వ్రజభాషా - స్త్రీం ప్రజమండలభాష.
 వ్రణ - పుం కురుపు; గాయము.
 వ్రతీ - పుం వ్రతమాచరించువాడు.
 వ్రాత్య - పుం వడుగుకొనివాడు; వ్యర్థసంకరుడు.
 వ్రీడా - స్త్రీం శర్మ ; సిగ్గు; లజ్జ.
 వ్రీహి - పుం ధాన్యము; బియ్యము.

శ

శంకర శైల - పుం కైలాసము.

శంకరీ - స్త్రీం పార్వతి.
 శంకా - స్త్రీం అనుమానము; సందేహము;
 సంశయము.
 శంకాల - పుం సంశయస్తుడు;
 అనుమానస్తుడు.
 శంకిత - విం అనుమానించు; శకించు.
 శంకు - పుం మొనగలవస్తువు; మేకు; గోగ.
 శంఠ - పుం నపుంసకుడు; మూర్ఖుడు.
 శంపా - స్త్రీం విజలీ ; మెరుపు; నడుము.
 శంకర - స్త్రీం పనిచేయు వడుపు; తరహా;
 తెలివి.
 శంకరదార - పుం కార్యవిధానము తెలిసినవాడు;
 కార్య కుశలుడు.
 శంక - పుం ఒక ప్రాచీనకాలపు జాతి; శకము;
 శతాబ్దము; శంక; సందేహము.
 శంకర - పుం బండ్డి; ఎద్దుబండ్డి; ఒకరాక్షసుడు.
 శంకర - పుం మంచ.
 శంకరకంద - పుం చిలకడదుంప.
 శంకరలబ - విం మధురభాషి; మనసు
 నొప్పించని మాటలు మాటాడువాడు.
 శంకల - స్త్రీం ఆకృతి; ఆకారము; రూపము;
 పద్ధతి.
 శంకాబ్ధ - పుం శాలివాహనరాజు ప్రవర్తించిన
 శక సంవత్సరము; క్రీ.శ. 78 నుంచి లేక
 79 మినహాయించిన శక శతాబ్దము

తెలియనగును.

శాకారి - పుం విక్రమాదిత్యుడు.

శాకిల - విం మంచి ఆకారముగల; సుందర

మైన.

శాకిహ; శాకోహ - పుం గొప్పదనము;

ప్రతాపము; పలుకుబడి.

శకున - పుం సాత్త; శకునము.

శక్ర - స్త్రీం పంచదార; ముడిపంచదార.

శక్తి - విం అనుమానించు; సంశయించు.

శక్త - విం శక్తిసంపన్నమైన; సమర్థమైన.

శక్ల - స్త్రీం దేం శక్ల.

శక్య - విం శక్తిగల; శక్యమైన; చేయదగిన.

శక్ర - పుం ఇంద్రుడు.

శక్రచాప - పుం ఇంద్రధనుస్సు.

శఖ - పుం మానవ శరీరము; వృక్ష; మనిషి.

శఖిసయత - స్త్రీం వృక్షిత్వము.

శఖి - విం వృక్షి సంబంధమైన; వృక్షిగత
మైన.

శగల - పుం పనిపాటు; ఉద్యోగము; మనో
రంజనము.

శగాల - పుం నక్క; గుంటనక్క.

శగుప్తా - విం వికసించిన; ప్రవృత్తిమైన;
ఆనందమయమైన.

శగూఫా - పుం మొగ్గ; పువ్వు; అద్భుతమైన
ఘటన.

శగల - పుం దేం శగల.

శచి; శచీ - స్త్రీం ఇంద్రాణి; ఇంద్రుని
భార్య.

శజర - పుం వృక్షము.

శజరా - పుం కుసీనామా; వంశవృక్షము;

కరణము తయారుచేసిన పాలముల

పటము.

శఠ - విం ధూర్తుడైన; వంచకుడు;

తుంటరియగు.

శత - విం వంద; పుం వందసంఖ్య; '100'.

శతక - పుం శతకము; శతాబ్ది.

శతదల - పుం పద్మము.

శతథా - అవ్యం వందలసార్లు; వందల
ప్రకారము.

శతపత్ర - పుం కులము; తెల్లగులాబి; నెమలి.

శతరంజ - పుం చదరంగము.

శతరంజీ - స్త్రీం చదరంగపు గళ్ళుగల చద
రంగపు ఆట పట్టా.

శతశా - విం వందలకొలది; వందరెట్లు.

శతాబ్ద - విం వందసంవత్సరములుగల.

శతాబ్ద - పుం; శతాబ్దీ - స్త్రీం వంద
సంవత్సరముల కాలము.

శతాయు - పుం వందసంవత్సరములుగలవాడు.

శతావధాన - పుం ఒకే సమయమున వంద
విషయముల యెడల ధ్యానమును

కేంద్రీకరించువాడు.

శదీద - విం కఠినమైన; దృఢమైన; కఠోరమైన.

శనాఖత - స్త్రీం పఠచాన; గుర్తు; పరిచయము.

శనాసా - విం గుర్తించువాడు; గుర్తుపట్టువాడు.

శని - స్త్రీం సూర్యమండలములోని ఆరవ గ్రహము; దురదృష్టము.

శనైః - అవ్యం ధీరే ; మెల్లిగా.

శపథ - స్త్రీం ఒట్టు; శపథము; ప్రతిజ్ఞ.

శఫక - స్త్రీం సంధ్యారాగము; ప్రాతఃకాలమున, సాయంకాలమున ఆకాసమున కాన్పించు ఎరుపు రంగు.

శఫకత - స్త్రీం దయ. కృప.

శఫతాల్ - పుం ఒక విధమగు పెద్ద బంగాళా దుంప.

శఫా - స్త్రీం ఆరోగ్యము.

శఫాఅత - స్త్రీం కామన; వాంఛ; సిఫార్సు.

శఫాఖానా - పుం ఆసుపత్రి; ఔషధాల యము.

శఫీ - విం సిఫార్సు చేయువాడు; మధ్యలో వచ్చినేరమును క్షమింపజేయువాడు.

శఫీక - విం దయాళుడు.

శఫూకా - పుం దేం శాగూకా.

శఫ్ఫాఫ - విం స్వచ్ఛమైన; పొరదర్చి.

శబ - స్త్రీం నిశా; రాత్రి.

శబనమ - స్త్రీం మంచు; ఒక విధమగు బహుపల్లని వస్త్రము.

శబనమీ - స్త్రీం దోమతెర.

శబల - విం పలురంగులు గల; రంగు రంగులుగల.

శబానా - క్రిం విం రాత్రి సమయమున.

శబాబ - పుం యౌవనకాలము; సౌందర్యము; ఆరంభము.

శబీహ - స్త్రీం చిత్రము; ఫోటో.

శబె-జఫాఫ - స్త్రీం సుహాగరాత ; వధువరుల ప్రథమ సమాగమపు రాత్రి.

శబెమాహ - స్త్రీం వెన్నెల రాత్రి.

శబెరోజ - అవ్యం రాత్రింబవళ్ళు.

శబ్బో - స్త్రీం రజనీ గంధా; రేరాణి పువ్వు

శమ - పుం శాంతి; ఓర్పు.

శమశేర - స్త్రీం ఖడ్గము; కత్తి.

శమా - స్త్రీం మైనపు వత్తి.

శమాదాన - పుం దీపపు శెమ్మె.

శమిత - విం శాంతించిన.

శమ్స - పుం సూర్యుడు.

శమీ - స్త్రీం జమ్మిచెట్టు.

శర - పుం బాణము; చితి.

శరత - స్త్రీం ఆశ్వీజ, కార్తీక మాసముల వచ్చు శరదృతువు; సంవత్సరము.

శరవత - పుం. ఒక మధురమైన పానీయము.

శరభ - పుం. సన్నేనుగ; మిడత.

శరమ - స్త్రీ. శిల్ప; లజ్జ; ప్రతిష్ఠ; సంకోచము; గౌరవము.

శరమ సే గడనా యా పానీ పానీ హోనా - ము. బాగా సిగ్గుపడుట.

శరభాక్ష - విం. దే. శరమీలా.

శరమానా - అం. క్రిం. సిగ్గుజెందుట; సం. క్రిం. సిగ్గుపడునట్లు చేయుట.

శరమీలా - విం. సిగ్గుచెందు; సిగ్గుపడు; లజ్జగల.

శరమిందగి - స్త్రీ. లాజ ; సిగ్గు.

శరమిందా - విం. సిగ్గుపడిన.

శరమీలా - విం. త్వరగా సిగ్గుపడు.

శరర - పుం. అగ్నికణము.

శరహ - స్త్రీ. భాష్యము; వ్యాఖ్య.

శరాఫత - స్త్రీ. సౌజన్యము; సజ్జనత; మంచితనము.

శరాబ - స్త్రీ. మద్యము; సారాయి.

శరాబఖానా - పుం. పానశాల.

శరాబఖోర - పుం. శరాబి ; అలవాటుగా మద్యము సేవించువాడు.

శరాబఖోరి - స్త్రీ. మద్యపానము.

శరాబోర - విం. తరబతర ; పూర్తిగా తడిసిన.

శరార - పుం. నిప్పురవ్వ; అగ్నికణము.

శరారత - స్త్రీ. కొంటెతనము; తుంటరి తనము.

శరాసన - పుం. ధనుస్సు.

శరీఅత - స్త్రీ. మహమ్మదీయుల ధర్మ శాస్త్రము.

శరీక - విం. కలసిన; సమ్మిళితమైన; పుం. సహచరుడు; భాగస్వామి.

శరీఫ - విం. కులీనస్తుడు; సభ్య పురుషుడు; పెద్దమనిషి.

శరీఫా - పుం. శీతాఫలము.

శర్కరా - స్త్రీ. పంచదార; ఇసుక రేణు.

శరీ - స్త్రీ. నిబంధన; పరతు.

శరీయా - క్రిం. విం. దృఢమైన; నిశ్చయ పూర్వకముగా; విం. నిశ్చితమైన.

శరీ - స్త్రీ. దే. శరమ.

శరీరి - స్త్రీ. రాత్రి; సంధ్యాసమయము; స్త్రీ.

శలగమ ; శలజమ - పుం. ముల్లంగి మాదిరి ఒకమేరు కూర.

శలభ - పుం. మిడత.

శలాకా - స్త్రీ. పొడవైన ఇనుప చువ్వు; బాణము; పాచిక.

శలాఖ - స్త్రీ. దే. సలాఖ.

శలూకా - పుం. పొట్టిచేతుల రచిక.

శల్య - పుం. ఎముక; బల్లెము; బాణము.

శల్యకీ - స్త్రీం సాహీ ; ముళ్ళ పంది.

శవ - పుం. లాశ ; శవము.

శశ ; శశక - పుం. ఖరగోశ ; శసా ;
కుందేలు.

శశధర - పుం. శశాంక ; శశి ; చంద్రుడు.

శశశృంగ - పుం. కుందేటి కొమ్ము ; ఏదేని
అసంభవకార్యము.

శశికలా - స్త్రీం. చంద్రకళ.

శశిధర - పుం. శివుడు.

శస్య - పుం. పైరు ; పంట ; కొత్తగా మొలచిన
గడ్డి ; ధాన్యము.

శహ - పుం. చక్రవర్తి ; పెళ్ళి కొడుకు ; వరుడు.

శహజాదా - పుం. దే. శాహజాదా.

శహజోర - పుం. ప్రబలమైన ; బలిష్ఠమైన.

శహతీర - పుం. దూలము.

శहतూత - పుం. దే. తూత.

శహద - పుం. తేనె ; మధువు.

శహద లగాకర చాటనా - మం. పనికిమాలిన
మత్తువులను భద్రముగా చూచుకొనుట.

శహనా - పుం. పోలీసు అధికారి ; శాసకుడు
(వ్యంగోక్తి) ; పన్ను మూలు చేయువాడు.

శహనాఝ - స్త్రీం. సన్నాయి.

శహబాలా - పుం. తోడపెళ్ళికొడుకు.

శహర - పుం. పట్టణము ; నగరము.

శహరపనాహ - స్త్రీం. రక్షణ నిమిత్తం నగరము

చుట్టు కట్టబడిన ప్రహరీ గోడ.

శహరీయత - పుం. నాగరికత ; నగర నివాసము.

శహరీ - పుం. పట్టణము లేక నగరమునకు
సంబంధించిన నాగరికుడు ; నగరవాసి.

శహసవార - పుం. గుఱ్ఱపు స్వారిలో ఆరితేరిన
వాడు.

శహదత్ - స్త్రీం. సౌఖ్యము ; ప్రమాణము ;
పరమార్థము కొరకు తనని త్యాగము
చేయు భావన.

శహీద - పుం. ఏదేని సమిష్టికార్యము కొరకు
బలియైనవాడు.

శాఙ్గి - స్త్రీం. శిష్టత ; సభ్యత ; సౌజన్యము ;
మానవత.

శాఙ్గి - విం. శిష్టవ్యవహారముగల ; సభ్యత
గల.

శాక - పుం. వండని కూరకాయ లేక ఆకు
కూర.

శాకల - పుం. ఖండము ; భాగము ; తునక.

శాకాహార - పుం. కూరగాయల భోజనము.

శాకిర - విం. కృతజ్ఞతగల ; ధన్యవాదములిచ్చు.

శాకి - విం. కొండెములు చెప్పువాడు ;
ఆర్థనాదము చేయువాడు.

శాఖ - స్త్రీం. రమ్మ ; చిన్న కొమ్మ.

శాఖ నికాలనా - మం. శాఖలు వెదకుట ;
చూపించుట.

శాఖా - స్త్రీం వృక్షపు శాఖ; కొమ్మ; ఏదేని

సంస్థ యొక్క విడి విభాగము.

శాఖామృగ - పుం వానరము; కోతి.

శాగిర్ద - పుం చెలా ; శిష్యుడు.

శాగిర్దీ - స్త్రీం చెలాపన ; శిష్యరికము.

శాతిర - పుం తుంటరి; ఉత్తరములు తెచ్చు

వాడు; దూత.

శాద-వింసంతోషముగానున్న; సంపన్నమగు.

శాదమాన - విం. ఖుశ ; సంతోషము గల;

సంతోషి.

శాదాబ - విం. సస్యశ్యామలముగానున్న.

శాదియానా - పుం మంగళవాద్యము.

శాదీ - స్త్రీం ఆనందము; ఆనందోత్సవము;

వివాహము.

శాదీమర్గ - విం. అమితమైన ఆనందము

వలనచనిపోయిన; స్త్రీం ఆనందాధిక్యము

వలన కలిగిన మృత్యువు.

శాన - స్త్రీం తళుకు- బెళుకు; అలంకరణ;

కోలాహలము; అడంబరము; దర్పము;

భవ్యత.

శాన-శౌకత - స్త్రీం అడంబరము;

తళుకు- బెళుకు.

శానా - పుం దువ్వెన; భుజము.

శానెసె శానా ఊలనా - ముం తొక్కినలాట

గుంపు.

శాబాశీ-స్త్రీం వాహవాహీ ; ప్రశంస; పొగడ్త.

శామ - స్త్రీం సొంజ ; సాయంత్రము.

శామత - స్త్రీం విపత్తు; దుర్గతి.

శామత కా ఘెర యా మారా - ముం దుర్గతి

అసన్నమైన; మూడిన.

శామత సవార హోనా యా సిరపర ఖేలనా -

ముం దుర్దశా గ్రస్తమైన; గండము అసన్నమైన.

శామియానా - పుం ఒకవిధమైన గుడ్డపందిరి;

ఒకవిధమగు గుడారము.

శామిల - విం. కలసిన; కలసియున్న;

సమ్మిళితమైన.

శామిల-హాల - విం. అన్నివేళల సహ

కరించు.

శామిలాత - స్త్రీం భాగము; వాటా.

శాయక - పుం తీర ; బాణము; ఖడ్గము.

శాయక - విం. షోకిల్లా; సరదా పురుషుడు;

వ్యసనపరుడు; అసక్తిగల.

శాయద - అవ్యం బహుశా; ఒకవేళ.

శాయర - పుం ఉర్దూ, పాఠీ భాషల్లో కుతలల్లు

వృక్తి కవి.

శాయరా - స్త్రీం కవయిత్రి; స్త్రీ కవి.

శాయరీ - స్త్రీం కవిత్వము; కావ్యరచన.

శాయీ - విం. నిద్రించు; పవళించు.

శారంగ - పుం. దే. సారంగ.

శారంగపాణి - పుం విష్ణువు; రాముడు;

కృష్ణుడు.

శారద-వింశత్యాలమునకు సంబంధించిన.

శారదా - స్త్రీం సరస్వతి; దుర్గాదేవి; శారదా
లిపి- ఒక ప్రాచీనకాలపు లిపి.

శారికా - స్త్రీం మైనా ; మైనా అనబడు పక్షి.

శారివా - స్త్రీం జవాసా ; బ్రహ్మజముడు
మొక్క.

శారీరిక - విం శరీర సంబంధమైన.

శార్దూల - పుం చిరుత పులి; పెద్దపులి;
సింహము.

శాల - పుం ఒక విధమగు పెద్ద పువ్వుము; లేకు
చెట్టు; స్త్రీం శాలువా.

శాలా - స్త్రీం ఇల్లు; భవనము; స్థానము.

శాలి - పుం ధాన్యము; చెరుకు; బాసమతి
బియ్యము.

శాలీన - విం వినమ్రమైన; లజ్జగల; సమాన
మైన; శిష్టాచారముగల; దక్షతగల.

శావక - పుం బిడ్డ; పశు శావకము; పక్షి
శావకము, కూన.

శాస్వత - విం నిత్యమైన; స్థిరమైన.

శాసన - పుం ఆజ్ఞ; ఆదేశము; శాసనము;
అధికారము; దండన.

శాసిత - విం శాసింపబడిన; దండింపబడిన.

శాస్తి - స్త్రీం శాసనము; దండన; శిక్ష.

శాస్త్రి - పుం శాస్త్రవేత్త; శాస్త్రజ్ఞుడు.

శాస్త్రి - విం శాస్త్రములో చెప్పబడిన;

శాస్త్రములో చెప్పబడినట్లు.

శాహ్ శాహ - పుం రాజాధిరాజు; మహారాజు.

శాహ్ శాహీ - స్త్రీం మహారాజత్వము; వాడుక
భాషలో విశుద్ధత; విశిష్టత.

శాహ - పుం మహారాజు; మహమ్మదీయ
సన్యాసులకు సంబంధించిన ఒక బిరుదు.

శాహఖర్చ - విం మిక్కుటముగా ఖర్చు
చేయు.

శాహజాదా - పుం మహారాజ కుమారుడు.

శాహనా - విం రాజసముగల; రాజయోగ్య
మైన.

శాహీ - పుం రాజా మహారాజులకు సంబం
ధించిన.

శింజన - పుం మధుర ధ్వని; ఆభూషణముల
గలగల ధ్వని.

శింజనీ - స్త్రీం గజ్జ లేక గజ్జలు; ధన్యు నారి;
ఉంగరము; కన్నీరు.

శింకంజా - పుం నొక్కు లేక వత్తు ఒక
యంత్రము; గానగ.

శింకన - స్త్రీం సిక్కుడన ; ముడత.

శింకమ - పుం ఉదరము; పొట్ట.

శింకమీ కారతకార - పుం తోటిరైతు నుంచి
కొంత భూమిని పుచ్చుకున్నరైతు.

శింకరమ - స్త్రీం ఒక విధమగు బండి.

శిశిక - పుం మొర; అభియోగము.
 శిశిక - పుం ఒక విధముగ డేగ.
 శిశిక - స్త్రీ పరాజయము; ఓటమి.
 శిశిక - విం విరిగిన; పగిలిన; భగ్నమైన.
 శిశిక హల - పుం గొలుసు కట్టు వ్రాత;
 దుర్గతిపాలైన.
 శిశిక - స్త్రీ ఉపాలంభము; చాడీ;
 నిందారోపణ; జబ్బు.
 శిశిక - పుం వేట; మృగయ.
 శిశిక కలన - మం వేటాడుట.
 (కిశి క) శిశిక హన - మం వశ్య
 మగుట; చిక్కుట; చంప బడుట.
 శిశిక - విం వేటాడువాడు; వేటగాడు.
 శిశిక - పుం ఉపాధ్యాయుడు; గురువు.
 శిశిక - పుం విద్యాబోధనము.
 శిశిక - స్త్రీ విద్య; చదువు.
 శిశిక - పుం విద్యార్థి.
 శిశిక - విం చదువుకున్న; చదివిన; నేర్చిన.
 శిశిక - పుం నెమలి తోక; నెమలి పింఛము;
 శిశిక; జాట్టు; పిలక.
 శిశిక - పుం మయూరము; నెమలి.
 శిశిక - విం శిశికలిగిన; పిలక ఉన్న;
 పుం మయూరము; నెమలి; కోడిపుంజు.
 శిశిక - పుం చీలిక; గాయము; పగులు.
 శిశిక - పుం దెం శిశిక.

శిశిక - క్రిం విం త్వరగా; శీఘ్రముగా.
 శిశిక - స్త్రీ శీఘ్రత; తొందరపాటు;
 హడావుడి.
 శిశిక - విం వదులైన; అలసిన; సోమరి
 యగు; మెల్లిగ.
 శిశిక - స్త్రీ విసురు; ప్రబలత; ఉగ్రత;
 అధిక్యము; వేము.
 శిశిక - స్త్రీ పోలికగుర్తు; వివేకము.
 శిశిక - పుం జ్ఞాపకము; పరిచయము.
 శిశిక - స్త్రీ ఉమ్మడి హక్కు; వాటా;
 ఉద్యోగము లో చేరుట.
 శిశిక - పుం శిరోభూషణము; కిరీటము;
 శ్రేష్ఠమైన వ్యక్తి.
 శిశిక - పుం దిరిసెన చెట్టు.
 శిశిక - స్త్రీ పాషాణము; రాయి; బండ.
 శిశిక - పుం శిలాశాసనము.
 శిశిక - పుం భ్రమరము; తుమ్మెద;
 బాణము.
 శిశిక ; శిశిక - పుం దస్తకారి ;
 హస్తకళ.
 శిశిక - పుం హస్తకళకు సంబంధించిన
 శాస్త్రము; వాస్తు శాస్త్రము.
 శిశిక - స్త్రీ దుర్గాదేవి; పార్వతి; మోక్షము.
 శిశిక - పుం శివాలయము.
 శిశిక - స్త్రీ పల్లకి; డోలి.

శివీర - పుం గుడారము; పైన్యశిబీరము;
కోట.

శిశిర - పుం శిశిర ఋతువు; చలికాలము;
చలి; మంచు.

శిశ్ట - విం సభ్యత గల; సజ్జనత్వము గల;
ఋజు ప్రవర్తనగల.

శిస్త - స్త్రీ. శస్త; చేపలు పట్టుకాలము.

శీత ; శీతల - విం శీతలమైన; చల్లని;
పుం చలి; మంచు; తుషారము; రొంప.

శీతలా - స్త్రీ. మసూచి రోగము;
స్పృటము.

శీరా - పుం చాశానీ ; బిల్లము లేక పంచదార
పాము.

శీరీ - విం మధురమైన; ప్రియమైన.

శీరీజబ్ - విం మధురవాక్కుగల; మధుర
భాష.

శీరీనీ - స్త్రీ. మాధుర్యము; తియ్యదము.

శీర్ణ - విం చినిగిన; పగిలిన; భగ్నమైన;
చినిగి జీర్ణించిన; కృశించిన.

శీర్ష - పుం సీరము; తల; కపాలము; కొన;
అగ్రభాగము.

శీర్షక - పుం హేడింగ ; శీర్షిక.

శీల - పుం నడక; నడత; ఆచరణము;
స్వభావము; శీలము.

శీలవాన - విం మంచి నడతగల;

సుశీలుడు.

శీశామ - పుం సంధ్రచెట్టు.

శీశామహల - పుం అద్దాల మేడ.

శీశా - పుం ఆఇనా ; అద్దము.

శీశీ - స్త్రీ. సీసా.

శృతి ; శృతి - స్త్రీ. సోత ; శౌంఠికామ

శృం - పుం శృం ; ఏనుగు తొండము.

శృం - పుం ఏనుగు; మద్యము తయారీ
చేయువాడు.

శృక - పుం చిలుక; శిరీష వృక్షము; శి
మహర్షి.

శృక్తి - స్త్రీ. సీప ; ముత్యపు చిప్ప.

శృక్ - పుం శుక్ర గ్రహము; వీర్యము; శక్తి.
పుం ధన్యవాదము.

శృక్రగజార - విం కృతజ్ఞతగల.

శృక్రగజారి - స్త్రీ. కృతజ్ఞత.

శృక్రియా - పుం ధన్యవాదము; కృతజ్ఞత
చెప్పుట.

శృక్ల - విం తెల్లని; పుం శుక్లవక్షము;
బ్రాహ్మణులలో ఒకశాఖ.

శృజా - విం వీరత్వముగల; వీరుడు.

శృజాత - స్త్రీ. వీరత్వము.

శృతర - పుం శృత ; ఒంటె.

శృతర-కినా - పుం ఎల్లప్పుడు వైరభావ
గలవాడు.

శ్రుతరమ్య - పుం నిప్పుకోడి.

శ్రుద - విం పనికిమాలిన; హేయమైన.

శ్రుదనీ - స్త్రీం భవితవ్యత; జరగబోవు
విషయము విం సంభావ్యము.

శ్రుద-బ్రుద - యౌం ఏదేని విషయమున అల్ప
జ్ఞానము.

శ్రుద్ధ - విం పవిత్రమైన; స్వచ్ఛమైన.

శ్రుద్ధపత్ర - పుం తప్పొప్పుల పట్టిక.

శ్రుబహ - పుం సందేహము; శంక; భ్రమ; దూ.

శ్రుభా - పుం దేం శ్రుబహ.

శ్రుభ్ర - విం తెల్లని; స్వచ్ఛమైన; శుభ్రమైన.

శ్రుమార - పుం గణన; తక్కి లేక తక్కించుట.

శ్రురూ - పుం ఆరంభము; ప్రారంభము.

శ్రుల్క - పుం సుంకము; బాడుగ; కట్టుము;
అద్దె; పన్ను; వేతనము లేక ఫీజు.

శ్రుశూషా - స్త్రీం పరిచర్య.

శ్రుకర - పుం సూర; పంది.

శ్రుచీ - స్త్రీం సుదీ; సూది.

శ్రుప - పుం సూప; చేట.

శ్రురా - పుం సామంత వీరుడు.

శ్రుర్య - పుం దేం సూర.

శ్రుల - పుం శూలనొప్పి; శూలము;
త్రిశూలము; మృత్యువు.

శ్రులీ - పుం మహాదేవుడు; శివుడు; స్త్రీం పీడ;
బాధ.

శ్రుగ్ఖల - పుం ఏనుగును కట్టు గొలుసు;
వడ్డాణము; సంకెల.

శ్రుగ్ఖలా - స్త్రీం క్రమము; గొలుసు;
వడ్డాణము; పంక్తి.

శ్రుగ - పుం శిఖరము; పర్వత శిఖరము; పశువు
కొమ్ము; బురుజు.

శ్రుగారిత - విం సింగారింపబడిన.

శ్రుగాల - పుం సియార; నక్క.

శ్రుగ - పుం ముసల్మానుల నాలుగు తెగలలో
మొట్టమొదటి తెగ; మహమ్మదీయుల
మతగురువు.

శ్రుగచిల్లీ - పుం ఆకాశరామన్న; గప్పాలు
కొట్టువాడు విం కొంటివాడు; తుంటరి.

శ్రుగర - పుం శిరము; కపాళము; కిరీటము;
శిఖరము.

శ్రుగి - స్త్రీం గర్భము; అహంకారము;
దర్పము; గీర.

శ్రుగి బఘరనా, హాకనా యా మారనా - మం
బడాయి కొట్టుట; కోతలు కోయుట.

శ్రుగ్తా - విం అసక్తిగల; వ్యభిచారి.

శ్రుగ - పుం వ్యాఘ్రము; ఉర్దూ కావ్య రచనలో
రెండు పాదములు గల ఒక పద్యము;
సాహసోపేతమైన వీరుడు.

శ్రుగ ఆబీ - స్త్రీం మొసలి.

శ్రుగ-బబర - పుం బాధ; పులి; సింహము.

శిరమర్ద - పుం వీరుడు; శూరుడు.

శిరవనీ - స్త్రీ. మోకాళ్ళ వరకు వ్రేలాడు
ఒకవిధముగ చొక్కా.

శిరవా - పుం పద్ధతి; తీరు; ప్రణాళి.

శిరవ - పుం మిగిలిన ముప్పు; శిషించిన ముప్పు;
తీసివేయగా మిగిలిన సంఖ్య; విం మిగి
లిన; చివరికి చేరిన; సమాప్తమైన.

శిర - స్త్రీ. ముప్పు; పదార్థము; భూతము -
ప్రేతము.

శిరనత - స్త్రీ. శిరతనీ ; దయ్యపు పోకడ;
దుష్టత.

శిరతన - పుం భూతము; ప్రేతము; దుష్టుడు.

శిరతన కి ఆత్ - మం చాల పాడుకైన ముప్పు;
చెడ్డమునిషి.

శిరతనీ - స్త్రీ. తుంటరితనము; కొంటె
తనము; దౌష్ట్యము; విం దయ్యపు.

శిరదా - విం ప్రేమించు; అనురక్తిగల.

శిరదా - పుం ప్రేమికుడు; అనురక్తుడు.

శిరల - పుం పర్వతము; కొండ.

శిరలకుమారి - స్త్రీ. పార్వతి.

శిరలంగా - స్త్రీ. గోవర్ధన పర్వతమునుండి
వెలువడు ఒకనది.

శిరలీ - స్త్రీ. రీతి; శైలి; వాక్య రచనా పద్ధతి.

శిరలినీ - స్త్రీ. నది.

శిరల - పుం సేవార ; నాచు; పాకుడు.

శిరశవ - విం శిశునంబంధమైన; పుం బాల్యము;
శైశవము.

శిరశ - పుం మృతవృక్షికి సంబంధించిన
రోదనము - శోకము.

శిరశ - విం టీర; చంచలమైన; తుంటరి
యగు; పోకిరియైన; పొగుగుల ; ముదురు
రంగుగల.

శిరశి - స్త్రీ. టిరై ; తుంటరి తనము;
పొగురు.

శిరశ - పుం దుఃఖము; చింత.

శిరశనీయ - విం దుఃఖించదగిన; చింతనీ
యము; చింతించదగిన.

శిరశ - పుం ఎరుపురంగు; ఎర్రదనము.

శిరశిత - విం ఎర్రని; పుం రక్తము; నెత్తురు.

శిరశ - పుం సజ్జన ; వాపు.

శిరశ - పుం శుద్ధ సంస్కారము; శుభ్రత;
అన్వేషణ; పరీక్ష.

శిరశనా - సంత్రం పరిష్కరించుట; సరి
చేయుట; అన్వేషించుట; సంస్కరిం
చుట.

శిరశిత - విం సరిచేయబడిన; సంస్కరింప
బడిన; శోధించబడిన.

శిరబదా - పుం గారడీ; ఇంద్రజాలము; దూ.

శిరబదా - గర ; శిరబదా బాజ - పుం గారడీ
మనిషి; దూ కోరు.

శోబా - పుం. సమూహము; మంద; కాలువ.

శోభన - పుం. ఆభూషణము; నగ; దీప్తి;
సౌందర్యము; విం శోభించుచున్న; మనో
హరమైన.

శోభా - స్త్రీ. దీప్తి; కాంతి; అలంకరణ;
శోభ.

శోర - పుం. గలభా; కోలాహలము; సందడి.

శోరబా - పుం. రసా ; ఏదేని పొంగించిన
వస్తువులోని రసము.

శోరా - పుం. మట్టిలో లభించు ఒక విధమగు
ఉప్పు; చుపుడు.

శోరశి - స్త్రీ. అల్లరి; కోలాహలము; గలభా;
తూదా.

శోలా - స్త్రీ. అగ్నిజ్వాల.

శోశా - పుం. బహిర్గతమైనములుకు; అద్భుత
మైన విషయము; విస్మయము కలిగించు
విషయము.

శోష - పుం. శోషణము; క్షీణత; శరీరము
శుష్కించుట.

శోషక - పుం. శుష్కింపజేయువాడు; పీల్చు
వాడు.

శోషిత - విం. శోషింపబడిన.

శోహదా - పుం. రోడి; దురాచారి; దుండగుడు.

శోహరత ; శోహరా - స్త్రీ. ప్రసిద్ధి; ఖ్యాతి;
జనరము.

శౌక - పుం. ఏదేని వస్తువులు పొందవలెనని
గొప్పకోరిక; రుచి; ఆకాంక్ష.

శౌకత - స్త్రీ. బలము; సామర్థ్యము;
ఆడంబరము; వైభవము.

శౌకియా - విం. ఆకాంక్షగల.

శౌకిన - పుం. భోగలాలసుడు; సరదా
పురుషుడు.

శౌకినీ - స్త్రీ. సరదా; భోగలాలసత.

శౌక్తిక - పుం. మౌక్తికము; ముత్యము.

శౌచ - పుం. శుద్ధత; శుభ్రత; పవిత్రత బహి
ర్యామికివెళ్ళుట; కాలకృత్యములు.

శౌహర - పుం. భర్త; పతి.

శమశానపతి - పుం. శివుడు.

శమశానయాత్రా - స్త్రీ. శమమును శ్మశానమునకు
తీసుకు వెళ్ళుట.

శమశ్చ - పుం. మీసములు.

శ్యామటీకా - పుం. డిఠౌనా ; దిప్తిబొట్టు.

శ్యామల - విం. నల్లని; నలుపు, నీలము
కలసినవర్షిగల.

శ్యామా - స్త్రీ. కృష్ణుని ప్రియురాలు రాధ;
కోకిల; రాత్రి; (స్త్రీ).

శ్యేన - పుం. బాజ ; డేగ.

శ్రద్ధా - స్త్రీ. పెద్దల యెడల ఉండు గౌరవ
భావము.

శ్రద్ధాల్ప - విం. శ్రద్ధగల.

శ్రద్ధయ - విం శ్రద్ధ పొందదగిన.

శ్రమజల ; శ్రమవారి - పుం చెమట.

శ్రమణ - పుం బౌద్ధ సన్యాసి.

శ్రమసీకర - పుం శ్రమచిందుట; చెమట.

శ్రమిత - విం శ్రమించి అలసిపోయిన.

శ్రమీ - పుం శ్రమజీవి; క్షయించి పనిచేయువాడు.

శ్రవణీయ ; శ్రవ్య - విం వినదగిన; వినుటకు వీలైన.

శ్రాంతి - స్త్రీం పరిశ్రమ; అలసట.

శ్రాద్ధ - పుం శ్రద్ధాపూర్వకముగా చేయు కార్యము; శ్రాద్ధము; మృతవ్యక్తికి సంబంధించిన కర్మకాండ.

శ్రావణి - స్త్రీం శ్రావణ పూర్ణిమ; రక్షా బంధనము చేయు దినము.

శ్రావ్య - విం వినసాంపైన.

శ్రీకంఠ - పుం శివుడు; మహాదేవుడు.

శ్రీఖండ - పుం మంచుగంధము; చందనము.

శ్రీఖండశీల - పుం మలయ పర్వతము; చందన వృక్షములుగల ; విష్ణు పర్వతము - మలబారు ప్రాంతములోనున్నది.

శ్రీపతి - పుం విష్ణువు.

శ్రీఫల - పుం నారికేళము; కొబ్బరికాయ;

ఉసిరికాయ; సంపత్తి.

శ్రీమంత - పుం ఒక విధముగ స్త్రీల శిరోభూషణము; స్త్రీల శిరము మీది పాపిడి.

శ్రీహత - విం శోభారహితమైన.

శ్రుత - విం వినిన; వినియున్న; ప్రసిద్ధమైన.

శ్రేయ - విం మంగళదాయకమైన; శుభప్రదమైన; పుం సదాచారము కళ్యాణము.

శ్రోత - పుం చెవి; క్షర్ణము.

శ్రోతా - పుం వినువాడు.

శ్రోత్రీయ - పుం వేద విద్యా పారంగతుడు.

శలథ - విం వదులైన; శిథిలమైన; అశ్చమైన.

శలాఘనీయ - విం పొగడదగిన; ప్రశంసించదగిన.

శలేఘా - స్త్రీం ప్రశంస; పొగడ్త.

శలేఘ్య - విం ప్రశంసనీయమైన; శ్రేష్ఠమైన.

శ్లిఘ - విం శ్లేషగల; శ్లేషార్థముగల; అంటయున్న; కలసియున్న.

శ్లీల - పుం శిష్టమైన; ఉత్తమమైన; శుభమైన.

శ్వసూర - పుం ససూర ; భార్యతండ్రీ ; మావగారు.

శ్వశ్వ - స్త్రీం సాస ; భార్యతల్లి; అత్తగారు.

శ్వన - పుం కుత్తా ; కుక్క.

శ్వాపద - పుం క్రూరమృగము.

శ్వేత - విం సఫేద ; తెల్లని.

శ్వేతాంశు - పుం చంద్రుడు.

ష

షండ - విం నపుంసకుడు; ఆబోతు; శివుని పేర్లలో ఒకటి.

షండత్వ - పుం. నామదీ; నపుంసకత్వము.

షట - పుం. ఆరు; ఆరు సంఖ్య; 6.

షటపద - పుం. భ్రమరము; తుమ్మెద.

షటముఖ - పుం. కార్తీకేయుడు; కుమారస్వామి.

షటరస - పుం. దే. షడరస.

షడయంత్రి - పుం. కుట్ర; కవట పథకము.

షడరస - పుం. ఆరు రకముల రుచులు ;

మధురము; లవణము; కటువు; తిక్తము;

క్షాయము; ఆమ్లము.

షడ్విపు - పుం. ఆరు మనోవికారములు - కామ

క్రోధో భమదమోహమాత్సర్యములు.

షష్ఠ - వి. ఆరవ.

షోడశ-వి. పదహారు; పదహారవ ; పుం.

పదహారు సంఖ్య; 16.

షోడశ శృంగార - పుం. పదహారు రకముల

అలంకరణములు; శృంగారము - పూర్ణ

శృంగారము.

షోడశీ - వి. (స్त्री.) పదిహారవ; పదహారు

వత్సరముల వయస్సుగల (యువతి).

షోడశోపచార - పుం. పదహారు దైవపూజా

విధానములు - 1. ఆవాహనము. 2. ఆస

నము 3. అర్ఘ్యము 4. పాద్యము 5. ఆచ

మనము. 6. మధుపర్కము; 7. స్నానము;

8. వస్త్రాభరణము; 9. యజ్ఞోపవీతము

10. గంధము 11. పుష్పము 12. ధూప

ము; 13. దీపము; 14. నైవేద్యము 15. తాం

బూలము 16. ప్రదక్షణ వందనము.

షోషరీ - వి. (స్त्री.) బోలైన; బోలుగల.

ష్రీవన - పుం. థూక ; ఉమ్మి; ఉమ్ముట.

స

సంక - స్త్రీ. దే. శంకా.

సంకట-వి. ఇరుకైన; పుం. విపత్తు; సంకుటము.

సంకర - వి. దొగలా ; వర్ణసంకరమైన; వర్ణ

సంకరపు; విభిన్న మస్తువుల కలయిక.

సంకరతా - స్త్రీ. సాంకర్యము; కల్తీ.

సంకరా - వి. సన్నిధి; ఇరుకైన; పుం. కష్టము;

విపత్తు.

సంకల - స్త్రీ. తలుపు గొల్చిము; గొలుసు;

పశువులను కట్టుకొలుసు.

సంకలన - పుం. సంగ్రహము; కూర్పు; సంగ్ర

హించుట; పోగుచేయుట; సంకలనము.

సంకలిత-వి. ఎన్నబడిన; సంగ్రహించబడిన;

సమకూర్చబడిన.

సంకల్ప - పుం. ఏదేని కార్యము చేయవలెనని

నిశ్చయము ; సంకల్పము; నిర్ధారణ.

సంకీర్ణ - వి. సంకుచితమైన; ఇరుకైన;

అల్పమైన.

సంకీర్తన - పుం. యశ గాన ; భజన.

సంకుచిత - వి. ముడుచుకొనిన; సంకు

చితమైన; ఇరుకుగ.

సంకుల - విం సంక్షీర్ణమైన; పరిపూర్ణమైన;

పుం సమూహము; యుద్ధము; గుంపు.

సంకులిత - విం పరిపూర్ణమైన; వ్యాపించిన;
దట్టమైన.

సంకేత - పుం ఇశారా ; సంకేతము; ఇంగితము.

సంకోచ - పుం కుచించుట; ముడుచుకొనుట;
సంకోచము; మొగమాటము.

సంకోచనా - అంక్రిం సంకోచించుట; మొగ
మాటపడుట; ముడుచుకొనుట.

సంకోచీ - విం మొగమాటపడువాడు; సిగ్గు
నొందు; ముడుచుకొనిన; సంకోచించు.

సంక్రందన - పుం ఇంద్రుడు.

సంక్రమణ - పుం గమనము; నడక.

సంక్రామక - విం సంక్రమించు; తాకుడు
వలన వ్యాపించు.

సంక్షిప్త - విం క్లుప్తముగ; ముక్తసరిగ; కొద్ది.

సంక్షేప - పుం కొద్దిలో ఏదేని విషయమును
చెప్పుట; క్లుప్తముగా చెప్పబడిన లేక
ప్రాయబడిన విషయము.

సంక్షేపణ - పుం క్లుప్తపరచుట; సంక్షేపముగ
వర్ణించుట; సంక్షేపణము.

సంక్షేపతః - అవ్యం కొద్దిలో; క్లుప్తముగా.

సంఖ - పుం దేం శంఖ.

సంఖియా - పుం పాఞ్ఞము; ఒక విధమగు
మహావిషము.

సంఖ్యక - విం సంఖ్యగల.

సంఖ్యా - స్త్రీం అంకె.

సంగ - పుం కలయిక ; సాంగత్యము; సహవా
సము; రాయి; విం కఠోరమైన; క్రింవిం
మెంటు.

సంగ లగనా - ముం మెంటుండుట ;
మెంటుబడుట.

సంగఠన - పుం చెదిరియున్న శక్తులను లేక జన
మును ఏకం చేసి ఒక సంఘముగా ఏర్పర
చుట.

సంగఠిత - విం బాగుగా ఏకమైన.

సంగత - స్త్రీం సాంగత్యము; సహవాసము;
సహవాసి; విం తగిన; అనుకూలమైన.

సంగతరాశ - పుం రాయి చెక్కుడు పని చేయు
వాడు.

సంగతి - స్త్రీం సాంగత్యము; కలయిక; తోడు.

సంగతియా ; సంగతీ - విం సహచరుడు;
సహవాసి; పాటకునితోటి వాద్యకులు.

సంగదిల - విం రాతి గుండెగల; దయలేని.

సంగమ - పుం కలయిక; నిమజ్జనము.

సంగమర - పుం స్వచ్ఛమైన చలువరాయి.

సంగమూసా - పుం ఒక విధమైన నున్నని బహు
మూల్యమైన నల్లరాయి.

సంగయశబ - పుం హోలదలీ ; ఒక విధమగు
ఆకు పచ్చని బహుమూల్యమైన రాయి;

ఈ రాతి కడుగు నీరు లేక రుద్దిన నీరు
త్రాగినగుండె దడ తగ్గునని ప్రతీతి.
సంగర - పుం సంగ్రామము; యుద్ధము.
సంగసార - పుం అపరాధిని రాళ్ళతో కొట్టి
చంపుట.
సంగాతీ ; సంగారి - పుం సహచరుడు;
సహవాసి; స్నేహితుడు.
సంగిని - స్త్రీ సహేలి; భార్య.
సంగీ - పుం సహచరుడు; సహవాసి.
సంగీన - పుం తుపాకి చివరి భాగమున తగిలించ
బడు ఇనుప ములికి; విం అసాధారణమైన
రాతితో చేయబడిన; బలమైన మన్నికల.
సంగృహీత - విం సంకలంపబడిన; పోగుచేయ
బడిన.
సంగేమసానా - పుం మూత్రములో రాళ్ళు
ఉండు జబ్బు.
సంగోయన - పుం దాపరికము; దాచుట.
సంగ్రామ - పుం సంగ్రామము; యుద్ధము.
సంగఠన - పుం కలయిక; సంయోగము;
దే. సంగఠన.
సంగఢ; సంగఢణ - పుం రాపిడి; ప్రతియోగిత;
రుద్ధుడు; రాచుకొనుట.
సంగాత - పుం ప్రహరము; దెబ్బ; హత్య; చావు;
సమిష్టి; సమూహము; సంయోగము.
సంగాతీ - పుం సహచరుడు; సహవాసి;

స్నేహితుడు.
సంగారనా - సంక్రిం సంహరించుట;
వధించుట.
సంగారామ - పుం బౌద్ధ సన్యాసుల విహారము;
మఠము.
సంచయ - పుం సమూహము; కుప్ప;
సంచయనము.
సంచరిత - విం సంచరించు.
సంచాలక - పుం నడిపించువాడు;
పరిచాలకుడు.
సంచాలన - పుం పరిచాలనము; పనికొన
సాగించుట.
సంచిత - విం ప్రాగుచేసిన; కూడబెట్టిన.
సంచౌనీ - స్త్రీ సంగ్రామము; ఏకత్రీకరణము.
సంచాత - విం జన్మించిన; ప్రాప్తించిన.
సంచాఫ - పుం అంచు; కొన; గోటు.
సంచాఫీ - పుం సగము ఎరుపు, సగము ఆకు
పచ్చ మొగల గుట్టము.
సంచీదగీ - స్త్రీ వ్యవహార గాంభీర్యము.
సంచీదా - విం గంభీరమైన; తెలివిగల; తగిన;
శాంతముగల; సరిగా గురివేయు.
సంచీవన - పుం సవ్యముగ జీవితము గడుపుట;
ప్రాణశక్తి కలుగజేయు.
సంచీవనీ - స్త్రీ ప్రాణశక్తి కలుగజేయు ఒక
కాల్పనిక బొప్పము; పుం ప్రాణశక్తి కలుగ

జేయు నది.

సంజుక్త - విం. దేం. సంయుక్త.

సంజృత - విం. అప్రమత్తమైన; సన్నద్ధమైన.

సంజోగ - పుం. దేం. సంయోగ.

సంజోనా - సంక్రిం. అలంకరించుట;

సింగారించుట; సిద్ధపరచుట.

సంజ్ఞా - స్త్రీం. చైతన్యము; స్పృహ; బుద్ధి;

జ్ఞానము; నామము; నామవాచకము.

సంజ్ఞాహీన - విం. స్పృహలేని; చైతన్యములేని.

సంఙ్మసుంఙ్ - విం. లావుగ; బొడ్డుగ; దృఢముగ.

సంఙ్సా - పుం. పట్నారు.

సంఙ్డా - విం. బలిసిన; దృఢమైన.

సంఙ్డాస - పుం. శౌచకూపము; మరుగుదొడ్డి.

సంత - పుం. సాధువు; సన్యాసి; త్యాగి.

సంతత - అవ్యం. ఎల్లప్పుడు; నిరంతరము.

సంతతి - స్త్రీం. సంతానము.

సంతప్త - విం. ఎక్కువగా తపించిన; దుఃఖము
గల; నీడించబడిన.

సంతరణ - పుం. తరించుట; బాగుగా - ఈడుట;
అద్దరికి దాటుట.

సంతరా - పుం. కమలాఫలము.

సంతరీ - పుం. పహరా నిచ్చువాడు ; ద్వార
పాఠికుడు.

సంతాప - పుం. తాపము; జ్వలనము; క్లేశము.

సంతాపిత - విం. దేం. సంతప్త.

సంతాపి - పుం. తాపము కలుగజేయువాడు.

సంతి - అవ్యం. బదులుగా; ద్వారా.

సంతుష్ట - విం. తృప్తిజెందిన; ఒప్పుకొనిన.

సంతోఖ - పుం. దేం. సంతోష.

సంతోష - పుం. సంతృప్తి; ఓర్పి; తృప్తి;

ఆనందము; సంతోషము.

సంతోషి - పుం. ఎల్లప్పుడు సంతోషముగా
నుండు వాడు.

సంత్రస్త - విం. భయపడిన; భీతినొందిన;
వ్యాకులమైన.

సందర్భ - పుం. ప్రసంగము; రచన; వ్యాసము;
చిన్న పాత్రము.

సందల - పుం. శ్రీఖండము; మంచి గంధము.

సందీపన - పుం. ఉద్దీపనము; ఉత్తేజనము;
శ్రీకృష్ణుని గురువు పేరు.

సందృక్ - పుం. పెట్టె; బోషణము.

సందృక్చా ; సందృక్చీ ; సందృక్చీ-స్త్రీం. చిన్న
ట్రంకు పెట్టె

సందేసా - పుం. మౌఖికమైన సమాచారము.

సందేసీ-పుం. వార్తాహరుడు; సందేశవాహకుడు.

సందేహ - పుం. శంక; సందేహము; సంశయము

సందోహ - పుం. సమూహము; గుంపు.

సంధాన - పుం. లక్ష్యపెట్టుట; గురిపెట్టుట
అన్వేషణ.

సంధాననా - సంక్రిం. గురిపెట్టుట; గురిపెట్టె

బాణము వేయుట.

సంధానా - పుం. ఖటాడీ ; ఆచారము.

సంధి - స్త్రీ. కలయిక; సంయోగము; మైత్రీ;
సంధి.

సన్యస్త - విం. సన్యసించిన; సంతగ్నమైన;
సన్నద్ధమైన.

సంపన్న - విం. సంపదగల; ధనము గల.

సంపర్క - పుం. సంసర్గము; సంగత్యము.

సంపా - స్త్రీ. శంపా యా బిజలి ; మెరుపు.

సంపాత - పుం. తటాలున పడిపోవుట;
సంసర్గము; సంగమము; సమాగమము.

సంపాదకీయ - విం. సంపాదకీయము;
సంపాదకుడు (ప్రాసన వ్యాసము).

సంపాదన - పుం. పత్రికా సంపాదకుడు చేయు
పని; వచ్చిన వ్యాసములను సవరించి ప్రచు
రించుట.

సంపుట - పుం. దోసిలి; దొన్నె; భరణి.

సంపుటి - స్త్రీ. చిన్న గిన్నె.

సంపృక్త - విం. సంపర్కముగల; కలిసిమెలిసిన.

సంపేరా - పుం. మదారి ; పాములవాడు.

సంపౌలా - పుం. సర్పశాపకము; పాముపిల్ల.

సంప్రతి - అవ్యం. ఈ రోజుల్లో; ఈ మధ్యన;
ఈ సమయమున.

సంప్రాప్త - విం. చేరియున్న; హాజరుగానున్న;
ఘటించిన; ప్రాప్తించిన.

సంబంధి - విం. సంబంధించిన; పుం. బంధువు;
వియ్యంకుడు.

సంబద్ధ - విం. బంధింపబడిన; సంబంధము
కలిగివున్న.

సంబల - పుం. పాదేయము; దారి బత్తము.

సంబుద్ధ - పుం. జ్ఞానవంతుడు; జ్ఞాని; బుద్ధి
మంతుడు.

సంబలనా - అం. క్రిం. జాగ్రత్తుడుట; రక్షించు
కొనుట; తీరుకొనుట; తెప్పరిల్లుట.

సంభవ - పుం. జన్మించుట; కాగలుగుట;
కలయిక; విం. ఉత్పన్నమైన.

సంభవతః - అవ్యం. కావచ్చు; బహుశా.

సంభవనీయ - విం. సంభవమైన.

సంభార - పుం. ప్రోగుచేయుట; సన్నద్ధత;
సామానులు; సామగ్రి; ఆడంబరము;
పెంపకము.

సంభారనా - అం. క్రిం. దే. సంభాలనా.

సంభాల - స్త్రీ. రక్షణ; పోషణ; పాలనము॥
భారము.

సంభాలనా - అం. క్రిం. నిర్వహించుట; సంభా
ళించుట; సర్దుట; జాగ్రత్తుడుట; తమ
నియంత్రించుకొనుట.

సంభాలా - పుం. చావు ముందు వచ్చువైత్యము;
తలివి.

సంభావనా - స్త్రీ. భావన; కల్పన; సంభవ

మగుట; అర్హత.

సంభావిత ; సంభావ్య - విం కల్పితమైన;

సంభవమైన; ప్రతిష్ఠితమైన.

సంభూత - విం ఉత్పన్నమైన; యుక్తమైన;

సహితమైన.

సంభూయ సముత్థాన - పుం వాటాదారుల ఉమ్మడి

వ్యాపారము.

సంభ్రమ - పుం గాబరా; వ్యాకులత; భయము;

స్తబ్ధత.

సంభ్రాంత - విం కలతజెందిన; ఉద్విగ్నమైన;

ప్రతిష్ఠగల; గౌరవనీయమైన.

సంయత - విం వశ్యమైన; వ్యవస్థితమైన;

నిగ్రహించిన; బద్ధమైన.

సంయమ - పుం మనోనిగ్రహము; ఇంద్రియ

నిగ్రహము.

సంయమనీ - స్త్రీం యమపురి.

సంయమీ - విం ఆత్మనిగ్రహి; మనస్సును,

ఇంద్రియములను వశపర్చుకొనువాడు.

సంయుక్త - విం కలిసియున్న; సంబద్ధమైన;

సహితమైన.

సంయుగ - పుం సంయోగము; పోరాటము.

సంయుత - విం దేం సంయుక్త.

సంయోగ - పుం కలయిక; సమాగమము;

సహవాసము ఆకస్మికసంయోగము.

సంయోగ సే - ముం దైవవశాత్తు; తలవని

తలంపుగా.

సంయోజక - పుం కల్పనది; కల్పనవాడు.

సంయోజన - పుం కలయిక.

సంయోనా - సంక్రిం దేం సజ్జనా.

సంరక్షిత - విం సురక్షితముగా నుంచబడి

యున్న.

సంలక్ష్య - విం చూడవీలగు.

సంలగ్న - విం అంటివున్న; సంబద్ధమైన;

తాదాలో చిక్కుకొన్న.

సంలాప - పుం సంభాషణ.

సంవత - పుం సంవత్సరము; విక్రమాదిత్య

కాలముతో ప్రారంభమైన కాలగణన.

సంవత్సర - పుం సంవత్సరము; వర్షము.

సంవరణ - పుం ఆచ్ఛాదనము-క్ప్పుట;

దాచుట; సవరించుట; నిగ్రహించుట.

సంవరనా - అంక్రిం అలంకరింపబడుట;

సరిగానుండుట.

సంవర్ధన - పుం వృద్ధి; పోషణ; పెంపకము.

సంవాద - పుం సంభాషణ; వార్తాలాపము;

సమాచారము.

సంవారనా - సంక్రిం అలంకరించుట; సరి

చేయుట.

సంవాస - పుం సుగంధము; సువాసన; నోటి

నుండి వెలువడు దుర్వాసన; ఉమ్మడి

నివాస స్థానము.

సంవాहन - పుం. మోయుట; తీసుకువెళ్ళుట;
చేర్చుట.

సంవిధాన - పుం. రాష్ట్ర శాసన సంబంధమైన;
చట్టసంహిత.

సంవృత - విం. మూయబడివున్న; దాచబడిన.

సంవేద - పుం. అనుభవము; జ్ఞానము; తెలివి;
వేదన.

సంవేదన - పుం. అనుభూతి; సుఖదుఃఖ అను
భూతి; వ్యక్తపరచుట.

సంవేధ - పుం. అనుభవించదగిన; చెప్పదగిన.

సంశయ - పుం. సందేహము; సంశయము.

సంశయాత్మా - పుం. ప్రతి విషయమును అను
మానించువాడు; సందేహించువాడు.

సంశయిత - విం. శంకించు; సందిగ్ధమైన.

సంశయీ - స్త్రీ. సందేహించువాడు; శంకించు
వాడు.

సంశుద్ధ - విం. సంశోధించబడిన.

సంశోధన - పుం. సరిదిద్దుట; సరిచేయుట;
సంశోధనము; పరిష్కరణము.

సంశోధిత - విం. సంస్కరింపబడిన; సరి
దిద్దబడిన.

సంశ్రిత - విం. శాస్త్రములో వచ్చివున్న;
ఇతరుల ఆశ్రయములోనున్న.

సంశ్లిష్ట - విం. కలిసియున్న; అంటుకుని
యున్న; కలిసియున్న.

సंसద - స్త్రీ. పరిషత్తు; రాజ్యసభ, లోకుసభల
సంయుక్తపరిషత్తు.

సंसర్గ - పుం. సాంగత్యము; కలయిక;
సహవాసము.

సంసార - పుం. దునియా; ప్రపంచము; జగత్తు;
గృహస్థి-సంసారము.

సंसృతి - స్త్రీ. జన్మపరంపర; అనాగమనము;
స్పృష్టి.

సంస్కరణ - పుం. సంస్కారము; పుస్తకముల
ఒకసారి ముద్రణము; ఆవృత్తి.

సంస్కార - పుం. సంశోధనము; సరిదిద్దుట;
పరిష్కృతి.

సంస్మరణ - పుం. జ్ఞాపకమున్న స్వానుభవము;
సంఘటన మొదలగునవి.

సంహరణ - అం. సంహరించుట;
సంక్రమణ-సంహరించబడుట.

సంహిత - విం. సంగ్రహించబడిన; సంకలించ
బడిన.

సंहితా - స్త్రీ. సంకలనము; సంగ్రహము.

సంసాదత - స్త్రీ. అదృష్టము; బాగు.

సంసాదతమంద - విం. అదృష్టవంతుడు; బుద్ధి
మంతుడు; విధేయుడు; యోగ్యుడు.

సంసే - స్త్రీ. సఫారీష; సిఫార్సు; ప్రయాస;
వృద్ధి; వికాసము.

సంసేద - విం. శుభప్రదమైన; అదృష్టము గల.

సకట - పుం శకట ; బండి.

సకత - స్త్రీ శక్తి; సామర్థ్యము.

సకతా - స్త్రీ సామర్థ్యము; అవస్థారము ;

పద్యములో యతి; సకతా పదనా-మౌ

పద్యములో యతి భంగదోషము.

సకనా - అంక్రిం సమర్థుడగుట; నిర్వహణ

యోగ్యమగుట.

సకపకానా - అంక్రిం ఆశ్చర్యపడుట;

నెవ్వరబోవుట; సంకోచించుట.

సకరనా - అంక్రిం మంజూరగుట;

స్వీకరింపబడుట.

సకర్మక - విం కర్మయుక్తమైన.

సకల - విం సమస్తము; మొత్తము.

సకలాత - పుం క్షుప్తకౌను రజాయి; కానుక,

ముఖము.

సకానా - అంక్రిం సంకోచించుట;

సందేహించుట.

సకామ - పుం కోరికగలవాడు; కాముకుడు.

సకారనా - అంక్రిం స్వీకరించుట.

సకారే - క్రిం.విం సబేరే ; ప్రాతఃకాలమున.

సకాలత - స్త్రీ బరువు; భారము.

సకీమ - విం రోగి; జబ్బుగానున్న.

సకీల-విం బరువైన; బరువుగల; భారమైన.

సకుచనా - అంక్రిం సిగ్గుపడుట; సంకో

చించుట; ముడుచుకొనుట.

సకుచాई - స్త్రీ సంకోచము; అజ్ఞ.

సకుచానా - అంక్రిం సంకోచించుట;

సంక్రిం ముడుచుట; సంకోచింప

జేయుట.

సకున ; సకునీ - పుం పక్షి; పిట్ట.

సకూన - పుం మానసిక శాంతి.

సకూనత - స్త్రీ నివాస స్థానము.

సకేలనా - అంక్రిం పోగుచేయుట; ఏకత్ర

పరచుట.

సక్కా - పుం తోలుసంచిలో నీరు నింపుకొని

మోసుకొచ్చువాడు.

సక్తు ; సక్తుక - పుం సత్ ; పేలపిండి.

సక్షమ - విం సమర్థమైన.

సఖరీ - స్త్రీ కచ్చీ రసోః ; అన్నము;

పప్పు; తైల పక్వముగాని లేక పుత్ర

పక్వముగాని వంట.

సఖా - పుం సహవాసి; స్నేహితుడు.

సఖావత - స్త్రీ ఔదార్యము; దాతృత్వము.

సఖీ - స్త్రీ సహవాసిని; స్నేహితురాలు;

విం దానశీలుడు; ఔదార్యముగల.

సఖున - పుం సంభాషణ; వార్తాలాపము;

కథనము; కవిత్యము.

సఖున తాకియా - పుం తాకియా కలామ ;

ఊతపదము.

సఖున ఫహమ - విం మాటల మర్మము

తెలిసినవాడు; చతురుడు.

సఖత - విం. కఠినమైన; కఠోరమైన; గంభీరమైన.

సఖతి - స్త్రీ. కఠినము; గంభీరము; దృఢత.

సఖత దిల - విం. కఠోర హృదయుడు.

సఖ్య - విం. సఖా సంబంధమైన.

సఖ్యతా - స్త్రీ. స్నేహము; సౌగంధ్యము.

సగ - పుం. కుక్క.

సగబగా - విం. మునిగితేలుచున్న; నిండుగా నున్న; పరిపూర్ణమైన.

సగబగానా - క్రిం. విం. తొందరతొందరా; వేగముగా; పూర్తిగా తడియుట; మునిగితేలుట; తొలుపాటుపడుట; నివ్వెర పోవుట.

సగా - విం. స్వంత; సయానా.

సగాడ - స్త్రీ. వివాహ నిశ్చితార్థము; బాంధవ్యము.

సగాపన - పుం. ఆత్మీయత; ఆత్మీయ బాంధవ్యము.

సగోద్రీ - పుం. సగోత్రీకులు; బంధువులు.

సఘన - విం. దట్టమైన.

సచముచ - అవ్యం. వాస్తవముగా; నిజానికి.

సచాడ - స్త్రీ. వాస్తవికత; యథార్థత.

సచాన - పుం. బాజ ; డేగ.

సచిక్షణ - పుం. బహువిక్రీన.

సచివ - పుం. కార్యదర్శి; స్నేహితుడు.

సచేత - విం. చైతన్యముగల; తెలివిగల.

సచేష్ట - విం. ప్రయత్నము.

సచ్చరిత - విం. మంచి నడవడిగల; సదాచారి.

సచ్ఛా - విం. సత్యవాది; సత్యము; యథార్థత.

సచ్ఛాడ - స్త్రీ. సత్యసంధత్వము; యథార్థము.

సచ్ఛత - విం. గాయపడిన.

సజ - స్త్రీ. అలంకరణ; ఆకృతి; శోభ; సౌందర్యము.

సజగ - విం. సావధాన; జాగ్రత్తగల; తెలివిగల.

సజదార - విం. మంచి రూపముగల; అందమైన.

సజధజ - స్త్రీ. సింగారము; అలంకరణ.

సజన - పుం. సజ్జనుడు; మజ్జనుడు; భర్త; ప్రియుడు.

సజనా - సం. క్రిం. అలంకరించుట; అం. క్రిం. అలంకరింపబడుట; పుం. ప్రియుడు.

సజనీ - స్త్రీ. సఖి; చెలికత్తె.

సజవల - పుం. తయారి; సన్నద్ధత.

సజా - స్త్రీ. దండన; శిక్ష; కారావాసము.

సజాడ - స్త్రీ. అలంకరణ; సర్దుడు; అలంకరించినందుకు లేక సర్దినందుకు కూలి.

సజాగర - విం. జాగ్రత్తగల; తెలివైన.

సజానా - సంక్రిం అలంకరించుట; సర్దుట;

సింగారించుట.

సజాయాబ - విం దండింప బడదగిన; శిక్ష
అనుభవించిన.

సజావ - పుం ఒకవిధముగు శ్రేష్ఠమైన పెరుగు.

సజావల - పుం ప్రభుత్వపు పన్ను వసూలు
చేయు అధికారి; తాహసీల్దారు; సిపాయి.

సజావట - స్త్రీం అలంకరణ; సింగారము.

సజావార - విం ఉచితమైన; తగిన; దండన
పొందదగిన.

సజీలా - విం షోకిల్లా; అలంకరించుకొని
తిరుగువాడు; మనోహరమైన.

సజీవ - విం ప్రాణముగల; చురుకైన;
తేజస్సుగల.

సజుగ - విం సచేత ; చైతన్యముగల.

సజోనా - సంక్రిం దేం సజానా.

సజ్జ - పుం దేం సాజ.

సజ్జా - స్త్రీం సజావట ; వేశభూష; శయ్య;
అలంకారము.

సజ్జాద - విం సమస్కరించువాడు.

సజ్జాదా-పుం జా-నమాజ ; నమాజుచేయు
సపుడు కూర్చుండు వస్త్రము; మహం
తుని పీఠము.

సజిత - విం అలంకరించబడిన.

సజ్జీ - పుం బూడిద వన్నెగల; ఒక విధముగు

ఉప్పు.

సటక - స్త్రీం మెదలకుండా జారుకొనుట;
అదృశ్యముగుట; ఊగిసలాడు పల్చని
బెత్తము; ఊచ.

సటనా - అంక్రిం ఆనుకొనుట; అంటు
కొనుట.

సటపట - స్త్రీం తొట్టుపాటు; సందిగ్ధానస్థ.

సటపటానా - అంక్రిం దేం సెటపటానా.

సటపటర - విం చిన్న-పెద్ద; సాధారణమైన.

సటానా - సంక్రిం ఆనించుట; కలుపుట.

సటీక - విం టీకా సహితముగా; వ్యాఖ్యా
సహితముగా ; తగినటువంటి; సరియైన.

సటా - పుం కరారునామా; లాభము కొరకు
క్రయ-విక్రయము చేయు వ్యాపారము.

సటా-బటా - పుం కలుపుగోరుతము; కొంటె
ఆలోచన; తుంటరి తనము.

సటీ - స్త్రీం ఒక రకపు, ఒకేమోస్తరు ముత్తపులు
అమ్ము బజారు; సంత.

సటేబాజ - పుం ధర గమనమును దృష్టిలో
ఉంచుకొని క్రయ-విక్రయము చేయు
వ్యాపారి.

సఠ - పుం దేం శఠ.

సఠియానా - అంక్రిం 60 సం.ములు
వయస్సువచ్చుట; వృద్ధుడగుట ; వృద్ధా
ప్రముచే బుద్ధి తగ్గుట.

సడక - స్త్రీం రాజమార్గము; రాజబాట.

సడనా - అంక్రిం కుళ్ళుట.

సడన - స్త్రీం కుళ్ళు.

సడనా - అంక్రిం కుళ్ళు బెట్టుట.

సడాయ్థ - స్త్రీం కుళ్ళినవ్వువులనుండివచ్చు

దుర్గంధము.

సడవ - పుం సడన ; కుళ్ళు.

సడియల - విం కుళ్ళిన; తుచ్చమైన.

సత - విం దెం శత.

సతనజా - పుం సప్త ధాన్యముల కలయిక.

సతరంగా - విం ఏడు రంగులుగల ;

పుం ఇంద్రధనస్సు.

సతర - స్త్రీం రేఖ; గీత; పంక్తి.

సతరానా - అంక్రిం కోపగించుట; చిరాకు
పడుట.

సతరాహట - స్త్రీం కోపము ; క్రోధము.

సతర్క - విం జాగ్రత్తగల; అప్రమత్తముతో
నుండు.

సతలడీ - స్త్రీం ఏడు పేటల గొలుసు
హారము.

సతవంతి - విం (స్త్రీం) పతివ్రత; పాతివ్రత్య
ముగల.

సతసई - స్త్రీం సప్తశతి; ఏడు వందల పద్య
ములుగల కావ్యము.

సతహ - స్త్రీం ఏదేని వస్తువు పైభాగము;

పొడుగు-వెడల్పుగల మైదానము.

సతానా - అంక్రిం వేధించుట; వీడించుట.

సతీ - విం (స్త్రీం) సాధ్వీ; పతివ్రత.

సత్తా - స్త్రీం అస్థిత్వము; శక్తి; అధికారము;
శాసనము.

సత్తాశాస్త్ర - పుం పారమార్థిక అస్థిత్వమును
గురించి వివరించు శాస్త్రము.

సత్తు - పుం సతుఆ ; పేలపిండి.

సత్యాగ్రహ - పుం ఏదేని న్యాయపూరిత
కార్యము కొరకు చేయు శాంతియుతమైన
పోరాటము.

సత్యానాశ - పుం సర్వనాశము; వినాశము.

సత్ర - పుం సత్రము; సదావర్తము; విద్యా
సంస్థలలో నిశ్చితమైన శిక్షణకాలము.

సత్వ - పుం అస్థిత్వము; సత్తా; తత్వము.

సత్సంగ - పుం మంచి సాంగత్యము.

సద - స్త్రీం అలవాటు.

సదకా - పుం ఖైరాత ; దానము; దిగుడుపు.

సదబర్గ - పుం పెద్ద బంతి పువ్వు.

సదమా - పుం ప్రహారము; తోపుడు దెబ్బ;
దుఃఖము.

సదర-విం ప్రధానమైన; ముఖ్యమైన; పుం పెద్ద
అధికారి నివాస స్థానము; అధ్యక్షుడు.

సదర ఆలా - పుం ఉపన్యాసాధిపతి.

సదర బాజార-పుం పెద్దబజారు, మార్కెటు;

సైన్య శిబిరపు బజారు.

సదహా - విం వందలకొలది; ఎన్నో.

సదస్య - పుం యజ్ఞము చేయువాడు; సభ;
సమాజపు సభ్యుడు.

సదా - అవ్యం ఎల్లప్పుడు ; నిరంతరము;
శ్రీం ధ్వని; ప్రతి ధ్వని; శబ్దము; పిలుపు.

సదాకత - శ్రీం సత్యసంధత; యధార్థత;
సౌక్యము.

సదాచారితా - శ్రీం శుద్ధాచరణము; ఋజు
ప్రవర్తన.

సదాఫల-విం ఎప్పుడూ ఫలించు; కాయలు
కాయు; పుం మేడిచెట్టు లేక పండు.

సదాబహార - పుం ఎల్లప్పుడూ పుష్పించు;
ఫలించు; పచ్చగానుండు వృక్షము.

సదారత - శ్రీం అధ్యక్షత.

సదావర్త - పుం కుధార్తులకు నిత్యము అన్న
దానము చేయు ప్రదేశము - సత్రపు.

సదాశయ - విం ఉదార భావములు గల
సుశీలుడు.

సదాసుహాగిన - శ్రీం వేశ్య.

సదీ - శ్రీం శతాబ్ది; శతాబ్దము.

సదృశ - క్రిం విం సమానమైన; తుల్యమైన.

సదేవ - అవ్యం ఎల్లప్పుడు.

సద్య - పుం ఇల్లు; గృహము.

సద్య - అవ్యం నేడే; ఇప్పుడే.

సద్యః - అవ్యం దేం సద్య.

సధర - పుం పై పెదవి.

సధవా - శ్రీం సౌభాగ్యవతి స్త్రీ; పుణ్యస్త్రీ.

సన - పుం క్రీస్తు శకమునకు సంబంధించిన
సంవత్సరము లేక గణన.

సన - పుం నార (గోగు, జనుము మొ.)

సనई - శ్రీం నాసిరకపు నార.

సనక - శ్రీం వెరి; ఏదేని పనియెడల వెరి
నిరతి.

సనకనా - అం క్రిం వెరిక్కుట.

సనకీ - విం వెరిగల; వెరివాడు; పుం కంటి
పైగ; సంకేతము.

సనద - శ్రీం ప్రమాణపత్రము; ప్రామాణిక
మైనమాట; విశ్వాసపాత్రుడు.

సన - విం స్తబ్ధమైన; నిష్పృహమైన.

సనద్ధ - విం సిద్ధమైన; తయారైన; సన్నద్ధ
మైన.

సనాటా - పుం నిశ్శబ్దత; నీరవత; స్తబ్ధత;
ఉదాసీనత.

సనెటే में आना - మం మానముగా ఉండి
పోవుట; నిష్పృహమైన.

సత్త్రికట - విం సమీపము; దగ్గర.

సత్త్రిధ - శ్రీం సమీప్యము; సమక్షము.

సత్త్రివిష్ట - విం ప్రవేశించిన; ప్రతిష్ఠితమైన;
సమీపమున.

సన్నివేశ - పుం. ప్రవేశము; సంతరితము;
నివాసము; కూడా కూడా కూర్చుంటు.

సన్నిహిత - విం. ప్రవిష్టమైన; సమీపమున
నున్న; ఒకేచోట ఉంచబడిన.

సపక్ష-విం. తనపక్షములోనున్న; సమర్థించు;
రెక్కలుగల; పుం. తరపువాడు; సహాయ
కుడు; స్నేహితుడు.

సపత్నీ - స్త్రీ. సౌతిని ; సవతి.

సపత్నీక - విం. భార్య నమేతముగా.

సపది - అవ్యం. ఆ సమయముననే;
తక్షణము.

సపనా - పుం. స్వప్నము; కల.

సపరదాई - పుం. వెంట తబల మొ. వాద్య
ములు వాయించువాడు; తార్పడగాడు.

సపరనా - అం. క్రిం. సమాప్తమగుట; కార్య
మును నిర్వర్తించుట.

సపాట - విం. సమాన్విత; సమముగ; చిక్కన.

సపాటా - పుం. వేగము; తీవ్రగతి; పరుగు;
ఉరుకు.

సేర సపాటా - యౌ. తిరుగుట; పచార్లు
చేయుట.

సపర్ద - స్త్రీ. దాచమని ఇచ్చుట లేక ఇచ్చు
వస్తువు; అప్పగింత; విం. అప్పగించిన.

సపర్దీ కరనా - అం. క్రిం. అప్పగించుట.

సపూత - పుం. సుపుత్రుడు.

సపోలా - పుం. సేపోలా ; పాము పిల్ల.

ససపదీ - స్త్రీ. వివాహ సమయమున వధూ
వరులు 7 సార్లు అగ్ని హోత్రం చుట్టు
ప్రదక్షిణము చేయుట.

ససర్పి - పుం. 1. గౌతముడు 2. భరద్వాజుడు
3. విశ్వమిత్రుడు; 4. జమదగ్ని 5. వశి
ష్ఠుడు; 6. కశ్యపుడు 7. అత్రి-ఈ ఏడుగురు
సప్తరుషులు.

ససాహ - పుం. హప్తా ; ఏడు దినముల కాలము;
సప్తాహము.

సఫ - స్త్రీ. పంక్తి; పరుస; పెద్ద చాప.

సఫర - పుం. యాత్ర; ప్రయాణము.

సఫరీ - విం. ప్రయాణంలో పనికివచ్చు;
పుం. దారి ఖర్చు; జామకాయ.

సఫలీభూత - విం. సాఫల్యము పొందిన;
సిద్ధించిన.

సఫహా - పుం. వృష్ణము; పేజి.

సఫా - విం. శుభ్రమైన; స్వచ్ఛమైన; సమముగా;
వృష్ణము - పేజి.

సఫాई - స్త్రీ. పరిశుభ్రత; స్వచ్ఛత;
వ్యవహారమునకు సంబంధించిన తీర్పు.

సఫాచిత్ - విం. పూర్ణముగా శుభ్రమైన.

సఖీ - విం. స్వచ్ఛమైన; పవిత్రమైన.

సఖీనా - పుం. పడవ; ఏదేని గుర్తుంచుకొను
నిమిత్తము చీటీ మీద వ్రాయుట; కోర్టు

సమను.

సఫీర - పుం రాజదూత; రాయబారి.

సఫేద - విం కోరా ; తెల్లని.

సఫేదీ - స్త్రీం శ్వేతత; ధవళత; తెలుపు
దనము.

సఫేదా - పుం తగరభస్మము; ఒక విధముగు
మామిడి; ఒక విధముగు పుచ్చకాయ.

సఫేదీ పుతవానా - సంక్రిం తెలుపురంగు
వేయించుట; సున్నము కొట్టించుట.

సఫేదీ ఆనా - ముం ముసీలితము వచ్చుట;
తెల్లరంగు పూతవేయుట; సున్నము
కొట్టుట.

సఫ్ఫాకా - విం ఖానీకోరు; కసాయివాడు;
నిర్దయుడు.

సబ - విం అంతా; అందరు.

సబక - పుం పాఠము; ఉపదేశము.

సబబ - పుం కారణము.

సబర - పుం దేం సబ్ర.

సబల - విం శక్తివంతమైన; వెంట పైన్యము
గల.

సబా - స్త్రీం ప్రాతఃకాలమున వీచు తూర్పు
గాలి.

సబార - క్రింవిం శీఘ్రముగా.

సబీల - క్రింవిం మార్గము; దారి; ఉపా
యము; చలివేద్రము.

సబూత - పుం ప్రమాణము; విం పూర్ణముగు.

సబేరా - పుం ప్రాతఃకాలము; ఉదయపువేళ.

సబ్జ - విం ఆకుపచ్చని ; పచ్చని; శుభ
ప్రదమైన ; సబ్జ బాగ దిఖానా - ముం
అరచేతిలో స్వర్ణము చూపించుట; తన
పని సాధించుటకు ఆశలు పెట్టుట.

సబ్జి - పుం అమంగళకరముగాని రాక;
నిష్ప్రయోజకమైన.

సబ్జబఖత - విం అదృష్టముగల.

సబ్జా - పుం పచ్చదనము; భంగు; పచ్చ-ఆకు
పచ్చ రత్నము.

సబ్జీ - స్త్రీం హరియాల్లీ ; పచ్చదనము;
కూరాయలు.

సబ్ర - పుం సంతోషము; ధైర్యము; ఓర్పి.

సభాగా - విం అదృష్టజాతముగల;
అందమైన.

సభాసద - పుం సభ్యుడు; సదస్సుడు.

సభ్య - పుం సదస్సుడు; సభ్యుడు; పెద్దమనిషి;
విం సభ్యతగల.

సభ్యతా - స్త్రీం నాగరికత; సదస్యత;
సుశీలత.

సమంత - పుం హద్దు; చివరికొన.

సమంద - పుం గుఱ్ఱము; సముద్రము; సరస్సు.

సమ - విం సమమైన; సమానముగానున్న;
నలుచదరముగానున్న.

సమకక్ష - విం. తుల్యమైన; సాటియైన.

సమక్ష-అవ్యం. సామనే; ఎదుట; సమక్షమున.

సమగ్ర - విం. సమస్తము; సమగ్రమైన.

సమగ్ర - స్త్రీ. బుద్ధి; తెలివి.

సమగ్రదార - విం. తెలివిగల.

సమగ్రానా - అం.క్రి. విషయమును సరిగా
అమాహానచేసుకొనుట.

సమగ్రవార - విం. సరిగా అర్థము చేసుకొను
వాడు; తెలివైన.

సమగ్రానా - సం.క్రి. తెలియజెప్పుట.

సమగ్రౌతా - పుం. ఒడంబడిక.

సమతల - విం. చదునుగానున్న.

సమతా - స్త్రీ. సమానత్వము; తుల్యత.

సమదన - స్త్రీ. కానుక.

సమదర్శి - విం. అందరిని సమానముగా
చూచువాడు.

సమధిక - విం. ఎక్కువ; అధికము.

సమధియానా - పుం. నియంకుని ఇల్లు.

సమధీ - పుం. నియంకుడు; కుమారుని లేక
కుమార్తె యొక్క సూసూరు.

సమధీత - విం. సవ్యముగా అధ్యయనించిన.

సమన - పుం. కోర్టుసమను; స్త్రీ. సుల్లెల్లాపు.

సమర - పుం. యుద్ధము; సోరాటము.

సమరస - విం. ఒకేమాదిరిగానున్న; ఒకే
రుచిగల.

సమరాంగణ - పుం. యుద్ధక్షేత్రము.

సమరానా - సం.క్రి. అలంకరించుట; అలంక
రింపజేయుట.

సమర్పిత - విం. సమర్పించబడిన.

సమల - విం. మురికిగానున్న.

సమవయస్క - విం. సమానమైన వయస్సుగల.

సమవేత - విం. ఏకత్రవరచబడిన; ప్రోగుచేయ
బడిన.

సమవేదనా-స్త్రీ. సానుభూతి; సహానుభూతి;
గుమిగూడిన.

సమష్టి - స్త్రీ. అందరుగల సమూహము;
మొత్తము.

సమస్త - విం. మొత్తము; సంయుక్తమైన.

సమా - పుం. సమయము; కాలము.

సమా - పుం. సమయము; కాలము.
సమా - పుం. సమయము; కాలము.
అందరిని నివ్వరబోవునట్లు చేయు సాట
కదేరి లేక దృశ్యము; రక్షింపట్టుట.

సమాఅత - స్త్రీ. శ్రమము; నినుట.

సమా - పుం. సమయము; కాలము.

సమాకుల - విం. క్షిరింపిన; ఎక్కువగా కలత
జెందిన; గాబరా పడిన.

సమాగత - విం. విచ్చేసిన; వచ్చిన.

సమాగమ - పుం. రాక; కలయుక; మైదునుము.

సమాజత - స్త్రీ. అజ్ఞ; సిగ్గు; చాటు; చారిత;
నినయుము.

సమానా - అంక్రిం ఇముడుట; నిండుట.

సమాపక - పుం పూర్తిచేయువాడు; సమాప్త పరచువాడు.

సమాపిత - విం సమాప్తమైన; పూర్తి అయిన.

సమారంభ - పుం బాగున ప్రారంభము; ఏర్పాటు; కోలాహలము.

సమారోహ - పుం ఆయోజనము; ప్రబంధము; కోలాహలము.

సమాలోచక - పుం విమర్శకుడు.

సమాలోచన - పు; **సమాలోచనా** - స్త్రీ. విమర్శ.

సమావర్తన - పుం ప్రత్యావర్తనము; తిరిగి వచ్చుట; విద్యాలయములో విద్యాధ్యయనము పూర్తి చేసుకుని స్నాతకుడు తన ఇంటికి తిరిగివెళ్ళుట.

సమావిष्ट - విం సమావేశించిన; చేర్చబడిన; కలపబడిన; ఇమిడియున్న.

సమావేశ - పుం సమావేశము; ఒక సదార్థము మరియొక సదార్థములో లీనమగుట; మనోనియోగము; నిమగ్నత.

సమాహార - పుం అనేక వస్తువులను ఒకదోట ప్రోగుచేయుట; సంగ్రహము; సమూహము; గుట్ట; రాశి.

సమాహిత - విం ఒకదోట ప్రోగుచేయబడిన; సమూహమైన.

సమితి - స్త్రీ. సభ; సమాజము; ఏదేని విశిష్ట కార్యముకొరకు నియోగింపబడిన సభ.

సమిధ - పుం అగ్ని; పుల్ల.

సమిధా - స్త్రీ. యజ్ఞములో మంటపెట్టు పుల్ల; సమిధ.

సమీకరణ - పుం సమాసముచేయుట; గణితములో తెలిసిన రాశి ద్వారా తెలియని రాశిని కనుగొను పద్ధతి.

సమీక్షా - స్త్రీ. సైద్ధాంతిక సమాలోచన; మీమాంస; ప్రయాస.

సమీచీన - విం తగిన; యోగ్యమైన; సరియైన; ఉచితమైన.

సమీపవర్తీ; **సమీప్రస్థ** - విం దగ్గరనున్న.

సమీర; **సమీరణ** - పుం వాయువు; గాలి.

సమృంద; **సమృంద** - పుం దే. సముద్ర.

సముచిత - విం తగిన; ఉచితమైన; ఉపయుక్తముగా.

సముజ్వల - విం మిక్కుటముగా ఉజ్వలమైన; ప్రకాశమానమైన.

సమృతాన - పుం సైకిలేదుట; నికాసము; ఆరంభము.

సమృసుక - విం మిక్కుటముగా కుతూహలముగల.

సమృత - విం బాగుగా సన్నద్ధమైన.

సమృ - పుం అంబుది; సోగడము; సముద్రము.

సమన్నత - విం ఎక్కువగా వికాసమునొందిన.

సమన్నతి - స్త్రీం మహాత్మ్యము; గొప్పదనము; ఎత్తు.

సమల్లాస - పుం ఉల్లాసము; ఆనందము; ఏదేని గ్రంథము యొక్క ప్రకరణము లేక పరిచ్ఛేదము.

సమహ - విం ఎదుటి; క్రిం విం ఎదుట; సమక్షమున.

సమహాన - అంక్రిం ఎదుటకు వచ్చుట.

సమూ - స్త్రీం ల్ల; వడగాలి; విషవాయువు.

సమూల - విం కారణ సహితము; వేరుతో; మూలముతో.

సమేతనా - సంక్రిం చెల్లాచెదురుగానున్న వస్తువులను ప్రోగు చేయుట; వ్యాపించి ఉన్న వస్తువును ముడుచుట; భారము మోంచుట.

సమేత - విం కలసిన; సంయుక్తమైన; అవ్యం సహితము.

సమ్మతి - స్త్రీం అభిప్రాయము; సలహా; అనుమతి; ఆదేశము.

సమ్మన - పుం కోర్టుసమను.

సమ్మానిత - విం గౌరవించబడిన; ప్రతిష్ఠ గల; ప్రతిష్ఠితమైన.

సమ్మిలిత - విం కలిసియున్న; మిశ్రితమైన.

సమ్మిశ్రణ - పుం కలయిక; కల్పి.

సమ్మేలన - పుం సభ; సంగమము.

సమ్మక - విం సమస్తము; యావత్తు; క్రిం విం అన్ని విధాలా; బాగుగా.

సమ్మాజ్ఞీ - స్త్రీం చక్రవర్తి భార్య; సామ్రాజ్యానికి అధికారిణి.

సమ్మాట - పుం బాదశాహ; చక్రవర్తి.

సమ్మలనా - అంక్రిం జాగ్రత్తపడుట; సంబాళించుకొనుట

సయానప - పుం టక్కిరితనము; టక్కు.

సయానా - పుం వయస్సు వచ్చినవాడు; వయస్కుడు; తెలివైనవాడు; తుంటరి.

సర - పుం తటాకము; చెరువు; సిరము; తల; విం అణగద్రొక్కబడిన; పరాజితమైన.

సరఅంజామ - పుం సరంజామ; సామగ్రి.

సరఆగి - పుం అగ్నిబాణము.

సరకనా - అంక్రిం జరుగుట; తొలగుట.

సరకశ - విం తిరుగుబాటుదారుడు; విద్రోహి.

సరకుశ - విం అన్నివిధములనుఁగ సంపత్తులు కలిగి సుఖముగానున్న.

సరగరమ - విం ఆవేశముగల; ఉత్సాహముగల; సన్నద్ధమైన.

సరగశతా - స్త్రీం కష్టముల పాలైన; గాబర పడిన; వ్యాకులమైన.

సరగుజశత - విం అనుభవించిన విషయము;

అత్తుకథ.

सर जमीन - वि० భూమి; దేశము.

सर जोर - वि० ప్రబలమైన; శక్తివంతమైన;
పోకిరి; ఉద్బంధమైన.

सरणी - स्त्री० మార్గము; దారి; రీతి.

सरताज - पुं० సర్వశ్రేష్ఠుడు; పరమ
పూజ్యుడు.

सरता-पा - क्रि० वि० శిరస్సునుండి పాద
ముల వరకు; ఆద్యంతము.

सरतारा - वि० తన పని పూర్తి చేసుకొని
నిశ్చింతగా నున్న.

सरदार - पुं० నాయకుడు; శ్రేష్ఠమైన వ్యక్తి.

सरनाम - वि० ప్రసిద్ధిచెందిన.

सरनामा - पुं० శీర్షికము; ఉత్తర ప్రారంభము
- సంబోధన; ఉత్తరము మీద వ్రాయబడు
చిరునామా.

सरपंच - पुं० పంచాయతీ అధ్యక్షుడు.

सरपट - क्रि० वि० అతివేగముగా గుఱ్ఱము
పరిగెత్తుట; బహువేగముగా పరిగెత్తుట.

सरपत - पुं० सरकंडा ; జమ్ముగడ్డి.

सर परस्त - पुं० సంరక్షకుడు.

सर पोश - पुं० పళ్ళరమును కప్పు వస్త్రము
లేక మూత.

सर फराज - पुं० గౌరవనీయమైన; ప్రతిష్ఠ
పొందిన; మొట్టమొదటిసారిగా సమా

గమము చేయు (వేశ్య).

सर फराना - अ० क्रि० కలతచెందుట;
వ్యాకులపడుట.

सरबस्ता - वि० గుప్తమైన; దాగియున్న.

सरमस्त - वि० మదించిన; మదోన్మత్తుడైన.

सरवत - स्त्री० వైభవము; సంపన్నత.

सरवर - पुं० दे० सरोवर.

सरसना-अ० क्रि० వికసించుట; శోభిల్లుట;
ఉల్లాసపడుట.

सरसब्ज - वि० పచ్చదనముగల; కళకళలాడు
తున్న.

सरसरी - वि० పైపైన; శీఘ్రమైన; సూక్ష్మ
మూకాకుండా స్థూలముగ.

सरसाम - पुं० సన్నిపాతము.

सरसार - वि० మత్తులో నిండిన; మగ్గుమైన;
లీనమైన.

सरसिज - पुं० కమలము.

सरसी - स्त्री० చిన్న సరోవరము; చెరువు.

सरसीरूह - पुं० दे० सरसिज.

सरसों - स्त्री० ఆవాలు.

सरहंग - पुं० సేనాపతి; పైల్వాను; సిపాయి.

सरह - पुं० మిడత.

सरहज - स्त्री० భార్యసోదరుని భార్య.

सरहद - स्त्री० సీమ; సరిహద్దు.

सराप - पुं० दे० शाप.

సరాఫ - పుం. వెండి; బంగారముల వ్యాపారి.

సరాఫా - పుం. వెండి బంగారముల వ్యాపారము.

వెండి బంగారు వ్యాపారుల వివణి వీధి.

సరాఫీ - స్త్రీ. వెండి బంగారముల వ్యాపార వృత్తి.

సరాబోర - విం. పూర్తిగా తడిసిన; నిమజ్జితమైన.

సరాఱ - స్త్రీ. సత్రపు; ధర్మశాల.

సరారి - స్త్రీ. బాణపంక్తి.

సరాసన - పుం. దేశ. శరాసన.

సరాసర - అవ్యం. ఒక కొననుండి మరియొక కొనవరకు; పూర్ణముగా; సాక్షాత్తు.

సరాసరీ - స్త్రీ. సులభత; చురుకుదనము; స్థూలమైన అంచు; క్రిం. విం. తొందరతో; హడావడితో; స్థూలముగా.

సరాహ - స్త్రీ. శ్లాఘ; ప్రశంస; పొగడ్త.

సరాహనా - సం. క్రిం. ప్రశంసించుట; పొగడుట.

సరాహనీయ - విం. ప్రశంసా యోగ్యమైన; పొగడదగిన; శ్రేష్ఠమైన.

సరీ - స్త్రీ. ఇర్రానా ; నది.

సరితా - స్త్రీ. ధార; నది.

సరియానా - సం. క్రిం. సరిగా ఉంచుట; క్రమానుసారము ఏర్పరుచుట.

సరివరీ - స్త్రీ. సమత; సమానత.

సరిశ్తా - పుం. న్యాయస్థానము; కచ్చేరి;

కార్యాలయము; కార్యాలయ విభాగము

సరిశ్తేదార - పుం. ఏదేని కార్యాలయ విభాగ అధికారి; శిరస్తదారుడు; కోర్టుల ఉపాంతీయ భాషల రికార్డులను భద్రుల అధికారి.

సరీఖా - విం. సమానమైన; తుల్యమైన.

సరీహ - విం. స్పష్టమైన; వ్యక్తమైన.

సరీహన - క్రిం. విం. సాఫ సాఫ ; స్పష్టముగా

సరూప - విం. ఆకారముగల; రూపముగల సుందరమైన; సమానమైన; సదృశమైన

సరూర - పుం. కొద్దిపాటి నిషే; ఆనందము; ప్రపుల్లత.

సరేదస్త - క్రిం. విం. ప్రస్తుతము; ఇప్పుడే ఇప్పటికి

సరే బాజార - క్రిం. విం. అందరి సమక్షము; బహిరంగముగా

సరే శామ - స్త్రీ. సాయంకాలము; క్రిం. విం. సాయంకాలము కాగానే.

సరోంట్ - పుం. దేశ. సెలవెట్.

సరోకార - పుం. సంబంధము.

సరోజ - పుం. కమలము.

సరోద - పుం. వీణమాదిరి ఒక వాద్యము.

సరోరూహ - పుం. కమలము.

సరోసామాన - పుం. అవశ్యకమైన; సామగ్రి;

సామాను.

సరౌతా - పుం వక్త్రాలు కత్తిరించు కత్తెర;

అడకత్తెర.

సర్గ - పుం కావ్యములోని ఒక ప్రకరణము;

అధ్యాయము; జగత్తు; స్మృతి.

సర్జన - పుం వదిలిపెట్టుట; పారవేయుట;

బహిర్గతము జేయుట.

సర్ద-విం చల్లని; సోమరియగు; మందకొడిగ;

పుంసత్వములేని.

సర్దీ - స్త్రీం చలి; రొంప.

సర్ఫ - పుం వ్యయము; ఖర్చు; వ్యాకరణము;

అవ్యయము.

సర్ఫా - పుం వృద్ధి; మితవ్యయము.

సర్వస - పుం సర్వస్వము.

సరీరా - పుం వాయుత్రివ్రతవలన 'సరసర'

మను శబ్దము వచ్చుట; సరమని త్వరగా

పారిపోవుట.

సరీఫ - పుం దేం. సరాఫ.

సర్వకామ - పుం అన్ని కోరికలు గలవాడు;

కోరికలన్నీ తీర్చువాడు; శివుడు.

సర్వజ్ఞ - విం సర్వము తెలిసినవాడు;

భావంతుడు.

సర్వత: - అవ్యం అన్నివిధముల;

అన్నివైపుల; నలువైపుల.

సర్వత్ర - అవ్యం అంతట.

సర్వతా - అవ్యం సంపూర్ణముగా; సమస్తము;

అన్ని విధముల.

సర్వదా - అవ్యం ఎల్లప్పుడు.

సర్వదేవ - అవ్యం ఎల్లప్పుడూ

సర్వభక్షి - విం అన్నీ భుజించు; పుం అగ్ని.

సర్వరీ - స్త్రీం దేం. శర్వరీ.

సర్వస్వ - పుం సర్వస్వము.

సర్వహారా - పుం సర్వము పోగొట్టుకొనిన;

సర్వనాశమైన; శ్రమకష్టము.

సలగమ ; శలగమ; శలజమ - పుం ఎర్ర

ముల్లంగి.

సలతనత - స్త్రీం సామ్రాజ్యము; ఏర్పాటు;

వీలు.

సలమా - పుం జలతారు.

సలవట - స్త్రీం దేం. సలవట.

సలవాత - స్త్రీం శుభకామన; సలాము;

అపశబ్దము; తిట్టు.

సలహజ - స్త్రీం సరహజ ; భార్యసోదరుని

భార్య.

సలాడే - స్త్రీం అగ్గిపుల్ల; ఏదేని ధాతువుతో

చేయబడిన సన్నని కడ్డీ లేక పుల్ల.

సలాక - పుం శలాకా ; బాణము; చువ్వు.

సలాఖ-స్త్రీం ఏదేని ధాతువుతో చేయబడిన

ఊచ; బాణము.

సలాబత - స్త్రీం కాఠిన్యము; దారుఢ్యము;

ప్రణామము.

సలామ - పుం. నమస్కారము; ప్రణామము.

दूरसे सलाम करना - మం. చెడుజోలికి

పోకుండుట; **సలామ లేనా - మం.** ప్రతి

నమస్కారము చేయుట; **సలామ దేనా -**

మం. ప్రణమిల్లుట.

सलाम अलैकुम - స్త్రీం. నమస్కారము;

ప్రణామము.

सलामत-विं. అన్నివిధముల విపత్తుల నుండి

రక్షింపబడిన; ఆరోగ్యముగా, హాయిగా

నున్న. **क्रिं.विं.** కుశలపూర్వకముగా;

క్షేమముగా.

सलामत रवी - పుం. మితవ్యయము.

सलामती - స్త్రీం. రక్ష; రక్షణ; కుశల-

క్షేమము.

सलामी - స్త్రీం. ప్రణామము; తుపాకుల

ద్వారా సైనికుల గొప్ప అధికారికి ఇచ్చు

స్వాగత ప్రణామము.

सलाह - స్త్రీం. సమ్మతి; సలహా; మంచి.

सलिल - పుం. జలము; నీరు.

सलीका - పుం. వివేకపూరితమైన రీతి;

పద్ధతి; శిష్టత.

सलीब - స్త్రీం. క్రీస్తుని బలిగొన్న కంబము.

सलीम - విం. యోగ్యమైన; తగిన; నిర్మల

హృదయుడగు; స్వచ్ఛతగల.

सलीस - విం. సహజమైన; సులభమైన; నుడి

కారములతో కూడిన సహజమైన భాష.

सलूक - పుం. నడవడి; ఆచరణ; కలుపు

గోరుతుము; ఉపకారము.

सलूका - పుం. స్త్రీలకు సంబంధించిన ఒక

విధమగు ఉడుపు లేక దుస్తు.

सलोतर - పుం. గుట్టముల చిక్కినా శాస్త్రము.

सलोना - విం. సుందరమైన; అందమైన;

రసవంతమైన; ఉప్పు కలిసిన.

सलोनी - స్త్రీం. సుందరి.

सवाँग - పుం. దే. స్వాంగ.

सवा - విం. ఒకటింటాతిక. 1 1/4

सवाई - స్త్రీం. అసలునుండి నాల్గవ వంతు

ముందుగానే మినహాయించి ఇచ్చు ఒక

ఋణపద్ధతి.

सवाब - పుం. పుణ్యము; పుణ్యకృత్యమునకు

స్వర్గములో లభించు ప్రతి ఫలము.

सवाया - విం. దే. సవా.

सवार - పుం. అశ్వారోహి; గుట్టపు రోతు;

విం. అధిష్టించిన; ఎక్కిన.

सवारी - స్త్రీం. ఆరోహణము; వాహనము;

ఊరేగింపు.

सवाल - పుం. ప్రశ్న.

सवालजवाब - పుం. చర్చ; వాదవివాదము;

విశంధవాదము.

సవితా - పుం. సూర్యుడు; జిల్లేడు.
 సవేరా - పుం. సవేరా ; ప్రాతఃకాలము.
 ససక; ససా - పుం. కుందేలు.
 ససిధర ; ససిహర - పుం. మహాదేవుడు-
 శివుడు.

ససురా - పుం. శ్వసుర ; భార్య తండ్రి ;
 ఒక విధముగు తిట్టు.

ససురాల - స్త్రీం భార్య తండ్రి ఇల్లు - మామ
 గారిల్లు.

సస్తా - విం. చౌకయైన; తుచ్చమైన; సాధారణ
 మైన.

సస్తి - స్త్రీం. చౌక.

సస్మిత - విం. చిరునవ్వుగల.

సస్య - పుం. ధాన్యము.

సహ్ంగా - విం. సస్తా ; చౌకయగు.

సహ - అవ్యం సహితమైన; సమేతము; తో ;
 కూడ ; విం. సమర్థమైన.

సహకార - పుం. మామిడిచెట్టు; సహాయ
 కుడు.

సహకారతా ; సహకారితా-స్త్రీం సహాయత;
 సహకారము.

సహచర - పుం. సహచరుడు; స్నేహితుడు;
 సేవకుడు.

సహచరీ - స్త్రీం. సఖి; భార్య; పత్ని.

సహచారి - పుం. దేం. సహచర.

సహజ - పుం. సయానా సోదరుడు;

స్వభావము; సహజమైన; సాధారణమైన.

సहन - పుం. సహనము; క్షమ; పుం. వాకిలి;
 ముంగలి ; నడవ.

సहनక - స్త్రీం. చిన్నవాకిలి ; చిన్న పళ్ళెరము.

సहनశీల - విం. సహించువాడు; అనుభ
 వించువాడు.

సహనా - సంక్రిం. సహించుట; ఫలితము
 అనుభవించుట; భారము అనుభవించు
 వాడు.

సహమ - పుం. భయము; భీతి; సరంకోచము. .

సహమత - విం. ఏకగ్రీవమైన;

ఒకే అభిప్రాయముగల.

సహమనా - అంక్రిం. భయపడుట; భీతి
 నొందుట.

సహర - స్త్రీం. ప్రాతఃకాలము ; తెల్లవారు
 రుమాము.

సహరగాహీ - స్త్రీం. ఆరోజంతా నిర్జల ఉపవాస
 ముండువారు చేయు ప్రాతఃకాల భోజ
 నము (రంజాన్ సందర్భమున మహమ్మ
 దీయులు).

సహరా - పుం. అడవి; భాళీమైదానము.

సహరీ - స్త్రీం. ఒక విధముగు చాప.

సహల - విం. సరళమైన; సుబోధమైన;
 సహజమైన.

సహల-అంగార - విం సోమరియగు.

సహలనా - సంక్రిం మెల్లిగా చేతితో నిము

రులు; వత్తులు; చక్కలిగింతపెట్టులు.

సహసా - అవ్యం అకస్మాత్తుగా; తటాలున.

సహస్ర - విం వెయ్యి; '1000' సంఖ్య.

సహస్రలోచన - పుం ఇంద్రుడు.

సహానుభూతి - స్త్రీం సానుభూతి; ఇతరుల

దుఃఖము చూచి తను కూడ దుఃఖిం

చుట.

సహాబ - పుం సహాయత; సహకారము;

సహాయకుడు.

సహాబ - పుం మేఘము; మబ్బు.

సహారా - పుం సహాయత; ఆధారము;

ఆశ్రయము.

సహిజన - పుం మునునెట్టు లేకకాయ.

సహిదానీ - స్త్రీం గుర్తుపట్టులు; గుర్తు.

సహిష్ణు - విం సహించు; సహనశీలుడు.

సహిష్ణుతా - స్త్రీం సహనము; సహనశీలత.

సహీ - విం సరియైన; ప్రామాణికమైన;

యధార్థమైన; చేవ్రాలు; దృఢతలు.

సహీ భరనా - ముం అంగీకరించుట.

సహీ సలామత - విం సురక్షితమూ;

ఆరోగ్యముగ.

సహీలయత - స్త్రీం సారల్యము; సువిధ;

సుబోధత.

సహేజనా - సంక్రిం సరిగా నచ్చజెప్పి అప్ప

గించుట; నిర్వహించుట.

సహేత; సహేత - పుం సంకేత స్థలము; (పేమి

కులు కలియు నిర్దిష్ట ప్రదేశము.

సహేలీ - స్త్రీం సఖి; సంగిని లేక దాసి.

సహ్య - విం సహించదగిన.

సాడ్ - పుం స్వామి; యజమాని; పరమేశ్వ

రుడు.

సాంకర - స్త్రీం లుసు; శృంఖల; విం సంక్లిర్ణ

మైన; పుం సంకటము.

సాంగ - స్త్రీం విసిరి గాయపరచుటకు ఉప

కరించు బల్లెము. విం సంపూర్ణమైన.

సాంగోపాంగ - అవ్యం శాఖప్రశాఖల సహిత

మూ.

సాంగాతిక - విం పోగుచేయువాడు; విం

ప్రాణములను ఇరకాటములో పెట్టు

వాడు.

సాంచ - విం నిజమైన; సరియైన.

సాంచలా - విం యధార్థమైన; సత్యవాది.

సాంచా - పుం మూస.

సాంచే में ढला होना - ముం అంగ ప్రత్యంగ

ములు అందుమూ నుండుట; మనోహర

మూనుండుట.

సాంఙ - స్త్రీం శామ; సోయంకాలము.

సాంట్ - స్త్రీం బెత్తము; కొరడా; కొరడా దెబ్బల

వాతలు.

సాంఠ - పుం చెరుకు.

సాంఠగాంఠ - యౌ. స్నేహము; కుట్ర.

సాంఠనా - సంక్రిం పట్టుకొనియుండుట.

సాంఠి - స్త్రీం పెట్టుబడి (ధనము).

సాంఠ - పుం ఆబోతు.

సాంఠిని - స్త్రీం ఉంటిని ; ఆడబంటె.

సాంఠియా - పుం ఒక విధముగ వేముతో నడచు

బంటె; బంటె మీద ఎక్కి ప్రయాణించు

వాడు.

సాంత్వనా - స్త్రీం తసల్లి ; ఓదార్పు.

సాంధనా - సంక్రిం సంధానించుట;

గురిపెట్టుట.

సాంధ్య - విం సాయంత్రమునకు సంబంధించిన

చిన్

సాంప - పుం పాము ; సాంప సూత్రా జానా - ముం

భయముతో కొయ్యబారిపోవుట.

సాంప ఉత్తర కి గతి యా దశా - ముం గొప్ప

సంద్విగ్ధముతో చిక్కుకొనుట.

సాంపత్తిక - విం విత్త సంబంధమైన; ఆర్థిక

మైన.

సాంపిని - స్త్రీం ఆడపాము.

సాంప్రత - అవ్యం ఇప్పుడే; ఈ సమయముననే.

సాంప్రత్తిక - విం తత్కాలికమైన.

సాంవర ; సాంవలా - విం శ్యామల వన్నెగల.

సాంస - స్త్రీం శ్వాస ; సాంస ఖడ్గనా - ముం

శ్వాస ఆగిపోవుట; చనిపోవుట ; సాంస

రహిత - ముం బ్రతికివుండగా.

గహరీ ఠంబీ యా లంబీ సాంస లేనా - ముం

నిట్టూర్పులు వదలుట.

సాంసత - స్త్రీం శ్వాసాడక ఉక్తిరిబిక్తిరి

యగుట; జంజాటము.

సాంసనా-సంక్రిం శాసించుట; దుడించుట.

సాంసా - పుం శ్వాస; సంశయము; భయము.

సాంసారిక - విం తాకికమైన; ఇహలోక

సంబంధమైన.

సా - అవ్యం సమానముగా; తుల్యమైన;

తూకమును సూచించు; శబ్దము.

ఉదా : ఇతనాసా.

సాఇత - స్త్రీం ముహూర్తము; అగ్నిము.

సాఇ - పుం స్వామి; యజమాని; పరమేశ్వ

రుడు.

సాఇ - స్త్రీం బయానా; అడ్వాన్సు.

సాఇస - పుం గుట్టముల చాకీరీ చేయు నొకరు.

సాఇసీ - స్త్రీం గుట్టముల చాకీరి.

సాకచేరి - స్త్రీం గోరింటాకు.

సాకా - పుం ఖ్యాతి; కీర్తి.

సాకార - విం స్వరూపముగల; స్థూలమైన.

సాకిన - విం నివసించు; నివాసి.

సాకి - పుం మధ్యము ఇచ్చువాడు; ప్రియుని

కొరకు లేక ప్రియురాలి కొరకు వాడబడు
శబ్దము.

సాఖ - పుం సాక్షి; స్త్రీం సాక్ష్యము; ప్రమాణము.

పుం శాలీనత; గొప్పదనము; మర్యాద;
ఇచ్చు - పుచ్చుకోవడాలో నిజాయితీ.

సాఖ - పుం శాలివృక్షము; ఒక విధమగు కలప
వృక్షము.

సాగ - పుం శాకము; వండిన కూర.

సాగర - పుం మధ్యపాత్ర.

సాగర - పుం సముద్రము.

సాగూ - పుం తాడి జాతికి సంబంధించిన సాగు
అనబడు చెట్టు.

సాగూదానా - పుం 'సాగు' అనబడు చెట్టు
మొదలనుంచి వచ్చుగుఱ్ఱతో తయారైన
స్కంబియ్యము.

సాజ - పుం అలంకరణ; ఆడంబరము.

సాజన - పుం ప్రియుడు; భర్త; వల్లభుడు.

సాజసామాన - పుం సామగ్రి; సామాను;
ఆడంబర సామానులు.

సాజిశ - పుం పడవ్యంత్రము; కుట్ర;
సంయోగము.

సాఙ్గా - పుం వాటా; భాగము.

సాఙ్గి - పుం వాటాదారుడు; భాగస్వామి.

సాటక - పుం ఊక; తప్పుతాలుగల బూదగ;
పనికిమాలిన వస్తువు.

సాటనా - సంక్రిం దేం సటానా.

సాటికా - స్త్రీం సాడి ; చీర.

సాఠనాఠ - విం దరిద్రమైన; పేద; చెల్లాచద
రైన; నీరసమైన.

సాఠా - పుం చెరుకు; ఒక విధమైన ధాన్యము.

సాడి - స్త్రీం చీర.

సాడ్ - పుం భార్య సోదరి భర్త; పడ్డకుడు.

సాఢే - అవ్యం పూర్ణాంకముతో కూడిన
అరసు సూచించు ఒక అవ్యయము.

ఉదా : సాఢే తీన ; మూడున్నర.

సాఢే బాईస - మం తుచ్చమైన; వ్యర్థమైన.

సాత - విం ఏడు; '7' సంఖ్య.

సాత పాँచ - మం తుంటరితనము; దూ.

సాత ఫేరి - స్త్రీం సస్తపది.

సాథ - పుం సాంగత్యము; స్నేహము;

ఘనీష్ఠత; అవ్యం సహితము; తో; వెంట.

సాథ దేనా - మం సహకరించుట.

సాథ హీ - మం అతిరిక్తమైన.

సాథ హీ సాథ - మం ఒక క్రమములో; ఒక
సాథ - మం ఒకే పర్యాయము; వెంట
వెంట.

సాథరా - పుం పక్క (బిస్తరు) చాప.

సాథి - పుం సహచరుడు; స్నేహితుడు.

సాదగి - స్త్రీం నిరాడంబరత; సారల్యము.

సాదా - విం నిరాడంబరమైన చేత; కత్తిలేని;

నిజాయితీగల; మూర్ఖుడు.

సాదగీ - స్త్రీ. నిరాడంబరత; సారల్యము.

సాదాపన - పుం. దే. సాదగీ.

సాదిక - విం. నిజమైన; సత్యనిష్ఠతగల;
తగినటువంటి.

సాదిర - విం. బహిర్గతముగ; అమలు అగు.

సాదీ - పుం. వేటగాడు; గుట్టుము; స్త్రీ. ఒక
విధముగ చిన్న పిట్ట; పిండికలవని పూరి.

సాధ - స్త్రీ. అభిలాష; కామన; పుం. సాధువు;
యోగి.

సాధనా - స్త్రీ. సాధించు ప్రయత్నము; సిద్ధి;
సిద్ధికొరకు దేవ్ పాసన; స్త్రీ. సాధించు
టకు ప్రయత్నించుట; లక్ష్యపెట్టుట.

సాధు - పుం. కులీనుడు; సజ్జనుడు;
మహాత్ముడు; విం. ఉత్తమమైన.

సాధు సాధు कहना - ము. మంచి పని చేసిన
వానిని పొగడుట.

సాధువాద - పుం. మంచి పనిని పొగడుట.

సాధ్య - విం. సాధించదగిన; పుం. లక్ష్యము;
సామర్థ్యము.

సాధ్వీ - స్త్రీ. పతివ్రత.

सान - పుం. సానరాయి.

सान देना या धरना - ము. పదునుపెట్టుట.

सानना - సంక్రి. పిండిమొ॥ వానిని నీళ్ళతో
కలిపి సాగతీసి మిళితము చేయుట.

सानी - స్త్రీ. నీళ్ళతో బాగుగా కలిపినశుభ్ర
లకు పెట్టుమేత; విం. సాటియైన; తుల్య
మైన; लासानी - యౌ. విం. అద్వితీయ
మైన.

सानु-పుం. పర్వత శిఖరము; కొన; పండితుడు.

सासाहिक-विं. వారము దినములకు సంబం
ధించిన; వారమునకు ఒక సర్వాయము
జరుగునది.

साफ - విం. శుభ్రమైన; స్వచ్ఛమైన.

साफ करना - ము. చంపివేయుట; వినస్థ
పరచుట.

साफगो - పుం. స్పష్టవాది; స్పష్టముగా
మాట్లాడువాడు.

साफगोई - స్త్రీ. స్పష్టాక్షి.

साफल्य - పుం. దే. సఫలతా.

साफा - పుం. పగాడి; తలపాగా; నిత్యము
ధరించు బట్టలను సబ్బుపెట్టి బాగుగా
శుభ్రపరచుట.

साफी - స్త్రీ. రుమాలు; చేతి రుమాలు.

साबिक - విం. వెనకటి వలె.

साबिक दस्त - యౌ. వెనక ఉన్నట్లుగానే;
పూర్వమువలె.

साबिका - పుం. సంబంధము; కలయిక.

विं. పూర్వమువలె.

साबित - విం. సరియగు; ఋజువు చేయ

బడిన; ప్రామాణికమైన.

సాబుత - విం. సరియైన; సంపూర్ణమైన;
ప్రమాణముగల.

సాబున ; సాబూన - పుం. సబ్బు.

సాబూదానా - పుం. దే. సాగూదానా.

సాభార - క్రిం. విం. కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా;
వింభారయ్యుక్తమైన.

సామంజస్య - పుం. ఔచిత్యము; ఉపయుక్తత.

సామంత - పుం. వీరుడు; యుద్ధవీరుడు;
సామంతరాజు.

సామనా - పుం. ఎదుటకు వచ్చుట; కలయిక;
నిరోధము.

సామనే హోనా - మం. పరదానుంచి బయటికి
వచ్చుట (ప్రేరిత).

సామనా करना - మం. ఎదిరించుట.

సామనే - క్రిం. విం. సమక్షమున; ఎదుట.

సామయిక - విం. సమయానుసారము; విశిష్ట
సమయమునకు సంబంధించిన.

సామరిక - విం. యుద్ధసంబంధమైన.

సామర్థీ - పుం. సమర్థుడు; సరాక్రమశాలి.

సామర్థ్య - స్త్రీ. సామర్థ్యము; శక్తి.

సామా - పుం. శ్రోత; వినువాడు.

సామాజిక - విం. సమాజమునకు
సంబంధించిన.

సామాన - పుం. సామాను; సామానులు;

సామగ్రి.

సామాన్య - విం. సాధారణమైన; పుం. సమానత.

సామ్య - పుం. సమానత; సోలిక.

సామ్యవాద - పుం. సమాజములో ఉన్న వారంతా
సమానముగా ఉండాలని చెప్పు ఒక
వాదము లేక సిద్ధాంతము.

సాయం - విం. సంధ్యాకాలమునకు సంబంధిం
చిన; సాయంత్రము.

సాయక - పుం. బాణము; ఖడ్గము.

సాయబాన - పుం. వరండా.

సాయర - విం. సంపూర్ణము; యావత్తు;
జేపించిన; పుం. పీకారు చేయువాడు; తిరుగు
బోతు; నగరములోనికి వచ్చు వస్తువుల
మీద వసూలు చేయు సుంకము.

సాయల - పుం. ప్రశ్నించువాడు; బిచ్చగాడు;
ప్రార్థించువాడు.

సాయా - పుం. ఛాయ; నీడ.

సాయేమేరహనా - మం. ఆశ్రయములోనుండుట;
శరణుజొచ్చుట.

సాయాస - క్రిం. విం. యత్నపూర్వకముగా;
క్షేపించి.

సాయుజ్య - పుం. తాదాత్మ్యము; తాదాత్మ్య
సంబంధము.

సారంగ - పుం. లేడి; కోకిల; చాళుకుడి శంఖము;
కమలము.

సారంగపాణి - పుం విష్ణువు.

సారంగియా - పుం సారంగి వాద్యమును వాయిం
చువాడు.

సారంగి - స్త్రీం ఒక విధమగు తంత్రీ వాద్యము.

సారఖా - విం. దేం. సరిఖా.

సారగభీత - విం. సారయుక్తమైన.

సారథి - పుం రథమును నడుపువాడు;
సూతుడు; సముద్రము.

సారథ్య - పుం రథాధిక చోదనము.

సారదా - స్త్రీం. దేం. శారదా.

సారనా - సంక్రిం. పూరించుట;
పూర్తిచేయుట; ముగించుట.

సారభూత - విం. సారస్వరూపము; సర్వోత్త
మైన.

సారవత్తా - స్త్రీం సాంగ్రాహిత, సాంగ్రహణము.

సారస - పుం హంస; కమలము; చంద్రుడు.

సారసుతా - స్త్రీం. యమునానది.

సారా - విం. యావత్తు; సమస్తము.

సారికా - స్త్రీం. మైనా; గోరువంక.

సార్వభౌమ - పుం చక్రవర్తి; ఏకమగు; విం. సమస్త
జగత్తుకు సంబంధించిన.

సాల - పుం సంవత్సరము; మూలము; ఒక
వృక్షము; ముల్లు; కంటకము; స్త్రీం
బెజ్జము; బాధ; తీపు.

సాలక - విం. పీడించు; బాధించు.

సాలగిరహ - స్త్రీం. జన్మదినము.

సాలగ్రామీ - స్త్రీం. గండకనది - గంగానది
ఉపనది.

సాలన - పుం. మసాలా పెట్టిన కూర.

సాలనా - అంక్రిం. బాధపెట్టుట; తీపు
పెట్టుట; బాధించుట; గుచ్చుట.

సాలా - పుం. శ్యామలకుడు; భార్య సోదరుడు -
బావమరిది.

సాలానా - విం. సంవత్సరాది; ఏటా; ప్రతి
ఏడు.

సాలార - పుం. మార్గదర్శకుడు; ముఖ్యమైన
నాయకుడు.

సాలార జంగ - పుం. సైన్యాధిపతి; భార్య
సోదరుడు - బావమరిది.

సాలిక - పుం. యాత్రికుడు; బాటసారి;
ధర్మము; నీతిని నిష్ఠా పూర్వముగా
పాటించువాడు.

సాలిమ - విం. సమస్తము; సంపూర్ణము.

సాలియానా - విం. దేం. సాలానా.

సాలిసీ - స్త్రీం. పంచాయతి.

సాలీ - స్త్రీం. భార్యసోదరి - సురదలు లేక
వదిన.

సాలే హాల - పుం. గడుస్తున్న సంవత్సరము;
ప్రవర్తితమైన సంవత్సరము.

సావకాశ - పుం. లీరిక; అదను.

సావధాన - విం జాగ్రత్తగల; స్వహలోనున్న.

సావన - పుం శ్రావణమాసము.

సావనీ - స్త్రీం శ్రావణపూర్ణిమ; రక్ష బంధన పండుగ; శ్రావణ పట్టి; శ్రావణ మాసము నకు సంబంధించిన.

సాస - స్త్రీం భర్త తల్లి లేక భార్య తల్లి - అత్త గారు.

సాసా - స్త్రీం సంశయము; సందేహము.

సాసుర - పుం మామగారు; మామగారిల్లు.

సాహ - పుం సాధువు; సజ్జనుడు; సాహుకారు.

సాహచర్య - పుం సాంగత్యము.

సాహనీ - స్త్రీం సైన్యము; సహచరుడు; స్నేహితుడు; పరిషత్తు.

సాహబ - పుం స్వామి; యజమాని; అధికారి; పరమేశ్వరుడు; ఒక గౌరవ సూచకమైన శబ్దము.

సాహబజాదా - పుం సత్పురుషుని కుమారుడు; పెద్దమనిషి కొడుకు.

సాహబ-సలామత్-స్త్రీం ఒండొరులు నమస్కరించుకొనుట; నమస్కారము.

సాహబాన - పుం సాహబ కా బహుం యజమానులు.

సాహిబ - పుం దేం సాహబ.

సాహా - పుం వివాహోది శుభకార్యముల నిమిత్తము నిశ్చితమైన శుభ ముహూర్తము.

సాహబీ - స్త్రీం స్వామిత్యము; యాజమాన్యము; గొప్పదము; అహంకారము.

సాహిర - పుం గారడీ మనిషి.

సాహిల - పుం నది లేక సముద్రపు ఒడ్డు; తటము.

సాహీ - స్త్రీం ముళ్ళపంది.

సాహు - పుం సజ్జనుడు; సాహుకారు.

సాహూకారా - పుం రూపాయల లావాదేవీలు; వడ్డీవ్యాపారము.

సింగా - పుం కొమ్మువాద్యము.

సింగార - పుం సింగారము; అలంకరణ.

సింగారహాట - స్త్రీం వేశ్యలవీధి.

సింగారహార - పుం పారిజాత పుష్పము లేక హారము.

సింగియా - పుం ఒక విధమైన విషము.

సింగీ - పుం కొమ్మువాద్యము.

సింగాడా - పుం ఒక విధమగు నీటి మొక్క-ఫలము.

సింగాసన - పుం దేం సింగాసన.

సింఛెలా - పుం సింహపు పిల్ల.

సింఛన - పుం నీరు చల్లబడుట; నీటితో తడువబడుట.

సింఛాడీ - స్త్రీం తడుపు; తడుపువని; తడుపు పన్ను లేక కూలి.

సింఛిత - విం తడవబడిన; తడిసిన.

సింజిత - స్త్రీం ధ్వని; గజ్జలమోత; గజ్జలు.

సిందూ - పుం కుంకుమ; సౌభాగ్యము.

సిందూ పొంచనా ; మిటనా - ముం వైధవ్యము
కలుగుట; విధవరాలగుట.

సిందూ దాన - పుం పెళ్ళిలో వరుడు వధువు
పాపిటలో కుంకుమ అద్దుట; కుంకుమ
భరిణ.

సింధుర - పుం ఏనుగు.

సింధువిష - పుం హలాహలము - మహా
ప్రమాదమైన విషము.

సింహిని - స్త్రీం ఆడసింహము - సింహి.

సింహావలొకన - పుం పర్యావలోకనము;
బాగుగా, సూక్ష్మముగా, తిలకించుట.

సింహిని ; సింహి - స్త్రీం దే. సింహిని.

సింహు - పుం శృంగాలము; నక్క.

సికటా - పుం కుండపెంకు.

సికడి - స్త్రీం తలుపుగొళ్ళిము; ఒక
విధముగు కంఠహారము; వడ్డణము.

సికతా - స్త్రీం బాల్మ; ఇసుక.

సికలీగర - పుం ఆయుధములకు పదును
పెట్టువాడు.

సికహర - పుం ఊకా ; ఉట్టి; కావడిమట్టు.

సికుడన - పుం సంకోచము; ముడత.

సికుడనా - అంక్రిం ముడుచుకొనుట;
ముడతపడుట.

సికోడనా - సంక్రిం ముడుచుట;
ఒకచోటుకి పోగుచేయుట.

సిక్కా - పుం ముద్ర; నాణెము; పతకము;
మెడలు.

సిక్కా బేఠనా యా జమనా యా చలనా - ముం
అధికారము చలాయించుట; ప్రభు
త్వము స్థాపించుట; పలుకుబడిసాగుట.

సిఖరన - పుం పెరుగు కలసిన పానీయము.

సిఖానా - సంక్రిం చదువు చెప్పుట;
ఉపదేశించుట.

సిఖానా పదానా - యీం తుంటరితనము
నేర్పుట.

సిగర - విం సమగ్రమున; సంపూర్ణముగా;
యావత్తు.

సిచాన - పుం డేగ.

సిజదా - పుం వినయము; ప్రణామము.

సిటకినీ - స్త్రీం తలుపు గొళ్ళిము.

సిటపిటానా - అవ్యం అత్యంత భయము
వలనగాబరాపడుట; భయపడుట;
ముడుచుకు పోవుట.

సిటీ పిటీ గుమ హొనా ; సిటీ భూనా -
ముం భయమువలన స్పృహ తప్పుట;
నివ్వరపోవుట.

సిటీ - స్త్రీం పెద్ద పెద్ద మాటలు మాట్లాడుట;
వాక్యలుత.

సిడ - స్త్రీం పాగలపన ; వె(రి; పిచ్చి.

సిత - విం తెల్లని; స్వచ్ఛమైన.

సితకంఠ - పుం మహాదేవుడు; శంకరుడు.

సితకర - పుం చంద్రుడు.

సితమ - పుం అనర్థము; అన్యాయము;

అత్యాచారము.

సితమగర - విం అన్యాయముగా ప్రవర్తించు

వాడు; అత్యాచారి.

సితా - స్త్రీం చక్రర; పంచదార; మద్యము.

సితాఖండ - పుం పటిక బెల్లము.

సితాబ - క్రిం విం వెంటనే.

సితార - పుం వీణవంటి వాద్యము.

సితారా - పుం నక్షత్రము; అద్భుతము;

ప్రారబ్ధము; చమకీ.

సితారా చమకనా - మం భాగ్యోదయమగుట;

అద్భుతము అనుకూలమగుట.

సితారिया - పుం సితార వాద్యము వాయించు

వాడు.

సితాసిత - పుం నలుపు తెలుపుల వన్నె;

శ్వేతశ్యామల వన్నె.

సిద్ధీక - విం పరమ సత్యనిష్ఠుడు;

సత్యసంధుడు.

సిద్ధహస్త - విం నిపుణుడు; ప్రవీణుడు.

సిద్ధార్థ - విం పూర్ణకాముడు; కోరికలు

తీరినవాడు; పుం గౌతమ బుద్ధుడు.

సిద్ధి - స్త్రీం సాఫల్యము; ప్రయోజనము

సీద్ధించుట; ఋజువుగుట.

సిధాई - పుం అమాయకత్వము; సరళత్వము.

సిధానా ; సిధారనా - అంక్రిం వెళ్ళి

పోవుట; చనిపోవుట.

సిన - పుం అమర ; వయస్సు.

సినక - స్త్రీం రేంట్ ; చీమిడి.

సినకనా - అంక్రిం గట్టిగా శ్వాసను బయటికి

వదలి చీదుట.

సిపర - స్త్రీం డాల ; డాలు.

సిపహగిరీ - స్త్రీం సిపాయి పని; యుద్ధ

కార్యము.

సిపహసాలార - పుం సైన్యాధిపతి.

సిపారస - స్త్రీం దేం సిఫారిశ.

సిపాస - స్త్రీం కృతజ్ఞత; పొగడ్త.

సిపాహ - స్త్రీం ఫౌజ ; సైన్యము; పుం సిపాయి.

సిపాహియానా - విం సిపాయిలవలె.

సిపాహీ - పుం సిపాయి; సైనికుడు.

సిపుద - పుం దేం సుపుద.

సిప్పా - పుం లక్ష్యమునకు అనుగుణ్యముగా

దెబ్బకొట్టుట; కార్యసాధనోపాయము;

యుక్తి; ప్రారంభము.

సిప్పా జమానా - మం కార్యసాధనకమకూల

ముగా పరిస్థితిని తయారుచేయుట.

సిప్ర - పుం చంద్రుడు; చెమట.

సిప్రా - క్షా. గేదె; ఉజ్జయిని సమీపమున ఉన్న ఒక నది.

సిఫ్త - క్షా. విశేషత; లక్షణము; గుణము; స్వభావము.

సిఫర్ - పుం. సున్న; శూన్యము.

సిఫలా - వి. సీమైన; తుచ్చమైన; సేయమైన.

సిఫలీ - వి. నాసికరపు.

సిఫాత-క్షా. సిఫత కా బహు విశేషతలు; లక్షణములు; స్వభావముల సమూహము.

సిఫారిశ - క్షా. సంస్తుతి; సిఫారసు.

సిఫారిశీ - వి. సిఫారిసుగల; సిఫారుసు చేయబడిన.

సిఫారిశీ టడ - పుం. కేవలము సిఫారిసు ద్వారా పదవికి చేరుకున్నవాడు.

సిఫ్ల - వి. లామైన; చిక్కని; బలమైన.

సిబికా - క్షా. దే. శిబికా.

సిమటనా - అం. క్రి. ముడుచుకొనుట; సంకుచితమగుట; ముడత పడుట.

సిమిటనా - అం. క్రి. దే. సిమటనా.

సియహ - వి. దే. సియాహ.

సియాదత - క్షా. నేతృత్వము; మార్గదర్శకత్వము; నాయకత్వము.

సియాపా - పుం. స్త్రీల పరామర్శతో; చని

పోయిన వాని వద్ద స్త్రీలు గుమి గూడి ఏడ్చుట.

సియార - పుం. గీదడ ; నక్క.

సియాల - పుం. దే. సియార.

సియాలా - పుం. శీతాకాలము; చలికాలము.

సియాసత - క్షా. దేశరక్షణ వ్యవస్థ; శాసన వ్యవస్థ; రాజకీయ వ్యవస్థ.

సియాసీ - వి. రాజకీయ వ్యవస్థకు సంబంధించిన.

సియాహ - వి. నల్లని; అశుభమైన.

సియాహా - పుం. ఆదాయ వ్యయములు వ్రాయు పుస్తకము పన్ను వసూళ్ళ వ్రాయబడు ప్రభుత్వ రిజిస్టరు.

సియాహీ - క్షా. దే. స్యాహీ.

సిర - పుం. తల; శిరస్సు; కొన; శిఖరము; వి. శ్రేష్ఠమైన.

సిర ఆఁఖోఁ పర హొనా - మం. సంతోషముగా స్వీకరింపబడుట.

సిర ఆఁఖోఁ పర బేటానా - మం. దండీ ఆదర సత్కారములు చేయుట.

సిర పర ఆనా - మం. ఆవేశపడుట.

సిర ఉఠానా - మం. ఎదిరించుట ; విరోధించుట.

సిర క్షా కరనా - మం. అభిమానముతో నిలబడుట.

సీరీ కరనా - పుం (స్త్రీలు) తల దువ్వు

కొనుట; కేశాలంకరణ చేసుకొనుట.

సీరీ ఖాళీ కరనా - మం (ప్రలాపించుట;

ఎక్కువగా ఆలోచించి కలతజెందుట.

సీరీ ఖానా యా చాటనా - మం పనికిమాలిన

(ప్రసంగములతో) విసిగించుట.

సీరీ ఖపానా - మం ఆలోచనలతో వేసారి

పోవుట.

సీరీ చదానా - మం కళ్ళకద్దుకొనుట; అలుసు

ఇచ్చుట.

సీరీ ధూనా యా సీరీ చకారనా - మం తల

దెమ్మెక్కుట; కళ్ళుతిరుగుట.

సీరీ డ్రుకానా - మం వినయముగా నమస్క-

రించుట.

సీరీ దేనా - మం ప్రాణముల అర్పించుట.

సీరీ ధుననా - మం పశ్చాత్తాపమునొందుట;

నెత్తిబాదుకొనుట.

సీరీ నీచా కరనా - మం సిగ్గుతో తలవంచు

కొనుట; అవమానముతో తలవంచు

కొనుట.

సీరీ పటకనా - మం అమితముగా శ్రమించు

చుట; నెత్తిమోదుకొనుట; పశ్చాత్తాప

పడుట.

సీరీ పర పడనా - మం నెత్తినవడుట; భారము

హించవలసి వచ్చుట.

సీరీ పర ఖన చదనా యా సావారీ హొనా - మం

ప్రాణములు తీయుటకు సిద్ధపడుట.

సీరీ పర హొనా - మం కొద్దికాలమే మిగిల

యుండుట.

సీరీ ఫీరనా - మం తలతిరుగుట; గీర

ఎక్కుట; పిచ్చెక్కుట.

సీరీ మారనా - మం నచ్చజేప్పి, నచ్చజేప్పి విసిగి

వేసారి పోవుట.

సీరీ ముడాతేహీ ఆలె పడనా - మం కార్యా

రంభములోనే విఘ్నము సంభవించుట.

సీరీ పర సేహరీ హొనా; సీరీ పర సేహరీ బద్ధనా

- మం ప్రశంసలనందుకొనుట.

సీరీ సే పరీ తక్ - మం ఆరంభమునుంచి

అంతమువరకు; సంపూర్ణముగ.

సీరీ పర సీంగీ హొనా - మం ఏదేని విశిష్టత;

విశిష్టగుణము కలిగియుండుట; నెత్తిన

కొమ్ములొచ్చుట.

సీరీ సే కఫన బద్ధనా - మం సంకల్ప సిద్ధి

కొరకు ప్రాణత్యాగమునకు సిద్ధపడుట.

సీరీ హొనా - మం వెంటపడుట; మాటిమాటికి

ఏదో దానికొరకు వేధించుట; ఇబ్బంది

పెట్టుట; జగడమాడుట.

సీరీ హొనా - మం తెలిసికొనుట; గ్రహించుట.

సీరీ కా - పుం ఎండబెట్టి పులియబెట్టిన

చెరుకు రసము.

సిరకి - క్షీం ఎండ వానలనుంచి రక్షణ
కొరకు, బండి, గుమ్మములకు కట్టు
చీపురుపుల్లలు తడిక లేక పరదా.

సిరజక ; సిరజనహార - పుం సప్తికర్త.

సిరతాజ - పుం శిరోమణి; కిరీటము;
నాయకుడు.

సిరనామా - పుం చిరునామా; శీర్షకము.

సిరనేత - పుం తలపాగా.

సిరపచ్చి - క్షీం వాగుడు; ప్రలాపము;
పనికీమాలిన ఆలోచన.

సిరపెచ - పుం తలపాగా; తలపాగాపై అలంక
రించు తురాయి.

సిరపోశ - పుం శిరస్సుమీది ఆవరణము;
టోపీ; కుళాయి.

సిరమగజన - పుం దేం సిరపచ్చి.

సిరమౌర - పుం శిరోమణి; కిరీటము.

సిరస - పుం శిరీషము; దీర్ఘన చెట్టు.

సిరహ్నాన - పుం మంచమునకు తలవైపు
భాగము.

సిరా - పుం కొన; కొన; చివరి భాగము;
అంచు.

సిరేకా - ముం అవ్వల దజేకా ; మొదటి
తరగతికి సంబంధించిన; ఒకటవ రకపు.

సిరాజ + పుం దీపము; సూర్యుడు.

సిరానా - అంక్రిం చల్లపడుట; నుండు

గిరనుట; హత్ తాహాఫడుట; సంక్రిం
చల్లార్చుట; ముగించుట; గడపుట.

సిరిశతా - పుం విభాగము.

సిరిశతేదార - పుం దేం సరిశతేదార.

సిరి - క్షీం శ్రీ ; లక్ష్మి; శోభ.

సిరిశక - పుం ఆంసూ ; కన్నీరు.

సిరోహి - పుం రాజస్థాన్ లోని 'సిరోహి' లో
తయారైన ప్రశస్తమైన ఖడ్గము; నల్లని చిన్న
పిట్ట.

సిరఫ్ - క్రిం విం కేవలము; మాత్రము;
విం ఏక మాత్రమైన.

సిల - క్షీం రాయి; గుండ్రాయి; పుం క్షయ
రోగము.

సిలపట - విం శుభ్రమైన; చదరమైన;
అరిగియున్న; నాశమైన.

సిలవట - క్షీం ముడత.

సిలసిలా - పుం క్రమము; పరుస; పద్ధతి

సిలసిలేవార - విం క్రమానుసారము.

సిలహ - పుం ఆయుధము; శస్త్రము.

సిలహఖానా - పుం శస్త్రాగారము.

సిలహారా - పుం పాలములలో పరిగ పీరు
వాడు.

సిలహిలా - విం జారునది; జారుడు.

సిలా - పుం పరిగ; క్షీం శిల; పుం కానుక;

శుభసరిణామము.

సిలాడ్ - స్త్రీ. కుట్టు; కుట్టుపని;

కుట్టుకూలి.

సిలానా - సంక్రిం కుట్టించుట.

సిలాహ - పుం కవచము; శస్త్రము.

సిలాహీ - పుం పైనికుడు.

సిలీముఖ - పుం శిలీముఖ; భ్రమరము;

తుమ్మెద.

సిలౌట్; సిలౌటా - పుం కల్పము;

సన్నికలు; కల్పము రాయి.

సిల్లా - పుం పరిగ.

సిల్లీ - స్త్రీ. సానరాయి; పదును పెట్టు
రాయి.

సివడ్ - స్త్రీ. పాతలిక; సేమ్య.

సివా - అవ్యం తప్ప; అంతేకాక; అతిరిక్త
మైన; స్త్రీ. దుర్గాదేవి; మోక్ష; ఆడుపు.

సివాఙ్ - అవ్యం దే. సివాయ.

సివాఙ్ - స్త్రీ. ఒక విధమైన మట్టి.

సివాన - పుం సీమ; సరిహద్దు; పాలిమేర.

సివాయ - అవ్యం తప్ప; వదిలి; అతిరిక్తమైన.

సివార; సివాల - స్త్రీ. నీటివాచు.

సివాలా - పుం దే. శివాలా.

సిసకనా - అంక్రిం వెక్కివెక్కి ఏడుపులు;

అరాలపడుట.

సిసకీ - స్త్రీ. వెక్కివెక్కి ఏడుపు.

సిహరన - స్త్రీ. కంపము; వణకు.

సిహరనా - అంక్రిం చలితో వణకుట.

సిహరానా - సంక్రిం చలితో వణికించుట;

భయముతో వణికించుట.

సిహరీ - స్త్రీ. కంపనము; వణుకు; చలి

జ్వరము; భీతి.

సిహనా - అంక్రిం ఈర్ష్యపడుట; పొంద

వలెనని పేరాశపడుట; ఉవ్విళ్ళూరుట.

సిహరనా - సంక్రిం వెతుకుట; అన్వేషిం
చుట.

సీక్ - స్త్రీ. తినకా; గడ్డిపోచ; సన్నని

బద్ద; చువ్వ; ముక్కుపుడక.

సీకా - పుం చెట్టుమండ లేకరెమ్మ.

సీగ - పుం విషేణము; కొమ్ము.

సీగదానా - పుం దే. మృగఫలీ.

సీగీ - స్త్రీ. శ్రుంగవాద్యము; కొమ్ము
వాద్యము.

సీచ - స్త్రీ. తడుపు.

సీచనా - సంక్రిం తడుపుట; తడుపు
పెట్టుట.

సీండ్ - పుం రేంట్; చీమిడి.

సీ - విం (స్త్రీ) సమానముగ; తుల్యమైన.

ఉదా : लडकी पगली सी है । अपनी सी-

मुं तन ज़ायेनु सारमु; చీత్కారము.

సీకర - పుం జలకణము; జలబిందువు.

సీఖ - స్త్రీ. ఉపదేశము; సలహా; ఇనప

చువ్వ.

సీఖచా - పుం. ఇనపచువ్వ.

సీఖనా - సంక్రిం నేర్పుకొనుట.

సీగా - పుం. ఏదేని కార్యాలయములోని ఒక విభాగము.

సీఝనా - అంక్రిం సెగపొంది కరుగుట; ఉడుకుట; కారుట; క్షుము సహించుట; క్షేమము అనుభవించుట.

సీతనా-సంక్రిం గొప్పలు చెప్పుట; బడాయి కొట్టుట.

సీటపటాంగ - స్త్రీ. గర్వోక్తులు.

సీటీ - స్త్రీ. ఈల.

సీఠనా - పుం. ; సీఠనీ - స్త్రీ. వివాహాది శుభ సందర్భములలో స్త్రీలు పాడు అశశ్జములతో కూడిన తిట్టు పాట.

సీఠా - విం. చప్పని; రుచితేని.

సీఠీ - స్త్రీ. రసము, గుజ్జలేని పండు.

సీఠ - స్త్రీ. చెమ్మ; తావు.

సీఠీ - స్త్రీ. నిసెనీ ; నిచ్చెన; మెట్టు లేక మెట్లు.

సీతకర - పుం. శీతకర ; చంద్రుడు.

సీతలపాటీ - స్త్రీ. ఒక విధమగు శ్రేష్ఠమైన చాప.

సీత్కార - పుం. ఆనంద, దుఃఖ సమయము లలో వెలువడు 'సీ సీ' అనుమూలుగు;

చీత్కారము.

సీద - పుం. సూదఖోరి ; వడ్డీ వ్యాపారము.

సీదనా - అంక్రిం దుఃఖించుట.

సీధ - స్త్రీ. సూటానున్న; పాడవు; గురి; లక్ష్యము.

సీధా-విం. సూటానున్న; సరళమైన అమాయకమైన; ఋజు ప్రవర్తనగల; క్రింవిం. సమక్షమున; సులభమైన; సహజమైన.

సీధీ తరహ - మం. ఋజు ప్రవర్తనగల.

సీధా సాధా - యౌ. బోళా అయిన; సహజమైన.

సీధా కరనా - మం. దండించి సరిచేయుట.

సీధే - క్రింవిం. సముఖమున; తిన్నగా; సూటా; ఋజు ప్రవర్తనతో.

సీనా - సంక్రిం. కుట్టట్టలు; పుం. వక్షస్థలము; రొమ్ము.

సీనాజోర - పుం. దుండగుడు.

సీనాజోరీ - స్త్రీ. దుండగము; జబరదస్తీ.

సీప - పుం. ముత్యపు చిప్ప.

సీపర - పుం. దే. సిపర.

సీపసుత - పుం. ముత్యము.

సీపా - పుం. గట్టి చలి.

సీపీ - స్త్రీ. దే. సీప.

సీమ - స్త్రీ. వెండి; సంపద.

సీమాంత - పుం. సరిహద్దు; పొలిమేర.

सीमा - स्त्री० सीमा; परिहार्य.

सीमाब - पुं० पादरसमु.

सीय - स्त्री० सैत; जानकी.

సీర - పుం నాగలి; నాగలి ఎడ్డు; సూర్యుడు.

సీరత - స్త్రీ. స్వభావము; అలవాటు.

सीरनी - स्त्री. मिठाय.

सीरा - पुं० पंचदार पौकम्; ह्यल्.

సీల - స్త్రీ. ఆద్రత; తేమ; నెమ్ము.

सीला - पुं० सिल्ला ; २०४.

सीवा - स्त्री० ^{नीम}; पराकाष्ठा.

सीस - पुं० सिरము; తల; ఫలభాగము.

सीसमहल - पुं० अद्वालिमैद.

सीसा - पुं० स्त्रीसम्भू.

सीसी - स्त्री. दे. सीबी.

సృష్టి - ప్రాంతము; ముక్కుపాడుము.

సృష్టానా - సంక్రి. వాసన చూపించుట.

సంకమసంక - పుం. ఏనుగు:-

సుండా - శ్రీ. సుండ్ ; ఏనుగు తొండము.

సృందర - వి. మంచి రూపము గల; అందమైన.

సుందరతా - శ్రీ. పౌందర్యము.

सुंदरताई ; सुंदराई - स्त्री० ; सुंदरापा -
पुं० दे० सुंदरता.

ಸುಂದರಿ - ಸ್ತ್ರೀ. ಅಂದಮೈನ (ಸ್ತ್ರೀ).

सूआ - पुं० दे० सूआ.

సుకర - విం. సహజమైన; సులభమైన.

సుకరతా - స్త్రీ. సౌకర్యము; సౌందర్యము.

సుకూత - పుం. పతనమగుట; రాలిపోవుట;
పద్యములో 'ఏదేని శబ్దము న్ను'క్రపోవుట.

సుకూన - పుం. స్థిరత్వము; మానసిక శాంతి.

సృకృత్ - వి. శుభకార్యములు చేయువాడు.

सुकृत - पुं० सुकृतम्; पुण्यम्; सत्कर्म.

సుకృతి - పుం. పుణ్యాత్ముడు; ధార్మికుడు.

సుకృత్య - స్త్రీ. పుణ్యము; ధర్మకార్యము;
శుభకార్యము.

సుఖంబి - వి. పిల్లలకు సంబంధించిన
ఎండ్లు రోగము.

సుఖద - విం. సుఖమును కలుగజేయు;
అనందదాయకమైన.

సుఖమా - స్త్రీం సుష్మమ; శోభ.

సుఖవార - విం సుఖముగానున్న;
అనందముగానున్న.

సుఖసార - పుం. మోక్షము.

సుఖానా - స.క్రి. ఎండబెట్టుట;
ఎండించుట.

సుఖాలా - వి. సుఖదాయకము;
ఆనందదాయకము.

సుఖియా - వి. సుఖము అనుభవించు.

సుఖిర - పుం. పాము కలుగు.

సగత - ౧౦ బుదదేవుడు: బౌదుడు.

సృగతి - స్త్రీ. మరణోపరాంతమున కలు.

ఉత్తమగతి; మోక్షము.

సుగమ - విం. సుగమ్యమైన; సులభమైన.

సుగమ్య - విం. దే. సుగమ.

సుగానా - అంక్రిం. దుఃఖించుట; కుపిత
మగుట.

సుగా - పుం. తోతా ; చిలుక.

సుఘట - విం. సుందరమైన; మంచి ఆకారము
గల.

సుఘటిత - విం. బాగుగా; అందముగా నిర్మింప
బడిన.

సుఘడ - విం. సుందరమైన; మంచి ఆకారము
గల; నిపుణతగల.

సుఘడీ - స్త్రీం. అందము; సొగసు; మంచి
ఆకారము; నైపుణ్యము; చాతుర్యము.

సుఘడతా - స్త్రీం; సుఘడపన - పుం. -

సుఘడాడీ - దే. సుఘడీ.

సుఘరీ - స్త్రీం. శుభఘడియ; శుభసమ
యము; విం. అందమైన.

సుచనా - సంక్రిం. సంగ్రహించుట; -
సంచయించుట; పొగుచేయుట.

సుచానా - సంక్రిం. ఆలోచింపజేయుట.

సుచారూ - విం. బహు అందమైన; సొబ్బైన.

సుచి - విం. శుచి; పవిత్రమైన; నిశ్చింతగా
నున్న; ఏకాగ్రతగల.

సుచిత - విం. నివృత్తమైన; నిశ్చలంగానున్న;

ఏకాగ్రతగల.

సుచిర - పుం. చిర; శాశ్వతముగ; పురాతనమైన.

సుజన - పుం. సజ్జనుడు; సత్పురుషుడు;

కుటుంబ సభ్యులు.

సుజనీ - స్త్రీం. ఒక విధముగ పెద్ద దుప్పటి.

సుజాగర - విం. సుదర్శనుడు; చూచుటకు

మిక్కిలి అందమైన; సుశోభిల్లుచున్న.

సుజాన - విం. తెలివైన; చాతుర్యము గల;

ప్రావీణ్యముగల; పుం. ప్రియుడు; భర్త.

సుజానీ - విం. పాండిత్యముగల; జ్ఞానముగల.

సుజోర - విం. దృఢమైన.

సుజ్ఞ - విం. విద్వాంసుడు; బాగుగా తెలిసిన
వాడు.

సజ్ఞానా - సంక్రిం. సూచించుట; ఇతరుల
ధ్యానలోనికి తెచ్చుట.

సుజ్ఞావ - పుం. సూచన; సమ్మతి.

సుఠార - విం. దే. సుఢౌల.

సుఠి - విం. సుందరమైన; సౌభగ్యగల.

సుఢౌల - విం. సుందరమైన; ఆకారము
కలిగిన; అందమైన.

సుఢంగ - పుం. మంచిచిరు; పద్ధతి.

సుఢర - విం. సంతోషించిన; దయగల;
జాలిగల; అందమైన ఆకారముగల.

సుత - పుం. పుత్రుడు; కుమారుడు.

సుతను - విం. సొగసైన శరీరముగల;

శ్రీం. సుందరాంగి; సుకోమలి.
 సుతరా - అవ్యం కనుక; ఇందువలన.
 సుతరీ - శ్రీం. దేం. సుతలీ.
 సుతా - శ్రీం. పుత్రిక; కుమార్తె.
 సుతార - పుం. వడంగి; శిల్పకారుడు;
 విం. ఉత్తమమైన.
 సుతిని - శ్రీం. అందమైన స్త్రీ.
 సుతీ - విం. పుత్ర సంతానము గలవాడు.
 సుతనీ - శ్రీం. స్త్రీలు ధరించు ఒక విధముగ
 వదులైన పయిజామా.
 సుతరా - విం. స్వచ్ఛమైన; శుభమైన.
 సుతరాడ - శ్రీం. నిర్మలత; స్వచ్ఛత.
 సుదంతీ - విం. మంచి దంతములు లేక పల్లు
 వరుసగల స్త్రీ.
 సుది - శ్రీం. దేం. సుదీ.
 సుదీ - శ్రీం. శుక్లపక్షము.
 సుదూ - విం. మిక్కిలి దూరమున నున్న.
 సుదేస - విం. అందమైన; సౌభాగ్య.
 సుదేహ - విం. మనోహరమైన; కమనీయమైన.
 సుధ - శ్రీం. స్మృతి; స్మరణశక్తి; జ్ఞప్తి; స్మృహ.
 సుధ దిలానా - మం. జ్ఞాపకము చేయుట.
 సుధ న రహనా - మం. జ్ఞాపకము లేకపోవుట.
 సుధ బిసరనా; బిసారనా - మం. ఎవరినైనా;
 దేనినైనా మరచిపోవుట.
 సుధ-బుధ - శ్రీం. స్మృతి; స్మృహ.

సుధరనా - అవ్యం. బాగుపడుట; సరియగుట.
 సుధంగ; సుధాంశు - పుం. చంద్రుడు.
 సుధా - శ్రీం. అమృతము.
 సుధాకర - పుం. చంద్రుడు.
 సుధాధర - పుం. దేం. సుధాకర.
 సుధాధీ - విం. అమృత సమానము.
 సుధార - పుం. సంశోధనము; సంస్కారము.
 సుధారక - పుం. సంస్కర్త.
 సుధారనా - సంక్రిం. సరిదిద్దుట; సంస్కరించుట.
 సుధాసదన - పుం. చంద్రుడు.
 సుధి - శ్రీం. స్మృతి; జ్ఞప్తి.
 సుధీ - పుం. విద్వాంసుడు; పండితుడు;
 విం. చాతుర్యము గల.
 సునగున - శ్రీం. గుఱున; రహస్యము; జాడ.
 సునత - శ్రీం. దేం. సున్నత.
 సుననా - సంక్రిం. వినుట.
 సునీ అనసునీ కరనా - మం. ఏదేని మాట
 విని కూడ విననట్లుండుట.
 సునయ - పుం. మంచినీతి; సునీతి.
 సునరి - శ్రీం. సుందరి - అందమైన స్త్రీ.
 సునవాడ - శ్రీం. వినటము; వ్యాజ్యపు తీర్పు
 ఇచ్చుట; వినిపించుట.
 సునసాన - విం. నిర్జనమైన; ధ్వంసమైన; పాడు
 పడిన; పుం. ప్రశాంతి; నీరహితము.

సునహరా ; సునహలా - విం బంగారు మ్నొగల.

సునానా - సరిక్రిం వినిపించుట; చివాట్లు పెట్టుట.

సునామ - పుం కీర్తి; ఖ్యాతి.

సునార - పుం కంసాలి.

సున్న - విం నిస్తబ్దమైన; నిశ్శబ్దమైన; నిర్దీప్తమైన; పుం శూన్యము; సున్న.

సున్నత - స్త్రీం సుంతి.

సున్నా - పుం శూన్యము; సున్నా; బిందువు.

సున్నీ - పుం మహమ్మదీయులకు సంబంధించిన ఒక తెగ.

సుపచ - పుం చండాలుడు.

సుపత - విం ప్రతిష్ఠగల; గౌరవనీయమైన.

సుపథ - పుం ఋజుమార్గము; సన్మార్గము.

సుపన ; సుపనా - పుం దేం స్వప్న.

సుపర్ణ - పుం గరుడపక్షి; అశ్వము; విష్ణువు.

సుపారి - స్త్రీం పోకచెట్టు లేక పోకాయ - చెక్క.

సుపాస - పుం సుఖము; వీలు.

సుపాసీ - విం సుఖము కలుగజేయువాడు.

సుపురద - పుం దేం సపురద.

సుపూత - పుం సుపుత్రుడు.

సుపేతీ - స్త్రీం సఫేదీ ; తెలుపు; స్వచ్ఛత.

సుపేలీ - స్త్రీం చిన్న చేట.

సుప్త - విం నిద్రించియున్న; ముణుచుకొనిన;

నిద్రించిన.

సుప్తి - స్త్రీం నిద్ర; కునుకు.

సుబహ - స్త్రీం ప్రాతఃకాలము; ప్రభావము.

సుబహాన - పుం పవిత్రమైన; విశుద్ధమైన.

సుబహాన అల్లా - అవ్యం నేను పవిత్రముగా పరమేశ్వరుని స్మరించుచున్నాను; ఆనందాశ్చర్యమును వ్యక్తురచు ఒక శబ్దము.

సుబాస - స్త్రీం సువాసన; సుగంధము.

సుబాసనా - స్త్రీం సుగంధము; సువాసన; సరిక్రిం సుగంధ పరచుట.

సుబిస్తా ; సుబీతా - పుం దేం సుబీతా.

సుబుక - విం తేలికయగు; అందమైన.

సుబుకదర్ - విం చురుకైన; చురుకుగ పనిచేయు.

సుబుకీ - స్త్రీం తేలికదనము; అప్రతిష్ఠ; అమమానము.

సుబూత - పుం సబూత ; ప్రమాణము.

సుబోధ - విం తెలివిగల; సూక్ష్మగ్రాహి; సరళమైన; సుబోధమైన.

సుభగ - విం సుందరమైన; మనోహరమైన; అదృష్టముగల; ప్రీయతమమైన.

సుభగా - స్త్రీం అందమైన (స్త్రీ); సౌభాగ్యవతి (స్త్రీ); తన భర్తకు ప్రీయురాలైన భార్య.

సుభట - పుం గొప్ప యుద్ధనీరుడు.

సుభడొల - విం మనోహరమైన ఆకారముగల.

సుభా - స్త్రీం శోభ; కరక్కాయ.

సుభాన - అవ్యం దేం సుభాన.

సుభాయ - పుం దేం స్వాభావ.

సుభాషిత - విం బాగూ చెప్పబడిన;

పుం మంచి ఉక్తి.

సుభాషి - విం మధురభాసి; వాక్పలుత్వము

గల.

సుభిక్ష - పుం సకాలము; అన్ని సదుపాయ

ములు గల కాలము.

సుభీతా - పుం వీలు; అదను; మంచి అవ

కాశము.

సుమ - పుం టాప; పశువుల గిట్టు.

సుమన - పుం పుష్పము; పండితుడు; బుద్ధి

మంతుడు; విం సహృదయుడు.

సుమనచాప - పుం కామదేవుడు.

సుమరనా - సంక్రిం స్మరించుట.

సుమరని - స్త్రీం జపమాల.

సుమిరనా - సంక్రిం దేం సుమరనా.

సుమిరని - స్త్రీం దేం సుమరని.

సుసుఖ - విం అనుకూలమైన; మనోహరమైన;

పుం శివుడు; గణపతి; పండితుడు.

సుసుఖి - స్త్రీం అందమైన ముఖముగల స్త్రీ;

అర్దము.

సురంగ - స్త్రీం అందమైన రంగుగల; మంచి

ఆకారముగల; స్త్రీం సారంగము; కన్నము.

సుర - పుం దేవత; పండితుడు; ఋషి; స్వరము.

సురమేసురమిలనా - మం స్వరంలో స్వరము

కలుపుట; ఇచ్చియులాడుట.

సురఖాబ - పుం చక్రవాకము.

సురఖాబ కా పర లగనా - మం విలక్షణ;

విశిష్టతాన్నించుట.

సురఖి - స్త్రీం దేం సుఖి.

సురఖరు - విం దేం సుఖరు.

సురగౌయా - స్త్రీం కామధేనువు.

సురచాప - పుం ఇంద్రధనుస్సు.

సురత - పుం సంభోగము; మైథునము; స్త్రీం

స్మృతి.

సురతి - స్త్రీం సంభోగము; కామకేళి; స్త్రీం

స్మృతి.

సురతి - స్త్రీం ఖేనీ; నములుటకు ఉపయో

గించు సున్నము కలిపిన పొగాకుచూర్ణము.

సురభి - స్త్రీం సుగంధి; సువాస; ఆవు;

మధ్యము; మంత్రాలము; విం సువాసిత

మైన; శ్రేష్ఠమైన; మనోహరమైన.

సురభి - స్త్రీం దేం సురభి.

సురమా - పుం కాలుకమాదిగా కళ్ళకు పెట్టు

కొను నీలిరంగు చూర్ణము.

సురమ్య - విం మిక్కిలి మనోహరమైన.

సురవృక్ష - పుం కల్పతరువు.

సురసర - పుం మానసోవరము.

సురసరి ; సురసరి - స్త్రీం గంగానది.

సురసురభి - స్త్రీం కామధేనువు.

సురాంగనా - స్త్రీం దేవాంగన; అప్పర.

సురా - స్త్రీం మద్యము; మదిర.

సురాఖ - పుం ఛిద్రము; కంఠ.

సురాగ - పుం అత్యంత అనురాగము; జాడ;
గాఢమైన ప్రేమ.

సురాగి - పుం గుప్తచరుడు; గూఢచారుడు.

సురాగి - స్త్రీం తాగునీరు భద్రము చేయుటకు
ఉపకరించు కూజా.

సురీలా - విం వినసాంపు స్వరము గల;
మధురస్వరముగల.

సురూ - పుం ఆనందము; కొద్దిపాటి నిషే;
మజా.

సుర్ఖ - విం రక్తవర్ణము గల; ఎర్రని;
పుం ముదురు ఎరుపు రంగు.

సుర్ఖరూ - విం తేజస్వి; కీర్తిమంతుడు.

సుర్ఖి - స్త్రీం ఎర్రదనము; రక్తము; నెత్తురు.

సులగనా - అంక్రిం అంటుకొనుట;
రాజులు (నిప్పు).

సులగనా - సంక్రిం మండించుట;
దుఃఖము కలిగించుట.

సులఙ్గనా - అంక్రిం చిక్కులు విడిచివేయుట;
పరిష్కారముగల.

సులఙ్గానా - సంక్రిం చిక్కుతీయుట;

పరిష్కరించుట.

సులటా - విం తిన్ననైన; తిన్నని.

సులతాన - పుం చక్రవర్తి.

సులఫ - విం కోమలమైన; నాజాకు.

సులఫా - పుం హుక్కాలో వేయు పొగాకు.

సులభ - విం సులభముగ; తేలికా లభించు;
సాధారణమైన.

సులహ - స్త్రీం ఒడంబడిక; సంధి.

సులహనామా - పుం సంధి పత్రము;
అంగీకారపత్రము.

సులానా - సంక్రిం పరుండపెట్టుట;
నిద్రుచ్చుట.

సులూక - పుం దే. సలూక.

సువర్ణ - పుం సోనా ; బంగారము.

సువా - పుం దే. సువా.

సువార - పుం వంటవాడు; శుభదినము.

సువాస - పుం సువాసన.

సువాసిత - విం సువాసనగల.

సువాసిని - స్త్రీం యువాష్ట్రలో కూడ తుండ్రీ
ఇంటనుండు యువతి; పునిశ్చ్రీ.

సువిధా - స్త్రీం సుభీతా; వీలు; సదుపాయము.

సుశీల - విం సత్రవర్తనల; శీలవంతుడు;
మంచి నడవడిగల.

సుఖమా - స్త్రీం ఉత్కృష్టమైన శోభ;
సౌందర్యము.

సుష్టు - వి. గాఢనిద్రలోనున్న.

సుష్టుమి - స్త్రీ. గాఢనిద్ర.

సుష్టుమనా - స్త్రీ. హఠయోగము ప్రకారము
శరీరములోనుండు ఒక ప్రధానమైననాడి.

సుష్టు - పుం. విష్ణువు.

సుష్టు - వి. మంచి; బాగు; సరిగ; సాబ్బైన.

సుష్టు - క్రి. వి. బాగుగా.

సుష్టుతా - స్త్రీ. సాబ్బు; అందము.

సుసంగతి - స్త్రీ. మంచి సంగత్యము;
సత్సంగము.

సుసకనా - అం. క్రి. దే. సుసకనా.

సుసజ్జిత - వి. శోభాయమానముగ;
బాగుగా అలంకరించియున్న.

సుసతానా - అం. క్రి. వి. శ్రమించుట; బడలిక
తీర్చుకొనుట.

సుసర ; సుసరా - పుం. దే. సుసరా.

సుసేనీ - వి. (స్త్రీ.) మంచి సంకేతములు
గలది.

సుస్త - వి. దుర్బలమైన; సోమరి; నెమ్మదిగా
నడచు లేకచేయు.

సుస్తనా - స్త్రీ. సాబ్బైన కుచములుగల స్త్రీ.

సుస్తాఁ - స్త్రీ. దే. సుస్తీ.

సుస్తానా - అం. క్రి. దే. సుసతానా.

సుస్తీ - స్త్రీ. సోమరితనము; శైధిల్యము.

సుస్థ - వి. స్వస్థతల; ఆరోగ్యముగానున్న.

సుస్మిత - వి. చిరునవ్వు ముఖముగల.

సుహంగ - వి. చాక.

సుహాగ - పుం. సౌభాగ్యము; సిందూరము.

సుహాగా - పుం. వెలిగారము.

సుహాగిన-స్త్రీ. పునిస్త్రీ మహిళ; సధన స్త్రీ.

సుహాగిని - స్త్రీ. దే. సుహాగిన.

సుహాతా - వి. సహ్యామైన; సహించదగిన.

సుహానా - అం. క్రి. శోభిల్లుట; మంచిగా
అనిపించుట.

సుహావన ; సుహావనా - వి. సుదర్శనముగ;
సుందరమైన; శోభాయమానమైన.

సుహీ - వి. (స్త్రీ.) ఎర్రని.

సుహత్ ; సుహద్ - పుం. సహృదయుడు;
స్నేహితుడు; సహచరుడు.

సుహేలా - వి. సుహావనా ; శోభాయమాన
మైన; శుభప్రదమైన; పుం. స్తుతి; శుభప్రద
మైనపాట.

సూఘనా - అం. క్రి. ఆఘ్రాణించుట; వాసన
చూచుట.

సీర సూఘనా - పుం. పిల్లల శుభకామన కొరకు
పెద్దలు వారి తలను వాసన చూచుట;
చాలా తక్కువ భుజించుట.

సూడ - స్త్రీ. ఏనుగు తొండము.

సూడీ - స్త్రీ. మొక్కలకు అరిష్టము కలుగ
జేయు ఒక విధముగు తెల్లటి పురుగు.

సూర - పుం. వరాహము; పంది.

సూర - పుం. సుగూ; చిలుక; పెద్ద సూది.

సూర - స్త్రీ. సూది.

సూరక్షేత్ర - పుం. మధుర జిల్లాలోనున్న లేక సూకరక్షేత్రము.

సూకరీ - స్త్రీ. ఆడపంది.

సూక్తి - స్త్రీ. శ్రేష్ఠమైన ఉక్తి లేక కథనము.

సూక్ష్మదృష్టి - స్త్రీ. సూక్ష్మాతిసూక్ష్మ విషయ ములను అహహన చేసుకొను దృష్టి.

సూఖనా - అంక్రిం. ఆరుట; ఎండుట; భయపడుట; బలహీనుడుట.

సూఖా - విం. ఎండిన; నీరసమైన; చెమ్మలేని; కోరమైన; పట్టి.

సూఖా జవాబ దేనా - పుం. పూర్తిగా తిరస్కరించుట.

సూచక - విం. సూచించు; బోధించు; పట్టి; పుం. సూత్రధారుడు.

సూచనా - స్త్రీ. విజ్ఞాపన; సూచన.

సూచనాపత్ర - పుం. విజ్ఞాపనము; విజ్ఞప్తి; వివరణ పత్రము.

సూచా - విం. (స్త్రీ.) జాగ్రత్తానున్న; స్పృహతోనున్న.

సూచికా - స్త్రీ. సూది; ఏనుగు తొండము.

సూచిత - విం. సూచింపబడిన.

సూచీ - పుం. గుప్తమరుడు; వాడీకోరు; దుష్టుడు;

స్త్రీ. దుష్టులు కుట్టు సూది.

సూచీపత్ర - పుం. వివరణ పత్రిక.

సూజన - స్త్రీ. వాపు.

సూజా - పుం. లాపు సూది.

సూజీ - స్త్రీ. గోధుమ రవ్వ; నూక.

సూజ్జ - స్త్రీ. తట్టుట; ఉద్బావన; తోచుట.

సూజ్జనా - అంక్రిం. తట్టుట; తోచుట; మనుష్యులోనికి వచ్చుట.

సూత - పుం. నూలు; దారము.

సూతక - పుం. పురుడు; సూతకము.

సూతా - పుం. తంతు; నూలు; స్త్రీ. ప్రసూత.

సూతి - స్త్రీ. జన్మము; ప్రసవము; జననము.

సూతికా - స్త్రీ. బాలింతరాలు.

సూతీ - విం. నూలుతో చేయబడిన లేక నేయబడిన; స్త్రీ. ముత్యపు చిప్ప.

సూత్ర - పుం. నూలు; దారము; జంధ్యము.

సూత్రకార - పుం. సూత్రములు తయారుచేయువాడు; వ్రడంగి-కుసాలి; సాలెవాడు; సాలెపురుగు.

సూత్రపాత - పుం. ప్రారంభము.

సూతన; సూతనీ - స్త్రీ. ఒక విధమగు పయి జామా.

సూద - పుం. లాభము; వడ్డీ; వృద్ధి.

సూద దర సూద - పుం. చక్రవర్తి.

సూదఖర - విం. వడ్డీ వ్యాపారి.

సూదన - విం వినాశురచువాడు; వధించువాడు.

సూధే - క్రిం.విం. దేం. సీధే.

సూన - పుం. జననము; మొక్క; పువ్వు.

సూనా - విం. శూన్యముగ, నిర్జనమైన; పుం. నిర్జన ప్రదేశము; స్త్రీం. కుమార్తె; కసాయిదు కాణము; వత్స.

సూనాపన - పుం. శూన్యత; నీరవత.

సూన - పుం. పుత్రుడు; సంతానము; తమ్ముడు; మనుషుడు - కూతురు కొడుకు.

సూప - పుం. వండిన పప్పు; వంటకాడు; చేట.

సూపక ; సూపకార - పుం. వంటవాడు.

సూఫ - పుం. ఉన్ని వస్త్రము.

సూఫీ - పుం. ముసలామానులలో ఒక తెగ.

సూబా - పుం. ప్రాంతము.

సూబేదార - పుం. ఒక ప్రాంతపు అధికారి; పరిపాలకుడు; ఒక సైన్యాధికారి.

సూబేదారి - స్త్రీం. సూబేదారుని పదవి.

సూమ - విం. పిసినిగొట్టు; పీసానీ.

సూ - పుం. పండితుడు; జిల్లేడు; వీరుడు; శూరుడు; సూర్యుడు.

సూజ - పుం. సూర్యుడు.

సూత - స్త్రీం. రూపము; ఆకృతి; సౌందర్యము; శోభ.

సూత బిగడనా - మం. ముఖము కళావిహీన మగుట.

సూత బనానా - మం. మేషము మార్పుట; ఘాత విరచుట; ముక్కు చిట్టించుట.

సూత దిఖానా - మం. ప్రత్యక్షమగుట.

సూత హ్రామ - పుం. చూచుట అందుమూనున్న లోపల ఏమీలేని; పైన పటారము లోన లోటారము.

సూన - పుం. జమీకంద ; కూర కంద.

సూమా - పుం. యుద్ధవీరుడు.

సూ - పుం. కురాసులోని ఒక అధ్యాయము.

సూరి - పుం. యజ్ఞము చేయించువాడు; పండితుడు; విద్వాంసుడు.

సూరీ - పుం. విద్వాంసుడు; పండితుడు; స్త్రీం. విదుషి.

సూర్యముఖీ - పుం. పొద్దుతిరుగుడు మొక్క పువ్వు.

సూల - పుం. బల్లెము; ముల్లు; ములక.

సూలనా - సం.క్రిం. బల్లెముతో గుచ్చుట లేక చేదించుట.

సూలీ - స్త్రీం. ఫాసీ ; ఉరి; ఒక విధమగు ప్రాణదండన.

సూవనా - అం.క్రిం. స్రవించుట; కారుట.

సూవా - పుం. సూతా ; చిలుక.

సూఖలా - స్త్రీం. దేం. శుఖలా.

సూగ - పుం. దేం. శుగ.

సూజన - పుం. సృష్టి.

సృజనహార - పుం. సృష్టికర్త.

సృతి - స్త్రీ. సరళి ; మార్గము.

సేకనా - సంక్రిం. నిప్పు మీద కాచుట ;

మంట ద్వారా వేడిచేయుట.

ఆంఖ సేకనా - మం. అందమైన ఆకృతిని చూచుట.

ధూప సేకనా - మం. వెచ్చదనము కొరకు ఎండలో కూర్చొనుట ; ఎండ కాచు కొనుట.

సేత - స్త్రీ. డబ్బువెచ్చించకుండా ; ఊరికే.

సేతకా - మం. కొనకుండా ; ఊరికే వచ్చిన ; వ్యక్తినే.

సేతమేత - క్రిం. విం. వెచ్చించకుండా ; కొనకుండా ; వ్యక్తినే ; వ్యర్థమైన.

సేతీ - స్త్రీ. బల్లెము.

సేందర - పుం. దే. సిందూ.

సేందర చఢనా - మం. స్త్రీకి వివాహముగుట.

సేందర దేనా - మం. పెళ్ళిలో వరుడు వధువు పాపిటలో కుంకుమ అర్చుట.

సేందూరి - స్త్రీ. ఎర్ర ఆవు ; ఎర్రావు.

సేంధ - స్త్రీ. నకబ ; దొంగకన్నము.

సేంధనా - సంక్రిం. దొంగ కన్నమువేయుట.

సేంధా - పుం. సైంధవలవణము.

సేంధియా - విం. కన్నమువేయువాడు ; కన్నపు దొంగ.

సేవई - స్త్రీ. సేమియా.

సేక - పుం. జలప్రక్షేపము ; నీరు చల్లుట ; మంటతో కాచుట.

సేగా - పుం. విభాగము ; సెక్షను ; శాఖ.

సేచన - పుం. సించాई ; నీరు చల్లుట ; అభిషేకము.

సేజ - స్త్రీ. శయ్య ; పొన్ను.

సేటనా - సంక్రిం. తెలుసుకొనుట ; అంగీకరించుట.

సేఠ - పుం. పెద్ద షావుకారు ; టోకు వ్యాపారి.

సేతు - పుం. అడ్డుకట్ట ; వంతెన ; వ్యవస్థ ; మర్యాద.

సేతుబంధ-పుం. శ్రీరాముడు లంకను చేరుటకు కట్టించిన వారధి - వంతెన.

సేన - పుం. శరీరము ; జీవనము.

సేనా - స్త్రీ. సైన్యము. సంక్రిం. సేవించుట ; పాదుగుట.

సేనాజీవీ - పుం. సైనికుడు ; యుద్ధవీరుడు.

సేనానీ - పుం. సైన్యాధిపతి.

సేనీ - స్త్రీ. తరతరీ ; చిన్నపళ్ళిము ; స్త్రీ. పంక్తి మెట్లు ; నిచ్చెన.

సేబ - పుం. నాశాపాతీ ; సీమరేగిపండు.

సేమ - స్త్రీ. శివీ ; చిక్కుడు.

సేమల - పుం. బూరుగెట్టు.

సేమా - పుం. ఒక విధమగు పెద్ద చిక్కుడు.

సేర - విం. తృప్తిజెందిన ; పుం. ఒక విధమగు

కొలత; సింహము; శేర.
 సేరానా - అంక్రిం చల్లబడుట; తృప్తినొం
 దుట; గతించుట.
 సేరాబ - విం నీటితో తడిసిన; తడుపు
 పెట్టబడిన; పుష్పించిన; ఫలించిన.
 సేరీ - స్త్రీం తృప్తి.
 సేల - పుం బల్లము; బరిసె.
 సేలా - పుం పట్టుదుప్పటి.
 సేలీ - స్త్రీం చిన్న బరిసె; చిన్న దుప్పటి.
 సేలహ - పుం దేం సేలా.
 సేవడీ - స్త్రీం సేమియా; సేమ్యా.
 సేవ - పుం కారపు పూస.
 సేవకాడీ - స్త్రీం సేవ.
 సేవాడహల - స్త్రీం పరిచర్య; సేవ-శుభ్రాష.
 సేవాబందగి - స్త్రీం పూజ; ఆరాధన.
 సేవార; సేవాల - స్త్రీం నాచు.
 సేవికా - స్త్రీం దాసి.
 సేవిత - విం సేవించుడిన; పూజించుడిన.
 సేవ్య - విం సేవించదగిన; పూజింపదగిన.
 సేవ్య సేవక - పుం యజమాని - సేవకుడు.
 సేసర - పుం చీట్ల పేకతోని ఒక ఆట; కుట్ర;
 ఎదిరింపు.
 సేసరియా - విం మాయలమారి; కుట్ర
 మనిషి.
 సేహ - విం మూడు.

సేహత - స్త్రీం ఆరోగ్యము; సుఖ-శాంతి.
 సేహత ఖానా - పుం మరుగుదొడ్డి.
 సేహత బఖ్ష - విం ఆరోగ్య ప్రదమైన.
 సేహతబందీ - స్త్రీం 3 మాసములకొకసారి
 వసూలుచేయు శిస్తు - పన్ను.
 సేహతనామా - పుం శుద్ధిపత్రము; ఆరోగ్య
 ప్రమాణపత్రము.
 సేహర - పుం గారడీ; ఇంద్రజాలము.
 సేహరా - పుం వధూవరులు ధరించు బాసీకము.
 (కిసీ కే సిర) సేహరా బాధనా - ముం
 ఎవరనేని కృతార్థునిచేయుట.
 సేహీ - స్త్రీం సాహీ; ముళ్ళ పంది.
 సేతనా - సంక్రిం పోగుచేయుట; సమ
 కూర్పుట; చక్కదిద్దుట.
 సేథవ-పుం సైంధవలహము; సింధుప్రాంతపు
 గుజ్జము; సింధుప్రాంతపు.
 సేహ - స్త్రీం దేం సోహ.
 సేకడా - పుం శత ఖండము; నూరు వస్తువుల
 సమూహము; నూరు.
 సేకడె - క్రింవిం నూటికి.
 సేకడొ - విం కడీ సో; వందలకొలది.
 సేకత - విం ఇనకమయమైన; ఇనకసంబంధ
 మైన.
 సేకల-పుం ఆయుధములకు సానపెట్టువని;
 ఆయుధములకు పదును పెట్టువని.

సేకలగర - పుం. ఆయుధములకు పదును పెట్టువాడు.

సేన - స్త్రీ. సైన్; సంకేతము; శయనము.

సేనూ - పుం. అల్లికగల వస్త్రము.

సేనేశ - పుం. సేనాపతి.

సేఫ - స్త్రీ. తలవార ; ఖడ్గము.

సేఫజబా - విం. నోటికి వచ్చినట్లు మాట్లాడువాడు.

సేఫా - పుం. బాకు; ఒక విధముగ పెద్ద బాకు.

సేయద - పుం. నాయకుడు; హజరత్ మహమ్మదుని కూతురు కొడుకు; ముసల్మానులలో ఒక తెగ.

సేయా - పుం. స్వామి; భర్త; ప్రియుడు.

సేయాద - పుం. వేటగాడు; ఉర్దూకవిత్వములో ప్రేమీ ప్రేమికుల స్థానే వాడబడు శబ్దము.

సేర - స్త్రీ. షికారు; వాహ్యళి; వినోదము.

సేరగాహ - పుం. విహార ప్రదేశము; రమ్యమైన యాత్రాస్థలము.

సేల - స్త్రీ. వరద; జలస్థానము.

సేలानी - విం. వినోదము కొరకు యాత్ర చేయువాడు; ఇష్టానుసారము వ్యవహరించువాడు.

సేలాబ - పుం. వరద; జలస్థానము.

సేలాబీ - విం. నది వరదకారణంగా తడియు ప్రదేశము; వరద సంబంధమైన; తీమ;

చెమ్మ.

సేండా - పుం. బాణాకర.

సేండా బరదార్ - పుం. ఆసా బరదార్ ; చోబు దారుడు.

సొంఠ - స్త్రీ. శాంతి; విం. శుష్కమైన.

సొంధా - విం. సుగంధమైన; సువాసన గల; సుగంధమును విరజిమ్ము.

సొంపనా - సంక్రి. దేం. సొంపనా.

సో - सर्व. వహ ; అది; వాడు; ఆమె; ఆ; अव्य. इसलिए ; కనుక; చివరికి.

సోఆ - పుం. ఒక విధముగ ఆకు కూర.

సోई - सर्व. వహీ ; अव्य. దేం. సో.

సోఖనా - సంక్రి. శోషించుట; పీల్చుట.

సోఖతా - పుం. అద్దురు పేపరు.

సోగ - పుం. శోకము; దుఃఖము.

సోగిని - విం. (స్త్రీ.) శోకించునది; శోకాకుల.

సోగీ - విం. శోకించువాడు; శోకాకులుడు.

సోచ - పుం. ఆలోచన; దుఃఖము; చింత; పశ్చాత్తాపము.

సోచనా - అంక్రి. ఆలోచించుట; విచారించుట; చింతించుట.

సోచవిచార - పుం. తెలివి; సమయస్ఫూర్తి; అనిశ్చయము; వెనకముందు గుంజాలాట.

సోజ - స్త్రీం వాపు.

సోఝ ; సోఝా - విం తిన్నవైన; తిన్నవి.

సోతా - పుం ప్రవాహము ; వాగు ; ఏరు.

సోదర - పుం సహోదరుడు.

సోధన - పుం దే. శోధన.

సోధనా - సంక్రిం సరిదిద్దుట; శుభ్రపరచుట.

సోనా-పుంబంగారము; అంక్రిం నిద్రించుట.

సోనా చ్ఛూతే మిట్టి హోనా - ముం అగుచున్న కార్యము స్ఫుర్త వలన పాడగుట; గొప్ప విపత్తు సంభవించుట.

సోనే కా మిట్టి హోనా - ముం అంతా నాశమగుట.

సోనే में घुन लगना - ముం అసంభవమైన సంఘటన సంభవించుట.

సోనే में सुगंध - ముం శ్రేష్ఠమైన వస్తువులో ఇంకా ఘనత సంయోగించుట.

సోతే जागते - ముం అనుక్షణము.

సోనార - పుం దే. సునార.

సోపాన - పుం సీటి; మెట్టు; సోపానము.

సోपाँ - విం మండుచున్న.

సోफता - పుం విలక్షణమైన ప్రదేశము.

సోफियाना-విం సూఫీ ధర్మవలంబికులకు సంబంధించిన; చూచుటకు సామాన్యముగా నున్ననూ నిజానికి బహు మేధున.

సోभार-విం వాచిన; పొంగి, పొటమరించిన

సోम - పుం మత్తు కలిగించు యముగల ప్రాచీన ఋషుల కాలమునుండి ప్రసిద్ధి జెందిన ఒకలత; చంద్రుడు.

సోमपायी-విం సోమయము సేవించువాడు.

సోमसुत - పుం బుధుడు; బుధగ్రహము.

సోवन - పుం నిద్రపోవుట.

సోहन - విం శోభించు; మనోహరమైన.

సోहन पपडी - స్త్రీం ఒక విధమగు మిఠాయి.

సోहन हलवा - స్త్రీం ఒక విధమగు హల్వా.

సోहना - अव्यं శోభిల్లుట; అలంకరించబడుట; మేలుగా అనిపించుట; విం మనోహరమైన.

సోहनी - స్త్రీం చీపురు కట్టు ; విం (స్త్రీం) అందమైన; మనోహరమైన.

సోहबत - స్త్రీం సాంగత్యము; సంభోగము.

సోहराना - సంక్రిం దే. సహలానా.

సోहला - పుం స్త్రీలు పాడు పురిటిపాట.

సోहाग - పుం సుహాగ ; మాంగల్యము.

సోहागिन - స్త్రీం దే. సుహాగిన.

सोहाता - विं శోభాయమానమైన; సుందరమైన.

सोहाना-अंक्रिं శోభిల్లుట; రుచించుట; న్నుట; ఒప్పుట.

सोहावना - विं సుహావన.

సౌ - స్త్రీ. దే. సౌహ.

సౌథా - వి. ఉత్తమమైన; సువాసనల.

సౌథాఁ - స్త్రీ. సుగంధము; ఆధిక్యము.

సౌథ - స్త్రీ. సుగంధము.

సౌపనా - సంక్రిం. అప్పగించుట.

సౌఫ - స్త్రీ. సోపుగించుట.

సౌహ - స్త్రీ. శవధము; ఒట్టు.

సౌ - వి. నూరు; '100' సంఖ్య.

सौ बात की एक बात - మం. సారాంశము;

తాత్పర్యము.

सौकर्य - పుం. సుకరత; సౌకర్యము; ఫీలు.

सौकुमार्य - పుం. సుకుమారత; కోమలత.

सौगंद - స్త్రీ. శవధము; ఒట్టు.

सौगंध - పుం. అత్తరు వ్యాపారి; సుగంధము;

సువాసన.

सौगात - స్త్రీ. భేట; కానుక.

सौजन्य - పుం. సుజనత; సజ్జనత.

सौत - స్త్రీ. సవతి.

सौतेला - వి. సవతి సంబంధమైన.

सौदा - పుం. క్రయ, విక్రయపు వస్తువు;

వెపుము; స్త్రీ. ఉన్నాదము; పిచ్చి.

सौदाई - పుం. పాగల; పిచ్చివాడు.

सौदागर - పుం. వ్యాపారి.

सौदागरी - స్త్రీ. వ్యాపారము; వృత్తి.

सौदामनी; सौदामिनी - స్త్రీ. మెరుపు;

విద్యుత్.

सौध - పుం. ప్రాసాదము; భవనము; తెల్లచలువ

రాయి.

सौभाग्यवती - వి. భర్తాలిగిన (స్త్రీ); సధవ.

सौम्य - వి. శాంతమైన; శుభమైన; మంచి

నడవడిగల; స్వీయమైన.

सौम्यता - స్త్రీ. సుశీలత; శాంతము;

సౌందర్యము.

सौर - వి. సూర్య సంబంధమైన; స్త్రీ.

దుప్పటి.

सौरभ - పుం. సుగంధము; సువాసన.

सौरभित - వి. సుగంధమిచ్చు; సువాసనల.

सौरी - స్త్రీ. సూతికా గృహము; పురిటిల్లు.

सौष्टव-పుం. మంచి ఆకారము; మనోహరమైన

ఆకృతి.

सौहृ - స్త్రీ. శవధము; ఒట్టు; క్రి.వి.

ముందు; ఎదుట.

सौहार्द; सौहार्द्य - పుం. మైత్రీ భావము;

మైత్రీ; స్నేహము.

सौहृद - పుం. మిత్రుడు; స్నేహితుడు; మైత్రీ;

స్నేహము.

स्कंद - పుం. వినాశము; ధ్వంసము; కార్తికే

యుడు; శివుడు.

स्कंध - పుం. భుజము; అధ్యాయము;

యుద్ధము.

స్కంధావార - పుం సైన్యశిబిరము; సైన్యము.

స్ఖలన - పుం పతనము; విచ్ఛేదము; హత్య.

స్ఖలిత - విం పతితయైన; చ్యుతమైన.

స్తంభ - పుం ఖంభా ; చెట్టు మొదలు; స్తంభము;
జడత్వము.

స్తంభిత - విం స్తంభించిన; నిశ్చేష్టమైన;
అవరుద్దమైన; చలించని.

స్తనిత - పుం మేఘ గర్జనము; ఉరుము;
తప్పట్లధ్వని; విం గర్జించుచున్న.

స్తబ్ధ - విం స్తంభించిన; చలనములేని;
అవరుద్దమైన.

స్తబ్ధతా - స్త్రీ స్తబ్ధత; జడత్వము.

స్తర - పుం ప్రమాణము; అంతస్తు; పొర;
శయ్య.

స్తరణ - పుం వ్యాపింపజేయుట; చెల్లాచెదురు
చేయుట; వ్యాప్తి.

స్తవ - పుం పుష్పగుచ్ఛము; స్తుతి; స్తోత్రము.

స్తవన - పుం స్తుతి; స్తవము; గుణకీర్తన.

స్తీర్ణ - విం చిందరవందరగానున్న; వికీర్ణ
మైన.

స్తుత - విం పొగడబడిన; ప్రశంశింపబడిన.

స్తుతివాదక - పుం ఇచ్చికములాడువాడు;
చాటుకారుడు.

స్తుత్య - విం పొగడదగిన; ప్రశంసా పాత్రమగు.

స్తేన - పుం దొంగ; దొంగతనము.

స్తేయ - పుం చౌర్యము; దొంగతనము.

స్తోతా - విం స్తుతించువాడు.

స్త్రీధన - పుం స్త్రీకి మాత్రమే అధికారము
గల సంపద.

స్త్రీప్రసంగ - పుం సంభోగము; మైథునము.

స్త్రీవ్రత - పుం పత్నీవ్రతము; భార్యవ్రతము.

స్త్రైణ - విం మేహరా ; స్త్రీ సంబంధమైన;
స్త్రీసంకేతానుసారము సంచరించువాడు;
భార్యలోలుడు.

స్థాకిత - విం అలసిపోయిన.

స్థాగిత - విం ములతవీ ; కొంతకాలము
వరకు ఆపబడిన; వాయిదా పడిన.

స్థలకమల - పుం కమలము ఆకారములో
నేలమీద పూయు ఒక పుష్పము.

స్థవిర - పుం వృద్ధుడు; బొద్ద భిక్షువు.

స్థాగు - పుం స్తంభము; మొహరము.

స్థానాంతరణ - పుం బదలి.

స్థానాపన్న - విం ఇంకొకనికి బదులుగా వచ్చి
తాత్కాలికముగా పని చేయువాడు.

స్థానిక ; స్థానియ - పుం అదే స్థానమునకు
సంబంధించిన.

స్థాపక - పుం శిల్పకారుడు; స్థాపించువాడు;
సంస్థాపకుడు.

స్థాపత్య - పుం శిల్పకార్యము; భవన నిర్మాణ
కళ; తాపీ పనిమనిషి.

స్థాపనా - స్త్రీం స్థాపించుట; ప్రతిష్ఠించుట;
ప్రతిపాదించుట.

స్థాపిత - విం స్థాపించబడిన; ప్రతిష్ఠింప
బడిన.

స్థాయీ - విం స్థిరముగానుండు; మన్నికల.

స్థాలీ - స్త్రీం బాస.

స్థాయీ సమితి - స్త్రీం కార్యనిర్వాహక
సమితి.

స్థావర - పుం పర్వతము; స్థిరాస్తి; విం స్థిర
మైన; అచలమైన.

స్థిత - విం తనస్థానమున ఉన్న; నివాసి;
ఆసీనమైన.

స్థితి - స్త్రీం అస్తిత్వము.

స్నాతక - పుం బ్రహ్మచర్యవ్రతమును పూర్తి
చేసి గృహస్థాశ్రమమున ప్రవేశించినవాడు;
గురుకుల విద్యాబుద్ధులను సాంగో
పాంగముగా పూర్తిచేసినవాడు.

స్నాయు - స్త్రీం శరీరములో వ్యాపించియుండు
నరములు; స్పర్శజ్ఞానము కలిగించు నర
ములు.

స్నిగ్ధ - విం తైలముగల; నునుపైన.

స్నేహ - పుం ప్రేమ; చెలిమి; స్నేహము.

స్నేహి - పుం చెలికాడు; మిత్రుడు; స్నేహితుడు.

స్పంద; స్పందన - పుం మెల్లిమెల్లిగా కదలుట;
అదురుట; వణుకుట.

స్పందిత - విం కదలుచున్న; అదరుచున్న.

స్పర్శా - స్త్రీం పోటీ; ఆసక్తి; సంఘర్షణము.

స్పృశ్య - విం స్పృశింపదగిన; ముట్టుకొన
దగిన.

స్పృष्ट - విం స్పృశింపబడిన; తాకబడిన.

స్పృహణీయ - విం వాంఛించబడిన; వాంఛిం
దగిన; కోరబడిన; కోరదగిన.

స్పృహ - స్త్రీం కామన; వాంఛ; అభిలాష.

స్ఫటిక - పుం పటిక; సూర్యకాంతమణి;
అద్దము.

స్ఫార - విం ప్రచురితమైన; అధికముగ.

స్ఫీత - విం పెరిగిన; విస్తారమైన;
సమృద్ధమైన.

స్ఫీతి - స్త్రీం వికాసము; వృద్ధి.

స్ఫుట - విం వికసించిన; వ్యక్తమైన; చిల్లరగ.

స్ఫురణ - పుం మెల్లిమెల్లిగా కదలుట;
అదురుట; కంపించుట; తోచుట.

స్ఫురిత - విం స్ఫురించిన; తోచిన.

స్ఫులింగ - పుం అగ్నికణము; నిప్పురవ్వ.

స్ఫూర్తి - స్త్రీం నెమ్మదిగా వదలుట;

మెదలుట; స్ఫురణ; కొద్దిపాటి ఉద్రేకము;
చురుకుతనము.

స్కోట - పుం పైకి చొచ్చుకొని వచ్చుట; ఆవర
ణమును పటావంచలము చేసి బహిర్గత
మగుట; శరీరము మీద వచ్చు కురుపు;

పొక్కు-మొ॥ వాపు.
 స్ఫోటక - పుం కురుపు; పొక్కు, విం భళ్ళు
 మని పగులునది.
 స్ఫోటన - పుం విదారణము; విచ్ఛేదనము;
 చినుగులు; పగులుట.
 స్మర - పుం మన్నుడుడు; కామదేవుడు.
 స్మరణ పత్ర - పుం జ్ఞాపకార్థము వ్రాయబడు
 పత్రము- ఉత్తరము.
 స్మరారి - పుం మహాదేవుడు; శంకరుడు.
 స్మారక - విం జ్ఞాపకము చేయు; స్మృతి
 చిహ్నము.
 స్మార్త - పుం స్మృతి శాస్త్ర పండితుడు.
 స్మిత - పుం చిరునాపు; మందహాసము;
 విం విహించిన; నవ్వుచున్న.
 స్మృత - విం జ్ఞాపకమున్న; జ్ఞాపకము వచ్చిన.
 స్మృతి - స్త్రీ స్మరణ శక్తి.
 స్యందన - పుం యుద్ధరథము; వాయువు; విం
 కారుడు; కాచుట; కరుగుట.
 స్యాత్ - అవ్య. శాయద; బహుశా.
 స్యానా - విం చాతుర్యముగల; తెలివిగల;
 తుంటరి; ధూర్తుడు; వయస్కుడు;
 పుం వృద్ధపురుషుడు; భూతవైద్యుడు;
 వైద్యుడు.
 స్యానాపన - పుం యవ్వనదశ; చాతుర్యము;
 తెలివి; తుంటరితము.

స్యాపా - పుం మృతుని ఇంటివద్ద ప్రతి దినము
 కొంతకాలము వరకు స్త్రీలు గుమిగూడి
 శోకించు ఆచారము.
 స్యాపా పడనా - ముం రోదించు; శోకించు;
 గల్లంతు వ్యాపించుట.
 స్యామా - స్త్రీం దేం శ్యామా.
 స్యార - పుం సియార; నక్క.
 స్యారపన - పుం నక్క స్వభావము.
 స్యారి - స్త్రీం ఆడనక్క.
 స్యాల - పుం శ్యాలకుడు; భార్య సోదరుడు;
 బామమరది.
 స్యాహ - విం నల్లని.
 స్యాహా - పుం దేం సియాహా.
 స్యాహీ - స్త్రీం సిరా; నల్లదనము; మసి.
 స్యాహీ సొఖ - యౌ అద్దుర పేసరు.
 స్యాహీ జానా - ముం వెంట్రుకలు తెల్లబడుట;
 యవ్వనము గతించుట.
 స్రక - స్త్రీం పుష్పహారము.
 స్రజ - స్త్రీం హారము; మాల.
 స్రవణ - పుం కారుడు; స్రవణము; కారుట;
 ప్రవాహము; గర్భిపాతము; మూత్రము;
 స్పేదము.
 స్రవనా - అంక్రిం కారుట; బొట్లుబొట్లుగా
 కారుట; సంక్రిం కార్చుట; ప్రవహింప
 జేయుట.

స్రా - పుం. స్పృశకర్త.

స్రస్త - విం. చ్యుతమైన; పతితమైన.

స్రావ - పుం. కారులు; ప్రవాహము; గర్భ ప్రావము.

స్రువా - స్త్రీ. చిన్నకొయ్యగరిట లేక ఉద్ధరిణి.

స్రోత - పుం. జల ప్రవాహము; ఏరు; ఉత్పము.

స్రోనిత - పుం. దే. శోణిత.

స్వః - పుం. స్వర్గము.

స్వ - విం. తన.

స్వకీయ - విం. దే. స్వ.

స్వగత - పుం. స్వగత కథనము; తనతోతను చెప్పుకొనుట; తనలో తను మాట్లాడు కొనుట.

స్వచ్ఛంద - విం. తన ఇష్టానుసారము వ్యవహరించు; స్వతంత్రముగ; అంకుశము లేని.

స్వజన్మా - విం. స్వయంభూ; భగవంతుడు మొ॥ వారు.

స్వతః - అవ్యం. తనంతటతాను; తనే.

స్వత్వ - పుం. అధికారము; హక్కు.

స్వత్వాధికారి - పుం. యజమాని; సర్వాధికారి.

స్వన - పుం. శబ్దము; ధ్వని.

స్వపచ - పుం. దే. శ్వపచ.

స్వప్నిల - పుం. నిద్రలోనున్న; కలగంటున్న.

స్వయంసేవక - పుం. ఏ ప్రతిఫలమును అపేక్షించకుండా తనంతట తాను ఇతరులకు సదుపాయములు కలుగజేయువాడు.

స్వయమేవ - క్రిం. విం. స్వయముగా; తనంతట తనే.

స్వర్గా - స్త్రీ. ఆకాశంగ; మందాకిని నది.

స్వర్గవధూ - స్త్రీ. అప్పర.

స్వర్గవాసి - విం. స్వర్గవాసి; మరణించిన.

స్వర్గాయ - విం. స్వర్గసంబంధమైన; చనిపోయిన.

స్వర్ణ - పుం. కనకము; బంగారము.

స్వసా - స్త్రీ. సోదరి.

స్వస్తి - అవ్యం. కల్యాణముగాక; మంచి అగూక (ఆశీర్వాదము)

స్వస్తి - అవ్యం. దే. స్వస్తి.

స్వస్థ - విం. ఆరోగ్యముగల; స్వస్థతగల; మెలకుమానుండు.

స్వాంగ - పుం. కృత్రిమ మేధారణ; వినోద్ధాము విచిత్రమేధారణ; చెక్కిరింపుతో కూడిన అనుకరణము; వంచన నిమిత్తము వేయు మేషము.

స్వాంగనా - సం. క్రిం. కృత్రిమ వేషము ధరించుట.

స్వాంత - పుం. అంతఃకరణము; మనస్సు.

స్వాంస - స్త్రీ.; స్వాంసా - పుం. శ్వాస.

స్వాక్షరిత - విం. తనసంతకము చేయున్న.

స్వాగత - పుం స్వాగతము.

స్వాగతకారిణి సభా - స్త్రీం మహాసభ

నిమిత్తము వచ్చు అతిథుల మర్యాద మన్న

నల కొరకు ఏర్పాటైన స్వాగత సమితి.

స్వాతిసుత ; స్వాతిసువన - పుం ముత్యము.

స్వాద - పుం రుచి; అభిరుచి; అభిలాష.

స్వాదన - పుం రుచిచూచుట.

స్వాదిష్ఠ ; స్వాదిష్ఠ - విం రుచిగల; రుచి

కరమైన.

స్వాదు - పుం మాధుర్యము; బెల్లము; పాలు;

విం రుచికరమైన; రుచిగల మధురమైన;

సుందరమైన.

స్వాదీ - విం రుచిచూచువాడు; రసీకుడు.

స్వాన - పుం దేం శవాన.

స్వాప - పుం నిద్ర; అజ్ఞానము.

స్వామిని ; స్వామిని - స్త్రీం యజమాను

రాలు.

స్వాయత్త - పుం తన అధికారములో నున్న.

స్వాయత్త శాసన - పుం తన అధికారములో

నున్న శాసనము; పాలనము; స్థానీయ

స్వరాజ్యము.

స్వార్థ - పుం దేం స్వార్థ.

స్వార్థాథ - విం తన స్వార్థముతో ఉచితము

చిత్తములు ధ్యానలో లేనివాడు.

స్వావలంబ ; స్వావలంబన - పుం తన శక్తి

అధారము ; తన శక్తిమీదనే ఆధారపడుట.

స్వాస - పుం స్వాసా - స్త్రీం ; దేం శ్వాస.

స్వాస్థ్య - పుం ఆరోగ్యము.

స్వాస్థ్యకర - విం ఆరోగ్యము కలుగజేయు;

ఆరోగ్య వర్ధకమైన.

స్వాహా - స్త్రీం హోమ సందర్భమున దేవత

లకు, అగ్నికి సమర్పించునపుడు వాడబడు

శబ్దము; అగ్నిదేవుని భార్య పేరు.

స్వాహా కరణ - మృం వినష్టపరచ; నాశనము

జేయుట.

స్వీకృత - విం అంగీకరించబడిన ; స్వీక

రించబడిన.

స్వీయ - విం తన స్వంతముగ; పుం ఆత్మీయుడు;

బంధువు.

స్వేచ్ఛాచారి - విం నిరంకుశముగ; ఇష్టాను

సారము వ్యమూరించు.

స్వేచ్ఛాసేవక - పుం దేం స్వయం సేవక.

స్వేద - పుం పసీనా ; చెమట; స్వేదము.

స్వేదజ - విం చెమట వల్ల పుట్టు పేను; నల్లి

దోమ మొ॥ వి.

స్వేదన - పుం స్వేదించుట; చెమట కారుట.

స్వై - విం ఇష్టము వచ్చినట్లు వ్యమూరించు;

యధేచ్ఛగ.

స్వైచారి - విం స్వేచ్ఛాచారి; ఇష్టానుసారము

వ్యమూరించు; వ్యభిచారి; నిరంకుశమైన.

స్వైరతా ; స్వైరతా - స్త్రీం యథేచ్ఛాచారము;
విచ్చలవిడితనము.

స్వైరిణి - స్త్రీం వ్యభిచారిణి.

ह

हँक - स्त్రీం దేం. హాँక.

हँकडना - अक्रिं అహంకారించుట;

సవాలు చేయుట; అరచుట.

हँकरना - अक्रिं దేం. హँकडना.

हँकाना - संक्रिं పిలుచుట; తోలించుట;

దేం. హాँకना.

हँकार - स्त్రీం పిలుపు; అరచి పిలుచుట కేక;

అహంకారము; సవాలు.

हँकारना - संक्रिం పిలుచుట; కేకవేయుట;

కేకవేసి పిలుచుట; సవాలు చేయుట;

హంకరించుట.

हँकारा - पुं. పిలుపు; ఆహ్వానము.

हँकारी - पुं. దూత; మందిని పిలుచుకొచ్చు
వాడు.

हंगामा - पुं. కొట్లాట; గలభా; గోల.

हंडना - अक्रिं తిరుగుట; పనికిమాలిన
తిరుగుడు తిరుగుట.

हंडा - पुं. గుండీగ.

हंडाना - संक्रिం తిప్పుట; ఉపయోగించుట;
వినియోగించుట.

हंडिया - स्त్రీం. చ.

हंत - अव्यं అయ్యో శోకసూచక శబ్దము.

हंता - पुं. వధించువాడు.

हंस - पुं. హంస; ప్రాణవాయువు.

हंसगति - स्त్రీం అందమైన నిదానపు నడక.

हंसना - अक्रिं నవ్వుట ; संक्रिं మెక్కిరించుట;
అమమానించుట.

हंसना खेलना - यौ. ఆనందించుట.

हंसते हंसते - मुं. ఆనందముగా.

(बात) हँसकर उडाना - मुं. తుచ్చమని
తలచి వినోదముతో కొట్టివేయుట.

हँसमुख - विं. నవ్వుముఖముగల; వినోద
ప్రియుడు; హాస్యప్రియుడు.

हँसराज - पुं. ఒక విధముగ వనమాలిక మార్గ
శీర్ష మాసములో వచ్చు ఒక విధముగ
ధాన్యము.

हँसली - स्त్రీం. ఒక విధముగ కంఠహారము -
కంటె; మెడక్రింద, రొమ్ము పైన ఉండు
ధనుషాకారముగల ఒక ఎముక.

हंसवाहिनी - स्त్రీం. సరస్వతి.

हंससुता - स्त్రీం. సూర్యపుత్రి; యమునా
నది.

हँसाई - स्त్రీం. నవ్వు; అప్రతిష్ఠ; నింద.

हँसाना - संक्रिం నవ్వించుట.

हँसिया - स्त్రీం. కొడవలి.

हंसी - स्त్రీం. అడహంస.

హేసీ - ఖీం నప్పు; హోసము; వినోదము;
వేళాకోళము.

హేసీ టూటా - మం నప్పువచ్చుట.

హేసీ ఖేల - యీం వినోదము; సాధారణమైన
విషయము.

హేసీ మేంకానా - మం పరిహాసముగా భావించి
స్మృత్యేయుట.

హేసీ కడనా - మం వ్యంగ్యపూర్ణమైన; పరి
హాసము; మెక్కిరింపు.

హేసుకా; హేసవా - పుం దేం హేసియా.

హేసోడ - విం దిల్లగిబాజ ; పరిహాస
ప్రియుడు; ఎంతాళి చేయువాడు.

హే - పుం గుట్టపురొతు; ఖీం అశ్చర్యము.

హక - పుం స్వత్వము; అధికారము; నిజమైన;
సమంజసమైన.

హక మే - మం పక్షమున; కర్తవ్యము; విధి;
భవంతుడు.

హక అదా కరనా - మం కర్తవ్యము; నిర్వర్తిం
చుట.

హక తలఫీ - ఖీం అన్యాయము; ఇతరుల
హక్కును అపహరించుట.

హకదక - విం నివ్వెరబోయిన.

హకదార - పుం హక్కు గలవాడు.

హకనాహక - అవ్యం బలవంతముగా; పోకిరీ
తనముగా; వ్యర్థముగా; అకారణముగా.

హకబకానా - అంక్రిం నివ్వెరబోవుట;
స్తంభించిపోవుట.

హకరసీ - ఖీం న్యాయము.

హకలా - విం నత్తిగా మాటాడువాడు;
నత్తిగలవాడు.

హకారత - ఖీం ఏవగింపు; అప్రతిష్ఠ.

హకలానా - అంక్రిం నత్తిగా మాట్లాడుట.

హకశాఫా - పుం ఇతరులకంటే ఇరుగుపొరుగు
వారికి ఏదేని భూమిని కొనుటకు
ముందుగా లభించు హక్కు.

హకీకత - ఖీం తత్వము; నిజము;
మూలము; తత్త్వము.

హకీకత మే - మం నిజానికి; వాస్తవానికి.

హకీకత కులనా - మం అసలు విషయము
బయటపడుట.

హకీకీ - విం మూలానికి సంబంధించిన;
సయానా.

హకీమ - పుం విద్వాంసుడు; ఉపాధ్యాయుడు;
యూనాని వైద్యుడు.

(నిమ) హకీమ - పుం తెలిసీ తెలియని
వైద్యుడు.

హకీర - విం సన్నని; దుర్బలమైన; తుచ్చమైన;
ఘృణాస్పదమైన.

హకా బకా - విం నిశ్శేష్మైన; నివ్వెరబోయిన.

హగనా - సంక్రిం మల విసర్జన చేయుట.

హజ - పుం మక్కాయాత్ర; తీర్థయాత్ర.

హజ - పుం సౌభాగ్యము; అదృష్టము;

ఆనందము; రుచి.

హజమ - పుం పాచనము; అరుగుదల; విం.

తప్పుడు నడతవల్ల సంపాదించిన అధి

కారము.

హజరత - పుం మహాత్ముడు; మహాపురుషుడు;

పోకీరీ మనిషి (వ్యంగ్యము).

హజామత - స్త్రీం క్షవరము.

హజామత బనానా - మం క్షౌరము చేయుట;

దోచుకొనుట; డబ్బు అపహరించుట;

చిత్రబూడుట.

హజార - విం సహస్రము; వెయ్యి.

హజారహా - విం వేలకొలది.

హజారా - పుం పెద్దబంతి పువ్వు; నీరు చిమ్మెడి

చిన్న చిన్న కంఠలుగల గొట్టము.

హజారీ - పుం వెయ్యి మంది సైనికుల నాయ

కుడు; వ్యవసంకరుడు (వ్యంగ్యము).

హజూమ - పుం జననమూహము; గుంపు.

హజో - స్త్రీం నింద; ఆక్షేపణ.

హజామ - పుం క్షవరము చేయువాడు; మంగలి.

హజ - పుం దేం. హజ.

హటకన - స్త్రీం పశువులను తోలునప్పుడు

ఉపయోగించబడు బెత్తము లేక కర్ర.

హటకనా - సంక్రిం ఆపుట; అడ్డగించుట;

పశువులను మరియొక మార్గమునకు
మళ్ళించుట.

హటతాల - స్త్రీం దేం. హడతాల.

హటనా - సంక్రిం జరుగుట; తొలగుట.

హటవా - పుం దుకాణదారుడు.

హటానా - సంక్రిం తొలగించుట; ఎక్కడా

ఉండనీయకపోవుట.

హట - పుం బజారు; దుకాణము; సంత.

హటా కటా - విం లావుగల; ప్రబలమైన.

హటీ - స్త్రీం దుకాణము.

హఠ - పుం మంకుషట్టు; మొండిపట్టు;

దృఢమైన సంకల్పము.

హఠ పకడనా - మం మొండిపట్టు పట్టుట.

హఠ మాండనా - మం మొండిగానుండుటకు

నిశ్చయించుట; మంకుషట్టు పట్టుటకు

నిశ్చయించుకొనుట.

హఠథర్మ - పుం దేం. హఠ.

హఠనా - సంక్రిం దురాగ్రహించుట; మొండిగా

తనమాటమీద నిలిచియుండుట.

హఠాత్ - అవ్యం మొండిగా; జబరదస్తీగా.

హఠీ - విం హఠము చేయు.

హఠీలా - విం తనపంతముమీద దృఢముగా

నున్న.

హడ - స్త్రీం కరక్కాయ; కరక్కాయ ఆకారము

గల ఒకనగ్న.

హడకంప - పుం పెద్దగలాభా; గందర్గోళము.

హడకనా - అంక్రిం తరసనా ; తహతహ
లాడుట; దేవిరించుట; లభించని మున్న
కొరకు దుఃఖించుట.

హడకానా - సంక్రిం తహతహ లాడించుట;
సనాలు చేయుట; అడిగిన వస్తువును
ఇవ్వకుండా వెళ్ళి గొట్టుట; దేవురించు
నట్లు చేయుట.

హడకాయా - విం పిచ్చి (కుక్క)

హడజొడ - పుం గరిజేరు తీగలేక ఆకు.

హడతాల - స్త్రీం సమ్మె; హర్తాళము; ఏదేని
విషయము యెడల అసంతోషము
సూచించుటకు గాను మార్కెట్టు,
ఫ్యాక్టరీ మొ. మూసివేయించుట.

హడతాలీ - విం హర్తాలు చేయువాడు;
హర్తాలుకు సంబంధించిన; స్త్రీం జంజా
టము; చిక్కు; ఇబ్బంది.

హడప - విం మింగిన; మాయము చేసిన.

హడపనా - సంక్రిం కాజేయుట; అపహరిం
చుట.

హడబడ - స్త్రీం తొట్రుపాటు; ఆత్మత.

హడబడానా - అంక్రిం తొందరపడుట;
తడబడుట; గల్లంతు పడుట.

హడపడియా - విం హడావిడిచేయు; తొందర
పాటుగల.

హడబడి - స్త్రీం తొందరపాటు; తొట్రుపాటు;
ఆత్మత.

హడీలా - విం బొమికల పోగు అయిన; బల
హీనమైన; సన్నని.

హడ - పుం దేం. హడీ.

హడూ - పుం కందిరిగ.

హడీ - స్త్రీం ఎముక; కులము; వంశము.

హడ్రియా గదనా యా తొడనా - మం చితక
బాడుట.

హడ్రియా నికల ఆనా యా రహజానా - మం
అతిగా సన్నగిల్లుట; బలహీనుడు.

హడీ తొడ - యొ కఠోరమగు పరిశ్రమ.

హత - విం నాశము చేయబడిన; చంపబడిన.

హతక - స్త్రీం అవమానము; అగౌరవము.

హతచేత - విం చైతన్యములేని; స్పృహలేని.

హతబుద్ధి - విం బుద్ధిలేని; మూర్ఖుడు.

హతాశ - విం నిరాశచెందిన.

హతాహత - విం గాయపడిన; చంపబడిన.

హతా - అవ్యం చివరికి; తుదకు.

హత్యా - పుం పిడి; కుర్చీ చేయి; అరటిగెల.

హత్యే - అవ్యం చేతిలో.

హత్యారా - పుం హత్యచేయువాడు.

హత్యారి - స్త్రీం హంతకురాలు; హత్యాదోషము
లేక పాపము.

హథతధార - పుం చేబడులు.

హతకండా - పుం హస్తలాఘవము; హస్తకౌశ
లము; రూప్యపు చిత్తు.

హతకడీ - స్త్రీం చేతి సంతకృ.

హతలుట - విం చిన్న విషయానికి కొట్లాడు
వాడు.

హతనీ - స్త్రీం ఆడ ఏనుగు.

హతఫెర - పుం ప్రేమ పూర్వకముగా చేతితో
ఒంటి మీద నిమరులు; ఇతరుల సొత్తును
తెలిపిగా అపహరించుట; చేబదులు.

హతలేవా - పుం పాణిగ్రహణము.

హతసార - స్త్రీం గజశాల.

హతియానా-సంక్రిం హస్తాశ్రము చేసికొనుట;
భుక్తము చేసుకొనుట; అపహరించుట.

హతియార - పుం ఆయుధము; పనిముట్టు.

హతియారబంద - విం ఆయుధము ధరించిన.

హతేలీ - స్త్రీం అరవేయి.

హతేలీ మే ఆనా - ముం దేం హత్యే చఢనా.

హతేలీ పర జాన హోనా - ముం ప్రాణసంకట
మగుట.

హతౌడా - పుం సమ్మెలు.

హతౌడీ - స్త్రీం చిన్న సమ్మెలు.

హద - స్త్రీం సీమ; హద్దు.

హద బాధనా - ముం హద్దు నిర్ధారించుట.

హద వ హిసాబ నహీ - ముం అపారమైన.

హదకా - పుం త్రోపుడు; ప్రహరము.

హదస - స్త్రీం భయము; భీతి.

హదీస - స్త్రీం హజరత్ మహమ్మదుని వచన
సంగ్రహమనబడు ఒక ధర్మగ్రంథము.

హడ్ - స్త్రీం హద కా బహుం హద్దులు.

హనన - పుం వధ; వధించి చంపివేయుట;
బాడుట.

హననా - సంక్రిం వధించుట; చంపివేయుట;
చిత్తబాడుట.

హనోజ - అవ్యం ఇప్పుడే; ఇంకను.

హప - పుం వెంటనే నోటిలో వేసుకొని నోరు
మూసుకొనుట.

హప కర జానా - ముం వెంటనే నోటిలో
వేసుకొని తినివేయుట.

హఫ్తా - పుం సప్తాహము; వారము.

హబకనా - అంక్రిం తినుటకు లేక కోరు
కొనుటకు వెంటనే నోరు తెరచుట.

హబర దబర - అంక్రిం త్వరత్వరగా;
వేగిరముగా; తొందరపాటుగా.

హబరానా - అంక్రిం దేం హడబడానా.

హబశీ - పుం నీగ్రో జాతివాడు.

హల్వా డల్వా - పుం ఒక విధముగ శ్వాస రోగము.

హబీబ - పుం మిత్రుడు; స్నేహితుడు.

హబూబ - పుం గింజలు; గోలీలు; వాయు
ప్రవాహము.

హల్వా - పుం బహు అల్పమైన అంశము;

ధాన్యపుగింజ.

హబ్బీ - పుం. దే. హబ్బీ.

హబ్బ - పుం. కైదు.

హమ - సర్వం మేము; మనము; పుం. అహం
కారము; అవ్యం వెంట; సమానముగు;
తుల్యముగు; పరస్పరముగా; ఒక విధముగు
ప్రత్యయము ఉదా: హమజోలీ, హమదర్ద,
హమవతన.

హమజోలీ - పుం. సఖుడు; తోటివాడు.

హమతా-స్త్రీ. అహంభావము; అహంకారము.

హమ-దమ - విం. ప్రాణతుల్యుడు; ప్రాణ
మిత్రుడు.

హమదర్ద-విం. సానుభూతి పరుడు; సానుభూతి
తెలియజేయువాడు.

హమదస్త - విం. సహవాసి; సహయోగి.

హమరంగ - విం. సమానమైన రంగుగల.

హమ-రాజ - విం. రహస్యమెరిగినవాడు;
అత్యీయుడు.

హమ-రాహ - విం. సహయాత్రికుడు; తోటి
యాత్రికుడు.

హమల - పుం. గర్భము.

హమలా - పుం. ఆక్రమణ; దాడి.

హమ-వతన - విం. తుదేశమునకు సంబంధిం
చిన; స్వదేశపు.

హమाम - పుం. హమ్మా.

హమ సాయా-పుం. పడోసి; పొరుగున నివసించు
వాడు.

హమసిన - విం. సమవయస్కులైన.

హమహమీ - స్త్రీ. దే. హమాహమీ.

హమా - విం. మొత్తము; యావత్తు.

హమాహమీ - స్త్రీ. తమ తమ లాభము కొరకు
ఆత్రపడువాడు; స్వార్థపరత; అహం
కారము.

హమేశా - అవ్యం. ఎల్లప్పుడు; సర్వదా.

హమ్మామ - పుం. స్నానగారము; స్నానాలగది.

హమశీరా - స్త్రీ. సోదరి.

హమసర - విం. సమానత్వముగల; సమఉజ్జీ
యగు.

హమामదస్తా - పుం. హావన; కల్పము; ఇనప
కల్పము-గూటము.

హమ-శుమా - విం. సామాన్యజనులు.

హమీదా - విం. ప్రశంసించబడు;
ప్రశంసించదగిన.

హమ్మాల - పుం. బరువు మోయువాడు;
కూలివాడు.

హయ - పుం. గుఱ్ఱము; అశ్వము.

హయమేధ - పుం. అశ్వమేధయజ్ఞము.

హయశాలా - స్త్రీ. అశ్వశాల.

హయా - స్త్రీ. సిగ్గు; లజ్జ.

హయాదార - విం. సిగ్గులవాడు; సిగ్గుపడువాడు.

हयात - स्त्री. जिंदगी ; జీవనము.

हर-विं. హరించు; అహరించు; పుం. శివుడు;

नागलि; विं. ప్రత్యేకమైన; ఒక్కొక్కటి;

ప్రతి.

हर एक - मुं. ప్రత్యేకమైన; ఒక్కొక్కటి.

हरदम - मुं. ఎల్లప్పుడు.

हरकत - स्त्री. కదలిక; పరుషప్రవర్తన;

పోకీరీతము.

हरकारा-पुं. పత్రాహకుడు; వార్తాహరుడు.

हरखना - अं. क्रि. హర్షించుట; సంతో

షించుట.

हरगिज - अव्य. कभी ; ఎన్నడును; ఎంత

మాత్రము; ఎలాంటిపరిస్థితులలోనూ.

हरचंद - क्रि. वि. यद्यपि ; అయినప్పటికీ.

हरज - पुं. दे. हर्ज.

हरजा - विं. పనికిమాలిన; వ్యర్థమైన; దండగ

చేటు.

हरजाई - विं. బలాదురు తిరుగుడు తిరుగు

వాడు; చంచలమైన; స్త్రీ. వ్యభిచారిణి;

వేశ్య.

हरजाना - पुं. స్వస్థపరిహారము; క్షతిపూర్తి.

हरता धरता - पुं. సర్వాధికారి.

हरताल - स्त्री. ససుపు పచ్చని ఒక ఖనిజ

పదార్థము; సమ్మె.

हरताल फेरना या लगाना - मुं. విస్తృ

పరచుట; రద్దుచేయుట.

हरदिल अजीज - विं. సర్వప్రియుడు.

हरद; हरदी - स्त्री. दे. हल्दी.

हरना - सं. क्रि. హరించుట; దోచుకొనుట;

లాక్కొనుట; విస్తృతపరచుట.

मन हरना - मुं. మనస్సుని దోచుకొనుట.

प्राण हरना - मुं. ప్రాణము హరించుట;

చంపివేయుట; అమితమైన దుఃఖమును

కలిగించుట.

हरनी - स्त्री. ఆడలేడి; లేడి.

हरनौटा - पुं. మృగశావకము; లేడిపిల్ల.

हरफ - पुं. అక్షరము; వర్ణము.

हरफ आना - मुं. కళంకము వచ్చుట;

దోషము అంటుకొనుట.

हरफ उठाना - मुं. అక్షరములు గుర్తుపట్టి

చదువుట.

हरफन मौला - मुं. అన్నికళలలోనూ

ఆరితేరినాడు.

हरबराना - अं. क्रि. दे. हरबडाना.

हरबा - पुं. ఆయుధము.

हर बोंग - विं. गँवार ; పల్లెటూరి బైతు;

మూర్ఖుడు; పుం. అరాచకము; అన్యాయము;

ఉపద్రవము.

हरम - पुं. అంతఃపురము.

हरमजदगी - स्त्री. కొంటెత్తము; తుంటరి

తనము; దౌష్ట్యము.

हरमसरा - स्त्री. అంతఃపురము.

हरवाना - अ.क्रि० తొందరపడుట; హడావిడిపడుట.

हरवाहा - पुं० దే० హలవాహ.

हरसिंगार - पुं० పారిజాతము.

हरा - वि० ఆకుపచ్చని; ప్రపుల్లమైన; పార్వతి.

हरा बाग - मु० వట్టివట్టి ఆశకలిగించు విషయము.

हराई - स्त्री. ఓటమి.

हराना - सं.क्रि० ఓడించుట; అలసట పెట్టుట.

हरापन - पुं० ఆకు పచ్చదనము.

हराम - वि० నిషిద్ధమైన; అనుచితమైన; ధర్మశాస్త్రము నిషేధించిన వస్తువు; నమ్మక ద్రోహము; అధర్మము.

(कोई बात) हराम करना - मु० ఏదేని పనిలో ఇబ్బంది కలుగజేయుట.

(कोई बात) हराम होना - मु० ఏదైనా పనిలో విషయము క్లుప్తమగుట.

हरामका - मु० చెడు మార్గమున లభించిన; ఊరకేవచ్చిన; వ్యభిచారము.

हरामखोर - वि० పాపపు సొమ్ము అనుభవించువాడు.

हरामजादा - पुं० సంకరజాతివాడు; జూర

జాడు.

हरामी - वि० జూరుంజాతమైన; సంకరముగా పుట్టిన; నీచమైన.

हरारत - स्त्री. తాపము; వేడిమి; కొద్దిపాటి జ్వరము.

हरावल - पुं० సైన్యపు ముందు భాగము.

हरास - पुं० జంకు; భయము; నిరాశ; స్త్రీ. ఓటమి.

हराहर - पुं० దే० హలాహల.

हरिआना - अ.क्रि० పల్లవితమగుట; ఆకుపచ్చపడుట.

हरिआली - स्त्री. ఆకుపచ్చదనము; ప్రసన్నత.

हरिजन - पुं० భక్తుడు.

हरिण - पुं० లేడి.

हरिणी - स्त्री. ఆడలేడి.

हरित - वि० ఆకు పచ్చని.

हरितमणि - पुं० మరకము; పచ్చ (రత్నము).

हरिताभ - वि० ఆకుపచ్చ వర్ణుల.

हरिद्रा - स्त्री. హల్దీ ; పసుపు.

हरिन - पुं० దుప్పి; మృగము.

हरिनी - स्त्री. ఆడలేడి.

हरियाली - स्त्री. వెల్లుచామలతో నిండియున్న ప్రాంతము; ఆకు పచ్చదనము.

हरियाली सूझना - मु० నలువైపుల ఆనందమే

ఆనందము కాన్పించుట.

हरियाली तीज - स्त्री० శ్రావణ మాసపు

కృష్ణపక్షపు తదియ దినము.

हरीफ - पुं० సాటివాని వృత్తియే చేయువాడు;

శత్రువు; విరోధి.

हरूफ - पुं० అక్షరాలు.

हरीया - पुं० ఓడువాడు.

हरौल - पुं० దేం. హరావల.

हरौहर - स्त्री० దోపిడి.

हर्ज - पुं० పనిలో ఆటంకము; విఘ్నము;

స్వప్నము.

हर्ज मर्ज-यौ० ఆటంకము; అంతరాయము.

हर्ता - पुं० హరించువాడు; నాశనము చేయు

వాడు.

हर्तार - पुं० దేం. హర్తా.

हर्फ - पुं० దేం. హర్ఫ.

हर्म्य - पुं० ప్రాసాదము; భవంతి.

हरी - पुं० పెద్ద జాతి కరక్కాయ.

हर्ष - पुं० ప్రపుల్లత; ప్రసన్నత.

हर्षाना - अ०क्रि० హర్షించుట; ఆనందిం

చుట; సంక్రి० ఆనందపరచుట.

हल - पुं० నాగలి; సమస్య పరిష్కారము.

हल जोतना - मु० పాలముదున్నుట;

పాలములో నాగలితో దున్నుట.

हलकंप - पुं० దేం. హడకంప.

हलक - पुं० కంఠనాళము.

हलक के नीचे जाना - मु० పొట్టలోనికి

వెళ్ళుట; ఏదేని విషయము మనస్సుకి

నాటుట.

हलकई - स्त्री० తేలికతనము; తుచ్చత;

అవమానము.

हलकना - अ०क्रि० చలించుట; బుడగలు

వచ్చుట; అలలు వచ్చుట.

हलका - वि० తేలికయగు; పల్చని; కొద్ది;

పుం० గుండ్రని; మండలాకారము;

हलका करना-मु० అవమానించుట;

हलके हलके - मु० మెల్లిమెల్లిగా.

हलकान - वि० దేం. హలాకాన.

हलकाना - अ०क्रि० తేలిక అగుట; బరువు

తక్కువగుట; సంక్రి० తేలిక చేయుట;

బరువు తగ్గించుట.

हलकोरा - पुं० అల; తరంగము.

हलचल - स्त्री० గలాభా; గల్లంతు; కోలా

హలము.

हलदी - स्त्री० పసుపు.

हलफ - पुं० శపథము.

हलफ उठाना - मु० శపథము చేయుట;

ఒట్టుపెట్టుకొనుట.

हलफ नामा - पुं० శపథ పూర్వముగా వ్రాసి

ఇచ్చిన పత్రము; శపథ పూర్వముగా వ్రాసి

ఇచ్చినవాగ్మూలము.

హలరానా - సంక్రిం పిల్లలను చేతుల్లోకి
తీసుకొని లాలించుట.

హలవా - పుం. హల్వా.

హలవే మాँड से काम - మం. కేవలము స్వార్థ
ప్రయోజనము; తనలాభము మీదేధ్యాన.

హలవాई - పుం. మిరాయి తయారు చేయు
వాడు; మిరాయి అమ్మువాడు.

హలవాह; हचवाहा - పుం. ఇతరుల వద్దనాగలి
దున్ను పనిచేయువాడు.

హలాక - విం. చంపబడిన.

హలాकान - విం. వ్యాకులపడిన; హైరానైన;
అలసిపోయిన.

హలాकी - విం. మారు; చంపువాడు; హంత
కుడు.

హలాकू - విం. వధించువాడు; హంతకుడు.

హలాभला - పుం. తీర్పు; పరిణామము;
నిర్ణయము.

హलायुध - పుం. శ్రీకృష్ణుని సోదరుడగు
బలరాముడు.

हलाल - విం. ధర్మశాస్త్ర సంబంధమైన;
సమంజసమైన; పుణ్య ప్రదమైన.

हलाल करना - మం. తినుటకు పశువును
విధి పూర్వకముగా వధించుట.

हलाल का - మం. నిజాయితీగా పొందిన.

हलाल खोर - పుం. కష్టించి; నిజాయితీగా
జీవించువాడు.

हलावत - స్త్రీ. మాధుర్యము; తీపి.

हलाहल - పుం. సముద్ర మంథన సమయ
మున బహిర్గతమైన మహావిషము; హలా
హల విషము.

हली - పుం. బలరాముడు; రైతు.

हलीम - విం. తిన్నని; శాంతమగు.

हलुवा - పుం. దెం. హలవా.

हलूक - స్త్రీ. వమనము; డోకు.

हलोरना - సంక్రిం. నీటిలో చెయ్యి ముంచి
నీటిని ఇటూఅటూ కదిలించుట; చిలు
కుట; ధాన్యము చెరుగుట; వీలైనంత
వేగముగా రెండు చేతులతో సంగ్రహిం
చుట.

हलोरा - పుం. దెం. హిలోరా.

हल्दी - స్త్రీ. దెం. హలదీ.

हल्ला - పుం. అరుపు; గలభా; కోలహలము;
ఆక్రమణ; దాడి.

हवन - పుం. హోమము; హోమము సందర్భ
మున వాడబడు కొయ్య ఉద్ధరిణ. .

हवलदार - పుం. సైన్యములో ఒక చిన్న అధి
కారి; బాదుషాహీ యుగమున ప్రభుత్వపు
పన్ను; పంటల అజమాయిషీ చేయు
అధికారి.

హవస-శ్రీం లాలసా ; కామన; కోరిక; తృప్తి.

హవా - శ్రీం వాయువు; భూతము; ప్రసిద్ధి; ప్రతిష్ఠ.

హవా ఉదనా - మం పుకారు వ్యాపించుట.

హవా ఖానా - మం విశుద్ధమైన గాలి కొరకు
బయటికి బయల్దేరుట; పవారు చేయుట;
ప్రయోజనము సిద్ధించుకుండుట.

హవా పీకర रहना - మం నిరాహారముగా
నుండుట (వ్యంగ్యము).

హవా బాँधना - మం బడాయిలు కొట్టుట.

హవా पलटना या बदलना - మం పరిష్కరి
మారుట.

హవా से लडना - మం అకారణముగా తగాదా
పడుట

किसी की हवा लगना - మం సాంగత్య
ప్రభావము పడుట.

हवा हो जाना-మం వెంటనే మాయమగుట;
పారిపోవుట.

हवा बँधना - మం మంచి పేరు వచ్చుట.

हवाई - विं. గాలి సంబంధమైన; కల్పితమైన;
అకాశసంబంధమైన.

(मुँह पर) हवाईयाँ उडना - మం ముఖము
రంగు మారుట; కళావిహీనమగుట.

हवाई किला बनाना या बाँधना-मं.
గాలిలో మేడలు కట్టుట.

हवाई अड्डा - पुं. విమానాశ్రయము.

हवाई जहाज - पुं. విమానము.

हवागाडी - श्री. మోటారు.

हवादार - विं. గాలి సదుపాయము గల.

हवाल - पुं. స్థితి; సమాచారము;
వృత్తాంతము.

हवाला - पुं. ప్రమాణము; దృష్టాంతము;
ఉదాహరణ; అప్పగింత బాధ్యత.

हवाले करना - मं. అప్పగించుట.

हवालात - श्री. నిర్బంధము; కైదు.

हवाली - श्री. చుట్టు ప్రక్కల ప్రదేశము.

हवास - पुं. ఇంద్రియములు; స్పృహ;
చైతన్యము.

हवास गुम होना - मं. స్పృహలేకపోవుట;
భయాది కారణమున స్తంభించిపోవుట.

हवि - पुं. హోమాగ్నికి సమర్పించు
పదార్థము.

हविष्य - विं. హోమమునకు ఉపకరించు;
పుం. దేం. హవి.

हविस - श्री. దేం. హవస.

हवेल - श्री. ఒక విధమగు కంఠహారము.

हवेली - श्री. ప్రాసాదము; భవంతి; భార్య.

हव्वा - श्री. స్పృష్టిలో మొట్టమొదటి స్త్రీ;
పిల్లలను దడిపించుటకు చెప్పబడు
బూచి.

హ స్త్రీం నౌకర్లు-చాకర్లుగల బలగము;
వైభవము; సంపత్తి; దర్శనము.

హశత - విం. ఎనిమిది.

హశ్ర - పుం. కయామత ; మహాప్రళయము.

హశ్ర వరపా కరనా - ముం. పెద్దగా గలభా
చేయుట.

హశ్ర ట్టనా - ముం. గొప్ప వివత్త సంభవించుట;
- గందరగోళము చేయుట.

హసద - పుం. డాహ ; ఈర్ష్య.

హసన - పుం. హాసము; పరిహాసము; వినో
దము.

హసబ - అవ్యం. అనుసారము.

హసరత - స్త్రీం. మనోకామన; దుఃఖము.

హసిత - పుం. హాస్యము; నవ్వులాట; కామ
దేవుని ధనస్సు; విం. నవ్వులపాటైన;
విడిచిన; నవ్విం.

హసీన - విం. అందమైన; సుందరమైన.

హస్త - పుం. చేయి; ఏనుగు తొండము; వ్రాలు;
వ్రాత.

హస్తకౌశల - పుం. హస్తలాఘవము.

హస్తక్షేప - పుం. జోక్యము.

హస్తగత - విం. చేతికివచ్చిన; వశమైన;
అభించిన.

హస్తలాఘవ - పుం. హస్తలాఘవము; చేతి
చురుకుతప్పు, మాయ.

హస్తాక్షర - పుం. దస్తాఖత ; చేవ్రాలు.

హస్తామలక - పుం. సాంగోపాంగముగా తెలిసిన
విషయము.

హస్తి - పుం. దేం. హస్తీ.

హస్తిని - స్త్రీం. ఆడ ఏనుగు; కామశాస్త్రాను
సారము నాల్గవ శ్రేణికి చెందిన నాయిక.

హస్తీ - పుం. ఏనుగు; స్త్రీం. అస్తిత్వము.

హస్తే - అవ్యం. ద్వారా; చేత.

హస్వ - క్రిం. విం. అనుసారము.

హస్తబదస్తూర - అవ్యం. యథాప్రకారము;
అనవాయితీ ప్రకారము.

హహర - స్త్రీం. ప్రకంపము; వణుకు; భయము.

హహరనా - అం. క్రిం. ప్రకంపించుట; వణకి
పోవుట; నివ్వెరపోవుట.

హహరానా - సం. క్రిం. ప్రకంపించుట; వణకిం
చుట; భయపెట్టుట.

హహ - స్త్రీం. అట్టుహాసము; హాహాకారము.

హహా ఖానా - ముం. అతిగా దేవిరించుట;
ప్రాధేయపడుట.

హా - అవ్యం. స్వీకృతిని సూచించు శబ్దము.

హా కరనా - ముం. ఒప్పుకొనుట; స్వీకరించుట.

హా మే హా మిలానా - ముం. ఇచ్చకములాడుట;
మంచి చెడు అన్నీ ఒప్పుకొని ఎదటవాని
మంచి సంపాదించుట.

హాక - స్త్రీం. కేక; పెద్దకేక; సవాలు; గర్జింపు;

సాయము కొరకు కేక.

హాక దేనా యా హాక లగానా - మం బిగ్గరగా
పిలుచుట; కేకవేయుట.

హాక పుకార కర కహనా - మం నలుగురి
ఎదుట నిర్భయముగా దృఢముగా
అరుస్తూ చెప్పుట.

హాకనా-సంక్రిం కేకవేసి పిలుచుట; తోలుట
(పశువులను).

హాగీ - స్త్రీ స్వీకృతి; స్వీకారము.

హాగీ భరనా - మం స్వీకరించుట.

హాడనా - అంక్రిం బలాదురు తిరుగుడు
తిరుగుట.

హాడీ - స్త్రీ చిన్నబాన.

హాడీ పకనా-మం లోలోపల కుట్రవన్నుట;
బానలో ఉడుకుట.

హాడీ చడనా - మం ఏదేని వస్తువులను వండు
టకు బానను పొయ్యిమీద పెట్టుట.

హాఠీ - స్త్రీ పార్థక్యము; విముఖత.

హాఫనా - అంక్రిం రొప్పుట.

హాఫా - పుం రొప్పు.

హాసీ - స్త్రీ దే. హాసీ.

హా హా - పుం నిషేధించు లేక వారించు శబ్దము;
- లేదు, కాదు.

హా - అవ్యం శోక సూచకమైన శబ్దము.

హాఱ - పుం హాయి ; బూచి.

హాకిమ - పుం శాసకుడు; గొప్ప అధికారి.

హాకిమీ - స్త్రీ ప్రభుత్వము; శాసనము ;
విం శాసకునికి సంబంధించిన.

హాజత-స్త్రీ అవశ్యకత, కోరిక; నిర్బంధము.

హాజత మే దేనా యా రఖనా - మం నిర్బంధ
ములోనుంచుట.

హాజమా - పుం జీర్ణము; జీర్ణశక్తి; పాచనము.

హాజిమ-విం జీర్ణించు; అరిగించు; పాచకము.

హాజిర - విం ప్రత్యక్షముగా నున్న; నమ్మక
మున నున్న.

హాజిర జబాబ్ - విం వెంటనే సమాధానము
చెప్పు చాకచక్యముగల; ప్రత్యుత్తన్నమతి.

హాజిర బాశ - విం ఎల్లప్పుడు హాజరుగా
నుండువాడు.

హాజీ - పుం మక్కాయాత్ర చేసే వచ్చిన
మహమ్మదీయుడు.

హాఠ - స్త్రీ దుకాణము; సంత, సంతదినము.

హాఠ కరనా - మం వ్యాపారము చేయుటకు
సంతకు, మార్కెటుకు వెళ్ళుట.

హాఠ లగానా - మం సంత వస్తువులు దుకాణ
ములలో సిద్ధపరచుట.

హాఠ చడనా - మం సంతలో అమ్ముడుబోవు
టకు వచ్చుట.

హాఠక - పుం సోనా ; బంగారము.

హాఠకపుర - పుం స్వర్ణపురి; రావణాసురుని

రాజధాని లంక

हाड - पुं० ఎముక, వంశపు మర్యాద; కులీనత.

हाता - पुं० ప్రహరి; ఆవరణము; ప్రాంతము; హద్దు.

हातिम - पुं० అనుభవజ్ఞుడు; నిపుణుడు; ప్రాచీన అరబ్బు దేశపు ఒక దానశీలుడు; గొప్పదాత.

हातिम की कक्ष पर लात मारना - मु० గొప్ప బాదార్యము కలిగి వరోహకారము చేయుట (వ్యంగ్యము).

हाथ - पु० చెయి; హస్తము, మూర (ఒక కొలత).

हाथ में आना या पडना - मु० లభించుట; వశమగుట.

(किसी को) हाथ उठाना - मु० సలాము చేయుట; నమస్కరించుట

(किसी पर) हाथ उठाना - मु० ఎవరైనా కొట్టుటకు చెయ్యి ఎత్తుట; గుడ్డుటకు గురిచూచుట.

हाथ ऊँचा होना - मु० దానము చేయుటలో నిమగ్నమగుట; సంపన్నమగుట.

हाथकी मैल - मु० తుచ్చవస్తువు.

हाथ खुजलाना - मु० చెయ్యి దురుపెట్టుట; కొట్టాలని అనిపించుట; కలసి వచ్చు లక్షణము కనిపించుట.

हाथ खींचना - मु० ఏదేని పనినుంచి వేరుగుట; సహకరించుచోవుట; ఇవ్వడము ఆపుట.

हाथ चलाना - मु० కొట్టుటకు గురి చూచుట; కొట్టుట.

हाथ छोडना - मु० కొట్టుట.

हाथ जोडना - मु० చేతులు జోడించుట; నమస్కరించుట; వేడుకొనుట; (దురమునుంచే); సంబంధము తెలింపుట చేసుకొనుట; ప్రక్కకు తప్పుకొనుట.

हाथ डालना - मु० ఏదేని పనిలో చేయి కలుపుట; పనిలో సహకరించుట.

हाथ तंग होना - मु० ఆర్థికంగా ఇబ్బంది పడుట; చేతిలో డబ్బు లేకపోవుట.

(किसी वस्तु या बात से) हाथ धोना - मु० పోగొట్టుకొనుట; త్యజించుట; లభించు అవకాశములు లేకపోవుట.

हाथ धोकर पीछे पडना - मु० ఏదేని పనిలో మనస్ఫూర్తిగా నిమగ్నమగుట.

हाथ पकडना - मु० ఏదేని పనినుండి విరమింపజేయుట; ఆశ్రయమిచ్చుట; శరణు ఇచ్చుట; వివాహము చేసుకొనుట.

हाथपर हाथ धरे बैठे रहना - मु० పనిపాటు లేకుండా ఉండుట; సోమరిగా కాలము వెళ్ళబుచ్చుట.

हाथ पसारना या फैलाना - मु० చెయ్యి
చాచుట; యాచించుట.

हाथ पाँव चलना - मु० చేతులు, కాళ్ళు
పనిచేయుట; ఏదేని పని చేయుటకు
సామర్థ్యము కలిగి యుండుట.

हाथ पाँव ठंढे होना - मु० చేతులు కాళ్ళు
చల్లబడుట; చావుకు సిద్ధమగునున్న;
భయమువలన స్తంభించిపోవుట.

हाथ पाँव निकालना - मु० లావెక్కుట;
బలియుట; హద్దుదాటుట; కొంటి
తనము చేయుట.

हाथ पाँव फूलना - मु० భయము, దుఃఖము
వలన గాబరా పడుట.

हाथ पाँव पटकना - मु० చేతులు, కాళ్ళు
కొట్టుకొనుట; ప్రయత్నించుట; శ్రమించుట.

हाथ पैर जीडना - मु० దీనముగా వేడు
కొనుట.

हाथ फेरना - मु० చేపాటు తనము చేయుట;
దొంగిలించుట.

हाथ बाँधे खड़ा रहना - मु० చేతులు కట్టుకొని
నిలబడుట; సేవించుటకు హాజరుగా
నుండుట.

हाथ मारना - मु० మాయము చేయుట;
దొంగిలించుట.

हाथ में करना - मु० వశపరచుకొనుట;
మోహించుట.

हाथ रँगना - मु० లంచము పుచ్చుకొనుట.

हाथ रोपना या ओडना - मु० చెయ్యి జాచుట;
యాచించుట.

हाथ लगना - मु० లభించుట; చేతికి
అందుట; ప్రాప్తించుట.

हाथ लगना - मु० ప్రారంభమగుట;
ప్రారంభించుట.

हाथ लगाना - मु० ముట్టుకొనుట; తాకుట.

हाथ साफ करना - मु० కొట్టుట; దొంగ
లించుట.

हाथों हाथ - मु० చేతులమీదుగా.

हाथों हाथ लेना - मु० గౌరవపూర్వకముగా
స్వాగతమిచ్చుట.

लगे हाथ - मु० చేతితో పనితోపాటు;
తోడుగా.

हाथा - पुं० పిడి; పసుపు కలిసిన అరచేతి
ముద్ర.

हाथा जोड़ी - स्त्री० ఔషధమునకు ఉపక
రించు ఒకమొక్క.

हाथा पाई; हाथा बाँही - स्त्री० బాహా బాహీ
కొట్లాట; ముష్టిపూతముల కొట్లాట.

हाथी - पुं० ఏనుగు.

हाथी की राह - मु० ఆకాశంగ.

हाथी पर चढ़ना - मु० भाग्यवन्तुडगुलु;
[प्रतिष्ठा कलुगुलु.

हाथी बाँधना - मु० गौपु संपन्नडगुलु.

हाथी के संग गाँडे खाना - मु० गौपु
* बलशालीतो पोटीपडुलु.

हाथी पाँव - पुं० बोदकालु रोगमु.

हाथीवान - पुं० मापटीवाडु.

हादसा ; हादिसा - स्त्री० कौत्त विषयमु;
फुलन; द्युल्लन.

हादिस - वि० नवीनमैन; नश्चरमुगु.

हादी - पुं० ऊपदेककुडु; मार्गदरुगुडु;
नायकुडु.

हानना - सं०क्रि० चंपुलु.

हानि - स्त्री० स्तम्भमु; अनिष्ठमु; अपकारमु;
विष्णुमु.

हाफिज - पुं० कुरानु कण्ठमु चैसनवाडु.

हाफिजा - पुं० स्मृरणशक्ती.

हामिल - वि० बरुपुलु मोयु.

हामिला - स्त्री० गर्भवति.

हामी - स्त्री० स्वीकृति; स्वीकारमु; समर्पित
वाडु; सहायकुडु.

हामी भरना - मु० स्वीकरींचु.

हाय - अव्य० शोकसूचकशब्दमु ; स्त्री०
क्लृप्तामु; दुःखमु; श्रद्धा.

हायन - पुं० साल ; संपत्त्यरमु.

हार - स्त्री० धूलुमि; अपजयमु; अलनलु;
क्षति.

हार खाना - मु० धुलुलु; अपजयमु
पाँदुलु.

हार - पुं० हारमु.

हारना - अ०क्रि० धुलुलु; अलसिपोपुलु.

हारे दर्जे - मु० निवशमैन.

हारकर - मु० विवशमयु; असमर्द्धमयु.

हार सिंगार - पुं० पारिजात वृक्षमु लंक
पुत्रु.

हारिल - पुं० अल्लपुडु त्रयमुक्कु-लोपुल्ल
लंकपोचपल्लुकुनियुण्डु एक पक्षी

हारी - वि० अपहारिंचुवाडु; दोगिलिंचु
वाडु; तीसुकुवेकृवाडु; मोहिंप
जैयुवाडु.

हारीत - पुं० दोग; दोषिडीदारुडु; दोग
त्रयमु; दोषिडी.

हारिंक - वि० ह्यारयमुनुण्डीवेलुवडीन;
ह्यारय संबन्धमैन; निजमैन.

हाल - पुं० स्तिथि; पतिस्तिथि; समवाचगमु;
वृत्तान्तमु; संजयुपी; विवरण.

हाल में - मु० त्रयमुधुन; त्रय समयमुन.

हाल का - मु० नवीनमैन; अपुलु.

हाल चाल - यौ० समवाचरमु.

हालगोला - पुं० गेंद ; बन्ति.

హల డోల - పుం గల్లంతు; ప్రకంపనము;
భూకంపము.

హలత - స్త్రీం దశ; పరిస్థితి; ఆర్థికదశ.

హలనా - అంక్రిం దేం హిలనా.

హలాక్రి - అవ్యం యదాపి; అయినప్పటికి.

హలా - స్త్రీం శరాబ; మద్యము.

హలాత - పుం హల కా బహుం పరిస్థితులు;
స్థితిగతులు.

హలిక - పుం వ్యవసాయదారుడు; రైతు.

హలీ - అవ్యం తక్షణమే; పుం వాడుకతోని
నాణెము; విం నేటి.

హవ - పుం మనోహరమైన ఆంగికచేష్ట.

హవభావ - పుం హావభావములు.

హవీ - విం నలువైపుల నుంచి చుట్టు ముట్టి
వశపరచుకొనువాడు; కుశలుడైన.

హశియా - పుం తటము; అంచు.

హశియా కా గవాహ - ముం దస్తావేజా చివరిలో
జోడించబడిన సాక్షి.

హశియా చదానా - ముం ఏదేని విషయములో
మనోరంజనము కొరకు తగిన మాటను
జోడించుట.

హస - పుం హేసీ; నవ్వు; పరిహాసము.

హసిద - విం ఈర్ష్యాపరుడు; శత్రువు;
ఈర్ష్యులుడు.

హసिल - విం లభించియున్న; ప్రాప్తించిన.

హస్యక - పుం చుటకులా; చలోక్తి.

హస్యాస్పద - పుం హాస్యస్పదమైనవాడు;
పరిహాసంపబడువాడు.

హాహాకార - పుం చీత్కారము; సాయము
కొరకు; బాధా జనితమైన చీత్కారము.

హాహీ - స్త్రీం ఏదో కొంత పొందుటకై;
'హా'య'హా'య' అని అరచుట.

హికరనా - అంక్రిం దేం హినహినానా.

హింకార - పుం హుంకారము; ఆవు అరచు
శబ్దము.

హింగు - పుం హింగ; ఇంగువ.

హింగోట - పుం ఇంగుదీ; గారచెట్టు; గారపప్పు.

హిండోల; హిండోలా - పుం ఇల్లా; ఊయల

హింద - పుం భారతదేశము; హిందుస్తానము

హిందవీ - స్త్రీం హిందీభాష.

హిందీ-విం భారతదేశమునకు సంబంధించిన;
భారతదేశ నివాసి; స్త్రీం హిందుదేశపు
భాష.

హిందుస్తానీ - విం హిందుస్తానమునకు
సంబంధించిన; పుం హిందుస్తానపు నివాసి,
హిందుస్తానపు భాష; జన సాధారణుల
వాడుకభాష.

హివార - పుం హిమాని; మంచు; చలి.

హింస - స్త్రీం హిం హినాహట; గుఱ్ఱపు
నకిలింపు.

హింద్ర ; హింద్రక - విం క్రూరమైన; హింసించు;
హింసచేయు.

హిఆబ - పుం దేం హిగావ.

హికమత - స్త్రీం ఏద్య; తత్త్వజ్ఞానము; ముక్తి;
ఎత్తు; వైద్యశాస్త్రము.

హికమతీ - విం కార్యపటు; యుక్తిపరుడు;
పొరుగుగల.

హికాయత - స్త్రీం కథ; వృత్తాంతము.

హికారత - స్త్రీం నఫరత ; ఏవగింపు;
అగౌరవము; అప్రతిష్ఠ.

హిక్రా - స్త్రీం ఎక్కిలి; ఎక్కిళ్ళ రోగము.

హిచక - స్త్రీం జంకు; సంకోచము.

హిచకనా - అంక్రిం జంకులు; సంకోచిం
చుట.

హిచకిచానా - అంక్రిం దేం హిచకనా.

హిచకిచాహట - స్త్రీం దేం హిచక.

హిచకీ - స్త్రీం ఎక్కిలి; ఉండి ఉండి ఎక్కి
ఎక్కి ఏడ్చుట.

హిచకియా లగనా - మం పరణాసన్నముగులు;
చావు దగ్గరపడుట.

హిచర మిచర - స్త్రీం ఆనాకానీ ; పెడ
చెవిని పెట్టుట; టాలాటోవ చేయుట.

హిజడా - పుం నపుంసకుడు; కొజ్జా.

హిజరత - స్త్రీం పరదేశనివాసము; కాండి
శికునిగా పరదేశములో నివసించుట.

హిజరీ - పుం 15 జూలై 622 నుండి ప్రారంభ
మైన ముసల్మానుల సంవత్సరము;
మహమ్మదు ప్రవక్త మక్కావదిలి మదీనా
చేరిన తేదీ 15 జూలై 622.

హిజె - పుం వర్ణక్రమము; ఉచ్చారస్వరము.

హిజ్ర - పుం వియోగము; ఎడబాటు.

హిత - పుం లాభము; హితము; మంచి చేయు
లేక కోరువాడు; విం కొరకు; కై.

హితకర ; హితకారక - పుం మంచి
చేయునది లేక చేయువాడు; హితము
చేయువాడు; ఆర్థోగ్యము కలుగజేయువాడు
లేక చేయునది.

హితచింతక - పుం మంచిచేయువాడు; మంచి
కోరువాడు.

హితాఝీ - స్త్రీం నాతా ; సంబంధము.

హితానా - అంక్రిం అనుకూలించుట;
ప్రేమ యుక్తముగులు.

హితాహిత - పుం మంచి-చెడు; హితహిత
ములు; లాభ-న్యాయములు.

హితీ; హిన్ - పుం శుభము కోరు లేక చేయు
వాడు; సంబంధీకుడు; బంధువు;
మిత్రుడు.

హితేషీ - విం శుభము కోరువాడు.

హిదాయత - స్త్రీం ఆదేశము; ఆదేశాత్మకమైన
ఉపదేశము.

హినహినానా - అంక్రిం గుట్టము సకిలింపు.

హినా - స్త్రీం మేహదీ ; గోరింట.

హినాడై - విం. గోరింట ఎరుపు ; ఎర్రదము;

గోరింట రంగు కలసిన.

హినాబందీ - స్త్రీం మహమ్మదీయులలో

పెళ్ళికిముందు పాటించు ఒక ఆచారము;

గోరింట.

హిఫాజత - స్త్రీం రక్షణ; భద్రత; సంరక్షణ.

హిబ్బా - పుం. గింజ; దానము.

హిబ్బాభర - మం. బహుకొద్దిగా; అల్పముగా.

హిబ్బానామా - పుం. దానపత్రము.

హిమ్ - పుం. మంచు; హిమము; చలి; చల్లని.

హిమ్తపల - పుం. వడగల్లు.

హిమ్కర - పుం. చంద్రుడు.

హిమ్కిరణ - పుం. చంద్రుడు.

హిమ్వాన - విం. మంచుగల; పుం. హిమాలయ

పర్వతము; కైలాస పర్వతము; చంద్రుడు.

హిమాంశు - పుం. దే. హిమ్కర.

హిమాకత - స్త్రీం. బేవకూఫీ ; మూర్ఖత;

అనధికారచేష్ట.

హిమానీ - స్త్రీం తుషారము; మంచు; మంచు

బండలు.

హిమమ్ దస్తా - స్త్రీం ఇనప కల్పము;

గూటము.

హిమాయత - స్త్రీం సమర్థన; పక్షపాతము.

హిమాయతీ - విం. సమర్థించువాడు; సహ

యము చేయువాడు; పక్షము మోంచు.

హిమ్మత - స్త్రీం సాహసము; పరాక్రమము.

హిమ్మత హరనా - మం. సాహసము వదలుట

హైర్యము వీడుట.

హిమ్మతీ - విం. సాహసముగల; సాహసి;

పరాక్రమి.

హియ ; హియరా - పుం. హృదయము; మనస్సు.

హియ హరనా - మం. సాహసము వీడుట;

జంకుట.

హియా - పుం. హృదయము; మనస్సు.

హియే కా అంధా - మం. అజ్ఞాని; మూర్ఖుడు.

హియే కీ ఫూటనా - మం. బుద్ధితేకపోవుట.

హియే జలనా - మం. క్రోధముతో మండిపడుట

హియే లగనా - మం. కౌగిలించుకొనుట.

హియే పరలోక లగనా - మం. చాల చెడుగా

అనిపించుట.

హియావ - పుం. సాహసము; హైర్యము.

హియావ ఖులనా - మం. సాహసము కలుగుట;

గుండె నిబ్బరముగా నుండుట; జంకు

వీడుట.

హియావ పడనా - మం. సాహసోపేతముగా

నుండుట.

హిరణ్య - పుం. సువర్ణము; బంగారము; వీర్యము;

ఉమ్మెత్త.

హిరణ్యనాభ - పుం విష్ణువు.

హిరన - పుం. హిరన ; లేడి.

హిరన హోజానా - మం పారిపోవుట.

హిరనౌటా - పుం లేడిపిల్ల; మృగశాపకము.

హిరఫత - స్త్రీం హస్తకళ; విద్య; ధూర్తత;

హస్తలాఘవము.

హిరఫత బాజ - విం. చాలబాజ ; టక్కిరి.

హిరానా - అంక్రిం పోవుట; చేజారిపోవుట;

మాయమగుట; లేకుండా పోవుట; సం

క్రిం ధ్యాసలో. లేకపోవుట; మరచి పోవుట.

హిరాస - స్త్రీం నిరాశ; భయము; జంకు.

హిరాసత - స్త్రీం నిర్బంధము; కైదు.

హిర్స - స్త్రీం లోభము; తృష్ణ; పోటీపడాలనే కోరిక

హిర్స ఛూటనా - మం పేరాశపడుట.

హిలకోర ; హిలకోరా - పుం అల; తరంగము.

హిలగా - స్త్రీం సాంగత్యము; కలుపుకోలు తనము; ప్రేమ.

లగానా - అంక్రిం అంటుకొనుట;

కలసిపోవుట; చిక్కుట; ఆప్యాయత ఏర్పడుట.

హిలగానా - అంక్రిం చిక్కించుట;

సాంగత్యము ఏర్పరచుట; పరిచయము;

అనురాగము కలిగించుట.

హిలనా - అంక్రిం కదలుట; చంచలమగుట;

పరిచయమగుట; అనురక్తమగుట.

హిలనా - డోలనా - మం చలించుట;

ప్రయత్నించుట.

హిలనా మిలనా - యౌ. కూడా కూడా

తిరుగుట; ఆప్యాయముగా నుండుట.

హిలనా - అంక్రిం కదిలించుట; కంపింప జేయుట.

హిలొర ; హిలొరా - పుం అల; తరంగము.

హిలొరె లేనా - మం తరంగాయి తమగుట.

హిలొల ; హిలొల - పుం తరంగము; ఆనంద తరంగము.

హిస-స్త్రీం ఇంద్రియజ్ఞానము; ఇంద్రియానుభూతి పొందుట; సంవేదనము.

హిసకా - పుం ఈర్ష్య; పోటీ; ఇతరులనుండి ఏదేని వస్తువు లేక విషయమును పొందువలె ననే కోరిక.

హిసాబ - పుం గణితము; లెక్క; లెక్కింపు;

ప్రాబుబడిన ఆదాయ వ్యయముల పట్టిక; అంచా; గణిత శాస్త్రము.

హిసాబ చుకానా యా చుకతా కరనా - మం

ఇవ్వవలసిన బాకీ ఇచ్చివేయుట.

హిసాబ కరనా - మం దేం హిసాబ చుకానా.

హిసాబ దేనా - మం జమా-ఖర్చుల వివరణ

చెప్పుట.

హిసాబ లేనా యా సమజ్జనా - ముం దేసికి ఎంత

ఖర్చు అయిందో అడిగి తెలుసుకొనుట.

బేహిసాబ - ముం చాలా ఎక్కువ, అమితముగా.

హిసాబ రఖనా - ముం ఆదాయ - వ్యయములు

వివరముగా వ్రాసి ఉంచుట.

హిసాబ బేఠనా - ముం తెక్క సరిపోవుట;

సదుపాయము కలుగుట; వీలు కలుగుట.

హిసాబ సే - ముం పరిమితముగా; వ్రాసిన

వివరము ప్రకారము.

బేండా యా టేడా హిసాబ - ముం కఠినమైన పని;

అవ్యవస్థ.

హిసాబ కితాబ - పుం వ్రాసి ఉంచిన ఆదాయ

- వ్యయముల వివరము; నియమము,

పద్ధతి.

హిసిషా - స్త్రీం పోటీ; ప్రతియోగిత.

హిస్సా - పుం భాగము; అంశము; వాటా.

హిస్సేదార - పుం సాక్షిదార; భాగస్వాదు;

వాటాదారుడు.

హీంగ - స్త్రీం ఇంగువ.

హీస - స్త్రీం గుట్టపు సకిలింపు; గాడిద

ఓండ్రపెట్టు అరుపు.

హీసనా - అంక్రిం సకిలించుట; ఓండ్ర

పెట్టుట.

హీ - అవ్యం శబ్దార్థముకు బలము నిచ్చుటకు

వాడబడు అవ్యయము మాత్రమే; పుం

హృదయము.

హీక - స్త్రీం హిచకీ; ఎక్కిలి.

హీచనా - అంక్రిం దేం హిచకనా.

హీఠనా - అంక్రిం దగ్గరకు వెళ్ళుట;

సమీపించుట; చేరుట.

హీన - పుం సమయము; కాలము.

హీన-హయాత - యీం జీవిత పర్యంతము;

బ్రతికినంతకాలము.

హీన - విం హీనమైన; తృజింపబడిన.

హీనతా - స్త్రీం లోయి; లోపము; నికృష్టత.

హీనయాన - పుం బొద్ద ధర్మపు ఆది శాఖ;

ప్రాచీనశాఖ.

హీర - పుం వజ్రము; సారము; చేష్ట, సారముపు.

హీరక - పుం హీరా అనబడు ఒక రత్నము.

హీరా - పుం వజ్ర మణి.

హీలా - పుం నెపము; వంక.

హీలా హవాలా - యీం నెపము; వంక.

హీసకా; హీసా - స్త్రీం ఈర్ష్య; పోటీ.

హీ హీ - స్త్రీం 'హీ హీ' అని నవ్వుట; ఇకిలిం

చుట.

హుంకార - పుం కలియసడుటకు విసరబడిన

సవాలు; గర్జింపు.

హుంకారనా - అంక్రిం గర్జించుట; హుంక

రించుట.

हुंकारी - स्त्री० हामी ; स्वीकृति सूचक
शब्दము, 'ఊ' అనుట; స్వీకరించుట.

हुंडी - स्त्री० వడ్డీ వ్యాపారులు ఒకరికొకరు
సంపు ఒక విధముగ చెక్కు.

हुकुम - पुं० दे० हुकम.

हुकूमत - स्त्री० శాసనము; ప్రభుత్వము;
అధికారము; రాజ్యము.

हुकूमत चलाना - मु० శాసించుట; ప్రభు
త్వము చలాయించుట.

हुकूमत जताना - मु० అధికారము చలా
యించుట; ఆధిపత్యము ప్రదర్శించుట.

हुक्का - पुं० పొక్క.

हुक्कापानी-पुं० ఒకరి చేతిలోని పొక్క నీరు
మరియొకరు స్వీదించి వినియోగించు
ఆచారము; ఒక విధముగ కులాచారము.

हुक्का पानी बंद करना - मु० కులమునుండి
బహిష్కరించుట.

हुक्काम - पुं० हाकिम का बहु० అధికారము.

हुकम - पुं० ఆజ్ఞ; ఆదేశము; అధికారము;
ప్రభుత్వము.

हुकम उठाना - मु० ఆజ్ఞను రద్దుచేయుట;
ఆజ్ఞను పాటించుట.

हुकम की तामील - मु० ఆజ్ఞాపాలనము.

हुकम चलाना या जारी करना - मु० ఆజ్ఞను
జారీచేయుట; ఆజ్ఞాపించుట.

हुकम तोडना - मु० ఆజ్ఞను భంగపరచుట;
ధిక్కరించుట.

हुकम बजाना या बजा लाना - मु० ఆజ్ఞను
పాటించుట.

हुकम मानना - मु० ఆజ్ఞాపాలనచేయుట.

हुकम नामा - पुं० ఆజ్ఞాపత్రము.

हुकम बरदार - पुं० ఆజ్ఞాకారి; సేవకుడు.

हुकम राँ - पुं० ఆజ్ఞాపించువాడు; శాసించు
వాడు.

हुकमरानी - स्त्री० శాసనము; ఆజ్ఞ.

हुकमी - वि० पराधीन; ఇతరుల ఆజ్ఞాను
సారము పనిచేయువాడు; అవ్వర్తమైన.

हुजरा - पुं० మసీదులోని ఏకాంత ప్రార్థనా
మందిరము.

हुजूम - पुं० జనసమూహము; గుంపు.

हुजूर - पुं० పెద్దవారి సామీప్యము; కచ్చేరి;
పెద్దవారిని సంబోధించునపుడు వాడుట
శబ్దము.

हुजूरी - स्त्री० సామీప్యము; చక్రవర్తి దర్బారు.

हुजत - स्त्री० వితండవాదము; ఘర్షణ;
తంట.

हुजती - वि० ఘర్షణ చేయు; వితండవాది.

हुडदंग - पुं० గందరగోళము; కోలాహలము.

हुडुक्क - पुं० ఒక విధముగ చిన్న డోలు.

हुङ्क - वि० అడవి సంబంధమైన; సభ్యతలేని;

పల్లెటూరి బైతు.

हुताशन - పుం అగ్ని; నిప్పు.

हुद्द - స్త్రీం. हद् का बहु. హద్దులు.

हुनना - సంక్రి. హోమము చేయుట.

हुनर - పుం కళ; నైపుణ్యము; చాతుర్యము.

हुनरमंद - विं. కళాకుశలుడు.

हुब्ब - स्त्रीं. ప్రేమ; స్నేహము.

हुब्ब-उल-वतन ; हुब्बे वतन - स्त्रीं.

స్వదేశప్రేమ.

हुमकना - अंक्रि. గంతులు, చిందులు

వేయుట; తన్నుటకు కాలు ఎత్తుట;

గట్టిగా నొక్కుట; అదుముట; తప్పట

డుగులు (పిల్లలు) వేయుట.

हुमगना - अंक्रि. దేం. हुमकना.

हुलसना - अंक्रि. ఆనందముతో ఉప్పొంగి

పోవుట; సంక్రి. ఆనందపరచుట.

हुलसित - विं. ఆనందముతో ఉప్పొంగిన.

हुलसी-स्त्रीं. ఉల్లాసము; ఆనందతరంగము.

हुलास - पुं. ఆహ్లాదము; ఉల్లాసము.

हुलिया - पुं. ఆకారము; ఆకృతి.

हुलिया कराना या लिखाना - मुं. మనిషి

జాడ తెలుసుకొను నిమిత్తము పోలీసు

స్టేషనులో వాని ఆకార ప్రకారము లక్షణ

ములు వ్రాయించుట.

हुलिया बिगडना - मुं. ముఖము వాడి వాలి

పోవుట; ముఖము వెలవెల పోవుట; కలత
జెందుట.

हुल्लड - पुं. గందరగోళము; కోలాహలము.

हुसियार - विं. దే. होशियार.

हुस्न - पुं. సౌందర్యము; లావణ్యము; పొగడ
దగిన గుణము.

हुस्न परस्त - विं. సౌందర్యోపాసకుడు;
ప్రేమికుడు.

हुस्न परस्ती - स्त्रीं. సౌందర్యోపాసన.

हूक - स्त्रीं. వేడు; గుండెపోటు; సంతాపము.

हूकना - अंक्रि. పోటు పుట్టుట; నొప్పి
పుట్టుట; బాధకల్గుట.

हूटना - अंक्रि. తొలగుట; తప్పు కొనుట.

हूठा - पुं. బొటనవ్రేలు.

हूठा देना - मुं. రేగా దిఖానా ; వెక్కిరిం
చుట; ఇవ్వనిరాకరించుట.

हूत - विं. పిలవబడిన; ఆహ్వానింపబడిన.

हूदा - विं. సరైన; ఉచితమైన.

हूनना - संक्रि. నిప్పులో పడవేయుట;
నిష్క్రవరచుట.

हू बहू - विं. ज्यों का त्यों; ఉన్నదియు
న్నట్లుగా; పూర్తిగా అలాగే.

हूर - स्त्रीं. ముసల్మానుల స్వర్గసుందరి -
అప్పుర; కుమార్తెలు, శిరోజములు నల్లగా
యుండి గౌరవమైన గల సుందరాంగి;

సింధు ప్రాంతములలోని ముసల్మానుల
ఒకత.

हूरना - संक्रि० అతిగా భుజించుట, చితక
బాదుట; బాధపెట్టుట.

हूल-स्त्री० శూలము; బల్లెము; మొ॥ వానితో
గుచ్చి బాధించుట.

हूलना - संक्रि० బల్లెము; బాణాకర్ర; మొ॥
వాని శూలము తిప్పి (గుచ్చి) బాధకలిగిం
చుట.

हूश - वि० అసభ్యమగు; అశిష్టమైన; మర్యాద
లేని.

हूह - स्त्री० కోలాహలము; యుద్ధనినాదము.

हत - वि० హరింపబడిన.

हति - स्त्री० అపహరణము; దోపిడి;
వినాశము.

हतकंप - पुं० గుండెదడ; వణుకు; వణుకు
కలిగించు భయము.

हदयंगम - वि० మనస్సుకు నాటిన; బాగుగా
అర్థమైన.

हृदय - पुं० హృదయము; మనస్సు; అంతః
కరణము.

हृदय विदीर्ण होना - मु० గుండె పగులుట;
అతిగా శోకము కలుగుట.

हृदयग्राही - पुं० మనస్సు మోహించువాడు;
మోహింపజేయువాడు.

हृदयहारी - वि० మనస్సు రంజింపజేయు.

हृदयहीन - वि० హృదయములేని; కనికరం,
జాలిలేని.

हृदयालु - वि० సహృదయుడు; నాహసో
పేతుడు; దృఢ హృదయుడు.

हृदि - क्रि०वि० హృదయములో

हृद्गत - वि० మనస్సులో అసీనమైయున్న;
ప్రియమైన; ఆంతరికమైన.

हृद्य - वि० రుచికరమైన; స్వాదీప్తమైన; బాగుగా
అనిపించు.

हृष्ट - वि० ఆనందపూర్వకమైన; అత్యంత
ప్రసన్నముగ.

हृष्ट पुष्ट - वि० లావుగ; దృఢముగా.

हेंगा - पुं० पहटा; దున్నిన పొలమును చదును
చేయబల్ల.

हेकड - वि० దృఢమైన; ప్రబలమైన; ప్రచండ
మైన; తుంటరి; జగడాలమారి.

हेकडी - स्त्री० ఉగ్రత; స్వేచ్ఛాచారిత; బలా
త్కారము; తుంటరితనము.

हेच-वि० తుచ్చమైన; నిక్ష్ణమైన; నిస్సారమైన.

हेठा - वि० दे० हेच.

हेठी - स्त्री० మానహాని; అప్రతిష్ట.

हेतु - पुं० ఉద్దేశ్యము; కారణము; యుక్తి.

हेतुवाद - पुं० తర్కసమ్మతమైన లేక న్యాయ
సమ్మతమైన వాదము.

హేమంత - పుం. ఆరు ఋతువులలో ఒకటగు
మార్గ శీర్ష సృష్ట్యమాసములలో నచ్చు
హేమంత ఋతువు; శీతకాలము.

హేమ - పుం. హిమము; మంచు; బంగారము.

హేమగిరి - పుం. సుమేరు పర్వతము.

హేయ - విం. చెడ్డ; నిక్షప్తమైన; త్యజించదగిన.

హేరంబ - పుం. వినాయకుడు; నిష్ఠుశ్వరుడు.

హేరనా - సంక్రిం. చూచుట; పరిశీలించుట;
వెతుకుట; జూడలీయుట.

హేరఫేర - పుం. తారుమారు; వినిమయము;
కుటీల యుక్తి.

హేరానా - అంక్రిం. పోగొట్టుకొనుట;
పోవుట; లుప్తమగుట; వినష్టమగుట;
బోసిపోవుట; తన్మయమగుట; స్పృహ
తప్పుట; సంక్రిం. వెలికించుట.

హేరాఫేరీ - స్త్రీం. తారుమారు; వినిమయము;
ఇటుది అటు, అటుది ఇటు అగుట లేక
పెట్టుట.

హేరీ - స్త్రీం. పుకార; పిలుపు.

హేరీ దేనా - మం. పిలుచుట.

హేలనా-అంక్రిం. క్రీడించుట; వినోదించుట;
ప్రవేశించుట; ఈడుట; సంక్రిం. తుచ్చ
మని తలచుట.

హేలమెల - పుం. కలయిక సంబంధము;
ఆత్మీయ సంబంధము; సౌంగత్యము.

హేలా - స్త్రీం. ప్రేమక్రీడ; క్రీడ; కేళి; తిరస్కారము;
తుచ్చమని భావించుట; పిలుపు.

హేజా - పుం. కలరా వ్యాధి.

హేనా - సంక్రిం. చంపివేయుట.

హేఫ - పుం. దుఃఖము; అత్యాచారము.

హేబత - స్త్రీం. భయము.

హేబత జదా - విం. భయపడిన; భయము
నొందిన.

హేబతనాక - విం. భయంకరమైన; భీషణమైన.

హేరత - స్త్రీం. అచరజ; ఆశ్చర్యము.

హేరాన - విం. నివ్వెరపోయిన; ఆశ్చర్యముతో
స్తబ్ధమైన; వ్యగ్రమైన.

హేరానీ - స్త్రీం. వ్యగ్రత; స్తబ్ధత.

హేవాన - పుం. పశువు; జంతువు; మూర్ఖుడు.

హేవాన-నాతిక - పుం. మూర్ఖుడు పశువు -
మనిషి.

హేవానియత - స్త్రీం. పశుత్వము; మూర్ఖత.

హేవానీ - విం. పశువు చేయదగిన.

హేసీయత - స్త్రీం. యోగ్యత; శక్తి; సామర్థ్యము;
హోదా; అంతస్తు; సంపన్నత.

హొంథ - పుం. ఓస్లము; పెదవి.

హొంథ కాటనా యా చబానా - మం. లోపలి
క్రోధమును వ్యక్తపరచుట; పళ్ళు కొరు
కుట.

హో ఆనా - అవ్యం. వెళ్ళి నచ్చుట.

హొడ - స్త్రీం పోటీ; పందెము; మొండిపట్టు.

హొడా హొడీ - స్త్రీం పోటాపోటీ; షరతు; పందెము.

హొతబ ; హొవ్య - పుం. దేం. హొనహార.

హొతా - పుం. యజ్ఞములో హోమము చేయువాడు; బలి ఇచ్చువాడు.

హొనహార - విం. అవశ్యముగా జరగబోవునది;

జరుగునది; మంచి లక్షణములు గల;

భవిష్యత్తులో ఔన్నత్యమునకు వచ్చు;

భవితవ్యత.

హొనా - అంక్రిం ఉండుట; పుట్టుట; సంభవించుట.

హొకర యా హొతే హ్ల - మం. ద్వారా; మధ్యలో దాటుతూ, అగుతూ వెళ్ళుట; చేరుట.

హొఆనా - మం. కలియుటకు వెళ్ళుట; కలసి వచ్చుట.

హొతేపర - మం. సంపన్నస్థితిలో; దగ్గర డబ్బున్న స్థితిలో.

హొజానా యా చుకనా - మం. పూర్తికానున్న.

హొకర రహనా - మం. తప్పకుండా జరుగుట; అవశ్యము; ఘటించుట.

హొనీ - స్త్రీం ఉత్పత్తి; పుట్టుక; తప్పనిసరిగ జరుగు విషయము; భవితవ్యత.

హొమ్ - పుం. దేవతలనుద్దేశించి అగ్నికి నైవేద్య, ధాన్యము మొ॥ సమర్పించుట; యజ్ఞము;

హోమము.

హొమ కర దేనా - మం. తగలపెట్టుట; భస్మీ భూతము చేయుట; నాశము చేయుట.

హొమ కరతే హాత జలనా - మం. మంచి పనికి చెడు ఫలితము లభించుట; అపకీర్తి కలుగుట.

హొమనా - సంక్రిం హోమము చేయుట.

హొరసా - పుం. గంధపు సాన.

హొరహా - పుం. శనగమొక్క; పచ్చిశనగలు.

హొరా - స్త్రీం గ్రీకు భాషనుంచి వచ్చిన శబ్దము - దీని అర్థము ఒక గంట సమయము లేక రెండున్నర ఘడియల కాలము.

హొలికా - స్త్రీం. ఒక రాక్షసి పేరు; హోలీ పండుగ; ఆ పండుగ సందర్భముగా తగల బెట్టు కట్టెలు, చెత్తాచెదారము మొ॥లగు సామగ్రి.

హొలీ - స్త్రీం పాల్గుణ మాస చివరి భాగమున వచ్చు ఒక హిందువుల పండుగ; ఈ సందర్భమున ఒకరి మీద మరియొకరు రంగు, గులాము చల్లుకొందురు.

హొలీ ఖేలనా - మం. ఒకరి మీద మరియొకరు రంగు, గులాము చల్లుకొనుట; అవస్థ యము చేయుట; దూబరా చేయుట.

హొశ - పుం. స్పృహ; చైతన్యము.

హొశ వ హవాస - యౌ. బుద్ధి; జ్ఞానము.

హోశ ఉడనా; హోశ జాతా रहना - మం

అత్యంత భయము వలన కలత జెందుట;

వ్యాకుల పడుట; మూర్ఛనొందుట.

హోశ దంగ హోనా - మం ఆశ్చర్యముతో స్తంభిం

చుట; నివ్వరపోవుట.

హోశియార - విం తెలివిగల; జాగ్రత్త గల;

కుశలముగ, ధూర్జముగ.

హోశయారి-శ్రీం తెలివి; జాగ్రత్త; అమాహుస

హొ - సర్వం ప్రజభాష యొక్క ఉత్తమ పురుష

ఏకవచన సర్వనామము - నేను

హొకనా - అంక్రిం హుంకరించుట; గర్జిం

చుట; రొప్పుట; ఊదినిప్పురాజేయుట.

హొఆ - పుం భకాऊँ ; బూచి.

హొజ - పుం కుండి; నీటి తొట్టి.

హొద - పుం దేం హొజ.

హొదా - పుం అంబారి.

హొదీ - శ్రీం చిన్న కుండి; తొట్టి; పశువులకు

దాణా వేయు మట్టిపాత్ర.

హొల - పుం డర ; భయము; భీతి.

హొల పేఠనా యా బేఠనా - మం భయపడుట;

మనస్సులో భయము చోటుచేసుకొనుట.

హొల ఖొల ; హొల జొల - యొం భయము;

తొందరపాటుపలన కలుగు గాబరా; వ్యాకు

లత.

హొలదల - పుం గుండెదడ; గుండెదడ జబ్బు;

విం భయపడిన; భీతినొందిన; గుండెదడ
గల.

హొలదలా - విం డాపోక ; పిరికిపంద.

హొలదలీ - శ్రీం నాదలీ ; గుండె జబ్బు

నివారించుటకు మెడతో ధరించు ఒక

విధముగ నలుచదవు ఆకు పచ్చనిరాయి.

హొలనాక - విం భయంకరమైన; భయానక
మైన.

హొలీ - శ్రీం ఆబకారి ; మద్యము తయారగు

లేక విక్రయించుచోటు; మాదక

వస్తువులకు సంబంధించిన ప్రభుత్వపు

విభాగము.

హొలూ - విం భయపడు స్వభావముగల.

హొలే - క్రిం విం మెల్లిగా; నిదానముగా;

తేలికా.

హొవా - శ్రీం ఆదిపురుషునిగా భావింపబడు

అదము భార్య అవ్వ; బూచి.

హొస - శ్రీం కోరిక; కామన; ఉత్సాహము.

హొసలా - పుం ఆకాంక్ష ; లాలస; ఉత్సా

హము; ఆవేశము; ప్రవృత్తి.

హొసలా నికాలనా - మం కోరిక తీర్పుట;

అభిలాష తీర్చుకొనుట.

హొసలా పస్తా హోనా - మం ఉత్సాహము క్షీణిం

చుట; ఆవేశము చల్లారుట - తగ్గుట.

హొసలామంద - విం ఆకాంక్ష కల; లాలస

పరుడు; ఉత్సాహపరుడు; సాహసోపేతుడు.

హద - పుం పెద్ద తటాకము; సరస్సు; ధ్వని; నాదము; కిరణము.

హదిని - స్త్రీ. సరితా ; నది.

హస్వ - వి. చిన్న; పొట్టి; కొద్ది; తుచ్చము; పుం ప్రాప్తము.

హాస - పుం. అవనతి; తగ్గుదల; క్షీణత; పతనము.

హీ - స్త్రీ. శర్మ ; లజ్జ; సిగ్గు.

హ్లాద - పుం. ఆహ్లాదము; ఆనందము.

హ్వా - అవ్య దే. వహా.

मुहावरे - జాతీయములు

अ

अंक करना - స్వీకరించుట.

अंक भरना - కాగిలించుకొనుట.

अंग अंग खिलना - ఆనందించుట; యవ్వనము కలుగుట.

अंगढीला होना - అలసిపోవుట.

अंग तोड़ना-अंगड़ाई लेना - ఒళ్ళు విరుచుకొనుట.

अंगूठा चूमना - ముఖస్థితి చేయుట; వజ్రములు.

अंगूठा दिखाना - అవసరమొచ్చినపుడు మొండిచెయ్యి చూపించుట; మెక్కిరించుట; కోపము తెప్పించుట.

अंगूठी का नगीना - జోడు కుదురుట; సరియైన దంపతులు.

अंजाम देना - పాటించుట; పూరించుట.

अंटी करना - కొట్టివేయుట; మెదలకుండా సంఘించుట.

अंडा ढीला पड़ना - బలహీనపడుట.

अंडे का शाहजादा - అనుభవములేని వాడు; కూపస్థ మండూకము.

अंत करना - చంపివేయుట.

अंतडियों के बल खोलना - చాలా రోజుల తరువాత పొట్టనిండా భుజించుట.

अंतडियों में आग लगना - ఆకలితో అలమటించుట.

अंतर पड़ना - తేడావచ్చుట; కలహము వచ్చుట.

अंत लेना - అంతు కనుక్కొనుట; రూప్యము తెలిసికొనుట; చంపివేయుట.

అందర-అందర కडाही में गुड पकना -

లోలోనకు (ట్రప్) పన్నుట; లోలోనకు (ట్రప్)

జరుగుట.

అकेले - दुकेले - ఒంటరిగా; ఏకాకి.

अकल का घास खाना या चरने जाना -

బుద్ధి పనిచేయకపోవుట; తెలివి లేక

పోవుట.

अकल का पुतला ; अकल की गठरी -

మూర్ఖుడు (వ్యంగ్యము)

अकल के पीछे लाठी लिए फिरना -

అనాలోచితముగా వ్యవహరించుట.

अकलमंद की दुम बनना - తనని తాను

తెల్లపైనవాడిన అనుకొనుట.

अगर मगर करना - అక్కరలేని వాగుడు

వాగుట; ఏదో నెపముతో వాయిదా

వేయుట.

अगले जमाने का आदमी - నిజాయితీ

పరుడు; బోళా మనిషి.

अगाडी-पिछाडी लगाना - బంధించుట;

ఆటంకుపరుచుట.

अगिया बैताल - గొప్ప ఉత్సాహపరుడు.

अच्छा खासा - శ్రేష్ఠమైన.

अच्छे दिन देखना - దారిద్ర్యము అను

భవించిన మీదట భాగ్యవంతుడగుట.

अटक जाना - భయపడుట.

अठखेलियाँ करना - క్రీడించుట; పరి

హాసము చేయుట.

अड्डा जमाना - స్థిరపడుట.

अडियल टट्ट - ఆగిఆగి పనిచేయువాడు.

अथसे इति तक - మొదటి నుంచి చివరి

వరకు.

अदा करना - పాటించుట.

अदालती कीडा-व्याज्जालकोरु; కోर्ट्ठపక్షి

अधर में झूलना - అసంపూర్ణముగా ఉండి

పోవుట; సంద్విగముగా ఉండిపోవుట.

अनजान बनना - తెలిసికూడ తెలియ

నట్లుండిపోవుట.

अनसुनी करना - నెట్టివేయుట; వినీవిన

నట్లుండుట.

अन्न-जल करना - जलपान करना -

ఫలహారము చేయుట.

अपना घर समझना - ఏవిధమైన మొగ

మాటము పడకుండుట.

अपनासेना - స్వంతము చేసుకొనుట.

अपना-समझूँ लेकर रह जाना - సిగ్గు

నొందుట, ముఖము వేశాడనుకొనుట.

अपनी ओझाना - తన మాటే చెప్పుకు

పోవుట; ఇతరుల మాట వినకుండుట.

अपनी खाट के नीचे देखना - తన

దోషమును గమనించుట; (హిం) ఛుట్ట.

अपनी खिचडी अलग पकाना - వేరు
పడుట; వేరుగానుండుట.

अपनी गाँठना - తన స్వాస్థ్యమును నెరవేర్చు
కొనుట.

अपनी गुडिया सँवारना - తన శక్త్యను
సారము కుమార్తె వివాహము చేయుట;
తన వస్తువును అందముగా తయారు
చేయుట.

अपनी ढाई ईंटकी मस्जित अलग उटना;
अपनी ढाई चावलकी खिलडी
अलग पकाना - తన అభిప్రాయమును
వేరుగా విశిష్టముగా నుంచుకొనుట.

अपनी नींद सोना अपनी नींद उठना -
ఎవరితోనూ సంబంధము లేకుండా
స్వతంత్రముగా; విశ్రాంతి కాలము వెళ్ళ
బుచ్చుట.

अपनी बात का एक - నిజాయితీపరుడు;
సత్యసంధుడు.

अपनी बीती - స్వానుభవము.

अपने पाँव आप कुल्हाडी मारना -
కావాలని ఆవదతో చిక్కుకొనుట.

अपने पैरों पर खडा होना - తనకాళ్ళమీద
తాను నిలబడుట; స్వతంత్ర జీవనము
కొనసాగించుట.

अपने मुँह मियाँ मिटदू बनना - తన

గొప్పతనము తనే చెప్పుకొనుట.

अपने से - శక్త్యనుసారము.

अफलातूनी करना - బడాయిలు చెప్పు
కొనుట; గొప్పలు చెప్పుకొనుట.

अब की - ఈ హఠాఘము.

अब तब करना - ఏదో ఒకవంక లేక నెలము
పెట్టుట.

अब स जानना - దే. క. ఖ. గ. జ. అనా.

अमल पानी करना - మత్తు సేవించుట.

अरमान निकालना - కోరిక తీర్చుకొనుట.

अरमान रह जाना - కోరిక తీరకపోవుట.

अरमान रहना - కోరిక కలుగుట.

अल्लाह को प्यारा होना - చనిపోవుట.

अवतारी - शरारती - పోకిరి; కొంటివాడు.

अवसर चूकना या हाथ से जाना - దొరికి
అమాశము చేజారుట.

आ

आँख अटकना - ప్రేమించుట.

आँख आना - కళ్ళు కలుగుట.

आँख उलझना - ప్రేమించుట.

आँख का अन्धा ; गाँठका पूरा - మూర్ఖు
డుగు ధవంతుడు.

आँख का पानी - సిగ్గు; లజ్జ.

आँख खुलना - తెలివి కలుగుట; స్థితిని
గ్రహించుట; విశ్రాంతి కలుగుట.

ఆంఖ గడనా - పేరాశ కలుగుట.

ఆంఖ చదనా - నిద్రామగ్నతతో కళ్ళుట ఎర్ర
బారుట; కోప లక్షణములు కాన్పించుట.

ఆంఖ చురా కర కుఱ కరనా - గుప్తముగా
ఏదో చేయుట.

ఆంఖ చురాకర దెఖనా - చాటుగా చూచుట.

ఆంఖ చురానా - మోసగించుట; మాట
తప్పుట.

ఆంఖ చొఱియియానా - కళ్ళుమిరిమిట్లు
కలుగుట.

ఆంఖ ట్ఱి పడనా - గాఢమైన నిద్రవచ్చుట.

ఆంఖ తరసనా - ఏదేని వస్తువు చూచుటకు
తహతహ లాడుట.

ఆంఖ తరెనా - కోపముతో చూచుట

ఆంఖ న ఉఠనా - సిగ్గువలన చూడలేక
పోవుట.

ఆంఖ న ఖొలనా - మూర్ఛించుట.

ఆంఖ నికాలనా - కోపముతో చూచుట;
కన్నుసాడుచుట

ఆంఖ నీలీ - పీలీ కరనా; ఆంఖ నీలీ
- పీలీ హొనా - ఎక్కువగా కోప
గించుట.

ఆంఖ పర తినకా రఖనా - నిర్లక్ష్యము
చేయుట.

ఆంఖ పర బిఠానా - గొప్పగా సత్కరించుట;

గౌరవించుట.

ఆంఖ ఫఠనా - ఆశ్చర్యాన్వితముగుట.

ఆంఖ ఫెరనా - వ్యతిరేకముగుట.

ఆంఖ బిఱానా - మర్యాద పూర్వకముగా
స్వీకరించుట.

ఆంఖ భర ఆనా - నేత్రము ఆశ్రుపూరిత
ముగుట.

ఆంఖ భొఱి చదానా - కోపగించుట.

ఆంఖ భొఱి సికోడనా - ముఖము చిట్టిం
చుట; ఇష్టపడకపోవుట.

ఆంఖ మఠకానా - ఒయ్యారము పోవుట;
వలు పోవుట.

ఆంఖ మారతె యా మారతె మారతె - కనురెప్ప
సాటుతో.

ఆంఖ మిచకానా - కన్నుకొట్టుట; సంజ్ఞ
చేయుట.

ఆంఖ లగానా - నిద్రవచ్చుట.

ఆంఖ లడానా - చూపు కలుపుట.

ఆంఖ లాల కరనా - కోపగించుట.

ఆంఖ సె ఆంఖ జుడనా యా ఘులనా -
చూపుతో చూపు కలియుట; చూపులు
కలియుట.

ఆంఖె ఆఱ్ఱి హొనా - కళ్ళు కలుగుట.

ఆంఖె ఖులనా - కళ్ళు తెరుచుకొనుట;
తెలివి తెచ్చుకొనుట; మేల్కొనుట.

आँखें जमीन से लग जाना - सिंगपडुట.

आँखे जलना - కళ్ళుమండుట; ఈర్ష్య పడుట.

आँखें टंगी रहना - వేచియుండుట; నిరీ క్షించుట.

आँखें पसारना - గౌరవభావముతో చూచుట.

आँखें रोशन करना - ఆనందించుట.

आँखें लाल पीली करना - కోపగించుట.

आँखें सफेद होना - గుడ్డి అగుట; కళ్ళు కనిపించకపోవుట.

आँखों का तारा ; आँखों का नूर - అత్యంత ప్రేమాస్పదమగుట.

आँखों का पानी ढलना या ढल जाना - सिंगపదలుట; నిర్లజ్జమగుట.

आँखों के आगे आना - చేసిన కర్మఫలిత మనుభవించుట; ప్రత్యక్షమగుట.

आँखों के नाखून लेना - శిష్టాచారము నేర్చుకొనుట.

आँखों देखकर ; आँखों देख के - కావాలని.

आँखों देखी कहना - ప్రత్యక్షముగా చూచినది చెప్పుట.

आँखों पर परदा डालना - కావాలని గుడ్డి వానిగా నటించుట.

आँखों में खटकना - చూచుటకు చెడ్డగా అనిపించుట; చూచుటకు కంటక మగుట.

आँखों में खून उतरना - కోపముతో కళ్ళు ఎర్రబారుట.

आँखों में घर करना - హృదయముతో స్థానము ఏర్పడుట.

आँखों में चरबी छाना - గర్వించుట; కొవ్వెక్కుట.

आँखों में तितलियाँ उडना - బలహీనత వలన అలసిపోవుట.

आँखों में घूल झोंकना - కళ్ళల్లో దుమ్ము కొట్టుట; మోసగించి హాని కలుగ జేయుట.

आँखों में नमक देना या नोन झोंकना - दे. आँखों में घूल झोंकना

आँखों में फिरना - ఎప్పుడూ జ్ఞాపక ముండుట.

आँखों में मछली तैरना - ఏడ్చుట; విల పించుట.

आँखों में सरसों फूलना - ఆనందము కలుగుట; గద్గదమగుట.

आँखों से ओझल होना - ఎదుటనుంచి అదృశ్యమగుట.

आँखों से न देखना - ఎంతమాత్రము

పసందు చేయకుండుట.

आँखों से लहू टपकना - ఎక్కువగా
దుఃఖము కలుగుట.

आँच का खेल - భయంకరమైన కార్యము.

आँचल पसारना - బిచ్చమెత్తుట; దీనముగా
ప్రార్థించుట.

आँटी काटना - జేబు కత్తిరించుట.

आँटी गरम करना - లంచమిచ్చుట.

आँटी गरम होना - డబ్బు లభించుట.

आँतों का बल खुलना - తృప్తితీరా
భుజించుట.

आँधी के आम - కారుచౌక వస్తువు.

आँसुओ का तार बँधना ; आँसुओ की
झड़ी बँधना - ఎక్కువగా రోదించుట;

అశ్రుధార ప్రవహించుట

आँसू का घूँट पीकर रह जाना - తోలోన
దుఃఖించుట.

आँसू पोंछना - ఓదార్చుట.

आई गई होना ; आए-गए होना - అతి
పరిచయము వలన అవజ్ఞ కలుగుట; పాతకి
రోత.

आकाश के तारे तोड़ लाना - అసంభవ
కార్యము సాధించుట.

आकाश पर दिया जलाना - నిక్కుట;
గర్వించుట.

आकाश पाताल एक करना - ఏ ప్రయ
త్నము వదలకుండుట; డాబీ కములు
కొట్టుట.

आखिर करना - పూర్తిచేయుట; చంపి
వేయుట.

आखिरी बहार - వడలుతున్న యవ్వనము;
ఏదేని పని చేయుటకు చివరి అహాశము.

आग उठाना - తూదాకొని తెచ్చుకొనుట.

आग के मोल - అతి ప్రియమైన ధర.

आग देना - విస్తృతపరుచుట; వేడిచేయుట.

आग पर आग देना - కష్టము మీద కష్టము
కలిగించుట.

आग पर घी डालना - క్రోధము ఇంకా
ఎక్కువచేయుట.

आग फूँकना - క్రోధమును అధికమః
చేయుట.

आग बबूला बनना या होना - కోపముతో
మండిపడుట.

आग बरसना - వడగాలి అపరిమితముగా
వేయుట.

आग बुझाना या बुझा लेना - बदला
చుకానా ; సగ సాధించుకొనుట.

आग में कूदना - కావాలని విపత్తును కొని
తెచ్చుకొనుట.

आग लगाकर तमाशा देखना - పోల్గూలు

పెట్టి పోదించుట.

आग लगे पर कुँआ खोदना - విపత్తు

నివారణకు సరియైన సమయమున తగిన

ప్రయత్నము చేయకుండుట

आग लेने आना - చెంచునే తిరిగి వెళ్ళి

పోవుట.

आग होना - వేడక్కుట; క్రోధవేషమునకు

లోనుట

आगे-पीछे न होना - వంశములో వెనక

ముందు నివరూ లేకపోవుట

आगे से - భవిష్యత్తులో

आजिज आना या आ जाना - విసిగెత్తి

మోరి పోవుట

आटा गीला होना - విపత్తుమీద విపత్తు

కలుగుట

आटा-दाल का भाव मालूम होना -

ప్రాపంచపు సోకడ తెలియుట.

आटा माटी होना - విస్తృతమగుట.

आटे के साथ धुन भी पिसना - అవరాధితో

పాటు నిరవరాధి కూడ దుండింపబడుట.

आडे आना - ఆటంకపరుచుట; వ్యాఘ్ర

తము కలిగించుట.

आडे हाथो लेना - చివాట్లు పెట్టుట;

తియ్యటి మాటలతో మందలించుట.

आदमियत उठ जाना - మానవత్వము

నశించుట.

आदमी बनना - సభ్యత నేర్చుకొనుట.

आ धमकना - అకస్మాత్తుగా పప్పుట.

आधा तीतर आधा बटेर होना - ఇదీకాదు

అదీకాదు; మోసకారి యగుట.

आधी कौडी का - తుచ్చమైన; నికృష్టమైన.

आन की आन में - అతి తృప్తి; ప్రతిష్ఠని

దృష్టిలో ఉంచుకొని.

आनन-फानन - వెంటనే; తక్షణమే.

आनाकानी करना-दे टाल मटोल करना.

आब आना - శోభిల్లుట; సందడి కలుగుట;

ఉల్లాసము కలుగుట.

आम और मछली की भेंट होना - అసంభ

వము సంభవించుట.

आम के आम गुठली या गुठलियों के

दाम मिलना - రెట్టింపు లాభము

కలుగుట.

आल्हा गाना - తన కష్టసుఖములు చెప్పు

కొనుట.

आवाज उठाना - తిరుగుబాటు చేయుట.

आवाज कसना - వ్యంగ్యముగా

మాట్లాడుట.

आवाज भारी होना - గొంతుక బొంగురు

పోవుట.

आस दूटना - నిరాశపడుట.

आस्तीन का साँप - పైకి మిత్రునివలె కనిపిస్తూ లోపల శత్రుత్వము వహించుట.

इ

इज्जत के पीछे पडना - అప్రతిష్ఠపాలు చేయుటకు సిద్ధపడుట.

इज्जतपर पानी फेरना - పరువు నాశనము చేయుట.

इज्जत बेचना - ప్రతిష్ఠనాశనము చేయుట.

इत्तफाक बढना - స్నేహము పెరుగుట.

इधर उधर की बात - పుకారు.

इलाइची बाँटना - దావత దేనా - విందు చేయుట.

इल्लत कटना - తూదా సరిష్కారముగుట; సోల్లాట అంతముగుట.

इशारों का गुलाम - ఇంకొకరి ఇష్టానుసారము నడచువాడు.

इस्तिंजा लडना - గాఢమైన స్నేహము కలుగుట

ई

ईट का जवाब पत्थर से देना - కఠోరమైన ప్రతిచరమిచ్చుట; సమాధానమిచ్చుట.

ईट चुनना - గోడ కట్టుట.

ईट से ईट बजना - కలహము పెట్టి పోల్లాడించుట; విస్వప్రచుట.

ईदका चाँद - బహుదుర్గభ వస్తువు.

ईमान काँपना - జంకుట; భయపడుట.

ईमान ठिकाने न होना - ధర్మభావము దృఢముగా లేకపోవుట.

ईमान डिगना - నిజాయితీలేకపోవుట; ద్రోహ బుద్ధి జనించుట.

ईमान हवा होना - మనస్సులో నమ్మక ద్రోహభావము కలుగుట.

उ

उंगली उठना - సంకేతించుట.

उंगली उठाना - తప్పు అని చెప్పుట; సంకేతికముగా కొంచెము చెప్పుట.

उंगली दिखाना - నిందించుట.

उंगली पकडकर पहुँचा या कलाई पकडना या पकड लेना - కొంచెము సొంది సొంతము పొందాలని కోరుట.

उखड़ी पुखड़ी सुनाना - అక్కరకు రాని మాటలు చెప్పుట.

उचक ले जाना - లేవలీసుకుపోవుట.

उछल कूद करना - మిలిమీరిన మాటలు మాట్లాడుట.

उजड़ जाना - నాశమగుట; ధ్వంసమగుట.

उजड़ा घर बसना - భార్యపోయిన తరువాత ద్వితీయ వివాహము చేసుకొనుట

उजली समझ - సూక్ష్మబుద్ధి.

आँखें जमीन से लग जाना - सिंग्गपडुట.

आँखे जलना - కళ్ళుమందుట; ఈర్ష్య
పడుట.

आँखें टंगी रहना - వేచియుండుట; నిరీ
క్షించుట.

आँखें पसारना - గౌరవభావముతో
చూచుట.

आँखें रोशन करना - ఆనందించుట.

आँखें लाल पीली करना - కోపగించుట.

आँखें सफेद होना - గుడ్డి అగుట; కళ్ళు
కనిపించుకొనుట.

आँखों का तारा ; आँखों का नूर -
అత్యంత ప్రేమాస్పదమగుట.

आँखों का पानी ढलना या ढल जाना -
సింగ్గపడుట; నిర్లజ్జమగుట.

आँखों के आगे आना - చేసిన కర్మఫలిత
మనుభవించుట; ప్రత్యక్షమగుట.

आँखों के नाखून लेना - శిష్టాచారము
నేర్చుకొనుట.

आँखों देखकर ; आँखों देख के -
కావాలని.

आँखों देखी कहना - ప్రత్యక్షముగా
చూచినది చెప్పుట.

आँखों पर परदा डालना - కావాలనిగుడ్డి
వానిగా నటించుట.

आँखों में खटकना - చూచుటకు చెడగా
అనిపించుట; చూచుటకు కంటక
మగుట.

आँखों में खून उतरना - కోపముతో కళ్ళు
ఎర్రబారుట.

आँखों में घर करना - హృదయములో
స్థానము ఏర్పడుట.

आँखों में चरबी छाना - గర్వించుట;
కొవ్వెక్కుట.

आँखों में तितलियाँ उडना - బలహీనత
వలన అలసిపోవుట.

आँखों में घूल झोंकना - కళ్ళల్లోదుమ్ము
కొట్టుట; మోసగించి హాని కలుగ
జేయుట.

आँखों में नमक देना या नोन झोंकना -
దే. आँखों में घूल झोंकना

आँखों में फिरना - ఎప్పుడూ జ్ఞాపక
ముందుట.

आँखों में मछली तैरना - ఏడ్చుట; విల
పించుట.

आँखों में सरसों फूलना - ఆనందము
కలుగుట; గడ్గదమగుట.

आँखों से ओझल होना - ఎదుటనుంచి
అదృశ్యమగుట.

आँखों से न देखना - ఎంతమాత్రము

उल्लू बोलना - ధ్వంసమగుట.

उस्ताद होना - गुरु घंताल होना - दगा
కోరు అగుట

ऊ

ऊँचा सुनना - తక్కువగా వినుట; చెవిటి
యగుట.

ऊँचा होना - ఎక్కువ అగుట; మెరుగు
అగుట.

ऊँची नाक होना - తన ప్రతిష్ఠమీద ఎక్కువ
ధ్యాన ఉండుట.

ऊँचे खाले पैर पडना - తప్పుచేయుట;
భ్రష్టమగుట.

ऊँचे बोल का मुँह नीचा होना - गरिब
వాని గర్వము భంగమగుట.

ऊँट का सुई की नाक में जाना - असंभव
మైన కార్యము.

ऊँट के मुँह में जीरा देना - अवसरము
తీర్చితేని కొద్ది సాటి వస్తువు ఇచ్చుట.

ऊधो की लेना न माधो की देना - ఎవరి
తోనూ సంబంధము పెట్టుకొన
కుండుట.

ऊपर ऊपर जाना - ఆగకుండుట; వెంటనే
వెళ్ళిపోవుట; అక్కరకు రాని ఖర్చు
చేయుట; క్రింద వస్తువులను వదిలి
వేయుట లేక చూడకుండుట.

ऊपर की आमदनी - పైరాబడి.

ऊपर छार पडना - చనిపోవుట.

ऊल-जलूल - పనికిమాలిన విషయము.

ऋ

ऋण उतरना - ఋణము తీరుట

ऋण काढना ; ऋण खाना - అప్పు
చేయుట; అప్పు తీసుకొనుట.

ऋण पटना - అప్పు వసూలగుట.

ऋद्धि-सिद्धि पाना - సఫలత; సమృద్ధి
పొందుట.

ए

एँच करना - ఆలస్యము చేయుట.

एँच पेंच डालना - చిక్కుపడవేయుట;
చిక్కువేయుట.

एक आँक - ఒకేమాట.

एक आँख देखना - పొడచూచుట.

एक आँख न भाना - ఎంతమాత్రము
నచ్చుకోవుట.

एक-एक कोना छान मारना - అంతటా
గాలించుట.

एक और एक ग्यारह होना - కలసి ఉంటే
అభివృద్ధి జెందును.

एक कहना न दस सुनना - ఒకటి అని
పదిపడుట.

एक कान से सुनना दूसरे से निकाल देना -

ఏ మాటమీద ధ్యాసలేక పోవుట.

एक की दो कह लेना - రెట్టింపు బదులు

తీర్చుకొనుట.

एक जवान ; एक जवान होना - దే० ఒక
బాత హొనా.

एक टाँग खड़ा रहना - పనిచేయుటకు
వప్పుడూ సిద్ధముగా నుండుట.

एक डाल पर रहना - ఒకే మాటమీద
నిలబడుట, ఒకే పక్షమున ఉండుట.

एक ढेले से दो चिड़ियाँ मारना - ఒక డెబ్బకు
రెండు పిట్టలు; ఒకే పనికి రెట్టింపు
లాభము.

एक तार - సమానముగా.

एक थैली के चट्टे बट्टे होना - ఒకే మాదిరిగా
నుండుట; స్వభావము సరిగా ఒకే మాది
రిగా నుండుట.

एक दो तीन बोलना - వేలము వేయుట.

एक न चलना - ఏ ఉపాయము పనిచేయక
పోవుట.

एक पंथ दो काज करना - ఒక పంథాలో
రెండు పనులు సాధించుట.

एक पर एक होना - ఒకరినుంచి మరి
యొకరు ఉండుట.

एक बाजार बन्द होना - ఒంటికంటి

వాడుగుట.

एक बात - నిశ్చితమైన వాగ్దానము; సరియైన
మాట; నిశ్చితమైన మాట.

एक मुश्त - एक साथ - ఒకే పర్యాయము;
కలిపి.

एक म्यान में दो तलवार होना - ఒకే చోట
అసంభవమైనప్పటికి అవసరమైన రెండు
వస్తువులు ఉండుట.

एक लाठी से हाँकना - అందరియెడల ఒకే
విధముగా ప్రవర్తించుట.

एक लेना न दो देना - ఏ విధమైన
సంబంధము ఉంచుకొనకపోవుట.

एक साँचे के ढले - ఒకే రూపురేఖలు కలిగి
యున్న; ఒకే మూసలో నుంచి బహిర్గత
మైన.

एक से एक - ఒకరికంటె ఒకరు మించిన.

एक हाथ से ताली - ఒకే మనిషి వల్ల తాదా
రాదు; ఒకే పక్షము దోషికాదు.

एक ही टाट के - एक ही थैली के चट्टे
बट्टे, ఒకే జాతికి సంబంధించిన; ఒకే
అభిప్రాయము గల.

एक ही होना - అద్వితీయమగుట.

एडियाँ घिसना ; रगडना - అమితముగా
శ్రమించుట; దుఃఖము సహించుట.

एडी चोटी का जोर लगाना या पसीना

ఒక కరనా - అమితముగా క్షృంఛుట.
 ఐడీ చోటి పర సే వారనా - తుచ్చమని
 తలచుట.

ఎతబార ఉతనా - సమ్మకము తొలిగి పోవుట.
 ఐహసాన టొకరా లాదనా - కృతజ్ఞత కలిగి
 యుండుట (వ్యంగ్యముగా).

ఐహసాన జతనా - తను చేసిన మేలును
 జ్ఞాపకము చేయుట.

ఐహసాన ఫరామోశ హొనా - కృతజ్ఞతాభావము
 మరచుట.

ఐహసాన రఖనా - కృతజ్ఞానిగానుంచుట.

ఐ

ఐంచాతానీ - తనావ ; తమ తమవైపునకు
 రాగుకొనుట.

ఐంఠ ఐంఠ కర రహ జానా - దుఃఖమువలన
 మనస్సులో కుమిలిపోయి ఉండుట.

ఐంఠకర చలనా - గీర్వాసడచుట.

ఐంఠ లేనా - మెదలకుండా సంగ్రహించుట;
 దొంగిలించుట.

ఐండా-ఐండా ఫిరనా - గర్వముతో మరచి
 ఉండుట.

ఐన మైన - సరిగా అదే మాదిరగా.

ఐరా గౌరా నత్యూఖౌరా - డ్రుట్ పుజియా ; పూర్తిగా
 అపరచితుడు; దారే పోవువాడు; వీధి
 మనిసి.

ఐరే గౌరే పంచకల్యానీ - ఎవరూ ఎరగని
 మనిషి; ఎంత మాత్రము జవాబుదారి
 లేనివాడు.

ఐసా-తౌసా - తుచ్చమైన; నికష్టమైన.

ఐసీ కీ తౌసీ కరనా - నిర్లక్ష్యము చేయుట.

ఐసీ తౌసీ కరనా - పరువు మంటపాలు
 చేయుట.

ఐసా-వౌసా న హొనా - అసాధారణమగుట.

ఐసీ-వౌసీ బాత కరనా - అశ్లీలముగా
 మాట్లాడుట.

ఆ

ఆఖలీ మే సీర దేకర మూసలొం కియా
 గిననా యా డరనా - పని ప్రారంభించి
 కష్టములకు భయపడడమేమిటి ?

ఆఱ్ఱా హొనా - తక్కువ అగుట; నీచుడగుట.

ఆఱ్ఱాఱ్ఱ కరనా - అలిగిన వానిని బ్రతి
 మాలుట; దయ్యము వదిలించుట.

ఆంఠ డఖాడనా - బంజరు భూమిని మొట్ట
 మొదటిసారి దున్నుట.

ఆంఠ కాటనా ; ఆంఠ చవానా - ఎక్కువగా
 కోపించుట.

ఆంఠ పపడనా - చలివలన పెదవులు
 పగులుట.

ఆంఠనా ఉతారనా - గుట్టును రట్టుచేయుట;
 ప్రతిష్ఠను మంటకలుపుట.

అొడనా-బిఱ్ఱొనా బనానా - ఎల్లప్పుడూ
వాడుకొనుట; సాధారణ యస్తువుగా భావిం
చుట.

అొడనీ డాలనా - విధవరాుకి మరల పెళ్ళి
జరుగుట.

అొడనీ బదలనా - సఖితో సహచరి అగుట.

అొడ లేనా - భాధ్యత స్వీకరించుట.

అొర అనా - వినాశకాలమొచ్చుట.

అొర నిబాహనా ; అొర నిభారనా - చివరి
వరకు కర్తవ్యమును పాటించుట; వాగ్దాన
మును పాటించుట.

అొర లేనా - పక్షము వహించుట

అొస కా మొతీ - మంచు ముత్యము -
క్షణభంగురము.

అొస చాటనా - మనస్సును మరిపించుట.

అొస పడనా యా పడజానా - సిగ్గుజెందుట;
ఉత్సాహము దెబ్బతినుట.

అొసానా - తూర్పారపట్టుట; ఎక్కువగా
మాట్లాడుట; చివాట్లు పెట్టుట.

అొ

అొట్ డాలనా - వ్యాకుల పరచుట.

అొడ్దీ ఖొపడి కా హొనా - మూర్ఖుడగుట.

అొడ్డే ముఁహ గిరనా - పూర్తిగా మోసపోవుట.

అొఱ ఘాట ఉతారనా - విపత్తుతో ఇరి
కించుట.

అొతారి - విచిత్రమైన; విలక్షణమైన;
అద్భుత శక్తిగల భూతము.

అొనే-పొనే కరనా - అయినకాడికి అమ్మి
వేయుట.

అొర కా అొర హొ జానా యా హొనా - మారి
పోవుట.

అొసాన ఉడనా ; అొసాన ఖతా హొనా ;

అొసాన జాతా రహనా - దైర్యములేక
పోవుట; గాబరాపడుట; మూర్ఛపోవుట.

క

కంఘీ చొటి కరనా - సింగారించుట;
అలంకరించుట.

కంచన బరసనా - అమితముగా ధనము
ప్రాప్తించుట; శోభను కలిగించుట.

కంఠక హొనా - కంటకముగుట; అడ్డుఅగుట.

కంఠ కరనా - కంఠస్థము చేయుట;
బట్టిపెట్టుట.

కంఠ కా హార బననా ; కంఠ కా హార హొనా -
అక్షా నమ్ముట; పెంటపెంటయుండుట.

కంఠ ఫూటనా - సరియైన శబ్దములు -
మాటలు వ్యక్తముగుట.

కంఠీ ఉఠానా ; కంఠీ ఉనా - ఒట్టుపెట్టుట;
శపథము చేయుట.

కంఠీ బొఱనా - శిష్యునిగా చేయుట

కంఠా డాల దెనా - సహాయము చేయుట

నిరాకరించుట.

కంధా డాలనా - ధైర్యము వీడుట;

ఎద్దుమెడమీది కాడిని వదిలించుకొనుట.

కంధే ఉచకానా - భుజములు ఎగరవేయుట;

తెలియనట్లుగా నుండుట.

కంధే సే కంధా టిలనా - పెద్దగుంపు అగుట.

కంధే సే కంధా మిలాకర కరనా - కలిసి

మెలిసి చేయుట - ఒకే అభిప్రాయముతో

పనిచేయుట.

కంపకంపీ చదనా - చలితో అంగ ప్రత్యంగ

ములు కొంకర్లు పోవుట; అతిగా భీతి

నొంది పణకీపోవుట.

కంపా లగానా - ఎవరినైనా కుట్రతో ఇరి

కించుటకు హస్తము వేయుట; పక్షులకు

పట్టుటకు వెదురు బద్దలమీద జిగురు

పూయుట.

కంబల ఆండాకర లూటనా - మూర్ఖునిగా చేసి

దగ్గర డబ్బు దోచుకొనుట.

కకడి-ఖీరా కరనా - ఏమాత్రము గౌర

వింఛకపోవుట; తుచ్చమని తలచుట.

కకడి-ఖీరా సమజ్జనా - దె. కకడి

ఖీరా కరనా.

కచర-కచర కరఖానా ; కచర కూట

ఖానా - కడుపునిండా భుజించుట.

కచూర కరనా ; కచూర నికాలనా -

చిత్తకూడుట; పాడుచేయుట; విసురూ
దంచుట.

కచ్చా ఖా జానా - అతిగా కోపమొచ్చి

చంపుతానని బెదిరించుట.

కచ్చా ఖానా-నెయ్యి; నూనెతో సంబంధము

లేని పంటకములు తినుట.

కచ్చా చిడ్డా ఖొలనా - గుట్టును రట్టు

చేయుట.

కచ్చా తాగా - నమ్మదగని; క్షణభంగురము.

కచ్చా మకాన - నుట్టి ఇల్లు.

కచ్చీ కలీ - చిన్న వయస్సు తరుణి.

కచ్చీ కలీ టూటనా - చిన్న వయస్సులోనే

చనిపోవుట.

కచ్చీ గోటి ఖేలనా ; కచ్చీ గోలీ

ఖేలనా - అనుభవము లేకపోవుట;

చేతకానితనము వెల్లడగుట; మూర్ఖత

పూర్వముగా వ్యహరించుట.

కచ్చీ బాత - సిగ్గుచెందనలసికొనెషయము.

కచ్చే ఘడే కీ పీనా - మత్తులో చేతకాని

తనమును బయట వేసుకొనుట.

కచ్చే ఘడే చదనా - కల్లుతాగుట.

కజ నికాలనా - దోషము బయట

పెట్టుట.

కజ ఆనా - మృత్యువు సమీపించుట;

అపదకలుగుట.

కటకటజానా - సిగ్గునొందుట;

ఈర్ష్యపడుట.

కటతీ నాక బచ జానా - పోయే గౌరవము

భద్రమగుట.

కటహల ఫొడనా - అత్యంత అవశ్యకమైన

పనిచేయుట; చాల అవసరమైన పని చేయుట.

కటి డేగలీ పర న మూతనా - విరిగిన వేలు

మీద ఉచ్చకూడా సోయకుండుట; ఏ మాత్రము మంచి చెయ్యకపోవుట.

కటే పర నమక ట్టిడకనా - ఇబ్బందిలోనున్న

వానిని ఇంకా ఇబ్బంది పెట్టుట; కోపము గానున్నవానికి ఇంకా కోపము తీర్చించుట.

కడాకా గుజరనా ; కడాకా బీతనా -

లేమిలో పస్తులతో కాలము వెళ్ళబుచ్చుట.

కడాఫ కా - చాలా తీవ్రమైన.

కడియల జవాన - దృఢమైన యువకుడు

కడి ఆంఖ రఖనా - దేం కడి నజర రఖనా.

కడి ఉఠానా - క్షుణ్ణము సహించుట.

కడి నజర రఖనా - పూర్తిగా ధ్యాన ఉంచుట;

ఈర్ష్య కలుగుట.

కడుఆ కరేలా - చెడుమనస్సుగల.

కడుఎ ముఖ - పరుష భాష.

కడి కా సా ఉబాల హొనా - క్షణికమైన

ఆవేశము.

కతఖ్యోత కరనా - మితముగా ఖర్చు

చేయుట; ఒకపద్ధతి ప్రకారము చేయుట;

ఆలోచనలో పడి ఉండుట.

కతరాకర నికలనా - తప్పుంచుకు బయట

పడుట.

కథా చుకానా - తగాదా తీర్చుట; చంపి

వేయుట.

కదమ - కదమ పర - అడుగు అడుగున.

కదమ చూనా - ముఖస్థుతి చేయుట;

ఎక్కువగా ఆదరించుట.

కదమ భరనా - ముందుకు సాగుట.

కదమో సే లగె రహనా - ఎల్లప్పుడు వెంట నుండుట.

కన కరనా - అంచనా వేయుట.

కనకౌఆ కటనా - గాలిపటపు దారము

కోయుట; సంబంధవిచ్చేదము చేయుట.

కనఖియో లగనా - ఓరమాపులు చూచుట.

కనఖీ మారనా - కళ్ళతో సైగచేయుట;

కళ్ళ సైగతో నిషేధించుట.

కనాఝీ కరనా - ధగా చేయుట; తుంటరి

పనిచేయుట.

కనీ ఖానా - దేం కనీ చాటనా.

కనీ చాటనా - వజ్రపు తునుకూకి చనిపోవుట.

కనౌడా కరనా - అవమానించుట.

కనౌతీ ఉఠనా - తెలివిమీరుట.

కత్తీ కాట జానా యా కాటనా -

దే. కతరాకర జానా.

కత్తె దీలే హోనా - అలసిపోవుట; ఆవేశము;

తగ్గిపోవుట.

నక్కారాసీ హోనా - ధ్వంసమగుట.

కపడె రంగనా యా రంగ లెనా - సన్యసించుట.

కపడొ మేన సమానా - అపారముగా ఆనందిం

చుట; ఆనేశపడుట; అలిగి లాహుట.

కపాస ఆటనా - ప్రాపంచక పనులలో

ఇమిడిపోవుట.

కఫన కీ ఆర పైర బడనా - చావు దగ్గర

పడుట

కఫన ఫాడకర ఉఠనా ; కఫన ఫాడకర

చిల్లనా - అకస్మాత్తుగా లేచుట ; చని

పోతూ చనిపోతూ బ్రతుకుట.

కఫన సరసె బాఢనా - చావుకి సిద్ధమగుట.

కబ కా ; కబ సె - బహుకాలమునుంచి,

చాలా సేపునుంచి.

కబాబ కరనా - క్షుప్తపెట్టుట.

కబాబ హోనా - కోపించుట; మండించుట.

కబాబీ - శరాబీ - మిద్యమాంసములు

భుజించువాడు.

కబాలా లిఖనా - అధికారము చేయుట;

శాసించుట.

కబ్జా ఉఠనా - అధికారము పోవుట.

కబ్జా కరనా - బలాత్కారముగా భుక్తురచు
కొనుట.

కబ్ర కా ముఠ ఇఱ్ఱాక ఆనా ; కబ్రకా ముఠ

ఇఱ్ఱాకనా - మృత్యువునుండి రక్షింప

బడిన.

కబ్ర మే పావ్ హోనా యా లటకాఁ బేఠనా -

మరణాసన్నమగుట; చావుకి సిద్ధముగా

నుండుట.

కబీ కా - చాలా సేపు నుంచి.

కబీ కుఱ కబీ కుఱ - మారుతూ

ఉండుట.

కబీ న కబీ - ఎప్పుడో అప్పుడు ; ఏదో

సమయమున.

కమర కసనా - సన్నద్ధమగుట; దృఢమైన

నిశ్చయము చేయుట; నడుము కట్టుట.

కమర కా డీలా - పనిదొంగ; సోమరి.

కమర ఖొలనా - తన దృఢమైన నిశ్చయ

మును మార్చుకొనుట; ధైర్యము వీడుట;

విశ్రాంతి తీసుకొనసారంభించుట.

కమర తొడనా యా తొడ దేనా - ఆధారమును

లాక్కించుట; గొప్ప విపత్తు సంభవించు

జేయుట.

కమర పకడనా - సాయము చేయుట.

కమర బాఢనా - దే. కమర ఫసనా.

కమర సీధీ కరనా - విశ్రమించుట.

కమాన చటనా - కోపగించుట.

కమాల करना - విలక్షణమైనపనిచేయుట;
విచిత్రమైనపనిచేయుట; చెడుచేయుట
(వ్యంగ్యము)

కమాల करना - దే. కయामత కా.

కమాల हासिल करना - మంచి ప్రాప్తిని
సంపాదించుట.

कमी न करना - పూర్తిగా ప్రయత్నించుట;
పూర్తిగా ఇచ్చుట.

कयामत का - అతాకికమైన; అశ్రద్ధజనక
మైన.

कयामत करना - విచిత్రమైనపనిచేయుట.

कर-कर करना - పోట్లాడుట; తగాదా
పడుట.

कर पर कर धरना - దానముచేయుట.

करम पकड कर रोना - అదృష్టమును
దూషించుట

करबट बदलते रात बीतना - వ్యాకుల
పడుతూ రాత్రంతా గడుపుట.

करबटोंमें काटना ; करवटोंमें बिताना -
రాత్రంతా హైరాన పడుతూ గడుపుట.

कर्ज उठाना - అప్పు పుచ్చుకొనుట.

कर्ज उतारना - అప్పుతీర్చుట.

करा करना - గందర్గోళము చేయుట.

कलङ्खलना - యాస్యము బయట పడుట.

कल-कल लगाना - రేపు, రేపు అంటూ
వాయిదా మీద వాయిదా వేయుట.

कलका पुतला - ఇతరుల ఇష్టానుసారము
వ్యవహరించువాడు.

कलकी बात होना - గడచిన విషయ
మగుట; జరిగిపోయిన విషయమగుట.

कल पकडना - భవిష్యత్తులో ఉండుట.

कल पाना - పద్ధతి తెలియుట; మాదిరి
తెలియుట.

कलम कसाई - ఘోసఖోర ; లంచగొండి.

कलम चूमना - వ్రాతని పొగడుట; ప్రశంసించుట.

कलम तोड़ना - విలక్షణమైన విషయము
వ్రాయుట; ఎక్కువ వ్రాయుట.

कलम में जादू होना - ప్రభావోత్పాదకమైన
రచయిత లేక కవి అగుట.

कलाम होना - అనుమానము కలుగుట;
శంకించుట.

कली खिलना - సంతోషించుట.

कलेजा उछलना - గాబరా చెందుట; ముగ్ధ
మగుట.

कलेजा काँपना - గుండె దడదడలాడుట;
భయపడుట.

कलेजा खिलना - హర్షించుట; ఆనందించుట.

కలేజా ఠండా करना - గుండె చల్లార్చుట;

సంతోషము కలుగజేయుట.

కలేజా डोलना - గుండె చలించుట.

కలేజా थाम कर बैठे जाना ; कलेजा

याम कर रह जाना - గుండె కలత

జెందుట; ఓర్పుకొనుట.

కలేజా दहलना - గుండె దడపుట్టుట,

అతిగా భయపడుట.

కలేజా धडकना - భయముతో గుండె

కంపించిపోవుట.

కలేజा निकालकर रख देना - మనస్సు

లోని మాట చెప్పుట; యావత్తునమర్చిం
చుట; అసలు ముక్తవు బయటపడుట.

కలేజा धक जाना - దుఃఖముతో విసుగు
నొందుట.

కలేజा पकडना - కష్టములు సహించు

టకు గుండెను నిబ్బరపరచుకొనుట.

కలేజा पकड लेना - కష్టములు సహించు

టకు గుండెను రాయి చేసుకొనుట.

కలేజा पसीजना ; कलेजा पानी होना -

గుండె కరుగుట; జాలి కలుగుట.

కలేజा फटना - ఈర్ష్య కలుగుట.

కలేజा मसोस कर रह जाना - సహించుట;

ఓర్పి పట్టుట; గుండె కుమిలిపోవుట.

కలేजा मुँह को आना - కష్టంతో

వీడించుట.

కలేजా सन्न होना - గుండె స్తంభించి పోవుట.

కలేजా हाथ भर का होना - ఉత్సాహము

కలుగుట; సహనశక్తి కలుగుట.

కలేजे पर छुरी चलाना - కష్టము కలిగిం

చుట; వీడించుట.

కలేजे पर मक्खन मला जाना - శత్రువు

కష్టము చూచి సంతోషించుట.

కలేजे पर साँप लोटना - దుఃఖముతో

గుండె మండిపోవుట; ఎదుటిని సుఖము

చూచి ఈర్ష్యపడుట.

కలేजे पर हाथ रख कर देखना - శాంత

చిత్తముతో ఆలోచించుట.

కలేजे से धुआँ उठना - నిట్టూర్పు విడు

చుట.

కలేवर बदलना - చనిపోవుట.

कल्ला दबाना - తన ఎదుట, ఇతరులను

మాట్లాడనీయకుండ చేయుట.

कल्ला मारना - బడాయి కొట్టుట.

कसक मिटाना - పరాధించుట; మనస్సు

లోని చింతను వదిలించుకొనుట.

कस कर - తీవ్రముగా; లాగి.

कसब करना - వేశ్యావృత్తిని స్వీకరించుట.

कसर करना - తక్కువ చేయుట.

कसर निकालना - హతీర్పుకొనుట;

లోటు భర్తించేయుట.

కసర రఖనా - వైరము పోంచుట; ఈర్ష్య
పడుట; లోటు ఉంచుట.

కసర రహనా - అసంపూర్తిగా ఉండిపోవుట.

కసాలా పడనా - క్షుణ్ణము కలుగుట.

కసౌటీ పర కసనా - బాగుగ పరిక్షించుట.

కహకహా ఉడనా - పరిహాసము చేయుట.

కహకహా మారనా ; కహకహా లగానా -
అట్టహాసముచేయుట; పక్షపకానవుట.

కహనా-సుననా - తిట్టుట; చివాట్లుపెట్టుట;
చీదరించుట.

కహర కరనా - అత్యాచారము చేయుట.

కహర గిరనా యా టూనా యా పడనా యా
బరసనా - గొప్ప విపత్తు కలుగుట.

కహ బేఠనా - నోరు మూసేటట్లు సమా
ధానము చెప్పుట, రహస్యము బైట
పెట్టుట.

కహా కా - ఏవైపుకాని.

కహా కీ బాత - అశుద్ధమైనమాట;
అబద్ధపుమాట; అశిష్టమైనమాట.

కహా సే టపక పడనా - అకస్మాత్తుగా వచ్చి
పడుట.

కహీ కా న రహనా - ఎక్కడా అడగడము కాని,
మర్యాదాని లేకుండుట.

కహీ తో నహీ - ఇలాకాదుగదా.

కాకీరీ చుననా - ఎడబాటు లేక చింతవలన
తోచకుంపుట.

కాచ నికాలనా - ఎక్కువ శ్రమింప
జేయుట; ఊపిరి ఆడుకుండా శ్రమకలిగిం
చుట.

కాటా నికల జానా - మనస్సులోని
ద్వేషము; బాధ లేకవేదన; నశించుట.

కాటా నికాలనా - సందేహ నివృత్తి
చేయుట; శంకను సమాధానపరచుట.

కాటా బొనా - అనిష్టము చేయుట.

కాటా సా కరనా - బక్క చిక్కించుట.

కాటా సా కరనా - బక్కచిక్కి పూచికపుల్ల
గుట; దుఃఖప్రదమగుట; అటంకముగా
తయారగుట.

కాటే కీ - సరిసమానముగా.

కాటో పర లోటనా - కష్టాలలోకాలమ
వెళ్ళిబుచ్చుట; ద్వేషము కలుగుట.

కాటో మే ఖీచనా ; కాటో మే ఘసీటనా -
అవసరానికి మించి పొగడుట; అతిగా
క్షుణ్ణపెట్టుట.

కాథ మారనా - చంకలు ఎగరవేయుట;
అవసరానికి ఉపయోగపడకుంపుట.

కాఁడే టూడనా - దుఃఖ దారిద్ర్యము నశింప
జేయుట; శుభవరచుట.

కాగాజ్ కా ఘర హొనా - క్షణభంగురమైన.

कागज काला करना - అక్కరకురాని వ్రాత వ్రాయుట.

कागज की नाव - కాగితపు పడవ; క్షణికమైన వస్తువు.

कागजी घोड़े दौडाना - ఊరికే వ్రాస్తూ ఉండుట.

काजल की कोठरी - కళంక ప్రదేశము; కళంకము కలుగజేయు ప్రదేశము.

काजल लगना - కళంకము కలుగుట; అప్రతిష్టకలుగుట.

काट खाना - స్వప్నపోవుట; నచ్చుకోవుట.

काटछाँट करना - ఏరి ఏరి సంగ్రహించుట; తక్కువచేయుట.

काटी उगली पर न मूतना - విరిగిన వేలు మీద ఉచ్చుకూడ పోయకుండుట ; ఏమాత్రము సహాయము చేయకుండుట; క్రూరముగా వ్యవహరించుట.

काटो तो खून न होना - భయము; అవమాన కరమైనమాట విని నివ్వెర పోవుట.

काठ-कबाड - చెత్త - చెదారము.

काठ का उल्लू - మసో మూర్ఖుడు.

काठ की हाँडी - క్షణభంగురమైన వస్తువు ; మోసము.

काठ मारना या भार जाना - స్తంభించి పోవుట.

काठ होना - స్తంభించిపోవుట; బక్కచిక్కుడు; ఎండిగట్టిపడుట.

कान आ लगना - గుప్తసంవాదము విని పించుట.

कान उठाना - వినుటకు తయారగుట.

कान उमेठना - చెవులు మెలవేయుట; జాగ్రత్తగా నుండునట్లు చేయుట; అలా చెయ్యనని ప్రతిజ్ఞ చేయట; తప్పు ఒప్పుకొనుట; సాధారణమైన దండన ఇచ్చుట.

कान कतरना - అందరికంటే ఒక అడుగు ముందుండుట; భ్రమలో నుంచుట.

कान करना - సావధానముగా వినుట.

कान का कच्चा होना - చెప్పుడు మాటలు నమ్ముట.

कान काटना - దెం. కాన కతరనా.

कान खडे करना - జాగ్రత్తపడుట.

कान गरम करना - వత్తిడి కలిగించుట; చెవులు మెలవేయుట; దండించుట.

कान दबाना - జంకుట; సంకోచించుట.

कान देना - దెం. కాన కరనా.

कान पकड़ कर निकाल देना - చెవులు పట్టుకొని బైటకు గెంతుట; అవమానించి వెళ్ళగొట్టుట.

कान पकड़ना - ఒకేమాటని మాటిమాటికి విని విసుగుచెందుట; తన తప్పును

అంగీకరించుట.

కాన పర జౌతక నరేగనా ; కాన పర జౌన
రేగనా - బొత్తిగా ధ్యాన లేకపోవుట;
వినకుండుట.

కాన బహరా కరనా - వినివినట్లుండుట.
కాన భరనా యా భర దేనా - కొండిగములు
చెప్పుట.

కాన మేడాల దేనా - నిర్లక్ష్యముగా చెప్పుట.
కాన మే తేల డాల కర బేఠనా - వినివిన
నట్లుండుట; నిర్లక్ష్యము కలుగుట.

కాన మేపడనా - వినిపించుట.
కాన మే ఫ్కనా - దేం కాన భరనా.
కాన మే భనక పడనా - ఎవరిని గురించి
అయినా పుకారు వినుట.

కాన మే రుడై డాల కర బేఠనా - విని విన
నట్లు ఉండుట.
కాన లంబే హోనా - ప్రతిమాట వినుటకు
తయారగుట.

కాన లగానా - ధ్యాన ఉంచుట.
కానా బాతీ కరనా - గుసగుసలాడుట.
కానీ కౌడీ కా నహోనా - నిర్లక్ష్యమైన;
తుచ్చమైన.

కానీ కౌడీ కా న హోనా - బహుపేద
యగుట.

కానో- కాన ఫేలనా - ఒకరి నోట్లనుంచి

మరియొక నోటినుంచి అంతలా వార్త
వ్యాపించుట.

కాఫియా తంగ హోనా యా హో జానా - వ్యాకుల
పడుట; కలతజెందుట.

కాఫూర హో జానా ; కాఫూర హోనా - అదృశ్య
మగుట.

కామ ఆఖిర హోనా -దేం కామ తమाम
హోనా.

కామ ఆనా - చనిపోవుట; యుద్ధములో
చనిపోవుట; ఉపయోగించుట.

కామ కరనా - పనిచేయుట; నయము
చేయుట; కర్తవ్యమును పాటించుట;
స్వార్థము సిద్ధించుట.

కామ కే సిర హోనా - పనిలో లీనమగుట.
కామ చలనా-జరుగుబాటు అగుట; నిర్వాక
మగుట; పని అగుట.

కామ తమाम హోనా - పనిపూర్తియగుట;
చనిపోవుట.

కామ నికాలనా యా నికల జానా - పనికి
ఉపకరించుట; అవసరమునకు ఉపయోగ
పడుట; పనిజరుగుట.

కామ నికాలనా - తన స్వార్థమును సిద్ధించు
కొనుట.

కామ పడనా - అవసరము కలుగుట.

కామ బననా - తన స్వార్థము సిద్ధించుట.

కామ బనానా - సహకరించుట.

కామ మే ఆనా - ఉపకరించుట; నినియోగ
పడుట.

కామ మే కామ నికాలనా - ఒకడబ్బకిరెండు
పిట్టలు లభించుట.

కామ మే లానా - నినియోగించుట;
ఉపయోగించుట.

కామ లగనా - పని ప్రారంభముగుట;
ఉద్యోగము లభించుట.

కామ సమేటనా - పని లేక వ్యాపారమును
ముగించుట.

కామ సే జాతా రహనా - ఉద్యోగమునుండి
తొలగిపబడుట.

కాయత కీ ఖోపడీ - చూకోరు;
మోసకారి.

కాయల కరనా యా కర దేనా - వేధించుట;
ఏదో విధముగా మాట ఒప్పించుట.

కాయల హోనా - విసిగొత్తిపోవుట;
స్గ్రబెందుట; అంగీకరించుట.

కారగర హోనా - ప్రభావశాలియగుట;
ఫలించుట.

కారబంద హోనా - పనిలో ఇమిడియుండుట;
కర్తవ్యమును పాటించుట.

కారస్తానీ కరనా - కొంటితనము
చేయుట; దూచేయుట.

కాఠ్ కా ఖజానా - కుబేరుని నిధి; చాలా
ఎక్కువ ధనము.

కాలకర జానా - చనిపోవుట.

కాలకే గాలమే జానా - యమతోక్మునకు
వెళ్ళుట; మరణించుట.

కాల సామనే నాచనా - యముడు ఎదుట
నిలబడుట; మృత్యువు సమీపించుట.

కాలా కరనా - కళంకము ఆపాదించుట.

కాలా చోర - దొంగల నాయకుడు; సక్ష్మా
దొంగ.

కాలా బాజార-దొంగబజారు; మార్కెట్టు.

కాలిఖ కా టీకా లగానా - దేం కాలిస
లగానా.

కాలిఖ కే హాత లగానా - పరాయివాని
అప్రతిష్టపాలు చేయుట

కాలిఖ లగానా - అపకీర్తి కలుగుట.

కాలిఖ లగానా - కళంకితము చేయుట;
అగౌరవమునకు కారణ భూతమగుట.

కాలీ పీలీ ఆంఖే కరనా - కోపించుట

కాలే కోసో - ఎంతో దూరము; చాలా
దూరము.

కాలే పానీ భేజనా - జీవన పర్యంత కారా
గార శిక్ష విధించి అండమానుదీపులు
పంపుట.

కాశీ కరవట లేనా - కాశీలో గొంతు

కోయించుకొని చనిపోవుట.
 కితాబ్ కా పీడా ; కితాబీ కీడా - ఎల్ల
 ప్పుడు పుస్తకాలు చదువుచూ ఉండువాడు.
 కినారా करना या किनारा कसना - తృజిం
 చుట; విడిచిపెట్టుట; వేరు పడుట.
 కినారా काटना - మోసగించుట.
 కినारे करना - దూరము చేయుట.
 కినारे लगना या लग जाना - ముగి
 యుట; మరణించుట
 కినारे लगाना - ముగించుట; పూర్తి
 చేయుట.
 किरकिरा हो जाना - పనిపాడగుట; ఆనం
 దము భంగమగుట.
 किराया उतारना - బాడుగ ఇచ్చివేయుట.
 किलकारी मारना - అతగా ఆనందించుట.
 किवाड देना ; किवाड लगाना - తలుపు
 వేయుట; దర్వాజా మూయుట.
 किस खेत का बथुआ ; किस खेत की
 मूली - పరిగణలోనికిరాని; తుచ్చమైన.
 किस गली के ; किस गली के भडुवे-दे.
 किस खेतक की मूली.
 किसी के हक में काँटे बोना - ఇంకొకరిని
 దూషించుట; ఎదిరించుట.
 किसी पर धब्बा रखना - ఇంకొకరిమీద
 దోషము ఆరోపించుట; వేలెత్తిచూపుట.

किस्मत खुलना या चमकना - భావ్యతి
 నొందుట.
 किस्मत पलटना ; किस्मत फिरना -
 అదృష్టము మారుట.
 किस्सा उठाना - తగాదా రేకెత్తించుట; '
 పోట్లాట ప్రారంభించుట.
 किस्सा कोताह करना - క్లుప్తముగా
 చెప్పుట.
 किस्सा खतम करना-పోట్లాటను అంతము
 చేయుట; చంపినేయుట; ఏదేని పని
 పూర్తియగుట.
 कीचड़ उछालना - కళంకితము చేయుట.
 कीड़े पडना - చెడు ఫలితములభించుట;
 కుళ్ళుట.
 कीमत ठहराना - వెల నిర్ణయించుట.
 कुंजी हाथ में होना - వశమగుట;
 అధీనములోనుండుట.
 कुंडा ले आना - కానుక తెచ్చుట; డబ్బు
 తెచ్చుట.
 कुंडे जैसा मुँह फुलाना - మూతి ముడుచు
 కొనియుండుట; కోపముతో నిండి
 యుండుట.
 कुंदन-सा चमकना - మేలిమి బంగారము
 వలెమెరయుట.
 कुआँ खोदना - ఎంతో శ్రమించి బీజము

చేయుట; ఇతరునికి ద్రోహము చేయ
తలపెట్టుట.

కుఱ్ఱా ఇఱ్ఱాకనా - ఏదో పని కొరకు ఇటూ -
అటూ పరుగులు ఉరకలు పెట్టుట.

కుఱ్ఱా-పోఖర ఢ్డనా - గాలించుట.

కుఱ్ఱే కా భేదక యా బేగ్ హోనా - అనుభవ
రహితముగానుండుట.

కుఱ్ఱే కీ మిఠీ కుఱ్ఱే మేం డాలనా - సంపాదించు
చిహ్నమున సంపాదనంతా ఖర్చుచేయుట.

కుఱ్ఱే మే గిరనా - కష్టాలలో చిక్కుకొనుట.

కుఱ్ఱే మే మంగ పడనా - అందరూ మత్తులో
ఇమిడియుండుట; అందరూ వెర్రివాళ్ళ
గానూ, మూర్ఖులుగాను తయారగుట.

కుఱ్ఱే కా కుఱ్ఱే - వ్యతిరేకముగా; విరుద్ధముగా.

కుఱ్ఱే న చలనా - శక్యముకావోవుట; ఏ
ఉపాయము పనిచెయ్యక పోవుట.

కుఱ్ఱే లగానా - తనని తను గొప్పవానిగా
భావించుట.

కుఱ్ఱే సే కుఱ్ఱే హో జానా - ఎక్కువగా మార్పు
జెందుట.

కుఱ్ఱే కరనా - స్నేహము తెగింతంపులు చేసు
కొనుట.

కుఱ్ఱే గాఢాఢాత కరనా - గొడ్డలిపెట్టువేయుట;
దెబ్బకొట్టుట.

కుఱ్ఱే కీ దుమ్ - తన పరుష స్వభావము

వీడకుండుట.

కుఱ్ఱే యా కుఱ్ఱే-బిల్లీ కీ మౌత మరనా -
కష్టాలు పడినడిచుచుట.

కుఱ్ఱే సా ముఱ్ఱే కరనా - కోపగించుట.

కుఱ్ఱే హోనా యా హో జానా - అమితముగా
ఆనందించుట; కోపముతో మూతి
ముడుచుకొనియుండుట; ఎక్కువగా
లావెక్కుట.

కుఱ్ఱే డబతీయా హోనా - చిక్కి బలహీన
పడుట.

కుఱ్ఱే డేకీ బతీయా - దుబ్బులుడు.

కుఱ్ఱే తోడనా - ఏ పనిలేకుండా కుర్చీలో
కూర్చొని యుండుట; సోమరిగా
నుండుట.

కుఱ్ఱే కా దీపక యా కుఱ్ఱే కీ నాక - వంశ
పరువు ప్రతిష్ఠలు పెంపొందించువాడు.

కుఱ్ఱే బఖాననా - వంశపూర్వీకులను పేరు
పేరునా దూషించుట; వంశయశస్సు
నర్ణించుట.

కుఱ్ఱే చ మారనా - పెద్ద పెద్ద వాళ్ళలో కలిసి
మెలగుట; గంతులు-చిందులు వేయుట.

కుఱ్ఱే హీయా మేం గుడ ఫోడనా - ఎవరికి తెలియ
కుండా సనిచేసుకొనుట.

కుఱ్ఱే హీయా-సా - బహుచిన్న; కొద్దిపాటి.

కుఱ్ఱే హీయా మచనా - శోకించుట; విలపించుట.

కూచ करना या कर देना या बोलना - వెళ్ళి పోవుట.

कूची फेरना - వెళ్లవేయుట; పాడుచేయుట.

कूट कूट कर भरना - కుక్కి-కుక్కినిండుట లేక నింపుట.

कूडा-करकट समझना - వ్యర్థమని తలచుట; తుచ్చమనుకొనుట; లెక్కచేయకుండుట.

कूला मटकाना - ఒయ్యారము ఒలికించుట.

केंचुल बदलना - వేషము మార్పుట; సిద్ధాంతము మార్పుట.

केले के लिए ठीकरे तेज होना - బలహీనునికి అందరూ బలవంతులగుట.

कैंची करना - కత్తిరించుట.

कैंची काटना - మాట ఇచ్చి తిరస్కరించుట; ఎదుట పడకుండుట.

कैंची चलाना - కుట్రపన్నుట.

कैंची लगाना - ఏరుట; ఎన్నుట.

कैद लगाना - పరతుపెట్టుట.

कैफियत तलब करना - సంజాయిషీ అడుగుట.

कोई दम का मेहमान होना - కొద్దిసేపుతో చనిపోవువాడు.

कोई न कोई - ఎవరో ఒకరు, ఏదో ఒకటి.

कोख खुलना - చాలాకాలము తరువాత

సంతానము కలుగుట.

कोख ढंडी होना - పుత్రునివలన సుఖము లభించుట.

कोठा बिगडना - అజ్ఞేర్థమగుట.

कोठी करना - డబ్బులావాదేవీల వ్యాపారము చేయుట; వడ్డీ వ్యాపారము చేయుట.

कोठे पर बैठना - వేళ్ళ అగుట.

कोढ की खाज - కష్టము మీద కష్టము - గోరుచుట్టుమీద రోకలిపోటు.

कोढी होना - సోమరియగుట.

कोढो दरना या दलना - తుచ్చమైన పనికొరకు ఎక్కువగా శ్రమించుట; సరియైన ప్రతిఫలము లేని పనిచేయుట.

कोढो देकर पढना - ఏమీ ఖర్చుపెట్టుకుండా చదువు పొందుట.

कोयाले पर छाप और मुहरोंपर लूट होना - చిన్న చిన్న ఖర్చులలో జాగ్రత్త

పడి పెద్ద ఖర్చులలో దూబరా చేయుట.

कोयले पर छाप लगाना ; कोयले पर मुहर लगाना - సాధారణమైన ఖర్చుతో పీసాసి తనము పోవుట.

कोरा जवाब - పూర్తిగా తిరస్కారము.

कोरा होना - అనుభవ రహితముగా నుండుట.

कोरे उस्तरे से मूँडना - వెర్రివానిని చేసి

తనస్వార్థము సిద్ధించుకొనుట.

కోతహ్ కాటకర్ ముంగరా बनाना - పనికివచ్చు
వస్తువును నాశనము చేసి పనికిరాని
వస్తువును నిర్మించుట.

कोल्हू का बैल - బహు క్షుజీవి; ఒకేహద్దులో
ఎప్పుడూ వ్యవహరించువాడు.

कोल्हू में डाल कर फेरना - చాలా క్షుజపెట్టి
చంపుట.

कौडी का - వ్యర్థముగా; పతితమైన; మర్యాద
లేని.

कौडी का बल न पडना - తక్కు పూర్తిగా
సరిగా ఉండుట.

कौडी काम का नही - పూర్తిగా పనికిరాని;
పనికిచూలిన.

कौडी को न पूछना - తుచ్చమని తలచుట;
ఊరికే కూడచెలామణి కాకుండుట;
దమ్మిడీ విలువ కూడచెయ్యకుండుట.

कौडी-कौडी आदा करना ; कौडी कौडी
चुकाना - అప్పు పూర్తిగా తీర్చుట.

कौडी-कौडी भरपाई कर लेना ; कौडी
कौडी लेना - ఒక పైసా కూడా వదిలి
పెట్టుకుండా పూర్తిగా మూలు చేయుట.

कौल का धनी ; कौल का पक्का - మాట
తప్పనివాడు.

कौले लगाना - చాటున ఉండి ఇతరుల

మాటలు వినుట.

कौवा-गुहार में फँसना - అనవసరమైన
తూడా పెట్టుకొనుట.

कौवा होना - దగాకొరగుట; తుంటరి
యగుట

कौवे उडाना - పనికిమాలి పనులు చేయుట.

क्या क्या न करना - అంతచేయుట; అన్నీ
చేయుట.

क्या खूब - చాలా బాగు - బాగుంది.

क्या गम है - ఏమీ పర్వాలేదు.

क्या मुँह दिखाओगे - ఏం సమాధానము
ఇస్తావు.

क्यो नहीं - ఎలా లేదు; తప్పకుండా.

क्रोध पी जाना - కోపము దిగిమింగుట.

क्यापन उतरना - వివాహమగుట;
సతీత్వము విస్మయపరుచుట; చెరచుట.

ख

खंगर लगाना - ఎందుకోగము వచ్చుట.

खचाखच भरना - కుక్క-కుక్క నిండుట
లేక నింపుట.

खटपट होना - పోట్లాటవచ్చుట.

खटपाटी लेना - స్త్రీలు అలిగి పనిపాట
మాని పస్తుండుట.

खटराग करना - పోట్లాడుట.

खट से - తక్షణము.

ఖటాई करना - పాడుచేయుట;

భంగురచుట.

ఖటాई में डालना - సంద్విగ్ములోనుంచుట;

ఆగుట; ఆటంకము వచ్చుట.

ఖटापटी रहना ; खटापटी होना - తక్కారు

వచ్చుట; వివాదము వచ్చుట.

खटिया तोड़ना - నిశ్చింతా విశ్రమించుట;

సోమరిగానుండుట.

खटिया निकालना - చనిపోవుట.

खटिया सेना - మంచము పట్టుట; జబ్బు

పడుట.

खट्टा जी होना - మనస్సు విరిగిపోవుట.

खट्टा-मीठा जी होना - మనస్సులో పేరాశ

కలుగుట.

खट्टे-मीठे दिन - సుఖదుఃఖముల కాలము.

खडा होना - విన్నికకు నిలబడుట.

खडे खडे करना - వెంటనే చేసివేయుట.

खडे पानी भी न पीना - వెంటనే వెళ్లి

పోవుట.

खत-किताबत करना - ఉత్తర ప్రత్యుత్తర

ములు జరుపుట.

खतम करना - చంపివేయుట.

खतरे की घंटी - అపాయము సూచన.

खत लिफाफा देखकर पहचानना -

బయట చూచే లోపల స్థితిగతులు తెలిసి

కొనుట.

खता खाना - దగాపడుట; పొరపాటు

పడుట.

खपा देना - ఆహుతిఅగుట; వినాశము

చేయుట; అర్పించుట; ఇరికించి చంపి

వేయుట; వ్యయము చేయుట.

खबर फैलना - పుకారు న్యాపించుట.

खबर लेना - పరిరక్షించుట, పరామర్శించు

ట; సంరక్షించుట.

खब्त होना या सबार हो जाना - వెర్రి

ఆవేశము కలుగుట.

खम ठोंकना - సవాలు చేయుట; తుబలము

ప్రదర్శించుట.

खर करना - వేడిచేయుట; వెచ్చబెట్టుట.

खर दिमाग - గర్విష్ట; అభిమాని.

खरा आदमी - మంచి ఆసామి; నిజాయితీ

మనిషి.

खरा-खोटा परसना - మంచి-చెడు

తెలిసికొనుట.

खराद पर चढ़ना - చిత్రికపట్టుట; వశ

మగుట; సరియగుట; యంత్రము

బాగుపడుట.

खराबी में पड़ना - చెడు స్థితికి వచ్చుట.

खरी-खोटी सुनाना - మంచి-చెడు

చెప్పుట; చివాట్లు పెట్టుట.

ఖరీ సునానా - మంచి-చెడును లక్ష్యపెట్టు
కుండాస్పష్టముగా చెప్పుట; చీదరించుట.

ఖర్చి ఉతానా - ఖర్చు భరించుట; ఖర్చు మాని
వేయుట.

ఖర్చి చలానా - ఖర్చుపెట్టుటకు డబ్బు
ఇచ్చుట.

ఖర్చి తొడనా - ఖర్చు తగ్గించుట.

ఖర్చీ పరజానా - డబ్బుకొరకు పరపురుషు
నితో సంభోగించుట.

ఖర్నాటా భరనా యా లేనా - గుర్రుకొడుతూ
హాయిగా నిద్రించుట.

ఖల కూనా ; ఖరల కూనా - మెత్తగా
దుంచుట.

ఖలబలీ మచనా - కోలాహలము వ్యాపిం
చుట.

ఖలల పడనా - నిప్పుము పడుట;
ఆటంకము కలుగుట.

ఖాక ఉడనా - ధ్వంసమగుట; కళంకిత
మగుట.

ఖసమ కూనా - ఎవరైనై భర్తగా గ్రహించుట.

ఖాక ఉడతే ఫిరనా - బలాదురు తిరు
గుడు తిరుగుట; కష్టాలు పడుతూ తిరు
గుట.

ఖాక ఉడనా - సోమరిగా తిరుగుట; నింద
పెట్టెట; అపహాస్యము చేయుట.

ఖాక మేలినా యా మిల జానా - ధ్వంస
మగుట; నాశమగుట.

ఖాకర డకార న లేనా - బాగుగా జీర్ణించు
కొనుట.

ఖాకా ఉడనా - అపహాస్యతి కలుగజేయుట;
అపహాస్యము చేయుట.

ఖాకీ అండా - జారజుడు; పనికిమాలిన
వస్తువు.

ఖాక-ఖటోలా - సంసార సామాను.

ఖాక నికలనా - పాడె బయలుదేరుట.

ఖాక సే ఉతారా - మరణాసన్నమగుట.

ఖాతిర జమా రఖనా - విశ్వాసము
ఉంచుట.

ఖాతే-పీతే లాతే భారనా - సంపద కలిగిన
మీదట కూడ సుఖమైన స్థితి తేజోవుట.

ఖాన-పాన కూనా - భోజన సంబంధము
ఉండుట.

ఖానా ఖరాబ కూనా - కొంప ధ్వంసము
చేయుట.

**ఖానె కే దాంత ఓర దిఖానె కే దాంత ఓర
హోనా** - తోపలవేరు; బయట వేరుగా
యుండుట.

ఖార ఖానా - చెడు అనుకొనుట; కోప
గించుట.

ఖార గుజరనా - చెడు అనిపించుట.

ఖార నికాలనా - పగతీర్చుకొనుట.

ఖాల ఖీచనా - చితకబాదుట.

ఖాలసా కరనా - నాశము చేయుట.

ఖాలాజీ కా ధర - తేలికపని; అన్ని
సదుపాయములుగల ప్రదేశము.

ఖాలీ హాథ - డబ్బులేనివాడు; ఆయుధ
లేనివాడు; ఏ విధమైన కానుక
వెంటలేనివాడు; బోలు మనిషి; ఏమీ
ఇవ్వకుండా తీసుకోకుండా.

ఖిచడీ ఖాతె పఠ్ఠా ఉతరనా - బహుకోమ
లమూ; అతి నాజాకూ నుండుట.

ఖిచడీ పకనా - కుట్ర జరుగుట;
కుతంత్రపు సలహా ఇచ్చుట.

ఖిచడీ హోనా - నలుపు-తెలుపుగల వెంట్రు
కలు ఉండుట; కలసిపోవుట.

ఖియానత కరనా - పరోహితును హరించుట.

ఖిలఖిలాకర హసనా - పక్షపాతము.

ఖిల్లియో మేం ఉడనా ; ఖిల్లీ ఉడనా -
పరిహాసము చేయుట.

ఖీర చఢనా - పిల్లవానికి అన్నప్రాశన
చేయుట.

ఖీరా-కకడీ సాఢనా - అతిహీనమైనదనీ;
తుచ్చమైనదనీ భావించుట.

ఖీరే కేమోల బికనా - అతిచౌకా అమ్ముడు
బోవుట.

ఖీస కాఢనా - పేద అయి ఇతరులను దేవి
రించుట; పల్లుబయట పడేట్లునవ్వుట;
చనిపోవుట.

ఖుజలానా - గురదపెట్టుట; పనిచేయుటకు
కోరిక కలుగుట; ఏదైనా పొందవలెనని
కోరిక జనించుట.

ఖుజలీ ఉతనా - కామేచ్ఛ కలుగుట.

ఖుజలీ మిటనా - కామేచ్ఛ తీరుట; చితక
బాదబడుట; దురదతీరుట.

ఖుర్రే చనే బన జానా - నిర్మాఖమాటిగా
తయారగుట.

ఖులకర - ఆనందముగా; బాగుగ; ఏ బాధ
లేకుండా.

ఖులకర కహనా - నిస్సంకోచముగా చెప్పుట;
స్పష్టముగా; పూర్తిగా చెప్పుట.

ఖులా హాథ - దర్జాగా ఖర్చు చేయువాడు.

ఖులీ ముఢీ కా హోనా - ఉదారముగా వ్యవ
హరించుట.

ఖులే మేదాన ; ఖులే ఆమ ; ఖులే ఖజానె -
అందరి సమక్షములో; బాహటముగా.

ఖుల్లమ-ఖుల్లా కహనా - స్పష్టముగా
చెప్పుట; అందరి ఎదుట చెప్పుట.

ఖుశామదీ టడ్ర హోనా - ముఖస్తుతి చేయు
వాడు; ఇచ్చకములాడువాడు.

ఖుసర-ఫుసర కరనా - కుట్ర పన్నుట;

రహస్యముగా మాట్లాడుట.

ఖ్టా గాడనా - హద్దు నిర్ధారించుట; షరతు పెట్టుట; అధికృతము చేసికొనుట.

ఖ్టీ కే బల క్షదనా - ఇతరుల అండ చూచుకొని నిక్కుట.

ఖ్టే పర మారనా - అవమానించుట.

ఖ్టే సే బాధనా - వివాహముగట.

ఖ్న ఉతరనా - కోపముతో కళవు ముఖము ఎర్రబారుట.

ఖ్న కరనా - హత్యచేయుట; చంపివేయుట.

ఖ్న పానీ ఒక కరనా - ఎక్కువగా శ్రమించుట.

ఖ్న ఖుశ్క హొనా - అతగా భయపడుట.

ఖ్న-ఖౌలనా - నెత్తురు ఉడికిపోవుట; అతగా క్రోధించుట.

ఖ్న చూసనా - కష్టపెట్టుట; పీడించుట; నెత్తురు పీల్చుట.

ఖ్న ఠండా హొనా - భయపడుట.

ఖ్న పానీ హొ జానా - ఎంతో ఎక్కువ క్షుణ్ణము కలుగుట.

ఖ్న పీనా - చంపివేయుట.

ఖ్న-పసీనా ఒక కరనా - ఎక్కువగా శ్రమించుట.

ఖ్న సఫెద్ హొనా యా హొ జానా - క్రూరత్వము సహించుట.

ఖ్న (సీర పర) సవార హొనా - ఎవరినో

చంపుటకు సిద్ధమగుట; ఇతరులు గుర్తు పట్టేటట్లుగా ఖూనీచేయుట; చావు నమీపించుట.

ఖేత ఆనా-యుద్ధములో వీరగాలి పొందుట.

ఖేత కమానా - బాగుగా దున్ని ఎరువువేసి బాగుగా పైరును పండించుట.

ఖేత కరనా - యుద్ధముచేయుట.

ఖేత రహనా - యుద్ధములో చంపబడుట.

ఖేల ఖరాబ కరనా - పనిపాడు చేయుట; ఆటపట్టుట; పరిహాసము చేయుట.

ఖేల ఖేలనా - వ్యాకులపరచుట; ఆటల పట్టించుట.

ఖేలీ ఖాఝ్ - పురుష సమాగమంలో అనుభవముగల యువతి.

ఖేర మనానా - శుభము కోరుట.

ఖోటా ఖానా - చెడు మార్గమున వచ్చిన సొమ్ముతో జీవము చేయుట.

ఖోటీ-ఖరీ సునానా - చివాట్లు పెట్టుట.

ఖోపడీ ఖా జానా-పనికిమాలినవాగుడలో విసిగించుట.

ఖోపడీ-గంజీ కరనా- కొట్టికొట్టిబట్టతల చేయుట.

ఖోపడీ చలనా - మతిచలించుట; పిచ్చి వాడగుట.

ख्याल में रहना - జ్ఞాపకము ఉండుట.

ख्याल रखना - ధ్యాన ఉంచుట.

ख्याल से उतरना या उतर जाना - మరిచి పోవుట; మరచుట.

ख्याली पोलाव पकाना - గాలిమేడలు కట్టుట; కేవలము ఆలోచించుట.

ख्वाब की बात - కలలోమాట; అసంభవమైన విషయము.

ख्वाब हो जाना - కలల జబ్బు కలుగుట.

ग

गंगई तरह बोलना - ఎక్కువ మాట్లాడుట; అతగా వాగుట.

गंगा लाभ होना - చనిపోవుట.

गंजेडी पार - స్వార్థపు సహచరుడు.

गंदा करना या होना - రహస్యము బయట పెట్టుట; గుట్టురట్టు చేయుట.

गँवसे - మెదలకుండా పద్ధతి ప్రకారము.

गंचक्का खाना ; गच्चा खाना - మోస పోవుట.

गजब इलाही - ఈశ్వరకోపము.

गजब करना - అద్భుతమైన పనిచేయుట.

गजबका - విచిత్రమైన; అపూర్వమైన.

गजबनाक होना - క్రోధించుట.

गज भर की छाती होना - సాహసము కలుగుట.

गजरदग - చాలా పెందలకడ.

गजर-बजर खाना - అడ్డమైనవి తినుట.

गट करना - తినివేయుట.

गट्ट करना या कर जाना - కాజేయుట; మింగివేయుట.

गठरी कर देना - కాళ్ళూచేతులు విరగ గొట్టుట.

गडंग मारना - బడాయి కొట్టుట.

गड्डका गड - బొత్తికి బొత్తి; చాలా ఎక్కువ.

गडढा खोदना - నష్టపెట్టుట; హాని కలుజేయుట.

गड जाना - సిగ్గుపడుట.

गडेकोथले उखाडना ; गडेमुद्रे उखाडना - గడచిపోయిన విషయాలు జ్ఞాపకము చేయుట.

गत का होना - బాగుపడుట; సరిగా అగుట

गत बनाना या बना डालना - దుష్టి పట్టించుట; మందలించుట; చిత్కి బాదుట; రూపము పాడుచేయుట.

गत होना - గతించుట; మరణించుట.

गत्ताल खाते में जाना - వ్యర్థమగుట.

गटर-गों करना - కాజేయుట; హస్తగతము చేసుకొనుట; భుక్తపరచుకొనుట.

गदर मचाना - ఎదిరించుట ; విద్రోహించుట.

గదరా జానా - యవ్వనదశ వచ్చుట.
 గదहे का हल चलना - ధ్వంసమగుట;
 పాడైపోవుట.
 గदहेपर चढाना - గాడిదపైవెక్కించుట;
 అపఖ్యాతురగుట.
 गनीमत समझना - నయమనుకొనుట.
 गपड चौथ ; गप्यचौथ - వ్యర్థప్రకాశము.
 गप्य मारना - బడాయిలు కొట్టుట.
 गप्य लडाना; गप-शप या गप्य हँकना -
 వ్యర్థప్రకాశము చేయుట.
 गम खाना - తమించుట; ఓర్పుమోంచుట.
 गया करना - గయవెళ్ళి పిండదానము
 చేయుట.
 गया-गुजरा - అధమమైవ.
 गया बीता - దెం. गया गुजरा.
 गरजका बावला - తన స్వార్థము కొరకు
 ఏమైనా చేయువాడు.
 गरज रखना - కలిసిమెలిసి ఉండుట;
 స్వార్థము కలిగియుండుట.
 गरदन उठाना - విరుద్ధమగుట;
 ఎదిరించుట; విద్రోహము చేయుట.
 गरदन नाचीज होना - ప్రాణములకు విలువ
 లేకుండుట.
 गरदन नापना - అవమానించుట.
 गरदन पर जुआ रखना - బాధ్యత వహించుట;

చుట; జీవ్మేదారి అప్పగించుట.
 गरदन पर लेना - బాధ్యత స్వీకరించుట.
 गरदन पर सवार होना - వెంటపడుట;
 వెంటాడుట.
 गरदन में हाथ देना - అవమానించుట;
 మెడమీదచెయ్యివేయుట; సహవాసము
 చేయుట; అర్థవంధ్ర ప్రయోగము
 చేయుట.
 गरदन हिलने लगना - మెడవణకుట;
 వృద్ధుడగుట.
 गरदन हिलाना - మెడకిచ్చుట; ఒప్పుకొనక
 పోవుట.
 गरम मिजाज - కోపిష్టి.
 गरम हो उठना - కోపగించుట.
 गरमा-गरमी से - కోపగించి; ఆవేశముతో;
 శీఘ్రముగా.
 गरियार बैल - దెం. अडियल यट्ट -
 నడుస్తూ నడుస్తూ ఆగిపోవు మొండి
 ఎద్దు.
 गर्क होना - లీనమగుట; విస్మయమగుట.
 गर्द उडाना - వినాశపరచుట.
 गर्द झडना - దుమ్ముద్రులుచుడుట; తెలియ
 కుండా కొద్దిగా కొట్టుట.
 गर्दन पर छुरी फेरना - ఎక్కువగా నష్ట
 పెట్టుట; హాని కలుగ చేయుట; హత్య

చేయుట.

గర్దనరేతనా - హానికలుగజేయుట.

గర్దనియా దేనా - అర్థచంద్ర ప్రయోగము చేయుట.

గర్దిశ్ ఆనా - విపత్తు కలుగుట.

గర్మ-సర్ద తఠానా - సుఖదుఃఖములు అనుభవించుట.

గర్మ సాँస తొడనా - వేడినిట్టూర్చు విడుచుట; నిరాశుడుట.

గల గాజనా - సంతోషముతో గంతులు వేయుట.

గల జానా - వ్యర్థముగా వ్యయమగుట.

గలా కాటనా - గొంతుకోయుట; ఎక్కువగా పీడించుట.

గలా ఘృటనా - ఊపిరాడకపోవుట.

గలా ఘోటనా - గొంతునులుమి చంపుట.

గలా త్తుడనా - విముక్తి నొందుట; వదిలించుట; ముక్తి కలుగజేయుట.

గలా భర ఆనా ; గలా భరీ జానా - గొంతుబొంగురుపోవుట; గద్గదమగుట.

గలెకా డోల యా డోలనా - గుదిబండ; అత్యంత ప్రియమైన.

గలె కా హర - చాలా ఇష్టమైన; అంటిపెట్టుకు ఉండుట.

గలె పడనా - చంకెక్కుట.

గలె బాँధనా - అయిష్టముగా నిచ్చుట; బలవంతుడు మీద ఇచ్చుట.

గలె మడనా - నెత్తినరుద్దుట; అయిష్టముగా పెళ్ళిచేసుకొనుట; మెడకి కట్టుట.

గలె में जंजीर या तौक पडना - వివాహమగుట; బంధింపబడుట.

గలె లగానా - కౌగిలించుకొనుట.

గలె లగానా - ప్రేమించుట.

గహకీ పటనా - బేరము నిశ్చయమగుట.

గహరా పెట - మాటను జీర్ణము చేసుకొనువాడు; డబ్బు తీసుకొని తిరిగి ఇవ్వనివాడు; ఏదేని వస్తువు తీసుకొని వాపసు ఇవ్వనివాడు; తిండిపోతు.

గహరా హాత పడనా - ఎక్కువగా ధనము లభించుట.

గహరీ చాల చలనా - ఎక్కువగా మోస గించుట.

గహరీ తననా - ఎక్కువగా స్నేహము కలుగుట; తృప్తితీర భంగు సేవించుట.

గహరీ తాననా - తృప్తితీరా భంగు సేవించుట.

గహరీ నిగాహ - సూక్ష్మదృష్టి.

గహరీ బాత - సూక్ష్మ విషయము.

గహరే తరనా - విషయమును సూక్ష్మముగా పరిశీలించుట.

గహరే లోగ - పెద్ద దూకారులు.

గాంగ్గ్ హోనా - ప్రతి పనిలోను జాగుచేయు
వాడు.

గాఠ్ కా పూర్ ఆఖ్ కా ఆంధా - ధన
వంతుడు; కాని మూర్ఖుడు.

గాఠ్ బులనా - సమస్య తీరుట.

గాఠ్ పకడనా యా పకడ జానా - స్థిర
పడుట; అయిష్టమగుట.

గాఠ్ పర గాఠ్ పడనా - వైమనస్యము కలు
గుట.

గాఠ్ బాధానా - జ్ఞాపకముంచుకొనుట.

గాఠ్ మే బాధనా - ఎల్లప్పుడు జ్ఞాపకముంచు
కొనుట.

గాఠ్ సే - తన దగ్గరనుండి.

గాండగరదన ఒక హోనా - అతిగా అలసి
పోవుట; ఎక్కువగా దెబ్బలు తినుట.

గాండ దిఖానా - వీపు చూపించుట; పారి
పోవుట.

గాజ్ గిరనా - పిడుగుపడుట; అస్తవ్యసముగుట.

గాజర్ - మూలీ సమద్రనా - తుచ్చమని తల
చుట.

గాడీ-కాటనా - నడుస్తున్న రైలు బండి
నుంచి దొంగిలించుట; రైలు బండినుంచి
కొన్ని పెట్టెలను వేరుపరచుట.

గాడీ-ఛూటనా యా ఛూట జానా - రైలు బండిని
అందుకొనలేకపోవుట; రైలు తప్పి

పోవుట.

గాఢ్ పడనా - ఆపద కలుగుట.

గాఢ్ రంగ్ చదనా - ఎక్కువగా ప్రభావితము
చేయుట.

గాఢ్ సమయ - చెడురోజులు.

గాఢీ ఛననా - గాఢమైన స్నేహము కలుగుట;
చిక్కటి భంగు తయారగుట.

గాఢే కా సంగీ ; గాఢే కా సాథీ - కష్ట
సమయమున స్నేహము పాటించువాడు.

గాఢే కీ కమాఝీ - కష్టించి సంపాదించిన
సొమ్ము.

గాఢే పడనా - విపత్తులో చిక్కుకొనుట.

గాత సే రహనా - గర్భము ధరించుట; కడుపు
నిలుచుట.

గాభ్ డాలనా - గర్భపాతము జరుగుట.

గాయ్ హోనా - అమాయకముగా నుండుట.

గారద కరనా - నష్టభ్రష్టము చేయుట.

గారద డాలనా - జైలులో ఉంచుట.

గాల కరనా - బడాయి కొట్టుట; దుర్భాష
లాడుట.

గాల తొడనా - బలవంతముగా ముద్దుపెట్టు
కొనుట.

గాల ఫులానా - మూతిముడుచుకొనుట;
అలుచుట.

గాల బజానా - పెద్ద పెద్దగా మాట్లాడుట.

గాల సేకనా - చెంపమీద కొట్టుట.

గాలియో కా డ్రాడ బాధనా ; గాలియో కీ

బొఱార కరనా - తిట్లవర్షం కురిపించుట; ఎక్కువ దుర్భాషలాడుట.

గాలీ పడనా - తిట్టు నిజమగుట; శాపము ఫలించుట.

గాహ-గాహే-గాహే-బేగాహే-సమయాసమయమున; అవసరము వచ్చినపుడు.

గిన-గిన కర దిన కాటనా - చాలా దుఃఖముతో కాలము గడుపుట.

గినగినకరదేనా- అతీ చివాట్లు పెట్టుట.

గినతీ కరానె కెలె - చెప్పడానికి, - నామమాత్రానికి.

గినతీ మే హోనా - లెక్కలోనికివచ్చుట; మహత్వము కలిగియుండుట.

గినె గినా - బహుఅల్పముగా.

గిరతె-పడతె - ఓపిక చేసుకుని.

గిరఫ్త కరనా - దోషము లేకుండవేయుట.

గిరహ కా బల హోనా - డబ్బుచూసుకొని అభిమానించుట.

గీదడ బోలనా - దుశ్శకునముగుట; ధ్వంసమగుట.

గీదడ-భభకీ - ఒట్టి బెదిరింపు.

గీలీ కహానీ - కరుణార్ద్రమైన కథ.

గుడ ఖానా గులగులొ సే థినానా - చిన్న

తప్పుకి దూరంగానుండి పెద్ద తప్పు చేయుట.

గుడ-గోబర కరదేనా - పూర్తి అయినపనిని పాడుచేయుట.

గుడియా - బహు అందమైన.

గుడ్డా బాధనా - నిందించుట.

గుణ మాననా - కృతజ్ఞతతోనుండుట.

గుడదీ కా లాల - మట్టిలో మాణివ్యం; మూర్ఖునివలె కనిపిస్తూ బహు సమర్థవంత ముగానుండుట.

గుఫా మే బేథనా - సన్యసిండుట.

గుమ కరనా - కనిపించకుండా చేయుట.

గుమ-సుమ బేథనా - మెదలకుండా ఉండుట.

గురుగంటాల హోనా - అతితెలివైనా నుండుట; డాక్టరుట.

గురు హోనా - దే. గురుగంటాల.

గుర్దా తోడనా - గీర విరచుట; నిక్కు అణచుట.

గుల కతరనా - దీప్తుకొడి తీయుట; విచిత్రమైనపనిచేయుట.

గుల కరనా - దీపము ఆర్పుట.

గుల ఖిలనా- విచిత్రసంఘటన జరుగుట; గందరగోళముగుట; జంజాటము కల్గుట.

గుల-గపాడ కరనా - అల్లరిచేయుట.

గులామ కా తిలామ - బహుచిన్న నౌకరు.

గుల్లీ బాँధనా - యవ్వనము కలుగుట;

ప్రౌఢముట.

గుస్సా పీనా - క్రోధము దిగ్వింగుట.

గొంగే కాగుడ - అనిర్వచనీయము.

గుదానికాలనా - కీళ్ళు విరగొట్టుట.

గూలర కా కీడా - కూపమండూకము;

అనుభవములేని.

గూలర కా ఫల ఫొడనా - గుట్టురట్టు
చేయుట.

గూలర కా ఫూల హోనా - దుర్లభవస్తువులు.

గూలర కోడ కర జీవ ఉడనా - దే. గూలర
కా ఫల ఫొడనా.

గూఱ ఉఱలనా - దోషారోపణచేయుట;

అపఖ్యాతురచుట.

గూఱ కర దేనా - మురికివేయుట; గలీజు
చేయుట.

గూఱ కా కీడా - నీచాతినీచుడు.

గూఱ-మూత కరనా - పాకీదౌడ్లు శుభ్రపరచుట.

గూఱ మే డేలా ఫేకనా - అశుద్ధముమీద
గడ్డమువేయుట.

గూఱ దృష్టి హోనా - కన్నువేసి యుండుట;
పొంచువలెనని వాంఛించుట.

గోఱ్ఱే కే సాథ ధున పిసనా - పెద్దలతోపాటు
పిన్ను కూడ నాశమగుట.

గొల జానా - అనుకరించుట; అనుసరిం

చుట.

గోటీ జమనా - ఉపాయము ఫలించుట.

గోటీ లాల హోనా - లాభించుట.

గోటీ హాథ సే జానా - ఉపాయము వ్యర్థ
మగుట.

గోఠ పడనా-కాళ్ళమీదపడుట; ప్రార్థించుట.

గోడ పసారనా -కాళ్ళుజూపుట; చనిపోవుట.

గోద పసార కర నినతీ కరనా - కడు
దీనముగా ప్రార్థించుట.

గోద ఫలనా ; గోద భరనా - సంతానము
కలుగుట.

గోద లేనా- దత్తత గ్రహించుట; పెంచు
కొనుట.

గోబర - గణేశ హోనా - భోదా యా సుస్త
హోనా - మూర్ఛుడగుట.

గోమూఖ నాహర - గోమూఖ వ్యాఘ్రము.

గోలమాల కరనా - కల్తీవేయుట; అవ్యవస్థ
పరచుట; గల్లంతు మెదలకుండా తప్పు
కొనుట.

గోలీ మారనా - నిరాదరించి త్యజించుట;
వివగించుట.

గోహర మారనా; గోహర లగానా - సాయము
కొరకు అరచుట.

గొంకా - స్వార్థి; అవసరానికి.

గొంకా చార - స్వార్థ సహచరుడు.

గొঁతాకనా - అనువు వెతుకుట.

గొన్ నికలనా - పని జరుగుట.

గొనాదేనా - మొట్టమొదటసారిగా పడువుని;
మరుని వెంట అత్తవారింటికి పంపుట.

గ్రంథరంగా - గ్రంథము వ్రాయుట.

గ్రాహక టూటా - బేరగాళ్ళు తగ్గిపోవుట.

గ్రాహక పటానా - బేరగానిని ఒప్పించుట;
సంతోషపెట్టుట.

ఘ

ఘంఠ - బంధనా - ఇంటిలో ఎవరో చనిపోవుట;
ఇంటిలో శవము లేచుట.

ఘంఠా హిలానా - పనికిమాలిన పని చేయుట.

ఘటతీకే పఠర చఢనా - అంత్యకాలము నమ్మి
పించుట; చెడుకాలము దాపరించుట.

ఘడి క్కూకనా - గడియారమునకు కీ ఇచ్చుట.

ఘడి మేఘడియాల హొనా - స్థితి మారడంలో
విలంబము ఉండుట.

ఘడి సాయత పర హొనా - చావు రోజు దగ్గర
పడుట.

ఘన చక్రర మేఘ్ ఆనా - కష్టాలలో చిక్కు
కొనుట; భ్రమపడుట.

ఘన చక్రర హొనా - మూర్ఛపడుట.

ఘపచీ బాంధ కర పానీ మేఘ్ క్కూదనా -
సంకల్పించి పనిలో లీనమగుట.

ఘపలే మేఘ్ పడనా - వ్యాకులపడుట; బాధ

పడుట.

ఘమంఠ టూటా - అహంకారము నశించుట.

ఘమక్కా ఖానా - హాని సహించుట;
గుడ్డులతో మద్దించబడుట.

ఘర ఆబాద కరనా - వివాహము చేసు
కొనుట; సంసారియగుట.

ఘర ఉజ్జడనా - కుటుంబము ధ్వంసమగుట;
ఇంట్లోని వారందరిలో ఏకాభిప్రాయము
లేకపోవుట.

ఘర కరనా - స్థిరపడుట.

ఘర కా అఱ్ఱా - సంపన్నతల.

ఘర కా ఆంగన హొ జానా - ఇల్లు నాశన
మగుట.

ఘర కా ఉజాలా - వంశ ప్రతిష్ఠలు ఇనుమడింప
జేయువాడు.

ఘర కా కాట ఖానా దౌడనా - ఇంటిలో
ఇంకెవరూ లేకుండుట; ఇల్లు శూన్య
ముగా నుండుట.

ఘర కా దీపక బుజ్జా జానా - నిర్వంశమగుట.

ఘర కా రాస్తా నాపనా - తన పనితోనే
సంబంధముంచుకొనుట.

ఘర కా రాస్తా సమజ్జనా - బహు సులభమైన
పని అనుకొనుట.

ఘర కా శెర - ఇంటిలో సింహం కాని బయట
పిరికిమంద.

घर का होना न घाटका - ఎక్కడా ఉపయోగ
పడసి.

घर की बात - మనలోమాట; రహస్య
విషయము; కుటుంబపు విషయము.

घर की पूंजी - దగ్గరి డబ్బు.

घर की मुर्गी - స్వంత వస్తువు; పెరటి కూర.

घर को सिर पर उठाना - కుటుంబ సభ్యు
లందరిని కలతపెట్టుట.

घर-घर के हो जाना - కొంపాగోడు లేక
పోవుట; అంతటా గౌరవము పొందుట.

घर-घाट एक करना - గడబిడ చేయుట;
ఎక్కువగా శ్రమించుట.

घर-घाट देखना - యావత్తు ఇంటి స్థితి
గమనించుట; అంతా పరిశీలించుట.

घर चढकर लडने आना - తగాదా పడు
టకు ఇంటి మీదికి వచ్చుట.

घर चलना - జీవన నిర్వాహముగట; ఇంటి
వారుదరిలో మా ఏకాభిప్రాయముండుట.

घर जाना - ఇల్లునాశముగట; ఇంటివారంతా
ఎక్కడోకొన వెళ్ళుట.

घर तक पहुँचाना - పూర్తిచేయుట; బుద్ధి
సరిగానుండుట.

घर फोडना - కుటుంబములో కలహము
స్పష్టించుట.

घर बंद होना - ఇంటిలో నివారంతా చని

పోవుట; ఇరుగుపొరుగుతో సంబంధము
లేకపోవుట; ముందుకు సాగుటకు దారి
లేకపోవుట.

घर बनना - సంపన్నముగట; భవనము
తయారగుట; ఇంటిలో నివారంతా
కలసిమెలసి ఉండుట.

घर बैठे ही नौकरी होना - శ్రమించకుండా
డబ్బు లభించుట.

घरे बैठे शिकार खेलना - పనిచెయ్య
కుండానే డబ్బు సంపాదించుట.

घर में थाम आना - పెద్ద కష్టమును
ఎదుర్కొనుట.

घर समझना - నిస్సంకోచముగానుండుట;
నిస్సంకోచముగా వ్యవహరించుట.

घर से बाहर पाँव निकालना - తనశక్తిని
మించి వ్యవహరించుట.

घराटा भरना - గాఢముగా నిద్రించుట.

घाँड़ियाँ बताना - మోసగించుట; దారి
తప్పించుట.

घाट-घाट का पानी पीना - ఎక్కువగా
అనుభవము గడించుట; పలు ప్రదేశముల
పరిచయము సంపాదించుట.

घाट लगना - ఒడ్డుచేరుట; పని పూర్తి
యగుట.

घाटा भरना - స్వప్నము పూరించుట.

घात चलाना - చేతబడి చేయుట.

घात पर चढना ; घात में आना - హఠాత్తుగా పరుగులు.

घात में रहना - అదుకొరకు వేచియుండుట.

घात लगना - అదును లభించుట.

घाव पर नमक छिडकना - క్షుంమీదక్షుం కలుగజేయుట.

घाव पर मरहम लगाना - సానుభూతి వ్యక్తము చేయుట.

घाव में जहर देना - ఇంకా ఎక్కువగా క్షుంము కలుగజేయుట; అరిష్టము కలుగజేయుట.

घाव हरा हो जाना - దుఃఖమును తలచుకొని దుఃఖించుట.

घास काटना - సులభకార్యము చేయుట; చిన్న పని చేయుట; సంబాళించుకోకుండా త్వరత్వరగా పనిచేయుట; వ్యర్థముగా వ్రయత్నించుట.

घिघी बँधना - గద్గదముగుట; ఏడుపులో ఎక్కిళ్ళు వచ్చుట.

घी का कुप्पा लुढकना - ఎక్కివనస్థము కలుగుట.

घी का कुप्पा लुढकना या लुढक जाना - గొప్పవాని మృత్యువు సంభవించుట.

घी के दीए जलना - ఆనందించుట;

సంపదకలుగుట; కోరిక తీరుట.

घी-खिचडी होना - గాఢమైన స్నేహము కలుగుట.

घी में पाँचों होना - అత్యధికముగా లాభించుట.

घुंडी दिल की खोलना - మనస్సు విప్పుట; మనస్సును నిర్మల పరచుట.

घुटना टेकना या टेक देना - మోకాలి దండవేసి కూర్చొనుట; ఒంగి ప్రార్థించుట; ఒటమి స్వీకరించుట.

घुटनों में सिर देना - తలవంచి నిర్లిప్తముగా కూర్చొనుట; స్థగ్ధనందుట.

घुटा हुआ - తెలివిమారిన దూకోరు.

घुल लगना - చింతతో క్షీణించుట.

घुल घुल कर बातें करना - అమితముగా కలిసిమెలిసి సంప్రదించుట.

घुल घुल कर मरना - కష్టాలు పడి పడి చనిపోవుట.

घूँट पीना - ఆక్రోశము; సహించుట.

घूँसों का क्या उधार - దెబ్బలాట హామెలనే తీర్చుకోవాలి.

घूरे के दिन फिरना - తుచ్చాతి తుచ్చమైన వస్తువు లేక వ్యక్తి యొక్క అదృష్టము మారుతుంది.

घोंघा-बसंत - మహా మూర్ఖుడు.

ఘోఘా హోనా - మూర్ఛుడగుట.

ఘోడా బేచకర సోనా - గాఢనిద్రలో
నుండుట; నిశ్చింతగా నిద్రించుట.

ఘోడె కా రోగ బందర కే సिर పడనా - ఒకరి
తప్పును ఇంకొకరి నెత్తిన రుద్దుట.

ఘోడె కే ఆగో గాఢీ రఖనా - తలక్రిందుల
పనిచేయుట.

ఘోడె చదనా - విహమగుట.

ఘోల పీనా - ఏమీ తెలియకపోవుట;
సహజముగా చుప్పివేయుట; షరబత్తు చేసి
తాగుట.

ఘోల-మడ్డా కరనా - అల్లరిచేయుట;
గల్లంతు చేయుట.

చ

చంగ చదనా - దర్జాగా ఉండుట; యశస్సు
కలుగుట.

చంగుల మేం పడనా - ఉచ్చులో చిక్కుకొనుట;
పశమగుట.

చండాల చౌకడి - దుష్టమండలి; దుష్టుల
సమూహము.

చందయా ఖుజలనా - మాడు దురద
పెట్టుట; దెబ్బలు తినాలనిపించుట.

చందయా ముండనా - బాగా దోచుకొని పారి
పోవుట; తలగారిగించుకొనుట.

చంపత బననా/హోనా - అదృశ్యమగుట.

చంబల లగనా - వరదవచ్చుట.

చక జమనా - రంగు నిలుచుట; ప్రభాము
పడుట.

చకనాచూర కరనా - ముక్కలు ముక్కలుగా
చేయుట.

చకమా ఖనా - మోసపోవుట.

చకమా దేనా - మోసగించుట.

చకమేం మేం ఆనా - దేం చకమా ఖనా.

చకాచౌధీ ఆనా - తీవ్ర ప్రకాశమువలన
కళ్ళు మిరుమిట్లు కలుగుట; మిరుమిట్లు
గల కాంతివలన కళ్ళపిదుట అంధకారము
వ్యాపించుట.

చకోర హోనా - పిమికుడగుట.

చక్రర దేనా - తల తిరుగుట; తలనొప్పి
కలుగుట; హైరానగుట; మోసగించుట.

చక్రీ పీసనా - నిరంతరముగా పనిచేయుట.

చటక జానా - అలుగుట; కోపగించుట.

చటకర జానా - పూర్తిగా ఆచరించుట;
పూర్తిగా మాయం చేయుట.

చటనీ కర డాలనా; చటనీ కరనా; చటనీ
బననా - సూక్ష్మించుట; నూరుట;
చిత్రబాదుట.

చటోరీ జబాన హోనా - తినుకోరిక కలుగుట.

చట్రీ భరనా - నష్టమును పూరించుట;
దండించుట.

చడా-బడా హోనా - ప్రసీద్ధిజెందుట.
 చపత జమానా - చెంపకాయకొట్టుట.
 చమగాదడ ఇల్లనా - పాడుపడుట.
 చమార - సియార - తుప్పమైన.
 చరబా తారనా - చిత్రమువేయుట;
 అనుకరించుట.
 చరబీ ఛానా - ఎక్కువగా లావుగుట.
 చరబీ బఢనా - గర్వించుట.
 చరానా - మూర్ఖునిగా చేయుట.
 చల-చలావ లగనా - మృత్యువును
 నమీపించుట.
 చలతా కరనా - ముందుకు సాగుట;
 తొడమాపుట; మెట్టిగా జారుకొనుట.
 చలతా - పురజా హోనా - ధాకోర అగుట.
 చలతీ గాడీ మేం రోడా అటకానా - జరిగే
 పనిలో ఆటంకము కలుగజేయుట.
 చలతే బననా - పారిపోవుట; ధూర్త ప్రలా
 పము చేయుట.
 చల నికలనా - పనిలో అభివృద్ధిని సాధిం
 చుట.
 చల బసనా - మరణించుట.
 చలితర ఉఱలనా - చెడగా వ్యవహరిం
 చుట.
 చశమపోశీ కరనా - ఎదుటపడకుండుట;
 ముఖస్తుతి చేయుట.

చస్కా లగనా యా లగ జానా - కుతి
 కలుగుట; అలవాటుగుట.
 చఱర దేనా - ఆడంబరముగుట; అట్టహాస
 మగుట.
 చఱల కదమీ కరనా - పార్శ్వ చేయుట.
 చఱల పఱల హోనా - కోలాహలముగుట;
 వేడుక జరుగుట.
 చాంద్ కా టుకడా - బహు అందమైన.
 చాంద్ పర తుకనా; చాంద్ పర ధూల డాలనా -
 నిర్దోషికి దోషమార్చిపించుట.
 చాందీ కా జూతా మారనా - డబ్బు ఇచ్చి
 వశపరచుకొనుట.
 చాందీ కా టనా - బాగుగా డబ్బు సంపాదిం
 చుట.
 చాక కరనా - చీల్చుట; చింపుట.
 చాఠ పడనా - కుతి కలుగుట; అలవాటు
 అగుట.
 చాదర తారనా - అగౌరవపరచుట.
 చాదర సే బాఱర పేర ఫేలానా - శక్తికి మించి
 ఖర్చుచేయుట; మర్యాదను ఉల్లంఘిం
 చుట.
 చాఱీ ధుమానా - పరిస్థితిని ప్రభావితము
 చేయుట.
 చామ కేదామ చలానా - అన్యాయము చేయుట;
 ఎక్కువగా లాభము సంపాదించుట.

చార ఁఖే కరనా - కంటితో కన్ను కలు

పుట; చూపుతో చూపు కలుపుట.

చార కే కంధే పర చదనా - చనిపోవుట.

చార చాంద లగనా - అమితముగా గౌర

వించుట; శోభను ఇనుమడింపజేయుట.

చార దిన కా మేహమాన హోనా - కొద్దిరోజుల

పాటు జీవించుట.

చార దిన కీ చాందనీ - కొలది కాలపు

సుఖము.

చార-పాంచ కరనా - ఏదోవంక నెవము

పెట్టుట; మాట పెంచుట; వితండ

వాదము చేయుట; గడబడి చేయుట.

చారపాई పకడనా ; చారపాई పర పడనా -

రోగ గ్రస్తమగుట; నిద్రించుట; పవళిం

చుట.

చారా డాలనా - ఎవరైనా వశము చేసుకొను

టకు కొంత ఖర్చుపెట్టుట.

చారా పాసన హోనా - విధిలేకపోవుట; శ్చము

కాకపోవుట.

చారో ఖానె చిత్త హోనా - అకస్మాత్తుగా

దుర్వార్తవిని మూర్ఛపోవుట.

చాల చలనా - మోసముతో పనిపూర్తి

చేసికొనుట; మోసగించుట.

చాల పట పడనా - ఉపాయము పనిచెయ్యక

పోవుట; మంచి రోజులు గడచిపోవుట.

చాలా నికాలనా - ముహూర్తము నిశ్చ

యించుట.

చింతడా-మొడ హోనా - గుడ్డులాటగుట;

పరస్పరముగా ప్రేమగాఢమగుట.

చింతడా కో పర నికలనా - మరణా సన్న

మగుట; చివరి సమయాన కొంటి పని

చేయుట.

చిందీ చిందీ కరనా - చింపిరితుంపర్లు

చేయుట.

చికనా ఘడా హోనా - ఎవరిమాట ప్రభావి

తము చెయ్యకపోవుట; నీచ స్వభావ

మగుట.

చికనా-చుపడా హోనా - అలంకరించబడి

యుండుట; శుభ్రముగానుండుట.

చికనీ-చుపడి బాతే కరనా - తియ్యని

మాటలు మాటాడుట.

చిడ్డీ కరనా - డబ్బు ఇవ్వమని వ్రాతపూర్వ

ముగా ఆజ్ఞాపించుట.

చిడియా కా దూధ - అసంభవ వస్తువు.

చిడియా నోచన - నలువైపులనుంచి బాకీ

ఇవ్వమని తొందా పెట్టుట.

చితవన చదనా - కనుబొమ్మలు

ముడిపడుట; కోపగించుట.

చిరాగ గుల పగడి గాయబ - అదనుదొరక

గానేసొత్తు అపహరించుట.

చిరాగ తలె అధేరా హోనా - గౌరవనీయమైన

వ్యక్తివలనచేడు సంభవించుట; విరుద్ధమైన
విషయము జరుగుట.

చిరాగ బదానా యా బదా దేనా - దీపము
ఆర్పుట.

చిరాగ శేర करना - కాంతిని తీవ్రతరము
చేయుట.

చిల్లె కా జాడా - తీవ్రమైన చలి.

చీ-చపడ करना - వ్యతిరేకించుట;
ప్రతినాదము చేయుట.

చీల के घोंसले से मांस छीनना - దుష్కర
కార్యము చేయుట.

చుగలీ करना ; చుగలీ खाना - చాడీలు
చెప్పుట.

చుటకియాँ लेना - వేళాకోళము చేయుట;
పరిహాసము చేయుట.

చుటकियों में उडाना - నిర్లక్ష్యము చేయుట;
పరిహాసముతో వదలివేయుట; సులభ
మనుకొనుట; సులభముగా నెరవేర్చుట.

చుటकियों में होना - త్వరగా అగుట; సులభ
ముగా అగుట.

చుటकी देना - చిటికీవేయుట.

చుटका आम होना - వడలినమామిడికాయ
మాదిరి చిక్కిపోవుట.

చुटकी माँगना - బిచ్చమడుగుట.

चुटकी लेना - వెక్కిరించుట.

चुटकुला छोडना - సమయానుకూల
ముగా వ్యంగ్యోక్తివేయుట; హాస్యోక్తి
వేయుట.

चुनौती देना - సవాలు చేయుట.

चुभती हुई आँख देखना - మర్మభేది దృష్టి
ప్రసరించుట.

चुल्लुओं रोना - ఎక్కువగా విలపించుట.

चुल्लू भर पानी में डूब मरना - ఎక్కువగా
స్నగ్ధమెందుట.

चूँ-तक या भी न करना - ఎంతమాత్రము
అభ్యంతరపెట్టకుండుట.

चूडियाँ ठंडी करना - భర్తచనిపోయిన తరు
వాత భార్యగాజులు పాలగొట్టుకొనుట
- వైధవ్యము పొందుట.

चूतड दिखाना - వీపుచూపించుట; భయ
పడి పారిపోవుట.

चूतड सिकोडना - మెల్లిమెల్లిగా నడచుట.

चूतिया बनाना - మూర్ఖునిగా చేయుట.

चून के बराबर नून खाना - అధికముగా
అనుభవము గడించుట; దీర్ఘ ఆయువు
కలిగి అధికముగా అనుభవం గడించుట.

चूमकर छोड देना - పని ప్రారంభించి వదిలి
పెట్టుట.

चूर कर देना - నజ్జనజ్జచేయుట; పాడు

చేయుట.

చూర చూర हो जाना - ఎక్కువగా అలసిపోవుట.

చूल उठना - దురదపెట్టుట; గులపెట్టుట.

चूल बैठना - తక్కువలు సరిపోవుట.

चूल्हे में जाना - విస్తృతమగుట.

चूल्हे से निकलकर भाड़ में पडना - చిన్న

ఆపదనుంచి పెద్ద ఆపదలో చిక్కు

కొనుట.

चेहरा उतरना - ముఖము వేలాడుట.

चेहरा तमतमाना - కోపముతో ముఖము

ఎర్రబారుట.

चेहरा बिगडना - ముఖము పీక్కుపోవుట.

चेहरे पर हवाइयाँ उडना - ముఖము కాంతి

విహీనమగుట.

चैन की बंशी बजाना - జీవితము ఆనంద

ముతో గడుపుట.

चैन पडना - శాంతి లభించుట.

चोंचले बघारना - భయ్యారము పోవుట.

चोटी का पसीना एडी पर आना - అధిక

ముగ్ధా శ్రమించుట.

चोर की दाढी में तिन का होना - అపరాధ

స్వయంగా సంశయించుట.

चोर-चोर मौसेरे भाई होना ; चोर-चोर

चचेरे भाई होना - దొంగలు ఒకరి

కొకరు పినతల్లి-పెత్తల్లి లేక పినతండ్రి

పెత్తండ్రి పిల్లలు అవుతారు ; అంతా ఒకే

మాదిరిగా వ్యవహరించువారు.

चोरी-चोरी - చాటుగా.

चोला छोडना - మరణించుట.

चोली-दामन का साथ - గాఢమైన

స్నేహము.

चौकडा भरना - కుప్పిగంతులు వేయుట.

चौकडी - भूल जाना - గీరమరచిపోవుట;

ఏ ఉపాయము తట్టకపోవుట.

चौकन्ना होना - జాగ్రత్తపడుట; సావధాన

మగుట.

चौका करना - నాలుగు వేళ్ళమీద దారము

చుట్టుట.

चौका बर्तन करना - అంటుతోమి అలు

కుట.

चौखट पर माथा रगडना-నొకరు మాదిరి

అగుట.

चौथका चाँद देखना - వృధాగా కళంకము

పాలగుట.

चौपट करना - నాశముచేయుట; విస్తృత

పరుచుట.

चौमुखा दिया जलना - దివాళాఅగుట;

అధికముగా వ్యయమగుట.

छ

छँटा हुआ - చతురుడు; ధూర్తుడు; జిత్తుల

మారి.

తకడా లాదనా - బండిమీద సామాను
ఎక్కించుట.

తక్కా పంజా करना - జూదమాడుట.

తక్కా పంజా భूलना - ఎత్తు పనిచేయక
పోవుట.

తక్కె తుడనా - నిర్వీర్యపరచుట;
ఓడించుట.

తక్కె తూనా - ధైర్యసాహసములు లేకపోవుట;
కార్య భారమువలన అతగా అలసిపోవుట.

తఖ్ఖీదర్ తొడా - గల్లంతుచేయుట; పుకారు
వ్యాపించుట.

తఠీకా దూధ నీకలనా - ఎక్కువ క్షుణ్ణము
కలుగుట.

తఠీ కా దూధ యాద ఆనా - గట్టిగా శ్రమించి
చుట; అనుభవించిన సుఖము మరచి
పోవుట; అధికముగా క్షుణ్ణము కలుగుట.

తఠీ మేన్ నహీ పడనా - అదృష్టములో లేకపో
వుట; స్వభావమునకు ప్రతికూలముగా.

తఠె-తమాసె - అప్పుడప్పుడు.

తత బంధనా - మబ్బువేయుట.

తప్పర్ టూట్ పడనా - విపత్తు సంభవించుట;
ఆపద కలుగుట.

తప్పర్ ఫాడ కర్ దేనా - ప్రయాసపడకుండానే
ఇచ్చుట.

తల-తంద - మోసము; జిత్తులు.

తలాంగ్ మారనా - దుముకుట; ఎక్కువ
వృద్ధిజెందుట.

తాహ్ మే కమానా - హాయిగా కూర్చొని డబ్బు
సంపాదించుట.

తాఁరహనా - ప్రభావము ఉండుట; మున్నులో
ధ్యాన ఉండుట.

తాజో మే మేహ బరసనా - కుండపోతగా
వర్షించుట.

తాతీ ఉమడ ఆనా - మనస్సు ఉప్పొంగి
పోవుట; ప్రేమలేక జాలివలన గద్గద
మగుట.

తాతీ కే కివాడ ఖొలనా - మున్నులోని
మాటను స్పష్టముగా చెప్పుట; మున్నుని
ముక్తిలు ముక్తిలుగా చేయుట; ఆనందము
కలుగజేయుట.

తాతీ గజ భర్ కీ హోనా - ఆనందము;
గౌరవము కలుగుట.

తాతీ తలనీ హోనా - కష్టాలు అనుభవిస్తూ
గాబరాజెందుట.

తాతీ జుడనా - కోరిక తీరుట; మనస్సు
చల్లవడుట.

తాతీ తండి करना - సంతోషించుట; సంతృప్తి
పడుట.

తాతీ పత్థరకీ करना - గుండెరాయి చేసు

కొనుట.

छाती पर का पहाड - ఎప్పుడూ బాధ కలి

గించు; చింతకలిగించు సంఘటన.

छाती पर कोदों दलना - ఇతరుల ఎదుట

తనను అవమానించుటకు వెక్కిరించు

పనిచేయుట.

छाती पर चढना - బాధించుటకు సిద్ధ

పడుట.

छाती पर से बोझ उतरना - చింతాముక్త

మగుట.

छाती पर दाल दलना - దెం. छाती पर

मूँग दलना.

छाती पर पत्थर रखना - మెదలకుండా

దుఃఖము సహించుట.

छाती पर बाल होना - ఉదారముగా

నుండుట; విశ్వాసపాత్రుడగుట.

छाती पर साँप लोटना - బాధతో గుండె

మండిపోవుట.

छाती फुलाना - నిక్కుట; గర్వించుట.

छाती फूल उठना - సంతోషము కలుగుట.

छाती मजबूत होना - ధైర్యసాహసములు

కలుగుట.

छाती में छुरी भोंकना - అపకారము

చేయుట; హాని కలిగించుట.

छान डालना - బాగుగా నెఱుకుట.

छानबीन करना - అన్వేషించుట; గాలించుట.

छिपे छिपे चोट करना - చేపాటుతనముతో

స్వస్థము కలిగించుట.

छींकते नाक कटना - సాధారణమైన పనికి

దుండవ కలుగుట.

छींटे कसना - వ్యంగ్యోక్తులాడుట.

छीछाले पर उडाना - లోపము బయట

పెట్టుట; గౌరవము లేకుండా చేయుట;

వెక్కిరించుట.

छीछालेदर होना - దుర్జ్వాగ్రస్తుమగుట; వెక్కి

రింపబడుట; కఠోరముగా విమర్శింప

బడుట.

छुईमुई होना - కాస్త విషయానికే గాబరా

పడుట.

छुरी फेरना - ఇతరునికి హాని కలిగించుట.

छूँछे हाथ - వట్టిచేతులు - డబ్బులేచేచేతులు.

छेड़खानी करना - छेड़छाड़ करना; అశిష్ట

మైన వేళాకోళము చేయుట.

छोटे मुँह बड़ी बात करना - తనహోదాను

మించి మాట్లాడుట.

छोह करना - ప్రేమించుట.

छोह दिखाना - వట్టివట్టి ప్రేమ వలక

పోయుట.

छौना चढाना - దేవతకు పందిప్పిల్లను బలి

ఇచ్చుట.

జ

జంగ చढనా - యుద్ధము చేయుట.

జంగల జానా - దొడ్డికి వెళ్ళుట;

బహిరూమికి వెళ్ళుట.

జాంగల మేమంగల హొనా - నిర్జన ప్రదేశములో

ఆనందోత్సవము జరుగుట.

జంగల మేరొనా - అరణ్యంలో దవ చేయుట;

వృద్ధులుగా విలపించుట.

జకడ బంద్ కరనా - బాగుగా వశపరచు

కొనుట; గట్టిగా బంధించుట.

జక పకడనా - మంకుపట్టు పట్టుట.

జగ-జాహిర - ఆందరికి తెలిసిన.

జగతా - ప్రభావశాలి.

జడ కరనా-స్థిరుడుట; వేరునాటు కొనుట.

జడ పకడనా - దేం జడ కరనా.

జబడా తొడ జవాబ - నోరూమూసే నమా

ధాము.

జబ-తబ - అప్పుడుప్పుడు.

జబ దెఖొ తబ - ఎల్లప్పుడు.

జబాన కే నీచే జబాన రఖనా - చెప్పి

తిరుక్కురించుట.

జబాన చలనా - అవశ్యములు వెలువడుట;

అనరానిమాటలు అనుట; నోటినుంచి

మాటలు వెలువడుట.

జబాన దేనా - వాగ్దానము చేయుట; మాట

ఇచ్చుట.

జబాన పర రహనా - ఎల్లప్పుడు జ్ఞాపక

ముందుట; ఎప్పుడూ చెప్పుట లేక

అనుట.

జబాన బంద్ హొనా - ఓడిపోవుట.

జబాన బదలనా - ప్రతిజ్ఞ భంగపరచుట;

మాటమార్పుట.

జబాన మే లగామ దేనా - తూచి తూచి

మాట్లాడుట; మోసము మోంచుట.

జబాన లడనా - వార్తాలాపము చేయుట;

వాదవివాదము చేయుట; యోచించుట;

అడుగుట.

జబానీ జమా ఖర్చ కరనా - పనిచెయ్య

కుండా మాటలు మాత్రము చెప్పుట.

జమానా దెఖనా - అనుభవము గడించుట.

జమానె కా - ప్రాచీనకాలపు

జమానె కీ హవా లగనా - యుగానికి సంబం

ధించిన భావముల ప్రభావము వడుట.

జమా మారనా - నమ్మక ద్రోహముచేసి సాత్తు

అవహరించుట.

జమీన తథనా - పొలము కొలుకు ఇచ్చుట.

జమీన దెఖనా - ఓడుట; నేలవడుట;

నేలమాపు చూచుట.

జమీన పర పరై న పడనా - భూమిమీద కాళ్ళు

పడుకుండుట; విర్రవీగుట.

जमीन में समा जाना - అతిగా సిగ్గుపడుట.

जय सीता राम होना - సాధారణ పరిచయము కలుగుట.

जरर पहुँचाना - హానికలుగజేయుట; దెబ్బకొట్టుట.

जर्द पडना - జబ్బుతో వాడిపోవుట.

जर्दी छाना - ముఖము పసుపు పచ్చగా అగుట; అతిగా భయపడుట.

जलंधर होना - ముసిలివాడుగుట.

जल उठना - కోపముతో మండిపడుట.

जलता घर छोडकर घूरा बुझाना - అమరమైనపనిమాని అనురమైనపనిచేయుట

जलती आग बुझाना - పోట్లాటను శాంతిపజేయుట.

जलती हुई आग से हाथ सेंकना - ఇంకొకరి హానినుంచి లాభము పొందుట

जल-भुन जाना - కోపముతో ముఖము కందగడ్డ అగుట.

जली-कटी सुनाना - వెక్కిరింపు మాటలతో వేధించుట; దూషించుట, బెదిరించుట.

जले पर नमक छिडकना - దేం జలే పర లొన లగానా.

जले पर लोन लगाना - కాలుతున్న వానిని ఇంకా కాల్చుట; క్షుణ్ణమీద క్షుణ్ణం

కలిగించుట.

जले पाँव की बिछी - తిరుగుబోతు (స్త్రీ).

जले फफोले फोडना - దుఃఖించు వానిని ఇంకా దుఃఖపెట్టుట.

जवाब तलब करना - సంజాయిషీ అడుగుట; కారణము అడుగుట.

जहनुम में जाना - వినాశముగుట.

जहमत उठाना - క్షుణ్ణము అనుభవించుట.

जहर उगलना - ఎక్కువ బాధకలిగించు మాటలు మాట్లాడుట.

जहर का घूँट पीना - (క్రోధమును దిగమింగుట.

जहर खाना - తనని తను నిందించుకొనుట; ఆత్మహత్య చేసుకొనుట.

जहाँ का तहाँ रह जाना - అక్కడికి అక్కడే ఉండుట; అంటిపెట్టుకు ఉండుట; వృద్ధిచెందకపోవుట.

जहूर में आना - బహిర్గతముగుట.

जाँच-पडताल - సోదా.

जान कफस में फँसना - కష్టాలలో చిక్కుకొనుట.

जान का गाहक बनना - వెంటాడుట; ప్రాణశత్రువులు; ప్రాణాలు తీయుటకు సిద్ధపడుట.

जान के लाले पडना - (ప్రాణంమీదికి

నచ్చుట; జీవించుట దుర్భరమగుట.

జిద పకడనా - మకురపట్టు పట్టుట.

జిన చడనా - దయ్యము పట్టుట.

జిమ్మె करना - భారము అప్పుగించుట.

జిమ్మె डालना - అప్పు ఇచ్చుట.

जिरह करना या काढना - పరిహాసము చేయుట; వాదించుట.

जिल्लत उठाना - అనమానుడుట; వ్యాకుల పడుట.

जिस गाँव में न जाना उस का रास्ता न पूछना - చెయ్యపనిలో అభిరుచి ఉంచు కొనకుండుట.

जिस पत्तल में खाना उसी में छेद करना - హితము చేయువానికి అహితము కలుగ జేయుట.

जी उकताना ; जी उचटना - మనస్సు లగ్నము కాకపోవుట.

जी का गुबार निकालना - మనస్సులోని ఆక్రోశము వ్యక్తము చేయుట.

जी का जोखिम - ప్రాణాపాయము.

जीका बुखार निकालना - దే. జీ యా దిల కా గుబార నికాలనా.

जी की जलन बुझाना - మనస్సులోని దుఃఖము పోరద్రోలుట.

जी को जी समझना - కనికరించుట;

జాలినడుట.

जी खटा करना - ద్వేషించుట; ఏవగించుట; మనస్సుని విరగొట్టుట.

जी खटा - मीठा होना - నోరూరుట.

जी खटा होना - మనస్సు విరిగిపోవుట; అరుచి కలుగనట; విముఖత్వము కలుగుట.

जी चुराना - మనస్సును మోహించుట; పనిమీద ధ్యాస లేకపోవుట.

जी छोटा करना - సీనాసితనము చేయుట; హత్ త్యాహమగుట.

जी छोड कर भागना - సాహసము వదిలి పారిపోవుట.

जी जीन लडाना - మనస్పూర్తిగా పని చేయుట; ప్రాణములను లక్ష్మ్యపెట్టు కుండుట.

जी टूट जाना - మనస్సు విరిగిపోవుట.

जी तरसना - పొందుటకు తహతహ లాడుట; నోరూరుట.

जीता चुनवाना - సహించరాని శిక్ష విధించుట.

जीता-जागता - ప్రత్యక్షముగా; సురక్షితముగా; సాహసోపేతుడు.

जीती मक्खी घोंटना - కాలాంతరమున హానికలిగించు సాసమును కావాలని

చేయుట; దోషమువైపు ధ్యానలేకపోవుట.
జీ తొడకర కామ करना - మనస్సుగ్నిగా
 (శ్రమించుట.
జీ దుఖానా - క్షుప్తపెట్టుట; మనస్సుకు బాధ
 కలిగించువని చేయుట.
జీ దేనా - ప్రాణము అర్పించుట.
జీ న होना - మనస్సులేకపోవుట; స్వస్థత
 లేకపోవుట.
జీ పానా - ఇతరుని స్వభావము లేక శీల
 మును తెలిసికొనుట; మనస్సులోని రూ
 స్వమును తెలిసికొనుట; ప్రేమించుట.
జీ పానీ करना - ఇతరునియెడల జాలి
 పడుట.
జీ ఫट जाना - ప్రేమలో తేడా వచ్చుట;
 ఔదాసీన్యము కలుగుట.
జీ फडक उठना - మనస్సు అకస్మాత్తుగా
 ఉల్లాసపడుట.
జీ फिसलना - మనస్సుచలించుట; మోహిం
 చుట.
జీ बहलाना - మనస్సుని రుజింప జేయుట.
జీ बिगडना - రుచిలేకపోవుట;
 అరుచించుట.
జీ बैठा जाना - మనస్సు ఉద్విగ్నమగుట;
 అపస్మారమువలె కలుగుట; ఉత్సాహము
 లేకపోవుట.

జీభ करना - పోగరుబోతు తనముగా
 సమాధానమిచ్చుట.
జీభर आना - అతిగా జాలిపడుట; అశ్రు
 పూరితమగుట.
జీभरना - తృప్తిచేయుట; ముఖమెత్తుట;
 సందేహ నివృత్తమగుట.
జీभ लपलपाना - నోరూరుట; కరచుట;
 కరుచుటకు తయారగుట.
జీ भारी करना या कर देना - మనస్సు భార
 మగుట; నిర్లిప్తముగానుండుట; అస్వస్థ
 మగుట.
జీ मचलना - ఏదేని వస్తువుయెడల మనస్సు
 కలుగుట.
జీ में आना - కోరిక కలుగుట; నచ్చుట.
జీ में गडना - మనస్సులో నాలుకొనుట;
 నిశ్చయమగుట; ప్రభావితముచేయుట.
జీ लगना या लग जाना - ఆసక్తి కలుగుట;
 కుతూహలముతో నిరీక్షించుట.
జీ लरजना - జంకుట; కంపించుట.
జీ ललचाना - తపాతపాలాడుట;
 మనస్సు ఆకర్షితమగుట.
జీवन भारी होना - బ్రతుకు బరువగుట.
జీ से उतर जाना - కోరికలేకపోవుట; ప్రతిష్ఠ
 లేకపోవుట; మనస్సునుంచి వేరుగుట.
జీ हवा हो जाना - గాబరా పడుట.

జుటా దేనా - పనిలో నిమగ్నముచేయుట;
ప్రోగుచేయుట; సంఘరిత పరచుట.

జులాहे का गुस्सा दाढीपर उतारना -
అత్తమీద కోపము దుత్తమీద తీర్చుట.

जुल्म टूटना - పెద్ద విపత్తు సంభవించుట.

जुल्म ढाना - అత్యాచారముచేయుట.

जुल्म देना - దారి తప్పించుట; మోసగించుట.

जून रेंगना - ప్రభావము లేకపోవుట.

जूता - चलना - చెప్పులతో కట్టుకొనుట.

जूता जडना - చెప్పుదెబ్బకొట్టుట.

जूता जडना - చెప్పుదెబ్బ కొట్టుట.

जूती की नोक पर मारना - తుచ్చునిగా
తలచుట.

जेब गरम होना - లంచము లభించుట;
ఎక్కువగా లాభము కలుగుతుంది.

जेहन लडना - दिमाग लडना ; ఆలోచించుట.

जैसा बोना वैसा काटना - కష్టముసారము
ఫలము లభించుట.

जो कहा जाए सो थोडा - వర్ణనాతీత
మగుట.

जोगी का बैल होना - వృద్ధమగుట.

जोगीडा गाना - అశ్లీలమైనమాట చెప్పుట;
బూతుల పంచాంగము విప్పుట.

जोड का तोड मिलना - తగినట్లుగా
లభించుట; జోడా కుదురుట.

जोड-तोड मिलाना - ఉపాయము పన్నుట.

जोडा खाना - పశుపక్ష్యాదులు సంభోగించుట.

जोर करना - శక్తిని వినియోగించుట.

जोर चलना - అధికారముసాగుట.

जोरों पर होना - శక్తిసంపన్నమగుట;
తీవ్రముగానుండుట.

जौ जौ का हिसाब लेना - దమ్మిడ్డీ-దమ్మిడ్డీ
లేక్కించుట.

जौहर खुलना - రహస్యము బయలు
పడుట.

ज्योति जगाना - ఎరుక్కురచుట.

ज्यौनार बैठना - అతిథులు భోజనమునకు
కూర్చొనుట.

झ

झंखाड होना - వయస్సుమారిపోవుట;
వృద్ధుడగుట.

झंझट मोल लेना - తగాదా కొనితెచ్చు
కొనుట.

झंडा गाडना - పూర్తిగా అధికారము లోనికి
తెచ్చుకొనుట.

झंडी दिखाना - అదును సమయమున లేదు
అనుట; జండాతో సంకేతము ఇచ్చుట.

झंडे पर चढ़ना - కళంకితముగుట.

झकझक करना - అక్కరకు రాని తక్కుము
చేయుట; పోట్లాడుట.

झकड़ चलना - తీవ్రమైన తుపాను వచ్చుట.

झक मारना - విధిలేకుంపుట; వివక్షముగుట;
కాలము వ్యర్థముగా పోగొట్టుకొనుట.

झगडा पाक होना - తొందా తీరిపోవుట.

झटका उठाना - ఆపదను సహించుట.

झटके का माल - దొంగసాత్తు.

झट से - వెంటనే.

झडबेरी का काँटा - పోట్లాటమనిషి.

झडी बाँधना - పునరావృత్తిమీద పునరా
వృతము చేయుట.

झडी लगाना - నిరంతరముగా వర్షించుట.

झपट्टा मारना - ఒక్క ఊపుతో లాక్కొనుట.

झमेले में फैसना - ఇరకాటముతో చిక్కు
కొనుట.

झाँई आना - తలతిరుగుడు.

झाँसा देना - రెచ్చగొట్టుట; మోసగించుట.

झाड - झटक कर - ఏదో విధముగా; అడిగి
తేక దొంగిలించి.

झाड-फानूस लगाना - అత్యా అలంకరిం
చుట.

झाड-फूँक करना - మంత్రములతో భూత
ప్రేతములను పారద్రోలుట.

झाडा फिरना - మరుగుదొడ్డికి వెళ్ళుట.

झिड़की देना - బెదిరించుట; మందలించుట.

झूठ-सच कहना - మోరపెట్టుట; కొండి
గములు చెప్పుట.

झूठा ठहरना - అబద్ధము ఋజువుచుట.

झूम झूम कर - నిశా ఎక్కి; ఊగుతూ.

झूला मार जानार - పక్షవాతము వచ్చుట.

झोंक में - ఆవేశముతో.

झोल बैठाना - కోడిపెట్టుచేత పొదిగించు
టకు గుడ్డు వేయుట.

झोल मारना - రెచ్చగొట్టుట.

झोली डालना या डाल लेना - ముష్టిజోలి
ధరించుట.

झोली भरना या भर देना - జోలి నింపుట;
బిచ్చమువేయుట; పొట్టునిండా తినుటకు
సరిపడ భోజనము పెట్టుట.

झौवा भर - గంపెడు.

ट

टंटा खडा करना - పోట్లాటలేపుట;
తొందా పడుట.

टक टकी बाँध कर देखना - एक टक
देखना - రెప్పఅర్చకుండా చూచుట.

टकसाल का खोटा - పుట్టు దురాచారి;
చెల్లనినాణము.

తకసాలీ బాత करना - ప్రామాణికమైన
విషయము చెప్పుట.

తకసాలీ భాషా - ప్రామాణికమైన భాష.
తకా పాస న హోనా - నిష్ట దరిద్రుడు.

తకా సా జబాబ్ देना - వెంటనే తిరస్కరించుట; తనకు తెలియదని నిష్కర్షా చెప్పుట.

తకాసా मुँह लेकर रह जाना - మూతి ముణుచుకొని ఉండిపోవుట.

तके को न पूछना - ప్రతిష్ఠ లేకపోవుట.

तके सेर बिकना - అతి చౌకగా అమ్ముడు పోవుట.

तकर का - సమానమైన ఉజ్జి.

तकर लगाना - ఎదిరించుట.

तकर लडाना - ఢీకొట్టుకొనుట.

टट्टी कमाना - మరుగుదొడ్డి శుభ్రపరచుట.

टट्टी की आडमें शिकार खेलना - ఇంకొక రికి వ్యతిరేకముగా; చాటున కుతంత్రము చేయుట.

टन हो जाना - వెంటనే చనిపోవుట.

टपक पडना - అక్కొత్తగా ఊడిపడుట - పచ్చుట.

टप्पा उलटना - దివాళా అగుట.

टप्पा देना - అంగలు, పంగలు వేయుట.

टर टर करना - వ్యర్థముగా ప్రలాపించుట.

टर् निकल जाना - గర్వము నశించుట.

टल - जाना - జారుకొనుట.

टस से मस न होना - స్థిరముగానుండి పోవుట; బెల్లంకొట్టిన రాయివలె ఉండి పోవుట.

टाँक रखना - జ్ఞాపకము నిమిత్తము నోటు చేసుకొనుట ; వైమనస్వము ఉంచుకొనుట.

टाँका भरना - కుట్టుట.

टाँके मारना - దూరదూరముగా త్వర త్వరగా సూదికుట్టువేయుట.

टाँग अडाना - అడ్డంకివేయుట; అనవసరముగా జోక్యము చేసుకొనుట; తెలియని చోటుకిచొచ్చుకొని పోవుట.

टाँग खींचना - కళంకుపరచుట.

टाँग तले से निकलना - కాలిక్రింద బలా దూరమగుట; ఓటుమి ఒప్పుకొనుట.

टाँग देना - ప్రేలాడగట్టుట; ఉరితీయుట.

टाँग पसार कर सोना - కాళ్ళు జాపుకుని పరుండుట - నిద్రించుట; నిశ్చింతగా నిద్రపోవుట.

टाँगें तोडना - కాళ్ళు విరగొట్టుట; అమూనించుట; వివశపరచుట.

टाँट खाली रहना - ఏమీ అర్థము చేసుకొనక పోవుట.

टाँट खुजलाना - వళ్ళు దురదపెట్టుట;
దెబ్బలు తిను కోరిక కలుగుట.

टाट उलटना या उलट जाना - దివాళా
అగుట; ఎక్కువగా స్వప్నము కలుగుట.

टाट में पाट की बखिया करना - చెడు
షస్తువుకి మంచి అలంకరణచేయుట.

टाँटोंमचाना - అల్లరి చేయుట; హంగామా
చేయుట.

ताल करना या कर देना - కుప్పపోయుట.

ताल जाना - అస్వీకరించుట.

टिङ्गी-दल - పెద్దగుంపు.

टिमटिमाता दिया - ఆరిపోవుటకు సిద్ధము
గానున్న దీపము.

टीका कढाना - వారసత్వము పొందుట.

टीका-टिप्पणी करना - విమర్శించుట.

टीप-टाप करना - అక్కడ్క్కడ సంస్కరిం
చుట.

टीम-टाम रखना - గొప్పదనా చూపించుట.

टीस उठना - నొప్పి కలుగుట.

टीस मारना - తియ్యతియ్యని నొప్పి కలు
గుట.

टुकडे के लिए तरसना - బొత్తిగా తిండి
లేనివాడు.

टुक-सा - కొద్దిపాటి.

टुकुर-टुकुर ताकना - రెప్ప ఆర్చుకుండా

చూచుట; జాలిగొలుపు చూపులతో
చూచుట.

टूक-टूक होना - ముక్కలు ముక్కలగుట.

टूटे फूटे स्वर में - అస్పష్టస్వరముతో.

टेदुवा दबाना - గొంతు పిసుక్కుట.

टेंटे करना - వర్షముగా మాట్లాడుట; గీర
పోవుట.

टेक निभाना - తన ప్రతిజ్ఞను పూరించు
కొనుట; తన మకురపట్టును సాధించు
కొనుట.

टेढा पडना - నిక్కుట; కఠోరమగుట;
కొంటె తనము చేయుట.

टेढी अँगुली से धी निकालना - ఆవశ్యకత
ముసరించి వ్యవహరించుట; దూడ్వారా
పని సాధించుట.

टेढी आँखों से देखना - ద్వేషము వహిం
చుట; ఈర్ష్య మొందుట.

टेढी खीर - కఠినకార్యము.

टेढी चितवन - ప్రేమ దృష్టి; ద్వేషపూరిత
దృష్టి.

टोक में आना - దిష్టి తగులుట.

टोटका करने आना - వచ్చి వెంటనే వెళ్ళి
పోవుట.

टोटा उठाना - స్వప్నపోవుట.

टोना करना - మంత్రము వ్రాసేటట్లు

వైద్యము చేయుట.

టోపీ ఉఱాలనా - అవమానించుట.

టోపీ బదలనా - అధికారి లేక శాసకుడు

అగుట; స్నేహితుడుగుట.

టోహ మిలనా - జాడతెలియుట.

టోహ మేరహనా - అన్వేషణలోనుండుట.

ఠ

ఠండ పడనా - చలివేయుట.

ఠండా పడ జానా - చనిపోవుట; ధైర్యము

వీడిపోవుట; కోపము శాంతించుట;

తగ్గుముఖము పట్టుట.

ఠంఢీ ఆగమ మే జలనా - విరహాగ్నిలో

వ్యాకుల మగుట.

ఠంఢీ గరమీ - కృత్రిమప్రేమ.

ఠంఢీ సాస ఖీచనా ; ఠంఢీ సాస భరనా యా

లేనా - నిట్టూర్పు విడుచుట.

ఠక్కుర-సుహాతీ కరనా - ముఖస్తుతిచేయుట.

ఠడ్డా ఉడనా - ఎఱాళిచేయుట; పరిహాసము

చేయుట.

ఠన జానా - నాశమగుట.

ఠన ఠన గోపాల హోనా - చేతిలో చిల్లిగవ్వ

లేకుండుట; దరిద్రుడుగుట.

ఠసక దిఖనా - గీరిపోవుట; అభిమాన

ముతో కూడిన చ్ఛేదలు చేయుట.

ఠసాఠస భరనా - ఎక్కువగా గుంపు ఏర్ప

డుట; కుక్కి-కుక్కినింపుట.

ఠాఠ-బాఠ సేరహనా - దర్జా ఉండుట.

ఠాలీ హోనా - ఉద్యోగము లేకుండుట.

ఠికనా ఢ్డనా - బ్రతువు తెరువు వెతుక్కి

నుట.

ఠికనా లగనా - నివాసస్థానము పట్టించుట.

చుట.

ఠికనా కీ బాత - తెలివైనమాట.

ఠీక ఆనా - సరిపడుట.

ఠీక ఉతరనా - సరిపోవుట; అనుకున్నది

అగుట; సరి అగుట.

ఠీక కరనా - సరిచేయుట; హైరానుచేసి

పాడుచేయుట.

ఠేగా దిఖనా - వెక్కిరించుట; తియ్యిరిం

చుట.

ఠోకర ఉఱనా-క్లుప్తడుట; హాని భరించుట.

ఠోకర దేనా - కాలితో తన్నుట; హాని కలిగిం

చుట; చీదరించుట; అగౌరవపరచుట.

ఠోరరహనా - చంపబడుట; చనిపోవుట.

డ

డంక మారనా - తేలు కుట్టుట.

డంకా పీఠనా యా పీఠ దేనా - ఢంకామీద

దెబ్బకొట్టిచెప్పుట; చాటించుచేయుట.

డంకా కీ చోఠ పర - ఢంకామీద దెబ్బకొట్టి;

చాటించి.

డండ భరనా - జుర్రానా భరించుట.
 డండి మారనా - తక్కువ తూచుట.
 డకార న లేనా - డబ్బు తీసుకుని
 ఇవ్వకుండుట; చేసినవని చెప్పకుండుట.
 డగర బతానా - దారిచెప్పుట; ఉపాయము
 చెప్పుట.
 డట కర ఖానా - పొట్టనిండా భుజించుట.
 డట జానా - స్థిరముగా ఎదుట నిలబడుట;
 స్థిరపడుట.
 డాంట్ - డపట్ట కరనా - మందలించుట.
 డాంట్ బతానా - చివాట్లు పెట్టుట.
 డాండ్ లేనా - అర్థదండన విధించుట -
 గ్రహించుట.
 డాక లగనా - ఎడతెరిపిలేకుండా డోకుల
 గుట.
 డాకా డాలనా - దొంగిలించుట; దోచు
 కొనుట.
 డాకా పడనా - దొంగలు దోచుకొనుట.
 డాడ మార కర రోనా - వెక్కిరివెక్కి ఏడ్చుట;
 ఎక్కువగా విలపించుట.
 డాలీ దేనా - గొప్ప అధికారికి పళ్ళు -
 ఫలములు మొని కానుకగా ఇచ్చుట.
 డావాండ్ల రహనా - అస్థిరముగా నుండుట;
 ఊగిసలాడుట.
 డిఠ బాంధనా - కనికట్టు చేయుట.

డీల డొల కా హోనా - పెద్దగా పెరిగి
 బలశాలియగుట.
 డూబతే కో తినకేకా సహారా హోనా - అసహా
 యనికి ఏదో ఒక ఆధారము కలుగుట.
 డూబతే కో తాహ మిలనా - ఆపదలో ఆధా
 రము లభించుట.
 డూబా ఆసామీ - దివాళా తీసినవాడు.
 డెడ డీట్ కీ మస్జిద జుదా బనానా -
 పరస్పరము కలహించుట.
 డెడ చావల కీ ఖిచడి పకానా - తన
 అభిప్రాయము వేరుగా నుంచుకొనుట.
 డెరా డాలనా - మకాము చేయుట.
 డొర పర లగానా - దారికి తెచ్చుట.
 డొర మజబూత్ హోనా - జీవించు కాలము ఇంకా
 ఉండుట.
 డొర లగానా - ప్రేమించుట.
 డొరా డాలనా - తన ప్రేమపాశమున బంధిం
 చుట.
 డొండి పీటనా - చాటింపువేయుట; అందరికి
 చెప్పుట.
 డొల పర లానా - ప్రయోజకునిగా చేయుట;
 ఉపయోగపడునట్లు తయారుచేయుట.
 డొల లగానా - ఉపాయము చేయుట;
 యుక్తిపన్నుట.
 డొల హోనా - యుక్తితో చుట.

इयौदी - पार न करना - గడపదాట
కుండుట; కూపస్తమండ్మాకముగుట.

ढ

ढंक का होना - సరి అగుట.

ढंग निकालना - దారితీయుట; యుక్తి
కనుగొనుట.

ढंग से बरतना - మితవ్యయముతో
ఇముడుట; సరిగా వ్యవహరించుట.

ढकोसला होना - ఆడంబరమగుట.

ढब आना - పనిచేయు విధానము తెలి
యుట; వ్యవహరించు పద్ధతితెలియుట.

ढब की बात - అనువు విషయము;
సమంజసమైనమాట.

ढब पर चढ़ना - హామగుట.

ढरा डालना - అలవాటుచేయుట.

ढरें पर आना - చెడినపనిని సమకూర్చుట.

ढह पड़ना - డయ్ పడనా - హఠాత్తుగా వచ్చి
మకాము చేయుట; పడిపోవుట.

ढाई ईंट की मस्जिद अलग बनाना -
అందరిని వ్యతిరేకించి వేరూ నుండుట.

ढाई चावल की खिचड़ी अलग पकाना -
తన అభిప్రాయమును భిన్నముగా నుంచు
కొనుట.

ढाक के तीन पात होना - పరిమిత
కుటుంబ మగుట; ఎప్పటినుంచో పేదగా

నుండుట; ఎప్పుడూ ఒకే మాదిరిగా
నుండుట.

ढाढस देना - ధైర్యము కలుగజేయుట;
ఓదార్చుట.

ढाढस बँधना - ధైర్యము కలుగుట.

ढा देना - పడవేయుట; ముగించివేయుట.

ढिंदोरा पीटना - చాటింపువేయుట.

ढील डालना - ఆహ్వానములో లోటు
చేయుట.

ढीला पड़ जाना - సుస్తీఅగుట;
బలహీనుడుట; మెత్తడుట.

ढीली आँख - మదిరనేత్రము; మత్తెక్కిన
కన్ను.

ढेर करना - చంపి పారవేయుట.

ढेर हो जाना - పడి చనిపోవుట.

ढोल धमकना - బాజాలు, హంగామా.

ढोलाबंदी करना - హద్దుకిగుర్తులువేయుట.

त

तंग आना - విసిగిపోవుట; కలతబెందుట.

तंग करना - వేధించుట.

तंग-दिल होना - పిసనారియగుట.

तंग रहना - పేదగానుండుట; ఇబ్బందిలో
నుండుట.

तंगहाथ होना - చేతిలో డబ్బు లేకపోవుట;
ధగ్గర డబ్బు లేకపోవుట.

తంగ్ హోనా - బిగుతు అగుట; ఇరుకు అగుట;

చిన్నదగుట.

తంత నికాలనా - మూలము తెలియుట;

ఉద్దేశ్యము తెలియుట.

తమ్బూతాననా; తమ్బూబనానా - డేహవేయుట;

శాసించుట.

తకదీర ఖోటీ హోనా - చెడు రోజులు దాప

రించుట.

తకదీర జాగనా - మంచిరోజులు నచ్చుట.

తకదీర ఠోకనా - అదృష్టమును దూషిం

చుట.

తకలీఫ్ ఉఠానా - దుఃఖము సహించుట.

తకల్యుఫ్ కరనా - మొగమాటము పడుట.

తకల్యుఫ్ కా - శ్రేష్ఠమైన.

తకియా-కలామ్ హోనా - మాటిమాటికి

ఊతపడుమువాడుట.

తఖతా ఉలటనా - అయినపని పాడగుట;

రాజ్యశాసనములో మార్పునచ్చుట.

తజవీజ్ కరనా - తీర్పు ఇచ్చుట; చేయుట.

తడక కర్ జవాబ్ దేనా; తడఖ్ కర్ బోలనా -

నిర్ముఖమాటమూ సమాధానమిచ్చుట.

తడీ జడనా; తడీ దేనా - దూచేయుట -

టోపీ పెట్టుట.

తన దేనా - ధ్యానపడుట.

తన-మన సే కరనా - మనస్ఫూర్తిగా పని

చేయుట.

తపాక బదలనా - క్రోధించుట.

తపౌనీ కా గుడ్ ఖానా - దూకోరు అగుట;

దొంగ అగుట.

తబీయత్ ఆనా - ప్రేమ కలుగుట; మనస్సు

అగ్నమగుట - ప్రేమ జనించుట.

తబీయత్ ఫడక ఉఠనా - ఉత్సాహము కలు

గుట; ఆవేశము కలుగుట; ఆనందము

కలుగుట.

తబీయత్ హోనా - కోరిక కలుగుట; నచ్చుట.

తబేలెకీ బలా బందర్ కె సీర జానా - ఒకరి

విపత్తు ఇంకొకరికి మళ్ళుట.

తమా దేనా - లంచమిచ్చుట.

తమామ్ కరనా - పూర్తిచేయుట; అంతము

చేయుట.

తరతీబ్ దేనా యా దే దేనా - అలంకరించుట;

క్రమానుసారము సర్దుట.

తర మాల్ ఉఠానా - రుచిగల పౌష్టిక ఆహారము

ఆరగించుట.

తరసా-తరసా కర్ దేనా - ఊరించి ఊరించి

ఇచ్చుట.

తరసా తరసా కర్ మారనా - క్షుణ్ణము కలిగించి

కలిగించి చంపుట; ఊరించి ఇవ్వ

కుండుట.

తరారా భరనా - వేగముగా పరగొత్తుట.

తరీకా బరాతనా - నియమపాలనచేయుట.

తరీ హొనా - ఆనందము కలుగుట; ధనము కలుగుట.

తరే బేఠనా - భర్త అగుట.

తరే కర దేఖనా - కోపముతో చూచుట.

తలబ కరనా - పోజరు పరచుట; కబురు పంపుట; అడుగుట లేక అడిగి తెప్పించుట.

తలవా తలనీ హొనా - నడచినడచి కాళ్ళు బలపముకట్టుట; కాళ్ళుబొబ్బలెక్కుట.

తలవార కా పానీ పీనా - యుద్ధము చేయుట.

తలవార కే ఘాట తతారనా - ఖడ్గముతో చంపుట.

తలవార పర మఖ మలకా గిలాఫ చదా హొనా - బయటికి మంచిగా కనిపించినా నిజానికి క్రూరమైన గోముఖ వ్యాఘ్రము.

తలవే చాటనా - ముఖస్తుతి చేయుట.

తలవో కీ ఆగ మాథే తక పఠ్ఠనా - అరికాళ్ళమంటనెత్తికీవచ్చుట; ఎక్కువగా కోపము లేక ఈర్ష్య కలుగుట.

తలవో మే సే తేల నికాలనా - అతిగా పీనాసితము పోవుట; ఎంత దూరమైనా నడిచే వెళ్ళుట.

తలవో సే ఆఁఖే మలనా - ప్రేమ భావము

వ్యక్తము చేయుట; బహు దైన్యము చూపించుట.

తవే కీ బుద్ హొనా - ఏమాత్రమూ ప్రభావి తము కాకుండుట; సంతోషము కలుగ జేయనంత అల్పమగుట; క్షణభంగురము. తశరీఫ రఖనా ; తశరీఫ లానా - విరాజిల్లుట; కూర్చుండుట; (గౌరవముగా సూచించు).

తశరీఫ లే జానా - వేంచేయుట; వెళ్ళి పోవుట (గౌరవముగా)

తసల్లీ దిలానా - దైర్యము కలుగజేయుట; ఓదార్పుట.

తహ కంకే రఖనా - అనావశ్యకమగుట; మడతపెట్టి జాగ్రత్తగా నుంచుట.

తహ కా సచ్చా - నిష్కపటమైన.

తహ కీ బాత - యథార్థ విషయము; మనస్సు లోనిమాట; రహస్యము.

తహ కో పఠ్ఠనా - మూలము వరకు చేరుట; యథార్థమును తెలిసికొనుట; మనస్సు జాడతీయుట.

తహలీల కరనా - జీర్ణించుకొనుట.

తహసీల కరనా - వసూలు చేయుట.

తాతా బాఠనా - నిరంతరము ముతావ్రండుట.

తాతా బాఠనా - పంక్తి బద్ధమగుట; వరుసగా నిలబడుట; పెద్దగుంపు ఏర్పరుట.

ताँतिया जवान - ఒక్క మనిషి; దుర్బలుడు.

ताक-झाँक करना - అనువుకొరకు వెతుకుట; ఇటు అటు చూచుట.

ताक पर रखना - ఉపయోగించకుండుట; తొలగించుట.

ताक में रहना - అహాళు కొరకు చూచుట.

ताकीद कर देना - ఏదేని పనికొరకు ప్రేరేపించుట.

ताजा करना - గుర్తుచేయుట; నీరు మార్చుట.

ताड का तिल करना - పెద్ద విషయాన్ని చిన్నదని తలచుట.

ताड जाना - ఊహించి తెలిసికొనుట.

तान कर तमाचा देना - గట్టిగా లెంపకాయ వేయుట.

तान कर सोना - నిశ్చింతగా నిద్రించుట.

ताना देना - ఎత్తిపాడుచుట; వ్యంగ్యముగా మాట్లాడుట.

ताबड-तोड - ఒకదానిమీద ఒకటి నిరంతరము.

तार टूटना - విఘ్నముగుట; అంతరాయము కలుగుట.

तार-तार रोना - ఎక్కువగా ఏడ్చుట.

तार निकालना - జాడతీయుట; కూపీ తీయుట.

तारीफ करते मुख सूखना ; तारीफ के पुल बाँधना - అపరిమితముగా ప్రశంసించుట.

तारों की छाँह - పెందలకడ; తెల్లవారుజాము.

ताल उठाना - పాట ప్రారంభముగుట.

ताल-मेल खाना - ఒకే స్వభావముగుట; సరిపడుట.

तालूमें दौत जमना - కష్టకాలము వచ్చుట.

ताव आना - ఆవేశము కలుగుట; కోపము వచ్చుట.

ताव दिखाना - అహంకారమిశ్రిత క్రోధము వ్యక్తముచేయుట; దర్జాచూపించుట.

ताव पर - అవసర సమయమున; కోరిక సమయమున.

ताव में आना - అహంకారపూరిత క్రోధముతో నిండిపోవుట; ఆవేశయుక్తమైన క్రోధము వచ్చుట.

तिकडम भिडाना - ఆకతాయితనముతో యుక్తిపన్నుట.

तिजोरी में होना - వశముగుట.

तिडी-भूल जाना - స్పృహలేకపోవుట.

तिनक जाना - చిరాకుపడుట; కోపపడుట.

तिनका दाँतों में पकडना - వినమ్రముగా ప్రార్థించుట; దీనముగా ప్రార్థించుట.

तिरछी आँखों से देखना - క్రోధ దృష్టితో

చూచుట; అనిష్టము చేయుట; సైగ
చేయుట.

తిరిచా చరిత్ర - స్త్రీల యాస్వము; స్త్రీల
విచిత్రస్వభావము; ఒయ్యారపు ఆడం
బరము.

తिल तिल का हिसाब - పైసా పైసా లెక్క.

तिलमिला उठना - కొంకెర్లుపోవుట.

तिहाई मारी जाना - పైరుకాకోవుట; పైరు
పండకోవుట.

तीतर कर देना - పారద్రోలుట.

तीन तेरह करना - వేరువేరుచేయుట.

तीन तेरह में न रहना - ఏ గలాటాలోనూ
లేకుండుట; పనికిమాలిన వనులతో
జోక్యము లేకుండుట

तीन - तेरह होना - చెల్లాచెదరుట.

तीन लोकों से न्यारी मथुरा बसाना -
అందరినుంచి వేరుపడుట.

तीर चलाना - ఉదయము ఆలోచించుట;
లక్ష్యపెట్టుట; పడవేయుట; నినురుట.

तीर हाथ से निकल जाना - స్థితి వశము
తప్పుట.

तीसमारखाँ बनना - గొప్పవీరుడగుట;
తనవీరత్వపు బడాయిలు కొట్టుట.

तुम-ताम करना - తిట్టుట.

तुम डाल-डाल हम पात-पात - తెలివి

గల; ఎక్కువగా చాతుర్యము కలిగి జాగ్రత్త
పడిన.

तुरा कूटना - కొరడా దెబ్బలు కొట్టుట;
కొట్టిగుట్టమును స్వారీచేయించుట.

तुरा यह कि - ఇంకా ఇంత; ఇంత అయి
స్పృటికి.

तुल हुए - తూచబడిన; ఉచితమైన;
సన్నద్ధమైన.

तू-तडाक से बोलना - చాలా అసభ్యముగా
మాట్లాడుట.

तूती - बोलना - ప్రభావితము చేయుట;
దర్జా వుండుట.

तू-तूमें-मैं होना - పోట్లాడుట; కొట్లాడుట.

तूफान आना - తుపాను వచ్చుట; ఆపద
కులుగుట.

तूफान जोड़ना - మిథ్యాకళంకము అపాదించుట;
పట్టుట్టి దోషారోపణచేయుట.

तेरा-मेरा करना - వ్యామోహములో చిక్కు
కొనుట; ఏదేని వస్తువు కొరకు జగడ
మాడుట.

तेल जल चुकना - సమాప్తమగుట;
కాలమాసవృథమగుట.

तेली का बैल होना - ఎల్లప్పుడు పనితో
నిమగ్నమగుట.

तेवर चढ़ना; तेवर बदलना - కుబ్జమృలు

ముడివడుట; కోపించుట.

तेवर बुरे दीखना ; तेवर बुरे नजर आना -

ప్రేమలో మార్పువచ్చుట; క్రోధించుట.

तैश में आना - కోపించుట.

तोड - जोड करना - బేరమాడుట.

तोताचश्म होना - నిర్ముఖమాటి అగుట.

तोता पालना - రోగము ముదురుట; శత్రువును పోషించుట; చెడు అలవాటును పెరగనిచ్చుట.

तोते उड जाना - గాబరాజెందుట

तोते की तरह आँखें फेरना ; तोते की

तरह आँखें बदलना - నిర్దయతో

వ్యమరించుట; అసభ్యముగా వ్యమరించుట

तोबा करना - ఇంక చెయ్యనని ఒట్టుపెట్టుకొనుట.

तोरई छौकना - మాటకు వేరే అర్థము చెప్పుట.

तौर-बेतौर होना - స్థితి చింతా జనకముగా మారుట; వాలక్షు సరిగా లేకుండుట.

ब्राहि ब्राहि मचाना - హాహాకారము వచ్చుట.

थ

थड़ीली भर लेना - ఏదో ఒకటి తిని పొట్టు నింపుకొనుట.

थक कर चूर होना - అతిగా అలసిపోవుట.

थपेडे खाना - విసత్తులో పడుట.

थर-थर करना - వణికి పోవుట.

थरथरी छूटना या छूट जाना - భయముతో కంపించిపోవుట.

थान का टरा होना - తన ఇంటి దగ్గరే బలము ప్రదర్శించుట; శక్తిమానించుట.

थाली का बैंगन - శంకించు స్వభావము గలవాడు; తన స్వంత ఆలోచన లేక సిద్ధాంతము లేనివాడు.

थाली-लोटा तक बिकना - దివాళా అగుట; దరిద్రుడగుట.

थाह न होना - అంచూలేకపోవుట.

थाह पाना - స్థితిని గురించి సరియైన అంచూ వేయుట; ఆధారము లభించుట.

थाह लेना - ఎదుటివాని రహస్యమును కనిపెట్టుట; లోతు తెలిసికొనుట.

थिंगली लगाना - దుర్గమ ప్రదేశములోనికి కూడా చేరుటకు ఉపాయము కనిపెట్టుట.

थुडी थुडी करना - చీ చీ అనుట; చీదరించుట.

थुथना फुलाना - కోపగించుట.

थूककर चाटना - ప్రతిజ్ఞ ప్రకారము ఆచరించకుండుట; ఇచ్చినది తిరిగి తీసుకొనుట; మాట ప్రకారము ఉండకపోవుట.

थूक देना - పసందు చెయ్యకపోవుట; ఏవగించుట.

थूकना - ద్వేషించుట; ఏవగించుట; ఉమ్మివేయుట.

थूकने भी न आना - పూర్తిగా తిరస్కరించి వదలివేయుట.

थूक लगाना - అవమానించుట.

थूकसे सत्तू सानना - నీచాతి నీచమైన పాదుపు పోటించుట.

थैली करना - చితకబాది మూలకట్టుట.

थोडा थोडा होना - లజ్జపడుట; సంకుచితమగుట.

थोडा बहुत - కొద్ది; కొన్ని.

थोडे ही - नहीं - లేదు; కాదు.

थोपडा सुजाना - మూతి ముడుచుకొని యుండుట; కోపగించుట; అలుగుట.

द

दंग रह जाना या रहना - ఆశ్చర్యము నొందుట; కలతజెందుట.

दंगा-फसाद करना - ఘర్షణపడుట; కొట్లాడుట.

दंड डालना - జర్మానా వేయుట; పన్ను విధించుట.

दंड भरना - విధించిన శిక్షను అనుభవించుట; జర్మానా కట్టుట.

दर्ई का घाला होना - దురదృష్టవంతుడగుట.

दकी का बाकी न रखना - అన్ని యుక్తులు ప్రయోగించుట.

दक्षिण होना - అనుకూలించుట.

दधिसुत-सुत - విద్వాంసుడు; పండితుడు.

दफा - दफान होना - శాంతించుట.

दबंग होना - ప్రభావశాలియగుట.

दबा लेना - కాజేయుట.

दबाव डालना - ఒత్తిడిచేయుట.

देवी बिल्ली का चूहे से कान कटाना - ప్రతికూలపరిస్థితిలో దుర్బల వ్యక్తి కూడ పైచేయి అగుట.

दबे पाँव निकल जाना - చడిచప్పుడు చెయ్యకుండా జారుకొనుట.

दम चढना - శ్వాస త్వత్వరగా ఆడుట.

दम चुराना - ధ్యానపెట్టకపోవుట.

दम छोडना या छोड देना - చనిపోవుట.

दम झाँसा देना - దూచేయుట.

दम तोडना - అంతిమశ్వాస వదలుట.

दम देना - దారి తప్పించుట; దూచేయుట.

दम-पट्टी पढाना; दम-पट्टी पिलाना - दे० दम झाँसा देना.

दम फना होना - స్పృహ లేకపోవుట.

दम मारना - అలసట తీర్చుకొనుట;

గంజాయి తాగుట.

दम में आना - దూపడుట.

दम में दम आना - మనస్సు స్థిరపడుట;

శాంతించుట.

दमामा पीटना - ప్రచారము చేయుట.

दर-किनार होना - దూరమగుట.

दर-गुजर करना - నిర్లక్ష్యము చేయుట;

క్షమించుట; తొలగించుట; ప్రక్కకు

స్వేచ్ఛేయుట.

दर-दर की धूल फाँकना - అందరిచేత చీ

అనిపించుకొనుట; దుర్దశాగ్రస్తమగుట.

दरबार बाँधना - లంచము నిర్ధారించుట.

दरवाजा दिखाना - ఇంటినుండి

వెళ్ళగొట్టుట.

दरवाजे पर नाक रगड़ना - ముఖస్థితి

చేయుట.

दर्द की दवा होना - పనికి ఉపకరించుట.

दलदल में गर्दन तक डूब होना - కష్టాలలో

కూరుకు పోవుట.

दलदल में फँसना - విపత్తులో చిక్కు

కొనుట.

दस्तंदाजी करना - జోక్యము చేసుకొనుట.

दस्तक बाँधना - అనవసరమైన ఖర్చును

నెత్తినవేయుట.

दहलीज का कुत्ता - వెంటుండువాడు.

दही दही करना - తుమ్మపును అమ్ముటకు

వీధి వీధి తిరుగుట.

दही में का मूसर होना - పానములో పుడక

అగుట.

दाँत काटी रोटी खाना - గాఢమైన మైత్రి.

కలుగుట.

दाँत खट्टे करना - ఓడించుట.

दाँत तले उँगली दबाना - ఆశ్చర్య చకిత

మగుట.

दाँत तालू में जमना - క్షృకాలమువచ్చుట.

दाँत पर मैल न जमना - బొత్తిగా పేద

యగుట.

दाँत पैसे करना - పొంచి ఉండుట.

दाँत बजाना - పోట్లాడుట.

दाँत रखना - ఈర్ష్య వహించుట; వైరము

హొంచుట.

दाँतों में उँगली दबाना - దె. దాంతో తలె

ఉంగలీ దబానా:

दाई से पेट छिपाना - ఎరిగినవాని దగ్గర

రూస్యము దాచుట.

दाग लगाना - మచ్చవేయుట; కళంకితము

చేయుట.

दाढ़ गरम करना - లంచము ఇచ్చుట.

दाढ़ी पेट में होना - పిన్నవయస్సులోనే తెలివి

వికించుట.

దాదీ బనానా - మోసగించుట.

దానా-పానీ ఉతనా యా ఉత జానా - ఏ దారి

లేకోవుట; నిరాధారముగుట.

దానె దానె కో తరసనా - నిష్ఠదరి (దుడగుట.

దానె బిఖెరనా - మరిపించుటకు యుక్తులు
పన్నుట.

దాబ దిఖానా - భయపెట్టుట; బెదిరిం
చుట.

దామ ఉతనా - అమ్ముడుపోవుట.

దామనగీర హోనా - వెంటపడుట; నెత్తిక్కుట.

దామన ఉడనా - కొంగు వదిలించుకొనుట.

దామన పకడనా - శరణుజొచ్చుట.

దాయర కరనా - వ్యాజ్యమువేయుట.

దాయా హాథ - కుడిభుజము.

దార పర చడానా - ఉరికంబమెక్కించుట;
ఉరితీయుట.

దాల న గలనా - యుక్తిపారకోవుట.

దాల-భాత కా కౌర సమజ్జనా - చాలా
సులభముని తలచుట.

దాల-భాత మే మసలచంద బననా - పానక
ముతో పుల్లయగుట.

దాల మే కుఱ కాలా హోనా ; దాల మే కుఱ

కాలా-కాలా హోనా - శంకించుట;

అనుమానము కలుగుట.

దావ్ ఖెలనా - మోసగించుట.

దావ్ పర రఖనా - పందెము ఒడ్డుట.

దావ్-పేచకా ఆదమీ - చతురుడు;
దూకోరు.

దిక కరనా - వేధించుట.

దిన కో తారె దిఖాడే దెనా - క్షుణ్ణము
మున బుద్ధి పని చెయ్యకపోవుట.

దిన చడానా - పొద్దిక్కుట.

దిన త్తిపనా యా ఇబనా - సూర్యుడు
అస్తమించుట.

దిన ఢలనా - సాయంత్రముగుట.

దిన దహాడె - పట్టవగుట.

దిన దూనా రాత చౌగునా హోనా - త్వరత్వరగా
అభివృద్ధి నొందుట.

దిన భారీ హోనా - చెడుకాలము వచ్చుట.

దిన హోనా - సూర్యోదయముగుట.

దిनों కో ధక్కె దెనా - రోజులు గడవక
పోవుట; అతి క్షుణ్ణమీదకాలము గడుచుట.

దిమాగ ఖపనా - ఎక్కువగా ఆలోచించుట.

దిమాగ ఖానా - ఎక్కువ మాట్లాడి విసిగిం
చుట.

దిమాగ చడానా - విర్రవీగుట; నిక్కుట.

దిమాగ ఇడనా - అభిమానము వీగిపోవుట.

దిల ఉచాఠ హోనా - దెం జీ ఉచటనా.

దిల ఆంటో తక ఆనా - అతిగా గాబరా
పడుట.

दिल कडा करना - गुండె निबुधरमु चैसु
कोसुल.

दिल का खरा - निजायितपरुदु.

दिल का बादशाह - ఇష్టెనుసారము వ్యమూ
రించువాడు; అతి వ్యయపరుడు.

दिल का बुखार निकालना - అక్కసుతీర్చు
కోసుల.

दिल की गाँठ खुलना - వైమనస్యము
నశించుట.

दिल की दिल में रहना - కోరికతీరక
పోవుట.

दिलकी हवस निकलना - కోరికతీరుట.

दिल के फफोले फूटना - మనస్తాపము
నశించుట.

दिल को मसोसना - మనస్తాపమును
మనస్సులోనే ఉంచుకోసుట.

दिल खटक जाना या खटकना - సందే
హము కలుగుట; అనుమానము కలు
గుట; నిశ్చయము జారిపోవుట.

दिल खट्टा करना - చెడుభావము కలుగుట;
ఏవగింపు కలుగుట.

दिल खट्टा होना - ఏవగింపు కలుగుట;
మనస్సు విముఖమగుట.

दिल चुटकी लेना - మెక్కిరించుట; వ్యంగ్య
ముగా మాట్లాడుట.

दिल चुराना - మోహించుట; పనిలో
మనస్సులేకపోవుట.

दिल जमई करना - ఓర్పుకోసుట; సంతో
షించుట.

दिल जमना - మనస్సు లగ్నమగుట.

दिल जलाना - ఈర్ష్యపడుట; క్షుప్తపెట్టుట;
మెక్కిరించుట; కోపము తెప్పించుట.

दिल जोई करना - ఓదార్చుట.

दिल ठंडा होना - ఉత్సాహము లేకపోవుట.

दिल ठिकाने लगाना - మనస్సును కుదుట
పర్చుకోసుట.

दिल डूबना या डूब जाना - మూర్ఛపోవుట;
గాబరాపడుట; ఉత్సాహము లేకపోవుట.

दिल दहलना - భయముతో మనస్సు
కంపించిపోవుట.

दिल पर पत्थर रखना - దుఃఖమును
సహించుటకు మనస్సును చిక్కబట్టు
కోసుట.

दिल पर मैल आना - ద్వేషము కలుగుట;
ప్రేమ లేకపోవుట.

दिल पर साँप लोटना - శోకించుట.

दिल पसीजना या पसीज जाना - మనస్సు
కలుగుట; జాలిపడుట.

दिल बहलना - దెం జీ బహలనా.

दिल बासों उछलना - గాబరాపడుట.

దిల బుఝనా - హతోత్సాహముగుట.

దిల బేఠ జానా - మనస్సు వ్యగ్రముగుట;

ఉత్సాహము లేకపోవుట.

దిల భटकనా - మనస్సు చంచలముగుట.

దిల భరజానా యా భరనా - ముఖము

మొత్తుట; కోరిక లేకపోవుట.

దిల మసోసకర రహజానా-దిల మసోసనా;

కోపమును దిగిమింగి ఉండుట.

దిల में आग लगना - అశాంతముగుట.

దిల కరార హోనా - మనశ్శాంతి కలుగుట.

దిల में फफोले पडना - ఎక్కువగా

దుఃఖము కలుగుట; గుండెమండుట.

దిల से दूर करना - ధ్యానలేకపోవుట;

మరచిపోవుట.

దిల్లగి उडाना - వేళాకోళము చేయుట;

పరిహాసము చేయుట.

దిवाला निकलना - స్వప్నము వచ్చుట;

దివాళా తీయుట.

दिशा जाना - బహిర్భూమికి వెళ్ళుట.

दिसावर उतरना - విదేశములలో వస్తువులు

చౌక అగుట.

दीठ उतारना - దిష్టితీయుట.

दीठ करना - చూచుట.

दीठ खा जाना - దిష్టికొట్టుట.

दीठ पर चढना - నచ్చుట; మంట కలుగుట.

दीठ भर देखना - బాగుగా చూచుట.

दीठ मिलना - ఎదుట పడుట.

दीठ लगना - దిష్టికొట్టుట.

दीठ लगाना - దిష్టికొట్టించుట.

दीदा-दलेल होना - నిర్లజ్జముగుట.

दीदा फाडकर देखना - ఏకాగ్రతతో

చూచుట.

दीदा लगना - మనస్సుకు నచ్చుట.

दीदे का पानी ढल जाना - సిగ్గులేని

వాడుగుట.

दीदे निकालना - కళ్ళు (రచేయుట; కోపిం

చుట; కళ్ళు పీకుట.

दीन-दुनिया की खबर न होना - ప్రపంచ

నికి బాత్తూ తెలియకపోవుట.

दीपक बुझना - నిర్వంశముగుట; వంశానికి

వంశం నాశముగుట.

दीया जलाना - దివాళా తీయించుట.

दीया जलाने का समय-సंध्या సమయము.

दीया ठंडा करना - దీపమార్చుట.

दीये का हँसना - దీపమునుండి పూలు

రాలుట; వివాహము అగు సూచన లేక

సంతానము కలుగు సూచన అగుట.

दीवार उठाना - గోడకట్టుట.

दीवार में चुनना - బతికి ఉన్న మనిషిని

గోడలో ఉంచి కట్టుట.

దీవార చాటనా - కాలము గడుపుట.

దుआ माँगना - ప్రార్థించుట.

దుआ लगना - ప్రార్థన ఫలించుట.

दुकान उठाना - దుకాణము మూయుట.

दुकान करना - దుకాణము పెట్టుట;

దుకాణము తెరచుట.

दुःख का घूँट पीना - దుఃఖమును మెదల

కుండా సహించుట.

दुखड़ा पीटना - అతి కష్టముమీద జీవనము

చేయుట.

दुःख-बटाना - కష్టసమయములో వెంట

నుండుట.

दुःख-दर्द में शरीक होना - కష్టము

సాయము చేయుట.

दुनियाँ उजड़ना - సర్వస్వము నాశమగుట.

दुनियाँ की हवा लगना - ప్రాపంచక

విషయముల జ్ఞానము కలుగుట.

दुनियाँ दारी की बात - కృత్రిమ విషయము;

మోసపూరిత విషయము; వ్యవహార

సంబంధమైన విషయము.

दुनियाँ देखना - అనుభవము గడించుట.

दुपट्टा तानकर सोना - నిశ్చింతగా నిద్రిం

చుట.

दुम दबा कर भागना - తోకముడుచుకు

పారి పోవుట.

दुम में घुसा रहना - ఎల్లప్పుడు ముఖస్తుతి
చేయుట.

दुर-दुर करना ; दुर-दुराना - అవమానించి
పొరబోలుట.

दुलत्ती झाड़ना - వెనక రెండుకాళ్ళు ఎత్తి
తన్నుట (గాడిద, గుట్టము).

दुशाले में लपेट कर मारना - తియ్య

తియ్యని వ్యంగ్య వాక్యములతో వేధిం
చుట.

दुहाई देना - తనను రక్షించుని ప్రార్థించుట;

పాలు పితుకుటకు మజూరి ఇచ్చుట.

दूज का चाँद होना - అరుదుగా కనిపిం

చుట; దుర్లభమైన వస్తువుగుట.

दूधका धोया - కళంకములేకుండా; మచ్చ

లేని; నిష్కళంకమైన.

दूधकी कुल्लियाँ करना - సుఖవైభవములతో

ఓలలాడుట.

दूध की मक्खी - పనికిమాలిన వస్తువు.

दूध देनेवाली गाय की लात खाना -

లాభము కలుగజేయువాని చివాట్లు సహించుట.

दूध के जले का मट्ठा फूँक-फूँक कर

पीना - పెద్ద స్వప్నము పొందిన తరువాత

సాధారణమైన పనిలో కూడ జాగ్రత్త పడుట.

దూధ తొడనా - పాడి అయిపోయిన తరువాత

అవులు-గేదెలు ఎండిపోవుట.

దూధ పీతా బచ్చా - చంటి పిల్లవాడు.

దून की सूझना - సామర్థ్యమును మించి

అలోచించుట.

దूर की हाँकना - గొప్పగొప్ప విషయములు

చెప్పుట; కోతలు కోయుట.

दूर के ढोल सुहावने होना - దూరపు

కొండలు సునుపుగా ఉండుట.

दूर ही से सलाम करना - దూరముగా నుంచే

తిరుక్కురించుట; ఏవగించుట.

दूसरों के घर में आग लगाकर हाथ

सेंకना - ఇతరులకు నష్టము కలిగించి

తను లాభము పొందుట.

दूसरों के सिर ठीकरा फोडना - ఇతరులను

దోషులుగా ధ్రువపరచుట.

देखते ही देखते - వెంటనే; తక్షణమే.

देखा जाना - తరువాత అలోచించుట.

देवता कूच कर जाना - ఎక్కువగా భయ

పడుట.

देश-निकाला देना - దేశ బహిష్కరణ

దండన విధించుట.

दो आँसू बहाना - దుఃఖము వ్యక్తము

చేయుట; కొద్దిగా ఏడ్చుట.

दो कौड़ी का - తుచ్చమైన.

दौटूक - స్పష్టముగా; స్పష్టమైన.

दौटूक जवाब देना - మంచి-చెడు చూడ

కుండా స్పష్టమైన సమాధాన మిచ్చుట.

दो दिन का मेहमान - అనతికాలములో

చనిపోవువాడు; త్వరగా ఎక్కడైన వెళ్ళు
వాడు.

दो दो हाथ करना - పోట్లాడుట;

కొట్లాడుట.

दो नावों पर चढना ; दो नावों पर पैर

रखना - పరస్పర విరుద్ధమైన రెండు

పనులు ఒకే పర్యాయము చేయుట.

दौड-धूप करना या मचाना - అతిగా

ప్రయత్నించుట; శ్రమించుట.

दौरा आना - రోగము తిరుగు బెట్టుట.

दौरा करना - తనిఖీ చేయుటకు తిరుగుట.

द्वारा खुलना - యుక్తిపని చేయుట.

द्वारचार होना - ద్వారపూజగుట; పెళ్ళి

వారు క్యూడాత ఇంటికి పెళ్ళికి ముందుగా
వచ్చుట.

ध

धँधले में आना - ఇతరుల మోసములో

చిక్కుకొనుట.

धकेल देना - నెట్టి పడవేయుట.

धक्कम - धक्का करना - గుంపులో జనము

తోపులాడుకొనుట.

धक्का खाना - హాని భరించుట; ఎదురు
దెబ్బతినుట.

धज्जा हो जाना - బక్కచిక్కట; ముక్కలు
ముక్కలుగా అగుట.

धजियाँ उडना - దుర్లశాగ్రస్తమగుట;
అగోరవము కలుగుట.

धजियाँ उडाना - నిందించుట; ముక్కలు
చేయుట.

धडक खुलना - సంకోచము పోవుట.

धडल्ले के साथ - నిస్సంకోచముగా;
శీఘ్రముగా.

धडी-धडी करके लूटना या लूट लेना -
భాగా దోచుకొనుట.

धडी भरना - తూచుట.

धत बनना, धत होना - వెళ్ళిపోవుట.

धता करना - తొలగించుట.

धतूरा खाए फिरना - మస్తూగా తిరుగుట;
పిచ్చివానిగా తిరుగుట.

धन उडाना - దూబరా ఖర్చుచేయుట.

धनिये की खोपडी में पानी पिलाना -
ఎక్కువ వ్యాకులపడుట; దాహముతో
చంపుట.

धन्नासेठ का नाती - ఎక్కువ డబ్బు
లేకపోయిన సంపన్నుడువలె వ్యవహరిం
చుట (వ్యంగ్యము).

धन्नासेठ होना - అధిక సంపన్నుడుగుట;
తనని తను మహా ధనికునిగా భావించు
వాడు.

धब्बा लगना - మచ్చపడుట; అపకీర్తి
కలుగుట.

धमा-चौकडी मचाना - అతిగా కోలా
హలము చేయుట.

धरती पर पाँवन पडना - భూమిమీదకాళ్ళు
పడకుండుట; ఆనందముతో విర్ర
వీగుట.

धरना देना - ఏదేని సాధించుటకు మొండిగా
పాతుకు కూర్చోనుట.

धरा रह जाना - వ్యర్థముగా ఉండిపోవుట;
అమరానికి పనికివచ్చుట.

धाक जमना - ప్రభాము పడుట; ప్రభావి
తము చేయుట.

धागा देना - మోసగించుట; దగా పరచుట.

धाडा मार कर रोना - అరుస్తూ ఏడ్చుట;
తీవ్రముగా విలపించుట.

धार चढाना - పదును పెట్టుట.

धार मारना - మూత్ర విసర్జన చేయుట.

धावा बोलना - ఆక్రమించుటకు
ఆదేశమిచ్చుట; ఆక్రమణచేయుట.

धावा मारना - త్వర త్వరగా దూరము
వెళ్ళుట.

धींगा-धींगी करना - बलात्कृतिं च;
 ఉపద్రవము చేయుట.

धीरज बाँधाना - ఓడార్చుట; ధైర్యము కలి
 గించుట.

धुआँ-धकड़ करना - धूमपानము
 చేయుట.

धुएँ का धरोहर - త్వరగా నాశమగు; నశ్వర
 మైన.

धुए के बादल उड़ाना - గొప్పలుకొట్టుట;
 ధూమపానము చేయుట.

धुन बाँधना - సంకల్పించుట.

धुन सवार होना - చెయ్యాలని వె(రి) సంక
 ల్పము చేయుట.

धूप खाना - ఎండలో కూర్చునుట.

धूप में बाल सफेद न करना - అనుభవజ్ఞు
 డగుట.

धूप उड़ते फिरना - కష్టాలు పడుతూ
 తిరుగుట.

धूल उड़ना - అవకీర్తి కలుగుట.

धूल झाड़ना - దుమ్ముదులుపుట; దోహద
 చేయుట.

धूल फाँकना - నోట్లోమట్టికొట్టుకొనుట;
 కష్టాలు అనుభవించుట; అబద్ధమాడుట.

धूल में मिलाना - నాశము చేయుట.

धोखा पड़ना - (భ్రమ)పడుట.

धोखे की टट्टी - చూడడానికి మంచినా,
 కాని నిజానికి చెడగా నుండుట.

धोते दीली होना - భయపడుట.

धोबी का कुत्ता होना - అక్కరకు
 రాకుండుట; పనికిమాలిన.

ध्यान रखना - ध्याన ఉంచుట.

न

नंगा कर देना - అగౌరవపర్చుట.

नंगा-धङगा-बोझा दिना; వివస్త్తము

नंबर दागना - (స్ట్రి)తో సంభోగించుట.

नकेल हाथ में होना - పశమగుట;
 కళ్ళము చేతిలో నుండుట.

नक्कार खाने में तूती की आवाज होन
 ఎంతమాత్రము ప్రభావము లేకపోవు.

पेद्दगल भात विनिपिचकोत्त.

नक्क बनना - తనని గొప్ప అనుకొనుట
 అహంకరించుట.

नक्शा जमना या जमा होना - (ప్రభావ)
 పడుట.

नखरा-तिह्ला करना - ఒయ్యారము
 పోవుట.

नखास की घोड़ी - వేళ్ళ.

नखास पर भेजना - బజారులో అమ్ము
 బోవుటకు పంపుట.

नगाडा बजना - చాటింపు అగుట.

न घर का होना न घाट का होना - రెండు

విధాల స్వప్నము కలుగుట.

नजर आना - కనిపించుట.

नजर उतारना - దిష్టితీయుట.

नजर करना - కానుక సమర్పించుట;

దృష్టి ఉంచుట; సంరక్షించుట.

नजर पर चढ़ना - నచ్చుట; అప్రియముగుట.

नजर बंद करना - కైదు చేయుట.

नजर मारना - వక్రచూపులతో చూచుట;

కనుసైచేయుట.

नजरो में खटकना - అప్రియముగుట.

न तीन में न तेरह में होना - ఎక్కడా లేకుం

డుట; ఏ శ్రేణిలోనూ లేకుండుట.

नथनों में दम करना - దే. నాకో దమ करना.

नपी तुली बात कहना - ఆచి తూచి

చెప్పుట; అమరానికి సరిపడ చెప్పుట.

नमक अदा करना - కృతజ్ఞతతో ఉండుట.

नमक का हाराम होना - కృతఘ్నతతో

నుండుట; తినకుండుట.

नमक का हलाल होना - కృతజ్ఞతతో

నుండుట.

नमक मिर्च मिलाना; नमक मिर्च लगाना

- అలవలు-చిలవలు చేసి చెప్పుట.

नमक हराम - కృతఘ్నుడు.

नमक हलाल - కృతజ్ఞుడు.

नमकीन होना - చాలా అందుకూ నుండుట;

బాగుగా నుండుట.

नया गुल खिलना - అద్భుతమైన సంఘ

టన సంభవించుట.

नरम-गरम उठाना - సుఖ-దుఃఖములు

సహించుట.

नल चलना - గారడీద్వారా దొంగలకు

జాడ తెలియుట.

नशा उतरना - గర్వము భంగముగుట.

नशे का किर किरा हो जाना - పానములో

పుడక అగుట; నిశామజా చెదిరిపోవుట.

नशा हिरन हो जाना - నిశాహరాత్మగా

జారిపోవుట.

नस ढीली पडना - అలసిపోవుట; స్వప్నం సకు

డుగుట.

नस-नस का पता होना - అంతా బాగుగా

తెలియుట; అణువు అదునును పసి

కట్టుట.

नस-नस में - శరీరమంతటా.

नसीब आजमाना - అదృష్టమును

పరీక్షించుట; శక్తిని పరీక్షించుట.

नसीब चमकना - యశస్సు వ్యాపించుట;

అదృష్టము ప్రకాశించుట.

नसीब होना - ప్రాప్తించుట; లభించుట.

नसीहत मिलना - విద్యలభించుట;

ఉపదేశము ప్రాప్తించుట.

నసే ఢిలీ పడనా - అలసేపోవుట.

నహార తొడనా - పలహారము చేయుట.

నహారు కెలియ గాయ మారనా - చిన్నపని

కొరకు పెద్ద అఘాయిత్యము చేయుట.

నాక అచ్చీ హొనా - ప్రతిష్ఠ ఇనుమడించుట.

నాక కటనా - అప్రతిష్ఠ కలుగుట.

నాక కాటనా - అగౌరవము కలిగించుట.

నాక కా బాల - గాఢమైన స్నేహితుడు లేక

సలహాదారుడు; బహు ఇష్టుడు.

నాక కే బాల నచానా - ఎక్కువగా వ్యాకుల
పరచుట.

నాక చడనా - కోపించుట; ఏవగించుట.

నాక చడనా - ఏవగించుట.

నాక ఢాఁడీ హాథ కీ హొనా - అతిగా

అవమానించుట.

నాక పకడ కర ధుమానా - ఇష్టమొచ్చినట్లు
పనిచేయించుట.

నాక పర గుస్సా హొనా - ముక్కుమీద
కోపముండుట; మాటిమాటికి కోప
గించుట.

నాక పర మక్ఖరీ న బేఠనె దేనా - బహు
నిజాయితీగా నుండుట.

నాక బహనా - రొంప పట్టుట; చీమిడి
కారుతూ ఉండుట.

నాక-భౌ చడనా; నాక-భౌ సికోడనా
- ఏవగించుట.

నాక మే నకెల డాలనా - ముక్కుతాడు
వేయుట; అతిగా వ్యాకులపరచుట.

నాక మే దమ హొనా - ఎక్కువగా వ్యాకుల
పడుట.

నాక రఖ లేనా - గౌరవమును రక్షించు
కొనుట.

నాక రగడకర రహ జానా - ప్రయత్నించి
కూడా సాఫల్యము పొందలేకపోవుట.

నాక రగడనా - ముఖస్తుతి చేయుట.

నాక సే ఆగె న దెఖ పానా - అతి సంకు
చితమైన దృష్టి కలిగి యుండుట.

నాకో ఆనా - వ్యాకులపడుట.

నాకో చనె చబవానా - అతిగా వ్యాకుల
పరచుట.

నాఖన నీలే హొనా - మరణాసన్నమగుట.

నాగవార గుజరనా - అప్రియమగుట.

నాగా కరనా - గైరు హాజరుగుట.

నాజ కరనా - గీరపోవుట; గర్వింపుట;
నిక్కుట.

నాడీ ఖొలనా - సంభోగించుట.

నాడీ చలనా - నాడి ఆడుట; జీవించి
యుండుట.

నాతా టూటనా - సంబంధ విచ్ఛేదముగుట.

నాదరీ చడానా - పూర్తిగా ఓడించుట.

నानी का घर होना - సుఖము కలిగించు
ఇల్లుగుట; అమ్మమ్మ ఇల్లుగుట.

నानी मर जाना; नानी याद आना या
आजाना - స్మృహ లేకపోవుట; బెంగ
పడుట; విలపించుట.

नाम उछालना - అప్రతిష్ఠ కలుగజేయుట.

नाम उठना - పేరుకేనుండుట; అప్రతిష్ఠ
కలుగుట; చనిపోవుట.

नाम करना - పని బాగుగా చేయుట; పేరు
పొందుట; ప్రతిష్ఠ పొందుట.

नाम को - నామ మాత్రానికి; కొద్దిగా.

नाम को नहीं - ఒక్కటి కూడా లేదు;
ఒక్కడు కూడా లేడు.

नाम को थूवाना - ఏవగించుట; చీదరిం
చుట.

नाम चमकना - యశస్సు వ్యాపించుట.

नाम जद करना - ఎన్నుకొనుట.

नाम डुबोना - కళంకితము చేసుకొనుట;
గౌరవము పోగొట్టుకొనుట.

नाम निकलना - ఏదేని విషయములో పేరు
పొందుట.

नाम निकालना - దోషిని బయటపెట్టుట;
పేరు బయట పెట్టుట.

नाम पर जान देना - మర్యాద కొరకు ప్రాణ

త్యాగము చేయుట.

नाम बाकी रहना या होना - పేరు మాత్రము
ఉండుట; కీర్తి మాత్రము శేషించి
యుండుట.

नाम-लेवा, पानी-देवा न रहना - వంశ
ములో ఏమీ లేకపోవుట.

नाम होना-పేరు కలుగుట; ప్రసిద్ధి నొందుట.

नामो-निशाँ न होना - పూర్తిగా ధ్వంస
మగుట; సమూలము విస్తృతమగుట.

नारदी विद्या - కలహములు పెట్టు అల
వాటు.

नालिश करना - దావావేయుట.

नाव डूबना - ఎక్కువగా స్వస్థము కలుగుట.

नाव में खाक उडाना - అవసరముగా కళం
కము రుద్దుట; తలాతోకలేని మాటలు
మాట్లాడుట.

निकल चलना - వృద్ధిచెందుట.

निगाहबानी करना - కంపలా కాయుట;
సంరక్షించుట.

निज करके - అవశ్యము; తప్పకుండా.

निग्नानवे के फेर में पडना - డబ్బుప్రాగు
చేయుపనిలో నిమగ్నమగుట.

निबट जाना - తీరికొందుట; భోగించుట.

निबाह देना- నిర్వహించుట; ఏదో విధముగా
జీవము చేయుట.

నిబుఆ-నొన చటాదేనా యా చాటనా - ఏమీ

ఇవ్వకపోవుట; ఏమీ పొందకపోవుట.

నిసార करना-నిఱావర करना - సమర్పించుట; దొరకుడుచుట.

నిహల होना - ప్రసన్నచిత్తముగుట; సంతృప్తి మగుట.

నిहोरा मानना - కృతజ్ఞతతోనుండుట.

नींद का दुखिया - నిద్రబోతు (వ్యయము); ఎక్కువగా నిద్రించువాడు.

नींद हाराम होना - బొత్తిగా నిద్రించక పోవుట.

नीचा खाना - స్వీకృతులు; ఓడిపోవుట; తిరస్కృతముగుట.

नीठनीठ करके - ఏదోవిధముగా; ఎలాగోలా.

नीम लगाकर आम खाना - చెడు పనిచేసి మంచి ఫలము పొందనాశించుట.

नीयत डावाँडोल होना - నిజాయితీతో తేడా వచ్చుట.

नीयत बद होना - చెడు ఆలోచన కలిగి యుండుట.

नीर ढल जाना - నిర్లజ్జుడగుట.

नील का खेत होना - కళంక ప్రదేశముగుట.

नील की सलाई फिर वा देना - కళ్ళు పోగొట్టుట; గుడ్డివానిగా చేయుట.

नील बिगडना - చెడు ప్రకారం వ్యాపించుట;

హానికలుగుట; అచరణవెడగా మారుట.

नीलम पर चढना - వేలముగుట.

नींव का पत्थर होना - పునాది రాయి అగుట; మూలాధారముగుట.

नींव जमाना - ప్రారంభించుట.

नुकताचीनी करना - దోషములు ఎత్తి చూపుట.

नुकीला स्वर - తీవ్రమైన స్వరము.

नूर का तडका-పెందలకడ్డ; తల్లివారజాము.

नेकी कर कुएँ में डालना - మేలు చేసి మరిచిపోవుట.

नेग करना - శుభ ఘడియలో ప్రారంభించుట.

नेवता फिरना - ఇంటి-ఇంటికివెళ్ళి ఆహ్వానించుట.

नोन-तेल-लकड़ी की चिंता - సంసార నిర్వహణ; చింత.

नौ-दो-ग्यारह होना - తక్షణమే వెళ్ళి పోవుట.

नौबत आ जाना - స్థితి చెడిపోవుట.

नौबत बजाकर - చాటింపువేసి.

प

पंक का पंकज होना - మట్టిలో మాణిక్య మగుట.

पंख में पडना - అపదలో చిక్కుకొనుట.

పంఖ జమనా - చావుదగ్గర పడుట.

పంచ కీ బీఖ - అందరి దయ; సార్వజనిక
చుదా.

పంజర పంజర ఢీలా హోనా - అపరిమితముగా
అలసిపోవుట.

పంచ దెఖనా ; పంచ సేనా - రాహ దెఖనా ;
వేచియుండుట.

పంజా-ఉక్కా కరనా - జూదమాడుట.

పకవాడే దేకర కచ్చా ఖానా - డబ్బు ఖర్చు
పెట్టిన మీదట కూడపనిపాడై పోవుట.

పక్కా కాగజ - టేకెట్టుకు సంబంధించిన
కాగితము.

పక్కా పాన హోనా - చాలా ముసలివాడగుట.

పగాడీ ఉఱాలనా - వేళాకోళమాడుట.

పగాడీ ఉతారనా - గౌరవము పొడచేయుట.

పగాడీ బదలనా - స్నేహము చేయుట.

పగాడీ మే ఫూల రఖ జానా - అప్రతిష్ఠ
పాలుచేయుట.

పటక దేనా - నేలకేసికొట్టుట; అవమానిం
చుట.

పటరీ జమానా - పని సాధించుట;
పనిసాధించుటకు పొంచియుండుట.

పటరీ పర ఆనా - సరైన దారికి వచ్చుట.

పటాకా జమానా - చెంపకాయ కొట్టుట.

పట్రీ పఢనా - మోసము నేర్చుకొనుట.

పడ్డా జవాన - బలమైన యువకుడు.

పడ్డా-పఱాడ - ప్రబలమైన స్త్రీ.

పడ మరనా - జీవిత పర్యంతము తోడు
వదలకుండుట.

పతంగె లగనా - నిప్పంటుకొనుట;

తీవ్రముగా కోపముచ్చుట.

పత ఉతారనా - అవమానపరచుట.

పత పానీ - ప్రతిష్ఠ; గౌరవము.

పతలా కాన - దేనిదైననూ త్వరగా నమ్ము
వాడు.

పతాకా ఉడనా - అధికారముగట; అందరి
కంటెగొప్ప అగుట; ప్రసిద్ధిచేందుట.

పతంగా హోనా - గొప్ప ప్రేమికుడగుట.

పతేకా - తెలిసినవాడు; జ్ఞాని.

పతేకీ - చాలా గొప్ప; మహత్వ పూర్ణమైన.

పత్తా ఖడకనా - ఆకు చప్పుడగుట.

పత్తా తొడకర భాగనా - నెత్తినకాళ్ళు
పెట్టుకొని పారిపోవుట.

పత్తా హోజానా - పారిపోవుట.

పత్థర కీ లకీర-శాశ్వతముగా నుండునది.

పత్థర ఊతీ పర ధరనా - మనస్సును బల
వంతముగా ఆపుకొనుట; ఓర్పుకొనుట.

పత్థర కో జొక లగానా - అసంభవమైన
కార్యము చేయుట.

పత్థర బరసనా - వడగళ్ళు పడుట.

पनीर चटाना - పని సాధించుటకు ముఖ

స్తుతి చేయుట.

परदाकाश होना - గుట్టురట్టుగుట.

परले सिरे का - మొదటి తరగతికి చెందిన.

परवान चढना - పెళ్ళి అగుట; ఆయుర్దాయము సంపూర్ణమగుట.

पराये घर की होना - బాలికకు పెళ్ళి అగుట.

परे बैठना - దూరముగా కూర్చుండుట; వేరుగా కూర్చుండుట.

परोसा थाल होना - సరళకార్యమగుట.

पलक-पाँवडे बिछाना - ఆదరముగా స్వాగతమిచ్చుట.

पलक लगना - కునుకుపట్టుట.

पलकों से नमक उठाना - ప్రేమపూర్వముగా సేవించుట; హింసితము పోవుట.

पल्ला पकडना - విశ్వసించుట.

पल्ला पार होना - పనిపూర్తి అగుట.

पल्ले पडना - బాధ్యతలోనికి వచ్చుట; భాగము లోనికివచ్చుట; వివాహమగుట.

पल्लेपर आना - మకురుపట్టు పట్టుట.

पशम न उखाडना - ఏమీ చెయ్యలేకపోవుట.

पशोपेश करना - వెనకముందు గుంజాలాడుట; సంకోచించుట; సంశయించుట.

पसीने की कमाई - కష్టార్జితము.

पस्त करना - ఓడించుట; పడవేయుట.

पहल करना - ఏదేని పనిని ప్రారంభించుట

पहाड हो जाना - భారమగుట; కష్టము మీద గడచుట.

पहेली बुझाना - డొంకతిరుగుడుగా చెప్పుట.

पाँचों ऊंगली घी में होना - ఆనందముతో సుఖముగా కాలము గడచుట.

पाँचों उँगली बराबर न होना - ఐదు వేళ్ళ సమానముగా ఉండవు; అందరు సమానముగానుండరు; అంతా సమానముగా ఉండదు.

पाँव अडना - కాలు అడ్డంపెట్టుట; ఆటంకము కలిగించుట.

पाँव उखड़ जाना - అస్థిరముగానుండుట; ఓడిపోవుట.

पाँव-खाक होना - తనని పనికిమాలిన వానిగా భావించుట; ఇంకొకరి అధీనములో నుండుట.

पाँव टूटना - ఎక్కువగా అలసిపోవుట.

पाँव निकालना - భ్రష్టచారము చేయుట; నియమోల్లంఘన చేయుట.

पाँव पडना - దీనముగా ప్రార్థించుట.

पाँव फिसलना - కాలజారుట; తప్పు చేయుట; ఆచరణ సంబంధమైన తప్పు

చేయుట.

पाँव फूँक-फूँक कर रखना - ఆలోచించి
ఆలోచించి ముందుకు సాగుట.

पाँव फूलना - అధికముగా భయపడుట;
అలసిపోవుట.

पाँव फैलाकर सोना - కాళ్ళుజూచుకుని
పడుకొనుట; నిశ్చింతగా నిద్రించుట.

पाँव फैलाना - ఇంకా పొందుటకు మొండి
పట్టు పట్టుట.

पाँव मुरीद - ఆజ్ఞను పాటించువాడు.

पाँव में मेहंदी पड़ना - నడకలో జాగు
చేయుట.

पाँव साबित रखना - దైర్యము వీడకుం
డుట; లొంగకుండుట.

पाँसा उलटना - పరిస్థితి మారుట.

पाक करना - శుద్ధిచేయుట; ముగించుట.

पाकेट गरम करना - లంచము పుచ్చు
కొనుట.

पान देना - ప్రతిజ్ఞచేయుండుట; 'క్ష' అనిపిం
చుట.

पानी उतारना - అవమానించుట.

पानी की तरह साफ होना - పూర్తిగా
స్వచ్ఛమగుట.

पानी का बतासा - నీటి బుడగ

पानी के मोल - కారుచౌకా.

पानी खुलना - వర్షము ఆగిపోవుట.

पानी को भी न पूछना - ఎంతమాత్రము
గౌరవించకుపోవుట.

पानी ढलना - వయసుమళ్ళుట; లావ
ణ్యము, తళుకు - బెళుకు లేకపోవుట.

पानी देना - నీళ్ళిడులుట; పూర్వీకులకు
తృప్తిచేయుట.

पानी देनेवाला - వంశములోనివాడు.

पानी-पानी करना - ఎక్కువగా సిగ్గునొందు
నట్లుచేయుట.

पानी पीकर जात पूछना - పనిచేసే పశ్చాత్తాప
పడుట; అనవయమున విచారించుట.

पानी पी पीकर कोसना - అతిగా అను
క్షణము తిట్టుచూ ఉండుట.

पानी फिरना - పాడుగుట; నాశమగుట.

पानी बचाना - ప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనుట.

पानी में आग लगाना - అసంభవాన్ని
సంభముచేయుట.

पानी में बसकर मंगर से वैर करना -
నీళ్ళలో నుండి మొసలితో వైర ముంచు
కొనుట; ఉన్నచోట బలవంతునితో
విరోధము పెట్టుకొనుట.

पानी सिर से ऊँचा होना - శక్తికిమించిన
పోట్లాట ఆగుట.

पानी होकर बट जाना - నాశమగుట;

విస్తృతములు.

పాప కटना - కష్టము అంతముగుట.

పాపడ బెలనా - ఎక్కువగా కష్టములు సహించుట; ఎక్కువగా శ్రమించుట.

పాబంద కరనా - కాళ్ళు కట్టుట; ఆటంక పరచుట.

పామాల కరనా - కాలితో రాచివేయుట; నాశము చేయుట.

పార పానా - అంతతులెసికొనుట; విజయము సాధించుట.

పార హోనా - స్వార్థము నెరవేరుట.

పారా ఉతరనా - క్రోధము శాంతించుట.

పారా ఉతారనా - కోపము శాంతపరచుట; కోపము చల్లార్చుట.

పారా చడనా - కోపము వచ్చుట.

పాలా పడనా - చలిగాలి వీచుట; ఎక్కువ మంచుపడుట; సంబంధము కలుగుట; నెత్తిన పడుట.

పాలె పడనా - నెత్తినపడుట; అక్కరకు రాని సంబంధము కలుగుట.

పాస-పాస - పరస్పరము; దగ్గర దగ్గర.

పాస-పాస హోనా - ముక్క-ముక్కలుగుట.

పాసా ఉలటనా - జూదములో ఓడిపోవుట.

పాసా పడనా - జూదములో గెలుచుట.

పిండ టుడనా - వీడ వదిలించుకొనుట.

పిండ పడనా - వీడవెంటనంటుట.

పిఱాడి మారనా - తన్నుట (కాలితో).

పిత్తా మారనా - కష్టమైన పని చూసి గాబరా పడుట.

పినాక హోనా - పనికఠినముగుట; కష్టసాధ్యముగుట.

పిల పడనా - ముహూర్తా నిమగ్నముగుట.

పీఱా కరనా - వెంటబడుట; వ్యాకుల పరచుట.

పీఱా టుడనా - వెంట వదిలించుకొనుట.

పీఱె పైర దేనా - నిశ్చయము నుంచి తొలగుట.

పీజానా - బాధ అమూల్యము సహించుట.

పీఠ ఠొకనా - వీపుతట్టుట; ఉత్సాహ పరచుట.

పీఠ దిఖాకర జానా - అనురాగహీనముగుట; ఓడిపారిపోవుట.

పీఠ దేనా - వీడ్కోలు పుచ్చుకొనుట; సమయానికి ఉపకరించకపోవుట; నిద్రించుట.

పీఠ పర ఖానా - పారిపోతూ వీపుమీద దెబ్బలు తినుట.

పీఠ ఫెరనా - దె. పీఠ ఠొకనా.

పీఠ పీఱె - చాలున.

పీఠ ఫెరనా - వెళ్ళిపోవుట.

पीठ में छुरा भोंकना - విశ్వాసఘాతకము చేయుట.

पीला होना - శరీరములో రక్తలోపము కలుగుట.

पीपल के पत्ते की तरह काँपना - రావి ఆకువలె కంపించిపోవుట; భయముతో కంపించిపోవుట.

पीलू पडना - పళ్ళు మొదలగు వాటిలో పురుగులు పడుట; కుళ్ళుట.

पीस डालना - క్షయము కలిగించుట; విస్తృత పరచుట; నూరి వేయుట.

पुचारा देना - ముఖస్తుతి చేయుట.

पुरसा देना - చావు కబురు చెప్పుట; పరామర్శకు వెళ్ళి స్త్రీలు మృతుని ఇంటి స్త్రీలతోపాటు ఏడ్చుట.

पुराना घाघ - చాతుర్యముగల అనుభవజ్ఞుడైన వృద్ధుడు; అన్ని విషయములు తెలిసిన వాడు; బహుగడుసు మనిషి.

पुल बाँधना - కుప్ప ఏర్పడుట; అధిక మగుట.

पुस्तक मारना - రెండు కాళ్ళు ఎత్తి తన్నుట (గాడిద, గుఱ్ఱము).

पूँछ पकड़ कर चलना - ఆధారము పొంది ముందుకు సాగుట; వెన్నంటి నడచుట.

पेच काटना - చిక్కు తీసివేయుట.

पेच में आना - పేచీలో పడుట; మోస పోవుట.

पेट की बात - గుప్తమైన విషయము.

पेट देना - గుప్త విషయమును బయటపెట్టుట - చెప్పి వేయుట.

पेट पर छुरी चलाना - పొట్టమీద కొట్టుట; తిండి లేకుండా చేయుట.

पेट फूलना - కడుపుబ్బుట; పోటీ అగుట; అప్రియమగుట ; తెలుసుకొనుటకు తూతూలాడుట.

पेट मारना - ఆత్మహత్య చేసుకొనుట.

पेट-मुँह चलना - విరేచనములు - కక్కులు అగుట.

पेट में पानी न पचना - అంతా చెప్పి వేయుట.

पेट से पाँव निकालना - గీరగా నడచుట; నిక్కుట.

पेशाब बंद होना - అతీగా భయపడుట; కలరావ్యాధి ఉదృతమగుట.

पैरा हुआ - చతురుడు; పారంగతుడు.

पोटा तर होना - ఆర్థికస్థితిగురించి నిశ్చింతా ఉండుట; సంవన్నత కలిగియుండుట.

पोल खुल जाना - బండారము బయటపడుట; గుట్టురట్టుగుట.

पोल खोलना - గుట్టురట్టుచేయుట; బండారము బయటపెట్టుట.

पौबारह होना - गैलुचुल; పని సాధించుట;
పని నెరవేరుట.

प्याला भर जाना या भरना - హద్దు
మీరుట; మితిమీరుట.

फ

फंदा पडना - ఉచ్చపడుట లేక వేయ
బడుట.

फंदे में पडना - ఉచ్చలో చిక్కుకొనుట.

फक हो जाना - గాబరా పడుట; తెల్ల
బోవుట.

फक्कड लडना - దుర్బాషలాడుట.

फगुआ खेलना - హోలీపండుగన ఒకరి
మీద ఒకరు రంగు చిమ్ముకొనుట; వివాహ
సందర్భమున ఒక ఆచారమును పాటించుట.

फजीहत करना - దుర్దశచేయుట.

फजीहत होना - దుర్దశ అగుట.

फटकार बताना - చివాట్లు పెట్టుట.

फट से - వెంటనే.

फटा-फटा रहना - మనస్సు వికలమగుట.

फटे हाल होना - చింపిరిదశ అగుట;
దరిద్రుడగుట.

फतूर उठाना ; फतूर खडा करना - తిరుగు
బాటు చేయుట; కలహించుట.

फब जाना - శోభిల్లుట; సరిపడుట.

फबती कहना - వేళాకోళమాడుట;

సందర్భమును సరించి చెప్పుట.

फरागत पाना - విముక్తి పొందుట.

फरागत होना - ముక్తమగుట; నిశ్చింత
మగుట; శౌచ నిర్వర్తియగుట.

फर्जी होना - కృత్రిమమగుట.

फयदि करना - మొరపెట్టుట.

फर्राटा मारना - వేగముగా పర్రెత్తుట.

फसाद खडा करना - కలహము లేవనెత్తుట;
పోట్లాట పెట్టుట.

फाँसी खडी होना - ప్రాణాలకు ముప్పు
కలుగుట.

फारखती लिखाना - బాకీదీని వ్రాయుట;
అప్పు తీరినట్లు రసీదు వ్రాయుట.

फाल बाँधना - ఎగిరి దూకుట.

फिर क्या है? - ఇంకా చెప్పవలసినదేముంది?
అడవలసినదేముంది?

फिराक में रहना - విరహములో నుండుట;
అన్వేషణలో నుండుట.

फुरेरी आना - దయ, భయము, చలిలో
వశ్యమగుచుండుట.

फूँक-फूँक कर पैर रखना - బహు జాగ్రత్తగా
వ్యవహరించుట.

फूट डालना - కలహము పెట్టుట.

फूटी आँख का तारा - అత్యంత ప్రియమైన

బాలుడు.

फूटी आँखों न देख सकना - కుళ్ళుట;

దృష్టించుట.

फूटी आँखों (नजरो) न भाना - ఎంత

మాత్రము నచ్చకపోవుట; అప్రియ
మగుట.

फूटी कौडी भी नहीं - గుడ్డిగవ్వకూడ లేదు.

फूटे मुँह से न बोलना - రెండు మాటలు

కూడా మాట్లాడకపోవుట; దూర
దూరంగా ఉండుట; ఇష్టనడకపోవుట.

फूल कर कुप्या होना ; फूल कर नकारा

होना - ఆనందముతో ఉప్పొంగిపోవుట.

फूल झडना - నోటినుండి తియ్యని

మాటలు వెలువెడుట.

फूल सूँघ कर रहना - బహుస్వల్పముగా

తినుట.

फेरफार की बातें - దూకోరుమాటలు;

దొంక తిరుగుడు మాటలు.

फेरी देना - ప్రదక్షిణ చేయుట.

फोकट का होना - వెల లేకపోవుట; వట్టినే

లభించుట.

फौज दारी करना - దెబ్బలాడుకొనుట.

फौत होना - मौत होना ; చనిపోవుట.

फौलादी पंजा - ఉక్కు పిడికిలి.

ब

बाँगई करना - కొంటితనము చేయుట.

बंदगी बजा लाना - సేవచేయుట.

बंद-बंद बीला करना - చితకబాదుట.

बंदर की तरह आँख बदलना - మాటి

మాటికికోపగించుట.

बंदर घुडकी देना - షవ్వొట్టా బెదిరించుట.

बंदर-बाँट - ఎదుటివారి కలహమువలన

తనకు లాభము.

बंभीगत बजाना - నలుగురు చెప్పినట్లు

చెప్పుట; చేసినట్లు చేయుట.

बकरा होना - కాముకుడగుట.

बकरी होना - ఎప్పుడూ దవడాడించుట;

ఎల్లప్పుడూ తాంబూలము నములుతూ
ఉండుట; బలహీనమగుట.

बकरे की माँ का खैर मनाना - ఎలాగూ

విస్తృతమగు దానిని ఆపుటకు వ్యర్థ ప్రయ
త్నము చేయుట.

बखिया उधेडना - గుట్టురట్టు చేయుట;

బండా రము బైట పెట్టుట.

बखेडा खाडा करना - కలహము లేవ

దీయుట.

बगल गरम करना - సంభోగించుట; డబ్బు

తీసికొనుట; లంచము పుచ్చుకొనుట.

बगली घूंसा - మెన్నుపోటు.

బగలే డ్రాకనా - ఎల్ అలు పారిపోవుటకు
ప్రయత్నించుట; సమాధానము ఇవ్వలేక
స్గపడుట.

బగలే బజానా - చంకలు కొట్టుకొనుట;
అమితముగా ఆనందుడుట.

బచన తొడనా - వచనభంగము చేయుట.

బచ్చా హొనా - అనుభవములేకపోవుట.

బఱ్ఱియా కా తాऊ ; బఱ్ఱియా కా బాబా -
మహామూర్ఖుడు.

బజా లానా - పాటించుట.

బట్రా లగనా - కళంకముగుట; మచ్చపడుట.

బట్రే ఖాతె డాలనా ; బట్రే ఖాతె లిఖనా -
మహాలక్ష్మిని లేక అవని బాకీల ఖాతాలో
వ్రాయుట.

బడీ నాక హొనా - మానాపమానముల
యెడల ఎక్కువ ధ్యాన వ్రుండుట.

బడె ధర కి హవా ఖానా - జైలుకి వెళ్ళుట.

**బతాసె సా ఘులనా యా ఘుల జానా ; బతాసె
సా బేఠ జానా** - క్షణభంగురమైన ;
త్వరగా బలహీనపడుట.

బత్తీసీ దిఖానా - నవ్వుట.

బత్తీసీ బజానా - అస్పృహమైన చలివేయుట.

బంద్ కర - కావాలని; సహించేసి; పందెము
మే.

బదా హొనా - అద్భుతముతో వ్రాసియుండుట.

బధియా బేఠనా - స్వప్నము కలుగుట; దివాళా
అగుట.

బన పడనా - సంభవించుట; సాధ్యపడుట.

బనాఎరహనా - బ్రతుకనిచ్చుట; ఉండనిచ్చుట.

బనారసీ చాల చలనా - చాలా తెలివిగా
మోసగించుట.

బబ్ల లగాకర ఆమ చాహనా - చేసినపనికి
విరుద్ధపరిణామము పొందనాశించుట.

బరఫీ ఖానె కే బాద గుడ ఖానా - మంచి
వస్తువు తరువాత చెడ్డ వస్తువు లభించుట.

బలా సీర పర లెనా - కావాలని ఆపదలో
చిక్కుకొనుట.

బసేరా కరనా - నివసించుట ; మకాము
చేయుట; నివసించుట.

బస్తా బాంధనా - దస్తరము కట్టుట; వెళ్ళు
టకు సిద్ధముగుట; సామాను ప్రోగుచేసు
కొనుట.

బహతీ గంగా మే హాథ ధొనా - మంచి అవ
కాశము చూచి లాభము పొందుట;
అందరితోనూ సహకరించి తమ కూడా
లాభము పొందుట.

బహరా పత్యర - బండ, మొండి, చెవిటి.

బహార పర ఆనా - విడిచిండుట; యవ్వనదశ
వచ్చుట; అధికముగా వృద్ధి నొందుట.

బహాల హొనా - మరల నియోగింపబడుట;

స్వస్థతనొందుట.

బాటె ఖిలానా - అధికముగా ఆనందించుట.

बाँस पर चढ़ना - అపకీర్తినొందుట.

बासों उछलना - ఎక్కువగా సంతోషించుట.

बाकी न उठा रखना - అంతా చెప్పివేయుట.

बाज आना - పోగొట్టుకొనుట; వేరు పడుట; విసుగుజెందుట.

बाजार गर्म होना - ప్రేయమగుట; బేరగాళ్ళు వచ్చుట; ఎక్కువగా పని జరుగుట.

बाजार में आग लगना - వస్తువులు అఱిగి ప్రేయమగుట.

बाजारू आदमी - చెడు నడవడి మనిషి.

बाजी मारना या मार लेना - పందెము గెలుచుట; గెలుచుట.

बाट जोहना - దారిచూచుట; నిరీక్షించుట.

बाट पारना; बाट मारना - దోచుకొనుట.

बात का धनी - ఖచ్చితమైన మనిషి; వచన బద్ధుడు.

बात का बतंगड करना - కాస్త విషయాన్ని గంపంతచేయుట.

बात चबा जाना - చెబుతూ చెబుతూ అగిపోవుట.

बात पर आना - మకురపట్టు పట్టుట.

बात पेट में डालना - మాటను గోవుముగా

నుంచుకొనుట.

बात बनाना - దే. బాత గదనా.

बात लाना - పెళ్ళి సంబంధము తెచ్చుట; ప్రసంగము తెచ్చుట; మచ్చవేయుట.

बातें बनाना - ముఖస్తుతి చేయుట; కోతలు కోయుట; అబద్ధాలు ఆడుట.

बादल में थिगली लगाना - అసంభవమైన పనిచేయుట.

बायों पाँव पूजना - ఓటమి ఒప్పుకొనుట.

बायें हाथ का खेल होना - చాలా తేలిక పని అగుట.

बारह-बाट करना या कर देना - అస్తవ్యస్తము చేయుట; చెల్లాచెదురు చేయుట.

बाल का कबल बनाना - చిన్న విషయాన్ని పెద్దదిగా చేసి చూపుట.

बाल की खाल निकालना - మాట నుంచి మాటలాగుట; సూక్ష్మత సూక్ష్మమును వెలికితీయుట.

बाल बनाना - క్షవరము చేయుట; తల దువ్వుకొనుట.

बाल-बाल बचना - ప్రాణాపాయము నుండి క్షణములో తప్పించుకొనుట.

बाल भी बाँका न होना - ఏమాత్రము హాస కలగకుండుట.

बाला-बाला - బైటికి బైటే; పైకిపైనే.

बावन तोले पाव रत्ती - పూర్తిగా సరిగా
నున్న; ఖచ్చితముగా నున్న.

बासी कढी में उबाल आना - వృద్ధాప్య
ములో యవ్వనపు ఊపు అందుకొనుట.

बासी बात में खुदा का साझा ; बासी बात
में भी खुदा मियाँ का हिस्सा होना -
పనికిమాలిన వస్తువు కూడ భావంతుని
దయవలన సంప్రాప్తించుట.

बाहर जाना - అవతలికి వెళ్ళుట; బహిర్భూ
మికి వెళ్ళుట.

बिगडा दिल - మాటిమాటికీ పగించుట.

बिधना के अक्षर - నిధివ్రాత; అదృష్టము;
ప్రారబ్ధము.

बिलारी के भाग छींका टूटना - అను
కోకుండా; అకస్మాత్తుగా ఏదేని పనికివచ్చు
వస్తువు లభించుట.

बिस्मिल्ला ही गलत होना - ప్రారంభమే
అవతతవకముగుట.

बिस्तर गोल करना - వెళ్ళిపోవుటకు సిద్ధ
మగుట.

बीच खेत - అందరి సమక్షమున.

बीच में रखकर कहना - ఒట్టుపెట్టు
కొనుట; శుభధము చేయుట.

बीडा उठाना - ఏదేని పనిచేయుట శుభధము
పూనుట.

बीस होना - బలవంతుడగుట; మించుట.

बुढ़ापेकी लकड़ी - వృద్ధాప్యంలో ఆధారము.

बुत्त देना - మోసగించుట; వంకలకనెవము
పెట్టుట.

बुलबुल पालना - రోగమును పెంచు
కొనుట; ఇబ్బందిని పెంచుకొనుట.

बूँदा बूँदी होना - కొద్దిపాటి వర్షపు జల్లు
పడుట.

बेगार टालना - అయిష్టముతో ఏదో పని
చేసివేయుట.

बेडा पार लगाना ; बेडा पार करना - ఎవరి
మో ఆపదనుంచి రక్షించుట.

बेडा पार होना - కష్టమునుండి విముక్తి
పొందుట; పనిపూర్తి అగుట.

बे-नकेल के ऊँट होना - ఎవరిమాటను
లక్ష్యపెట్టకుండా ఇష్టానుసారము సంచ
రించుట.

बेपेंदी का लोटा - అమాయకుడు; కొంచె
గోడు లేనివాడు; ఏసిద్ధాంతము లేనివాడు.

बेवक्त की शहनाई बजाना - అక్కరకు
రాని పనిచేయుట.

बे-सिर-पैर की बात कहना - అసంభవ
మైన; అక్కరకురాని వాగుడు వాగుట.

बैठी रहना - పెళ్ళికాకుండా ఉండిపోవుట;
నిరీక్షణలోనుండుట.

బేర కాటనా - పగతీర్చుకొనుట.

బేసాఖ కా గదహా హోనా - అమితముగా
బలిసిపోవుట.

బోయా హుఆ కాటనా - కర్మఫలము అనుభవించుట.

బోల జానా - చనిపోవుట.

బోలతీ మారీ జానా - మాటపడిపోవుట.

బోలవాలా హోనా - సమ్మానము కలుగుట;
ప్రసిద్ధినిొందుట.

బోహనీ హోనా - బోణీ అగుట.

బొఖలా జానా - వ్యాకులపడుట;
వైరెక్కుట.

బేనె కా చౌద పకడనా - అనామకుడు ఘన
కార్యము చేయుట.

బ్యౌహర చలానా - వడ్డీవ్యాపారము చేయుట.

బ్రహ్మ కీ శామ హోనా - ప్రళయమాసన్న
మగుట.

బ్రాహ్మణ ఔర బాహ్మన కా అంతర హోనా -
(బ్రాహ్మణుడు, బాహ్మనుడు లో చూచు
టకు కొద్ది తేడా ఉన్నా నిజానికి పెద్ద తేడా
ఉంది.

భ

భంగ ఉననా - భంగు త్రాగబడుట.

భంగ ఉననా - భంగుత్రాగుట.

భండా ఫూటనా - బండారము బయటపడుట;

గుట్టురట్టుగుట.

భగవా పహననా - సన్యాసము స్వీకరించుట.

భనక పడనా - ఏదో విధముగా చెవినపడుట.

భరతీ కా - పనికిమాలిన; వ్యర్థమైన.

భరమార కర దేనా - ఎక్కువచేయుట;
గుట్టవేయుట.

భర్యా స్వర - బొంగురు స్వరము..

భలా-బురా - మంచి - చెడు.

భాండే భరనా - పశ్చాత్తాపడుట.

భాగతె కీ లంగోటీ - పోయే డబ్బులో కొంత
భాగము.

భాడ జ్రొంకనా - తుచ్చమైన పనిచేయుట.

భాడ में ज़्रొंकनా; భాడ में डాలనా -
విస్మయముచేయుట; విసిరిపారవేయుట.

భాడె కా ట్డ - కూలికిపనిచేయువాడు;
అద్దెకు పనిచేయువాడు.

భాదో కా భేసా హోనా - అతిగా బలిసి
లావగుట.

భారీ పేర హోనా - గర్భవతియగుట; గర్భము
ధరించుట.

భారీ హోనా - కష్టమగుట; బరువగుట.

భావ తావ కరనా - బేరమాడుట.

భిగో - భిగోకర మారనా - చెప్పులు తడిచి
కొట్టుట.

భిడ కె ఉతె ఉడనా - భయంకరునితో

వైరము పెట్టుకొనుట.

भीगी बिछी होना या हो जाना - బొత్తా

మెదలకుండా ఉండిపోవుట; అణగారి
ఉండుట.

भीम का हाथी - పెళ్ళి తిరిగి రానివాడు.

भुगत लेना - పైసలాచేయుట.

भुरकुस निकलना या निकलजाना -

పిండిపిండి అగుట; విస్తృతమగుట.

भुरता करना या कर देना - అణచి అణచి

బజ్జీచేయుట; చట్టి చేయుట.

भूँज या भून डालना - వేధించుట; వ్యాకుల
పరచుట.

भूमिहार होना - డాక్టరులు; నికృష్టమైన

స్వార్థము సాధించు నీచుడగుట.

भोडिया धसान - గుడ్డిగా అకరించుట;

అనుసరించుట.

भैंस से बीन की दाम लेना या देना - దున్న

పోతు కొమ్ముకి అత్తరు రాయుట.

भोग सुनाना - దుర్భాషలాడుట; తిట్టుట.

भोर होना - విస్తృతమగుట.

भौंह जोहना - ముఖస్థుతి చేయుట.

भौंह तानना-भौंह चढाना - కోపగించుట;

చిరాకుపడుట.

भौंचक रह जाना - నివ్వెరపోవుట.

भूमट काना - సైచేయుట.

म

मंगता होना - ముష్టివాడుగుట.

मंगनी करना - పెళ్ళి నిశ్చిత్తము చేయుట.

मँजा होना - సిద్ధహస్తమైన; అభ్యస్తమగుట.

मंजिल मारना - చాలా దూరము కాలి నడక
వెళ్ళుట.

मंडी लगना - బజారు ప్రారంభమగుట.

मक्खन मलना ; मक्खन लगाना - ముఖ

స్తుతి చేయుట.

मक्खी की तरह निकाल फेंकना - పూర్తిగా

వేరు పరచి వెడలగొట్టుట.

मक्खी चूस होना - పీనాసియగుట.

मगज उडाना - ఎక్కువగా మాట్లాడి వ్యగ్ర

పరచుట.

मगज खाली करना ; मगज पसी करना -

ఎక్కువగా ఆలోచించుట; అక్కరకు

రాని వాగుడుతో విసిగించుట; పిచ్చి

వానిగా చేయుట.

मगज मारना - మూర్ఖునికి తెలియజెప్పు

టకు ప్రయత్నించుట.

मगर-अगर करना - టాలాటోలీ చేయుట.

मजमून बाँधना - ఉద్భావించుట; కల్పన

చేయుట.

मजा आ जाना - ఆనందము కలుగుట;

ఉల్లాసము కలుగుట.

गजाक उडाना - వెక్కిరించుట; వేళా కోళము చేయుట.

मजा किरा किरा होना या हो जाना - పానక ములో పుడకవచ్చుట; ఉల్లాసము భంగ మగుట.

मजे में - ఆనందముతో.

महिया मेट कर देना - నాశముచేయుట; ద్వంసము చేయుట.

मट्टी पलीत करना - దుర్దశపట్టించుట.

मद आना - చుట్టుముట్టుట.

मतलब के यार - స్వార్థమిత్రులు

मतलब गाँठना - స్వార్థము సాధించుట.

मत्थे डालना - నెత్తిన రుద్దుట.

मथानी पडना - గడబిడయగుట.

मन करना - కోరిక కలుగుట.

मन का मैला - కుటీ; ధూర్జడు.

मन की मन में रहना - కోరిక తీరకపోవుట.

मन केलङ्खाना - గాలిమేడలలో సంతోషించుట; ఉపహాసముతో తృప్తి నొందుట.

मन खट्टा होना - మనస్సు విరిగిపోవుట; ఏవగించుట; నచ్చుకోవుట.

मन चलना - కోరిక కలుగుట.

मन छोहा करना - నిరాశపడుట.

मन टटोलना - మనసులోని విషయమును గ్రహించుట.

मन टूटना या टूट जाना - మనస్సు విసిగి పోవుట.

मन देना - మనస్పూర్తిగా చేయుట; మనస్సుని లగ్నము చేయుట.

मन बहलाना - మనస్సుని రంజింప జేయుట.

मन माना - ఇష్టైసుసారము; స్వేచ్ఛగా.

मन में घर करना - స్నేహము కలుగుట; ఏదేని విషయము మనస్సులో స్థిరపడుట.

मन में मथानी फिरना - ఉద్విగ్నమగుట.

मनसूबा बाँधना - సాహసించుట.

मनुहार करना - ముఖస్మృతిచేయుట; బ్రతి మాలుట.

मरहठी मचाना - దోచుకొనుట; దోపిడీ కోలాహలమగుట.

मरी पडना - స్త్రీకు వ్యాధి వ్యాపించుట.

मलार गाना - సంతోషముగా పాటపాడుట; ఆనందుడుట.

मशविरा करना - సంప్రదించుట.

मस्त मौला होना - నిర్లక్ష్యము చేయువాడు.

महाजन होना - ధనవంతుడగుట; వడ్డీ వ్యాపారము చేయుట.

महीने से होना - రజస్వల అగుట.

माँग धोना - వైధవ్యము పొందుట.

माँग में कोयला दलना - విధవ అగుట.

माई का लाल - వీరుడు.

माँटी फाँकना - ఈర్ష్యమొంచుట; వైరము
మొంచుట.

गात देना - ఓడించుట.

माथे मानना - ప్రేమపూర్వకముగా అంగీ
కరించుట.

मान करना - అలుగుట.

मामी पौना - తన తప్పును అంగీకరించక
పోవుట; అన్నమాటను ఉల్లంఘించుట.

मारते मारते अँचार कर देना ; मारते-
मारते भरकुस निकाल देना - చితక
బాదుట.

मारा-मारा करना - ఎక్కువగా శ్రమించుట;
ఉరుకులు - పరుగులు తీయుట.

मार्के का काम - మహత్వపూర్ణమైన
విషయము.

माहुर की गाँठ - చేదు మనిషి; విషపు మనిషి
కుటుబాషి.

मिजाज गर्म होना - కోపించుట; వెర్రెక్కుట

मिजाज न मिलना - గిర్రానుండుట.

मिजाज सीधा होना - గర్వయుక్తముగుట.

मिट्टी के माधी - మూర్ఖుడు.

मिट्टी खराब करना; मिट्टी पलीत करना -
విస్త్రప్తపరుచుట; దుర్లభపట్టించుట.

मियाँ-मिट्टू बनना - మాటలతో ఉబ్బిం

చుట; ముఖస్తుతి చేయుట.

मिला लेना - తన పక్షమున చేర్చుకొనుట.

मिसरा लगाना - నమస్కను పూరించుట.

मीठी चुटकियों उडाना ; मीठी चुटकी

लेना; मीठी छुरी मारना - మధుర
వాక్కులతో కలువ్యంగ్యము చేయుట.

मीन-मेख निकालना - దోషము ఎత్తి
చూపించుట; చిద్రాన్వేషణ చేయుట.

मुँह उजाले - బహుపెందలకడే.

मुँह उतरना - ముఖము పాలిపోవుట; ముఖము
కళావిహీనమగుట.

मुँह का कौर - తేలికపని.

मुँह काला करना - కళంకపరచుట.

मुँह की खाना - దభాలున పడిపోవుట లేక
ఓడిపోవుట; మోసపోవుట; అప్రతిష్ఠ
పాలగుట.

मुँह के तोते उड जाना - నోటితోంచి మాట
పెగలకపోవుట.

मुँह खराब होना - దుర్భాషలాడుట;
తిట్టుట.

मुँह चिढ़ाना - వెక్కిరించుట.

मुँह चुराना - ఎదుటపడకపోవుట.

मुँह झुलसना - ఇచ్చి పంపివేయుట; ముఖము
మండుట (తిట్టు).

मुँह तोड़ जवाब देना - నోరుమూసే

సమాధానమిచ్చుట.

మొహర - ఎదుట; సమక్షమున.

మొహర కాలిఖ పోతనా - కళంకురముట;
అవమానించుట.

మొహర చూనా పోతనా - అవమానించుట.

మొహర పానీ ఫిర ఆనా - ముఖము
వికసించుట.

మొహర పర బాత ఆనా - మాట చెప్పాలను
కొనుట.

మొహర పీలా పడ జానా - ముఖము ముడుచు
కొనుట; ఔదాసీన్యము కలుగుట.

మొహ-ఫెంట్ - నిస్సంకోచముగా దుర్బాష
లాడుట; కటువుగా మాట్లాడువాడు.

మొహ ఫులాకర బేఠనా - మూతిముడుచుకొని
కూర్చుండుట.

మొహ ఫూలనా - అలుగుట; కోపగించుట.

మొహ బాకర రహ జానా - నోరు తెరచుకొని
ఉండిపోవుట; ఆశ్చర్య చకితమగుట.

మొహ బానా - నోరు తెరచుకొని యుండుట;
ఆశతో నిరీక్షించుట; తీసుకొనకుం
డుట.

మొహ మారనా - మెరుగవుట; సిగ్గుపడునట్లు
చేయుట.

మొహ మీఠా కరనా - మిఠాయి పెట్టుట.

మొహ మేఘీ-శక్కర హోనా - పరిస్థితి అను

కూలించినప్పుడు సాధుశబ్దములు పలు
కుట.

మొహ మేఘీ తినకా లేనా - దైన్యము వ్యక్తము
చేయుట.

మొహ మేఘీ పానీ భర ఆనా - నోరూరుట.

మొహ మేఘీ రామ, బగల మేఘీ హోనా - గోముఖ
వ్యాఘ్రమగుట.

మొహ మోడనా - నిముఖమగుట.

మొహ లగానా - నెత్తెక్కుట; అతిగా చనువు
కలుగుట.

మొహ లటకానా - కోపగించుట; అలుగుట.

మొహ సే బాత తీననా - ఇతరులు చెప్పు
మాటను తను చెప్పుట.

మొహ సే లార నీకలనా -దే. మొహ మేఘీ పానీ
ఆనా.

మొహర-సీకర-ఎన్నో పర్యాయములు.

మొహరీ హోనా యా హో జానా - మకాము
చేయుట.

మొహరీ కరనా - వడ్డీ తీసుకొనుట; కాలము
గడుపుట; ఎక్కువకాలము గడుపుట.

మొహరీ కరనా - ముదరా తీసికొనుట;
కూర్చొనిపాడుట.

మొహరీ చదనా - లావెక్కుట; గిరెక్కుట.

మొహరీ గరమ కరనా - లంచము పుచ్చుకొనుట.

మొహరీ గరమ హోనా - డబ్బు లభించుట;

లంచము వచ్చుట.

मुट्टी में होना - గుప్పెటిలోనికి వచ్చుట.

मुनादी करना - చాటింపువేయుట.

मुरादों के दिन - యవ్వనము; యువావస్థ.

मुर्दा-दिल होना - ఉత్సాహము లేకపోవుట.

मुलाहिजा करना - తనఖీచేయుట; ధ్యాన ఉంచుట.

मुसलाधार बरसना - కుంభవృష్టి కురియుట.

मुहर लगना - స్వీకృతి లభించుట.

मुहरम की पैदाइश होना - ఎల్లప్పుడు విచారముగా నుండుట.

मुँहा-मुँही होना - ఒకరిమీద ఒకరికికోప మొచ్చి మాట్లాడకుండుట; ప్రేమతో ఒకరినొకరు ముద్దిడుట.

मूँछ ऐँठना - మీసము మెలివేయుట; గర్వించుట.

मूँछ बीन लेना - అగౌరవపరచుట.

मूत देना - అతొ భయపడుట; ఉచ్చపోసుకొనుట.

मूसलों ढोल बजाना - అధికముగా ఆనందించుట.

मेढक या मेढकी को जुकाम होना - ఆనందభవము సంభవించుట; పనికిమాలిన దానిని కూడ పొందకోరుట.

मेल खाना; मेल बैठना - జోడు కుదురుట.

मेला होना - సంతి కుదురుట.

मेहनत की रोटी खाना - కష్టజ్ఞితము అనుభవించుట.

मैदान करना - కుప్పవేయుట; చంపుట; యుద్ధము చేయుట.

मैदान होना - యుద్ధము జరుగుట; కుప్ప పడుట; విరేచనముగుట.

मैल का बैल बनाना - కాస్తమాటను గంపంతచేయుట.

मोटी अकल - మంద బుద్ధి.

मोटी बात - సాధారణమైన విషయము.

मोटे हिसाब से - స్థూలముగా.

मोती ढलकना - ఎక్కువగా ఏడ్చుట.

मोम का पुतला - కృత్రిమమైన; క్షణభంగురము.

मोमकी नाक होना - త్వరత్వరగా అభిప్రాయము మార్చుకొనుట.

मोम दिल होना - దయావ్రహ్మదయము.

मोल करना - కొనుట; బేరమాడుట.

मोल देना - అమ్ముట.

मोहडा मारना - ముందుగా పని పూర్తి చేసేవేయుట.

मोहनी लगना - మోహించుట.

मौका चूकना - అవకాశము పోగొట్టు
కొనుట.

मौका पडना - అవకాశము వచ్చుట.

मौका मिलना ; मौका हाथ लगना -
అవకాశము లభించు; పందెముగెలుచుట.

मौज उडाना ; मौज करना; मौज मारना -
ఆనందించుట; ఉల్లాసపడుట.

मौत का तमाचा - మృత్యువుని జ్ఞాపకము
చేయు కార్యము.

मौत को दुलती मारना - ఆపదనుకొని
తెచ్చుకొనుట.

मौरूसी होना - వారసత్వముగుట.

म्याऊ का ठौर - భయంకరస్థితి; భయా
మామైన స్థువు.

म्यान से निकलना - కత్తివరలోంచి బయ
టికివచ్చుట.

म्यान से बाहर होना - అతొకొపగించుట.

य

**यकीन करना ; यकीन लाना; यकीन
हानो** - విశ్వసించుట; నమ్ముట.

यारी कट करना - స్నేహము వదులుట.

याँरी गाँठना; यारी जोड़ना - స్నేహము
చేయుట.

योही - ఊరకేని; ఏ లక్ష్యము లేకుండా.

र

रंग उखडना या उखडजाना - ప్రభావము
లేకపోవుట.

रंग चढना - రంగుపడుట; ప్రభావము
వడుట; రేసికుడుగుట.

रंग जमना - ప్రభావము స్థిరపడుట; దర్జా
ప్రదర్శించుట.

रंग टपकना - యవ్వనము వికించుట.

रंग-ढंग - స్థితి; దశ; వ్యవహారము; ప్రవర్తన;
లక్షణము.

रंगत आना - ఆనందము కలుగుట.

रंग फक पड जाना ; रंग फक होना -
రంగు వెలిసిపోవుట.

रंग बदलना - కోపించుట; స్థితిమారుట;
సిద్ధాంతము మారుట.

रंग में ढलना - ఇష్టానుసారము సంచరిం
చుట.

रंग रलना ; रंग रलियाँ करना - ఆనందిం
చుట; ఆనందముగా క్రిడించుట.

रंगा सियार - ధూర్తుడు; బయట-లోపల
వేరువేరుగా నుండుట.

रंगे हाथ पकडा जाना - కుకర్మచేస్తూ
సప్రమాణముగా పట్టుబడుట.

रंडापा झेलना - వైధవ్యము అనుభవించుట.

रखना पडना - ఆటంకము కలుగుట;

జగదము కలుగుట.

రగ-రగ పహచాననా - బాగుగా గుర్తించుట.

రగే ఢిలీలీ పడనా - అలసిపోవుట.

రటలగానా - మాటిమాటికి చెప్పుట; సంకల్పించుట.

రత్తి భర - స్వల్పముగా.

రఫా-దఫా करना - ముగింపజేయుట; సమాప్తపరచుట.

రఫ్-చక్కర బననా ; రఫ్-చక్కర होना - పారిపోవుట; అదృశ్యమగుట.

రబ్త-జబ్త होना - గాఢముగా స్నేహము కలుగుట.

రవానా करना - పంపుట.

రవానా होना - వెళ్ళిపోవుట.

రసీద करना-వేయుట; కొట్టుట; పంపుట.

రసీద काटना - రసీదు ఇచ్చుట.

రह जाना - వెళ్ళిపోవుట; ఉండీపోవుట; వెంటపడుట; మిగిలియుండుట; ఏమీ చేయలేకపోవుట.

रहने देना - పోనిచ్చుట; ఉండనిచ్చుట; మార్పుచేయుట.

राई-नोन उतारना - దిష్టితీయుట.

राई-रत्ती - కొద్దికూడా; కొంచెము కూడా.

राई-रत्ती करके - కొద్దికొద్దిగా.

राजी-खुशी - బాగుగా; సురక్షితముగా.

रात-दिन बराबर होना - ఎల్లప్పుడు కష్టదశలోనుండుట.

रात भारी होना - రాత్రి గడపడం కష్టమనిపించుట.

रार करना - ఘర్షణపడుట; తగాదా పడుట.

रास आना - అనుకూలమగుట; పడుట.

रास्ता दिखाई देना - ఉపాయము తట్టుట.

रास्ता देखना - నిరీక్షించుట ; వేచియుండుట.

रास्ता नापना - వెళ్ళిపోవుట; దారికొచ్చుట.

रास्ता बताना - పన్నాగము వేయుట; దూచేయుట; దారిచూపుట.

रास्ता भूलना - చాలా రోజుల తరువాత వచ్చుట.

रास्तेपर आना - దారికి వచ్చుట; చెప్పింది అంగీకరించుట.

राह मारना - ఉన్నతిలో ఆటంకము కలిగించుట.

रीझ पचाना - తన సంతోషము ఎవరికీ తెలియనివ్వకపోవుట.

रीढ़ टूटना - ఆశక్తమగుట.

रुख देखकर बात करना - మనస్సును పసికట్టి అనుకూలముగా మాట్లాడుట.

रुख देना - ధ్యాన ఉంచుట.

रुख फेरना - దయాదృష్టి తొలగించుట;

దుఃఖము కలుగుట.

रुपया ऐंठना - మంచి-చెడు చూడకుండా
డబ్బు గుంజుకొనుట.

रुपया तुडाना - రూపాయి చిల్లరమార్చుట.

रुस्तम का साला बनना या समझना -
వీరుడుగులు (వ్యంగ్యము).

रुई की तरह तूम डालना या तूमना - చిన్న
భిన్నము చేయుట; దుర్దశకలుగజేయుట.

रुखा पडना - మొగమాటము లేకపోవుట;
కోరడుగుట; కోపగించుట.

रेख में मेख भारना ; रेत पर नाव चलाना -
అసంభవమైన కార్యము చేయుట.

रेल-पेल करना - గుట్టచేయుట; గుంపు
ఏర్పరుచుట.

रेहन रखना - తాకట్టు పెట్టుట.

रोंगटे खडे होना - భయముతో కంపించి
పోవుట.

रोक-टोक करना - ఆపుట; ఆటంక
పరచుట.

रोक थाम करना - సంరక్షించుట; అడ్డగించు
చుట.

रोजा खोलना - పగలంతా ఉపవాసముండి
సాయంత్రము భుజించుట.

रोजा तोडना - ఉపవాస భంగము చేయుట.

रोटियाँ तोडना - సోమరిగా భోజనము చేస్తూ

వుండుట.

रोटी की खाक झाडना - ముఖస్తుతి
చేయుట.

रोडा अटकाना - అడ్డుపెట్టుట.

रोम-रोम जलना - మిక్కిలి కోపగించు.

रौनक होना - శోభించుట.

रौख भोगना - సరకము అనుభవించుట.

ल

लंक टूटना - నడుము విరుగుట; ధైర్యము
నశించుట.

लंगर जारी करना - దానమిచ్చుట; సహాయ
పడుట.

लंगोटिया थार - బాల్యస్నేహితుడు.

लंबा बनना- नौ - दो ग्यारह होना ; पेरि
పోవుట; అదృశ్యమగుట.

लंबी तानना - నిశ్చింతా నిద్రించుట.

लंबी रस्सी देना - అతని అలుసు ఇచ్చుట.

लंबे हाथ मारना - పెద్దమొత్తము డబ్బును
దొంగిలించుట.

लकीर का फकीर - గుడ్డిగా పూర్వాచార
మును పాటించువాడు.

लगती बात कहना - మర్మాంతకపు మాట
చెప్పుట; వ్యంగ్యము పలుకుట.

लगाव होना - ప్రేమ జనించుట.

लगे हाथ - పనిలో మునిగి మరియొక పని

చేయుట.

లच्छేదార భాషా - ఆలంకారిత భాష.

లఠా హాథీ బీ నౌ లఖ కా హోనా - బ్రతికి

చెడ్డవాని ఖర్చు తగ్గకపోవుట.

లఠ్ఠ లియే ఫిరనా - పోట్లాటకు సిద్ధ

పడుతూ ఉండుట.

లఠ్ఠ-సా మార దేనా - కర్ర విరచినట్లు

మాట్లాడుట.

లఠ్ఠాడ ఖాతీ జీబ - సంద్విగ్ముగా.

లఠాడ పానా - చివాట్లు తినుట.

లత్తే లేనా - మూర్ఖుని చేయుట.

లపకీ భరనా - దూరదూరముగా కుట్టు

చేయుట.

లపెట్ మేం ఆజానా - ఉచ్చులోపడుట.

లబడ-ధో-ధో చలనా - నిజాయితీలేని

నడక సఫలమగుట.

లబాడియా హోనా - అబద్ధాలకోరుట.

లల్లా జాననా దద్దా న జానా - తీసుకోవడం

మాత్రము తెలుసు; ఇవ్వడం తెలియ
కుండుట.

లల్లొ-చప్పొ కరనా - కాళ్ళవేళ్ళ పడుట;

ముఖస్థితి చేయుట.

లహనా చుకానా ; లహనా సాఫ కరనా -

అప్పుతీర్చుట.

లహర మే ఆనా - క్షుప్తకోపితుడు.

లహాలొట్ట హో జానా - మోహితమగుట.

లహ్ కా ఘట్ట పీకర రహ జానా - క్రోధము

దిగ్గమింగియుండుట.

లహ్-పసీనా ఒక కరనా - ఎల్లప్పుడు

అతీా శ్రమించుట.

లహ్ పీనా యా పీ జానా - అతీా వ్యాకుల

పడుట.

లహ్ సూఖనా - జంకుట; భయపడుట.

లాई-లుతరీ - వాడీ; కొండెము.

లాఖ సే లీఖ హోనా - బహుగోప్యవాడు

బహు పేదయగుట.

లాగ బొధనా - వైరము మోంచుట.

లాగ-లపెట్ రఖనా- పక్షపాతము చూపిం

చుట; స్పష్టముగా చెప్పకపోవుట.

లాచార కరనా - వివశునిగా చేయుట.

లాజ రఖనా - ప్రతిష్ఠ కాపాడుట.

లాజవాబ కర దేనా - ఓడించుట.

లాఠీ చలనా - కొట్లాట జరుగుట.

లాఠీ మేం తేల లగానా - దెబ్బలాటకీ సిద్ధ

మగుట.

లానత్-మలాగత్ కరనా-చివాట్లు పెట్టుట.

లార గిరనా - దెం. లార టపకనా.

జీ లలచానా - నోరూరుట.

లాల ఆంఖే దిఖానా - కళ్ళ క్రజ్జీసి

చూచుట.

लालच देना - హింసకలుగజేయుట.

लाल मिर्च - బహుక్రొధము గలవాడు;

కలుభాషి.

लाले पडना - ఎక్కువగా లోటు కలుగుట.

लासा लगाना - ఉప్పుతో ఇరికించుట.

लाहौल भेजना - ఏవగించుట; చీదరించుట.

लिख लोढ पढ पत्थर होना - బొత్తిగా చదువుకోనివాడు.

लिफाफा खुल जाना - రహస్యము బయట పడుట.

लिफाफा बनाना - బాహ్యోడంబరము చేయుట.

लिहाज रखना - ధ్యాన ఉంచుట.

लिहाज रखना - ప్రతిష్ఠ ఉంచుట; సరిగా ప్రవర్తించుట.

लीक करके - ప్రతిష్ఠ చేసి.

लीक - అడుగుజాడ.

लीक पीटना - పూర్వాచారమును గుడ్డిగా అనుసరించుట.

लीपना - पोतना - శుభ్రపరచుట.

लीप-पोत कर बराबर करना - సర్వ నాశము చేయుట; విస్తృతపరచుట; మించి పోవుట.

लुटिया डुबोना या डुबो देना - కళంకితము

చేయుట; విస్తృతపరచుట.

लूलगना - వడగాలి తగులుట.

लू-लू बोलना - వెక్కిరించుట; పరిహాసము చేయుట.

लेखा माँगना - లెక్క అడుగుట; ఖర్చు వివరము అడుగుట.

लेन-देन न होना - 'ఏ' సంబంధము లేకపోవుట.

लेने के देने पडना - ప్రాణము మీదికి వచ్చుట.

लोट-पोट करना या कर देना - విశ్రమించుట.

लोटे-लोह हो जाना - అనురక్తమగుట.

लोन निकलना - కృతజ్ఞులకు ఫలితమును భవించుట.

लोहा करना - గుడ్డలకు ఇస్త్రీచేయుట.

लोहा गहना - యుద్ధము చేయుట.

लोहा लेना - ఎదిరించుట.

लोहे का चना - బహు కఠినకార్యము.

लोहे के घाट उतारना - వధించుట; ఛంపి చేయుట.

लौ लगना - దృఢమైన సంకల్పము కలుగుట.

लौ लगाना - లీనమగుట; నిమగ్నమగుట.

व

वंट-बंट होना - 'ना' అనేవారు ఎవరూ లేకుండుట; ఏకాకీ నుండుట.

वक्त आ पहुँचुना - चावुकालము దగ్గర
పడుట.

वक्त काटना - ఏదోవిధముగా కాలము
గడుపుట.

वक्त हाथ से दे देना - అదనుపోగొట్టు
కొనుట.

वली लंगर - నకిలీ సాధువు.

वारे-न्यारे करना - ఎక్కువగా లాభము
గడించుట; ధనపంపన్నుడగుట.

वास्ता देना - సహాయమును అర్పించుట.

वास्ता रखना - సంబంధము ఉంచు
కొనుట.

वाही-तबाही बकना - అక్కరకురాని
అసభ్యమైన వాగుడు వాగుట.

श

शंकर की लकड़ी; शंकर की लकड़ी -
చెరుకు గడ్డ.

शंकर होना - బోళగాయించుట.

शऊर पकड़ना - తెలివి సంపాదించుట;
తెలివిమీరుట.

शगूफा खिलना - వింత సంఘటన సంభ
వించుట.

शगूफा दिखाना - గండములో చిక్కించుట.

शबाब आना - అందుముకలుగుట; కోభిల్లుట

शमा बढाना - దీపము ఆర్పుట.

शमा से पानी पानी होना - అతిగా సిగ్గు
పడుట.

शर्म थूक कर खा जाना - సిగ్గు ఏమాత్రము
తేకపోవుట.

शहद लगाकर चाटना - సోమరగా ఉంచుట;
ఉపయోగించలేకపోవుట.

शहादत देना - సాక్ష్యమిచ్చుట.

शादी मर्ग हो जाना या होना - అతి
ఆనందము వలన చనిపోవుట.

शमिल हाल-क़्ख-सुखमुल्लो नहाचरुडु
నిజమైన మిత్రుడు.

शामी लगाना - గుట్టుముకాళ్ళకు నాడాలు
వేయించుట.

शीर और शंकर होना - కలిసిమెలిసి పోవుట.

शीशी सुँथाना - మూర్ఛ తెప్పించుట.

शेखी किरकिरी होना - గీరవీగిపోవుట;
అభిమానము భంగమగుట.

शेखी निकलना या निकल जाना -
అవమానపడుట.

शेर-बकरी का एक घाट पानी पीना -
అందరికి ఒకే మాదిరి అధికారములు -
సదుపాయముల ఉండుట.

शैतान का कान फूँकना - చెడు ఆలోచనలో
లీనమగుట.

शैतान का बच्चा - నీచుడు; తుంటరి.

शैतान की खाला - గయ్యాళి స్త్రీ.

शौक पूरा करना - కోరిక తీర్చుకొనుట.

शौक फरमाना - అనుభవించుట; అనుభూతి పొందుట.

शौक से - ఆనందముగా; సంతోషముగా.

श्रीगणेश करना - ఏదేని పని ప్రారంభించుట.

श्रेय पाना - ఏదేని పనిచేసినందుకు ఫలము పొందుట.

श्वास रहते - ప్రాణము ఉండగా; జీవిత పర్యంతము.

श्वेत यश - నిర్మలమైన యశస్సు.

ष

षट्स भोजन - షడ్ఘోషిత భోజనము.

षडयंत्र रचना - కుట్రపన్నుట.

षडराग करना - గడబిడ చేయుట.

स

सँकरा जीवन - విషాదమయ జీవితము.

संख बजाना - ఏడ్చుట; శంఖము పూరించుట.

संग डोलना - వెంటవెంట తిరుగుట.

संगत करना - సంగత్యముతోనుండుట.

संग दिल होना - నిష్ఠురముగుట; కఠోరముగుట.

संसार की हवा लगना - ప్రపంచానుభవము

కలుగుట; వ్యమోరూఢ్యము కలుగుట.

सखुन डालना - అడుగుట; యాచించుట.

सखती करना - నిర్దయా వ్యమోరించుట; కఠోరముగా వ్యమోరించుట.

सगाई करना - పెళ్ళిచేసుకొనుట; స్నేహము చేసుకొనుట.

सटका मारना - మేగముగా వెళ్ళిపోవుట; గబగబా మాట్లాడుట.

सट्टा-बट्टा लगाना - పని సరంజాము ఏర్పరచుకొనుట.

सट्टी मचाना - గంభీర చేయుట.

सढिया जाना - బుద్ధిమందగించుట; అరువది సంవత్సరములు దాటుట.

सडक नापना - పనిచేయి తిరుగుడు తిరుగుట.

सत निकल जाना - సత్తువతోపోవుట.

सतपर रहना - సతివ్రత్యముతో ఉండుట; తనమాట ప్రకారముండుట.

सत्तर चूहे खाए होना - మంచి-చెడు అన్నిరకముల వస్తువులు చేసి యుండుట.

सत्ता चलना - అధికారము చలామణి అగుట.

सतू धोलना - అక్కిరకురావి చల్లచేయుట.

सतू बाँधके पीछे पडना - దృఢసంకల్పముతో వెంటాడుట.

सत्यानाश करना - సర్వనాశము చేయుట.

సదా దేనా - బిచ్చమడుగుట; బిచ్చమెత్తుట.
 సనసనా జానా - భీతినొందుట; భయముతో నిశ్శబ్దముగుట.
 సనీచర ఆనా - చెడు సమయము వచ్చుట; విపత్తు సంభవించుట.
 సన్నాటా ఖీచనా - నిశ్శబ్దముగా నుండుట; మౌనము మోంచుట.
 సన్నెటే మేం ఆ జానా - ఆశ్చర్యమునొందుట; కలతచెందుట.
 సపర జానా - మరణించుట.
 సపాటా మారనా - ఉరుకులు పరుగులు తీయుట; వ్యాయామము చేయుట.
 సఫాఝీ కరనా యా కర దేనా - విస్తృతపరచుట; ద్వంసము చేయుట.
 సఫాఝీ దేనా - సంజాయిషీ ఇచ్చుట.
 సఫేద బాలోం కీ లాజ రఖనా - పుడ్తాప్యమును గౌరవించియుండుట.
 సబక దేనా - ఉపదేశించుట; జ్ఞాపకముంచుకొనుటకు పాఠము ఇచ్చుట.
 సబక పఢనా - ప్రేరేపించుట; దారిమళ్ళించుట; నేర్పుట; చదువు చెప్పుట.
 సబ నీబత హోనా - దుర్దశాగ్రస్తముగుట.
 సబీల పిలనా - ఏమీ తీసుకోకుండా (త్రాగు నీరు ఇచ్చుట; ముహూర్తము నెలలో పాలు శరబత్తు త్రాగుటకు ఇచ్చుట.

సబ్జ కదమ హోనా - నిక్షేపరాయుడిపాదముగుట; దుశ్శకునముగుట.
 సబ్జ బాగ దిఖనా - వట్టి వట్టి ఆశ కలిగించుట; దూ చేయుట; ధైర్యము చెప్పుట.
 సబ్జ హోనా - సంతోషముతో ఉబ్బిపోవుట.
 సబ్రకర బేఠనా - ఓర్పుకొనియుండుట.
 సమఝ లేనా - హతీర్చకొనుట.
 సమయ ఆ జానా - కాలము సమీపించుట; మృత్యువు దగ్గరపడుట.
 సరకార కీ మేహమానీ ఖనా - కైదు శిక్ష అనుభవించుట.
 సరనామ కరనా - ప్రసిద్ధపరచుట.
 సరనామ హోనా - ప్రసిద్ధినించుట.
 సరసరీ తౌరపర నజర డాలనా - పైపై చూచుట.
 సరాఫ కా కుత్తా హోనా - స్వార్థమిత్రుడగుట.
 సదీ పడనా - చలివేయుట.
 సలామ కర కే చల దేనా - నమస్కారము చేసే వెళ్ళిపోవుట; దుఃఖముతో వెళ్ళిపోవుట.
 సలామతీ సే - కుశలముగా.
 సలామ బొలనా - పిలుచుట.
 సబా సోలహ ఆనా - సంపూర్ణముగా; తక్కువలేకుండా.

सस्ते छूटना - కఠిన కార్యము సులువుగా
నెరవేరుట.

सही पडना - సరిగా ఉండుట.

साँच को आँच न होना - నిజాయితీ
మనిషికి ముప్పు ఉండకపోవుట.

साँचे ढलना - పోతపోసినట్లుగా; చాలా
అందముగానుండుట.

साँठ-गाँठ करना - కుట్రపన్నుట.

साँप के मुह की छछूँदर होना - ఇరువైపుల
స్థితి అనిష్టకారముగుట.

साँप-छछूँदर की दशा होना - సందిग्ధ
ములో పడుట.

साँप साँप बात करना - బహునెమ్మదిగా
మాట్లాడుట.

साँसा पडना - విపత్తు సంభవించునని
అనుమానము కలుగుట.

साठे पर पाठे होना - వార్ధక్యములో కూడ
శక్తి వంచనలేకుండుట.

सात घाटों का पानी पीना - ప్రాపంచక
అనుభవములో దిట్ట అగుట.

सात-चौदह की सैर कराना - జైలుకి
పంపుట.

सात-पाँच करना - మోసగించుట; అను
మానించుట.

सात बार नौ त्यूँहार होना - ७ జూపండుగు

- ఉత్సవము జరుగుట.

साथ देना - సొంగళ్ళము చేయుట.

साथ सोकर मुँह छिपाना - సొంగళ్ళముండి
కూడ రూప్యము చెప్పకపోవుట.

साफ करना या कर देना - చంపవేయుట;
పూర్తిగా తినివేయుట.

साब का पडना - పనికిలుగుట.

सामना करना - ఎదిరించుట.

साया डालना - నీడ ఇచ్చుట; ఆశ్రయ
మిచ్చుట; సహాయమిచ్చుట.

सिक्का बैठना - అధికారము స్థిరపడుట;
ప్రభావము పడుట.

सिट्टी-पिट्टी गुम होना - భయమువలన
స్పృహ తప్పుట.

सितारा डूबना - దురదృష్టము సంభవించుట.

सिमट जाना - సంకోచించుట; సిగ్గుపడుట.

सिर आँखों पर - సౌదరముగా.

सिर आसमान से लगाना - అతిగా గర్వించుట.

सिर ओढ़ना - బాధ్యత వహించుట.

सिर करना - నెత్తిన రుద్దుట; తలదువ్వు
కొనుట.

सिर की बला - తనకండము.

सिर खपाना - ఎక్కువగా ఆలోచించుట.

సీర ఖానా - విసిగించుట; కలతపెట్టుట.

సీర చఢనా - నెత్తికెక్కుట; కొంచెతనము చేయుట; బలి ఆగుట.

సీర నపానా - నమస్కరించుట; సిగ్గు జెందుట; ఓడించుట.

సీర పడనా - నెత్తినపడుట; బాధ్యత పై పడుట.

సీర పర కఫన బాంధనా - ప్రాణత్యాగము నకు సిద్ధపడుట.

సీర పర ఠీకరా ఫొడనా - అపరాధిగా నిర్ణయించబడుట.

సీర పర సేహరా హోనా - కీర్తి పొందుట.

సీర పరస్తిీ కరనా - రక్షించుట; కాపాడుట.

సీర ఫిరనా - బుద్ధి భ్రష్టమగుట.

సీర ఫేరనా - ప్రేమించుట; తిరస్కరించుట; సుముఖముగానుండకొవుట.

సీర మఢనా - దె. సీర డాలనా.

సీర మాథేపర బేఠనా - అధిక్కుమా (శ్రద్ధా) సత్కరించుట.

సీర ముడతే ఆంలే పడనా - ఆరంభంలోనే పనిభంగపాలు కలుగుట.

సీర సుంఘనా - ఆశీర్వాదించుట.

సీర సే తినకా ఉతారనా - ఉపకారమునకు బదులుగా ఉపకారము చేయుట.

సీర సే బలా టాలనా - గండము తొలగించుట; అయిష్టముగా పనిచేయుట.

సీర హథేలీ పర లిఁ ఫిరనా - మృత్యు తైత్తపెట్టకపోవుట.

సీధా కరనా - దారికి తెచ్చుట.

సీధా దిన - శుభదినము.

సీధా-సాధా - నిరాడంబరమగు.

సీధీ అంగులీ ధీ నికాలనా - సునాయ సముగా పనిచేయుట.

సీనా చౌడా హోనా - గర్వము కలుగుట.

సీనాజేరీ కరనా - బలాత్కరించుట; జబర్దస్తీచేయుట.

సుఖ మేరతే హోనా - బాగుగా సుఖపడుట.

సుధ-బుధ జాతీ రహనా - స్పృహలేకొవుట.

సుధ రఖనా - జ్ఞాపకముంచుకొనుట.

సునహరా మౌకా - అదునైన అవకాశము.

సునీ-అనసునీ కరనా - వినికూడ ఆమోక్ష ధ్యాసలేకుండుట.

సున్న హో జానా - నిశ్శేష్టమగుట; నిష్పేదకొవుట.

సుబకీయా లేనా - వెక్కిరించుట.

సుబహ కా దీపక హోనా - కూచిహినములు.

సురాగ మిలనా - జూడతెలియుట.

సుఖ్ఖరూ హోనా - యశస్వీయగుట.

సుఖ్ఖాబ కా పర లగా హోనా - ఏదో విశేషముండుట; విశేష విషయముండుట.

సులూక సేరహనా - కలిసి మెలిసి యుండుట.

సుస్త హోనా - బలహీనమగుట; సోమరి
యగుట.

సుహాగ ఉడనా - వైధవ్యము పొందుట.

సూఖీ హ్సీ - వట్టివట్టి నవ్వు.

సూద-దర-సూద లేనా - చక్రవర్తి పుచ్చుకొనుట.

సూప భర - చాటెడు; చాలా ఎక్కువ.

సూజ కో దీపక దిఖానా - బాగుగా ప్రసీద్ధి
చెందిన వానిని పరిచయము చేయుట.

సూజ పర థూకనా ; సూజ పర థూల ఫేకనా -
నిర్దోషికి ఏదో దోషమాపాదించి అప్రతిష్ఠ
పాలుచేయుట.

సూరత కరనా - ప్రయత్నించుట.

సూరత దిఖానా - ఉపాయము చెప్పుట.

సూలీ చదానా - ఉరిశిక్ష వేయుట.

సేక-సాంక కరనా - శూచిపించుట.

సేంథ లగానా - కన్నము వేయుట.

సేమర కా ఫూల హోనా - మోసగించు వస్తువు
అగుట; భ్రమకలిగించు వస్తువు.

సేర కో సవాసేర మిలనా - తనకంటే పెద్ద
వాడు తలుస్తాడుట; చిన్న ధూర్తునికి పెద్ద
ధూర్తుడు తలుస్తాడుట.

సేహరా బేధనా - బానిస కట్టబడుట; పెళ్ళి
అగుట; విజయముడగుట.

సేకడో ఘడెపానీ పడనా - ఎక్కువగా సేగు

చెందుట.

సేన కరనా - సైన్యముట.

సొంట్ కీ నాస లేనా ; సొంట్ కే లడ్డ

ఖానా - మోసము వహించుట.

సోజరా కరనా - వేళ్ళ సహవాసము చేయుట.

సోనే మే సేహాగా హోనా యా హో జానా -
బహుమూల్య వస్తువుకు ఇంకా మెరుగు
కలుగుట.

సోలహ ఆనే ; సోలహో ఆనే - సంపూర్ణ
ముగా.

సో బాత కీ ఒక బాత - అనలు విషయము;
సారాంశము.

సో-సో చూహా ఖాకర బిల్లీ కా హజ కరనే
చలనా - మోసగించుట; ఆడంబరము
చేయుట.

స్యాహీ ఆనా - వార్ధక్యము కలుగుట.

స్యాపా పడనా - మృత్యుశోకముతో ఏడుస్తూ
విలపించుట.

స్వాంగ కరనా - ఇంకొకని వేషము వేయుట;
అనుకరించుట; అభినయించుట.

స్వాహా హోనా - విన్యయగుట.

హ

హంగామా మచానా - గలభా చేయుట; గల్లంతు
చేయుట.

హ్డా ఫోడనా - గుట్టురట్టు చేయుట.

हँसी उड़ाना - పరిహాసము చేయుట;
వెక్కిరించుట.

हँसी-ठोली - వేళాకోళము; వెక్కిరింత;
వివోదము.

हक अदा करना - కర్తవ్యము పాటించుట.

हक दबाना - ఇతరుని అధికారము లేక
సొత్తును భుక్తము చేసుకొనుట.

हकीकत में - నిజానికి.

हक्का-बक्का रह जाना - నివ్వెరపోవుట.

हग मारना - అతిగా భీతినొందుట.

हजम कर के उकार तक न लेना - ఇతరుల
సొత్తును పూర్తిగా భుక్తము చేసికొనుట.

हडप करना - దొంగిలించి భుక్తము చేసి
కొనుట.

हथे चढ़ना - వశమగుట.

हथकंडा - తుంటరి యుక్తి.

हथिया लेना - భుక్తురచుకొనుట.

हथियार डाल देना - ఓటమి అంగీకరిం
చుట.

हथेली का आँवला - కరతలామలకము;

సమగ్రముగా విశదమైన విషయము;

సహజముగా ప్రాప్తించిన ముక్త.

हथेली खुजलाना - అరచేయి దురద

పెట్టుట; ఏదో లభించునని శుభ

శకునము కలుగుట.

हथेली पर जान रखना - ప్రాణములను
లక్ష్యపెట్టకపోవుట.

हबर-हबर करना - త్వరత్వరగా బొక్కుట.

हमराह होना - సహయాత్రియగుట.

हरताल फिर जाना - పొడైపోవుట; విస్మయ
మగుట.

हरदी-चूने-सा एक रंग हो जाना - ఏ తేడ
లేకుండుట.

हरफ आना - దోషము కలుగుట.

हरा हो जाना - తాజా అగుట; కోలుకొనుట.

हलका करना - అగౌరవపరచుట.

हलका लहू होना - నెత్తురు చూడగానే
మూర్ఛ నొందుట.

हलवा निकालना - చితకబాదుట.

हलाकाग होना - కలతజెందుట; విసుగు
నొందుట.

हलाल का - న్యాయసంగతముగా ప్రాప్తించిన.

हल्दी लगाकर बैठना - సోపరిగా ఉండుట;
గర్వముతో మిడిసిపడుట.

हवस पकाना - వ్యర్థకోరికకోరుట.

हवाई खबर - గాలివార్త; పుకారు.

हवाके बबूले फोडना - గాలిలో మేడలు
క్లుప్టుట.

हवा खाना - వృధాగా వచ్చుట; వాయుసేవ
నిమిత్తము తిరుగుట.

హవాఇయ్ ఇదనా యా ఇదనా - ముఖము వాలి

పోవుట; కళావిహీనముగుట.

హవాఁ కిలా బనానా - గాలిమేడలు కట్టుట.

హవా బిగడనా - కాలములో మార్పువచ్చుట;

వాతావరణము చెడిపోవుట.

హవా లగనా - సంగత్య ప్రభావము పడుట.

హవా లే కరనా - అప్పుగించుట; ఇచ్చివేయుట.

హవా స గుమ హోనా - స్పృహ లేకపోవుట.

హవా సే బాతే కరనా - వేగముగా నడచుట.

హాఁడీ మే కాలిఖ లగనా - భోజన వసతు

లతో సుఖముగా నుండుట.

‘హా’ మే ‘హా’ కరనా - ముఖస్థితి చేయుట.

హాథ ఆనా - లభించుట.

హాథ ఉతాకర దేనా - సంతోషముతో ఇచ్చుట.

హాథ ఉఁచా హోనా - అద్భుతవంతుడగుట.

హాథ కంగన కో ఆరసీ క్యా హోనా ? -

(ప్రత్యక్షముగా నున్న దానిని ప్రమాణ మేమిటి ?

హాథ కమర పర రఖనా - బాగా బలహీన

పడుట.

హాథ కీ కథపుతలీ హోనా - పూర్తిగా

వశములో నున్న.

హాథ కీ మేల హోనా - తుచ్చమైన వస్తువుగుట.

హాథ కే ఉపర హాథ ధరే బేఠనా - సోమరిగా

ఉండిపోవుట.

హాథ ఉటా హోనా - హీనసియగుట.

హాథ డ్రాడకర చల దేనా - చేతులు దులుపు

కొని వెళ్ళిపోవుట - అంతా వదలిపెట్టి

వెళ్ళిపోవుట.

హాథ ధో బేఠనా - పోగొట్టుకొనుట.

హాథ పర సరసో జమానా - తొందరపడుట.

హాథ పసారనా - యాచించుట.

హాథ పసారే జానా - మరణించుట.

హాథ - పావ్ ఫూలనా - చేతులు - కాళ్ళు

ఉబ్బుట - గాబరాపడుట.

హాథ బటానా - సాయము చేయుట.

హాథ బటోరనా - మిత్రముగా ఖర్చు చేయుట.

హాథ మలనా - విచారించుట; పశ్చాత్తా

పడుట.

హాథ మే హాథ దేనా - పెళ్ళివేసికొనుట.

హాథ రంగనా - లంచము పుచ్చుకొనుట.

హాథ రోకనా - అతీ ఖర్చుచేయుట; డెబ్బ

నుండి రక్షించుకొనుట.

హాథ లగానా - వసాదించుట.

హాథ సాఫ కరనా - కష్టపెట్టుట; దొంగి

లించుట.

హాథ సేలా హోనా - దగ్గర ఉబ్బి ఉండుట.

హాథ హిలాతే ఆనా - చేతులూ పుకుంటూ

వచ్చుట; వట్టిచేతులతో వచ్చుట;

అసాఫల్యముతో వచ్చుట.

हाथी के खाए कैथ होना - కరిభుక్త కపిత్థ

మగుట; కరిమింగినవెలగుండు.

हाथी पाँव पाना - కరిన్నైన శిశువును పానము.

हाथों बिक जाना - పూర్తిగా వశమగుట.

हाथों - हाथ लेना - ప్రేమించుట; ఎక్కు

మా ఆదరసత్కారములు చేయుట.

हामी भरना - 'అప్ర' సముట; అంగీకరించుట.

हारिलकी लकडी होना - ఆధారమగుట.

हाल-बेहाल होना - మంచిస్థితి చెడస్థితిగా

మారుట; చావుకి దగ్గరపడుట.

हासिल होना - లభించుట.

हिचकी बँध जाना - ఎక్కిలిమీద ఎక్కిలి

పప్పుట.

हिजो करना - దోషము ఎత్తిచూపుట.

हियाव खुलना - భయము పోవుట.

हिरन हो जाना - అదృశ్యమగుట; పారి

పోవుట.

हिल-मिल जाना - కలిసిమెలియుట.

हिसाब बैठना - తెచ్చనరిపోవుట; వీలుకలు

గుట; నీశ్చయమగుట.

हीरा खाना - వజ్రము (మింగి) (తిని)

ప్రాణము త్యజించుట.

हीरे का टुकडा - బహుగుణవంతుడు -

శీలవంతుడు.

हीला - हबला करना - టాలాటోలీ

చేయుట.

हुक्का-पानी बन्द करना - జాతినుంచి

బహిష్కరించుట.

हुजत करना - వితండవాదము చేయుట.

हूँ न रह जाना - అహంకారము నశించుట.

‘हूँ’ से ‘तू’ करना - తిరస్కరించుట; ఇష్టానికి భిన్నముగా సంచరించుట; కోపించుట.

हूर की बच्ची - చాలా అందమైన పిల్ల.

हृदय का काँटा निकलना - దుర్భావము

తొలగుట.

हृदय से बोझ हटना - చింతతొలగిపోవుట.

हेकडी करना - గీరపోవుట.

हेकडी किरकिरी होना - గీరవీగిపోవుట.

हेकडी दिखाना - డబాయించుట; భయ

పెట్టుట.

हेठी होना - అగౌరవమగుట; అవమాన

పడుట.

हैसियत रखना - హోదాచూపించుట; హోదాచూపుట.

हॉट चबाना - కోపించుట.

होंठों में मुस्कराना - కించిత్తు మందహాసము

చేయుట.

हो पडना - పోట్లాట - కొట్లాట జరుగుట.

होड बाँधना - పోటీపడుట.

होम करते हाथ जलना - मంచి पనికి చెడు

ఫలితము లభించుట.

होली करना - విస్తవరచుట; మంట

పెట్టుట.

होश उडना ; होश काफिर होना - ఆశ్చ

ర్యము కలుగుట; భీతినొందుట.

होश दंग रह जाना ; होश दंग होना -

ఆశ్చర్య చకితమగుట.

हो-हल्ला मचाना - కోలాహలము చేయుట;

గడబిడ చేయుట.

हौआ होना - బూచి అగుట.

हौल आना - భయపడుట.

हौल दिल होना - గాబరాపడుట.

हौस बुझाना - కోరిక తీర్చుకొనుట.

हौसला निकालना - కోరిక సాధించుట.

हौसला होना - ఆవేశము, కోరిక కలుగుట.

हौरा - सौरा - జగడము - జంజాటము.

लोकोक्तियाँ - లోకోక్తులు - సామెతలు

अ

अंडा कोई सेवा, बच्चा कोई लेवे -

సాము ఒకడేది, నోకు ఒకడేది.

अंत बुरे का बुरा - చెడ్డవాని అంతం చెడ్డగానే

ఉంటుంది.

अंत लोभी महा दुःखी - లోభము ఎక్కువై

కొద్దీ దుఃఖము కూడ ఎక్కువ అవు

తుంది.

अंधा क्या चाहे दो आँखें - టేనిది, కావలసి

నది కోరడం సహజం.

अंधा बांटे खेड़ी फिर फिर अपने को दे -

వివేకహీనునికి పక్షపాతము ఉండడం

సహజం.

अंधा हादी बहरा मुर्शिद - గురువు గుడ్డి,

శిష్యుడు చెవిటి, దొందూ దొందే.

अंधी आँख में काजल सोहे, लंगड़े पाँव

में जूता - గుడ్డి కంటికి కాలుక, కుంటి

కానికి బూటు, రెండూ విడ్డూరమే.

अंधी पीसे, कुत्ता खाय - అయోగ్యుని

శ్రమ వృధా.

अंधे आगे रोना, अपने दीदे खोना - మెటి

వాని ఎదుట శంఖము ఊదినట్లు.

अंधे की जोरू का राग रखवाला - నిస్సహ

యునికి రక్షకుడు భగవంతుడే.

अंधे की बीबी देवर रखवाला - అనుప

యుక్తమైన వ్యక్తికి పని అప్పగించిన పొర

పాటు సంభవమచ్చు, గుడ్డివాని భార్యకు

కావలూ మరిది.

అంధే కే आगे हीरा कंकड समान -
 మూర్ఖునికి గుణము, అవగుణము అంతా
 సమానము.

अंधेके हाथ बटेर - గుడ్డివాని చేతి అమూల్య
 వస్తువుకి విలువ లేదు.

अंधे गाँव में काना राजा - ఏ చెట్టులేని
 చోట ఆముదము చెట్టే మహా వృక్షము.

अंधेर नगरी चौपट राजा; टेके सेर भाजी
 టకే సేర ఖాజా - దుశ్శాసుని రాజ్య
 ములో గుఱ్ఱము - గాడిద సమానము.

अंधों में काना राजा - గుడ్డిలో మెల్ల;
 ఆముదము చెట్టే మహా వృక్షము.

अकल उधारी ना मिलै हेत न हाट बिकाय
 - బుద్ధి అప్పుకి దొరకదు, ప్రేమ బజా
 రులో దొరకదు.

अकल बडी या नकल - బుద్ధి మంచిదా,
 నకలు మంచిదా? ఇతరులను అనుకరిం
 చడం కంటే తన బుద్ధితో పని చెయ్యడమే
 మెరుగు.

अकल मंद को इशारा काफी - చురుకైనవాడు
 సంకేతాన్ని బట్టే అర్థం చేసుకుంటాడు.

अकेला चना भाडनहीं फोड़ता - ఒంటరి
 మనిషి ఏమీ చెయ్యలేడు.

अकेला बैल किस काम का - ఒంటరి
 మనిషి ఏమీ చెయ్యలేడు.

अकेली गई मैदान, लोग कहें भाग गई -
 (స్త్రీ) బహిర్యమికి వెడితే లేచిపోయిం
 దంటారు.

अकल की कोताही है, और सब कुछ है
 - బుద్ధితో టు తప్పమిగతాదంతా ఉంది.

अकलमंद को इशारा, भूख को तमाचा
 - తెలీవైన వానికి సంకేతము, మూర్ఖునికి
 చెంకాయ.

अकल बिरासत में नहीं मिलती - బుద్ధి
 వారసత్వముగా లభించదు.

अगहन में चूहे सात जोरू रखते हैं -
 మార్గశిరమాసములో తిండికి లోటుం
 డదు.

अच्छा करो अच्छा पाओ - మంచి నసికి
 మంచి ఫలితము లభిస్తుంది.

अच्छे आदमी को एक बात और अच्छे
 घोड़े को एक चाबुक - మనిషికి ఒక
 మాట, పశువుకి ఒక దెబ్బ.

अति परिचय ते होत सदा अनादर भाय -
 కొత్తకు వింత పాతకు రోత.

अदालत में जीता सो हारा, हारा सो मरा -
 వ్యాజ్యములో గెలిచిన ఓడినట్లే, ఓడితే
 చచ్చినట్లే.

अधजल गगरी छलकत जाए - మిడిమిడి
 జ్ఞానము మిడిసిపడుతుంది.

అధిక జోగి మఠ ఉజాడ - సవ్యాసుల
సంఖ్య పెరిగితే మఠానికి చేటు.

అనపడ ఘోడె చదతే హే, పడె బీఖ మౌగతే
హే - చదువులేనివాడు ధనముతో తుల
తూగుతుంటాడు, చదువుకున్నవాడు
ముష్టి ఎత్తుకుంటాడు.

అనహోని హోతి నహీ, హోతి హోవనహర -
జరుగింది జరుగు, జరుగలసింది జరుగు
తుంది.

అపనా అపనా, పరాయా పరాయా - తమవాళ్ళు
తమవాళ్ళు, పరాయి వాళ్ళు పరాయి వాళ్ళే.
అపనా అడ్లూ కఱ్ఱీ నఱ్ఱీ గయా - తన స్వార్థము
కూడానే ఉంటుంది.

అపనా నీగార, పరాయా దీగార; అపనా మీఠా
దూసరే కా తీతా - తన వస్తువు ఎప్పుడూ
మంచి, ఎదుటవాని వస్తువు చెడ్డ.

అపనా సోనా అఱ్ఱా, తో సోనార క్యా
కరేగా? - మన బంగారము మంచిదైతే
కంసాలి ఏంచేస్తాడు?

అపనీ అపనీ డఫలీ అపనా అపనా
రాగా - ఎవరికివారే యమునాతీరే.

అపనీ కుటియా ధీ కీ పుడియా - తన ఇల్లు
స్వర్గము.

అపనీ గరజ్ కి లోగ గథా చరాతే హే -
ముదేవుడు గాడిదకాళ్ళు వట్టుకున్నట్లు.

అపనీ గలీ మే కుత్తా బీ శేర - స్ట్రాబలిమి
మహాబలిమి.

అపనీ జాన సబకో గారి - తన ప్రాణము
మీద తన తీసి.

అపనీ నీంద సోఎ, అపనీ నీంద తే - తన
ఇష్టానుసారము ఉండుట.

అపనీ ఫూలీ న దేఖే, దూసరే కా దేందర దేఖే -
తన దోషముమీద చూపులేదు, ఇతరుల
దోషాలమీదే చూపు.

అపనీ బేటి సోనా, దూసరే కీ నోనా - తన
వస్తువు బంగారం, ఇతరులది మట్టి.

అపనె ఘర మే దీయా పహలే, మందీర మే బాద
మే - తన ఇల్లు చూచుకున్న తరువాత
తోకము.

అపనె దహీ కి కోఁఖ్ టా నఱ్ఱీ కహతా -
తన వస్తువుకి ఎవరూ నంకలు పెట్టరు.

అబరా కీ భేస బియా, సారా గావ్ మెటియా
లేకే దొడే-వెరివాని పెళ్ళాము నాడంత
టికి వదిన.

అబసర పర హాథ్ ఆఎ సో హీ హథియార -
అదుకు అందిందే ఆయుధము.

ఆ

ఆంఖ్ కా అంధా, నామ నైన సుఖ - కళ్ళులేని
వానిపేరు సునేత్రుడు.

ఆంఖ్ మే కిర కిరీ నఱ్ఱీ సహీ జాతీ - కంటి

లోని నలును కలిగించుబాధ ఇంతంత

కాదు; అడ్డుపడు శత్రువుని అంతము

చేయువరకు నిద్ర పట్టదు.

आग और काल कुछ नहीं छोडते -

నిప్పు, మృత్యువు దేనిని మిగిల్చవు.

आगे कुआँ पीछे खाई - ముందు నుయ్యి

మొక గొయ్యి.

आज सास की तो कल बहूकी - ఇప్పుడ

అత్త పెత్తనమైతే రేపు కోడలి పెత్తనము.

आटे के साथ घुन भी पिसता है - చెడు

సొంగళ్యంలో నిర్దోషికి కూడ చేటు.

आटे दाल का भाव - సంసార చింత.

आदमी इज्जत बिन कौडी का - గౌరవము

లేని మనిషి వ్యర్థము.

आदमी को सौ माफ, औरत को एक

నहीं - మగవానికి ఎన్నిదోషాలు ఉన్నా

పరూలేదు, ఆడవానికి ఏ దోషము ఉండ

కూడదు.

आदमी होना बहुत मुश्किल है - మనిషిగా

నిలవడం బహు కష్టం.

आफत यार परेखिए - విపత్తు స్నేహితుని

పరీక్షిస్తుంది.

आम के आम गुठलियों के दाम - రక్తింపు

లాభము కలుగుట.

आलसी सदा रोगी - సోమరికి ఎప్పుడూ జబ్బే.

इ

इन तिलों तेल नहीं निकलता - మీనాలు,

దగాకోర్లు ఎందుకూ ఉపయోగపడవు.

इराकी पर जोर न चला, गधी के कान

उमेटे - అత్తమీది కోపము దుత్తమీద

తీర్చుకోవడం.

इश्क अन्धा है - ప్రేమ గుడ్డిది.

इस कान सुनी, उस कान उडाई - ఈ

చెవితో విని ఆ చెవితో వదలి వేయుట.

इस के पेट में दाढी है - పిన్న వయస్సులోనే

తెలివితేటలు అధికం.

इहाँ कुम्हाड बतिया कोउ नाहीं - ఇక్కడ

బెదిరిపోయేవాళ్ళెవరూ లేరు.

ई

ईट से ईट बज गई - భయంకరమైన యుద్ధము

జరుగుట.

ईगुर हो रहा/रही है - బాగా బలిసి ఆరోగ్య

ముగా ఉండుట.

ईद के चाँद हो गए - త్వరగా కనిపించక

పోవుట; అరుదుగా కనిపించుట.

ईद पीछे टर, बरात पीचे धौंसा - సంద

ర్భము అయిపోయిన తరువాత ఏమైనా

చెయ్యడము వృథా.

ईसानी बिसानी - ఈ శాస్త్ర దిశలో మెరుపు

మెరిస్తే పంటలు బాగుగా ఉంటాయి.

उ

अंगली-अंगली से कलाई भारी होती है -

झकमुझ्ये बलमु.

अंगली पकडते पहुँचा पकडा - कास्त

आधरमुदोरकगानेनेछिउककुल.

ऊँची दूकान, फीका पकवान - पैरु

गोपु कुरु दिब्बु.

उकताने से गूलर नहीं पकते - तौंदरुमुडि

मनुलु कापु.

उखली में सिर दिया तो मूसलों से क्या

डरना - संकलान्नि एदुर्कुनुलकु

सिद्धमैसुपुदु धयुमु वल ?

उजडे गाँव में अरंड ही पेड - ए चेल्लुलेनि

चोँल अमुदुमु चेल्लै ममपुक्कमु.

उजबक की भैंस ब्याए, सारा गाँव दूध

को धाए - वेरिवाडि पेल्पायुमु वाडुंत

టికి वदिन.

उजला-उजला सभी दूध नहीं होता -

तेल्लुगा सुन्नवन्नी पालु कापु.

उजाला हुआ और अंधेरा गया - मुంచి

रोजुलु रागानेक्कलैलन्नी पोयुमायु.

उठाऊ का माल बटाऊ में जाए - ऊरिडे

वच्चिन सैत्तु वृथागा इरुपु अयुतुंदि.

उडती चिडिया परखते है - बुद्धिमंतुलु

मुणुं चूसि गुलान्नि ग्रीहस्तारु.

उतने पाँव पसारिए जितनी चादर होए -

ऊँकी मुंदि पोरुदु.

उतावला बावला - तौंदरुपायु मुनिषि

- पिच्चिवाडु.

उद्योग नसीब का मूल है - प्रयुत्तुमु -

कार्यशैलत अदृष्टैनि कि मारुपेरु.

उधार घर की हार - अप्पु कोंपकि चैलु.

उधार दो और बैर पालो - अप्पु इच्चि

विरोधमु तेप्पुकोवडुं.

उधार स्नेह की कैची है - अप्पु स्नेहोनि

चैलु.

उनके पेशाब में चिराग जलता है - वाडि

ऊच्चु दिवलीगा वेलुगुथोंदि.

उपदेश की अपेक्षा दृष्टान्त अच्छा -

ऊवदेयुमुकंते दृष्टैंतमु मेरुगु.

उलटा चोर कोतवाल को डाँटे - ऊप्पुचै

न्यायान्नि बैदिरिंचुल.

उलटी टाँग गले पडी - मुंचीकि पोते चेडु

एदुर्देदि.

उल्लू न देखे तो सूर्यका क्या दोष - गुल्ल

गुलु चूडकपोते सूर्युनि कि वच्चिन

थोँलु एमिटी ?

ऊँघ न देखे टूटी खाट, प्यास न देखे धोबी

घाट - निद्र सुणुमेरुगदु, अकलि रुचि

एरुगदु.

ऊँच निवास नीच करतूती - చూడబోతే

గొప్పవాళ్ళు, చేసేవి పాడు పనులు.

ऊँचा फाटक ऊँची सान, करज मांग खाय

बारहों मास - నియోగి ముష్టికి బనా
రసు సంచి.

ऊँचे से गिरा संभल सकता है, नजरो से

गिरा नहीं संभलता - పోయిన అస్తిని

మరల సంపాదించుకోవచ్చు, కాని ప్రతిష్ఠ

పోతే కోలుకోవడం సంభవం కాదు.

ऊँट किस करवट बैठता है - సుఖమువైపే

చూపు.

ऊँट के मुँह में जीरा - వాములు తినే స్వేచ్ఛము

లకు సచ్చిగడ్డి ఫలహారమా!

ऊँट के विवाह में गधा गवैया - తొంటి

చెయ్యి - తొట్టకన్ను, దొందూ దొందే.

ऊँट को ऊँट ही चूमता है - పెద్దవాళ్ళని

పెద్దవాళ్ళే గౌరవిస్తారు; పండితుణ్ణి

పండితుడే సత్కరిస్తాడు.

ऊधो को लेना न माधो को देना - ఇచ్చి

పుచ్చుకోవటాలు బొత్తిగా లేకపోవుట, ఏ

విధమైన సంబంధము లేకపోవుట.

ऊपर राम राम, भीतर कसाई काम -

తేవ్వాసిన కత్తి.

ए

एक अंडा वह भी गंदा - ఒకే కుమారుడు;

కాని పనికిమాలినవాడు.

एक अकेला, दो से ग्यारह - సంగతులతోనే

జ్ఞే.

एक अनार सौ बीमार - ఉన్నది ఒకే ఒకటి

కోరువాళ్ళు అనంతం.

एक आँख आँख नहीं एक पूत पूत नहीं -

ఒకే ఒకసంతానుము కారణంగా అన్యము

జరుగు అవకాశము మెండు.

एक कहो और दस सुनो - ఒకటి అని పది

పడుట.

एक कान से दु कान, दु कान से बियाबान

- ఒక చెవిని పడితే రహస్యము వీధిని

పడుతుంది, ఇద్దరికి తెలిస్తే సర్వనాశము.

एक चना भाड नहीं फोड सकता - ఏకాకి

వల్ల ఏమీ కాదు.

एक तंदुरुस्ती हजार नियामत - అరోగ్యమే

మహాభాగ్యము.

एक तो कडुवी लौकी दूसरे नीम चढी ;

एक तो करेला कडवा, दूसरे नीम

चढा - అసలే కోతి పైగా కల్లు తాగింది.

एक तो चुडैल, दूसरे चढा भूत - అసలే

రాక్షసి అందులో ప్రేతసాంగత్యము.

एक थैली के चट्टे-बट्टे - ఒకే విధమగు

స్వభావము గలవారు.

एक देश का बगला दूसरे में बकलोल

ఒక ఊరికాపు మరియొక ఊరికివెళ్ళి.

एक नीबू मनों दूध फाड़ देता है - తులసి

వనములో గంజాయి మొక్క.

एक पंथ दो काज - ఒక దెబ్బకు రెండు పట్టలు.

एक परहेज लाख दवा - పథ్యము వెయ్యి ఔషధములకు సమానము.

एक बाना, एक निशाना ; एक निसाना

एक ही बान - ఒకే మాట, ఒకే లక్ష్యం.

एक मुर्गी दो जगह जबह - ఒకే వృత్తి బహు ప్రదేశములలో పని చేయజాలదు.

एक म्यान में दो तलवारें नहीं रहती - ఒకే ముస్తావు మీద ఇద్దరి అధికారము ఉండదు.

ओ

ओट के पेट में बात नहीं पचती - నీచువృత్తి రహస్యన్ని దాచలేదు.

ओल में से निकल कर चूल में पड़ना - చిన్న గండంలోంచి బయట పడి పెద్ద గండంలో చిక్కుకొనుట.

औ

औंधा खाय लौंडा - తెలివి తక్కువవాడు మోసపోతాడు; శక్తిని మించిన పనిచేయ బూనువాడు భంగపడతాడు.

औघट चले न चौपट गिरे - చెడుపని చేయనివానికి చెడు అంటుదు.

औरत और ककड़ी की बेल जल्दी बढ़ती है - స్త్రీ, దోసతిగత్తురగా పెరుగుతాయి.

औरत का खसम मरद, और मरद का खसम रोजगार - ఉద్యోగము లేని పురుషుడు భర్త లేని స్త్రీదశ ఒకేమాదిరిగా ఉంటుంది.

औरत की जात बेवफा होती है - స్త్రీ జాతి కృతఘ్నజాతి.

औरों का घी न माँ की बात - ప్రేమ, సేవలో తల్లి తరువాతే ఎవరైనా.

क

कंजूस मक्कीचूस - బహు పీనాసి.

कंबल कंबल की गाँठ नहीं लगती - దుష్టుల మధ్యలో స్నేహము ఉండదు.

कचरे से कचरा बढे - కుసుపు పెరుగుతూనే వుంటుంది.

कच्ची हाँडी पर पड़ा दाग पकने पर भी नहीं मिटता - బాల్యావస్థలో పడ్డ అలవాట్లు పెద్దైన తరువాత కూడ పోవు.

कढी का-सा उबाल आया और चला गया - త్వరగా వచ్చే కోపము త్వరగానే పోతుంది.

कथनी से करनी बडी - చెప్పడంకంటె చెయ్యడం మెరుగు.

कद्दू के फूल - బహు సుకుమారమైన వృత్తి.

కనక-కనక తే సౌ గునీ మాదకతా
అధికాయ - డబ్బు తక్కువయితే
మత్తెక్కించదు, డబ్బువలన అహంకారము
కలుగుతుంది.

కనకజూరే కా ఒక పైర టూట్ జాఁ తో వహ
లంగడా నహీం హోతా - కాళ్ళజెరికి ఒక
కాలు విరిగినా కుంటి అనబడదు. బాగా
ఉన్నవానికి కొద్ది నష్టము కలిగినా లెక్క
లోనికి రాదు.

కపడా పహనే జాగ భాతా, ఖానా ఖాఎ మన
భాతా - నలుగురికి నచ్చే వస్త్రములు
ధరించాలి, మనస్సుకు నచ్చిన భోజనం
చెయ్యాలి.

కబఱ్ఱే బాజ్జీ న జానెడ్, తన ప్రసూత కి పీర -
గొడ్రాలుకి ఏం తెలుసు ప్రసవ పీడ.

కబూతర్ అపనే ఘర్ కౌ పహచానతా హే -
ఆశ్రయదాత అందరికీ ఇష్టమే.

కబీ కాగజ్ కి నావ్ బీ చలతీ హే -
మోసము, దగా ఎప్పుడూ పని చెయ్యవు.
కబీ గాడీ గావ్ పర్, కబీ నావ్ గాడీ
పర్ - బండిమీద బోటు, బోటు మీద
బండి.

కబీ న హోనే కి అపేక్షా వలమ్బ్ సే హోనా
భలా - ఎప్పుడూ జరగకుండా ఉండే
కంటే ఆలస్యముగా జరగడం మెరుగు.

కబీ లాఖ్ కా కబీ ఖాక్ కా - అమ్మ
కడుముసరించి వస్తువు ధరమారుతుంది.
కమజోర్ కి జోర్ సబ్ కి బాబీ -
బలహీనుని భార్య అందరికీ వదిన.

కమజోర్ కౌ గుస్సా బహుత్ - చేతకానివానికి
కోపమెక్కువ.

కమాడ్ న ధమాడ్ మాంగ్ టీకే జాడ్ - పని -
పాటు లేని వానికి సింగారము ఎక్కువ.

కమాఁ తొ ఖసమ్, నహీం తొ బేషరమ్ - సంపాద
పరునికి విలువ ఉంటుంది. సోమరిని
భార్య కూడా చీదరించుకుంటుంది.

కమీనే కి దోస్తీ జీ కా జంజాల - నీచుని
స్నేహము చేటు తెస్తుంది.

కరె జొ కరమ్ పావ్ ఫల్ సోడ్ - కర్మాను
సారే ఫలము.

కర్ కా మనకా ఊడ్ కి, మనకా మనకా
ఫేర్ - ఆడంబరము వదిలి మనస్ఫూర్తిగా
జపించు.

కరీ బేగారి, హత్ న బిగాడీ - మనస్సు
అగ్గుము చేసి పనిసరిగా చెయ్యి.

కరే కల్ల, మరే కల్ల - తప్పుచేసింది ఒకరు
దండ అనుభవించినది వేరొకరు.

కల్ కా క్యా భరోసా - రేపు ఏం జరుగు
తుందో ఎవరికి తెలుసు? భవిష్యత్తు మీద
ఆధారపడవద్దు.

కలయగి జీవ - దుష్టజీవి.

కలాల కి దూకాన పర పానీ బీ పీఆ,
 తొశరాబ కా గుమాన - తొట్టెట్టుక్రింద
 పొలుతాగినా కల్లే అనుకుంటారు.

కల్లా చలై, సత్తర బలా టలై - భోజనం
 లభిస్తే అన్ని ఇబ్బందులు పోయినట్లే.

కసాई కా అనాజ और पाडा खा जाए -
 దుష్టస్వక్తి హానికలిగించే దైర్యము ఎవరికి
 ఉండదు.

కహనా ఆసాన హై, పర కరనా ముశికల-
 చెప్పడం తేలిక చెయ్యడం కష్టము.

కహనే-కహనే కా అంతర హై - ఒకే మాటని
 పలువిధాలుగా చెబితే అర్థం మారుతూ
 పోతుంది.

కహనే మే ములాయమ, టటోలనే మే కడి -
 చూడడానికి అందముగానే ఉంది కాని
 వినియోగానికి పనికిరాదు.

కहाँ राजा भोज, कहाँ गंगू तेली -
 ఎంతమాత్రము పోలికలేదు.

కहीं की बोली, कहीं की गाली - ఒక
 ప్రదేశములో సాధారణముగా వాడబడు
 మాట ఇంకొక ప్రదేశములో తిట్టు.

कहीं ठाकुर, कहीं माकुर - ఒక ఊరి కాపు
 మరొక ఊరికి పెట్టి.

कहीं बबूल से भी बेर मिलते हैं? - దుష్ట

వ్యక్తివలన ఏ ప్రయోజనము సిద్ధించదు.

काँख में लडका गाँव गुहार ; काँख में
 लडका शहर में दिंदोरा - చంకలో
 పిల్లవాడు, ఊరిలో చాటింపు.

काँटा काँटे से निकलता है - కంటకస్య
 కంటకము, ముల్లు ముల్లుతోనే వస్తుంది.

काँटा निकल जाता है, कसक बनी
 रहती - కష్టము తొలగిపోయిన తరువాత
 కూడ దాని దుఃఖం కొంతకాలము మరకు
 బాధిస్తుంది.

काका कहने से ककड़ी नहीं मिलती -
 వస్తువు పొందుటకు శ్రమించాలి,
 బాబాయి అంటే లభించదు.

काका के हाथ की कुल्हाड़ी हल्की होती
 है - ఇతరుల శ్రమను తక్కువగా
 అంచనా వేస్తాము.

कागज की नाव आज न डूबी कल डूबी -
 మోసము ఎల్లకాలము లాభించదు, మంచి
 పనికి చెడు ఫలితము లభించుట.

काजी की कुतिया न जाने कहाँ
 बियाएगी - పనికిమాలిన వెధవ ఎక్కడ
 తిరుగుతున్నాడో !

काजी के घर के चूहे भी सयाने - శాసకుని
 లేక ధనవంతుని పిల్లలు బహు తెలివిగా
 ఉంటారు.

కాటనే వాలా కుతా భోకతా నహీ - కరిచే

కుక్క-మొరగడు.

కాన పర జృతకనహీ చలతీ-ఎవరి మాటల

యెడల ధ్యాసలేక పోవుట, నిశ్చింతగా ఉండుట.

కానీ కో సరాహే కానీ కి మో - కాకిపిల్ల

కాకిముద్దు.

కానీ కౌడీ పాసనహీ, నామ కరోడీమాల

- దగ్గర చిల్లిగ్వుకూడలేదు, కాని పేరు కోటేవ్వరంపు.

కానే కేవ్యాహమే అనేక ఆఫత - విష్ణుశ్వు

రుని సెల్లికి అన్నీ విఘ్నాలే.

కాబూ తో బాబూ - శక్తి సంపన్నునికి నిలువ

ఎక్కడను.

కామ న ధంధా, మూసలచంద - సోమరి తిండి

పోతు.

కామ బనానే కే మామా, మఠా మిలే కి

మోసీ - ఒడ్డు చేర్చేంతవరకు ఒడ మల్లయ్య, ఒడ్డుచేరిన తరువాత బోడి మల్లయ్య.

కాల కో కౌన రోక సకతా హే - మృత్యు

వుని ఎవరూ ఆపలేరు.

కాలీ ఘట డరావనీ, ధౌలీ బరసనహార -

మొరిగేది కరుడు, గర్జించేది కరుడు.

కాలీ ముగీ క్యా సఫేద అంజే నహీ దేతీ -

చెదునుంచి కూడ మంచి కలుగుతుంది.

కాలే ముఠ అంధే - బహుపెందలకడ, తెల్లవార జామున.

కాహే కో గూల కా పేట ఫడవాతే హే ? -

నన్ను ఇంకా ఎందుకు అడుగుతారు, ఇంకా చెబితే ఫండాలం బయట పడుతుంది.

కిలా ఫతహ కర ఆఱ - సాధారణమైన

పనిచేసి గొప్ప పనిచేసినట్లుగా బడాయి కొట్టుట.

కిసనే అపనీ మో కా దూఘ పీయా హే ? -

దమ్ము ఉన్నవాడిని బయటికి రమ్మును.

కిసనే సుపారీ భేజీ తీ - అహ్వనము

పంపుట.

కిస పర కణ్ సింగార పియా హీ మోర ఆన్హర

- ఎవరికోసం సింగారము చెయ్యాలి,

మొగుడు గుడ్డి ఇంకా సింగారమెందుకు?

కిసాన చాహే వర్షా, కుమ్హార చాహే సూఖా -

అందరికీ ఒకే వస్తువు ఉపయోగపడదు.

కిసీ కి నాక టేదీ, కిసీ కి ఆంఖ

టేదీ - ఏ లోపము లేనివాడు దుర్లభము.

కిసీ కి మేహనత జాయా నహీ జాతీ - ఎవరి

క్ష్మము (శ్రమ) వృధా అవును.

కిసీ కే కియే మేఘీ ధడే, కిసీ కే కియే

మే పత్తర పడే - బలవంతునికి అంతటా

గొర్రము, దుర్బలుడు గొప్ప పనిచేసినా
నింద తప్పదు.

हसी ने यह भी नहीं पूछा कि तुम्हारे मुँह
में कै दाँत हैं - ఎవడూ కష్టములో
సాయపడడు.

हस्से में साग जल गया - మాలిలో పని
పెడైపోతుంది.

गेचड में पत्थर मारने से छँटि ही पडेंगे -
చెడ్డ పనికి చెడు ఫలితమే వస్తుంది.

गेचड से कमल पैदा होता है - దరిద్ర
కుటుంబాలలో మంచివాళ్ళు, గొప్ప
వాళ్ళు జనిస్తారు.

आरी खाए रोटियाँ, ब्याहीं खाए
बोटियाँ - పెళ్ళికొని పిల్లకంటే పెళ్ళి
అయిన పిల్ల తల్లిదండ్రులమీద ఎక్కువ
భారము మోపుతుంది.

आँ खोदते को खाता तैयार - ఇతరుల
కొరకు తీసిన గోతిలో తనే పడుచు.

ऐँ का मेंढक - కూపస్థమండూకము;
అనుభవహీనుడు.

ऐँकी माटी कुँ ऐँ में - దానివలన వచ్చిన
ఆదాయాన్ని దానికొరకే ఖర్చు.

कर प्रयाग जाएगा, तो हँडिया कौन
चाटेगा - దుష్టులు సత్కార్యాలు చేస్తే
పాడు పనులు చేసేదెవరు ?

कुचाल संग हाँसी, जीव जानकी फाँसी -
దుష్టులతో పరిహాసము ప్రాణాలకు
ముప్పు.

कुछ इन मूँछों के निभाओ - ఈ గొర్రాన్ని
కూడా కాపాడుకోవాలి, స్వార్థమే కాదు
కాపలసింది.

कुछ खोकर ही अक्ल आती है - తల
బొప్పి కట్టిన తరువాత మనిషికి తెలివి
కలిగేది.

कुछ दाल में काला है - శంక కలుగుట,
అనుమానము కలుగుట.

कुतिया के सब एक से - కుమ్మరిదాములో
ఇత్తడి ముంతలుండవు.

कुतिया चोर से मिल गई तो पहरा कौन
दे? - కంచే చేసుపేస్తే రక్షించేది ఎవరు?

कुत्ता भींके हजार, हाथी चले बजार -
ఏనుగు వెడుతూంటే వీధిలో కుక్కలు
మొరుగుతాయి.

कुत्ता मुँह लगाने से सिर चढे - నీచుడికి
అలను ఇస్తే నెత్తికెక్కుతాడు.

कुत्ते की दुम बारह वर्ष नलकी में रखी,
तो भी टेडी की टेढी - కుక్కతో కనంకు
తీయడం సాధ్యపడదు, దుష్టుని ప్రవర్తన
మార్చడం అసంభవం.

कुत्ते के भी दिन लौटते हैं - ప్రతివానికి

మంచి రోజులు వస్తాయి.

कुत्ते को कपास, बंदर को नारियल -

పాత్రను చూచి వస్తువు ఇవ్వాలి.

कुत्ते को घी नहीं पचता - నీచుడు

రహస్యాన్ని దాచలేడు; నీచుడు ధనాన్ని

దాచడమెరుగడు.

कुत्ते ने आइना देखा तो भौंक भौंक कर

पागल हो गया - మూర్ఖుడు గాలితో

తగవుపడతాడు.

कुम्हार-कुम्हार को बरतन मोल नहीं

देता - కుమ్మరి కుమ్మరి దగ్గర డబ్బులు

తీసుకోడు.

कुरसी का अहमक - మహా మూర్ఖుడు

(కుర్చీ అయోధ్య ప్రాంతములోని ఒక

చిన్న పట్టణము, ఇక్కడివారు కడు

మూర్ఖులు అని ప్రతీతి).

कुल्हाडी से कपडे धोना और करम को

दोष देना - చెడ్డపని చేసి ప్రాశస్త్యాన్ని

దూషించుట.

कूडे के भी दिन फिरते हैं - ప్రతివానికి

ఎప్పుడో అప్పుడు మంచి రోజులు

వస్తాయి.

कूदो न कुआँ, खेलो न जुआ - నూతి

మీదగా దూకడం, జూదము ఆడడం

మంచిది కాదు.

कूबरे-लात बन गई-హాని కలుగజేయుదానికి

వెళ్ళి లాభము కలిగించుట.

केला काटने पर ही फलता है - నీచుడు

రెబ్బలతోనే కుదట పడతాడు.

कोई न रहा बिन दाँत निपोरे - కాలము

మారుతుంది - ఎప్పుడూ ధనవంతులు

గానే ఉండరు, దరిద్రులుగానే ఉండరు.

कोई फिरे डाल-डाल, मैं फिरूँ पात-

पात - బుద్ధి చాతుర్యము వలన ఇతరుల

రహస్యాలను వసిగట్టుట.

कोई मरे कोई मल्हार गावे - ఇతరుల

వివత్తును చూచి సంతోషించుట.

कोठी के साथ ही पाखाना भी बनता है -

మంచి చెడు - మంచివాళ్ళు, చెడ్డవాళ్ళు

అందరు కలిసి ఉంటారు.

कोल्हू का बैल दिन भर चले, रहे वहीं

का वहीं - ఎప్పుడూ గొర్రెతోకబైతాడే.

कौआ कोयल को काली कहे-గురివింద

గింజ తన దోషము గుర్తుంచుకోడు.

कौन मारे हाथी, कौन उखाड़े दाँत -

శ్రమించేది ఒకడు, ఫలితము పొందేది

మరియొకడు.

क्या उल्लू और क्या उल्लू का पट्टा - అంతా

ఒకే దుర్గుణములు గలవారే.

क्या काबुल में गादहे नहीं होते - మూర్ఖులు

అంతటా ఉంటారు. ఒక్కచోట ఎక్కవ
మరియొక్కచోట తక్కువ ఇంతే తేడా.

क्या धासमें साँप नहीं चलता ? - మంచి
ప్రదేశాల్లో చెడు ఉండదా ?

क्या भूख को बासन, क्या नींद को
ओडन - ఆకలి రుచి ఎరగదు - నిద్ర
సుఖమెరగదు.

ख

खटि - खटि मरे बैलवा, बाँधे खाय
तुंग - సొమ్ము ఒకరిది; సోకు మరియొక
రిది.

खट्टा खाने मिट्टे को - పుణ్యానికి పోతే
పాపం ఎదురువుట.

खल्क की जबान खुदा का नक्कारा -
ప్రజావాణి దేవుని చాటింపు.

खांड की रोटी जहाँ भी तोड़ी मीठी ही
मीठी - మంచి వస్తువు, పని ఎప్పుడూ
మంచిదే.

खाए गाल, नहाए के बाल नहीं छिपते -
చేసినపని ముఖంలో ప్రస్ఫుటితమవు
తుంది.

खाने के दाँत और, दिखाने के और -
చప్పేది ఒకటి, చేసేది మరియొకటి.

खाने को ऊँट, कमाने को बकरी ; खाने
को सेर कमाने को बकरी - మెయ్య

బోతే ఎడ్లలోదున్నబోతే దూడల్లో.

खाय खसम का, गाय भाइयों का -
తినేది భర్త సొమ్ము పొగడేది పుట్టింటి
వారిని.

खाय निबौरी दाख बतावे - మింగబోతే
మెతుకులేదు, మీసాలకు సంపెంగనూనె
खाया गिलहरी ने, पडा नेवले के सिर -
త్తు చేసింది ఒకరు, శిక్ష అనుభవించేది
మరియొకరు.

खाला जी का घर नहीं है - కష్టసాధ్యమైన
పని.

खिचडी का एक चावल देखते हैं -
కుటుంబములోని ఒక మనిషితో పరి
చయము చాలు.

खिसियानी बिल्ली खंभा नोचे - సిగ్గుపడి
కోవగింపుట.

खीर की थाली में लात मार दी - తనకి
తన స్వస్థము కలిగించుకొనుట.

खुद तो दूध देती नहीं दूसरों का भी गिरा
देती है - తను లాభము చెయ్యకపోగా
ఇతరులను కూడ చెడగొట్టుట.

खुदा गंने को नाखून न दे - దురాచారికి
పెత్తనం లభించకూడదు.

खुरपी के ब्याह में हंसुए का गीत - తగ్గ
సాంగత్యము.

खूटे के बल बछड़ा कूदे - అండ్మూసుకుని
నిక్కట.

खैरात के दुखडे बाजार में डकार - మింగ
బోతేమెతుకు లేదు మీసాలకు సంపెంగ
నూనె.

खौलते पानी से घर नहीं जलते - వేడి
నీళ్ళతో కొంపలు అంటుకోవు.

ग

गंग जहाँ रंग - గంగ ఉన్నచోట ఆనందము.

गंगा गए गंगादास, जमुना गए जमुना
दास- అవరన్నా అనుసరించి మారుట.

गंजी क्या जाने नाला का भाव- మూర్ఖత్వాకి
మంచి ముప్పులు లేక మంచి మనుష్యుల
మహత్వము ఏమెరుగు ?

गँवार की गाली, हँसी में टाली- మూర్ఖుని
దుర్బాషలు గంభీరముగా తీసుకో
కూడదు.

गई जवानी पुनि नहिँ लौट, लाख मलीदा
खायँ - పోయిన యువ్యము మళ్ళీ చస్తే
లభించదు.

गई माँगने पूत को, खो आई भरतार -
కొడుకుని అడగడానికి వెళ్ళి భర్తను
పోగొట్టుకుంది.

गगरी अनाज है, जुलाहा राज है -
సామాన్యుడు కొద్దిపాటి ధనం చూసుకునే

విప్రవీగుతాడు.

गठिया खुला, बिटिया पारस - పురుష
సంతానం కలిగితే స్త్రీకి గౌరవము పెరుగు
తుంది.

गधा खिलाए पाप न पुत्र - మూర్ఖుని
పోషించిన ప్రయోజనం శూన్యం.

गधों की बातें, गीदड़ों की लातें - మూర్ఖ
ప్రలాపము.

गनेस के ब्याह में सौ जोखों - విష్ణుశ్వుడు
పెళ్ళికి అన్నీ విఘ్నాలే.

गरज का बावला अपनी गावे-స్नेह्यుడు
ధ్వజ స్నేహ్యుడే.

गरजता बादल बरसता नहीं - మొరిగే
కుక్కలు కరవవు, కోతలరాయుడి
మాటలు వర్షము.

गरीब की जोरू सब की भाभी ; गरीब
की बहू सब की सरहज - పేదవాని
భార్య ఊరందరికీ వదిన్.

गले पडी ढोल की बजाए सिद्ध - నెత్తిన
వడ్ల విపత్తుని అనుభవించాలిసేందే.

गाँठ का देना और लडाई मोल लेना -
అప్పు ఇచ్చి తగాదా కొని తెచ్చుకొనుట.
गाँठ का पूरा अक्ल का अंधा - మూర్ఖ
ధనమంతుడు.

गाँड पर नहीं लत्ता, पान खाएँ अलबत्ता

- ముడ్డిమీద గుడ్డలేదు తాంబూలం
మటుక్కు కావాలి.

गाजे बाजे से आए हैं - కోలాహలంగా
వచ్చారు.

गाडी का चक्कर, मेहरिया का मक्कर -
ప్రేమాయకు మొదలు-చివర ఉండదు.

गाना तो आता नहीं गाने का भाई आता -
ఏడుపు వస్తోంది.

गाय गई साथ रस्सी भी ले गई - ఆవుతో
పాటు పలుపుకూడ పోయింది. ఒక
స్వంతోపాటు మరియొక స్వం.

गाय चरावें रावत, दूध पिए बिलैया -
సంపాదించేది ఒకడు, అనుభవించేది
మరియొకడు.

गाल वाला जीते चुप वाला हारे -
బుకాయించేవాడు గెలిచాడు, నిజాయితీ
వరుడు ఓడిపోయాడు.

गेनी गय में चोरी नहीं हो सकती - సర్దిన
వస్తువులలో తక్కువ-ఎక్కువలు రావు.
गेरगिट का सा रंग बदलता है - మాట
స్థిరం లేకుండు.

गेरी पहाड से रूठी भतार से - కొండ
మీదినుంచి జారిపడి మొగుడిమీద కోపం
చూపించుట.

गीत गाने से ही ब्याह नहीं होता -

మాటలతో పనిజరగదు, పనికి శ్రమ,
వ్యయము అవసరము.

गीदडने हाथी को मार दिया - మొదలు-
చివరలేని కోతలుకోయు వానియెడల
వ్యంగ్యము.

गीली लकड़ी सीधी हो सकती है -
చిన్నతనములో అయిన దురలవాట్లను
మాన్యపఱచును.

गुंडे चले बजार बिनाले ढंक रखियो -
వేదాంతలు వస్తువ్నారుచెంబూ, ముంత
లోపల పడవోయింది.

गुड खाएँ गुलगुले से परहेज करें - ఒక
పాడువని చేస్తూ దానికి సంబంధించిన
ఇంకో పాడువని చెయ్యకపోవడమేమిటి?

गुड न दे तो गुड की-सी बात तो करे -
బెల్లం పెట్టకపోతే పెట్టకపోయారు,
తియ్యని మాటన్నా వినిపించండి.

गुड पर मक्खियाँ पहुँच ही जाती हैं -
బెల్లము ఉన్నచోట చీమలు వస్తాయి.

गुड बिन होय न चौथ, दुलहा बिन नहीं
बरात - అతి ఆవశ్యకమైన వస్తువు
లేకుండా పనిజరగదు - బెల్లం లేకుండా
పండులేదు, పెళ్ళికోడుకు లేకుండా పెళ్ళి
లేదు.

गुण ना हिरानो गुण ग्राहक हिरानो है -

గుణాన్నికాదు, గుణవంతుని గౌర
వించు.

గుदडी में भी लाल पैदा होते है - దరిద్ర
కుటుంబాలలో కూడమహా పురుషులు
జన్మిస్తారు.

गुप-चुप की मिठाई - విన్నమాటను గుప్త
ముగా ఉంచుట, గుప్తముగా ఆరగిం
చుట.

गुर-गुर विद्या, सिरसिर अकल - అందరి
తెలివి ఒకమాదిరిగా ఉండదు, వేరు
వేరుగా ఉంటుంది.

गुरू गुड रह गए, चेला चीनी होगए -
గురువుని మించిన శిష్యుడు.

गुलाब भी जुकाम करे, देखो समय का
फेर - పరిస్థితులు మారినప్పుడు మంచి
వనికి కూడ చెడు ఫలితము లభిస్తుంది.

गुस्सा अपने को खाता है - తన కోపమే
తన శత్రువు.

गूंगे गुड - తన అనుభూతిని వ్యక్తము చేయ
లేనివాడు.

गूंगे में ईटा फेंकी, न छीटा पडे - అశుద్ధము
మీద బెడ్డవేస్తే ముఖమంతా చిందుతుంది.

गूलर के फूल हो गए - అలభ్య వస్తువు.

गेहूँ कहै सुनो हे वीर, मैं हूँ सब नाजन का
मीर - గోధుమ భోజనము సర్వశ్రేష్ఠ

భోజనము.

गेहूँ के साथ घुन पिसता है - దుష్టుల
సాంగత్యంలో సజ్జనులు కూడ కష్టాల
పాలవుతారు.

गेहूँखेत में, बेटा पेट में, ब्याह की तैयारी -
ఆలిలేదు, సూలిలేదు, కొడుకు పేరు
సోమలింగం.

गैर के लिए कुआँ खोदेगा, तो आप ही
गिरेगा - తను తీసుకున్న గోతిలో తనే
పడతాడు.

गोद में लडका, गाँव में ढिंढोरा - చంకలో
పిల్లవాడు, ఊరిలో చాటింపు.

गोबर गिरा तो कुछ लेकर ही उठेगा -
తెలివైనవాడు ఎక్కడికి వెళ్ళిన ఏదో ఒక
కొత్త విషయాన్ని నేర్చుకుంటాడు.

गोली का घाव भर जाता है, पर बोली
का नहीं - తుపాకి గాయము మాను
తుంది కాని వాక్కు శూలాల గాయము
మానదు.

घ

घडी में औलिया, घडी में भूत - కోపిష్ఠి
మనిషి యెడల వాడబడు ఉక్తి.

घमंडी का सिर नीचा - అహంకారి
ఎప్పుడూ అమమానుడతాడు.

घर का भेदी लंका ढाए - అంతః కలహము

వినాశానికి దారి తీస్తుంది.

घर की खाँड किरकिरी लागे, बाहर का
गुडमीठा; घर की मुर्गी दाल बराबर -
पेरि गिंटी पल्लू కూర రుచి.

घर में चिराग जलाकर मस्जिद में जलाना
चाहिए - ఇంటగెలిచి రచ్చ గెలుపు.

घर में धान न पान, बीबी को बडा गुमान
- తనబోతే మెతుకులేదు, హోదా
అపారం.

घी खिचडी हो रहे हैं - కలిసి మెలిసి
ఉండుట.

చ

चंगा है मगर नंगा - సామర్థ్యము లేకపోలేదు
కాని పీనాసి.

चचा बनाके छोड़ूंगा - మీ తెలివి సరిదిద్దు
తాను.

चटोरा खाय अपना घर बतोरा खाय पास
पडोस - తిండివాపిరిగాడు తన ఇల్లు
నాశనం చేసుకుంటాడు, వాగుడుగాడు
ఇరుగు పొరుగుని నాశనం చేస్తాడు.

चढ मार, गूलर पक्के - అదనుచూచి
లాభము పొందుట.

चना और चुगल मुँह लगा बुरा - శనుగులు
తింటానికి, కొండిగాలు వినడానికి బాగా
ఉన్నా పర్యవసానంలో దుఃఖము అనుభ

వించాల్సి వస్తుంది.

चमगीदडों के घर मेहमान आए, हम भी
लट के तुम भी लटको - సాంగత్యాను
సాధువు వ్యవహరించాలి.

चमडी भले ही जाए, पर दमडी न जाए -
ఆకలితో చచ్చినానోరే దమ్మిడీ కూడ ఖర్చు
కాకూడదు పీనాసి యెడల చెప్పబడు ఉక్తి
चमार की छोकरी चंदन नाम - పేరు గొప్ప
డిగు దిబ్బ.

चल चकहे, मेरे मुँह मत लग - నాతో
ఎక్కువ మాట్లాడకుండా ముందు
ఇక్కడనుంచి బయటికి నడు.

चलता चरखा - తాకికుడు.

चलती का नाम गाडी - ఉపయోగపడినంత
వరకే వస్తువు విలువ.

चलती हवा से लडती है - గయ్యాచి స్త్రీ.
चलते चोर लंगोटी लाभ - చచ్చినవాడి
పెచ్చికి వచ్చిందే కల్పము.

चाँद को गहन लग गया - మహా మనీషికి
కుంకము కలిగింది; రూపికి కురూపి భర్త
అభించాడు.

चाँदी का जूता सिर पर - డబ్బుతో అన్ని
పనులు నమకూరుతాయి.

चापलूसी का मुँह काला - ముఖస్తుతి
పాడునని.

చామ కే దామ - కారుచౌక ముచ్చు.
 చామ జాయ పర దామ న జాయ - తొక్కమలచిన
 పరవాలేదు గాని పైసా పోకూడదు.
 చార చోర, చౌరాసీ బనియే, ఒక ఒక కరకే
 లూటా - ఐకమత్యమే బలము.
 చార దిన కీ చాందనీ, ఫిర అంధేరీ రాత -
 మూణాల్గిముచ్చట.
 చావల బేచ కోదో లీ, యహ అక్ల తుడ్రో
 కిసనే దీ - మణి ఇచ్చి మట్టి తీసు
 కోవడం.
 చాహే ఛురీ ఖరబుజే పర గిరే చాహే ఖర్బూజా
 ఛురీ పర - అరిటాకు ముల్లు మీద పడ్డా,
 ముల్లు అరిటాకు మీద పడ్డా నష్టం
 అరిటాకుకే
 చికనీ చుపడీ బాతొ సే పేట నహీ భరతా -
 నేలమీద వ్రాసిన గార్లతో కడుపు నిండదు.
 చిడియా కే ముఠ్ఠ మే సోనా - గొప్పవాని
 ప్రతిమాటకు విలువ ఉంటుంది.
 చిరాగ గులీ పగడీ గాయబ - అజాగ్రత్త
 వలన అంతా నష్టమే.
 చిరాగ జలా దావ గలా - జాగ్రత్త పడగానే
 దొంగలు, రాడీలు అంతా పొరు.
 చిరాగ తలె అంధేరా - ఉపదేశానికి ఆచరణకు
 సంబంధము లేకపోవడం; చెప్పేది
 శ్రీరంగ నీతులు చేసేది పాడుములు.

చీటీ బీ దబనే పర కాట ఖాతీ హే - ఎక్కువ
 పీడిస్తే పిల్లికూడ ఎదురు తిరుగుతుంది.
 చుటకీ లో న బకోటా ఖాడ్యే - అవమా
 నించబోయి అవమానపడడం.
 చుల్ల భర పానీ మేం డూబ మరో - సిగ్గుపడేటట్లు
 చేయుట.
 చూతీయో కా మాల యార ఖాఁ - మూర్ఖుల
 సొత్తు మట్టు పక్కాలు తింటారు.
 చూనే కేధోఖే కపాస న ఖా జానా - ఇతరు
 లను రెచ్చగొట్టే ప్రయత్నంలో జాగ్రత్తలో
 ఉండాలి.
 చూలే సే నీకలా భడ్డీ మేం పడా - చిన్న
 ఆవదలోంచి తట్టుకొని పెద్ద ఆవదలో
 చిక్కుకొనుట.
 చూహే దండ పేల రహే హే - ఇంటిలో తినడానికి
 ఏమీ లేకపోవుట.
 చొంచ దియా తో చారా బీ దేగా - నారు
 పోసిమాడు నీరు కూడ పోస్తాడు.
 చోట దుశ్మన కీ బీ సరాహనీ చాహియే -
 వీరత్వాన్ని ఎవరిదైనను, శత్రువుది
 అయినను పొగడవలసిందే.
 చోర ఔర మోట కసకర బాంధనా చాహియే -
 దొంగని, మూటని గట్టిగా కట్టాలి.
 చోరీ కా మాల చార పేసే సేట్ - దొంగసొమ్ము
 కారుచౌక.

చోర కా దిల సరసో బరాబర - దొంగ

పిరికిపండ్ల దొంగకి ధైర్యం అవగించంత
కూడ ఉండదు.

చోర కా మాల చాండాల ఖాళి - అన్యాయ
రీతము వంటబట్టదు.

చోర కి దాడి మే తినకా - అపరాధిని
కనిపెట్టడానికి అపరాధి చాలు.

చోర కి అంగాగి మీద - దొంగకి మండేవిప్పు
కణము కూడ తియ్యగానే ఉంటుంది.
దొంగకు తుచెడు వసులను కూడ మంచి
గానే ఉంటాయి.

చోర కి భోర మిలే - దొంగసొమ్ముకి
భాగస్థులు అనేకం.

చోర చోర మోసరే భాడ్ - ఒకే వృత్తివాళ్ళతో
స్నేహము మెండు.

చోర ఠోర కా నహీ భరోసా - దొంగ,
వశువు మీద నమ్మకం ఉండకూడదు.

చోరి ఠోరి సీనాజోరి - ఒకవైపు దొంగ
తనము మరియొకవైపు డబాయింపు.

చోరే గాళి ఉబ్బే హోనే దుబ్బే హీ రహ గాళి -
లాభానికిపోతే నష్టం ఎదురైంది.

చోరాహే ఫర బేతే లడకే ఠోరి రాస్తే మే బేతే
కుత్తే కి కబీ న ఉడే - కుర్రాళ్ళకి
కుక్కలకు దూరంగా ఉండడమే శ్రేయస్క
రము, లేకపోతే హాని తప్పదు.

ఉ

ఉ: మహీనే కా సబేరా కహతే హే - బాలా
హోలి వ్యక్తి యెడల చెప్పబడు ఉక్తి.

ఉఝందర కే సీర మే చమెలీ కా తేల -
దున్నపోతు కొమ్ముకి అత్తరు.

ఉఠీ కా దూధ యాద ఆ గయా - అపరి
మితంగా శ్రమించుట.

ఉఠీ నా చిల్లా, హరామ కా పిల్లా - జూర
వంతానానికి సంస్కారమెక్కడ.

ఉన మే ఉన రంగ, ఉన మే ఉన రంగ - చంచల
స్వభావి.

ఉఠీ ఫర పత్రర రఖ లియా హే - సర్వం
సహించడానికి సిద్ధం.

ఉఠా ఠోరి ముఠా - బహునాజాకు మనిషి.
ఉఠా బరతన బహుత బజే - ఏమీలేని విస్తరి
ఎగిరిఎగిరి పడుతుంది.

ఉఠా ధర బడా సమధియానా - అసంబద్ధ
విషయము; ఊరికే కోతలు కోయు
వాడు.

ఉఠా ముఠా బడి బాత; ఉఠా ముఠా బడి బాత -
పిట్టకొంచము కూత ఘనము.

ఉఠా సో ఖోఠా - పొట్టివానికి పుట్టెడు
బుద్ధులు; బహు తుంటరి.

ఉఠి హండి జల్దీ ఖోలతి హే - అల్పుడు
మిడిమిడి జ్ఞానానికి మిడిపి వడతాడు.

అల్లుడు కొద్ది సంవదే విరసిగుతాడు.
 ఊహ సేఱాతీ ఫాటే ఆసూఁక నఱీ - వట్టి
 వట్టి అపేక్షకు కన్నీరు ఉండదు.

జ

జంగల మేఢంగల బస్తీ మేఢకడాకా - అడవి
 నుఖం ఉరుదిబ్బ.

జగ బూరైఱ్ఱ రాజ పద పాఁ - అధికారము
 వెఱ్ఱిస్తుంది.

జనమ కా కోడ ఁక ఇతవార మేఢ నఱీ
 జాతా - ఘోరమైన తప్పు ఒకరోజు
 ప్రాయశ్చిత్తముతో అంతం కాదు.

జబ తర గఱ్ఱే లోఱ్ఱ, తో క్కా కరెగా
 కోఱ్ఱ ? - గారవమే సోయిన తరువాత
 ఇంకొయేది ఏముంది.

జబ గీదడ కీ మోత ఆతీఱ్ఱ తో గావ్ కీ
 ఆర బగతా - వినాశాలే వివరీత బుద్ధి.

జబ తక ఉఱ్ఱ పఱాడ నఱీఱ్ఱ డెకతా, తబ తక
 వఱ జానతాఱ్ఱ, 'మొఱ్ఱ సే ఉఱ్ఱా కోఱ్ఱ
 నఱీ' - తుంటె గొప్ప వానిని చూడనంత
 వరకు తనే గొప్ప అనుకుంటాడు.

జబ తక సాసా తబ తక ఆసా - మఱి
 ఉఱిపి ఉన్నంతవరకు ఆశ ఉంటుంది.

జబ డెగా, ఉప్పర ఫాడకర డెగా - ఇవ్వాళను
 కంటె భవంతుడు ఎలాగో అలా ఇస్తాడు.

జబ నటనీ బాస పర చఱి, తబ లాజ కాఱ్ఱ

కీ - గడకారికి సిగ్గు ఎందుకు.

జబాన తలవార సే జ్ఱాదా తేజఱ్ఱ - వాక్కుకి
 కత్తికంటె ఎక్కువవదును ఉంటుంది.

జమీన బీజ తొడే ఱీ ఖాతీఱ్ఱ - శ్రమకి

తగిన ఫలితము తప్పకుండా అభిస్తుంది.
 జరఱ్ఱ తో నరఱ్ఱ, నఱీఱ్ఱ తో పఱ్ఱి బెపరఱ్ఱ -

ధనమూలం ఇదం జగత్తు - డబ్బుంటేనే
 జీవితం లేకపోతే రెక్కలు తెగిన వశ్చి.

జర జమీన, జన, యేఱ్ఱ ఱ్ఱగడే కీ జడ -
 సంవద (బంగారము), ఆస్తి, స్త్రీ వీటి
 వల్లే ఎక్కడో చ్చినా కలహము.

జల మేఢ రఱకర మగర సే బేర - బలముగల
 వానితో జగడం తెచ్చుకుంటే బ్రతుకు
 తెల్లవారిన్లే.

జలె కో క్కా జలానా - చచ్చిన పాముని
 చంపినట్లు.

జవానీ మేఢ నఱీఱ్ఱ క్కర, తో కబ కరెగె - జ్ఱి
 ఉన్నప్పుడు చెయ్యకపోతే ఇంకెప్పుడు
 చేస్తావు.

జఱర ఖానె కో బీ పేసా నఱీఱ్ఱ ఱ్ఱ - ఎషం
 మ్రింగడానికి కూడ పైసాలేదు.

జఱఱ జాఁ ఉఖా వఱీఱ్ఱ పడే సూఖా - ఆకలి
 ఎక్కువగా ఉన్నచోట కరువు తప్పదు.

జఱఱ డెఖి బరాత వఱీఱ్ఱ గేవైఱ్ఱ రాత -
 స్వార్థము, నిర్లక్ష్యత కలిసి ఉంటాయి.

जहाँ बसें पंडित चार, पता न लगे दिन
त्योहार - मంటवाళ్ళु ఎక్కువైతే మంట
పాడారుంది.

जहाँ शाम वहाँ बिहान - డుఃఖము తరువాత
సుఖము కలుతుంది.

जहाँ सेर वहाँ सवा सेर - తాడివెట్టు తల
తన్నేవాడు కూడ ఉంటాడు; పనిలో
అనుకున్నదానికంటే ఖర్చు ఎక్కువ
పెట్టాలి పని అవ్వాలంటే.

जाति से पति बडी होती है - జాతికంటే
ప్రతిష్ఠ గొప్పది.

जानवरों में कौआ और आदमियों में
नौआ - పశువులలో కాకి మనుష్యులలో
మంగలి చాలా తెలివైనవాళ్ళు.

जाय ईमान, रहे सब कुछ - చనిపోయి
నప్పుడు కూడా వచ్చేది ప్రతిష్ఠ. మిగతా
వన్ని ఇక్కడే ఉంటాయి.

जितना छोटा उतना ही खोटा - పొట్టి
అయినకొద్దీ మనిషికి తుంటరి తనము
ఎక్కువ ఉంటుంది.

जितनी कंजूसी उतनी हानि - పిసిని
గొట్టుకున్నాడు ఎక్కువ.

जितने मुँह उतनी बातें - మనిషి మనిషి
అభిప్రాయము వేరువేరు.

जियत बाप को असाढी के डले, मरे बाप

को दही बडे - బలికున్నంత కాలము
తండ్రికి పచ్చడి మెతుకులు, చచ్చిన
తరువాత శ్రాద్ధపు రోజు పిండిమంటలు.

जिस की बंदरिया वही नचावे - ఎవరి
పనివాళ్ళే చెయ్యగలరు.

जिसकी लाठी उसकी भैंस - బలమున్న
వాడిది రాజ్యము.

जिसके पाँव न फटी बिवाई सो क्या जाने
पीर पराई - భుక్తభోగితే పరుల కష్టము
తెలుస్తుంది.

जिस के माथे पडती है वही जानता है -
నెత్తిమీద నడిచానికి కష్టమనుములు తెలుస్తాయి

जिसके हाथ लोई, उसका क्या करेगा
कोई - ఉన్నవాడిని ఎవరూ ఏమీ చెయ్య
లేరు.

जिस घर खेले बाला उस घर कैसा
दिवाला - పిల్లా-జల్లా ఉన్న ఇల్లు
సుభిక్షంగా ఉంటుంది.

जिसने गर्दन झुकाई उसकी कभी नहीं
बुराई - తలకాయ వంచుకున్నవాడికి
ఎప్పుడూ ప్రమాదముండదు.

जिस शहर में फूल बेचे, वहाँ लकड़ी
बेचते हैं - పువ్వులు అమ్మినచోరంలోనే
కట్టెలు అమ్ముతున్నారు; సుఖంగా ఉన్న
చోటే కష్టాలు అనుభవిస్తున్నారు.

जिसे पिया चाहे वही सुहागिन क्या साँवरी
क्या गोरी- धूर्त (प्रेमनु पांदेदे
सुमंगलि.

जीजा के माल पर साली मतवाली -
साँझु बक्युदी सोकु बक्युदी.

जी से जहान है - (ब्रुति कि अन्नंतवर्त
प्रमंचनबन्धु.

जुलाहा चुरावे नली नली, खुदा चुरावे
एक्रे बेरी - साँझु साँझु निलवदु.

जुलाहे का बेगारी पठान - तलक्रींदुल
व्यवहारु.

जूठे हाथ से कुत्ता भी न मारता - एंगिरी
चैत्तौ काकि कूडकूट्टु.

जेधर हींग न हरदा ते घर जेवें बैल -
अंगुव, वसुवुलैकुंदा भोजनमु
रुचिनदु.

जेब में नहीं खीली की डली, छैला फिरै
गली गली - मिंगबोतै मेथुकुलैदु

मिषालकि नमंगुनाने.

जैसा आवे वैसा जावे - अन्याय्यारिथुमु
निलवदु.

जैसा बोवेगा, वैसा काटेगा - कर्मानुसारु
फलं लभ्युंदु.

जैसा सलाम वैसा इनाम - मर्यादकि
मर्याद.

जैसी धूप वैसी छतरी - ए एंढकि अ
गोदुगु.

जैसी सोहबत, वैसा असर - सांगथु
प्रभासुमु त्पुनिसरीगा पदुथुंदु.

जोंक को स्तन में भी खून ही मिलता है -
चैद्धानिकि एक्कदैन चैदे लभ्युंदु.

जो करे सो उस्ताद - अनुभवज्ज्ञानिकि अनुभव
गारुमु.

जो खोदेगा वह गिरेगा - तनु लीनुकुनु
गोतिथो तनैवदुतादु; कर्मानुसारुमु

फलितुमु पांदुतादु.

जीगी किसका मीत वेस्या कैसी प्रीत -
यौगी, मेश्य एवरीकि मित्रुलु कारु.

जो गुड खाएगा कान छिदाएगा - लाभं
तोपायु न्नुवुं कूड अनुभवुंचालि.

जो जागत है सो पावत है - ज्ञागुत्रुगा
अनुवदु लाभं पांदुतादु.

जो तोको काँटा बुवे, ताहि बोड़ तू फूल -
अवकारिकि अवकारुमु चैय्यु.

जो धोवे सो पावे, जो सोवे सो खोवे -
सोमरी न्नुजुतकुदु, प्रेमिंचुवादे
लन्नी पांदुतादु.

जो बहुत मीठा है उसे सभी खाएँगे -
बैल्लुमुनुवो ए चिमुलु चैरुतायु.

जोरू खसम की लडाई क्या ? -

భార్యభర్తల తగాదా ఏమిటి ! క్షణభంగు
రము.

జోరు టయోలే గఠరి, మౌ టయోలే అంతడి -

భార్య జేబు వెతుకుతుంది. తల్లి కడుపు
వెతుకుతుంది.

జ్యాదా జోగీ మఠ కా ఉజాడ - బైరాగులు
ఎక్కువైతే మఠానికి చేటు.

జ్యోజ్యో బీజే కామరీ, త్యో త్యో భారీ
హోయ - అప్పు పెరిగినకొద్దీ వడ్డీ తడిసి
మోసెదవుతుంది.

ఇ

ఇగడా ఇఠా కల్జా సచ్చా - తగాదాకి
మూలం భుక్తం (కబ్జా).

ఇటపట్ కి ధాని, ఆధా తేల ఆధా
పానీ - తొందరపాటు స్వదాయము.

ఇక్కు కేరే తో సుఖ సేరే - తలవంచుకుని
ఉండడం శ్రేయస్కరం.

ఇఠ్ఠ కా బేడా గరక - అబద్ధం కొంప
ముంచుతుంది.

ఇఠ్ఠ బోలనా బీ దిలేరీ హే - అబద్ధమూడడం
కూడ ఒకసాహసమే.

ఇలొలీ మే ఖాక నహీ సరాయ మే డెరా -
మింగబోతే మెతుకులేదు, మీసాలకు
సంపెంగనూనె; అక్కరకు రాని దర్జా.

ఠ

ఠండా మోల లే లియా - తంటాకొని తెచ్చు
కోవడం.

ఠట్టి కి ఆండ్ శిక్కార్ క్షేలతే హే - చాటుగా
తప్పుడు పనిచేయుట.

ఠాల బతా ఉసకో న త్త, జిస్ సే కియా
కరార్ - వాగ్దానము చేసి బాలాబోలి
చెయ్యవద్దు.

ఠూఠా ఔజార్ ఔర్ ఖోఠా బేఠా - విరిగిన
పనిముట్లు, చెడిపోయిన కుమారుడు
కూడ నమయానికి ఉపకరిస్తాయి.

ఠూఠే సుజన్ మనాఇయే, జో ఠూఠే సో బార్ - మాటి
మాటికి రుప రుపలాడినప్పటికీ సజ్జనుని
ఎప్పుడూ బ్రతిమాలు.

ఠేఢీ ఖీర్ హే - గడ్డుపని.

ఠ

ఠగ కౌన్ మౌసీ ? - మోసకారికి బంధువులు
ఎవరూ ఉండరు.

ఠఠేరే కి బిల్లీ ఖట్కే సే నహీ డరతీ -
వాగుడు మనిషికి గొరుముండదు; రోజూ
చూసే సంఘటనకు మహత్వముండదు.

ఠాక్కుర్ కి కుతియా మరే, తో సబ ఆయే ఔర్
ఠాక్కుర్ మరే తో కోర్ నహీ ఆయా - శక్తి
మంతునికి గౌరవము బ్రతికి ఉన్నంత
వరకే.

తాలె సె బెగార భలీ - సోమరిగా ఉండేకుంటే
వెళ్ళివాకిరి మెరుగు.

ఠెస లగె బుద్ధి బడె - తలబొప్పెక్కితే గాని
జ్ఞానోదయము కలగదు.

ఠోకర ఖాకర, సమ్మలె సబ - దెబ్బతిన్న
మీదటే జాగ్రత్త పడతారు.

క

కండా సబ కా పీర హే - తారీ అందరిని దారిలో
పెడుతుంది.

కె సో మరె, క్షోదె సో పడె - భయపడేవాడు
చస్తాడు, ఇతరులకొరకు గోతులు
తీయూవాడు గోతిలో పడతాడు.

కాయన కె బ్యాహ్ మే బరాతియో కా భోజన -
దుష్టులవెంట కష్టాలుతప్పవు.

కొబతె కో తినకె కా సహారా - మునిగి
పోతున్నవానికి పూచిక పుల్ల ఆధారము.

కెడె పैसे కి ఇమలీ ఖాటీ హోయ కి మీఠీ -
తుచ్చమస్తువుని గురించి ఆలోచించుట.

ఛ

ఛంధీ గాయా సదా కలొర - పేడి మూతినాడు
మప్పుడూ పెళ్ళికొడుకే.

ఛాపొల (ర) సంగ - గొప్పలు కొట్టు సోమరి.

ఛాక కె తీన పాత - ఎప్పుడూ ఒకే స్థితిలో
ఉండుట.

ఛాకె కె బంగాల, క్కజె కె కంగాల - ఆ

ప్రాంతంలో తయారగు పండు మస్తువులు
ఆ ప్రాంతం వారికి లభించక పోవడం.

ఛోల కె భీతర పొల - ఆడంబయు, బోలు
తప్ప ఏమీలేదు.

త

తందुरुస్తీ హజార నియామత - ఆరోగ్యమే
మహాభాగ్యము.

తకల్మ మే రేల చలదీ - 'మీరు' 'మీరు'
అంటుంటే రైలు కాస్తా వెళ్ళి పోతుంది.

తరూవర ఫల నహీ ఖాత హే, సరవర పియహీ
న పానీ - పరోపకారి తన సొత్తును తన
కొరకు ఉపయోగించుకోడు; ఇతరుల
కొరకు ఉపయోగిస్తాడు.

తామ ఇళామ లగె - అక్కరకురాని ఆడం
బరము.

తాలీ దోఝ కర బాజే - తప్పట్లకు రెండు
చేతులూ అమరం.

తినేకె కి ఓట పహాడ - కొద్దిపాటి
సరంజాముతో పెద్ద కార్యము సిద్ధిం
చుట.

తిల కా తాడ బనా దియా - గోరంత దానిని
కొండంత చేయుట.

తీన చావల సీడ్లె చోయె లోక పసీజే -
స్మృతు కలిగించుటకు మూడు తడవులు
చెప్పడం, ఒక్కొక్కప్పుడు నాలుగో

వ్యాయము కూడ.

तीन तेरह घर बिखेरह - కుటుంబ కుహము
కొంపనాశము చేస్తుంది.

तीन दिन मेहमान, चाथे दिन हैवान -
అతిథి అంచేయూడు రోజులు, నాలగడ
రోజు ఉంటే పశువు.

तीन में न तेरह में - పనికిమాలినవాడు;
తృతీనికొనివాడు.

तीन लोक में मथुरा न्यारी - వింతగొలుపు
నడత నడచువాడు.

तीसमारखाँ बने फिरते हैं - కోతల
రాయుడు.

तू डाल डाल, मैं पात पात - ఒకని మించిన
తుంటరి మరియొకడు.

तू मेरे मुँह में अँगली दे, मैं तेरी आँख में -
నా నాట్యో నీ వేలు పెట్టు, నీ కంట్యోనేను
వేలు పెడతాను.

तेरा हाथ और मेरा मुँह - సంపాదించి నున్న
పోషించు.

तोता तो टें-टें ही करेगा - అకారణంగా
విర్రవీగులు.

तोले भर की आरसी, नानी बोले फारसी
- గొప్పలు కొట్టుట.

थ

थप्पड़ का मारा ऊपर देखे, रोटी का मारा

नीचे - శక్తితో అందరిని లోబరచు
కోవడం సంభవం కాదు, కాని కృతజ్ఞుడు
తలవంచుతాడు; లోకుల అవుతాడు.

थाली के बैंगन हैं - తన అభిప్రాయము,
సిద్ధాంతము ఏమీ లేనివాడు.

थाली न लोटा, खाय दाल-भात - స్థితిని
మించి దడ్డా చూపించుట.

थुरमोल अरू दुधार - కొద్దిశ్రమతో మంచి
వస్తువు సంపాదించుట.

थूककर चाटना अच्छा नहीं है - మాట
తప్పుట మంచిదికాదు.

थूक का चिपकाया चिपकता नहीं -
నిర్లక్ష్యముతో పనిసరిగా కాదు.

थोडा आपको, बहुत गैर को - అయిన
వాళ్ళకి ఆకుల్లో కానివాళ్ళకి కంచాల్లో.

थोथा चना बाजे घना - ఏమీలేని విస్తరి
ఎగిరి ఎగిరి పడుతుంది.

थोथे वृक्ष पर कोई खग नहीं बैठता -
అనాధుడికి ఎవరూ సాయపడరు.

द

दैतला खसम की हाँसी न साँची -
ముఖము ఎప్పుడూ ఒకే మాదిరిగా
ఉండువాని మనోభావము పసికట్టుట
సంభవము కాదు.

दहा को दानों मीठी- స్వార్థులకి ఎప్పుడూ

స్వార్థంమీదే ధ్యాన.

దహా నహీ పఢే హే, లల్లా పఢే హే - ఇవ్వడం

తెలియదు, తీసుకోవడం తెలుసు;

అప్పుతీర్చడం తెలియదు - పీనాసి.

దబీ బిల్లీ చూహే కీ బహు బనతీ హే - దుష్టితో

దుర్బలుడు కూడ పరిహాసమాడుతాడు.

దమడి కీ బుడియా, టకా సिर ముడై -

దమ్మిడీ ముండకి ఏగాని ఔరం.

దమ భర కీ ఖబర నహీ - కుచ్చెపాటులో

ఏం జరుగుతుందో ఎవరికీ తెలియదు.

దమ భాई కిసకే, దమ లగాయా ఖిసకే -

తాగుబోతువాడి నమ్మకమేమిటి, దమ్ము

కొట్టాడు జారుకున్నాడు.

దరబ సే సరబ - డబ్బుతోనే ఉన్నదంతా.

దరొగ కో ఫరొగ నహీ - అబద్ధాలకోరుకి

ఇరుగు-పొరుగు ఉండరు.

దలాల కా దివాలా క్యా, మస్జిద మే

తాలా క్యా? - డూరి దివాళా ఏమిటి?

మసీదికి తాళమేమిటి?

దశహరే కీ నీలకంఠ - శుభదర్శనము,

దురా రోజుల్లో నీలకంఠ పక్షి కనిపించడం

శుభంగా భావించబడుతుంది, బహు

శ్రామము తరువాత కనిపించు మిత్రుని

యెడల వినోదపు సమయం.

దస మరేగే, తో తూ బీ మర - నలుగురితో

నారాయణ.

దహీ కీ గయాహీ చూడా - పప్పునెయ్యి -

పరస్పర సంయోగము మంచిదైనప్పుడు

చెప్పబడు ఉక్తి.

దహీ కీ సాఖీ బిలారీ - దొంగచేతికి

తాళం చెవి ఇవ్వడం.

దహీ మే మూసర పటక దియా - మంచిపనికి

అంతరాయము కలుగుట; శుభకార్య

ములో విఘ్నము పడుట.

దాతొం సే పీసా నహీ జాతా ఖాయా జాతా -

రాత్రింబవళ్ళు కొట్లాటలేకొట్లాడుట.

దాई సే పేట నహీ ఖిపతా - అమ్మదగ్గరా

కడుపు రాచుకోవడం!

దాతా కీ నావ పహాడ చఢే - డబ్బుతో

కొండమీది కోతి దిగివస్తుంది.

దాదా కహనే సే బనియా గుడ దేతా హే - ముఖ

స్తుతి బహు గొప్ప విషయము.

దాదూ దో-దో న బనే, జాలే బాలే డార - ఒకే

సమయంలో రెండు పనులు జరుగవు.

దాన కీ బఱియా కే దాంత నహీ దేఖతే -

ఈరికే వచ్చిన దాని మంచి-చెడులు

చూడరు.

దానా దుష్మన, నాదాన దోస్త సే బేహతర-తెలివి

తక్కువ స్నేహితుని కంటె తెలివైన శత్రువు

మెరుగు.

దానె-దానె కో ముహతాజ - తిండిలేని నిష్ఠ
దరిద్రుడు.

దామ బడా యా నామ - డబ్బు గొప్ప-దేవుడు
గొప్ప; ముక్తిని ప్రసాదించేది దేవుడు కనుక
దేవుడే గొప్ప అంటారు.

దామ హి మేం రామ హే - డబ్బుతోనే దేవుడు.
దాల-భాత మేం మూసరచంద - ఇద్దరు మాట్లాడు
కొంటున్నప్పుడు మూడుమాడు జోక్యం
చేసుకొనుట.

దినకా భూలా సాండ్లహిం ఆవె, తో భూలా నహి
తనిక కహావె - తప్పుచేసి బయటికి
వెళ్ళినాడు వెంటనే ఇంటికి తిరిగివస్తే,
పెద్ద తప్పు అనబడదు.

దిన దూనా రాత చౌగునా - ఆపరిమితమైన వృద్ధి
కలుగుట.

దిన-భర చలె అడాడై కోస - ఎంత
శ్రమించినా స్వల్పముగా ప్రతి ఫలము
లభించుట.

దయా తలె అంధేరా - పెద్దలలో కొద్ది చెడు
ఉండువచ్చు; మంచితో పాటు చెడు కూడ
ఉంటుంది; చెప్పేది వేరు; చేసేది వేరు.

దిల సాఫ, కసూర మాఫ - మనస్సు
నిర్మలముగా ఉంటే అంతా సమ్యముగానే
ఉంటుంది.

దీన-దునియా దోనో సె గా - ఇహలోకము,

పరలోకము రెండూ దూరమైనాయి.

దీవార కె బీ కాన హోతె హే - గోడకి కూడ
చెవులు ఉంటాయి.

దీవాళి కి మిఠాడై - చూడడానికి ముచ్చట
గానున్నా గుణంలో చెరువు.

దుధార గాయ కి దో లాత బీ భలీ - పాడి
ఆవు ఎప్పుడైనా తన్నినా బాగానే
ఉంటుంది; ఇచ్చేవాడు రెండు చివాట్లూ
పెట్టినా దుఃఖము కలుగదు.

దునియా మేమా-బాప కె సివా సబ కుఱమిల
జాతా - ప్రపంచములో తల్లితండ్రుల
ప్రేమ తప్ప మిగతావన్నీ లభిస్తాయి.

దురదిన పరె రహీమ కహి భూలత సబ
పహిచాని - చెడురోజుల్లో పరిచయస్థు
లలో ఎవరు ఎలాంటివారో తెలుస్తుంది.

దుధ కా జలా ఊఱ కి ఫూక-ఫూక కర
పీతా హే - వేడిపాలవలన నోరుకొనిన
మీదట మజ్జిగ కూడ ఊడిఊడి తాగు
తాము; ఒకసారి మోసపోయినావదు ప్రతి
విషయములో జాగ్రత్త పడతాడు.

దుధో నహా ఆ పూతో ఫలొ - ధనంపట్టులు;
సంతానముతో తులతూగు.

దుర కె ఢొల సుహావనె - దూరపు కొండలు
నునువు.

దుసరె కా పీసా-పంకాయా సబీ కి అఱఱా

लगता - పొరిగింటి పుల్లకూర రుచి
ఎక్కువ.

देखकर मक्खी नहीं निगली जाती -
చూస్తూ చూస్తూ హాని భరించలేము లేక
అమ్మానమ్మ సహించలేము.

देर है पर अंधेर नहीं - ఆలస్యము ఉండ
వచ్చును గాని దురాగతం లేదు.

दो उधार और पालो बैर - అప్పు ఇచ్చి
విరోధం తెచ్చుకోకు.

दोनों हाथ लड़ू हैं - రెండు చేతుల్లోనూ
లడ్డూలున్నాయి, రెండు వైపులా లాభమే
లాభము.

दो मालिक के नौकर की मिट्टी पंलीद -
ఇద్దరి యజమానుల నౌకరుకు సుఖము
ఎంతమాత్రము లేదు.

दो हाथ मिलकर धाते हैं - రెండు చేతులు
కలిసే వనిచేస్తాయి; ఐక్యములోనే బలము.

ध

, धक्के पर धक्का लगता है - వివత్తుమీద వివత్తు
కలుగుతుంది.

धन से धर्म - ధనమంతటకే ధర్మము, మతము
ఎక్కువ.

धावेगा सो पावेगा - శ్రమ ఫలిస్తుంది.
శ్రమించువానికే కలిమి కలుగుతుంది.

धूल छोने कंकड मिलते - వ్యర్థమైన

పనినుంచి వాంఛించిన ఫలితమురాదు.

धोबी अहिर की कौन मिलाई, इनके गधा
न उनके गाई - చాకలి మంగలి పాత్తు
ఇంటికి రాదురా విత్తు.

धोबी बेटा चाँद सा - ఈవోవాళ్ళ
బట్టలతో సోకు - సింగారము.

धौला बाल मौत की निशानी - తెల్ల
వెంట్రుకలు మృత్యువుని సూచిస్తాయి.

न

नंगन लुटे हजारों में - పేదవానిని ఎవరు
దోచుకుంటారు, ఏం దోచుకుంటారు.

नई नौ दिन - కొత్తకు వింత, పాతకు రోత.
नकटा देव, चोर पुजारी - యథాఠాజ్ఞ
తథాప్రజ.

नकटे की नाक पर पीपल उगा, तो उसे
छाया मिली - సిగ్గులేనివాడికి అమ్మాన
మేమిటి!

नकटे तेरी कितनी नाक ? कहा -
निन्यानबे - సిగ్గులేనివాడు తప్పుడు పని
మీద తప్పుడు పని చేస్తూనే ఉంటాడు.

नगद दाम सब आसान - డబ్బుతో అన్నీ
సముకూరుతాయి.

नजर से दूर दिमाग से दूर - చూపుకి అందుని
వాళ్ళ మనస్సుకికూడ దూరం అవుతారు.

नटनी जब बाँस पर चढ़ी तो घूँघट क्या? -

గడేకారికివరదా ఏమిటి?

न तो रांड को चिन्ता और न बाँझ को -
వైద్యముపొందిన (స్త్రీ), గొడ్రాలు నిశ్చిం
తగావుంటారు.

नदी किनारे रूखड़ा जब-जब होत
बिनास - నదీ ఒడ్డు చెట్టు.

न नाम लेवान पानी देवा - పేరు ఎత్తేవాళ్ళు,
మంచి నీరు ఇచ్చేవాళ్ళూ ఎవరూ లేరు -
ఏకాకి; సంతానహీనునియెడల కూడ
యీ ఉక్తి చెప్పబడుతుంది.

न नीम - सा कड़ुआ, न गुड सा मीठा -
పెద్దలాభనష్టాలు లేకుండా.

न नौ मन तेल होगा न राधा नाचेगी -
అసంభవమైన షరతు పెట్టుట.

न बात बिरानी कही न ऐंचा तानी सहो -
పరుల కలహాల్లో తలదూర్చినందువలన
స్వప్నమే గాని లాభము లేదు.

नमाज भी गई, बिल्ली भी भाग गई -
స్వప్నము లేకుండా యుక్తి పారుట.

नया ज्योतिषी, वैद्य पुराना - కొత్త
జోతిష్యుడు, అనుభవము గల వైద్యుడు
బాగుగా ఉపకరిస్తారు.

नया मुसलमान, अल्लाही अल्ला पुकारे -
ఆరంభ సూరత్వము.

न रहेगा बाँस न बजेगी बाँसुरी - అనిష్టానికి

మూలాన్ని నాశనము చేయుట.

न साँप मरे, न लाठी टूटे - స్వప్నపడకుండా
పనిజరుగుట; ఇతరులకు హానికలగ
కుండా తనని తను రక్షించుకోవడము.

न हंसिया दूर, न पड़ोसी की नाक -
మెకాముందూ అడుటవలనపని జరగదు
'నా' కా कोई इलाज नहीं है - 'లేదు'
'లేదు'కి చికిత్స ఏముంది.

नाखून से गोश्त अलग नहीं होता - బంధు
ప్రీతి గాఢము.

नाच न जाने आँगन टेढ़ा - ఆడలేక మద్దెల
ఓడు అనుట.

नाथे बिना भैंस हेहर - ముక్కుతాడు
లేకుండా గేదె మాట వినదు, అంకూశము
లేకుండా దున్నుడు దారిలోకిరాదు.

नाम कपूर चंद, गंध गोबर की- ఇంటిపేరు
కూర్చివారు ఇంట్లో గబ్బిలాలకంపు.

नाम मेरा, गाँव तेरा - సొమ్ము ఒకడిది, సోకు
ఒకడిది.

निकम्मा हाथी अपनी फौज को ही मारता
है - సోమరి తనవాళ్ళకేళ్ళము కలిగిస్తాడు.

निबला के लिए दो असाढ़ - కరువుతో
అధిక్కుసము.

नहंग लाडला सदा सुखी - స్వేతంత్ర్యము
లోనే సుఖము ఉంది.

నీద కే ఆగె ఖర క్కా, సూల కే ఆగె
బాసీ క్కా ? - నిద్ర సుఖమెరగదు,
ఆకలి రుచి ఎరగదు.

నీకే కె సబ లాగత నీకె - మంచివానికి
అంతా మంచిగానే ఉంటుంది.

నీమ జేసీ తాయా - నడమంత్రసిరి.

నీయత సాబిత, మంజిల ఆసాన-
నిజాయితీ మనిషి పనులన్నీ సవ్యంగా
జరుగుతాయి.

నీకీ ఓర పూత-పూత - మంచి చేసేటప్పుడు
అడగడం దేనికి.

నీ కనీజి, తేరహ చూహ - నిష్ఠాపరులు
బేదభావాన్ని ఎక్కువగా పాటిస్తారు.

నీకరీ తాడ కీ తాహ్ హే - నాకరి క్షణ
భంగురము.

నీ గిహతిన, మాతా పాతర - మంచి ఎక్కువ
అయితే మజ్జిగవల్లన అవుతుంది.

నీ సొ చూహ ఖాకర బిలాడీ చలీ హజ
కో - జీవితమంతా ఘోరాతిఘోరాలు
చేసే చావు కాలానికి తీర్థయాత్ర.

ప

పకనె ర నిబొలీ మీఠీ - సమయాను
సారం వ్యక్తి మారుతూ ఉంటాడు; పండి
మేకాయ తియ్యగా వుంటుంది.

పకీ పకాడీ ఖాఎ సో హరజాడీ - శ్రమించ

కుండా సుఖమనుభవించువాడు వేష్యతో
సమానము.

పడె ఘర కీ బిల్లీ బీ పడీ - సొంగత్య
ప్రభావము తప్పనిసరి.

పత్రర కీ నావ నహీ చలతీ - పాపాత్మునికి
విముక్తిలేదు; వంచింది సంపాదించినది
వంటపట్టుదు.

పత్రర కీ లకీర - సత్యసంధులు మాట
తప్పరు.

పర ఆస, నితర ఉపాస - ఇతరులమీద
ఆధారపడినవానికి నిత్యము ఉపవాసమే
గతి; స్వావలంబనే మనిషికి సరైన
ఆధారము.

పరదె కీ బీబీ ఓర చడాడీ కాలహంగా -
మింగబోతే మెతుకులేదు; మీసాలకి
సంపెంగనూనె.

పర నిందా సమ అఘ న గిరీసా - పరనింద
ఘోరాతిఘోరమైన పాపము.

పర పతరీ కె నీక బురా - పొరుగింటి
పుల్లకూరరుచి.

పలాస కే తీన పాత - ఎప్పుడూ ఒకే
మాదిరిగా ఉండుట.

పహలే చుమ్మె గాల కాటా - ప్రారంభంలోనే
పనిపాడు.

పహలే పెట, పీతె సెఠ - తనకు మాలిన

ధర్మమా ?

पाँचों उँगलियाँ घी में तर - నలువైపులా
లాభమే లాభం.

पादने का दम नहीं, तापची रख लो -

పీత్రడానికి ఓపికలేదు, కాపలా మనిషి.

पानी का हगा ऊपर आता है - చెడుదాగదు.

पानी ढाल की ओरही बहता है - నీరు

ఫల్లంవైపు ప్రవహిస్తుంది; వ్యక్తితనస్వభా
వానుసారమే నడుస్తాడు.

पानी पीकर जाति पूछते हैं - నీరు తాగిం

తరువాత జాతి అడిగి ఏం ప్రయోజనము;

వని చెయ్యడానికి పూర్వమే దాన్ని గురించి

తెలుసుకోవాలి.

पानी बिन जिन्दगी किस काम की -

గౌరవములేని జీవితమెందుకు !

पानी में मछली नौ नौ टुकड़ा हिस्सा -

ఆలిలేదు, చూలి లేదు, కొడుకు పేరు
నేమిలింగం.

पाप प्रकट, धर्म गुप्त - పాపం కనిపిస్తూ

• ఉంచింది, పుణ్యం దాగి ఉంటుంది.

पारस के छूने से लोहा सोना हो जाता है

- సజ్జన సాంగత్యంలో చెడ్డవారు కూడ

మంచి అవుతారు.

पूरी रामायण होगई सीता किसका बाप -

రామాయణమంతా విన్న తరువాత ప్రశ్న

- సీత రాముడికి ఏమౌతుంది ?

प्यादे ते फर्जी भयो, टेढो-टेढो जाए -

నీచుడు ఉన్నతి పొందిన తరువాత గీర
పోతాడు.

प्रेम और खुशबू छिपाने से नहीं छिपती -

ప్రేమ, సుగంధము దాచినా దాగవు.

फ

फकीर को जहाँ रात होगई वहीं सराय

है - ఫకీరు ఎక్కడైన మకాము చేస్తాడు.

फटा दूध और फटा मन जुड़ते नहीं -

విరిగిన పాలు, విరిగిన మనస్సు మళ్ళీ
కలవవు.

फरिश्तों को भी खबर नहीं - దేవుడికూడ

తెలియదు.

फिर क्या सियार ताड तर जाई - ఒకతడు

మోహరించిన తరువాత జాగ్రత్త పడతాడు.

फूँक मार कर पेड नहीं गिराया जाता -

• మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలవు.

फूल की डाल नीचे को झुके - గుణ

వంతుడు ఎప్పుడూ వినయముగా వ్యవ
హరిస్తాడు.

ब

बंदर का क्रोध तबेले के ऊपर - అత్తమీద

కోపం దుత్తమీద.

बंदर की दोस्ती जी का जियान - मूर्ख

नीतों में त्रुटि तब तक को नि ठेक्कु कुन्नुल्ले.

बंदर क्या जाने अदरक का स्वाद -

दुन्नुल्ले कुन्नुल्ले.

बकरी का पालना, न लेना न देना - मेष

पेन्नुल्ले कुन्नुल्ले.

बकरे की माँ कब तक खैर मनाएगी -

पों नि ठेक्कु कुन्नुल्ले.

रक्षितारु!

बगल में छुरी, मुँह में राम - చూడడానికి

భక్తుడు చేసే ని యెప్పుడు పనులు.

बगला भगत बना है - ధూర్జడు, బకజుం

చేయువాడు.

बचे नर हजार घर- ఒక్క నక్షత్రముని రక్షించడం

యెప్పుడుందిని రక్షించడం.

बच्चे का हाथ और बुढ़े का मुँह

खुजलाता है-బాలుని చెయ్యి, ముసీలి

వాని నోటికి దురద ఎక్కువ; బాలుడు

ఏదో కొంటి పని చేస్తూ ఉంటాడు.

ముసీలివాడు గొణుగుతూ ఉంటాడు.

बट्टे खाते डालो - పాం బాకీలలో వ్రాయి.

बडा तो खजूर भी होता है - ఖర్జూర

చెట్టుకి తాడిమిదిగ్గా నీడా పాడా ఏమీ

ఉండదు. గొప్పపంశములో పుట్టినంత

మాత్రాన, ధనమున్నంత మాత్రాన ఉప

యోగములేదు.

बडी फजर, चूल्हे पर नजर - తెల్లవారిందో

లేదో భోజనం మీదే ధ్యాన.

बडे आदमी की पीठ काली, गरीब का

मुँह काला-గొప్పవానిని ముట్టిమెకాల,

పేదవానిని ముఖంమీదే నిందిస్తారు.

बडों की बडी बात - పెద్దల అభిప్రాయాలు

కూడ గొప్పగా ఉంటాయి.

बत्तीस दाँत में जीभ - శత్రువులలో చుట్టు

ముట్టి ఉన్నవాడు.

बदली की घाम, निखट्ट की चोट - మబ్బు

విడిచిన ఎండ, మొగుడు విడిచిన ముండ

బాధాకరంగా ఉంటాయి.

बन में मोर नाचा किसने देखा ? - అడవి

పూసిన మల్లెను ఎవరు చూచారు?

बनिए के पेशाब में बिच्छू पैदा होते हैं -

కోమటిపిల్లలకు తెలివి తేటలు అధికం.

बनी के सब यार हैं - ఉన్నవానికి అంతా

స్నేహితులే.

बनी बनावे सो बनिया - తయారుదానిని

ఇంకా మెరుగు పెట్టువాడు కోమటి.

बसी करण यह मंत्र है, परिहरू बचन

कठोर - మధురవాక్కులో అందరిని

వశపరచుకోవచ్చు - కఠోర వాక్కు

త్యజించు.

बहन के घर भाई कुत्ता, सासरे जमाई

कुत्ता - సోదరి ఇంటి దగ్గర, అత్తవారి
ఇంట ఉన్న వారికి గౌరవము ఉండదు.

बहुत घमंड लंका नाशो - రావణుని

అహం కారమువలననే లంక నాశమైంది.

बहुत पकाई खिचडी दाँतों से चिपक

जाती - అతి ఏ సందర్భములోనూ
మంచివి కాదు.

बहुत मामों का भानजा भूखा रहे -

వదిమందికి అప్పజెప్పిన పని ఎప్పుడూ
నాశమే.

बाँझ न जान प्रसब की पीडा - గొడ్డాలకి

ఏం తెలుసు ప్రసవ పీడ.

बाँधा तो बैल भी नहीं रहता - ఎప్పుడూ

కట్టేసి ఉంచితే ఎద్దుకూడ ఉండదు;
బంధనలో ఉండడం ఎవరికీ ఇష్టముం
డదు.

बाँस की खूट से बाँस - తల్లిదండ్రుల

పెంపును బట్టి పిల్లలు ఉంటారు.

बाकी सब मर गए, केवल तुम्हीं बचे हो -

అబద్ధాలకోరు యెడల వాడబడు ఉక్తి.

बाजार की छींक, ससुराल की गाली -

బజారు తుమ్ము, అత్తవారి తిట్లు, యీ
రెండు వట్టిం చక్కనైనవి.

बात और मठा जितना चाहो उतना -

మాటమీదమాట పెరగడానికి, మజ్జిగ
ఎక్కువ కావడానికి ఖర్చులేదు, తగువు
తీర్చి సమయాన యీ ఉక్తి వాడు
తుంటారు.

बात का घाव नहीं भरता, तलवार का

भर जाता है - కత్తిలో కలిగిన గాయం
మానడం తేలేకే కాని మాటల వల్ల కలిగిన
గాయం మానడం బహుశ్చ్యం.

बात रह जाती है, वक्त निकल जाता है -

మాట ఉండి పోతుంది, కాలం గడిచి
పోతుంది.

बातें करें मैना की सी, आँखें बदलें तोते

की सी - మాటలు బహుమధురంగా
మాట్లాడువాడు పని వచ్చి న్నుడు ముఖం
తిప్పుతాడు - తిరుక్కరించుతాడు.

बातों में बात निकल जाती - మాటల

ధోరణిలో చెప్పకూడని మాట కూడ
బయట పడుతుంది.

बाप का कुआँ है तो क्या खारा पानी पीना

है? - ఇంటిలో జరుగు బాటుబేప్పుడు,
ఇంకోచోట ఏర్పాటు చేసుకోవడం
మంచిది.

बाप भी किसी बाप का बेटा होता है -

అత్తగారు కూడ ఒక ఇంటికోడలే.

बाबा की कुदाली बहुत हल्की - పుట్టిం

టిలో క్షుణ్ణమైన పనులు కూడ అడవిల్లలు
నంతోషంగా చేస్తారు కాని అత్తూరి ఇంట
తేలిక పనులు కూడ క్షుణ్ణమనిపిస్తాయి.

बाखी भात में खुदा का निहोरा - ఊరికే
అభించిన దానికి బదులుగా ముఖస్తుతి
ఎందుకు.

बाहर बाबूतीसमारखाँ, घर में चूहेदास -
బయట పల్లకీమోత ఇంట్లో ఈగల
మోత.

बिगरी बात बने नहीं लाख करो किन
कोय - ఎంత ప్రయత్నించినా చెడిన పని
కుదుటపడదు.

बिद्या लोहे के चने हैं - జ్ఞానాద్వైతము
బహుక్ష్మము.

बिन जुलारे ईद - జంషానానేయు సాతాడు
లేకుండా మసీదులో పండుగ (ఈద్)
ఉండదు.

बिन माँगे मिले सो दूध और, माँगे मिले
सो पानी - అడగకుండా ఇచ్చేది సాలు,
అడిగితే ఇచ్చేది నీరు.

बिना गोता खाए तैरना नहीं आता - ముసా
కుండా ఈతరాదు; శ్రమించకుండా
విశ్రాంతిలేదు.

बिना नमका कौन खाय ? - లాభం
లేకుండా పని ఎవరు చేస్తాడు.

बिना पानी मोजे उतारने वाला - అకార
ణంగా చొక్కాచేతులు సైకితీయువాడు;
అకారణంగా కొట్లాటకు దిగువాడు.

बिना रोए माँ भी दूध नहीं पिलाती -
అడగందే అమ్మ అయినా పెట్టదు.

बिनौले की लूट में बरछी का घाव - బహు
అల్పమైన అపరాధానికి అధిక్ష్మైన దండన.

बिलायत में क्या गधे नहीं होते ? -
మంచివాళ్ళు - చెడ్డవాళ్ళు అంతలా
ఉంటారు.

बिल्ली और दूध की रखवाली - దొంగదేనికి
తాళం చెప్పలు.

बिस सोने के बर्तन में रखने से अमृत नहीं
होता - బంగారు సింహాసనం మీద
కూర్చో పెట్టినంత మాత్రాన కుక్కకు
జ్ఞానం కలగదు.

बुजदिल का पीर भी नहीं - పిరికిపండుకి
ఎవరూ సాయపడరు, చివరికి వయో
వృద్ధుడు కూడా.

बुढापे में मिट्टी खराब - ముసిలితనంలో
కూడ శ్రమ కలిగించుట.

बुरे काम के बुरे हवाल - చెడ్డపనికి చెడు
ఫలితము.

बेड़ी सोने की भी बुरी - సంతకళ్ళు బంగార
రచ్చవి అయినా అసహ్యమే.

బేఠే సే బేగార భలీ - సోమరితనము కంటె
పెట్టి చాకిరి మెరుగు.

బేల కहीं భీ జావేగా తో హల హీ ఖీచేగా
- కూలి-నాలి చేసి జీవించేవాడు
ఎక్కడైనా ఆ మనేచేసి జీవించాలి.

బోఎ ఆమ ఫలె బాటా - మామిడిమొక్క
నాటితే వంకాయ కాసింది, మంచి చెడు
ఫలితము వచ్చుట.

బొలతే హీ ఆశనई है - బ్రతికివున్నంత
వరకు ప్రేమ వుంటుంది.

బ్యాహ్ కే గీత క్యా సారే సచ్చే - పెళ్ళి
సందర్భంలో మాట్లాడిన మాటలకు
తరువాత విలువ వుండదు.

బ్రాహ్మణ, నాऊ, హాథీ ఇन्हें चाहिए साथी
- బ్రాహ్మణుడు, మంగలి, ఏనుగు ఈ
ముగ్గురికి తమ జాతి పొడగిట్టదు.

భ

భండ్లు ఆ కిసకా యార, రండి కిసకీ నార -
భంగు-సేవించువాడు ఎవరికి స్నేహి
తుడు? వేళ్ళ ఎవరి ప్రేమత?

భడభడియా అచ్చా, పేట పాపీ బురా -
లోపల ముటం పెట్టుకుని మాట్లాడేవాని
కంటే ముఖం మీద తిరస్కరించేవాడు
మెరుగు.

భరమ మారే, భరమ జియావే-ప్రతిష్ఠయే మనిషి

బ్రతిక్కుంది, ప్రతిష్ఠసోతే జీవితము లేదు.
భరే కుఱ్ఱే మే పతర భరనా ఠీక నహీ - పూర్తి
అయిన పనిలో విఘ్నము కలుగచేయడం
మంచిదికాదు.

భలీ-బురి సభీ ఆయ సమయ పర కామ -
మంచి-చెడు అన్నీ వాటి సమయము
వచ్చిప్పుడు ఉపకరిస్తాయి.

భలే భలాई, బురే బురాई - మంచికి మంచి,
చెడుకి చెడు ఫలితం లభిస్తుంది.

भाँड की भैंस दुपहरी में रभाएँ - సోమరి
వాని పనులు సమయానికి కావు.

भागते चोर की लंगोटी सही - చచ్చినాడి
పెళ్ళికి వచ్చిందే కట్నము.

भाग्य के लिखे को कौन टाल सकता
है - ప్రారబ్ధాన్ని ఎవరు తప్పించగలరు.

भाड लीपे हाथ काला - చెడ్డను కి ఫలితం
అవకీర్తి.

भावज की थैली, सराफी करे देवर -
సొమ్ము ఒకళ్ళది, సోకు ఒకళ్ళది.

भीतर का घावरानी जाने या राव - లోపలి
బాధసంబంధీకులకు తెలియాలి.

भुना बीज अरू बंजर भूमि - బంజరు
భూమిలో నాటిన బీజము మొలకెత్తదు.

भूखा क्या न करता ? - ఆకలిగొన్నవాడు
ఏంచెయ్యదు?

భూఖే భజన న హోహి గుపాలా - ఆకలితో

భజన కూడా ఉండదు. తిండి లేకుండా

ఏమీ చెయ్యడం సంభవం కాదు.

भूतों से पूतों की याचना - దయ్యాలని

పుత్రసంతానాన్ని ఇవ్వమని వేడుకోవడం,

దుష్టుల నుంచి మంచి ఆశించడం వ్యర్థం.

भेड की लात घुटने तक - గొర్రె తన్ను

మోకాళ్ళవరకే; బలహీనుడు ఎక్కువ

చెరుపు చెయ్యలేడు.

भैंस की सगी भैंस - జాత్యాభిమానం

సాధారణంగా అందరికీ ఉంటుంది.

भैंस के लिए सब बराबर - మూర్ఖ వ్యక్తి

అందరూ, అన్నీ సమానమే.

म

मंगनी के बैल के दाँत न पूछ - ఊరికే

వచ్చిన దాన్ని పరిశీలించడం అనవసరం.

मंगनी के सतुआ सास को पिंडा - ఊరికే

వచ్చిన వస్తువుని అనవసరంగా వినియోగించుట.

చుట.

मंदिर में ज़रनेवाले सभी ईश्वर-भक्त नहीं

హోతే - మెరిసేవన్నీ బంగారం కాదు.

मकान की नींव और दहेज बदलता नहीं -

కష్టసాధనమైన కార్యము మాటి మాటికి

మారదు - ఇంటి పునాది, పెళ్ళి కట్నము

నిశ్చితమైన ప్రకారము వుంటాయి.

मक्के में रहते हैं, पर हज नहीं करते - డేూల

యము దగ్గరనుకొద్దీ భక్తి ఖీణిస్తుంది.

मकखी भी कुछ देखकर बैठती है -

అన్ని జీవులకు స్వార్థము వుంటుంది.

मखमली जूती - తియ్యతియ్యని మాట

లతో అవమానించుట.

मजा मा मजा - మాటి మాటికి గతించిన

మాటలు చెప్పవారు.

मजे में सजा होती है - యికునికి అప్రతిష్ఠ

కలుగుతుంది.

मतलबी यार किसके, दम लगाया

ఖిసके - స్వార్థురులు తమ పని కాగానే

జారుకుంటారు.

मधुर बचन है औषधी, कटुक बचन है

తీర - మధురవాణి ఔషధ తుల్యం,

తిక్తవాణి బాణతుల్యం.

मन का अंकुश ज्ञान - మనస్సుజ్ఞానం

ద్వారానే వజ్రమగుతుంది.

मन के हारे हार है, मन के जीते जीत -

మనస్సుచలిస్తే ఓటమి తప్పదు; దృఢంగా

ఉంటే విజయము.

मन चंगा तो कठौती में गंगा - మనస్సు

నిర్మలంగా ఉంటే అంతా సవ్యంగా

ఉంటుంది.

मन भला, तो गावे गीत - మనస్సు సంతో

షంగా ఉన్నప్పుడే పాట వస్తుంది.

మన మानी, ధర జానీ - తన ఇష్టానుసారము
వ్యవహరించుట.

మన में राम, बगल में सोंटा - మనస్సు
నిర్మలంగా ఉంచుకోవాలి; 'రామ రామ'
అంటూ పాడుషనులు చేయడం.

मन हो तो दिल्ली भी जाए - మనస్సు
అనుకూలీస్తే ఏమైనా చెయ్యవచ్చు,
ఎక్కడికైనా వెళ్ళవచ్చు.

मरता ऊँट मारवाड देखे - జన్మభూమియెడల
అందరికీ ప్రేమ వుంటుంది.

मरनेवाला आक भी पिए- చావుకు సిద్ధంగా
ఉన్నవాడు ఏమైనా చేస్తాడు, జిల్లేడు దసం
కూడా తాగుతాడు (విషం).

मरी भैंस का घी बहुत- గేదె చచ్చిన తరువాత
పాడిబయట పడుతుంది.

मरे न मूसा सिंह ते, मारे ताहि मँजार -
అన్నిషనులు అందరూ చెయ్యలేరు.

मर्द औरत की लडाई, अभी लगी अभी
बुझाई - భార్యాభర్తల పోట్లాట క్షణ
భంగురము.

मुहल्ले में आई बारात पडौसिन को लगी
घबराहट - ఊళ్ళో పెళ్ళి కుక్కలకు
హడావిడి.

माँ करे सो बेटी करे - కూతురికి తల్లి సాలు

వస్తుంది.

माँ की बातें मौसी से - అమ్మపుట్టింటి
విషయం మేనమామకి చెప్పడం.

माँगत पूत भतार गंवायो - పుత్రుడిని
కోరడానికి వెళ్ళి భర్తను పోగొట్టుకుంది.

माँगी दाल में बडा नहीं बनता - ఊరికే
వచ్చిన వస్తువు సాధారణంగా ఉపయోగ
పడదు.

माँ-बाप की गालियाँ, घी की नालियाँ -
తల్లిదండ్రుల చివాట్లు సంతానానికి శుభం
కలుగజేస్తాయి.

मानत हैं सब लोग लोन बिन सबै अलोना
- ఉప్పులేని భోజనం రుచి లేని భోజనం
అని అందరూ అంటారు.

मान दे मान पावे - గౌరవము ఇచ్చి గౌరవము
పొందు.

माया के पास माया आती है - ఉన్నవానికే
ఇంకా కలిమి కలుగుతుంది.

मार के आगे भूत भागे - దెబ్బకు దయ్యం
పారిపోతుంది.

मारते की अगाडी और भागते की
पिछाडी - దెబ్బలు తినేవాడికి ముందు,
పారిపోయే వాని వెనుకాల ఉండాలి.

मियाँ की जूती मियाँ के सिर - తనకు తనే
హాని కలుగజేసుకోవడం.

మియా బీబీ రాజీ, తో క్యా కరేగా కాజీ -

భార్యాభర్తలు ఏకమైతే ముససబు ఏం చేస్తాడు ?

మిచీ ఊటీ, బబకార బాడీ - పిట్టకొంచం కూత ఘనం.

మిస్సో సే పేట భరతా హై, కిస్సో సే నహీ -
అన్నంతో కడుపు నిండుతుంది, మాటలతో కాదు.

మీఠె పర నోన और नोन पर మీठा - భోజనంలో మార్పు ఉంటేనే రుచి, జీవితంలో సుఖదుఃఖాలు ఉంటేనే సుఖం విలువ తెలుస్తుంది.

मुँह के चिबने पेह - మాటలయితే మధురం లేని ఆలోచనలు చెడ్డవి.

मुर्गा बाँग न देगा तो क्या सुबह न होगी ?
- కోడి కుయ్యకపోతే తెల్లవారదా ! నువ్వు సాయం చెయ్యకపోతే నా పని కాదా !

मुल्ला की दौड़ मस्जिद तक - తన శక్తికి మించిన పని ఎవరు చెయ్యలేరు.

मूँज की टट्टी और गुजराती ताला - తుంగ గడ్డి తడికకు గుజరాతీ తాళము.

मेंढ की को जुकाम - కప్పకు రొంప అనంభవమైన విషయము.

मेघ समान जल नहीं आप समान बल नहीं - వర్షంతోనే భూమి తాపం తీరు

తుంది, తన బలమే అదునుకు ఉపయోగ పడేది.

मेरी सिखाई लोगडी मुझी से लोमडी फंद - హనుమంతునిముందా కుప్పిగంటులు.

मेरी ही बिल्ली मुझ से ही म्याँव - తిన్నింటి వాసాలు లెక్కపెట్టుట.

मेरे आसरे रहना मत, अपने घर खाना मत - డొంక తిరుగుడుగా తియ్యరించుట.

मेरे बाप ने घी खाया, मेरा हाथ सूँघो - పూర్వీకుల గొప్పతనాన్ని చాటుట.

मेले में झमेला - తిరునాళ్ళలో గందర గోళము సహజము.

मेह और मेहमान किसके आएँ ? -
వ్వుము, అతిథులు అదృష్టవంతుల ఇళ్ళకే వెడతాయి.

मैं करूँ तेरी भलाई, तू करे मेरी आँख में सलाई - నేను నీకు ఉపకారం చేస్తున్నాను నువ్వు నాకు హాని కలిగిస్తున్నావు.

मैं भी रानी, तू भी रानी कौन भरे कुएँ से पानी ? - అంతా రాజులైతే పని చేసేది ఎవరు ?

मोटा कान का खोटा - గొప్పవాళ్ళు చాడీవోర్లనుండి జాగ్రత్త పడాలి.

मोती का पानी उतरा सो उतरा - ముత్యపు మెరుపు పోతే మళ్ళీ రాదు; పోయిన

గౌరవం మళ్ళీ లభించదు.

मोदी की दूकान में हीरा कहाँ - పవారీ

కొట్లోనజం ఎలా లభిస్తుంది, సామాన్య
నికి గొప్ప ప్రతిభ ఎలా లభిస్తుంది!

मौत आवे बुढिया को घर बतावे पड़ोसी

కా - చావు వచ్చింది ముసలమ్మ దగ్గరికి,

కాని ముసలమ్మ చూపిస్తోంది పొరిగింటిని.

मौला यार तो बेडा पार - భగవంతుడు

దయదలస్తే పనులన్నీ సమకూరుతాయి.

म्याऊँ का ठौर कौना पकड़े ? - పిల్లిమెడ

లలో గంట కట్టేది ఎవరు!

य

यकीन के बंदे होंगे, तो सच मानोगे -

నువ్వు సత్యసంధుడవి అయితే నామాట
సమ్ముతావు.

यह बला तो कदमों से लगी है- ఈ ఎవత్తు

కాళ్ళకి చుట్టేసుకుంది.

यहाँ उलटी गंगा बहती है - నియమ విరుద్ధ

మైనది.

यहाँ का बाबा आदम ही निराला है -

ఇష్టారాజ్యము చెల్లుట.

यहाँ फरिश्तों के भी पर चलते हैं - పెద్ద

పెద్దవాళ్ళమాట కూడా చెల్లకపోవుట.

या खुदा तू दे, न मैं दूँ - భగవంతుడా నువ్వు

నాకు ఏమీ ఇవ్వద్దు, ఇస్తే నేను కూడా

ఎవరైతే ఇవ్వాలి వస్తుంది.

र

रंग में भंग पड गई - పానకంలో పుడక
వడింది.

रंग लाती है हिना पत्थर पै पिस जाने के

బాద-నూరబడిన తరువాత గోరింటాకు

రాతిమీద తనరంగు చూపుతుంది -

బహు కష్టాలు అనుభవించిన తరువాత

మనిషి వృద్ధి చెందుతాడు.

रंगे सियार बने फिरते हैं - ధూర్జని యెడల

ప్రయోగించిన శబ్దము.

रंडी के घर माँडे और आशिकों के घर

కడాకె - వేశ్య ఇంట్లో మంచి మంచి

వస్తువులు కనిపిస్తే, రసికుల ఇళ్ళల్లో

ఉపవాసాలు.

रसोई के विप्र और कसाई के कुत्ते - వంట

బ్రాహ్మణుడు, కసాయివాని కుక్కలు

ఎప్పుడూ బలిసి వుంటాయి.

रस्सी जल गई, ऐंठन न गई - చింతచెన్నా

పులుపు చావలేదు.

रहिमन देखि बडेन को लघु न दीजिए

డారి - గొప్పవాళ్ళని పొంది చిన్నవాళ్ళని

వదలొద్దు - చిన్నా పెద్దా అన్నీ ఉపయోగ

పడతాయి.

रही बात थोड़ी, जीन लगाम छोड़ी -

గుట్టపు నాడ దొరికినమీదట గుట్టం,
బండి కావాలనుకోవడం.

రहेगा बाँस न बाजेगी बाँसुरी- మెరుగేకపోతే
నేనువు ఎక్కడనుంచి వస్తుంది, కారణమే
లేకపోతే కార్యము ఎలా సంభవము.

राँड का रोना और पुरूवा का बहना व्यर्थ
नहीं जाता - వైద్యము పొందిన స్త్రీ
ఏదామీద ఇచ్చిన శాపము, తూర్పుగాలి
ఎప్పుడూ వృధాకావు.

राख आग को छिपा नहीं सकती -
అబద్ధాలు సత్యాన్ని దాచలేవు.

राजा के अगाडी घोडे के पिछाडी- రాజుకు
ఎదుట, గుట్టానికి మెనుక ఉంటే ఏదో
ఒక ఆపద తప్పదు.

रूपया परखे बार-बार आदमी परखे एक
बार - రూపాయిని మాటిమాటికి పరిక్షి
స్తారు, కాని మనిషిని ఒక పర్యాయమే.

रेवडी के लिए मस्जिद ढा दिए - రేవడి
(ఒకరకపు మిఠాయి) కోసం మసీదుని
పడగొట్టారు - తన స్వార్థముకొరకు
ఇతరులకు పెద్ద నష్టము కలుగ జేయుట.

रोटी दोनों हाथ से बनती है - ఏ పనికైనా
రెండు చేతులు కలవాని, ఇద్దరు కలిస్తేనే
పని జరుగుతుంది.

ल

लंका जीत आए- गौपु विजयमु साधिन
वच्यारु.

लंगडे ने चोर पकडा दौडियो मियाँ अंधे -
పనిచేసే వాళ్ళు, వాళ్ళ సహాయకులు
అంతా అసమర్థులైతే యీ ఉక్తి వాడు
తారు.

लंबी घूँघटवाली - (భుష్ట స్త్రీ).

लकडी के बल बंदर नाचे - ఇతరుల
ఆధారము చూచుకొని గంతులువేయుట.

लगे दाम बने काम - డబ్బుతో పని పూర్తి
యగుట.

लडके को जब भेडिया ले गया, तब टट्टी
बाँधी- పసివాణ్ణి తోడేటు ఎత్తుకుపోయాక
అప్పుడు గుమ్మానికి తడిక కట్టడం.

लडाई और आग का बढाना क्या ? -
పోట్లాట, నిప్పువెంటనే తీవ్రమౌతాయి.

लडाईका घर हाँसी और रोग की
घर खाँसी - నవ్వులాటతోనే జగడ
మాతుంది, దగ్గుతోనే రోగము.

लडाके के चार कान - పేచీకోరు తగాదాకి
ఏదో పంకమానుకుంటాడు.

लला के पैर पलना में ही दीख गए -
పువ్వుపుట్టగానే పరుగులిస్తుంది.

लाचारी का नाम महात्मा गांधी -

పదవశంలో శాంతచిత్తుడు.

లాత కా ఆదమీ బాత సే నహీ మానతా -

తన్నులు తినేవాడు మాటలతో వినడు.

లాభ కో పడె టాబ - పేరాశ పెద్దచేటు.

లిఖ లోటా, పఠ పత్తర - మూర్ఖుడు.

లియా-దియా ఆడె ఆతా హే - మంచి

సంబంధాలే సమయానికి ఉపయోగ

పడతాయి.

లुकమాన కో హికमत సిఖాతే హే - బాగా

తెలిసినాడోనేర్పే ప్రయత్నం.

लुहार की एक, सुनार की सौ - వంద

కంసాలి సుత్తి దెబ్బలకి కమ్మరి సెమ్మట

దెబ్బ ఒక్కటిసరి.

लुहार की कूची कभी आग में कभी पानी

మే - ఎవరిస్థితి ఎప్పుడూ ఒకేమాదిరిగా

ఉండదు.

लेता मरे कि देता - అప్పు తీసుకున్నవాడు

చావాలా ? ఇచ్చినవాడా.

ले दही और दे दही में अन्तर है - ఊకొరకు

అమ్ముతుంటే తక్కువలాభము వస్తుంది,

ఇతరులకొరకు అయితే ఎక్కువ.

लेना देना कुछ नहीं - ఏ మాత్రము సహాయ

పడకుండా జబర దస్టీ చేయుట.

ले लुगडी, चल गुदडी - తన సామర్థ్యాన్ని

మించి వ్యమూరించకూడదు.

लोनी सोई कंत जेहि चाहा - భర్తప్రేమ

పెండ్ ప్రేమే అందమైనది.

लौंडी को लौंडी कहा रो पडी, बीवी को

లొండి కహా, హేస దీ - దాసీనిదాసీ

అంటే ఏడుపుకిలంకించుకుంది, భార్యను

దాసి అంటే నవ్వింది.

लौटे बराती, गुजरे गवाह - తిరిగివచ్చిన

పెళ్ళివారిని, సాక్షులను నిర్లక్ష్యం చేస్తారు,

పని అయిపోయిన తరువాత వారి విలువ

లేదు.

వ

वक्त पडने पर गधे को भी बाप बनाना

పడతా హే - అమరం వచ్చి న్నుడు గాడిద

కాళ్ళు కూడ పట్టుకోవాలి.

वक्त पर भाग जाना ही मर्दानगी है -

అదునులో పని పూరించుకోవడం

తెలివైన లక్షణం.

वह दिन गए जब भैंस पकौड़े हगती थी -

ఇప్పుడు వెనకటిమాదిరిగా ఊరికే వచ్చే

రాబడి లేదు.

वह शैतान से ज्यादा मशहूर है - కుఖ్యా

తుడు, అపకీర్తి పొందినవాడు.

वहाँ खाना यहाँ मुँह धोना - అక్కడ తిని

ఇక్కడ మూతి కడుక్కో.

श

शंका डाइन, मनसा भूत - अनुमान

దయ్యం, మనస్సు భూతం.

शादी और लडाईं में बहुतों ने धूल उड़ाई -

పెళ్ళి, తగాదా కొంపని నాశనం చేస్తాయి

- యీ రెంటికీ ఖర్చు అపరిమితం.

शेख ने कौवे को भी दगा दी है - ताడి

తన్నేవాడు ఒకడు, తలతన్నేవాడు ఒకడు.

शेर का एक ही भला - యోగ్యులు మునికి

ఒకే ఒక కుమారుడు ఉండాలి, ఒకని కుట్ర

ఎక్కువ ఉంటే ఎవరో ఒకరు పనికిమాలిన

వాడు కూడా కావచ్చు.

शैतान के मुँह में वेद पुराण-దయ్యం

వేదాలు వల్లించుట.

शैतान से भगवान भी डरता है - దుష్టుడు

అంటే అందరికీ భయమే.

शौक में जौक दस्तूरी में लडका - ఒక

దెబ్బకి రెండు పట్టులు.

स

संपत्ति हो, तो सब साथी - బెల్లం ఉంటే

చీమలు వస్తాయి.

सखी का बेडा पार, सूम की मिट्टी खवार -

రాత సుఖంగా దాటిపోతాడు, పీనాసికి

కట్టాలు తప్పవు.

सखी का बोलबाला, सूम का मुँह

కాలా - దానశీలుడికి కీర్తివుంటుంది,

పీనాసికి అవకీర్తి.

सच बात कडवी लगती है - నిజము

చేదుగా వుంటుంది.

सच्चा कहनेवाला दाढीजार - నిజం చెప్పే

వాడు దడ్డమ్మ.

सच्चे लोग कसम नहीं खाते - నిజాయితీ

వరులు ఒట్టుపెట్టరు - శుభం చెయ్యరు.

सदा कागज की नाव नहीं बहती-మోషము

ఎప్పుడూ పనిచెయ్యదు.

सफेद-सफेद सभी दूध नहीं होते - తెల్లని

పన్నీ పాలుకావు; అందరి మనుష్యుల

స్వభావము ఒకటిగా ఉండదు.

सब एक ही रस्सी में बाँधने योग्य हैं -

అందరూ చెడ్డవారే.

सब गुड मिट्टी हुआ - పని అంతా పాడై

పోయింది.

सबसे मीठी भूख - ఆకలి రుచి ఎరగదు.

सबरे का भूला साँझ तक आ जाए तो

భూలా న సమझో - తన తప్పును తప్పరాగా

సరించుకున్నవాడు, చెడ్డవాడవబడదు.

समझदार की ही मौत होती है - తెలివైన

వాడే కష్టాలు.

समय पर किसी की पहचान होती है -

అవసరం వచ్చినప్పుడు మనిషి స్వభావము

తెలుస్తుంది.

సవాల దీగర జవాల దీగర- అడోది ఒక్కటి

చేస్తేది ఒక్కటి.

సవేరే కా మేహ, సాँझ కా మేహమాన -

ప్రాద్దున్నే వచ్చిన వాన, సాయంకాలం

వచ్చిన మట్టం ఉండేపోతారు.

సమరాల కా రహనా, గధే కా చదనా -

అత్తగారి ఇంట్లోకాపురం గాడిదెక్కిడం

ఒక్కడే

సహజ పకే సో మీठा - సులభంగా అయ్యే

పని మంచిది.

సాँप छछूंदर का बैर - బలహంతునికే ఒటమి

కలుగు నైరము.

సాँप मरे, न लाठी टूटे - పాము చావాలి,

కర్ర విరిగకూడదు. ప్రయోజనము సిద్ధింప

చేయని కార్యము.

साइत से सुतार भला - శుభలగ్నం కొరకు

నేనియుండే కుటే అమాశం వచ్చినప్పుడు

పని పూర్తిచేసుకోవడం మంచిది.

साझे की होली सबसे भली - పదిమంది

కలిసి చేసే ఉత్సవం ఎప్పుడూ మంచిదే!

साझे में मुरावत क्या ? - ఉన్నట్టి

వ్యవహారంలో మొగమాలానికి తావు

లేదు.

साठा सो पाठा - అరవై ఏళ్ళ వయస్సులో

కూడా యవ్వన ఛాయలు గోచరించుట.

साथ तो हाथ का दिया ही चलता है -

వెంట వచ్చేది పుణ్యకార్యమే.

सारस को दावत, थाली में खीर -

ఫలించని సాయం.

सावन के अन्धे को हरा ही हरा सूझता

है - పచ్చకామెల్ల రోగికి ప్రపంచమంతా

పచ్చగానే వుంటుంది.

सास की सीख दरवाजे तक- గుమ్మం దాటే

పరకే కోడలు అత్తమాట వినేది.

सिखाई बुद्धि आढाई धरी - ఇతరుల దగ్గర

నేర్చుకున్న తెలివిమరుగున పడుతుంది,

తన బుద్ధి మీదే ఆధారపడాలి.

सुंदर बीवी जी का जंजाल - రూపవతి

భార్య మనస్సుకి జంజాలము.

सुबह का भूला शाम को घर आया -

సుఖంలో మరచిపోయినవాడు, దుఃఖ

ములో దారికొచ్చాడు; తప్పుచేసి వెంటనే

సరిదిద్దుకున్నవాడు చెడ్డ అనబడదు.

सूई का भाला - గోరంతను కొండంత

చేయుట.

सूखा ढाक बढई का बाप - మద్దిచెట్టు

ఎండిన మీదట బహుకతోరముగా

ఉంటుంది.

सूम की थाती - పీనాసివాని సంగ్రహము -

సంపాదన.

सूरत और सीरत - సౌందర్యము, గుణము
యీ రెండు ఒకచోట లభ్యపడవు.

सोते को सोता कब जगाता है - మూర్ఖుడు
మూర్ఖుణ్ణి ఎలా మేల్కొలుపుతాడు.

सोनेकी चिड़िया हाथ से निकल गई -
బంగారుపిట్టచేతిలోంచి ఎగిరిపోయింది.

सोहन सीयन टाट पटोरे - అతని బొంత.
సౌత జాఁ, సౌత కా నాడా న జాఁ - సవతి

కొయలోంచిపోవాలి, కాని భయము కుక్క
ఉండాలి, అనుకుంటారు స్త్రీలు.

सौ सयाने एक मत - బుద్ధిమంతులందరిదీ
ఒకే ఆలోచన, ఒకే అభిప్రాయం.

स्वांग बहुत रात थोड़ी - సమయం తక్కువ,
పని ఎక్కువ, జీవితం స్వల్పం, పని
అధికం.

स्वार्थ और दोस्ती में दोस्ती कैसी -
స్వాత్థము, స్నేహము కలప్పుడు; ఏదో ఒకటే
వుంటుంది.

ह

हजामत बन गई - పూర్తిగా ఔరము
అయింది, పూర్తిగా మోసపోవుట.

हजारों घड़े पानी के पड गए - అపరి
మితంగా సిగ్గునొందుట.

हथौड़ी की चोट निहाई के माथे - దిమ్మ

మీదే సమ్మెట దెబ్బలు; బలవంతుడే
గొప్ప ఇక్కట్లు సహిస్తాడు.

हम आए थे अपना जान तुम्ही खींचने
लागे कान - ఆపునిగా భావించి
సాయము కొరకు వచ్చినవానిని అమూ
నించుట.

हमने क्या गधे चराये है - నేనేం మూర్ఖుణ్ణి
కాను.

हमसे और चौसर - మాతోనా టక్కురి
తనము.

हमाम मे सब नंगे - సూజమైన బలహీనులు
అందరిలోనూ ఉంటాయి.

हमारे उनके सात सुख - మాలో మాకు
స్నేహము, ప్రేమ ఎక్కువ.

हर निवाले बिसमिल्लाह - పనిదొంగ,
తిండిబోతు.

हर फन मौला - ఆ మనిషి సర్వకళా పారం
గతుడు.

हराम की कमाई हराम में गवाई - అన్యాయా
యార్జితము అన్యాయంగానే పోతుంది.

हरामजादे की रस्सी दराज है - దుష్టులకు
అందరూ భయపడతారు.

हराम पुकारे छत पर से - చెడుదాగదు,
దానంతట అదే బయట పడుతుంది.

हलवाई की दूकान पर दादाजी का

फातिहा - సామ్మ అత్తది, సోకు అల్లుడిది.

हाथी के दाँत खाने के और दिखाने के
और - మోసగాళ్ళు పైకి చూడడానికి ఒకూదిరిగాను, లోపలనేకవిధాలుగాను ఉంటారు.

हाथी को गन्ने ही सूझते हैं - ఈ స్వార్థము మీదే ఎప్పుడూ ధ్యాస ఉంచువానియెడల వాడుబదు ఉక్తి.

हिजडे के घर बेटा हुआ - దున్నపోతు ఈనింది దూడని కట్టెయ్యి.

हिरनी के मट्ठर कहाँ ? - తేడిపిల్లలు చురుకుగా ఉంటాయి; సోమరిగా ఉండవు.

हीरा कीचड में गिरकर भी हीरा ही रहता है - ఏనుగు ఉన్నా - చచ్చినా వెల ఒకటే. हुकूमत की घोड़ी छह पसेरी दाना - కుశాసనములో దూబరా ఖర్చు అధికం.

होनहार बिरवान के होत चीकने पात - వువ్వుపుట్టగానే పరిమళిస్తుంది.

हौज भरे तो फव्वारे छूटे - రాబడి అనుసరించి ఖర్చు జరుగుతుంది.

कुछ अंग्रेजी शब्दों के हिंदी और तेलगु के पर्याय -

కొన్ని ఇంగ్లీషు శబ్దాలకు హిందీ - తెలుగు పర్యాయ పదములు

A

Abandonment - परित्याग, పరిత్యాగము.

Abate - उपशमन होना ; उपशमन करना, తగ్గించు; ఉపశమింపజేయు.

Ability - योग्यता, యోగ్యత, దక్షత.

Abnormal - अपसामान्य, అసాధారణమైన.

Aboriginal - आदिवासी, ఆదివాసి.

Abrogate - निराकरण करना, రద్దు

చేయుట; నిరాకరించుట.

Abosolute monopoly - पूर्ण एकाधिकार, గుత్త అధికారము.

Above Par - औसत से ऊँचा, సగటు కంటే ఎక్కువ.

Absentee - गैर हाजिर, గైరు హాజరు.

Absurd - बेतुका, అర్థములేని.

Absurdity - बतुकापन, అర్థహీనता, అర్థరాహిత్యము.

Absolutely correct - बिल्कुल सही,

బాగుగా సరియైన.
Absolute order - పక్కా ఆదేశ, నిశ్చిత ఆదేశము.
Access - ప్రవేశ, హుచ్చ, ప్రవేశము, చేరిక; చొరు.
Accession - రాజ్యారోహణ, పదారోహణ, అధిమిలన, పదవి అధిష్టించుట; సంపర్కము.
Accident, by - సంయోగ సే, తలవని తలంపుగా.
Accomplished fact - పూరి हुई बात, పూర్తి అయిన విషయము.
Accord priority, to - ప్రాథమికతా దేనా, ప్రాధాన్యమిచ్చుట.
Accruing from - సే ప్రొద్భూత, నుంచి ఉద్భవించిన.
Accuracy - యథార్థత, వాస్తవికత.
Acknowledgement card - ప్రాప్తి పత్ర, పావతీ, తిరుగు యేదు.
Acknowledgement due - రసీదీ, పావతీ సహిత, యేదు సహితముగా.
Acquisition - అర్జన, సంపాదన.
Act - కార్య, అధినయమ, అంక, కార్యము; చట్టము; అంకము (నాటక భాగము).
Adhoc - తదర్థ, దానికొరకు.

Adult franchise - వయస్క మతాధికార, వయోజన ఓటు హక్కు.
Advalorem - యథామూల్య, మూల్యానికి తగినట్లుగా; మూల్యాన్ని అనుసరించి.
Advance payment - పేషగీ, అగ్రిమ భుగతాన, ముందుగా ఇచ్చు సొమ్ము.
Advertisement - విజ్ఞాపన, విజ్ఞాపనము.
Advisory committee - సలాహకార సమితి, సలహాసమితి.
Aerodrome - హवाई అడ్డా, విమాన కేంద్రము.
Affidavit - హలఫ్ నామా, శపథ-పత్ర, సాక్ష్యపత్రము, ధృవపత్రము.
Affix - జొడనా, లగనా, అంటించుట, జతపరచుట.
Afforestation - వన-రోపణ, అడవి పెంపకము.
A fore said - పూర్వోక్త, ముందు చెప్పబడిన, ముందు వ్రాయబడిన.
Agenda - కార్య-సూచి, కార్యక్రమ, కార్యక్రమము.
Aggrieved - ఆర్త, అసంతృప్త, అర్దుడు, అనంతస్తుడు.
Agreement - కరార, అనుబంధ, అంగీ

కారుము.	Appendix - परिशिष्ट, పరిశిష్టము.
Agronomist - सस्य-विज्ञानी, సస్య విజ్ఞాని.	Appropriation - विनियोजन, అపహరణ.
Aid - सहायता, मदद, సహాయత, సాయము.	Approve - अनुमोदन करना, ఆమోదించుట.
Alr-Mail - हवाई डाक, విమానటపా.	Approval - अनुमोदन, అనుమోదనము, ఆమోదము.
Allegation - आरोप, अभिकथन, ఆరోపణ, దోషారోపణ.	Arts and crafts - कला और शिल्प, కూశిల్పములు.
Allegiance - निष्ठा, నిష్ఠ.	Assimilation - आत्मसातकरण, జీర్ణము.
Alliance - मैत्री, సఖ్యము.	Assets - आस्तियाँ, ఆస్తులు.
Allotment - आबंटन, बाँट, వితరణ, పంపకము.	Assign - सौंपना, नियत करना, అప్పగించుట.
Amendment-संसोधन, సంశోधनము, సంస్కరణ; సవరణ.	Attest - अनुप्रमाणित, ధృవీకరించుట.
Amenity - सुख-सुविधा, సౌకర్యము.	Audit - लेखा परीक्षा, లెక్కల తనిఖీ.
Analysis - विश्लेषण, విశ్లేషణ.	Auditorium - प्रेक्षागृह, ప్రేక్షాగృహము.
Analyst - विश्लेषक, విశ్లేషకుడు.	Autograph - स्वाक्षर, స్వహస్తాక్షరము.
Ancestor - पूर्वज, పూర్వజుడు.	Auctioneer - नीलामकार, వేలము వేయువాడు.
Ancillary - आनुषंगिक, ఆనుషంగికము.	Avocation - उपव्यवसाय, వృత్తి.
Annul - बातिल करना, రద్దుచేయుట.	B
Anonymous - अनाम गुनाम, పేరులేని, అనామకమైన.	Background - पृष्ठ भूमि, పృష్ఠభూమి; మూలకారణము లేకస్థితి.
Antedated - पूर्व-दिनांकित, మొకతేది వేయుబడిన.	Back reference - पिछला संदर्भ, గత
Apathy - उदासीनता, ఔదాసీనము.	

సందర్భము.

Backward tribes - पिछडी -
जनजातियाँ या आदिम जातियाँ
మెకబడిన ఆదిమ జాతులు.

Bad character - दुश्चरित्र, దుశ్చరి
త్రుడు.

Badge - बिल्ला, बैज, बाड्डी, బిళ్ళ.

Balance - संतुलन, సంతులనము.

Balance sheet - तुलनपत्र, లాభనష్ట
ముల పట్టిక; ఆదాయ వ్యయపట్టిక.

Ballot paper - मत पत्र, ఓటు పత్రము.

Ban - प्रतिबंध, పాబంధి, ప్రతిబంధము.

Bankrupt - दिवालिया, దివాళా తీసిన
వాడు.

Banquet - प्रीति भोज, స్నేహవిందు.

Base coin - खोटा सिक्का, చెల్లని
నాణెము.

Basic education - बुनियादी शिक्षा,
ప్రాథమిక విద్య; మౌలిక విద్య.

Basic period - मूल अवधि, మూల
వ్యవధి.

Bed strength - शय्या संख्या, పడకల
సంఖ్య (అనువృత్తి).

Before cited - पूर्व कथित, మెక ఉదహ
రించిన.

Beat postman - गश्ती डाकिया, తులా
బంట్నోతు.

Benevolent fund - हितकारी निधि,
సంరక్షణనిధి.

Betterment - उत्तति, బెస్త్మెంట్ము.

Bibliography - संदर्भ ग्रंथ-सूची,
సందర్భ గ్రంథముల పట్టిక.

Bill of exchange - विनियम पत्र, విని
మయపత్రము.

Bill of lading - लदान पत्र, చేరిన సరు
కుల జవాబుదారి పత్రము.

Bipartite - द्विदलीय, ఇరుపక్షములకు
సంబంధించిన.

Bio-chemistry - जीव रसायन, జీవ
రసాయనము.

Blackmarket - काला बाजार, చోర
బాजार, నల్లబజారు, దొంగ బజారు.

Blanket order - व्यापाक आदेश,
వ్యాపకమైన ఆదేశము.

Blocked capital - निरुद्ध पूँजी, స్తంభిం
చిన పెట్టుబడి.

Boatman - केवट, పడవ నడుపువాడు.

Bodyguard - अंग रक्षक, అంగరక్ష
కుడు.

Bonafide - वास्तविक, నిజమైన; అసలైన.

Bonafides - సద్భావ, సద్భావము.
 Book keeping - బహి ఖాతా పద్ధతి,
 జమాఖర్చులు వ్రాయు విధానము.
 Booklet - పుస్తिका, పుస్తకము.
 Bottle neck - గన్యనిరోధ, ఇరుక్క-
 పోయిన.
 Boycott - బహిష్కార, బహిష్కారము.
 Brain drain - ప్రతిభా పలాయన, ప్రతిభ
 దిగజారుడు; ప్రతిభ చిత్తగించుట.
 Breach of confidence; Breach of
 trust - విశ్వాస-భంగ, విశ్వాస
 భంగము.
 Breach of privilege - విశేషాధికార
 - భంగ, విశేషాధికారభంగము.
 Breakage - ట్రాఫ్ఫ్, విరుగుట; పగు
 లుట.
 Brokerage - దలాలీ, దలారి కమీషను,
 దలారి పని.
 Budget provision - బజెట్-వ్యవస్థా,
 బడ్జెటు ఏర్పాటు.
 By election-అప-నిర్వాచన, ఉప ఎన్నిక.
 By-hand - దస్తీ, చేతితో, మనిషిద్వారా.
 By-law - అప విధి, ఉపచట్టము.

C

Cabinet - మంత్రిమండలి, మంత్రిమండలి.

Cabinet secretariat - మంత్రిమండలి
 సచివాలయము.
 Calculator - గణక, గణకము.
 Cantonment - టావనీ, సైన్యము ఉండు
 చోటు.
 Care taker government - కామ
 చలాకా సర్కార్, తాత్కాలిక ప్రభు
 త్వము.
 Cargo - స్వోరా, సరుకు.
 Casual leave - ఆకస్మిక ట్యుటీ,
 హతాత్ శలవు.
 Caution - సావధానీ, హెచ్చరిక.
 Cease fire - అస్త్రవిరाम, అస్త్రవిస్మయము.
 Central revenue - కేంద్రీయ రాజస్వ,
 కేంద్రప్రభుత్వపు రాజస్వము - వన్ను.
 Cess - అపకర, పన్ను.
 Check-post - జాంచ్ చౌకీ, తనిఖీ
 కేంద్రము.
 Chorus - బృందగాన, బృందగానము.
 Citation - అర్హత, ఉద్గరణ.
 Column-స్థంభ, ఖానా, కాలము (పేషు
 వగైరాలతోని).
 Compensation - ముఆవజా, క్షతిపూర్తి,
 నష్టపరిహారము.
 Composite culture - సామాసిక

Endorsement - పృథ్వాంకన, సహీ కరనా,

సమర్థన, బలపరచుట, నమద్దన.

Engagement - ఆబంధ, వచన బంధ,

కట్టుబాటు; పంచ బద్ధము.

Enquiry - పూత తాత, జాంచ, దర్యాప్తు.

En-masse - సామూహిక రూప సే, సామూ

హిక్షముగా.

Ensuing - ఆగామీ, రాబోవు.

Entertainment - మనోరంజన, మనో

వినోదము, మనోరంజనము.

Entertainment-tax - మనోరంజన-కర,

వినోదపు పన్ను.

Entitled - హక్కుదార, హక్కుదారుడు.

Entrepreneur - ఉద్యమీ, శ్రమికుడు.

Enumerator - గణనాకార, గణకుడు.

Envoy - దూత, దూత, రాయబారి.

Equipment - ఉపస్థర, ఉపకరణ,

సామగ్రి, ఉపకరణము.

Equity - సామ్య, సామ్యము.

Equivalent - తుల్యమాన, పర్యాయ, తుల్య,

పర్యాయము, తుల్యమైన.

Eradicate - మూలొక్కెదన కరనా, ఉన్మూలన

కరనా, దుంపనాశము చేయుట.

Errata - శుద్ధి-పత్ర, తప్పుపుట పట్టిక.

Essential service - అనివార్య సేవా,

అవశ్యక సేవ.

Estate - సంపదా, సంస్థానము.

Estimate - ఆకలన, అనుమాన,

ఆకలన కరనా, ఆకలింపు, అంచనా

ఆకలింపు.

Estimates of expenditure - వ్యయ

అనుమాన, ఖర్చు అంచనా.

Etiquette - శిష్టాచార, శిష్టాచారము.

Evaluation - మూల్యాంకన, మూల్యాంక

నము.

Eviction - బేదఖలీ, నిష్కాసన,

బహిష్కరణ.

Exchange value - బినియమ మూల్య,

మార్పిడి ధర.

Exchequer - రాజకోశ, ప్రభుత్వ ఖజానా.

Excess - అతి, ఆధికతా, అతి,

అధిక్యము.

Excise - ఉత్పాదన శుల్క, ఆబకారీ,

ఉత్పాదన శుల్కము, ఆబకారీ.

Executive - కార్యపాలికా, కార్య -

కారణి, పాలకుడు.

Exempt - తొలగి పొంద, తొలగి పొంద, మిన

హాయింపు పొందిన, మినహాయింపు.

Exemption - తొలగి పొంద, మినహాయింపు.

Ex-gratia grant - అనుగ్రహ అనుదాన,

కనికర్యు దానము.

Ex-gratia payment - అనుగ్రహ పూర్వక
అదాయగీ, కనికర్యు చెల్లింపు.

Exigency - తాత్కాలిక అవశ్యకత,
తాత్కాలిక అవశ్యకత.

Ex-officio - పదేన, పదవికారణంగా.

Exparte - ఒక పక్షియ, ఒకే పక్షపు.

Expediency - ఉపయోగకర; ఉచితమైన.

Expert - విశేషజ్ఞ, కుశలుడు.

Expunge - నికాలనా, తొలగించుట.

Extract - ఉద్ధరణ, ఉద్ధరణము.

Eye-witness - ప్రత్యక్ష సాక్షి, చశ్మదీద
గవాహ, ప్రత్యక్షసాక్షి.

F

Fabricate - గడనా, నిర్మాణ కరనా,
నిర్మించుట; అల్లుట.

face value - అంకిత మూల్య, ముద్రించిన
వెల.

facilitate - సరల బనానా, సుకర
బనానా, సులభము చేయుట.

facility - ఆసానీ, సువిధా, సదుపా
యము; సౌకర్యము.

facsimile - అనులిపి, ప్రతికృతి, ప్రతి
కృతి.

fact - తథ్య, తథ్యము.

faculty - సంకాయ, ధీవిశేషము, విశ్వవిద్యా
లయమందలి ఒకశాఖ.

Fairness - అచిత్య, ఐచిత్యము,
న్యాయము.

Family allowance - కుటుంబ-భత్తా,
పరివార-భత్తా, కుటుంబ బత్తము.

Farewell address - విదాదీ భాషణ,
వీడ్కోలు భాషణములేక ఉపన్యాసము.

Fault - దోష, చూక, దోషము, పొరపాటు.

Fault-finding - తిద్దన్వేషణ, రంధ్రా
న్వేషణ.

Favouritism - పక్షపాత, పక్షపాతము.

Federation - సంఘీకరణ, పరిసంఘ, వలు
సంఘముల కూడిక.

Fellow - అధి సదస్య, అध्येతా, విశ్వ
విద్యాలయములోని అధ్యేతా సదస్సుడు.

Fellowship - అध्येతావృత్తి, గౌరవ
అధ్యేతా ఉపవేతనము.

Figures - అంకె, సంఖ్యాపట్టికలు.

first aid - ప్రథమ ఉపచార, ప్రాథమిక చికిత్స.

fiscal - రాజస్వ సమ్బంధీ, రాజకోశీయ,
ప్రభుత్వ పన్నుకు సంబంధించిన,
ప్రభుత్వ ఖజానాకు సంబంధించిన.

fitness certificate - స్వస్థతా -
ప్రమాణ పత్ర; యోగ్యతా ప్రమాణ - పత్ర,

స్వస్థత- ప్రమాణపత్రము; అర్హత ప్రమాణ పత్రము.

fixed-deposit - अवधिक जमा, अवधिक निक्षेप, కాలపరిమితి జమ సొమ్ము.

flying squad - द्रुतगामी-दल निरीक्षक, హతాత్తు తనిఖీ బృందము.

fluctuation - घट-बढ़, उतार-चढ़ाव, పెరుగు-తగ్గుదలలు; అస్థిరత.

fallow up action - अनुवर्ती कार्य-वाही, పర్యవసానచర్య.

foment - उत्तेजित करना, ఆవేషరచుట.

forecast - पूर्वानुमान, పూర్వ అంచన.

fore going - ముందు జరుగు.

food grains - खाद्यान्न, ఆహార ధాన్యములు.

foreign exchange - विदेशीमुद्रा, పరదేశ ధనము.

forgery - कूट रचना, जालसाजी, కూట రచన, కుట్ర.

foreward - प्राक्कथन, ముందుమాట.

formal - औपचारिक, శిష్టాచార పూర్వమగు.

forth with - तत्काल, తక్షణము.

fortnight - पाक्षिक, పక్షపత్రిక.

freight - मालभाडा, బరువు శుల్కము.

function - समारोह, कृत्य, సమారోహము, కృత్యము.

functionary - कार्यकर्ता, కార్యకర్త.

further action - आगे की कार्यवाही, తదుపరి చర్య.

G

Gallantry award - शौर्य पुरस्कार, శౌర్యపారితోషము.

Gallery - दीर्घा, गैलरी, వీధి, గైలరి, పీఠి.

Gazetted officer - राजपत्रित अधिकारी, గెజటుతో నామాంకితమైన అధికారి.

Genius - प्रतिभा, प्रतिभाशाली, ప్రకృతి, ప్రతిభ, ప్రతిభాశాలి, ప్రకృతి-స్వభావము.

Genius of language - भाषाकी प्रकृति, భాషాస్వభావము.

Geologist - भूविज्ञानी, భూవిజ్ఞాని.

Good behaviour - अच्छा चलन, सद् व्यवहार, మంచి నడవడి; బుద్ధి ప్రవర్తన.

Good offices - मध्यस्थता, మధ్యవర్తిత్వము.

Governing body - शासी विकाय,
शासकमुండలి.

Government undertaking - सरकार
उपक्रम, ప్రభుత్వ అధీన సంస్థ.

Gross value - सकल मूल्य, कुल
मूल्य, యావత్తు మూల్యము.

Guard of honour - सैनिक सलामी,
హైన్య ప్రణామము.

Guardian - अभिभावक, संरक्षक,
సంరక్షకుడు.

Guidance - मार्गदर्शन, निर्देशन, మార్గ
దర్శనము.

Guiding price - निर्देशक मूल्य,
నిర్దేశించువెల.

H

Habit - स्वभाव, आदत, స్వభావము,
అలవాటు.

Habitual defaulter - आभ्यासिक
व्यतिक्रमी, आभ्यासिक दोषी.

Habitual offender - आभ्यासिक
अपराधी, అలవాటు పడ్డ అపరాధి.

Halting allowance - विराम भत्ता,
విశ్రాంతి భత్యము.

Handloom - हाथ करधा, చేతి మగ్గము.

Handicap - बाधा, తోటు, ఇబ్బంది.

Handicapped - विकलांग, बाधा-
ग्रस्त, వికలాంగుడు; ఇబ్బందితోనున్న.

Handi craft - दस्तकारी, हस्ताशिल्प,
చేతిపని; హస్త కళ.

Hard and fast rules - पक्के नियम,
దిట్టమైన నియమాలు.

Hardware unit - धातुवस्तु एकक,
తోహవస్తు కేంద్రము.

Hire charges - भाडा, అద్దె.

His Excellency - परम श्रेष्ठ, పరమ
శ్రేష్ఠుడు.

His Majesty ; Her Majesty - महा
महिम, బహుఘనమైన.

High lights - मुख्य बातें, मुख्य विशेष-
ताए, प्रमुख आकर्षण, ప్రధానమైన
ఆకర్షణలు, ముఖ్య విషయాలు.

Honorarium - मान देय, గౌరవ భృతి.

Honorary - अवैतनिक, జీతములేని.

Horticulture - बागबानी, తోట
పెంపము.

Horticulturist - उद्यान-कृषि विशेषज्ञ,
ఉద్యాన కృషి ప్రవీణుడు.

Housing - आवास, నివాసము.

Humanitarian ground - मानवहित
का आधार, మానవతా దృక్పథము.

Hulment - अस्यायी कमान, తాత్కాలిక
నివాసము.

Hygiene - स्वास्थ्य विज्ञान, ఆరోగ్య
విజ్ఞానము.

I

Ibid (Ibidem) - वहीं, అక్కడే.

Identification - पहचान, शिनाखत,
గుర్తు, ఎరుక.

Identity - पहचान, గుర్తు (గురుతు).

Identity card - पहचान पत्र, గుర్తింపు
కార్డు.

Idle capacity - निष्क्रिय क्षमता,
అప్రయుక్త క్షమతా, ఉపకరించని సామ
ర్థ్యము, ఉపయోగపడని సామర్థ్యము.

illegal - अवैध, చట్టవిరుద్ధమైన.

illegible - अपाद्य, గజబిజిగానున్న,
చదువ వీలులేని.

illegitimate - अवैध, अधर्मज, చట్ట
బద్ధముగాని, సంకరమైన.

illicit - निषिद्ध, నిషిద్ధమైన.

ill-treatment - दुर्व्यवहार, దుర్వ్యవ
హారము.

Immature - बचकाना, अपरिपक्व,
అపరిపక్వమైన.

Immediate officer - आसन्न

अधिकारी, ఆసన్న అధికారి.

immigrant - आप्रवासी, వలస వచ్చిన
నివాసి.

imminent - आसन्न, ఆసన్నమైన.

impediment - अडचन, बाधा,
అడ్డంకు, విఘ్నము.

impersonation - प्रतिरूपण, చట్ట
విరుద్ధమైన రూపధారణ.

imperative - लाजमी, अनिवार्य,
తప్పనిసరి, అనివార్యము.

implicit - निहित, निहितమైన.

import - आयात, దిగుబడి.

impost - लाभ कर, పన్ను, కప్పము.

imprest - अग्रदाय, బయనా.

impound - परिवद्ध करना, రద్దు
చేయుట.

imputation - आरोपण, ఆరోపణ.

inadvertence - अनवधानता, అనవ
ధానము.

incamera - गुप्त बैठक, గుప్తసూపేషము.

incentive - प्रोत्साहन, ప్రోత్సాహము.

incharge - प्रभारी, తాత్కాలిక ఏర్పాటు.

incidental - आनुषंगिक, प्रासंगिक,
సాసంగికముగు.

incognito - अज्ञात, गुप्त रूप से, అజ్ఞాత

ముగా, గుప్తముగా.
 indent - మొగ-పత్ర, వలయు వస్తువులకై
 చీటి.
 index - అనుక్రమణికా, అనుక్రమణిక.
 indict - ఇల్జామ లగానా, దోషారోపణ
 కరనా, దోషారోపణ చేయుట.
 indirect - పరోక్ష, పరోక్షము.
 indispensable - అపరిహార్య, అనివార్య
 మగు.
 infringe - ఇల్లంఘన కరనా, అతిలంఘన
 కరనా, ఇల్లంఘించుట, దాటవేయుట.
 initials-ఆధ్యక్షర, ఆద్యక్షర (సంతకము)
 inoculator - టీకా లగానా వాలా,
 టీకాలు వేయువాడు.
 insignia-అధి చిహ్న, ఉద్యోగ చిహ్నము.
 inspection - నిరీక్షణ, తనిఖీ.
 instalment - కిస్త, వాయిదా పైకము.
 insubordination - అధీనతా, అధీనత.
 inter alia - సాథ సాథ, వెంటవెంట.
 interpolation - ప్రక్షేప, ప్రక్షేపము.
 interrogation - పూతతాత, పరిప్రశ్న,
 దర్శాస్త్ర.
 interse - పరస్పర, ఆపసమే, పరస్పర
 ముగా.
 in to-to - సంపూర్ణత:, పూరి తరహా సే,

యావత్తు, పూర్తిగా.
 in vogue - ప్రచలిత, ప్రచారములోనున్న.
 ipso facto - యథా తత్యత:, ఇదీ బాత
 సే, ఈతథ్యానుసారము, ఈమాట
 ద్వారానే.
 ipso jure - విధిత:, చట్టరీత్యా.
 irrelevant - అసంబద్ధ, విసంగత, అసం
 బద్ధమైన, అసంగతమైన.
 item - మద, పద్దు.
 Itinerary - యాత్రా-కార్యక్రమ, మార్గ
 నిర్దేశిక.

J

Job - నౌకరీ, ఉద్యోగము.
 Joint - సంయుక్త, సంయుక్తమైన.
 Joint venture - సంయుక్త ఉద్యమ, సంయుక్త
 ప్రయాసము.
 Jubilee - జయంతి, జయంతి.
 Judiciary - న్యాయపాలికా, న్యాయ
 పరిపాలన చేయు ప్రభుత్వపు శాఖ.
 Judicious - వివేకసమ్మత, వివేకసమ్మత
 మగు.
 Junior - కనిష్ఠ, అవర, కనిష్ఠుడు.
 Jurisdiction - అధికార క్షేత్ర, అధికార
 క్షేత్రము.
 Jurist - విధి శాస్త్రీ, న్యాయశాస్త్రీ.

Justice - న్యాయ, న్యాయమూర్తి, న్యాయము,
న్యాయమూర్తి.

Juvenile-కిశోర, బాల, బాల్య, కిశోర
సంబంధమైన, బాల్య సంబంధము.

Juvenile delinquency - కిశోర
అపచార, కిశోర-అపచారు.

Juvenile offender - కిశోర-దోషి,
బాల నేరస్తుడు.

K

Key board - కుంజీపటల్, కీ బోర్డు.

Key map - మూల నకషా, మూల పటము.

Kindergarten teacher-బాల్ ధ్యాన,
ఉపాధ్యాయుడు.

Know how - జ్ఞానకారి, తక్కిన
జ్ఞానకారి, ఎరుక- జ్ఞానము; సాంకేతిక
విద్యా జ్ఞానము.

L

Labour - శ్రమ, శ్రమిక వర్గ, శ్రమ, శ్రమిక
వర్గము.

Labour-welfare - శ్రమ-కल्याణ,
శ్రమిక కल्याణ, కార్మిక సంక్షేమము.

Leave study - అధ్యనార్థ ఉద్యోగి, అధ్య
యన శలవు.

Law and order-కానూన్ ఔర వ్యవస్థా,
శాంతి భద్రతలు.

Legation - దూతావాస, రాయబారి
నివాసము.

Legible - సువాచ్య, సువాచ్యము.

Leniency - నరమీ, ఉదారతా, మెతగ
తనము, ఔదార్యము.

Lessee - పడేదార, అధికార పత్రము
గలవాడు.

Letter head - సర నామా, శీర్షనామా

Levy - మహసూల్, ఉగాహీ, మూలు.

Lexicography - కోశ విజ్ఞాన,
నిఘంటు విజ్ఞానము.

Lexicon - కోశ, నిఘంటువు.

Liable - దాయీ, దాయత్వ కే అధీన,
బాధ్యతగల, జవాబుదారీగల.

Liaison - సంపర్క, సంపర్కము.

License (Licence) - అనుజ్ఞాపి
లాइसेंस, లైసెన్సు.

Licensed - అనుజ్ఞాపి, లైసెన్సు పొందిన.

Life assurance - జీవన బీమా, జీవిత
బీమా.

Liquidation - పరిసమాపన; శోధన,
పరిసమాప్తి, పరిష్కారము.

Limitation - సీమా, అవధి, సీమ;
వ్యవధి.

Limited concern-సీమిత - దాయితా

ప్రతిష్ఠాన, బాధ్యతాయుతమైన ప్రతిష్ఠానము.	మరియు పోస్టు గుమస్తా.
Literate - సాక్షర, అక్షర జ్ఞాని.	Mailing list - డాక్-సూచి, పోస్టు వివరణ.
Litigant - వాదకారి, ముకదమా కరణేవాలా, న్యాయజ్ఞులకోరు.	Maintain (Account) - (లేఖా) రఖనా, ఉంచుట; నిర్వహించుట.
Livestock - పశుధన, పశుసంపద.	Maintaince - అనురక్షణ, భరణ-పోషణ, పోషణ, నిర్వహణ.
Livelihood - జీవికా, బ్రతుకుతెరువు.	Major - మేజర్, వయస్క, ప్రాప్తవయ, వయస్కుడు, మేజరు.
Living expense-నివాహి ఖర్చు, పోషణ వ్యయము.	Major head - ముఖ్య శీర్షిక, ప్రధాన శీర్షకము.
Loanee - కర్జదార, ఋణగ్రస్తుడు.	Malafides - బదనీయత, దుభావ, కుదాశయ, దుర్మితి; దుర్మాము; దురుద్దేశ్యము.
Loaner - లెనదార, ఋణదాత.	Mandate - అధిదేశ, ఆదేశము.
Locus standi-ప్రవేశాధికార, అదాలత్ మేం దాఖిల్ హోనే కా అధికార, ప్రవేశాధికారము; న్యాయము వేయు అధికారము.	Manpower - మనుష్య శక్తి, మానవశక్తి.
Lumpsum - ఒక రాశి, ఒక ముశ్త, ఒకే మొత్తము.	Manifesto - ఘోషణా-పత్ర, ఘోషణా పత్రము.
Lunch - మధ్యాహ్న భోజన, దుపహర్ కా ఖానా, మధ్యాహ్న భోజనము.	Masonry - రాజగిరి, తాపీ పని.
Lower age limit - నిమ్న ఆయు సీమా, కనిష్ఠ వయస్సు హద్దు.	Manual skill - హస్త కౌశిల, హస్తకళా లము.
M	Manual work - హాథకా కామ, చేతి పని.
Magazine - ఆయుధాగార, బారుద్ ఘర్, పత్రికా, ఆయుధాగారము; పత్రిక.	Manuscript - హస్తలేఖ, పాండొలిపి, చేత్రాత, పాండులిపి.
Mail agent - రైల్-డాక్ క్లర్క్, రైలు	

Mass consumption - सामूहिक
उपभोग, సామూహిక ఉపభోగము.

Matching grant - अनुरूपयोजी
अनुदान, సహకార అనుదానము.

Maximum - अधिकतम, ज्यादा से
ज्यादा, అధికముము.

Means - साधन, उपाय, సాధనము.

Medium - माध्यम, మాధ్యమము.

Memo - ज्ञापन मेमो, సూచనచీటి, ఆదేశ
సూచన.

Metallurgist - धातु कर्मी, ధాతు కర్మి.

Migrant - प्रवासी, ప్రవాసి.

Mininum - न्यूनतम, कम से कम,
న్యూనతముము, కనీసము.

Mortgage - गिरवी, रेहन, తాకట్టు.

Monopoly-एकाधिकार, एकाधिपत्य,
గుత్త అధికారము, ఏకాధిపత్యము.

Monument - स्मारक, స్మారకము.

Mortuary - शवागार, శవాగారము.

Motto - आदर्श वाक्य, ఆదర్శవాక్యము,
ఆదర్శవాక్యము.

Movement - संचलन, आंदोलन,
సంచలనము, ఆందోళనము.

Multipurpose - बहुदेशीय, పలు ఉద్దేశ్య
ములు గల.

Muster roll - उपस्थिति नामावली,
హజిరరీబహీ, హాజరుపట్టి.

Museum-संग्रहालय, సంగ్రహాలయము.

Mutation - नामांतरण, दाखिल -
ఖారिज, పేరుమార్పిడి.

Mutatis-Mutandis - आवश्यक
परिवर्तनों सहित, అవశ్యకపరివర్తనల
సహితముగా.

Mutirated - कटा-फटा, विकृत, चिन्ना
భిన్నమైన, వికృతమైన.

Myth - मिथिक, పురాణము.

N

National emblem - राष्ट्रीय संप्रतीक,
రాష్ట్రీయ చిహ్నము.

National savings certificate -
राष्ट्रीय बचत-पत्र, రాష్ట్రీయ పాదుపు
పత్రము.

National song - राष्ट्र गान, राष्ट्र गीत,
రాష్ట్రగానము లేక గీతము.

Navigation - नौ परिवहन, नौचालन,
నౌకా పరివహణము.

Necessary action - आवश्यक
कारवाइ, అవశ్యకచర్య.

Negative - निषेधात्मक, నిషేధాత్మక
మైన.

Net assets - शुद्ध परिसंपत्ति, నివల
పరిసంపత్తి, ఫక్తు సంపదలు, లాభనడు
పాయములు మాత్రము.

Nominal inspection - नाम मात्र का
निरीक्षण, నామమాత్రపు తవఖీ.

Non-statutory - विधीतर, చట్ట సమ్మ
తముకాని.

Note of dissent - असहमति नोट,
అసహమతి లేఖ, అసంగీకారపునోటు.

Notorious - कुख्यात, అపఖ్యాతిగల.

Null and void - बातिल और शून्य,
తిరోదక్కుములు వదలిన, శూన్యమైన.

Numismatist - मुद्रा विद्, నాణెముల
ప్రవీణుడు.

Oath - शपथ, శపథము, ఒడ్డు.

Oath of allegiance - राजनिष्ठा-
शपथ, నిష్ఠా శపథ, నిష్ఠాపూర్వక
శపథము; రాజ్యముయొడల నిష్ఠాపూర్వక
శపథము.

Obituary - निधन-सूचना, మృత్యుసమా
చారము లేక సూచన.

Obligation - बाध्यता, దాయితవ,
ఆభార, బంధన, బాధ్యత, కృతజ్ఞత,
బంధనము.

Obligatory - अनिवार्य, అనివార్యమైన.

Obscene - अश्लील, అశ్లీలమైన.

Obsolete - लुप्त, అప్రచలిత, లుప్తమైన;
అప్రచలితమైన.

Occupation - व्यवसाय, उपजीविका
ధృత, జీవకోపాధి, వృత్తి.

Occurence - घटना, ఘటన.

Office-note - कार्यालय टिप्पणी,
కార్యాలయ టిప్పణి.

Officialing - स्थानापन्न, స్థానాన్నిముగా
కార్యము నిర్వహించుచున్న.

Oral admissslon - मौखिक
अभिस्वीकृति, మాఖిక అంగీకారము.

Orally - मौखिक रूप से, మాఖిక్కుముగా.

Order of precedence - पूर्वता-
क्रम, పాతక్రమము.

Order of priority - अग्रता-क्रम, పెద్ద
చిన్నక్రమము.

Orderly - अर्दली, బిల్దీ బంట్రోతు.

Ordinance - अध्यादेश, అధ్యాదేశము,
గవర్నరు, రాష్ట్రపతి మొదలగువారు జారీ
చేయు ఆదేశము.

Out of date - पुराना, అప్రచలిత,
ప్రాచీనమైన, అప్రచలితమైన; ప్రచార
ములోలేని.

Outlay - परिव्यय, प्रारूप, సంపూర్ణ
వ్యయము (అంచనా) ప్రారూపము.

Out post - सीमा चौकी, సరిహద్దు
కావలా.

Ovation - अभिनंदन, स्वागत, అభినం
దనము; ఉల్లాసపూరిత స్వాగతము.

Overhauling - जीर्णोद्धार, పూరి
మరమ్మత, జీర్ణోద్ధారము; పూర్తి మర
మ్మత్తు.

Over head charge - ऊपरी खर्च, పై
ఖర్చు.

Overtime-allowance - समयोपरि
भत्ता, అతిరిక్తకార్యపు భత్యము.

P

Pack animal - भारवाही पशु, బరువు
మోయు సశువు.

Pact - समझौता, రాజి.

Panel - नामिका, జాబితా.

Parasite - परजीवी, పరాన్నభోక్త.

Parasitologist - परजीव-विज्ञानी,
పరాన్నజీవ విజ్ఞాని.

Par-excellence - श्रेष्ठ, उत्कृष्ट, శ్రేష్ఠ
మైన, ఉత్కృష్టమైన.

Parity - समानता, బరాబరి, సమానత్వము,
సమానత.

Parliamentary-संसदीय, పార్లమెంటుకు
సంబంధించిన.

Part time - अंशकालिक, అంశకాలపు.

Partiality - पक्षपात, పక్షపాతము.

Partnership deed - साझा-पत्र,
విభాజన పత్రము.

Pass-पारण, पास, पास करना, गुजारना,
పాసు, దాటుట, పాసుచేయుట,
గడుపుట.

Passage - मार्ग, गली, किराया, अंश,
उद्दरण, यात्रा, माग्नము, సందు, అద్దె,
అంశము, ఉద్దరణ, యాత్ర.

Passport - पार पत्र, पासपोर्ट, పాసు
పోర్టు.

Patent and design - एकस्व और
अभिकल्प, అభికల్పము, పేటెంటు
మరియు డిజైను.

Pauper - अकिंचन, నిష్కదరిద్రుడు.

Panal scale - वेतन-मान, వేతన
స్కేలు.

Pecuniary - धन-संबंधी, ధనసంబంధ
మైన.

Padiatrician - बाल-चिकित्सक, శిశు
రోగ చికిత్సకుడు.

Penal - दांडिक, शास्तिक, దండ

సంబంధమైన.	Plan outley - आयोजना प्रारूप,
Penal code - దేద-సंहితా, శిక్షాస్మృతి.	आयोजना परिव्यय, యోజన చిత్తు,
Penalty - దేద, శాస్తి, జుమానా,	యోజన సంపూర్ణ వ్యయము.
జూర్మానా, దండన.	Plea - तर्क, दलील, अभिवचन,
Pendown strike - కలమ బంద్ హడతాల,	తర్కము, యుక్తి.
కలము బందు హరతాలు.	Pleasure - प्रसाद, ఉల్లాసము.
Penal interest - దేద రూపస్త బ్యాజ,	Plebiscite - जनमत संग्रह, ప్రజావాణి
అపరాధ వడ్డీ.	సంగ్రహము.
Pension - पेंशन, పెన్షన్.	Pledge - गिरवी रखना, తాకట్టు పెట్టు.
Per capita - ప్రతి వ్యక్తి, ప్రతి వ్యక్తి.	Plenary - पूर्ण, పూర్ణమైన, సమగ్రమైన.
Per capita income - ప్రతివ్యక్తి	Point of divergence - अपसरण-
ఆయ, ప్రతివ్యక్తి ఆదాయము.	स्थल, ఎడమగు లక్ష్య ప్రదేశము.
Pending - अनिर्णीति, స్కా హుఆ	Pollution - प्रदूषण, ప్రదూషణము.
Personal - वैयक्तिक, వ్యక్తిగతమైన.	Possession - कब्जा, అధిక్రమణ, హస్త
Perquisite - परिलब्धि.	గతము.
Pensioner - पेंशन भोगी, పెన్షన్ పొందు	Post dated - उत्तर-दिनांकित, उत्तर
వాడు.	तारीखी, తరువాతి తేదీగల.
Persuade - समझाना, मनाना, నచ్చ	Post factesanction - कायोत्तर
జెప్పుట; ఒప్పించుట.	मंजूरी, కార్యము తరువాత మంజూరు.
Perusal - अवलोकन, देखना, అవలోక	Posthumous - मरणोपरान्त, महणोत्तर,
నము, పరిశీలన.	చనిపోయిన తరువాత.
Petition - याचिका, अर्जी, దరఖాస్తు,	Postpone - मुलतवी करना, వాయిదా
అర్జీ.	వేయుట.
Pilot - विमान चालक, पाइलट, విమాన	Power house - बिजली घर, విద్యుత్తు
చోదకుడు.	భవనము.

Power of attorney - मुखतार नामा,
ప్రాతినిధ్యపు అధికారము.

Preamble - प्रस्तावना, उद्देशिका,
ప్రస్తావన, ఉద్దేశ్య సూచిక.

Precaution - पूर्वविधान, एहतियात,
ముందు జాగ్రత్త.

Precedence - पूर्वता, अग्रता,
ప్రాధాన్యము.

Precedent - पूर्व उदाहरण, पुरा र्व ఉదా
హరణ; ఉపమానము.

Preconception - पूर्व धारण, पूर्व
సंकल्पना, పూర్వధారణ, పూర్వ
పరికల్పన.

Predecessor - पूर्वज, पूर्वाधिकारी,
पूर्ववर्ती, పూర్వజుడు, పూర్వవర్తి,
పూర్వాధికారి.

Preference - अधिमान, तरजीह, ప్రాధా
న్యము (ఇచ్చుట) ఎక్కువ ఇష్టము.

Preferable - वरीय, మేల్తన.

Premature - समयपूर्व, अकाल,
అసమయము, అకాల పరిపక్వత.

Premises - परिसर, अहाता, పరిసర
ములు, ప్రాకారము.

Premium - बीमा किस्त, बीमा वायदा
పైకము.

Press conference - पत्रकार सम्मेलन
పాత్రికేయుల సదస్సు.

Preventive measures - निवारण
उपाय, रोकथाम सम्बन्धी, निवारण
పాయములు.

Price fluctuation - कीमत उतार
चढाव, कीमत घट-बढ, పెరి-పెరు
దల-తగ్గుదల.

Prima facie - प्रत्यक्षतः, प्रथम दृष्टि,
ప్రతీత మామలా, ప్రథమదృష్టి, ప్రథమ
దృష్టిద్వారా తెలిసిన విషయము.

Priority - प्राथमिकता, अग्रता, అగ్రత
ప్రాధాన్యత.

Privilege - विशेषाधिकार, विशेष అ
ధికారము.

Probation - परीवीक्षा, परख,
आजमाइश, తనిఖీ, అజమాయిషీ.

Probation period - परिवीक्षा काल,
పరీక్షా అవధి, తనిఖీ సమయము,
పరీక్షా కాల వ్యవస్థ.

Proceedings - कार्यावाही, చర్య.

Profession - वृत्ति, వృత్తి.

Procedure - कार्यविधि, प्रक्रिया,
కార్యవిధి, కార్య విధానము.

Proficiency - प्रवीणता, ప్రావీణ్యము.

Proforma-ప్రపత్ర, నిదర్శన-పత్ర, ఫార్ము
- నియత ఫార్ము.

Progress chart - ప్రగతి చార్టు, ప్రగతి
పట్టిక.

Promissory note - వచన పత్ర, రుక్నా,
వాగ్దానపత్రము.

Proportionate - అనుపాతిక,
అనుపాతీ, నిష్పత్త్యానుసారము.

Proprietary - సాంపత్తిక, మాలికానా,
యాజమాన్యమున.

Pro-rata-quote - యథానుపాత కోటా,
నిష్పత్త్యానుసారకోటా.

Proximo - ఆగामी మాస కా, ఆగమీ
మాసపు.

Public - సార్వజనిక, ఆమ, సర్కారీ,
సర్వసాధారణమైన, ప్రభుత్వపు.

Provided - బశర్తే, పరన్తు, షరతున;
కాని.

Proviso - శర్త, షరతు.

Public auction - సార్వజనిక నీలామ,
సర్వసాధారణపు వేలము.

Public body - సార్వజనిక నికాయ,
సర్వసాధారణపు సంస్థ.

Public interest - లోకహిత, లోక
హితము.

Punctual - సమయ నిష్ఠ, సమయపాలన
యెడల నిష్ఠగల, సమయ నిష్ఠాపరుడు.

Punitive - దండాత్మక, దండన సంబంధ
మైన.

Purport - అభిప్రాయ, అభిప్రాయము.

Put in abeyance - ప్రస్థగిత కూర్చు,
దూరముగా వాయిదా వేయుట.

Put-up-slip - పేష పర్చీ, ముందుంచు
చీటి.

Q

Quadruplicate-చౌహరా, చారప్రతీయీ,
నాలుగు ప్రతులు.

Qualification - అర్హతా, యోగ్యతా,
అర్హత, యోగ్యత.

Qualifying factor - అర్హతా కారక,
అర్హత ఇచ్చునది.

Qualitative - గుణాత్మక, గుణమునకు
సంబంధించిన.

Quality - గుణ, విశేషతా, గుణవత్తా,
ప్రకార, గుణము, విశేషత, గుణవత్తత,
ప్రకారము.

Quality certificate - గుణతా-ప్రమాణ
పత్ర, గుణ-ప్రమాణపత్రము.

Quantity - మాత్రా, పరమాణ, పరిమాణము,
రాశి.

Quantum - ప్రమాత్రా, మాత్రా, రాశి, మొత్తము, ప్రకటించిన మొత్తము.

Quarantine - సంగరోధ, అంటువ్యాధి నివారణ కోసం విడిగా వుంచడము.

Quarterly - త్రైమాసిక, త్రిమాసికము.

Questionnaire - ప్రశ్నావళి, ప్రశ్న-మాలా, ప్రశ్నావళి, ప్రశ్నల సమూహము.

Quorum - కోరమ్, కార్యనిర్వాహ క్షమ సంఖ్య.

Quota - కోటా, కేటాయించినది.

Quotation - భావ, దర, ఉద్ధరణ, ధరల జాబితా, ఉద్యత వాక్యము, ఉద్ధరణ.

R

Race - ప్రజాతి, హోడ, దోడ, ప్రజాతి, పరుగు, పోటీ.

Radius - అర్థవ్యాస, ఘేరా, అర్థవ్యాసము, ఆవరణము.

Random - యాదృచ్ఛిక, సాంయోగిక, తలపని తలంపుగా, యాదృచ్ఛికముగా.

Range - వన ఖండ; చాందమారి, వన ప్రాంతము, కాపు, దూరము.

Rank - పద, ఆహదా, శ్రేణి, పదవి, హోదా, శ్రేణి.

Rate payer - పౌర-కరదాతా, మునిసిపల్ పన్నులు చెల్లించువాడు.

Ratification - అనుసమర్థన, విస్తృత సమూహము ద్వారా సమర్థన.

Ratio - అనుపాత, నిష్పత్తి.

Rationalization - యుక్తతీకరణ, ఔచిత్య స్థాపన, యుక్తి అమలు, ఔచిత్య స్థాపన.

Reader (University)-అపచార్య, రీడర్, రీడరు.

Reappropriation - పునర్వినియోజన, పునర్వినియోజనము.

Recapitulation - సార-కథన, సార కథనము.

Reassessment - పునర్నిర్ధారణ, పున: నిర్ధారణ (విలువ).

Rebate - ఘటౌతీ, ఊట, తగ్గింపు, మినహాయింపు.

Recall - ప్రత్యాఘ్నాన, వాపస బులనా, ప్రత్యాఘ్ననము; తిరిగి పిలుచుట.

Reception room - స్వగత కక్ష, స్వగత గది.

Recess - అవకాశ, విశ్రాంతి, విశ్రాంతి.

Reciprocity - అన్యోన్యతా, పరస్పరతా, అన్యోన్యత, పరస్పరత.

Refugee officer - శరణార్థి అధికారి, శరణార్థి - అధికారి.

Refund - వాపసీ, వాపసు చెల్లింపు.

Redeem - రుడానా, మోచన కరనా, ముక్త పరచుట; విడుదల చేయుట.

Refresher course - పునశ్చర్యా, పున శ్చర్య.

Regret - ఖేద; ఖేద ప్రకట కరనా, భేదము, విచారము వ్యక్తము చేయుట.

Rehearsal - పూర్వాభ్యాస, ముందు అభ్యా సము.

Reinstate - పునః స్థాపిత కరనా, బహాల కరనా, మరల స్థాపించుట, మరల నియోగించుట.

Reiterate - దుహరనా, మరల చెప్పుట, పునరావృతము చేయుట.

Rejection memo - అస్వీకృతి పత్ర, అనంగీకారపత్రము.

Rejoinder - ప్రత్యుత్తర, ప్రత్యుత్తరము.

Relaxation - ఊడ, రియాయత; శాంతి, తగ్గింపు, మినహాయింపు, అలసట.

Relative valuation - సాపేక్ష మూల్యాంకన, సోపేక్షమూల్యాంకము.

Reluctance - అనిచ్ఛా, అనిచ్ఛ.

Reminder - అనుస్మారక, స్మరణ పత్ర, స్మరణ పత్రము.

Remittance - ప్రేషణ, భేజనా, పంపుట.

Remittee - ప్రేషతీ, పానెవాలా, పుచ్చు కొను టేక్ స్వీకరించువాడు.

Remitter - ప్రేషక, భేజనెవాలా, పంపు వాడు.

Remuneration - పారిశ్రమిక, మేहनतानా, ప్రతిఫలము; పారితోషిక్కు.

Repatriation - దేశ-ప్రత్యావర్తన, ప్రత్యావాసన, తిరిగి స్వదేశాగమము.

Repository - నిధాన సంగ్రహ, ఆశ్రయ - సంగ్రహము.

Resind - విఖండిన కరనా, రద్దుచేయుట.

Residuary - అవశిష్ట, అవశిష్టము, మిగిలివున్న.

Resource - సాధన, సాధనము.

Retrenchment - తగ్గింపు, తగ్గింపు, ఏరి వేత.

Retrospective-భూతలక్షి, పూర్వవ్యాపి, గతమైన చూపు.

Risk - జోఖిమ, ఖతరా, అపాయము.

Rotation - ధూర్ణన, చాక్రానుక్రమ, చుట్టు తిరుగుడు (చక్రమువలె).

Routine - నేమీ, దస్తూరీ, నిత్యప్రతి కార్య క్రమము.

Rules and regulations - నియమ- వినియమ, నియమ ఉపనియమములు.

Runner - हरकारा, పత్రవాహకుడు, వార్తా హరుడు.

Running contract - चालू ठेका
అమలులోవున్న ఇజారా.

Rustication - विनिष्कासन, పూర్తి
బహిష్కరణ - వెడలగొట్టుట.

S

Sabotage - तोड़-फोड़, అంతర్వీస,
పాడుచేత, ధ్వంసము.

Safety - सुरक्षा, క్షేమ, ఔషుము, కుశలము.

Salaried - वैतनिक, వేతనము పొందు
వాడు.

Sales tax - विक्रय कर, బిక్రీ కర,
అమ్మకమున్ను.

Sample - नमूना, ప్రతిదర్శి, నమూనా.

Sample survey - नमूना सर्वेक्षण,
నమూనా సర్వేక్షణము.

Sanction - मंजूरी, అనుశాస్తి,
మంజూరు.

Sanitary - सफाई, స్వాస్థకర,
స్వచ్ఛమైన; స్వాస్థ్యకరము.

Sanitary Inspector - सफाई निरीक्षक,
స్వచ్ఛత అధికారి.

Sanitation - सफाई, స్వచ్ఛత,
స్వాస్థ్య, స్వచ్ఛత, స్వాస్థ్యరక్షణ.

Savingram - बचत-तार, పాదంపు
తంతి.

Schedule programme - कार्यक्रम
- అనుసూచి, కార్యక్రమ అనుసూచి.

Scheduled cast - अनुसूचित जाति,
అనుసూచిత జాతి.

Scheduled tribe - अनुसूचित
जनजाति, అనుసూచిత తెగ.

Scheme - योजना, యోజన.

Scrape value - रद्दी का मूल्य, రద్దువల
- మూల్యము.

Scrutinigzer - संवीक्षक, తనిఖీదారుడు.

Scrutiny - संवीक्षा, తానబీన, తనిఖీ.

Sedition - राजद्रोह, రాజద్రోహము.

Selection - प्रवरण, చయన, ఎన్నిక.

Seminar - विचार गोष्ठी, సంగోష్ఠి, గోష్ఠి.

Senior - ज्येष्ठ, వరిష్ఠ, జ్యేష్ఠుడు.

Senior plenary - पूर्ण अधिवेशन,
సమగ్ర మహాసభ.

Sentence - दंडादेश, దండాదేశము,
తీర్పు విధించిన శిక్ష.

Series - आवलि, పరంపర, వరుస.

Shift - पारी, మార్పు, వంతుమార్పు.

Signature - हस्ताक्षर, సంతకము.

Sine die - अनिशचित काल के लिए,

అనిశ్చితకాలమునకు.

Sine quanon - अपरिहार्य शर्त,

अनिवार्य शर्त, అనివార్యము.

Sinking fund - निक्षेप-निधि, శోధన-

निधि, నిక్షేప - నిధి; అన్వేషణ నిధి.

Sir - श्रीमान, మహోదయ, మహాశయుడు,

శ్రీమూనుడు.

Site - स्थल, ధటనా स्थल, స్థలము,

ఘటనా స్థలము.

Sitting member - वर्तमान सदस्य,

आसीन सदस्य, అసెంబ్లీలో నున్న

సభ్యుడు.

Slander - अपमान वचन, అవమాన

వచనము.

Sleeping partner-निष्क्रिय भागीदार,

అక్రియాశీలభాగస్వామి.

Small scale industry - लघु उद्योग,

కుటీరురీతి.

Smuggling - तस्करी, तस्कर व्यापार,

దొంగ వ్యాపారము.

Smuggler - तस्कर व्यापारी, దొంగ

వ్యాపారి.

Solemn - सत्यनिष्ठ, గంభీర, సత్యనిష్ఠులు.

Solemnity - सत्यनिष्ठा, గాంభీర్య,

సత్యనిష్ఠ, గాంభీర్యము.

Solution - साधन, हल, సాధనము,
పరిష్కారము.

Solvent - शोधनक्षम, తీర్చు సామర్థ్యము

గల.

Souvenir - अभिनंदन-ग्रन्थ, సూచనీయ,

అభినందన గ్రంథము.

Sovereign - सर्वसत्ताधारी, సర్వాధికారి.

Sovereignty - सर्वोच्चसत्ता, సర్వోచ్ఛ

సత్తా - అధికారము.

Specialist - विशेषज्ञ, విశేషజ్ఞుడు.

Specification - विनिर्देश, వినిర్దేశము,

స్పష్ట సూచన.

Speciman - निदर्श, నమూనా, నమూనా.

Speculation - सट्टा, అటకల, సట్టా

వ్యాపారము, అంచనా.

Speed breaker - गतिरोधक, వేగ

రోధము.

State banquet- राज भोज, రాజవిందు.

Statistics - सांख्यिकी, ఆంకడె,

గణాంకములు.

Statusquo - यथापूर्व स्थिति, యథా

పూర్వస్థితి.

State - राज्य, స్థితి, అవస్థా,

రాజ్యము, స్థితి.

State government- ప్రదేశ ప్రభుత్వము.

State guest - రాజకీయ అతిథి, ప్రభుత్వ అతిథి.

Statute - కానూన, సంవిధి, చట్టము.

Statutory - కానూనీ, సంవిధిక, చట్ట పరమైన.

Stenography - ఆశులిపి, అశులిపి.

Stipend - వృత్తికా, వజీఫా, విద్యార్థి ఉపవేతనము; ఛాత్రవృత్తి.

Stringer - ఫుటకర సంవాద దాతా, చిల్లర-మల్లర సంవాదవాత.

Strong room - కోట కక్ష, ఖజానా కక్షము.

Structure - సంరచనా, సంరచన.

Solvent - శోధనక్షమ, తీర్చు సామర్థ్యము గల.

Subcommittee - ఉప-సమితి, ఉప సమితి.

Sub head - ఉప-శీర్షిక, ఉపశీర్షిక.

Subordinate - అధీనస్య, మాతहत, అధీనమున.

Subsidy - సహాయకీ, ఇమదాద, సాయము, మాన్యము.

Substitute - అవజీ, ప్రతిస్థానీ; ప్రతిస్థాపిత కరనా, బదులుగా, స్థాన ములో, బదులుగా నియోగించుట.

Succeeding - అనువర్తీ, అంతరవర్తీ, తరువాత వచ్చు, పిదప వచ్చు.

Suffrage - మతాధికార, ఓటు హక్కు.

Summary - సంక్షిప్త, సరసరీ; సారాంశ, సంక్షేప, ముక్తసరిగా, వైష్ణవ సాహిత్యము, ముక్తసరి.

Superannuate - నివృతన, నివృత్త హోనా, నివృత్తముగుట.

Supersession - అధిక్రమణ, అధిక్రమణము.

Supplementary - అనుపూరక, అనుపూరకము.

Surtax - అతికర, అతికపుము - పన్ను.

Surveillance - నిగరానీ, కాపలా.

Survivor - అంతరజీవీ, ఉత్తరజీవి.

Suspend - ముత్తల కరనా, నిలంబిత కరనా, తొలగించుట.

Symmetry - సమరూపతా, సమమితి, సమరూపము.

Symposium - పరిసంవాద, పరిసంవాదము.

Syllabus - పాఠ్య వివరణ, పాఠ్యవివరణ.

Synthesis - సంశ్లేషణ, సంశ్లేషణము.

System - నికాయ, పద్ధతి, ప్రణాళి, పద్ధతి; ప్రణాళి.

Systematic - व्यवस्थित, प्रायिक,
వ్యవస్థితమైన.

T

Table - सारणी, तालिका, मेज,
జాబితా, పట్టిక, మేజా.

Table of contents - विषय-सूची,
విషయసూచిక.

Tableau - झाँकी, अवर्णनము.

Taciturn - अल्पभाषी, मित भाषी,
మితభాషి.

Tag - टैग; नत्थी करना, జతపరచుట;
కలిపి కట్టుట.

Tally card - मिलान कार्ड, సరిచూపు
కార్డు.

Target - लक्ष्य, లక్ష్యము.

Tariff - दरसूची, ధరల జాబితా.

Tax - कर, పన్ను.

Tachnocracy - प्रविधितंत्र, ప్రతిధి
తంత్రము.

Tenancy - काश्तकारी, किराएदारी,
వ్యవసాయము, బాడుక.

Tender - निविदा, బెండరు.

Tenement - वासगृह, నివాస గృహము.

Tenet - (कार्मिक) सिद्धान्त, నియమ,
సిద్ధాంతము, నియమము.

Tentative - अस्थायी, परीक्षात्मक,
తాత్కాలికము, పరీక్షాత్మకము.

Tenure - अवधि, कार्यकाल, पट्टा,
గడువు, కార్యకాలము; పట్టా.

Term - अवधि, मियाद, शर्त, शब्द,
గడువు, షరతు, శబ్దము.

Termination (of services) - समाप्त,
సమాప్తము.

Terms and conditions - शर्तें,
షరతులు.

Terminus - अन्तिम स्थल, అంతిమ
స్థలము.

Testament - वसीयत, విల్లు, మరణ
శాసనము.

Testimony - शंसा-पत्र; साक्ष्य,
ప్రశంసాపత్రము, సాక్ష్యము.

Therapy - चिकित्सा, రోగచికిత్స.

Thesis - शोध-प्रबन्ध, స్థాపనా, గ్రంథము,
ప్రబంధము; స్థాపన.

Top most - सर्वोच्च, సర్వోచ్ఛమైన.

Top priority - परम अग्रता, परमपूर्वता,
అగ్రప్రాధాన్యము.

Top secret - परम गुप्त, సరమ గుప్తముగు.

Topic - विषय, प्रकरण, प्रसंग, విష
యము, ప్రకరణము, ప్రసంగము.

Tour - దౌరా, యాత్ర.
 Tourism - పర్యటన, పర్యటన.
 Topography - స్థలాకృతి, స్థలాకృతి.
 Transmision - ప్రసారణ, పారేషణ,
 ప్రసారణ.
 Transportation - పరివహన, పరివహ
 ణము.
 Toxicologist - విష-విజ్ఞానీ, విష-
 విజ్ఞాని.
 Traffic - యాతాయాత, రాక-పోకలు.
 Transaction - సంచాలన, సంచాలనము.
 Transcription - ప్రతिलेखन, నకల,
 ప్రతులు తీయుట; లిపిమార్పిడి.
 Transit - సంక్రమణ, పారగమన, సంక్రమ
 ణము, దూరగమనము.
 Treasury bench - సత్తాపక్ష, అధికార
 పక్షము, సత్తాపక్షము.
 Teaty - సंधి, సంధి.
 Trek - దుర్గమ యాత్రా, దుర్గమ యాత్ర.
 Trail - జాँచ పరఖ, పరీక్షణము, పరీక్ష.
 Tribal welfare - ఆదివాసి కల్యాణ,
 ఆదివాసుల కల్యాణము - భద్రత.
 Tribunal - అధికరణ, న్యాయసభ,
 అధికరణము.
 Trim - సుహావనా, సుభగ, సాగైన, పొంక

మైన.

Triennial - త్రైవార్షిక, త్రైవార్షికము.
 Tripartite - త్రిపక్షీయ, త్రిపక్షీయము.
 Truce - యుద్ధ విరామ సंधి, యుద్ధవిరామ
 సంధి.
 Trust - న్యాస, నిఖాస, విశ్వాసము, అస్తా.
 Trophy - వైజంతీ, విజయచిహ్నము.
 Trustee - న్యాసి, మోతుబరి.
 Tug of war - రస్సా-కశీ, పోటీ
 యుద్ధము.
 Turnover - కుల బిక్రీ, పూర్తి అమ్మకము.
 Turpitude - అధమతా, నీచత్వము.
 Totalage - సంరక్షణ, సంరక్షణ.
 Twin - జుడవా, యుగ్మ, కులలు.
 Type - ప్రారూప, ముద్రలేఖ, టంకిత కరనా,
 ప్రారూపము, టైపు, టైపు చేయుట.
 Typical - ప్రారూపి, విలక్షణమైన.

U

Utterlor - పరతర, గూఢ, గుప్త, గూఢమైన;
 గంభీరమైన.
 Ultimate - అంతిమ, చరమ, అంతిమముగ;
 చరమము.
 Ultimate goal - అంతిమ లక్ష్య,
 చరమలక్ష్యము.
 Ultimately - అంతతః, తుదకు, అఖిరుగా.

Ultimatum - అంతిమ చేతావనీ, అంతిమ నిర్ణయము, తీర్పు; అంతిమ హెచ్చరిక.
 Ultimo - గతమాసకా, గతముసానికి సంబంధించిన.
 Ultra vires - శక్తి బాహ్య అధికారాతీత, శక్తిబాహ్యమగు; అధికార బాహ్యమైన.
 Umpire - నిర్ణేతా అధి నిర్ణాయక, తీర్పుకర్త; మధ్యస్థుడు.
 Unanimity - ఐక్యత, సర్వసమ్మతి, ఏకగ్రీవత, సర్వసమ్మతి.
 Unanimous - ఐక్యత, సర్వసమ్మతి, ఏకగ్రీవముగా, సర్వసమ్మతమైన.
 Unavoidable - అనివార్య, అనివార్యమైన.
 Unconditional - బినాశరత, పరతులేని.
 Uncontested - నిర్విరోధ, పోటీ లేకుండా.
 Under ground - భూమిగత, గుప్త, భూగర్భము, గుప్తమైన.
 Under signed - అధోహస్తాక్షరీ, క్రింద సంతకము చేసిన.
 Undisputed - నిర్వివాద, నిర్వివాదమైన.
 Undue - అనుచిత, అనుచితమైన.
 Unforeseen - అదృశ్య, అనవేక్షిత,

చూడని, తట్టని.
 Unilateral - ఐక్యసదనీ, ఏకపక్షీయము.
 Union - సంఘ, సంఘము.
 Union-list - సంఘీయ సూచి, సంఘ జాబితా.
 Union territories - సంఘ-రాజ్య క్షేత్ర, సంఘరాజ్యక్షేత్రములు.
 Unit - ఐక్యక, ఇకాई, యూనిట్.
 Universal - సార్వభౌమ, సార్వజనీన, సార్వభౌమము, సార్వజనీనము.
 Un official letter - అశాసనీయ పత్ర, అనధికారపత్రము, అశాసనీయ పత్రము.
 Un parliamentary - అశాసనీయ, పార్లమెంటుకు సంబంధములేని పత్రము, పార్లమెంటుకు తగని పత్రము.
 Untenable (Argument) - అసమర్థనీయ, అపూర్ణ, సమర్థనలేని, నిలవని.
 Un-wieldy - దుర్బల, భరించరాని, అమలు చేయలేని.
 Unskilled labour - అకుశల శ్రమిక, నేర్చులేని శ్రమికులు.
 Unsound mind - వికృత చిత్త, వికృతబుద్ధి.
 Unstinted support - పూర్ణ సమర్థన, పూర్తిసమర్థన.
 Upgrading - ఉన్నతీకరణ, ఉన్నతీకరణము.

Uphold-పుష్టకరనా,మర్యాదబనాఁగరనా,
సమర్థించుట; మర్యాద నిలబెట్టుట.

Usurp - హడపనా, కాజేయుట; కాజేసి
భుక్తురచుకొనుట.

Up-to-date - आज तक का, नैति
 यरक्ष.

Upper-division clerk - उच्च श्रेणी-
लिपिक, పై తరగతి గుమాస్తా.

Urban - నగరీయ, శాహరీ, పట్టణ తేక
నగరం.

**Urgent - అవలంబ, తక్షణమే, ఎంత
మా/తము జాగులేకుండా.**

Urgent slip - బహు జారూరు చీట్.

Usual - सामान्य, మామూలు, అతి సామాన్య.

Utilisation - उपयोग, उपभोग, వినియోగము.

V

Vacancy - रिक्ति, रिक्तता, ०५७.

Vacate - खाली करना, भाँचें देना.

Vacation - अवकाश, विश्रामावकाश,
విశ్రాంతిముయము, శలవు.

Vaccination - टीका, ுଁகா(லு)

Vaccinator - టీకా लगानेवाला,
టీకాలు వేయువాడు.

Vague - అస్పష్ట, అస్పష్టమైన, అనిశ్చిత
మైన.

Validity - विधिमान्यता, చట్టపు గుర్తింపు.

Valuation - मूल्यांकन, मूल्यन,
मूलांकनम्, मूल्यनिरूपण.

Valuer-మూల్యాంకక, మూల్య నిర్ణయకుడు.

**Variation - విభిన్నతా, ప్రవర్తన,
విభిన్నత, పరివర్తన.**

Vendor - విక్రేతా, విక్రేత, అమ్మువాడు.

Veracity - సత్యవాదితా, సత్యవాదిత,
సత్యశీలత.

Venue - స్థాన, స్థల, స్థానము, స్థలము.

Verbatim - શબ્દશઃ, ચ્છેષઃ.

Verification - సత్యాపన, ఋజువు.

Version - రూప, పాఠ, కథన, అనువాద,
రూపము, కథనము; అనువాదము.

Vessel - జలయన, పోత, జలయానము,
పడవు, ఓడ్డ.

**Veteran - దీర్ఘానుభవీ; ధురంధర, గొప్ప
అనుభవశాలి, దురంధరుడు.**

**Veterinary - పశు-చికిత్సా, పశు-
చికిత్స.**

**Veto - నిషేధాధికార, వీటో, నిషేధాధి
కారము, వీట్.**

Vice - उप; कलंक, छप (प्रधान)

వగైరా), కళంకము.	Vivid - సుస్పష్ట, సుస్పష్టమైన.
Via - బరాస్తా, ద్వారా, దారిగా.	Viz - అయితి, నామత:, అంటే, నామత:
Viamedia - మధ్యమార్గ, మధ్యమార్గము.	Vocation - వ్యవసాయ, వృత్తి.
Vigilance - సతర్కత, చౌకసీ, భద్రత, అప్రమత్తత.	Vocational - వ్యావసాయిక, వృత్తిపరమైన.
Vindictive - ప్రతిశోధి, ప్రతికారి, ప్రతికారముగా.	Vold - శూన్య, శూన్యము.
Vialation - ఉల్లంఘన, అतिक్రమణ, ఉల్లంఘన, అతిక్రమణ.	Volume - మాత్రా, పరిమాణ; ఖండ, జిల్ద, పరిమాణము, ఖండము, భాగము.
Virologist - వాయరస-విజ్ఞానీ, వైరస్ విజ్ఞాని, అంటువ్యాధిగా వ్యాపించు విష కీటక పరిజ్ఞాని.	Voluntary - స్వేచ్ఛిక, ఇచ్ఛాపూర్వకముగా.
Visa - వీజా, ప్రవేశ-పత్ర, విదేశసంబంధమైన ప్రవేశపత్రము.	Vote - మత, వోట్; మత దేనా, ఓటు, ఓటు వేయుట.
Vis-a-vis - కే సామనే, కీ తులనా మే, ఎదురుబదురుగా.	Vote of censure - నిందా ప్రస్తావ, దూషణ-తీర్మానము.
Visit - ఆగమన; నిరీక్షణ, ములాకాత, ఆగమనము, తనిఖీ కలయిక.	Voucher - వాతచర, ఓచరు, రసీదు.
Visual inspection - దృశ్టిక నిరీక్షణ, దృష్టి పరిక్షణ.	Voyage - సముద్ర-యాత్రా, సముద్ర - యాత్ర.
Vital statistics - జీవన సమ్బంధీ ఆంకడె, జన్మ-మృత్యు సాంఖ్యికీ, జనన-మరణ-గణాంకములు.	Vulnerable - సుభేధ, సుభేద్యమైన.
Viva-voce - మౌఖిక పరీక్షా, మాఖిక పరీక్ష.	W
	Wage - మజదూరి, మజూరి, మజూరి, కూలి.
	Ware house - మాలగోదామ, ఖాండగార, నిలవరుకు స్థలము, గోడౌను, భాండా రము.
	Warning - చేతావనీ, హెచ్చరిక.

Warrant - अधिपत्र, वारंट, వారెంటు.

War risk insurance - युद्ध जोखिम बीमा, యుద్ధ అపాయ బీమా.

Waste land - परती-भूमि, బంజరు భూమి.

Wastage - छीजन, बरबादी, రద్దు, ద్వంసము.

Watch and ward - पहरा व निगरानी, భద్రత - కాపలా.

Watch dog - निगरानी करनेवाला, हित प्रहरी, రక్షణ తోక భద్రత కాపరి.

Way bill - मार्ग पत्रक, రవానా, మార్గ రసీదు, పరిహాణ రసీదు.

Ways and means committee - अर्थोपाय समिति, అర్థోపాయ సమితి.

Wear and tear - टूट-फूट, అరుగుడు - చినుగుడు.

Weedout - छांटवाई करना, निराई करना, ఏరివేయుట, కలుపుతీయుట.

Welfare - कल्याण; कल्याण कारी, శుభము, శుభప్రదము.

Well versed - सुप्रवीण, సుప్రవీణుడు.

Whimsical - सनकी, झंझकी, తిక్కగల.

Whip - सचेतक, चाबुक, జాగూకురము వాడు; కొరడా.

White paper - श्वेत-पत्र, శ్వేతపత్రము; జనసామాన్యపు అంగీకారము కొరకు ప్రసారము చేయు పత్రము.

Whole time - पूर्ण कालिक, పూర్ణ కాలపు.

Wing - स्कंध, खंड, ఖండము, శాఖ.

Without delay - अविलंब, ఆలస్యము లేకుండా, వెంటనే.

Withdrawal - वापसी, వాపసు.

Witness - साक्षी, గవాహ, సాక్షుడు.

Working days - काम के दिन, कार्य-दिवस, కార్యదినములు.

Working knowledge - कार्यसाधक ज्ञान, కార్యసాధక జ్ఞానము.

Workmanship - कर्म-कौशल, కార్యకుశలత.

Worksheet - कार्यपत्रक, పనిసూచించు పత్రము.

Work shop - कार्य-गोष्ठी, కార్యశాల, కార్యగోష్ఠి.

Wound pension - क्षत पेंशन, घायल पेंशन, క్షత పెన్షను; గాయపు పెన్షను.

Writ - रिट, రిటు.

Write off - बट्टे खाते डालना, వసూలు గాని ఖాతాలో వ్రాయుట.

Write up - आलेख, సమగ్రముగా వర్ణించుట.

Wrong doer - दोष कर्ता, దోషి.

Y

Yard supervisor - यार्ड पर्यवेक्षक, యార్డు తనిఖీదారు.

Yarn Inspector - सूत-निरीक्षक, నూలు తనిఖీదారు.

Year to Year - वर्षानुवर्ष, వర్షానువర్షము - సంవత్సరాను సంవత్సరము.

Yearly - वर्षिक, సంవత్సరపు.

Yeoman - सेवक, कृषक, సేవకుడు, వ్యవసాయదారుడు.

Z

Zenith - चरम सीमा, చరమస్థితి, పరమావధి.

Zero hour - शून्य काल, ప్రశ్న సమయ, (संसद आदि में) శూన్యకాలము, ప్రశ్నకాలము (ప్రార్థనము).

Zig zag - टेढ़ा-मेढ़ा, వంకర - టింకర.

Zone - अंचल, जोन, తలము, స్థూప్తము.

Zonal - मंडलीय, आंचलिक, మాండలికము; తలీయము.

Zonal council - आंचलिक परिषद्, మండల పరిషత్తు.

Zonal office - आंचलिक कार्यालय, జోనల కార్యాలయ, మండల కార్యాలయము.

Zoological survey - प्राणि सर्वेक्षण, జీవ సర్వేక్షణము.

Zoology - प्राणि विज्ञान, జీవ విజ్ఞానము.

HINDI EQUIVALENTS TO SOME OF THE ENGLISH PHRASES

कुछ अंग्रेजी पद-प्रयोगों के हिंदी पर्याय

Above cited or quoted - ऊपर उद्धृत या ऊपर दिया हुआ

Above said - उपर्युक्त

A brief note is placed below - संक्षिप्त नोट नीचे रखा है

Acting in good faith - सद्भाव से कार्य करते हुए

Action may be taken as proposed - यथा प्रस्तावित कार्यवाही की जाए

Acts of commission and omission
- कृताकृत

Adjourn sine die - अनिश्चित काल
केलिए स्थगित करना

After consultation with - से परामर्श
करके

Approved as proposed - यथा-
प्रस्तावित अनुमोदित

As a last resort - अन्तिम उपाय के
रूप में

As a matter of fact - यथार्थतः,
वस्तुतः

As directed - निर्देशानुसार

As is, where is - जैसा है और जहाँ है

As modified - यथा आशोधित,
तरीक़ों के साथ

As of right - साधिकार

As per - के अनुरूप, के अनुसार

As proposed - यथा प्रस्तावित

As the case may be - यथास्थिति,
जैसी स्थिति हो, यथा प्रकरण

Attention is invited to - की ओर
ध्यान आकर्षित किया जाता है

Back ground of the case - मामले
की पृष्ठभूमि

Beg to state - निवेदन है

Brought over - अग्रणीत, आगे ले
जाया गया

By authority of - के प्राधिकार से

By command - के समादेश से

By order - के आदेश से

By return of post - वापसी डाक से

By virtue of - के नाते, की हैसियत से

Come into force - लागू होना

Copy enclosed - प्रतिलिपि संलग्न हैं

Deemed to be - समझा जाएगा

Delay regretted - विलंब के लिए
खेद है

Devoid of - से रहित, - के बिना

Dis regarding the facts - तथ्यों की
उपेक्षा करते हुए

Draft is concurred in - मसौदे से
सहमति है

Draw attention - ध्यान आकर्षित
करना, ध्यान दिलाना

Duly complied - विधिवत् पालान
किया गया

During the course of discussion -
विचार-विमर्श के दौरान, चर्चा के
दौरान

Early orders are solicited - शीघ्र

आदेशों की प्रार्थना है

Exigencies of public service -

लोक-सेवा की आवश्यकता है

Expedite action - कार्यवाही शीघ्र

करें, कार्यवाही में शीघ्रता करें

Explanation from the defaulter

may be obtained - बकायादार

से स्पष्टीकरण माँगा जाए,

बकायादार से जवाब तलब किया

जाए

follow up action - अनुवर्ती कार्यवाही

for and on behalf of - के लिए और

उनकी ओर से

for approval - अनुमोदनार्थ,

अनुमोदन के लिए

for consideration - विचारार्थ

for favourable action - अनुकूल

कार्यवाही के लिए

for favour of doing the need full -

यथावश्यक कार्यवाही की कृपा के

लिए, कृपया आवश्यक कार्यवाही

की जाए

for further action - आगे की

कार्यवाही के लिए, अगली कार्रवाई

के लिए

for guidance - मार्ग-दर्शन के लिए

for onward transmission - आगे

भेजने के लिए

for information - सूचनाार्थ; सूचना के

लिए

for perusal - अवलोकनार्थ

for sympathetic consideration -

सहानुभूति पूर्वक विचार के लिए

for the present - अभी; फिलहाल

for warranted and recommended

- अग्रेषित और संस्तुत; अग्रसारित

और संस्तुत

from - प्रेषक

further orders will follow - आगे और

आदेश भेजे जाएंगे

Hard and fast rule - पक्का नियम

His request be acceded to -

उसकी प्रार्थना स्वीकार की जाए

Hold in abeyance - रोक रखना;

आस्थगित रखना

I am desired to say - मुझे निवेदन

करने के लिए कहा गया है

I am directed to - मुझे निदेश हुआ है

I am to add - मुझे यह भी लिखना है

I beg to submit - निवेदन है कि	In particular - विशेषतः, खासकर
I have the honour to say - सादर निवेदन है	In person - स्वयं
In addition to - के अतिरिक्त	In practice - व्यवहार में
In anticipation of - की प्रत्याशा में	In preference to - की अपेक्षा
In as much as - जहाँ तक कि	In pursuance of - के अनुसरण में - के अनुसार
In connection with - के सम्बन्ध में	In that behalf - उस विषय में; उस के संबंध में; उस प्रयोजन के लिए
In consequence of - के परिणामस्वरूप, के फलस्वरूप	In the presence of - के समक्ष; के सामने; की उपस्थिति में
In contravention - के विपरीत, का उल्लंघन करते हुए	In the prescribed manner - विहित रीति से; निर्धारित ढंग से
In course of - के दौरान	In this behalf - इस संबंध में; इस विषय में; इस के लिए
In detail - विस्तार से; व्योरेवार	In time - समय पर; समय से
In due course - यथाविधि	In toto - पूर्णतः, पूरी तरह
In favour of - के पक्ष में, - के नाम में	Instructions are solicited - कृपया अनुदेश दें
In force - लागू; प्रवृत्त	Interalia - और बातों में; के साथ साथ
In keeping with - के अनुरूप	Irrrespective of the fact - इस बात का विचार किए बिना
In lieu of - के बदले में	Is here by informed - को सूचित किया जाता है
In lumpsum - एक मुश्त; एक बार में	It is requested - यह निवेदन है
In operation - अमल में	It will be construed - इस का यह
In order of merit - गुणानुक्रम से	
In order of priority - अधिमान्यता के क्रम से; अग्रता के क्रम से	
In other respects - अन्य बातों में	
In part - अंशतः	

अर्थ समझा जाएगा	आवश्यकता नहीं
Just below - ठीक नीचे	No admission - प्रवेश-निषेध; अंदर
Keep in abeyance - मुलतवी रखा जाए	आना मना है
Keep pending - लंबित रखा जाए;	Notice in writing - लिखित सूचना.
निर्णयार्थ रोक रखा जाए	Not traceable - पता नहीं लग रहा है
Lay before - समझ रखना; सामने रखना	Observations made above - ऊपर कही हुई बातें; उपर्युक्त विचार
Lay down - निर्धारित करना	Of no avail - व्यर्थ, निष्फल
Matter is under consideration - विषय विचाराधीन है; मामला विचाराधीन है	Okey (OK) - सबठीक; अच्छा
May be excused - क्षमा किया जाए; क्षमा करें	On account of - के कारण
May be regretted - खेद प्रकट किया जाए	On behalf of - की ओर से
means, by all - निस्संदेह; अवश्यमेव	On deputation - प्रतिनियुक्तिपर
means, by any - किसी भी प्रकार से	On no account - किसी भी अवस्था में नहीं
means, by no - कभी नहीं; कदापि नहीं	On or about - को या उस के आसपास
mentioned above - उपर्युक्त; उपरिलिखित	Orders are solicited - कृपया आदेश दें
Needful done - आवश्यक कार्रवाई की जा चुकी है	Out today - आजही भेजिए
Needs no comments - टिप्पणी की	Please acknowledge receipt - कृपया पावती भेजे; कृपया प्राप्ति सूचना दें
	Post script (P.S) - पुनश्च; पश्यलेख
	Preceeding notes - पूर्वगामी टिप्पणियाँ
	Put up - प्रस्तुत कीजिए; पेश कीजिए
	Question does not arise - प्रश्न नहीं

उठता	के अनुसार मंजूर; यथा प्रस्ताव
Question of propriety - औचित्य का	स्वीकृत
प्रश्न	Score out - काटना
Quoted below - नीचे उद्धृत	Seen, thanks - देख लिया, धन्यवाद
Reinstated in service - नौकरी	Seen and spoken - देख लिया और
बहाल की गई	बात कर ली
Relevant papers be put up -	Seen and returned - देख कर वापिस
सम्बंधित कागज पत्र प्रस्तुत किए	किया जाता है
जाएँ	Self contained note - स्वतः पूर्ण
Reluctant to do - करनेको अनिच्छुक	टिप्पणी
Reminder may be sent -	Self explanatory - स्वतः स्पष्ट
अनुस्मारक भेजा जाए; स्मरण - पत्र	Side by side - साथ-साथ
भेज दें	Sincerely, Yours - आपका
Repugnant to the context - प्रसंग	Sitting over the papers - कागज
के विरुद्ध; प्रसंग के प्रतिकूल	दबाकर बैठना
Required to be rectified -	So far as possible - यथा संभव
अनुसमर्थन अपेक्षित है	So long as - जब तक कि
Respectfully beg to say - सादर	Status quo - यथापूर्व स्थिति
निवेदन है	Steps may be taken - कदम उठाए
Retrospective effect with -	जाएँ; उपाय किए जाएँ
पूर्वव्याप्ति सहित	Strike off the name - नाम काट देना,
Return of the file may be awaited	नाम निकाल देना
- मिसिल या फाइल की प्रतीक्षा की	Subject to - के अधीन; के अध्यक्षीन
जाए	Subject to approval - बशर्ते - का
Sanctioned as proposed - प्रस्ताव	अनुमोदन प्राप्त हो

Subject to the condition that -

इस शर्त पर कि

Submitted for order - आदेशार्थ
प्रस्तुत

Submitted for perusal - अवलोकनार्थ
प्रस्तुत

Sympathetic consideration for -
सहानुभूति विचार केलिए

Take for granted - मान लेना, मान
कर चलना

Take over - ले लेना; कार्य भार
संभालना

Take such measures - ऐसे उपाय
करना

The proposal is quite in order -
यह प्रस्ताव बिल्कुल ठीक है

Then and there - तत्काल वहीं

Think fit - उपयुक्त समझना

This is to certify - प्रमाणित किया जाता है

This is to inform - सूचना दी जाती है

Through proper channel - उचित
माध्यम से

Through oversight - नजर चूक जाने
से; भूल जाने से

Till further orders - अन्य आदेश होने

तक

To the best ability - पूरी योग्यता से

To the contrary - इस के विपरीत ;
इस के प्रतिकूल

To the exclusion of - को छोड़कर;
को निकाल कर

To the extent of - की सीमा तक

To the point - विषयानुकूल; सुसंगत ;
प्रासंगिक

Uncalled for - अनाहूत; अयाचित
अनुचित

Under consideration - विचाराधीन

Under mentioned - निम्न लिखित

Under one's hand - अपने हस्तक्षर
सहित

Verified and found correct -
पड़ताल की और ठीक पाया

We are not concerned with this -
इस का हम से संबंध नहीं है

Which ever is earlier - जो भी पहले
हो, जो भी पहले घटित हो

Will you please state - कृपया बताएँ

With due regard to - का सम्यक
ध्यान रखते हुए

With effect from - से; - से प्रभावी

With full particulars - पूरे ब्योरे सहित; पूरे विवरण के साथ	Works accounts - निर्माण लेखा
Without any further reference - बिना और किसी निर्देश के	Write of losses - बट्टा खाते लिखना
Without fail - अवश्य; बिना चूक	Yours faithfully - भवदीय
With reference to - के संबंध में; - के प्रसंग में; - के सिलसिले में	Yours Sincerely - आपका
With regard to - के बारे में; के संबंध में	Yours truly - आपका
With regards - सादर	Zero - शून्य
With respect to - के संबंध में	Zero hour - अभियान - वेला
With retrospective effect - पूर्वव्याप्ति सहित	Zig Zag - टेढ़ा - मेढ़ा
With... the compliments of - साभिवादन द्वारा सादर	Zodiac - राशिचक्र
Without prejudice - बिना प्रतिकूल प्रभाव डाले	Zodiac, sign of - राशि
	Zonal - कटिबंधीय, क्षेत्रीय, मंडलीय
	Zone - कटिबंध, क्षेत्र, खंड
	Zone, arctic - उत्तर-ध्रुवीय कटिबंध
	Zoogeography - प्राणी भूगोल
	Zoologist - प्राणि वैज्ञानिक
	Zoology - प्राणि विज्ञान

